

Jaarstukken 2021

Home

Pagina 1

De gemeente Rotterdam presenteert de Jaarstukken 2021. Met de jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid in 2021. Ook onze inwoners krijgen hiermee inzicht in hoe zorgvuldig het gemeentelijk geld vorig jaar is besteed.

De [leeswijzer](#) bevat informatie over hoe de website is opgebouwd. De jaarstukken zijn aangevuld met een [oplegger](#) waarin ingegaan wordt op de beleidsmatig relevante ontwikkelingen, indicatoren en resultaten in 2021.

Hoofdpijnen

Pagina 2

Hoofdpijnen

Bestuurlijke hoofdpijnen

Voortgang Jaarstukken 2021

Collegetargets

Financiële hoofdpijnen 2021

Coalitieakkoord

Commissies

Leeswijzer

Bestuurlijke hoofdpijnen

Pagina 3

Bestuurlijke hoofdpijnen

[Bestuurlijke hoofdpijnen Jaarstukken 2021.](#)

Voortgang Jaarstukken 2021

Pagina 4

Voortgang Jaarstukken 2021

De financiële en beleidsmatige hoofdpijnen van de Jaarstukken 2021 zijn opgenomen in de bijgaande [oplegger](#).

Collegetargets

Collegetargets 2018 – 2022

De targets van dit college zijn:

Energietransitie en economie gaan hand in hand

1. De stijging van de CO2-uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO2-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990.
2. Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO2 wordt overschreden. Ook na 2020 blijven we werken aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit.

Kansen voor iedereen met goed onderwijs, werk en taal

3. Minder Rotterdammers in de bijstand: in deze collegeperiode (eind 2021) daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000.
4. 80% Van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met een inburgeringstraject. Samen met aanvullende maatregelen gericht op arbeidstoeleiding, zoals beschreven in de Rotterdamse Aanpak Statushouders 2018-2022, leidt dit tot een daling van het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders van 1.950 naar 1.540.
5. Voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen is een individueel ondersteuningsplan opgesteld.
6. Meer kinderen/jongeren bereiken in deze collegeperiode een hoger onderwijsniveau:
  - Het percentage 3-jarige doelgroep-peuters dat gebruik maakt van het extra aanbod 'spelen en leren' blijft minimaal gelijk (89%).
  - De score op de referentieniveaus in het primair onderwijs stijgt: Het aantal Rotterdamse basisschoolleerlingen op het streefniveau van de referentieniveaus stijgt in 2021 naar het landelijk gemiddelde van 2017; dat wil zeggen:
    - voor taal: stijging van 54,9% naar 56,9%
    - voor lezen: stijging van 60,9% naar 67,4%
    - voor rekenen: stijging van 34,8% naar 37,8%
  - Het percentage leerlingen in het derde leerjaar van het vo dat zit op het niveau van het advies van de basisschool of hoger stijgt van 77% in 2017 naar 80% in 2021.

- Het aandeel Rotterdammers dat de beroepsbegeleidende leerweg volgt aan een Rotterdamse mbo-instelling stijgt van 13,5% in 2017 naar 18,0% in 2021. Voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen is een individueel ondersteuningsplan opgesteld.

7. De eenzaamheid onder ouderen (65+) daalt 3% punt van 53% in 2017 tot 50% in 2021.

8. 19.000 Afgeronde taaltrajecten voor laaggeletterde Rotterdammers.

9. Van 2018 naar 2021 wordt ingezet op een daling van 10% jeugdigen in instellingen.

Fijn wonen in een wereldstad, nu en in de toekomst

10. Stijging van het percentage panden dat geen verhoogde kans op wateroverlast bij hevige regen heeft van 88% naar 90%.

11. 20 hectare groen erbij in 2022 t.o.v. 2018.

12. Binnen 4 jaar start bouw van 18.000 nieuwe woningen.

13. Veiligheid

- Het veiligheidsniveau van Rotterdam is in 2022 omhoog gegaan ten opzichte van 2018; de Veiligheidsindex binnen het wijkprofiel heeft daneen gemiddelde score hoger dan 108.
- De gemiddelde score van de 18 wijken die in 2018 lager dan 100 scoren op de Veiligheidsindex, moet in 2022 zijn verbeterd.
- De 5 laagst scorende wijken op de Veiligheidsindex van 2018 (Tarwewijk, Hillesluis, Bloemhof, Carnisse, Oude Westen) laten in 2022 een stijging van 5 punten op de Veiligheidsindex binnen het wijkprofiel zien.

14a. Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meedenken over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode.

14b. Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meebeslissen over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode.

De resultaten van het college zijn terug te vinden in de hoofdlijnen (bestuurlijke en financiële hoofdlijnen) maar vooral in het onderdeel collegegetargets. De collegegetargets betreffen een verantwoording over de totale periode van het coalitie akkoord. Zie voor specifieke verantwoording collegegetargets 2021 ook de oplegger (hoofdstuk 18).

Financiële hoofdlijnen 2021

Pagina 6

Financiële hoofdlijnen 2021

Coalitieakkoord - Met nieuwe energie bouwen aan de stad van morgen

Meer Rotterdammers zien hun toekomst in de stad met vertrouwen tegemoet. Rotterdam bruist, leeft, vernieuwt en onderneemt. Rotterdam is de stad waar h t gebeurt en waar je moet zijn. Ondernemers - groot en klein -, scholen, culturele instellingen, de haven, allerlei maatschappelijke organisaties, vorige stadsbesturen maar bovenal de Rotterdammers zelf, hebben dit samen door hard werken voor elkaar gekregen. Met dit gegroeid vertrouwen en met het enthousiasme, de trots, en de energie in de stad willen wij samen met de Rotterdammers, de komende vier jaar de stad verder brengen. Om te zorgen dat zoveel mogelijk Rotterdammers vertrouwen krijgen in de toekomst en Rotterdam in allerlei opzichten kan blijven doorgroeien, zijn op verschillende vraagstukken en uitdagingen in de stad doorbraken nodig. Wij zijn bijzonder trots en gemotiveerd dat wij de komende vier jaar de stad en de Rotterdammers daarbij mogen dienen. Zodat we als Rotterdammers fijn kunnen leven in een wereldstad, iedereen in Rotterdam kansen krijgt en benut en de energietransitie het vliegwiel is voor onze nieuwe economie.

Uitdagingen die vragen om doorbraken

Hoe goed het ook gaat met Rotterdam, het dagelijks leven van nog te veel inwoners wordt beheerst door zorgen en problemen. Rotterdammers die geen passende baan kunnen vinden  n houden. Rotterdammers die met schulden kampen en er niet in slagen die zelf aan te pakken. Kinderen die in armoede opgroeien en niet mee kunnen doen met feestjes of het schoolreisje. Mensen zich soms onveilig voelen op straat. Buren die elkaar letterlijk niet kunnen verstaan, elkaar niet kennen en langs elkaar heen leven. Rotterdammers die, door de woningmarkt en het woningaanbod, steeds moeilijker een (volgend) huis kunnen vinden dat past bij hun wensen en portemonnee.

De metamorfose die de stad -vooral de binnenstad en de Kop van Zuid- de afgelopen jaren heeft ondergaan, is indrukwekkend. Op sociaal gebied willen we, in samenhang met de economische en fysieke ontwikkeling van de stad, de komende jaren een been bijtrekken. Buurten, straten, pleinen en parken kunnen nog schoner, groener en veiliger. Ook daar pakken we de komende vier jaar stevig op door.

De Ver-van-mijn-bed-show gaat niet langer op wanneer we kijken naar wereldwijde ontwikkelingen. Ook Rotterdam staat, zeker als stad met de grootste haven van Europa, voor grote uitdagingen als het gaat om het Klimaatakkoord van Parijs en het verduurzamen van de economie (energietransitie en klimaatadaptatie). Ook de invloed van ICT-ontwikkelingen (robotisering en digitalisering) op de economie en samenleving (zorg, veiligheid) en de Brexit vragen om actie. Als we de uitdagingen en de vraagstukken die voortkomen uit deze ontwikkelingen

niet samen oppakken, leggen we een forse hypotheek op de toekomst van Rotterdam en de Rotterdammers. Bovendien bieden deze ontwikkelingen de stad en Rotterdammers enorme kansen. Die kansen samen benutten is de inzet van ons beleid en plannen.

Energietransitie als vliegwiel

De energietransitie zien wij als een belangrijk vliegwiel om de stad verder te brengen. De komende vier jaar willen we fors investeren, ruim 150 miljoen euro, in de energietransitie. In de begroting van 2020, zoals afgesproken in het coalitieakkoord, komen we met een meerjarig financieringsvoorstel en een concrete uitwerking van onze inzet in de energietransitie. De transitie biedt kansen voor nieuwe bedrijvigheid, nieuwe banen, nieuw onderwijs, nieuwe vormen van mobiliteit, nieuwe vormen van bouwen en nieuwe vormen van samenleven. Het benutten van die kansen is goed voor Rotterdam en alle Rotterdammers. Om dit vliegwiel optimaal te laten werken, maken we de komende vier jaar keuzes, samen met de stad. We proberen uit, onderzoeken, durven en investeren, nodigen anderen uit om in kansrijke projecten te investeren. Voor Rotterdam van morgen, overmorgen en ver daarna.

De komende vier jaar is niet alleen een feestje van de kansen. We houden oog voor de onzekerheden die al deze ontwikkelingen voor de Rotterdammers met zich meebrengen. Wat gebeurt er straks met mijn energierekening? Kan ik straks mijn woonlasten nog betalen? Is mijn opleiding straks nog wel relevant? Het zijn vragen en zorgen die we de komende jaren ook gaan beantwoorden zodat het benutten van al die kansen niet voor een (nieuwe) tweedeling in de samenleving zorgt.

Ambities, vertrouwen en draagvlak

De komende vier jaar zetten wij bewust hoog in. Onze ambities op het gebied van bijvoorbeeld de woningbouw en het verminderen van Rotterdammers die afhankelijk zijn van de bijstand zijn fors en betekenen hard en onorthodox werken voor ons en onze partners.

Rotterdammers rekenen op ons en wij rekenen op de Rotterdammers. Dat betekent dat we allemaal de kansen pakken die worden geboden, dat we samen aan de stad bouwen en dat iedereen zich natuurlijk aan de afspraken en de wet houdt. Tegelijk hebben we ook oor voor elkaars zorgen en problemen. De Rotterdamse toon is soms wat bot en altijd direct, maar wel met respect voor de ander.

Het vertrouwen dat ons door de Rotterdammers is gegeven, is kostbaar. De komende vier jaar willen we dat vertrouwen waarmaken. Onze ambities en plannen moeten op draagvlak kunnen rekenen in de stad. Regelmatig gaan wij de stad, de wijken en buurten in, om te kijken en horen wat er speelt, te leren, te luisteren en in gesprek te gaan met bewoners, ondernemers en allerlei organisaties. We willen de Rotterdammers ontmoeten van Hoek van Holland tot Ommoord, van Overschie tot IJsselmonde, van Rozenburg tot Hillegersberg. We zoeken de Rotterdammers op aan keukentafels, wijktafels en bestuurstafels. En natuurlijk in de raadszaal om met de gemeenteraad het gesprek te voeren. Ons doel is dat Rotterdammers aan het einde van onze collegeperiode, vinden dat ze meer worden betrokken in het meedenken of meebeslissen over maatregelen in hun leefomgeving.

Er is veel werk aan de winkel en in deze begroting beschrijven we onze eerste stappen. Komende periode werken we samen met onze partners, de stad en de gemeenteraad, deze stappen verder uit. We gaan door met wat goed werkt en stoppen met wat niet werkt. De toekomst van Rotterdam en de Rotterdammers staat daarbij altijd voorop.

Fijn wonen in een wereldstad, nu en in de toekomst

Iedereen die dat wil, moet een huis kunnen vinden dat past bij zijn of haar wensen, levensfase en portemonnee in Rotterdam. Op dit moment is die woning er voor veel mensen nog niet. Tegelijk weten we dat de Rotterdamse bevolking de komende jaren fors zal groeien en dus de vraag naar woningen zal toenemen. Bouwen en ontwikkelen, dát is wat ons de komende jaren te doen staat. Woningen voor middeninkomens hebben daarbij onze prioriteit. In deze collegeperiode starten we met de bouw van 18.000 woningen, evenwichtig verspreid over Rotterdam en voor alle Rotterdammers, van sociale huurwoning tot topsegment, van “gewoon rijtjeshuis” tot speciale woning voor ouderen en mensen met een beperking. Nieuwe en bestaande woningen maken we zoveel mogelijk energiezuinig en duurzaam. In samenwerking met het Waterschap en Hoogheemraadschap, ontwikkelen we in 2019 een Deltaplan (grond)water waarmee droge voeten zo veel mogelijk gegarandeerd blijven. In Rotterdam stijgt het aantal woningen, appartementgebouwen, kantoren, schoolgebouwen en andere panden, die geen (verhoogde kans op) wateroverlast bij hevige regenval hebben, van 88% naar 90%.

Fijn wonen en leven betekent óók een prettige, groene en veilige wijk met voldoende goede scholen, zorg, winkels, cultuur, een goede bereikbaarheid en ruimte om buiten te spelen en sporten. In de plannen voor een groeiend Rotterdam zorgen we dat deze factoren steeds goed in balans zijn. De nieuwe Omgevingswet benutten we optimaal om plannen samen met de stad te ontwikkelen. We werken aan een groener Rotterdam: in 2022 hebben we 200.000 vierkante meter meer groen gerealiseerd.

Steeds meer toeristen uit binnen- en buitenland ontdekken Rotterdam als bruisende stad. Die toename draagt bij aan de ontwikkeling van de hele stad, maar mag de woonbeleving van Rotterdammers en de bereikbaarheid, niet negatief beïnvloeden. Wij nemen het voortouw om hier, samen met de toeristische sector, plannen voor te maken. Evenementen vinden verspreid over de hele stad plaats. Kunst en cultuur is er voor alle Rotterdammers.

Rotterdammers houden zich aan de beginselen van onze rechtstaat

De diversiteit is de kracht van onze stad, maar schuurt ook nog. Een keerzijde van die kracht is namelijk dat spanningen elders in de wereld voelbaar en aanwezig zijn in onze buurten en straten. Veel Rotterdammers maken zich zorgen over allerlei vraagstukken en uitdagingen waar onze open samenleving ons elke dag voor stelt. Onze rechtstaat en grondwet maken ons allemaal gelijk en geven ons de kaders hoe we elke dag met deze vraagstukken om moeten gaan. Zodat we ons allemaal vrij, veilig en thuis voelen in onze stad. Dat begint met je houden aan de wet en daarop als overheid goed toezien. Daarnaast vraagt dat om nieuwsgierigheid naar elkaar, met respect voor elkaars gewoontes.

Een veilige wijk, buurt en straat, zijn randvoorwaarden om fijn te wonen en leven. Ons doel is dat het veiligheidsniveau in 2022 is gestegen ten opzichte van 2018; de Veiligheidsindex heeft dan een gemiddelde score

hoger dan 108. Kwetsbare wijken kunnen daarbij rekenen op extra en een gerichte aanpak om overlast en veroorzakers daarvan krachtig aan te pakken. Het uitbreiden van cameratoezicht is van belang voor veilige wijken. Het aanpakken van ondermijnende criminaliteit heeft onze extra aandacht. Rotterdammers hebben een groot hart voor hun stad en voor hun wijk. Afgelopen jaren hebben veel bewoners hun wijk samen mooier, groener, gezelliger en prettiger gemaakt met allerlei geweldige initiatieven. Deze kracht van bewoners koesteren en ondersteunen wij.

Kansen voor iedereen met taal, goed onderwijs, werk en minder armoede

Rotterdam moet kansen bieden voor iedereen. Afkomst, huidskleur en levensovertuiging mogen er niet toe doen, voor de kansen in het leven. We gaan respectvol met elkaar om, in een ontspannen samenleving. Wat ons hetzelfde maakt, is dat we niet hetzelfde zijn. Hoe verschillend we ook zijn, we delen deze stad als ons thuis. En aan 'thuis' draagt iedereen zijn of haar steentje bij en geldt 'afpraak is afspraak'. Dat begint ermee dat iedereen de Nederlandse taal beheerst. In deze collegeperiode worden minimaal 19.000 taaltrajecten aan laaggeletterde Rotterdammers afgerond, te beginnen met bijna 4.000 in 2019. Want elkaar verstaan is de eerste sleutel naar samenleven. Nieuwkomers helpen we aan een goede start: 80% van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met een inburgeringstraject. Het verbeteren van de taalbeheersing is de eerste stap naar een betere positie op de arbeidsmarkt, een eerste stap uit de achterstand, helpt de samenleving te begrijpen en daarin zelf de weg te vinden.

Een bijstandsuitkering kan (tijdelijk) nodig zijn. Tegelijkertijd willen we dat iedereen meedoet. Met meer maatwerk en een passende bejegening, ondersteunen we werkzoekenden. Ons doel is dat het aantal Rotterdamse huishoudens in de bijstand substantieel daalt. In 2021 willen we dat het aantal bijstandsuitkeringen daalt naar 30.000. In 2019 sluiten we een Leer-Werkakkoord met het bedrijfsleven, het Havenbedrijf, de zorgsector, praktijkonderwijs, voorgezet onderwijs, hbo en mbo. Samen zetten we in op werk voor Rotterdamse schoolverlaters en werkzoekenden en voldoende afgestudeerden die met een vakdiploma de arbeidsmarkt op gaan.

Jonge Rotterdammers moeten een goede start kunnen maken: wij staan voor kansengelijkheid voor alle kinderen en daarvoor is goed onderwijs noodzakelijk. De leerresultaten van Rotterdamse leerlingen zijn de afgelopen jaren flink vooruit gegaan, maar (ook daar) zijn we nog niet waar we willen zijn. Samen met het onderwijsveld nemen we de volgende stap om te zorgen dat meer kinderen en jongeren een hoger onderwijsniveau bereiken. Met voorscholen, basisscholen, middelbare scholen en mbo's en natuurlijk de leerlingen zelf, werken we hieraan. Goed onderwijs met voldoende en goede leerkrachten, daar gaan wij voor. Met opgestroopte mouwen pakken we het lerarentekort aan.

In onze stad leeft 1 op de 4 kinderen in armoede. Dat doet pijn en is onacceptabel. Armoede staat de ontwikkeling van talenten van kinderen in de weg. Dat is niet goed voor de kinderen zelf en niet goed voor Rotterdam, want we hebben alle talenten hard nodig. Onze ambitie is dat het aantal kinderen dat in armoede opgroeit daalt in deze college periode, van 1 op 4 naar 1 op 6. Samen met onze partners presenteren wij in 2019 een Deltaplan om Rotterdammers te helpen met hun schulden aan te pakken en te voorkomen. Voor het einde van deze collegeperiode is voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen een individueel ondersteuningsplan opgesteld.

Jonge en oude Rotterdammers die een steuntje in de rug nodig hebben in de vorm van hulp thuis of professionele begeleiding, krijgen die. Zeker kwetsbare kinderen en jongeren, juist zij verdienen hulp bij een goede start. Zo gewoon mogelijk opgroeien ondanks problemen, bij ouders of verzorger, vrienden, school, buurt en sportclub, helpt daarbij. Als er jeugdhulp nodig is, gebeurt dat zoveel mogelijk in de thuissituatie, in plaats van een instelling. Ons doel is een daling van 10% jeugdigen in instellingen in 2022.

Rotterdam is een stad voor jong én oud. Het aantal ouderen zal de komende jaren fors toenemen, in 2035 is 1 op de 5 Rotterdammers ouder dan 65 jaar. Om daar goed op voorbereid te zijn en ouderen een goede oude dag te bieden, met goede zorg, een geschikte woning en een veilige leefomgeving met sociale contacten, ontwikkelen we in 2019 samen met onze partners, specialisten en ouderen zelf een Masterplan 'Ouder en Wijzer'. Afgelopen vier jaar heeft Rotterdam het voortouw genomen in de strijd tegen eenzaamheid en in het bijzonder in de strijd tegen eenzaamheid onder ouderen. We zetten die strijd deze collegeperiode met dezelfde inzet voort en willen een daling van 3%punt in het aantal ouderen (65+) in eenzaamheid realiseren.

Elkaar ontmoeten is belangrijk voor alle Rotterdammers. Verenigingen zijn daarbij onmisbaar als plek om samen te sporten, te spelen en te ontdekken. Deze clubs, die draaien op vrijwilligers, staan echter op dit moment voor uitdagingen op het gebied van financiën, de kwaliteit van hun accommodatie en voorzieningen en soms ook dalende ledenaantallen. Dit maakt het nodig om samen met verenigingen een Actieplan voor Verenigingen te ontwikkelen zodat zij ook in de toekomst een levendige en plezierige 'thuisbasis' voor heel veel Rotterdammers kunnen zijn.

Energietransitie en nieuwe economie hand in hand

Een duurzaam, energiezuinig, klimaatbestendig Rotterdam met schone lucht, een bloeiende economie, kansen voor iedereen en betaalbaar voor iedereen. Dat is wat wij voor ogen hebben. De energietransitie biedt volop kansen om de stad en de haven duurzaam en toekomstbestendig te maken. De komende jaren gaan we met onze partners onze economie vernieuwen om daarmee een nog aantrekkelijkere vestigingsplaats voor (inter)nationale bedrijven te worden. We trekken hierin nauw op met het Havenbedrijf en onderschrijven de ambitie de meest innovatieve haven te zijn én blijven door een leidende rol te pakken bij het vormgeven van een nieuwe, duurzame economie.

Die vernieuwing van de economie vraagt ook om constante investeringen in ons onderwijs zodat alle Rotterdammers, jong en oud, in deze wereld vol uitdagingen zelf hun toekomst kunnen bepalen. De stad heeft ieders talenten nodig en wij zullen met ons beleid iedereen uitdagen hun talent optimaal tot wasdom te laten komen. Die kansen willen we nu én samen benutten. In 2019 sluiten we wat ons betreft het Rotterdamse Energie- en klimaatakkoord: Bedrijven, corporaties, woningeigenaren, energiebedrijven, het Havenbedrijf, de gemeente en allerlei andere partners maken hierin concrete afspraken hoe we de komende jaren samen aan de duurzame stad van vandaag en morgen werken. Rotterdam gaat volop aan de slag om invulling te geven aan het klimaatakkoord van Parijs. De stijging van de CO₂-uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO₂-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990.

In 2019 presenteren we een slim verkeerscirculatieplan, dat voor het einde van de collegeperiode operationeel moet zijn en zo zorgt voor betere bereikbaarheid en schonere lucht. Ons doel met al deze maatregelen is schone

lucht voor alle Rotterdammers. Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ wordt overschreden. Ook na 2020 blijven we werken aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit.

Met het onderhoud en de ontwikkeling van het gemeentelijk vastgoed zoals kantoren, scholen en sportlocaties verduurzamen we ons vastgoed (waar mogelijk). En alle bijdragen van Rotterdammers doen er toe; afval scheiden, elektrisch rijden of je huis isoleren, we maken het zo gemakkelijk mogelijk met voldoende containers, laadpalen en advies op maat.

Onze lokale economie ontwikkelt zich naar een nieuwe economie. De regionale Roadmap Next Economy is daarbij de leidraad. De komende periode werken we deze uit in een stedelijke agenda. MKB is de grootste banenmotor van Rotterdam. Deze ondernemers stimuleren en ondersteunen we bij hun transformatie naar de nieuwe economie. Samen ontwikkelen we een scan die MKB-ers helpt hun onderneming klaar te maken voor de nieuwe economie. Startups stimuleren en faciliteren we. Daarnaast werken we aan meer mogelijkheden voor ondernemers zich te vestigen in buurten en wijken, onderzoeken we hoe regelgeving minder in de weg kan staan bij het ondernemen en helpen we onderlinge samenwerking te bevorderen.

Een goede gemeentelijke organisatie en duurzame financiën

In de afgelopen jaren is de organisatie flink gekrompen. Hiermee werd een bezuinigingsdoelstelling gehaald. Met de groei van de economie en de komst van nieuwe taken voor de gemeente, onder andere in het sociaal domein, groeit ook de organisatie weer. Het komende jaar maken we een analyse van die groei en maken we afspraken voor het beter voorspellen en beheersen ervan. Meer aandacht voor een goede match tussen mens en taak moet leiden tot minder ziekteverzuim en minder ervaren werkdruk. We benutten de mogelijkheid van nieuwe instroom voor het vergroten van de inclusiviteit en kwaliteit van onze organisatie. Tevens investeren we in de kwaliteit van onze dienstverlening. Daarbij benutten we nieuwe digitale en technologische mogelijkheden. De stad en de Rotterdammers zijn altijd het vertrekpunt voor het werk van de gemeente.

Onze ambities voor en met de stad, kunnen we alleen realiseren met een duurzame en gezonde financiële huishouding. Daarom zorgen wij voor voldoende weerstandsvermogen om financiële risico's op te vangen en voor een sluitende structurele meerjarenbegroting. We blijven nu én op de lange termijn duurzaam investeren in Rotterdam en zoeken zoveel mogelijk partners die dat ook willen doen om een toekomstbestendige stad voor alle Rotterdammers te realiseren.

Stap voor stap, samen naar doorbraken

Het gaat dus goed met Rotterdam. En tegelijk is er ongelooflijk veel werk aan de winkel om te zorgen dat zo veel mogelijk mensen profiteren van onze bloei. Rotterdam - Zuid krijgt de komende jaren onze volle aandacht met het programma Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Hiermee zetten we in op verdere verbetering van het onderwijs op Zuid, het ondersteunen van werkzoekenden en het verminderen van het aantal mensen in de bijstand, voor meer cultuur-aanbod en het verbeteren van de woningvoorraad, zodat sociale stijgers ook op Zuid blijven wonen. Deze impuls verdient Zuid. We willen alle kansen die de huidige ontwikkelingen ons bieden nu echt pakken. Dat vraagt om investeringen, keuzes en lef. Om samenwerking van het stadsbestuur met allerlei

bedrijven, organisaties, zorgverleners, het onderwijsveld, het Havenbedrijf, het Rijk en andere overheden. Alleen door samen op te trekken en constant aan draagvlak te werken, kunnen we de doorbraken realiseren die nodig zijn. Komende maanden gaan we dan ook in gesprek, maken we afspraken en plannen en sluiten we waar dat kan akkoorden met iedereen die Rotterdam verder wil brengen. Om samen, met nieuwe energie, te bouwen aan de stad van morgen.

De resultaten van het college zijn terug te vinden in de hoofdlijnen (bestuurlijke en financiële hoofdlijnen) maar vooral in het onderdeel college targets. De college targets betreffen een verantwoording over de totale periode van het coalitie akkoord. Zie voor specifieke verantwoording college targets 2021 ook de oplegger (hoofdstuk 18).

Commissies

Pagina 8

Commissies

In de commissies wordt de besluitvorming over de Jaarstukken 2021 voorbereid. Iedere commissie behandelt daarin zijn eigen onderwerpen.

[Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte](#)[Commissie Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport](#)[Commissie Werk, Inkomen, Integratie, Schuldenaanpak en Armoedebestrijding](#)[Commissie Energietransitie, Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit](#)[Commissie Veiligheid en Bestuur](#)[Commissie Majeure Projecten, Organisatie en Financiën](#)[Commissie tot Onderzoek van de Rekening](#)

Commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- **Wonen:**
  - [Taakveld Wonen en bouwen](#)
- **Ruimtelijke ordening:**
  - [Taakveld Ruimtelijke ordening - Ontwikkeling](#)
  - [Taakveld Ruimtelijke ordening - Beheer](#)
- **Omgevingswet:**
  - [Taakveld Ruimtelijke ordening - Ontwikkeling](#)
- **Grondbeleid:**
  - [Taakveld Grondexploitatie \(niet-bedrijventerreinen\)](#)
  - [Paragraaf Grondbeleid](#)
- **Vastgoed:**
  - [Taakveld Beheer overige gebouwen en gronden](#)
- **Welstand en monumenten:**
  - [Taakveld Cultureel erfgoed - Monumenten](#)
  - [Taakveld Cultureel erfgoed - Archeologie](#)
- **Buitenruimte:**

- [Taakveld Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie - Landschap](#)
- [Taakveld Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie - Beheer](#)
- [Taakveld Openbare orde en veiligheid - Niet gesprongen explosieven WOII](#)
- [Taakveld Begraafplaatsen en crematorium](#)
- [Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen](#)
- **Afval:**
  - [Taakveld Afval - Grondstoffen](#)
  - [Taakveld Overige baten en lasten - Vervoer en materieel](#)
- **Water:**
  - [Taakveld Riolering](#)
- **Dierenwelzijn:**
  - [Taakveld Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer](#)

Commissie Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- **Jeugd:**
  - [Taakveld Maatwerkdienstverlening 18-](#)
- **Jeugdhulp:**
  - [Taakveld Geëscaleerde zorg 18-](#)
- **Zorg:**
  - [Taakveld Wijkteams en Wmo-loketten](#)
  - [Taakveld Maatwerkvoorziening \(Wmo\)](#)
  - [Taakveld Geëscaleerde zorg 18+](#)
  - [Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ -Wmo](#)
- **Informele zorg:**
  - [Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- **Welzijn:**
  - [Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie](#)
- **Volksgezondheid:**
  - [Taakveld Volksgezondheid](#)
- **Onderwijs:**
  - [Taakveld Onderwijshuisvesting](#)
  - [Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken](#)
- **Taal:**
  - [Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken – Taal volwassenen](#)
- **Cultuur:**
  - [Taakveld Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie](#)
  - [Taakveld Musea – Cultuur](#)
  - [Taakveld Media](#)
- **Sport:**
  - [Taakveld Sportbeleid en activering](#)
  - [Taakveld Sportaccommodaties](#)

- [Taakveld Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie - NME](#)

Commissie Werk, Inkomen, Integratie, Schuldenaanpak en Armoedebestrijding

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- **Werk:**

- [Taakveld Arbeidsparticipatie - Werk](#)
- [Taakveld Begeleide participatie](#)
- [Taakveld Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk](#)

- **Inkomen:**

- [Taakveld Inkomensregelingen - Inkomen](#)
- [Taakveld Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding](#)

- **Integratie:**

- [Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie](#)

- **Discriminatiebestrijding:**

- [Taakveld Samenkracht en burgerparticipatie](#)

- **Armoedebestrijding:**

- [Taakveld Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding](#)

- **Schuldenaanpak:**

- [Taakveld Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening](#)

Commissie Energietransitie, Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- **Metropool Regio Rotterdam Den Haag [MRDH] (inhoudelijk)**

- **Haven (inhoudelijk)**

- **Economie:**

- [Taakveld Economische ontwikkeling](#)
- [Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Economie](#)
- [Taakveld Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Markten](#)
- [Taakveld Economische promotie](#)

- Horeca
- Toerisme
- Evenementen
- Mobiliteit:
  - [Taakveld Verkeer en vervoer - Ontwikkeling](#)
  - [Taakveld Verkeer en vervoer - Beheer](#)
  - [Taakveld Openbaar vervoer](#)
- Parkeren:
  - [Taakveld Parkeren](#)
  - [Taakveld Parkeerbelasting](#)
- Verkeersveiligheid:
  - [Taakveld Verkeer en vervoer - Ontwikkeling](#)
- Energietransitie:
  - [Paragraaf Energietransitie](#)
- Duurzaamheid:
  - [Taakveld Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving](#)
  - [Taakveld Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer](#)
- Luchthaven

Commissie Veiligheid en Bestuur

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- Openbare orde:
  - [Taakveld Crisisbeheersing en Brandweer – Regionale veiligheidsactiviteiten](#)
- Veiligheid:
  - [Taakveld Openbare orde en veiligheid – Veiligheid](#)
- Overlast en handhaving:
  - [Taakveld Openbare orde en veiligheid – Handhaving en toezicht](#)
- Radicalisering
- (Inter)nationale betrekkingen

- **Bestuur:**
  - [Taakveld Bestuur – Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman](#)
  - [Taakveld Bestuur – College](#)
- **Metropoolregio Rotterdam Den Haag (bestuurlijk)**
- **Bestuurlijke vernieuwing:**
  - [Taakveld Bestuur – Gebieden en bewonersparticipatie](#)
- **Gebiedsgerichte programma's**
- **Kleine kernen**

Commissie Majeure Projecten, Organisatie en Financiën

De commissie gaat over de volgende beleidsterreinen:

- **Organisatie:**
  - [Taakveld Overhead - Concernondersteuning](#)
  - [Taakveld Overhead – Clusterondersteuning](#)
  - [Taakveld Overhead – Audits en Control](#)
  - [Taakveld Overhead – Activering overhead](#)
  - [Taakveld Overige baten en lasten – Van Werk Naar Werk / VOIL](#)
  - [Taakveld Overige baten en lasten – Verzekeringen](#)
  - [Paragraaf Bedrijfsvoering](#)
- **Dienstverlening:**
  - [Taakveld Burgerzaken](#)
  - [Taakveld Bestuur – Gebieden en bewonersparticipatie](#)
  - [Taakveld Musea – Stadsarchief](#)
- **Financiën:**
  - [Taakveld Treasury](#)
  - [Taakveld OZB Woningen](#)
  - [Taakveld OZB niet-woningen](#)
  - [Taakveld Belastingen overig](#)
  - [Taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds](#)
  - [Taakveld Overige baten en lasten – Beheer algemene middelen](#)
  - [Taakveld Vennootschapsbelasting](#)
  - [Taakveld Economische promotie – Opbrengsten logiesbelasting](#)
  - [Paragraaf Financiering](#)
  - [Paragraaf Financiële kengetallen](#)
  - [Paragraaf Investerings](#)
  - [Paragraaf Lokale heffingen](#)
  - [Paragraaf Sustainable development goals](#)
  - [Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#)
- **Deelnemingen:**

- [Paragraaf Verbonden partijen](#)
- **Haven (aandeelhouderschap):**
  - [Paragraaf Verbonden partijen](#)
- **Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ):**
  - [Paragraaf Nationaal Programma Rotterdam Zuid \(NPRZ\)](#)
- **Feijenoord City**
- **Hoekse Lijn**
- **Coolsingel**
- **Maastunnel**

Commissie tot Onderzoek van de Rekening

Het onderzoek richt zich op de ordelijkheid van het (financieel) beheer, alsmede op de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de begrotingsuitvoering. De commissie baseert haar onderzoek op de (concept-) gemeenterekening, de rekeningen van de individuele gemeentelijke diensten en kostenplaatsen en de bevindingen van de (externe) accountant. De COR bestaat uit maximaal vijf leden die door de raad uit zijn midden worden benoemd.

Leeswijzer

Pagina 9

Leeswijzer

[Opbouw website](#)[Weergave in 1000-tallen](#)[Gebruik hyperlinks](#)

In de Jaarstukken legt het college verantwoording af over het jaar 2021. De Begroting 2021, inclusief de bijstellingen die hier gedurende het jaar op zijn gedaan, is de basis voor deze verantwoording. Dit betreft bijstellingen in de Eerste Herziening, de Tweede Herziening en de 10-maandsrapportage.

Opbouw website

De website van de Jaarstukken bevat alle verplichte onderdelen die zijn voorgeschreven vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en daarnaast aanvullende informatie. De website van de Jaarstukken 2021 bestaat uit de volgende onderdelen:

Hoofdlijnen

De hoofdlijnen bevatten een samenvatting van de jaarstukken zowel beleidsmatig als financieel. De beleidsmatige samenvatting bevat de vastgestelde college targets die voor deze collegeperiode vastgesteld zijn. In de programma's wordt gerapporteerd over de voortgang.

Programma's

De gemeente Rotterdam kent 13 programma's. Een programma is een geheel van activiteiten om de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken. De programma's zijn verder onderverdeeld in taakvelden.

Paragrafen

Het onderdeel Paragrafen bevat alle verplichte BBV-paragrafen en een aantal aanvullende, overkoepelende onderwerpen.

Financiën

Het onderdeel Financiën geeft een overzicht van de financiële situatie van de gemeente Rotterdam.

Wijken

Een beschrijving van alle gebieden en de wijken daarbinnen en verwijzingen naar wijkprofielen en jaarverslagen.

Weergave in 1000-tallen

Het is belangrijk om te weten dat alle bedragen in 1000-tallen worden weergegeven, tenzij expliciet anders is aangegeven. Door de weergave in 1000-tallen kan het zijn dat de totalen een (minimale) afwijking tonen door afrondingsverschillen.

Gebruik hyperlinks

De hyperlinks op de website hebben enkel en alleen ten doel om de transparantie te verhogen door de Jaarstukken te koppelen aan door de raad vastgestelde beleidsnota's.

Jaarverslag - Programma's

Pagina 10

Programma's

Algemene middelen

Begroting: € 2.274.706

Realisatie: € 2.186.374

[Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds](#)

[Belastingen overig](#)

[Economische promotie - Opbrengsten logiesbelasting](#)

[Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen](#)

[OZB niet-woningen](#)

[OZB woningen](#)

[Treasury](#)

[Vennootschapsbelasting \(Vpb\)](#)

Beheer van de stad

Begroting: € - 140.230

Realisatie: € - 134.359

[Afval - Grondstoffen](#)

[Begraafplaatsen en crematorium](#)

[Cultureel erfgoed - Archeologie](#)

[Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer](#)

[Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie - Beheer](#)

[Openbare orde en veiligheid -](#)

[Ontploffbare oorlogsresten](#)

[Overige baten en lasten - Vervoer en materieel](#)

[Riolering](#)

[Ruimtelijke ordening - Beheer](#)

[Verkeer en vervoer - Beheer](#)

Bestuur en dienstverlening

Begroting: € - 78.755

Realisatie: € - 70.016

[Bestuur - College](#)

[Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie](#)

[Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman](#)

[Burgerzaken](#)

[Musea - Stadsarchief](#)

Cultuur, sport en recreatie

Begroting: € - 243.974

Realisatie: € - 230.022

[Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie](#)

[Media](#)

[Musea - Cultuur](#)

[Openbaar groen en \(openlucht\) recreatie - NME](#)

[Sportaccommodaties](#)

[Sportbeleid en activering](#)

Economische zaken

Begroting: € - 32.195

Realisatie: € - 28.590

[Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Economie](#)

[Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Markten](#)

[Economische ontwikkeling](#)

[Economische promotie](#)

Maatschappelijke ondersteuning

Begroting: € - 218.448

Realisatie: € - 208.860

[Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk](#)

[Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding](#)

[Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening](#)

[Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen](#)

[Samenkracht en burgerparticipatie](#)

Onderwijs

Begroting: € - 136.014

Realisatie: € - 133.655

Onderwijsbeleid en leerlingzakenOnderwijshuisvesting

Openbare orde en veiligheid

Begroting: € - 147.365

Realisatie: € - 145.828

Crisisbeheersing en brandweer -
Regionale veiligheidsactiviteitenOpenbare orde en veiligheid -
Handhaving en toezichtOpenbare orde en veiligheid –
Veiligheid

Overhead

Begroting: € - 460.041

Realisatie: € - 462.501

Overhead - Activering overheadOverhead - Audits en controlOverhead - ClusterondersteuningOverhead - ConcernondersteuningOverige baten en lasten - Van Werk
Naar Werk / VOILOverige baten en lasten -
Verzekeringen

Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Begroting: € - 11.192

Realisatie: € - 21.139

Beheer overige gebouwen en
grondenCultureel erfgoed - MonumentenGrondexploitatie (niet-
bedrijventerreinen)Milieubeheer - Duurzaam, bodem,
geluid en handhaving.Openbaar groen en (openlucht)
recreatie - LandschapRuimtelijke ordening - OntwikkelingWonen en bouwen

Verkeer en vervoer

Begroting: € 43.149

Realisatie: € 47.744

Openbaar vervoerParkeerbelastingParkerenVerkeer en vervoer - BereikbaarheidVerkeer en vervoer - Ontwikkeling

Volksgezondheid en zorg

Begroting: € - 687.948

Realisatie: € - 683.608

Geëscaleerde zorg 18+Geëscaleerde zorg 18-Maatwerkdienstverlening 18+ - WmoMaatwerkdienstverlening 18-Maatwerkvoorziening (Wmo)VolksgezondheidWijkteams en Wmo-loketten

Begroting: € - 161.693

Realisatie: € - 142.519

[Arbeidsparticipatie - Werk](#)

[Begeleide participatie](#)

[Inkomensregelingen - Inkomen](#)

Algemene middelen

Pagina 11

Algemene middelen

Algemene dekkingsmiddelen levert een bijdrage aan de manier waarop het college werkt aan structureel houdbare gemeentefinanciën.

TAAKVELD 1

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Tot het taakveld Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds behoren de uitkeringen uit het gemeentefonds.

TAAKVELD 2

Belastingen overig

Dit taakveld bevat de roerendezaakbelasting (RZB) op het eigendom en het gebruik van roerende zaken en de precario- en reclamebelasting.

TAAKVELD 3

Economische promotie - Opbrengsten logiesbelasting

Dit taakveld bevat de logiesbelasting en de daarbij behorende uitvoeringskosten voor onder andere de heffing, inning en het afhandelen van bezwaar en beroep.

TAAKVELD 4

Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen

Binnen het taakveld Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen geeft de gemeente invulling aan een sluitende begroting met een gezond meerjarenperspectief.

TAAKVELD 5

OZB niet-woningen

Dit taakveld bevat de onroerendezaakbelasting (OZB) op het eigendom en het gebruik door bedrijven van onroerende zaken anders dan woningen.

TAAKVELD 6

OZB woningen

Dit taakveld bevat de onroerendezaakbelasting (OZB) op het eigendom van woningen.

TAAKVELD 7

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente voor de treasuryfunctie en het beheer van deelnemingen en van verbonden partijen.

TAAKVELD 8

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op dit taakveld boekt de gemeente de raming van het te betalen bedrag vennootschapsbelasting als last.

BBV-indicatoren

BBV-indicator			Bron
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Realisatie 2020	€ 690	COELO
	Realisatie 2021	€ 708	
	Prognose 2022	€ 725	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Realisatie 2020	€ 774	COELO
	Realisatie 2021	€ 795	
	Prognose 2022	€ 813	

Toelichting BBV-indicatoren

De gemiddelde WOZ-waarde van woningen in 2021 ligt in Rotterdam (€ 245.000) onder het landelijke gemiddelde (€ 290.000). In Rotterdam is sinds 2017 weer sprake van een stijging van de gemiddelde WOZ-waarde van woningen. Wanneer deze stijging de komende jaren relatief hoger is dan in de rest van Nederland zal de indicator dichter naar het landelijk gemiddelde groeien. Deze indicator is landelijk verplicht en betreft geen streefwaarde waar de gemeente Rotterdam op stuurt (zie voor een nadere toelichting de paragraaf Lokale Heffingen).

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat er bij programmabegrotingen een programmaplan hoort dat naast de verschillende programmakosten een overzicht bevat van de kosten voor overhead, het bedrag voor te betalen vennootschapsbelasting, het bedrag voor onvoorzien en een overzicht van algemene dekkingsmiddelen.

Het [programma Overhead](#) bevat een overzicht van de kosten voor overhead, de te betalen vennootschapsbelasting wordt verantwoord op het [taakveld Vennootschapsbelasting](#) en het bedrag onvoorzien op het [taakveld Overige baten en lasten – Beheer algemene middelen](#). De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van de andere dekkingsmiddelen doordat de gemeente deze middelen vrij kan aanwenden.

In het overzicht van baten en lasten omvat de volgende algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 (*)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022
Lokale heffingen	378.465	390.506	400.709	401.777
Algemene uitkeringen gemeentefonds	1.837.486	1.940.453	1.921.701	1.914.478
Dividend	116.896	95.397	95.399	85.699
Saldo financieringsfunctie	-14.502	-10.864	-6.617	-17.060
Totaal	2.318.345	2.415.492	2.411.192	2.384.894

(*) Stand na de 10-maandsrapportage 2021

Lokale heffingen

Tot de algemene dekkingsmiddelen worden om te beginnen de baten uit heffingen van de algemene belastingen gerekend. Anders dan bij bestemmingsheffingen is de besteding van de baten uit heffing van deze algemene belastingen niet gebonden. Tot de algemene belastingen behoren de onroerendzaakbelasting (OZB), de algemene parkeerbelasting, de logiesbelasting en de reclame- en precariobelasting. Dit is exclusief de baten uit de bestemmingsheffingen, zoals de afval- en rioolheffing, bedrijfsreinigingsrecht en de leges omgevingsvergunningen. In onderstaande tabel zijn betreffende baten opgenomen.

Lokale heffingen	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Programma
Onroerend zaakbelasting**	266.721	266.855	275.000	271.450	Algemene middelen
Algemene parkeerbelasting	82.086	92.025	93.513	107.995	Verkeer en Vervoer
Logiesbelasting	3.822	5.654	5.683	10.741	Algemene middelen
Reclame- en precariobelasting	25.836	25.972	26.513	11.591	Algemene middelen
Totaal	378.465	390.506	400.709	401.777	
(*) Stand na de 10-maandrapportage 2021					
(**) inclusief intragemeentelijke aanslagen OZB					

Algemene uitkeringen gemeentefonds

Vervolgens worden de algemene uitkeringen uit het Gemeentefonds tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Dit betreft het totaal van de verschillende soorten uitkeringen uit het gemeentefonds: de integratie-uitkeringen (waaronder het Sociaal Domein), de decentralisatie-uitkeringen en de algemene uitkeringen. Deze baten worden verantwoord op het programma Algemene middelen en op het [taakveld Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds](#).

Dividend

De dividenden die de gemeente van deelnemingen ontvangt, behoren eveneens tot de algemene dekkingsmiddelen. Deze dividenden worden verantwoord op de programma's Algemene middelen, [Overhead](#) en [Bestuur en dienstverlening](#).

Dividend	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 (*)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Programma
Bank Nederlandse Gemeenten NV	408	582	582	500	Algemene middelen
BV Gemeenschappelijk bezit Evides	7.592	6.301	6.302	5.390	Algemene middelen
Eneco Holding NV	21.548	0	0	0	Algemene middelen
Stedin Holding NV	16.476	6.521	6.521	1.270	Algemene middelen
Havenbedrijf Rotterdam NV	69.741	78.709	78.709	78.389	Algemene middelen
Royal Schiphol NV	0	0	0	0	Algemene middelen
Sportbedrijf	152	152	152	150	Algemene middelen
Beurs Rotterdam N.V.	0	160	161	0	Algemene middelen
RET	0	0	0	0	Algemene middelen
Multidiensten	0	0	0	0	Bestuur en dienstverlening
Multi Employment Rotterdam BV (MER)	0	0		0	Overhead

SSC Flex	978	2.972	2.972	0	Overhead
Totaal	116.896	95.397	95.399	85.699	

(*) Stand na 10-maandsrapportage 2021

Saldo financieringsfunctie

Ten slotte wordt het saldo van de financieringsfunctie tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Dit saldo betreft het saldo van de betaalde rente over de leningen, rekening-courant en de ontvangen rente over uitzettingen. De baten worden verantwoord binnen de betreffende programma's, met name Algemene middelen en Maatschappelijke ondersteuning.

Saldo financieringsfunctie	Jaarrekening 2020	Begroting 2021 (*)	Jaarrekening 2021	Begroting 2022
Baten	8.897	6.261	8.471	3.045
Lasten	23.398	17.125	15.088	20.105
Saldo	-14.502	-10.864	-6.617	-17.060

(*) Stand na de 10-maandsrapportage 2021

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Algemene middelen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.187.727	2.347.142	2.340.793	-6.350
Bijdragen rijk en medeoverheden	1.787.688	1.940.853	1.922.382	-18.472
Belastingen	274.195	272.633	280.863	8.230
Dividenden	87.004	92.425	92.427	2
Financieringsbaten	5.461	5.936	7.942	2.007
Overige opbrengsten derden	33.524	35.342	36.814	1.472
Overige baten	-147	-47	365	412
Lasten exclusief reserves	-9.263	-8.930	73.633	82.562
Apparaatslasten	16.274	17.620	16.603	-1.018
Inhuur	512	1.584	1.160	-424
Overige apparaatslasten	541	829	480	-349
Personeel	15.220	15.207	14.962	-245

Intern resultaat	-13.558	-14.218	-14.126	93
Intern resultaat	-13.558	-14.218	-14.126	93
Programmalasten	-11.979	-12.332	71.155	83.487
Financieringslasten	20.478	17.124	15.088	-2.037
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	12.438	13.246	5.418	-7.828
Kapitaallasten	-51.482	-49.665	-47.856	1.808
Overige programmalasten	6.588	6.963	98.506	91.543
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	2.196.989	2.356.072	2.267.160	-88.912
Vennootschapsbelasting	800	2.196	1.578	-617
Saldo voor reserveringen	2.196.189	2.353.876	2.265.582	-88.295
Reserves	24.138	-79.171	-79.208	-37
Onttrekking reserves	92.324	25.227	25.190	-37
Toevoeging reserves	85.239	107.748	107.748	0
Vrijval reserves	17.053	3.350	3.350	0
Saldo	2.220.328	2.274.706	2.186.374	-88.331

x

Vergelijking begrotingssaldi Algemene middelen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	2.220.328
Eerste Herziening 2021	2.306.241
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	2.284.420
10-maandsrapportage 2021	2.274.706
Realisatie 2021	2.186.374

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Decembercirculaire en taakmutaties Gemeentefonds	-18.752	-6.502	0	-12.250

2. Toeslagenaffaire Belastingen	233	-210	0	443
3. Opbrengsten OZB niet woningen	8.102	0	0	8.102
4. Financieringsbaten	2.007	0	0	2.007
5. Vrijval voorziening belastinggeschillen	412	0	0	412
6. Aanmanings- en vervolgingsopbrengsten	1.016	0	0	1.016
7. Financieringslasten	0	-2.036	0	2.036
8. Rentetoerekening	0	1.808	0	-1.808
9. Dotatie voorziening deelnemingen	0	91.998	0	-91.998
10. Diverse afwijkingen	632	-2.496	0	3.129
11. Vennootschapsbelasting	0	-617	0	617
12. Bestemmingsreserve project BAG WOZ	0	0	-37	-37
Totaal afwijkingen	-6.350	81.945	-37	-88.331

Het saldo van dit programma bedraagt -€ 88,3 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Decembercirculaire en taakmutaties Gemeentefonds

Het voorlopig resultaat 2021 op het Gemeentefonds bedraagt -€ 12,3 mln. Belangrijkste oorzaak hiervan is enerzijds dat het Rijk pas in het jaar 2022 compensatie gaat toekennen voor 'inkomstenderving corona 2021'. In de begroting is een stelpost voor in 2021 te ontvangen compensatie ad € 37,1 mln opgenomen. In tegenstelling tot 2020 zijn hiervoor in 2021, ook bij de decembercirculaire 2021, geen voorschotten verleend. Deze middelen zullen grotendeels als baten (ruim € 25 mln) voor het boekjaar 2022 worden opgenomen (kasschuif). Voor extra lasten voor de verkiezingen 2021 en extra lasten Schone Stad vindt nog een lobby plaats. Conform de uitspraak van de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) van begin 2021 over dit onderwerp mag de geraamde derving van inkomsten niet aan het boekjaar 2021 worden toegerekend. In de 10-maandsrapportage 2021 is reeds op dit risico gewezen. Anderzijds wordt in de decembercirculaire 2021 € 25,0 mln toegekend als – aanvullende- (taak)uitkeringen. Daarnaast is door het actualiseren van waarden en een herziening van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2019 tot en met 2021 de algemene uitkering € 6,6 mln lager dan begroot. Zoals gemeld in 10-maandsbrief 2021 kunnen de financiële effecten van de decembercirculaire niet eerder goed ingeschat worden. Tenslotte, bij de 10-maandsbrief 2021 is een stelpost van € 6,5 mln opgenomen voor ontvangen gelden taakmutaties, waarvan de geraamde lasten niet in 2021 zijn gerealiseerd.

2. Toeslagenaffaire Belastingen

Voor het behandelen van de kwijtscheldingsaanvragen van de gedupeerden in het kader van de toeslagenaffaire is vanuit het Rijk een vergoeding verstrekt van € 443. Deze vergoeding is bestemd voor de uitvoeringskosten die gemoeid zijn bij de afwikkeling van kwijtscheldingsaanvragen in 2022 e.v.

3. Opbrengsten OZB niet woningen

Bij de Onroerendezaakbelasting niet woningen zien we per saldo een hogere opbrengst van € 8,1 mln. Deze meeropbrengst wordt voor € 5 mln veroorzaakt door nieuwe inzichten op één object. De overige € 3,1 mln is het gevolg van een hogere waardeontwikkeling in het havengebied dan in eerste instantie werd verwacht.

4. Financieringsbaten

Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) had bij Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) een kredietfaciliteit van maximaal € 101,4 mln. De gemeente stond borg voor deze faciliteit tot een maximum van € 104 mln. De faciliteit eindigde op 1 oktober 2020. BNG had eerder al aangegeven geen mogelijkheid tot verlenging te zien. Met BNG en WbR is in 2020 besloten dat de kredietfaciliteit terugbetaald zou worden door de gemeente op grond van de borg. Door betaling onder de borg heeft de gemeente een regresvordering op WbR verkregen. Hierover is WbR de wettelijke rente verschuldigd. Deze rente wordt door WbR niet betaald maar bij de hoofdsom opgeteld. Over het boekjaar 2021 bedraagt de wettelijke rente € 2 mln. Deze opgebouwde en aan de vordering toegevoegde rente wordt volledig voorzien.

5. Vrijval voorziening belastinggeschillen

Gemeente Rotterdam is in een belastinggeschil inzake tariefdifferentiatie precario leidingen door de rechtbank in het gelijk gesteld. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van voorziening van € 412.

6. Aanmanings- en vervolgingsopbrengsten

De aanmanings- en vervolgingsopbrengsten in 2021 hebben geresulteerd in een voordeel van € 1 mln. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door toename in het aantal opgelegde naheffingsaanslagen Parkeren in 2021.

7. Financieringslasten

Het achterblijven van de realisatie van de investeringen in 2021 door het concern heeft geleid tot lagere financieringsbehoefte en daarmee lagere externe rentelasten van € 2 mln dan geraamd.

8. Rentetoerekening

De gemiddelde omvang van de totale investeringen door het concern in 2021 is lager dan geraamd (zie paragraaf Investerings). Hierdoor is de rentetoerekening aan diverse gemeentelijke taakvelden en projecten ook lager dan geraamd. Per saldo resulteert dit in een nadelig effect ad € 1,8 mln op het taakveld Treasury. Dit is reeds in de 10-maandsbrief 2021 als risico vermeld. Daarmee bedraagt het renteresultaat (het saldo van extern betaalde rente en interne toegerekende rente) over 2021 € 228.

9. Dotatie voorziening deelnemingen

Op basis van de meest actuele inzichten is sprake van minimale duurzame waardevermindering van het aandelenkapitaal en overige vorderingen op onze deelnemingen. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe leidt deze waardevermindering tot een dotatie van € 92 mln aan de voorzieningen. In de 10-maandsbrief 2021 is dit reeds als risico gemeld.

10. Diverse afwijkingen

Deze afwijkingen zijn grotendeels te verklaren uit een onderbesteding op de geraamde kosten voor inhuur derden en ICT en door lagere personeelskosten dan geraamd. Verder behoefde de post onvoorzien in 2021 niet ingezet te worden.

11. Vennootschapsbelasting

In 2021 heeft na gereedkoming van de 10-maandsbrief 2021, een correctie plaatsgevonden op de aangifte vennootschapsbelasting (Vpb) over het boekjaar 2020. Na de correctie heeft de gemeente Rotterdam van de Rijksbelastingdienst een voorlopige aanslag over het boekjaar 2020 ontvangen en verwerkt in de exploitatie.

12. Bestemmingsreserve project BAG WOZ

Het vinden van gekwalificeerd personeel voor project Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Wet waardering onroerende zaken (WOZ) heeft langer geduurd dan gedacht. Dit heeft in 2021 geleid tot minder onttrekking van € 37.

Omschrijving programma

Het programma Algemene middelen levert een bijdrage aan de manier waarop het college werkt aan structureel houdbare gemeentefinanciën. Dit programma gaat in op de volgende zaken:

- een sluitende begroting en meerjarenraming
- een gedegen beheer van deelnemingen en verbonden partijen
- een weerstandsvermogen van minimaal 1,0, waarbij het weerstandsvermogen is geënt op de financiële risico's
- een stabiel beleid voor de gemeentelijke woonlasten en algemene belastingen
- een gedegen treasury-functie en financieringsbeleid
- zorgen voor voldoende en gedegen financiële ruimte om investeringen mogelijk te maken, om samen met andere partijen te kunnen werken aan de toekomst van de stad

Het programma Algemene middelen omvat:

- de uitkeringen uit het gemeentefonds
- de opbrengsten van de algemene belastingen
- de opbrengsten uit deelnemingen
- het treasury-resultaat
- concernbrede bestemmingsreserves
- concernbrede stelposten
- te betalen bedragen vennootschapsbelasting
- de post onvoorzien

Het programma Algemene middelen is, anders dan de overige programma's van deze begroting, relatief beleidsarm te noemen en wijkt in opzet en inhoud hiervan af. In de paragrafen [Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#) en [Financiële kengetallen](#) zijn de inhoudelijke doelstellingen, indicatoren en kengetallen opgenomen.

Voor het programma Algemene middelen gelden de volgende indicatoren en kengetallen:

- gemeentelijke woonlasten (één- en meerpersoonshuishouden)
- gemiddelde WOZ-waarde woningen
- weerstandsvermogen

- structurele exploitatieruimte
- solvabiliteitsrisico
- EMU-saldo (vorderingensaldo)
- kasgeldlimitet
- renterisiconorm
- netto schuldquote

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Pagina 12

Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds

Dit taakveld bevat de uitkeringen uit het gemeentefonds zoals de algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen.

Voortgang 2021

Herziening gemeentefonds

In juni 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken (BZK) aan de Tweede Kamer gemeld te werken aan een herziening van het gemeentefonds per 2021. Dit heeft reeds meerdere malen vertraging opgelopen. In juli 2021 heeft de minister van Binnenlandse Zaken (BZK) mede namens de staatssecretaris van Financiën aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) advies gevraagd over het aangepaste voorstel voor de herijking van het gemeentefonds. De Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) heeft hierover in oktober 2021 een zeer kritisch advies gegeven. BZK heeft vervolgens in december 2021 en januari 2022 aanvullende informatie gepubliceerd.

Gemeenten hebben op de algemene ledenvergadering van de VNG op 13 januari 2022 met ca. 90% meerderheid een resolutie over de herijking vastgesteld. De VNG is van mening dat het huidige verdeelmodel vervangen moet worden door het nieuwe verdeelmodel. De huidige verdeling is achterhaald en verouderd en doet geen recht meer aan de kostenstructuur van gemeenten anno 2022. Voordat er sprake kan zijn van invoering van het model moet echter volledig recht worden gedaan aan de aanbevelingen in het ROB-advies van oktober 2021, inclusief het ingroeipad. Daarnaast moet de omvang van het gemeentefonds worden vergroot. Daarbij verzoekt de VNG het ministerie van BZK te borgen dat het doorontwikkelde model zowel bij gemeenten als bij de ROB op draagvlak kan rekenen. Voor gemeenten betekent dat ook dat zij het uiteindelijke model tijdig 'kennen', zodat gemeenten de uitkomsten van de effecten van de herijking tijdig in hun meerjarig beeld kunnen opnemen.

In het hoofdlijnen- of kennismakingsdebat met de Kamer (eind januari 2022) heeft minister Bruins-Slot (BZK) gezegd 'rond de zomer 2022' met een brief te komen waarin de uitgangspunten van een nieuwe financieringssysteem worden weergegeven. De minister gaf aan in deze brief ook in te gaan op het vervolg op de herijking. Dit zou betekenen dat de herijking niet per 1 januari 2023 wordt ingevoerd, maar dit is niet expliciet

gezegd. De samenloop van de herijking met de nieuwe financieringssysteem -die door de oppositie al werd geframed als het verhogen van de belastingen- zal de voortgang of afronding van beider trajecten niet bespoedigen.

Op basis van het huidige verdelvoorstel zal de herverdeling, op basis van cijfers 2019, voor Rotterdam € 48 euro negatief per inwoner zijn. Met de gebruikelijke ingroeieregeling (€ 15 per jaar per inwoner) zal Rotterdam er met ingang van 2023 € 10 mln op achteruit gaan, in 2024 met € 20 mln en ca. € 30 mln met ingang van 2025.

Mede door de negatieve herverdeeeffecten bij de G4 start begin 2022 een onderzoek naar grootstedelijke kosten. Naast de G4, Eindhoven, Groningen, Tilburg en Almere worden Leeuwarden, Venlo, Enschede, Emmen en Delft betrokken in het onderzoek. Deze spreiding moet ervoor zorgen dat scherp(er) in beeld kan worden gebracht vanaf welke omvang er sprake is van (extra) grootstedelijke kosten. In de onderzoeksopzet is ook opgenomen dat naar specifieke G4-taken zal worden gekeken.

Compensatie Coronakosten

Om te voorkomen dat gemeenten door de coronacrisis in financiële problemen komen, heeft het kabinet Rutte III in overleg met de medeoverheden (w.o. VNG) in 2021 tot een aantal compensatiepakketten besloten. Rotterdam heeft tot op heden ruim € 79 mln aan coronacompensatie in het gemeentefonds ontvangen.

Daarnaast is in de begroting 2021 een stelpost voor in 2021 te ontvangen compensatie ad € 37,1 mln opgenomen. In tegenstelling tot 2020 zijn hiervoor in 2021, ook bij de decembercirculaire 2021, geen voorschotten verleend. Deze middelen zullen grotendeels als baten (ruim € 25 mln) in het boekjaar 2022 worden opgenomen (kasschuif), voor extra lasten voor de verkiezingen 2021 en extra lasten 'schone stad' vindt nog een lobby plaats. Conform de uitspraak van de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) van begin 2021 over dit onderwerp mag de geraamde derving van inkomsten niet aan het boekjaar 2021 worden toegerekend. In de 10-maandsbrief 2021 is reeds op dit risico gewezen. Nadere informatie is opgenomen in de [paragraaf bedrijfsvoering](#).

Kabinetsformatie

In december 2021 is het regeerakkoord gepresenteerd. Dit akkoord heeft geen consequenties meer voor het jaar 2021, maar wel voor de periode 2022 en verder.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	1.787.688	1.940.453	1.921.701	-18.752
Bijdragen rijk en medeoverheden	1.787.688	1.940.453	1.921.701	-18.752

Lasten exclusief reserves	7	6.511	8	-6.503
Programmalasten	7	6.511	8	-6.503
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	7	6.511	8	-6.503
Overige programmalasten	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	1.787.681	1.933.943	1.921.693	-12.249
Saldo voor reserveringen	1.787.681	1.933.943	1.921.693	-12.249
Saldo	1.787.681	1.933.943	1.921.693	-12.249

×

Vergelijking begrotingssaldi Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	1.787.681
Eerste Herziening 2021	1.898.199
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	1.925.248
10-maandsrapportage 2021	1.933.943
Realisatie 2021	1.921.693

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Decembercirculaire en taakmutaties Gemeentefonds	-18.752	-6.503	0	-12.249
Totaal afwijkingen	-18.752	-6.503	0	-12.249

Het saldo van dit taakveld bedraagt -€ 12,3 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Decembercirculaire en taakmutaties Gemeentefonds

Het voorlopig resultaat 2021 op het Gemeentefonds bedraagt -€ 12,3 mln. Belangrijkste oorzaak hiervan is enerzijds dat het Rijk pas in het jaar 2022 compensatie gaat toekennen voor 'inkomstenderving corona 2021'. In de begroting is een stelpost voor in 2021 te ontvangen compensatie ad € 37,1 mln opgenomen. In tegenstelling tot 2020 zijn hiervoor in 2021, ook bij de decembercirculaire 2021, geen voorschotten verleend. Deze middelen zullen grotendeels als baten (ruim € 25 mln) voor het boekjaar 2022 worden opgenomen (kasschuif). Voor extra lasten voor de verkiezingen 2021 en extra lasten Schone Stad vindt nog een lobby plaats. Conform de uitspraak van de commissie Besluit begroting en verantwoording (BBV) van begin 2021 over dit onderwerp mag de geraamde

derving van inkomsten niet aan het boekjaar 2021 worden toegerekend. In de 10-maandsrapportage 2021 is reeds op dit risico gewezen. Anderzijds wordt in de decembercirculaire 2021 € 25,0 mln toegekend als – aanvullende- (taak)uitkeringen. Daarnaast is door het actualiseren van waarden en een herziening van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2019 tot en met 2021 de algemene uitkering € 6,6 mln lager dan begroot. Zoals gemeld in 10-maandsrapportage 2021 kunnen de financiële effecten van de decembercirculaire niet eerder goed ingeschat worden. Tenslotte, bij de 10-maandsbrief 2021 is een stelpost van € 6,5 mln opgenomen voor ontvangen gelden taakmutaties, waarvan de geraamde lasten niet in 2021 zijn gerealiseerd.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving

- [Financiële-verhoudingswet](#)
- [Circulaires uitkering Gemeentefonds](#)

Omschrijving taakveld

Tot het taakveld Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds behoren de uitkeringen uit het gemeentefonds. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron voor gemeenten. De ontwikkeling van het gemeentefonds bepaalt in belangrijke mate onze financiële ruimte. Gemeenten kunnen zelfstandig beleid voeren met het geld dat het Rijk beschikbaar stelt uit het gemeentefonds. Gemeenten moeten echter wel de hen wettelijk opgedragen taken bekostigen met het geld dat zij uit het gemeentefonds ontvangen. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de uitvoering van de Jeugdzorg en het verstrekken van bijstandsuitkeringen.

Drie keer per jaar informeert het Rijk de gemeenten met een circulaire over het gemeentefonds:

- in mei/juni op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk
- in september op basis van de Miljoenennota van het Rijk
- in december op basis van de Najaarsnota van het Rijk

Belastingen overig

Pagina 13

Belastingen overig

Dit taakveld bevat de roerendezaakbelasting (RZB) op het eigendom en het gebruik van roerende zaken en de precario- en reclamebelasting.

Voortgang 2021

Grote aanpassingen in de gemeentelijke belastingen zijn er niet geweest. De maatregelen die wereldwijd genomen zijn i.v.m. covid-19 hebben een grote impact op zowel ondernemers als burgers (particulieren). In 2021 is de aanslagoplegging regulier plaatsgevonden, d.w.z. zonder tijdelijke opschorting zoals in 2020. Het herstarten

van de invordering in augustus 2020 heeft geleid tot ruimhartige maatwerkafspraken met belastingplichtigen die vorderingen niet of niet volledig konden betalen, ook in 2021. Dit uiteraard wel binnen de geldende wet- en regelgeving.

Bij precariobelasting voor terrassen hebben we een nultarief gehanteerd in 2021. Deze heffing (met nultarief voor 2021) over 2021 wordt opgelegd in 2022.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Belastingen overig	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	33.630	35.849	37.649	1.800
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	400	628	228
Belastingen	124	124	180	55
Overige opbrengsten derden	33.506	35.324	36.429	1.104
Overige baten	0	0	412	412
Lasten exclusief reserves	-2.258	-3.446	-4.245	-799
Apparaatslasten	5.930	6.421	6.050	-371
Inhuur	187	577	423	-154
Overige apparaatslasten	197	302	175	-127
Personeel	5.546	5.542	5.452	-89
Intern resultaat	-13.569	-14.355	-14.296	59
Intern resultaat	-13.569	-14.355	-14.296	59
Programmalasten	5.381	4.488	4.001	-487
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.777	2.509	2.500	-9
Kapitaallasten	608	608	608	0
Overige programmalasten	996	1.371	892	-478
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	35.888	39.295	41.893	2.598
Saldo voor reserveringen	35.888	39.295	41.893	2.598
Reserves	0	265	228	-37
Onttrekking reserves	0	265	228	-37

Saldo	35.888	39.560	42.121	2.562

X

Vergelijking begrotingssaldi Belastingen overig	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	35.888
Eerste Herziening 2021	35.950
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	39.464
10-maandsrapportage 2021	39.560
Realisatie 2021	42.121

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Aanmanings- en vervolgingsopbrengsten	1.016	0	0	1.016
2. Uitvoeringskosten Toeslagenaffaire Belastingen	233	- 210	0	443
3. Vrijval voorziening belastinggeschillen	412	0	0	412
4. Overige afwijkingen	139	- 589	- 37	691
Totaal afwijkingen	1.800	- 799	- 37	2.562

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 2,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Aanmanings- en vervolgingsopbrengsten

De aanmanings- en vervolgingsopbrengsten in 2021 hebben geresulteerd in een voordeel van € 1 mln. Dit is hoofdzakelijk veroorzaakt door toename in het aantal opgelegde naheffingsaanslagen Parkeren in 2021.

2. Uitvoeringskosten Toeslagenaffaire Belastingen

Voor het behandelen van de kwijtscheldingsaanvragen van de gedupeerden in het kader van de toeslagenaffaire, is vanuit het Rijk een vergoeding verstrekt van € 443. Deze vergoeding is bestemd voor de uitvoeringskosten die gemoeid zijn bij de afwikkeling van kwijtscheldingsaanvragen in 2022 en verder.

3. Vrijval voorziening belastinggeschillen

De gemeente Rotterdam is in een belastinggeschil inzake precario leidingen door de rechtbank in het gelijk gesteld. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van de voorziening van € 412.

4. Overige afwijkingen

Dit zijn diverse kleine afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 691 waaronder een onderbesteding van € 170 op het budget ter verbetering van kwaliteit basisregistratie personen (BRP) als gevolg van coronamaatregelen; een onderbesteding van € 37 bij de bestemmingsreserve project Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Wet waardering onroerende zaken (WOZ) omdat het vinden van gekwalificeerd personeel voor project BAG WOZ langer heeft geduurd dan eerder gedacht; een onderbesteding van € 244 op de arbeidskosten onder andere door de krapte op de arbeidsmarkt en tot slot overige kleinere afwijkingen van € 240.

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de roerend zaakbelasting (RZB) op het eigendom en het gebruik van roerende zaken en de precario- en reclamebelasting. De uitvoeringskosten bevatten onder andere het taxeren en waarden van roerende zaken, de heffing en inning van de belastingsoorten en het afhandelen van bezwaar en beroep.

Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen van deze belastingsoorten verwijzen wij u naar paragraaf [Lokale heffingen](#).

Economische promotie - Opbrengsten logiesbelasting

Pagina 14

Economische promotie - Opbrengsten logiesbelasting

Dit taakveld bevat de logiesbelasting en de daarbij behorende uitvoeringskosten voor onder andere de heffing, inning en het afhandelen van bezwaar en beroep.

Voortgang 2021

In 2021 heeft de hotelbranche weer een stijgende lijn in de bezettingsgraad laten zien, hoewel deze in 2021 nog steeds lager is geweest dan in de jaren voor corona.

Tevens is in 2021 een overeenkomst gesloten met Airbnb, waardoor voor boekingen in Rotterdam die via dit platform plaatsvinden, direct de logiesbelasting wordt geïnd. Dit maakt het voor zowel gasten als logiesverstrekkers in dit segment eenvoudiger om logiesbelasting correct af te dragen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Economische promotie - Opbrengsten	Oorspronkelijke	Bijgestelde begroting	Realisatie	Afwijking
Logiesbelasting	begroting	2021	2021	
	2021			
Baten exclusief reserves	13.216	5.654	5.685	31
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	1	1
Belastingen	13.216	5.654	5.683	29
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	326	357	336	-21
Apparaatslasten	325	352	332	-20
Inhuur	10	32	23	-8
Overige apparaatslasten	11	17	10	-7
Personeel	304	304	299	-5
Intern resultaat	0	4	4	-1
Intern resultaat	0	4	4	-1
Saldo voor vpb en reserveringen	12.891	5.297	5.349	51
Saldo voor reserveringen	12.891	5.297	5.349	51
Saldo	12.891	5.297	5.349	51

x

Vergelijking begrotingssaldi Economische promotie - Opbrengsten Logiesbelasting	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	12.891
Eerste Herziening 2021	6.986
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	5.292
10-maandsrapportage 2021	5.297
Realisatie 2021	5.349

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Overige afwijkingen	31	-21	0	51
Totaal afwijkingen	31	-21	0	51

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 51 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Overige afwijkingen

Dit betreft een saldo van diverse kleine afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 51.

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de logiesbelasting en de daarbij behorende uitvoeringskosten voor onder andere de heffing, inning en het afhandelen van bezwaar en beroep. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen van deze belastingsoort verwijzen wij u naar paragraaf [Lokale heffingen](#).

Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen Pagina 15

Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen

Dit taakveld bevat de Algemene Reserve, de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor, de bestemmingsreserve Taakmutaties gemeentefonds, concernbrede stelposten en de post onvoorzien

Voortgang 2021

Weerstandsvermogen

Eén van de uitgangspunten van het gevoerde financieel beleid is dat het weerstandsvermogen minimaal 1,00 bedraagt. Indien op enig moment het weerstandsvermogen als gevolg van forse financiële tegenvallers minder dan 1,00 bedraagt, worden er maatregelen getroffen die het aannemelijk maken dat het weerstandsvermogen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming weer 1,00 of meer zal bedragen. Voor ontwikkelingen van het weerstandsvermogen wordt verwezen naar de paragraaf [Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

Concernbrede reserves

Omwille van een sluitend financieel meerjarenbeeld is op dit taakveld tot toevoegingen en onttrekkingen aan de Algemene reserve besloten. Voor ontwikkelingen van deze en andere reserves zoals de bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds en de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor wordt verwezen naar

de balanspagina [Reserves](#). Voor laatst vermelde bestemmingsreserve wordt ook verwezen naar de balansbladen [Rotterdamse Investeringsmotor \(RIM\)](#) en [Verloopstaat Rotterdamse Investeringsmotor \(RIM\)](#).

Verder wordt verwezen naar de paragraaf [Financiële Kengetallen](#) voor de ontwikkelingen in de houdbaarheid van onze financiële positie.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Lasten exclusief reserves	5.883	2.798	2.054	-744
Programmalasten	5.883	2.798	2.054	-744
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	5.883	2.798	2.034	-764
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	20	20
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-5.883	-2.798	-2.054	744
Saldo voor reserveringen	-5.883	-2.798	-2.054	744
Reserves	64.628	-36.552	-36.552	0
Onttrekking reserves	92.324	24.962	24.962	0
Toevoeging reserves	44.749	64.864	64.864	0
Vrijval reserves	17.053	3.350	3.350	0
Saldo	58.745	-39.350	-38.606	744

x

Vergelijking begrotingssaldi Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	58.745
Eerste Herziening 2021	38.325
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 22.067
10-maandsrapportage 2021	- 39.350

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Post onvoorzien	0	-600	0	600
2. Diverse afwijkingen	0	-144	0	144
Totaal afwijkingen	0	-744	0	744

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 744 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Post onvoorzien

De post onvoorzien hoefde in 2021 niet ingezet te worden.

2. Diverse afwijkingen

Diverse afwijkingen betreffen minder gerealiseerde materiële kosten dan geraamd.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving

- [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)
- [Financiële-verhoudingswet](#)

Beleidskaders

- [Verordening Financiën Rotterdam 2021](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de Algemene Reserve, de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor, de bestemmingsreserve Taakmutaties gemeentefonds, concernbrede stelposten en de post onvoorzien.

De Algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen, dat middelen omvat die de gemeente vrij kan inzetten om het begrotingsbeeld sluitend te houden en om onvoorziene financiële risico's af te dekken. Het onderdeel [Reserves](#) bevat het meerjarig verloop van deze reserve.

In het coalitieakkoord is als uitgangspunt opgenomen dat er gestuurd wordt op een weerstandsvermogen van minimaal 1,0. Daarbij is het weerstandsvermogen geënt op de financiële risico's. Verwezen wordt naar de [paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#).

De Rotterdamse Investeringsmotor (RIM) is een bestemmingsreserve. De gelden in deze reserve zijn bedoeld om in het kader van de meerjarige investeringsplanning concernbrede investeringsprojecten te kunnen dekken.

Het BBV schrijft voor dat de begroting een post onvoorzien bevat, zonder hiervoor een maximale of minimale hoogte voor te schrijven. Rotterdam heeft in 2017 de hoogte van dit bedrag structureel begroot op € 600. Dit komt neer op circa € 1,00 per inwoner.

OZB niet-woningen

Pagina 16

OZB niet-woningen

Dit taakveld bevat de onroerendezaakbelasting (OZB) op het eigendom en het gebruik door bedrijven van onroerende zaken anders dan woningen.

Voortgang 2021

In 2021 is, ondanks de effecten van de maatregelen, het betaalgedrag van de belastingplichtigen positief te noemen. We zien dat veel belastingplichtigen keurig aan hun verplichtingen (blijven) voldoen. Waar dat minder is, bieden we de belastingplichtige maatwerk in de betaling; zo zijn er meer betalingsregelingen afgesproken dan in de jaren voor Corona. De menselijke maat staat hierbij centraal: er wordt gekeken naar de mogelijkheden tot betaling rekening houdend met de financiële draagkracht van de belastingplichtige, uiteraard binnen de geldende wet- en regelgeving.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten OZB niet-woningen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	199.279	205.279	213.401	8.122
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	20	20
Belastingen	199.279	205.279	213.382	8.102
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	9.996	10.567	10.906	339
Apparaatslasten	6.017	6.514	6.138	-376
Inhuur	189	586	429	-157
Overige apparaatslasten	200	306	177	-129

Personeel	5.627	5.622	5.532	-90
Intern resultaat	7	80	99	19
Intern resultaat	7	80	99	19
Programmalasten	3.973	3.973	4.668	696
Overige programmalasten	3.973	3.973	4.668	696
Saldo voor vpb en reserveringen	189.284	194.713	202.496	7.783
Saldo voor reserveringen	189.284	194.713	202.496	7.783
Saldo	189.284	194.713	202.496	7.783

×

Vergelijking begrotingssaldi OZB niet-woningen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	189.284
Eerste Herziening 2021	189.194
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	194.616
10-maandsrapportage 2021	194.713
Realisatie 2021	202.496

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Opbrengsten OZB niet-woningen	8.102	0	0	8.102
2. Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	0	696	0	-696
3. Overige afwijkingen	20	-357	0	377
Totaal afwijkingen	8.122	339	0	7.783

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 7,8 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Opbrengsten OZB niet- woningen

Bij de Onroerendezaakbelasting niet woningen zien we per saldo voor belastingjaren 2019, 2020 en 2021 een

hogere opbrengst van € 8,1 mln. Deze meeropbrengst wordt voor € 5 mln veroorzaakt door nieuwe inzichten in de waardering van een specifiek vastgoedobject. De overige € 3,1 mln is het gevolg van een hogere waardeontwikkeling in het havengebied dan in eerste instantie werd verwacht.

2. Dotatie voorziening dubieuze debiteuren

Aan de voorziening dubieuze debiteuren bedrijven wordt per saldo € 696 extra gedoteerd. De dotatie heeft plaatsgevonden omdat naar verwachting meer faillissementen zullen ontstaan op het moment dat de coronaondersteuning van de rijksoverheid wordt stopgezet.

3. Overige afwijkingen

Dit betreft een saldo van diverse kleine afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 377.

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de onroerend zaakbelasting (OZB) op het eigendom en het gebruik door bedrijven van onroerende zaken anders dan woningen. De uitvoeringskosten bevatten onder andere het taxeren en waarderen van niet-woningen, de heffing en inning van de OZB en het afhandelen van bezwaar en beroep. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen van deze belastingsoort verwijzen wij u naar paragraaf [Lokale heffingen](#).

OZB woningen

Pagina 17

OZB woningen

Dit taakveld bevat de onroerendezaakbelasting (OZB) op het eigendom van woningen.

Voortgang 2021

In 2021 is, ondanks de effecten van de maatregelen, het betaalgedrag van de belastingplichtigen positief te noemen. We zien dat veel belastingplichtigen keurig aan hun verplichtingen (blijven) voldoen. Waar dat minder is, bieden we de belastingplichtige maatwerk in de betaling; zo zijn er meer betalingsregelingen afgesproken dan in de jaren voor Corona. De menselijke maat staat hierbij centraal: er wordt gekeken naar de mogelijkheden tot betaling rekening houdend met de financiële draagkracht van de belastingplichtige, uiteraard binnen de geldende wet- en regelgeving.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten OZB woningen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	61.575	61.575	61.649	74
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	31	31
Belastingen	61.575	61.575	61.618	43
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	5.330	5.710	4.939	-771
Apparaatslasten	4.001	4.333	4.082	-250
Inhuur	126	390	285	-104
Overige apparaatslasten	133	204	118	-86
Personeel	3.743	3.739	3.679	-60
Intern resultaat	5	53	66	13
Intern resultaat	5	53	66	13
Programmalasten	1.324	1.324	790	-534
Overige programmalasten	1.324	1.324	790	-534
Saldo voor vpb en reserveringen	56.245	55.865	56.711	845
Saldo voor reserveringen	56.245	55.865	56.711	845
Saldo	56.245	55.865	56.711	845

X

Vergelijking begrotingssaldi OZB woningen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	56.245
Eerste Herziening 2021	56.185
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	55.801
10-maandsrapportage 2021	55.865
Realisatie 2021	56.711

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Dotatie voorziening dubieuze debiteuren	0	-552	0	552
2. Overige afwijkingen	74	-219	0	293
Totaal afwijkingen	74	-771	0	845

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 845 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Dotatie voorziening dubieuze debiteuren

Door de kwijtscheldingen van belastingaanslagen in het kader van de toeslagenaffaire was voor de voorziening dubieuze debiteuren lagere dotatie benodigd. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 552.

2. Overige afwijkingen

Dit betreft een saldo van diverse kleine afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 293.

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de onroerend zaakbelasting (OZB) op het eigendom van woningen. De uitvoeringskosten bevatten onder andere het taxeren en waarderen van woningen, de heffing en inning van de OZB en het afhandelen van bezwaar en beroep. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen van deze belastingsoort verwijzen wij u naar paragraaf [Lokale heffingen](#).

Treasury

Pagina 18

Treasury

Dit taakveld betreft de activiteiten van de gemeente voor de treasuryfunctie en het beheer van deelnemingen en van verbonden partijen. Op dit taakveld verantwoordt het college de rentelasten voor aangetrokken gelden, de ontvangsten uit doorbelaste omslagrente, de ontvangsten op verstrekte leningen en garanties, de ontvangen dividenden uit deelnemingen en de kosten voor juridisch advisering.

Voortgang 2021

2021 heeft in het teken gestaan van de verdere professionalisering van het gemeentelijke beleid rondom haar verbonden partijen. Gegeven de eerdere aanbevelingen van de Rekenkamer Rotterdam wat betreft het beheer

van het Warmtebedrijf en de verwerking hiervan in het Beleidskader “Verbonden Partijen en Governance samenwerkingsrelaties”, werkt de gemeente nu aan een update van dit Beleidskader die verder ingaat op kundig beheer van verbonden partijen. Zo wordt er een uniforme handelswijze opgesteld hoe de gemeente omgaat met verbonden partijen die in financieel zwaar weer verkeren, of daar dreigen heen te gaan.

Onderdeel van de verdere professionalisering betreft het binnen de gemeentelijke organisatie helder definiëren van de verschillende rollen en verantwoordelijkheden rondom het beheer van verbonden partijen, plus het duurzaam laten invullen van deze werkzaamheden door elk onderdeel binnen de gemeente. Tevens is de juridische control-functie op het gebied van verboden partijen verder versterkt.

Op het vlak van de informatieverschaffing aan de Raad zijn er menigeen verbeteringen doorgevoerd. Het primaire informatiedocument richting de Raad zowel als andere stakeholders is het Beheerverslag, die in een vernieuwd en beter gestroomlijnd format beter de gewenste informatie verschaft. Daarin verschuift het accent van het rapporteren over het functioneren van individuele deelnemingen naar het verslag doen van de wijze waarop de gemeente haar deelnemingen heeft beheerd en hoe zij haar aandeelhoudersbevoegdheden daartoe heeft ingezet.

Warmtebedrijf Rotterdam

Op 14 oktober 2021 heeft de Raad besloten, op basis van de resultaten van de op dat moment ingevulde conditionele voorwaarden, niet over te gaan tot realisatie van het scenario Warmteling+ (WLQ+). Voor het Warmtebedrijf Rotterdam Holding B.V. betekent dit dat er geen additionele financiering vanuit de beide aandeelhouders ter beschikking is gesteld om haar business case mogelijk te maken om aan de WLQ+ deel te nemen. Het Warmtebedrijf is een traject in het kader van de Wet Homologatie Onderhands Akkoord (WHOA) ingegaan. Een dergelijk traject gaat uit van de gedachte dat het bereiken van een onderhands akkoord tussen de schuldeisers van Warmtebedrijf meer aan voordeel oplevert dan louter een faillissement. Deze procedure biedt ook bescherming voor Warmtebedrijf want het zorgt ervoor dat er geen surseance van betaling of faillissement door derden kan worden aangevraagd. Tegelijkertijd biedt de procedure de mogelijkheid dat alle betrokken partijen tot een akkoord komen. Hiermee ontstaat, ondanks dat het onvermijdelijk is dat een deel van de investeringen (zijnde het aandelen kapitaal en regresvordering) niet terug zal worden verdiend, een mogelijk toekomstperspectief voor het Warmtebedrijf. De gemeente Rotterdam is nauw betrokken bij de uitwerking van de WHOA en bekijkt de verschillende toekomst-scenario's van het Warmtebedrijf vanuit zowel financieel als maatschappelijk standpunt.

Stedin

In 2021 hebben de aandeelhouders de vermogenspositie van Stedin versterkt met een kapitaalbijdrage van € 200 miljoen. De gemeente Rotterdam droeg hier naar rato van haar aandeelhoudersbelang (van 31,7%) voor afgerond € 64 miljoen aan bij. Deze vermogensversterking door de aandeelhouders was voor de korte termijn (tot 2023). Stedin heeft de afgelopen periode haar kapitaalbehoefte herijkt voor de lange termijn (tot 2030) op grond van nieuwe financiële prognoses waarin onder andere een investeringstoename van € 2 miljard, economische ontwikkelingen en de impact van de regulering bij hebben gedragen aan een significant hogere kapitaalbehoefte. Het herijkte kapitaalbehoefte van Stedin is met ca. € 1 miljard gestegen en komt thans uit op € 1,75 miljard. Wanneer invulling wordt gegeven aan de kapitaalbehoefte blijft Stedin financieel robuust en kredietwaardig en kan Stedin invulling geven aan haar investeringsprogramma om de energienetten zowel qua kwaliteit als capaciteit

geschikt te houden in de komende jaren van de energietransitie, naast haar reguliere beheertaken ten aanzien van de gas- en elektriciteitsnetten. Voor het versterken van het vermogen zetten Stedin en de bestaande aandeelhouders allereerst in op nieuwe aandeelhouders zoals het Rijk en niet aandeelhoudende gemeenten en provincies uit het verzorgingsgebied. Vanuit subsidiariteit, het landelijk beleid rondom de energietransitie en CO2-reductie en door de wettelijk aan gemeenten gegeven regie bij de energietransitie is het een logische gedachte dat het Rijk en alle gemeenten en provincies die in Stedin's verzorgingsgebied liggen, ook aandeelhouder van Stedin zijn. Ook niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies hebben immers baat bij een sterke netbeheerder. De bestaande aandeelhouders kunnen een laatste remedie zijn als voornoemde traject niet tot voldoende versterking van het vermogen leiden. De verwachting is dat rondom de zomer meer duidelijkheid is over de voortgang en eventuele implicaties voor bestaande aandeelhouders.

Stadion Feijenoord

In 2017 heeft de gemeenteraad in de Position Paper Feyenoord City voorwaarden gesteld voor de bijdrage van de gemeente, die onder andere bestaat uit € 40 mln. aandelenkapitaal voor het nieuwe stadion. In 2021 zijn er echter meerdere tegenslagen geweest rondom het komen van het nieuwe stadion, waardoor vooralsnog geen financiering is verstrekt. Deze tegenslagen betreffen onder andere het niet rond krijgen van de business case rondom de bouw, gegeven de fluctuaties in grondstofprijzen zowel als uitblijven van commitment van verschillende financierende partijen. Ook was er veel politieke en maatschappelijke aandacht voor de bouw van een nieuw stadion, dat uiteindelijk heeft geleid tot een uitstel van een beslissing over de komst van het nieuwe stadion, waarbij op het moment door het Stadion wordt bezien welke eventuele alternatieve opties mogelijk zijn; in Q2 2022 zal hierover uitsluitsel gegeven worden.

Dividendopbrengsten

In 2021 ontving de gemeente ca. € 95 mln. (2020: € 117 mln.) aan dividend. Het grootste deel is hierbij afkomstig van het Havenbedrijf (€ 79 mln.). De daling ten opzichte van 2021 wordt met name veroorzaakt door het wegvallen van dividend van Eneco en een lagere dividenduitkering van Stedin.

Renteontwikkelingen

Het renteomslagstelsel is geregeld in de gemeentelijke regelgeving. Dit stelsel houdt in dat de vermogenskosten aan de gemeentelijke producten worden doorberekend op basis van de boekwaarde van de onderliggende investeringen. De rente die hiervoor wordt gehanteerd, is de omslagrente. Deze rente wordt jaarlijks vastgesteld op basis van richtlijnen van de commissie BBV. Voor 2021 is deze omslagrente vastgesteld op 1,75%; In 2022 wordt de omslagrente verlaagd naar 1,50%.

De [paragraaf Financiering](#) biedt inzicht in de ontwikkelingen rond financiering (investeringen en financieringsmiddelen), de rentelasten, het renteresultaat en het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Treasury	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	92.337	98.332	100.708	2.376
Dividenden	87.004	92.425	92.427	2
Financieringsbaten	5.461	5.936	7.942	2.007
Overige opbrengsten derden	18	18	385	367
Overige baten	-147	-47	-47	0
Lasten exclusief reserves	-28.547	-31.425	59.635	91.060
Intern resultaat	0	0	2	2
Intern resultaat	0	0	2	2
Programmalasten	-28.547	-31.425	59.634	91.059
Financieringslasten	20.478	17.124	15.088	-2.037
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	2.770	1.428	876	-552
Kapitaallasten	-52.090	-50.273	-48.465	1.808
Overige programmalasten	295	295	92.135	91.840
Saldo voor vpb en reserveringen	120.884	129.757	41.072	-88.685
Saldo voor reserveringen	120.884	129.757	41.072	-88.685
Reserves	-40.490	-42.884	-42.884	0
Toevoeging reserves	40.490	42.884	42.884	0
Saldo	80.394	86.873	-1.812	-88.685

x

Vergelijking begrotingssaldi Treasury	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	80.394
Eerste Herziening 2021	82.202
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	86.865
10-maandsrapportage 2021	86.873
Realisatie 2021	- 1.812

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Financieringsbaten	2.007	0	0	2.007
2. Financieringslasten	0	-2.037	0	2.037
3. Rentetoerekening	0	1.808	0	-1.808
4. Dotatie voorziening deelnemingen	0	91.998	0	-91.998
5. Diverse afwijkingen	369	-709	0	1.077
Totaal afwijkingen	2.376	91.060	0	-88.685

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 88,6 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Financieringsbaten

Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) had bij Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) een kredietfaciliteit van maximaal € 101,4 mln. De gemeente stond borg voor deze faciliteit tot een maximum van € 104 mln. De faciliteit eindigde op 1 oktober 2020. BNG had eerder al aangegeven geen mogelijkheid tot verlenging te zien. Met BNG en WbR is in 2020 besloten dat de kredietfaciliteit terugbetaald zou worden door de gemeente op grond van de borg. Door betaling onder de borg heeft de gemeente een regresvordering op WbR verkregen. Hierover is WbR de wettelijke rente verschuldigd. Deze rente wordt door WbR niet betaald maar bij de hoofdsom opgeteld. Over het boekjaar 2021 bedraagt de wettelijke rente € 2 mln. Deze opgebouwde en aan de vordering toegevoegde rente wordt volledig voorzien.

2. Financieringslasten

Het achterblijven van de realisatie van de investeringen in 2021 door het concern heeft geleid tot lagere financieringsbehoefte en daarmee lagere externe rentelasten van € 2 mln dan geraamd.

3. Rentetoerekening

De gemiddelde omvang van de totale investeringen door het concern in 2021 is lager dan geraamd (zie paragraaf Investerings). Hierdoor is de rentetoerekening aan diverse gemeentelijke taakvelden en projecten ook lager dan geraamd. Per saldo resulteert dit in een nadelig effect ad € 1,8 mln op het taakveld Treasury. Dit is reeds in de 10-maandsbrief 2021 als onzekerheid vermeld. Daarmee bedraagt het renteresultaat (het saldo van extern betaalde rente en interne toegerekende rente) over 2021 € 228.

4. Dotatie voorziening deelnemingen

Op basis van de meest actuele inzichten is sprake van duurzame waardevermindering van het aandelenkapitaal en overige vorderingen op onze deelnemingen. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe leidt deze waardevermindering tot een dotatie van € 92 mln aan de voorzieningen. In de 10-maandsbrief 2021 is dit reeds als risico gemeld.

5. Diverse afwijkingen

Deze afwijkingen zijn grotendeels te verklaren uit enerzijds onderbesteding op de geraamde kosten voor inhuur derden, provisiekosten banken en ICT en anderzijds doorbelasting aan externen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving

- [Burgerlijk Wetboek Boek 2 \(rechtspersonen\)](#)
- [Gemeentewet](#)
- [Financiële-verhoudingswet](#)
- [Wet Financiering decentrale overheden \(Fido\)](#)
- [Code Corporate Governance](#)

Beleidskaders

- [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#)
- [Verordening Financiën Rotterdam 2021](#)
- [Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014](#)
- [Treasurystatuut Rotterdam 2021](#)
- [Beleidskader Verbonden Partijen en governance samenwerkingrelaties](#)

Beleidsmonitoren

- [Beheerverslag Deelnemingen 2020](#)
- [Beheerverslag Deelnemingen 2018 - 2019](#)
- [Beheerverslag Deelnemingen 2017 - 2018](#)
- [Beheerverslag Deelnemingen 2016 - 2017](#)
- [Beheerverslag Deelnemingen 2015 - 2016](#)
- [Beheerverslag Deelnemingen 2014](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld betreft de activiteiten van de gemeente voor de treasuryfunctie, het beheer van deelnemingen en van verbonden partijen. Op dit taakveld verantwoordt het college de rentelasten voor aangetrokken gelden, de ontvangsten uit doorbelaste omslagrente, de ontvangsten op verstrekte leningen en garanties, de ontvangen dividenden uit deelnemingen en de kosten voor juridisch advisering.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Pagina 19

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Op dit taakveld boekt de gemeente de raming van het te betalen bedrag vennootschapsbelasting.

Voortgang 2021

De Rijksbelastingdienst legt de gemeente Rotterdam met ingang van heffingsjaar 2016 aanslagen vennootschapsbelasting (Vpb) op. De eerste definitieve aanslag ontvingen wij begin 2020. Daarin, maar ook in aanslagen over latere jaren, wordt de gemeente behoudens voor activiteiten als lease, bedrijfsafval en containerservices, ook aangeslagen voor activiteiten als verhuur reclame-uitingen en veilingen brandstofverkooppunten. De gemeente neemt met betrekking tot de twee laatstgenoemde activiteiten het standpunt in dat in deze gevallen geen sprake is van Vpb-plichtige ondernemingsactiviteiten, maar van normaal vermogensbeheer. Tegen dit deel van de aanslag heeft de gemeente dan ook bezwaar ingediend. Dit bezwaar is door de Rijksbelastingdienst in augustus 2020 niet gehonoreerd, waarop de gemeente beroep bij de belastingrechter heeft aangetekend. Dit beroep heeft tot nu toe nog niet tot een zitting bij de belastingrechter geleid. Bij het opstellen van jaarstukken 2021 is het wachten op de behandeling van deze beroepszaak.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Vennootschapsbelasting (Vpb)	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Lasten exclusief reserves	0	0	0	0
Intern resultaat	0	0	0	0
Intern resultaat	0	0	0	0
Programmalasten	0	0	0	0
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	800	2.196	1.578	-617
Saldo voor reserveringen	-800	-2.196	-1.578	617
Saldo	-800	-2.196	-1.578	617

Vergelijking begrotingssaldi Vennootschapsbelasting (Vpb)	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 800
Eerste Herziening 2021	- 800
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 800
10-maandsrapportage 2021	- 2.196
Realisatie 2021	- 1.578

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Vennootschapsbelasting	0	-617	0	617
Totaal afwijkingen	0	-617	0	617

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 617 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Vennootschapsbelasting

In 2021 heeft een correctie plaatsgevonden op de aangifte vennootschapsbelasting (Vpb) over het boekjaar 2020 voor de onderdelen bedrijfsafval en containerservice. Na de correctie heeft de gemeente Rotterdam van de Rijksbelastingdienst een voorlopige aanslag over het boekjaar 2020 ontvangen en verwerkt in de exploitatie.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving

- [Wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen](#)

Omschrijving taakveld

Door de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen (Vpb) zijn onder meer gemeenten met ingang van 2016 voor ondernemingsactiviteiten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Op dit taakveld boekt de gemeente de raming van het te betalen bedrag vennootschapsbelasting als last. Het gaat om het geraamde bedrag van de aanslag vennootschapsbelasting voor het betreffende begrotingsjaar of verantwoordingsjaar. Dit bedrag is de gemeente verschuldigd vanwege de fiscale winst die de gemeente per saldo realiseert op ondernemingsactiviteiten in het begrotingsjaar, na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren. Hoewel op dit moment niet duidelijk is welke gemeentelijke activiteiten de Rijksbelastingdienst onder de bepalingen van het Vpb wil scharen, gaat de gemeente Rotterdam er momenteel van uit dat de activiteiten lease, bedrijfsreiniging, containerservice en verkoop restafval (deels) onder deze

belastingplicht vallen. De totale lasten raamt de gemeente voor 2020 en volgende jaren op structureel € 800. De Vpb-belastingplicht wordt op de betreffende taakvelden waar deze ontstaat, nader toegelicht.

Beheer van de stad

Pagina 20

Beheer van de stad

Een schone, hele en veilige buitenruimte die de Rotterdammers en haar bezoekers optimaal kunnen benutten, waarbij wijkgestuurd werken, verduurzaming en circulariteit voorop staan. Dit met het oog op de opgaven van de stad rondom verdichting en klimaatadaptatie die een innovatieve aanpak vereisen.

TAAKVELD 1

Afval - Grondstoffen

De gebruikers van de stad in staat stellen om gescheiden en verantwoord afval als grondstof aan te bieden door professionele oplossingen in te zetten, passend bij het gebied.

De Grondstoffennota en het programma Rotterdam Circulair zijn separaat vastgesteld en bevatten aanvullende kaders en maatregelen voor de periode 2019-2022.

TAAKVELD 2

Begraafplaatsen en crematorium

Gemeentelijke begraafplaatsen en crematorium zijn voor iedereen veilig, beschikbaar en toegankelijk. Bezoekers zijn tevreden over de dienstverlening en het resultaat van de wijze waarop de gemeente deze (openbare ruimte) beheert en onderhoudt.

De inrichting, beheer en onderhoud van de gemeentelijk begraafplaatsen en crematorium dragen bij aan Rotterdamse klimaat- en circulaire doelstellingen (weerbaarheid).

TAAKVELD 3

Cultureel erfgoed - Archeologie

Het duurzaam behoud van het bodemarchief en het vertellen van het "archeologisch verhaal van de stad".

TAAKVELD 4

Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer

Het verbeteren van de kwaliteit van de ondergrond (bodemsanering).

Het voorkomen, weren en bestrijden van overlast door plaagdieren.

Het vergroten van bewustwording en kennis over dierenwelzijn en het uitvoeren van de Nota Dierenwelzijn.

TAAKVELD 5

Openbaar groen en (openlucht)recreatie - Beheer

Een mooie, diverse en uitnodigende openbare ruimte met een goed gespreid en toegankelijk recreatief aanbod houdt de stad gezond, leefbaar en aantrekkelijk in de verdichtende omgeving. Onze kenmerkende rivieren, parken, singels, plantsoenen, groen en recreatiegebieden hebben iedere Rotterdammer iets te bieden. Samen met bewoners en partners pakken we kansen die bijdragen aan een circulaire economie en uitdagingen rondom klimaatverandering.

TAAKVELD 6

Openbare orde en veiligheid - Ontploffbare oorlogsresten

De gemeente maakt een veilig gebruik van de ondergrond mogelijk.

TAAKVELD 7

Overige baten en lasten - Vervoer en materieel

Een duurzaam en goed werkend gemeentelijk wagenpark en circulaire inzamelmiddelen. Waarbij het noodzakelijk is om de emissie van schadelijke stoffen door uitstoot van de gemeentelijke (interne) mobiliteit in Rotterdam te voorkomen dan wel te verminderen ten behoeve van het klimaat en de gezondheid van de Rotterdammer. Rotterdam heeft bovendien een voorbeeldfunctie.

TAAKVELD 8

Riolering

Rotterdam, als grote stad in de delta, beheert en onderhoudt haar riolering en stedelijke watersysteem voortvarend om een gezonde en leefbare stad met droge voeten te blijven. Rotterdammers kunnen ondanks de al merkbare effecten van klimaatverandering daardoor vrij van gezondheidsrisico's, ten aanzien van het stedelijk watersysteem, dicht op elkaar leven. De economische bedrijvigheid in de stad gaat tijdens en na hevige neerslag gewoon door. Samen met bewoners en partners pakken we kansen die bijdragen aan een circulaire economie en uitdagingen rondom klimaatverandering.

TAAKVELD 9

Ruimtelijke ordening - Beheer

De gemeente zorgt ervoor dat geografische informatie actueel, betrouwbaar en eenvoudig toegankelijk is voor alle werkprocessen.

Het voldoen aan de wet Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Voor de gemeente is dit een wettelijke taak.

TAAKVELD 10

Verkeer en vervoer - Beheer

Bewoners, ondernemers en bezoekers beleven de openbare ruimte als veilig en schoon en de Rotterdamse infrastructuur is optimaal beschikbaar. Bewoners zijn tevreden over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Bij (her)inrichting, beheer en onderhoud van de boven- en ondergrondse infrastructuur wordt bijgedragen aan klimaat- en circulaire doelstellingen.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid	kg / inw	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Kilogram per inwoner per jaar	Streefwaarde 249 Realisatie 281 (2021)	De streefwaarde is opgenomen in Grondstoffennota 2019-2022. Dit is de streefwaarde voor eind 2022. De realisatie is jaarlijks. Er zijn geen tussentijdse metingen.

Toelichting BBV-indicatoren

Het huishoudelijk restafval betreft het totaal ongescheiden restafval per inwoner per jaar (inclusief grof huishoudelijk restafval).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Beheer van de stad	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	250.712	244.189	255.564	11.375
Bijdragen rijk en medeoverheden	229	-1.459	2.080	3.539
Belastingen	82.176	81.787	82.296	509

Overige opbrengsten derden	169.418	165.030	171.492	6.462
Overige baten	-1.111	-1.169	-305	865
Lasten exclusief reserves	383.494	397.498	398.851	1.353
Apparaatslasten	127.060	136.776	136.829	53
Inhuur	6.940	7.227	8.700	1.473
Overige apparaatslasten	3.199	5.255	4.415	-840
Personeel	116.921	124.294	123.714	-580
Intern resultaat	-5.471	-5.855	-3.973	1.883
Intern resultaat	-5.471	-5.855	-3.973	1.883
Programmalasten	261.905	266.578	265.995	-583
Financieringslasten	0	0	3	3
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	162.083	170.207	166.579	-3.628
Kapitaallasten	65.794	60.929	62.074	1.145
Overige programmalasten	34.029	34.619	35.309	690
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	822	2.029	1.207
Saldo voor vpb en reserveringen	-132.782	-153.309	-143.287	10.021
Saldo voor reserveringen	-132.782	-153.309	-143.287	10.021
Reserves	9.298	13.079	8.928	-4.151
Onttrekking reserves	9.298	13.079	8.928	-4.151
Toevoeging reserves	600	0	0	0
Vrijval reserves	600	0	0	0
Saldo	-123.484	-140.230	-134.359	5.871

×

Vergelijking begrotingssaldi Beheer van de stad

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 123.484
Eerste Herziening 2021	- 129.873
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 137.375

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Reserve Energietransitie Verduurzaming gemeentelijk wagenpark	0	-2.829	-2.829	0
2. Meeropbrengsten Bedrijfsreiningsrecht en Afvalstoffenheffing	2.941	0	0	2.941
3. Aanpak zwerfafval	1.100	1.100	0	0
4. Opbrengsten Nedvang	1.023	0	0	1.023
5. Beheer en onderhoud	3.357	4.279	-38	-960
6. Leges leidingen	1.581	-204	0	1.785
7. Bommen regeling	663	670	0	-7
8. Ruimingsproject Claes de Vrieselaan	0	-700	0	700
9. Vrijval voorziening afkoop grafonderhoud	898	0	0	898
10. Blauwalg Kralingse plas	-353	-1.622	-1.269	0
11. Diverse afwijkingen	165	659	-15	-509
Totaal afwijkingen	11.375	1.353	-4.151	5.871

Het saldo van dit programma bedraagt € 5,9 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Reserve Energietransitie Verduurzaming gemeentelijk wagenpark

Vanuit het [Energietransitiebudget \(ETB\)](#) zijn middelen beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. De voertuigen welke hiervoor zijn aangeschaft (€ 1,6 mln) betreffen investeringen die meerjarig worden afgeschreven en zijn om deze reden nog niet geheel terug te zien in de lasten van dit jaar. Daarnaast is de investering voor het wagenpark ook in absolute omvang lager uitgekomen dan verwacht, door langere levertijden en schaarste in de branche zijn niet alle bestelde voertuigen volgens planning geleverd.

2. Meeropbrengsten Bedrijfsreiningsrecht en Afvalstoffenheffing

Als gevolg van een administratieve verbetering bij het opleggen van de aanslagen voor het Bedrijfsreinigingsrecht zijn niet eerder voorziene baten gegenereerd. Daarnaast zijn ook voor de Afvalstoffenheffing hogere opbrengsten gerealiseerd.

3. Aanpak zwerfafval

De gemeente Rotterdam heeft extra inzet gepleegd op de preventie en aanpak van zwerfafval door inzet op onder andere gedragsbeïnvloeding, slimmere voorzieningen en participatie van burgers en stakeholders. Hiervoor is € 1,1 mln aan bijdragen ontvangen van derden.

4. Opbrengsten Nedvang

De organisatie "Nederland van Afval naar Grondstof" (Nedvang) ondersteunt gemeenten en afvalbedrijven bij het inzamelen en recyclen van verpakkingen. Voor het nascheiden van plastic, metaal en drankenkartons wordt sinds 2021 een vergoeding ontvangen. In de begroting is hier geen rekening mee gehouden.

5. Beheer en onderhoud

Er zijn meer activiteiten voor derden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn materiaalleveranties, baggerwerkzaamheden en het ruimen van niet gesprongen explosieven. Deze activiteiten hebben geleid tot hogere lasten en worden gecompenseerd door hogere baten. De resterende lastenoverschrijding wordt veroorzaakt door beheer- en onderhoudswerkzaamheden aan diverse assets in de openbare ruimte.

6. Leges leidingen

Bij het opstellen van de begroting 2021 is al rekening gehouden met een stijging van opbrengsten. Deze stijging is echter overtroffen. Met name de ontwikkeling op het gebied van aanleg glasvezel gaat sneller dan voorzien. De corona pandemie heeft ook geen drukkend effect gehad op werkzaamheden aan kabels en leidingen. Verder dragen zowel de toename in bouwvolume als de energietransitie bij aan hogere opbrengsten.

7. Bommen regeling

Het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog wordt overeenkomstig het vigerende beleid uitgevoerd. Op basis van de bommenregeling worden de kosten voor 68% vergoed door het Rijk. Voor het ruimen van explosieven is er in 2021 sprake van zowel meer baten als lasten. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeente een kassiersfunctie vervuld tussen het Rijk en derden.

8. Ruimingsproject Claes de Vrieselaan

Ten behoeve van het ruimen van explosieven is een pand aan de Claes de Vrieselaan aangekocht. De koopovereenkomst is in 2021 aangegaan terwijl de overdracht van eigendom begin 2022 heeft plaatsgevonden. Hierdoor ontstaat er in 2021 een positief resultaatteffect van € 700. Aangezien de koopovereenkomst in 2021 is aangegaan, wordt er voorgesteld om € 700 toe te voegen aan een bestemmingsreserve.

9. Vrijval voorziening afkoop grafonderhoud

In 2021 is de financiële regelgeving omtrent de voorziening afkoop onderhoud graven gewijzigd. Het gevolg hiervan is dat de eerder gevormde voorziening is vrijgevallen.

10. Blauwalg Kralingse plas

Met het Hoogheemraadschap Schieland & Krimpenerwaard en provincie Zuid-Holland is overeenstemming bereikt over de financiering van de bestrijding van de blauwalgproblematiek in de Kralingse Plas. De bestrijding van blauwalg is in 2021 gestart en wordt in 2022 voortgezet. Dit resulteert in 2021 in lagere baten, lasten en dekking vanuit de reserve Kralingse Plas.

11. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Omschrijving programma

Het college staat voor een kwaliteit van de buitenruimte die enerzijds bijdraagt aan het fijn wonen en leven voor alle Rotterdammers en anderzijds bijdraagt aan een prettig verblijf van bezoekers in onze wereldstad. Het beheer van de openbare ruimte is daarbij een stuwende kracht. Een functionele, aantrekkelijke en goed beheerde buitenruimte is:

- de motor achter sociale en economische ontwikkelingen
- een voorwaarde voor de verdichting van de stad en het bevorderen van circulariteit
- een kans voor het oplossen van effecten van klimaatverandering, het realiseren van de energietransitie en het stimuleren van de ecologische diversiteit binnen de stad
- een stimulans voor participatie van Rotterdammers, bezoekers en bedrijven
- een inspiratiebron voor innovaties, (datagestuurde) methoden en technieken

Wij doen dat met Slim Beheer: samen met de Rotterdammers in een samenhangende, duurzame gebiedsaanpak in Rotterdamse wijken. Wij stimuleren bewoners en bezoekers de openbare ruimte respectvol te gebruiken en treden op waar de regels en algemeen aanvaarde normen worden overtreden.

Daarbij zetten we in op:

- meer groen in plaats van steen. Dat maakt Rotterdam mooier en duurzamer en zorgt tegelijk voor wateropvang
- het onderhouden van onze kapitaalgoederen, zoals bruggen en wegen. De basis hiervoor is de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte Rotterdam 2019-2022
- het geven van een vervolg aan de ambities zoals genoemd in het Urgentiedocument Rotterdams Weerwoord. Dit document is in het voorjaar 2019 aangeboden
- het gebruiken van zoveel mogelijk circulaire producten voor de inrichting, materiaalkeuze en het onderhoud van wegen, groen en water
- de vervanging van gemeentelijke voertuigen op natuurlijke momenten door emissieloze opvolgers voor de verbetering van de luchtkwaliteit
- de bevordering van afvalscheiding door enerzijds de afvalstoffenheffing beter aan te laten sluiten bij het principe “de vervuiler betaalt” en anderzijds het scheiden financieel aantrekkelijker te maken
- het plaatsen van sensoren in meer containers, zodat we straks in heel Rotterdam op tijd, duurzaam en slim het afval ophalen. Zo helpen we mee te voorkomen dat afval naast de containers komt te staan
- meer en strenger boetes uitdelen als afval naast de containers wordt gezet

- het inzetten van bestaande camera's voor de handhaving hierop
- het bieden van ondersteuning bij evenementen in de stad vanuit onze expertise

Afval - Grondstoffen

Pagina 21

Afval - Grondstoffen

De gebruikers van de stad in staat stellen om gescheiden en verantwoord afval als grondstof aan te bieden, door professionele oplossingen in te zetten passend bij het gebied.

De Grondstoffennota en het programma Rotterdam Circulair zijn separaat vastgesteld en bevatten aanvullende kaders en maatregelen voor de periode 2019-2022.

Voortgang 2021

De coronacrisis, met perioden van lockdown en versoepelingen, had effect op de cijfers van het aangeboden huisvuil. Met name het aangeboden grofvuil blijft hoog in vergelijking met de periode pre-corona.

Na een flinke stijging in 2020 is het aandeel huishoudelijk restafval in 2021 gedaald naar 281 kg per inwoner. Dat is iets boven het niveau van 2019, maar nog veel hoger dan de oorspronkelijke ambitie. De doelstelling van de Grondstoffennota is 249 kg restafval per inwoner eind 2022. De totale hoeveelheid gescheiden grondstoffen waaronder glas en plastic-, metalen- en drankverpakkingen (pmd) is verder toegenomen. Het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval komt daarmee op 37,6% in 2021; in 2020 was dat nog 36%.

De programma's Rotterdam Circulair en Grondstoffennota zijn volop in uitvoering. Naarmate er meer versoepelingen door het kabinet zijn doorgevoerd, konden meer geplande activiteiten doorgaan. Belangrijke ervaringen zijn opgedaan met de introductie van groente-, fruit- en etensresten (gfe) scheiden in de hoogbouw en met de pop-up milieuparken. Programma Naastplaatsingen 'In de bak' is eind 2021 afgerond. Het programma heeft diverse (gedrags)interventies opgeleverd, die ingezet kunnen worden in de verschillende hotspotgebieden. Daarnaast is veel ervaring opgedaan met het meer integraal samenwerken tussen Inzameling, Reiniging en Handhaving. In 2021 is ook het programma 'In de Bak afgerond'. Waardevolle instrumenten zijn toegevoegd aan een toolbox voor verder gebruik. Er is een duidelijke verbetering te zien in de CROW-scores van de indicator Naastplaatsingen, waarmee we de doelstellingen van het programma behaald hebben. Met de opgedane ervaring wordt de aanpak van naastplaatsingen in de wijken verder voortgezet.

Wat hebben we bereikt?

In 2050 wil Rotterdam een stad zonder afval zijn. Om dat te bereiken is het terugbrengen van de totale hoeveelheid afval en het scheiden van huishoudelijk afval van groot belang. In de Grondstoffennota en het

programma Rotterdam Circulair zijn maatregelen opgenomen om dit te stimuleren. In 2021 is de uitvoering van de Grondstoffennota onverminderd voortgezet en hebben we bereikt dat het ingezamelde fijn restafval is gedaald naar 281 kilo per persoon. Aan de prestatie-indicator voor naastplaatsingen wordt in 2021 voldaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Grondstoffen

- Stadsbeheer zamelde het huishoudelijk afval van Rotterdammers gescheiden in. Het fijn huishoudelijk afval is ingezameld aan huis of nabij de huishoudens met huis- of wijkcontainers. Voor het grof huishoudelijk afval kunnen Rotterdammers gebruik maken van één van de 7 milieuparken of een grofvuilafpraak maken. Met herbruikbare goederen kunnen Rotterdammers eveneens terecht bij een milieupark of bij onder meer een van de kringloopwinkels in de stad. Ook herbruikbare goederen kunnen aan huis worden opgehaald.
- In 2021 startte de gescheiden inzameling van groente-, fruit- en etensresten (gfe) in wijkcontainers. Als eerste kunnen bewoners in hoogbouw en gestapelde bouw in Hoek van Holland, Pernis, Blijdorp, een deel van Bergpolder en vier wijken in Prins Alexander ('s-Gravenland, Prinsenland, Het Lage Land en Oosterflank) gfe scheiden. Zo'n 20.000 huishoudens hebben een startpakket ontvangen, bestaande uit een informatiefolder, een wel/niet-lijst en een bon om een aanrechtbakje en een rol afbreekbare afvalzakjes op te kunnen halen. Er zijn in bovengenoemde gebieden inmiddels 290 wijkcontainers voor gfe geplaatst.
- De invoering van gescheiden gfe+t-inzameling in de kansrijke gebieden met laagbouw woningen wordt in 2022 voortgezet. Ook in gestapelde bouw en hoogbouw wordt ingezet op verruiming van de mogelijkheden tot gescheiden gfe+t-inzameling. Begin 2022 is gestart met de voorbereidingen voor de uitrol van gfe+t scheiden bij circa 30.000 huishoudens in Kralingen en Groot IJsselmonde. Halverwege 2022 starten ook de voorbereidingen voor gfe+t scheiden bij circa 35.000 huishoudens (laag- en hoogbouw) in Delfshaven.
- Er zijn 97 extra wijkcontainers geplaatst voor de gescheiden inzameling van de grondstoffen glas en papier en karton. Wijkcontainers worden zoveel mogelijk geclusterd, zodat bewoners eenvoudig op één plek hun restafval en grondstoffen gescheiden kunnen aanbieden.
- Sinds februari 2020 zijn de milieuparken in Hillegersberg-Schiebroek en Charlois op maandag geopend. In 2021 is deze uitbreiding van de openingstijden geëvalueerd. Dit heeft geleid tot de maandagopening van een derde milieupark in Prins Alexander vanaf 7 februari 2022. De maandagopening zal zich tot deze drie milieuparken beperken.
- In 2021 zijn 54 pop-up milieuparken georganiseerd waar bewoners hun kapotte of kringloopwaardige spullen op een laagdrempelige manier kunnen inleveren. Ook maken bewoners kennis met afval scheiden en hoe dit het hele jaar door bij een milieupark bij hen in de buurt kan. Het pop-up milieupark bestaat uit meerdere containers, elk voor een aparte grondstof, zoals textiel, papier, elektrische apparaten en grofvuil. Ook kunnen bewoners bruikbare spullen inleveren voor de kringloopwinkels. In 2022 worden op verzoek in de wijken meer pop-up milieuparken georganiseerd.
- Er zijn verdere voorbereidingen getroffen voor de bouw van een nieuw milieupark aan de Soesterbergstraat, de Upcycle Mall. Hier staat het stimuleren van hergebruik door en het bewustzijn

hierover van Rotterdammers centraal. Ook het ontwerp- en bouwproces van de voorziening is innovatief en circulair. In 2022 wordt verdere opvolging gegeven aan het eerdere markt- en haalbaarheidsonderzoek en wordt de exploitatie- en organisatievorm uitgewerkt. De opleverdatum is nog niet bekend.

- Afvalscheiding is als thema op scholen onder de aandacht gebracht bij de jeugd, met een lespakket en afval scheiden in de klas.
- Eind 2021 is een start gemaakt met de introductie van een QR-code op afvalbakken en -containers. Het wordt voor Rotterdammers makkelijker om een melding over afvalbakken en -containers te doen, denk aan klemmingen, naastplaatsingen of volle containers. We starten in twee wijken en op basis van de resultaten (het gebruik van de code) wordt bekeken hoe we hiermee verder gaan. Er is geen app of inlog nodig voor het scannen, dus zelfs een toerist of toevallige voorbijganger kan een code scannen. Naast een QR-code krijgen alle restafvalcontainers een nieuwe sticker met handige informatie over afval.
- Als gevolg van het stopzetten van de activiteiten van onze containerleverancier, waren we eind 2021 genoodzaakt om een overbruggingscontract af te sluiten om tijdelijk in de levering van containers te kunnen voorzien. De voorbereidingen voor een nieuwe aanbesteding zijn inmiddels gestart.

Circulair 2021

- De jaarlijkse monitor in het kader van het programma 'Van Zoi naar Mooi' laat zien hoe circulair Rotterdammers zijn. Het percentage Rotterdammers dat ook echt in grote mate circulair gedrag vertoont (de circulair actieven) is naar 24% gestegen. Dit blijft een belangrijk aandachts-punt voor de komende periode, zodat in 2023 30% van de Rotterdammers circulair gedrag vertoont.
- Inzichten vanuit o.a. het doelgroepenonderzoek zijn gebruikt voor de aanscherping van de communicatiestrategie.
- Om de Rotterdammers beter te bereiken zijn verschillende acties uitgevoerd. Zo is in samenwerking met RTV-Rijnmond in 2021 de tv-serie Zoi is Mooi ontwikkeld. Deze tv-serie zet Rotterdammers aan het denken over hoe zij omgaan met hun spullen. Uitzendingen hadden elke keer ongeveer 40.000 kijkers. Ook maken bewoners via de wijkaanpak op een aansprekende manier kennis met circulair én elkaar. De Week van de Omloop is hiervan een voorbeeld. Tijdens deze week konden wijkbewoners uit de wijk Middelland op een leuke wijze kennis maken met 'circulair'.
- Om ondernemers uit regio Rotterdam nog beter te ondersteunen is het Circulair Loket opgezet. Dit is het startpunt voor ondernemers met vragen over ondernemen met reststromen. In de eerste 6 maanden zijn er 17 vragen van ondernemers binnen-gekomen. De complexiteit van de vragen loopt uiteen. Dit is potentiële input voor het opstellen van voorstellen tot verandering van wet- en regelgeving.
- In 2021 is de circulaire subsidie gestart. In 5 maanden hebben 9 initiatieven een subsidie ontvangen. Hiervoor is 90% van het beschikbare budget gebruikt. We hadden ruimte voor 10 initiatieven en hebben er 9 toegekend.
- In de periode van 2019-2021 zijn in totaal 105 circulaire economie initiatieven ondersteund, waarvan 35 in 2021. De ondersteuning bestond uit het verstrekken van subsidie, verbinden of adviseren. Onze ambitie om in de periode van 2019-2022 40 circulaire economie initiatieven te ondersteunen is gehaald.

- De afgelopen periode zijn nieuwe samenwerkingsverbanden gesloten. Zo doet Rotterdam mee aan een landelijk onderzoekstraject naar de bodemverbeteraar bokashi.
- Onze rol als opdrachtgevende organisatie blijft essentieel. In onze manier van ontwikkelen en inkopen maken we ook stappen. Zo zijn de kunststofrioolbuizen circulair aanbesteed, waarmee de gemeente op CO2-uitstoot en kosten bespaart.
- In 2021 is voor het Huis op Zuid (een nieuw multifunctioneel gebouw met sport-, zwem- en woonfaciliteiten) een materialenpaspoort ontwikkeld. Daarnaast zijn dit jaar de eerste stappen gezet in de toepassing van de paspoorten in te praktijk. Dit doen we door de informatie uit de digitale materialenpaspoorten ook echt te gaan gebruiken in renovatie-, sloop- en bouwopgaves.
- In 2021 is verder gewerkt aan de ontwikkeling van een monitoringstool die inzicht geeft in de stedelijke materiaalvoetafdruk. In het proces kwamen we erachter dat het gezien de complexiteit van de materie lastig is om KPI's te bepalen. Daarom is het proces on hold gezet. In 2022 gaan we KPI's ontwikkelen met een aantal partijen, waaronder OBI (het onderzoeksbureau van de gemeente Rotterdam).
- Sinds de invoering van het optin-systeem hebben we ca. 5 miljoen kg papier bespaard.
- Om van Rotterdam een toekomstbestendige stad te maken is de transitie naar de circulaire economie noodzakelijk. De voortgangsrapportage 2021 laat zien hoe het circulaire programma bijdraagt aan een betaalbare, leefbare en betrokken stad en een sterke economie. We beschouwen 2021 als een kanteljaar, waarin we de exploratiefase van het programma (2019-2020) afronden en starten met de opschalingsfase. In de periode van 2022-2030 brengen we focus aan binnen een aantal inhoudelijk transitieagenda's, zoals de bouwopgave, consumentengoederen en groene stromen. Daarnaast blijft het in de opschalingsfase belangrijk om gezamenlijk op te trekken met de diverse duurzaamheidsopgaves, waaronder de energietransitie, klimaatbestending, gezonde leefomgeving en biodiversiteit.

Prestatie-indicatoren	Streefwaarde CROW-score	2019*	2020	2021	2022	2023
		per eind 2020				
Naastplaatsingen	80% niveau A+ en A	80%	70%	80,2	N.t.	N.t.
					b.	b.
	waarbij 50% op niveau A+	41%	51%	66,1		

Toelichting indicatoren

* Dit betreft de realisatie van de indicator per eind 2019.

In de loop van 2019 is na onder meer een onderzoek van OBI en op basis van een CROW-nulmeting een indicator naastplaatsingen bepaald:

1. Ten minste 80% van de containers scoort een A+ of A als CROW-score
2. Waarvan ten minste 50% van de containers een A+ als CROW-score heeft

Verklaring van de CROW-score:

- A+ = 0 naastplaatsingen
- A = 1 naastplaatsing
- B = 2 of 3 naastplaatsingen
- C = 4 of 5 naastplaatsingen
- D = > 5 naastplaatsingen

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Afval - Grondstoffen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	106.668	105.441	109.637	4.196
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	1.810	1.810
Overige opbrengsten derden	106.668	105.441	107.827	2.387
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	86.331	89.630	91.316	1.686
Apparaatslasten	21.945	22.963	24.725	1.763
Inhuur	4.831	4.824	6.469	1.645
Overige apparaatslasten	392	659	727	68
Personeel	16.722	17.480	17.530	50
Intern resultaat	14.323	15.970	17.698	1.729
Intern resultaat	14.323	15.970	17.698	1.729
Programmalasten	50.064	50.698	48.893	-1.805
Financieringslasten	0	0	3	3
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	43.886	45.234	42.916	-2.318
Kapitaallasten	6.179	5.425	5.447	21
Overige programmalasten	0	0	346	346
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	38	181	143
Saldo voor vpb en reserveringen	20.337	15.811	18.321	2.510
Saldo voor reserveringen	20.337	15.811	18.321	2.510
Reserves	2.385	2.385	2.371	-14

Onttrekking reserves	2.385	2.385	2.371	-14
Saldo	22.722	18.196	20.692	2.496

x

Vergelijking begrotingssaldi Afval - Grondstoffen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	22.722
Eerste Herziening 2021	19.842
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	17.989
10-maandsrapportage 2021	18.196
Realisatie 2021	20.692

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Meeropbrengsten Bedrijfsreiningsrecht en Afvalstoffenheffing	2.941	0	0	2.941
2. Opbrengsten Nedvang	1.023	0	0	1.023
3. Hogere kosten corona Afvalinzameling	0	1.641	0	-1.641
4. Diverse afwijkingen	232	45	-14	173
Totaal afwijkingen	4.196	1.686	-14	2.496

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 2,5 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Meeropbrengsten Bedrijfsreiningsrecht en Afvalstoffenheffing

Als gevolg van een administratieve verbetering bij het opleggen van de aanslagen voor het Bedrijfsreinigingsrecht zijn niet eerder voorziene baten gegenereerd. Daarnaast zijn ook voor de Afvalstoffenheffing hogere opbrengsten gerealiseerd omdat het aantal huishoudens hoger bleek dan voorzien.

2. Opbrengsten Nedvang

De organisatie "Nederland van Afval naar Grondstof" (Nedvang) ondersteunt gemeenten en afvalbedrijven bij het inzamelen en recyclen van verpakkingen. Voor het nascheiden van plastic, metaal en drankenkartons wordt sinds 2021 een vergoeding ontvangen. In de begroting is hier geen rekening mee gehouden.

3. Hogere kosten corona Afvalinzameling

Ondanks het extra budget dat in 2021 is ontvangen vanuit het Rijk, vanwege de doorlopende coronakosten, is een overschrijding van de lasten zichtbaar op de verwerkingskosten en inhuur van derden.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Ambitiedocument 'Van Zoi naar Mooi' Rotterdam Circulair 2019-2023](#)
- [Afvalstoffenverordening](#)
- [Wet milieubeheer](#)
- [Landelijk Afvalbeheerplan 3](#)
- [Grondstoffennota 2019 - 2022](#)

Omschrijving taakveld

Het taakveld Grondstoffen omvat alle inspanningen die de gemeente verricht voor de gescheiden inzameling van grondstoffen, zowel bij huishoudens als bij bedrijven. De fysieke handelingen van het gescheiden inzamelen en afvoeren bij de desbetreffende verwerkingsbedrijven vallen onder dit taakveld, evenals de kosten voor de invordering van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

- afvalscheiding en recycling
- vuilophaal en -afvoer
- vuilstort en -verwerking
- baten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten
- kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing

Tot dit taakveld behoren niet:

- aanpak van zwerfvuil en veegdiensten. Dit behoort tot het taakveld Verkeer en Vervoer.

Zoals in het programma Beheer van de Stad is opgenomen, vormt de omvang van het huishoudelijk restafval (in kilo's) per inwoner per jaar de indicator voor de prestaties op dit taakveld. Er vindt bij overheden net als binnen de bredere maatschappij een ontwikkeling plaats in de richting van een circulaire economie waarin afval niet meer bestaat. Op Europees, nationaal en lokaal niveau wordt beleid gepresenteerd dat hier naartoe werkt. Ook in Rotterdam is beleid hiertoe ontwikkeld in de vorm van het programma Rotterdam Circulair en specifiek ten aanzien van huishoudelijk afval de Grondstoffennota 2019-2022. De ingezette beleidslijn leidt ertoe dat Rotterdammers bewuster met hun afval omgaan en naar verwachting minder grondstoffen in het restafval laten.

Begraafplaatsen en crematorium

Begraafplaatsen en crematorium

Gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium zijn voor iedereen veilig, beschikbaar en toegankelijk. Bezoekers zijn tevreden over de dienstverlening en het resultaat van de wijze waarop de gemeente deze (openbare ruimte) beheert en onderhoudt.

De inrichting, beheer en onderhoud van de gemeentelijk begraafplaatsen en crematorium dragen bij aan Rotterdamse klimaat- en circulaire doelstellingen (weerbaarheid).

Voortgang 2021

De gemeente Rotterdam heeft in totaal 2.856 uitvaarten gerealiseerd in 2021 t.o.v. 3.172 uitvaarten in 2020.

In december 2020 is een nieuwe aanbesteding gehouden voor het organiseren van een sociale uitvaart. Indien er geen nabestaanden zijn of wanneer de nabestaanden de uitvaart niet kunnen of willen betalen, zorgt de gemeente Rotterdam voor de uitvaart. Het gaat om minimaal 125 uitvaarten per jaar. Voorheen vonden deze uitvaarten verplicht plaats op de begraafplaats Crooswijk of in het crematorium Hofwijk. Vanaf 2021 is deze verplichting komen te vervallen.

Het bestaande uitvaartcentrum Langenhorst (geen gemeentelijke voorziening) is in 2021 veranderd naar een crematorium, dit heeft een negatieve invloed op de omzet van het gemeentelijk crematorium Hofwijk. In Rotterdam zijn nu in totaal 4 crematoria, waarvan 1 gemeentelijk crematorium (Hofwijk). Hierdoor zal het aantal crematies in 2022 nog verder afnemen. De gemeente Rotterdam heeft in totaal 1.617 uitvaarten in crematorium Hofwijk gerealiseerd in 2021 (en in 2020 1.820 uitvaarten).

De covid-19 crisis had in 2021 nog sterke gevolgen. Zo mochten er nog steeds beperkt consumpties worden geserveerd tijdens de uitvaarten. Dit was vanwege de verplichte 1,5 meter afstand, daardoor konden nog steeds weinig personen gebruik maken van onze accommodaties en faciliteiten.

Wat hebben we bereikt?

- Gemeentelijke begraafplaatsen en crematorium zijn voor iedereen veilig, beschikbaar en toegankelijk. In 2021 hebben de gemeentelijke begraafplaatsen en het crematorium zich ingezet voor een goede dienstverlening ondanks alle beperkende maatregelen.
- De inrichting, beheer en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen en crematorium dragen bij aan Rotterdamse klimaat- en circulaire doelstellingen (weerbaarheid).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- het verzorgen van de lijkbezorging
- beheer gedenkparken en het cultureel erfgoed
- verzorgen van herdenkingen
- verzorgen crisisbeheersing bij rampen en calamiteiten
- faciliteren van de lijkschouw

Toelichting:

- De dienstverlening is binnen de wettelijke mogelijkheden van een gemeentelijke begraafplaats (en het crematorium) inclusief. Dit houdt in dat teraardebestelling en/of as verstrooiing voor alle gezindten en geloofsovertuigingen met bijbehorende rituelen mogelijk is. Er vinden gemiddeld 3.000 uitvaarten per jaar plaats. Er wordt blijvend gezocht naar mogelijkheden om de dienstverlening adequaat te houden, te verbeteren en aan te sluiten bij wensen, behoeften en trends in de samenleving zoals bijvoorbeeld het themavak natuurbegraven.
- Beheer en onderhoud van de gedenkparken en het cultureel erfgoed door middel van opstellen van een meerjarenonderhoudsplan c.q. jaarplan en het verrichten van planmatig-, periodiek-, storings- en dagelijks-onderhoud.
- In 2020 is gestart met het nieuwe groenbestek met meer aandacht voor duurzaamheid met betrekking tot de groenwerkzaamheden op de begraafplaatsen. Daarnaast werden diverse gereedschappen vervangen door elektrisch in plaats van aangedreven door fossiele brandstoffen.
- Stadsbeheer is voorbereid op rampen en calamiteiten door apart een areaal beschikbaar te houden voor begravingen. De medewerkers staan paraat en zijn in geval van crisisbeheersing opgeleid.
- Op de diverse begraafplaatsen zijn herdenkingen georganiseerd en verzorgd (op gepaste wijze i.v.m. covid-19).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Begraafplaatsen en crematoria	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	6.555	6.557	7.622	1.064
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	1	1
Overige opbrengsten derden	6.495	6.495	6.660	165
Overige baten	60	62	961	898
Lasten exclusief reserves	5.236	5.342	6.115	773
Apparaatslasten	2.354	2.431	2.219	-212

Inhuur	7	6	3	-3
Overige apparaatslasten	86	143	106	-37
Personeel	2.261	2.282	2.111	-171
Intern resultaat	-972	-957	-41	916
Intern resultaat	-972	-957	-41	916
Programmalasten	3.854	3.868	3.938	69
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	2.783	3.180	3.181	1
Kapitaallasten	709	689	689	0
Overige programmalasten	362	0	68	68
Saldo voor vpb en reserveringen	1.319	1.215	1.506	291
Saldo voor reserveringen	1.319	1.215	1.506	291
Saldo	1.319	1.215	1.506	291

X

Vergelijking begrotingssaldi Begraafplaatsen en crematoria	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	1.319
Eerste Herziening 2021	1.251
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	1.223
10-maandsrapportage 2021	1.215
Realisatie 2021	1.506

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Vrijval voorziening afkoop grafonderhoud	898	0	0	898
2. Lijkschouw en vervoer stoffelijk overschot	0	272	0	-272
3. Begraven en cremeren	166	501	0	-335
Totaal afwijkingen	1.064	773	0	291

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 291 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Vrijval voorziening afkoop grafonderhoud

In 2021 is de financiële regelgeving omtrent de voorziening afkoop onderhoud graven gewijzigd. Dit resulteert erin dat de eerder gevormde voorziening is vrijgevallen.

2. Lijkschouw en vervoer stoffelijk overschot

De overschrijding op de lasten van lijkschouw en lijkschouw wordt veroorzaakt door de gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet op de lijkbezorging waar in de begroting geen rekening mee is gehouden.

3. Begraven en cremeren

Sinds 2020 wordt er vaker gekozen voor een particulier graf ten opzichte van een algemeen graf waardoor de baten hoger uitkomen dan begroot. De overschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door een toename van energiekosten, aanschaf van extra aluminium bekistingen en hogere kosten onderhoud gebouwen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Wet op de lijkbezorging](#)
- [Verordening lijkbezorgingsrechten en beheerverordening en overige richtlijnen](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging:

- begraafplaatsen en crematorium
- lijkschouw (het vaststellen dat de betrokkene is overleden)
- baten begraafplaatsrechten (via categorie 3.7)
- baten afkoopsommen grafrechten (via categorie 4.4.8)

Cultureel erfgoed - Archeologie

Pagina 23

Cultureel erfgoed - Archeologie

Het duurzaam behoud van het bodemarchief en het vertellen van het "archeologisch verhaal van de stad".

Voortgang 2021

De werkzaamheden hebben door covid-19 nauwelijks hinder ondervonden. Zo kon veldwerk voorafgaande aan nieuwbouw ongehinderd plaatsvinden, onder andere bij Boompjes, Glashaven en het Postkantoor aan de Coolsingel. Dit geldt ook voor de uitvoering van archeologiebeleid. Hierbij was in 2021 sprake van een toename van het aantal beoordelingen van ruimtelijke (bouw)plannen op het aspect archeologie ten opzichte van eerdere jaren. Verder is de Erfgoedverordening Rotterdam in januari vastgesteld, waarmee de Archeologieverordening Rotterdam is komen te vervallen.

Vanwege de coronacrisis is wel het vertellen van het archeologisch verhaal belemmerd. Toch konden in 2021 een aantal lessen en lezingen fysiek plaatsvinden en zijn er digitale, nieuwe producten ontwikkeld. Zo zijn voor de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs enkele digitale lessen gerealiseerd en vond er fysiek onderwijs plaats tijdens de Boekenweek. Voorts zijn bijdragen geleverd aan de tentoonstelling Doggerland in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden en aan de expositie van de punter in de centrale bibliotheek van Rotterdam (opening januari 2022). Deze oudste boot van Rotterdam (punter) wordt, na sluiting van Museum Rotterdam, hier opnieuw getoond. Verder zijn in 2021 met diverse erfgoedpartners in de stad (o.a. stadsarchief, Monumenten, Museum Rotterdam) plannen gemaakt om een nieuw depot (collectiecentrum) te realiseren voor de Collectie Rotterdam (waarvan de gemeentelijke collectie bodemvondsten deel uitmaakt). Ook vond regulier overleg plaats in het kader van toekomstige samenwerking bij de presentatie van het Rotterdamse erfgoed.

Wat hebben we bereikt?

Veiligstellen archeologisch erfgoed

Het veiligstellen van het archeologisch erfgoed en gemeentelijke monumenten in de bodem door

- inbreng van archeologie bij het opstellen van ruimtelijke (bouw)plannen
- tijdige toetsing van ruimtelijke (bouw)plannen

Duurzaam behoud van bodemarchief

Het documenteren en onderzoeken van waardevol archeologisch erfgoed dat door bodemingrepen definitief verloren gaat.

Het vertellen van het archeologisch verhaal van de stad

- Een bijdrage leveren aan de kennis over het verleden van Rotterdam door de uitvoering van archeologisch (veld)onderzoek
- De beleving en aantrekkelijkheid van de stad vergroten door het archeologisch verhaal te vertellen en te tonen aan scholieren, inwoners en toeristen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veiligstellen archeologisch erfgoed

- Wettelijke taken en het gemeentelijk archeologiebeleid uitvoeren
- Archeologisch onderzoek uitvoeren (onder certificaat Beoordelingsrichtlijn Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (BRL SIKB 4000))
- Archeologisch veldwerk uitvoeren voorafgaande aan de bouw (vaststellen van de archeologische waarde van een locatie en daardoor het voorkomen van toevalsvondsten tijdens de bouw) en tijdens de bouw (het veiligstellen van archeologische waarden)

Duurzaam behoud van bodemarchief

- Archeologische documentatie en het gemeentelijk depot van bodemvondsten (Collectie Rotterdam) beheren
- Archeologische werkzaamheden soepel uitvoeren tijdens bouwprojecten (voorkomen bouwstagnatie door toevalsvondsten)

Het vertellen van het archeologisch verhaal van de stad

- Onderzoekresultaten presenteren door middel van onderwijs, tentoonstellingen en publicaties
- Kennis- en kwaliteitsontwikkeling bevorderen

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Cultureel erfgoed - Archeologie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	207	207	267	60
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	207	207	267	60
Lasten exclusief reserves	1.393	1.410	1.171	-239
Apparaatslasten	1.155	1.172	1.042	-129
Inhuur	2	2	1	-1
Overige apparaatslasten	38	52	13	-39
Personeel	1.115	1.118	1.028	-90
Intern resultaat	14	36	28	-8
Intern resultaat	14	36	28	-8
Programmalasten	224	202	100	-102

Inkopen en uitbestede werkzaamheden	224	202	88	-114
Overige programmalasten	0	0	12	12
Saldo voor vpb en reserveringen	-1.186	-1.203	-904	298
Saldo voor reserveringen	-1.186	-1.203	-904	298
Saldo	-1.186	-1.203	-904	298

×

Vergelijking begrotingssaldi Cultureel erfgoed - Archeologie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 1.186
Eerste Herziening 2021	- 1.193
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 1.200
10-maandsrapportage 2021	- 1.203
Realisatie 2021	- 904

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	60	-239	0	298
Totaal afwijkingen	60	-239	0	298

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 298 voordelig.

1. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Monumentenwet 1988/Wet op de archeologische monumentenzorg 2007 \(Wamz\)](#)
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht \(Wabo\)](#)
- [Erfgoedverordening Rotterdam](#)

Omschrijving taakveld

Het conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed. Daarnaast is archeologie een wettelijke toetsingsonderdeel van het besluitvormingsproces bij ruimtelijke projecten. Het draagt bij aan een soepel verlopend bouwproces, waarbij verdichting (ook in de ondergrond) steeds vaker aan de orde is.

Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer

Pagina 24

Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en beheer

Het verbeteren van de kwaliteit van de ondergrond (bodemsanering).

Het voorkomen, weren en bestrijden van overlast door plaagdieren.

Het vergroten van bewustwording en kennis over dierenwelzijn en het uitvoeren van de Nota Dierenwelzijn.

Voortgang 2021

Dierenwelzijn en plaagdierbeheersing

Met de uitvoering van de nota Dierenwelzijn blijven we de komende jaren inzetten op bewust huisdierbezit, de opvang van zwervend aangetroffen huisdieren, plaagdierbeheersing en een afwegingskader voor overlastgevende dieren. We waren ook in 2021 betrokken bij een regionaal proces om te komen tot een ontheffing of vrijstelling voor nestbeheer van broedende kleine mantelmeeuwen op platte daken. Dit heeft nog niet tot een ontheffing geleid. Ook deden we onderzoek naar ganzenoverlast. De aanpak van het mediterrane draaigatje in Hillegersberg is in 2021 onverminderd voortgezet. De combinatie van verschillende methoden heeft een klein maar gunstig effect gehad op de uitbreiding van de populatie. Het probleem is echter nog niet opgelost. Inzet blijft ook in 2022 nodig om te voorkomen dat de overlast verder uitbreidt en om (voor zover mogelijk) de bestaande populatie te bestrijden.

Wat hebben we bereikt?

Nazorg bodemsanering

Rotterdam verbetert de kwaliteit van de ondergrond waar dat kan zoveel mogelijk, zodat er meer gebruikstoepassingen ontstaan voor functies als ondergronds bouwen en verblijven of stadslandbouw.

Plaagdierbeheersing

Het uitgangspunt bij plaagdierenoverlast is allereerst de beheersing van de negatieve gevolgen en preventie. In tweede instantie wordt overgegaan tot bestrijding, met de wettelijke toegestane middelen. Door veel in te zetten op preventie en wering, ontstaan er minder plaagdieren en daaruit volgt dat er ook minder dieren gedood hoeven worden, met minder gebruik van chemische middelen. Dit is in lijn met het dierenwelzijnsbeleid. In 2021 lag het aantal meldingen over ratten, na een flinke stijging in 2020, weer iets boven het niveau van 2019.

Dierenwelzijn

Rotterdam kent een grote verscheidenheid aan inwoners én dieren. Er worden naar schatting zo'n 700.000 huisdieren gehouden in Rotterdam en daarnaast leven er diverse wilde dieren in onze stadsnatuur. Dierenwelzijn is een thema dat veel mensen na aan het hart ligt. Omdat de intrinsieke waarde van het dier meer en meer erkend wordt, heeft dit in 2014 geleid tot het besluit van het toenmalige college om dierenwelzijnsbeleid op te stellen. Het dierenwelzijnsbeleid wordt voortgezet tijdens de lopende collegeperiode. Ook in 2021 is er uitvoering gegeven aan het beleid dat zich richt op bewustwording m.b.t. huisdierenwelzijn maar ook stadsnatuur, het op een verantwoorde wijze omgaan met overlastgevende dieren en kennis delen met maatschappelijke partners. Ook is er meer aandacht voor kwetsbare Rotterdammers en hun huisdieren en worden de voorbereidingen getroffen voor de komst van een nieuw dierenasiel in Rotterdam. Onze belangrijkste partners bij het uitvoeren van het beleid zijn: Dierenbescherming, de Adviescommissie dierenwelzijn en stadsnatuur, politie regio Rijnmond, Stichting Zwerfkatten Rijnmond, Dibevo, Dierenvoedselbank, Stichting Natuurstad, Bureau Stadsnatuur en Diergaarde Blijdorp.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nazorg bodemsanering

Bij functiewijziging van een nazorglocatie is het streven om de restverontreiniging te saneren en daarmee de beperkingen op het gebruik van de locatie op te heffen. Als sanering niet mogelijk is, adviseert de gemeente Rotterdam actief over het in stand houden van nazorgvoorzieningen en/of gebruiksbeperkingen.

Plaagdierbeheersing

Het accent van plaagdierbeheersing ligt op de beheersing van ratten op de openbare weg en in woningen en bestrijding van wespen in de openbare ruimte (wettelijke taken). In 2021 was er ook weer veel inzet op het bestrijden van mieren- en vliegenoverlast.

De gemeente pakt meldingen van Rotterdammers over plaagdieren adequaat op en komen met een aanvaardbare oplossing voor beperking of minimalisering van de overlast. Dit kan ook betekenen dat er ingezet moet worden op gedragsverandering van Rotterdammers met betrekking tot het schoonhouden van hun

leefomgeving. Het eind 2020 ontwikkelde animatiefilmpje en bijbehorende flyers zijn meerdere malen ingezet. In 2021 is met name verder gewerkt aan de gebiedsgerichte aanpak rattenoverlast, met name in de Afrikaanderwijk, Ommoord en Bloemhof, en het toepassen van de principes van assetmanagement op deze problematiek.

In het kader van preventie en voorlichting is er een milkpaintsjabloon ontworpen om mensen te attenderen op voedsel op straat in relatie tot rattenoverlast. Deze is in 2021 toegepast in de Afrikaanderwijk, Bloemhof en de wijk Feijenoord. Preventieve inzet blijft nodig om plaagdieren duurzaam te voorkomen en het ontstaan van de overlast te beperken. Daarom zal er medio 2022 een stadsbreed voederverbod ingevoerd worden, omdat het voeren van dieren een van de oorzaken van rattenoverlast is.

Daarnaast was er ook in 2021 aandacht voor innovatie: de monitoring met warmtebeeldcamera's is voortgezet en dat draagt bij aan een beter beeld van de probleemlocaties. Er wordt ook geëxperimenteerd met slimmere vallen. Stadsbeheer maakt inmiddels op een aantal locaties gebruik van vallen met een sensor; deze stoort echter nog regelmatig waardoor het geen ideale oplossing is. Inmiddels wordt er een ander type slimme val uitgetest waarbij de communicatie met een app beter verloopt. Ons college verwacht in 2022 resultaten maar de eerste bevindingen zijn positief.

Dierenwelzijn

Ons college continueert de acties uit de in oktober 2019 vastgestelde nota Dierenwelzijn en we blijven verbindingen leggen met partners. In 2021 zijn er o.a. acties uitgevoerd m.b.t. bewust huisdierenaanschaf en bezit. Ook was er de nodige aandacht voor het vergroten van de samenhang en integraliteit bij beleidsterreinen die raken aan dierenwelzijn. Denk hierbij aan beleid m.b.t. natuurontwikkeling, groenbeheer, plaagdierbeheersing en evenementen.

Concrete acties uit 2021 zijn o.a.: de vijfde editie van de chip-je-katactie, een speurtocht over huisdieren op de kinderboerderijen van Natuurstad, een onderzoek naar overlast door ganzen in de stad, aanvulling van de toolbox overlastgevendende dieren, participeren in een ontheffingstraject t.b.v. nestbeheer van meeuwen op platte daken, nestbeheer van ganzen en het ondersteunen van de adviescommissie dierenwelzijn en stadsnatuur. Het programma biodiversiteit heeft een Uitvoeringsagenda opgesteld en 'De 10 van 010' benoemd ('Rotterdamse' dieren). De stichting Zwerfkatten Rijnmond heeft ook in 2021 subsidie ontvangen uit het programma Dierenwelzijn om haar TNR-methodiek (vangen, neutraliseren, uitzetten) in Rotterdam uit te voeren. Ook zijn de subsidierelaties met de Vogelklas Karel Schot en de Houtsnip gecontinueerd ten behoeve van de opvang van wilde dieren. Tot slot is er met Natuurstad verder gewerkt aan een visie op het fokken van dieren bij kinderboerderijen en hertenkampen.

In 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het project- en dekkingsvoorstel om te komen tot een nieuw dierenasiel in Rotterdam. De aanbesteding voor de nieuwbouw is in volle gang. Voor de wettelijke taak dierenopvang (voor dieren met een vermeende eigenaar) heeft de Dierenbescherming de aanbesteding gegund gekregen. Er is een overbruggingsovereenkomst afgesloten tot feiten van het nieuw te bouwen asiel bekend zijn. Planning is dat per 1 juli 2022 de definitieve overeenkomst rond is.

Als gevolg van de coronamaatregelen is de organisatie van een kennistafel voor onze netwerkpartners niet doorgegaan. Het streven is om dit alsnog in 2022 plaats te laten vinden.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en Beheer	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	500	500	424	-76
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	3	3
Overige opbrengsten derden	500	500	421	-79
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	1.905	1.901	1.556	-345
Apparaatslasten	1.014	1.010	1.039	28
Inhuur	3	3	34	31
Overige apparaatslasten	35	36	22	-14
Personeel	977	972	983	11
Intern resultaat	596	596	231	-364
Intern resultaat	596	596	231	-364
Programmalasten	296	296	286	-9
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	282	282	243	-39
Overige programmalasten	13	13	4	-10
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	40	40
Saldo voor vpb en reserveringen	-1.405	-1.401	-1.132	269
Saldo voor reserveringen	-1.405	-1.401	-1.132	269
Saldo	-1.405	-1.401	-1.132	269

x

Vergelijking begrotingssaldi Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en Beheer	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 1.405
Eerste Herziening 2021	- 1.435

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	-76	-345	0	269
Totaal afwijkingen	-76	-345	0	269

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 269 voordelig.

1. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Landelijk

- [Wet op de publieke gezondheid](#)
- [Wettelijk Gebruiksvoorschrift toepassing rodenticiden \(Ctgb\)](#)
- [Handboek Integrated Pest Management](#)
- [Wet Dieren](#)
- [Besluit Houders van dieren](#)
- [Wet Bodembescherming](#)

Gemeentelijk

- [Nota Dierenwelzijn](#)
- [Actieplan Rattenoverlast](#)
- [Plan van aanpak agressieve honden](#)
- [Beheerplan nazorg](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu. Dit Rotterdamse taakveld heeft betrekking op de nazorg bodemsanering, plaagdierbeheersing en het dierenwelzijnsbeleid.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Beheer

Een mooie, diverse en uitnodigende openbare ruimte met een goed gespreid en toegankelijk recreatief aanbod houdt de stad gezond, leefbaar en aantrekkelijk in de verdichtende omgeving. Onze kenmerkende rivieren, parken, singels, plantsoenen, groen en recreatiegebieden hebben iedere Rotterdammer iets te bieden. Daarnaast zijn ze cruciaal om samen met bewoners en partners uitdagingen aan te gaan op het vlak van klimaatverandering, circulaire economie en bevordering van biodiversiteit. Goed beheer is daarbij hét instrument om dat voor elkaar te krijgen.

Voortgang 2021

Aanbestedingen

Het areaal openbaar groen van Rotterdam wordt eens per 4 jaar technisch geïnspecteerd en dat is in de tweede helft van 2021 uitgevoerd. Dit keer voor het eerst op basis van de nieuwe landelijke NEN-systematiek; de conditiemeting van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN). De resultaten van de schouw worden onder andere gebruikt voor de vervangingsstrategie en de nieuwe Nota Kapitaalgoederen.

In 2021 is het bestek voor de nazorg van nieuw geplante bomen voorbereid. De aanbesteding vindt plaats in het voorjaar van 2022. Door goede nazorg optimaliseren wij de kansen op hergroei voor nieuw geplante bomen in de stad en kunnen zo uitval beperken.

De aanbesteding van de inventarisatie van natuurdata t.b.v. de gedragscode bestendig groenbeheer heeft plaatsgevonden in het 4e kwartaal van 2021. Door de continuering van deze inventarisatie zijn wij in staat om onderhoudswerkzaamheden uit te voeren binnen de kaders van de Wet Natuur Bescherming (WNB).

Voor het monitoren van de biodiversiteit is in 2021 een methode ontwikkeld en aanbesteed. Hierbij wordt de aanwezigheid van verschillende plant- en diersoorten in verschillende biotopen van de stad gemeten. De eerste resultaten worden in 2022 verwacht.

Uitvoeringsagenda Biodiversiteit

Eind 2020 is de uitvoeringsagenda biodiversiteit vastgesteld door het college en in april 2021 is deze behandeld door de gemeenteraad. Versterken van biodiversiteit in de stad is de ambitie, zowel op plekken als in de verbindingen. Dat betekent in grote lijnen meer divers groen, minder steen, meer water, minder licht en een verbeterde bodemkwaliteit in Rotterdam. Met andere accenten bij het beheer van huidig en toekomstig groenareaal.

Zo is er in 2021 meer variatie aangebracht in het maaien van gazons en gras en is er op een aantal locaties minder vaak gemaaid. Er wordt anders gesnoeid en organisch afval zoals snoeihout en gevallen blad wordt vaker

ter plaatse verwerkt. Bij de keuze voor sortiment worden vaker inheemse planten toegepast met waarde voor de biodiversiteit. Daarnaast is er in 2021 ook meer aandacht geweest voor de monumentale bomen van de toekomst. En is maatwerk toegepast bij onderhoudsmaatregelen. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij lopende projecten en actuele programma's en ontwikkelingen. Zoals de subsidieregeling Klimaatadaptatie die sinds 2021 ook specifiek wordt ingezet voor de stimulering van biodiversiteit. Om het begrip 'Biodiversiteit' meer bekendheid te geven en te verduidelijken is de campagne "de 10 van 010" gestart.

Samen Speelakkoord

Samen knikkeren, samen in de zandbak zitten of in een klimrek klimmen. Een toegankelijke samenleving begint met samen opgroeien en samen spelen. Wethouder handhaving, buitenruimte, integratie en samenleven (HBIS), Wethouder mobiliteit, jeugd en taal (MJT) en de heer van Dijk, directeur van de Brede Raad 010 hebben in juni 2021 de Rotterdamse Samenspeelbelofte ondertekend. De gemeente Rotterdam heeft in 2021 hard gewerkt aan het toegankelijk maken van de speelplekken. Niet alleen de bereikbaarheid van de plekken en speeltoestellen is van belang, maar vooral ook dat iedereen zich er welkom voelt en met elkaar contact kan maken. De focus is niet alleen gelegd op speeltoestellen, maar op interactiemogelijkheden in het algemeen. Een duidelijke padenstructuur kan er al voor zorgen dat kinderen hun eigen spel kunnen bedenken waar ieder kind aan mee kan doen, ongeacht beperking. Ook ouders of verzorgers met een beperking krijgen de aandacht, zodat zij samen met hun kind naar de speelplek kunnen.

Blauwalgbestrijding Kralingse Plas

Eind 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de integrale aanpak van de blauwalg-problematiek in de Kralingse Plas. Op basis van wetenschappelijk onderzoek is in afstemming met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard begin 2021 door de gemeenteraad en de verenigde vergadering van Het hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) ingestemd met het wijzigen van de hoofdmaatregel. In plaats van het afzanden van de Kralingse Plas is in november 2021 Phoslock toegepast om het fosfaatgehalte van de Kralingse Plas en dan in het bijzonder het fosfaatgehalte in de waterbodem fors en structureel te verminderen. De eerste ervaringen hiermee zijn vooralsnog bijzonder positief, omdat het geleid heeft tot een fosfaatreductie van 90%.

In 2022 zullen nog een aantal aanvullende maatregelen worden uitgevoerd gericht op het beperken van de aanvoer van nieuw fosfaat richting de plas. Ook in het Beheerplan voor de Kralingse Plas zijn maatregelen opgenomen die gericht zijn op het voorkomen en/of beperken van toevoer van fosfaat in de Kralingse Plas.

Inspectie sporttoestellen

Alle sportvoorzieningen en -toestellen worden jaarlijks meermaals geïnspecteerd om het algehele veiligheidsniveau, de technische staat, het gebruik en functionaliteit te borgen en vast te stellen. In 2021 zijn alle 1.833 sporttoestellen- en objecten geïnspecteerd, waarbij 219 vervolgacties vereist waren. De vervolgacties bestonden voor 78% uit kleine gebreken welke bij een volgende inspectieronde opnieuw beoordeeld worden. Bij 20% van de constatering was herstel op korte termijn noodzakelijk, waarbij geen sprake was van acuut gevaar. Een directe actie was vereist op 1% van de constatering om zodoende de veiligheid te waarborgen.

Ontwikkelingen 2022-2025

Bestuursopdracht vervangingsinvestering kapitaalgoederen openbare ruimte

De beleidsnota Investerings is bij de besluitvorming over de Voorjaarsnota 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze beleidsnota regelt onder andere dat er structureel voldoende budget beschikbaar wordt gesteld voor de noodzakelijke vervangingen en renovaties in de openbare ruimte.

Door de leeftijdsopbouw van het areaal is het noodzakelijk dat er de komende jaren meer vervangen en gerenoveerd wordt. Nu de financiële middelen hiervoor zijn geregeld, is het zaak om te zorgen dat de gemeentelijke organisatie gesteld staat om deze werkzaamheden uit te kunnen voeren, in afstemming met de wijk en met zo min mogelijk overlast voor de stad. We sluiten hiermee zoveel mogelijk aan bij het ritme van de stad.

Urgente vervangingsinvesteringen buitenruimte

Er zijn in 2020 voor groen en bomen extra middelen toegekend voor vervangingsinvesteringen in 2020, 2021 en 2022. Deze vervangingsinvesteringen zijn noodzakelijk voor het geven van een kwaliteitsimpuls aan het groen- en bomenbestand. Het investeringsbudget is in 2021 ingezet voor singuliere groenprojecten zoals groeiplaatsverbetering en boomvervangingen en heeft bijgedragen aan de verbetering van stedelijke boomstructuren.

Wijkverrijkers

De gemeente heeft een aantal projecten aangewezen om de buitenruimte een kwaliteitsimpuls te geven, zoals het project de Bomen aan de Bentincklaan. Voor deze buitenruimteprojecten zijn extra middelen besteed in 2021 en dat zal vervolgd worden in 2022.

Wat hebben we bereikt?

De stad is aantrekkelijker, veiliger, duurzamer en prettiger leefbaar geworden voor iedereen.

Door groen, parken, singels en verblijfs- en speelplekken beschikbaar en veilig te houden draagt het college bij aan een prettige leefbare stad voor iedereen. Dit hebben we gedaan met aandacht en zorg voor de biodiversiteit en hiermee hebben we bijgedragen aan de leefomgeving voor mens en dier.

Ook sluit ons aanbod beter aan bij de behoefte van Rotterdammers, om in een aantrekkelijke en gezonde stad te wonen. En waarmee we het gebruik en de tevredenheid vergroten.

Een onderhoudbare stad die veilig en beschikbaar is voor gebruik

Door het ontwerp af te stemmen op het beheer en het beheer af te stemmen op het ontwerp, hebben we de buitenruimte van de stad in balans gehouden. Ook hebben we de materiaal- en ontwerpkeuzes beter afgestemd op het beoogde gebruik, zodat het langer veilig en beschikbaar blijft. Daarnaast hebben we ons ingezet om robuust groen te creëren, zodat we beter om kunnen gaan met bedreigingen, zoals ziekten, plagen en klimaatverandering en stemmen we ontwerp en beheer intensiever af op de biotopen en de biodiversiteit.

Meer Rotterdammers in beweging: spelen, sporten, ontmoeten en recreëren

Door divers aanbod en voldoende aantrekkelijke plekken te ontwerpen die aansluiten bij de behoefte van de Rotterdammers, hebben we conform de Integrale visie Kom op naar buiten!, het gebruik van de plekken bevorderd. En zo de gezondheid en vitaliteit van de Rotterdammers bevorderd met aandacht voor samenspelen, sporten en ontmoeten voor mensen met en zonder beperking.

Rotterdam ontwikkelt zich door als een toekomstbestendige en klimaat adaptieve deltatad

Een robuuste, gevarieerde en aaneengesloten groenvoorziening zorgt in samenhang met de oppervlaktewatersystemen voor een belangrijke bijdrage aan klimaatadaptatie. Dit helpt de hittestress te verminderen en de sponswerking van de bodem te vergroten om zo overtollig regenwater te bergen en beschikbaar te houden voor droge perioden. Bij de inrichting, het onderhoud en de soortkeuze van bomen en plantsoenen is de beoogde biodiversiteit richtinggevend, bijvoorbeeld door inheemse soorten of lokaal verzameld zaad te gebruiken. Op deze manier hebben we ziekten en plagen zoveel mogelijk beheerst en de levende natuur in de stad weerbaar gemaakt. Ook hebben we gezorgd voor meer aaneengesloten groen en waterbergingen voor opvang van extreme regenval en op die manier is overlast beperkt. Parken, bomen en plantsoenen zijn steeds duurzamer onderhouden, o.a. door het voorkomen of hergebruiken van organisch 'afval' en het werken met uitstoot- en geluidsarme machines.

Samenwerking met betrokken bewoners versterken in het groen en gedeeld eigenaarschap stimuleren

Betrokken bewoners werken steeds vaker met de gemeente samen. Dit wordt gestimuleerd door zelfbeheer in het groen te organiseren en bewoners gedeeld "eigenaarschap" te geven. Bewoners worden bijvoorbeeld gemotiveerd om hun eigen woning, tuin en straat groen en klimaatbestendig en duurzaam in te richten en daarbij aandacht te hebben voor de biodiversiteit. Op deze manier willen we bijdragen aan de medeverantwoordelijkheid, betrokkenheid en de gezondheid van de Rotterdammers. Hierbij werken we samen met de woningcorporaties en waterschappen. Ook wordt steeds vaker bij grote rioolvervangingsprojecten een Tuincoach ingezet die particulieren adviseert hoe zij hun voortuinen zo groen mogelijk kunnen maken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van subsidieregelingen en de hemelwaterverordening.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Een aantrekkelijke, veilige, duurzame en prettig leefbare stad voor iedereen.

Uitvoeren risicogestuurd beheer en onderhoud

- Uitvoeren van beheer- en onderhoudsplannen voor de assets openbaar groen, bomen, speelvoorzieningen en water, waarbij de balans tussen prestaties, risico's en kosten optimaal is afgewogen. Wet- en regelgeving, veiligheid, beschikbaarheid, milieu- en gezondheid, kwaliteit leefomgeving, imago en weerbaarheid, zijn hierbij onze kernwaarden vanuit het Strategisch Assetmanagementplan Stadsbeheer.
- Door beheer en onderhoud in het groen meer te differentiëren in zowel beheerbeeld als onderhoudsfrequentie, is meer ecologische waarde toegevoegd aan de stad (bijvoorbeeld door het gevarieerd maaien).

- Met het omvormen van harde beschoeiing naar natuurvriendelijke oevers wordt een bijdrage geleverd aan de biodiversiteit van de stad.
- Bewust om te gaan met de logistieke stromen vanuit een circulaire gedachte, zoals die van de afvalstromen van groen en de bagger uit de singels.
- Machines en transportmaterieel selectief en zoveel mogelijk emissievrij en geluidsarm in te zetten.
- Samen te werken met verschillende partners in het onderhoud, waaronder de Waterschappen in het baggerprogramma om de singels en watergangen op voldoende diepte te houden voor een goede doorstroming en om de waterkwaliteit op peil te houden.

Een onderhoudbare stad die veilig en beschikbaar is voor gebruik

Inspecteren en schouwen

- Alle assets zijn, afhankelijk van de mogelijke risico's, met regelmaat geïnspecteerd op afwijkingen en technische gebreken op basis van de Assetmanagementplannen. Deze inspecties dienen ook om de onderhoudsbehoefte te kunnen bepalen en beheer- en onderhoudsplannen op te stellen.
- Voor oppervlaktewater gerelateerde assets zijn georiënteerd op innovatieve schouwmethodes, o.a. camera inspecties vanaf een drijvend platform. Hiermee kan efficiënter en effectiever de staat van de assets in beeld worden gebracht, zodat een nauwkeuriger onderhoudsprogramma kan worden vastgesteld.
- Verder zijn ieder jaar de bomen en plantsoenelementen geschouwd op veiligheid en vervangingsbehoefte. Met het doel om een toekomstbestendig groen- en bomenbestand te houden, passend bij de functie.

Uitvoeren periodiek onderhoud

- Alle assets zijn conform de onderhoudsplannen periodiek onderhouden, om de assets beschikbaar en veilig te houden in de stad.
- Het college zet bovendien in op het bosplantsoen en de bomen inboet om een deel van het achterstallig onderhoud weg te werken. Door beperkte middelen in eerdere jaren zijn er keuzes gemaakt op basis van de Nota Kapitaalgoederen. Er is prioriteit gegeven aan de veiligheid van het bosplantsoen.
- Voor ander onderhoud, bedoeld voor de instandhouding, waren onvoldoende middelen beschikbaar. Echter door kritieke situaties in het bosplantsoen en toenemende overlast zoals zichtbelemmering en overhangend groen bij paden of watergangen, zijn toch op basis van de Nota Kapitaalgoederen 2019-2022 extra middelen toegevoegd aan het periodiek onderhoud van het groen inclusief het bosplantsoen. Hierdoor was Stadsbeheer in staat om paden en voor publiek toegankelijke delen nabij het bosplantsoen veilig en beschikbaar te houden. Afgelopen jaren is met regelmaat een actieve schouw gelopen, om inzicht te krijgen in de urgentie van de gebieden en de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen.
- Bij de uitvoering van het groen onderhoud is steeds vaker circulair gewerkt. Gevallen blad laten we vaker in plantsoenen liggen of wordt ter plaatste verwerkt. Hier is in 2021 een nieuwe bladmulchmachine voor ontwikkeld en ingezet om bladafval in gazons te kunnen verwerken. Snoeihout van bosplantsoenen wordt zoveel mogelijk opgestapeld in 'rillen' om de ecologische kwaliteit te verhogen en nest- of schuilgelegenheid te bieden aan wilde fauna.

- Het groenonderhoud is meer maatwerk en gevarieerder geworden. Grasvegetaties en gazons zijn op verschillende manieren gemaaid, omdat variatie meerwaarde oplevert voor de biodiversiteit.

Uitvoeren projectmatig onderhoud

- Assets die technisch einde-levensduur (versleten) zijn, vervangen we afgestemd op de behoefte en de opgave van het gebied.
- Bij speelprojecten hebben we oog voor gebruikers met een beperking. De speel- en sportplekken zijn bewust ingericht op toegankelijkheid en samenspelen.
- Bij (her)inrichtingsprojecten komen er, in overeenstemming met de vergroeningsambitie, waar mogelijk meer groenvoorzieningen en bomen bij, met extra aandacht voor biodiversiteit, functionaliteit, toekomstbestendigheid, variatie en spreiding in de wijk en stad. Het doel om in deze collegeperiode 20ha extra groen in de stad te realiseren is behaald. Ook zijn bewonersinitiatieven ten aanzien van het planten van bloembollen in geveltuinen en vergrote boomspiegels ondersteund.
- Bij herinrichtingsprojecten is het beleid uit de Bomenstructuurvisie en beheeraanpak groen geïmplementeerd om zo een toekomstbestendig en gevarieerd groen- en bomenbestand te behouden.
- Bij onderhoud aan de monumentale torens, molens en fonteinen worden waar mogelijk duurzame materialen toegepast en wordt onderzocht of het toepassen van CO2-reductie, groene daken of circulair materiaalgebruik mogelijk is. Doordat veel objecten uniek zijn in hun soort wordt dit per object bepaald.

Calamiteiten; ziekten, plagen en invasieve exoten

- Door veranderende weers- en klimaatomstandigheden zien we een veranderend groeiseizoen en andere calamiteiten in de stad. Hierbij valt te denken aan minder vorstschade maar verhoogde kans op onder andere ziekten en plagen als de eikenprocessierups, essentaksterfte, invasieve exoten zoals de Japanse duizendknoop, Kastanjebloedingsziekte, de rode kroosvaren en stormschade. Door het maken van plannen van aanpak, nota's, vervangingsplannen, een kroosprotocol en het doen van pilots streven we ernaar beter grip te krijgen op verschillende ontwikkelingen.
- In het kader van het project 'Bestrijding blauwalgenbloei Kralingse Plas' is Phoslock toegepast om het fosfaatoverschot aan te pakken. Dit heeft een positief effect opgeleverd en geleid tot een reductie van 90% van de aanwezige fosfaat. De verwachting is dat er in toekomst mogelijk nog onderhoudsdoseringen van Phoslock nodig zijn. Dat hangt af van hoeveel fosfaat er vanaf nu de plas nog inkomt. Vanuit het Beheerplan Kralingse Plas worden (beheer)maatregelen getroffen om de toevoer van nieuw fosfaat te minimaliseren.

Meer Rotterdammers in beweging: spelen, sporten, ontmoeten en recreëren

Met de Integrale visie Kom op naar buiten! staat het spel, sport, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte centraal. Hierin zijn meerdere ambities benoemd, waaronder:

Meer variatie, verblijf en vrije ruimte in de wijk

- Door bij vervangingsprojecten op speel- en sportplekken in te zetten op een meer divers aanbod voor meerdere doelgroepen, verschillende spel- en sportactiviteiten en verschillende uitstralingen. Zodat plekken een eigen identiteit krijgen en meer aansluiten bij de verschillende behoeftes in de wijk. Waarbij het inzetten van flexibel en tijdelijk aanbod, zoals de "move-fit" kan voorzien in een veranderende behoefte voor bootcamp en calisthenics. Door het ontwikkelen van een QR-bomenwandelaroute worden bewoners gestimuleerd om de buitenruimte actief te beleven.

Behoeftegericht werken

- Door een brede groep bewoners, met en zonder beperking aan de voorkant te betrekken in de (jeugd) participatie om zo aan te sluiten bij de behoefte in de wijk.
- Aan de hand van het Samenspeelakkoord, wil Rotterdam nog meer aandacht vragen voor samenspelen en toegankelijke speelplekken, zodat iedereen zich fysiek en sociaal welkom voelt op de plek.
- Naar aanleiding van de Motie Schaakmat! is in 2021 het participatietraject gestart voor het plaatsen van nieuwe schaak- en damvoorzieningen in de openbare ruimte. Hiervoor is er contact geweest tussen de gemeente en verschillende schaak-verenigingen. Met als doel om zo op meer plekken in de stad het spel en de ontmoeting voor jong en oud te stimuleren.

Rotterdam ontwikkelt zich door als een toekomstbestendige en klimaat adaptieve deltatad

Participeren in innovatieve klimaatadaptieve concepten

- Samen met universiteiten zoals Wageningen Universiteit en de TU Delft werkt het college aan klimaatadaptieve concepten voor groen en bomen. Hierbij wordt gewerkt aan onderzoek naar bomen in relatie tot droge perioden en hitte.

Programma Biodiversiteit

- We zetten ons in om de biodiversiteit in de stad te borgen en te vergroten. In 2021 is een monitoring systematiek ontwikkeld en aanbesteed voor de flora en fauna in de stad. Op basis hiervan kan de ontwikkeling van biodiversiteit in de stad gemeten worden. Dit kan tevens als basis gebruikt worden voor de nieuwe Natuurkaart 2021 op basis van biotopen. In 2021 is de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit behandeld door de gemeenteraad, waarmee we de komende jaren werken om de stadsnatuur van Rotterdam mooier, duurzamer en 'biodiverser' te maken.
- De omwenteling die biodiversiteit vraagt gaat langs 3 sporen;
  - Snelle winst: we willen de betekenis van biodiversiteit voor andere beleidsthema's vergroten en implementeren, denk aan Rotterdam gaat voor groen, Gezond 010, Rotterdams Weerwoord en Rotterdam Loopt. De verbetering van de biodiversiteit gaat over verblijfplaatsen van en voor planten en dieren in het water, het groen en de bebouwing. Het gaat om de verbindingen op de diverse schaalniveaus van de stad. De ondergrond en verlichting zijn daarbij ook belangrijke factoren net zoals de effecten op de gezondheid een cruciale factor is. Met de campagne "De 10 van 010" maken

we het begrip biodiversiteit begrijpelijk en toegankelijk voor bewoners. Hierin worden 10 planten en dieren die symbool staan voor biodiversiteit in Rotterdam bekendgemaakt. Tevens vragen we bewoners een steentje bij te dragen aan het verbeteren van de biodiversiteit in de stad.

- **Transitie:** Daadwerkelijk de stad meer biodivers maken vraagt kennis van de huidige situatie en een toekomstbeeld en een manier om te sturen op de transitie. Er komt in 2022 een nul-monitoring die uitmondt in een waardering, een monitoringsysteem, en een Natuurkaart 2021. Tevens wordt er op basis van scenario's een toekomstbeeld ontwikkeld met een uitvoeringsplan hoe daarmee om te gaan.
- **Borging:** Het inbedden van biodiversiteit in de ontwikkeling van de stad en de processen en producten waaraan we werken is van groot belang. Dat geldt voor bouwontwikkelingen, maar in deze context is de inbedding in inrichting- en beheerprincipes en richtlijnen van groot belang.

Gebruiken speel- en boomdepot

- Bomen die binnen een project niet ingepast of hergebruikt kunnen worden, maar die kwalitatief nog goed zijn, zijn naar andere locaties in de stad of in laatste instantie naar het bomendepot gegaan. De bomen blijven daar totdat er een definitieve nieuwe locatie beschikbaar is.
- Daarnaast is ingezet op het hergebruik van materialen zoals speeltoestellen. Toestellen zijn elders hergebruikt wanneer deze vervangen worden bij herinrichtingsprojecten, maar nog in goede staat zijn.
- Organisch afval krijgt een herbestemming, zoals boomstammen als meubilair en bomenpalen. En houtsnippers die hergebruikt worden als verhardingsmateriaal voor wandelpaden of bladafval dat gecomposteerd of ter plaatse verwerkt wordt.

Baggerspecie

- In het kader van circulariteit wordt bagger niet meer uitsluitend afgevoerd maar steeds vaker lokaal op de kant verwerkt. In 2021 is hiermee op enkele locaties in Rotterdam al mee gestart. Het doel is om dit op termijn zoveel mogelijk te doen.

Bewuste keuze ondergronden

- Bij vervanging van speel- en sportvelden zijn verharde ondergronden zo veel mogelijk omgevormd naar gras-, boomschors- en zandbodems. Op deze natuurlijke manier dragen de ondergronden bij aan de wateropgave en helpen ze tegen hittestress. Kunstgras is toegepast in combinatie met kratten voor het opvangen van water bij hevige regenbuien. In 2021 is dit o.a. gerealiseerd aan de Meidoornweide in Schiebroek, de Marthalaan in Hoogvliet en de Kokerstraat in de wijk Feijenoord.
- De groeiplaatsen van bomen en struiken zijn in combinatie met de vervanging van speelplaatsen verbeterd, zodat het groen weer voor langere tijd kan bijdragen aan de klimaatbestendigheid van de speelplaatsen.
- Organisch afval is zoveel mogelijk beperkt door het op locatie meteen te verwerken. Hiermee zijn logistieke stromen beperkt en levert het materiaal een bijdrage aan de biodiversiteit. Voorbeelden zijn het in 'rillen' verwerken van snoeiafval bij bosplantsoenen en het verzamelen en hakselen van gevallen blad om het vervolgens als bemesting van de ondergrond te kunnen gebruiken.

Samenwerking met betrokken bewoners versterken in het groen en gedeeld eigenaarschap stimuleren

Samenwerkingen met betrokken bewoners

- Faciliteren van vrijwilligersgroepen voor onderhoud in parken en het stimuleren en faciliteren van zelfbeheer in het groen. Door samen te werken met bewoners vergroten we de betrokkenheid en delen we het 'eigenaarschap' over het groen.
- Stimuleren bewoners om hun eigen tuinen en straten te vergroenen en bewust te maken van de positieve effecten hiervan met onder andere acties rondom het NK Tegelwippen en 'tegel eruit, groen erin'. Ook is de tuincoach in de wijken ingezet.
- Er is in juli 2022 een Keep it Green Day georganiseerd. Op deze dag zijn een aantal zelfbeheer-initiatieven in het zonnetje gezet om op deze manier aandacht te vragen voor de mogelijkheden voor zelfbeheer.

Organiseren (kinder)participatiesessies bij projecten

- Rotterdammers zijn steeds meer betrokken bij ontwikkelingen in hun buurt. Dit willen we stimuleren door kinderen, jongeren en volwassenen de gelegenheid te geven om aan te geven waar zij behoefte aan hebben en wat zij graag zouden willen doen in de openbare ruimte.
- Gebruikmaken van de ontwikkelde kinderp participatie toolbox bij verschillende projecten, bijvoorbeeld het speelplekje op de hoek van de straat of de sportplek in het park.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Beheer	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	75	1.295	2.401	1.106
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	1.220	838	-382
Overige opbrengsten derden	0	0	1.504	1.504
Overige baten	75	75	59	-16
Lasten exclusief reserves	46.413	50.546	49.320	-1.226
Apparaatslasten	5.785	5.881	6.003	121
Inhuur	10	8	3	-4
Overige apparaatslasten	155	232	126	-107
Personeel	5.620	5.641	5.873	232
Intern resultaat	7.650	6.383	5.087	-1.296
Intern resultaat	7.650	6.383	5.087	-1.296

Programmalasten	32.979	38.282	38.230	-51
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	30.014	35.437	35.025	-411
Kapitaallasten	2.447	2.327	2.328	0
Overige programmalasten	518	518	540	23
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	337	337
Saldo voor vpb en reserveringen	-46.338	-49.251	-46.919	2.332
Saldo voor reserveringen	-46.338	-49.251	-46.919	2.332
Reserves	2.019	3.846	2.577	-1.269
Onttrekking reserves	2.019	3.846	2.577	-1.269
Toevoeging reserves	600	0	0	0
Vrijval reserves	600	0	0	0
Saldo	-44.319	-45.405	-44.342	1.063

X

Vergelijking begrotingssaldi Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Beheer	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 44.319
Eerste Herziening 2021	- 45.384
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 45.394
10-maandsrapportage 2021	- 45.405
Realisatie 2021	- 44.342

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Blauwalg Kralingse plas	-353	-1.622	-1.269	0
2. Beheer en onderhoud	1.459	396	0	1.063
Totaal afwijkingen	1.106	-1.226	-1.269	1.063

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,1 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Blauwalg Kralingse plas

Met het Hoogheemraadschap Schieland & Krimpenerwaard en provincie Zuid-Holland is overeenstemming bereikt over de financiering van de bestrijding van de blauwalgproblematiek in de Kralingse Plas. De bestrijding van blauwalg is in 2021 gestart en wordt in 2022 voortgezet. Dit resulteert in 2021 in lagere baten, lasten en dekking vanuit de reserve Kralingse Plas.

2. Beheer en onderhoud

De hogere baten en lasten worden veroorzaakt door uitgevoerde werkzaamheden voor derden, onder andere baggeren voor het Hoogheemraadschap, waarvoor niet begrote bijdragen zijn ontvangen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Beheeraanpak openbaar groen](#)
- [Bomenstructuurvisie](#)
- [CROW beeldsystematiek 2017](#)
- [Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie](#)
- [Erfgoedagenda Rotterdam 2017-2020](#)
- [Erfgoedwet](#)
- [Handboek Openbare ruimte Rotterdamse Stijl](#)
- [Leidraad bestendig groenbeheer \(2018\)](#)
- [Leggers oppervlaktewatersystemen van HHSK](#)
- [Leggers oppervlaktewatersystemen van WSHD](#)
- [Leggers oppervlaktewatersystemen van HHD](#)
- [Natuurkaart Rotterdam](#)
- [Nota Vervangingsinvesteringen 2021-2071](#)
- [Programma Kansrijke Wijken](#)
- [Programma Rivieroevers](#)
- [Rotterdam Staat van de Stad](#)
- [Rotterdams WeerWoord](#)
- [Rotterdamse Adaptatiestrategie](#)
- [Speelvisie Kom op naar buiten!](#)
- [Stadsvisie](#)
- [Strategisch Assetmanagementplan Stadsbeheer](#)
- [Uitvoeringsagenda Biodiversiteit](#)
- [Verhaal van de stad](#)
- [Visie Openbare Ruimte Binnenstad Rotterdam](#)
- [\(Herijking\) Waterplan 2](#)
- [Wet algemene bepalingen omgevingsrecht \(Wabo\)](#)
- [Wet ruimtelijke ordening](#)

- [Wet Natuurbescherming](#)
- [Wet milieubeheer](#)
- [Wet onafhankelijke risicobeoordeling Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteiten](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit Rotterdamse taakveld behoren:

- natuurbescherming, onderhoud van bos en overige natuurgebieden
- aanleg en onderhoud van openbaar groen inclusief het plaatsen en onderhouden van kunstwerken in de openbare ruimte
- aanleg en onderhoud van openbaar water: vijvers en kleine watergangen, waaronder het schoonhouden van sloten, onderhouden van taluds en beschoeiing
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen

Openbare orde en veiligheid - Ontploffbare oorlogsresten

Pagina 26

Openbare orde en veiligheid - Ontploffbare oorlogsresten

De gemeente maakt een veilig gebruik van de ondergrond mogelijk.

Voortgang 2021

Er waren in 2021 geen bijzonderheden die hebben geleid tot afwijkingen in de beoogde effecten of inspanningen.

Wat hebben we bereikt?

Er worden geen toevalsvondsten gedaan van ontploffbare oorlogsresten bij werkzaamheden in verdachte gebieden binnen de gemeente.

Stakeholders van projecten in verdachte gebieden zijn op de hoogte van de mogelijke aanwezigheid van ontploffbare oorlogsresten en hebben voorzorgsmaatregelen genomen.

Bij functiewijziging van een verdachte locatie is het streven om de risico's van ontploffbare oorlogsresten weg te nemen en daarmee de beperkingen op het gebruik van de verdachte locaties op te heffen.

Gevonden ontplofbare oorlogsresten kunnen op een veilige manier binnen de gemeente worden vernietigd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er worden geen toevalsvondsten gedaan van ontplofbare oorlogsresten bij werkzaamheden in verdachte gebieden binnen de gemeente.

- De informatie over ontplofbare oorlogsresten in de ondergrond van de gemeente is volledig en actueel. In 2021 is de informatie over Hoek van Holland geactualiseerd.
- Verzoeken om informatie over ontplofbare oorlogsresten worden binnen de daarvoor geldende termijnen geleverd. In 2021 is hieraan voldaan.

Stakeholders van projecten in verdachte gebieden zijn op de hoogte van de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten en hebben voorzorgsmaatregelen genomen

- Bij vergunningsprocedures is de aanvrager, indien noodzakelijk, geïnformeerd over de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten en de noodzakelijke vervolgacties.

Bij functiewijziging van een verdachte locatie is het streven om de risico's van ontplofbare oorlogsresten weg te nemen en daarmee de beperkingen op het gebruik van de verdachte locaties op te heffen.

- Indien mogelijk (techniek, planning, financiën) is bij de uitvoering van projecten geprobeerd om eventueel aanwezige ontplofbare oorlogsresten te ruimen. Ook als dit voor de realisatie van het project niet strikt noodzakelijk is (werk met werk maken).
- In 2021 zijn er geen projecten geweest waar dit is toegepast.

Gevonden ontplofbare oorlogsresten kunnen op een veilige manier binnen de gemeente worden vernietigd.

- Omdat enkele bestaande springlocaties door ruimtelijke ontwikkelingen niet langer konden worden gebruikt, zijn in 2021 nieuwe springlocaties geschikt gemaakt voor gebruik.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbare orde en veiligheid - Ontplofbare oorlogsresten	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	876	-2.327	-1.664	663
Bijdragen rijk en medeoverheden	876	-2.327	-1.664	663

Lasten exclusief reserves	669	1.730	1.700	-30
Intern resultaat	439	439	185	-254
Intern resultaat	439	439	185	-254
Programmalasten	230	1.290	1.514	224
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	230	1.290	754	-536
Overige programmalasten	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	760	760
Saldo voor vpb en reserveringen	207	-4.057	-3.364	693
Saldo voor reserveringen	207	-4.057	-3.364	693
Saldo	207	-4.057	-3.364	693

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbare orde en veiligheid - Ontploffbare oorlogsresten	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	207
Eerste Herziening 2021	207
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 1.243
10-maandsrapportage 2021	- 4.057
Realisatie 2021	- 3.364

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bommenregeling	663	670	0	-7
2. Ruimingsproject Claes de Vrieselaan	0	-700	0	700
Totaal afwijkingen	663	-30	0	693

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 693 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bommenregeling

Het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog wordt overeenkomstig het

vigerende beleid uitgevoerd. Op basis van de bommenregeling worden de kosten voor 68% vergoed door het Rijk. Voor het ruimen van explosieven is er in 2021 sprake van zowel meer baten als lasten. Dit wordt veroorzaakt doordat de gemeente een kassiersfunctie vervuld tussen het Rijk en derden.

2. Ruimingsproject Claes de Vrieselaan

Ten behoeve van het ruimen van explosieven is een pand aan de Claes de Vrieselaan aangekocht. De koopovereenkomst is in 2021 aangegaan terwijl de overdracht van eigendom begin 2022 heeft plaatsgevonden. Hierdoor ontstaat er in 2021 een positief resultaatteffect van € 700. Aangezien de koopovereenkomst in 2021 is aangegaan, wordt er voorgesteld om € 700 toe te voegen aan een bestemmingsreserve.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Arbeidsomstandighedenbesluit, artikel 4.10 Ontplobbare Oorlogsresten](#)
- [Arbeidsomstandighedenregeling, artikel 4.17f. Afgifte certificaat opsporen van ontplobbare oorlogsresten](#)
- [Circulaire Vliegtuigberging \(Staatscourant nr. 54987, 19 oktober 2016\)](#)
- [Beheer- en beleidsplan niet-gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog 2010-2020 \(wordt geactualiseerd\)](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van beleid, informatiebeheer, opsporing en ruiming van ontplobbare oorlogsresten uit WOII.

Sinds september 2021 is het landelijk Kenniscentrum Ontplobbare Oorlogsresten operationeel. Het kenniscentrum gaat gemeenten ondersteunen bij vragen rondom het opsporen en ruimen van ontplobbare oorlogsresten.

Overige baten en lasten - Vervoer en materieel

Pagina 27

Overige baten en lasten - Vervoer en materieel

Een duurzaam en goed werkend gemeentelijk wagenpark en circulaire inzamelmiddelen. Het is noodzakelijk om de emissie van schadelijke stoffen door uitstoot van de gemeentelijke (interne) mobiliteit in Rotterdam te voorkomen dan wel te verminderen ten behoeve van het klimaat en de gezondheid van de Rotterdammer. Rotterdam heeft bovendien een voorbeeldfunctie. Deze doelstelling is gekoppeld aan de programmadoelstelling: Een duurzaam, energiezuinig Rotterdam, met een betere luchtkwaliteit.

Voortgang 2021

Het programma 'verduurzaming gemeentelijk wagenpark' is in uitvoering. De doelstellingen van het taakveld zijn nog actueel. De ontwikkeling van emissieloze zware bedrijfsvoertuigen kent echter nog diverse uitdagingen, waardoor het behalen van de doelstelling (emissieloos in 2030) voor dit segment onder druk staat.

Wat hebben we bereikt?

Doelstelling: het gehele gemeentelijke wagenpark is in 2030 emissieloos

- Personenwagens zijn in 2023 emissieloos;
- Lichte bedrijfsvoertuigen (<2,5 ton) zijn in 2025 emissieloos;
- Zware bedrijfsvoertuigen (> 2,5 ton) zijn in 2030 emissieloos;
- Kleinere machines en gereedschap uiterlijk in 2030 emissieloos.

Stand van zaken:

De personenwagens zijn voor 69% emissieloos (en 21% hybride). Van de lichte bedrijfsvoertuigen is inmiddels 27% emissieloos. Bij de zware bedrijfsvoertuigen zijn pilots uitgevoerd en van de kleinere tuin- en parkmachines is 90% vrij van uitstoot. Vervanging vindt plaats op natuurlijke momenten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark zijn ontwikkelingen in de markt nauwlettend gevolgd. Ontwikkelingen op het vlak van personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen gaan snel en liggen op schema. Verduurzaming van de voertuigen in het zwaardere segment kent nog diverse uitdagingen, zoals o.a. beperkte beschikbaarheid van de juiste voertuigen, te kort aan energie op de locaties (toevoegen laadvermogen van laadvoorzieningen, aanbod waterstof). Daarnaast speelt het wereldwijde tekort aan en de stijgende prijzen van grondstoffen en hulpmiddelen waardoor levertijden oplopen.

De gemeente heeft de samenwerking met andere partners zoals de G4, gemeenten binnen MRDH-verband, Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD), International Solid Waste Association (ISWA), leveranciers en kennisinstellingen gezocht. Focus lag hierbij in het afgelopen jaar op het delen van kennis verkregen uit de diverse pilots.

Het besturen en onderhouden van de nieuwe emissievrije voertuigen vraagt om specialistische kennis en materieel. Daarom is gestart met het opleiden van de chauffeurs en monteurs. Ook is een werkplaats ingericht, die speciaal ontwikkeld is voor batterij-elektrisch en waterstof-elektrisch aangedreven voertuigen, de zgn. Werkplaats van de Toekomst.

Bij het onderhoud van de gemeentelijke inzamelmiddelen werd in de afgelopen collegeperiode het circulaire werken steeds verder toegepast. Reparaties worden zoveel als mogelijk met hergebruikte onderdelen/materialen uitgevoerd.

Tot slot is in het kader van verduurzaming van met name het werk-werkverkeer het gebruik van emissieloze (deel) auto's en (deel)fietsen verder gestimuleerd en uitgerold. De gemeente heeft ondertussen ca. 40 deelauto's gerealiseerd.

Ook wordt samen met andere clusters een nieuw en toekomstbestendig mobiliteitsbeleids- en reiskostenbeleid ontwikkeld dat goed past bij de duurzaamheidsdoelstellingen uit het Rotterdamse klimaatakkoord.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overige baten en lasten - Vervoer & Materieel	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	40.968	36.480	34.412	-2.068
Bijdragen rijk en medeoverheden	-647	-672	-738	-66
Overige opbrengsten derden	43.615	40.377	38.384	-1.993
Overige baten	-2.000	-3.225	-3.234	-9
Lasten exclusief reserves	31.302	30.191	24.617	-5.573
Apparaatslasten	10.315	11.060	10.683	-377
Inhuur	109	106	33	-73
Overige apparaatslasten	310	457	471	15
Personeel	9.895	10.497	10.179	-318
Intern resultaat	-29.707	-31.204	-33.982	-2.778
Intern resultaat	-29.707	-31.204	-33.982	-2.778
Programmalasten	50.694	50.335	47.916	-2.419
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	21.223	24.308	22.662	-1.646
Kapitaallasten	27.407	23.962	23.113	-849
Overige programmalasten	2.065	2.065	2.130	66
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	10	10
Saldo voor vpb en reserveringen	9.666	6.290	9.795	3.505
Saldo voor reserveringen	9.666	6.290	9.795	3.505
Reserves	1.572	2.927	98	-2.829

Onttrekking reserves	1.572	2.927	98	-2.829
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	11.238	9.216	9.893	676

x

Vergelijking begrotingssaldi Overige baten en lasten - Vervoer & Materieel	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	11.238
Eerste Herziening 2021	11.168
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	9.238
10-maandsrapportage 2021	9.216
Realisatie 2021	9.893

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Reserve Energietransitie Verduurzaming gemeentelijk wagenpark		-2.829	-2.829	0
2. Verschuiving omzet	-2.068	-2.744		676
Totaal afwijkingen	-2.068	-5.573	-2.829	676

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 676 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Reserve Energietransitie Verduurzaming gemeentelijk wagenpark

Vanuit het [Energietransitiebudget \(ETB\)](#) zijn middelen beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. De voertuigen welke hiervoor zijn aangeschaft (€ 1,6 mln) betreffen investeringen die meerjarig worden afgeschreven en zijn om deze reden nog niet geheel terug te zien in de lasten van dit jaar. Daarnaast is de investering voor het wagenpark ook in absolute omvang lager uitgekomen dan verwacht, door langere levertijden en schaarste in de branche zijn niet alle bestelde voertuigen volgens planning geleverd.

2. Verschuiving omzet

Vanwege aflopende en opgezegde contracten is er een lagere externe omzet behaald. Hiertegenover staat een deels hogere interne omzet, als gevolg van corona was er extra inzet van voertuigen voor het beheer van de stad.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

De in 2019 vastgestelde Aanpak Nul Emissie Mobiliteit geeft weer hoe mobiliteit in Rotterdam emissievrij wordt gemaakt. Deze is in lijn met de collegedoelstellingen en bouwt voort op de Brandstoffenaanpak uit 2017.

Het meerjarenplan 2020-2023: "Op weg naar een emissieloos wagenpark" is een concrete uitwerking van deze ambitie, waarbij het gehele wagenpark in 2030 emissieloos is. Dit plan is eveneens in 2019 vastgesteld.

Werkzaamheden dienen passend te zijn binnen de regelgeving van de wet Markt en Overheid en binnen het kader van de toepasselijke wet- en regelgeving ten aanzien van aanbestedingen.

Aanbestedingen worden gedaan volgens de laatste richtlijnen zoals de CVD (Clean Vehicle Directive). De Europese Richtlijn inzake de bevordering van schone en energiezuinige wegvoertuigen beoogt de aanbestedingen voor vervoer en transport te verduurzamen en daarmee een betere markt te creëren voor schone voertuigen.

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoort het resultaat van de activiteiten van Vervoer & Materieel.

Riolering

Pagina 28

Riolering

Dankzij doelmatig beheer van het stedelijk watersysteem en de riolering blijft Rotterdam een gezonde en leefbare stad met droge voeten. Ondanks de al merkbare effecten van klimaatverandering, kunnen Rotterdammers zonder watergerelateerde gezondheidsrisico's dicht op elkaar leven. De economische bedrijvigheid in de stad gaat tijdens en na hevige neerslag gewoon door. Samen met bewoners en andere samenwerkingspartners pakken we kansen die bijdragen aan een circulaire economie en uitdagingen rondom klimaatverandering voortvarend op.

Voortgang 2021

Rotterdams WeerWoord

Voor 2021 zijn er investeringsmiddelen toegekend voor de klimaatadaptatie-aanpak. Met deze middelen worden projecten gerealiseerd die bijdragen aan het behalen van collegetarget 10 (stijging van het percentage panden dat geen verhoogde kans op wateroverlast bij hevige regen heeft van 86,7% naar 90%). Deze ambitie is tussentijds verhoogd na een herberekening van de nulsituatie. Voor de komende collegeperiode wordt een nieuwe uitvoeringsagenda opgesteld.

Programmakader 2030

Als opvolging van de uitvoeringsagenda Rotterdams WeerWoord 2020-2022 wordt er op dit moment gewerkt aan het Programmakader 2030, om zo klimaatadaptatie ook in de volgende collegeperiode op de bestuurlijke agenda te houden. Door middel van kaartanalyses worden de opgaven op de zes klimaatthema's (hevige neerslag, droogte, hitte, grondwater, bodemdaling en overstroming) tot op buurtniveau uitgewerkt. Daarnaast worden voor de vier hoofdsporen (nieuw vastgoed, bestaand vastgoed, openbare ruimte, Rotterdammers in beweging) van het Rotterdams WeerWoord de kansen en transities op middellange termijn verkend. Door deze kansen te combineren met de geconstateerde opgaven, maken we een prioritering, om inzichtelijk te maken welke integrale projecten we de komende jaren willen uitvoeren om toe te werken naar een klimaatbestendige stad. het opgavendeel "Klimaatopgaven in Kaart" is vastgesteld door het college en aangeboden aan de gemeenteraad. Het volledige Programmakader 2030 wordt vastgesteld door het volgende college.

Levering materialen

Covid-19 zorgde wereldwijd voor schaarste en onderbrekingen in de toelevering van grondstoffen, componenten, halffabricaten en eindproducten. Als gevolg hiervan heeft ook de gemeente Rotterdam in 2021 te maken gehad met langere levertijden, voorraadtekorten en sterke prijsfluctuaties voor diverse materialen, bijvoorbeeld PE en PVC voor rioolhuisaansluitingen en Drainage Infiltratie Transport (DIT) riolen.

In 2021 heerste een grote leveringonzekerheid van grondstoffen en materialen. Dit heeft geleid tot vertraging en het tijdelijk stilleggen van (riolerings)projecten. Vanaf september zijn de leveringsproblemen met grondstoffen en materialen minder geworden en hebben we een deel van de vertraging kunnen inlopen. Dit is wel in belangrijke mate de verklaring voor het feit dat er uiteindelijk in 2021 minder kilometers riolering is vervangen dan was geprognostiseerd.

Nog steeds moeten we gedoseerd bestellen en het komt nog incidenteel voor dat bepaalde materialen kortstondig niet leverbaar zijn. De leveranciers hebben aangegeven dat het waarschijnlijk nog tot eind eerste kwartaal 2022 duurt voordat alles weer terug is naar normaal. Tot grote problemen in de planning en voortgang van projecten leidt dit echter niet meer.

Hemelwaterverordening

Op 1 juli 2021 is de hemelwaterverordening in werking getreden. Deze verordening bevat een verbod om regenwater af te voeren naar een openbaar vuilwaterriool van de gemeente. Dit betekent in eerste instantie dat perceeleigenaren de afvoer van hemelwater moeten afkoppelen van het vuilwaterriool en het opvangen regenwater zelf binnen het eigen perceel moeten verwerken. Uitgangspunt is wel dat de verordening wordt toegepast als het bestaande openbare riool wordt vervangen, waarbij een scheiding wordt gemaakt tussen vuil afvalwater en hemelwater. Als perceeleigenaren het hemelwater redelijkerwijs niet op het eigen perceel kunnen verwerken dan kunnen zij aansluiten op de openbare hemelwatervoorziening.

Eis waterberging via de VBOR

Het klimaat verandert, we krijgen vaker te maken met hevige neerslag. Ook in Rotterdam merken we de gevolgen van wateroverlast. Een geschikte maatregel om wateroverlast te voorkomen is het aanleggen van waterberging. De gemeente doet dit al in de openbare ruimte, zoals in straten en pleinen. Dat is echter niet genoeg, ook op privaat terrein is waterberging nodig. Een geschikt moment om waterberging aan te leggen is bij nieuwbouwprojecten voor woningbouw, kantoren en bedrijven of de aanleg van terreinen. In de projecten wordt inmiddels ervaring opgedaan met deze nieuwe werkwijze. Vanzelfsprekend hebben perceeleigenaren vragen over de praktische consequenties en kosten van maatregelen die zij op hun terrein moeten treffen. Deze vraagstukken werken we samen met de betreffende eigenaren uit.

Op 1 juli is naast de hemelwaterverordening ook de eis tot waterberging in de Verordening Beheer Ondergrond Rotterdam (VBOR) in werking getreden. In deze verordening zijn voorschriften opgenomen voor de aansluiting op het gemeentelijk riool. Bij de aanvraag voor een rioolaansluitvergunning zal getoetst worden of aan de voorschriften voor waterberging wordt voldaan. Bij nieuwe bouwwerken en nieuwe terreinverharding van 500 m² en groter moet 50 mm waterberging worden aangelegd.

Wat hebben we bereikt?

Gezonde en aantrekkelijke stad met een robuust stedelijk watersysteem

Het stedelijk watersysteem bestaat uit drie componenten, die nauw met elkaar verweven zijn: de buitenruimte, de afvalwaterketen en oppervlaktewater/ grondwater. Om een gezonde en aantrekkelijke stad met een robuust stedelijk watersysteem te blijven zorgen we ervoor dat:

- De volksgezondheid en het milieu beschermd worden door het doelmatig inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater.
- Wateroverlast wordt voorkomen door het doelmatig inzamelen, transporteren en verwerken van hemelwater.
- Structureel nadelige gevolgen van een hoge of lage grondwaterstand voorkomen of beperkt worden door doelmatige maatregelen in openbaar gebied.

Rotterdam ontwikkelt zich door als klimaatadaptieve deltastad

Onze beneden de zeespiegel gelegen stad blijft een aantrekkelijke en veilige plaats, zo goed mogelijk bestand tegen extreme weersinvloeden. We herstellen de sponswerking van de stad; neerslag verwerken op de plek waar deze valt, in plaats van het water direct afvoeren. Omdat slechts 40% van de stad openbare ruimte is, kunnen we deze veranderingen alleen realiseren met een integrale lange termijn aanpak gezamenlijk met particuliere eigenaren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gezonde en aantrekkelijke stad met een robuust stedelijk watersysteem

- De gemeentelijke riolering beheren en onderhouden we op basis van assetmanagement, zodat deze robuust, betrouwbaar en klimaatbestendig is en blijft.
- We hebben in februari 2021 het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) voor de planperiode 2021-2025 vastgesteld. De titel “Van Buis naar Buitenruimte” duidt erop dat we met slimme maatregelen op het gebied van ruimtelijke inrichting ervoor willen zorgen dat schoon regenwater en grondwater zo veel mogelijk wordt vastgehouden in de bodem en het watersysteem, in plaats van dat het wordt afgevoerd via rioolbuizen.
- Alle assets binnen het stedelijk watersysteem, waaronder de riolering, gemalen, persleidingen en kolken, worden aan de hand van inspecties, risicoanalyses en (rendements)berekeningen gemonitord en indien nodig gereinigd.
- Gebieden met een verhoogd risico op grondwateronderlast krijgen prioriteit in het rioolvervangingsprogramma. Om grondwateroverlast na rioolvervangingsprojecten te voorkomen, wordt drainage naar oppervlaktewater aangelegd in openbaar gebied.
- Rotterdam werkte in het kader van RoSA (Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen) met ketenpartners aan het stedelijk watersysteem van de toekomst. Met deze samenwerkingspartners (drie waterschappen, gemeente Capelle aan den IJssel en waterbedrijf Evides) is in 2021 een nieuwe bestuurlijke overeenkomst gesloten waarin over alle onderwerpen wordt samengewerkt en afspraken zijn gemaakt. De Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen (RoSA) is hierin opgegaan. Daarnaast zijn bijvoorbeeld klimaatadaptatie, waterkwaliteit en het delen van data als onderwerpen van samenwerking opgenomen. Dit stelt de ‘waterpartners’ in staat nog beter in te spelen op de ontwikkelingen in de stad die in vloed hebben op het stedelijke watersysteem.
- Rotterdammers zijn steeds meer betrokken bij de openbare ruimte in hun straat of buurt. We merken dat aan initiatieven op het gebied van zelfbeheer en participatie bij inrichtingsplannen. De gemeente juicht deze betrokkenheid toe en stimuleert dit door bij rioolvervangingsprojecten op voorhand samen te werken en bewoners gedeeld ‘eigenaarschap’ te geven over een klimaatrobuuste inrichting van de buitenruimte.
- De vastgestelde Hemelwaterverordening bevat een verbod om hemelwater af te voeren naar het openbaar vuilwaterriool van de gemeente. Dit gaat spelen zodra de gemeente het bestaande riool vervangt en een apart hemelwaterriool aanlegt. In eerste instantie moet hemelwater binnen het eigen perceel worden verwerkt. Als perceeleigenaren dit redelijkerwijs niet op het eigen perceel kunnen verwerken, dan kunnen zij aansluiten op het gemeentelijk hemelwaterriool.
- Het is belangrijk dat er meer waterberging wordt gerealiseerd op privaat terrein. Een geschikt moment om waterberging aan te leggen is bij nieuwbouwprojecten voor woningen, kantoren en bedrijven. Bij nieuwe bouwwerken en nieuwe terreinverharding van 500 m² en groter moet door de bouwer 50 mm waterberging worden aangelegd. Deze eis hebben we vastgelegd in de Verordening Beheer Ondergrond Rotterdam (VBOR).

Rotterdam ontwikkelt zich door als klimaatadaptieve deltastad

- Het aantal panden dat een verhoogde kans heeft op wateroverlast bij hevige regen moet omlaag. Om dit te monitoren wordt gebruik gemaakt van Bluelabel. Bluelabel vertaalt de impact van een heftige bui naar de gevolgen voor elk afzonderlijk pand en is vergelijkbaar met het energielabel van een woning.
- Met het programma Rotterdams WeerWoord zetten we een beweging in gang om samen met de Rotterdammers de stad voor te bereiden op klimaatverandering. Als aanvulling op de grootschalige klimaatadaptieve projecten, nemen we samen met de Rotterdammers kleinschalige maatregelen op

straatniveau, op openbaar en privaat terrein. Ook stimuleren we vastgoedontwikkelaars en -eigenaren, waaronder de woningcorporaties, om klimaatadaptieve maatregelen te nemen. Daarbij grijpen we kansen aan om tegelijkertijd de leefbaarheid in buurten en wijken te verbeteren, biodiversiteit in de stad te vergroten en de betrokkenheid en actieve deelname van Rotterdammers aan de samenleving toe te laten nemen. Zo zorgen hevige neerslag, bodemdaling, droogte en hitte niet voor achteruitgang van de leefkwaliteit in onze stad.

- In 2021 zijn enkele nieuwe Urban Water Buffers gerealiseerd om regenwater ondergronds te kunnen opslaan en diverse groen-blauwe daken en schoolpleinen. Verder gaat de aanleg van gescheiden rioolstelsels gestaag door, bijvoorbeeld aan de Coolsingel, waardoor het aantal overstorten op de Westersingel aanzienlijk zal afnemen. Ook wordt meer en meer waterpasserende bestrating toegepast.
- Om de gevolgen van veranderende weersomstandigheden op te kunnen vangen, is op sommige plekken een aanpassing van de buitenruimte nodig. Hier worden bewoners actief bij betrokken en hun wensen worden meegenomen in de afweging.
- We stimuleren bewoners om hun eigen tuinen en straten te vergroenen, door hen bewust te maken van de positieve effecten hiervan, zoals minder wateroverlast en hittestress. Op deze manier werken we aan bewustwording op het gebied van het klimaatbestendig inrichten van tuinen en straten. Het programma Rotterdams WeerWoord biedt hiervoor onder andere klimaatbouwstenen en een stimuleringsregeling.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Het percentage panden met BlueLabel A of B, daarmee geen verhoogde kans op wateroverlast bij hevige regen heeft	Streefwaarde		88	88	89	90	90		
	Realisatie	86,7	-	89,5	89,75				
Cumulatief aantal kilometer vervangen riolering in GRP-periode	Streefwaarde	-	-	200	-	-	-	-	200
	Realisatie	118,6	157,5	200	31,3				

Toelichting indicatoren

BlueLabel

Het college van B&W heeft collegetargets bepaald. Nummer 10 van deze collegetargets is het verhogen van het aantal panden in Rotterdam dat bij een bui van 100 mm in 2 uur geen verhoogde kans heeft op wateroverlast, van 86,7% naar 90%. Deze collegetarget is gebaseerd op BlueLabel, een digitale tool voor risicoanalyse die panden en gebieden in de stad lokaliseert die kwetsbaar zijn voor overstroming als gevolg van hevige regen. BlueLabel vertaalt het overstromingsgevaar in een eenvoudig te begrijpen rangschikking met behulp van label A tot en met E. Dit is vergelijkbaar met de opbouw van het energielabel. Elk pand uit de BAG-registratie in Rotterdam heeft een label gekregen.

Toelichting labels:

A = geen kans op wateroverlast

B = water tegen de gevel, maar weinig kans op wateroverlast

C = kans op wateroverlast aanwezig

D = grote kans op wateroverlast

E = water stroomt pand in, er ontstaat wateroverlast

X = panden die niet in alle datasets voorkomen en daarmee niet geclassificeerd kunnen worden.

De berekende eindstand voor collegetarget 10 is 89,75%. Door diverse ingrepen in de stad hebben in totaal netto 3.296 panden een veiliger label gekregen. Dat is ruim meer dan de aanvankelijk gedefinieerde target van 2% verhoging, maar iets minder dan de bijgestelde target van 3,3% verhoging. Percentueel is de bijgestelde target dus net niet gehaald, maar in absolute zin zijn meer woningen regenwaterbestendig gemaakt dan aanvankelijk beoogd.

De grootste verbeteringen zijn bereikt door het aanleggen van regenwaterriolering en diverse vormen van waterberging in de buitenruimte.

In de eindstand zijn alleen projecten meegenomen die zijn uitgevoerd in de afgelopen collegeperiode. De in 2022 uit te voeren, dan wel op te starten projecten, zijn buiten beschouwing gelaten. Al met al is de gerealiseerde stijging over de gehele collegeperiode een grote stap naar een regenwaterbestendig Rotterdam.

Vervanging riolering

Als gevolg van de vele nieuwbouw met bijbehorende riolering in Rotterdam na 1950, ontstond vanaf ongeveer 2015 een vervangingspiek, oplopend tot ongeveer 60 tot 80 km riolering per jaar. In het GRP 2000-2005 werd daarom de huidige strategie voor rioolvervanging geformuleerd. Deze strategie betekent dat al vanaf 2010 jaarlijks structureel circa 40 km riool vervangen dient te worden om een goed functionerend rioolstelsel te kunnen waarborgen.

Daaruit voortvloeiend is ook voor de planperiode van het GRP5 (2021-2025) de doelstelling om circa 200 km vrij verval riolering te vervangen (dus gemiddeld jaarlijks 40 km). Hiermee vangen we de vervangingspiek op. Met rioolvervanging en de aanleg van gescheiden rioolstelsels maken we de stad klimaatbestendig en duurzaam.

In 2021 is 31,3 km vrij verval riolering vervangen. Dit is minder dan aanvankelijk geprognostiseerd, wat vooral te wijten is aan de problemen met de levering van grondstoffen en materialen. De ambitie voor het totale aantal te vervangen kilometers in de GRP planperiode 2021-2025 blijft circa 200 km.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Riolering	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	82.834	82.794	83.344	550
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	15	15
Belastingen	82.176	81.787	82.296	509
Overige opbrengsten derden	658	1.007	1.033	27

Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	64.526	65.121	65.506	385
Apparaatslasten	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	0	0	0	0
Intern resultaat	12.278	13.232	13.757	525
Intern resultaat	12.278	13.232	13.757	525
Programmalasten	52.248	51.890	51.749	-140
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	13.941	12.793	11.301	-1.493
Kapitaallasten	7.236	7.345	9.003	1.658
Overige programmalasten	31.071	31.071	31.102	31
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	680	343	-337
Saldo voor vpb en reserveringen	18.308	17.672	17.837	165
Saldo voor reserveringen	18.308	17.672	17.837	165
Reserves	0	680	680	0
Onttrekking reserves	0	680	680	0
Saldo	18.308	18.352	18.517	165

x

Vergelijking begrotingssaldi Riolering	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	18.308
Eerste Herziening 2021	18.352
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	18.352
10-maandsrapportage 2021	18.352
Realisatie 2021	18.517

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Riolering	550	550	0	0

2. Diverse afwijkingen	0	-165	0	165
Totaal afwijkingen	550	385	0	165

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 165 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Riolering

De opbrengst aan rioolheffing voor woningen is € 550 hoger dan begroot door een verbeterd betaalgedrag. Overeenkomstig de motie “niet om in te boeken maar om af te lossen” zijn deze meeropbrengsten in mindering gebracht op de investeringsuitgaven.

2. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie](#)
- [Gemeentelijk rioleringsplan 2021-2025](#)
- [Rotterdams Weerwoord](#)
- [\(Herijking\) Waterplan 2](#)
- [Waterwet](#)
- [Verordening Beheer Ondergrond Rotterdam \(VBOR\)](#)
- [Hemelwaterverordening Rotterdam](#)
- [Verantwoording RoSA 2013-2020](#)

Omschrijving taakveld

We willen de volgende effecten in de stad bereiken:

- gezonde en aantrekkelijke stad met een robuust stedelijk watersysteem
- herstellen van sponswerking van de stad op zowel niet openbaar publiek als privaat terrein
- voorkomen van ontwrichting door klimaatverandering

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke zorgplichten ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater:

- inzameling en verwerking van hemelwater
- inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater
- voorkomen van grondwaterproblemen
- bestrijding verontreiniging oppervlaktewater
- baten rioolheffing via categorieën 2.2.1 (voor niet-woningen) en 2.2.2 (voor woningen)
- kosten van de heffing en invordering van de rioolheffing

Ruimtelijke ordening - Beheer

De gemeente zorgt ervoor dat geografische informatie actueel, betrouwbaar en eenvoudig toegankelijk is voor alle werkprocessen.

Het voldoen aan de wet Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT). Voor de gemeente is dit een wettelijke taak.

Voortgang 2021

Geo-functie

De cluster overstijgende geo-community werkt steeds meer samen door kennis en inspiratie te delen op het vakgebied van geo-informatie en GIS (Geografisch Informatie Systeem).

T3D (Totaal 3 Dimensionaal)

Basisinformatie legt binnen dit landelijke programma de focus op het vastleggen en beheren van de 3D objectgegevens binnen de 3D keten. In 2021 bevindt dit programma zich in de voorbereidingsfase en wordt een proefopstelling gecreëerd waarin de 3D keten aan de hand van onderzoeksvragen kan worden beproefd. De deelprojecten zijn beschreven en er wordt gewerkt aan het behalen van de doelstellingen.

Digitaal schouwen

Het project is gestart met als doel het inmeten en schouwen van de fysieke stad zoveel mogelijk geautomatiseerd uit te voeren. Door middel van laserscanners op voertuigen kunnen objecten in de buitenruimte herkend en geïnspecteerd worden. Parallel hieraan is er een door het ministerie van BZK gesubsidieerd programma gestart voor het inzetten van deze techniek ten behoeve van het beheer van de openbare ruimte. Bij dit programma wordt samengewerkt met de TU Delft en de Gemeente Amsterdam. De resultaten hiervan zullen eind dit jaar behaald worden.

Kernregistratie Ondergrond

De (wettelijke) basisregistratie Ondergrond geeft vooral toegang tot gegevens over bodem- en grondonderzoek, bodemkwaliteit, grondwatermonitoring en -gebruik en de Mijnbouwwet. Het is vanwege de toenemende behoefte aan een 3D-weergave van de ondergrond noodzakelijk om ook de ondergrondse objecten in kaart te brengen. De gemeente Rotterdam heeft deze gegevens, maar ze worden versnipperd bijgehouden en vastgelegd. Het streven is om deze data gezamenlijk te ontsluiten via een Kernregistratie Ondergrond. Deze kernregistratie moet leiden tot efficiëntievoordelen en betere kwaliteit van gegevens om de uitvoering van bovengrondse en ondergrondse projecten sneller en eenvoudiger te maken. De Kernregistratie is officieel vastgesteld en er wordt gewerkt aan het realiseren van een voorziening om de data op te slaan en te ontsluiten.

Wat hebben we bereikt?

Het waarborgen van actuele en betrouwbare gegevens in de basis- en kernregistraties.

Betrouwbare gegevens zijn van cruciaal belang voor gemeentelijke processen. Op basis van de gegevens in de registratie wordt bijvoorbeeld de stad onderhouden, kan iemand zich inschrijven op een adres, weten we hoe groen de stad is en waar er kansen zijn voor vergroenen etc.

Het breed beschikbaar stellen van onze geografische informatie en deze informatie koppelen aan andere informatiebronnen van de gemeente of daarbuiten.

Een kaart met informatie kan vaak helpen om beter inzicht te krijgen in complexe opgaven in de stad. De potentie van geo-informatie op dat vlak is nog lang niet ten volle benut. Dat willen we graag veranderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het waarborgen van actuele en betrouwbare gegevens in de basis- en kernregistraties.

- Moderne technieken zoals scantechiek gebruiken om onze inwinning te moderniseren. Dit om meer gegevens in te winnen op een efficiëntere manier.
- Zorgen voor samenhang door middel van slimme koppelingen tussen de verschillende registraties. Daaruit wordt ons 3D-model opgebouwd. Landelijk draagt de gemeente actief bij aan het ontwikkelen van één objectenregistratie door onze ervaring met 3D in te brengen.
- Het toezicht houden op het gebruik van gegevens.

Het breed beschikbaar stellen van onze geografische informatie en deze informatie koppelen aan andere informatiebronnen van de gemeente of daarbuiten.

- het adviseren over het gebruik van geografische gegevens
- adviseren over het aanschaffen van nieuwe software voor het raadplegen en gebruiken van geografische informatie

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Ruimtelijke Ordening - Beheer	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	186	186	1.058	871
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	151	151
Overige opbrengsten derden	186	186	907	720
Lasten exclusief reserves	6.361	6.153	7.164	1.011
Apparaatslasten	5.955	6.825	6.046	-779
Inhuur	11	9	13	4
Overige apparaatslasten	173	259	95	-164
Personeel	5.772	6.557	5.939	-619
Intern resultaat	-1.127	-897	-708	188
Intern resultaat	-1.127	-897	-708	188
Programmalasten	1.533	225	1.826	1.602
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	1.533	225	1.826	1.602
Overige programmalasten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-6.175	-5.967	-6.106	-140
Saldo voor reserveringen	-6.175	-5.967	-6.106	-140
Saldo	-6.175	-5.967	-6.106	-140

x

Vergelijking begrotingssaldi Ruimtelijke Ordening - Beheer	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 6.175
Eerste Herziening 2021	- 5.878
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 5.954
10-maandsrapportage 2021	- 5.967
Realisatie 2021	- 6.106

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bijdragen van derden - Digitalisering	1.049	1.049	0	0
2. Diverse afwijkingen	-178	-38	0	-140
Totaal afwijkingen	871	1.011	0	-140

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 140 nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bijdragen van derden - Digitalisering

Zowel het rijk als de Vereniging van Nederlandse Gemeenten dragen in 2021 bij aan de financiering van digitaliseringsprogramma's. De hogere lasten worden derhalve gedekt door hogere baten.

2. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Basisregistraties in het geo-informatiedomein](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening. In dit Rotterdamse taakveld Ruimtelijke ordening – Beheer gaat het om:

- de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
- de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Informatie is het vertrekpunt voor bijna elke opgave die onze stad oppakt. Een voorbeeld daarvan is het tegengaan van de effecten van klimaatveranderingen. Dat doen we op basis van informatie: waar in de stad zijn er kansen om te vergroenen, waar is het risico op wateroverlast het grootst, welke daken zijn geschikt voor zonnepanelen of een groen dak, etc.

Verkeer en vervoer - Beheer

Pagina 30

Verkeer en vervoer - Beheer

Bewoners, ondernemers en bezoekers beleven de openbare ruimte als veilig en schoon en de Rotterdamse infrastructuur is optimaal beschikbaar. Bewoners zijn tevreden over het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Bij (her)inrichting, beheer en onderhoud van de boven- en ondergrondse infrastructuur wordt bijgedragen aan klimaat- en circulaire doelstellingen.

Voortgang 2021

Covid-19

Ondanks de maatschappelijke ontregeling die Covid-19 veroorzaakt, heeft het uitvoeren van het regulier onderhoud aan openbare verlichting, civiele kunstwerken en wegen zoals gepland doorgang kunnen vinden.

Maastunnel

De renovatie/restauratie van het Rijksmonument is afgerond en het projectteam is ontbonden, de rest van de werkzaamheden, waaronder het aanpassen van het membraam in de westbuis zijn overgedragen aan Stadsbeheer inclusief het daarbij behorende budget, van 1.8 miljoen euro.

De website www.maastunnel.nl is niet meer actueel en past niet meer binnen de huidige communicatie strategie. De site wordt daarom op korte termijn offline gezet.

De aanbesteding van het onderhoudscontract is in het vierde kwartaal afgerond en heeft geleid tot het voornemen tot gunning van dit werk. In januari 2022 is er gestart met de beheerteamfase. Deze fase heeft tot doel om de onderhoudspartijen voor te bereiden op de overname van de lopende werkzaamheden van CAM-CWD. Ook in deze fase van het werk is de huidige partij betrokken.

De huidige stand van zaken van de renovatie van de roltrap- en ventilatiegebouwen is dat we verwachten begin 2022 conform planning een (concept raads-) voorstel aan te leveren voor de uitvoering van deze werkzaamheden.

De aanbesteding van het project voor de vervanging van de vluchtdeuren is afgerond, maar heeft nog niet geleid tot opdracht voor de uitvoering van het werk. Start van de werkzaamheden is gepland voor 2022.

Ledtransitie

In april 2020 is het project ledtransitie 2020-2025 gestart. De ledtransitie vervangt alle conventionele armaturen voor led-armaturen die uitgerust zijn met telemanagement. Het nieuwe telemanagementsysteem stelt de gemeente in staat om storingen proactief te signaleren, zonder dat hierbij een burgermelding nodig is. In 2021 zijn de meeste armaturen in de woonwijken vervangen voor LED. In 2022 wordt begonnen met het vervangen van de armaturen langs de doorgaande wegen gevolgd door de specials. Met de versnelde ombouw naar ledverlichting draagt de gemeente Rotterdam bij aan de energietransitie.

Schone buitenruimte

Het succesvolle zomerprotocol onder de noemer "Top strand en parkdagen" is in 2021 gecontinueerd. Van april tot oktober wordt elk jaar gewerkt volgens het zomerprotocol parken en stranden. Het aantal inzamelmiddelen in de parken wordt dan fors uitgebreid met maxi- en minicontainers, afvaleilanden en containers voor hete kooltjes na het barbecueën. De capaciteit van bestaande afvalpunten wordt verder verhoogd door meer en grotere afvalbakken te plaatsen op plekken waar deze snel vol raken. Deze hotspots zijn in beeld en naar het vervuilingsgedrag wordt onderzoek gedaan onder meer in Nesselande.

De succesvolle NietRNAast-aanpak om naastplaatsingen aan te pakken in bepaalde wijken is uitgebreid naar andere wijken. Naastplaatsingen worden in de vroegte van straat gehaald en de containers worden schoongespoten en gebruiksklaar achtergelaten voor de bewoners. Ook worden naastplaatsingen gefotografeerd en vastgelegd om te kunnen analyseren en wordt er samengewerkt met handhavers om boetes uit te schrijven.

Ontwikkelingen 2022-2025

Bestuursopdracht vervangingsinvestering kapitaalgoederen openbare ruimte

De bestuursopdracht Vervangingsinvesteringen is op 7 juli 2020 vastgesteld. Hieraan is een vervolgoopdracht gekoppeld middels een vier jaarlijks op te stellen 'Nota Vervangingsinvesteringen Kapitaalgoederen' voor alle assetgroepen in de openbare ruimte. Deze vervolgoopdracht maakt ook onderdeel uit van de overkoepelende bestuursopdracht voor alle assets van de gemeente Rotterdam: de bestuursopdracht 'Investeringsruimte voor vervanging, renovatie of restauratie van het huidige bezit aan kapitaalgoederen'. De Nota Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte 2021-2071 is gereed en de inzichten uit deze nota en die uit de andere deeluitwerkingen van de overkoepelende bestuursopdracht komen samen in de Beleidsnota investeringen. Deze beleidsnota regelt onder andere dat er in de toekomst voldoende budget beschikbaar is voor noodzakelijke vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte. Zie hier voor meer informatie over de Beleidsnota Investeringsruimte.

Infrastructurele projecten

In de komende jaren worden een aantal grote infrastructurele projecten (verder) voorbereid en uitgevoerd. Het gaat hier om projecten waar incidentele investeringskredieten voor zijn aangevraagd en toegekend.

- Vervanging kademuren: Parkhaven OZ, Hertekade. De kademuur aan de Kreeksehaven is in 2021 vervangen.
- Conserveren bruggen: Erasmusbrug en Cornelis van Beverenbrug. Voor deze projecten geldt dat de impact op de omgeving bepalend is voor de uitvoeringsperiode. Dit wordt de komende jaren verder uitgewerkt met de primaire stakeholders.

- Moderniseren en centraliseren van beweegbare bruggen, waarbij conformiteit aan de machinerichtlijn een belangrijk vraagstuk is. Dit vraagstuk speelt ook op landelijk niveau. Er is een start gemaakt om te komen tot een gezamenlijke aanbeveling voor centrale brugbediening en interpretatie machinerichtlijn voor decentrale overheden.

Urgente vervangingsinvesteringen buitenruimte

In het voorjaar van 2021 zijn voor wegen en civiele kunstwerken extra middelen toegekend voor vervangingsinvesteringen in 2021 en 2022. Deze vervangingsinvesteringen zijn noodzakelijk om minimaal de stoepen mee te kunnen nemen in de rioolprojecten.

Vervangingsprogramma lichtmasten

Om de veiligheid in de openbare ruimte te kunnen waarborgen is het noodzakelijk dat alle lichtmasten uit de jaren '70 en '80 worden vervangen. De vervanging start op 1 maart 2022. De hiervoor benodigde budgetten zijn opgenomen in de 1e Nota Vervangingsinvesteringen Kapitaalgoederen.

Wat hebben we bereikt?

Een duurzame, beschikbare, bruikbare en comfortabele infrastructuur die veilig is

Door slim beheer en onderhoud houden we de wegen, fiets- en voetpaden, straatmeubilair, openbare verlichtingen, civiele kunstwerken beschikbaar, bruikbaar en comfortabel voor de Rotterdammers en bezoekers. Beheren en onderhouden van de infrastructuur is niet alleen een doel om de buitenruimte veilig en netjes te houden, maar ook een middel om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken. De energietransitie kan niet zonder goed beheer van de ondergrond en regie op de werkzaamheden. De onder- en bovengrond komen hierbij samen.

Een schone buitenruimte

Als gevolg van verstedelijking, eisen van bewoners, toenemend toerisme en de 24-uurseconomie, wordt een continu en intensief beheer gevraagd. Het schoonniveau van de Rotterdamse wijken bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van het werk en de beleving en waardering die bewoners geven aan de inzet van onze medewerkers.

Een veilige buitenruimte

Bij een (grootschalig) incident is een snelle en doeltreffende afhandeling van belang. Afhankelijk van het 'aandachtspunt' in de openbare ruimte wordt de inzet van de gemeente bepaald. Dit kan variëren van verwijderen van een accu of asbest na brand tot het plaatsen van roadblocks bij evenementen en ondersteuning bij dreigend hoog water.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Een beschikbare, bruikbare en comfortabele infrastructuur.

Om de Rotterdamse infrastructuur beschikbaar, bruikbaar en comfortabel te houden is de gemeente voortdurend bezig met het opstellen en uitvoeren van beheer- en onderhoudsplannen voor de assets wegen, openbare verlichting, en civiele kunstwerken (bruggen, kademuren en beeldende kunst). Hierbij streven we naar een optimale balans tussen prestaties, risico's en kosten. Veiligheid, beschikbaarheid, milieu- en gezondheid, kwaliteit leefomgeving, imago en economie zijn hierbij onze kernwaarden. Om onze infrastructuur in goede staat te houden heeft de gemeente als volgt gewerkt:

- Door integraal werken zijn vervangingsopgaven van verschillende assetgroepen tijdig op elkaar afgestemd. Zo zijn werkzaamheden tijdig afgestemd met de betrokken partners en de omgeving en is de overlast voor bewoners en gebruikers zo veel mogelijk beperkt;
- Aan de hand van de uitgevoerde schouwen en inspecties, risico-inventarisaties, stabiliteitsmetingen, conditiemetingen peilingen en deformatiemetingen, de toets constructieve veiligheid en overige specialistische inspecties zijn adequate beheer- en onderhoudsmaatregelen opgesteld en uitgevoerd;
- Storingsonderhoud is gepleegd aan verhardingen, civiele kunstwerken, openbare verlichting en straatmeubilair. Door slim beheer en onderhoud probeert de gemeente dit zoveel mogelijk te beperken. Spoedeisende situaties zijn binnen 24 uur veiliggesteld. Voor beweegbare bruggen geldt dat storingen verholpen zijn binnen 2 uur. Overige, niet spoedeisende meldingen van gebruikers van de buitenruimte zijn, indien mogelijk, met inzet van serviceploegen opgelost;
- De gemeente werkt aan uniformiteit van de buitenruimte doordat het de Rotterdamse Stijl heeft toegepast voor de buitenruimte. Hierbij is zoveel mogelijk gebruikt gemaakt van duurzame materialen.

Wegen

Om de wegen in optimale staat te houden en te zorgen dat inwoners en bezoekers van de stad zich comfortabel en veilig door de stad kunnen verplaatsen is de gemeente als volgt te werk gegaan:

- Er is groot onderhoud gepleegd aan wegen (voornamelijk trottoirs en fietspaden) waarvan de kwaliteit matig of onvoldoende was. Dit hebben we op een circulaire manier gedaan, door hergebruik van materiaal;
- Door de aanleg van 'stil' asfalt heeft de gemeente ingezet op het verminderen van het aantal geluidgehinderden;
- Extra beheer en onderhoud van veelgebruikte looproutes voor ouderen en gehandicapten: concreet betekent dit dat ouderenroutes vaker geïnspecteerd en hersteld zijn, zodat ouderen en gehandicapten makkelijker naar hun bestemming kunnen;
- Structureel geïnnoveerd om te zorgen dat verhardingsprojecten toekomstbestendig zijn en daarmee beter bestand zijn tegen klimaatinvloeden zoals hitte en langdurige regenval.
- Dit doen we door studies naar het toepassen en onderhouden van waterpasserende verharding, stille stenen en grasverharding. Voor de asfaltwegen betekent dit het toepassen van andere type mengsels. Bij de elementverhardingen betekent dit er onderhoud is gepleegd aan waterpasserende verharding;

- Strooien tijdens het gladheidseizoen, van 1 november tot 1 april. Rotterdammers, kleine ondernemers en scholen kunnen meehelpen door de stoep voor hun huis, bedrijf of school begaanbaar te houden. Op 14 locaties in Rotterdam kunnen bewoners in de periode oktober tot maart gratis strooizout afhalen om de stoep voor hun eigen deur te strooien.
- Tegelfietspaden zijn omgevormd van naar asfaltfietspaden (vanuit comfort voor de fietser). En de onderhoudsprogrammering van de fietspaden is verbeterd door naast de technische kwaliteit (visuele inspectie) ook periodiek het fietscomfort te meten;
- Om grootschalig hergebruik van bestratingsmaterialen en straatmeubilair mogelijk te maken is de mogelijkheid onderzocht om depots in te richten.

Openbare verlichting

Door beheer en onderhoud aan de openbare verlichting zorgt de gemeente ervoor dat de infrastructuur van stad ook in het donker veilig, bruikbaar en comfortabel is. Dit heeft de gemeente gedaan door:

- Het gebruik van telemanagement: telemanagement voorziet de gemeente van een sneller en beter overzicht van storingen, stelt de gemeente in staat om dimscenario's toe te passen en reduceert het energieverbruik van de openbare verlichting;
- Vervanging van lichtmasten door duurzame lichtmasten, voorzien van led, telemanagement en veilige elektrische installaties;
- Bij de vervanging van conventionele verlichting heeft de gemeente gekozen voor energiezuinige ledverlichting met telemanagement en aandacht voor hergebruik en recycling van materialen. Conventionele armaturen die nog vele jaren mee kunnen worden niet vervangen, maar zijn omgebouwd naar ledarmaturen met telemanagement;
- In 2021 is een start gemaakt met de aanbesteding van een storingsmanagementsysteem zodat de storingen die door de telemanagement systemen automatisch worden doorgezet naar de onderhoudsaannemer
- Het aanlichten van Rotterdamse iconen (beeldbepalende gebouwen of bruggen) om de stad aantrekkelijker te maken. Dit vergroot de beleving van de stad na zonsondergang.

Civiele kunstwerken (Bruggen, kademuren en beeldende kunst)

Bruggen vormen een essentieel onderdeel van de Rotterdamse infrastructuur. Naast bruggen zijn er ook nog andere beeldbepaalde iconen die deel uitmaken van het stadsbeeld. Beheer en onderhoud aan kademuren is van wezenlijk belang om het water in de stad veilig te kunnen borgen. Om haar civiele kunstwerken in goede staat te houden heeft de gemeente het volgende gedaan:

- Door het moderniseren van bruginstallaties naar een uniforme standaard werkt de gemeente toe naar een beter bereikbare stad. Lokaal bediende bruggen en sluizen waar het mogelijk is om op afstand te bedienen zijn omgebouwd naar op afstand bediende bruggen;
- Om corrosie te voorkomen en de goede conditie van kademuren te behouden is corrosiebescherming aangebracht op alle kademuren die gebouwd zijn met stalen damwanden.

Ondergrond

De basis voor een goede infrastructuur ligt ondergronds. Voor een goede bovengrondse infrastructuur dient de ondergrond op orde te zijn en moeten werkzaamheden boven- en ondergronds op elkaar zijn afgestemd. Dit heeft de gemeente gedaan door:

- Samen met andere partijen (eigenaren van ondergrondse infrastructuur) het beheer afstemmen en vooruitkijken naar toekomstig gebruik van de ondergrond, afgestemd met bovengrondse activiteiten en ambities;
- Vergunningverlening en actueel houden van de leidingenverzamelkaart, om het gebruik van de ondergrond te reguleren en graafschade te voorkomen. Alle vergunde werkzaamheden vonden plaats onder toezicht van de gemeente. Bij calamiteiten aan leidingen is vanuit de gemeente geadviseerd aan leidingeigenaren en hulpdiensten. Hiervoor is een beschikbaarheidsdienst 24/7 inzetbaar.

Smart City – digitale stad

De gemeente draagt niet alleen zorg voor de stad van nu, maar ook voor de stad van de toekomst. Hiervoor is het belangrijk dat de gemeente innoveert en meebeweegt met de ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit, Smart City en de energietransitie. De gemeente probeert hierop in te spelen door de ontwikkeling van de CENT-R. De CENT-R is een duurzame en modulaire toepassing voor gecombineerde laad-, Smart City en openbare verlichtingstoepassingen. Met de pilot in Reyeroord onderzoekt de gemeente welke rol de CENT-R kan spelen in de energietransitie. Door te testen met het toepassen van verschillende modules (bijv. laden) brengt de gemeente verschillende kansen en uitdagingen in kaart. Voor meer informatie: <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/cent-r/>

In 2021 is de Small CENT-R met constante voeding ontwikkeld voor toepassing van kleinere devices zoals camera's en antennes. Hierdoor wordt de openbare ruimte minder vervuild en kan deze beter beheerd worden. De verwachting is dat er meer aansluitingen met 24/7 spanning nodig gaan zijn en deze devices kunnen verwerkt worden in zowel de small CENT-R als de normale CENT-R.

Een schone buitenruimte

- **We voeren de actiepunten uit de nota Straatafval 2019 - 2022 uit met daarbij, naast onderstaande punten, onder meer aandacht voor assetmanagement, communicatie en educatie en waar nodig handhaving.**
- **De stad reinigen door datagestuurd en beeldgericht te werken. Dit stelt ons in staat op het juiste moment onze mensen en middelen kostenefficiënt in te zetten voor een optimaal resultaat. Zo kunnen we flexibel omgaan met situaties in de wijk en maken we schoon waar nodig en volgen we het ritme van de stad. Met als resultaat een betere dienstverlening aan de burgers van de stad.**

- Inzetten op gedragsbeïnvloeding om goed om te gaan met afval via gerichte communicatie aan bewoners, bedrijven en bezoekers van de stad. Waar mogelijk stimuleren we initiatieven voor participatie en zelfbeheer bij het schoonhouden van de stad. De ambitie is meer focus op het langetermijneffect van burgerparticipatie.

Een veilige buitenruimte

- Het beschikbaar hebben van een calamiteitenplan en bijbehorende organisatie.
- Het plaatsen van statische en dynamische roadblocks, in overleg met Politie en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR), afhankelijk van de omvang en locatie van een evenement.

Monitoring kwaliteit openbare ruimte

Beeldsystematiek Heel en Schoon

In 2019 is de gemeente Rotterdam voor het monitoren van de kwaliteit van de openbare ruimte definitief overgestapt van de Rotterdamse productnormering naar de landelijke CROW Beeldsystematiek. Voor Schoon en Heel (wegen en groen) wordt de komende jaren gemeten conform de standaardset beeldmeetlatten en meetmethode uit de landelijke CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte. Ook ten aanzien van meetlocaties en gebiedsindeling wordt zoveel mogelijke aangesloten bij deze landelijke standaard. Hierdoor is het mogelijk om naast monitoring voor Rotterdam de gegevens ook landelijk te vergelijken. Naast deze standaardset beeldmeetlatten wordt er ook een aantal extra beeldmeetlatten voor Rotterdam gemeten.

Prestatie

A+ = Zeer goed

A = Goed

B = Voldoende

C = Matig/onvoldoende

D = Onvoldoende/achterstallig

Prestatie-indicator

Als voorbeeld: De prestatie-indicator 90%/B voor Schoon geeft aan dat 90% van de metingen van de beeldmeetlatten behorend bij Schoon gemiddeld een B of hoger moeten scoren voor de hele stad. Deze gemiddelde scores worden, volgens afspraak op CBS-buurniveau twee keer per jaar gepubliceerd op de gemeentelijk website.

Monitoring

Het is met deze methodiek mogelijk om, bij voldoende metingen, ook op beeldmeetlatniveau of gebiedstype te monitoren en te analyseren.

Technische kwaliteit verhardingen

De inspectie van de technische kwaliteit is met name bedoeld om de toestand van de weg te meten zodat groot onderhoudswerkzaamheden ingepland en uitgevoerd kan worden. Dit is nodig om te voorkomen dat daarmee de beschikbaarheid van de weg en de veiligheid van personen en zaken in gevaar komen.

Sinds 2020 wordt jaarlijks de technische kwaliteit voor de helft van het areaal (ca. 70.000 inspectievakken) visueel geïnspecteerd. Door jaarlijks de helft van het areaal te inspecteren zijn er elk jaar recente data over de kwaliteit van het wegenareaal beschikbaar. Hierdoor is het beter mogelijk om sneller een trend te voorspellen en daarop in te zetten.

Volgens de systematiek komt elk wegvakonderdeel dat scoort op niveau B t/m D in aanmerking voor een onderhoudsmaatregel in de komende 5 jaar. De gemeente Rotterdam hanteert daarbij de volgende richtlijn:

- Minimaal 85% van de wegen op niveau A+, A en B; en
- Maximaal 15% op niveau C en D.

Prestatie indicator		2019	2020*	2021	2022	2023
Beeldkwaliteit heel	Streefwaarde	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger
	Realisatie	Norm gerealiseerd	Norm niet gerealiseerd	Norm niet gerealiseerd		
Beeldkwaliteit Schoon	Streefwaarde	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger	90% niveau B of hoger

	Realisatie	Norm gerealiseerd	Norm gerealiseerd			
Technische kwaliteit verharding	Streefwaarde	85% niveau B of hoger	85% niveau B of hoger	85% niveau B of hoger	85% niveau B of hoger	85% niveau B of hoger
	Realisatie	Norm gerealiseerd	Norm niet gerealiseerd	Norm niet gerealiseerd		

* De realisatie betreft het gemiddelde van alle meetresultaten over de periode 1e kwartaal 2021 t/m 4e kwartaal 2021

Toelichting indicatoren

Beeldkwaliteit Heel

Om te komen tot de beeldkwaliteit Heel worden verschillende beeldlatten gemeten volgens de landelijke methodiek voor onderhoud verharding en onderhoud groen. De score voor beeldkwaliteit voor Heel (Groen en Verharding) voldoet voor 2021 niet aan de

CROW-norm. Voor 2021 is het percentage op beeldkwaliteit Heel 86% niveau B of hoger.

Hiermee is het gewenste ambitieniveau niet gehaald. Dit komt in belangrijke mate door de bewuste gemaakte beleidskeuze om robuuster en klimaatbestendiger gras in de stad te realiseren. De maaifrequentie van gras is op sommige specifieke locaties gewijzigd. Gevolg hiervan is dat op deze plekken het gras hoger is komen te staan. Tot 7 cm grashoogte geeft niveau A en meer dan 10 cm grashoogte geeft niveau D. Dit betekent dat niet altijd voldaan wordt aan de CROW-norm van de grashoogte op o.a. de grasvelden, zoals die nu is vastgesteld in de beeldmeetlat voor gras. Echter, het Rotterdamse doel ten aanzien van deze grasvelden is niet de grashoogte, maar het klimaatbestendiger maken van het grasareaal. Zo blijft het gras langer groen tijdens de steeds langere droge periodes.

Beeldkwaliteit schoon

De effecten van de coronacrisis zijn onder meer merkbaar doordat meer bewoners thuis werken, meer afval produceren en anders gebruik maken van de buitenruimte. In bepaalde gebieden leidt dit tot meer naastplaatsingen en mede daardoor meer zwerfvuil. In andere gebieden zien wij juist dat de gebruiksdruk afneemt

en daardoor ook de hoeveelheid zwerfafval. Aan de stadsbrede CROW-schoonnorm (90% B-niveau) wordt nog steeds voldaan. Op onderliggende thema's (zwerfafval en hondenpoep) staat de norm wel onder druk en dat is zichtbaar in het straatbeeld.

Technische kwaliteit verhardingen

De technische kwaliteit verhardingen scoort over de hele stad 83% niveau B of beter (dit is een gemiddelde van 2020 en van 2021). Hiermee voldoet het areaal net niet aan de Rotterdamse norm van minimaal 85% niveau B of beter.

Deze lagere uitkomst is vrijwel gelijk aan het niveau van 2020.

De extra beschikbare middelen vanuit de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 zijn voor een deel ingezet op de meest slechte wegen (niveau C en D). Door het plegen van dit groot onderhoud zijn de slechte wegen juist verbeterd. Dit heeft geresulteerd dat het areaal met niveau A+ en A in 2020 is gestegen en deze tendens heeft zich in 2021 voortgezet. Wanneer deze extra inzet niet was uitgevoerd had de wegenkwaliteit er slechter uitgezien.

In de bestuursopdracht 'Vervangingsinvesteringen kapitaalgoederen openbare ruimte' staat beschreven dat de gemiddelde levensduur van kapitaalgoederen 40 jaar is uitgaande van de opgenomen levensduren in financiële verordeningen. De behoefte voor onderhoud wordt mede sterk bepaald door de ouderdom van de assets. Grote delen van de stad zijn in de naoorlogse periode gebouwd en dus vele assets, waaronder ook de verharding naderen het einde van de levensduur. Daarnaast heeft de bodemdaling in veel (naoorlogse) wijken een negatief effect op de staat van de verharding. Er is dus sprake van een boeggolf van noodzakelijke inzet op de Rotterdamse assets. Ook dit speelt een rol in de technische kwaliteit van de verharding.

In de volgende jaren zetten we bij groot onderhoud de beschikbare middelen in om de slechte wegen (niveau C en D) te verbeteren. Ook zal door de combinatie van groot onderhoud aan de verhardingen, voornamelijk in voetpaden en groeiplaatsverbeteringen van de bomen, de oneffenheden vanwege wortelopdruk langer wegblijven. Door al deze inspanningen blijft Rotterdam beschikken over veilige en beschikbare verhardingen.

Wat heeft het gekost?

	2021			
Baten exclusief reserves	11.842	13.056	18.064	5.008
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	320	1.665	1.345
Overige opbrengsten derden	11.088	10.817	14.488	3.671
Overige baten	754	1.919	1.910	-8
Lasten exclusief reserves	139.356	145.474	150.385	4.911
Apparaatslasten	78.537	85.434	85.072	-362
Inhuur	1.968	2.270	2.145	-124
Overige apparaatslasten	2.010	3.417	2.856	-561
Personeel	74.560	79.747	80.071	324
Intern resultaat	-8.965	-9.452	-6.228	3.224
Intern resultaat	-8.965	-9.452	-6.228	3.224
Programmalasten	69.784	69.492	71.541	2.049
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	47.967	47.255	48.581	1.326
Kapitaallasten	21.817	21.181	21.494	314
Overige programmalasten	0	953	1.107	155
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	104	358	254
Saldo voor vpb en reserveringen	-127.514	-132.419	-132.321	97
Saldo voor reserveringen	-127.514	-132.419	-132.321	97
Reserves	3.322	3.241	3.203	-38
Onttrekking reserves	3.322	3.241	3.203	-38
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-124.193	-129.177	-129.118	59

x

Vergelijking begrotingssaldi Verkeer en vervoer - Beheer

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021

- 124.193

Eerste Herziening 2021	- 126.802
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 128.986
10-maandsrapportage 2021	- 129.177
Realisatie 2021	- 129.118

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Aanpak zwerfafval	1.100	1.100	0	0
2. Leges leidingen	1.581	-204	0	1.785
3. Beheer en onderhoud	1.820	3.883	-38	-2.101
4. Diverse afwijkingen	507	132	0	375
Totaal afwijkingen	5.008	4.911	-38	59

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 59 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Aanpak zwerfafval

De gemeente Rotterdam heeft extra inzet gepleegd op de preventie en aanpak van zwerfafval door inzet op onder andere gedragsbeïnvloeding, slimmere voorzieningen en participatie van burgers en stakeholders. Hiervoor is € 1,1 mln aan bijdragen ontvangen van derden.

2. Leges leidingen

Bij het opstellen van de begroting 2021 is al rekening gehouden met een stijging van opbrengsten. Deze stijging is echter overtroffen. Met name de ontwikkeling op het gebied van de aanleg van glasvezel gaat sneller dan voorzien. De corona pandemie heeft ook geen drukkend effect gehad op werkzaamheden aan kabels en leidingen. Verder dragen zowel de toename in bouwvolume als de energietransitie bij aan hogere opbrengsten.

3. Beheer en onderhoud

In 2018 werd voorzien dat er de komende jaren sprake zou zijn van een verslechtering van het wegenareaal. Sindsdien wordt er meer beheer en onderhoud gepleegd aan de slechtste categorieën wegen. Hiermee wordt voorkomen dat de verslechtering van het areaal verder doorzet. Verder is er sprake van hogere lasten als gevolg van werkzaamheden voor derden. Hier staan ook hogere baten tegenover.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Lichtplan Rotterdam](#)
- [Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019 - 2022](#)
- [Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels \(Warvw\)](#)
- [NEN-normen civiele kunstwerken](#)
- [Constructieve Veiligheid van de Stadsbruggen](#)
- [Verordening Beheer Ondergrond Rotterdam](#)
- [Telecomverordening Rotterdam](#)
- [Handboek Beheer Ondergrond Rotterdam](#)
- [Schaderegeling Ingravingen](#)
- [Nota Straatafval 2019 - 2022 'Gewoon schoon'](#)
- [Beleidsplan gladheidsbestrijding 2020-2025](#)
- [Beleidsplan hondenpoep](#)
- [Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden](#)

Omschrijving taakveld

Bij (her)inrichting, beheer en onderhoud van de boven- en ondergrondse infrastructuur, wordt bijgedragen aan klimaat- en circuliëre doelstellingen:

- een beschikbare, bruikbare en comfortabele infrastructuur
- een duurzame (ondergrondse) infrastructuur die veilig is
- een schone buitenruimte
- een veilige buitenruimte

Dit doen we door:

- aanleg, reconstructie en onderhoud van verharde openbare ruimte: wegen, pleinen, fietspaden, voetpaden en overige verhardingen
- civiel technische kunstwerken: inspectie, beheer en onderhoud (bruggen, tunnels spoorwegovergangen en dergelijke) waaronder begrepen infrastructuur ten behoeve van luchthavens
- verlichting wegen: aanleg, beheer en onderhoud
- gladheidsbestrijding: sneeuwruimen en strooien
- straatreiniging: schoonmaken en (toezien op) schoonhouden van de openbare ruimte van veeg-en zwerfafval

Bestuur en dienstverlening

Pagina 31

Bestuur en dienstverlening

Responsief en betrouwbaar openbaar bestuur.

Doeltreffende en doelmatige organisatie van de gemeentelijke dienstverlening aan Rotterdamse burgers en ondernemers.

Rotterdam wil een transparante, democratische overheid zijn met oog voor verleden, heden en toekomst.

TAAKVELD 1

Bestuur - College

Doeltreffende en doelmatige uitvoering van besluiten van de gemeenteraad en taken die voortvloeien uit wetten en regelingen van het Rijk en de provincie en tijdige en hoogwaardige verantwoording over de uitvoering. De gemeenteraad stelt als hoogste bestuursorgaan kaders vast die door het college van B en W worden uitgevoerd. Hierover legt het college verantwoording af, zodat de raad de naleving van de kaders kan controleren.

TAAKVELD 2

Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie

Het vergroten van de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en organisaties bij gemeentelijke beleidsbepaling en –uitvoering.

TAAKVELD 3

Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman

Een transparante en democratische volksvertegenwoordiging die kaders stelt, controleert, goed wordt ondersteund door de griffie en wordt gevoed door bevindingen van de rekenkamer en de ombudsman.

TAAKVELD 4

Burgerzaken

We leveren passende dienstverlening voor alle Rotterdammers. Gekoppeld aan de programmadoelstelling: het organiseren van de gemeentelijke dienstverlening aan Rotterdamse burgers en ondernemers: mensgericht, regel arm, duidelijk en snel en zeker.

De BRP geeft een accuraat beeld van de personen die in Rotterdam wonen. Gekoppeld aan de programmadoelstelling: het beheer van de basisregistratie personen (BRP).

Organiseren van rechtmatige, efficiënte en toegankelijke verkiezingen en referenda. Gekoppeld aan de programmadoelstelling: het organiseren van verkiezingen en referenda.

TAAKVELD 5

Musea - Stadsarchief

Verwerving, beheer en beschikbaarstelling van archieven en collecties via digitale en fysieke kanalen.

Toezicht op informatiebeheer gemeenten en deelnemende partijen.

Bevorderen historisch besef in én over de stad.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur en dienstverlening	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	9.756	9.894	15.958	6.064
Bijdragen rijk en medeoverheden	167	216	510	295
Dividenden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	9.442	9.198	10.149	951
Overige baten	147	480	5.298	4.818
Lasten exclusief reserves	78.709	90.369	87.060	-3.310
Apparaatslasten	50.434	49.472	50.138	666
Inhuur	1.317	1.656	1.412	-245
Overige apparaatslasten	2.319	1.600	1.530	-70
Personeel	46.798	46.216	47.196	980
Intern resultaat	1.582	2.681	4.234	1.554
Intern resultaat	1.582	2.681	4.234	1.554
Programmalasten	26.693	38.217	32.687	-5.529
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	15.775	24.050	20.357	-3.693
Kapitaallasten	153	137	137	0
Overige programmalasten	1.077	1.952	1.927	-25
Subsidies en inkomensoverdrachten	9.688	12.078	10.266	-1.811
Saldo voor vpb en reserveringen	-68.953	-80.476	-71.102	9.373

Saldo voor reserveringen	-68.953	-80.476	-71.102	9.373
Reserves	-1.199	1.720	1.086	-634
Onttrekking reserves	260	3.574	3.057	-517
Toevoeging reserves	1.459	1.974	2.091	118
Vrijval reserves	0	120	120	0
Saldo	-70.152	-78.755	-70.016	8.739

×

Vergelijking begrotingssaldi Bestuur en dienstverlening	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 70.152
Eerste Herziening 2021	- 77.727
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 78.926
10-maandsrapportage 2021	- 78.755
Realisatie 2021	- 70.016

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Pensioenvoorziening bestuurders	5.251			5.251
2. Joods Rechtsherstel		- 2.000		2.000
3. Legesopbrengsten	898	- 266		1.164
4. Participatiebudget		- 1.800		1.800
5. Citylab		634		- 634
6. Overige afwijkingen	- 85	122	- 634	-841
Totaal afwijkingen	6.064	- 3.310	- 634	8.739

Het saldo van dit programma bedraagt € 8,7 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Pensioenvoorziening bestuurders

De berekening van de voorziening pensioenen bestuurders wordt ieder jaar geactualiseerd. De nieuwe berekening heeft geleid tot een vrijval van de voorziening van € 5,3 mln. Hierdoor is het verschil met de begroting ontstaan.

2. Joods Rechtsherstel

De financiële afwikkeling van de compensatie voor het Joods Rechtsherstel is uitgesteld naar 2022. Dit zorgt voor een onderbesteding van € 2 mln. Vanwege de onzekerheid was dit al gemeld als aandachtspunt bij de 10-maandsrapportage. Bij de jaarrekening is een bestemmingsvoorstel ingediend om de middelen beschikbaar te houden voor 2022.

3. Legesopbrengsten

Door de coronamaatregelen aan het begin van het jaar was de vraag naar producten publiekszaken in 2021 lastig te voorspellen. De eerste helft van de het jaar was de vraag zo laag dat een begrotingsbijstelling van € 500 bij de 2e herziening noodzakelijk werd geacht. De versoepeling van de maatregelen vanaf de zomer 2021 heeft tot een inhaalslag van de vraag geleid. Hierdoor is deze uiteindelijk veel hoger geworden dan voorzien. Dit heeft uiteindelijk tot € 898 meer legesopbrengsten geleid.

Door de onzekerheid over het verloop van de pandemie, is de werving van nieuwe medewerkers enigszins vertraagd op gang gekomen. Daar kwam nog bij dat er veel concurrentie was op de arbeidsmarkt in 2021 op het gebied van specialisten. Hierdoor bleek het lastig tijdig voldoende, gespecialiseerd personeel binnen te halen of in te huren. Dit heeft tot € 688 lagere arbeidskosten geleid. De hogere legesopbrengsten heeft ook gezorgd voor hogere afdrachten leges (€ 422). Dit heeft per saldo tot € 266 lagere lasten geleid.

4. Participatiebudget

Het participatiebudget van de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen. Dit zorgt voor een onderbesteding van € 1,8 mln. Bij de begroting 2023 wordt een claim ingediend voor 10% van het oorspronkelijk budget (€ 553).

5. Citylab010

In december is € 634 aan subsidies uitgekeerd voor projecten waarvan de looptijd was afgewikkeld en de laatste 10-20% van de subsidie uitbetaald moest worden. Bij de 10-maandsrapportage was dit niet bekend en daarom is geen begrotingswijziging doorgevoerd. In de bestemmingsreserve Citylab zijn voldoende middelen aanwezig om deze extra uitgaven te dekken.

6. Overige afwijkingen

Aan de bestemmingsreserve Mooi Mooi Middelland is minder onttrokken als gevolg van de coronamaatregelen (€ 281). Het projectbudget van Programma Pupillenbuurt is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen en er is een bijdrage van € 93 vanuit het programma Beheer van de Stad ontvangen. Dit heeft geleid tot verlaging van de lasten en daardoor een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (€ 114). Verder zijn op diverse budgetten kleine afwijkingen ontstaan die leiden tot een nadeel van € 446.

Omschrijving programma

Binnen het bestuurlijke stelsel vervullen de gemeenteraad, het college van B en W, de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités hun rol. De rekenkamer en ombudsman leveren een bijdrage aan de verbetering van het openbaar bestuur door kritisch mee te kijken op het door de gemeentelijke organisatie gevoerde beleid respectievelijk aanspreekbaar te zijn bij klachten over de gemeentelijke organisatie.

Onder dit programma valt daarnaast het organiseren van de gemeentelijke dienstverlening aan Rotterdamse burgers en ondernemers, het beheer van de basisregistratie personen (BRP), het organiseren van verkiezingen en referenda en het Stadsarchief.

Bestuur - College

Pagina 32

Bestuur - College

Doeltreffende en doelmatige uitvoering van besluiten van de gemeenteraad en taken die voortvloeien uit wetten en regelingen van het Rijk en de provincie en tijdige en hoogwaardige verantwoording over de uitvoering. De gemeenteraad stelt als hoogste bestuursorgaan kaders vast die door het college van B&W worden uitgevoerd. Hierover legt het college verantwoording af, zodat de raad de naleving van de kaders kan controleren.

Voortgang 2021

Onze inzet blijft om samen met de stad te bouwen aan een sterk Rotterdam. De covid-19 crisis heeft ook heel 2021 grote impact gehad op ons leven, welzijn en de economie in onze stad. De beperkende maatregelen, met grote effecten op vele sectoren en het leven van mensen, zijn nog deels van kracht. Enige versoepelende maatregelen zijn al doorgevoerd, de verwachtingen zijn hoopvol. Dagelijks wordt er gewerkt de gevolgen voor de stad te verzachten en de weg uit de crisis weer omhoog te vinden. Dat is een grote opgave. Tegelijk gaan de werkzaamheden voor een veilige, groene en sterke stad door, ook in tijden van crisis. In 2021 en in de komende periode. Met vertrouwen in de veerkracht van de stad. Daar zijn wij, net zoals veel Rotterdammers, trots op.

Wat hebben we bereikt?

Uitvoering in collegiaal bestuur

- eenheid van beleid wordt bevorderd door besluiten in gezamenlijkheid te nemen
- tijdige en kwalitatief hoogwaardige verantwoording over het uitvoeren van beleid

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering van besluiten en verantwoording

In de uitvoering van besluiten van de gemeenteraad en wetten en regelgeving heeft ieder collegelid een eigen portefeuille, waar hij of zij de verantwoordelijkheid voor draagt. Het college wordt bij haar werkzaamheden ondersteund door de ambtenaren van de gemeente. Zij is verantwoording schuldig aan de raad over het uitgevoerde beleid en neemt haar besluiten gezamenlijk, in 'collegiaal bestuur'.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur - College	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	147	47	5.303	5.256
Overige opbrengsten derden	0	0	5	5
Overige baten	147	47	5.298	5.251
Lasten exclusief reserves	4.768	4.853	4.559	-294
Apparaatslasten	3.611	2.199	2.157	-42
Overige apparaatslasten	816	250	229	-21
Personeel	2.795	1.949	1.928	-21
Intern resultaat	0	0	0	0
Intern resultaat	0	0	0	0
Programmalasten	1.158	2.654	2.402	-252
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	211	850	632	-218
Overige programmalasten	947	1.764	1.735	-29

Subsidies en inkomensoverdrachten	0	40	35	-5
Saldo voor vpb en reserveringen	-4.621	-4.806	744	5.550
Saldo voor reserveringen	-4.621	-4.806	744	5.550
Reserves	20	120	14	-106
Onttrekking reserves	20	120	14	-106
Saldo	-4.601	-4.686	758	5.444

x

Vergelijking begrotingssaldi Bestuur - College	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 4.601
Eerste Herziening 2021	- 4.978
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 4.686
10-maandsrapportage 2021	- 4.686
Realisatie 2021	758

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Pensioenvoorziening bestuurders	5.251	0	0	5.251
2. Inkopen & uitbestede werkzaamheden	0	-218	0	218
3. Reserves	0	0	-106	-106
4. Overige afwijkingen	5	-76	0	81
Totaal afwijkingen	5.256	-294	-106	5.444

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 5,4 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Pensioenvoorziening bestuurders

De berekening van de voorziening pensioenen bestuurders wordt ieder jaar geactualiseerd. De nieuwe berekening heeft geleid tot een vrijval van de voorziening van € 5,3 mln. Hierdoor is het verschil met de begroting ontstaan.

2. Inkopen en uitbestede werkzaamheden

Er is in 2021 minder uitgegeven (€ 218) dan begroot aan onder andere beleidsondersteunend onderzoek en aanschaf software.

3. Reserves

De in 2021 begrote Coronahulp aan Suriname en Kaapverdië (€ 100) wordt pas in 2022 gerealiseerd. Dit leidt in 2021 tot een onderbesteding. Voor de begrote giften vanuit het Burgermeester en Wethouders fonds (€ 20) is in 2021 € 14 gerealiseerd.

4. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 81.

Omschrijving taakveld

Het college van burgemeester en wethouders vormt het dagelijks bestuur van Rotterdam.

Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie

Pagina 33

Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie

Het vergroten van de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en organisaties bij gemeentelijke beleidsbepaling en -uitvoering.

Voortgang 2021

Om meer betrokkenheid en invloed voor Rotterdammers te stimuleren, is in maart 2020 het uitvoeringsprogramma Betrokken Stad vastgesteld. Onderdeel van dit uitvoeringsprogramma zijn uitgangspunten voor participatie die gelden voor de hele gemeente:

1. Participatie is maatwerk
2. Betrokken bij de eigen leefomgeving
3. Heldere verwachtingen en goede terugkoppeling
4. Uitgaan van het initiatief

5. Beter en inclusiever

6. Participatie is een vak

In maart 2021 is een nieuwe [omnibus enquête](#) afgenomen ten behoeve van de eindverantwoording op het collegetarget om meer Rotterdammers mee te laten denken en doen (14a & 14b). Na een mooie stijging in de tussenmeting van februari 2020, liet de meting van maart 2021 helaas een sterke daling zien van de percentages op beide targets.

Samenvattend zien we een aantal mogelijke verklaringen voor deze daling, namelijk:

- Het moment van afnemen van de enquête (maart 2021), tijdens de lockdown van begin 2021.
- Minder mogelijkheden voor fysieke participatie door maatregelen en veelal digitale of anderszins vervangende opties. Deze opties zijn pas later in de crisis op gang gekomen, daarnaast nam de behoefte tot fysieke ontmoeting toe, merkten we in gesprekken met Rotterdammers, ook al was dit niet of nauwelijks mogelijk door de beperkende maatregelen.
- De overheid en maatschappelijke partners waren door beperkende maatregelen minder fysiek aanwezig in de wijk en dus minder zichtbaar. Het ontbreken van aanspreekpunten in de wijk en verminderde aanwezigheid van andere wijkprofessionals hebben geleid tot minder (ervaren) participatiemogelijkheden
- Vanwege beperkende maatregelen waren ontmoetingslocaties gesloten waardoor er minder spontane en geplande ontmoetingen plaatsvonden tussen bewoners en partners.
- Het aantal bewonersinitiatieven, die van invloed zijn op de beleving van participatie in de wijk, nam sterk af door de maatregelen, dit is ook te zien in overschot van het huidige budget voor bewonersinitiatieven.

Bij een volgende meting, kunnen we beter zien wat de langetermijneffecten van deze periode zijn op de beleving van inspraak en participatie door Rotterdammers. De afgelopen periode heeft ons gesterkt in onze ambitie om Rotterdammers meer invloed te geven op hun leefomgeving en hen meer te betrekken als gesprekspartner bij wat er speelt in de wijk.

Afgelopen periode hebben we ons samen met de gemeenteraad ingezet om deze ambitie te versterken en vorm te geven. Een aantal keuzes en intensiveringen waarvan we hopen dat deze op korte of iets langere termijn vruchten gaan afwerpen zijn:

Samenwerken met Initiatiefrije Rotterdammers in een betrokken stad

Eind 2020 hebben de Rekenkamer Rotterdam en Ombudsman Rotterdam twee onderzoeken opgeleverd die raken aan participatie en de betrokkenheid van Rotterdammers. Op basis van art 12.4 van de verordening Rekenkamer Rotterdam heeft de gemeenteraad in juni 2021 het plan van aanpak 'Samenwerken met Initiatiefrije Rotterdammers' vastgesteld om invulling te geven aan de door de raad aangenomen aanbeveling. Gezien de samenhang worden in het plan van aanpak ook de vijf aanbevelingen van de Ombudsman en de wensen vanuit de gemeenteraad op beide rapporten meegenomen. In de uitvoering van het plan van aanpak is een sterke link met het uitvoeringsprogramma Betrokken Stad. Op hoofdlijnen zijn in het plan van aanpak 'Samenwerken met

Initiatiefrijke Rotterdammers' en het uitvoeringsprogramma 'Betrokken Stad' zes sporen te onderscheiden, waarop in 2021 de volgende resultaten zijn behaald:

1. Doorontwikkeling initiatievenloket en initiatieventeam

In 2020 is een start gemaakt met een initiatievenloket en een initiatieventeam, waarin de hele ambtelijke organisatie is betrokken, vertegenwoordigd. Rotterdammers kunnen via het loket een initiatief indienen. Het initiatieventeam zorgt dat het bij de juiste contactpersoon van een bestaande subsidieregeling terechtkomt of neemt het initiatief zelf in behandeling als het nergens bij past. In 2021 hebben bijna 100 Rotterdammers het initiatievenloket benaderd met vragen, klachten, ideeën en initiatieven. In 5 gevallen betrof het een initiatief waarbij de indiener ook zelf een rol wilde spelen. Om initiatiefnemers nog beter te ondersteunen bij de realisatie van hun ideeën is in 2021 het projectplan "Rotterdam Regelt" opgesteld. Het streven is om tot één basisproces voor initiatieven te komen. Om dit te onderzoeken én te ontwerpen schakelden we onderzoeksbureau Hiemstra en de Vries in. Naar verwachting zullen de resultaten aan het einde van het eerste kwartaal van 2022 beschikbaar komen.

2. Digitale participatie

Het inzetten van digitale participatie is in 2021 een belangrijke actie met het doel om de toegankelijkheid voor initiatiefrijke Rotterdammers te verbeteren. De pilot met het platform Sterker door nieuwe ideeën is in het eerste kwartaal van 2021 als zeer succesvol bestempeld na evaluatie. Deze pilot is versneld uitgerold om een bijdrage te leveren aan de lokale economie en sociale cohesie in de wijk n.a.v. de coronacrisis. De leerpunten en techniek worden gebruikt voor de ontwikkeling van een generiek participatieplatform voor alle clusters en wijken. In februari 2021 is het ontwikkelteam gestart met het platform dat dé virtuele plek wordt om mee te denken, doen en beslissen. Een eerste versie van het platform is klaar. Deze wordt ingezet om te experimenteren met vijf wijken ten behoeve van 'Wijk aan Zet': Crooswijk, Lage Land, Kop van Zuid en Hillegersberg en Carnisse.

De proefwijken starten met de mogelijkheden die Mijn Rotterdam (mijn.rotterdam.nl) gaat bieden aan Rotterdammers. Bewoners kunnen een persoonlijk profiel aanmaken en thema's aangeven waarin zij geïnteresseerd zijn, bijvoorbeeld Sport of Heel, Schoon en Veilig. Via het platform kunnen ze op de hoogte worden gehouden over de mogelijkheden om mee te denken en mee te doen bij gemeentelijke projecten die in de wijk worden uitgevoerd. Voor de gemeente biedt het platform een kans om digitaal in gesprek te gaan met bewoners over beleidsvoornemens zoals een gebiedsplan voor de horeca in Hillegersberg. Bijna 400 Rotterdammers maakten een profiel aan in de oefenwijken en dachten mee over de toekomst van het Prinsepark en de Wijkvisie wonen in Carnisse. In twee wijken is ook geoefend met het nieuwe proces voor bewonersinitiatieven dat in maart 2022 van start gaat in alle 39 wijken. Daarnaast is er een module ontwikkeld waarmee kandidaat wijkraadleden zich in februari 2022 kunnen voorstellen aan de kiezers in hun wijk. Het is straks mogelijk om een subsidie aan te vragen voor bewonersinitiatieven en wijkbewoners krijgen op het platform een stem in het toekennen van deze subsidies.

Een andere uitbreiding in het kader van 'De Wijk aan Zet' is de ontwikkeling van een module voor meedenken en meebeslissen over de wijkakkoorden. Ook kunnen wijkbewoners meepraten over welke thema's belangrijk zijn voor hun wijk en op belangrijke ontwikkelingen binnen deze thema's. Deze uitbreiding is naar verwachting het tweede kwartaal 2022 gereed. Daarna wordt er gewerkt aan het verder integreren van bestaande (digitale) participatiemogelijkheden om te komen tot één ingang voor digitale participatie en initiatieven zoals benoemd in het plan van aanpak als reactie op de aanbevelingen van de Rekenkamer en de Ombudsman. Het Initiatievenloket krijgt naar verwachting in het derde kwartaal van 2022 een plek op Mijn Rotterdam.

Met Mijn Rotterdam geven we Rotterdammers meer inspraak in het lokale democratisch stelsel. Zij krijgen een toegankelijk platform om mee te denken en te doen (target 14a & 14b). Het wordt dé plek waar Rotterdammers elkaar kunnen vinden en kunnen meedoen.

3. Cultuur & Training

Vanuit het uitvoeringsprogramma Betrokken Stad is een aantal initiatieven gestart die ambtenaren beter faciliteren bij het samenwerken met initiatiefrijke Rotterdammers. Niet alleen door trainingen maar ook binnen afdelingen wordt in personeelsgespreken aandacht gevraagd voor het onderwerp:

- In mei 2021 is gestart met de training Meedenken Meedoen voor ambtenaren. Tijdens deze training krijgen ambtenaren tips om beter samen te werken met Rotterdammers. De module wordt een regulier onderdeel van het opleidingsaanbod voor ambtenaren. Tijdens de Zomerschool, de maandelijkse trainingen en een aantal maatwerktrainingen zijn in 2021 al 100 ambtenaren opgeleid. In 2022 kunnen ambtenaren de leergang 'Democratisch Vakmanschap' volgen die samen met de G5 en BZK is opgezet en waar in 2021 de trainers voor zijn klaargestoomd.
- Eind 2020 is een start gemaakt met een Participatiepoule waarin collega's hun kennis en expertise elders in de organisatie kunnen inzetten.
- Er is een verkenning gedaan in welke bestaande trainingen participatie een plek heeft of zou moeten krijgen. In de laatste maanden van december vonden er gesprekken plaats om het aanbod te verrijken of als vervolg op een bestaande training (bijvoorbeeld de training in de Rotterdamse standaard projectmatig werken) de Meedenken Meedoen training aan te bieden voor praktische verdieping. Ook wordt dit thema onderdeel van het Onboarding programma voor nieuwe medewerkers en trainees.
- Tot slot brachten we in 2021 het thema participatie meer onder de aandacht tijdens gesprekken op de afdeling, zowel individueel als in groepsverband. Een voorbeeld hiervan is tijdens het opstellen van het plan 'Samenwerken met initiatiefrijke Rotterdammers'. Dit plan is inmiddels gepresenteerd aan alle directies binnen de organisatie. Tijdens deze besprekingen is specifiek aandacht gevraagd voor het belang van samenwerken met de stad. De reacties waren zeer positief en het thema leeft binnen de clusters waarbij met elk cluster afspraken zijn gemaakt over de verdere uitwerking over dit onderwerp. Om te stimuleren dat samenwerking met de stad ook wordt besproken in de gesprekscyclus is hiervoor een voorbeeldvraag opgenomen in het gespreksformulier.

4. Onderzoek

De Rekenkamer geeft aan dat de gemeente Rotterdam te weinig stil staat bij de samenwerking met initiatiefrijke Rotterdammers en de toegevoegde waarde van deze initiatieven voor de stad. Om deze kennis uit te breiden zijn in 2021 drie onderzoeken gestart:

- De samenwerking met initiatiefrijke Rotterdammers vormt een belangrijke toegevoegde waarde voor de stad. Daarom startten we in 2021 een onderzoek naar de impact van maatschappelijke initiatieven. Onderzoekers van de Hogeschool Rotterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam namen interviews af en benaderden initiatiefnemers met online vragenlijsten. Hierin konden de initiatiefnemers zelf het resultaat benoemen van de samenwerking met de partners en gemeente Rotterdam. Eind 2021 zijn de eerste onderzoeksresultaten beschikbaar die de basis zullen vormen voor een vervolg in 2022.
- Er zijn enkele gebruikersreizen uitgevoerd met initiatiefnemers. Voor het maken en in kaart brengen van een goede klantreis is een face-to-face sessie een vereiste. Helaas waren de mogelijkheden daarvoor het afgelopen jaar beperkt. Nu de maatregelen zijn versoepeld, gaan we deze sessies met de initiatiefnemers snel opstarten.
- Een onderzoek naar tevredenheid onder initiatiefnemers over de terugkoppeling tijdens de samenwerking op basis van de motie 'Streven naar meer tevredenheid onder Rotterdamse initiatiefnemers' (20bb017958) door de start van een tevredenheidsonderzoek onder initiatiefnemers. Door in kaart te brengen hoe Rotterdamse initiatiefnemers het initiatievenloket ervaren, kunnen we onze toekomstige dienstverlening verder verbeteren.
- In april 2021 is het CLEAR-onderzoeksrapport door de Erasmus School of Social and Behavioural Sciences afgerond. Het rapport bevat aanbevelingen voor de onderzochte participatie-instrumenten en het participatie instrumentarium als geheel. De bevindingen en aanbevelingen zijn besproken met de 17 betreffende proceseigenaren van de instrumenten en gebruikt om ontwerpprincipes voor nieuwe instrumenten op te stellen. Ook zijn de aanbevelingen benut om lopende projecten te verbeteren binnen de Betrokken stad en het implementatieplan van Wijk aan zet!

5. Communicatie

Een vijfde voornemen is om de communicatie over participatiemogelijkheden te verbeteren. Niet alleen voor Rotterdammers maar ook voor ambtenaren. In 2021 wordt een brede overkoepelende communicatieaanpak opgesteld om aan de ene kant Rotterdammers beter te informeren over de participatiemogelijkheden en aan de andere kant de clusters te helpen om collega's beter te inspireren en faciliteren om meer samen te werken met Rotterdammers. Hier wordt gewerkt aan meer integrale benadering tussen de thema's Betrokken Stad, Werken in stad en wijk, Wijk aan Zet, de Menselijke maat en Anders Werken. Het uitgangspunt is een samenwerkende overheid die samen met bewoners en partners in de stad werken aan de opgave uit de wijken.

Betere communicatie betekent betere participatie. Het communicatieteam gebiedsadvies van het cluster dienstverlening experimenteerde afgelopen jaar verder met data gestuurde communicatie in de wijken Tarwewijk, Carnisse, Bloemhof en Hillesluis. Een aanpak die zich kenmerkt door online en offline te luisteren naar wat er speelt, maar ook door de inzet van de zogenaamde 'volle café-strategie'.

We plaatsten dit jaar een online contactformulier voor initiatiefnemers op de website. Op basis van de ingezonden informatie bekijkt het Initiatievenloket op welke manier het idee bijdraagt aan het verbeteren van de stad en/of de wijk(en). Past er geen bestaande samenwerkingspartner of regeling bij het ingezonden idee, wordt er een contactpersoon aangewezen die de Rotterdammer helpt om de juiste weg te vinden. Om Rotterdammers te inspireren, is er ook een webpagina aangemaakt met voorbeelden van reeds uitgevoerde initiatieven. Deze pagina is ontwikkeld naar aanleiding van de raadsmotie 'Go tell it on the mountain'.

6. Jongeren

Binnen uitvoeringsprogramma Betrokken Stad valt ook de ambitie om de kracht van jongere Rotterdammers te benutten. Voorbeelden van extra inzet op jongerenparticipatie zijn:

- In mei organiseerden we een meedenksessie voor basisscholen in Rotterdam, waarvan we de input verwerkten in het projectplan 'Kinderburgemeester'. Accounthouders van de afdeling Onderwijs nodigden vervolgens scholen uit om zich aan te melden voor de verkiezing. We werken aan een geschikt aanmeldproces voor kinderen via het platform Kinderburgemeester/rotterdam.nl. Daarnaast betrokken we kinderen van een Rotterdamse basisschool bij het testen van de communicatiemiddelen. In januari 2022 start de Kinderburgemeester verkiezing. Dit communiceren we via relevante (online) mediakanalen en we trappen af met de promotievideo. Het plan is om uit alle aanmeldingen vijf kinderen uit te nodigen voor de selectiedag. Op deze dag - die zal plaatsvinden in april 2022 in het Stadhuis - kunnen de kandidaten zich presenteren aan het jurypanel. De winnaar zal officieel worden beëdigd als kinderburgemeester. Vanaf augustus 2022 zal de verkozen kinderburgemeester een schooljaar lang het ambt bekleden. Bijbehorende taken zijn onder meer het meepraten over belangrijke beleidsthema's voor kinderen en lintjes doorknippen bij ceremoniële gebeurtenissen. De kinderburgemeester wordt altijd bijgestaan door een begeleider. Een rol die wordt vormgegeven in samenwerking met de afdeling Onderwijs. Verder gaan we een pagina aanmaken op het participatieplatform 'Mijn Rotterdam'. Hier plaatsen we bijvoorbeeld een poll met vragen over met welke thema's de kinderburgemeester zich zou moeten bezighouden.
- De evaluatie van de pilot kinderbijraad op de Paus Johanneschool in Lombardijen is inmiddels uitgevoerd. Kinderen en jongeren verdienen een plek in het nieuwe bestuurlijke stelsel 'Wijk aan Zet'. Hoe en op wat voor manier gaan we in 2022 onderzoeken in samenwerking met experts vanuit de gemeente, vertegenwoordigers van het basisonderwijs en natuurlijk de kinderen zelf.
- Naar aanleiding van de Jongerentop010 van vrijdag 11 december 2020 is er een rapport overhandigd aan het college van B&W. Tijdens de Jongerentop010 gingen jongeren in gesprek met o.a. Burgemeester Aboutaleb, wethouder Kathmann en Diederik Gommers over het herstel vanuit de coronacrisis. Binnen het uitvoeringsprogramma Herstelaanpak Jongeren Covid-19 vanuit het cluster MO worden deze adviezen o.a. toegepast (Rotterdam Sterker Door Jongeren). Een concreet voorbeeld van jongerenparticipatie zijn de jongerenhubs waar jongeren kunnen meedenken, meedoen en meebeslissen als het gaat om o.a. de programmering binnen de hubs.
- Ter voorbereiding van de EUDigit hebben we samen met de programma's Goed Geregeld (DV), Smart City (SO) en Betrokken Stad een sessie met o.a. jongeren georganiseerd. Tijdens deze sessie hebben we gesproken over wat de invloed van corona is op digitaal onderwijs. Deze input hebben we meegenomen en gepresenteerd tijdens de EUDigit. Op lokaal niveau voeren we op dit moment gesprekken met stichtingen

en organisaties waar jongeren worden gestimuleerd om te kunnen meedenken, meedoen en mee te praten over hun eigen leefomgeving.

CityLab010

Voor 2021 is de regeling voor CityLab010 inhoudelijk aangepast aan “Rotterdam Sterker Door!”. Voor de bepaling van de maatschappelijke bijdrage van een aanvraag is beoordeeld in welke mate een initiatief op een vernieuwende manier bijdraagt aan het sterker uit de Covid19-crisis komen van Rotterdam op het gebied van:

- Nieuwe toekomstbestendige economie;
- Werkwerkgelegenheid voor kwetsbare groepen;
- De mogelijkheden voor individuele of groepen Rotterdammers om mee te doen aan de Rotterdamse samenleving;
- Aantrekkelijke stad door het vrij, veilig en prettig kunnen bewegen of verblijven in Rotterdam

De Stadsjury is gevraagd om met dit perspectief naar de plannen te kijken. Met de regeling wordt een flinke impuls gegeven aan de innovatie en creativiteit in de stad door initiatiefnemers hun ideeën en initiatieven te laten realiseren samen met inzet van henzelf en anderen. Initiatiefnemers krijgen met CityLab010 een opstap naar realisatie en uitvoeren van hun plan voor Rotterdam. In 2021 zijn zo'n 150 aanvragen ingediend. Een vergelijkbaar aantal als in 2020. Uiteindelijk is aan 49 plannen een startbudget toegekend voor een totaalbudget van € 3,1 miljoen. Er zijn over een breed terrein vernieuwende projecten goedgekeurd. Het project WEAR is een winkel waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt sneakers schoonmaken met duurzaam schoonmaakmiddel en tweedehands sneakers verkopen. Ook de huisvestingsproblemen voor studenten krijgt de aandacht. Met Floating Students wordt een nieuw woonconcept voor studenten ontwikkeld. Het betreft een bijzondere combinatie van wonen op het water en regeneratief bouwen. Met 010Nurse wordt een digitaal platform ontwikkeld om Rotterdamse zorgexperts te verbinden met verpleegkundigen. Het plan, waar een sterk samenwerkingsnetwerk achter zit, sluit aan bij een groot probleem in een kritieke sector in crisistijd. Daarnaast zijn de nadere regels voor de ronde in 2022 vastgesteld. In 2022 is de laatste ronde van CityLab010. Het komende jaar kan door het volgende college worden benut om te bekijken of het wenselijk is om, en zo ja op welke wijze, de ondersteuning van deze groep initiatiefnemers te continueren.

Rotterdammers aan zet in nieuwe wijkdemocratie 'De Wijk aan Zet!'

Op 17 juni jl. heeft de raad het nieuwe bestuursmodel vastgesteld en kunnen we toewerken naar de eerste wijkraadsverkiezingen in maart 2022. Vanaf 2022 komt er meer zeggenschap voor Rotterdammers over hun eigen wijk. Een nieuwe wijkdemocratie waarin Rotterdammers meebeslissen over hun wijk. Daadwerkelijk een andere manier van werken, waarin de krachten van denken en doen waar onze stad van bruist, beter worden benut. We gaan nog meer werken vanuit de behoefte van de Rotterdammer, waarbij we als lokale overheid zichtbaar en benaderbaar zijn en we ervoor zorgen dat iedereen die mee wil doen, ook mee kan doen. Dat is 'Wijk aan Zet!', het resultaat van de evaluatie van het huidige bestuursmodel gecombineerd met vele stadsgesprekken met de gemeenteraad, gebiedscommissies, wijkraden, wijkcomités, actieve Rotterdammers en maatschappelijke partijen over de vraag hoe de Rotterdamse wijkdemocratie optimaal kan functioneren.

Vanaf maart 2022 krijgt Rotterdam een nieuw stelsel van lokale democratie met 39 wijkraden en passende wijkvertegenwoordiging. Deze wijkraden vervangen het huidige stelsel met gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités. Via dit stelsel staan gemeente en wijk dicht bij elkaar en is het mogelijk meer maatwerk te leveren. De vertegenwoordigers gaan de kloof tussen gemeente en de wijk overbruggen door goede informatie-uitwisseling, het kennen en versterken van het wijknetwerk, het stimuleren van participatie in de wijk, de voortgang van het wijkakkoord (afspraken met de wijk, wijkraad, partners en gemeente over belangrijkste opgave en acties) bewaken en monitoren en het geven van advies hoe participatietrajecten vorm moeten krijgen in de betreffende wijk en toezicht te houden of de gemeente dit voldoende kwalitatief organiseert. Daarnaast hebben zij vaste afstemmingsmomenten met het gemeentebestuur, het wijknetwerk en de ambtenaren om de lijnen kort te houden.

Wijkbewoners krijgen meer zeggenschap over beleidsontwikkeling en inzet van middelen. Bijvoorbeeld via het opstellen van een wijkakkoord, meer inspraakmogelijkheden via het participatieplatform bij beleid of projecten vanuit de gemeente en kan er laagdrempelig budget worden verdeeld door bewoners voor bewonersinitiatieven in hun wijk.

De Coolsingel aan Zet

Dit vraagt uiteraard ook een verandering van werken van ambtenaren. Om voor deze manier van werken bewustwording te creëren en als organisatie klaar te staan voor meer zeggenschap in de wijk wordt er gewerkt aan een nieuwe manier van werken en cultuur die past bij het genoemde ideaal. De 'Wijk aan Zet!' betekent dus ook dat de 'Coolsingel aan Zet!' is om aan te sluiten en te werken volgens die ambitie. Want om echt te luisteren naar de mooie ideeën vanuit de wijken is een flinke verandering van de manier van werken nodig van onze gemeentelijke organisatie. Daarom gaan we het werken in de wijken versterken. Dit vraagt van de gemeentelijke organisatie herbezinning en kanteling op twee manieren. Allereerst op beleid, programma's en projecten. Deze zijn dienstbaar aan wat de buitenwereld van ons vraagt. En ten tweede op integrale opgaven. Zowel opgaven in stad als wijk staan centraal. Het uitvoeren van de wijkakkoorden is net zo belangrijk als de uitvoering van grote projecten en het collegeprogramma. We doen deze aanpassingen in de organisatie voor zichtbare resultaten in de stad en in de wijken, waarbij Rotterdammers het verschil merken. Het stelt ons in staat maatwerk te leveren waar nodig. Met de menselijke maat, want verschil mag en moet er zijn. Bewoners, ondernemers en andere betrokkenen bij onze stad moeten groei van vertrouwen in de overheid ervaren. Wij moeten op een bewuste, professionele en innovatieve wijze samenwerken met de stad zodat we tevreden medewerkers hebben die slagvaardig zijn en plezier hebben in hun werk. Op veel plekken in de organisatie zijn de veranderingen in werkwijze al gestart. Het versterken van het werken in de wijken staat immers niet op zichzelf. Het is een onderdeel van het programma Werken in stad en wijk. Daarnaast richt Anders Werken zich op het hybride werken en met het programma Betrokken Stad maken we werk van participatie.

Hoe we deze bestuurlijke en organisatorische verandering met elkaar de komende tijd mogelijk gaan maken, staat beschreven in een implementatieplan Wijk aan Zet. Dit plan, dat in nauwe samenwerking met Werken in de stad en wijk wordt ontwikkeld en uitgevoerd, maakt inzichtelijk wat de opgave en de aanpak is voor het mogelijk maken van de doorontwikkeling van het bestuursmodel én wat de organisatie gaat doen om het werken in de wijken te versterken. Dit implementatieplan is eind september 2021 ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad.

De aankomende periode wordt gewerkt aan het verstevigen van de bestaande Wijkbedrijven. Dit betekent dat er geïnvesteerd wordt in:

1. Het verkrijgen van een stabiele opdrachten portefeuille.
2. Het doorgroeien van het aantal aandeelhouders.
3. Het investeren in uitbreiden en vergroten van een breed netwerk van relaties en opdrachtgevers (Gemeenten, hogere overheden, waterschappen, particulieren, fondsen).

Daarnaast is er in 2021 teruggeblikt op het oprichtingsproces en de leerpunten en resultaten van de afgelopen periode zodat die kunnen dienen voor eventuele toekomstige intensiveringen.

Kleine Kernen Aanpak

De gebieden Rozenburg, Pernis en Hoek van Holland hebben sinds begin 2020 een eigen programma: de Kleine Kernen Aanpak. Deze aanpak heeft als doel om binnen de looptijd van 10 jaar de gebieden weer vitaal en aantrekkelijk te maken, voor zowel de huidige als toekomstige generaties. Het programma heeft vorm gekregen aan de hand van vijf verbindende thema's:

1. Zelfbewuste dorpen in de regio
2. Duurzaamheid en energietransitie
3. Vitaliteit
4. Aantrekkelijkheid
5. Infrastructuur en bereikbaarheid

Bij de start van het programma is een totaal van 114 maatregelen opgesteld om gedurende de looptijd van 10 jaar uit te voeren. Ieder jaar wordt een aantal van deze maatregelen geprioriteerd.

Belangrijke ontwikkelingen die in 2021 gespeeld hebben zijn:

1) Woningbouwplanning

Voldoende geschikte woningen voor alle doelgroepen is een belangrijk speerpunt van de Kleine Kernen Aanpak. Om meer inzicht te geven in de planning en mee te laten denken over de invulling van de locaties voor woningbouw, is een methodiek ontwikkeld om tijdig informatie uit te wisselen.

2) Toeristisch-recreatief ontwikkelperspectief (TROP) in Hoek van Holland

Het TROP is in 2019 door het college goedgekeurd en bevat een verzameling van alle kansen en ambities voor Hoek van Holland als vierseizoenenbadplaats. In het TROP zijn in totaal 74 kansen en ambities benoemd.

3) Ambitiedocument Brinkplein & centrumplan Hoek van Holland

Sinds het voorjaar 2020 loopt een uitgebreid participatieproces op basis van een plan van aanpak voor een nieuw

masterplan van het Brinkplein en het dorpscentrum van Hoek van Holland waarbij ideeën, zorgen en wensen opgehaald bij bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en de gebiedscommissie. Met alle inbreng en de volbrachte onderzoeken wordt het eindconcept masterplan afgemaakt, dit zal naar verwachting eerste kwartaal 2022 behandeld worden in het college.

4)Toekomst bestendige aanpak & ambitie

Het afgelopen jaar zijn gesprekken gevoerd met zowel interne als externe stakeholders van de Kleine Kernen Aanpak zoals de woningbouwvereniging, cultuurinstellingen, het Havenbedrijf, maar ook met omliggende gemeenten zoals het Westland. Met deze input is een Ambitiedocument 2022-2026 ontstaan met kansen en risico's voor de gebieden.

Adviezen

In de eindmeting van 2021 voor de tweede herziening zagen we dat 96% van de adviezen afgedaan is of in het proces zit (nog binnen lopende termijn). Het percentage wijkt per meetmoment af in verband met de gekoppelde termijnen en binnenkomende adviezen.

Wat hebben we bereikt?

- Het vergroten van de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij de gemeentelijke beleidsbepaling en –uitvoering.
- Betere aansluiting van het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke activiteiten bij de vragen die leven in de wijk.
- Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties tijdig en op een juiste wijze betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van gemeentelijke beleid en daaruit voortvloeiende projecten. Bijvoorbeeld bij het realiseren van de energietransitie en bij de vestiging van nieuwe instellingen voor opvang van kwetsbare inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Naast alle bovengenoemde maatregelen zullen we ook de ondergenoemde maatregelen en inspanningen onverkort doorzetten in 2021.

Uitvoeren van wijkagenda's en wijkactieplannen

- In de wijkagenda's, die onder regie van de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités worden opgesteld, staan de doelen die het gemeentebestuur voor de afzonderlijke wijken nastreeft. De wijkagenda'

s geven daarmee in belangrijke mate richting aan de ontwikkeling van de wijken en daarmee aan de ontwikkeling van Rotterdam. Zij vormen een belangrijke basis voor de activiteiten die de gemeente per wijk onderneemt. De activiteiten worden in wijkactieplannen vastgelegd.

Advies vragen aan de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités

- Binnen het nieuwe bestuursmodel is een belangrijke rol weggelegd voor het adviesrecht van de gekozen en gelote vertegenwoordigers. Onderwerpen die de wijkagenda raken worden eerst voor een gevraagd advies voorgelegd aan de gebiedscommissie, de wijkraad of het wijkcomité.

Subsidiëren van bewonersinitiatieven

- Bewoners kunnen bij een gebiedscommissie, wijkraad of wijkcomité een initiatief voor de wijk indienen, waar zij subsidie voor kunnen aanvragen.

Stadsbreed inzetten van participatie-instrumenten

- Er zijn een aantal instrumenten die stadsbreed worden ingezet om structureel de initiatieven van (georganiseerde) bewoners te honoreren en te faciliteren. Bijvoorbeeld Right-to-Challenge, Right-to-Cooperate en CityLab010. Deze instrumenten worden in de komende collegeperiode verder ontwikkeld en in gebruik genomen.

Organiseren gebiedsconferenties en *Tour-de-wijken*

- In het eerste jaar van het college vindt in elk gebied een conferentie plaats waarbij het college kennis maakt met bekende en onbekende thema's uit het gebied. Zij ontmoeten belangrijke stakeholders en betrokken bewoners. We ontwikkelen een model waarbij ook bewoners en stakeholders bereikt worden die normaal gesproken hun stem en ideeën minder laten horen.
- In 2019 heeft het college alle gebieden bezocht en is er in de gebiedsconferenties naar veel bewoners geluisterd. Maar het werk is nog niet af. Tour-de-wijk is het vervolg op de veertien gebiedsconferenties. Begin 2020 is een aantal wijken bezocht echter ontstond in maart 2020 de coronacrisis waardoor de tour stilgelegd is. Vanaf 3 juni 2020 heeft de Tour-de-wijk een herstart gemaakt. Verschillende wethouders trekken wekelijks de Rotterdamse wijken in om in gesprek te gaan met bewoners, ondernemers en vakmensen over hoe de stad ervoor staat tijdens de coronacrisis. Bij alle bezoeken houden we rekening met de regels van de 1,5 meter maatschappij. Dat betekent dat er steeds in kleine kring, op afstand, met elkaar gesproken wordt.

Regisseren van een integrale aanpak van problematiek in wijken

- In enkele gebieden, wijken en buurten wordt bestaande problematiek, samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties, meerjarig en integraal aangepakt. Deze aanpak vindt plaats in de focuswijken Tarwewijk, Hillesluis, Bloemhof, Carnisse en Oude Westen, de kleine kernen Rozenburg, Hoek van Holland en Pernis, Middelland (Mooi, mooi Middelland), Bospolder-Tussendijken (BoTu 2028), Schiebroek-Zuid, Oud-Crooswijk en de Pupillenbuurt. Het doel van deze integrale aanpak is het breed oppakken van complexe problematiek omdat deze problematiek vaak interventies vraagt in verschillende disciplines. Daarnaast zorgt het actief betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke

organisaties in de wijk tot extra kennis die kunnen bijdragen aan een gerichte oplossing. Ook draagt een integrale aanpak bij aan het stimuleren van verantwoordelijkheidsgevoel in de wijk waardoor community building versterkt wordt en vertrouwen tussen inwoner en overheid toeneemt.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegetarget 14a: Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meedenken over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode	Streefwaarde	n.v.t.	n.v.t.	32%	35%	n.t.b.	n.t.b.
	Realisatie ¹	n.v.t.	30%	34%	25%		
Collegetarget 14b: Significant meer Rotterdammers vinden aan het einde van deze collegeperiode dat ze meer worden betrokken in het meebeslissen over maatregelen in hun leefomgeving dan aan het begin van deze collegeperiode	Streefwaarde	n.v.t.	n.v.t.	23%	25%	n.t.b.	n.t.b.
	Realisatie ¹	n.v.t.	21%	24%	17%		
¹ Bron: Omnibusenquête							

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mate waarin gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités een terugkoppeling ontvangen op door hen verstrekte adviezen	Streefwaarde	90%	90%	90%	90%	90%	90%
	Realisatie ¹	59%	93%	91%	96%		
Voortgangsrapportages experiment wijkraden en wijkcomités	Streefmoment	n.v.t.	X	X	X	n.v.t.	n.v.t.
	Realisatie	n.v.t.	X	X	X		
¹ Bron: Gebiedsverslagen							

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	17	17
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	17	17
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	23.472	28.291	26.936	-1.355
Apparaatslasten	13.238	13.880	14.373	494
Inhuur	11	42	96	54
Overige apparaatslasten	193	199	321	121
Personeel	13.034	13.638	13.957	318

Intern resultaat	12	121	768	647
Intern resultaat	12	121	768	647
Programmalasten	10.223	14.290	11.794	-2.496
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	2.369	4.427	3.737	-691
Overige programmalasten	0	0	1	1
Subsidies en inkomensoverdrachten	7.854	9.863	8.057	-1.806
Saldo voor vpb en reserveringen	-23.472	-28.291	-26.919	1.372
Saldo voor reserveringen	-23.472	-28.291	-26.919	1.372
Reserves	240	217	-178	-395
Onttrekking reserves	240	623	228	-395
Toevoeging reserves	0	406	406	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-23.232	-28.074	-27.097	977

X

Vergelijking begrotingssaldi Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 23.232
Eerste Herziening 2021	- 27.123
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 28.074
10-maandsrapportage 2021	- 28.074
Realisatie 2021	- 27.097

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Loonkosten Gebieden	140	318		- 178
2. Participatiebudget		- 1.800		1.800
3. Citylab010		634		- 634
4. Programma Bospolder- Tussendijken		- 295		295

5. Programma Pupillenbuurt	- 113	- 113	0
6. Mooi Mooi Middelland	- 282	- 282	0
7. Overige afwijkingen	- 123	184	- 307
Totaal afwijkingen	17	- 1.355	977

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 977 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Loonkosten Gebieden

Een overschrijding van € 318 wordt enerzijds veroorzaakt door overbezetting als gevolg van areaal uitbreiding, opgelegde taakstellingen en doorontwikkeling van de afdelingen. Anderzijds door medewerkers die in de hoogste periodiek van hun schaal zitten. Voor een deel van de personeelslasten zijn baten gerealiseerd vanuit detacheringen (€ 130) en overige dekking (€ 10). Per saldo is sprake van een overschrijding van € 178.

2. Participatiebudget

Het participatiebudget van de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen. Bij de begroting 2023 wordt een claim ingediend voor 10% van het oorspronkelijk budget (€ 553).

3. Citylab010

Eind 2021 is € 634 uitgekeerd aan subsidies uit boekjaar 2019-2020 die per jaareinde afgewikkeld waren. Bij de 10-maandsrapportage waren deze kosten nog niet bekend en daarom heeft geen begrotingswijziging plaatsgevonden. Er zijn voldoende middelen beschikbaar in de bestemmingsreserve Citylab om deze extra uitgaven te dekken.

4. Programma Bospolder- Tussendijken

Het projectbudget van Programma Bospolder- Tussendijken is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen. De activiteiten schuiven door naar 2022 en verder. Bij de jaarrekening is een bestemmingsvoorstel ingediend waarmee € 295 wordt geclaimd.

5. Programma Pupillenbuurt

Het projectbudget van Programma Pupillenbuurt is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen. In 2021 is een bijdrage van € 93 vanuit het programma Beheer van de Stad ontvangen. Dit heeft geleid tot verlaging van de lasten en daardoor een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor.

6. Mooi Mooi Middelland

Het projectbudget van Mooi Mooi Middelland is niet volledig besteed als gevolg van de coronamaatregelen. Dit heeft geleid tot een lagere onttrekking uit de bestemmingsreserve Mooi Mooi Middelland.

7. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen die leiden tot een nadeel van € 307.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

[Verordening op de gebiedscommissies, de bijbehorende bevoegdhedenlijst en het experimentenbesluit gekozen en gelote wijkraden.](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld omvat de werkzaamheden van de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomité's. Zij organiseren de betrokkenheid van inwoners en ondernemers bij de gemeentelijke besluiten over onderwerpen die hen aangaan. Zij subsidiëren ook kleinschalige initiatieven die inwoners en ondernemers nemen.

Het taakveld omvat ook de ontwikkeling en toepassing van instrumenten en werkwijzen, die tot meer betrokkenheid en participatie van inwoners en ondernemers leiden.

Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman

Pagina 34

Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman

Een transparante en democratische volksvertegenwoordiging die kaders stelt, controleert, goed wordt ondersteund door de griffie en wordt gevoed door bevindingen van de rekenkamer en de ombudsman.

Voortgang 2021

Digitaal vergaderen

Door de coronacrisis hebben de gemeenteraad en de raadscommissies gedurende 2021 veel digitaal vergaderd. Aan het digitale vergaderplatform waren extra kosten verbonden die niet structureel in de begroting van de raad zijn opgenomen. Gedurende de periodes dat de corona maatregelen versoepeld werden, is er weer meer fysiek vergaderd. Tijdens vergaderingen in het stadhuis waren coronamaatregelen van kracht.

Fractiekosten

Bij de voorjaarsnota is de toename van de fractiekosten door uitvoering van het raadsvoorstel over versterking van de positie van de raad, structureel toegevoegd aan de begroting van de raad. Wel zal hier, afhankelijk van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 mogelijk nog een aanpassing moeten plaatsvinden.

Feyenoord City

De gemeenteraad heeft een onderzoek laten uitvoeren naar Feyenoord City. Het eerste deel van dit onderzoek is 30 april 2021 opgeleverd. De begroting van de raad is hiervoor opgehoogd bij de 2e herziening. In het najaar van 2021 zou ook nog een toets plaatsvinden of door Feyenoord voldaan was aan de nog resterende voorwaarden. Door ontwikkelingen in het najaar heeft deze toets uiteindelijk geen doorgang gevonden.

Toegenomen vergaderdruk, meer vergaderstukken en meer verzoeken van een ambitieuze raad

De vergaderdruk, de stukkenstroom en het aantal vergaderuren is het afgelopen jaar nog verder toegenomen. Daarnaast was sprake van een toename van het aantal verzoeken vanuit de raad om informatie uit de stad op te halen (conferentie huiselijk geweld, conferentie gebiedscommissies, expertmeeting wapengebruik etc.). Dit heeft geresulteerd in een bescheiden uitbreiding van de griffie, om dezelfde kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven leveren. Het werk van – en voor de raad is de afgelopen jaren toegenomen, maar de begroting van de raad is hiervoor niet opgehoogd en dreigt hierdoor klem te lopen.

In 2021 heeft de gemeenteraad zowel een nieuwe directeur rekenkamer, alsook een nieuwe ombudsman aangesteld.

Wat hebben we bereikt?

Gemeenteraad

Kwalitatief hoogwaardige besluitvorming

Griffie

- verbeteren van de informatievoorziening aan de gemeenteraad en aan Rotterdammers en anderen betrokkenen
- optimale vergaderondersteuning voor de raad
- een betere zichtbaarheid van de raad

Rekenkamer

Onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en op grond daarvan verstrekken van een onafhankelijk oordeel over het functioneren van het gemeentebestuur ten behoeve van de Rotterdamse burgers.

Ombudsman

Bevorderen dat de gemeente luistert naar de stad, zodat haar inwoners zich gehoord en gezien voelen. Klachtenbehandeling leidt tot herstel van vertrouwen tussen burger en overheid en leren door de gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gemeenteraad

Goede voorbereiding van raadsbesluiten door:

- verbeteren en transparant maken van het bestuurlijk besluitvormingsproces
- controleren van de gemeentelijke financiën
- betere ontsluiting van relevante informatie voor de besluitvorming

Ontwikkelingen

- toename fractiekosten door uitvoering van het raadsvoorstel over versterking van de positie van de raad
- de gemeenteraad heeft een onderzoek laten uitvoeren naar Feyenoord City. Het eerste deel van dit onderzoek is 30 april 2021 opgeleverd. In het najaar van 2021 zou ook nog een toets plaatsvinden of door Feyenoord voldaan was aan de nog resterende voorwaarden. Door ontwikkelingen in het najaar heeft deze toets uiteindelijk geen doorgang gevonden.
- door de coronacrisis vergaderen de gemeenteraad en de raadscommissies (deels) digitaal. Aan het digitale vergaderplatform zijn extra kosten verbonden die niet structureel zijn opgenomen in de begroting van de raad

Griffie

- efficiënter en effectiever inrichten van werkprocessen
- uitzendingen en (pers)voorlichting op orde, gasten van de raad ontvangen en waar nodig communicatietrajecten voor de raad vormgeven
- programma democratie en burgerschap opstellen met onderwijsveld en jongeren
- op basis van behoeftes van de raad activiteiten organiseren om kennis en informatie op te halen die ondersteunend zijn voor besluitvorming

Rekenkamer

De rekenkamer doet onafhankelijk onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De uitkomsten van de onderzoeken worden vastgelegd in rapporten en brieven en voor politieke behandeling aan de raad aangeboden. Rapporten en brieven van de rekenkamer zijn altijd openbaar. De rekenkamer kan ook toezicht houden, zoals dat is gebeurd bij de telling van de verkiezingsresultaten en bijeenkomsten organiseren over bepaalde thema's.

Ombudsman

De gemeentelijke ombudsman is onafhankelijk en is voor een periode van 6 jaar benoemd door de gemeenteraden van Rotterdam en de andere aangesloten gemeenten. Hij onderzoekt en beoordeelt klachten over gemeentelijke diensten, gemeenteambtenaren en bestuurders. De gemeentelijke ombudsman is er niet alleen voor burgers, maar ook voor bedrijven en maatschappelijke organisaties. De ombudsman probeert klachten zo veel mogelijk snel op te lossen. Als dat niet lukt, geeft hij aan de hand van de behoorlijkheidsvereisten een oordeel over het overheidsoptreden, vaak met aanbevelingen. Daarnaast verricht de ombudsman op eigen initiatief (grote) onderzoeken naar gemeentelijke afdelingen of structurele problemen binnen de gemeente. Ook beoordeelt de ombudsman, op grond van de Regeling Melding Vermoeden Misstand, in laatste instantie meldingen van Rotterdamse ambtenaren over integriteitsschendingen binnen de gemeente.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	483	1.097	600	-497
Bijdragen rijk en medeoverheden	8	56	72	16
Overige opbrengsten derden	476	608	528	-79
Overige baten	0	433	0	-433
Lasten exclusief reserves	12.999	13.965	13.386	-579
Apparaatslasten	7.905	7.748	7.518	-230
Inhuur	276	310	226	-84
Overige apparaatslasten	453	274	254	-20
Personeel	7.177	7.164	7.039	-126
Intern resultaat	497	564	568	4
Intern resultaat	497	564	568	4
Programmalasten	4.597	5.653	5.300	-353
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	2.651	3.312	2.956	-355
Kapitaallasten	35	35	35	0
Overige programmalasten	130	184	186	2
Subsidies en inkomensoverdrachten	1.782	2.123	2.123	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-12.515	-12.868	-12.786	83

Saldo voor reserveringen	-12.515	-12.868	-12.786	83
Reserves	-130	134	51	-83
Onttrekking reserves	0	144	179	35
Toevoeging reserves	130	130	248	118
Vrijval reserves	0	120	120	0
Saldo	-12.645	-12.734	-12.734	0

x

Vergelijking begrotingssaldi Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 12.645
Eerste Herziening 2021	- 12.645
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 13.167
10-maandsrapportage 2021	- 12.734
Realisatie 2021	- 12.734

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Pensioenen ex raadsleden	- 433	0	0	- 433
2. Loonkosten	0	- 230	0	230
3. Overige uitbestede werkzaamheden	0	- 353	0	353
4. Overige afwijkingen	-64	4	-83	- 150
Totaal afwijkingen	- 497	- 579	- 83	0

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 0. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Pensioenen ex raadsleden

In 2021 is een deel van de deelnemers pensioenen ex-raadsleden door middel van een aanbesteding overgegaan naar een andere pensioenverzekeraar. Een kleine groep deelnemers is nog niet overgeplaatst. Dit zal plaatsvinden in 2022. Hiervoor is nog € 433 nodig, deze onttrekking was begroot in 2021. Doordat de overplaatsing is uitgesteld zal ook de vrijval uit de voorziening niet in 2021 maar in 2022 plaatsvinden.

2. Loonkosten

De onderbesteding is veroorzaakt door achterblijvende loonkosten bij de Rekenkamer (€ 64) en de Griffie (€ 58) door vacatures. In het verlengde daarvan zijn de kosten inhuur lager dan geraamd (€ 84). Door Corona zijn ook de reis- en vergaderkosten uiteindelijk lager uitgevallen dan begroot (€ 17).

3. Overige uitbestede werkzaamheden

Op diverse budgetten als voorlichting, juridisch onderzoek & advies en overige uitbestede werkzaamheden zijn onderbestedingen gerealiseerd voor in totaal € 353. De gereserveerde gelden zijn onbenut doordat zich geen knelpunten op dit gebied hebben voorgedaan.

4. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd die leiden tot een nadeel van € 150.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Gemeentewet](#)
- [Reglement van orde gemeenteraad](#)
- [Verordening fractieondersteuning](#)
- [Verordening rechtspositie Raads- en Commissieleden Rotterdam 2019](#)
- [Mandaatbesluit presidium en griffier](#)

Omschrijving taakveld

Elke vier jaar worden 45 raadsleden gekozen die samen de gemeenteraad vormen. De raad vertegenwoordigt de Rotterdammers, geeft de kaders voor het beleid in de stad en controleert het college. De raad kent met ingang van 29 maart 2018 13 raadsfracties die worden ondersteund door fractiebureaus. De raad wordt procesmatig en inhoudelijk ondersteund door de griffie en wordt gevoed door bevindingen van de rekenkamer en de ombudsman.

Burgerzaken

Pagina 35

Burgerzaken

We leveren passende dienstverlening voor alle Rotterdammers.

De Basisregistratie Personen (BRP) geeft een accuraat beeld van de personen die in Rotterdam wonen.

Organiseren van rechtmatige, efficiënte en toegankelijke verkiezingen en referenda.

Voortgang 2021

Passende dienstverlening – Programma Dienstverlening 2019-2022

In 2019 is het Programma Dienstverlening 2019-2022 #GoedgeregeldRotterdam gestart. In maart 2020 brak de covid-19 pandemie uit. Door het grootschalige effect van de pandemie was het noodzakelijk om daarop in te spelen met het programma Dienstverlening. Zo is nog meer dan voorheen ingezet op digitale dienstverlening. In 2021 is deze lijn doorgezet en zijn er niet alleen meer producten gedigitaliseerd, maar zijn er ook wezenlijke verbeteringen doorgevoerd in de al bestaande digitale producten en kanalen. Verder is er nog systematischer geluisterd naar de behoefte van de Rotterdammer. Enkele concrete voorbeelden zijn:

- In het kader van toegankelijkheid van de dienstverlening is in 2020 al gestart met het zorgvuldig vertalen van onze dienstverlening naar het Engels. Dit is in 2021 doorgezet. Zo zijn binnen de publiekslocaties de teksten op alle aanwezige schermen nu ook in het Engels, kunnen Rotterdammers 14 010 bellen waarna zij een optie in het keuzemenu krijgen voor Engelstalig en worden er nog meer producten ook in het Engels aangeboden.
- Er is door de gemeente ook gewerkt aan het opschonen van de websites. Op dit moment zijn er van de oorspronkelijke 400 websites, zo'n 120 over. Dit aantal zal nog wel even blijven fluctueren, maar er is een proces ingericht om opnieuw wildgroei van websites te voorkomen. Zo moeten nieuwe websites onder andere voldoen aan strenge voorwaarden om gepubliceerd te mogen worden. Niet alleen draagt deze opschoningsactie bij aan de toegankelijkheid en overzichtelijkheid van informatie en dienstverlening, maar ook draagt het bij aan een betere digitale security en privacy.
- Sinds eind 2021 heeft de gemeente Rotterdam de chatbot (genaamd 'Gem') en live-chat toegevoegd als nieuw dienstverleningskanaal. Chat is voor veel Rotterdammers een laagdrempelige ingang om informatie te verkrijgen over (producten en diensten van) de gemeente. Met een chatbot en live-chat sluit de gemeente aan bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen. Zo wijst onderzoek bijvoorbeeld uit dat jongeren onderling, maar ook in contact met instanties steeds vaker opteren voor tekst- en spraak-naar—tekst toepassingen in plaats van telefonie. De chatbot Gem is op dit moment volledig getraind op vier producten: Identiteitskaart, Paspoort, Rijbewijs en Verhuizen, herkent ca. 30 veel gevraagde producten en verwijst de Rotterdammer hiervoor naar de juiste webpagina op rotterdam.nl en voldoet aan de juiste security en privacy vereisten. In 2022 gaat de gemeente onder andere aan de slag met de uitbreiding van de producten via chatbot en de live-chat.

De gemeente Rotterdam doet nog veel meer om te zorgen dat Rotterdammers meer tevreden zijn over de dienstverlening. Om daar op een juiste manier aandacht aan te besteden wordt er sinds 2021 het jaarlijkse GoedGeregeldMagazine uitgebracht. Hierin wordt op een beknopte en toegankelijke manier de staat van de

dienstverlening weergegeven over het afgelopen jaar. De editie van 2022 kan hier worden gevonden:

<https://magazines.rotterdam.nl>.

Voldoen aan wettelijke normen inschrijving BRP

Er hebben zich sinds de coronapandemie minder mensen (zoals expats en studenten) vanuit het buitenland in Rotterdam gevestigd. Echter is er in 2021 weer een stijging te zien van het aantal inschrijvingen vanuit het buitenland. Om deze burgers tegemoet te komen is er binnen de E-suite een aantal onderdelen (zoals het afgeven van een machtiging en het tijdelijk vertrek naar het buitenland) vertaald naar het Engels. Ook is er in samenwerking met Stadsontwikkeling en particuliere verhuurders diverse woontafels georganiseerd waarin verbetersuggesties zijn besproken bij het inschrijven van burgers in de BRP. Naar aanleiding van deze woontafels zijn er afspraken gemaakt met de verhuurders en is het beleid vanuit dienstverlening nader toegelicht. Verder is het nu mogelijk voor burgers die staan ingeschreven in de Register Niet Ingezetenen (RNI) om een digitaal uittreksel aan te vragen.

Huisvestingsvergunning

Rotterdam kiest ervoor om huurwoningen in de particuliere huursector met verschillende huurprijzen met voorrang beschikbaar te stellen voor mensen die (willen) werken in de zorg, het onderwijs of bij de politie. Het doel is om het voor deze groepen makkelijker te maken om voor Rotterdam te kiezen. Om dit plan te realiseren, is een aantal pilots ontwikkeld waarbij deze doelgroepen met voorrang kunnen reageren op een woning in bepaalde wijken. Een aantal woningcorporaties is in 2021 begonnen met deze voorrangsbepaling (artikel 9 huisvestingswet). Ook is er gekeken of er pilots mogelijk zijn met particuliere huurwoningen.

In 2021 is het aantal adressen waar getoetst wordt of nieuwe inwoners eerder geen overlast gevend gedrag hebben veroorzaakt (artikel 10) aangepast. Van de bestaande 53 adressen zijn er 45 geschrapt en zijn er 66 adressen bijgekomen (per 1 juli 2021).

Zelfevaluatie Basisregistratie Personen

De jaarlijkse zelfevaluatie BRP, Reisdocumenten en RNI (Registratie Niet - Ingezetenen) zijn weer met voldoende resultaten afgerond. Om tot betere resultaten te komen zijn naar aanleiding van de vragenlijsten verbeterpunten geformuleerd.

Digitalisering burgerzakenproducten

In 2021 is een aantal processen binnen burgerzaken en belastingen gedigitaliseerd.

(Door)ontwikkeling E-suite op een aantal burgerzakenprocessen

De digitale balie is steeds meer ingezet op de processen geboorteaangifte en voorgenomen huwelijken. Ook heeft de digitale balie de gemeentedelers verkiezing 2021 in de categorie 'corona' gewonnen.

Op maandag 6 december 2021 is de livechat live gegaan voor het proces publieksreacties.

Verkiezingen

In 2021 hebben we de voorbereiding en uitvoering van de Tweede Kamerverkiezingen (maart 2021) vormgegeven. Vanwege Covid is bij deze verkiezingen ongeveer 10% meer stembureaus ingezet dan bij eerdere

verkiezingen.

De processen zijn waar nodig aangepast en aangevuld om uitvoering te geven aan de 'Tijdelijk wet verkiezingen COVID-19' waarin o.a. briefstemmen voor 70+ en het zogenaamde vroegstemmen mogelijk zijn gemaakt.

Alle maatregelen die nodig waren om de verkiezingen veilig te organiseren zijn genomen. Zo zijn er:

- looproutes uitgestippeld
- gebruik gemaakt van desinfectiematerialen en kuchschermen.
- is met andere gemeenten een wachtrijapp gebouwd en gebruikt om de kiezers te informeren over de drukte op de stembureaus om een betere spreiding over de locaties en in de tijd te verkrijgen.

De maatregelen hebben geleid tot een veel grotere inzet van stembureauleden en andere vrijwilligers. Hiervoor heeft een grote wervingscampagne plaatsgevonden onder ambtenaren en particulieren. De trainingen zijn digitaal gehouden.

In 2021 zijn ook de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezing en 39 wijkraden in maart 2022 gestart. Hierbij wordt ten aanzien van de wijkraden uitvoering gegeven aan het in oktober vastgestelde Kiesreglement ten aanzien van kandidaatstelling, oproepen stemgerechtigden, vormgeving stembiljet, termijnen etc. Na kandidaatstellingsperiode, zal de uitvoering van verkiezingen en installatie van deze 39 wijkraden meer inzet vragen van het verkiezingsproces.

Om voldoende kandidaten voor de diverse wijkraden te krijgen is vanuit "De wijk aan zet" gewerkt aan een campagne. De campagne heeft als doelstelling Rotterdammers te informeren en enthousiasmeren over wijkraden, de mogelijkheid zich kandidaat te kunnen stellen en te wijzen op de mogelijkheid om te stemmen in maart 2022. De campagne rond de kandidaatstelling is een van de deelprojecten in de uitwerking van het lokaal democratisch bestel. Daarbij wordt generiek aandacht besteed aan hoe de kandidaten zich aan de wijk het beste kunnen presenteren met hun standpunten.

Ook deze verkiezingen worden Covidproof georganiseerd. In december 2021 is de 'Tijdelijke wet verkiezingen Covid-19' verlengd tot 1 juli 2022. Hiermee is geregeld dat de kiesgerechtigden op maandag 14 en dinsdag 15 maart 2022 vervroegd hun stem kunnen uitbrengen. Bij de aankomende gemeenteraads- en wijkraadsverkiezingen is het voor kiezers niet mogelijk om te stemmen per brief. De Tweede Kamerverkiezingen 2021 zijn geëvalueerd.

Alle aandachts- en verbeterpunten uit eerdere verkiezingen worden integraal in de voorbereiding, organisatie en uitvoering meegenomen.

Ontwikkelingen 2022-2025

In maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op dezelfde dag is, specifiek voor Rotterdam, ook de verkiezing van de leden van de wijkraden. In 2022 worden de leden van 39 wijkraden gekozen.

Daarbij heeft Covid-19 de nodige impact op de organisatie, voorbereiding en uitvoering van de komende verkiezingen. Dit heeft ook gevolgen voor de kosten van de organisatie van de verkiezingen. Voor 2022 heeft het kabinet extra geld beschikbaar gesteld om gemeenten te compenseren voor de extra kosten die zij moeten maken bij het organiseren van de gemeenteraads-verkiezingen gezien de huidige epidemiologische situatie.

In maart 2023 vinden de Provinciale Staten en Waterschappen verkiezingen en in mei 2024 vinden de verkiezingen voor het Europees Parlement plaats. Deze verkiezingen zijn opgenomen in de huidige meerjarenbegroting. Tijdens deze periode verwachten we deelname aan een experiment rondom een nieuw stembiljet.

Wat hebben we bereikt?

- makkelijke dienstverlening voor de Rotterdammers via alle voor de burger relevante kanalen
- tevreden klanten
- een goed functionerende BRP (basisregistratie personen). De BRP beoogt een accuraat beeld te geven van de personen die in Rotterdam wonen en vormt daarmee een afspiegeling van de werkelijkheid. Een goed functionerende BRP is een randvoorwaarde voor een kwalitatief goede dienstverlening aan de burger en voor naleving en handhaving van regelgeving
- alle Rotterdammers die willen en mogen stemmen, kunnen dit ook rechtmatig en zelfstandig. Hierbij wordt de Kieswet toegepast en nageleefd om efficiënte, toegankelijke en rechtmatige verkiezingen te faciliteren

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- ervoor zorgen dat vragen van de burger tijdig en kwalitatief voldoende worden beantwoord
- alle relevante kanalen doorontwikkelen via welke de Rotterdammers contact kunnen hebben met de gemeente
- continu werken aan een correcte BRP door middel van goede registratie, kwaliteitscontroles, fraudeonderzoeken en adresonderzoeken
- Actief bijdragen aan de ontwikkeling en verdere digitalisering van de BRP en de bijbehorende processen Burgerzaken via landelijke netwerken
- onderdelen van de Rotterdam wet uitvoeren, die te maken hebben met inschrijving onder voorwaarden (Bijvoorbeeld de huisvestingsvergunning (HVV))
- relatiebeheer met de stembureaulocaties: vervangen en aanpassen indien nodig

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jaarlijks de wettelijk verplichte zelfevaluaties met goed gevolg afgerond hebben *	Streefwaarde	voldoende/ goed	voldoende/ goed	voldoende/ goed	voldoende/ goed	voldoende/ goed	
	Realisatie	voldoende /goed	voldoende /goed	n.v.t			
Rechtmatige verkiezingen, geen hertelling	Streefwaarde	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	
	Realisatie	Ja	Ja	N.V.T			

Servicenormen

De gemeente heeft in 2021 7 van de 10 servicenormen behaald (in 2020 waren dat er 6). Naast dat er een norm extra is behaald, blijft ook de klanttevredenheid van Rotterdammers over de dienstverlening stijgen. In 2021 geven Rotterdam de dienstverlening aan de balie een 8,3 (2020: 8) en de telefonische dienstverlening via 14 010 een 7,3 (2020: 7). 2021 is wederom een bijzonder jaar geweest, waarin de gemeente Rotterdam ingezet heeft op maatwerk om aan de behoefte van Rotterdammers te voldoen en waar corona de nodige impact heeft gehad op de dienstverlening. De niet behaalde normen worden hieronder toegelicht.

Kanaal	Omschrijving algemene normen voor dienstverlening	Norm	T1 2021	T2 2021	T3 2021
Stadswinkel *	1. U bent tevreden over onze dienstverlening	80% van de respondenten geeft 7	92%	91%	90%
	2. U kunt gemakkelijk digitaal of telefonisch een afspraak met ons maken	80% van de respondenten geeft 7	92%	90%	88%
	3A. U kunt een afspraak maken op een van onze locaties: Hoek van Holland, Rozenburg en Hoogvliet: in 95% van de gevallen kan iemand binnen 5 werkdagen op afspraak terecht in <u>ieder</u> van deze drie winkels voor producten die in deze winkels geleverd worden.	95% binnen 5 werkdagen	97%	75%	76%
	3B. U kunt een afspraak maken op een van onze locaties: Centrum, IJsselmonde, Prins-Alexander en Feijenoord. in 95% van de gevallen kan iemand binnen 5 werkdagen op afspraak terecht <u>in ten minste één van deze vier</u> winkels.	95% binnen 5 werkdagen	93%	71%	61%
14010	4. U wordt binnen 10 minuten geholpen op een locatie als u een afspraak heeft gemaakt	90% binnen 10 minuten	91%	89%	88%
	5. Als u ons belt, streven wij ernaar u direct een antwoord te geven.	80%	91%	93%	93%
	6. Kunnen wij u niet direct antwoord geven dan wordt u uiterlijk de volgende werkdag voor 17.00 uur teruggebeld.	80%	80%	76%	76%
Digitaal	7. Informatie over producten en diensten vindt u op onze website: hoe en waar u die kunt verkrijgen, wat de eventuele kosten zijn en wat de termijn van afhandeling is.	bij 90% van de producten en diensten	100%	100%	100%
	8. U mag van ons online dienstverlening verwachten. Daar waar mogelijk bieden wij producten online aan.	80% digitaal	79%	79%	94%

Alle	9. U ontvangt binnen de geldende afhandeltermijn een inhoudelijke reactie op uw publieksreactie (melding, (aan)vraag of klacht).	80%	80%	83%	84%
Social media	10. U ontvangt tijdens werkdagen binnen twee uur een reactie op uw bericht via social media. Dit betreft de twitter-accounts @rotterdam voor vragen m.b.t. dienstverlening, @parkeren010 en de zakelijke Facebookpagina.	80%	95%	95%	94%

* Deze servicenormen hebben betrekking op de balie voor burgerzaken & belasting producten

Toelichting servicenormen waarvan de normscore niet wordt gehaald

Toelichting servicenormen waarvan de normscore niet wordt gehaald:

Servicenorm 3A en 3B

De realisatie op servicenormen 3A en 3B is ten opzichte van 2020 gedaald. De overkoepelende oorzaak achter deze daling ligt bij (de versoepelingen van) de coronamaatregelen. Vanaf mei/juni van 2021 konden burgers vanwege de versoepelingen weer reizen. Het gevolg was een explosieve toename van de vraag naar met name reisproducten en specialistische producten, zoals eerste vestiging en hervestiging. In de laatste vier maanden van het jaar heeft de realisatie op zowel de centrum- als buitenlocaties zich deels hersteld. In de laatste maanden heeft de gemeente te maken gehad met veel uitval als gevolg van ziekteverzuim en quarantaineregelingen door met name corona. Dit zal zeker ook in het begin van 2022 nog effect hebben.

Servicenorm 4

Ook in het niet behalen van servicenorm 4 heeft corona een rol gespeeld. Onverwachts hoge aantallen ziekteverzuim en medewerkers in quarantaine door met name corona hebben een negatief effect op de realisatie van deze norm gehad. De gemeente Rotterdam biedt de gelegenheid aan Rotterdammers om langs te komen als het een spoedgeval betreft. Het leveren van dit soort maatwerk heeft in de situatie zoals hierboven weergegeven een extra negatieve impact op servicenorm 4, omdat andere Rotterdammers met een afspraak hierdoor soms iets langer moeten wachten.

Servicenorm 6

De gemeente kampte in de zomermaanden met een technische storing. Deze storing zorgde ervoor dat terugbelverzoeken niet tijdig op de juiste plek in de organisatie in behandeling konden worden genomen. Bovendien kampte de gemeente met een bezettingsprobleem op sommige belteams. In de T3-periode van 2021 zijn bovenstaande knelpunten verholpen. De gemeente presteerde in december daarom boven de norm, maar was dit niet voldoende om de norm gemiddeld over geheel 2021 te halen.

Servicenorm 8

Inmiddels zijn 94% van de producten en diensten van de gemeente Rotterdam digitaal verkrijgbaar. Hiermee presteert de gemeente boven de norm. Gezien het een riante stijging betreft, wordt er een korte toelichting over gegeven. De stijging van 15% heeft twee oorzaken. Enerzijds gaat het digitaliseren van producten in partijen (batches), waardoor het percentage gedigitaliseerde producten opeens stijgt. Anderzijds zijn er tijdens het opstellen van het percentage digitale producten onregelmatigheden aan het licht gekomen. Bij het herijken bleek dat een aantal producten al wel was gedigitaliseerd, maar niet was meegeteld bij het percentage. Uit de herijking blijkt dat nu 94% van de producten en diensten ofwel compleet digitaal verkrijgbaar zijn, ofwel via e-mail en MijnLoket te verkrijgen zijn.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Burgerzaken	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	8.814	8.438	9.669	1.231
Bijdragen rijk en medeoverheden	160	160	417	258
Dividenden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	8.655	8.279	9.251	973
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	29.835	35.690	36.212	522
Apparaatslasten	20.831	21.029	21.044	16
Inhuur	1.025	1.057	843	-214
Overige apparaatslasten	687	703	593	-110
Personeel	19.119	19.268	19.608	340
Intern resultaat	1.075	1.744	2.596	852
Intern resultaat	1.075	1.744	2.596	852
Programmalasten	7.928	12.918	12.572	-346
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	7.875	12.862	12.516	-346
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	3	4	1
Subsidies en inkomensoverdrachten	53	53	52	-1

Saldo voor vpb en reserveringen	-21.021	-27.252	-26.544	708
Saldo voor reserveringen	-21.021	-27.252	-26.544	708
Reserves	-1.329	1.250	1.199	-50
Onttrekking reserves	0	2.687	2.637	-50
Toevoeging reserves	1.329	1.438	1.438	0
Saldo	-22.350	-26.002	-25.345	658

x

Vergelijking begrotingssaldi Burgerzaken	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 22.350
Eerste Herziening 2021	- 25.687
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 25.740
10-maandsrapportage 2021	- 26.002
Realisatie 2021	- 25.345

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Leges	898	-266	0	1.164
2. Personeel Verkiezingen	0	453	0	-453
3. Overige afwijkingen	333	335	-50	-53
Totaal afwijkingen	1.231	522	-50	658

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 658 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Leges

Door de coronamaatregelen aan het begin van het jaar was de vraag naar producten publiekszaken in 2021 lastig te voorspellen. De eerste helft van de het jaar was de vraag zo laag dat een begrotingsbijstelling van € 500 bij de 2e herziening noodzakelijk werd geacht. De versoepeling van de maatregelen vanaf de zomer 2021 heeft tot een inhaalslag van de vraag geleid in de 2e helft van het jaar waardoor deze veel hoger was dan voorzien. Dit heeft uiteindelijk tot € 898 meer legesopbrengsten geleid.

Door de onzekerheid over het verloop van de pandemie is de werving van nieuwe medewerkers enigszins vertraagd op gang gekomen. Daar kwam nog bij dat er veel concurrentie was op de arbeidsmarkt in 2021 op het gebied van specialisten. Hierdoor bleek het lastig tijdig voldoende, gespecialiseerd personeel binnen te halen of in te huren. Dit heeft tot € 688 lagere arbeidskosten geleid. De hogere legesopbrengsten heeft ook gezorgd voor hogere afdrachten leges (€ 422). Dit resulteert per saldo in € 266 lagere lasten leges.

2. Personeel Verkiezingen

Naar aanleiding van de evaluatie Verkiezingen voorgaande jaren, is in 2021 extra personeel ingehuurd om een veilige stembusgang te garanderen. Daarnaast heeft een verschuiving van externe inhuur naar personeel met tijdelijke contracten plaatsgevonden. Dit heeft tot € 453 hogere personeelslasten geleid.

3. Overige afwijkingen

Dit zijn diverse kleine afwijkingen die per saldo voor een afwijking van - € 53 hebben gezorgd. Er heeft in 2021 een lagere onttrekking dan geraamd plaatsgevonden aan de bestemmingsreserve Masterplan Dienstverlening (€ 50). Het openstaande bedrag zal in 2022 worden onttrokken.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Goed geregeld voor de Rotterdammer](#)

Omschrijving taakveld

De gemeente biedt dienstverlening aan Rotterdamse burgers en ondernemers. Dat doet ze via diverse frontoffice-kanalen: fysiek (via locaties), telefonisch (via 14010), digitaal (via Rotterdam.nl) en schriftelijk. Kortom, we leveren passende dienstverlening voor elke Rotterdammer. De gemeente regisseert een eenvoudige en duidelijke dienstverlening volgens het Programma Dienstverlening 2019-2022. Daarnaast valt binnen dit taakveld het beheer van de basisregistratie personen (BRP) en het organiseren van verkiezingen en referenda.

Musea - Stadsarchief

Pagina 36

Musea - Stadsarchief

Verwerving, beheer en beschikbaarstelling van archieven en collecties via digitale en fysieke kanalen.

Toezicht op informatiebeheer gemeenten en deelnemende partijen.

Bevorderen historisch besef in én over de stad.

Voortgang 2021

Wat waren we van plan in 2021?

Stadsarchief Rotterdam zorgt al sinds 1851 voor het verzamelen, beheren en beschikbaar stellen van informatie over de stad omdat Rotterdam voor al zijn inwoners een transparante, democratische overheid wil zijn met oog voor verleden, heden en toekomst inclusief de dynamiek en diversiteit van de stad. Daarbij wordt niet alleen stevig ingezet op het kunnen voldoen aan alle eisen van de wet en op gebied van dienstverlening, inclusief de regelgeving met betrekking tot de toegang en het beheer van overheidsarchieven, maar wordt ook aansluiting gezocht bij de wensen en verwachtingen van de Rotterdammer door te zorgen voor de inclusieve fysieke en digitale toegankelijkheid ervan.

Voor 2021 stonden daarom het digitaliseren van de meest geraadpleegde archieven en collecties en het inlopen van de achterstanden in de toegankelijkheid van archieven en collecties prominent op de agenda, evenals de lancering van de nieuwe publieksservice Digitaliseren op Verzoek.

Ook de uitwerking van de nieuwe *Toekomstvisie 2025 Investeren in maatschappelijke meerwaarde* en het voor een breed publiek toegankelijk maken van de onderzoeksresultaten van het Rotterdams koloniaal- en slavernijverleden stonden hoog op de agenda.

Wat hebben we bereikt?

Ook in 2021 was de impact van corona op het stadsarchief onmiskenbaar. Een groot deel van het jaar was het Stadsarchief alleen open op afspraak en tijdens de lockdowns alleen in spoedgevallen. Ook als gevolg van corona kon de publieksservice Digitaliseren op Verzoek niet worden gelanceerd. Anderzijds bracht de pandemie ook kansen met zich mee. Dankzij alle thuiswerkers kon het crowdsourcingsproject passagierslijsten van de Holland-Amerika Lijn in 2021 versneld worden afgerond en al op 4 juni online worden gezet. De publieke belangstelling hiervoor was groot. Veel mensen doken geïnspireerd hun familiearchief in, blijkend uit de berichtgevingen hierover op de (social) media en het aantal documenten over de reizen van de HAL die ons daarna werden aangeboden.

Ook de herdenking van het bombardement van 14 mei 1940 in coronatijd is beslist noemenswaardig. Net als in 2020 herdacht Rotterdam het bombardement van 14 mei 1940 met een officieel programma dat via een livestream te volgen was. Nieuw was dat in samenwerking met Museum Rotterdam en het Maritiem Museum een buitenexpositie op 10 plekken langs de brandgrens is gerealiseerd. Door het scannen van de op iedere afbeelding geplaatste QR-code konden bezoekers fragmenten van de brandgrens audiotour beluisteren. Veel aandacht kreeg de oproep voor het verhaal van de slachtoffers van het bombardement.

Een ander aansprekend voorbeeld van het bundelen van kracht en expertise is de expositie *Gerse Vrouwen die tot stand is gekomen in samenwerking tussen DIG IT UP, Dona Daria en het Stadsarchief*

Rotterdam. De archieven van de Rotterdamse Vrouwenraad, Vrouwenhuis Rotterdam, Vrouwenrechtswinkel Rotterdam, Technika en de voorlopers van Dona Daria. zijn vervolgens aan het Stadsarchief overgedragen. Deze overdracht past in het dit jaar nieuw vastgestelde collectieverwervingsbeleid. Het streven is erop gericht een collectie op te bouwen die de ontwikkeling van de stad en haar bevolking in al hun verscheidenheid op een evenwichtige manier representeert.

In 2021 is het e-depot uitgebreid met een extra instrument om databases te archiveren, SIARD (Software Independent Archiving of Relational Databases) genoemd. Daarmee is het stadsarchief het eerste archief in Nederland dat het archiveren van databases in een standaard en duurzaam formaat mogelijk maakt.

Wat wordt van belang in 2022 of nemen we mee naar 2022?

De modernisering van de Archiefwet veroorzaakt een (ingrijpende) wijziging van de toezichthoudende rol van de gemeentearchivaris. De inwerkingtreding van deze wet is vooralsnog voorzien in 2023. De Wet Open Overheid (WOO) vervangt met ingang van 1 mei 2022 de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB). De WOO stelt hogere eisen aan het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie en daarmee ook aan digitale archivering. Tevens wordt in 2022 ingezet op verdere versterking van vakinhoudelijke samenwerking met (externe) collega-erfgoedinstellingen en intensivering van de samenwerking met Rotterdamse erfgoedinstellingen. Het digitaliseren van de meest geraadpleegde archieven en collecties, de achterstanden in de toegankelijkheid van archieven en collecties en de door corona uitgestelde lancering van de nieuwe publieksservice Digitaliseren op Verzoek staan in 2022 uiteraard eveneens prominent op de agenda.

Wat hebben we bereikt?

- 24/7 toegang tot archieven en collecties
- Groter bereik en gebruik van archieven en collecties
- Een collectie waarin meer aandacht is voor de diversiteit van de stad
- Het mogelijk maken van archiveren van databases in een standaard en duurzaam formaat

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Archiven in goede geordende en toegankelijke staat brengen en houden
- Digitale archiven opnemen in het e-depot
- Archiven en collecties digitaliseren
- Archiven en collecties van in de collectie ondervertegenwoordigde groepen verwerven
- Inspecteren en inspectieverslagen uitbrengen aan colleges van B&W en besturen van deelnemende partijen

Bezoek studiezaal*	Streefwaarde	8.000	8.000	8.000	7.500	7.000	7.000
	Realisatie	6.830	7.640	2.396	3.818		
Bezoek website	Streefwaarde	715.000	750.000	785.000	825.000	865.000	905.000
	Realisatie	699.369	599.722	175.075	**		
Bezoek rotterdam.nl	Streefwaarde	15.000	15.750	16.500	17.300	18.000	18.750
	Realisatie	15.460	19.872	7.968	11.076		
Bezoek wiewaswie.nl	Streefwaarde	168.000	176.000	185.000	194.000	203.000	213.000
	Realisatie	171.605	179.486	321.873	487.306		
Bezoek archieven.nl	Streefwaarde	196.000	205.000	215.000	225.000	236.000	247.000
	Realisatie	176.292	162.464	41.850	50.251		

* Bezoek studiezaal zal afnemen naarmate er meer digitaal zal worden aangeboden.

Als gevolg van corona gerelateerde bezoek beperkende maatregelen blijft het bezoekersaantal achter op de streefwaarde

** Als gevolg van een technische storing is het niet mogelijk betrouwbare cijfers ten aanzien van websitebezoek over 2021 te leveren

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal ontsloten objecten en meters	Streefwaarde	3.000 +	3.000 +	3.000 + 250m	3.000 +	3.000 +	3.000 +
		250m	250m		250m	250m	250m
	Realisatie	15.000+	1.000+	2.000+	19.000 +		
		744m	nb	5m	280m		
Toegankelijkheid overheidsarchieven	Streefwaarde	95%	95%	95%	95%	95%	95%
	Realisatie	97%	95%	95%	94%		
Toegankelijkheid particuliere archieven/collecties	Streefwaarde	50%	55%	60%	65%	65%	65%
	Realisatie	50%	48%	48%	49%		
Digitalisering archieven en collecties (meters)*	Streefwaarde	25m	25m	25m			
	Realisatie	50m	75m	45m + 68.380 scans	nnb		
Digitalisering archieven en collecties (aantal digitale opnames)**	Streefwaarde			25.000	25.000	25.000	25.000
	Realisatie			400.000	575.000+		
					335.000		
Bezoekerswaardering***	Streefwaarde	nvt	7,8	nvt	8,0	nvt	8,0
	Realisatie	nvt	7,3	nvt	nnb	nvt	

* De digitalisering van archieven en collecties laat zich zuiverder uitdrukken in aantal digitale opnamen dan in meters.

** 575.000 scans (extern, betreft projecten digitalisering Woningkaarten, Burgerlijke Stand en Coopstad en Rochussen) + 335.000 scans (intern - DOV)

*** De bezoekerswaardering wordt tweejaarlijks gemeten.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Musea - Stadsarchief	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	312	312	369	57
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	4	4
Overige opbrengsten derden	312	312	365	53
Lasten exclusief reserves	7.635	7.570	5.967	-1.603
Apparaatslasten	4.849	4.616	5.045	429
Inhuur	6	248	247	-1
Overige apparaatslasten	169	173	133	-40
Personeel	4.673	4.196	4.665	469
Intern resultaat	-1	253	303	50
Intern resultaat	-1	253	303	50
Programmalasten	2.788	2.702	619	-2.082
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	2.670	2.600	517	-2.083
Kapitaallasten	118	102	102	0
Overige programmalasten	0	0	1	1
Saldo voor vpb en reserveringen	-7.323	-7.258	-5.598	1.661
Saldo voor reserveringen	-7.323	-7.258	-5.598	1.661
Saldo	-7.323	-7.258	-5.598	1.661

x

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 7.323
Eerste Herziening 2021	- 7.293
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 7.258
10-maandsrapportage 2021	- 7.258
Realisatie 2021	- 5.598

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Joods rechtsherstel		- 2.000		2.000
2. Personeel	96	469		- 373
3. Overige afwijkingen	- 39	- 72		34
Totaal afwijkingen	57	- 1.603		1.661

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,7 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Joods Rechtsherstel

De financiële afwikkeling van de compensatie voor het Joods Rechtsherstel is uitgesteld naar 2022. Dit zorgt voor een onderbesteding van € 2 mln. Vanwege de onzekerheid was dit al gemeld bij de 10-maandsrapportage. Bij de jaarrekening is een bestemmingsvoorstel ingediend om de middelen beschikbaar te houden voor 2022.

2. Personeel

Er is sprake van een overschrijding van € 373 die wordt veroorzaakt door overbezetting als gevolg van opgelegde taakstellingen en doorontwikkeling van de afdelingen.

3. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd die per saldo leiden tot een voordeel van € 34.

Omschrijving taakveld

Rotterdam wil voor zijn inwoners een transparante, democratische overheid zijn met oog voor verleden, heden en toekomst.

Deze doelstellingen zijn alle drie gekoppeld aan de programmadoelstelling: Rotterdam wil voor zijn inwoners een transparante, democratische overheid zijn met oog voor verleden, heden en toekomst.

Het doel van verwerving van particuliere archieven en collecties is om een representatief beeld te kunnen bieden van de geschiedenis van de stad Rotterdam, nu en in de toekomst. De afgelopen decennia is de samenstelling van de bevolking van Rotterdam sterk veranderd. Dit moet zich ook gaan vertalen in de collectie. Dit doet eveneens recht aan de toenemende aandacht voor diversiteit en de herkomst en geschiedenis van migranten in de stad.

Cultuur, sport en recreatie

Pagina 37

Cultuur, sport en recreatie

Stimuleren van het culturele en sportieve klimaat en vergroten van de participatie van Rotterdammers op deze terreinen.

Werken aan een optimaal vrijetijdsaanbod, een toonaangevend evenementenbeleid en een stevige voedingsbodem voor de creatieve industrie.

Bijdragen aan een laagdrempelig aanbod van educatie, recreatie en participatie op het gebied van natuur en milieu door het betrekken van Rotterdammers bij duurzaamheid en door het bevorderen van een duurzame en gezonde levensstijl.

TAAKVELD 1

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Optimale voorzieningen bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met ruimte voor nieuw talent.

Cultuurmakers stimuleren en in staat stellen hun talent te ontwikkelen en zich te professionaliseren, opdat zij mede zorgdragen voor een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek.

Bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren opdat zij beschikken over de benodigde 21ste-eeuwse vaardigheden om volwaardig te kunnen participeren in de Rotterdamse samenleving.

Ervoor zorgen dat Rotterdammers zo min mogelijk belemmeringen ondervinden als zij kunst en cultuur willen ervaren, beoefenen en beleven.

De aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners, bedrijven en bezoekers verder ontwikkelen zodat de stad ook op langere termijn nationaal en internationaal interessant is als vestigingsplaats en toeristische trekpleister.

TAAKVELD 2

Media

Meer film-, tv- en mediaproducties afkomstig van Rotterdamse makers.

Meer film-, tv- en mediaproducties die Rotterdam, het verhaal van de stad en haar bewoners tonen.

Het ontwikkelen van nieuwe vormen van film-, tv- en mediaproducties.

Het ontwikkelen van een toekomstbestendige mediasector die zich graag in Rotterdam vestigt, zich voor lange tijd aan de stad committeert en hier ook graag investeert.

Betekenisvolle aandacht voor inclusiviteit en het perspectief van nieuwe generaties.

Het ontwikkelen van een evaluatie-instrumentarium waarin de bovenstaande doelen zowel kwalitatief als kwantitatief gewogen kunnen worden, in samenwerking met (inter)nationale partijen, zoals het Nederlands Filmfonds, het IFFR, de NPO, Cinecrowd, etc.

Zorgen voor optimale toegankelijkheid van kennis, informatie, taal en cultuur door middel van ICT en een breed scala aan media, zoals boeken, video en audio.

TAAKVELD 3

Musea - Cultuur

Optimale voorzieningen bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met ruimte voor nieuw talent.

Cultuurmakers stimuleren en in staat stellen hun talent te ontwikkelen en zich te professionaliseren, opdat zij mede zorgdragen voor een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek.

Bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren opdat zij beschikken over de benodigde 21ste-eeuwse vaardigheden om volwaardig te kunnen participeren in de Rotterdamse samenleving.

Ervoor zorgen dat Rotterdammers zo min mogelijk belemmeringen ondervinden als zij kunst en cultuur willen ervaren, beoefenen en beleven.

De aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners, bedrijven en bezoekers verder ontwikkelen zodat de stad ook op langere termijn nationaal en internationaal interessant is als vestigingsplaats en toeristische trekpleister.

TAAKVELD 4

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME

Het bieden van een laagdrempelig aanbod van voorzieningen, educatie en expertise op gebied van natuur en milieu, waarbij ervaringsgericht leren centraal staat en met focus op de doelgroepen kinderen, jongeren en gezinnen.

Groeninitiatieven vanuit de samenleving op het gebied van natuur- en milieueducatie.

Vitale speeltuinen, verspreid over de stad welke een rol vervullen in de wijk en veilig spelen voor kinderen mogelijk maken.

Vitale scoutingverenigingen met een attractief aanbod en deskundige leiding.

TAAKVELD 5

Sportaccommodaties

Kwalitatief hoogwaardige, duurzame, goed toegankelijke en voldoende sportvoorzieningen (goed onderhouden, voldoen aan eisen van de tijd, capaciteit op orde).

Opstellen in eigendom van sportverenigingen zijn van voldoende kwalitatief niveau.

Toegankelijke voorzieningen voor mensen met een beperking.

Intensiever gebruik van sportvoorzieningen.

Verduurzaming van de gemeentelijke voorzieningen en stimuleren van partners/verenigingen om dat ook te doen bij hun voorzieningen.

TAAKVELD 6

Sportbeleid en activering

Sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel een leven lang te laten bewegen of sporten met extra aandacht voor een aantal specifieke doelgroepen: kinderen in achterstandssituaties, ouderen en mensen met een beperking.

Benutten kracht van sportevenementen en topsport.

Vitale sportverenigingen en overige sportaanbieders en sportief ondernemerschap.

Gezond opgroeien in je eigen buurt.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid	Bron
Niet-sporters (% huishoudens waarin niet 1 X per week wordt gesport, 19-80 jaar)	%	RIVM
	Streefwaarde	
	Realisatie	
	54,1 (2016)	36,0 (2019)

Beschrijving RSO-indicator

Eenheid

Bron

Sporters (landelijke richtlijn sportdeelname onderzoek, % inwoners dat > 12 x per jaar sport, 6-80 jaar)	%	Streefwaarde	67%	67%	Afdeling Onderzoek en Business Intelligence gemeente Rotterdam
		2021			
		Realisatie	66%	70,5%	
			(2017)	(2019)	

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Cultuur, sport en recreatie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	5.436	10.377	10.359	-19
Bijdragen rijk en medeoverheden	700	5.960	6.168	208
Financieringsbaten	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	4.736	4.327	4.056	-272
Overige baten	0	90	135	45
Lasten exclusief reserves	242.339	270.423	254.709	-15.714
Apparaatslasten	10.796	10.950	10.187	-763
Inhuur	394	465	316	-149
Overige apparaatslasten	272	279	184	-95
Personeel	10.130	10.206	9.687	-519
Intern resultaat	-9.093	-2.854	-3.169	-314
Intern resultaat	-9.093	-2.854	-3.169	-314
Programmalasten	240.636	262.328	247.691	-14.637
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	20.425	26.689	21.296	-5.393
Kapitaallasten	481	481	463	-17
Overige programmalasten	1.198	1.097	881	-215
Salariskosten WSW en WIW	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	218.532	234.061	225.050	-9.011
Saldo voor vpb en reserveringen	-236.903	-260.046	-244.351	15.696
Saldo voor reserveringen	-236.903	-260.046	-244.351	15.696

Reserves	6.889	16.072	14.329	-1.743
Onttrekking reserves	6.889	15.397	12.679	-2.718
Toevoeging reserves	0	4.565	4.565	0
Vrijval reserves	0	5.240	6.215	975
Saldo	-230.013	-243.974	-230.022	13.952

×

Vergelijking begrotingssaldi Cultuur, sport en recreatie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 230.013
Eerste Herziening 2021	- 247.539
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 243.974
10-maandsrapportage 2021	- 243.974
Realisatie 2021	- 230.022

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Noodsteun corona		-6.252		6.252
2. Gevolgen coronamaatregelen	-577	-2.738		2.161
3. Noodsteun corona ijsbanen en zwembaden	472	-851		1.323
4. Voorbereidings- en ontwikkelkosten		-1.112		1.112
5. Eurovisie Songfestival	165	-1.919	-1.101	983
6. Stichting Bibliotheek Rotterdam		-930		930
7. Verdeling apparaatslasten	-30	-489		459
8. Renovatie museum Boijmans van Beuningen		-512	-230	282
9. Bouw nieuw dierenasiel		-395	-395	0
10. Diverse afwijkingen	-49	-516	-17	450
Totaal afwijkingen	-19	-15.714	-1.743	13.952

Het saldo van dit programma bedraagt € 14,0 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Noodsteun corona

Van de toegekende middelen voor Noodsteun (corona) aan culturele instellingen vallend onder dit programma, blijft een bedrag van € 6,3 mln over.

2. Gevolgen coronamaatregelen

De coronamaatregelen zijn van grote invloed geweest op de bestedingen vallend onder dit programma. Door het niet doorgaan van activiteiten zijn subsidies over voorgaande jaren lager vastgesteld dan oorspronkelijk verleend en zijn subsidietoekenningen voor activiteiten in 2021 tussentijds verlaagd. Ook hebben de coronamaatregelen geleid tot minder subsidieaanvragen.

3. Noodsteun corona ijsbanen en zwembaden

Voor het jaar 2020 en 2021 zijn door het Rijk in 2021 middelen toegekend voor coronanoodsteun aan zwembaden en ijsbanen. In 2020 heeft de gemeente Rotterdam reeds noodsteunbedragen aan de exploitanten uitgekeerd, die in 2021 deels konden worden verhaald op de specifieke Rijksuitkering zwembaden en ijsbanen. Een deel hiervan is ingezet voor noodsteun aan de exploitanten voor 2021 en een deel is nog ongebruikt, onder meer door lagere vaststellingen van de gemeentelijke subsidies noodsteun over 2020. Op 14 december 2021 heeft het college voorgesteld de nog ongebruikte middelen via de resultaatbestemming 2021, mee te nemen naar 2022 voor een nieuwe coronanoodsteunregeling sport. Op 3 februari 2022 heeft de gemeenteraad hiermee ingestemd.

4. Voorbereidings- en ontwikkelkosten

In 2021 was er een onderbesteding op het budget voor voorbereidings- en ontwikkelkosten van het Integraal Huisvestingsplan.

5. Eurovisie Songfestival

Na de eindafrekening van het Eurovisie Songfestival zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Daardoor kon worden volstaan met een lagere onttrekking van het daarvoor gereserveerde bedrag. Nadat in de 10-maandsrapportage € 3 mln is vrijgevallen, is er na de eindafrekening in de jaarrekening een positief resultaat van € 983.

6. Stichting Bibliotheek Rotterdam

Een deel van de aan Stichting Bibliotheek toegekende subsidie heeft geen betrekking op het jaar 2021. Het bedrag komt daarmee niet voor verantwoording in dit jaar in aanmerking en levert voor 2021 dan ook een eenmalig voordelig resultaat op.

7. Verdeling apparaatslasten

De onderbesteding op apparaatslasten betreft een aantal moeilijk vervulbare functies en het later in 2021 tot stand komen van het nieuwe team Strategisch Vastgoed dat begrotingstechnisch aan dit programma is verbonden. Dit resulteert in een onderbesteding van € 459.

8. Renovatie museum Boijmans van Beuningen

Het benodigde bedrag voor de - niet activeerbare - kosten van de renovatie van museum Boijmans van Beuningen viel in 2021 lager uit dan begroot. Daardoor kon ook de begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve (€ 230) in 2021 achterwege blijven.

9. Bouw nieuw dierenasiel

Er is in 2021 voor de ontwikkelkosten voor de bouw van een nieuw dierenasiel € 493 gereserveerd. In 2021 is voor € 98 gebruik hiervan gemaakt. De resterende middelen zullen in 2022 besteed worden.

10. Diverse afwijkingen

Hieronder bevinden zich diverse afwijkingen van geringe omvang.

Omschrijving programma

Cultuur, Sport en Recreatie dragen bij aan talentontwikkeling, activering en verbinding. Ook dragen cultuur, sport en recreatie bij aan gezondheid, een aantrekkelijk vestigingsklimaat en betrokkenheid van bewoners bij de stad. Cultuur en Sport versterken via sportevenementen en culturele programma's de nationale en internationale profilering van Rotterdam.

Sport

Voor Sport leidt dat tot vier doelstellingen (Sportnota 2021+), te weten:

1. Structureel sporten en bewegen wordt de norm; plezier, een brede motorische ontwikkeling en vraaggericht aanbod staan centraal, met extra aandacht voor groepen die nu minder affiniteit met sport en bewegen hebben. Sportaanbieders bieden passend aanbod en de waarde van sportverenigingen voor de stad wordt behouden.
2. Talenten, topsporters en topsportevenementen worden ondersteund. Ze inspireren bewoners en bezoekers, leiden tot internationale bekendheid, en tot economische en maatschappelijke impact.
3. De sport- en beweegruimte in de stad nodigt uit tot bewegen en is geschikt voor multifunctioneel gebruik.
4. De impact van sport en een gezonde leefstijl op gezondheid, kansengelijkheid en sociale cohesie is groot en komt nog beter tot zijn recht door de verbinding met andere maatschappelijke domeinen.

Groen

Voor Natuur- en Milieueducatie zijn er (beleidskader “NME heeft de toekomst”, november 2013) vier doelstellingen:

1. Herijking en vernieuwing van het basispakket en het borgen van een toekomstbestendige infrastructuur aan NME-voorzieningen.
2. Het ontwikkelen van een pluspakket van NME-activiteiten vanuit verschillende partijen (organisaties, bedrijven, bewoners) als aanvulling op het basispakket.
3. Meer samenhang en verbindingen realiseren tussen de producten op het gebied van NME en andere beleidsproducten.
4. Het werven van meer opdrachtgevers voor NME en de NME-infrastructuur breder benutten.

Begin 2022 leveren wij een nieuwe Visie Natuureducatie 2022+ op.

Cultuur

Cultuur heeft voor de komende jaren de volgende doelstellingen:

1. Het cultuuraanbod sluit aan bij de diversiteit van de bevolking en de dynamiek van de stad; elke Rotterdammer kan in het aanbod iets van zijn gading vinden.
2. De culturele sector profileert zichzelf en de stad met de enorme diversiteit aan kunst en cultuur die de stad rijk is en die in de stad gecreëerd wordt.
3. Gevestigde organisaties en in het bijzonder nieuwe makers worden ondersteund en gefaciliteerd in hun ontwikkeling en presentatiemogelijkheden.
4. De culturele sector verbindt zich met andere domeinen in het gemeentelijk beleid en ontwikkelt maatschappelijke toepassingsmogelijkheden.

De gemeente zoekt continu naar mogelijkheden om belangen, ambities en initiatieven in de culturele sector met elkaar te verbinden en elkaar te laten versterken, opdat zij bijdragen aan de genoemde doelstellingen.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Pagina 38

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Het cultureel klimaat versterken.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen.

Voortgang 2021

Ook in 2021 hadden de Rotterdamse instellingen en makers te maken met beperkingen vanwege Covid-19. In de zomer van 2021 is korte tijd een groot aantal versoepelingen doorgevoerd maar aan het einde van 2021 werd weer een lockdown van kracht voor alle publiekslocaties. Culturele en evenementenorganisaties en zelfstandigen in de sector (kunstenaars, muzikanten, dansers, maar ook de mensen achter de schermen als technici, decorbouwers, cateraars) zaten daardoor opnieuw grotendeels of geheel zonder inkomsten.

Om de culturele infrastructuur in stand te houden, heeft de gemeente heel 2021 noodsteunregelingen geboden voor de culturele en creatieve sector. Naast de gesubsidieerde instellingen konden ook amateurverenigingen en een aantal privaat gefinancierde culturele ondernemers daarop een beroep doen. Met de regelingen hoopt de gemeente te voorkomen dat belangrijke culturele organisaties door de coronacrisis verdwijnen. De meest recente noodsteunregelingen hadden een looptijd van 1 november 2021 tot en met 31 maart 2022.

Zzp'ers konden in het vierde kwartaal van 2021 aanspraak maken op de Makersregeling 2021. De Makersregeling was voor makers die een impuls wilden geven aan hun beroepspraktijk; denk aan research, conceptontwikkeling en het volgen van trainingen en workshops.

De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk een sterk cultureel klimaat voor de stad is. Het heeft ook laten zien dat de sector staat te trappelen om een aantal ontwikkelingen uit deze periode vast te houden en verder te ontwikkelen. Samenwerking binnen de cultuursector en met partijen daarbuiten en (digitale) innovatie zijn toegenomen en als uitvloeisel daarvan zijn ook nieuwe initiatieven ontstaan voor inclusiviteit, zoals manieren om nieuwe publieksgroepen te bereiken en acties voor een inclusiever personeelsbeleid.

Het onderwijs was in 2021 grotendeels deels open. De gemeentelijke cultuureducatieprogramma's konden daardoor grotendeels worden uitgevoerd. Het is nog onduidelijk wat in 2021 de invloed van de coronacrisis en de sluiting van scholen is geweest op de college-indicator dat in 2022 30 procent van de basisscholen één of meer niveaus gestegen is in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. In 2020 is de doelstelling ondanks corona wel gehaald. De resultaten over 2021 worden in de loop van dit jaar verwacht.

Ontwikkelingen 2022-2025

Rotterdamse Cultuurvisie

In de [Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#) geeft de gemeente de uitgangspunten aan voor het cultuurbeleid op langere termijn. Centraal in het beleid staan inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit. Rotterdam staat voor een culturele sector waarin voor iedere Rotterdammer zonder onderscheid een plek is, als bezoeker, als personeel of als maker. Nieuw aanbod en nieuwe genres krijgen de ruimte. Intensieve samenwerking en wederzijdse verbondenheid zijn kernbegrippen. De thema's voor het cultuurbeleid voor de langere termijn zijn leidend in de beleidsnota's, -kaders en -regelingen op het gebied van cultuur in de komende jaren, zoals het beleidskader voor de Bibliotheek, het architectuurbeleid, de popvisie, het Cultuurplan en de regelingen voor projectsubsidies.

Cultuurplan 2021-2024

In het Cultuurplan ligt vast welke culturele organisaties in de jaren 2021-2024 kunnen rekenen op een jaarlijkse subsidie van de gemeente. Naast de artistieke betekenis van de aanvragers is hun bijdrage aan de drie

beleidsspeerpunten inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit een belangrijk criterium bij de beoordeling van hun plannen voor de periode 2021-2024.

Herstel en transitie na de coronacrisis

Begin mei deed de Denktank New Deal Cultuur aanbevelingen aan het gemeentebestuur en de cultuursector om de cultuursector na het einde van de coronapandemie zo snel mogelijk te laten herstarten en een transitie mogelijk te maken naar meer weerbaarheid, wendbaarheid en veerkracht dan voor corona.

De Denktank is een initiatief uit de cultuursector zelf. De gemeente heeft dit initiatief omarmd en ondersteund. Mariëtte Hamer, onder andere voorzitter van de SER, was bereid het voorzitterschap op zich te nemen. In [zijn advies](#) doet de Denktank aanbevelingen aan de gemeente voor noodsteun, herstart en transitie van de cultuursector, zodra de coronamaatregelen dat weer toelaten.

Voor de uitvoering van de aanbevelingen (noodsteun, herstart en transitie) zet de gemeente de middelen in die het Rijk beschikbaar stelt voor de instandhouding van de lokale culturele infrastructuur, over 2021 € 12,3 miljoen. Van de € 12,3 miljoen die Rotterdam ontving, is ongeveer € 6,3 miljoen gebruikt voor noodsteun in 2021. Er loopt een nieuwe noodsteunronde van € 4 miljoen tot en met maart 2022 en er zijn activiteiten gestart in het kader van de herstart van de sector. Een programma voor ondersteuning van de sector in haar transitie is in ontwikkeling. De resterende rijksmiddelen worden daarvoor ingezet.

Wat hebben we bereikt?

Het cultureel klimaat versterken

Om het cultureel klimaat te versterken zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Optimale voorzieningen bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met in het bijzonder ruimte voor nieuw, divers talent.
- Cultuurmakers stimuleren en in staat stellen hun talent te ontwikkelen en zich te professionaliseren, opdat zij mede zorgdragen voor een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek.
- Zorgen voor een breed cultuuraanbod dat aansluit bij de diversiteit van de bevolking en de dynamiek van de stad zodat elke Rotterdammer iets van zijn gading kan vinden.
- De aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners, bedrijven en bezoekers verder ontwikkelen zodat de stad ook op langere termijn nationaal en internationaal interessant is als vestigingsplaats en toeristische trekpleister.

De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk een sterk cultureel klimaat voor de stad is. Het heeft ook laten zien dat de sector staat te trappelen om een aantal ontwikkelingen uit het afgelopen jaar vast te houden en verder te ontwikkelen. Samenwerking binnen de cultuursector en met partijen daarbuiten en (digitale) innovatie zijn toegenomen en als uitvloeisel daarvan zijn ook nieuwe initiatieven ontstaan voor inclusiviteit, zoals manieren om nieuwe publieksgroepen te bereiken en acties voor een inclusiever personeelsbeleid. Het zijn ook centrale thema's in de transitieaanbevelingen van de Denktank New Deal Cultuur, die bovendien voorstelt daarvoor andere vormen van financiële ondersteuning te onderzoeken dan de gebruikelijke subsidierelatie en te komen tot een herziening van de relatie tussen cultuursector en overheid. De gemeente heeft die handschoen inmiddels opgepakt.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen

Om het cultureel klimaat te versterken zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Optimale voorzieningen bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met in het bijzonder ruimte voor nieuw, divers talent.
- Cultuurmakers stimuleren en in staat stellen hun talent te ontwikkelen en zich te professionaliseren, opdat zij mede zorgdragen voor een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek.
- Zorgen voor een breed cultuuraanbod dat aansluit bij de diversiteit van de bevolking en de dynamiek van de stad zodat elke Rotterdammer iets van zijn gading kan vinden.
- De aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners, bedrijven en bezoekers verder ontwikkelen zodat de stad ook op langere termijn nationaal en internationaal interessant is als vestigingsplaats en toeristische trekpleister.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het cultureel klimaat versterken

Om de doelen op het terrein van kunst en cultuur te bereiken, ontwikkelt de gemeente op een groot aantal facetten van het culturele leven beleid.

In het cultuurbeleid voor de komende jaren staan de i's van inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit centraal:

Cultuur is voor alle Rotterdammers bereikbaar en toegankelijk; alle Rotterdammers kunnen iets van hun gading vinden en meedoen.

We geven ruimte aan nieuwe makers, creatieven en talenten en stimuleren een sterkere verbinding tussen deze nieuwe makers, creatieven en talenten enerzijds en de bestaande culturele organisaties anderzijds.

We streven naar een compleet en evenwichtig cultureel ecosysteem in de stad dat de brede culturele sector intern verbindt en dat een stevige meerwaarde heeft voor vele andere sectoren.

Voor de uitvoering van dit beleid krijgt een aantal culturele organisaties meerjarige subsidies. Behalve subsidie in het kader van het Cultuurplan gaat het dan onder andere om de tweejarige Impulsregeling Cultuur. Daarnaast verleent de gemeente subsidies voor projecten, ondersteunt zij crowdfundingcampagnes en verleent zij via de landelijke organisatie Cultuur+Ondernemen laagrentende leningen. Een bijzondere vorm van subsidiëring is Pitcher Perfect010. Meer informatie hierover is te vinden op de [gemeentelijke website](#) en gerelateerde pagina's. Sinds begin 2021 kent de gemeente naast het vierjarige Cultuurplan de tweejarige Impulsregeling Cultuur voor jonge culturele organisaties uit Rotterdam die zich willen ontwikkelen en professionaliseren. De subsidie geldt voor zowel de ontwikkel- als de artistieke activiteiten en de aanvraag moet expliciteren welk ontwikkeldoel de organisatie heeft en hoe zij dat wil realiseren.

Ook is in 2021 de pilot Eenzaamheid Ouderen gestart. Het betreft een experiment waarbij ontwerpers gevraagd werd hun ontwerpkraft in te zetten bij het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen. uiteindelijk zijn drie onderzoeksvoorstellen gehonoreerd.

Daarnaast vormen acht culturele instellingen met draagkracht, ervaring en capaciteit sinds 2021 de Rotterdamse Culturele Basis. Van hen wordt verwacht dat ze verantwoordelijkheid voor de sector als geheel nemen. Met behulp van deze instellingen wil de gemeente de cultuursector in staat stellen haar strategische rol in de stad verder te versterken. De instellingen in de Rotterdamse Culturele Basis kunnen gezien worden als strategische denktank bij het aanpakken van de stedelijke opgaven van Rotterdam. In de komende jaren zullen zij een werkprogramma voor de periode 2021-2024 uitvoeren dat ze in samenspraak met de gemeente hebben ontwikkeld.

De intermediaire instellingen Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam, Cultuur Concreet (kunst en cultuur in de gebieden) en SKAR (werkrumtes voor de creatieve sector) hebben met ingang van 2021 een plaats buiten het Cultuurplan, vergelijkbaar met Rotterdam Festivals.

Cultuureducatie, mede gericht op de ontwikkeling van creatieve en 21ste-eeuwse vaardigheden, verdient een stevige positie in het geheel van het onderwijs. Daarom heeft het college voor cultuureducatie een indicator opgenomen in het collegeprogramma. Ook in 2022 blijft de gemeente werken aan de duurzame borging van cultuur in het onderwijs: in 2022 moet 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen zijn in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. Hoewel een aantal forse stappen gezet is, heeft corona scholen en culturele organisaties helaas op achterstand gezet.

Publieksbereik blijft ook in 2022 een van de belangrijkste onderdelen van het cultuurbeleid 2021-2024. De beperkingen door corona hebben een zware wissel getrokken op de activiteiten en bezoekcapaciteit van de cultuursector. Het zal naar verwachting nog lang duren voordat er sprake is van volledig herstel van de bezoekerscijfers. Tegelijk dienen zich door de toenemende ontwikkelingen mogelijkheden aan om cultuur ook op nieuwe manieren aan het publiek aan te bieden en om nieuwe publieksgroepen te interesseren voor cultuur. Wij stimuleren en ondersteunen die waar mogelijk.

De gemeente heeft in de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021-2024 uitgesproken dat de cultuursector de landelijke Governance Code Cultuur, de Code Inclusie en Diversiteit en de Fair Practice Code dient toe te passen. Voor de uitvoering van het beginsel van fair pay heeft de gemeente het cultuurplanbudget met ingang van 2021 verhoogd. De wijze waarop de sector gevolg geeft aan de drie codes wordt de komende jaren gemonitord en waar nodig ondersteund.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen

Bij vergroten en verbreden van het publieksbereik gaat het zowel om het bezoek aan stedelijke culturele voorzieningen als musea en theaters, als om actieve deelname aan culturele activiteiten in de wijk, zoals zelf muziek maken en wijkfestivals. De gemeente stimuleert de organisatie van activiteiten, programma's en evenementen die aansluiten bij de vraag van de Rotterdammers. Het in 2018 begonnen onderzoek naar publieksbereik, waaraan alle meerjarig gesubsidieerde Rotterdamse culturele organisaties deelnemen, gaat door in de periode 2021-2024. Op basis van de ervaringen tot nog toe en aanbevelingen van de Rekenkamer

Rotterdam worden verbeteringen in het proces aangebracht. Focusgroepen in de cultuurdeelname zijn de komende jaren de Wijkgerichte Vrijtijdgenieters en de Stedelijke Toekomstbouwers (Rotterdam Festivals, De Rotterdamse culturele doelgroepen).

Om alle kinderen de kans te geven met cultuur in aanraking te komen, blijft de gemeente inzetten op cultuuronderwijs met (professionele) docenten op alle Rotterdamse scholen. Het streven is dat alle basisschoolleerlingen in Rotterdam in 2022 kwalitatief goede cultuureducatie krijgen en dat cultuureducatie in toenemende mate duurzaam geborgd is in het Rotterdamse basisonderwijs.

In het lopende coalitieakkoord is voor cultuureducatie als indicator opgenomen dat in 2022 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen is in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. Het is nog onduidelijk wat in 2021 de invloed van de coronacrisis en de sluiting van de scholen is geweest op de college-indicator dat in 2022 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen is in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. In 2020 is de doelstelling voor dat jaar wel gehaald. De resultaten over 2021 worden in de loop van het voorjaar verwacht.

Kunst en Cultuur in de gebieden

Om laagdrempelige gebiedsgerichte culturele activiteiten en evenementen te stimuleren is per 2021 de subsidieregeling Lokale Culturele Programmering gestart. LCP-coördinatoren verzorgen op basis van deze subsidieregeling de culturele programmering in elk van de veertien gebieden. Ook de activiteiten in de gebieden hebben zwaar geleden onder de coronamaatregelen. Om ook in de gebieden tot een snelle herstart te komen van de culturele activiteit is inmiddels als uitwerking van de Denktankadviezen een breed programma gestart, gericht op lokale initiatieven en op bewoners:

- Cultuur Boost (subsidieregeling voor lokale initiatieven)
- Rotterdamse Wijken Show (cultuurkaravaan voor publiek in de gebieden)
- Fanatics (talentenpodium voor jonge Rotterdammers).

Vanwege de coronamaatregelen eind 2021, is start uitvoering doorgeschoven naar februari 2022.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
In 2022 is dertig procent van de basisscholen een of meer niveaus gestegen in het Rotterdamse Cultuureducatie Model*.	Streefwaarde	N.v.t.	15%	22%	28%	30%	
	Realisatie	N.v.t.	18%	23%			

* Bij deze streefgetallen dient aangemerkt te worden dat ze mede afhankelijk zijn van landelijke subsidieregelingen en bijvoorbeeld hoe de dagprogrammering op Zuid wordt ingericht en aangestuurd vanuit de Onderwijssector.

In het Coalitieakkoord 2018-2022 is opgenomen dat de gemeente wil dat alle kinderen cultuureducatie krijgen. Omdat cultuureducatie opgenomen is in de kerndoelen en eindtermen van het onderwijs, heeft de gemeente deze indicator geformuleerd. Deze stijging toont aan dat de kwaliteit van cultuureducatie is gestegen en dat cultuureducatie in toenemende mate duurzaam geborgd is in het Rotterdamse basisonderwijs, een noodzakelijkheid voor goede cultuureducatie voor alle Rotterdamse kinderen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	872	1.493	1.395	-99
Bijdragen rijk en medeoverheden	700	1.360	1.095	-265
Overige opbrengsten derden	172	43	165	121
Overige baten	0	90	135	45
Lasten exclusief reserves	97.397	118.620	107.637	-10.983
Apparaatslasten	2.524	2.441	2.266	-175
Inhuur	118	135	15	-120
Overige apparaatslasten	68	69	40	-29
Personeel	2.338	2.238	2.211	-26
Intern resultaat	-579	198	-488	-686
Intern resultaat	-579	198	-488	-686
Programmalasten	95.452	115.981	105.859	-10.122
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	7.380	12.385	9.766	-2.620
Overige programmalasten	94	94	96	2
Subsidies en inkomensoverdrachten	87.978	103.502	95.998	-7.504
Saldo voor vpb en reserveringen	-96.525	-117.127	-106.242	10.884
Saldo voor reserveringen	-96.525	-117.127	-106.242	10.884
Reserves	6.700	18.195	17.094	-1.101
Onttrekking reserves	6.700	13.295	11.219	-2.076
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	4.900	5.875	975
Saldo	-89.825	-98.932	-89.148	9.784

x

Vergelijking begrotingssaldi Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 89.825

Eerste Herziening 2021	- 102.279
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 98.932
10-maandsrapportage 2021	- 98.932
Realisatie 2021	- 89.148

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Noodsteun corona		-5.501		5.501
2. Gevolgen coronamaatregelen subsidies		-1.550		1.550
3. Eurovisie Songfestival	165	-1.919	-1.101	983
4. Voorbereidings- en ontwikkelkosten		-850		850
5. Friciekosten Cultuurplan 2021-2024		-195		195
6. Overige afwijkingen	-264	-969		705
Totaal afwijkingen	-99	-10.983	-1.101	9.784

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 9,8 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Noodsteun corona

Van de toegekende middelen voor Noodsteun (corona) aan culturele organisaties vallend onder dit taakveld, blijft een bedrag van € 5,5 mln over.

2. Gevolgen coronamaatregelen subsidies

De coronamaatregelen zijn van grote invloed geweest op de bestedingen vallend onder dit taakveld. Door het niet doorgaan van activiteiten zijn subsidies over voorgaande jaren lager vastgesteld dan oorspronkelijk verleend en zijn subsidietoekenningen voor activiteiten in 2021 tussentijds verlaagd. Ook hebben de coronamaatregelen geleid tot minder subsidieaanvragen.

3. Eurovisie Songfestival

Na de eindafrekening van het Eurovisie Songfestival zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Daardoor kon worden volstaan met een lagere onttrekking van het daarvoor gereserveerde bedrag. Nadat in de 10-maandsrapportage € 3 mln is vrijgevallen, is er na de eindafrekening in de jaarrekening een positief resultaat van € 983.

4. Voorbereidings- en ontwikkelkosten

In 2021 was er een onderbesteding op het budget voor voorbereidings- en ontwikkelkosten van het Integraal Huisvestingsplan.

5. Frictiekosten Cultuurplan 2021-2024

Voor organisaties die als gevolg van het nieuwe Cultuurplan 2021-2024 minder, of geen subsidie meer ontvangen, is een wettelijke afbouw verplicht. Van de toegekende middelen is in 2021 € 195 niet besteed.

6. Overige afwijkingen

Diverse afwijkingen van geringe omvang.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Stad in transitie, cultuur in verandering; Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021-2024](#)
- [Stad in transitie, cultuur in verandering: Cultuurplan 2021-2024](#)
- [Advies Denktank New Deal Cultuur Rotterdam 2021](#)
- [Rotterdamse Cultuurvisie; Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#)
- [Algemene beleidsregels eenmalige subsidies kunst en cultuur](#)
- [Meerjaren beleidsplan bibliotheekbeleid](#)
- [Beleidskader Evenementen 2019](#)
- [Beleidsvisie Pop 2019-2030](#)
- [Beleidsvisie Creatieve Industrie](#)
- [Film- en Mediavisie 2019-2022](#)
- [Rotterdam Architectuurstad 2019](#)
- [Cultuurverkenning 2017](#)
- [Cultuurverkenning 2019](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Erfgoedwet](#)
- [Bibliotheekwet](#)
- [Mediawet](#)
- [Subsidieverordening Rotterdam 2014](#)

Omschrijving taakveld

Het gemeentebestuur werkt aan een stad met een sterk cultureel klimaat. Cultuur is van groot belang voor de economische positie van Rotterdam in binnen- en buitenland, maakt de stad aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en bedrijven en draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Het gemeentebestuur wil, omwille van een sterk cultureel klimaat, optimale omstandigheden creëren voor de productie van kunst en cultuur, voor de toegankelijkheid ervan en voor het delen van informatie, kennis en middelen. Onder kunst en cultuur verstaan we meer dan alleen beeldende kunst, theater, dans, muziek, musea en film. Ook de bibliotheek, culturele evenementen en de creatieve industrie behoren tot het culturele domein.

Om de doelen op het terrein van kunst en cultuur te bereiken, maakt de gemeente beleid, zoals het bibliotheekbeleid, (gemeentelijk) collectiebeleid, architectuurbeleid, film- en mediabeleid en het vierjaarlijkse Cultuurplan.

Media

Pagina 39

Media

Meer film-, tv- en mediaproducties afkomstig van Rotterdamse makers en die Rotterdam, het verhaal van de stad tonen.

Het ontwikkelen van een toekomstbestendige mediasector die zich graag in Rotterdam vestigt, zich voor lange tijd aan de stad committeert en hier ook graag investeert.

Zorgen voor optimale toegankelijkheid van kennis, informatie, taal en cultuur door middel van ICT en een breed scala aan media, zoals boeken, video en audio.

Voortgang 2021

De Rotterdamse film- en mediasector heeft natuurlijk ook te kampen met de coronamaatregelen. Bioscopen en filmhuizen moesten noodgedwongen hun deuren sluiten, filmfestivals konden soms wel, maar meestal niet fysiek doorgaan. Tegelijkertijd is de vraag naar content enorm en wordt het publiek via online aanbod bereikt. De sector zelf heeft hiervoor protocollen en portals ontwikkeld. Samen met de sector zet het Rotterdam Film & Media Office zich in voor kwalitatieve producties, meer samenhang tussen de activiteiten, meer diversiteit en voor innovatie.

Het goede nieuws uit 2021 is dan ook dat het RFMO het recordaantal van meer dan 1.000 draaidagen heeft gefaciliteerd. Daarbij valt op dat de producties anders en groter zijn: natuurlijk het internationale Eurovisie Songfestival met optredens op daken en bruggen met 183 miljoen kijkers, maar ook (inter)nationale speelfilms die volledig in Rotterdam zijn opgenomen. Verder vierde het IFFR zijn vijftigste editie en is OPEN Rotterdam verkozen tot beste lokale omroep van Nederland!

Het afgelopen jaar heeft Bibliotheek Rotterdam de gevolgen ondervonden van uiteenlopende coronamaatregelen. Dit heeft ertoe geleid dat Bibliotheek Rotterdam sommige diensten niet of niet volledig aan haar leden,

deelnemers en bezoekers kon aanbieden. Bibliotheek Rotterdam heeft getracht om op anderen (digitale) manieren invulling te geven aan haar belangrijke maatschappelijke functies in de stad.

In de ontwikkeling van de nieuwe Centrale Bibliotheek zijn in 2021 belangrijke stappen gezet. In 2021 is gestart met de selectie van een architect die het voorlopig ontwerp opstelt voor de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek, inclusief buitenruimte en optioneel de stadsmuseale functie. De selectie van een architect vindt in 2022 plaats. Naar verwachting zal Rotterdam bij uitvoering van het ontwerp rond 2029 beschikken over een nieuwe Centrale Bibliotheek die klaar is voor de toekomst, een visitekaartje is voor de stad, een huiskamer voor alle Rotterdammers en een voorbeeld voor de bibliotheekwereld.

Ontwikkelingen 2022-2025

Rotterdamse Cultuurvisie

In de [Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#) geeft de gemeente de uitgangspunten aan voor het cultuurbeleid op langere termijn. Centraal in het beleid staan inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit. Rotterdam staat voor een culturele sector waarin voor iedere Rotterdammer zonder onderscheid een plek is, als bezoeker, als personeel of als maker. Nieuw aanbod en nieuwe genres krijgen de ruimte. Intensieve samenwerking en wederzijdse verbondenheid zijn kernbegrippen. De thema's voor het cultuurbeleid voor de langere termijn zijn leidend in de beleidsnota's, -kaders en -regelingen op het gebied van cultuur in de komende jaren, zoals het beleidskader voor de Bibliotheek, het architectuurbeleid, de popvisie, het Cultuurplan en de regelingen voor projectsubsidies.

Cultuurplan 2021-2024

In het Cultuurplan ligt vast welke culturele organisaties in de jaren 2021-2024 kunnen rekenen op een jaarlijkse subsidie van de gemeente. Naast de artistieke betekenis van de aanvragers is hun bijdrage aan de drie beleidsspeerpunten inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit een belangrijk criterium bij de beoordeling van hun plannen voor de periode 2021-2024.

Film, Media en Bibliotheek

Op basis van de in 2019 vastgestelde Film- en Mediavisie zette de gemeente ook in 2021 in op het versterken van het Rotterdamse film- en mediaklimaat. Met het oog op samenhang in het stelsel van ondersteuningsinstrumenten is een centraal aanspreekpunt ingericht voor de verdere ontwikkeling en uitvoering van het film- en mediabeleid, het Rotterdam Film and Media Office (RFMO).

Het voornemen de Centrale Bibliotheek ingrijpend te vernieuwen is in 2021 verder uitgewerkt tot voorlopig ontwerp.

Wat hebben we bereikt?

Met de Film- en Mediavisie wil de gemeente een kwalitatieve toename van film- en mediaproducties realiseren die Rotterdam en de verhalen van de stad en haar bewoners tonen. Rotterdam wil een

toekomstbestendige mediasector realiseren die de bewoners informeert en inspireert, en die ertoe bijdraagt dat Rotterdammers mediacompetent zijn.

In een breder perspectief wil het college bereiken dat alle Rotterdammers met zo min mogelijk belemmeringen toegang hebben tot informatie, kennis, taal en cultuur via diverse media.

Voor Bibliotheek Rotterdam is het beleid een goede spreiding van voorzieningen over de stad te hebben. Bibliotheek Rotterdam blijft zich hiervoor, binnen de beschikbare middelen, inzetten. Het besluit tot ingrijpende verbouwing van de Centrale bibliotheek wordt in 2022 geconcretiseerd. Na bijna veertig jaar te zijn gebruikt als één van de drukst bezochte culturele voorzieningen, is het gebouw toe aan vernieuwing, zodat het weer volledig kan voldoen aan de functies van een moderne bibliotheek. Bibliotheek Rotterdam speelt een belangrijke rol bij het vergroten van de kansengelijkheid voor Rotterdamse kinderen en jongeren, binnen en buiten het onderwijs, o.a. door bij te dragen aan het verminderen van laaggeletterdheid. Ook richt Bibliotheek Rotterdam zich op het behouden en vergroten van de (digitale) zelfredzaamheid van ouderen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Zorgen dat met één centraal aanspreekpunt en de regeling voor film en media het Rotterdamse film- en mediaklimaat versterkt wordt en in het bijzonder de productie van film- en media van hoge kwaliteit toeneemt, zodat de verhalen van de stad en haar bewoners getoond worden.
- Ontwikkelen van een evaluatie-instrumentarium waarin de bovenstaande doelen zowel kwalitatief als kwantitatief gewogen kunnen worden, in samenwerking met (inter)nationale partijen, zoals het Nederlands Filmfonds, het IFFR, de NPO, Cinecrowd, etc.
- Zorgen dat de stad beschikt over een eigentijdse openbare bibliotheekvoorziening met vestigingen op een groot aantal plaatsen in de stad.
- Zorgen voor optimale toegankelijkheid van kennis, informatie, taal en cultuur door middel van ICT en een breed scala aan media, zoals boeken, video en audio.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Media	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	2	2
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	2	2
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	21.436	21.384	20.503	-881
Apparaatslasten	541	519	474	-45
Inhuur	22	27	3	-24

Overige apparaatslasten	17	16	8	-8
Personeel	503	476	463	-13
Intern resultaat	0	-25	-5	20
Intern resultaat	0	-25	-5	20
Programmalasten	20.895	20.890	20.034	-856
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	-5	7	12
Overige programmalasten	0	0	70	70
Subsidies en inkomensoverdrachten	20.895	20.895	19.957	-938
Saldo voor vpb en reserveringen	-21.436	-21.384	-20.502	882
Saldo voor reserveringen	-21.436	-21.384	-20.502	882
Reserves	0	340	340	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	340	340	0
Saldo	-21.436	-21.044	-20.162	882

x

Vergelijking begrotingssaldi Media

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 21.436
Eerste Herziening 2021	- 21.389
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 21.044
10-maandsrapportage 2021	- 21.044
Realisatie 2021	- 20.162

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Stichting Bibliotheek Rotterdam		-930		930
2. Overige afwijkingen	2	49	0	-47

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 882 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Stichting Bibliotheek Rotterdam

Een deel van de aan Stichting Bibliotheek toegekende subsidie heeft geen betrekking op het jaar 2021. Het bedrag komt daarmee niet voor verantwoording in dit jaar in aanmerking en levert voor 2021 dan ook een eenmalig voordelig resultaat op.

2. Overige afwijkingen

Diverse afwijkingen van geringe omvang.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Stad in transitie, cultuur in verandering; Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021-2024](#)
- [Stad in transitie, cultuur in verandering; Cultuurplan 2021-2024](#)
- [Advies Denktank New Deal Cultuur Rotterdam 2021](#)
- [Rotterdamse Cultuurvisie; Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#)
- [Algemene beleidsregels eenmalige subsidies kunst en cultuur](#)
- [Meerjaren beleidsplan bibliotheekbeleid](#)
- [Beleidskader Evenementen 2019](#)
- [Beleidsvisie Pop 2019-2030](#)
- [Beleidsvisie Creatieve Industrie](#)
- [Film- en Mediavisie 2019-2022](#)
- [Rotterdam Architectuurstad 2019](#)
- [Cultuurverkenning 2017](#)
- [Cultuurverkenning 2019](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Erfgoedwet](#)
- [Bibliotheekwet](#)
- [Mediawet](#)
- [Subsidieverordening Rotterdam 2014](#)

Omschrijving taakveld

Het gemeentebestuur werkt aan een stad met een sterk cultureel klimaat. Cultuur is van groot belang voor de economische positie van Rotterdam in binnen- en buitenland, maakt de stad aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en bedrijven en draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Het gemeentebestuur wil, omwille van een sterk cultureel klimaat, optimale omstandigheden creëren voor de productie van kunst en cultuur, voor de toegankelijkheid ervan en voor het delen van informatie, kennis en

middelen. Onder kunst en cultuur verstaan we meer dan alleen beeldende kunst, theater, dans, muziek, musea en film. Ook de bibliotheek, culturele evenementen, de creatieve industrie en het beleidsveld Toerisme behoren tot het culturele domein.

Om de doelen op het terrein van kunst en cultuur te bereiken, maakt de gemeente beleid, zoals het bibliotheekbeleid, (gemeentelijk) collectiebeleid, architectuurbeleid, toeristisch beleid en het vierjaarlijkse Cultuurplan.

Tot het taakveld Media behoren:

- de Bibliotheek Rotterdam
- de lokale omroep en mediaregeling
- film-, tv- en mediaproducties, inclusief bijbehorende (culturele) infrastructuur
- de lokale pers en informatievoorziening, voor zover behorend tot de gemeentelijke bevoegdheid

Musea - Cultuur

Pagina 40

Musea - Cultuur

Het cultureel klimaat versterken.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen.

Voortgang 2021

Pas begin juni hebben de musea hun deuren onder voorwaarden weer mogen heropenen voor het publiek. Voor de musea betekende dit ook in 2021 aanmerkelijk minder bezoekers dan gepland. Zij hebben dan ook een deel van de prestatieafspraken ook in 2021 niet kunnen realiseren. Hoewel de subsidie is gecontinueerd, zullen de musea door o.a. lagere eigen inkomsten aanzienlijke financiële schade leiden. De Rotterdamse musea hebben in 2021 gebruik kunnen maken van de noodsteunregelingen die de gemeente voor de instandhouding van de lokale culturele infrastructuur heeft opengesteld.

Ontwikkelingen 2022-2025

Rotterdamse Cultuurvisie

In de [Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#) geeft de gemeente de uitgangspunten aan voor het cultuurbeleid op langere termijn. Centraal in het beleid staan inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit. Rotterdam staat voor een culturele sector waarin voor iedere Rotterdammer zonder onderscheid een plek is, als bezoeker, als personeel of als maker. Nieuw aanbod en nieuwe genres krijgen de

ruimte. Intensieve samenwerking en wederzijdse verbondenheid zijn kernbegrippen. De thema's voor het cultuurbeleid voor de langere termijn zijn leidend in de beleidsnota's, -kaders en -regelingen op het gebied van cultuur in de komende jaren, zoals het beleidskader voor de Bibliotheek, het architectuurbeleid, de popvisie, het Cultuurplan en de regelingen voor projectsubsidies.

Cultuurplan 2021-2024

In het Cultuurplan ligt vast welke culturele organisaties in de jaren 2021-2024 kunnen rekenen op een jaarlijkse subsidie van de gemeente. Naast de artistieke betekenis van de aanvragers is hun bijdrage aan de drie beleidsspeerpunten inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit een belangrijk criterium bij de beoordeling van hun plannen voor de periode 2021-2024.

Herstel en transitie na de coronacrisis

Begin mei deed de Denktank New Deal Cultuur aanbevelingen aan het gemeentebestuur en de cultuursector om de cultuursector na het einde van de coronapandemie zo snel mogelijk te laten herstarten en een transitie mogelijk te maken naar meer weerbaarheid, wendbaarheid en veerkracht dan voor corona.

De Denktank is een initiatief uit de cultuursector zelf. De gemeente heeft dit initiatief omarmd en ondersteund. Mariëtte Hamer, onder andere voorzitter van de SER, was bereid het voorzitterschap op zich te nemen. In [zijn advies](#) doet de Denktank aanbevelingen aan de gemeente voor noodsteun, herstart en transitie van de cultuursector, zodra de coronamaatregelen dat weer toelaten.

Voor de uitvoering van de aanbevelingen (noodsteun, herstart en transitie) zet de gemeente de middelen in die het Rijk beschikbaar stelt voor de instandhouding van de lokale culturele infrastructuur, over 2021 € 12,3 miljoen. Van de € 12,3 miljoen die Rotterdam ontving, is ongeveer € 6,3 miljoen gebruikt voor noodsteun in 2021. Er loopt een nieuwe noodsteunronde van € 4 miljoen tot en met maart 2022 en er zijn activiteiten gestart in het kader van de herstart van de sector. Een programma voor ondersteuning van de sector in haar transitie is in ontwikkeling. De resterende rijksmiddelen worden daarvoor ingezet.

Renovaties

De gemeente is eigenaar van het gebouw van Museum Boijmans van Beuningen en grotendeels eigenaar van de collectie van het museum. In mei 2019 is het museum gesloten en is een begin gemaakt met de renovatie- en verbouwingswerkzaamheden, die zeven jaar gaan duren. In december 2021 is het besluit genomen over de omvang van de renovatie.

Stadsmuseale functie

In het kader van het Cultuurplan 2021-2024 heeft de gemeente in 2020 besloten om een nieuwe stadsmuseale functie te ontwikkelen. De activiteiten van Museum Rotterdam zijn daarom momenteel beperkt tot het openstellen van Museum 40-45 en het beheren van de erfgoedcollectie. Het streven is om de nieuwe stadsmuseale functie

nog tijdens deze Cultuurplan-periode (2021-2024). In de periode dat de nieuwe huisvesting nog niet klaar is, verzorgt de NSF activiteiten op verschillende plekken in de stad.

Wat hebben we bereikt?

Het cultureel klimaat versterken

Om het cultureel klimaat te versterken zijn de volgende doelen geformuleerd;

- Optimale voorzieningen bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met in het bijzonder ruimte voor nieuw, divers talent.
- Cultuurmakers stimuleren en in staat stellen hun talent te ontwikkelen en zich te professionaliseren, opdat zij mede zorgdragen voor een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek.
- Zorgen voor een breed cultuuraanbod dat aansluit bij de diversiteit van de bevolking en de dynamiek van de stad zodat elke Rotterdammer iets van zijn gading kan vinden.
- De aantrekkelijkheid van Rotterdam voor bewoners, bedrijven en bezoekers verder ontwikkelen zodat de stad ook op langere termijn nationaal en internationaal interessant is als vestigingsplaats en toeristische trekpleister.

De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk een sterk cultureel klimaat voor de stad is. Het heeft ook laten zien dat de sector staat te trappelen om een aantal ontwikkelingen uit het afgelopen jaar vast te houden en verder te ontwikkelen. Samenwerking binnen de cultuursector en met partijen daarbuiten en (digitale) innovatie zijn toegenomen en als uitvloeisel daarvan zijn ook nieuwe initiatieven ontstaan voor inclusiviteit, zoals manieren om nieuwe publieksgroepen te bereiken en acties voor een inclusiever personeelsbeleid. Het zijn ook centrale thema's in de transitieaanbevelingen van de Denktank New Deal Cultuur, die bovendien voorstelt daarvoor andere vormen van financiële ondersteuning te onderzoeken dan de gebruikelijke subsidierelatie en te komen tot een herziening van de relatie tussen cultuursector en overheid. De gemeente heeft die handschoen inmiddels opgepakt.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen

Een van de speerpunten in het cultuurbeleid is het vergroten en verbreden van het publieksbereik; alle Rotterdammers moeten in de cultuursector iets van hun gading kunnen vinden.

Ook cultuureducatie past daarin. De cultuursector draagt daarmee bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren opdat zij beschikken over de benodigde 21ste-eeuwse vaardigheden om volwaardig te kunnen participeren in de Rotterdamse samenleving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het cultureel klimaat versterken

Om de doelen op het terrein van kunst en cultuur te bereiken, ontwikkelt de gemeente op een groot aantal facetten van het culturele leven beleid.

In het cultuurbeleid voor de komende jaren staan de i's van inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit centraal:

Cultuur is voor alle Rotterdammers bereikbaar en toegankelijk; alle Rotterdammers kunnen iets van hun gading vinden en meedoen.

We geven ruimte aan nieuwe makers, creatieven en talenten en stimuleren een sterkere verbinding tussen deze nieuwe makers, creatieven en talenten enerzijds en de bestaande culturele organisaties anderzijds.

We streven naar een compleet en evenwichtig cultureel ecosysteem in de stad dat de brede culturele sector intern verbindt en dat een stevige meerwaarde heeft voor vele andere sectoren.

Voor de uitvoering van dit beleid krijgt een aantal culturele organisaties meerjarige subsidies. Behalve subsidie in het kader van het Cultuurplan gaat het dan onder andere om de tweejarige Impulsregeling Cultuur. Daarnaast verleent de gemeente subsidies voor projecten, ondersteunt zij crowdfundingcampagnes en verleent zij via de landelijke organisatie Cultuur+Ondernemen laagrentende leningen. Een bijzondere vorm van subsidiëring is Pitcher Perfect010. Meer informatie hierover is te vinden op de [gemeentelijke website](#) en gerelateerde pagina's. Sinds begin 2021 kent de gemeente naast het vierjarige Cultuurplan de tweejarige Impulsregeling Cultuur voor jonge culturele organisaties uit Rotterdam die zich willen ontwikkelen en professionaliseren. De subsidie geldt voor zowel de ontwikkel- als de artistieke activiteiten en de aanvraag moet expliciteren welk ontwikkeldoel de organisatie heeft en hoe zij dat wil realiseren.

Ook is in 2021 de pilot Eenzaamheid Ouderen gestart. Het betreft een experiment waarbij ontwerpers gevraagd werd hun ontwerpkracht in te zetten bij het tegengaan van eenzaamheid onder ouderen. uiteindelijk zijn drie onderzoeksvoorstellen gehonoreerd.

Daarnaast vormen acht culturele instellingen met draagkracht, ervaring en capaciteit sinds 2021 de Rotterdamse Culturele Basis. Van hen wordt verwacht dat ze verantwoordelijkheid voor de sector als geheel nemen. Met behulp van deze instellingen wil de gemeente de cultuursector in staat stellen haar strategische rol in de stad verder te versterken. De instellingen in de Rotterdamse Culturele Basis kunnen gezien worden als strategische denktank bij het aanpakken van de stedelijke opgaven van Rotterdam. In de komende jaren zullen zij een werkprogramma voor de periode 2021-2024 uitvoeren dat ze in samenspraak met de gemeente hebben ontwikkeld.

De intermediaire instellingen Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam, Cultuur Concreet (kunst en cultuur in de gebieden) en SKAR (werkruimtes voor de creatieve sector) hebben met ingang van 2021 een plaats buiten het Cultuurplan, vergelijkbaar met Rotterdam Festivals.

Cultuureducatie, mede gericht op de ontwikkeling van creatieve en 21ste-eeuwse vaardigheden, verdient een stevige positie in het geheel van het onderwijs. Daarom heeft het college voor cultuureducatie een indicator opgenomen in het collegeprogramma. Ook in 2022 blijft de gemeente werken aan de duurzame borging van cultuur in het onderwijs: in 2022 moet 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen zijn in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. Hoewel een aantal forse stappen gezet is, heeft corona scholen en culturele organisaties helaas op achterstand gezet.

Publieksbereik blijft ook in 2022 een van de belangrijkste onderdelen van het cultuurbeleid 2021-2024.

De beperkingen door corona hebben een zware wissel getrokken op de activiteiten en bezoekcapaciteit van de

cultuursector. Het zal naar verwachting nog lang duren voordat er sprake is van volledig herstel van de bezoekerijfers. Tegelijk dienen zich door de toenemende ontwikkelingen mogelijkheden aan om cultuur ook op nieuwe manieren aan het publiek aan te bieden en om nieuwe publieksgroepen te interesseren voor cultuur. Wij stimuleren en ondersteunen die waar mogelijk.

De gemeente heeft in de uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021-2024 uitgesproken dat de cultuursector de landelijke Governance Code Cultuur, de Code Inclusie en Diversiteit en de Fair Practice Code dient toe te passen. Voor de uitvoering van het beginsel van fair pay heeft de gemeente het cultuurplanbudget met ingang van 2021 verhoogd. De wijze waarop de sector gevolg geeft aan de drie codes wordt de komende jaren gemonitord en waar nodig ondersteund.

De cultuurdeelname door Rotterdammers verhogen

Bij vergroten en verbreden van het publieksbereik gaat het zowel om het bezoek aan stedelijke culturele voorzieningen als musea en theaters, als om actieve deelname aan culturele activiteiten in de wijk, zoals zelf muziek maken en wijkfestivals. De gemeente stimuleert de organisatie van activiteiten, programma's en evenementen die aansluiten bij de vraag van de Rotterdammers. Het in 2018 begonnen onderzoek naar publieksbereik, waaraan alle meerjarig gesubsidieerde Rotterdamse culturele organisaties deelnemen, gaat door in de periode 2021-2024. Op basis van de ervaringen tot nog toe en aanbevelingen van de Rekenkamer Rotterdam worden verbeteringen in het proces aangebracht. Focusgroepen in de cultuurdeelname zijn de komende jaren de Wijkgerichte Vrijetijdgenieters en de Stedelijke Toekomstbouwers (Rotterdam Festivals, De Rotterdamse culturele doelgroepen).

Om alle kinderen de kans te geven met cultuur in aanraking te komen, blijft de gemeente inzetten op cultuuronderwijs met (professionele) docenten op alle Rotterdamse scholen. Het streven is dat alle basisschoolleerlingen in Rotterdam in 2022 kwalitatief goede cultuureducatie krijgen en dat cultuureducatie in toenemende mate duurzaam geborgd is in het Rotterdamse basisonderwijs.

In het lopende coalitieakkoord is voor cultuureducatie als indicator opgenomen dat in 2022 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen is in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. Het is nog onduidelijk wat in 2021 de invloed van de coronacrisis en de sluiting van de scholen is geweest op de college-indicator dat in 2022 30% van de basisscholen een of meer niveaus gestegen is in het Rotterdamse Cultuureducatie Model. In 2020 is de doelstelling voor dat jaar wel gehaald. De resultaten over 2021 worden in de loop van het voorjaar verwacht.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Musea - Cultuur	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	3	3

Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	3	3
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	34.572	33.678	33.014	-664
Apparaatslasten	812	778	816	38
Inhuur	33	40	109	70
Overige apparaatslasten	25	24	12	-13
Personeel	754	714	695	-19
Intern resultaat	0	-43	33	76
Intern resultaat	0	-43	33	76
Programmalasten	33.761	32.943	32.165	-778
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	800	1.023	752	-271
Subsidies en inkomensoverdrachten	32.961	31.920	31.413	-507
Saldo voor vpb en reserveringen	-34.572	-33.678	-33.011	667
Saldo voor reserveringen	-34.572	-33.678	-33.011	667
Reserves	0	230	0	-230
Onttrekking reserves	0	230	0	-230
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-34.572	-33.448	-33.011	437

x

Vergelijking begrotingssaldi Musea - Cultuur	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 34.572
Eerste Herziening 2021	- 33.455
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 33.448
10-maandsrapportage 2021	- 33.448
Realisatie 2021	- 33.011

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Noodsteun corona		-751		751
2. Renovatie museum Boijmans van Beuningen		-512	-230	282
3. Overige afwijkingen	3	599		-596
Totaal afwijkingen	3	-664	-230	437

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 437 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Noodsteun corona

Van de toegekende middelen voor Noodsteun (corona) aan culturele instellingen vallend onder dit taakveld, blijft een bedrag van € 751 over.

2. Renovatie museum Boijmans van Beuningen

Het benodigde bedrag voor de - niet activeerbare - kosten van de renovatie van museum Boijmans van Beuningen viel in 2021 lager uit dan begroot. Daardoor kon ook de begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve (€ 230) in 2021 achterwege blijven.

3. Overige afwijkingen

Diverse afwijkingen van geringe omvang.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Stad in transitie, cultuur in verandering: Uitgangspunten voor het cultuurbeleid 2021-2024](#)
- [Stad in transitie, cultuur in verandering: Cultuurplan 2021-2024](#)
- [Advies Denktank New Deal Cultuur Rotterdam 2021](#)
- [Rotterdamse Cultuurvisie: Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad](#)
- [Algemene beleidsregels eenmalige subsidies kunst en cultuur](#)
- [Meerjaren beleidsplan bibliotheekbeleid](#)
- [Beleidskader Evenementen 2019](#)
- [Beleidsvisie Pop 2019-2030](#)
- [Beleidsvisie Creatieve Industrie](#)
- [Film- en Mediavisie 2019-2022](#)
- [Rotterdam Architectuurstad 2019](#)
- [Cultuurverkenning 2017](#)
- [Cultuurverkenning 2019](#)
- [Wet op het specifiek cultuurbeleid](#)
- [Erfgoedwet](#)

- [Bibliotheekwet](#)
- [Mediawet](#)
- [Subsidieverordening Rotterdam 2014](#)

Omschrijving taakveld

Het gemeentebestuur werkt aan een stad met een sterk cultureel klimaat. Cultuur is van groot belang voor de economische positie van Rotterdam in binnen- en buitenland, maakt de stad aantrekkelijk voor bewoners, bezoekers en bedrijven en draagt bij aan de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren.

Het gemeentebestuur wil, omwille van een sterk cultureel klimaat, optimale omstandigheden creëren voor de productie van kunst en cultuur, voor de toegankelijkheid ervan en voor het delen van informatie, kennis en middelen. Onder kunst en cultuur verstaan we meer dan alleen beeldende kunst, theater, dans, muziek, musea en film. Ook de bibliotheek, culturele evenementen en de creatieve industrie behoren tot het culturele domein.

Om de doelen op het terrein van kunst en cultuur te bereiken, maakt de gemeente beleid, zoals het bibliotheekbeleid, (gemeentelijk) collectiebeleid, architectuurbeleid, film- en mediabeleid en het vierjaarlijkse Cultuurplan.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME

Pagina 41

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME

Het bieden van een laagdrempelig aanbod van educatie, recreatie en expertise op gebied van natuur en milieu.

Groeninitiatieven vanuit de samenleving op het gebied van natuur- en milieueducatie.

Vitale speeltuinen, verspreid over de stad.

Vitale scoutingverenigingen met een attractief aanbod en deskundige leiding.

Voortgang 2021

De exploitatie van de acht kinderboerderijen en de uitvoering van de educatieve natuurlessen aan basisscholen is met een subsidie van de gemeenten uitgevoerd door de stichting Natuurstad. De kinderboerderijen hebben te maken gehad met sluiting (aan het begin en eind van het jaar) als gevolg van de coronamaatregelen. In 2021 hebben 11 kleine initiatieven gebruik gemaakt van de NME subsidieregeling.

De huidige overeenkomst met de Dierenbescherming voor de opvang van dieren is met een overbrugging

verlengd. De Europese Aanbesteding voor het nieuwe asiel loopt door in Q1 2022. Op 16 december 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met het investeringsbesluit waarmee overgegaan kan worden tot realisatie van het dierenasiel aan de Abraham van Stolkweg 33.

Het actieprogramma "Speeltuinen, een stap naar de toekomst" is in 2021 uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma Speeltuinverenigingen. Hierin zijn pilots en acties opgenomen om meer vrijwilligers te werven, te komen tot ruimere openstelling, samen spelen door kinderen met en zonder beperking te stimuleren en te komen tot een intensiever gebruik van speeltuinen als multifunctionele sport- en speelplek.

De 33 scoutinggroepen zijn belangrijke recreatieve voorzieningen voor Rotterdam. De uitvoering van het Actieprogramma verenigingen voor de scoutinggroepen heeft zich vooral gericht op verhoging van het ledenaantal, gezamenlijke activiteiten van scoutinggroepen, en samenwerking tussen scoutinggroepen en andere partijen in de wijk zoals sportclubs en speeltuinen.

Wat hebben we bereikt?

Het bieden van een laagdrempelig aanbod van educatie, recreatie en expertise op gebied van natuur en milieu.

Hierdoor wordt het bewust duurzaam en gezond gedrag gestimuleerd. Door kennis over natuur en milieu wordt het plezier in de leefomgeving vergroot. Een volgende stap is het verder ontwikkelen van een verantwoorde levensstijl (gedrag) op gebieden als voeding, energie, duurzaamheid en dierenwelzijn.

Groenmakelaar en groenloket

Groeninitiatieven op stedelijke niveau en op wijkniveau op het gebied van natuur- en milieueducatie bevorderen een gezonde en levensstijl. Dit voor doelgroepen waar nog weinig aanbod voor is en in wijken en gebieden waar nog weinig groen aanbod is. Door de activiteiten worden de deelnemers bewust gemaakt van het belang om op verantwoorde wijze om te gaan met natuur en milieu.

Vitale speeltuinen, verspreid over de stad welke een rol vervullen in de wijk en veilig spelen voor kinderen mogelijk maken

- Vitale speeltuinen, verspreid over de stad welke een rol vervullen in de wijk en veilig spelen voor kinderen mogelijk maken.
- Buiten spelen op de speeltuinen is belangrijk voor de motorische, sociaal-emotionele en cognitieve ontwikkeling van kinderen. Dit draagt bij aan het gezond veilig en kansrijk kunnen opgroeien van kinderen.
- De toekomstbestendige speeltuinvereniging moet inspelen op veranderingen in de samenleving en een volwaardige partner zijn binnen het geheel van maatschappelijke voorzieningen in een wijk.

Vitale scoutingverenigingen met een attractief aanbod en deskundige leiding

- Scoutingverenigingen zijn maatschappelijk betrokken jeugd- en jongerenorganisaties, die hun leden met aantrekkelijk scoutingprogramma een plezierige, actieve en uitdagende vrijetijdsbesteding bieden, geïnspireerd op het buitenleven.
- Vitale scoutingverenigingen zijn verenigingen waar sprake is van een gezonde financiële situatie, een goed vrijwilligersbeleid, voldoende en competent kader, voldoende leden, betrokken ouders, een toekomstbestendige, veilige en duurzame accommodatie en een duidelijke visie en missie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bieden van een laagdrempelig aanbod van voorzieningen, recreatie, educatie en expertise op gebied van natuur en milieu.

- De opdracht voor nieuw beleid voor Natuur- en Milieueducatie ter vervanging van het huidig beleidskader uit 2013 is vastgesteld (uitwerking in 2022).
- De exploitatie van de acht kinderboerderijen en de uitvoering van de educatieve natuurlessen aan basisscholen wordt verzorgd door de stichting Natuurstad. Deze stichting is een belangrijke partij voor de uitvoering van de doelen op het gebied van Natuur- en Milieueducatie.
- De subsidieregeling Natuur- en Milieueducatie is met een jaar verlengd. In 2021 hebben 11 kleine initiatieven gebruik gemaakt van de (jaarlijkse) NME subsidie.

Dierenopvang

De huidige overeenkomst met de Dierenbescherming voor de opvang van dieren is met een overbrugging verlengd. De Europese Aanbesteding voor het nieuwe asiel loopt door in Q1 2022. Op 16 december heeft de gemeenteraad ingestemd met het investeringsbesluit waarmee overgegaan kan worden tot realisatie van het dierenasiel aan de Abraham van Stolkweg 33.

Groenmakelaar heeft een eigen groenloket en is aangesloten bij de ontwikkeling van een centraal initiatievenloket. Dit heeft ertoe geleid dat het in- en extern netwerk voor groeninitiatieven is uitgebreid. Groenmakelaar stemt af met de groene initiatiefnemers in de stad, brengt collega's van de verschillende clusters en programma's bij elkaar om integrale vragen van een goed antwoord te voorzien.

Het actieprogramma "Speeltuinen, een stap naar de toekomst" is uitgewerkt in een Uitvoeringsprogramma Speeltuinverenigingen.

Belangrijke doelen hierin zijn het bevorderen van de vitaliteit van speeltuinen en het stimuleren van de vernieuwing van speeltuinen.

In het Uitvoeringsprogramma zijn pilots en acties opgenomen om meer vrijwilligers te werven, te komen tot ruimere openstelling, samen spelen door kinderen met en zonder beperking te stimuleren en te komen tot een intensiever gebruik van speeltuinen als multifunctionele sport- en speelplek.

De uitwerking van het Uitvoeringsprogramma is gestart. De stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam (BSW) heeft een kopgroep van speeltuinen samengesteld waarmee de verschillende pilots en acties in de praktijk worden getoetst.

De 33 scoutinggroepen zijn belangrijke recreatieve voorzieningen voor Rotterdam. De uitvoering van het Actieprogramma verenigingen voor de scoutinggroepen heeft zich vooral gericht op verhoging van het ledenaantal, gezamenlijke activiteiten van scoutinggroepen, en samenwerking tussen scoutinggroepen en andere partijen in de wijk zoals sportclubs en speeltuinen.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal vitale speeltuinen	Streefwaarde		26	39	52	52	52
	Realisatie	26	36	39	49		
Vitaliteit scouting*	Streefwaarde		PM	32	32	32	32
	Realisatie						

*Voor scouting vindt in 2022 een eerste meting vitaliteit plaats in het kader van het Actieprogramma Verenigingen

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.291	2.352	2.276	-76
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	2.291	2.352	2.276	-76
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	18.893	19.664	19.282	-382
Apparaatslasten	821	820	826	6
Inhuur	150	150	72	-79
Overige apparaatslasten	14	14	34	20
Personeel	656	656	721	65

Intern resultaat	1.078	892	1.112	220
Intern resultaat	1.078	892	1.112	220
Programmalasten	16.994	17.952	17.343	-609
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	1.355	2.109	1.983	-126
Overige programmalasten	1.032	931	686	-245
Subsidies en inkomensoverdrachten	14.607	14.912	14.674	-238
Saldo voor vpb en reserveringen	-16.601	-17.312	-17.005	306
Saldo voor reserveringen	-16.601	-17.312	-17.005	306
Reserves	0	493	98	-395
Onttrekking reserves	0	493	98	-395
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-16.601	-16.819	-16.907	-88

X

Vergelijking begrotingssaldi Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 16.601
Eerste Herziening 2021	- 16.833
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 16.819
10-maandsrapportage 2021	- 16.819
Realisatie 2021	- 16.907

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Recreatieoord Hoek van Holland	48	595	0	-547
2. Bouw nieuw dierenasiel	0	-395	-395	0
3. Diverse afwijkingen	-124	-582	0	458
Totaal afwijkingen	-76	-382	-395	-88

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 88 nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Recreatieoord Hoek van Holland

Het recreatieoord heeft dit jaar een tekort van € 547. Dit tekort bestaat voornamelijk uit een knelpunt in de kostendeekkende huur en kostenstijgingen in de exploitatie die niet aan recreanten worden doorbelast. Ook zijn er kosten op de exploitatie geboekt die te maken hebben met het onderzoek naar het vervreemdingsproces.

2. Bouw nieuw dierenasiel

Er is in 2021 voor de ontwikkelkosten voor de bouw van een nieuw dierenasiel € 493 gereserveerd. Vanwege toentertijd nog niet in te schatten kosten t.a.v. ontwikkelkosten in 2021, is de totale bestaande reserve begroot als onttrekking. In 2021 is voor € 98 gebruik hiervan gemaakt. De resterende middelen dienen in 2022 beschikbaar te blijven voor de ontwikkelkosten ten behoeve van de bouw van het nieuwe dierenasiel.

3. Diverse afwijkingen

Deze afwijking bestaat uit kleine verschillen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Beleidsnotitie “Toekomst Rotterdamse Speeltuinen” \(oktober 2013\)](#)
- [Beleidskader “NME heeft de toekomst – vernieuwing van natuur- en milieueducatie in Rotterdam” \(november 2013\)](#)
- [Besluitvorming verzelfstandiging NME](#)

Omschrijving taakveld

Op het gebied van natuur en milieu draagt het college bij aan het betrekken van Rotterdammers bij duurzaamheid en het bevorderen van een duurzame en gezonde levensstijl met behulp van een laagdrempelig aanbod van educatie, recreatie en participatie. Inzet van het college is ook een goed aanbod aan recreatieve voorzieningen zoals speeltuinen en scouting in stand te houden met een goede spreiding over de wijken. In dit kader exploiteert de gemeente het recreatieoord in Hoek van Holland.

Sportaccommodaties

Pagina 42

Sportaccommodaties

Kwalitatief hoogwaardige, duurzame, goed toegankelijke en voldoende sportvoorzieningen.

Opstellen in eigendom van sportverenigingen zijn van voldoende kwalitatief niveau.

Toegankelijke voorzieningen voor mensen met een beperking.

Intensiever gebruik van sportvoorzieningen.

Voortgang 2021

Eind september 2021 is het uitvoeringsprogramma van het IHP Sport 2021-2025 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma omvat de projecten welke op korte termijn uitgevoerd dienen te worden en bevat daarnaast lopende projecten uit de eerste tranche. Vanuit het in 2017 gestarte pakket aan investeringsmaatregelen in sportaccommodaties is in 2021 extra veldcapaciteit gerealiseerd met de aanleg van een multifunctioneel kunstgrasveld bij de Hookers en HVC '10 in Hoek van Holland en een kunstgrasveld op de Schulpweg.

In 2021 is de Investeringssubsidie breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen (1/3 regeling) door het college voortgezet. In 2021 zijn vanuit deze regeling 14 aanvragen verleend aan verenigingen, met name voor de verduurzaming van de accommodaties. In 2021 zijn enkele nieuwe gymzalen met een innovatieve inrichting opgeleverd.

Vanwege de coronamaatregelen zijn de binnensportaccommodaties gedurende een deel van het jaar (de eerste maanden en de laatste anderhalve maand) gesloten geweest en waren de buitensportaccommodaties beperkt open. De hierdoor geleden financiële schade is gecompenseerd via de noodsteun corona sport.

Wat hebben we bereikt?

Kwalitatief hoogwaardige, duurzame, goed toegankelijke en voldoende sportvoorzieningen.

Sportvoorzieningen zijn een randvoorwaarde om Rotterdammers aan het sporten te krijgen en te houden. Het college zet zich in voor uitnodigende sportvoorzieningen en voor het goed neerzetten en versterken van het concept van de sportcirkel: de infrastructuur aan sportvoorzieningen rondom de oude stadswijken. Uitgangspunten zijn hierbij:

- Minimaal handhaving van de bestaande capaciteit.
- Intensiever gebruiken van de bestaande capaciteit (bijvoorbeeld door spreiding van gebruiken/of aanleg van kunstgras).
- Investeren in uitbreiding of nieuwbouw waar echt noodzakelijk.

Kwalitatief voldoende opstellen van sportverenigingen

Ook de verenigingsopstellen, veelal in economisch eigendom bij diezelfde verenigingen, vormen een belangrijk onderdeel van de sportinfrastructuur. Het college wenst de kwaliteit van deze opstellen op orde te krijgen en te houden, zodat de sportcomplexen uitnodigend zijn voor haar (potentiële) gebruikers.

Toegankelijke voorzieningen voor mensen met een beperking

- Bij renovatie en nieuwbouw van gemeentelijke sportaccommodaties zorgen we ervoor dat de voorzieningen toegankelijk zijn voor bezoekers en sporters met een beperking.
- Verenigingen worden via de 1/3e regeling gestimuleerd om hun eigen accommodatie toegankelijker te maken.

Intensiever gebruik van sportvoorzieningen

De sportbehoefte is stijgend in Rotterdam en ook de groeiambitie van de stad zal zorgen voor extra vraag. Het college heeft als primair uitgangspunt om de bestaande capaciteit te behouden; intensivering van het huidige gebruik is dan een voorwaarde om de extra vraag op te kunnen vangen.

Verduurzaming van de gemeentelijke voorzieningen en stimuleren van partners/verenigingen om dat ook te doen bij hun voorzieningen

Het college neemt energiebesparende en duurzaamheidsmaatregelen rond de sportaccommodaties. Daarnaast stimuleert het college dat sportverenigingen duurzaamheidsmaatregelen nemen rond de eigen opstallen, met gebruik van stedelijke en landelijke subsidieregelingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Er is uitvoering gegeven aan de eerste tranche van het Integraal Huisvestingsplan Sport (IHP) 2020-2030. Deze eerste tranche bestaat uit 1) de vervanging van zwembad Overschie, 2) het project Huis op Zuid, 3) Sporthal Stadionpark en 4) vervanging sporthal Schuttersveld, 5) een CTO in het Topsportcentrum en 6) de vernieuwing van veldsportcomplex Nieuw-Terbregge.
- Eind september is het uitvoeringsprogramma van het IHP Sport 2021-2025 vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma omvat de projecten welke op korte termijn uitgevoerd dienen te worden en bevatten daarnaast lopende projecten uit de eerste tranche. Het benodigd budget voor uitvoering van het totale IHP Sport 2020-2030 is in de Voorjaarsnota 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.
- Uit het in 2017 gestarte pakket aan investeringsmaatregelen in sportaccommodaties is in 2021 extra veldcapaciteit gerealiseerd middels de aanleg van een multifunctioneel kunstgrasveld bij de Hookers en HVC '10. Uit hetzelfde pakket is een kunstgrasveld op de Schulpweg gerealiseerd. Ook met het Honkbal op Zuid aan de Oldegaarde en de nieuwe accommodatie van LMO en De Zwervers zijn grote vorderingen gemaakt. Begin 2022 zal het gerenoveerde clubgebouw worden opgeleverd.
- Er is gestart met de realisatie van zwembad/sporthal Huis op Zuid en gymzaal in Heijplaat.

In 2021 is de Investeringssubsidie breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen (1/3 regeling) door het college voortgezet. In 2021 zijn op deze regeling 14 aanvragen verleend, waarmee het subsidieplafond van € 400.000 aan subsidie is bereikt. Hoofzakelijk hebben verenigingen de regeling benut ter verduurzaming van de accommodatie. Voor de (aflopende) regeling Energiebesparende maatregelen is eveneens het subsidieplafond bereikt in 2021. Aan 7 verenigingen is subsidie verleend met een totaalbedrag van € 150.000.

- We passen de beleidsregel “‘Basiseisen toegankelijkheid gemeentelijke binnensportaccommodaties’ (2014) toe op de gemeentelijke binnensportaccommodaties voor nieuwbouw en grootschalige renovatie. Bij nieuw te bouwen of te renoveren accommodaties voor buitensport worden de richtlijnen Toegankelijkheid buitensportaccommodaties meegenomen.
  - Mulier Instituut heeft onderzoek uitgevoerd naar de belemmeringen en wensen van mensen met een beperking voor de sportprogrammering en de toegankelijkheid van de sportaccommodaties. Deze inzichten nemen we mee bij verdere beleidsontwikkelingen en waar mogelijk binnen het IHP
  - In de 1/3 regeling is opgenomen dat er bij de investeringen aan de accommodatie rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid en bruikbaarheid voor mensen met een beperking. Verenigingen worden geadviseerd om gebruik te maken van de subsidieregeling van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport ‘Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties’ waarin onder andere een aanvullende subsidie voor investeringen op het gebied van toegankelijkheid mogelijk is. In 2021 zijn er geen subsidies verleend die direct betrekking hadden op het toegankelijker maken van de accommodatie. Hoofdzakelijk investeringen in duurzaamheid (ledverlichting, zonnepanelen etc).
-
- In 2021 zijn de algemene voorwaarden voor de gebruikersovereenkomsten met sportverenigingen op de buitensportcomplexen aangepast, zodat het Sportbedrijf in het vervolg meer en beter kan sturen op intensivering van gebruik. Verenigingen gaan hiervan meeprofiteren.
  - Door het Sportbedrijf is een plan van aanpak bezettingsgraad van buitensportcomplexen opgesteld. In 2021 is een nulmeting over het daadwerkelijke veldgebruik op buitensportcomplexen uitgevoerd.
  - Op sportpark Olympia is een innovatief (interactief) sportveld toegevoegd, waarmee er meer en andersoortig (informeel) gebruik kan plaatsvinden. Met deze unieke toevoeging wordt het sportcomplex aantrekkelijker voor meerdere soorten gebruikers.
  - Sportregisseurs worden ingezet voor advisering bij nieuwe gymzalen om een goede afstemming te krijgen van de vragen en behoeften in een gebied. Dit zal leiden tot intensiever gebruik in de toekomst. Dit heeft in Delfshaven geleid tot de realisatie van een Urban Gymzaal.
  - Door het Sportbedrijf is het aanbod van de binnensport vernieuwd om faciliteiten te verbeteren en nieuwe doelgroepen aan te trekken in samenwerking met onderwijs:
    - In april 2021 is de showcase Gymzaal Polderplein als Athletic Skills Model gymzaal opgeleverd.
    - In 2021 is er gewerkt aan de derde showcase, namelijk de showcase Gymzaal Bulgaarsestraat als Urban Sports Gymzaal. Sportmaterialen en toestellen zijn hier vernieuwd.
    - Nieuwe aanpak van vervanging van toestellen/inrichting gymzalen mede op basis van wensen van de gebruikers in plaats van 1-op-1-vervanging van toestellen.
    - Nieuwe inrichting Karimumstraat met o.a. een flexoclimb, walljumper en een alternatieve losse inrichting.
- Om een intensiever gebruik van sportvoorzieningen te stimuleren is in 2021 door het Sportbedrijf een vernieuwd digitaal verhuurloket, nu ook wel de webshop genoemd, gelanceerd.
-
- Rotterdam Sportsupport ondersteunt en begeleidt, in samenwerking met externe partners, sportverenigingen om te komen tot energiebesparende maatregelen aan hun voorzieningen.
  - In 2020 heeft de regeling energiebesparende maatregelen haar subsidieplafond bereikt. Verenigingen die

ondanks het bereikte subsidieplafond energiebesparende maatregelen wensen te doen kunnen hiervoor de 1/3 regeling (investeringssubsidie) benutten. Met een bijdrage uit het IFR kon in 2021 het subsidieplafond worden verhoogd en de regeling energiebesparende maatregelen actief blijven. In 2022 wordt gezien of het stimuleren van verduurzaming structureel kan worden ondergebracht binnen de 1/3 regeling.

- Vanuit het IFR is naast de ophoging van het subsidieplafond, invulling gegeven aan de projecten; ledverlichting, Topsportcentrum en de vermindering gebruik van afvalstromen op sportverenigingen (waaronder in 2021 het project 'Plastic ain't fantastic').

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stijging bezetting naschools gebruik gymzalen.	Streefwaarde	24%	24%	25%	26%	26%	
	Realisatie	24%	26%				
Stijging bezetting naschools gebruik sporthallen*	Streefwaarde	46%	46%	48%	48%	48%	
	Realisatie	46%	49%				
Bezettingspercentage buitensportvelden**	Streefwaarde	N.v.t.					
	Realisatie						
* Dit betreft het gebruik over het hele jaar, in de verenigingsperiode zitten de sporthallen al vol.							
** Hiervoor wordt nog een meetinstrument ontwikkeld en volgt nog een nulmeting.							

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Percentage opstellen van verenigingen dat minimaal op niveau 3 is*	Streefwaarde	nvt	nvt	nvt	92%	nvt	nvt
	Realisatie						
Klanttevredenheid sportvoorzieningen**							
Gymzalen	Streefwaarde	6,3	nvt	nvt	PM	nvt	nvt
	Realisatie	6,4					
Sporthallen	Streefwaarde	6,9	nvt	nvt	PM	nvt	nvt
	Realisatie	7,1					
Zwembaden	Streefwaarde	7,5	nvt	nvt	PM	nvt	nvt
	Realisatie	7,7 (Sportbedrijf)					
Buitensport	Streefwaarde	6,3	nvt	nvt	PM	nvt	nvt
	Realisatie	7,5					
Aantal bezoeken zwembaden***	Streefwaarde	2,1 mln	2,2 mln	2,2 mln	2,3 mln	2,3 mln	2,3 mln
	Realisatie	1,97 mln	1,97mln				

Aantal sportaccommodaties waar een duurzaamheidsmaatregel is toegepast****	Streefwaarde	N.v.t.	PM	PM	PM	PM	PM
	Realisatie						
* Het gaat hierbij om 86 verenigingsopstallen waarvoor in 2015-2017 een schouw is uitgevoerd en die op basis hiervan in aanmerking zijn komen voor de subsidie "Achterstallig onderhoud". Er is dus geen realisatiecijfer over 2018. Per 2021 volgt een vervolgmeting van de opstallen die in economisch eigendom zijn van de verenigingen.							
** Deze wordt om de drie jaar gemeten. De eerstvolgende meting is in 2021. Streefwaarden klanttevredenheid 2021 worden vastgesteld in de eind 2019 af te sluiten meerjarenovereenkomst 2020-2023 tussen gemeente en Sportbedrijf.							
*** Uit het beleidskader Zwemmen. De bezoekaantallen van zwembaden kunnen negatief worden beïnvloed door maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van COVID-19							
**** Definiëring en nulmeting wordt opgesteld in het kader van het plan van aanpak "duurzame sportaccommodaties", onderdeel van het totale beleid rond duurzaamheid. Realisatiecijfers worden begin 2020 geleverd.							

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Sportaccommodaties	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	451	4.132	4.523	391
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	3.900	4.373	473
Financieringsbaten	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	451	232	150	-82
Lasten exclusief reserves	53.644	59.523	58.054	-1.469
Apparaatslasten	686	1.026	648	-378
Inhuur	36	29	44	15
Overige apparaatslasten	16	34	6	-29
Personeel	634	962	598	-364
Intern resultaat	-2.063	3.607	3.472	-135
Intern resultaat	-2.063	3.607	3.472	-135
Programmalasten	55.022	54.890	53.934	-956
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	898	1.778	357	-1.421
Kapitaallasten	481	481	463	-17

Overige programmalasten	7	7	63	56
Salariskosten WSW en WIW	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	53.636	52.624	53.051	426
Saldo voor vpb en reserveringen	-53.193	-55.391	-53.531	1.860
Saldo voor reserveringen	-53.193	-55.391	-53.531	1.860
Reserves	189	319	301	-18
Onttrekking reserves	189	384	366	-18
Toevoeging reserves	0	65	65	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-53.004	-55.072	-53.230	1.842

X

Vergelijking begrotingssaldi Sportaccommodaties	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 53.004
Eerste Herziening 2021	- 54.577
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 55.072
10-maandsrapportage 2021	- 55.072
Realisatie 2021	- 53.230

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Corona noodsteun ijsbanen en zwembaden	473	-850	0	1.323
2. Diverse afwijkingen	-82	-619	-18	519
Totaal afwijkingen	391	-1.469	-18	1.842

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,8 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Corona noodsteun ijsbanen en zwembaden

Voor het jaar 2020 en 2021 zijn door het Rijk in 2021 middelen toegekend voor coronanoodsteun aan zwembaden en ijsbanen. In 2020 heeft de gemeente Rotterdam reeds noodsteunbedragen aan de exploitanten uitgekeerd, die

in 2021 deels konden worden verhaald op de specifieke Rijksuitkering zwembaden en ijsbanen. Een deel hiervan is ingezet voor noodsteun aan de exploitanten voor 2021 en een deel is nog ongebruikt, onder meer door lagere vaststellingen van de gemeentelijke subsidies noodsteun over 2020. Op 14 december 2021 heeft het college voorgesteld de nog ongebruikte middelen via de resultaatbestemming 2021, mee te nemen naar 2022 voor een nieuwe coronanoodsteunregeling sport. Op 3 februari 2022 heeft de gemeenteraad hiermee ingestemd.

2. Diverse afwijkingen

De resterende positieve afwijking van € 519 betreft diverse kleine afwijkingen op dit taakveld.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Sportnota](#)
- [Beleidsplan binnensportvoorzieningen](#)
- [Beleidskader zwemmen](#)
- [Beleidsplan Sportterreinen](#)
- [Besluitvorming verzelfstandiging sportbedrijf](#)

Omschrijving taakveld

Het college staat voor een hoogwaardige, duurzame en goed toegankelijke infrastructuur aan sportvoorzieningen, zodat dit gezamenlijk voorziet in de vraag aan ruimte voor sport en beweging, evenredig verspreid over de stad.

Sportbeleid en activering

Pagina 43

Sportbeleid en activering

Sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel een leven lang te laten bewegen of sporten.

Benutten kracht van sportevenementen en topsport.

Toekomstbestendige en vitale sportverenigingen en overige sportaanbieders en sportief ondernemerschap.

Voortgang 2021

De coronapandemie heeft in 2021 invloed gehad op vele activiteiten en interventies op sportgebied. Sportaccommodaties waren gedurende meerdere periodes gesloten en sportvereniging en andere sportaanbieders konden geen of beperkt activiteiten aanbieden. Ook interventies op sportgebied, zoals de schoolsportvereniging, schoolsportclinics en inzet van combinatiefunctionarissen zijn tijdelijk stilgelegd of beperkt uitgevoerd. Zodra er versoepelingen waren is steeds snel geschakeld en zijn activiteiten herstart en is met herstelacties begonnen. Zoals inzet op het terugleiden van de Rotterdammers in diverse levensfasen naar sportaanbod. Hierbij is aangesloten op de diverse herstelprogramma's.

De inzet en ondersteuning richting sportverenigingen en andere sportaanbieders heeft zich afgelopen jaar gefocust op het vitaal houden en het ondersteunen bij hoe zij met hun sportaanbod en aanpak op het sportcomplex in kunnen spelen op de steeds veranderende situatie. Hiermee is tot op heden geen enkele vereniging omgevallen. Tegelijk is met sportverenigingen die dat aankonden al wel ingezet op toekomstbestendigheid met bijvoorbeeld ontwikkelen van nieuw sportaanbod en flexibele lidmaatschappen.

Voor het aanbod gericht op esports, vanuit het living lab 'esports in de vereniging van de toekomst' is een deel van de experimenten conform de planning gestart en is daarnaast ingezet op (online) alternatieven.

De meeste onderdelen van het Lekker Fit programma zijn ondanks het coronavirus volgens planning voortgezet. Wel zijn vanwege de schoolsluitingen en beperkingen op sport begin en eind 2021 activiteiten deels stil gelegd. Onderdelen die vertragingen hebben opgelopen vanwege de beperkingen zijn onder andere de aanpak gezonde kantines en de aanpak tieners, specifiek de pre-pilot Swap-gym op het voortgezet onderwijs.

Ook heeft de coronapandemie gevolgen voor de evenementenprogrammering. Hier zijn vaak creatieve oplossingen of alternatieven voor bedacht. Evenementen zijn in 2021 deels verplaatst naar andere locaties, uitgesteld tot 2022 of zonder publiek toch doorgegaan of zoals bij de super league triatlon in hybride vorm georganiseerd.

Wat hebben we bereikt?

Sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel te laten bewegen of sporten

- Het college wil Rotterdammers een leven lang met plezier laten sporten en bewegen.
- Een aantrekkelijk en passend sportaanbod voor alle levensfasen waarin Rotterdammers zich bevinden. Hierbij is specifiek aandacht voor jeugd in achterstandspositie, ouderen en mensen met een beperking. Naast zorgen voor passend aanbod wordt ook ingezet op toeleiding van de verschillende levensfasen naar het aanbod.

Benutten kracht van sportevenementen en topsport

- Topsport en sportevenementen versterken het sportieve klimaat van de stad. Door keuzes te baseren op het DNA van Rotterdam, stijgt het rendement op terreinen als sportdeelname, economie, maatschappij en imago.
- Sportevenementen en de prestaties van topsporters maken emotie los. Ze brengen grote aantallen Rotterdammers op de been en trekken een internationaal publiek naar de stad. Deze kracht van topsport en sportevenementen wordt benut om Rotterdammers te enthousiasmeren om mee te doen en om trots te zijn op hun stad. Door te kiezen voor sporten die aansluiten bij het DNA van Rotterdam versterken zij het internationale profiel en de bekendheid van Rotterdam.

Toekomstbestendige en vitale sportverenigingen én anders georganiseerde sporten

- Meer vitale en toekomstbestendige sportverenigingen en overige sportaanbieders. Dat betekent onder meer: met een goed vrijwilligersbeleid, voldoende en competent kader, een goede ledenopbouw, financieel gezond, een vernieuwend en passend sportaanbod, flexibele lidmaatschappen, betrokken ouders en een toekomstbestendige en duurzame sportaccommodatie.
- Het college werkt aan een pedagogisch verantwoord, veilig en positief sportklimaat bij sportaanbieders.

Lekker Fit! in de Wijk

Het college gaat door met het programma Lekker Fit! en stelt als ambitie het aantal kinderen met overgewicht in Rotterdam terug te dringen. Ook wil het college gezond gedrag makkelijker en aantrekkelijker maken door onder andere het stimuleren van beweging, gezond eten en terugdringen van diabetes. Met de ambities voor gezondheid en gezond gewicht sluit de coalitie aan bij de doelstelling van het Nationaal Preventieakkoord 'de gezondheid verbeteren van mensen en van Nederland als geheel'.

- Rotterdam zet met het programma 'Lekker Fit! in de wijk 2019-2022' in op een fitte en gezonde generatie kinderen en jongeren in de stad. Het maken van gezonde keuzes wordt de sociale norm in Rotterdam. Waardoor toekomstige generaties in goede gezondheid opgroeien. Waar het vanzelfsprekend is dat kinderen, jongeren en hun ouders verstandige – en minimaal weloverwogen – keuzes maken in hun eigen leefwereld, binnen hun context. Dat betekent dat:
  - De jeugd een actieve leefstijl heeft.
  - De jeugd een gezond voedingspatroon heeft.
  - De sociale omgeving van de jeugd gezonde(re) keuzes maakt of aanreikt.
  - De leefomgeving van de jeugd gezonder wordt en uitnodigt tot activiteit.
- Dat doen we samen. Partners in de omgeving van kinderen zijn mede-eigenaar van deze norm en vertalen deze in de eigen activiteiten. Door inzet op preventie voor alle kinderen en ouders in Rotterdam, is het bereik en daardoor de impact groot.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- De sportnota 2021+ is dit jaar vastgesteld en samen met diverse stakeholders gaven we uitvoering aan het nieuwe beleid.
- Sportregie (Sportbedrijf Rotterdam) onderzocht en bracht per levensfase de sport- en beweegvraag en behoeften van verschillende levensfasen onderzocht in beeld.

- Sportregie bracht op basis van wijkanalyses de vraag en het aanbod naar sportaanbod in een wijk in beeld. Op basis daarvan sluit het aanbod beter aan op de vraag van de Rotterdammers.
- In 2021 is, vanwege sluiting van binnensportvoorzieningen extra intensief geprogrammeerd op Crujff courts en Krajicek Playgrounds.

Via de Schoolsportverenigingen en de Schoolsportclinics is de jeugd gestimuleerd om laagdrempelig kennis te maken met sport en sportverenigingen.

- We werkten samen met het programma Rotterdam, ouder en wijzer, Sportbedrijf Rotterdam en Rotterdam Sportsupport waarbij we gezamenlijk inzetten op activiteiten om het belang van bewegen voor ouderen en de deelname aan sport- en beweegactiviteiten te vergroten en op het vergroten of passend maken van het huidige sport- en beweegaanbod. Denk aan de Senior Games, deelname aan nationale Balkonbeweedag, de uitbreiding van GoldenSports en de uitzendingen van StoelFit op OPENRotterdam.
- We subsidieerden de netwerkorganisatie Sport op Maat om de drempels die Rotterdammers met een beperking ervaren om te gaan sporten of bewegen te verlagen.
- We voerden subsidieregelingen uit ten bate van diverse levensfasen en doelgroepen (o.a. ouderensport, sportinitiatieven, aangepast sporten, urban sports, cityLab010).
- Inzet combinatiefuncties: er is inzet gepleegd van diverse functies vanuit de diverse partners in de stad om doelgroepen die achter blijven in sportdeelname te stimuleren richting beweegaanbod.
- Het college subsidieerde samen met PGW&Z de organisatie SportMEE van Stichting MEE Rotterdam Rijnmond om Rotterdammers met een beperking of chronische aandoening te begeleiden naar een passende sport.
- In 2021 is er door Mulier Instituut onderzoek gedaan naar de belemmeringen die mensen met een beperking ervaren om te gaan sporten. Deze inzichten nemen we mee in toekomstig beleid.
- We werkten samen met PGW&Z om kwetsbare Rotterdammers, zoals mensen met een chronische aandoening of overgewicht, te stimuleren om te gaan bewegen t.b.v. een gezonde leefstijl door sport- en beweegaanbod aan te laten sluiten bij interventies en waar nodig passend sport- en beweegaanbod op te stimuleren via Sportsupport of Sportregie.

- De coronapandemie heeft ook in 2021 gevolgen gehad voor de evenementenprogrammering. Zo zijn de World Police and Fire Games zijn uitgesteld naar 2022 en kon het WK Shorttrack in maart niet doorgaan in Rotterdam. Wel hebben andere evenementen doorgang gevonden al dan niet in aangepaste vorm, zoals het OKT Waterpolo, het ABN AMRO World Tennis Tournament, de Korfbal Leaguefinale, het WK Breaking en het NK Boksen. Ook was het Zwemcentrum Rotterdam host van de tweede editie van de Super League Triathlon Arena Games.
- Rotterdam heeft samen met Den Haag het bidbook voor de Grand Départ van de Tour de France aangeboden aan de Amaury Sport Organisatie (ASO). De gemeente is in een continuous dialogue met de IOC over de organisatie van de Youth Olympic Games.
- Vanwege corona zijn er ook veel minder side-events geweest. Daar waar mogelijk is ingezet op evenementen die de impact van topsportevenementen vergroten, bijvoorbeeld met het Rotterdam Cycling on Tour-scholenproject in het kader van de start van de Tour de France.
- In maart heeft de nationale kanosprintploeg zijn intrek genomen op de Willem-Alexander Baan, het eerste topsportprogramma dat in Rotterdam de thuisbasis vindt en binnen twee jaar tot een volwaardig TeamNL programma moet uitgroeien. Daarnaast huisvest Rotterdam binnen Topsport Metropool (voorheen Centrum voor Topsport & Onderwijs Metropool) sinds september het eerste TeamNL programma: het nationale heren turnteam.

- Met de Summer- en Winter of Esports hebben we een podium gecreëerd voor 'Rotterdam, esports hoofdstad van Nederland' om Rotterdammers met plezier in beweging krijgen en het bevorderen van een gezonde leefstijl met esports, gamen en gamification.
- Er is verder uitvoering gegeven aan het in juni 2019 vastgestelde Actieprogramma Verenigingen met voor sportverenigingen de nadruk op de acties: flexibele lidmaatschappen, multisportaanbod aanbod esports bij verenigingen, nieuwe organisatievormen en de inzet van verenigingsconsulenten. Tegelijkertijd is er focus aangebracht op plekken en verenigingen waar een grote verandingslag teweeggebracht kan worden.
- Rotterdam Sportsupport heeft ook in 2021 ingezet op de vitalisering en toekomstbestendigheid van Sportverenigingen en een pedagogisch en veilig sportklimaat.
- In 2021 is voor sportverenigingen naast de beschikbaarheid van het Steunfonds Vitale Verenigingen (bedoeld voor verenigingen in acute financiële nood vanwege corona) een aanvullende bijdrage beschikbaar gesteld van €5 per lid van 18 jaar en ouder. Om hierop aanspraak te maken diende de vereniging het vitaliteitsonderzoek van Rotterdam Sportsupport in te vullen. Door middel van het vitaliteitsonderzoek wordt namelijk inzicht verkregen in de vitaliteit van verenigingen en op basis van die inzichten kan Rotterdam Sportsupport optimale ondersteuning blijven bieden.
- Vanuit het Sportbedrijf Rotterdam (Sportregie) wordt ingezet op het stimuleren van passend aanbod gericht op de behoefte van de Rotterdammers bij sportaanbieders
- We hebben met de methode Living Lab gewerkt aan de ontwikkeling en implementatie van aanbod aan esports, VRsports of een vorm van urban sport als aanvulling op kernaanbod sportverenigingen met positieve eerste resultaten, bijvoorbeeld bij de pilot Game Buddies. Deelnemers zien het als een nieuwe manier van bewegen, een nieuwe ervaring van sport en beweging die meegaat met de tijd.
- We werken aan het vergroten van de bewustwording van het VN-verdrag inzake gelijke rechten voor mensen met een beperking bij sportaanbieders.
- We voeren het programmaplan Lekker Fit! in de wijk 2019-2022 uit bestaande uit vijf programmalijnen:
  - Gerichte aanpak op gezonde leefstijl in 20 prioriteitswijken.
  - Methoden en kennis worden breed in de stad beschikbaar gesteld en gezonde initiatieven worden ondersteund.
  - Inzet op ouders en het jonge kind om zo veel mogelijk jonge kinderen en hun ouders te bereiken.
  - De inzet Lekker Fit! Basisonderwijs voor groepen 3 t/m 8 handhaven we op hetzelfde aantal scholen waar dit het meest nodig is. En we verbreden de aanpak naar de groepen 1 tot en met 8. Voor de overige scholen wordt de aanpak Lekker Fit! BO Op Maat ontwikkeld waarmee de scholen een eigen invulling kunnen geven aan gezonde leefstijl en indien nodig op onderdelen ondersteuning van Lekker Fit! krijgen.
  - We verbreden Lekker Fit! naar tieners. Voor tieners worden interventies ontwikkeld mede op basis van onderzoek bij de doelgroep.
  - In 2021 is de visie Bewegen in en om school opgesteld, als uitwerking van de Sportnota 2021+ in samenwerking met onderwijs en uitvoeringpartners. Deze wordt begin 2022 voorgelegd aan de betrokken wethouders.
  - In 2021 is een review uitgevoerd op het programmaplan Lekker Fit 2019-2022. De Raad is met een brief geïnformeerd over de bevindingen.

- Voor tieners nemen we deel aan het Europese onderzoek SEEDS, waarbij door tieners interventies ontwikkeld worden onder begeleiding van professionals. Dit onderzoek loopt door in 2022. Tevens is gestart met een pilot om meer verbinding tussen bewegingsonderwijs en sportaanbod op het VO tot stand te brengen (Swap-gym).

De uitvoering van de wijkaanpak is nog niet tot uitvoering gekomen als gevolg van Covid. Wel zijn oriënterende gesprekken gevoerd met betrokkenen.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal vitale sportverenigingen*	Streefwaarde			90%	91%	92%	
	Realisatie	88%	nvt	86%	85%		
Aantal leden van sportverenigingen*	Streefwaarde					77.250	
	Realisatie	75.000					

* In het kader van het Actieprogramma Verenigingen wordt opdracht gegeven voor een 0-meting, welke in 2019 zal worden uitgevoerd.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klanttevredenheid sportprogrammering*							
Schoolsport	Streefwaarde	nvt			7,2		
	Realisatie	7,0			nvt		
Sportregie	Streefwaarde	nvt			7,4		
	Realisatie	7,2			nvt		
Lekker Fit!-programma							
Aantal Lekker Fit!scholen	Streefwaarde	94	94	94	94	94	
	Realisatie	94			95		
0-4 jaar op kinderopvanglocaties	Streefwaarde	145	180	215	250	285	
	Realisatie	145			192		
Kleuteraanpak op LFI en NLF! scholen**	Streefwaarde		95	105	120	138	
	Realisatie	75			110		

* De klanttevredenheidsmetingen door het Sportbedrijf worden om de drie jaar gehouden. De planning was 2021, maar vanwege de coronamaatregelen was 2021 geen representatief jaar. Daarom is de meting doorgeschoven naar 2022 en worden als streefwaarden voor 2022 de klanttevredenheidscijfers uit het vorige onderzoek uit 2018 aangehouden.

** Lekker Fit! en Niet-Lekker Fit! scholen, de scholen met en zonder een LFI programma in groep 3-8

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Sportbeleid en activering	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	1.822	2.400	2.160	-239
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	700	695	-5
Overige opbrengsten derden	1.822	1.700	1.465	-235
Lasten exclusief reserves	16.397	17.554	16.219	-1.335
Apparaatslasten	5.413	5.366	5.157	-209
Inhuur	36	84	72	-11
Overige apparaatslasten	133	122	85	-37
Personeel	5.245	5.161	5.000	-161
Intern resultaat	-7.528	-7.483	-7.293	190
Intern resultaat	-7.528	-7.483	-7.293	190
Programmalasten	18.512	19.671	18.355	-1.316
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	9.993	9.399	8.431	-967
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	64	64	-33	-98
Subsidies en inkomensoverdrachten	8.455	10.208	9.957	-251
Saldo voor vpb en reserveringen	-14.575	-15.155	-14.059	1.095
Saldo voor reserveringen	-14.575	-15.155	-14.059	1.095
Reserves	0	-3.505	-3.505	0
Onttrekking reserves	0	995	995	0
Toevoeging reserves	0	4.500	4.500	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-14.575	-18.660	-17.564	1.095

x

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 14.575
Eerste Herziening 2021	- 19.006
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 18.660
10-maandsrapportage 2021	- 18.660
Realisatie 2021	- 17.564

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Lekker Fit	-255	-533	0	278
2. Diverse afwijkingen	16	-802	0	818
Totaal afwijkingen	-239	-1.335	0	1.095

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,1 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Lekker Fit

Ten gevolge van de coronamaatregelen (sluiting scholen) hebben diverse activiteiten geen doorgang kunnen vinden (zoals bijv. de inzet op gezonde schoolkantines en kinderdagverblijven).

2. Diverse afwijkingen

De resterende positieve afwijking van € 818 betreft diverse kleine afwijkingen op dit taakveld.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Sportnota en implementatieplan](#)
- [Uitvoeringsprogramma Lekker Fit](#)
- [Actieprogramma Verenigingen](#)

Omschrijving taakveld

De inzet is om meer Rotterdammers met plezier te laten sporten en bewegen. Hiertoe ondersteunt het college sportverenigingen en andere organisaties op sport- en beweeggebied, stimuleert het college recreatieve sportbeoefening, sport en bewegen in wijken en buurten en het (top)sportklimaat en zet het in op het binnenhalen van sportevenementen. Hiermee draagt het college ook bij aan andere maatschappelijke doelstellingen, zoals gezondheid, bewonersparticipatie en economie en werkt het aan een vitale en levendige stad.

Toelichting op doelstellingen

Sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel een leven lang te laten bewegen of sporten

Extra aandacht voor een aantal specifieke doelgroepen: kinderen in achterstandssituaties, ouderen en mensen met een beperking.

Benutten kracht van sportevenementen en topsport

Topsport en sportevenementen versterken het sportieve klimaat van de stad. Door keuzes te baseren op het DNA van Rotterdam, stijgt het rendement op terreinen als sportdeelname, economie, maatschappij en imago.

Toekomstbestendige en vitale sportverenigingen en overige sportaanbieders en sportief ondernemerschap

De inzet is dat sportverenigingen zich gereed maken voor de toekomst door mee te gaan met veranderende ontwikkelingen en een veranderende vraag. Hierdoor moeten sportverenigingen langdurig vitaal worden. In het Actieprogramma Verenigingen zijn hiervoor acties vastgesteld.

Lekker Fit! in de Wijk

Het hoofddoel is om alle kinderen in Rotterdam vanaf 9 maanden voor de geboorte tot en met 12 jaar de basis mee te geven voor een gezonde leefstijl.

Economische zaken

Pagina 44

Economische zaken

Het programma Economische zaken is gericht op het versterken van de Rotterdamse economie door een betere samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven, met focus op toekomstbestendige economische structuur en hoogwaardig vestigingsklimaat. Het programma bestaat uit de taakvelden Economie en Markten. Bij het programma zijn als partners onderwijsinstellingen, ondernemers- en werkgevers (organisaties) betrokken. Ook een concernbrede inzet is nodig om te werken aan herstel en vernieuwing van de economie.

TAAKVELD 1

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Economie

Dit taakveld bevat de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening zoals het bedrijvenloket, het ondernemersloket, het stimuleren van en onderwijs aan startende ondernemers, het aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven, het bieden van financiële steunregelingen voor bedrijven en de Bedrijven InvesteringsZones (BIZ-)bijdrage.

TAAKVELD 2

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Markten

Het realiseren van voor bezoekers en marktvergunninghouders aantrekkelijke Rotterdamse warenmarkten.

TAAKVELD 3

Economische ontwikkeling

Dit taakveld betreft het versterken van de economische bedrijvigheid door:

Een duurzame en veerkrachtige economie door vanuit de transitiepaden te werken aan cruciale en kansrijke sectoren in de stad

Een transitie naar een nieuwe economie voor Rotterdam: digitaal, circulair en gebruik makend van duurzaam opgewekte energie

Transformatie van haven en stad. Rotterdam wordt de innoverende maritieme hoofdstad

Herstel en ontwikkeling van een aantrekkelijke stad en vestigingsklimaat

Invulling van de digitale randvoorwaarden waardoor de transitie naar de nieuwe economie kan worden gerealiseerd

TAAKVELD 4

Economische promotie

Dit taakveld bevat activiteiten met als doel het "op de kaart zetten" van de gemeente, waaronder; promotionele activiteiten gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers, het aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente, investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken, promotie van toerisme, beurzen en jaarmarkten en Citymarketing inclusief vermakelijkhedenretributies.

Het programma Economische zaken beoogt een sterke Rotterdamse economie door een betere samenwerking van overheid, onderwijs en bedrijfsleven, gericht op een sterkere economische structuur en een grotere arbeidsmarkt. Het programma bestaat uit de taakvelden Economie en Markten. Bij het programma zijn als partners onderwijsinstellingen, ondernemers- en werkgevers(organisaties) betrokken. Als gevolg van economische impact van corona zal voor deze ambitie ook in 2022 een andere, concernbrede inzet nodig blijven zijn. Deze inzet is gericht op herstel en vernieuwing van de Rotterdamse economie.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid	Bron
Functiemenging	%	Streefwaarde N.v.t. LISA

		Realisatie	55,4% (2020)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	Streefwaarde	N.v.t. LISA
		Realisatie	142,0 (2020)

Meer informatie over de BBV-indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl

Toelichting BBV-indicatoren

Functiemenging:

De functiemenging geeft de verhouding weer tussen wonen en werken. De economie, vestigingen/ arbeidsplaatsen is harder gestegen dan het aantal woningen/inwoners.

Vestiging van bedrijven:

Het aantal banen per 1.000 inwoners ligt hoger dan het landelijk gemiddelde, echter het aantal vestigingen van bedrijven is lager dan het gemiddelde in Nederland. Dit wordt verklaard doordat Rotterdam bovengemiddeld veel grote bedrijven kent.

Recentere cijfers dan 2020 over functiemenging en vestiging van bedrijven zijn nog niet bekend.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Economische zaken	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	3.021	2.564	2.363	-201
Bijdragen rijk en medeoverheden	254	511	748	237
Overige opbrengsten derden	2.768	2.053	1.616	-438
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	37.126	37.085	32.455	-4.631
Apparaatslasten	7.820	8.874	8.648	-227
Inhuur	253	749	464	-285
Overige apparaatslasten	143	164	104	-60
Personeel	7.424	7.962	8.079	117
Intern resultaat	2.436	2.452	3.021	570
Intern resultaat	2.436	2.452	3.021	570
Programmalasten	26.870	25.759	20.786	-4.974

Inkopen en uitbestede werkzaamheden	16.017	12.776	8.409	-4.367
Kapitaallasten	96	124	123	-1
Overige programmalasten	85	85	23	-62
Salariskosten WSW en WIW	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	10.671	12.774	12.231	-543
Saldo voor vpb en reserveringen	-34.105	-34.521	-30.091	4.430
Saldo voor reserveringen	-34.105	-34.521	-30.091	4.430
Reserves	3.828	2.326	1.502	-824
Onttrekking reserves	3.828	2.776	1.952	-824
Toevoeging reserves	0	450	450	0
Saldo	-30.276	-32.195	-28.590	3.606

X

Vergelijking begrotingssaldi Economische zaken

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 30.276
Eerste Herziening 2021	- 32.485
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 31.286
10-maandsrapportage 2021	- 32.195
Realisatie 2021	- 28.590

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen (SB)	76	-158	0	234
2. Maakindustrie	0	- 634	0	634
3. Taskforce/Vitale kerngebieden	0	- 581	0	581
4. Levendige Stad	0	- 407	0	407
5. MKB, Digitalisering, Innovatie	0	- 566	0	566
6. Flexibele Schil	0	- 525	0	525
7. Uitvoeringsplan Energietransitie	0	- 277	- 564	-287

8. Diverse afwijkingen (SO)	- 277	- 1.483	- 260	946
Totaal afwijkingen	- 201	- 4.631	- 824	3.606

Het saldo van dit programma bedraagt € 3,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Diverse afwijkingen (SB)

Kleine afwijkingen op diverse budgetten van markten hebben geleid tot een voordeel van € 234.

2. Maakindustrie

De middelen zijn bedoeld om locaties in de Spaanse Polder geschikt te maken voor het vestigen of doorgroeien van maakbedrijven. Gebleken is dat er minder animo was bij maakbedrijven om zich te vestigen in de Spaanse Polder of Merwe4haven dan vooraf gedacht op basis van eerdere signalen uit het netwerk. Dit heeft geleid tot temporisering en een overschrijding van € 634.

3. Taskforce/Vitale kerngebieden

Voor de realisatie/aanpak in de gebieden is sprake van een grote afhankelijkheid van externe partners (ondernemers en vastgoedeigenaren). Het heeft langer geduurd dan verwacht om tot gezamenlijke stappen te komen voor een gebiedsgerichte aanpak in een aantal winkelstraten in samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren. In 2021 is vooral ingezet op organiseren en aanjagen van de samenwerking. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 581.

4. Levendige Stad

Door corona-maatregelen zijn projecten en evenementen niet doorggegaan of uitgesteld, er was sprake van langere bestel- en levertijden en diverse projecten hadden meer ontwikkeltijd nodig, mede door personele krapte. Dit heeft geleid tot een overschrijding van € 407.

5. MKB, Digitalisering, Innovatie

Door de beperkende maatregelen door corona konden projecten in de stad met ondernemers geen doorgang vinden en zijn evenementen niet doorggegaan of uitgesteld voor MKB, Innovatie, Digitalisering en Internationalisering. Dit heeft geresulteerd in een overschrijding van € 566.

6. Flexibele schil

Gedurende het jaar is budget vrijgemaakt ter vorming van een flexibele schil om extra werkzaamheden op te kunnen pakken. Door latere instroom van personeel is aanspraak op dit budget niet nodig gebleken. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 525.

7. Uitvoeringsplan Energietransitie

Door de corona crisis hebben sommige projecten vertraging opgelopen en/of was sprake van jaar overstijgende subsidies. Voorbeelden hiervan zijn Biondoil2, Bleekarde en Selectieve Plastic extractie. Dit heeft geleid tot een lagere onttrekking. Daarnaast zijn de lasten van project Smart Energy Systems deels verwerkt op programma van Economie, terwijl deze begroot waren op programma Stedelijk Inrichting en Ontwikkeling. Dit heeft op dit programma geleid tot een nadeel van € 287.

8. Diverse afwijkingen (SO)

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 946.

Omschrijving programma

Wie fijn wil wonen en werken is gebaat bij een stad die zich aanpast aan de nieuwe ontwikkelingen in de economie. Een stad die ook ruimte blijft bieden voor voldoende plekken om te werken en ondernemen, zodat Rotterdam een inclusieve woon-werkstad blijft. Want elke Rotterdammer verdient een kans om zich door werk te ontwikkelen.

2020 en 2021 stonden in het teken van de coronacrisis. De coronacrisis heeft grote impact op de Rotterdamse economie. Het ondernemersklimaat is zwaar aangetast en daarmee staat toekomstige economische groei onder druk. De gevolgen voor de Rotterdamse economie zijn fors. Deze verschillen per sector, maar onder meer de horeca, toerisme, de petrochemische industrie, de culturele sector, het maritieme cluster en de specifieke bedrijfsgroepen ZZP'ers, sociaal ondernemers en start-ups & scale ups ondervinden nadelige gevolgen van de contactbeperkende maatregelen voor vraag naar producten, het stil leggen van productie-processen en het tot stilstand komen van de (internationale) handel. Ook de ontmoetingsfunctie en aantrekkelijkheid van de stad is aangetast. Voor de korte en middellange termijn zijn onder andere de volgende aanvullende activiteiten in 2021 geïntensiveerd en zetten we door in 2022:

1. Intensivering van inzet op innovatie ondersteuning van het MKB langs de lijnen van digitalisering, duurzaam en circulair ondernemerschap door voorlichting van het MKB, uitvoeren van bedrijfsscans en het aanbieden van workshops en trainingen;
2. Beschikbaar stellen van vouchers voor het koppelen van startups aan MKB en multinationals voor het opzetten van innovatieprojecten;
3. Doorontwikkelen aanpak Vitale Kernen waarbinnen intensieve samenwerking plaatsvindt tussen stakeholders in de betreffende winkelgebieden;
4. Het faciliteren van de 1,5 meter economie in sectoren zoals de horeca;
5. Intensivering van de inzet op de Smart Health Tech Campus als aanjager van het LS&H cluster;

6. Intensivering van het programma Rotterdam Digitaal door o.a.
  - Vervolg, vorming en uitvoering actieagenda Rotterdam Digitaal en doorontwikkeling van Rotterdam tot voorbeeldstad in en digitale wereld;
  - Opzetten en uitvoeren van een programma Digitale Economie;
  - Faciliteren van de uitrol glasvezel en 5G in Rotterdam;
7. Inzet op herstel van de aantrekkingskracht van de stad onder meer door uitbreiding van terrassen in de stad te faciliteren en het uitvoeren van een promotiecampagne gericht op regionale en landelijke bezoekers.

Om in te spelen op de effecten van de coronacrisis is in samenspraak met stakeholders in de stad en de regio een Herstel- en vernieuwingsagenda voor de langere termijn opgesteld. De Herstel- en vernieuwingsagenda is in september 2020 door het college vastgesteld en aan de raad aangeboden.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Economie Pagina 45

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Economie

Bij het MKB is zichtbaar en merkbaar dat de transformatie naar de nieuwe economie gemaakt wordt

Regeldruk vermindering voor ondernemers

Meer ruimte voor kleine ondernemers

Voortgang 2021

In 2021 is de economie van de Rotterdamse regio stevig hersteld met een groei van ongeveer 5%. Deze groei is iets sterker dan het landelijk gemiddelde (4,8%). Dit is opvallend omdat de krimp in 2020 minder groot was in vergelijking met andere regio's en het landelijk gemiddelde. De Rotterdamse regio is dus sterker uit de crisis gekomen. Aandacht blijft nodig voor die sectoren die de hardste klappen hebben gehad.

De afgelopen twee jaar is gewerkt aan herstel en vernieuwing van de Rotterdamse economie aan de hand van de Herstel- en vernieuwingsagenda (2020) die in samenspraak met stakeholders in de stad en regio is opgesteld om in te spelen op de effecten van de Coronacrisis. De herstel- en vernieuwing wordt gestuurd aan de hand van de sporen: human capital, brede sectorstructuur, economische transities, aantrekkingskracht stad, ondernemers en innovatie en gemeentelijke dienstverlening.

Voor de korte en middellange termijn zijn onder andere de volgende aanvullende activiteiten in 2021 opgestart en geïntensiveerd, onder de vlag van de Herstel- en vernieuwingsagenda:

- Intensivering van inzet op innovatie ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf (MKB) langs de lijnen van digitalisering, duurzaam, sociaal en circulair ondernemerschap;

- Versnelling van digitalisering in het MKB door het beschikbaar stellen van digitaliseringsvouchers voor micro- en klein MKB;
- Het waar nodig mogelijk maken van een 1,5 meter economie in sectoren, ruimte voor andere concepten in sectoren waar dit niet haalbaar is;
- Inrichten van een Coronaloket waar ondernemers hun creatieve ideeën kunnen voorleggen en snel uitsluitel krijgen;
- (Tijdelijke) uitbreiding van inzet op de Ondernemersbalie en de bedrijfscontactfunctie;
- Van fysieke ontmoeting naar digitale en hybride ontmoetingen via het Venture Café, Blue City en het UPstreamfestival;
- Inzet op sociaal ondernemerschap via noodfonds, begeleiding vanuit de stichting Voor Goed en het social impact fund;
- Verruiming van de mogelijkheden voor inkoop bij Rotterdamse ondernemers door de gemeente.

De Herstel- en vernieuwingsagenda is een adaptieve agenda wat betekent dat de koers en maatregelen bijgestuurd kunnen worden afhankelijk van de ontwikkelingen in de economie en de voortgang en impact van de maatregelen. Medio 2021 is de eerste monitor van de Herstel- en vernieuwingsagenda verschenen en in juni 2021 in de gemeenteraad behandeld. De monitor stelt dat, op basis van de impact op Rotterdam, in samenhang met de al genomen maatregelen de huidige koers en maatregelen uit de agenda bijdragen aan het pad van herstel en vernieuwing. De zes sporen zijn de goede aandachtsgebieden, omdat ze gezamenlijk het palet van (extra) maatschappelijke behoefte aan ondersteuning afdekken en ze ook aansluiten bij de voor corona al genomen maatregelen.

Wat hebben we bereikt?

Bij het MKB is zichtbaar en merkbaar dat de transformatie naar de nieuwe economie gemaakt wordt.

- Intensivering van inzet op innovatieve ondersteuning van het MKB langs de lijnen van digitalisering, duurzaam en circulair ondernemerschap, door o.a. het aanbieden van workshops en trainingen op deze thema's om MKB ondernemers te inspireren en te activeren. Tot en met december 2021 zijn 2720 ondernemers bereikt;
- Het beschikbaar stellen van digitaliseringsvouchers voor het micro- en klein MKB. In de tweede ronde van deze subsidieregeling lag de focus op de hardst getroffen sectoren in de consumentendiensten. Van 11 maart t/m 31 mei 2021 zijn er 96 aanvragen gedaan en 46 subsidies verleend;
- Het Coronaloket is vanaf 6 juli 2020 actief en zo ingericht dat we ondernemers bij voorkeur direct verwijzen naar het voor hun vraag passende loket (evenementenloket, horecaloket etc) waardoor ze zo snel mogelijk worden geholpen. Bij overige of niet branche gerelateerde vragen kunnen zij terecht bij het Coronaloket. De frontoffice wordt gevormd door de ondernemersbalie. Het totaal aantal klantcontacten in 2021 bij de Ondernemersbalie is uitgekomen op 2.920. Hiervan zijn 554 corona-gerelateerde vragen. Het Coronaloket heeft in 2021 90 ondernemers geholpen met maatwerkverzoeken om te kunnen blijven ondernemen, zoals verzoeken van horeca ondernemers over terrasoverkappingen en terrasuitbreidingen, verzoeken voor het plaatsen van tijdelijke standplaatsen/foodtrucks en verzoeken van huisartsen voor portacabins voor

spreekuur Covid;

- Het afgelopen jaar is via de bedrijfscontactfunctionarissen na elke persconferentie een nieuwsbrief verstuurd naar ondernemers in de winkelgebieden met informatie over de maatregelen en wat dit concreet betekende voor horeca en winkeliers. Ook was er veel telefonisch contact met ondernemers

Vermindering regeldruk

- Tijdelijke ophoging van de drempelwaarden inkoopkaders waaronder opdrachten één op één gegund worden heeft er in beperkte mate toe geleid dat meer opdrachten aan Rotterdamse bedrijven zijn gegund;
- Extra aandacht ging uit naar gemeentelijke procedures, beleid en projecten: ook deze scherpten we aan, schrapten ze en/of maakten ze effectiever. Met het Coronaloket hebben we veel ervaring opgedaan met integraal werken en het vereenvoudigen en/of verbeteren van processen. Daarnaast hebben we in samenwerking met een aantal horeca ondernemers tijdelijke aanpassingen in terrasregels opgesteld.

Meer ruimte voor kleine ondernemers

We hebben bereikt dat in de nota's van uitgangspunten bij nieuwbouwprojecten van ontwikkelaars is opgenomen dat in de plint van het betreffende project ruimte moet worden gemaakt voor kleine ondernemers en maakindustrie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij het MKB is zichtbaar en merkbaar dat de transformatie naar de nieuwe economie wordt gemaakt.

- We zorgden voor een sterk MKB-netwerk en richtten onze bedrijfscontactfunctie en accountmanagement daarop: we zochten de bedrijven in de stad op, brachten in beeld wat er leeft bij de bedrijven en gebruikten de kennis van bedrijven om de dienstverlening te verbeteren en aan te passen aan de nieuwe economie. Ook zetten we in op verbinding van ondernemers in winkelgebieden (vitale kerngebieden) en bedrijfsterreinen in ondernemerscollectieven;
- We ondersteunden actief bedrijvennetwerken om de samenwerking tussen ondernemers te versterken en cross-overs tussen bedrijven uit verschillende sectoren te stimuleren;
- In 2021 is een start gemaakt met het accountmanagement voor het Rotterdamse grondbedrijf. Daarnaast is er accountmanagement voor startups en scaleups ingezet via het Up!Rotterdam programma. Het accountmanagement, het current investor development op de grote en middelgrote internationale bedrijven, wordt uitgevoerd door Rotterdam Partners. Hierbij heeft Rotterdam Partners specifieke aandacht voor (internationale) acquisitie, handelsbevordering en expats;
- We faciliteerden trainingen tegen een gereduceerde prijs om een online winkel op te starten;
- We stimuleerden (inspireren - informeren - activeren) samen met partners MKB-bedrijven om digitaal, duurzaam en circulair te ondernemen via het in 2020 gelanceerde MKB010>>next programma.

Vermindering regeldruk

Rotterdam wil een aantrekkelijke stad zijn voor nieuwe en bestaande bedrijven. Soms werkt regelgeving vanuit overheden (landelijk dan wel lokaal) belemmerend om (vernieuwend) te ondernemen. Met het programma Anders Geregeld krijgen ondernemers meer ruimte voor vernieuwend ondernemerschap.

Samen met ondernemers werken we aan een lokale aanpak met vraaggestuurde experimenten en pilots die meer ruimte bieden voor ondernemerschap. Zo testen we hoe regelgeving anders kan worden toegepast en/of hoe werkprocessen anders kunnen worden ingericht. Als na de experimenteerperiode blijkt dat de effecten positief zijn, kan dat leiden tot permanente aanpassing van de regels.

Het afgelopen jaar is de meeste aandacht uitgegaan naar het Coronaloket. Met dit loket verlenen we zo optimaal mogelijke dienstverlening aan ondernemers: we behandelen verzoeken integraal (expertteam in afstemming met integrale gebiedsteams), denken mee met ondernemers en geven snel duidelijkheid aan ondernemers.

Tijdens de coronacrisis is duidelijk geworden dat het bedrijfsleven gebaat is bij een open houding van de gemeente ten opzichte van de noodzaak van bestaande regels. De ervaringen worden meegenomen in toekomstige afwegingen of regels behouden of aangepast moeten worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de inzet op tijdelijke standplaatsen en uitbreiding van terrassen zoals vanuit Rotterdam Geeft Ruimte zijn toegepast. De ontwikkelde werkwijze van het Coronaloket wordt verder geïmplementeerd voor een optimale dienstverlening aan ondernemers.

In de periode van 1 november 2020 tot en met 31 december 2021 heeft de gemeente de inkoopkaders verruimd, met als doel de lokale economie te stimuleren. Het is voor de gemeente extra belangrijk om de lokale economie en werkgelegenheid te stimuleren. De tijdelijke ophoging van de drempelwaarden waaronder opdrachten één op één gegund worden heeft er in beperkte mate toe geleid dat meer opdrachten aan Rotterdamse bedrijven zijn gegund.

Meer ruimte voor kleine ondernemers

Vanuit Werken in de wijken werd onderzoek gedaan naar instrumentarium om meer ruimte voor kleine ondernemers te organiseren. Hier zullen in de loop van 2022 de volgende stappen in worden genomen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Economie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	15	15
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	15	15
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0

Lasten exclusief reserves	3.317	2.145	1.695	-450
Apparaatslasten	1.881	1.531	1.395	-135
Inhuur	71	53	0	-53
Overige apparaatslasten	20	16	9	-7
Personeel	1.790	1.462	1.386	-76
Intern resultaat	168	0	2	2
Intern resultaat	168	0	2	2
Programmalasten	1.268	615	297	-317
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	953	165	59	-105
Overige programmalasten	0	0	1	1
Subsidies en inkomensoverdrachten	316	450	237	-213
Saldo voor vpb en reserveringen	-3.317	-2.145	-1.680	466
Saldo voor reserveringen	-3.317	-2.145	-1.680	466
Reserves	0	100	0	-100
Onttrekking reserves	0	100	0	-100
Saldo	-3.317	-2.045	-1.680	366

x

Vergelijking begrotingssaldi Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Economie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 3.317
Eerste Herziening 2021	- 2.054
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 2.045
10-maandsrapportage 2021	- 2.045
Realisatie 2021	- 1.680

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bestemmingsreserve Ondernemersinitiatieven	0	-100	-100	0

2. Diverse afwijkingen	15	-350	0	366
Totaal afwijkingen	15	-450	-100	366

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 366 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bestemmingsreserve Ondernemersinitiatieven

Door de onzekerheid van maatregelen door corona zijn ondernemerscollectieven terughoudend geweest in het aanvragen van subsidies. Zodoende is er een lagere onttrekking geweest aan de bestemmingsreserve Ondernemersinitiatieven.

2. Diverse afwijkingen

Door corona zijn de prioriteiten van de ondernemers verschoven en vanwege Covid-maatregelen zijn een aantal relatie- events voor ondernemers uitgesteld of online georganiseerd.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Nieuwe energie voor Rotterdam](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad](#) - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn
- [Stadsvisie](#)
- [Verhaal van de stad](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening zoals de ondernemersbalie, ondersteuning en informatie bieden aan startende ondernemers, het aantrekken en faciliteren van nieuwe bedrijven, subsidies voor ondernemersinitiatieven en de vorming van Bedrijven Investerings Zones (BIZ).

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Markten

Pagina 46

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - Markten

Het realiseren van aantrekkelijke Rotterdamse warenmarkten voor bezoekers en marktvergunninghouders.

Voortgang 2021

De kooplieden van de Rotterdamse warenmarkten ondervonden ook in 2021 de gevolgen van de coronacrisis en de bijbehorende maatregelen op de markt. Samen met de kooplieden is en wordt er gezorgd dat de markt, met diverse aanpassingen vanwege de coronamaatregelen, zo goed mogelijk doorgang kan vinden.

Afgelopen december 2021 is de marktvisie "de markt als vliegwiel in de wijk" door het college vastgesteld. De ambities van de visie zoomen in op acht lagen waaronder aanbod van producten, beleving en circulariteit. Inmiddels is er gestart met de uitwerking van de ambities van de visie en de hieraan gekoppelde pilots. In de uitwerking moet rekening gehouden worden met de coronamaatregelen. Deze kunnen vertragend werken.

Wat hebben we bereikt?

Realiseren van aantrekkelijke warenmarkten

- Aantrekkelijke markten
- Divers aanbod
- Meer verkoopwagens
- Veilige en schone markten

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Realiseren van aantrekkelijke warenmarkten

Het afgelopen jaar is er gewerkt aan de nieuwe marktvisie "de markt als vliegwiel in de wijk". December 2021 is de visie door het college vastgesteld. Met inachtneming van de coronamaatregelen is er gestart met het verder uitwerken van de ambities middels:

- Tegengaan leegstand
- Toelaten nieuwe instroom van kooplieden, zowel structureel als op dag basis
- Inschrijfbeperving herzien
- Stimuleren nieuwe artikelen
- Inzet op aanpak afval

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Markten

Oorspronkelijke
begroting
2021

Bijgestelde begroting 2021

Realisatie
2021

Afwijking

Baten exclusief reserves	2.719	1.719	1.795	76
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	282	282
Overige opbrengsten derden	2.719	1.719	1.513	-206
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	3.147	4.076	3.917	-158
Apparaatslasten	1.382	1.908	1.789	-118
Inhuur	3	499	467	-31
Overige apparaatslasten	15	41	29	-12
Personeel	1.363	1.368	1.293	-75
Intern resultaat	1.186	1.186	1.196	10
Intern resultaat	1.186	1.186	1.196	10
Programmalasten	580	982	932	-50
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	495	897	909	12
Overige programmalasten	85	85	23	-62
Salariskosten WSW en WIW	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-429	-2.357	-2.123	234
Saldo voor reserveringen	-429	-2.357	-2.123	234
Saldo	-429	-2.357	-2.123	234

x

Vergelijking begrotingssaldi Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Markten	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 429
Eerste Herziening 2021	- 1.443
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 1.455
10-maandsrapportage 2021	- 2.357
Realisatie 2021	- 2.123

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	76	-158	0	234
Totaal afwijkingen	76	-158	0	234

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 234 voordelig.

1. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen welke hebben geleid tot een voordeel van € 234.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Marktreglement 2008](#)
- [Marktverordening 2017](#)
- [Verordening rechten markten](#)

Omschrijving taakveld

Tot het taakveld Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen behoort de op bedrijven en ondernemers (inclusief bedrijven en ondernemers in land- en tuinbouw en veeteelt) gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente. In dit Rotterdamse taakveld gaat het om:

- regelen straathandel, markten alsook veemarkten
- marktgeden en staanplaatsgeden markten (via baten categorie 3.7)

Economische ontwikkeling

Pagina 47

Economische ontwikkeling

Dit taakveld betreft het versterken van de economische bedrijvigheid door:

Het versterken van relevante sectoren zoals Maritiem, maakindustrie, Toerisme en Life Sciences & Health;

Stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstituten en bedrijven en versterken van de economische structuur gericht op de transitiepaden digitaal, circulair, energie;

Samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstituten en het ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's;

Werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt door uitwerken human capital. Inzet op Leer Werk Akkoorden (LWA), aantrekken en behouden van talent zijn hier onder meer onderdeel van;

Ontwikkelen van een aantrekkelijke stad en vestigingsklimaat.

Voortgang 2021

In 2021 is de economie van de Rotterdamse regio stevig hersteld met een groei van ongeveer 5%. Deze groei is iets sterker dan het landelijk gemiddelde (4,8%). Dit is opvallend, omdat de krimp in 2020 minder groot was in vergelijking met andere regio's en het landelijk gemiddelde. De Rotterdamse regio is dus sterker uit de crisis gekomen. Aandacht blijft nodig voor die sectoren die de hardste klappen hebben gehad.

De afgelopen twee jaar is gewerkt aan herstel en vernieuwing van de Rotterdamse economie aan de hand van de Herstel- en vernieuwingsagenda (2020) die in samenspraak met stakeholders in de stad en regio is opgesteld om in te spelen op de effecten van de Coronacrisis. De herstel- en vernieuwing wordt gestuurd aan de hand van zes sporen: human capital, brede sectorstructuur, economische transities, aantrekkingskracht stad, ondernemers en innovatie en gemeentelijke dienstverlening.

Medio 2021 is de eerste monitor van de Herstel- en vernieuwingsagenda verschenen. De monitor stelt dat, op basis van de impact op Rotterdam, in samenhang met de al genomen maatregelen de huidige koers en maatregelen uit de agenda bijdragen aan het pad van herstel en vernieuwing. De zes sporen zijn de goede aandachtsgebieden, omdat ze gezamenlijk het palet van (extra) maatschappelijke behoefte aan ondersteuning afdekken en ze ook aansluiten bij de voor corona al genomen maatregelen.

Voor de korte en middellange termijn zijn onder andere de volgende aanvullende activiteiten in 2021 opgestart en geïntensiveerd onder de vlag van de Herstel- en vernieuwingsagenda:

1. Het coördinatiepunt Vitale Kerngebieden heeft verder vorm gekregen door de aanstelling van de private coördinator. Het gemeentelijk instrumentarium is aangevuld met het vastgestelde fonds vitale kernen, succesvolle instrumenten uit de transformatie aanpak voor winkels en de actualisatie van de gebiedskoersen, onderdeel van het stedelijke beleidskader "De detailhandelsnota";
2. Het starten van een aanpak voor de verduurzaming van bedrijventerreinen;
3. Is er geëxperimenteerd met een aanpak voor werken in wijken;
4. Het waar nodig faciliteren van de 1,5 meter economie in sectoren, zoals de retail en horeca;
5. Snelle actuele en gerichte communicatie voor ondernemers op www.ondernemen010.nl;
6. Inrichting van een Coronaloket als één-ingangsprincipe voor ondernemers;
7. Intensivering van de inzet op de Erasmus MC Campus als aanjager van de sector Life Sciences & Health (LS&H);

8. Versterking en uitvoering van het programma Rotterdam Digitaal door o.a.:
  - a. het opzetten van een team ter ondersteuning van de Chief Digital Officer;
  - b. opzetten en uitvoeren van het programma digitale economie;
  - c. invoeren antennebeleid en telecommunicatiewet 2021;
  - d. faciliteren en versnellen van de uitrol van glasvezel voor woningen en bedrijven in Rotterdam;
9. Inzet op herstel van de aantrekkingskracht van de stad door uitvoeren van een promotiecampagne door Rotterdam Partners, gericht op regionale en landelijke bezoekers en bezoekers uit buurlanden, en het laten uitvoeren van een stadscultuurprogramma op pleinen in de binnenstad. De levendigheid van de binnenstad staat nog steeds onder druk. Er wordt ook (mee)gewerkt aan projecten die vernieuwing brengen, passend bij de nieuwe post corona realiteit. Andere evenementen en congressen, hybride werken en behoefte aan meer aantrekkelijke verblijfsruimte buiten vragen soms om experimenten om te kijken hoe partijen tot nieuwe samenwerking en verdienmodellen kunnen komen;
10. Op verzoek van de gemeente heeft Rotterdam Partners in 2021 een International advisoryboard bij elkaar gebracht om de stad te adviseren over de toekomst van beurzen en congressen. De aanbevelingen worden verwerkt in een nieuwe stedelijke aanpak.

Wat hebben we bereikt?

Herstel naar een duurzame en veerkrachtige economie door werken aan cruciale en kansrijke sectoren in de stad en een toekomstbestendige arbeidsmarkt

Belangrijke economische sectoren in Rotterdam zijn onder andere de clusters Life Sciences and Health, maritieme economie, maakindustrie, logistiek, digitale dienstverleners en toerisme. Belangrijkste opgaven daarin zijn circulair, digitaal, energietransitie, inclusiviteit en talent. In de Herstel- en vernieuwingsagenda wordt het belang onderschreven van een arbeidsmarkt die aansluit bij de gevraagde vaardigheden in de (nieuwe) economie. Opleidingen leiden op voor die sectoren waar vraag en groei naar is, maar ook leven lang ontwikkelen en het behouden en aantrekken van talent is daarin cruciaal.

Vernieuwing door transitie naar de nieuwe economie voor Rotterdam: digitaal, circulair en gebruik makend van duurzaam opgewekte energie

Rotterdam zet in op vernieuwing van de economie aan de hand van de economische transitie op het gebied van digitalisering, energie en circulair. Nieuw ondernemerschap is daarbij nodig. De gemeente heeft de ambitie om de transitie naar de nieuwe economie te versnellen en wil innovatie op dit terrein stimuleren en faciliteren door de juiste randvoorwaarden te scheppen en geeft richting aan deze koers. Ondernemers nemen het voortouw in het ontwikkelen van nieuwe (bedrijfs)initiatieven en voeren die uit. De gemeente ondersteunt en zet hiervoor diverse instrumenten in. Omdat de economie niet stopt bij de gemeentegrens doet Rotterdam dat samen met de andere gemeenten in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), de provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter en de Economic Board Zuid-Holland. Rotterdam The Hague Innovation Airport, waar gewerkt wordt aan duurzame luchtvaartinnovaties, is een concreet voorbeeld van in regionaal verband samenwerken aan de nieuwe economie en de gewenste transitie.

We blijven inzetten op Rotterdam als de maritieme innovatie hoofdstad

De ambitie was aan het begin van het jaar om in 2030 de maritieme hoofdstad van Europa te zijn, wat betekent dat het meest complete en concurrerende maritieme ecosysteem zich in de Rotterdamse regio bevindt. In die richting zijn goede stappen gezet om dit al versneld te realiseren (in 2022). De uitdaging zal zijn om deze niet vanzelfsprekende positie te behouden. We blijven daarom onverminderd inzetten op het stimuleren en faciliteren van de maritieme economie met o.a. ook maritieme hoofdkantoorfuncties van rederijen en scheepsbouwbedrijven en commodity traders en innovatieve techbedrijven in het Central district. Hierbij is de duurzame, circulaire en digitale transitie en innovatie de focus.

Een belangrijk deel van de opgave om mondiaal concurrerend te kunnen blijven is de weg om het petrochemisch en energiecomplex als de transport en logistieke functie in het haven-industrieel cluster te verduurzamen en digitaliseren. Hiervoor is vanuit het programma energietransitie HIC2050 ingezet op het versterken van het netwerk, het ontsluiten van kennis en kunde nodig van bedrijven en kennisinstellingen op dit gebied en het betrekken van talenten uit de stad en de regio. Met de inzet op een waterstofeconomie is een belangrijk spoor binnen de energietransitie opgave gestart. Onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden voor waterstof maakindustrie. We zien de energietransitie in het havenindustrieel complex niet alleen als een duurzaamheids- en maatschappelijke opgave, maar vooral ook als een economische opgave.

Herstel en creëren van een aantrekkelijke stad en vestigingsklimaat

De juiste stedelijke balans en ruimtelijke verdeling tussen bovenstaande factoren is essentieel en is in de omgevingsvisie omschreven als 'goede groei'. Hierin zijn de ruimtelijk economische belangen als hoofdkeuzen opgenomen. Aantrekkelijkheid is sterk afhankelijk van lokale identiteit en kan daarom per plek sterk verschillen. In samenwerking met ondernemers- en eigenarencollectieven is dat zoeken naar de juiste ingrepen.

Digitalisering als randvoorwaarde en als onderdeel van herstel en vernieuwing

De al aanwezige digitale infrastructuur hebben ervoor gezorgd dat de economie van Rotterdam voor een belangrijk deel snel over konden stappen op het op afstand werken. Juist de digitale economie is sterk gegroeid, waarbij niet alleen de verbindingen maar ook datacenters belangrijke elementen in zijn. In deze groeiende sector zijn goed opgeleide werknemers essentieel, en het tekort daaraan is verder opgelopen. De toenemende aandacht voor digitale ondermijning van ondernemers komt steeds hoger op de agenda. Door een toenemend aantal diensten, die via apps afgenomen worden (denk daarbij aan deelmobiliteit of bezorgservices), wordt de concurrentie voor bestaande ondernemers groter en moet door het ongelijke speelveld goed nagedacht worden welke rol de gemeente heeft om de positieve gevolgen te stimuleren, maar tegelijkertijd de ook vaak oneerlijke elementen tegen te gaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Herstel naar een duurzame en veerkrachtige economie door werken aan cruciale en kansrijke sectoren in de stad en een toekomstbestendige arbeidsmarkt

- We werkten samen met het Erasmus MC aan de ontwikkeling van de Erasmus MC Campus, een gebiedsontwikkeling waar meer en meer innovatieve Lifesciences and Healthbedrijven en zorginstellingen

hun plek zullen vinden. Door de stichting Rotterdam Square financieel te ondersteunen met een subsidie, ondersteunen we het organiserend vermogen van de Erasmus MC Campus. Een businessplan met een communicatie- en acquisitiestrategie zijn de eerste producten;

- We werkten aan de zichtbaarheid en het versterken van het LSH netwerk door o.a. deelname aan beurzen (I4H, WOHC), het organiseren van events zoals de LSH010 ontbijten, HealthyFunding en Health Innovation School;
- Onder de noemer Revival maakindustrie benutten we de mogelijkheden voor het versterken, faciliteren en aantrekken van bedrijven in de maakindustrie, zoals het uitvoeren van een investeringsstrategie voor de Spaanse polder en op gebiedsniveau waar mogelijk in een functiemix in vitale kernen;
- Met het bedrijfsleven hebben we een brede Rotterdamse human capital agenda opgezet, aansluitend en aanvullend op bestaande inzet. Er zijn diverse LWA's gesloten met bedrijfsleven en onderwijs rond onder andere de haven, MKB en energietransitie gebouwde omgeving. Er wordt nog gewerkt aan LWA's rond Bouw, Facilitair, Transport & Logistiek, Zorg, Horeca en Toerisme;
- Samen met regionale partners als de provincie Zuid-Holland, Innovation Quarter en Rotterdam The Hague Airport werkten we mee aan de uitbouw en ontwikkeling van Rotterdam The Hague Innovation Airport. Hoogwaardige werkgelegenheid, het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en bijdragen aan de verduurzaming van de luchtvaart is hierbij ons doel. Dit heeft in 2021 onder andere geresulteerd in nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met onder andere. Transavia, AeroDelft, i-Labs ten behoeve van het verder uitbreiden van het netwerk van partners en het initiëren van innovatieve projecten, Start van een 14MWp zonnepark op RTHA;
- Met het oog op het deels blijvende digitale op afstand werken is gezorgd voor een versnelling van de investeringen in het upgraden van glasvezelnetwerken. Zo zijn er in 2021 vier verschillende partijen die glasvezel aanleggen in Rotterdam, waaronder een partij die zich ook richt op bedrijventerreinen;
- Via het programma MKB010>Next is ingezet op het versneld digitaal maken van het MKB, zowel qua economische activiteiten (zoals webshops en social marketing) alsook het versneld digitaal maken van ondernemers;
- Met de IT Campus is opgetrokken om een talent ontwikkelingsprogramma op te zetten voor digitale professionals in cruciale sectoren in de stad en om uitvallers van ICT opleidingen toch te behouden voor de digitale arbeidsmarkt;
- De gemeente heeft in 2021 zich ingezet voor de digitale economie als stimulator, facilitator of regulator zijn voor nieuwe digitale ontwikkelingen en innovaties, specifiek door onder andere opstellen van een afwegingskader voor het verantwoord toepassen van sensoren, data-toepassingen en algoritmes in de openbare ruimte en beleid vaststellen voor het plaatsen van antennes. KPN en andere partijen begonnen met de aanleg van glasvezel, Verder is het aantal lokale datacenters gegroeid en heeft de Amsterdam Internet Exchange zich gevestigd in Rotterdam;
- Het jaar 2021 kenmerkte zich eveneens door een verdere toename van circulaire bedrijvigheid; zo is het chemische testcentrum PlantOne in de Botlek volledig bezet met innovatieve bedrijven. Ook zijn 105 innovaties en ondernemersinitiatieven gestimuleerd, waarmee de doelstelling van 40 te stimuleren innovaties en ondernemersinitiatieven in deze collegeperiode ruimschoots is gehaald;
- In november 2021 is de CIRCO Hub Zuid-Holland in Bluecity officieel van start gegaan met de doelstelling om 10 CIRCO- tracks in een jaar uit te voeren. De gemeente is samen met de Rabobank, MKB Rotterdam Rijnmond, de Provincie Zuid Holland en CIRCO (ministerie I&W) partner van de CIRCO Hub Zuid Holland. Met CIRCO tracks worden (MKB) bedrijven in 3 dagen op weg geholpen met de ontwikkeling van circulaire

producten, diensten en businessmodellen. De gezamenlijke partners maken de tracks financieel mogelijk en verbinden netwerken. Er zijn onder andere al CIRCO-tracks geweest voor de sector bouw en congresaccommodaties.

Vernieuwing door transitie naar de nieuwe economie voor Rotterdam: digitaal, circulair en gebruik makend van duurzaam opgewekte energie

- In 2021 zijn we gestart met een integrale aanpak, waarbij we sectorale beleidslijnen voor typen werklocaties (zoals kantoren, bedrijventerreinen, detailhandel etcetera) en gebiedsgerichte praktische vertalingen integreren naar een handzaam en praktisch kader en plan, zoals bijvoorbeeld een kaart van de stad, waarin bepaalde vestigingsmilieus benoemd worden;
- We hebben ingezet op de uitstraling van Rotterdam als innovatielaboratorium met veel plek en ruimte voor startups, scale-ups en nieuwe samenwerkingsverbanden. Dat doen we via het programma Up! Rotterdam en het Upstreamfestival;
- De rol van lokale overheid als launching customer voor herstel en innovatie gaven we verder vorm, dit doen we gemeente breed, door bedrijven uit te dagen de benodigde technologieën en diensten gericht in te zetten;
- We bleven samenwerken met marktpartijen om 5G, glasvezel en andere IT-randvoorwaarden op een verantwoorde manier snel beschikbaar te maken voor iedereen in de stad;
- We versterkten het economisch vestigingsklimaat in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) door middel van onder andere een stevige digitale agenda, waarin wordt gewerkt aan gemeente-overstijgende digitale voorwaarden met betrekking tot digitale infrastructuur (glasvezel en 5G), kennisdeling, fieldlabs en datacenters;
- We faciliteerden en ondersteunden de IT-Campus als verbindende partij om onderwijs en bedrijfsleven te versterken op het gebied van leren en werken in de digitale sector, zowel qua toeleiding van jongeren naar ICT-onderwijs, verbeteren van de doorstroming van jongeren naar hoger ICT-onderwijs inclusief talentontwikkeling en versterking van de ICT-sector in het algemeen;
- We hebben de tweede editie van Upstream georganiseerd, een vijf-daags scale-up festival met 38 events verspreid over de stad, dat 2.233 bezoekers aantrok en door bezoekers met een gemiddelde van 4,5 uit 5 werd gewaardeerd. Er zijn 51 co-creatieve partners (regionaal, nationaal en internationaal) actief betrokken bij Upstream. Daarnaast waren er 8 corporates en 8 landen vertegenwoordigd
- We hebben www.hackyourcareer.com gelanceerd, een gerichte vacature site met doorlopend meer dan 1000 actieve vacatures bij startups en scaleups. In de eerste 4 maanden hadden we 6,5 miljoen views.

We blijven inzetten op Rotterdam als de maritieme innovatie hoofdstad

In 2021 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- In 2021 hebben 10 bedrijven deelgenomen aan het Rotterdamse innovatie- en acceleratie-programma van PortXL 2021. Het intensieve programma van PortXL helpt startups een vliegende start te maken wanneer ze de markt betreden;

- Daarnaast hebben we succesvol bijgedragen aan de totstandkoming van de werkgroep Haven en Maritiem van de Nederlandse AI Coalitie. De werkgroep heeft de ambitie in de komende vijf jaar de sector als geheel een versnelling te laten doormaken op de thema's Dataficering en Artificial Intelligence;
- Gemeente Rotterdam is mede-initiatiefnemer van het Nederlands Forum Smart Shipping, SMASH! In 2021 is door SMASH! De digitale Roadmap Smart Shipping gelanceerd die inzicht geeft in de kansen en uitdagingen die de maritieme sector op het gebied van smart shipping zal tegenkomen tot 2030;
- In 2021 zijn is het LWA Haven verder gekoppeld aan het maritieme cluster en in uitvoering gebracht;
- Vanaf 2020 werkt een gelegenheidscoalitie aan de imagooversterking en internationale marketing & acquisitie van maritieme cluster: bestaande uit vertegenwoordigers DEAL!, Havenbedrijf, Rotterdam Partners en de gemeente Rotterdam. In 2021 hebben zich 10 nieuwe maritieme bedrijven gevestigd in Rotterdam en regio en zijn er 3 marketingcampagnes ingezet met als doel het positief beïnvloeden van het imago van de regio Rotterdam op het gebied van innovatieve maritieme technologie met focus op autonoom- en emissie loos varen en maritieme business services.

Herstel en creëren van een aantrekkelijke stad en vestigingsklimaat

- In 2021 is de Taskforce Retail Rotterdam doorontwikkeld naar een Aanpak Vitale Kerngebieden, waarbinnen intensieve samenwerking plaatsvindt tussen stakeholders in de betreffende gebieden (in het bijzonder de 'gouden driehoek') en tussen onderdelen van het concern. Er zijn 10 (focus)gebieden naar voren gehaald waar de eerste resultaten kunnen worden behaald of waar werk met werk kan worden gemaakt;
- We hebben ingezet op voldoende ruimte voor nieuwe en bestaande bedrijven in de stad (werklocaties) door ruimtelijk beleid uit te voeren en uitvoeringsplannen op prioritaire locaties te realiseren.

Digitalisering als randvoorwaarde en als onderdeel van herstel en vernieuwing

Digitalisering is een randvoorwaarde voor alle opgaven van deze economische agenda. De gemeente heeft in 2021 zich ingezet voor de digitale economie als stimulator, facilitator of regulator voor nieuwe digitale ontwikkelingen en innovaties, specifiek door.:

- Een kwantitatief onderzoek naar de digitale economie,
- Opstellen van een afwegingskader voor het verantwoord toepassen van sensoren, data-toepassingen en algoritmes in de openbare ruimte;
- Beleid vastgesteld voor het plaatsen van antennes;
- Start aanleg van glasvezel.

Verder is het aantal lokale datacenters gegroeid en heeft de Amsterdam Internet Exchange zich gevestigd in Rotterdam. Met de eerdergenoemde regionale partijen is vormgegeven aan de regionale digitale agenda.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Transformatie kantoren: het (laten)	Streefwaarde (ultimo)	> 45.000 m2	> 90.000 m2	> 135.000 m2	> 180.000		
transformeren en/of onttrekken van					m2**		

tenminste 180.000 m2 bruto	Realisatie	45.000 m2	102.500	159.000 m2	230.000 m2
vloeroppervlak uit de voorraad	cumulatief		m2		
kantoren in Rotterdam gedurende de					
periode van 1 januari 2018 tot 1					
november 2021					

Transformeren van winkels: 4 pilot-gebieden waarvan 3 transformatiegebieden (10 panden per jaar voor een periode van 3 jaar, totaal 90)	Streefwaarde	30	30	30	
	Realisatie	n.v.t.	69	168	
	cumulatief				
Verduurzaming Kantoren	Streefwaarde				
	Realisatie	n.v.t.			
Economische Clusterontwikkeling: investeringen, FTE, nieuwe vestigers door inzet fondsmiddelen en inzet van de gemeente	Streefwaarde				€ 700 mln investeringen / 2000 FTE / 50 nieuwe vestigers additioneel
	Realisatie	n.v.t.	€ 247 mln	€ 607 mln	€
	cumulatief		uitgelokte	uitgelokte	1.170.000.000
			investeringen 1586	investeringen	investeringen
			FTE	2000 FTE	/ 2500FTE
			156 vestigers	175 vestigers	/ 222 nieuwe vestigers additioneel
MKB RNE proof: In deze collegeperiode worden er minimaal 5000 MKB'ers gesproken, waarbij de mogelijkheden van de nieuwe economie voor hun bedrijfsvoering worden belicht	Streefwaarde				5.000
	Realisatie	185	779	1.516	2.720
	cumulatief				

Toelichting indicatoren

Transformatie kantoren

Uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen blijkt dat de voorraad kantoren jaarlijks krimpt. De transformatie zet fors door. Hierin speelt ook mee dat de formele transformatiedatum bij grote complexe projecten vaak later is

dan de opleveringsdatum. Er is inmiddels ook nieuwbouw gepland in het centrum. Veelal gaat het om herontwikkeling van bestaande kantoorgebouwen. Door de covid-epidemie is er vertraging en uitstel ontstaan bij deze projecten.

De college target van > 180.000 m2 transformatie kantoren is ruimschoots behaald.

Transformatie winkels

De pilots transformatie voor winkels zijn in januari 2021 afgelopen. Om die reden zijn er geen nieuwe cijfers beschikbaar.

De college target van 90 transformaties gedurende deze collegeperiode is ruimschoots behaald.

Verduurzaming Kantoren

Verduurzaming van Rotterdamse kantoren om in 2022 tenminste te voldoen aan Energielabel C: na het inventariseren van de huidige energielabels starten we een campagne richting eigenaren om ze bewust te maken van hun verantwoordelijkheid in deze verbeteringsopgave zodat ze stappen gaan ondernemen hierin:

- Op basis van de verduurzaming intentie in het Convenant Kantoren Transformatie onderzoeken we binnen de prioritaire concentratiegebieden met de eigenaren welke actie nodig zijn om deze intenties uit te voeren en maken we afspraken hierover;
- De Pilot WKO (Warmte koude opslag) in het Rotterdam Central District is gerealiseerd in 2020. In een tijdlijn zijn voor de verschillende gebouwen de momenten opgenomen waarop deze eigenaren kunnen instappen in de aansluiting op het WKO systeem. Voor de gebouwen Delftse Poort en het nieuw te bouwen Treehouse wordt de aansluiting uitgewerkt.

Economische clusterontwikkeling

Bovenstaande cijfers zijn tot stand gekomen door uitgelokte private investeringen in de clusters om een versnellingsimpuls te geven naar een nieuwe economie, waarbij de gemeente samenwerkt met onder meer Innovation Quarter en Rotterdam Partners. Ondanks de coronacrisis zijn er door beide partijen stevige resultaten behaald. Hierdoor hebben we eind 2020 de beoogde resultaten al gehaald.

MKB RNE proof maken

Bij veel ondernemers heeft de focus tijdens Corona op primaire processen en minder op innovatie gelegen. Dat heeft het lastiger gemaakt om een grote groep te bereiken. Tegelijkertijd heeft de huidige crisis laten zien dat onder andere digitalisering steeds belangrijker wordt.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Economische ontwikkeling	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	253	394	240	-153

Bijdragen rijk en medeoverheden	254	394	320	-74
Overige opbrengsten derden	0	0	70	70
Overige baten	0	0	-150	-150
Lasten exclusief reserves	17.504	14.627	11.850	-2.776
Apparaatslasten	3.514	4.139	3.733	-406
Inhuur	140	153	-3	-156
Overige apparaatslasten	97	93	50	-43
Personeel	3.277	3.893	3.686	-207
Intern resultaat	613	814	1.237	423
Intern resultaat	613	814	1.237	423
Programmalasten	13.378	9.674	6.880	-2.794
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	11.519	6.842	4.299	-2.543
Overige programmalasten	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	1.859	2.832	2.580	-251
Saldo voor vpb en reserveringen	-17.251	-14.233	-11.610	2.623
Saldo voor reserveringen	-17.251	-14.233	-11.610	2.623
Reserves	3.528	2.486	1.802	-684
Onttrekking reserves	3.528	2.486	1.802	-684
Saldo	-13.723	-11.747	-9.808	1.939

×

Vergelijking begrotingssaldi Economische ontwikkeling	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 13.723
Eerste Herziening 2021	- 13.090
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 11.739
10-maandsrapportage 2021	- 11.747
Realisatie 2021	- 9.808

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Maakindustrie	0	-634	0	634
2. Taskforce/Vitale Kerngebieden	0	-581	0	581
3. Levendige Stad	0	-407	0	407
4. Uitvoeringsplan Energietransitie	0	-277	-564	-287
5. Reserve WerkLocaties	0	-120	-120	0
6. Diverse afwijkingen	-153	-757	0	604
Totaal afwijkingen	-153	-2.776	-684	1.939

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,9 mln. voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Maakindustrie

De middelen zijn bedoeld om locaties in de Spaanse Polder geschikt te maken voor het vestigen of doorgroeien van maakbedrijven. Gebleken is dat er minder animo was bij maakbedrijven om zich te vestigen in de Spaanse Polder of Merwe4Haven dan verwacht op basis van eerdere signalen uit het netwerk. Dit heeft geleid tot temporisering en een onderschrijding van € 634.

2. Taskforce/Vitale kerngebieden

Voor de realisatie/aanpak in de gebieden is sprake van een grote afhankelijkheid van externe partners (ondernemers/vastgoedeigenaren). Het heeft langer geduurd dan verwacht om tot gezamenlijke stappen te komen voor een gebiedsgerichte aanpak in een aantal winkelstraten in samenwerking met ondernemers en vastgoedeigenaren. In 2021 is vooral ingezet op het organiseren en aanjagen van de samenwerking. Dit heeft geleid tot een onderschrijding van € 581.

3. Levendige Stad

Door coronamaatregelen zijn projecten en evenementen niet doorgestaan of uitgesteld, was sprake van langere bestel- en levertijden en hadden diverse projecten meer ontwikkeltijd nodig, mede door personele krapte. Dit heeft geleid tot een onderschrijding van € 407.

4. Uitvoeringsplan Energietransitie

Door de corona crisis hebben sommige projecten vertraging opgelopen en/of was sprake van jaaroverstijgende subsidies. Voorbeelden hiervan zijn Biondoil2, Bleekarde en Selectieve Plastic Extractie. Dit heeft geleid tot een

lagere onttrekking aan de reserve. Daarnaast zijn de lasten van project Smart Energy Systems deels verwerkt op programma Economische zaken, terwijl deze begroot waren op programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling. Dit heeft op dit programma geleid tot een nadeel van € 287.

5. Reserve WerkLocaties

De lasten van de brancheringsvisie voor Plein 1953 zijn gedekt binnen het programmabudget en de brancheringsvisie voor gebied Noorderboulevard is uitgesteld naar 2022. Dit heeft geleid tot lagere lasten en lagere onttrekking aan de reserve.

6. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldo-niveau, die leiden tot een voordeel van € 604.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Atelier en Broedplaatsenbeleid 2017-2021](#)
- [Beleidsplan Naleving Omgevingsrecht](#)
- [Bouwverordening 2010](#)
- [De Nieuwe Transformatie Aanpak kantoren Rotterdam 2016-2020](#)
- [De Nieuwe Transformatie Aanpak winkels Rotterdam 2016-2020](#)
- [Havenvisie 2030](#)
- [Havenvisie 2030: Voortgangsrapportage 2017](#)
- [Het Rotterdamse coffeeshopbeleid 2013](#)
- [Horecagebiedsplan 2017-2019](#)
- [Horecanota Rotterdam 2017-2021](#)
- [Kader Stedelijke Ontwikkeling](#)
- [Meerjarenperspectief en uitvoeringsprogramma Warenmarkten](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam](#) (Drift rapport)
- [Nota prostitutie en seksbranche 2015](#)

- [Plintenstrategie voor de Rotterdamse binnenstad](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad](#) - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn
- [Strategiedocument Food & The City](#) - Stimuleren van stadslandbouw in en om Rotterdam
- [Structuurvisie Stadshavens](#)
- [Update Economische Visie Rotterdam 2020. Koers houden, doorpakken en uitvoeren.](#)
- [Verhaal van de stad](#)
- [Visie en strategie Rotterdam Makers District](#)
- [REO Navigator Werklocaties Rotterdam 2015-2025](#)
- [Detailhandelsnota Rotterdam \(2017\)](#)
- [Nota Kantoorruimte \(2019\)](#)
- [Nota bedrijfsruimte \(2019\)](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld betreft het versterken van de economische bedrijvigheid door:

- Het versterken van relevante sectoren zoals Maritiem, maakindustrie, Toerisme en Life Sciences & Health;
- Stimulering van (samenwerkings-)projecten van onderzoeksinstellingen en bedrijven en versterken van de economische structuur gericht op de transitiepaden digitaal, circulair, energie;
- Samenwerking met bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen en het ontwikkelen van stedelijke en wijkgerichte economische programma's;
- Werken aan een toekomstbestendige arbeidsmarkt door uitwerken human capital agenda. Inzet op LWA, aantrekken en behouden van talent zijn hier onder meer onderdeel van;
- Ontwikkelen van een aantrekkelijke stad en vestigingsklimaat.

Economische promotie

Pagina 48

Economische promotie

Rotterdam heeft een economische stedelijke identiteit welke ruimte biedt voor bedrijven om zich in Rotterdam thuis te voelen

Voortgang 2021

In 2021 is de economie van de Rotterdamse regio stevig hersteld met een groei van ongeveer 5%. Deze groei is iets sterker dan het landelijk gemiddelde (4,8%). Dit is opvallend omdat de krimp in 2020 minder groot was in vergelijking met andere regio's en het landelijk gemiddelde. De Rotterdamse regio is dus sterker uit de crisis gekomen. Aandacht blijft nodig voor die sectoren die de hardste klappen hebben gehad.

De afgelopen twee jaar is gewerkt aan herstel en vernieuwing van de Rotterdamse economie aan de hand van de Herstel- en vernieuwingsagenda (2020) die in samenspraak met stakeholders in de stad en regio is opgesteld om in te spelen op de effecten van de Coronacrisis. De herstel- en vernieuwing wordt gestuurd aan de hand van zes sporen: human capital, brede sectorstructuur, economische transities, aantrekkingskracht stad, ondernemers en innovatie en gemeentelijke dienstverlening.

De Herstel- en vernieuwingsagenda is een adaptieve agenda wat betekent dat de koers en maatregelen bijgestuurd kunnen worden afhankelijk van de ontwikkelingen in de economie en de voortgang en impact van de maatregelen. Medio 2021 is de eerste monitor van de Herstel- en vernieuwingsagenda verschenen. De monitor stelt dat, op basis van de impact op Rotterdam, in samenhang met de al genomen maatregelen de huidige koers en maatregelen uit de agenda bijdragen aan het pad van herstel en vernieuwing. De zes sporen zijn de goede aandachtsgebieden, omdat ze gezamenlijk het palet van (extra) maatschappelijke behoefte aan ondersteuning afdekken en ze ook aansluiten bij de voor corona al genomen maatregelen.

Voor de korte en middellange termijn zijn om in te spelen op de coronacrisis en aanvullend op bestaande activiteiten de volgende activiteiten in 2021 opgestart en worden deze in 2022 vervolgd of geïntensiveerd onder de vlag van de Herstel- en vernieuwingsagenda:

- Het uitvoeren van promotiecampagnes gericht op de regionale en landelijke bezoekersmarkt;
- Het stimuleren van de bezoekerseconomie door middel van de DO rist campagne van Rotterdam Partners i.s.m. de gemeente Rotterdam;
- Het doen van onderzoek naar de economische effecten voor de binnenstad als gevolg van hybride werken;
- Het uitvoeren van een programma stadscultuur door het jaar op het Schouwburgplein en Grote Kerkplein.

Wat hebben we bereikt?

Een optimaal vestigingsklimaat voor bedrijven, congressen en talent. Nationale en internationale bedrijven kennen de stedelijke identiteit van Rotterdam en maken om die reden gebruik van Rotterdam of overwegen om zich er te gaan vestigen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ontwikkelen van een economische stedelijke identiteit en deze samen met de partners Innovation Quarter en Rotterdam Partners omzetten in een marketing en het aantrekken van bedrijven, congressen, bezoekers en talent;

- We zetten in op het binnen halen van innovatieve beurzen en congressen, al dan niet digitaal en zoeken naar innovatieve mogelijkheden passend binnen de covid-19-situatie, en bouwen de internationale site www.rotterdaminnovationcity.com verder uit als etalage en centraal contactpunt voor innovatie binnen de gemeente;
- Nieuwe toeristische looproutes ontwikkeld en toegevoegd aan de Rotterdam Route-app. De website is vernieuwd. Het beheer is overgedragen aan Rotterdam Partners;
- In samenwerking met regiogemeenten is een beeldmerk ontwikkeld voor het evenement "Nieuwe Waterweg 150 jaar vooruit" dat in 2022 gaat plaatsvinden;
- Meegewerkt aan onderzoek naar entree Nationaal Park Hollandse Duinen;
- Schouw uit laten voeren door Rotterdam Onbeperkt en maatregelen uitgevoerd;
- Onderzoek uitgevoerd naar bezoekersaanpak mobiliteit;
- Afspraken gemaakt met Urban Tourism & Leisure Lab voor samenwerking op onderzoek.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Economische promotie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	50	452	313	-138
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	117	130	14
Overige opbrengsten derden	50	335	33	-302
Overige baten	0	0	150	150
Lasten exclusief reserves	13.158	16.238	14.992	-1.246
Apparaatslasten	1.044	1.297	1.730	432
Inhuur	39	45	0	-45
Overige apparaatslasten	11	13	16	3
Personeel	994	1.239	1.714	475
Intern resultaat	470	452	586	134
Intern resultaat	470	452	586	134
Programmalasten	11.643	14.489	12.676	-1.812
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.051	4.872	3.140	-1.731
Kapitaallasten	96	124	123	-1
Overige programmalasten	0	0	-1	-1
Subsidies en inkomensoverdrachten	8.497	9.493	9.414	-78

Saldo voor vpb en reserveringen	-13.108	-15.786	-14.679	1.107
Saldo voor reserveringen	-13.108	-15.786	-14.679	1.107
Reserves	300	-260	-300	-40
Onttrekking reserves	300	190	150	-40
Toevoeging reserves	0	450	450	0
Saldo	-12.808	-16.046	-14.979	1.067

x

Vergelijking begrotingssaldi Economische promotie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 12.808
Eerste Herziening 2021	- 15.898
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 16.046
10-maandsrapportage 2021	- 16.046
Realisatie 2021	- 14.979

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Digitalisering, Innovatie	0	-349	0	349
2. Flexibele schil	0	-525	0	525
3. Brexit	0	-36	-40	-4
4. Diverse afwijkingen	-138	-336	0	198
Totaal afwijkingen	-138	-1.246	-40	1.067

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,067 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Digitalisering, Innovatie

Door de beperkende maatregelen door corona konden projecten in de stad met ondernemers geen doorgang vinden en zijn evenementen niet doorgedaan of uitgesteld voor Innovatie, Digitalisering en Internationalisering. Dit heeft geresulteerd in een onderschrijding van € 349.

2. Flexibele schil

Gedurende het jaar is budget vrijgemaakt ter vorming van een flexibele schil om extra werkzaamheden op te kunnen pakken. Door latere instroom van personeel is aanspraak op dit budget niet nodig gebleken. Dit heeft geleid tot een voordeel van € 525.

3. Brexit

De lasten voor de Brexitmaatregelen waren in 2021 marginaal, waardoor onttrekking aan de reserve niet nodig is gebleken.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldo-niveau, die leiden tot een voordeel van € 198.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Nieuwe energie voor Rotterdam](#) (Drift rapport)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad](#) - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn
- [Stadsvisie](#)
- [Verhaal van de stad](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld bevat activiteiten met als doel het "op de kaart zetten" van de gemeente, waaronder; promotionele activiteiten gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid en nieuwe werkers, het aantrekken van overige instellingen ter versterking van het profiel van de gemeente, investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis- en economische relatienetwerken, promotie van toerisme, beurzen en jaarmarkten en Citymarketing.

Maatschappelijke ondersteuning

Pagina 49

Maatschappelijke ondersteuning

We streven naar een stad in balans.

We geven ruimte aan zelfredzame Rotterdammers.

Rotterdamers leveren naar vermogen een bijdrage aan de samenleving.

We staan klaar voor hen die extra (financiële) ondersteuning nodig hebben.

(Nieuwe) Rotterdamers doen mee naar vermogen.

We streven er naar dat jongeren veiliger, gezonder en kansrijker opgroeien.

TAAKVELD 1

Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk

Iedereen doet mee naar vermogen: Rotterdamers leveren een tegenprestatie naar vermogen, die ze zelf mogen invullen in de vorm van mantelzorg, vrijwilligerswerk, taalcursus, beweegtraining of eerst werken aan persoonlijke problematiek.

Jongerenloket: het begeleiden van jongeren naar werk en/of onderwijs.

Jongerenloket: Rotterdamse jongeren (onder 27 jaar) gaan pas van school als zij een baan hebben.

Jongerenloket: Wij helpen jonge statushouders (onder 27 jaar) aan werk, helpen hen om zich daarop voor te bereiden of begeleiden hen naar school.

TAAKVELD 2

Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding

Doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede.

TAAKVELD 3

Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening

Voor 2022 is voor 15.000 Rotterdamers met financiële problemen een individueel ondersteuningsplan opgesteld.

TAAKVELD 4

Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen

Het actief bestrijden van laaggeletterdheid door het aanbieden van kwalitatief goede en toegankelijke trajecten.

TAAKVELD 5

Samenkracht en burgerparticipatie

Nieuw Rotterdams Welzijn: Rotterdammers zijn zelfredzaam en weten goed hun eigen talenten en die van hun sociale omgeving te benutten.

Integratie en Samenleven: In Rotterdam vinden we het belangrijk dat alle mensen meedoen en dat we samen met alle Rotterdammers werken aan een ontspannen samenleving, met de Nederlandse waarden waaronder vrijheid en gelijkwaardigheid als fundament en beheersing en kennis van de Nederlandse taal als fundament.

Statushouders: Een vernieuwde aanpak voor Rotterdamse statushouders, die zich richt op alle basiscomponenten om te komen tot succesvolle participatie in de samenleving: woning, scholing, zorg en toeleiding naar werk.

Minderjarige Rotterdammers: kinderen en jongeren groeien kansrijker, veiliger en gezonder op.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Maatschappelijke ondersteuning	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	19.633	23.358	27.811	4.453
Bijdragen rijk en medeoverheden	11.195	16.684	20.630	3.946
Financieringsbaten	240	325	342	17
Overige opbrengsten derden	8.199	6.348	6.839	490
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	216.319	248.626	241.592	-7.034
Apparaatslasten	46.050	55.901	55.038	-863
Inhuur	2.043	2.863	2.614	-249
Overige apparaatslasten	1.277	1.845	1.075	-770
Personeel	42.730	51.193	51.348	156
Intern resultaat	1.031	4.136	5.322	1.186
Intern resultaat	1.031	4.136	5.322	1.186
Programmalasten	169.237	188.588	181.231	-7.357
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	74.558	77.450	74.869	-2.581
Kapitaallasten	0	93	82	-11
Overige programmalasten	86	5.160	4.182	-979
Sociale uitkeringen	38.250	45.411	45.392	-19

Subsidies en inkomensoverdrachten	56.343	60.474	56.707	-3.767
Saldo voor vpb en reserveringen	-196.686	-225.269	-213.781	11.488
Saldo voor reserveringen	-196.686	-225.269	-213.781	11.488
Reserves	0	6.821	4.921	-1.900
Onttrekking reserves	0	6.821	4.921	-1.900
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-196.686	-218.448	-208.860	9.588

x

Vergelijking begrotingssaldi Maatschappelijke ondersteuning	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 196.686
Eerste Herziening 2021	- 207.755
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 212.473
10-maandsrapportage 2021	- 218.448
Realisatie 2021	- 208.860

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Taal	826	417	0	409
2. Welzijn	60	-4.318	-719	3.659
3. Jeugd	659	-645	0	1.304
4. Armoedebestrijding	87	523	-167	-603
5. Rotterdampas	-90	-1.508	0	1.418
6. Jongerenloket	0	-722	0	722
7. Europees Sociaal Fonds	2.297	2.297	0	0
8. Schulddienstverlening	158	-2.239	0	2.397
9. Diverse afwijkingen	456	-840	-1.014	282
Totaal afwijkingen	4.453	-7.034	-1.900	9.588

Het saldo van dit programma bedraagt € 9,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Taal

Als gevolg van de uitbraak van corona en de genomen maatregelen was het in 2021 niet mogelijk om alle geplande trajecten voor Rotterdammers met laaggeletterdheid doorgang te laten vinden. Dit leidt tot een voordeel van € 409.

2. Welzijn

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn diverse welzijnsactiviteiten niet of in afgeslankte vorm doorgegaan. Ook konden door de uitbraak van corona niet alle projecten van Masterplan ouderen doorgaan. Uiteindelijk zijn er geen onttrekkingen gedaan aan de bestemmingsreserves Masterplan ouderen en Maatschappelijke Participatie gebieden. Per saldo is er een voordeel op Welzijn van € 3,7 mln.

3. Jeugd

Een onderbesteding in verband met terugvordering van subsidies uit voorgaande jaren en het niet of in mindere mate doorgaan van activiteiten in 2021. Het voordeel op Jeugd bedraagt € 1,3 mln.

4. Armoedebestrijding

In 2021 is er sprake van een groter bereik van regelingen op bijzondere bijstand, mede als gevolg van de coronacrisis en een betere vindbaarheid van de regelingen. Het tekort bedraagt € 603.

5. Rotterdampas

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn er in 2021 minder passen verkocht en is door de pashouders minder gebruik gemaakt van de pas. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 1,4 mln.

6. Jongerenloket

Bij het Jongerenloket is een onderbesteding van € 722. Er is voor € 328 minder besteed aan apparaatslasten dan begroot en is er een onderbesteding op het programmabudget van € 394. Als gevolg van het thuiswerken is de doorbelasting voor beveiliging en telefoniekosten lager uitgevallen. Daarnaast heeft het Jongerenloket de prioriteit gelegd op het inwerken van nieuwe medewerkers en het continueren van de dienstverlening, waaronder het optimaal benutten van ingekochte trajecten. Het budget voor innovatie doeleinden is door de gewijzigde prioriteitstelling niet volledig besteed.

7. Europees Sociaal Fonds

In 2022 is vanuit het Europees Sociaal Fonds een bijdrage van € 2,3 mln ontvangen voor Arbeidstoeileiding. Deze bijdrage heeft betrekking op activiteiten die in 2021 hebben plaatsgevonden. Deze bijdrage wordt in 2022 uitbetaald. Er is per saldo geen sprake van een afwijking.

8. Schulddienstverlening

Er is in een onderbesteding van € 2,4 mln. Door de coronamaatregelen was er minder fysiek contact mogelijk met Rotterdammers met schulden. Dit bemoeilijkt het opbouwen van vertrouwen en vervolgens het toeleiden naar een passend traject (bijvoorbeeld bij de Kredietbank Rotterdam). Er zijn hierdoor minder trajecten gestart dan aanvankelijk gedacht. De verwachting is dat door corona er meer Rotterdammers met schulden zijn en dat dit als de versoepelingen zich doorzetten ook meer zichtbaar wordt. Om daar op voorbereid te zijn is een bestemmingsreserve van € 2,4 mln aangevraagd waaruit we activiteiten op het gebied van armoede en schulden in 2022 kunnen dekken.

9. Diverse afwijkingen

Dit betreft het saldo van diverse kleine afwijkingen.

Omschrijving programma

Dit programma richt zich op veel verschillende vormen van maatschappelijke ondersteuning.

De gemeente streeft naar balans in de stad, waarin mensen samenleven, samenwerken en meedoen naar vermogen en waarin iedereen de Nederlandse taal voldoende spreekt en verstaat. Rotterdammers erkennen en respecteren de verschillen tussen mensen; gelijkwaardigheid en vrijheid zijn belangrijke waarden. Wij gaan voor méér kansengelijkheid, minder risico om in armoede terecht te komen en meer kansen voor Rotterdammers om uit armoede te komen.

Zelfredzame Rotterdammers krijgen de ruimte om hun talenten en de sociale omgeving te benutten. Daar waar extra (financiële) ondersteuning nodig is, staat de gemeente klaar. Een samenleving waarin men omziet naar elkaar. Daarom ondersteunt de gemeente dat inwoners informele zorg en ondersteuning, waaronder mantelzorg, verlenen. Specifieke aandacht is er voor jongeren en ouderen. We streven ernaar dat jongeren veiliger, gezonder en kansrijker opgroeien. Voor ouderen wordt de integrale inzet vorm gegeven binnen het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer. En is er vanaf 2022 een nieuw Rotterdams ouderenpakket, waarin de vanuit het programma ontwikkelde interventies worden geborgd.

We gaan uit van de kracht van Rotterdammers, ook als zij niet zelfredzaam zijn. Rotterdammers weten zich gezien. Het streven is dat iedereen zijn talent ontwikkelt, leert en/of werkt, of op een andere manier maatschappelijk participeert als leren of werken niet kan. Rotterdammers leveren daarom een tegenprestatie naar vermogen. We zetten in op kansen voor kinderen en jongeren, door begeleiding naar werk en/of onderwijs en

door financiële ondersteuning voor sport, cultuur en uitjes, als ouders daar zelf niet voldoende middelen voor hebben. Stevige inzet vindt ook plaats op het verminderen van het aantal huishoudens in armoede en op het vergroten van financiële zelfredzaamheid van Rotterdammers.

We vinden het belangrijk dat Rotterdammers mee kunnen doen. We zetten daarom actief in op het bestrijden van laaggeletterdheid door het aanbieden van kwalitatief goede en toegankelijke trajecten. We werken aan een ontspannen samenleving, met Nederlandse waarden als basis.

Voor nieuwe Rotterdammers zetten we in op de basiscomponenten om te komen tot succesvolle participatie in de samenleving.

Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk

Pagina 50

Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk

Iedereen doet mee naar vermogen: Rotterdammers leveren een tegenprestatie naar vermogen, die ze zelf mogen invullen in de vorm van mantelzorg, vrijwilligerswerk, taalcursus, beweegtraining of eerst werken aan persoonlijke problematiek.

Jongerenloket: Het begeleiden van jongeren naar werk en/of onderwijs.

Jongerenloket: Rotterdamse jongeren (27-) gaan pas van school als zij een baan hebben.

Jongerenloket: wij helpen jonge statushouders (27-) aan werk of helpen hen om zich daarop voor te bereiden of begeleiden hen naar school.

Voortgang 2021

Prestatie010

In deze collegeperiodestaat de mens achter de werkzoekende meer centraal en leggen we de nadruk op de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke activering van werkzoekenden. Door middel van passende dienstverlening op maat, aangevuld met een re-integratietraject waar mogelijk, verkleinen we voor deze werkzoekenden de afstand tot de arbeidsmarkt. Ruim 7.500 werkzoekenden, die mogelijk arbeidspotentie hebben, krijgen één vast contactpersoon en intensievere begeleiding. De ruim 10.000 andere werkzoekenden spreken we tenminste één keer per jaar.

Onze ambitie is dat jaarlijks 850 werkzoekenden de stap naar een re-integratietraject maken of direct uitstromen uit de uitkering. Eind december staat de teller op 492 werkzoekenden die uitstroomden naar re-integratietrajecten of werk. Dat is ondanks de beperkingen een mooi resultaat. Want de coronacrisis treft deze werkzoekenden hard. In recent onderzoek van OBI (afdeling Onderzoek en Business Intelligence van de gemeente Rotterdam) geven geïnterviewde werkzoekenden van Prestatie010 aan dat ze uit angst voor besmetting voorzichtig werden met naar

buiten gaan. Ook misten ze sociaal contact doordat activiteiten tijdelijk stopten. Onze dienstverlening pasten we daarom aan. Het merendeel van de gesprekken was dit jaar digitaal of telefonisch. Daarnaast hielden we wijkwandelingen en deurbezoeken.

De kerntaak van Prestatie010 is het activeren van werkzoekenden. Dat doen we door drempels weg te nemen, zoals schuldenproblematiek. Dat was een van de belangrijkste thema's van dit jaar. Werkzoekenden met betalingsproblemen of schulden begeleiden we naar trajecten bij schulddienstverlening. Zo meldden we 463 werkzoekenden aan bij Grip op Geldzaken. Daarnaast zetten we in op het herkennen van signalen van inwoners met een licht verstandelijke beperking. En verbeterden we de toeleiding naar Rotterdam Inclusief door activeringscoaches nog beter te informeren over het instrument loonkostensubsidie en het screenen van werkzoekenden hierop. Ook startten we begin 2021 met het experiment wijkbasisbaan waar zeven Rotterdammers aan deelnamen. In afwachting van een ander (Rijks)financieringsconstruct besloot de gemeenteraad het experiment niet door te zetten. Voor alle wijkbasisbaners is een duurzame (maatwerk)oplossing gevonden.

Jongerenloket

In 2020 nam het aantal jongeren in de bijstand enorm toe door COVID. Het bestand steeg van 2.037 jongeren op 1 januari 2020 tot 2.919 jongeren op 31 december 2020. De eerste vier maanden van dit jaar nam dit aantal nog wat toe. Vanaf mei 2021 zagen we meer jongeren uitstromen dan instromen en nam het bijstandsvolume langzaam af. De uitstroom van jongeren naar werk is ten opzichte van 2020 met flink toegenomen. Op 31 december 2021 hadden nog 2.480 Rotterdamse jongeren een bijstandsuitkering.

De herijking van de dienstverlening binnen het Jongerenloket heeft ervoor gezorgd dat we jongeren snel en adequaat de juiste dienstverlening kunnen bieden. Alle intakegesprekken worden binnen de norm van 2 weken gevoerd. Het Jongerenloket volgt aan de hand van beschikbare arbeidsmarktinformatie de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en past indien nodig haar dienstverlening en ambities aan op nieuwe omstandigheden. COVID veroorzaakte hoge werkloosheid onder jongeren en om dit effect te dempen is het actieplan Jeugdwerkgelegenheid tot stand gekomen in goede samenwerking met de uitvoerende afdelingen. Zo wordt er onder andere extra inzet gepleegd om Rotterdamse jongeren toegang te bieden tot het Rotterdams Scholingsfonds. Jongeren met een korte afstand naar de arbeidsmarkt profiteren van de vele openstaande vacatures en stromen snel uit. Het in oktober 2020 geformeerde team Uitstroom richt zich specifiek op deze jongeren en hanteert een specialistische aanpak in de directe bemiddeling naar werk. We zien dat kwetsbare jongeren harder getroffen zijn door de coronamaatregelen en er zorg en/of ondersteuning nodig is, bijvoorbeeld in de vorm van een traject, voordat zij de stap naar werk kunnen maken. De verwachting is daarom dat de geleidelijke daling van het bijstandsvolume zal voortzetten en we pas in 2023 weer op het volume van voor de coronacrisis zitten. Dit is in lijn met de verwachting van het CPB.

Financiële problemen kunnen een belemmering vormen in de toeleiding naar de arbeidsmarkt. Voor Rotterdamse jongeren met financiële problemen waarvoor de reguliere schulddienstverlening geen toereikende oplossing biedt, is het Jeugdperspectieffonds opgericht. Binnen het Jeugdperspectieffonds ontvangen jongeren intensieve dienstverlening waarin wordt toegewerkt naar een saneringskrediet, dat wordt afgelost door middel van het uitvoeren van een perspectiefprestatie.

Het aantal jonge statushouders in de bijstand is ten opzichte van 2020 afgenomen en ligt lager dan de streefwaarde. Enerzijds is de instroom toegenomen, maar door het bereiken van 27-jarige leeftijd is de uitstroom uit het bestand van het Jongerenloket ook toegenomen, waardoor het aantal jonge statushouders onder de streefwaarde is uitgekomen.

Wat hebben we bereikt?

Prestatie010

Iedereen heeft een talent. Daarom verwachten we dat iedereen in Rotterdam actief meedoet in de samenleving. Dat kan zijn het volgen van een re-integratietraject of werken aan de persoonlijke ontwikkeling, bijvoorbeeld door het verrichten van vrijwilligerswerk. Dit laatste noemen we in Rotterdam de Prestatie010. De werkzoekenden mogen de Prestatie010 zelf invullen in overleg met activeringscoaches. Door de Prestatie010 kunnen werkzoekenden zich persoonlijk ontwikkelen, zelfredzamer worden, meer actief zijn en wordt hun gezondheidsbeleving versterkt en zorgconsumptie verminderd. Tevens neemt de afstand tot de arbeidsmarkt af. De werkzoekende werkt door de Prestatie010 aan zijn of haar persoonlijke ontwikkeling. Eind 2021 had 80% procent van de werkzoekenden een geregistreerde tegenprestatie. Hiermee komen we in de buurt van onze ambitie van 85% en dat is gezien de beperkingen door de lockdown een mooi resultaat.

Jongerenloket

Jongeren van nu groeien op in een complexe, supersnelle wereld waarin ze met een voortdurende stroom van informatie, sociale interacties en keuzemogelijkheden geconfronteerd worden. Jongeren hebben de 21e -eeuwse vaardigheden nodig waarmee zij kunnen deelnemen aan het arbeidsproces of succesvol hun opleiding kunnen doorlopen. Het Jongerenloket helpt kwetsbare jongeren op weg naar economische en sociale zelfredzaamheid. Deze jongeren met een ondersteuningsvraag kunnen een beroep doen op het Jongerenloket en stellen dan samen met een jongerenconsulent een plan van aanpak op. Hierbij krijgen zij ruimte en vertrouwen om zoveel mogelijk zelf de verantwoordelijkheid voor hun eigen toekomst te nemen.

Wij bereiden jonge statushouders voor op deelname aan de Rotterdamse samenleving. Dit doen we door jonge statushouders (27-) te begeleiden naar een opleiding of hen aan werk te helpen en belemmeringen m.b.t. het vinden van werk op te lossen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Prestatie010

Door intensief samen te werken met tal van maatschappelijke partners, maakten werkzoekenden stappen in hun persoonlijke ontwikkeling. Met 7.500 werkzoekenden uit de doelgroep onderhouden we intensief contact. De overige werkzoekenden spreken we tenminste 1 keer per jaar. De werkzoekende en activeringscoach gaan samen op zoek naar een passende tegenprestatie. Hierbij wordt ingezet op maatschappelijke activering en persoonlijke ontwikkeling om zo de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen.

Jongerenloket

Het Jongerenloket begeleidt jongeren door middel van casus- of procesregie en inzet van trajecten naar zelfredzaamheid. Elke jongere die zich meldt bij het Jongerenloket krijgt binnen 2 weken een intakegesprek. Vervolgens worden alle leefgebieden tijdens de verbrede uitvraag verder in kaart gebracht. Op leefgebieden waar de jongere nog niet zelfredzaam is, wordt ondersteuning geboden. Binnen het Jongerenloket werken jongerenconsulenten met expertise op onder andere het gebied van financiën, statushouders en arbeidsbeperkte jongeren.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ambitie 'Iedere stap telt'. Aantal werkzoekenden vanuit doelgroep Prestatie010 doorgestroomd naar domein Werk of direct naar een betaalde baan.	Streefwaarde	n.v.t.	1.000	1.000	850*	850	
	Realisatie	n.v.t.	1.019	709	492		
Jongerenloket. Aantal jongeren in de bijstand (incl. statushouders)	Streefwaarde	2.550	2.200	2.200	2.080	2.080	
	Realisatie	2.235	2.037	2.919	2.480		
Jongerenloket. Aantal jonge statushouders in de bijstand	Streefwaarde	620	585	545	501	501	
	Realisatie	630	468	486	466		
Jongerenloket. Aantal jongeren uitstroom	Streefwaarde	1.150	1.150	1.150	1.150	1.150	
	Realisatie	1.557	1.345	1.672	2.002		
* Dit aantal is in de Voorjaarnota bijgesteld naar 850.							

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jongerenloket. % jongeren binnen 2 weken intake gesprek	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	
	Realisatie	90%	100%	100%	100%		
Jongerenloket. % jonge statushouders binnen 3 weken een gesprek	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	
	Realisatie	100%	100%	100%	100%		

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.942	2.918	5.572	2.654
Bijdragen rijk en medeoverheden	2.918	2.918	5.517	2.598
Overige opbrengsten derden	24	0	56	56

Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	20.738	25.488	25.463	-25
Apparaatslasten	16.670	19.726	18.734	-992
Inhuur	1.324	847	887	40
Overige apparaatslasten	422	426	528	102
Personeel	14.923	18.454	17.319	-1.135
Intern resultaat	2	-105	286	391
Intern resultaat	2	-105	286	391
Programmalasten	4.066	5.867	6.443	576
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	4.066	5.202	5.411	210
Overige programmalasten	0	0	0	0
Sociale uitkeringen	0	0	-2	-2
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	665	1.034	369
Saldo voor vpb en reserveringen	-17.796	-22.569	-19.891	2.679
Saldo voor reserveringen	-17.796	-22.569	-19.891	2.679
Reserves	0	2.399	1.385	-1.014
Onttrekking reserves	0	2.399	1.385	-1.014
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-17.796	-20.170	-18.505	1.665

×

Vergelijking begrotingssaldi Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 17.796
Eerste Herziening 2021	- 20.605
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 20.170
10-maandsrapportage 2021	- 20.170
Realisatie 2021	- 18.505

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Jongerenloket	0	-722	0	722
2. Prestatie010	162	-523	-400	285
3. Europees Sociaal Fonds	2.297	2.297	0	0
4. Diverse afwijkingen	195	-1.077	-614	658
Totaal afwijkingen	2.654	-25	-1.014	1.665

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,7 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Jongerenloket

Bij het Jongerenloket is een onderschrijding van € 722. Er is voor € 328 minder apparaatslasten dan begroot en er is een onderbesteding op het programmabudget van € 394. Als gevolg van het thuiswerken is de doorbelasting voor beveiliging en telefoniekosten voor € 200 lager uitgevallen. Daarnaast heeft het Jongerenloket de prioriteit gelegd bij het inwerken van nieuwe medewerkers en het continueren van de dienstverlening, waaronder het optimaal benutten van ingekochte trajecten. Er was € 200 gereserveerd voor innovatie doeleinden, dit budget is door de gewijzigde prioriteitstelling niet volledig besteed.

2. Prestatie010

Bij Prestatie010 zijn er minder personeelslasten dan begroot. Vacatures konden door krapte op de arbeidsmarkt minder snel worden ingevuld. De bestemmingsreserve Europees Sociaal Fonds subsidie arbeidsparticipatie is lager onttrokken dan begroot. De totale onderbesteding bedraagt € 285.

3. Europees Sociaal Fonds

In 2022 is vanuit het Europees Sociaal Fonds een bijdrage van € 2,3 mln ontvangen voor Arbeidstoeileiding. Deze bijdrage heeft betrekking op activiteiten die in 2021 hebben plaatsgevonden. Deze bijdrage wordt in 2022 uitbetaald. Er is per saldo geen sprake van een afwijking.

4. Diverse afwijkingen

Dit betreft het saldo van diverse kleine afwijkingen. Per saldo een voordeel van € 658.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [De Taalspiraal](#)
- [Rotterdamse Aanpak Statushouders 2019-2022](#)

- [Plan van aanpak Prestatie010: iedere stap telt](#)
- [Monitor Rotterdamse Groepen](#)
- [Monitor statushouders](#)
- [Participatiewet](#)
- [Verordening tegenprestatie Participatiewet Rotterdam 2015](#)
- [Wet inburgering](#)

Omschrijving taakveld

Rotterdamers met een gemeentelijke uitkering op grond van de Participatiewet en die geen re-integratievoorziening krijgen aangeboden, leveren een tegenprestatie naar vermogen. De tegenprestatie is deze collegeperiode doorgezet in een vernieuwde aanpak onder de naam Prestatie010, waarbij iedereen meedoet naar vermogen. Door de actieve inzet van werkzoekenden die een tegenprestatie doen, dragen zij bij aan de stad, kunnen beter participeren en verkleinen zij de afstand tot de arbeidsmarkt. Samen met werkzoekenden zetten we stappen in de persoonlijke ontwikkeling. Iedere stap telt!

Het Jongerenloket adviseert en ondersteunt jongeren van 16 tot 27 jaar op weg naar een zo groot mogelijke sociale en economische zelfstandigheid. Het Jongerenloket richt zich op Rotterdamse jongeren die veelal een opeenstapeling aan problemen kennen. Zij krijgen advies en ondersteuning op weg naar een zo groot mogelijke sociale en economische zelfstandigheid, zodat zij weer meedoen en actief deel uitmaken van de maatschappij.

Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding

Pagina 51

Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding

Doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede.

Voortgang 2021

In 2021 hebben we verder aan de Rotterdamse aanpak van armoede 'Uit de knoop' gewerkt. Centraal hierbij staat het doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede en het voorkomen van achterstanden in het bijzonder bij kinderen. Uit diverse onderzoeken naar de effecten van corona op de samenleving zijn jongeren, zzp'ers en flexwerkers als kwetsbare doelgroepen naar voren gekomen en is gebleken dat kwetsbare Rotterdamers nog kwetsbaarder zijn geworden. Tot op heden zijn de effecten van de coronacrisis beperkt merkbaar. Zo hebben Rotterdamers als gevolg van de crisis betaald werk verloren en bijstand bij de gemeente aangevraagd, maar is er in 2021 geen sprake van een significante toename van ondersteuningsaanvragen bij de aanpak van schulden. Deels kan dit worden verklaard door het feit dat we ook in 2021 nog te maken hadden met beperkingen in ons dagelijks leven en de lockdowns, de ondersteuning van het Rijk aan het bedrijfsleven en het aantrekken van de economie. De verwachting is dat de coronacrisis wel een na-effect heeft wat nog niet zichtbaar is met betrekking tot het ontstaan en vergroten van de armoede en schulden.

In 2020 zijn we met een extra aanpak gekomen: 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden'. In 2021 hebben we deze aanpak gecontinueerd met: de pilot 'interventie versneld schuldregelen', vroegsignalering van armoede en schulden en het kenbaar maken dat de gemeente bij financiële problemen kan ondersteunen (o. a. campagne Schuldstop).

Ondersteuning aan de kwetsbare groep Rotterdammers is voor een groot deel gebaseerd op 'fysiek' contact en het opbouwen van een vertrouwensrelatie. De lockdowns en beperkingen door corona hadden invloed op het bereik en effect van onze dienstverlening.

Een aantal belangrijke activiteiten in 2021:

- De pilot integrale gezinsaanpak hebben we per 1 januari 2021 uitgebreid naar vier wijken (Bospolder-Tussendijken, Tarwewijk, Crooswijk en Carnisse). Tot 1 december 2021 zijn er 590 gezinnen ingestroomd.
- Van april 2021 t/m april 2022 is het jaar tegen de armoede en geven we een extra impuls aan de armoedeaanpak door samenwerking centraal te stellen en nieuwe samenwerkingen tot stand te brengen. Dit gaven wij onder andere vorm met een congres op 4 oktober 2021 voor iedereen die een bijdrage wil leveren aan het aanpakken van armoede in Rotterdam en door bestaande en nieuwe initiatieven in het zonnetje te zetten. Maar ook door gedurende het gehele jaar te communiceren over onze inkomensondersteunende voorzieningen. Ook is er extra aandacht voor de samenwerking met scholen in het doorbreken van het taboe op armoede. Ook is er in de stad input opgehaald voor de toekomstagenda armoede voor de stad, op 7 maart 2022 wordt dit aangeboden aan de Rotterdamse politieke partijen.
- We zijn aan de slag gegaan met het verstevigen van een netwerk rond de mensen die bezig zijn met projecten rondom armoede en schulden in de gebieden met als doel Rotterdammers die met armoede en schulden te maken hebben beter te kunnen ondersteunen. We zijn hiermee als eerste in IJsselmonde gestart, door middel van een extra opdracht aan de welzijnspartij Pit010
- Ook hebben we gewerkt aan het verbeteren van de toegang van inkomensondersteunende voorzieningen (programma toegankelijk toekennen). De publiekscampagne gericht op doorbreken van taboe rond armoede en schulden is nogmaals in het laatste kwartaal van 2021 herhaald.
- Het onderzoeksprogramma kinderarmoede is op 1 februari 2022 officieel van start gegaan. De lector kinderarmoede aan de Hogeschool Rotterdam was al eerder gestart, maar nu sinds 1 februari officieel.
- Ook hebben we gewerkt aan het concept 'school als vindplaats' door een pilot te starten op zes basisscholen waar er een gelijke kansen medewerker gestart is. Deze medewerker zorgt voor het bespreekbaar maken van het thema in het docententeam, hen handvatten aanreiken om met deze problematiek om te gaan en ouders te ondersteunen bij bijvoorbeeld het aanvragen van inkomensregelingen.

In het kader van de Rotterdamse aanpak "sterker door" heeft Rotterdam op 15 maart 2021 de loketten geopend voor de aanvraag van TONK. TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) is een tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het resterende inkomen. De regeling geeft veel ruimte voor een eigen gemeentelijke invulling. Via de media en een campagne is veel aandacht gegeven aan het bekend maken van deze regeling.

Een andere belangrijke landelijke ontwikkeling is de nasleep van de kinderopvangtoeslagaffaire. Ruim 3.400 Rotterdamse gezinnen zijn gedupeerd en veelal hierdoor in de financiële problemen gekomen. Wij hebben samen met de Gemeentelijke Ombudsman het Hulpteamtoeslagen 010 opgericht om deze gezinnen te ondersteunen. De ondersteuning is maatwerk. Ook hebben we voor deze groep openstaande gemeentelijke vorderingen die als gevolg van deze situatie zijn ontstaan versneld kwijtgescholden. Het ondersteunen van de gedupeerde Rotterdammers vergt veel extra inspanning van de gemeente. Uitgangspunt is dat het Rijk gemeenten compenseert voor alle kosten die hieruit voortvloeien.

Wat hebben we bereikt?

Minder armoede en schulden bij Rotterdamse gezinnen, met speciale aandacht voor kinderen, jongeren en voor ouderen, dat is wat er nodig is. Armoede en schulden, door welke oorzaak dan ook, geven zorgen en stress en ze maken dat mensen buiten spel komen te staan. Armoede is meer dan het hebben van een laag inkomen. Het is een vicieuze cirkel waar diverse problemen elkaar in stand houden en/of versterken. Vooral kinderen lijden hieronder want armoede en schulden staan hun ontwikkeling op school, fysiek en sociaal emotioneel in de weg. In 2020 is het percentage kinderen dat opgroeit in armoede gedaald naar 17,7 % (bron: monitor lage inkomens 2021). Onze ambitie is dat de vicieuze cirkel wordt doorbroken en minder mensen en gezinnen in armoede leven en schulden hebben. Wij gaan voor méér kansengelijkheid, minder risico om in armoede terecht te komen en meer kansen voor Rotterdammers om uit armoede en schulden te komen. Voor Rotterdammers waarbij dit (nog) niet mogelijk is verzachten we de gevolgen van het leven in armoede.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 'Uit de knoop' hebben we de volgende tien acties geformuleerd:

1. Intensieve gezinsaanpak voor 500 gezinnen.
2. Ontwikkelen Rotterdamse Armoede-index.
3. Campagne bespreekbaar maken armoede.
4. Instellen leerstoel effectieve aanpak armoede.
5. Meer samenwerken met de stad en gezamenlijke verantwoordelijkheid.
6. Verbinden beleidsterreinen.
7. Uitvoering schuldenaanpak Reset Rotterdam.
8. Vergroten gebruik inkomensondersteuning.
9. Dienstverlening op orde.
10. Meer aandacht voor impact van bestaand beleid en beleidswijzigingen.

Wat heeft het gekost?

armoedebestrijding	begroting 2021	2021	2021	
Baten exclusief reserves	7.182	5.222	5.219	-3
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	187	187
Overige opbrengsten derden	7.182	5.222	5.032	-190
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	64.854	74.226	73.241	-985
Apparaatslasten	6.004	7.287	7.512	225
Inhuur	505	561	463	-98
Overige apparaatslasten	157	154	108	-46
Personeel	5.343	6.571	6.941	369
Intern resultaat	870	254	686	432
Intern resultaat	870	254	686	432
Programmalasten	57.979	66.685	65.043	-1.642
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.216	4.491	3.467	-1.024
Overige programmalasten	0	0	-456	-456
Sociale uitkeringen	38.250	45.411	45.364	-47
Subsidies en inkomensoverdrachten	16.514	16.783	16.668	-115
Saldo voor vpb en reserveringen	-57.671	-69.003	-68.022	981
Saldo voor reserveringen	-57.671	-69.003	-68.022	981
Reserves	0	1.152	986	-167
Onttrekking reserves	0	1.152	986	-167
Saldo	-57.671	-67.851	-67.036	814

x

Vergelijking begrotingssaldi Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 57.671
Eerste Herziening 2021	- 58.408
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 62.513
10-maandsrapportage 2021	- 67.851

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Armoedebestrijding	87	523	-167	-603
2. Rotterdampas	-90	-1.508	0	1.418
Totaal afwijkingen	-3	-985	-167	814

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 814 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Armoedebestrijding

In 2021 is er sprake van een groter bereik van regelingen op bijzondere bijstand, mede als gevolg van de coronacrisis en een betere vindbaarheid van de regelingen. Het tekort bedraagt € 603.

2. Rotterdampas

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn er in 2021 minder passen verkocht en is door de pashouders minder gebruik gemaakt van de pas. Per saldo is er sprake van een voordeel van € 1,4 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Uit de knoop](#)
- [Participatiewet](#)

Omschrijving taakveld

Het bestrijden van armoede raakt vele domeinen: onderwijs, gezondheid, huisvesting, betaald werk. Inkomensondersteuning op maat voor Rotterdammers met een laag inkomen is een onderdeel van de armoedebestrijding. Dit onderdeel bestaat uit het verlenen van individuele bijzondere bijstand van daadwerkelijk gemaakte kosten, collectieve inkomensondersteuning (het AOW- en Jeugdtogoed en de Individuele Inkomens toeslag) en kwijtschelding van gemeentelijke lasten (Afvalstoffenheffing). Vanuit het perspectief vergroten participatie is de Rotterdampas onderdeel van dit taakveld.

Maatwerkdienstverlening 18+ - Schuldienstverlening

Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening

Voor 2022 is voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen een individueel ondersteuningsplan opgesteld

Voortgang 2021

In 2021 hebben we verder aan uitwerking van de Rotterdamse schuldenaanpak 'Reset Rotterdam' en de corona-aanpak: 'Laat deze gezondheidscrisis geen armoedecrisis worden' gewerkt. Centraal hierbij staat het voorkomen en aanpakken van schulden bij Rotterdammers en vooral bij jongeren. Er is steeds meer aandacht voor vroegsignalering van schulden en het beter toegankelijk maken van de schulddienstverlening. In het voorjaar 2021 is de nieuwe gemeentelijke afdeling Grip op Geldzaken gestart. Daar worden Rotterdammers met schulden effectief begeleid naar een oplossing voor hun financiële problemen. Per 1 januari 2021 is de nieuwe Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. De wet biedt een wettelijke grondslag aan 'vastelasten leveranciers' zoals water, energie, zorgverzekering en woningbouw om informatie over betalingsachterstanden met de gemeente te delen. De gemeente is verplicht op deze signalen te reageren. Dit is mede de reden waarom we een nieuwe aanpak vroegsignalering hebben geïmplementeerd waarin we op basis van ervaringen steeds meer differentiatie gaan aanbrengen in onze aanpak van effectief en outreachend werken.

Ook in 2021 hadden we nog meerdere keren te maken met een lockdown en corona-maatregelen. Door de beperkte mogelijkheid van 'fysiek' contact in verband met corona is het voor kwetsbare Rotterdammers met financiële problemen moeilijker ondersteuning te vragen bij het aanpakken hiervan. Outreachende, laagdrempelige (schuld)dienstverlening en stress sensitief werken wordt hierdoor extra belangrijk. De ondersteuning verliep de afgelopen periode vooral digitaal en via de telefoon. Het opbouwen van het noodzakelijke vertrouwen werd hierdoor bemoeilijkt. Dit heeft effect gehad op de realisatie van de collegegetarget in 2021. We hebben daarom onze samenwerking met interne en externe partijen (bijv. UWV en werkgevers) geïntensiveerd en hebben gebruik gemaakt van de contactmomenten die daar zijn waardoor de stap naar de schulddienstverlening minder groot wordt. In 2021 is het financiële educatieaanbod uitgebreid met nieuwe aanbieders die educatieve activiteiten realiseren die een aanvulling zijn op het huidige aanbod. Hiermee hebben we ons aanbod uitgebreid, nieuwe doelgroepen (zoals VO en HBO) bereikt en ons bereik vergroot.

We hebben een kader sociaal incasseren opgesteld en werken verder aan de implementatie hiervan (o.a. training medewerkers in stress sensitieve dienstverlening en gespreksvoering). Verder is de samenwerking tussen de invorderingsafdelingen en de schulddienstverlening verbeterd, waardoor er over en weer kan worden doorverwezen en we Rotterdammers beter kunnen helpen. Door aanpassing van de instroomcriteria in 2020 zien we in 2021 een toename in de toestroom naar het perspectieffonds voor jongeren. We maken gebruik van het wettelijke adviesrecht op schuldenbewinden (dienstverlening gemeente als voorliggende voorziening) dat sinds 2021 mogelijk is en hebben adviezen aan de rechtbank uitgebracht. Verder hebben we in een pilot ervaring opgedaan met het versneld schuldregelen van ondernemers die hun onderneming willen stoppen en op zoek zijn naar betaald werk. Deze pilot heeft ons inzichten opgeleverd hoe we ondernemers het beste kunnen ondersteunen bij het aanpakken van hun schulden. De publiekscampagne gericht op doorbreken van taboe rond armoede en schulden is in het najaar van 2021 herhaald.

Een andere belangrijke landelijke ontwikkeling is de nasleep van de kinderopvangtoeslagaffaire. Wij hebben samen met de Gemeentelijke Ombudsman het Hulpteam Toeslagen 010 opgericht om gezinnen die dat nodig hebben te ondersteunen op de leefgebieden gezondheid, gezin, wonen, werk en inkomen en schulden. Ook de wijkteams en het Expertiseteam Financiën ondersteunen gedupeerde ouders. De ondersteuning is maatwerk. Tot op heden worden zo'n 1500 gezinnen begeleid. Voor de groep gedupeerden met een schuldbemiddeling bij de KBR hebben we openstaande gemeentelijke vorderingen die als gevolg van deze situatie zijn ontstaan versneld kwijtgescholden. Het ondersteunen van de gedupeerde Rotterdammers vergt veel extra inspanning van de gemeente. Uitgangspunt is dat het Rijk gemeenten compenseert voor alle kosten die hieruit voortvloeien.

In het kader van de Rotterdamse aanpak "sterker door" heeft Rotterdam op 15 maart 2021 de loketten geopend voor de aanvraag van TONK. TONK (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten) is een tijdelijke tegemoetkoming in noodzakelijke kosten voor huishoudens die te maken hebben met een inkomensterugval en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer kunnen betalen uit het resterende inkomen. Via de media en een campagne is veel aandacht gegeven aan het bekend maken van deze regeling. Desondanks is het aantal aanvragen lager dan bij het beschikbare budget. Het resterende budget mag van het Rijk behouden blijven. Deze meevaller komt ten goede aan de armoedeaanpak in Rotterdam.

Wat hebben we bereikt?

Door middel van de jaarlijkse voortgangsrapportage armoede en schuldenaanpak Uit de knoop en Reset Rotterdam laten we zien wat we de in 2021 hebben bereikt. Zo zijn er tot 1 december 2021 590 gezinnen ingestroomd in het project integrale gezinsaanpak en hebben we de samenwerking met partners in de stad centraal gezet in het themajaar armoede (arm in arm). Ook hebben we door middel van de campagne Schuldstop ingezet op het doorbreken van het taboe op schulden. Daarnaast hebben we de afdeling Grip op Geldzaken opgericht die o.a. Rotterdammers ondersteunt bij de toegang tot schuldhulpverlening en het voorkomen van uitval.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 'Reset Rotterdam' hebben we de volgende acties geformuleerd:

1. Schuldpreventie op scholen.
2. Geldzaken en schulden bespreekbaar maken.
3. Meer energie in vroegsignalering.
4. Sociaal incasseren.
5. Perspectiefpact en fonds voor jongeren.
6. Laagdrempelige en betere ondersteuning.
7. Stress-sensitieve dienstverlening.
8. Beter afweging inzetten schuldenbewind.
9. Inzetten studenten en vrijwilligers.
10. Discussie starten over voorkomen en aanpakken van schulden.
11. Stadsmarinier schulden.

Effectindicatoren	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegietarget 5: Voor 2022 is voor 15.000 Rotterdammers met financiële problemen een individueel ondersteuningsplan opgesteld.*	Streefwaarde	3.000	9.000	15.000		
	Realisatie	3.548**	7.599**	11.609***		

Toelichting:

*15.000 Rotterdammers met financiële problemen hebben in het kader van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS) in de periode 2019-2021 een ondersteuningsplan van de gemeente ontvangen gericht op duurzame aanpak van schulden.

** Op eerdere momenten zijn net andere cijfers gerapporteerd, dat komt omdat ondersteuningsplannen meetellen voor het jaar waarin het eerste gesprek is gevoerd met de Rotterdammer, maar in een aantal gevallen is het plan pas het jaar daarop gereed gemaakt, daarom vallen de aantallen over 2019 en 2020 iets hoger uit dan eerder gerapporteerd.

*** Het totaal is anders dan in de rapportage van de Rekenkamer, omdat daarbij nog sprake was van een raming van het aantal ondersteuningsplannen voor de laatste weken van 2021. In de voortgangsrapportage armoede en schulden 2021 worden dezelfde aantallen aangehouden als hier. De peildatum is 31 januari 2022.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
	691	5.074	5.232	158
Baten exclusief reserves				
Bijdragen rijk en medeoverheden	80	4.382	4.154	-228
Financieringsbaten	240	325	342	17
Overige opbrengsten derden	372	367	736	369
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	19.918	25.780	23.541	-2.239
Apparaatslasten	12.845	14.997	14.728	-269
Inhuur	170	394	305	-89
Overige apparaatslasten	504	1.024	245	-779
Personeel	12.171	13.579	14.178	600
Intern resultaat	67	3.054	2.966	-87
Intern resultaat	67	3.054	2.966	-87
Programmalasten	7.006	7.730	5.847	-1.883
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	6.919	2.476	1.194	-1.283
Kapitaallasten	0	93	82	-11
Overige programmalasten	86	5.160	4.561	-600

Sociale uitkeringen	0	0	10	10
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-19.226	-20.707	-18.309	2.397
Saldo voor reserveringen	-19.226	-20.707	-18.309	2.397
Reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo	-19.226	-20.707	-18.309	2.397

X

Vergelijking begrotingssaldi Maatwerkdienstverlening 18+ - Schulddienstverlening	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 19.226
Eerste Herziening 2021	- 21.051
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 20.707
10-maandsrapportage 2021	- 20.707
Realisatie 2021	- 18.309

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Schulddienstverlening	158	-2.239	0	2.397
Totaal afwijkingen	158	-2.239	0	2.397

Het saldo van dit taakveld bedraagt 2,4 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Schulddienstverlening

Door de coronamaatregelen was er minder fysiek contact mogelijk met Rotterdammers met schulden. Dit bemoeilijkt het opbouwen van vertrouwen en vervolgens het toeleiden naar een passend traject (bijvoorbeeld bij de Kredietbank Rotterdam). Er zijn hierdoor minder trajecten gestart dan aanvankelijk gedacht. De verwachting is dat door corona er meer Rotterdammers met schulden zijn en dat dit als de versoepelingen zich doorzetten ook meer zichtbaar wordt. Om daar op voorbereid te zijn is een bestemmingsreserve van € 2,4 mln aangevraagd waaruit we activiteiten op het gebied van armoede en schulden in 2022 kunnen dekken.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Reset Rotterdam](#)
- [Participatiewet](#)
- [Wet gemeentelijke schuldhulpverlening](#)

Omschrijving taakveld

De kern van het schulddienstverleningsbeleid is het vergroten van de financiële zelfredzaamheid van Rotterdammers. Daar waar Rotterdammers nog niet voldoende financieel zelfredzaam zijn en problematische schulden hebben worden de schulden aangepakt en het verder oplopen hiervan voorkomen. Schulddienstverlening bestaat uit schuldpreventie, vroegsignalering van (problematische) schulden, ondersteuning bij het aanpakken van problematische schulden, stabilisatie van schulden, schuldbemiddeling door de Kredietbank Rotterdam (KBR) en het vergroten van de financiële zelfredzaamheid.

Er zijn geen exacte cijfers bekend van hoeveel Rotterdammers problematische schulden hebben. Als indicator wordt het hebben van een betalingsachterstand van zes maanden bij de zorgverzekering gehanteerd. Dit zijn ongeveer 22.500 Rotterdammers. De gevolgen van problematische schulden kunnen ingrijpend zijn. Er is een nauwe verwevenheid tussen armoede en schulden enerzijds en gezondheidsproblemen anderzijds. Onderzoek naar de samenhang tussen problematische schulden en gezondheid wijst bijvoorbeeld uit dat mensen met grote financiële problemen gemiddeld genomen vaker roken, kampen met overgewicht en last hebben van depressies. Daarnaast toont onderzoek aan dat geldstress door armoede en schulden van grote invloed is op het gedrag van mensen. Geldstress draagt eraan bij dat mensen: meer bij de dag gaan leven, minder goed in staat zijn om de aanpak van hun problemen te organiseren, verlangens en andere emoties minder goed kunnen reguleren.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen Pagina 53

Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen

Het actief bestrijden van laaggeletterdheid door het aanbieden van kwalitatief goede en toegankelijke trajecten.

Voortgang 2021

Het Beleidskader De Taalspiraal is op 11 april 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. Het college wil met het realiseren van 19.000 afgeronde taaltrajecten in deze collegeperiode een trendbreuk realiseren. In 2020 kwamen door corona de realisatiecijfers lager uit dan verwacht. Door de sluiting van fysieke locaties kwam de werving in de eerste periode van het jaar stil te liggen, waardoor er weinig instroom voor de lessen was. Ook hebben cursisten

meer moeite met het tijdig afronden van hun trajecten. Vanwege de coronamaatregelen zijn alle grote taalaanbieders zo veel mogelijk en versneld overgestapt op digitaal lesgeven. Door het grootschalig aanbieden van online lessen is continuïteit van het taalaanbod in de stad gewaarborgd. De verwachting voor de toekomst is dat het aanbieden van digitale lessen onderdeel zal blijven van de taallessen.

In 2021 gaven we met het Jaar van de Taal een nieuwe impuls aan de werving en toeleiding naar taaltrajecten. Dit onder andere door het activeren van de omgeving van laaggeletterden. Als gevolg van de motie 'De naald kan nog niet in het vet' lanceerde de gemeente in het najaar van 2020 een grootschalige campagne samen met een digitaal platform om zoveel mogelijk Rotterdammers toe te leiden naar taaltrajecten. In 2021 heeft de campagne een vervolg gekregen in het kader van het Jaar van de taal. In mei en juni en aan het einde van het jaar vonden zogenaamde aanjaagacties plaats om de campagne te versterken.

Wat hebben we bereikt?

Taal is één van de basisvaardigheden voor meer zelfredzaamheid. Vanuit het beleidskader taal wordt hierop ingezet vanuit verschillende sporen: Taal en gezondheid, Taal en werk, Taal en geld en Taal en ontwikkeling. De gemeente wil de taalbeheersing van Rotterdammers met een integrale aanpak verbeteren zodat zij zich in hun dagelijks leven beter kunnen redden op de genoemde gebieden.

Het college wil deze collegeperiode een trendbreuk bewerkstelligen op het gebied van laaggeletterdheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de collegeperiode 2019-2022 wordt zowel kwantitatief als kwalitatief een trendbreuk gerealiseerd:

- Kwantitatief: door het inzetten van 6.795 extra non-formele en formele taaltrajecten in de periode 2019-2022 ten opzichte van de vorige collegeperiode (2015-2018).
- Kwalitatief: door een integrale aanpak.

Wij zorgen in deze collegeperiode voor minimaal 19.000 geslaagde taaltrajecten en aanvullende (laagdrempelige) taalactiviteiten voor laaggeletterde Rotterdammers waarmee zij door het verbeteren van hun taalbeheersing tegelijkertijd hun gezondheid, arbeidsmarktpositie, inkomenspositie, welzijn en participatie gaan verbeteren. Door verbetering van het taalniveau van opvoeders werken we tegelijkertijd aan het voorkomen van een toekomstige generatie laaggeletterden. Dit doen we door het bundelen van de gemeentelijke middelen met de middelen op basis van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Op grond van de WEB dragen wij verder zorg voor de regionale coördinatie, inkoop en verantwoording van de middelen voor de arbeidsmarkt regio Rijnmond.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegetarget 8: 19.000 afgeronde taaltrajecten voor laaggeletterde Rotterdammers	Streefwaarde		3.800	4.400	5.400	5.400	
	Realisatie		6.706	3.811	5.362*		
Minimaal 80% van de deelnemers geeft een positieve waardering voor de taaltrajecten.	Streefwaarde	N.v.t.	80%	80%	80%	80%	

	Realisatie		86%	87%	**	
			Zeer positief			
Minimaal 80% van de deelnemers rondt de trajecten met succes af.	Streefwaarde	N.v.t.	80%	80%	80%	80%
	Realisatie		85,6%	66%	**	
Minimaal 50% van de netwerkpartners gaat gericht aan de slag met laaggeletterdheid.	Streefwaarde	N.v.t.	50%	50%	50%	50%
	Realisatie		50%	50%	**	

* De totale realisatie tot en met 2021 telt op tot 15.860 trajecten. Dit aantal zal nog wijzigen, omdat de vaststellingen van de subsidies die in 2021 zijn verstrekt, conform de SVR pas na 1 april 2022 plaatsvinden. De definitieve realisatie kan daarom pas in het najaar worden vastgesteld.

Voor 2021 zijn er in totaal 33 subsidiedossiers met 930 toegekende trajecten. Tot nu toe zijn er 6 dossiers met 161 afgeronde trajecten vastgesteld. De resterende 27 dossiers met 769 trajecten worden in de loop van 2022 vastgesteld. De totale realisatie over 2021 komt met deze trajecten een stuk hoger te liggen.

Op grond van de realisatie tot op heden en de voorzichtige prognoses zullen eind 2022 in totaal 21.400 trajecten zijn afgerond. Daarmee zou het target ruimschoots behaald zijn. Als we de meer optimistische prognoses van de taalaanbieders volgen, dan wordt het totaal aantal afgeronde trajecten over vier jaar 24.253. In de loop van 2023 zal dit duidelijk worden.

** Het onderzoek over 2021 is nog bezig. De resultaten worden opgenomen in de voortgangsrapportage over 2021, die in Q2 wordt opgeleverd.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	7.216	7.868	8.693	826
Bijdragen rijk en medeoverheden	7.197	7.849	8.675	826
Overige opbrengsten derden	19	19	18	-1
Lasten exclusief reserves	13.239	14.245	14.661	417
Apparaatslasten	649	851	947	96
Inhuur	0	97	99	2
Overige apparaatslasten	11	11	20	10
Personeel	638	744	829	85
Intern resultaat	0	44	-110	-153
Intern resultaat	0	44	-110	-153
Programmalasten	12.590	13.350	13.824	474
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	9.854	10.350	12.976	2.626
Overige programmalasten	0	0	0	0

Subsidies en inkomensoverdrachten	2.736	3.000	848	-2.152
Saldo voor vpb en reserveringen	-6.024	-6.377	-5.968	409
Saldo voor reserveringen	-6.024	-6.377	-5.968	409
Saldo	-6.024	-6.377	-5.968	409

x

Vergelijking begrotingssaldi Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 6.024
Eerste Herziening 2021	- 6.341
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 6.377
10-maandsrapportage 2021	- 6.377
Realisatie 2021	- 5.968

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Taal	826	417	0	409
Totaal afwijkingen	826	417	0	409

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 409 voordelig. De belangrijkste oorzaak hiervan is:

1. Taal

Als gevolg van de uitbraak van corona en de genomen maatregelen was het in 2021 niet mogelijk om alle geplande trajecten voor Rotterdammers met laaggeletterdheid door te laten gaan. Dit leidt tot een voordeel van € 409.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Beleidskader Taal 'De Taalspiraal' 2019 – 2022](#)
- [Wet educatie en beroepsonderwijs](#)

Omschrijving taakveld

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen de Nederlandse taal voldoende spreekt en verstaat. Taal is één van de basisvaardigheden voor meer zelfredzaamheid op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, financiën en integratie. Taal is één van de belangrijkste instrumenten om het welzijn van Rotterdammers merkbaar in hun dagelijks leven te verbeteren. Onder dit taakveld verantwoorden we de gemeentelijke inzet op het verbeteren van de taalbeheersing van volwassen Rotterdammers.

21% van de Rotterdamse bevolking is laaggeletterd. Door het niet goed kunnen lezen en schrijven komen laaggeletterde Rotterdammers in financiële problemen, zijn vaker werkloos, hebben een slechtere gezondheid en participeren minder, waardoor zij ook een grotere kans hebben op sociaal isolement. Op deze gebieden ligt vaak de intrinsieke motivatie van mensen om hun taalbeheersing te verbeteren. Deze motivatie is de sleutel tot duurzame taalverbetering. Daarom wil de gemeente de taalbeheersing van Rotterdammers door middel van een integrale aanpak verbeteren. Door diverse 'ingangen' te creëren en taal als instrument tegelijkertijd binnen andere beleidsterreinen ook in te zetten, kunnen we het bereik vergroten en de zelfredzaamheid van Rotterdammers verbeteren.

Samenkracht en burgerparticipatie

Pagina 54

Samenkracht en burgerparticipatie

Rotterdammers zijn zelfredzaam en weten goed hun eigen talenten en die van hun sociale omgeving te benutten.

In Rotterdam vinden we het belangrijk dat mensen meedoen en dat we samen met alle Rotterdammers werken aan een ontspannen samenleving, met de Nederlandse waarden waaronder vrijheid en gelijkwaardigheid als fundament en beheersing en kennis van de Nederlandse taal als fundament.

Een vernieuwde aanpak voor Rotterdamse statushouders.

We streven er naar dat jongeren veiliger, gezonder en kansrijker opgroeien.

Voortgang 2021

Nieuw Rotterdams Welzijn

De voor 2021 te behalen resultaten voor de Welzijnsopdrachten zijn waar nodig aangepast en aangescherpt op basis van de ervaringen en rapportages over 2020. Voorbeelden daarvan zijn de doorontwikkeling van de huisbezoeken 75+ en de aansluiting bij de gemeentelijke aanpak schulddienstverlening. Dit met als doel dat de ondersteuning van de Rotterdammers verder verbetert. De inzet van Welzijn op het onderdeel financiële ondersteuning en schulddienstverlening is afgestemd op de vernieuwde stedelijke aanpak op dit terrein.

Door de coronacrisis zijn veel resultaten zoals voor 2021 afgesproken niet of maar beperkt behaald. Samen met andere partijen en binnen de mogelijkheden van de beperkingen die door het Rijk zijn opgelegd, hebben de welzijnsaanbieders alternatieve dienstverlening in de vorm van de sociale hulpdienst corona, die in maart 2020 is opgezet, gecontinueerd. Aan de andere kant kent de dienstverlening tijdens corona positieve aspecten die vragen om borging. Een voorbeeld daarvan zijn de telefonische hulplijnen die de welzijnspartijen hebben opgezet.

In 2019 is een start gemaakt met het beter en gericht uitvoeren van de huisbezoeken 75+. Er is meer aandacht voor ouderen die een verhoogd risico lopen op eenzaamheid, zoals verlies van een partner en verhuizing naar een nieuwe wijk. Dit als onderdeel van de pijler 'Ertoe doen' van het uitvoeringsprogramma Rotterdam, Ouder en Wijzer (zie hieronder). Net als in 2020 konden ook in 2021 door de coronacrisis maar een beperkt aantal huisbezoeken afgelegd worden.

In 2020 hebben de welzijnsaanbieders vanwege Covid-19 een alternatieve werkwijze ontwikkeld; de gesprekken aan de voordeur. De ervaringen met de gesprekken aan de voordeur leren dat Welzijn op deze manier veel meer mensen bereikt, omdat ouderen eerder geneigd zijn een gesprek aan de voordeur te voeren dan een uitgebreid gesprek bij hen thuis. Het gesprek gaat over hoe het met de oudere gaat en of zij hulp en ondersteuning nodig hebben. Ook wordt gevraagd of er behoefte aan een vervolgesprek is. Bij een positief antwoord volgt een 'regulier' 75+ huisbezoek. Vanaf 2021 werken alle Welzijnspartijen voor de gesprekken aan de voordeur met een verkorte (5 vragen) vragenlijst. Begin 2022 evalueren we de gesprekken aan de deur en de 75+ huisbezoeken.

In 2021 hebben de betaalde beroepskrachten van welzijn en wijkteams een training gevolgd in de typologie van prof. dr. Anja Machielse zodat zij het type eenzaamheid beter kunnen herkennen en beter kunnen bepalen welke interventie daar het beste bij past.

Informele zorg en ondersteuning (IZO)

In 2019 en 2020 vond de inkoop en implementatie van een nieuwe stedelijke ondersteuningsstructuur Informele zorg en ondersteuning (IZO) plaats. De verschillende onderdelen hiervan zijn sinds medio 2020 operationeel. Hierdoor staat een stevige structuur met Zorgzaam010, Advies op Maat, Cursussen en Workshops en Mantelfoon. De eerste resultaten zijn goed. Hierover werd uitgebreid gerapporteerd in een voortgangsbrief die in april 2021 uitging.

In 2021 en verder hebben we ingezet op nog betere vindbaarheid en toegankelijkheid van de stedelijke ondersteuningsstructuur, onder andere door middel van een promotie en het inzetten van ambassadeurs. Daarbij wordt ingezet (het stimuleren van) samenwerking tussen stedelijke en lokale partners nodig.

Sinds de ingang van de avondklok is een 24-uurs bereikbaarheid van de Sociale Hulpdienst Corona gerealiseerd via de ZorgCentrale (onderdeel van Mantelfoon). Bij de beëindiging van de avondklok op 28 april is deze 24-uurs bereikbaarheid beëindigd.

Voor mantelzorgers is bewerkstelligd dat per 2022 een keuzemogelijkheid in hun waardering komt, namelijk een cadeaubon naast de Rotterdampas met OV-tegoed. Ook is het predicaat Mantelzorgvriendelijke werkgever gerealiseerd voor de gemeente Rotterdam.

In 2021 hebben we ons ingezet op sterkere netwerken en sterkere samenwerking tussen informele en formele zorg, vanuit de stedelijke uitvoeringsagenda Zorgzaam010, maar bijvoorbeeld ook via de nieuwe Inkoop van Welzijn. Ook werkten we aan het breder inzetten van Advies op Maat en maatwerktrainingen vanuit Cursussen en Workshops, welke beide bereikbaar zijn via Zorgzaam010.

De komende jaren willen we ook (nog meer) inzetten op waardering. We hebben een nieuw waarderingsbeleid rond vrijwilligers opgeleverd dat in 2022 verder wordt ingevoerd. Voor dit laatste hebben we een brede enquête afgenomen, zodat dit beleid ook echt aansluit op de wensen van de Rotterdamse vrijwilligers. In juli 2021 is dit waarderingsbeleid aan geboden aan de gemeenteraad. Er is gewerkt aan het realiseren van de mogelijkheid om 6000 Rotterdampassen in 2022 te verstrekken aan vrijwilligers die zich bijzonder hebben ingezet in coronatijd. De voorbereidingen en financiën hiervoor zijn in 2021 gerealiseerd. De middelen komen uit het programma Rotterdam Sterker door.

Ook hebben we in 2021 ingezet op de samenwerking met levensbeschouwelijke organisaties vanuit het uitgangspunt 'erkenning en waardering' en hoe we hierbij beter kunnen samenwerken rond Informele zorg en ondersteuning. Een grote samenkomst rond dit thema was gepland maar is niet doorgegaan door coronamaatregelen.

Opzoomer mee

Door corona is het aantal straten dat deelneemt aan de Opzoomercampagne sterk gestegen. In 2020 was er een toename van 35% tot een totaal van ca 2.500 straten. Niet alle straten die zich in 2020 hebben aangemeld, zijn ook in 2021 doorgegaan. Het aantal van 2021 is uitgekomen op 2.220 straten. Dat zijn er altijd nog aanzienlijk meer dan het aantal van 2019 (1.837 straten).

In het voorjaar van 2021 heeft de Opzoomercampagne in het teken gestaan van de lente en dus vergroening van de straat. Een groene straat is mooi, aangenaam en gezond. Bovendien zorgt het voor koelte bij hittegolven en voor droge voeten bij wolkbreuken. Zo helpt een groene straat ook nog eens mee om Rotterdam klimaatbestendig te maken. Opzoomer Mee helpt met twee acties om dat voor elkaar te krijgen: Meer Groen & Opfleuren Bestaand Groen. Een straat mag voor beide acties een aanvraag doen.

Coronamaatregelen veranderden vaak. Opzoomer Mee heeft daarom een corona-stoplicht ontwikkeld waar te zien is wat mogelijk is in een straat, volgens de richtlijnen. Het corona-stoplicht kent vier kleuren: groen, geel, oranje en rood. Bij het stoplicht is een link opgenomen naar de website van Pharos waar begrijpelijke en anderstalige informatie staat over corona en waar ook flyers in andere talen staan die men eventueel kan gebruiken in de straat.

Programma Rotterdam, Ouder en Wijzer

Het uitvoeringsprogramma Rotterdam, Ouder en Wijzer is in juli 2019 door het college vastgesteld. Daarin zijn de ambities voor ouderen zo concreet mogelijk uitgewerkt. Vanuit de pijlers Vitaal, Ertoe doen, Wonen &

woonomgeving en Zorg & ondersteuning worden in samenwerking met vele partners in de stad activiteiten ontwikkeld die ertoe bijdragen dat ouderen zo lang mogelijk gezond en vitaal blijven, kunnen blijven meedoen en passende zorg en ondersteuning krijgen. 2021 was het laatste volle jaar van dit collegeprogramma.

De coronapandemie raakt onze oudere Rotterdammers enorm. Zowel in de sterftecijfers (de sterfte onder ouderen als gevolg van corona is hoger dan bij andere groepen), maar ook de coronamaatregelen en de social distancing van ouderen die daarbij noodzakelijk was raakt het welzijn van ouderen en de mate waarin zij konden participeren. Dit heeft dan ook gevolgen gehad voor de eenzaamheid onder ouderen.

Eenzaamheid onder ouderen heeft de afgelopen jaren onze absolute aandacht gehad. Niet voor niets was Rotterdam de eerste gemeente van Nederland met een eenzaamheidsaanpak. Tijdens de coronacrisis is enorm geprofiteerd van het feit dat er al een goed draaiende infrastructuur rond ouderen stond en hebben we met de Sociale Hulpdienst Corona een aanvullende laagdrempelige ondersteuning opgezet. Want met corona en de bijbehorende maatregelen lag een stijging van de eenzaamheid in de lijn van de verwachting. Daarom hebben we – samen met de vele partners in de stad- alles in het werk gesteld om deze toename zoveel als mogelijk te beperken. Dit lijkt wat betreft de sociale eenzaamheid goed gelukt te zijn. Deze vorm van eenzaamheid is niet gestegen. Initiatieven zoals gesprekken aan de deur of via de telefoon, balkonparades, kaartenacties hebben hieraan bijgedragen. De emotionele eenzaamheid is tijdens de coronaperiode door de beperkte betekenisvolle contacten wel gestegen. Helaas zien we dat de coronamaatregelen impact hebben en zien we een toename van de matige en ernstige eenzaamheid van 2%. Dit is zorgelijk.

Gelukkig is er steeds meer mogelijk en kunnen de activiteiten die vanwege corona geen doorgang konden vinden, zoals de activiteiten gericht op ontmoeting, samen eten, de fitfestivals, de inzet op vitale woongemeenschappen, weer worden opgestart. Daarnaast zetten we met het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer in op het bereik van ouderen en het verder doorontwikkelen van de interventies. De verschillende onderdelen van het programma, waaronder de interventies op het terugdringen van eenzaamheid, hebben een plek gekregen in de inkoop waarmee er vanaf 2022 een Rotterdams ouderenvakket staat. Zo kunnen we met een verscheidenheid aan maatregelen 40.000 ouderen bereiken en eenzaamheid de komende jaren verder aanpakken. Het opnieuw omlaag brengen van de eenzaamheid onder ouderen blijft een hoofdprioriteit van dit college.

Vanuit het ministerie van VWS zijn extra middelen voor de bestrijding van eenzaamheid onder ouderen beschikbaar gesteld om daarmee bij te dragen aan het herstel van de samenleving van de gevolgen van corona. Voor Rotterdam is ruim € 1 miljoen beschikbaar. Vanaf september zijn 24 projecten opgestart om zo extra in te zetten op het bereik van migranten ouderen, extra ontmoetingen en uitjes, het activeren van ouderen, het versterken van een gezonde leefstijl en empowerment, theateractiviteiten, zingeving, maatjesprojecten, samen eten en extra aandacht voor oudere mantelzorgers.

De coronacrisis biedt ook kansen. Bijvoorbeeld voor een beter gebruik van eHealth. Er is veel contact onderhouden met ouderen op afstand en de bereidheid om digitaal vaardig te worden neemt daarmee ook toe.

Er zijn ook onderdelen in het programma die minder te lijden hebben gehad onder de crisis. Dat geldt bijvoorbeeld voor de ambities in het Langer Thuisakkoord. Op 17 februari 2020 ondertekenden, 42 marktpartijen, corporaties, zorg en welzijnspartijen, zorgkantoor/zorgverzekeraars, ouderenbonden en de gemeente het Langer Thuis Akkoord. De partners zetten met elkaar de schouders onder afspraken over het realiseren en toevoegen van geschikte woningen, woon(zorg) concepten en de ontwikkeling van ouderenhubs. De ambities in het akkoord zijn

uitgewerkt in een actieagenda met acties die ervoor zorgen dat het voor Rotterdammers makkelijker en prettiger wordt om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen in de eigen wijk. In co-creatie met de aanbieders binnen de Wmo zijn er zes Thuisplusflats ontwikkeld. In de Thuisplusflat worden welzijn en Wmo in één integraal arrangement aangeboden, waarbij één Wmo aanbieder het vaste herkenbare zorg- en ondersteuningsteam organiseert en zorgdraagt voor extra inzet op welzijn. Ook werken we aan vijf seniorvriendelijke wijken/ouderenhubs in Prinsenland/Het Lage Land, Hoogvliet, IJsselmonde, Crooswijk en Ommoord. Langs de pijlers wonen, welzijn en zorg werken de partners aan de verschillende opgaven vanuit een gezamenlijke actie-agenda.

Centrale thema's die terugkomen en waar actief op in wordt gezet zijn: de behoefte aan tussenvoorzieningen, voldoende plekken waar samen kan worden gegeten en waar activiteiten plaatsvinden, de leefbaarheid in seniorencomplexen en de wijkgerichte samenwerking tussen beroepskrachten in zorg en welzijn.

Integratie en samenleven

Samenleven

Medio 2019 startte het actieprogramma Integratie & Samenleven: 'Relax. Dit is Rotterdam'. Dit actieprogramma omvat de visie, doelstellingen en actiepunten waarmee het college de acceptatie van diversiteit stimuleert in de Rotterdamse samenleving en inburgering van nieuwkomers bevordert. De raad ontvangt elk halfjaar een voortgangsrapportage.

In 2020 was de demonstratie van Black Lives Matter een belangrijke aanleiding voor het intensiveringsplan Rotterdam Tegen Racisme. Dit heeft in 2021 geresulteerd in extra projecten tegen arbeidsmarktdiscriminatie, meer inzet op diversiteit en inclusief werkgeverschap bij de gemeente zelf, de Stadsmarinier discriminatie en de oprichting van de Adviesraad Diversiteit en Inclusie. Tegelijk zijn in 2021 de stadsdialogen gevoerd over het koloniale en slavernijverleden van Rotterdam. Op 10 december heeft het college excuses gemaakt voor de deelname door vroegere stadsbesturen en ook is er voor 2022 een stadsprogramma op hoofdlijnen gepresenteerd, gericht op educatie en verbinding op dit thema.

Integratie

Ook op het vlak van Integratie is er veel veranderd. In 2019 ging de Rotterdamse Aanpak Statushouders 2.0 (2019-2022) van start. Deze aanpak omvat alle basiscomponenten voor actieve deelname aan de samenleving: huisvesting, zorg, leren, taal, (waar nodig) opleiding en toeleiding naar werk.

Ondanks de grote druk op de socialehuurwoningmarkt is het met gezamenlijke inspanning gelukt om in 2021 de taakstelling te halen. De taakstelling voor 2021, inclusief de achterstand van 2020, was om 959 personen te huisvesten. In de laatste maand is een flinke eindsprint gemaakt. Door een enorme inzet van verschillende partijen is het gelukt deze taakstelling te realiseren. Rotterdam is de enige G4 gemeente die hierin is geslaagd. Ook heeft de gemeente het laatste kwartaal op verzoek van het Rijk en het COA een tijdelijke noodopvang geboden aan statushouders op een riviercruiseschip in de Persoonshaven. Dit als gevolg van de nijpende situatie in de azc's. Dit schip heeft maximaal twee maanden in de Persoonshaven gelegen.

Tot slot was 2021 het jaar van de voorbereiding op de nieuwe wet Inburgering. Wet- en regelgeving is vertaald naar aanbestedingen, beleid, processen, instructies, ICT, personeel en organisatie. Rotterdam heeft tijdens de voorbereiding steeds maximaal ingezet op beïnvloeding van landelijke beslissingen, samen met G4, G40 en VNG,

om een zo goed mogelijk uitvoerbare wet te realiseren. We hebben vertrouwen in de uitvoering van deze nieuwe wet. Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet heeft de gemeente regie op het inburgeringstraject. Regie vergroot de sturingskracht, voorkomt misbruik door malafide taalaanbieders en het vergroot de kans op snellere inburgering en participatie in de samenleving (collegetargets). Dit geheel noemen we vanaf 2022 De Rotterdamse Aanpak Inburgering.

Minderjarige Rotterdammers

Rotterdam Groeit

Op basis van het wetenschappelijk onderbouwd jeugdbeleid van Rotterdam Groeit wordt steeds meer geïnvesteerd in de meest relevante factoren voor het kansrijk, veilig en gezond opgroeien van kinderen en jongeren. Mede daarmee ambieert Rotterdam dat de positieve trend van afnemende problematiek (zoals criminaliteit, slechte geboorte-uitkomsten, en schooluitval) zich doorzet. Einde van het jaar verschijnt de nieuwe Staat van de Jeugd (editie 2021) waarin inzichtelijk gemaakt is hoe het gaat met de Rotterdamse kinderen en jongeren. Omdat hier veelal cijfers uit een jaar eerder in verzameld zijn, geeft het mogelijk een eerste voorzichtig inzicht in effecten van de coronacrisis en de lockdown. De verzameling van gegevens zal voor deze editie een extra grote uitdaging zijn, omdat veel van onze uitvoerende partners hun manier van werken wegens de sluiting van scholen etc. hebben moeten veranderen. Dit heeft gevolgen voor de dataverzameling. We vinden het wel heel belangrijk om ook in 2021 een Staat van de Jeugd uit te brengen. De inzichten bieden aanknopingspunten voor beleid en uitvoering, onder meer voor de keuzes in het subsidiëren van preventieve interventies, maar ook in de Wijkprogrammering waar op wijkniveau deze interventies worden gericht.

Het beleidskader Rotterdam Groeit met de unieke werkwijze wordt onverminderd doorgezet in Heel de Stad. In dit beleidskader zal het wetenschappelijk fundament van het factorenmodel en impactgedreven werken nog meer vorm krijgen in onder meer de inkoop van welzijn en jeugdhulp. Rotterdam werkt daarnaast mee aan een initiatief van het Nederlands Jeugdinstituut om de Rotterdamse werkwijze meer nadrukkelijk landelijk te delen zodat ook andere gemeenten de werkwijze kunnen toepassen.

Drugs & Alcohol

Na afronding van het preventieprogramma Drugs & Alcohol II; Blijf Helder zijn we, met gelijk budget, met het nieuwe programma Drugs & Alcohol 2019-2022 gestart. Daarin blijven we de succesvolle maatregelen uitvoeren hebben we, waar nodig, vernieuwing en verbetering in gang gezet. Het terugdringen van gebruik onder jongeren is binnen het jeugdbeleid een belangrijke taak omdat middelengebruik de gezondheid, talentontwikkeling en veiligheid van jongeren ondermijnt. Met dit programma voldoen we ook aan de wettelijke eis dat een gemeente een preventie- en handavingsplan moet hebben waarin helder wordt hoe gebruik onder jongeren wordt ontmoedigd. De onderstaande realisatie geeft het beeld van gebruik bij de verschillende doelgroepen. De resultaten van de maatregelen die in dit preventie- en handavingsprogramma Drugs & Alcohol 2019-2022 zijn beschreven worden met een onderzoek dat in de tweede helft van 2021 en de eerste helft van 2022 wordt uitgevoerd rond de zomer van 2022 bekend gemaakt. Binnen dit programma is er ook aandacht voor het problematisch gamen, lachgasgebruik en het social-media gebruik onder deze jongeren.

De beleidsdoelen worden vooralsnog gerealiseerd, maar wel is bij een aantal maatregelen overgegaan op een gewijzigde digitale strategie. Middelengebruik is binnen het brede palet van het Subsidiekader Jeugdpreventie opgenomen.

In het najaar van 2021 en het voorjaar van 2022 wordt door onze eigen onderzoeksafdeling weer onderzocht hoe het staat met het gebruik onder jongeren op verschillende schooltypes. De resultaten van dit onderzoek, met ook de resultaten van het onderzoek dat Objectief in het najaar gaat doen naar de naleving NIX18 bij avondwinkels, supermarkten en slijterijen (horeca en sportverenigingen worden, ivm de coronamaatregelen mogelijk nog voor de zomer van 2022 onderzocht) worden rond de zomer van 2022 aan de gemeenteraad gepresenteerd. Hiermee wordt helder of de gestelde doelen uit het programmaplan zijn gerealiseerd.

In 2022 zal naar verwachting eindelijk landelijke wetgeving betreffende lachgas zijn vastgesteld. Al lang is de wens dat dit middel als drugs wordt opgenomen in de opiumwetgeving. Zodra dat het geval is zal middels verschillende kanalen aandacht worden gegeven aan deze wijziging. Lachgas is nu al riskant maar straks gewoon een drugs en ook zo in de wetgeving opgenomen. Gebruik is dan verboden.

Wat is aangepast/gewijzigd i.v.m. coronamaatregelen:

- Drugstestservice is in 2020 een paar periodes gesloten geweest vanwege coronamaatregelen. Tijdens de openingstijden kon door gebruikers, conform landelijke richtlijnen van VWS, drugs om te laten testen worden ingeleverd. Ook in 2021 zal er conform landelijke richtlijnen van het VWS worden gewerkt. In 2021 is de testservice alleen in de eerste maanden een paar weken gesloten geweest. Gemiddeld zijn er ongeveer 10 tot 12 bezoeker per week die hun drugs komen laten testen. Dat zal in de komende jaren ook wel zo blijven.
- Contact met jongeren met mogelijk problemen zijn zoveel mogelijk doorgedaan al dan niet digitaal. Veel ondersteuning en advies is in 2020 digitaal aangeboden; zo is de online chat functie beschikbaar geweest om alle professionals, ouders maar ook jongeren zelf een makkelijke toegang tot informatie en (lichte) ondersteuning bij zorgen over middelengebruik of gamen te bieden. Met alle opgezette ondersteuning (CJG, wijkteams, jongerenwerk, leerplichtambtenaren) richting gezinnen met mogelijke problemen en sowieso alle onderwijsinstellingen (VO, VSO, Praktijkonderwijs en MBO) is contact opgenomen en zijn materialen voor leerlingen en ouders digitaal aangeboden. De hulp en ondersteuning is dus online en via telefoon voortdurend aanwezig geweest. Natuurlijk zijn door alle maatregelen studenten op het MBO en andere scholieren/studenten in het huidige schooljaar (2020/2021) fysiek bijna niet op schoollocaties aanwezig geweest. De situatie is nu niet anders dan in de tweede helft van 2020. Mogelijk zal veel ook in 2021 op een digitale manier blijvend worden aangeboden.
- Zo worden in 2021 ouderbijeenkomsten regionaal en digitaal aangeboden. Ouders kunnen zich inschrijven voor een Webinar. De thema's van de Webinars zijn alcohol & lachgas, Tabak, waterpijp & cannabis, gamen & social-media en Puberbrein & opvoeden.
- De materialen die zijn ontwikkeld om professionals goed te informeren over de risico's van lachgasgebruik zijn tijdens de verschillende trainingen die door Youz zijn gegeven aan wijkagenten, boa's en jongerenwerkers, verspreid. Deze materialen worden door agenten en boa's en jongerenwerkers gebruikt om gesprekken met jongeren over lachgasgebruik goed onderbouwd te kunnen voeren. Ook is via social-media deze informatie richting de doelgroep zichtbaar gemaakt. Ook in 2022 zal, afhankelijk van de landelijke wetgeving over lachgas, aan het gebruik van dit middel veel aandacht worden gegeven in alle

voorlichtingen en trainingen aan zowel professionals als ouders en jongeren. De social media campagne (een kort filmpje met een belangrijke influencer 'het is allang niet grappig meer') heeft een enorm bereik gehad op Instagram: +/- 2.4 miljoen/ Touzani Facebook: 420.000, 1000 likes, 295 keer gedeeld en 110 opmerkingen/ Politie hoofdaccount Facebook: 8000 views, 161 likes, 60 keer gedeeld en 32 opmerkingen/ Gemeente Rotterdam Facebook: 7529 views, 78 likes, 12 keer gedeeld, 9 opmerkingen. En de Website Youz: www.maakjekeuze.nl liet een stijging van 778 % aantal bezoekers zien op de pagina lachgas in de week dat de video is geplaatst.

- Op sportverenigingen is, ook verklaarbaar, nog geen inzet uitgevoerd. Wel verwachten we dat in 2022 er weer gestart kan worden met de sportcode (een integrale aanpak van alcoholpreventie binnen de sportverenigingen waarbij deelnemende verenigingen onderling controles gaan uitvoeren).
- Met de studentenverenigingen en hogescholen en de EUR is een plan van aanpak, in gezamenlijkheid opgesteld en ondertekend in het bijzijn van Wethouder de Langen. Met dit plan gaan deze instellingen het alcohol-, drugs- en medicijngebruik onder studenten terugdringen.

In 2022, met de verwachting in of vlak na de zomer, nadat de samenleving, het onderwijs en de vrijetijdsbestedingen weer regulier open zijn, zal er weer worden opgestart met maatregelen die hebben stilgelegen. Ook zullen de goed werkende online preventieactiviteiten worden geëvalueerd en mogelijk voortgezet worden. Het bereik bij bv ouders kan op deze noodzakelijk vernieuwde wijze voortduren hoog blijven.

Stevige Start

Doel van de coalitie Stevige Start is om geen kwetsbare zwangeren meer te missen en de gezinnen sneller passende ondersteuning te bieden. Een van de actiepunten uit de gezamenlijke werkagenda dit jaar is het nog beter signaleren van kwetsbaarheid bij zwangeren. Hieraan is onder andere gewerkt door de aanpassing van een door de geboortezorg veel gebruikt signaleringsinstrument. Hierdoor wordt het makkelijker toe te passen in de praktijk en focust het vooral op de belangrijkste factoren van kwetsbaarheid. Een groep professionals van een ziekenhuis en een aantal verloskundigenpraktijken is geschoold in de gespreksvoering met de cliënt met behulp van proefversie van dit instrument. In 2022 passen we de training en het instrument na de pilot waar nodig aan en besluit de coalitie of dit Rotterdam breed wordt aangeboden.

Er is een jaar lang in de wijkteams in IJsselmonde proefgedraaid met de implementatie van Moeders van Rotterdam in de wijkteams. De evaluatie heeft goede aandachtspunten voor de stadsbrede implementatie in 2022 opgeleverd. De werkwijze van het aanmeldpunt is geëvalueerd en de stappen voor de invoering van de wet op het prenataal huisbezoek per juli 2022 zijn voorbereid. Het is gelukt de aanpak binnen de kaders van de wet zo uit te werken dat we geen terugval meer in ons bereik verwachten en er zelfs een uitgebreidere ondersteuning kan worden geboden. De aanmelding voor Moeders van Rotterdam, VoorZorg, het lichtere prenatale aanbod en de prenatale huisbezoeken blijft via het aanmeldpunt verlopen.

Diverse verloskundigenpraktijken zijn gestart met de invoering van Centering Pregnancy in hun praktijk. Dit is groepsgerichte verloskundige zorg waarvan is aangetoond dat het positieve effecten heeft op de gezondheid en het welzijn van zwangere vrouwen.

Er is een analyse gemaakt op basis van wetenschappelijk onderzoek van de factoren die een Stevige Start beïnvloeden. Deze analyse is vertaald we naar maatregelen, acties en interventies om de effecten van ons beleid

en van onze samenwerking in de coalitie in de komende jaren nog verder te kunnen vergroten. In 2022 starten we met de uitvoering van deze maatregelen.

Kansrijk Opgroeien

Rotterdam is in Nederland een gangmaker op het gebied van preventieve aanpak op jeugd. Sinds 2020 wordt de Wijkprogrammering in praktijk gebracht met een eerste versie van het instrument WijkFocus. De ontwikkeling van WijkFocus heeft sindsdien niet stilgestaan. Met dit instrument is het voor iedere wijk mogelijk vast te stellen welke risicofactoren en beschermende factoren een belangrijke rol spelen op de 'pijlers' Kansrijk, Veilig en Gezond en op welke problematiek moet worden ingezet. Met deze uitkomsten wordt in gesprekken met de partners in de wijk nog beter een brede analyse gemaakt en gedeeld. Het instrument helpt om met elkaar ambities te formuleren en een gezamenlijke focus te creëren. Hierdoor kunnen aanbod en preventie in de wijk op maat ingezet worden op specifieke problematiek als voortijdig schoolverlaten.

In het najaar van 2021 is WijkFocus 2.0 opgeleverd. In deze versie wordt de volledige cyclus van de methodiek Wijkprogrammering opgenomen, waaronder monitoring en leer- en verbetercyclus.

De prognose voor het aantal nieuwe wijken voor de Wijkprogrammering in 2021 was wegens corona gezet op 4 á 5 wijken waarvan de kwantitatieve en kwalitatieve analyse is gemaakt. Dat is gelukt voor 4 wijken. En voor nog 2 wijken is de analyse gemaakt en zijn de eerste stappen gezet richting kwalitatieve analyse. In totaal is de Wijkprogrammering in 6 nieuwe wijken gestart, waardoor het totaal uitkomt op 44 wijken waar de Wijkprogrammering actief loopt.

De aansluiting van Wijkprogrammering bij de diverse inkoopsporen binnen het sociaal domein is voor een groot deel gerealiseerd. De Wijkprogrammering heeft een prominente plek gekregen in het inkoopspoor Welzijn en het subsidiekader Jeugdpreventie; in het inkoopspoor Jeugdhulp Lokaal krijgt de Wijkprogrammering ook een rol.

Met extra tijdelijke Rijksmiddelen is de Herstelaanpak 'Rotterdam. Sterker door jongeren' opgezet. Inzet vanuit deze aanpak verbinden we aan de Wijkprogrammering, concreet aan de beoogde resultaten op talentontwikkeling (pijler Kansrijk), gezondheid (pijler Gezond) en veiligheid (pijler Veilig) van jongeren in de wijken waar we impact op willen bereiken.

Met behulp van data uit de Staat van de Jeugd en de maatschappelijke resultaten uit de Wijkprogrammering hebben we in samenwerking met de Gebiedsorganisatie 43 integrale wijkanalyses gemaakt ten behoeve van de inkoop Welzijn. Het bestek is hierdoor meer concreet en gebieds- en wijkgestuurd geworden. Dit is een goede voorzet geweest op het doen aansluiten van de Wijkprogrammering op de nieuwe ontwikkeling 'Wijk aan Zet'.

Herstelaanpak 'Rotterdam Sterker door jongeren'

Vanaf februari is de herstelaanpak 'Rotterdam Sterker door Jongeren' (RSDJ) gestart.

Het doel van RSDJ is om de negatieve effecten van corona op jongeren zoveel mogelijk te dempen. In 2021 waren er 47 organisaties betrokken bij RSDJ en werden er 69 unieke activiteiten uitgevoerd. Er hebben 5286 unieke jongeren meegedaan aan activiteiten van RSDJ. Daarnaast wordt er geschat dat 918 deelnemers hebben meegedaan aan activiteiten die niet gemeten zijn zoals +programmering welzijn, musicals.

Hieronder de toelichting op de resultaten van de herstelaanpak:

Er zijn 9 fysieke jongerenhubs gerealiseerd en er rijdt één mobiele hub (het Clubbussie) door de stad. Daarnaast worden nog 2 (stedelijke) jongerenhubs ontwikkeld; Jongerenhub Skateland en Jongerenhub Excelsior Schuttersveld. Een jongerenhub is een online of fysieke plek waar de Rotterdamse jongeren centraal staan. Het is een plek waar ze elkaar kunnen ontmoeten, waar de activiteiten gericht op (talent)ontwikkeling centraal staan en waarbij de jongeren een sturende rol hebben in de vormgeving en programmering van de hub.

Vanaf april 2021 kunnen jongeren zich, zonder tussenkomst van het Jongerenloket, zelf aanmelden bij de Rotterdamse Douwers voor een mentortraject of om direct geholpen te worden. Vanaf april 2021 tot 31 december 2021 hebben 152 jongeren zichzelf gemeld bij de Rotterdamse Douwers. Van deze zelfmelders werden er 132 gekoppeld aan een mentor, 19 direct geholpen (meestal ging dit om hulp bij financiën) en één jongere is doorverwezen naar andere hulpverlening.

Rotterdam Sterker door Jongeren is voor jongeren, maar wij stimuleren vooral initiatieven die 'bedacht' of 'georganiseerd' worden door jongeren. Hieronder enkele voorbeelden van activiteiten/ innovaties waar de Peer-2-Peer benadering is gebruikt bij RSDJ:

- Bij de innovatie Rotterdam Recruitment Agency worden de moeilijk bereikbare jongeren 'gerecruit' en gestimuleerd door andere jongeren om aan het programma mee te doen.
- Bij Young010 on tour gaan jongeren in gesprek met bestuurders, beleidsmakers en maatschappelijke organisaties en worden jongeren vanuit diverse achtergronden samengebracht om na te denken over de toekomst en daarbij inzichten met elkaar te delen en elkaar te helpen.
- De Tori is een krant met, door en voor jongeren. De redactie bestaat uit jongeren en de nieuwsartikelen worden ook geschreven voor en door jongeren met een verschillende achtergrond en opleidingsniveau.

De culturele instellingen in de stad zijn gevraagd of zij een programma kunnen bieden dat de mentale weerbaarheid onder jongeren vergroot. In totaal zijn 11 projecten van belangrijke cultuuraanbieders voor jongeren van start gegaan. Naast de culturele instellingen, zetten ook organisaties zoals Indigo, Avant Sanare, WMO Radar (als vertegenwoordiger van de aanpak JoinUs), Maskerclass en Stichting JAN zich in om onder andere eenzaamheid, depressie en onzekerheid onder jongeren te verminderen/ tegen te gaan. In 2021 zijn er 2.130 jongeren bereikt met mentale weerbaarheidsbijeenkomsten.

In 2021 lag de focus ook op social media/ communicatie naar en voor jongeren toe. De inzet op social media heeft zijn vruchten afgeworpen; steeds meer jongeren zijn bereid of benaderen ons om via blogs, filmpjes, podcasts hun verhalen op het Instagramaccount Rotterdam. Sterker door jongeren te delen met andere jongeren. Eind 2021 volgden meer dan 250 accounts het Instagramaccount 'rotterdamsterkerdoorjongeren'. We plaatsen wekelijks zo'n 3 berichten. De hashtag #rotterdamsterkerdoorjongeren is vanaf augustus in meer dan 450 berichten op Instagram gebruikt en ook zien we de hashtag steeds vaker op LinkedIn en Facebook voorbijkomen. We sporen onze partners aan deze hashtag te gebruiken bij hun eigen posts en dit heeft resultaat. Ook 'niet partners' en jongeren zelf gebruiken de hashtag steeds vaker bij jongerenactiviteiten. Zo wordt Rotterdam. Sterker door jongeren een begrip en 'van de stad'. Dat blijkt ook uit de toename van het aantal betrokken volgers (reacties, interacties, likes). Op 21 december zijn dit er 139, dat is meer dan een verdubbeling in vergelijking met de periode 22 oktober - 20 november.

Helaas duurt de pandemie voort en wijzen recente (landelijke) onderzoeken uit hoe groot de wissel is die dit op jongeren trekt. We zijn er dus nog niet. Daarom werken we (minstens) het eerste halfjaar van 2022 verder aan het herstel en gaan we de successen van 2021 herhalen en/of uitbouwen.

In 2022 gaan we weer inzetten op mentale weerbaarheidstraining en trajecten en worden er nog 4 jongerenhubs gerealiseerd. Ook is het doel om de impact van alle activiteiten te vergroten door een stevig netwerk van jongeren, organisaties en gemeente neer te zetten.

Wat hebben we bereikt?

Nieuw Rotterdams Welzijn

- De ondersteuning van de Rotterdammers verbeteren door instellingen (welzijnsinstellingen en partijen Couleur Locale) in staat te stellen hun taken zo optimaal mogelijk uit te voeren.
- De Huizen van de Wijk zijn nog meer de centrale ontmoetingsplek voor de bewoners van de wijk.
- In ieder gebied is een aanbod van laagdrempelige preventieve dagbesteding in het Huis van de Wijk plus. In het kader van de nieuwe welzijnsopdracht in 2022 is niet geïndiceerde dagbesteding alleen beschikbaar voor de doelgroep ouderen.
- Er zijn voldoende faciliteiten voor vrijwilligers en mantelzorgers om hun taak uit te kunnen voeren. De inzet van de gemeente is er mede op gericht het aantal overbelaste mantelzorgers te verminderen.
- Het uitvoeringsplan Ouder en Wijzer, zet in relatie tot Welzijn in op de aanpak van eenzaamheid bij ouderen en inzet op vitaliteit en gezondheid. Inzet van het gehele Programma Rotterdam Ouder en Wijzer masterplan ouderen is een daling van het percentage eenzame Rotterdamse ouderen naar 50%. De afgelopen jaren hebben we geleerd dat ouderen niet graag aangesproken worden op hun eenzaamheid of kwetsbaarheid. Zij willen ertoe doen. Ambitie is, dat meer ouderen hun talenten blijven benutten en versterken en hun talenten blijven inzetten voor de samenleving.
- Er is een beter functionerend wijknetwerk in alle wijken van Rotterdam, waarbij alle relevante partijen betrokken zijn (welzijn, zorg, onderwijs, VraagWijzer, Wijkteam, vrijwilligersorganisaties, sociaal ondernemers en levensbeschouwelijke organisaties).
- De impact van vrijwilligerswerk door religieuze en levensbeschouwelijke organisaties in de stad is in kaart gebracht.
- Meer bewoners zijn actief voor hun eigen straat/wijk door het faciliteren van bewonersinitiatieven en via Opzoomer Mee. Opzoomer Mee wordt meer gericht ingezet voor meerdere beleidsterreinen.

Rotterdam, Ouder en Wijzer

- Twee effectieve valpreventieprogramma's zijn ingezet in de stad. Thuis Onbezorgd Mobiel en Minder vallen door meer bewegen. Voor beide is ook een digitale variant ontwikkeld.
- Ouderen zijn geïnformeerd over het belang van een gezonde leefstijl via 7 fitfestivals, de inzet van 24x de gezondheidsbus en 24 ouderenadviseurs zijn opgeleid.
- Er is ingezet op het beweegaanbod voor ouderen middels: 5 Golden sports, de Senior Games, de balkonbeweedag, 14 walking sport groepen en stoelfit.

- Er zijn 4 comfortwoningen in Pr. Alexander, IJsselmonde, Delfshaven en Hoogvliet waar ouderen laagdrempelig kennis kunnen maken met eHealth.
- In het kader van het bestrijden van eenzaamheid zijn de huisbezoeken doorontwikkeld, zijn 60 professionals getraind in de interventieprofielen van Anja Machielse en zijn 24 projecten ter bestrijding van eenzaamheid gestart. Ook is er een stadsbreed aanbod voor zingeving met een divers aanbod.
- In het kader van talenten versterken en benutten is ingezet op 5 talentenkaravanen is een pilot gestart met de inzet van een talentencoach en ontdekten 160 ouderen hun talent in 'Schilder je mee'.
- Ruim 2000 ouderen zijn t/m september in 2021 bereikt met digitale inclusie, er is nieuw aanbod ontwikkeld, zo'n 360 ouderen kregen een maatje en zo'n 850 ouderen zijn ondersteund met de installatie van het coronabewijs.
- Prognose is dat ruim 16.000 nieuwbouwwoningen geschikt zijn voor ouderen in het planaanbod voor het sociale en middensegment, daarmee liggen de ambities op koers.
- Vijf locaties zijn aangewezen voor woonzorgconcepten voor het midden- en hoger segment.
- Er zijn 6 Thuisplusflats gerealiseerd, waar zorg en welzijn op een nieuwe manier worden geregeld.
- In 13 wooncomplexen wordt ingezet op het vitaliseren van de woongemeenschap.
- Vanuit een subsidie voor collectieve woningaanpassingen en scootmobielstallingen zijn 23 scootmobielstallingen gerealiseerd. In 2021 zijn 21 nieuwe aanvragen binnengekomen.
- Er wordt in 5 gebieden gewerkt aan seniorvriendelijke wijken in Prinsenland/Het Lage Land, Hoogvliet, IJsselmonde, Crooswijk en Ommoord.
- Er is gewerkt aan passende en integrale zorg door ervaring op te doen met integrale indicatiestelling, er zijn MDO's gestart in 6 gebieden, de regiewijkverpleegkundigen zijn gestart in de seniorvriendelijke wijken en er wordt gewerkt aan een Rotterdams model voor wijkgerichte zorg.
- Er is extra aandacht voor ouderen met een migratieachtergrond door oa. in te zetten op 30 groepen Sociaal Vitaal in Kleur, het inzetten van de Signalenkaart Migrantenouderen en dementie en professionals te trainen in cultuur sensitief werken.
- Rotterdam heeft het predicaat dementievriendelijk gekregen door onze inzet op oa. de Sociale Benadering van Dementie in Schiebroek, het trainen van professionals in samen dementievriendelijk, de inzet op wandelmaatjes, het ontwikkelen van nieuwe vormen van dagbesteding, zoals DementTalent, voetbalherinneringen, groene dagbesteding in de belevingstuinen en BedtimeStories.

Integratie en Samenleven

Samenleven

We vergroten de acceptatie van diversiteit die onze stad kenmerkt. Afkomst, huidskleur, gender, seksualiteit, geslacht en religie of levensovertuiging horen er niet toe te doen voor de kansen in het leven. Iedere Rotterdammer kan rekenen op een sociaal veilige omgeving en kan en mag meedoen. Binnen de grenzen van de rechtsstaat mag iedereen zichzelf zijn en dit uitdragen. Rotterdammers erkennen dat de grote diversiteit in de stad betekent dat er verschillen zijn die soms ongemak geven. We gaan hier op een opbouwende manier mee om. Groepen die nu nog een kwetsbare positie hebben in onze samenleving zijn assertiever geworden en laten zichzelf op een positieve manier horen en zien.

Rotterdammers vonden het in 2021 leuk om te wonen in een stad met mensen met zoveel verschillende achtergronden (bron: Omnibusenquête). Daar tegenover staat dat er ook steeds gebeurtenissen zijn

die ons schokken en raken, zoals in 2021 de bekladding van panden en bedreiging van LHBTI+ verenigingen. Duurzame verandering en acceptatie vraagt om structurele inzet op de lange termijn. Verschillende onderzoeken geven inzicht in de staat van acceptatie, bijvoorbeeld ten aanzien van culturele, religieuze en seksuele diversiteit. De meest actuele en belangrijkste meetresultaten uit de afgelopen periode zijn Acceptatie diversiteit Omnibus enquête (afdoening 21bb8613), Onderzoek Labyrint 'Samenleven in de superdiverse stad' (wethoudersbrief 21bb7796), Verdiepend onderzoek discriminatie in de wijken n.a.v. uitkomsten Wijkprofiel (wethoudersbrief 20bb18104).

De laatste meting van de Omnibusenquête herhalen we hieronder:

		<i>Mate van acceptatie</i>
Seksuele diversiteit	2019	86%
	2020	86%
	2021	87%
Culturele diversiteit	2019	76%
	2020	70%
	2021	75%
Religieuze diversiteit	2019	74%
	2020	71%
	2021	75%
Het is leuk om te wonen in een stad met mensen	2020	76%

met zoveel verschillende achtergronden.	2021	80%

In Rotterdam Tegen Racisme namen we in lijn met een initiatiefvoorstel op dat er een 'inclusiviteitsindex' moet komen – en dat gaat lukken. Binnenkort levert de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) een interactief dashboard op, dat de komende jaren continu wordt uitgebreid en ondersteund met flankerend kwalitatief onderzoek door EUR studenten in Rotterdamse wijken. Hiermee kunnen komende colleges, gemeenteraadsleden, studenten en alle andere Rotterdammers begrijpelijk en beter zicht krijgen op de cijfermatige realiteit van inclusie in onze stad.

Integratie

Nieuwe Rotterdammers die vanuit het buitenland naar onze stad komen, vinden hun weg in de Rotterdamse samenleving en spreken zo snel mogelijk Nederlands. Ze nemen de regie over hun eigen leven en nemen naar vermogen deel aan de samenleving. Ook zijn ze bekend met de rechten en plichten die de Nederlandse rechtsstaat met zich meebrengt en handelen daarnaar. Hierdoor leveren zij zo snel mogelijk een bijdrage aan een ontspannen stad, waarin mensen elkaar ontmoeten en elkaar kunnen verstaan. Door hun actieve participatie worden ze bovendien zelfredzamer, waardoor een beroep op publieke middelen voorkomen of beperkt kan worden.

Op basis van de Rotterdamse aanpak statushouders 2019–2022 is een collegetarget geformuleerd dat bestaat uit twee delen:

- a) 80 procent van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen zes maanden na toekenning van de uitkering gestart met het inburgeringstraject
- b) Het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders daalt naar 1.455

a) We hebben in 2021 de asielstatushouders geadviseerd om tijdig te beginnen met hun inburgering en uitgelegd waarom dit belangrijk is. Het percentage dat tijdig start met inburgering (binnen een half jaar na toekenning bijstandsuitkering) is nog niet op het beoogde niveau van 80% (collegetarget 4a), want ligt per december 2021 op 49%. Dit komt mede door het coronavirus dat de start van trajecten (bijvoorbeeld in groepsverband) heeft bemoeilijkt. Daarnaast is de ingangsdatum van de nieuwe Wet inburgering uitgesteld van 1 juli 2020 naar 1 januari 2022. Bij het formuleren van het collegetarget stond de ingangsdatum op juli 2020. Met deze nieuwe wet heeft de gemeente meer regie op het inburgeringstraject. Onder het oude stelsel (dus voor 1 januari 2022) is de statushouder zelf verantwoordelijk voor het inkopen van zijn/haar inburgeringscursus bij een taalaanbieder. Dat is lastig en duurt vaak langer dan gewenst. De gemeente kan snelheid of de keuze voor een specifieke taalaanbieder niet afdwingen. Hierdoor is het vaststellen en controleren van de target bemoeilijkt. Daarbij is gebleken dat de registratie hiervan uiterst complex is, onder andere vanwege de veelzijdigheid aan bewijsstukken en registratiemogelijkheden. Het is dan ook vanwege deze complexiteit en foutgevoeligheid dat de Rotterdamse Rekenkamer de uitkomsten als 'onbetrouwbaar' heeft getypeerd. Tot slot liep dit target tot eind 2021 en zal in 2022, nu de nieuwe wet is ingegaan, niet meer worden geregistreerd.

b) Sinds de start van de aanpak in 2019 daalde het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders (collegetarget 4b) tot aan begin 2020. Echter is het aantal bijstandsgerechtigden sinds de coronapandemie toegenomen. Ook speelt mee dat er in 2021 een twee keer zo hoge taakstelling van te huisvesten statushouders

was vergeleken met 2020 en dus een hierdoor ook een hogere instroom in de bijstand. In 2021 was er meer inzet van capaciteit van professionals en inzet van instrumenten. Dit heeft gezorgd voor een intensievere en passende dienstverlening voor de Rotterdamse statushouder met dus een mooi uitstroomperspectief. We blijven de intensieve aanpak voortzetten als onderdeel van de uitvoering van de nieuwe wet Inburgering, ook wel de Rotterdamse Aanpak Inburgering genoemd.

Minderjarige Rotterdammers

- Kinderen groeien kansrijker, veiliger en gezonder op. Met het beleidskader Jeugd 'Rotterdam Groeit' zetten we in op het kansrijk, veilig en gezond opgroeien van jonge Rotterdammers. Zo kunnen zij zich optimaal ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen die bijdragen aan een sterkere stad. In de Staat van de Jeugd wordt hierover jaarlijks gerapporteerd over de relevante factoren.
- De Staat van de Jeugd wordt begin 2022 gepubliceerd, vanwege de vertraging in het verzamelen van data. Dit komt door de veelvuldige sluiting van scholen, de digitale afspraken bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) door alle coronamaatregelen. Desondanks is het gelukt om weer honderden kinderen en gezinnen gericht te ondersteunen op het gebied van opvoedvraagstukken, psychische problematiek en zorgen over middelengebruik. Ook met het Pact Jonge Kind hebben we ingezet op het eerder signaleren van zorgpeuters en het ontwikkelen van gespecialiseerd aanbod in de kinderopvangplus.
- Het gebruik van drugs en alcohol onder minderjarigen wordt voorkomen en onder risicogroepen teruggedrongen, met speciale aandacht voor leerlingen in het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en de laagste niveaus van het MBO. Opvoeders kunnen de juiste voorbeeldfunctie vervullen en nemen verantwoordelijkheid op dit thema. We gaan voor een vermindering van drugs- en alcoholgebruik onder jongeren. Met verschillende studentenverenigingen zijn acties op touw gezet om tijdens de studietijd minder alcohol aan te gebruiken. Ook hebben verschillende onderwijsinstellingen in hun beleid alcoholpreventie opgenomen. Verder is er richting lachgasgebruik een flinke grote groep bereikt via de video die door een influencer is gedeeld. Via instagram, facebook en de website www.maakjekeus.nl van Youz is het bereik inzichtelijk gemaakt.
- Het aantal vroeggeboortes en baby's met een laaggeboortegewicht ligt in Rotterdam duidelijk hoger dan het landelijk gemiddelde. Goed nieuws is dat de geboorte uitkomsten in Rotterdam sneller verbeteren dan het landelijk gemiddelde. Daarnaast is het sterftecijfer inmiddels al gedaald tot onder het landelijk gemiddelde.
- Meer kinderen in Rotterdam maken dus een goede start en dat heeft een positief gevolg voor de toekomst van deze kinderen. De gezondheid van een kind voor, tijdens en na de geboorte blijkt immers een belangrijke voorspeller te zijn van het al of niet ontstaan van problemen op latere leeftijd.
- Kinderen met wie het goed gaat ontwikkelen zich nog beter en er is aandacht voor kinderen met wie het niet goed gaat. Het CJG heeft zich tijdens corona met name gericht op de meest kwetsbare gezinnen en jongste kinderen
- Bij de groep risicojongeren pakken we de meest prangende kwesties aan (zie "wat hebben we hiervoor gedaan actieplan 16-27").
- In de 38 wijken waar de Wijkprogrammering al loopt, is de methodiek doorgegaan en verbeterd. De maatschappelijke resultaten zijn soms bijgesteld om meer ruimte te geven aan de invloed van de coronacrisis. Interventies en aanbod vanuit de Herstelaanpak 'Rotterdam. Sterker door jongeren' zijn aangesloten op de beoogde resultaten op talentontwikkeling (pijler Kansrijk), gezondheid (pijler Gezond) en veilig opgroeien (pijler Veilig) van jongeren in de wijken waar we impact op willen bereiken waardoor de

impact ervan kan worden versterkt. In wijken laten we inzet vanuit verschillende beleidsterreinen op jeugd aansluiten op de Wijkprogrammering.

- De methodiek Wijkprogrammering Jeugd passen steeds meer toe middels het instrument WijkFocus.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nieuw Rotterdams Welzijn

- In de 14 gebieden zijn voor de periode 2018-2020 via inkoop Gebiedsopdrachten gegund aan de Welzijnspartijen. Deze gebiedsopdrachten zijn eerst met een jaar verlengd, zodat ze ook voor 2021 gelden. Omdat de beoogde startdatum van de nieuwe welzijnsopdrachten in het kader van het inkoopproces 1 juni 2022 is, zijn de gebiedsopdrachten nogmaals verlengd. In de opdracht zijn stedelijke uitvoeringsdoelen opgenomen op het terrein van: huisbezoeken 75+, Schulddienstverlening, Voortijdig Schoolverlaters, Tegenprestatie en Taalverwijzers. Op basis van de ervaringen van 2018, 2019 en 2020 zijn deze uitvoeringsdoelen voor 2021 waar nodig aangescherpt, zodat nog duidelijker gestuurd kan worden op de te behalen resultaten.
- Als gevolg van de vaststelling van het nieuwe beleidsplan voor Welzijn: Heel de Stad, zijn alle structurele subsidies aan Couleur Locale organisaties beëindigd. Er is een nieuwe subsidieregeling opgesteld op basis waarvan organisaties opnieuw subsidie hebben kunnen aanvragen. De te subsidiëren activiteiten dienen te passen binnen de uitgangspunten van Heel de Stad.
- Uitvoering van stedelijk welzijn via opdrachten en subsidies op het terrein van vrijwilligersondersteuning en mantelzorg. Aansluiting wordt gezocht op de uitkomsten van het visietraject Informele Zorg en Ondersteuning.
- In het kader van de nieuwe welzijnsopdracht in 2022 gaan de welzijnspartijen werken met jaarplannen voor lokale initiatieven en Right to Cooperate. Hiervoor is 10% van het budget van de welzijnspartijen geoormerkt. Bij het opstellen van de jaarplannen is er optimale invloed van bewoners en wijkpartijen.
- De inzet vanuit het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer is geborgd in de nieuwe welzijns- en Wmo-opdrachten of worden straks gefinancierd vanuit de andere middelen voor het welzijn van ouderen binnen 'Heel de Stad'.

Rotterdam, Ouder en Wijzer

- Voortzetting van de uitvoering van het programma Rotterdam, Ouder en Wijzer. We realiseren een Rotterdams Ouderenpakket 2022. We dagen ouderen uit hun talenten in te zetten voor de samenwerking. Om de eenzaamheid tegen te gaan zetten we in op een beter bereik van (potentieel) eenzame ouderen door de effectiviteit van de huisbezoeken te vergroten. We zetten in op zingeving en betekenisvolle activiteiten tussen ouderen onderling, maar ook tussen jong en oud.
- De gemeente zet samen met de partners in op kennisdeling, lerende gemeenschappen en het doorontwikkelen van interventies bijvoorbeeld op basis van de uitkomsten van onderzoek.
- De samenwerkende partijen hebben ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheden een belangrijke bijdrage geleverd aan de resultaten die bereikt zijn.. De rol van de gemeente daarbij was wisselend: soms waren we faciliterend, soms waren we opdrachtgever, soms waren we meer motiverend en stimulerend,

soms zorgden wij voor de verbindingen tussen partijen.

- De gemeente levert op verschillende manieren een bijdrage aan de resultaten. Soms zijn wij faciliterend, soms opdrachtgever, soms zorgen wij voor de verbindingen tussen partijen, soms zijn we meer motiverend en stimulerend.

Integratie en samenleving

Relax. Dit is Rotterdam:

- We verhogen de sociale veiligheid van kwetsbare Rotterdammers.
- We bevorderen gelijke kansen op de arbeids- en woningmarkt en gelijke behandeling in het uitgaansleven.
- We faciliteren ontmoeting en dialoog tussen Rotterdammers over het omgaan met diversiteit, ongemak, sociale normen en dergelijke.
- We ondersteunen scholen in Rotterdam met voorlichting en training over het omgaan met (seksuele- en gender) diversiteit, inclusiviteit en uitsluiting.
- We bevorderen de deskundigheid van professionals en werkgevers in de stad op de onderwerpen inclusiviteit en diversiteit.
- We bevorderen gelijke kansen en gelijke behandeling voor alle Rotterdammers.
- We vergroten de kennis over de mogelijkheden tot het melden van discriminatie.
- We bevorderen de sociale acceptatie door middel van positieve zichtbaarheid van diversiteit en verscheidenheid in de stad.
- We faciliteren ontmoetingsplekken en trainingen voor kwetsbare Rotterdammers, gericht op het vergroten van assertiviteit en veerkracht.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld.
- Rotterdamse Aanpak Statushouders 2018-2022.
- Workshops participatieverklaring voor statushouders en gezinsmigranten.
- Maatschappelijke begeleiding voor gezinsmigranten.
- Instelling centraal punt voor intensieve aanpak onvoltooide inburgering.

Rotterdam Tegen Racisme:

- Gemeente Rotterdam als diverse en inclusieve werkgever
- Gelijkwaardigheid is de norm in onze stad
- We praten mét mensen in plaats van óver mensen
- Inclusief beleid wordt gemeentebreed ingezet
- Steun voor de goede initiatieven op wijk- en stadsniveau
- Educatie koloniaal, slavernij- en migratieverleden
- Wetenschappelijk meten en leren in de wijk
- Gelijke kansen op de arbeidsmarkt
- Hogere eisen aan inclusieve zorg, welzijn en (jeugd)hulp
- Versterking inclusieve sport en cultuur

- Uitbreiding gelijke kansen in het onderwijs
- Antidiscriminatie als element van Goed Verhuurderschap op de woningmarkt
- Landelijk onderzoek institutioneel racisme

Koersdocument Stadsprogramma Koloniaal & Slavernijverleden

- Website en gratis publieksversie van de onderzoeksresultaten
- Educatie
- Maatschappelijke en culturele initiatieven
- Ondersteuning platform voor collectieve kracht, bewustwording en kennisdeling
- Toelichting bij hoofdrolspelers in de koloniale geschiedenis
- Racismebestrijding, acceptatie van diversiteit en inclusie
- Overige acties

Aanpak Statushouders

- De taakstelling statushouders die het Rijk jaarlijks oplegt om voor hen huisvesting te realiseren.
- Statushouders zijn in beeld bij zorgprofessionals en/of schuldhelpverleners.
- Tachtig procent van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met het inburgeringstraject.
- Het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders daalt van 1.950 naar 1.507.

Minderjarige Rotterdammers

- Met het beleidskader Jeugd 'Rotterdam Groeit' zetten we in op het voorkomen van problematiek en het versterken van perspectief. Dit doen we door stevige preventie in te zetten: gericht op de meest relevante factoren (beschermende factoren en risicofactoren) die bijdragen aan een kansrijke, veilige en gezonde ontwikkeling van jeugdigen. Daarbij verbeteren we de kwaliteit van deze inzet door gebruik te maken van effectieve en goed onderbouwde interventies.
- We zijn doorgegaan met het effectieve preventieprogramma Drugs & Alcohol, gericht op het verminderen van het gebruik onder jongeren onder de 23 jaar. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke eisen vastgelegd in artikel 43a van de Drank en Horecawet. Hierin is vastgelegd dat een gemeente een preventie- en handavingsplan moet hebben waarin helder wordt hoe gebruik onder jongeren wordt ontmoedigd. Binnen de voorlichting is er ook aandacht voor het problematisch gamen en het social media gebruik onder deze jongeren. In samenwerking met YOUZ, sportverenigingen en Rotterdam Sportsupport wordt de ondersteuning voor naleving NIX18 en het 'niet doorschenken' verstevigd. In samenwerking met de scholen voor Speciaal Onderwijs en YOUZ wordt de aanpak op deze scholen geïntensiveerd. Met het Trimbos, HBO/WO onderwijsinstellingen en de studentenorganisaties is een plan van aanpak in gezamenlijkheid opgesteld om alcoholproblematiek en drugsproblematiek terug te dringen bij studenten.

Verder worden professionals, ouders, en jongeren op het VSO, PrO, ROC en het regulier VO via verschillende wegen getraind, geïnformeerd over hoe om te gaan met verleidingen van alcohol en drugs waar jongeren mee te dealen hebben.

- In coalitie Stevige Start werkt het medisch en sociaal domein samen aan het beter bereiken van (potentieel) kwetsbare zwangeren en ouders. Ook werken we gezamenlijk aan het bieden van eerdere, snellere en beter passende ondersteuning en zorg. Hiertoe is gewerkt aan goed gebruik en verbetering van instrumentarium, het verbeteren van de afspraken over toeleiding van o.a. mensen met een licht verstandelijke beperking, betere overdrachten en scholing van professionals. Hiermee pakken we risico's vroegtijdig aan en voorkomen we latere problemen. De samenwerking krijgt vorm binnen het kader van het programmaplan Stevige Start.
- Met het gebiedsgerichte programma Kansrijk Opgroeien leggen we een krachtige, duurzame, preventieve basis in de wijken. Dat doen we in nauwe samenwerking met partners in de wijken (ouders, CJG, politie, welzijn, jeugdwerkers, scholen en wijkteam). We maken daarbij gericht gebruik van informatie over beschermende factoren én risicofactoren in het opgroeien van kinderen en jongeren.
- Met het Programma Rotterdamse Risicjongeren 2016-2020 – Elke jongere telt – richten we ons op de 7.000 Rotterdamse jongeren die door een opeenstapeling van problemen extra hulp nodig hebben. Daarbij nemen we maatregelen over de gebieden school, werk, zorg en veiligheid heen.
- In 2021 hebben we ingezet op het verbeteren van de toepassing van de methodiek Wijkprogrammering. Hiertoe hebben we geïnvesteerd in opleidingen, trainingen en communicatie. Onze werkwijze is afgestemd op de mogelijkheden die de coronamaatregelen toelieten. Ook de netwerkpartners hebben zich flexibel opgesteld en spannen zich maximaal in om hun interventies op een andere manier, bijvoorbeeld online, aan te kunnen bieden. Een voorbeeld hiervan is de training die naar aanleiding van het sterk opgekomen messengeweld is ontwikkeld voor de hoogste groepen van de basisschool. Daarnaast zijn waar mogelijk de door Welzijnsaanbieders aangeboden binnen-activiteiten naar buiten verplaatst. Er is veel aanbod voor kinderen op de pleinen gekomen om de vele thuisblijvers leuke en zinvolle activiteiten te kunnen blijven bieden.
- 2.0 versie van WijkFocus is nauwe samenwerking met gebruiksgroepen ingericht. Voor de ingebruikname en borging van WijkFocus 2.0 is een programma ontwikkeld van leren en ontwikkelen, waarin aandacht voor de samenwerking tussen verschillende gebruikersgroepen centraal staat.
- "Vastpakken en niet loslaten": op 13 juli 2021 is de bestuurlijke versie van 'Vastpakken en niet loslaten - Actieplan Kwetsbare Jongeren 16-27 jaar' vastgesteld door het college van B&W. Dit actieplan is een vervolg op het programma Elke Jongere Telt en betreft een uitvoeringsplan voor het eerste jaar 2021-2022, met concrete acties die direct worden ingezet. Het is de opmaat naar het vijfjaren-actieplan voor de periode 2021-2026. Het is een actuele agenda van verbeterplannen voor de doelgroep jongeren van 16 tot 27 jaar in een kwetsbare situatie.

Voor wie:

De doelgroep die we in 'Vastpakken en niet loslaten' willen bereiken definiëren we als volgt: Jongeren tussen de 16 en 27 jaar met een verhoogde kwetsbaarheid door een disbalans tussen risicofactoren en beschermende factoren op maatschappelijk en persoonlijk vlak, in combinatie met het ontbreken van sociale steun. En voor de leeftijd 12-27 jaar als het om jongeren gaat die met het strafrecht in aanraking dreigen te komen of zijn gekomen. Jongeren met problemen op meerdere leefgebieden en die hulp nodig hebben bij het oplossen van deze problemen.

Wat: de kern: vijf pijlers:

De kern van het actieplan zijn de vijf pijlers van zelfredzaamheid: een sociaal netwerk, een dak boven je hoofd, werk of opleiding, financiën en hulp. Die pijlers moeten op orde zijn om jongeren, vooral de kwetsbare jongeren, een kansrijke toekomst te kunnen geven. Ook beschrijft het actieplan de relatie met het strafrecht en de preventie van jeugdcriminaliteit en acties op het vroegtijdig doorbreken van een criminele carrière of welke moeten voorkomen dat jongeren recidiveren.

Hoe verder:

Het actieplan kent inmiddels een opgavemanager, een project- en uitvoeringsteam. In samenwerking met interne en externe partners, partijen en instellingen én jongeren zal in 2021-2022 invulling gegeven worden aan de beschreven acties. De voortgang ervan zal gemonitord worden in de rapportage Heel de Stad.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegetarget 4a: 80% van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met een inburgeringstraject	Streefwaarde		80%	80%	80%		
	Realisatie	startjaar	59%	42%	49% *		
Collegetarget 4b: In deze collegeperiode daalt het aantal bijstandsuitkeringen voor statushouders in Rotterdam naar 1.507**.	Streefwaarde	1.900	1.769	1.638	1.455**		
	Realisatie	1.893	1.765	1.989	2.180**		
Collegetarget 7: De eenzaamheid onder ouderen (65+) daalt 3% punt***	Streefwaarde			51%	50%		
	Realisatie	53% in 2016		56%	55%		
Drugs & Alcohol: Vermindering van drugs- en alcoholgebruik onder jongeren							
14/15 jarigen ooit alcohol gebruikt****	Streefwaarde	-	-	-	-	28%	
	Realisatie						
Bingedrinken 14/15 jarigen****	Streefwaarde	-	-	-	-	6%	
	Realisatie						
VSO leerlingen blowen*****	Streefwaarde	-	-	-	-	25%	
	Realisatie						
PrO leerlingen blowen*****	Streefwaarde	-	-	-	-	6%	
	Realisatie						
ROC leerlingen blowen*****	Streefwaarde	-	-	-	-	20%	
	Realisatie						

* Peildatum augustus 2021.

** Peildatum december 2021: De doelgroep statushouders wordt bepaald aan de hand van de verblijfsvergunningen. Door het achteraf toekennen en intrekken van verblijfsstatussen, wordt er met terugwerkende kracht bijgesteld. Dit zorgt voor een dynamisch bestand en is direct van invloed op de nulmeting. De Rekenkamer

adviseert om de mijlpalen van de target als percentage te volgen in plaats van als statisch aantal. Op 01 januari 2022 dient het bestand dan ook ten opzichte van de meest actuele nulmeting met 21,5% gedaald te zijn.

*** Doel is om het percentage ouderen (65+) in Rotterdam dat aangeeft matig tot ernstig eenzaam te zijn met 3%-punt te laten afnemen van 53% tot 50%.

Eenzaamheid is een gevoel, dat zich niet eenvoudig laat meten. Sinds jaar en dag is de eenzaamheidsschaal van prof. dr. De Jong-Gierveld het instrument om eenzaamheid in Nederland te meten. Dit meetinstrument wordt in Nederland gebruikt in de landelijke GGD-gezondheidsmonitor. Met dit instrument wordt eens per vier jaar o.a. gemeten hoe eenzaam Nederland is. Op basis van deze survey kan ook een rapportage voor Rotterdam worden samengesteld. In 2021 is de laatste gezondheidsmonitor uitgekomen met de cijfers rond eenzaamheid gemeten in 2020. In 2021 heeft een extra meting plaatsgevonden voor de eindmeting van de collegetarget.

***** De laatste meeting is in 2017 geweest. De voortgang wordt op deze scholen middels onderzoek pas in 2021/2022 gemonitord.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Percentage 75-ers waarbij het huisbezoek heeft geleid tot een vervolgactie (doorverwijzing, wijkteam, wijknetwerk e.d.)	Streefwaarde	25%	25%	25%	25%	25%	
	Realisatie	21%	32%	60%*	**		
Aantal Opzoemerstraten	Streefwaarde	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	
	Realisatie	1.824	1.837	2.503	2.200		
Kansrijk opgroeien: Aantal wijken waarin wijkprogrammering wordt toegepast*	Streefwaarde	25	34	38	44	44	
	Realisatie	25	30	38	44		

Toelichting indicatoren

* Het percentage doorverwijzingen is hoog, omdat ook gesprekken aan de voordeur hebben geleid tot doorverwijzingen. Als de doorverwijzingen van de huisbezoeken en de gesprekken aan de voordeur worden opgeteld is het percentage doorverwijzingen circa 14%.

** Dit cijfer is nu nog niet bekend en komt beschikbaar nadat de jaarverslagen van de welzijnsinstellingen zijn ontvangen (vanaf 1 april).

*** We verwachtten dat we de prestatie-indicator '6 nieuwe wijken' in 2021 niet zouden halen vanwege de gevolgen en beperkingen van de coronamaatregelen op de uitvoering van de Wijkprogrammering. Dit gold zowel voor bestaande wijken als voor nieuwe wijken. We merkten dat onze wijknetwerkpartners door Corona andere focus en prioriteiten hadden dan meedoen of starten met de Wijkprogrammering (denk hierbij bijv. aan basisscholen die door lockdown in digitaal onderwijs moesten voorzien en digitaal contact moesten houden met kwetsbare kinderen/gezinnen). Daardoor vergden de bestaande Wijkprogrammering-wijken extra aandacht waardoor we pas na de zomer aan de slag konden gaan met de beoogde "nieuwe wijken".

Bovenstaand gezegd hebbende, merken we hierbij op dat ondanks de coronamaatregelen en dankzij de betrokkenheid van onze wijkpartners ons het gelukt is de Wijkprogrammering in 6 nieuwe wijken te kunnen starten.

Onze prestatie-indicator voor 2022 is: 1) doorgaan met het toepassen van de methodiek in de nieuwe 6 wijken (resterende 4 stappen), 2) het onderhouden en verbeteren van de methodiek in de bestaande 38 wijken. We gaan de methodiek niet uitrollen in nieuwe wijken vanwege de ontwikkeling van de Wijkprogrammering 0-100 en implementatie van Wijk aan Zet.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Samenkracht en burgerparticipatie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	1.602	2.276	3.094	818
Bijdragen rijk en medeoverheden	1.000	1.535	2.097	562
Overige opbrengsten derden	602	741	997	256
Lasten exclusief reserves	97.570	108.888	104.685	-4.203
Apparaatslasten	9.882	13.041	13.117	76
Inhuur	45	964	861	-103
Overige apparaatslasten	183	231	174	-56
Personeel	9.654	11.846	12.082	236
Intern resultaat	93	890	1.494	604
Intern resultaat	93	890	1.494	604
Programmalasten	87.595	94.957	90.075	-4.882
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	50.503	54.931	51.821	-3.110
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	77	77
Sociale uitkeringen	0	0	20	20
Subsidies en inkomensoverdrachten	37.093	40.026	38.156	-1.869
Saldo voor vpb en reserveringen	-95.968	-106.612	-101.591	5.021
Saldo voor reserveringen	-95.968	-106.612	-101.591	5.021
Reserves	0	3.269	2.550	-719
Onttrekking reserves	0	3.269	2.550	-719
Saldo	-95.968	-103.343	-99.041	4.302

Vergelijking begrotingssaldi Samenkracht en burgerparticipatie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 95.968
Eerste Herziening 2021	- 101.350
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 102.706
10-maandsrapportage 2021	- 103.343
Realisatie 2021	- 99.041

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Welzijn	60	-4.318	-719	3.659
2. Jeugd	659	-645	0	1.304
3. Diverse afwijkingen	99	760	0	-661
Totaal afwijkingen	818	-4.203	-719	4.302

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 4,3 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Welzijn

Als gevolg van de uitbraak van corona zijn diverse welzijnsactiviteiten niet of in afgeslankte vorm doorgegaan. Ook konden door de uitbraak van corona niet alle projecten van Masterplan ouderen doorgaan. Uiteindelijk zijn de bestemmingsreserves Masterplan ouderen en Maatschappelijke Participatie gebieden niet onttrokken. Per saldo is er een voordeel op Welzijn van € 3,7 mln.

2. Jeugd

Onderbesteding in verband met terugvordering van subsidies uit voorgaande jaren en het niet of in mindere mate doorgaan van activiteiten in 2021. Het voordeel op Jeugd bedraagt € 1,3 mln.

3. Diverse afwijkingen

Dit betreft het saldo van diverse kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)
- [Rotterdamse aanpak statushouders 2016-2020](#)
- [Preventie- handhavingsplan Alcohol & Drugs 2019-2022](#)
- [Actieprogramma Integratie & Samenleven](#)
- [Raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp](#)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning Rotterdam](#)
- [Wmo 2015](#)
- [Jeugdwet](#)
- [Drank- en Horecawet](#)

Omschrijving taakveld

De gemeente vindt het belangrijk dat iedereen naar vermogen bijdraagt aan de samenleving. Rotterdammers zijn zelfredzaam en weten goed hun eigen talenten en die van hun sociale omgeving te benutten.

In dit taakveld staat de inzet op het stimuleren van zelfredzaamheid centraal. De gemeente stimuleert de actieve betrokkenheid van bewoners. Samen bouwen we aan een stad waar mensen elkaar verstaan en waar mensen niet langs elkaar heen leven. Aandacht is er voor het delen van waarden, discriminatiebestrijding en gelijke behandeling. Ook goede basis ondersteuning aan statushouders en het bieden van kansen aan minderjarige Rotterdammers maken onderdeel uit van dit taakveld.

Onderwijs

Pagina 55

Onderwijs

Het verbeteren van de onderwijsresultaten in de hele stad.

Het vergroten van de ontwikkelingskansen van alle kinderen in de voorschool en het onderwijs.

Alle kinderen helpen zich te ontwikkelen tot democratische en weerbare Rotterdammers die in staat zijn hun eigen toekomst vorm te geven en een waardevolle bijdrage te leveren aan de samenleving en op de arbeidsmarkt.

TAAKVELD 1

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs.

Het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod in de hele stad.

Voldoende goede leraren, pedagogisch medewerkers, schoolleiders en instructeurs.

Het verminderen van schooluitval.

TAAKVELD 2

Onderwijshuisvesting

De beste basisschool is altijd in de buurt.

Bieden van een kwalitatief goed en gevarieerd aanbod voortgezet onderwijs.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid	Bron
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	Streefwaarde In 2022 hetzelfde lage niveau (0,43)
		Realisatie 2,4
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	Streefwaarde 55 in 2022
		Realisatie 58
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Streefwaarde 2,82% in schooljaar 19-20 (cijfers beschikbaar eind 2021)
		Realisatie 2,5%

Meer informatie over de BBV-indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

Toelichting BBV-indicatoren

Absoluut verzuim

Jongeren tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen (leerplicht). De gemeente heeft de wettelijke taak om in de gaten te houden of kinderen ook echt naar school gaan. Bij absoluut verzuim is een leerling niet ingeschreven op school. Het cijfer geeft het aantal leerplichtigen weer, dat niet staat ingeschreven op een school per duizend inwoners in de leerplichtige leeftijd van 5-18 jaar. De doelstelling was het behouden van de kleine aantallen (0,4 per 1.000 leerlingen). Binnen de G4 werden echter verschillende telmethodes gehanteerd. Hiervoor is nu dezelfde telmethode afgesproken en het percentage van de G4 is daarmee vergelijkbaar geworden. Ondanks deze correctie doet Rotterdam doet het nog steeds goed op het gebied van absoluut verzuim: in Rotterdam is het cijfer absoluut verzuim (2,4) een namelijk lager dan het gemiddelde in Nederland (2,7). De gemeente zet fors in op

absoluut verzuim. Hiervoor worden de leerplichtambtenaren ingezet. Deze zorgt ervoor dat alle kinderen gebruik kunnen maken van hun recht op onderwijs. Dat betekent dat hulp wordt ingezet zodra blijkt dat een jongere geen onderwijs meer krijgt. Ook bemiddelt de leerplichtambtenaar bij de scholen en denkt mee met de jongere en diens ouders/verzorgers over welke school het beste is.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Het cijfer geeft het aantal leerplichtigen weer dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is per duizend inwoners in de leerplichtige leeftijd van 5-18 jaar. Op dit moment is het relatief verzuim in Rotterdam hoger dan het gemiddelde in Nederland. Het hogere cijfer van Rotterdam is mede te verklaren door een lager opgeleide bevolking. Een effectieve aanpak is afhankelijk van een goede samenwerking tussen verschillende partijen (scholen, gemeente, hulpverlening, zorg e.a.). Om dit te bewerkstelligen zullen we de inzet samen met de scholen verder blijven verbeteren.

Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie

Jongeren die met een diploma van school gaan, hebben meer kans op een baan en op succesvol deelnemen aan de maatschappij. Daarom willen wij dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie halen. Dit is een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2) of hoger. Het vsv-cijfer geeft het percentage weer van het totaal aantal leerlingen voortgezet onderwijs en mbo (12-23 jaar) dat voortijdig, dus zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. We zien dat het meest recente vsv-cijfer van het rijk, dat van schooljaar 2019-2020, de gewenste daling laat zien ten opzichte van eerdere jaren. Hiermee volgt Rotterdam de landelijke trend, die grotendeels veroorzaakt wordt door de coronacrisis. Meer jongeren dan anders haalden een diploma. Daarnaast kozen meer jongeren ervoor om langer op school te blijven vanwege de (tijdelijk) afgenomen vraag naar jonge arbeidskrachten door de effecten van de lockdown. Ondanks het lagere vsv-cijfer maken we ons zorgen om het welzijn van de jongeren. Veel van hen ervaren door de corona crisis o.a. meer psychosociale- en geldproblemen. Met diverse interventies en met onze (preventieve) inzet op de scholen spelen we daarop in en kunnen we (kwetsbare) jongeren in een eerder stadium benaderen. Zo voorkomen we waar mogelijk dat ze uitvallen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Onderwijs	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	66.564	70.799	65.771	-5.029
Bijdragen rijk en medeoverheden	65.172	69.671	65.347	-4.324
Overige opbrengsten derden	1.392	1.128	424	-705
Overige baten	0	0	0	0

Lasten exclusief reserves	201.219	206.977	199.564	-7.413
Apparaatslasten	15.541	15.411	15.084	-327
Inhuur	528	215	239	24
Overige apparaatslasten	359	326	204	-122
Personeel	14.654	14.870	14.641	-229
Intern resultaat	64.012	58.488	58.703	215
Intern resultaat	64.012	58.488	58.703	215
Programmalasten	121.666	133.078	125.777	-7.301
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	12.215	13.932	8.650	-5.282
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	34	34
Sociale uitkeringen	13.135	13.813	13.818	5
Subsidies en inkomensoverdrachten	96.315	105.334	103.276	-2.058
Saldo voor vpb en reserveringen	-134.655	-136.177	-133.793	2.384
Saldo voor reserveringen	-134.655	-136.177	-133.793	2.384
Reserves	290	164	139	-25
Onttrekking reserves	225	225	200	-25
Toevoeging reserves	0	126	126	0
Vrijval reserves	65	65	65	0
Saldo	-134.365	-136.014	-133.655	2.359

x

Vergelijking begrotingssaldi Onderwijs	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 134.365
Eerste Herziening 2021	- 136.780
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 136.014
10-maandsrapportage 2021	- 136.014
Realisatie 2021	- 133.655

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Tijdelijke huisvesting	0	850	0	-850
2. Spoedaanvragen	0	-650	0	650
3. Schade en verzekeringen	0	-979	0	979
4. Onderwijsbeleid	-4.999	-6.001	-25	977
5. Diverse afwijkingen	-30	-633	0	603
Totaal afwijkingen	-5.029	-7.413	-25	2.359

Het saldo van dit programma bedraagt € 2,4 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Tijdelijke huisvesting

Vanuit het integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs zijn er meer bouwprojecten gestart, hierdoor is de vraag naar tijdelijk onderwijshuisvesting gestegen.

2. Spoedaanvragen

Er zijn meer IHP-bouwprojecten gestart waardoor er minder is uitgegeven aan spoedaanvragen.

3. Schade, verzekeringen en belastingen

Vanuit vastgoed zijn er minder lasten doorbelast aan onderwijshuisvesting voor schade aan schoolpanden, verzekeringen en belastingen voor in gebruik genomen scholen.

4. Onderwijsbeleid

Op een aantal activiteiten zoals overgangsmomenten, burgerschap en arbeidsmarkt was het gedurende 2021 niet mogelijk het gehele programma uit te voeren, aangezien fysieke kennisuitwisselingsmomenten zoals, trainingen, bedrijfsbezoeken niet mogelijk waren.

5. Diverse afwijkingen

Overige afwijkingen.

Omschrijving programma

Binnen het programma Onderwijs voert de gemeente wettelijke taken uit, zoals leerlingenvervoer, voor- en vroegschoolse educatie (vve), voortijdig schoolverlaten, onderwijs aan kinderen van statushouders en asielzoekers en onderwijshuisvesting. Daarnaast ontwikkelt de gemeente stedelijk onderwijsbeleid waarvoor ze zowel gemeentelijke als rijksmiddelen inzet. Ook voert de gemeente stedelijk beleid uit op schoolzwemmen.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Pagina 56

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs.

Het stimuleren van een passend, toegankelijk, gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod in de hele stad.

Voldoende goede leraren, pedagogisch medewerkers, schoolleiders en instructeurs.

Het verminderen van schooluitval.

Voortgang 2021

Met het onderwijsbeleid 'Gelijke kansen voor elk talent' investeren we in kansengelijkheid in het Rotterdamse onderwijs, zodat alle Rotterdamse kinderen het beste uit zichzelf kunnen halen. In deze tijden van corona blijkt deze investering harder nodig dan ooit. Het is voor het onderwijs een zwaar jaar geweest. In 2021 kwam het Gezamenlijk regieteam Corona Kinderopvang, Peuteropvang & Onderwijs geregeld bij elkaar ten tijde van coronamaatregelen voor het onderwijs. Dit regieteam maakte waar nodig stadsbrede afspraken voor de uitvoering van de maatregelen en voerde een afgestemde lobby richting het rijk.

In februari werd het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) aangekondigd. Dit om scholen te ondersteunen bij het herstel na de crisis. Voor de inzet van de gemeentelijke NPO-middelen is in Rotterdam in samenspraak met het onderwijsveld een passende aanpak ontwikkeld. Centraal in deze aanpak staat het verstevigen van het netwerk van partners in de stad en van de scholen. Oftewel, het versterken van 'de schil om de school'.

Naast het NPO en de activiteiten rondom corona, werkten we hard aan de uitvoering van 'Gelijke kansen voor elk talent'. Onderstaand leest u de geboekte voortgang per thema.

Overgangsmomenten in het onderwijs

De overgangen in het onderwijs zijn cruciale momenten voor de schoolcarrières van leerlingen. In het Rotterdamse onderwijsbeleid 'Gelijke kansen voor elk talent' spraken we af om de kansengelijkheid te bevorderen door de overgangen tussen schoolsoorten te verbeteren. Hieronder enkele voorbeelden van maatregelen die zijn ingezet om de overgangen te verbeteren:

- *Overgang vve-po*

Om de kwaliteit van de doorgaande leerlijn te verbeteren, formuleerde de gemeente met alle voor- en vroegschoolse (vve) partners afspraken voor het verbeteren van de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool en het versterken van de vroegschool (groep 1 en 2). Scholen werken hierdoor doelgericht aan het verder verbeteren van de kwaliteit van groep 1 en 2. Om basisscholen en voorscholen hierbij te ondersteunen zijn er best practices beschikbaar gesteld.

- *Overgang po-vo*

Bij de overgang van primair onderwijs (po) naar voortgezet onderwijs (vo) is een schooladvies van belang voor de verdere schoolloopbaan van een kind. Met alle Rotterdamse vo-besturen maakten we afspraken over optimale opstroom- en doorstroommogelijkheden voor alle kinderen. Door schoolsluitingen en thuisonderwijs werd het onderwijsveld opnieuw extra belast en liep de reguliere uitvoering van de afspraken vertraging op. We gaan hier komend jaar mee verder.

- *Overgang vo-mbo-ho*

Het convenant 'Samen werken aan een betere aansluiting vo-mbo' is in uitvoering. Rotterdamse vo- en mbo-besturen formuleerden in het convenant afspraken voor succesvolle en kansrijke loopbanen voor vmbo- en havo-leerlingen in het mbo. Ook omarmden onderwijsinstellingen de position paper 'Rotterdamse schoolloopbanen van vo tot ho'. Daarbij hebben onderwijsinstellingen de ambitie om met elkaar te onderzoeken of er tussenmomenten mogelijk zijn om te beoordelen of leerlingen nog op het goede spoor zitten.

Kwaliteit en toegankelijkheid

Om de kwaliteit en de toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren, zetten we samen met het onderwijs in op onderstaande sporen:

- Voor het verbeteren van de schoolprestaties, het verkleinen van de schoolverschillen en het wegwerken van coronavertragingen, zijn afspraken gemaakt met scholen. De hiervoor verstrekte subsidies zijn onder andere ingezet voor taal en rekenen, mentorprogramma's en huiswerkbegeleiding. Recent onderzoek toont aan dat het verbeteren van de basiskwaliteit van het onderwijs het meest effectief is om mogelijke leervertragingen door de coronacrisis weg te werken. Uit inspectiegegevens blijkt dat in Rotterdam in 2021 vier scholen in het basisonderwijs en vijf afdelingen van één school in het voortgezet onderwijs als 'onvoldoende' zijn beoordeeld. Goed nieuws is dat er geen 'zeer zwakke' scholen meer zijn in Rotterdam en het aantal scholen met het oordeel 'goed' in de afgelopen drie jaar is toegenomen.
- Om het bereik van de voorschool te vergroten, is de subsidieregeling 'Voorschoolse Educatie' aangevuld met de indicatie 'Gelijke kansen'. Met deze indicatie hoeven ouders met schuldproblemen geen ouderbijdrage te betalen voor de voorschool. Hun peuter kan gratis naar de voorschool, want juist deze peuters hebben veel baat bij deelname aan de voorschoolse educatie. Via medewerkers schuldsanering, schuldhulpverlening en bijstandsuitkeringen brengen we de regeling bij deze gezinnen onder de aandacht. Voor gezinnen die nog niet zijn bereikt startte een gerichte informatiecampagne. Verder zijn we vanaf het

nieuwe schooljaar (2021-2022) gestart met een gratis en vrijblijvend kennismakingsaanbod vroegschoolse educatie. Tijdens deze kennismakingsperiode begeleidden de instellingen ouders en gaven ze voorlichting over kosten en het eventueel aanvragen van kinderopvanginstellingen.

Aansluiting onderwijs en jeugdhulp

Voor een goede aansluiting van onderwijs op jeugdhulp zorgen gemeente, schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs dat de basis op orde is. Voor elk kind is er een passende plek in het onderwijs, een stevige ondersteuningsstructuur op school en een goed pedagogisch klimaat. Hiervoor zetten we in op een stevige rol van het schoolmaatschappelijk werk, goede afspraken tussen de school en het wijkteam en de voorbereiding van nieuwe inkoop van onderwijszorgarrangementen.

Vooruitlopend op de landelijke ontwikkelingen, heeft Rotterdam het leerrecht van elk kind centraal gezet. Ook voor kinderen met een leerplichtonthefing op fysieke of psychische gronden. Er is een toename van het aantal vrijstellingen van onderwijs. We hebben een nieuwe werkwijze ingevoerd en kijken steeds welke maatregelen nodig zijn om het aantal vrijstellingen terug te brengen. De concrete uitwerking van de stedelijke aanpak zijn de leerrechtspilots. We zijn gestart met de eindevaluatie van deze pilots. Doel van die evaluatie is om de opgedane inzichten uit de pilots structureel te verankeren.

De aanpak van de Taskforce Thuiszitters om op tijd te zorgen voor een passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp voor jongeren, is de afgelopen periode verder verfijnd door aansluiting van de wijkteams. Daarnaast zetten we in op preventie om te voorkomen dat (ziekte)verzuim van een leerling leidt tot thuiszitten. Dit doen we bijvoorbeeld met de campagne 'Oog voor jou, van verzuim naar aanwezigheid', het beter signaleren en ondersteunen van zieke leerlingen (interventie PATS van het CJG) en met een campagne over het stimuleren van aanwezigheid op school.

Leraren

Met de Rotterdamse aanpak leraren richten we ons op het beperken van het lerarentekort en de tekorten in de kinderopvang. De aanpak is opgebouwd uit onderstaande actielijnen:

- *Vergroten instroom*

Het aantal nieuwe zij-instromers in het onderwijs dat in 2021 is gestart komt uit op 86 en blijft groeien. Deze zij-instromers kunnen veelal binnen een jaar zelfstandig voor de klas staan. Ook het aantal pabostudenten steeg. Potentiële leraren worden via het project 'Leraar van buiten' actief begeleid en voorgelicht over de mogelijkheden van werken in het onderwijs.

- *Beperken uitstroom & professionaliseren en binden aan de stad*

Alle vo-besturen en grote mbo-instellingen zijn aangesloten bij de Opleidingsschool Rotterdam. Hier werken lerarenopleidingen en scholen nauw samen om aankomende leraren voor te bereiden op de onderwijspraktijk. Het aantal opleidingsplaatsen bij de Opleidingsschool is dit jaar uitgebreid van 591 naar 830 plaatsen. Ook zijn er in 2021 subsidies toegekend voor projecten gericht op het verminderen van de werkdruk en het begeleiden van starters en stagiair(e)s. Het is mede hierdoor gelukt om voor alle

pabostudenten en studenten van de lerarenopleiding een stageplaats te vinden. Ook kunnen leraren onder bepaalde voorwaarden voorrang krijgen op de huizenmarkt. In 2021 werden 32 woningen in Bloemhof en Hillesluis met voorrang toegewezen aan maatschappelijke beroepsgroepen.

- *Anders organiseren en opleiden*

In het kader van anders organiseren werken het Rijk, schoolbesturen en gemeenten samen. De komende jaren blijft er een tekort aan traditioneel opgeleide leraren. We kijken daarom ook naar andere vakbekwame professionals die een bijdrage kunnen leveren aan het onderwijs, zoals onderwijsassistenten en vakkrachten. Daarnaast stimuleren we nieuwe opleidingsvormen en werken hiervoor samen met de opleidingsinstanties. Zo zijn we gestart met de 'brede route': een opleiding waar studenten van verschillende disciplines, zoals onderwijs en zorg en welzijn, gezamenlijk stagelopen.

Burgerschap

Aan de hand van het in 2020 vastgestelde manifest burgerschap werken we samen met het scholenveld verder aan 'een veilige oefenplaats voor burgerschap'. Het belangrijkste uitgangspunt van dit manifest is dat het onderwijs een oefenplaats is waar je niet perfect hoeft te zijn, waar je fouten mag maken en waar je mag oefenen. Het is een veilige plek waar ruimte is voor lastige gesprekken en het behandelen van moeilijke onderwerpen in de klas. De gemeente faciliteert scholen bij hun soms ingewikkelde opdracht. We ondersteunen scholen o.a. door middel van subsidie voor deskundigheidsbevordering en goede burgerschapsinitiatieven.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt

We stimuleren de doorstroom van jongeren naar hogere opleidingsniveaus en willen dat jongeren bewuster kiezen voor een opleiding en sector. Hieronder enkele voorbeelden van maatregelen die in 2021 zijn ingezet:

- met de Rotterdamse Leerwerkakkoorden werken we samen met het onderwijs en bedrijfsleven aan een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt in de regio Rotterdam-Rijnmond. Een belangrijk onderdeel hiervan is de oprichting van het Rotterdams Scholingsfonds, waardoor gediplomeerde jongeren zich kosteloos kunnen om- of bijscholen in kansrijke sectoren, zoals de zorg, bouw of techniek;
- door een gecoördineerde actie vanuit de mbo-onderwijsinstellingen, bedrijfsleven, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs (SBB) en de gemeente brachten we het tekort aan stages en leerbanen in de regio Rotterdam-Rijnmond terug van 4.000 naar 779;
- in samenwerking met schoolbesturen en IT Campus vervolgden we in 2021 het begeleidingstraject 'Expeditie Digitaal'. Hierbij werken scholen uit primair, voortgezet en speciaal onderwijs onder professionele begeleiding aan een eigen digitaliseringsplan. Zo zorgen we dat scholen zich zelfstandig en duurzaam kunnen inzetten voor digitale geletterdheid.
- in 2021 vonden diverse (online) activiteiten plaats om belangstelling voor techniek te stimuleren, zoals de Wetenschap- en Technologiechallenge010. Naast specifieke inzet voor de IT- en technieksector, zette de gemeente breder in op loopbaanorientatie door hiervoor subsidies aan scholen te verstrekken.

Talentontwikkeling

Om gelijke kansen te realiseren en talenten van kinderen beter te benutten, werken wij in het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid met onderwijsinstellingen en vele partners aan de Dagprogrammering: tien uur extra

schooltijd. In die uren bieden scholen extra activiteiten aan op het gebied van onder andere taal, rekenen, sociaal-emotioneel leren, sport en gezondheid, kunst en cultuur, wetenschap en techniek, ICT en media. Binnen de Children's Zone bieden nu alle 30 po-scholen Dagprogrammering aan en buiten het focusgebied doen zes scholen mee. Dat zijn twee scholen meer dan in 2020. Daarnaast breidden we de Dagprogrammering als pilot uit naar 8 scholen in het voortgezet onderwijs op Rotterdam-Zuid. Na een proefperiode van twee jaar evalueren we of er een vervolg komt. Het jaar 2021 werd overigens zwaar belast door de corona-epidemie, met opnieuw schoolsluitingen en beperkende maatregelen. Tijdens de lockdown vanaf eind 2020 lag de Dagprogrammering hierdoor grotendeels stil. Scholen boden in sommige gevallen online lessen aan en/of buitenactiviteiten op het schoolplein. Daarnaast werden aanbieders van de Dagprogrammering in de coronanoodopvang ingezet.

Veiligheid

Het actieplan Veiligheid is in uitvoering. Het doel is het verstevigen van de sociale veiligheid in het voortgezet onderwijs en mbo. Er wordt structureel gewerkt aan een nauwere samenwerking tussen scholen en veiligheidspartners. Verschillende maatregelen uit het actieplan zijn in werking, zoals:

- in en rond vijftien onderwijslocaties in de stad is extra grenzenstellend jongerenwerk mogelijk gemaakt. Grenzenstellend jongerenwerk opereert daarnaast in de onlinewereld van jongeren, in de wijk en bij jongeren thuis;
- het Zorg- en Veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR) coördineert de persoonsgerichte aanpak voor jongeren die betrokken zijn bij steekincidenten. Zodra een jongere betrokken was bij een steekincident, wordt de school geïnformeerd en uitgenodigd voor een maatgerichte aanpak;
- het voortgezet onderwijs zette de gezamenlijke subsidie voor sociale veiligheid in om de deskundigheid te bevorderen. In 2021 werd de werkwijzer 'Agressie en wapenbezit in de klas' gelanceerd. Dit is een overzichtelijke kaart voor Rotterdamse v(s)o-docenten die ondersteuning biedt bij het signaleren van en handelen bij agressie in de klas.

Voortijdig schoolverlaten (VSV)

- Met de samenwerkingspartners (scholen, gemeenten en samenwerkingsverbanden) startte het nieuwe programma VSV Rijnmond 2020-2024.
- In coronatijd werkten we dit jaar nauw samen met scholen en andere organisaties om het contact te herstellen met onbereikbaar gemelde scholieren en mbo-studenten.
- Jongeren die het vmbo verlaten (met en zonder diploma) zijn gevolgd in hun overstap naar een vervolgopleiding. Wanneer ze geen nieuwe schoolinschrijving hadden, zijn ze benaderd en is ondersteuning aangeboden.
- Er is in 2021 een doorlopende Leerplicht aanpak gerealiseerd van Primair Onderwijs tot en met Mbo. Hierbinnen valt de hele range van kinderen en jongeren van 4 tot 23 jaar.
- De gemeentelijke Regionaal Meld- en Coördinatiepunt-functie om voortijdig schoolverlaters te benaderen en te begeleiden werkt sinds 2021 zowel schoolgericht- als wijkgericht.
- Met scholen en partijen uit het domein arbeid is een programma voorbereid om jeugdwerkgelegenheid voor gediplomeerde schoolverlaters en vsv'ers te versterken.

- Leerlingen van praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs zijn gemonitord. Daarbij begeleiden onze partners arbeidsbeperkte jongeren naar garantiebanen.
- Mbo-scholen bieden met onze steun extra begeleiding aan hun leerlingen/studenten en werken in en rond de klas nauw samen met zorgorganisaties.
- Dit jaar zijn ruim 1.400 oude vsv'ers benaderd. Het is gelukt om met 90% van de jongeren uit deze groep contact te leggen en/of inzichtelijk te krijgen wat hun situatie nu is. Waar nodig en gewenst is hen een ondersteuningsaanbod gedaan.

Leerlingenvervoer

In het leerlingenvervoer constateerden we de afgelopen jaren een groei, zowel van het aantal afgegeven indicaties als van inzet van duurdere vormen van vervoer. Onderzoek heeft uitgewezen dat leerlingenvervoer verder kan worden aangescherpt. Er is een nieuwe verordening opgesteld met extra aandacht voor zelfredzaamheid en samenwerking met scholen. De pilot rond zelfredzaamheid is afgerond en de lessen daarvan worden geïmplementeerd binnen de organisatie. Voorop staat dat leerlingenvervoer veelal om maatwerk gaat en verbeteringen zorgvuldig moeten worden getoetst alvorens deze als beleid breder kunnen worden doorgevoerd.

Wat hebben we bereikt?

Het nieuwe onderwijsbeleid 2019-2022 "Gelijke kansen voor elk talent" is vastgesteld in de gemeenteraad, inclusief de hierbij horende indicatoren. Aandachtspunten zijn onder meer:

- grotere kansengelijkheid, door het verbeteren van de overgangsmomenten in het onderwijs om kinderen in hun schoolloopbaan vooruit te helpen
- grotere kansengelijkheid, door verhogen van de onderwijsresultaten, verminderen van kwaliteitsverschillen van scholen en beter bereik van (doelgroep)peuters in de voorscholen
- verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg
- passend en toegankelijk onderwijs voor alle kinderen, waardoor zij zich maximaal kunnen ontwikkelen
- streven naar voldoende en de beste leraren voor de klas
- meer aandacht voor burgerschap in het onderwijs
- talenten van ieder kind herkennen, ontwikkelen en benutten
- bijdrage aan een veilige leeromgeving
- het aantal thuiszitters en de duur van het thuiszitten terugbrengen
- voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan (voortijdige schoolverlaters)
- bieden van passend leerlingenvervoer

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Overgangsmomenten in het onderwijs

De verschillende keuze- en overgangsmomenten in het onderwijs zijn cruciale momenten in de schoolcarrières van kinderen. Dat geldt voor elk kind, maar de invloed van die momenten is extra kwetsbaar voor kinderen van ouders met een opleiding zonder startkwalificatie. We zetten verder in op het verbeteren van de keuze- en

overgangsmomenten. Hiervoor implementeren en monitoren we de afspraken met het onderwijs conform het uitvoeringsplan Overgangen in het Rotterdams onderwijs.

Kwaliteit en toegankelijkheid - Schoolontwikkeling

Met scholen in het primair en voortgezet onderwijs maken we ieder jaar kwaliteitsafspraken. Ook monitoren we de uitvoering hiervan. Het doel is dat minder scholen risico lopen op het achterblijven in onderwijsprestatie.

Kwaliteit en toegankelijkheid - Voorschoolse educatie

- We verbeteren de overgang tussen de voorschool (opvangvoorziening) en de vroegschool (groep 1 en 2). Dit doen we door best practices in beeld te brengen en concrete handvatten te ontwikkelen.
- Daarnaast ondersteunen we schoolbesturen om resultaatafspraken over de kwaliteit in groep 1 en 2 te monitoren. De resultaatafspraken zijn een wettelijke verplichting. Ze zorgen namelijk dat kinderen beter in staat zijn om de leerdoelen te halen aan het einde van groep 2.
- Ouders/gezinnen met schulden kunnen 16 uur (per week) gratis gebruik maken van voorschoolse educatie voor hun peuter. Het gaat om ongeveer 500 peuters. In 2022 wordt samen met intermediairs een werkwijze ontwikkeld en uitgevoerd om ouders gericht te benaderen met het gratis aanbod van de voorschool voor hun peuters.
- We verkennen we de mogelijkheden om de kosten van de voorschool te beperken voor peuters die opgroeien in gezinnen die in armoede leven.
- We houden toezicht en handhaven de kwaliteit van alle kinderopvangvoorzieningen, met speciale aandacht voor de aanpak en uitvoering van de voorschoolse educatie.

Aansluiting onderwijs en jeugdhulp

Voor een goede aansluiting van onderwijs en jeugdhulp zorgen gemeente, schoolbesturen en de samenwerkingsverbanden passend onderwijs dat de basis op orde is. Voor elk kind is er passend onderwijs, een stevige ondersteuningsstructuur op school en een goed pedagogisch klimaat. Verder kan elk kind rekenen en op een vroegtijdige signalering van problematiek. Hiervoor blijven we inzetten op de pilots leerrecht en de voorbereiding van de nieuwe inkoop van onderwijszorgarrangementen. We werken verder aan de herijking van het schoolmaatschappelijk werk en evalueren de leerrechtpilots om te komen tot een goede nieuwe structurele situatie.

Leraren

De aanpak leraren richt zich op het tegengaan van het lerarentekort en het professionaliseren en binden van onderwijzend personeel.

- Hiervoor zetten we in op het vergroten van de instroom onderwijzend personeel. In 2022 starten minimaal 53 nieuwe zij-instromers in het primair en speciaal onderwijs. Ook ronden minimaal 53 zij-instromers hun opleiding af.
- We zetten in op het beperken van uitval van leraren door projecten van schoolbesturen te subsidiëren die zorgen voor minder werkdruk. Bijvoorbeeld via extra onderwijsassistenten en coaching en begeleiding van startende docenten.
- In het kader van professionaliseren is er de Opleidingsschool Rotterdam. Hiermee worden voldoende opleidingsplaatsen gecreëerd voor studenten van lerarenopleidingen.
- Via het convenant 'Slim organiseren' werken rijk, besturen en gemeenten samen aan het anders organiseren van het onderwijs. Vooral op scholen met kans op achterstanden wordt gezorgd voor voldoende en kwalitatief personeel.

Burgerschap

Met het manifest 'School: dé oefenplaats voor burgerschap' spraken we samen met het scholenveld een Rotterdamse werkwijze voor democratisch burgerschap af. De komende periode zetten we verder in op de punten uit het manifest. Zo wordt onder andere budget beschikbaar gesteld in de vorm van subsidie voor burgerschapsinitiatieven en deskundigheidsbevordering op het gebied van burgerschap op Rotterdamse scholen. Daarnaast voeren we in 2022 het initiatief Kinderburgemeester uit. Doel van dit initiatief is om meer jongeren te betrekken binnen de gemeente Rotterdam. Het project bevordert niet alleen het leren meedenken en het vormen van een mening. Maar ook om daarover met elkaar te praten en tot besluiten te komen.

Van onderwijs naar arbeidsmarkt

- Stedelijk aanbieden van succesvolle interventies uit het BRIDGE-programma, zoals het project Mentoren op Zuid. Via dit project worden studenten op een zo effectief mogelijke wijze ingezet als mentor voor kinderen.
- Bevorderen van digitale geletterdheid en mediawijsheid in het primair en voortgezet onderwijs via de Dagprogrammering, buitenschoolse programmeerlessen en de IT Campus. Daarnaast zijn scholen toegerust om digitale geletterdheid en mediawijsheid in hun eigen school.
- We vergroten de aandacht voor loopbaanoriëntatie, beroepen en banen.
- We stimuleren de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) in het mbo, onder andere door het mede organiseren van de bbl-informatiedag en het gesprek te voeren met mbo-instellingen over meer bbl-aanbod.
- De gemeente Rotterdam biedt mbo- en hbo-studenten (extra) stageplekken en leerbanen aan.
- Economische ontwikkelingen, veranderingen op de arbeidsmarkt en de verdere digitalisering vragen om vernieuwingen in het onderwijs. Met de onderwijsinstellingen verkennen we wat dit betekent voor het onderwijs en tot welke ambities dit leidt.

Talentontwikkeling

Om gelijke kansen te realiseren en de talenten van de kinderen beter te benutten, werken wij in het Nationaal

Programma Rotterdam-Zuid met scholen en vele partners aan de Dagprogrammering: tien uur extra schooltijd. In deze uren bieden de scholen extra activiteiten, zoals taal, rekenen, sociaal-emotioneel leren, sport en gezondheid, kunst en cultuur, wetenschap en techniek, ICT en media. Dagprogrammering vindt plaats op alle dertig scholen voor primair onderwijs in de Children's Zone en vanaf het schooljaar 2021-2022 ook op zes scholen buiten de Children's Zone. Naast de uitbreiding van het aantal scholen in het primair onderwijs, starten er ook acht scholen in het voortgezet onderwijs op Rotterdam-Zuid met de Dagprogrammering in de vorm van zes extra uren per week voor één derde van de leerlingen.

Veiligheid

In 2020 stemde de gemeenteraad in met het actieplan 'Veiligheid in het onderwijs'. Het actieplan richt zich op het tegengaan van geweld en onveiligheid in en rondom scholen in Rotterdam. We zetten in op de maatregelen uit het actieplan, zoals:

- Meldings- en aangiftebereid vergroten van scholen.
- Organiseren van grenzenstellend jongerenwerk op en rond scholen die te maken hebben met een populatie die vatbaar is voor grensoverschrijdend gedrag.
- Om agressie onder jongeren te verminderen biedt het OPDC (orthopedagogisch didactisch centrum) scholen en leerlingen extra gedragsmatige handvatten wanneer jongeren terugkeren op school. Daarnaast zet het OPDC extra in op ouders en ondersteunt hen bij grensoverschrijdende gedrag van hun kinderen.

Effectindicatoren		2018 (2017- 2018)	2019 (2018- 2019)	2020 (2019- 2020)	2021 (2020- 2021)	2022 (2021-2022)
Collegetarget 6: Meer kinderen/jongeren bereiken een hoger onderwijsniveau						
	Doelgroep peuters	Streefwaarde	89%	89%	89%	89%
		Realisatie	86%	80%	81%	80%
	Referentie taal	Streefwaarde	55,3%	55,8%	56,3%	56,9%
		Realisatie	58%	57,4%	N.v.t.	N.v.t.
	Referentie lezen	Streefwaarde	62,4%	63,9%	65,4%	67,4%
		Realisatie	67%	69,7%	N.v.t.	N.v.t.
	Referentie rekenen	Streefwaarde	35,5%	36,2%	37%	37,8%
		Realisatie	36%	42,9%	N.v.t.	N.v.t.
	Derde leerjaar VO	Streefwaarde	78%	78%	79%	80%
		Realisatie	77%	77%	76,4%	78,9%
	Beroepsbegeleidende leerweg (bbl)	Streefwaarde	14%	15,5%	17%	18%
		Realisatie	14%	16%	18%	17%

Aantal jongeren/kinderen dat langer dan 3 maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs- en/of zorg	Streefwaarde	N.v.t.	110	55	28	14
	Realisatie	N.v.t.	280	289	236	
NPRZ Onderwijsbeleid: Een hogere gemiddelde score op de Centrale Eindtoets	Streefwaarde	-	-	-	-	531,9 (2021-2022)
	Realisatie	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Actie leerplichtambtenaar op ongeoorloofd verzuimmelding po en vo	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Realisatie	100%	100%	100%	100%		
Actie leerplichtambtenaar op ongeoorloofd verzuimmelding mbo	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Realisatie	100%	100%	100%	100%		
Alle Rotterdamse vsv-ers zijn in beeld en we werken met hen aan een passende vervolgstap.	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Realisatie	100%	100%	100%	100%		

Toelichting indicatoren

Meer kinderen/jongeren bereiken een hoger onderwijsniveau

Hieronder vallen vier meetbare sub targets voor de verschillende sectoren van de onderwijsportefeuille:

- 1. Het percentage driejarige doelgroeppeuters dat gebruik maakt van het extra aanbod 'spelen en leren' blijft minimaal gelijk.** Het extra aanbod 'spelen en leren' is het wettelijk verplichte aanbod voorschoolse educatie aan peuters met een risico op taalachterstand (zogenaamde doelgroeppeuters). Bij de lancering van 'Gelijke kansen voor elk talent' gaven we aan dat het een hele uitdaging wordt om 89% van de driejarige doelgroeppeuters te bereiken vanwege het personeelstekort in de kinderopvang, nieuwe wettelijke eisen, een veranderde definitie van de doelgroep en een toename van het aantal driejarige peuters. Dat bleek ook zo te zijn: in 2019 bereikten we 81% van alle driejarige doelgroeppeuters in Rotterdam. Door de coronapandemie liep de deelname aan de Rotterdamse voorschoolse educatie door doelgroeppeuters in 2020 aanzienlijk terug. Doordat ouders wachten met deelname van hun peuter, neemt de kans op ontwikkelingsachterstand toe. Om het bereik onder doelgroeppeuters te verhogen is de gemeente in samenwerking met kinderopvangorganisaties, onderwijs en het CJG een informatiecampagne voor ouders en professionals gestart. Daarnaast wordt doelgroeppeuters de mogelijkheid geboden om gratis en vrijblijvend kennis te maken met de voorschoolse educatie.
- 2. Het aantal Rotterdamse basisschoolleerlingen op het streefniveau van de referentieniveaus stijgt in 2021 naar het landelijk gemiddelde van 2017.** We werken aan een stijging van het aantal Rotterdamse basisschoolleerlingen dat het streefniveau van de referentieniveaus bereikt. Omdat er door corona in het schooljaar 2019-2020 geen eindtoets is afgenomen, zijn er ook geen cijfers over de referentieniveaus taal, lezen en rekenen. De referentieniveaus worden bepaald aan de hand van de eindtoetsen. In het schooljaar 2020-2021 zijn wel eindtoetsen afgenomen,

maar deze hebben geen officiële status. De Inspectie van het Onderwijs zal ze niet gebruiken om scholen te beoordelen, omdat de inspectie de resultaten - door de gevolgen van de coronacrisis op het onderwijs - niet representatief vindt voor de prestaties van de scholen. Er is sinds corona nog meer aandacht voor taal en rekenen in Rotterdam. Veel scholen zetten hun subsidiebudget hiervoor in. Ook de introductie van de student-tutores taal en rekenen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zorgt stads breed voor meer inzet op taal en rekenen.

- **3. Het percentage leerlingen in het derde leerjaar van het vo dat zit op het niveau van het advies van de basisschool of hoger stijgt van 77% in 2017 naar 80% in 2021.**

In 2020-2021 zat 78,9% van de derdejaars vo-leerlingen in Rotterdam op het door de basisschool geadviseerde of een hoger niveau: 70,8% zat op het geadviseerde niveau en 8,1% op een niveau hoger dan geadviseerd. Daarmee liggen we op koers voor de collegemijlpaal van 80% in 2021. We zien nog steeds een stijgende lijn in het aantal leerlingen dat in het derde leerjaar onderwijs krijgt op het geadviseerde niveau. Om dit te bereiken hebben po- en vo-besturen met elkaar afspraken gemaakt hoe leerlingen op de juiste wijze (warm) overgedragen kunnen worden.

- **4. Het aandeel Rotterdamse jongeren dat de beroepsbegeleidende leerweg volgt aan een Rotterdamse mbo-instelling stijgt.**

Het percentage mbo-studenten dat de bbl volgt, nam in 2020-2021 licht af van 17,7% in 2019-2020 naar 16,7%. De afname is toe te schrijven aan de coronacrisis. Door sluitingen in vele beroepssectoren werden stages en BBL-plekken (tijdelijk) stopgezet. Jongeren maakten daardoor minder vaak de keus voor een BBL-opleiding in die sectoren die door corona gesloten werden. Daardoor neemt het aandeel BBL studenten af onder het totaal aan MBO studenten. De mbo-instellingen, bedrijfsleven, SBB en gemeente Rotterdam hebben een regionaal actieplan stages en leerbanen opgezet om het door de coronapandemie veroorzaakte tekort gezamenlijk terug te dringen. Deze samenwerking is succesvol gebleken. Er werden ruim 1200 nieuwe leerbedrijven aangetrokken en er zijn inventieve vormen bedacht om praktijkleren ondanks de beperkingen mogelijk te maken. De deelnemende partijen hebben besloten om deze succesvolle samenwerking te continueren, in het belang van een structurele aanpak van het stage- en leerbanen tekort.

Aantal jongeren/kinderen dat langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs- en/of zorg

In Rotterdam registreert de Taskforce Thuiszitters op basis van de cijfers van Leerplicht het aantal thuiszitters (zonder vrijstelling), de redenen van thuiszitten en de uitstroom. Het totaal aantal leerlingen dat thuiszit, is gedaald van 427 leerlingen in schooljaar 2019-2020 naar 340 leerlingen in schooljaar 2020-2021. Van deze leerlingen zijn er 236 langer dan 3 maanden thuis zonder een aanbod aan onderwijs en/of zorg. Gezien de enorm complexe problematiek en veel verschillende factoren die meespelen bij thuiszitten, is maatwerk en combinaties van inzet vanuit onderwijs en jeugdhulp nodig. Dit kost vaak meer tijd dan 3 maanden.

NPRZ Onderwijsbeleid: een hogere gemiddelde score op de Centrale Eindtoets

Het hoofddoel van de pijler school van het NPRZ is het behalen van hogere onderwijsresultaten. Het in te lopen

verschil in onderwijsresultaten tussen die in Rotterdam Zuid en de rest van de G4 wordt vooralsnog gemeten aan de hand van de prestaties op de Centrale Eindtoets (Cito). Eerder is gemeld dat steeds minder scholen gebruik maken van de Cito en dat er in de komende jaren met andere indicatoren van de onderwijsinspectie zal worden gewerkt; er zal dan gewerkt worden met referentieniveaus (fundamenteel en streef) en daarnaast met eindadviezen. Dit gebeurt echter geleidelijk, en tot dat moment blijft het vastgestelde doel de gemiddelde score op de Centrale Eindtoets te verhogen naar 531,9. De effecten van het wegvallen van de eindtoets in 2020 en het advies van het rijk om kansrijk te adviseren in 2020 en 2021 vanwege de coronamaatregelen, zijn in de cijfers nog niet zichtbaar.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	66.262	70.440	65.441	-4.999
Bijdragen rijk en medeoverheden	65.172	69.671	65.345	-4.326
Overige opbrengsten derden	1.090	769	96	-673
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	135.316	140.290	134.162	-6.128
Apparaatslasten	13.575	13.384	13.041	-343
Inhuur	510	176	197	22
Overige apparaatslasten	325	292	185	-107
Personeel	12.740	12.916	12.659	-258
Intern resultaat	10.182	9.672	10.139	466
Intern resultaat	10.182	9.672	10.139	466
Programmalasten	111.559	117.233	110.982	-6.251
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	8.101	10.695	6.894	-3.800
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	34	34
Sociale uitkeringen	13.135	13.813	13.818	5
Subsidies en inkomensoverdrachten	90.323	92.726	90.236	-2.490
Saldo voor vpb en reserveringen	-69.054	-69.850	-68.720	1.130

Saldo voor reserveringen	-69.054	-69.850	-68.720	1.130
Reserves	290	164	139	-25
Onttrekking reserves	225	225	200	-25
Toevoeging reserves	0	126	126	0
Vrijval reserves	65	65	65	0
Saldo	-68.764	-69.686	-68.582	1.105

x

Vergelijking begrotingssaldi Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 68.764
Eerste Herziening 2021	- 69.968
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 69.686
10-maandsrapportage 2021	- 69.686
Realisatie 2021	- 68.582

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Voor- en vroegschoolse educatie	-1.304	-1.304	0	0
2. Activiteiten Onderwijsachterstandenbeleid	-2.493	-647	0	-1.846
3. Regio Deal Rotterdam Zuid	-508	-1.093	0	585
4. Bridge	-498	-610	0	112
5. Zomeroffensief	0	-202	0	202
6. Zomercampus	0	-250	0	250
7. Toezicht en handhaving/leerrecht en ondersteuning	0	-214	0	214
8. Diverse afwijkingen	-196	-1.808	-25	1.587
Totaal afwijkingen	-4.999	-6.128	-25	1.105

Toelichting financiële bijstellingen

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,1 mln voordelig. Dit is een afwijking van 1,6% op de totale begroting van het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Voor- en vroegschoolse educatie

Het onderwijsbeleid kent de rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid. Het grootste deel van de middelen wordt ingezet voor de voor- en vroegschoolse educatie. De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door:

De subsidie vaststellingen over 2020 zijn per saldo lager, omdat als gevolg van de coronapandemie er in 2020 minder groepen voorschoolse educatie, minder gratis uren voor doelgroeppeuters en minder uren voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag zijn gerealiseerd. Vanwege de lagere lasten zijn er ook minder rijksmiddelen ingezet, de niet ingezette rijksmiddelen worden meegenomen naar 2022.

2. Activiteiten Onderwijsachterstandenbeleid

Door Corona is het in 2021 niet gelukt om alle activiteiten binnen het taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken volledig uit te voeren. Vanwege schoolsluitingen en omdat fysieke kennisuitwisselingsmomenten zoals, trainingen, bedrijfsbezoeken niet mogelijk waren. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt en daarmee ook minder rijksmiddelen ingezet. De niet ingezette rijksmiddelen worden meegenomen naar 2022.

3. Regio Deal Rotterdam Zuid

De Regio Deal Rotterdam Zuid bevat een samenhangende aanpak van rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken voor de periode 2019 tot en met 2025. Vanuit het onderwijsbeleid zijn er middelen beschikbaar gesteld voor de dagprogrammering en aanpak van het lerarentekort. De lagere lasten worden veroorzaakt doordat er vanwege Corona minder is uitgevoerd. De pilot met dagprogrammering in het voortgezet onderwijs is in 2021 gestart en niet alle scholen is het gelukt om het aantal uren dagprogrammering volledig te realiseren. Vanwege de lagere lasten zijn er ook minder rijksmiddelen ingezet.

4. Bridge

Een deel van de loopbaanoriëntatie- en begeleiding (LOB) activiteiten op scholen zijn door corona vertraagd en doorgeschoven naar 2022.

Door deze vertraging van de werkzaamheden zijn er minder kosten gemaakt en hiermee zijn ook de daarmee samenhangende baten lager.

5. Zomeroffensief

Het Zomeroffensief is bedoeld om jongeren actief te benaderen en over te halen zich alsnog in te schrijven voor een opleiding, zolang ze geen diploma hebben dat bruikbaar is op de arbeidsmarkt. Vanwege corona heeft er in 2021 geen zomeroffensief plaatsgevonden.

6. Zomercampus

De opkomst voor de zomercampus 2021 was lager dan verwacht en daarmee ook de gemaakte kosten.

7. Toezicht en handhaving/leerrecht en ondersteuning

Vanwege corona en daarmee samenhangende schoolsluitingen is er minder inzet geweest van leerplichtambtenaren.

8. Diverse afwijkingen

Dit betreft diverse kleine afwijkingen binnen het taakveld.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Gelijke kans voor elk talent](#)
- [Subsidieregeling Rotterdams Onderwijsbeleid 2021-2022](#)
- [VSV aanpak 2020-2024](#)
- [Voortgangsrapportage onderwijsbeleid 2019-2022](#)
- [VSV monitor RMC regio Rijnmond](#)
- [Wet op het primair onderwijs \(WPO\)](#)
- [Wet op het voortgezet onderwijs \(WVO\)](#)
- [Wet op de expertisecentra \(WEC\)](#)
- [Wet educatie en beroepsonderwijs \(WEB\)](#)
- [Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek \(WHO\)](#)
- [Leerplichtwet](#)
- [Jeugdwet](#)
- [Wet passend onderwijs](#)
- [G4 thuiszittersaanpak](#)

Omschrijving taakveld

Binnen het taakveld Onderwijsbeleid en Leerlingzaken voert de gemeente wettelijke taken uit, zoals leerlingenvervoer, voor- en vroegschoolse educatie (vve), voortijdig schoolverlaten (vsv) en onderwijs aan kinderen van statushouders en asielzoekers. Daarnaast ontwikkelt de gemeente stedelijk beleid – waarvoor ze zowel gemeentelijke als rijksmiddelen inzet - ter verbetering van onderwijsresultaten, kansengelijkheid in het

onderwijs, talentontwikkeling, burgerschap, vermindering van het lerarentekort, passend onderwijs en vermindering van schooluitval. Ook voert de gemeente stedelijk beleid uit voor schoolzwemmen.

Onderwijshuisvesting

Pagina 57

Onderwijshuisvesting

De beste basisschool is altijd in de buurt.

Evenwichtige spreiding van een kwalitatief goed en gevarieerd onderwijs.

Voortgang 2021

De gemeente is verantwoordelijk voor het goed huisvesten van scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs en investeert daarom fors in onderwijshuisvesting. Onder andere om de kwaliteit van de huisvesting van scholen te verbeteren, maar ook om een evenwichtiger onderwijsaanbod in de stad te realiseren.

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2023 (IHP)

In samenwerking met het Rotterdamse onderwijs is het Integraal Huisvestingsplan 2020-2023 (IHP) opgesteld. Hierin staat hoe de huisvesting van Rotterdamse scholen in de komende jaren gerenoveerd of vernieuwd wordt. Het IHP kent twee centrale ambities die vooruitkijken naar 2035: een evenwichtiger onderwijsaanbod en een betere kwaliteit van de huisvesting. Onderdeel van het IHP 2020-2023 is ook de vervanging van gymzalen voor het bewegingsonderwijs. De raad heeft in 2021 het IHP voor de gymzalen vastgesteld. Hiermee investeert de gemeente ruim 93 miljoen euro in de bouw van 55 nieuwe gymzalen voor basisscholen en middelbare scholen. Deze gymzalen zijn nodig als uitbreiding en ter vervanging van gymzalen die niet meer voldoen aan de eisen.

Over de voortgang van het IHP zijn prestatieafspraken gemaakt, deze zijn opgenomen onder het onderdeel 'prestatie-indicatoren'.

Huisvestingsprogramma 2021

Jaarlijks kunnen schoolbesturen een aanvraag indienen voor huisvestingsvoorzieningen via het gemeentelijk huisvestingsprogramma. Bijvoorbeeld voor de uitbreiding van een schoolgebouw, tijdelijke huisvesting, medegebruik en ingebruikname. Nieuw was in 2021 de mogelijkheid om ruimte voor voorschoolse educatie aan te vragen. Hierdoor is de huisvesting van voorschoolse educatie binnen de basisschool op veel plaatsen gegarandeerd.

Ventilatie in scholen

Goede ventilatie is van belang voor een gezond binnenklimaat. De corona crisis heeft het belang van een goede ventilatie benadrukt. Het Rijk heeft hiervoor middelen beschikbaar gesteld. De Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) is een uitkering voor scholen om het binnenklimaat van bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Landelijk is hiervoor 200 miljoen euro beschikbaar gekomen. Gemeenten konden in overleg met schoolbesturen een aanvraag indienen. Het gaat hierbij vooral om de financiering van de bouw- en installatiekosten. Er zijn 44 aanvragen door de gemeente ingediend, waarvan er tot nu toe 34 zijn toegekend.

Aanbevelingen Algemene Rekenkamer

Een groot deel van de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot onderwijshuisvesting wordt inmiddels toegepast door aanpassingen in de uitvoering van projecten. Ook verwerken we de aanbevelingen in de vernieuwde Leidraad bouwprojecten onderwijs. Bijvoorbeeld door het risicomanagement meer specifiek te omschrijven.

Herontwerp voortgezet onderwijs op Zuid

Doelen van het convenant 'Voortgezet onderwijs Rotterdam Zuid' zijn betere huisvesting, meer plek voor leerlingen, spreiding van scholen en een betere doorstroming naar verschillende onderwijsniveaus. De nieuwbouwprojecten uit het convenant zijn in voorbereiding. De verwachte oplevering voor scholen in het Stadionpark is in 2024. Het Zuider Gymnasium ligt op schema en wordt in het eerste kwartaal van 2022 opgeleverd. Verder is in 2021 besloten dat de gemeente, stichting BOOR en Hogeschool Rotterdam samenwerken aan een nieuw schoolcomplex in het ontwikkelgebied Parkstad, de Onderwijslocatie Laan op Zuid. Een unieke samenwerking tussen het voortgezet en hoger onderwijs en een verrijking van het onderwijsaanbod op Zuid. De nieuwbouw zal naar verwachting in 2026 klaar zijn. Dat er nu meer ruimte komt voor hoger onderwijs past ook bij de ambitie van de gemeente Rotterdam en de onderwijspartners voor meer hoger onderwijs op Zuid.

Campus Internationaal onderwijs en sport

Door de toenemende behoefte aan internationaal onderwijs, is onderzocht of een campus voor publiek bekostigd internationaal onderwijs en sport haalbaar is. Het haalbaarheidsonderzoek is in het najaar opgeleverd met een positieve uitkomst. In de komende jaren zal de businesscase worden uitgewerkt.

Wat hebben we bereikt?

Evenwichtiger onderwijsaanbod

Betere geografische spreiding over de stad en de wijken van sterk, gevarieerd en kwalitatief goed onderwijs. Vraag en aanbod sluiten beter op elkaar aan. Voor elk kind is aantrekkelijk onderwijs binnen redelijke afstand bereikbaar. Zo bevorderen we kansengelijkheid en streven we naar vermindering van segregatie.

Betere kwaliteit huisvesting

Bij nieuwbouw duurzamer en flexibeler bouwen zodat groei, krimp en medegebruik makkelijker op te vangen en in te passen zijn. Schoolgebouwen worden geschikt voor passend onderwijs en voor kinderopvang met VVE. Het betreft ook de reguliere vervangingsopgave van verouderde schoolgebouwen.

Integraal Huisvestingsplan 2020-2023

Het uitvoeren van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2020-2023. In het IHP landen de huisvestingsplannen die gemaakt zijn met de onderwijsinstellingen. Hierbij is extra aandacht voor duurzaamheid bij renovatie en nieuwbouw van schoolgebouwen conform wettelijke BENG eisen (Bijna Energie Neutraal) en extra aandacht voor cultuurhistorische waarde van gebouwen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Uitvoeren van onze wettelijke taken: de gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair, voortgezet en het (voortgezet) speciaal onderwijs (inclusief gymzalen voor bewegingsonderwijs).
- Opleveren van het Huisvestingsprogramma 2022. Hierin staat welke huisvestingsvoorzieningen de gemeente bekostigt. Schoolbesturen dienen hiervoor een aanvraag in.
- Uitvoeren en opleveren van twaalf gebouwen waarvan zeven uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2015-2019 en vijf overige projecten.
- Voorbereiden van ten minste acht projecten uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020 - 2023.
- We werken aan een uniforme aanpak voor de 45 gymzalen uit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) gym en de tien gymzalen uit de eerder opgestarte investeringen voor binnensportaccommodaties.
- Uitvoeren van de afspraken uit het convenant Voortgezet Onderwijs Rotterdam Zuid. In 2022 wordt het Zuidergymnasium opgeleverd en in gebruik genomen. Voor het Stadionpark is de definitiefase klaar en voor Plot Z de voorontwerpfase.
- De uitkomsten uitvoeren van het haalbaarheidsonderzoek naar de Campus internationaal onderwijs en sport.
- Opleveren van een geactualiseerd Voortschrijdend Indicatief Meerjaren Investeringsplan. Hierin zetten we de planning van projecten en het benodigd budget af tegen het nog beschikbare investeringsbudget.
- We werken aan het concentreren van maatschappelijke voorzieningen. Bijvoorbeeld door voorschoolse educatie zo veel mogelijk binnen of nabij het schoolgebouw te huisvesten.

Effectindicatoren	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Een gedragen herontwerp primair onderwijs voor de hele stad*	Streefwaarde	Afgerond				
* De indicator gaat over het opstellen van een herontwerp primair onderwijs. Het opstellen van dit plan is eenmalig en in 2019 afgerond.						

Prestatie-indicatoren	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal gerealiseerde projecten opgenomen in IHP 2015-2019	Streefwaarde	1	4	8	13	18

	Realisatie	3	2	1	3
NPRZ Onderwijshuisvesting: start nieuwbouw aantal vo-scholen *	Streefwaarde				3
	Realisatie	-	-	-	3

* De indicator betreft de vo-scholen omdat deze zijn gekoppeld aan de Regio Deal Rotterdam Zuid.

Toelichting indicatoren

In 2021 is een Voortschrijdend Indicatief Meerjaren Investerings Plan (VIMIP) opgeleverd. Hierin wordt de planning van projecten en het benodigde budget afgezet tegen het nog beschikbare investeringsbudget. Het VIMIP geeft een realistisch overzicht van de verwachte oplevering van projecten voor vijf jaar en de uitputting van het investeringskrediet als gevolg daarvan.

Er worden inmiddels meer projecten uitgevoerd dan opgenomen in het oorspronkelijke IHP 2015-2019. In de loop van de tijd zijn er projecten toegevoegd, waaronder investeringsprojecten uit het huisvestingsprogramma. Ook is er gestart met de uitvoering van de renovatie en vernieuwing van schoolgebouwen uit het IHP 2020-2023. De oorspronkelijke streefwaarde wordt nog niet gehaald. Wel wordt voor meer projecten de business case vastgesteld die daardoor in de uitvoeringsfase belanden. Gemiddeld is de looptijd van een project van voorbereiding tot uitvoering vijf tot zeven jaar. Voor de komende jaren verwachten we een toenemend aantal gerealiseerde projecten.

De stand van zaken van de uitvoering is als volgt:

Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2015-2019

Er zijn drie projecten in 2021 opgeleverd.

Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2023

Inmiddels zijn er tien projecten in voorbereiding.

Daarnaast zijn de nieuwbouwprojecten uit het convenant 'Voortgezet onderwijs Rotterdam Zuid' in een ver gevorderd stadium van voorbereiding. Eén school (Zuider Gymnasium) wordt in het eerste kwartaal van 2022 opgeleverd.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Onderwijshuisvesting	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	302	360	329	-30

Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	2	2
Overige opbrengsten derden	302	360	328	-32
Lasten exclusief reserves	65.903	66.687	65.402	-1.285
Apparaatslasten	1.966	2.027	2.043	16
Inhuur	18	39	41	2
Overige apparaatslasten	35	34	20	-15
Personeel	1.914	1.954	1.982	28
Intern resultaat	53.831	48.815	48.564	-251
Intern resultaat	53.831	48.815	48.564	-251
Programmalasten	10.106	15.845	14.795	-1.050
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	4.114	3.237	1.755	-1.482
Overige programmalasten	0	0	0	0
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.992	12.608	13.040	432
Saldo voor vpb en reserveringen	-65.601	-66.327	-65.073	1.254
Saldo voor reserveringen	-65.601	-66.327	-65.073	1.254
Saldo	-65.601	-66.327	-65.073	1.254

x

Vergelijking begrotingssaldi Onderwijshuisvesting	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 65.601
Eerste Herziening 2021	- 66.812
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 66.327
10-maandsrapportage 2021	- 66.327
Realisatie 2021	- 65.073

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo

1. Tijdelijke huisvesting	0	850	0	-850
2. Spoedaanvragen	0	-650	0	650
3. Doorbelastingen	0	-979	0	979
4. Overig	-30	-505	0	475
Totaal afwijkingen	-30	-1.284	0	1.254

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,3 mln voordelig. Dit is een afwijking van 1,9 procent op de totale begroting op het taakveld Onderwijshuisvesting. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Tijdelijke huisvesting

Vanuit het integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs zijn er meer bouwprojecten gestart, hierdoor is de vraag naar tijdelijke onderwijshuisvesting gestegen.

2. Spoedaanvragen

Er zijn meer IHP-bouwprojecten gestart waardoor er minder is uitgegeven aan spoedaanvragen

3. Doorbelasting

Vanuit vastgoed zijn er minder lasten doorbelast aan taakveld Onderwijshuisvesting voor verzekeringen en belastingen nieuwe panden. Ook is er minder doorbelast voor schadeherstel aan schoolpanden.

4. Overig

Een aantal geraamde lasten zijn lager uitgevallen, onder andere voor inhuur, automatisering en planschade.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2019](#)
- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2023](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam 2019](#)
- [Wet op het primair onderwijs \(WPO\)](#)
- [Wet op het voortgezet onderwijs \(WVO\)](#)
- [Wet op de expertisecentra \(WEC\)](#)
- [Wet op hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek \(WHW\)](#)

Omschrijving taakveld

De gemeente investeert in toekomstbestendige schoolgebouwen, die bijdragen aan de ontwikkeling van de leerlingen. Het accent ligt bij onderwijshuisvesting op het efficiënt en doelmatig gebruik van onderwijsgebouwen en het beschikbaar stellen van voldoende gymcapaciteit. Belangrijk daarbij zijn:

- een goede spreiding in de stad, zodat kinderen altijd een school in de nabijheid kunnen vinden
- leegstandsreductie, scholen hebben meer m² tot hun beschikking dan op basis van de genormeerde ruimtebehoefte noodzakelijk is, elke m² extra kost ook extra geld
- het terugbrengen van het aantal kleine scholen in het primair onderwijs, want het kost veel extra aandacht en geld om de kwaliteit van het onderwijs op kleine scholen te kunnen realiseren
- verbeteren van het binnenklimaat (fris!) op de scholen. Een goed binnenklimaat zorgt voor betere leerprestaties
- bij de investeringen wordt extra aandacht aan duurzaamheid besteed. Vanaf 2020 worden alleen (bijna) energieneutrale scholen opgeleverd, conform BENG-norm (energie neutraal houdt in dat energieverbruik van het gebouw kleiner of gelijk is aan wat het gebouw zelf opwekt, door bijvoorbeeld zonnepanelen)
- de gemeente investeert in toekomstbestendige schoolgebouwen, die bijdragen aan de ontwikkeling van de leerlingen

Openbare orde en veiligheid

Pagina 58

Openbare orde en veiligheid

Rotterdam wil een veilige stad zijn waar iedereen zich welkom en thuis voelt.

TAAKVELD 1

Crisisbeheersing en brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten

De gemeente Rotterdam neemt deel aan de gemeenschappelijke regelingen Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Nadere informatie over deze gemeenschappelijke regelingen is te vinden op de site/pagina van 'verbonden partijen'.

TAAKVELD 2

Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht

Het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving, het vergroten van het veiligheidsgevoel op straat en het verhogen van de kwaliteit van de buitenruimte.

TAAKVELD 3

Openbare orde en veiligheid – Veiligheid

Rotterdam wil een veilige stad zijn waar iedereen zich welkom en thuis voelt.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid			Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Realisatie	11 (2020)	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	Realisatie	3,0 (2021)	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	Realisatie	8,9 (2021)	CBS
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	Realisatie	1,6 (2021)	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	Realisatie	8,8 (2021)	CBS

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbare orde en veiligheid	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	12.343	20.968	18.823	-2.144
Bijdragen rijk en medeoverheden	7.321	16.733	13.612	-3.121
Overige opbrengsten derden	5.022	4.235	5.211	977
Overige baten	0	0	1	1
Lasten exclusief reserves	158.990	168.357	164.669	-3.689
Apparaatslasten	60.084	66.789	66.795	6
Inhuur	266	5.908	5.175	-733
Overige apparaatslasten	1.017	1.768	1.455	-313
Personeel	58.800	59.113	60.165	1.052
Intern resultaat	-170	-178	591	768
Intern resultaat	-170	-178	591	768
Programmalaasten	99.077	101.746	97.283	-4.463
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	25.043	24.201	18.950	-5.251

Kapitaallasten	725	652	652	0
Overige programmalasten	138	138	317	179
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	73.171	76.755	77.364	609
Saldo voor vpb en reserveringen	-146.647	-147.390	-145.845	1.545
Saldo voor reserveringen	-146.647	-147.390	-145.845	1.545
Reserves	0	25	17	-8
Onttrekking reserves	0	25	17	-8
Saldo	-146.647	-147.365	-145.828	1.537

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbare orde en veiligheid

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 146.647
Eerste Herziening 2021	- 145.260
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 144.383
10-maandsrapportage 2021	- 147.365
Realisatie 2021	- 145.828

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Rijksbijdrage corona-banen (SB)	290	0	0	290
2. Meeropbrengsten handhaving (SB)	645	0	0	645
3. Programmalasten inclusief inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	-4.303	0	4.303
4. Diverse afwijkingen	429	284	0	145
5. Personeel	0	1.052	0	-1.052
6. Overige apparaatslasten	0	-313	0	313
7. Inhuur	0	-611	0	611
8. Diverse baten	-3.508	0	0	-3.508
9. FLO VRR	0	202	0	-202

10. Reserves	0	0	-8	-8
Totaal afwijkingen	-2.144	-3.689	-8	1.537

Het saldo van dit programma bedraagt € 1.537 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Rijksbijdrage coronabaten

Door corona is de werkdruk bij onze toezicht en handhavingsorganisatie sterk toegenomen. Vanuit het Rijk is een eenmalige vergoeding toegekend voor de tijdelijke extra inzet van personeel voor ondersteuning van de toezichts- en handhavingstaken.

2. Meeropbrengsten handhaving

Door de corona-lockdown is de opbrengst huisvuilboetes hoger uitgevallen dan voorzien. Dit komt doordat veel mensen thuis zijn en meer afval aanbieden.

3. Programmalasten inclusief Inkopen en uitbestede werkzaamheden

Door corona zijn meerdere geplande uitgaven niet en/of in mindere mate gerealiseerd dan eerder was voorzien. Dit komt door onvoldoende beschikbaarheid personeel en doordat de prioriteit bij corona-handhaving ligt. Verder is er gestuurd op deze onderschrijding ter compensatie van de hogere personeelslasten.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd.

5. Personeel (Veilig)

Door overbezetting, vervanging van langdurig zieken en onopgeloste knelpunten en taakstellingen, is er een overschrijding op personeel. Hier staan onderschrijdingen op materieel budget tegenover. Op management en ondersteuning is een onderschrijding gerealiseerd, maar dat resultaat valt vrij binnen het programma overhead. De werkelijke overschrijding op personeel binnen dit programma is derhalve lager dan hier zichtbaar is.

6. Overige apparaatslasten

Op overige apparaatslasten is een onderschrijding gerealiseerd door diverse verrekeningen.

7. Inhuur

Ter vervanging van zieken en een nagekomen post uit een eerder boekjaar, was er een overschrijding op inhuur, maar door vertraging in de uitvoering van een aantal grote projecten, is er per saldo toch minder ingehuurd.

8. Diverse baten

Door een verschuiving van activiteiten over jaren, waar baten vanuit ingekomen subsidies tegenover staan (zie ook inhuur en programmalasten), en verder tegenvallende legesinkomsten als gevolg van corona, zijn de baten

lager uitgevallen dan was begroot. Voor de lagere leges als gevolg van corona was een begrotingswijziging doorgevoerd van € 800, de werkelijke daling van deze baten was derhalve hoger.

9. FLO VRR

De kosten voor het functioneel leeftijdsontslag (FLO) bij de VRR zijn € 202 hoger uitgevallen dan was begroot. De hogere lasten bij VRR voor dit onderwerp worden, conform de afspraken, verdeeld over de deelnemers, waaronder Rotterdam.

10. Reserves

De onttrekking van de reserve Van der Gaag is lager dan begroot. De uitgaven vanuit deze reserve betreffen met name kosten voor juridische ondersteuning en zijn lastig vooraf in te schatten.

Omschrijving programma

Samen met partners, bewoners en ondernemers werkt het college aan het minimaal handhaven van het huidige veiligheidsniveau en versterking waar het nodig is.

Voor de brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en de geneeskundige zorg neemt de gemeente deel aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Daarnaast neemt de gemeente deel aan de gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke Brandweer, samen met bedrijven uit het Rotterdamse havengebied die een brandweeraanwijzing hebben.

Tot dit programma behoren naast toezicht op en handhaving van wet- en regelgeving door boa's en wijkbeheerders ook de taken op het gebied van cameratoezicht en de meldkamer.

Crisisbeheersing en brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten

Pagina 59

Crisisbeheersing en brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten

De gemeente Rotterdam neemt deel aan de gemeenschappelijke regelingen Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR).

Voortgang 2021

Zie ten aanzien van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en Gezamenlijke Brandweer de [paragraaf verbonden partijen](#).

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Rotterdam neemt deel aan de gemeenschappelijke regelingen Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente Rotterdam neemt deel aan de gemeenschappelijke regelingen Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Crisisbeheersing en Brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	8.635	15.573	12.319	-3.254
Bijdragen rijk en medeoverheden	6.581	13.806	10.322	-3.485
Overige opbrengsten derden	2.055	1.767	1.998	231
Lasten exclusief reserves	76.488	83.535	80.483	-3.052
Apparaatslasten	1.744	5.823	4.671	-1.152
Inhuur	94	2.540	1.051	-1.489
Overige apparaatslasten	0	0	43	43
Personeel	1.650	3.283	3.576	293
Intern resultaat	0	0	257	257
Intern resultaat	0	0	257	257
Programmalasten	74.745	77.712	75.556	-2.156
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	9.604	11.096	8.131	-2.965
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	-1	-1
Subsidies en inkomensoverdrachten	65.141	66.616	67.426	809
Saldo voor vpb en reserveringen	-67.853	-67.962	-68.164	-202
Saldo voor reserveringen	-67.853	-67.962	-68.164	-202

Reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo	-67.853	-67.962	-68.164	-202

x

Vergelijking begrotingssaldi Crisisbeheersing en Brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 67.853
Eerste Herziening 2021	- 67.962
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 67.962
10-maandsrapportage 2021	- 67.962
Realisatie 2021	- 68.164

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Kosten Functioneel leeftijdsontslag VRR	0	202	0	-202
2. Versterkingspijlers	-3.254	-3.254	0	0
Totaal afwijkingen	-3.254	-3.052	0	-202

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 202 nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Functioneel leeftijdsontslag VRR

De kosten voor het functioneel leeftijdsontslag (FLO) bij de VRR zijn € 202 hoger uitgevallen dan was begroot. Deze kosten zijn vooraf altijd lastig in te schatten en zijn onder andere afhankelijk van de mate van gebruik van de regeling. Hogere lasten dienen door de deelnemers, waaronder Rotterdam, te worden gecompenseerd.

2. Versterkingspijlers Riec

Door een verschuiving van de activiteiten ten behoeve van de Versterkingspijlers naar 2022, zijn ook de baten en lasten deels verschoven naar 2022.

Omschrijving taakveld

De gemeente Rotterdam neemt deel aan de gemeenschappelijke regelingen Gezamenlijke Brandweer en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). De Wet Veiligheidsregio's bepaalt dat de colleges van burgemeester en wethouders verantwoordelijk zijn voor de organisatie van de brandweertzorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en de geneeskundige zorg. Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Gezamenlijke Brandweer zijn de gemeente Rotterdam en bedrijven uit het Rotterdamse havengebied met een brandweeraanwijzing. Deze bedrijven zijn verenigd binnen de Coöperatieve Industriële Brandweertzorg U.A. (CIBUA).

De gemeente Rotterdam neemt verder deel aan de volgende samenwerkingsverbanden voor de veiligheid in de regio:

- het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond (VHRR). In het Veiligheidshuis komen de justitie-, zorg en bestuurlijke keten samen. Onder één dak werkt de VHRR samen aan de persoonsgerichte aanpak van overlastgevende personen en verdachten van strafbare feiten.
- de VeiligheidsAlliantie regio Rotterdam (VAR) is een samenwerkingsverband van 32 gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie binnen de eenheid Rotterdam.
- het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) ondersteunen de gemeente bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit.
- het Burgernet faciliteert onder andere de app die functioneert bij diefstal of inbraak, doorrijden na een aanrijding, beroving en bij vermiste personen. De app vraagt burgers om uit te kijken en te helpen.

Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht

Pagina 60

Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht

Het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving, het vergroten van het veiligheidsgevoel op straat en het verhogen van de kwaliteit van de buitenruimte.

Voortgang 2021

Coronacrisis

Sinds de uitbraak van de coronacrisis in maart 2020 ligt de focus op gastheerschap en handhaving van de noodverordeningen en (sinds december 2020) de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19. In 2021 heeft de maatschappij te maken gehad met een derde en vierde coronagolf in februari en oktober, invoering van het coronatoegangsbewijs in september voor horeca, evenementen en andere activiteiten, herinvoering van de mondkapjesplicht en invoering van een (avond)lockdown in november en december. Vanzelfsprekend heeft dit ook invloed gehad op de voortgang van de beleidsdoelen in 2021. Hoewel alle handhavers nog altijd belast zijn met het toezicht op de naleving van coronamaatregelen, wordt dit sinds de tweede helft van 2020 primair

uitgevoerd door een vrijgemaakt coronateam. Dit team bestaat uit 16 handhavers die actief zijn in de gehele stad. Zij houden toezicht in de winkelgebieden, op pleinen, in parken, op de markten en bij horecagelegenheden. De dedicated inzet van dit team stelt andere handhavingsteams in staat hun reguliere taken weer op te pakken. Vanaf 1 juni 2021 zien handhavers van het team Wonen toe op de naleving van de quarantaineplicht die geldt voor reizigers die vanuit een zeer of uitzonderlijk hoog risicogebied Nederland in zijn gereisd.

Flying Squads

Flying Squad teams zijn in het leven geroepen om de overlast van vuil in de stad aan te pakken. Om de slagkracht van de Flying Squads nog verder te vergroten is in 2021 in overleg met de politie een start gemaakt met het verder vormgeven van de werkprocessen en de systemen. Dit betreft vooral de inzet van en samenwerking tussen de cameraoperator en de handhaver op straat. Begin 2022 wordt het registratiesysteem uitgebreid, waardoor de waarnemingen van de cameraoperators gekoppeld kunnen worden aan de boetes. Hierdoor wordt direct duidelijk of een boete is toe te schrijven aan een waarneming van een cameraoperator en daarmee de Flying Squad. Ook de inzet van de handhaver wordt in het registratiesysteem geïntegreerd, middels een daartoe geschikte uitbreiding.

Toepassing van meer bevoegdheden door handhavers

De gemeente Rotterdam is betrokken bij een initiatief van het ministerie van Justitie en Veiligheid om pilots op te zetten voor de toepassing van meer bevoegdheden door handhavers. Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) in Nederland zijn onderverdeeld in 6 boa-domeinen met hun eigen bevoegdheden. Voor effectieve handhaving hebben boa's in bepaalde gevallen bevoegdheden uit een ander boa-domein nodig. De pilots moeten mogelijk maken dat boa's bevoegdheden uit een ander domein mogen toepassen.

Rotterdam wil dat de reguliere boa's een beperkt aantal bevoegdheden mogen toepassen op het gebied van milieuhandhaving en taxihandhaving. Hiervoor zijn bij het ministerie van Justitie en Veiligheid aanvragen ingediend voor het starten van pilots. De aanvraag voor taxihandhaving was goedgekeurd en op 1 september 2020 startte een pilot waarin een team handhavers tijdelijk de bevoegdheid heeft gekregen te handhaven op een beperkt aantal overtredingen van de Wet-, en het Besluit Personenvervoer. De pilot had aanvankelijk een looptijd van 18 maanden en zou eindigen op 1 maart 2022, waarna een evaluatie zou plaatsvinden. Vanwege de coronacrisis is het taxivervoer van de opstapmarkt in Rotterdam sterk verminderd. Daarom is in overleg met het ministerie en andere pilot-gemeenten besloten de (hernieuwde start van de) pilots uit te stellen tot het moment dat het taxivervoer weer hersteld zou zijn. De pilot loopt nu van 1 juli 2021 tot 1 oktober 2022. Over de doorgang van een eventuele pilot milieuhandhaving heeft vervolgoverleg plaatsgevonden met betrokken ketenpartners. Conclusie hiervan is dat eerst de reguliere milieuhandhaving tot de geplande capaciteit wordt opgebouwd en de resultaten van deze handhaving worden geëvalueerd. De pilot milieuhandhaving zal dus niet meer plaatsvinden.

Sinds 2010 rustte daarnaast een lokale beperking op de daadwerkelijke toepassing van formele opsporingsbevoegdheden binnen het boa-domein door Rotterdamse handhavers. In de afgelopen jaren zijn steeds meer handhavers uitgezonderd van die beperkingen om een effectieve inzet in bepaalde gebieden en op

specifieke beleidsdossiers te bevorderen. Vanaf 1 juni 2021 is die lokale beperking in zijn geheel opgeheven. Daardoor kunnen alle Rotterdamse handhavers breder en flexibeler worden ingezet in de wijkgerichte aanpak van overlast en ergernissen.

Handhavers en politie versterken de samenwerking

Samenwerking tussen handhavers en de politie is een doorlopend punt van aandacht. Samenwerking is immers een continu proces. In 2021 zijn belangrijke stappen gezet in het borgen en bestendigen van deze samenwerking. Het traject “versterking samenwerking”, dat in de zomer van 2020 is opgestart, is in mei 2021 geëvalueerd. Daarbij is de beperking opgeheven die in het verleden gold op de toepassing van bestaande bevoegdheden door Rotterdamse handhavers. Bij de evaluatie zijn nieuwe ambities uitgesproken die op dit moment nader worden uitgewerkt. Het gaat om intensivering van de samenwerking op het gebied van werving & selectie, communicatie (middelen), opleidingen en informatie-uitwisseling. Ten behoeve van het structureren, borgen en faciliteren van informatie-uitwisseling is in juni 2021 door de gemeente en de politie Rotterdam een project opgestart. Een belangrijke doelstelling van het project is om een landelijke blauwdruk op te leveren voor informatie-uitwisseling tussen boa-organisaties en politie-eenheden. De eerste resultaten van dit project worden begin 2022 verwacht.

Om de veiligheid van de handhavers te bevorderen is eind 2020 een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor Stadsbeheer om volledig over te stappen op het C2000-netwerk. Noodoproepen zouden dan rechtstreeks bij de politiemeldkamer binnenkomen. Bij dit onderzoek zijn ook de verdere consequenties in kaart gebracht. Het onderzoek is in mei 2021 afgerond. De conclusie is dat de voordelen van een overstap op het C2000-netwerk niet opwegen tegen de nadelen. De introductie van de telefonische hotline op 1 november 2020 heeft wel direct een verbetering in de noodoproepprocedure opgeleverd. Daarom is besloten niet over te stappen op C2000, maar de huidige telefonische hotline tussen de meldkamer Stadsbeheer en de meldkamer politie te behouden en waar mogelijk verder te verbeteren.

Handhaving op agressieve honden

Rotterdam heeft als een van de weinige gemeenten een meldpunt agressieve honden. Om de meldingen te kunnen opvolgen zijn in 2021 10 nieuwe handhavers speciaal getraind om veilig onderzoek te kunnen doen naar meldingen. Er wordt al enige tijd gesproken over een landelijke registratie. Rotterdam is daarbij betrokken. Het lijkt erop dat een landelijke registratie in het eerste halfjaar van 2022 gerealiseerd wordt. Zodra dat mogelijk is, wil Rotterdam hierbij aansluiten. Naast het melden van een agressieve hond, een hond met een prikband of een hond met gecoupeerde oren of een gecoupeerde staart, wordt het in 2022 mogelijk een hond met een stroomhalsband te melden.

Ondermijning

In 2021 is de inzet van handhavers bij de aanpak van ondermijning gecontinueerd en versterkt. Een gespecialiseerd team speelt een actieve rol bij de aanpak van ondermijning in de Spaanse Polder, in Delfshaven

en op de Beijerlandse laan. Daarbij zijn al de nodige successen geboekt, gelet op de Alliantie Hand in Hand, waar de aanpak van de Beijerlandse laan en Groene Hilledijk centraal staat. In 2022 wordt ook inzet gevraagd in de Waalhaven en Rotterdam Airport. Op stedelijk niveau dragen de handhavers bij aan de integrale aanpak van ondermijning. Dit wordt in 2022 gecontinueerd middels hun bijdrage aan controles en acties.

Ongeadresseerd reclamedrukwerk (opt-in regeling)

Vanaf 1 november 2020 wordt gehandhaafd op een systeem waarin Rotterdammers zonder sticker op de brievenbus geen ongevroegde reclame meer mogen ontvangen. Mede door de handhaving heeft dit systeem geleid tot een ruime halvering van de hoeveelheid ongeadresseerd reclamedrukwerk die in omloop is. De opt-in regeling wordt overwegend goed nageleefd. Het aantal klachten van Rotterdammers over ongeadresseerd reclamedrukwerk is beperkt en steeds meer bedrijven houden zich aan de regels.

Lachgas

Rotterdam kent net als andere gemeenten veel overlast door het gebruik van lachgas. Per 1 juli 2021 is het voor zowel de politie als de gemeentelijke handhavers mogelijk om hierop te handhaven. In eerste instantie werd dit door de handhavers actiematig en in gezamenlijkheid met de politie gedaan. Na evaluatie van deze acties is gebleken dat de handhavers prima in staat zijn om zelfstandig op te treden tegen lachgas. Vanaf 1 januari 2022 zullen zij hier daarom zelfstandig op gaan acteren.

Wat hebben we bereikt?

Rotterdam is de afgelopen jaren veiliger geworden, deze trend willen we doorzetten.

Handhavers zijn goed getraind en uitgerust met voldoende bevoegdheden en de juiste middelen, zoals bodycams, zodat zij hun werk veilig, effectief en efficiënt kunnen doen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Rotterdam is de afgelopen jaren veiliger geworden, deze trend willen we doorzetten met de volgende punten:

- Jeugdhandhavers richten zich op het voorkomen en bestrijden van jeugdoverlast. De coronamaatregelen hebben het lastig gemaakt om de zorgvuldig opgebouwde relatie met jongeren en jeugdgroepen goed in stand te houden. Hier wordt door jeugdhandhavers wel blijvend op ingezet en geïnvesteerd. Dit geldt ook voor datagestuurd werken en het vroegtijdig signaleren van overlast.
- Team wonen heeft in 2021 onverminderd ingezet op de aanpak van zowel enkelvoudige als complexe woonoverlast. Naar aanleiding van een groeiend aantal signalen over studentenoverlast, is door team Wonen extra ingezet op woonoverlast door studenten in Kralingen.
- Optreden tegen vervuiling in de stad is voor alle handhavers topprioriteit. Het Handhavingsteam Schoon richt zich geheel op de bestrijding van overlast door bij- en naastplaatsingen van huishoudelijk afval en bedrijfsafval. De inzet van dit team vindt zoveel mogelijk datagestuurd plaats. Aan de hand van data worden hotspots bepaald waar de handhavers op worden ingezet.
- Het team Drank & Horeca ziet toe op naleving van de drank en horecawet- en regelgeving. Het team is in 2021 met name ingezet voor toezicht op de geldende coronamaatregelen voor horeca, zoals de tijdelijke uitbreiding van de terrassen en vlonders en de verplichte sluiting, aangepaste openingstijden en de controle op de coronatoegangsbewijzen.
- Bijdragen aan de bereikbaarheid van de stad door te handhaven op hinderlijk en foutparkeren, de inzet van verkeersregelaars en het wegslepen van hinderlijk en/of gevaarlijk geparkeerde voertuigen.
- Cameratoezicht, zowel vast als mobiel, is in 2021 uitgebreid. Handhaving en Cameratoezicht vormen samen de ogen en oren van de stad. De toepassing van cameratoezicht is geïntensiveerd ten behoeve van leefbaarheid van de stad. De gemeentelijke meldkamer is daarbij het communicatieknooppunt voor de handhavers, politie en andere hulpdiensten.
- Toezichthouders van de fiets- en voetgangersbuis van de Maastunnel zorgen dagelijks dat inwoners en bezoekers van de stad veilig gebruik kunnen maken van deze verbinding tussen de Noord- en Zuidoever.
- Rotterdam heeft een meldpunt gevaarlijke honden. In 2021 zijn bij dit meldpunt 173 meldingen gedaan. 80 meldingen gaan over bijtincidenten en 92 meldingen betroffen mogelijk gevaarlijke honden. Er kwam één melding binnen van een hond met een gecoupeerde staart en oren. Mede naar aanleiding van deze meldingen heeft de gemeente in 2021 25 muilkorf- met kort aanlijngesloten opgelegd. Daarnaast zijn er nog 8 kort aanlijngesloten zonder muilkorfplicht opgelegd.

Handhavers zijn goed getraind en uitgerust met voldoende bevoegdheden en de juiste middelen, zoals bodycams, zodat zij hun werk veilig en efficiënt kunnen doen

- Handhavers steeds meer wijkgericht en informatiegestuurd inzetten en daardoor aanwezig zijn op de plekken en tijdstippen waar dit het meest noodzakelijk is. Om dit optimaal te ondersteunen wordt een nieuw handhavingsadministratie- en informatiesysteem ontwikkeld. De eerste fase, het fietshandhavingssysteem als onderdeel van het nieuwe systeem, is live gegaan op 29 maart 2021. Mede doordat de gemeente Rotterdam heeft vastgehouden aan de kwaliteitseisen heeft de leverancier de planning voor de overige fasen niet gehaald. Als gevolg hiervan heeft de gemeente de leverancier formeel in gebreke gesteld en daarnaast een boete opgelegd. De verwachting is dat het systeem voor het einde van 2022 volledig operationeel is.

- Als gemeente Rotterdam, gezamenlijk met de G4 en de VNG, ons sterk maken voor meer bevoegdheden en flexibelere inzet van handhavers (zie alinea 'Toepassing van meer bevoegdheden door handhavers').

Algemeen

- Mensen aanspreken op hun verantwoordelijkheden en, indien dit nodig is, handhavend optreden. Toezicht en Handhaving is actief en zichtbaar aanwezig in de buitenruimte. Dit wordt gedaan in nauwe samenwerking met partners als politie, bewoners en ondernemers.
- Vanuit gastheerschap contact leggen met bewoners, ondernemers en bezoekers. Handhavers zijn het visitekaartje van de stad, ook bij evenementen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	1.318	1.318	2.681	1.364
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	560	560
Overige opbrengsten derden	1.318	1.318	2.121	803
Overige baten	0	0	1	1
Lasten exclusief reserves	43.056	45.183	44.548	-635
Apparaatslasten	39.802	42.668	42.434	-233
Inhuur	173	2.551	3.048	497
Overige apparaatslasten	934	1.694	1.369	-325
Personeel	38.695	38.423	38.018	-405
Intern resultaat	-710	-618	-240	378
Intern resultaat	-710	-618	-240	378
Programmalasten	3.964	3.134	2.354	-780
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.534	2.704	1.805	-899
Kapitaallasten	292	292	292	0
Overige programmalasten	138	138	257	119

Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-41.739	-43.866	-41.867	1.999
Saldo voor reserveringen	-41.739	-43.866	-41.867	1.999
Saldo	-41.739	-43.866	-41.867	1.999

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 41.739
Eerste Herziening 2021	- 43.388
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 42.734
10-maandsrapportage 2021	- 43.866
Realisatie 2021	- 41.867

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Rijksbijdrage coronabaten	290	0	0	290
2. Meer opbrengsten Handhaving	645	0	0	645
3. Lagere uitgaven onderhoud	0	-899	0	899
4. Diverse afwijkingen	429	264	0	165
Totaal afwijkingen	1.364	-635	0	1.999

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 2 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Rijksbijdrage coronabaten

Door corona is de werkdruk bij de toezicht- en handhavingsorganisatie sterk toegenomen. Vanuit het Rijk is een eenmalige vergoeding toegekend voor de tijdelijke extra inzet van personeel voor ondersteuning van de toezichts- en handhavingstaken.

2. Meer opbrengsten Handhaving

De opbrengst huisvuilboetes is hoger uitgevallen dan voorzien. Dit komt doordat veel mensen thuis zijn en meer afval aanbieden.

3. Lagere uitgaven onderhoud

Door corona zijn meerdere geplande uitgaven niet en/of in beperkte mate gerealiseerd dan eerder voorzien. Dit komt door onvoldoende beschikbaarheid personeel en doordat de prioriteit bij coronahandhaving ligt.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Algemene plaatselijke verordening Rotterdam](#)
- [Afvalstoffenverordening Rotterdam 2009](#)
- [Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften \(Wet 'Mulder'\)](#)
- [Visie Stadswachten Vertrouwd op Straat](#)
- [Programma In de bak. Naastplaatsingen 2019-2022](#)
- [Schoon Genoeg! Rotterdams offensief tegen zwerfvuil](#)
- [Horecanota 2017-2021](#)

Omschrijving taakveld

Het taakveld Toezicht en Handhaving draagt bij aan de veiligheid en leefbaarheid in wijken. Vanwege de verdichting van de stad, groeit de druk op de buitenruimte en neemt het belang van het bevorderen van naleving van wet- en regelgeving toe.

Dit Rotterdamse taakveld is onderdeel van het programma Openbare orde en veiligheid en betreft de gemeentelijke taken op het gebied van:

- Toezicht en handhaving openbare orde, boa's.
- Veilige woon- en leefomgeving.

Het groeiende aantal mensen in de stad zorgt onder andere voor meer (woon)overlast, meer (bedrijfs)afval, vollere parken en meer verkeer en drukte in de stad. Hierdoor zal de druk op Handhaving en Toezicht toenemen.

Openbare orde en veiligheid - Veiligheid

Rotterdam wil een veilige stad zijn waar iedereen zich welkom en thuis voelt.

Voortgang 2021

Collegetargets Veiligheid

Het college had drie targets ten aanzien van het wijkprofiel (21bb439 en 22bb867) specifiek voor de veiligheidsindex geformuleerd voor de periode 2018-2022. De eerste, een hoger veiligheidsniveau van geheel Rotterdam, is gehaald met een stijging van 108 in 2018 naar 110 in 2022. De tweede target is ook gehaald. De gemiddelde score van de 18 wijken die in 2018 lager scoorden dan 100 is namelijk verbeterd van 88 naar 93. De derde target, de 5 laagstscorende wijken op de veiligheidsindex van 2018 laten in 2022 een stijging van 5 punten zien, is helaas niet gehaald. Bij 4 wijken is de score gestegen met meer dan vijf punten maar bij de wijk Carnisse is deze met 1 punt gedaald van 86 naar 85. We zien in Carnisse echter wel een verbetering van 4 punten ten opzichte van de meting in 2020 (81). Deze resultaten zijn een bevestiging dat de gerichte aanpak loont, maar ook dat dit een proces van de lange adem betreft.

Kwetsbare wijken

Kwetsbare wijken, zoals de focuswijken, hebben een op het gebied gerichte aanpak gekregen. Om de veiligheid op straat te vergroten is de aanpak van straatintimidatie voortgezet en zijn mosquito's ingezet en extra camera's geplaatst. Daarnaast is er in de focuswijken de volgende inzet geweest vanuit de gemeente: integrale aanpak overlast op drugs en jeugd, aanpak vervuiling buitenruimte, aanpak woninginbraken i.h.k.v. High Impact Crimes, maatregelen verkeersoverlast, (intensieve)aanpak overlast woon- en leefomgeving, versterken sociale infrastructuur. Mede vanwege incidenten is ook extra inzet gepleegd in de wijken Lombardijen, Beverwaard en Rozenburg .

Veilig ondernemen

Vanuit het programma Veilig Ondernemen kregen ondernemers in winkelgebieden en bedrijventerreinen hulp bij de aanpak van winkeldiefstal, inbraak, overval, fraude. Deze hulp bestond onder uit meer preventietrainingen en camerabewaking.

Cameratoezicht

In het jaar 2021 zijn diverse cameraprojecten uitgevoerd, te weten Carnisse, Nesselande, Essenburgbuurt en uitbreiding binnen het reeds bestaande cameragebied Bloemhof. In totaal gaat het om 33 camera's. Dit brengt de totale toename van het aantal camera's in de coalitieperiode sinds 2018 op 83. Daarnaast is er circa 25 keer kortstondig mobiel cameratoezicht ingezet op grond van de Politiewet. Eind mei 2021 is tevens het laatste cameragebied met analoge camera's vervangen door digitale exemplaren.

Seksuele straatintimidatie

De aanpak is in 2020 geëvalueerd. Uit de evaluatie kwamen als aanbevelingen naar voren: meer aandacht besteden aan de preventieve kant van de aanpak; ouders en jongeren betrekken bij de aanpak; meer aandacht voor het informatie- en ondersteuningsaspect van het meldpunt; meer structurele analyses van de meldingen; en waken voor een te sterke focus op hotspots. In 2021 is mede op basis van deze aanbevelingen een herijkte aanpak seksuele straatintimidatie opgesteld (21bb9861, 21bb9862 en 21bb9863). De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de eerdere aanpak zijn:

- De inzet om seksuele straatintimidatie te voorkomen wordt versterkt en vastgelegd in de nieuwe pijler 'Preventie'.
- De gemeente betreft nadrukkelijk ook jongens en mannen bij de aanpak van seksuele straatintimidatie en bij het uitdragen van de sociale norm dat seksuele straatintimidatie niet thuishoort in Rotterdam.
- De gemeente maakt contact met slachtoffers zodat beter rekening kan worden gehouden met hun wensen.
- De gemeente zet in op een forse toename van de bereidheid om seksuele straatintimidatie te melden.

Verder zijn in 2021 de eerste stappen gezet om ook de onderwijssector meer te betrekken bij de aanpak van seksuele straatintimidatie. Zo zijn de foto's van de fototentoonstelling gemaakt door studenten van de Fotovakschool, zijn studenten van het Grafisch Lyceum betrokken bij de ontwikkeling van de campagne in 2022 en zijn in 2021 de eerste contacten gelegd met onder andere de Hogeschool Rotterdam om afspraken te maken voor structurele samenwerking op dit onderwerp. Ook blijft de gemeente zich inzetten voor strafbaarstelling van seksuele straatintimidatie via wetgeving. Daarover is nauw contact met het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Ondermijning

De aanpak van ondermijnende criminaliteit omvat onder meer drugscriminaliteit en mensenhandel, evenals illegale prostitutie, crimineel vermogen, criminele motorbendes en misstanden in de vastgoedsector. Ook richt de aanpak zich op kwetsbare branches als autoverhuurbedrijven, horeca, shisha-lounges en opkopers. Voor de haven is in 2021 een gebiedsgerichte aanpak ingezet. De drugsvangsten worden elk jaar groter. Om deze aanpak aan te scherpen is de Uitvoeringsagenda opgesteld, een plan met 22 actiepunten, opgesteld met de publieke- en private partners in de haven. In 2021 heeft het college in de bredere context van de aanpak van drugscriminaliteit en drugsgebruik een overkoepelend beleid vastgesteld, het Rotterdamse Drugsbeleid (21bb14504 en 21bb14505). In maart/april 2022 wordt het Jaarverslag aanpak ondermijnende criminaliteit en bestuurlijke handhaving 2021 aan de gemeenteraad verzonden.

Coffeeshopbeleid

Het college heeft bij aanvang van de coalitieperiode 2018-2022 het aantal coffeeshops in Rotterdam op 40 gemaximaliseerd. Eind 2021 waren er 39 coffeeshops. Het aantal coffeeshops was in 2021 stabiel.

Shishalounges

Het aantal shishalounges is gedaald van 47 in 2018 tot 33 in 2021.

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Op wijkniveau is verdere samenwerking gezocht met zorg – en strafrechtpartners om bij grensoverschrijdend en delinquent gedrag gezamenlijk op te treden, zowel richting de doelgroep als ouders.

In 2021 is extra aandacht besteed aan de online dimensie van jeugdoverlast- en criminaliteit binnen beleid en uitvoering. Het jongerenwerk werkt intensiever binnen het online domein en met partners zijn afspraken gemaakt over opvolging van online signaleren. Wapengeweld en messengeweld in het bijzonder hebben in 2021 extra aandacht gekregen door een uitgebreide fenomeenaanpak gericht op jeugdige plegers. Deze aanpak wordt uitgevoerd in samenhang met preventief jeugdbeleid en onderwijs en met vele partners in de stad. De gemeentelijke inzet is verder gericht geweest op het denormaliseren van wapenbezit via campagnes, community building en de bestuurlijke aanpak om panden te sluiten. Ook in 2021 is een wapeninleveractie georganiseerd. De aanpak messengeweld (22bb499) is dit jaar uitgebreid met de start van de campagne 'Geweldig Rotterdam', die samen met professionals en jongeren is ontwikkeld. Dit gebeurt door een jongerencampagne, confrontatietheater, workshops en een breed media-offensief met een tegengeluid richting wapenbezit.

Excessief geweld

Politie en het Openbaar Ministerie hebben in 2021 zwaar ingezet op opsporing van vuurwapengeweld. In 2018 waren er 48 schietincidenten in de stad, in 2019 81, in 2020 71 en in 2021 81. In de zomer van 2021 vond in korte tijd een aantal schietincidenten plaats.

High Impact crimes

De dalende trend in de High Impact Crime (HIC) cijfers heeft in 2021 doorgezet. Het gaat om woninginbraken, straatroven en overvallen. De aanpak bestaat uit de drie pijlers: preventie, daderaanpak en nazorg aan slachtoffers. Ook dit jaar beperkte de coronamaatregelen de gelegenheid tot het plegen van HIC-delicten. Maar ten opzichte van 2020 kunnen we vaststellen dat de aanpak onverminderd zijn vruchten afwerpt. Het is belangrijk om de HIC-aanpak niet te laten verslappen.

Cyberresilience

In het afgelopen jaar zijn door de gemeente en partners belangrijke stappen gezet om de digitale weerbaarheid van Rotterdam te versterken. Door de coronacrisis heeft digitalisering een nog snellere vlucht genomen, en er is een toename van cybercriminaliteit. In 2021 heeft de gemeente specifiek ingezet om de cyberweerbaarheid van verschillende doelgroepen te vergroten, bijvoorbeeld door projecten op scholen, communicatiecampagnes, weerbaarheidstrainingen voor senioren en een online talkshow voor ondernemers (zie ook collegebrief 21bb7503). Het college zet zich in voor het versterken van de digitale weerbaarheid in de haven door te investeren in FERM, het cyberresilience programma in de haven. Ook is ingezet op crisisbeheersing met een digitale component, door een cyberoefening op bestuurlijk niveau en een oefening met de G4 en nationale partners. Verder is met partners begonnen met een aanpak op gedigitaliseerde criminaliteit. Om onze informatiepositie te versterken is in 2021 gestart met het traject wat geresulteerd heeft in het Cyberbeeld Rotterdam (zie ook collegebrief 22bb1365). Dit Cyberbeeld werd ontwikkeld in samenwerking met partijen uit de stad en biedt inzicht in de dreigingen en kansen vanuit het cyberdomein voor Rotterdam.

Radicalisering, extremisme en polarisatie

Vanuit de aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie is continue inzet op het tegengaan van radicalisering en het omgaan met en verminderen van destructieve vormen van polarisatie. Zo zijn er preventieve interventies die gericht zijn op het wegnemen van verschillende voedingsbodems van radicalisering. Dit gaat bijvoorbeeld om weerbaarheidstrainingen voor jongeren, cursussen weerbaar opvoeden voor ouders en een lesprogramma over mediawijsheid. Verder is veel aandacht geweest voor het vergroten van deskundigheid van professionals en vrijwilligers rondom met name gewelddadig jihadistische radicalisering, (rechts en links-) extremisme en polarisatie.

Daarnaast voert de gemeente in afstemming met relevante partners in het zorg- en veiligheidshuis Rotterdam Rijnmond (ZVHRR) de persoonsgerichte aanpak radicalisering uit. Deze aanpak richt zich op individuen die vanuit verschillende extremistische ideologieën geradicaliseerd zijn. De raad wordt in het tweede kwartaal van 2022 geïnformeerd over de behaalde resultaten van de aanpak in 2021.

Sociale veiligheid openbaar vervoer

De gemeente heeft in 2021 3,7 mln subsidie voor de sociale Veiligheid Openbaar Vervoer in de metro verstrekt. De inzet van de OV-surveillanten is in de metro per 2020 volledig risicogestuurd. OV-surveillanten hebben zelfverdedigingscursussen gevolgd. Deze trainingen zijn nu vast onderdeel binnen het trainings- en opleidingsprogramma. Helaas zijn er sinds de coronacrisis geen periodieke onderzoeken meer verricht naar de sociale veiligheid van de reizigers.

Complexe woonoverlast

Er is een flinke toename van het aantal meldingen woonoverlast en het aantal cases complexe woonoverlast. Het afgelopen jaar is met verschillende partners geïnvesteerd in de aanpak van woonoverlast onder andere door meer bekendheid te geven aan de mogelijkheid ook bij de gemeente woonoverlast melden. In 2021 is ingezet op het verbinden van particuliere verhuurders aan het samenwerkingsverband voor de aanpak van woonoverlast.

Daarnaast ervaren bewoners van Kralingen veel overlast van kamerbewoners. Er is hiervoor een actieplan geschreven. Het actieplan omvat onder andere het stoplichtmodel, dat bewoners inzicht geeft in de ontwikkeling van woonoverlast en de inzet hierop. Er gaat een preventieve werking vanuit. Een aantal kamerverhuurvergunningen is ingetrokken op grond van woonoverlast. Het sluitstuk van de aanpak woonoverlast is Skaeve Huse. De woonunits waar notoire woonoverlastgevers in rust en met intensieve begeleiding woonvaardigheden aanleren. In 2021 zijn de Skaeve Huse uitgebreid met 4 woonunits.

Levendige stad

Ook in 2021 is gewerkt aan een ondersteuningsplan voor horecaondernemers om ze te ondersteunen in economisch herstel. Horecaondernemers hebben de mogelijkheid gekregen om waar mogelijk terrassen uit te breiden naar 200%. Daar waar deze stedelijke lijn geen uitkomst bood, is maatwerk geleverd.

Horecaondernemers hebben de gelegenheid gekregen om vergunning vrij terrasvlonders te plaatsen. Daarnaast zijn de leges gehalveerd voor het bijschrijven van een beheerder op de exploitatievergunning en Dranken Horecawetvergunning. Dit zijn allemaal tijdelijke maatregelen.

Vanwege de constant wisselende COVID-19 maatregelen was het ook in 2021 lastig om evenementen voor te bereiden. Er zijn momenten geweest dat de organisatie van evenementen verboden was. Toen de regels het enigszins toelieten hebben er gelukkig wel evenementen plaatsgevonden. Er zijn in 2021 188 0-evenementen

aangevraagd waarvan er 123 hebben plaatsgevonden. Er zijn 374 A-evenementen aangevraagd waarvan er 265 daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.

Op het B-/C-evenementenoverzicht 2021 waren 70 evenementen geplaatst. 13 B-/C-evenementen hebben daadwerkelijk plaatsgevonden. 17 Andere evenementen zijn wel opgestart in de voorbereidingen maar konden door de COVID-19-maatregelen geen doorgang vinden.

In 2021 zijn er 208 unieke demonstratie aanvragen geweest. Een aanvraag kan meerdere data van demonstraties bevatten waardoor het feitelijk aantal plaatsgevonden demonstraties vele malen hoger ligt. In 2019 waren er 192 en in 2020 155. Hoewel het lijkt alsof het aantal demonstraties daarmee weer ongeveer terug is op het niveau van 2019, zijn ze wel in complexiteit en omvang gegroeid.

Wat hebben we bereikt?

Betrokken stad

De Rotterdammer en de Rotterdamse ondernemers meer structureel betrekken bij beleid en uitvoering. Van consultatie en inspraak naar meer coproductie en co-creatie.

Weerbare stad

De overheid zorgt voor handhaving van de rechtsorde en de openbare orde. Dit is van belang voor het versterken van de stabiliteit van een goed functionerende samenleving.

Stad in balans

Een veilig leef- en uitgaansklimaat in Rotterdam, waarin bewoners en bezoekers zich vrij kunnen bewegen en kinderen veilig kunnen opgroeien. Tegelijkertijd zet het college in op het voorkomen van inmenging vanuit criminaliteit en op vermindering van overlast.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Betrokken stad

Er is in 2021 zoveel mogelijk gewerkt vanuit de wijk, rekening houdend met de RIVM richtlijnen. De gemeente was binnen dat kader zo veel mogelijk zichtbaar aanwezig. Er werden (digitaal) gesprekken gevoerd, wat bewoners waardeerden want het contact werd gemist.

Weerbare stad

- **Ondermijnende criminaliteit**

Ondermijnende criminaliteit zit in de haarvaten van de samenleving en vergt een stevige, langdurige en effectieve aanpak. Ingezet is op thema's zoals drugscriminaliteit, crimineel vermogen, integraal en bestuurlijk afpakken, fraude met vastgoed, kwetsbare branches, ondermijnende zorgfraude, mensenhandel, Outlaw Motor Gangs en digitale criminaliteit.

- **Radicalisering, extremisme en polarisatie**

Met de 'Rotterdamse aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie 2018- 2022' wil de gemeente (potentieel) gewelddadig gedrag, dat ideologisch gedreven is, tegengaan. De gemeente heeft hierbij aandacht voor verschillende vormen van extremisme.

- **High Impact Crime (HIC)**

De HIC-cijfers zijn verder gedaald. Bij HIC gaat het om woninginbraken, straatroven en overvallen. De aanpak bestaat uit de drie pijlers: preventie, daderaanpak en nazorg aan slachtoffers.

- **Cyber resilience**

De gemeente heeft samen met haar partners gewerkt aan het vergroten van de digitale weerbaarheid van Rotterdamse burgers, ondernemers en bedrijven.

Stad in balans

- **Leefbare wijken**

In de aanpak van de kwetsbare/focuswijken is extra geïnvesteerd door het nieuwe Programma EU-arbeidsmigranten, het project Goed Huren en Verhuren, cameratoezicht en grenzen stellend jeugdwerk.

- **Seksuele straatintimidatie**

Kort voor het zomerreces 2021 is de herijkte aanpak seksuele straatintimidatie naar de raad (21bb9861) gestuurd. Voorlichting en de inzet op een forse toename van het aantal meldingen in de StopApp maken daar deel van uit.

- **Kwetsbare doelgroepen**

Sommige inwoners hebben complexe problemen die zowel het domein van zorg als het domein van veiligheid raken. Oplossingen voor deze problemen vonden plaats door een persoonsgerichte aanpak vanuit beide domeinen.

- **Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit**

Het wapengeweld, met name onder jongeren, binnen de context van een risicovolle straat- en onlinecultuur hebben in 2021 om extra aandacht gevraagd. De politie, gemeente en andere partners hebben ingezet op een palet aan repressieve middelen zoals de last onder dwangsom messenbezit en persoonsgericht fouilleren van jongeren die zijn aangetroffen met een mes.

- **Levendige en gastvrije stad**

Horecaondernemers hebben de gelegenheid gekregen om vergunningsvrij terrasvlonders te plaatsen en daarnaast zijn de leges gehalveerd voor het bijschrijven van een beheerder op de exploitatievergunning en Dranken Horecawetvergunning. Vanwege de constant wisselende regelgeving was het in 2021 lastig om evenementen voor te bereiden. Er zijn momenten geweest dat de organisatie van evenementen verboden was. Toen de regels het enigszins toelieten hebben er gelukkig wel evenementen plaatsgevonden.

- **Veiligheid in het Openbaar Vervoer**

De inzet van OV-surveillanten in de metro is door de gemeente gesubsidieerd, wat bijdroeg aan de sociale veiligheid in de metro. Ook de inzet van het instrument OV-reis -en verblijfsverbod isgecontinueerd.

- **Woonoverlast**

Er was een flinke toename van het aantal meldingen woonoverlast en het aantal cases complexe woonoverlast. Het afgelopen jaar is met verschillende partners geïnvesteerd in de aanpak van woonoverlast onder andere door meer bekendheid te geven aan de mogelijkheid ook bij de gemeente woonoverlast melden.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegetarget 13a: Het veiligheidsniveau van Rotterdam is in 2022 omhoog gegaan ten opzichte van 2018; de Veiligheidsindex binnen het wijkprofiel heeft dan een gemiddelde score hoger dan 108	Streefwaarde			>108		>108	
	Realisatie			110		110	
Collegetarget 13b: De gemiddelde score van de 18 wijken die in 2018 lager dan 100 scoren op de Veiligheidsindex, moet in 2022 zijn verbeterd.	Streefwaarde			>88		>88	
	Realisatie			92		93	
Collegetarget 13c: De 5 laagst scorende wijken op de Veiligheidsindex van 2018 laten in 2022 een stijging van 5 punten op de Veiligheidsindex binnen het wijkprofiel zien							
Tarwewijk	Streefwaarde			76		78	
	Realisatie			85		89	
Hillesluis	Streefwaarde			80		82	
	Realisatie			95		88	
Bloemhof	Streefwaarde			87		89	
	Realisatie			83		91	

	Carnisse	Streefwaarde	89	91
		Realisatie	81	85
	Oude Westen	Streefwaarde	90	92
		Realisatie	87	99

Toelichting indicatoren

[Zie collegebrief en factsheet vijfde meting wijkprofiel \(22bb439 en 22bb867\)](#)

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbare orde en veiligheid - Veiligheid	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.390	4.077	3.823	-254
Bijdragen rijk en medeoverheden	740	2.927	2.730	-197
Overige opbrengsten derden	1.650	1.150	1.093	-57
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	39.446	39.639	39.637	-2
Apparaatslasten	18.538	18.298	19.690	1.392
Inhuur	0	817	1.076	259
Overige apparaatslasten	83	75	44	-31
Personeel	18.455	17.407	18.571	1.164
Intern resultaat	540	440	574	133
Intern resultaat	540	440	574	133
Programmalasten	20.368	20.900	19.373	-1.527
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	11.905	10.402	9.015	-1.387
Kapitaallasten	432	359	359	0
Overige programmalasten	0	0	61	61
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	8.030	10.139	9.938	-201

Saldo voor vpb en reserveringen	-37.056	-35.562	-35.814	-252
Saldo voor reserveringen	-37.056	-35.562	-35.814	-252
Reserves	0	25	17	-8
Onttrekking reserves	0	25	17	-8
Saldo	-37.056	-35.537	-35.797	-260

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbare orde en veiligheid - Veiligheid	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 37.056
Eerste Herziening 2021	- 33.911
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 33.687
10-maandsrapportage 2021	- 35.537
Realisatie 2021	- 35.797

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1.Apparaat	0	1.133	0	-1.133
2. Inhuur	0	259	0	-259
3. Baten	-254	0	0	-254
4. Programmalasten	0	-1.527	0	1.527
5. Overige afwijkingen	0	133	0	-133
6. Reserves	0	0	-8	-8
Totaal afwijkingen	-254	-2	-8	-260

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 260 nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Apparaat (Veilig)

Door overbezetting (o.a. vervanging van langdurig zieken, overlap tussen oude en nieuwe medewerkers en langdurige detacheringen) en onopgeloste knelpunten en taakstellingen, is er een overschrijding op personeel van € 1,1 mln. Hier staan grotendeels baten, vergoedingen en onderbestedingen op materieel budget tegenover.

2. Inhuur

Ter vervanging van zieken, inzet op projecten en een nagekomen post uit een eerder boekjaar, is er een overschrijding gerealiseerd op inhuur van €259.

3. Baten

Door een verschuiving van activiteiten naar 2022 zijn de baten € 254 lager uitgevallen dan begroot. Als gevolg van corona waren onder andere de baten vanuit leges horeca en evenementen veel lager dan normaal (€ 858), maar dit was grotendeels al verwerkt in de begroting.

4. Programmalasten

Ter compensatie van de overschrijding op apparaat (personeel en inhuur), is het hele jaar gestuurd op een onderbesteding op materieel (€ 1,5 mln). Verder heeft een aantal activiteiten wat vertraging opgelopen, onder andere als gevolg van corona.

5. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd (€ 133), onder andere heeft er een verschuiving plaatsgevonden van materieel budget naar interne leveringen.

6. Reserves

De onttrekking van de reserve Van der Gaag is lager dan begroot. De uitgaven vanuit deze reserve betreffen met name kosten voor juridische ondersteuning en advisering en zijn lastig vooraf in te schatten.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Actieplan Samen tegen woonoverlast 2019-2023](#)
- [Coffeeshopbeleid](#)
- [Wijziging coffeeshopbeleid](#)
- [Beleidsregel 'Wet aanpak woonoverlast in Rotterdam'](#)
- [Vuurwerkverkoopbeleid](#)
- [Bibob beleid](#)
- [Veiligheidsprogramma 2018-2023](#)
- [De Rotterdamse aanpak High Impact Crime 2020-2023](#)
- [Aanpak radicalisering 2018-2022](#)
- [Ondersteuningsplan Horeca](#)
- [Horecanota](#)
- [Jaarverslag woonoverlast 2020](#)
- [Jaarverslag aanpak ondermijnende criminaliteit en bestuurlijke handhaving 2020](#)

- [Voortgang HighImpact Crime 15 juli 2021](#)
- [Jaarrapportage 2020 Aanpak radicalisering, extremisme en polarisatie](#)

Omschrijving taakveld

Samen met partners, bewoners en ondernemers werkt het college aan het minimaal handhaven van het huidige veiligheidsniveau en versterking waar het nodig is.

De samenleving verandert snel en wordt complexer. Rotterdam is een grote, internationale stad en gebeurtenissen in de wereld hebben in toenemende mate hier hun impact. Dreiging van terrorisme, gevoelde tegenstellingen tussen groepen, verstoringen in de openbare ruimte, incidenten met verwarde personen, ondermijnende criminaliteit, migratiestromen en vuurwapengeweld vormen nieuwe uitdagingen en hebben effect op de veiligheid in de stad en op het gevoel van veiligheid van Rotterdammers. Ontwikkelingen kunnen elkaar bovendien versterken. In combinatie met verregaande digitalisering brengt dit nieuwe risico's met zich mee.

Overhead

Pagina 62

Overhead

De gemeentelijke primaire processen (opgenomen in de andere taakvelden) worden centraal ondersteund. Dit gebeurt door bestuurlijke besluitvorming, financiën, inkoop, verzekeringen, juridische diensten, communicatie, HR, ICT, facilitair, onderzoek, concernhuisvesting, auditing, control en alle leidinggevenden en de daarbij horende ondersteuning. Het doel is een kwalitatief hoogwaardige en zo efficiënt mogelijke organisatie, die samenwerkt met de uitvoering met als doel het verbeteren van de dienstverlening aan de Rotterdammer. Zo draagt het programma bij aan de collegedoelstellingen.

TAAKVELD 1

Overhead - Activering overhead

Dit taakveld geeft aan wat de dekking op overhead is ten aanzien van geactiveerde uren.

TAAKVELD 2

Overhead - Audits en control

Dit taakveld heeft betrekking op de ondersteuning van het bestuur en management ten aanzien van audits en control.

TAAKVELD 3

Overhead - Clusterondersteuning

Onder dit taakveld is het management en de directe ondersteuning van de beleidsmatige programma's opgenomen.

TAAKVELD 4

Overhead - Concernondersteuning

Dit taakveld gaat om de ondersteuning van de organisatie op het gebied van bestuursondersteuning, financiën, inkoop, HRO, communicatie, juristen, ICT, onderzoek, business intelligence en concernhuisvesting.

TAAKVELD 5

Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL

Dit taakveld heeft betrekking op het begeleiden van medewerkers naar ander werk binnen of buiten de gemeente.

TAAKVELD 6

Overige baten en lasten - Verzekeringen

Onder het taakveld verzekeringen zijn de baten en lasten van het afdekken van risico's opgenomen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overhead	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	6.126	11.331	13.855	2.524
Bijdragen rijk en medeoverheden	788	1.161	2.199	1.038
Belastingen	0	0	0	0
Dividenden	0	2.972	2.972	0
Overige opbrengsten derden	5.338	6.181	7.211	1.030

Overige baten	0	1.017	1.473	456
Lasten exclusief reserves	462.716	466.894	471.457	4.562
Apparaatslasten	345.799	377.637	381.580	3.943
Inhuur	26.317	30.718	32.631	1.912
Overige apparaatslasten	8.042	11.265	9.902	-1.362
Personeel	311.441	335.654	339.047	3.394
Intern resultaat	-12.349	-32.274	-26.509	5.765
Intern resultaat	-12.349	-32.274	-26.509	5.765
Programmalasten	129.266	121.532	116.385	-5.146
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	104.285	95.623	90.645	-4.978
Kapitaallasten	21.798	21.127	21.272	146
Overige programmalasten	581	2.716	2.366	-351
Sociale uitkeringen	0	0	2	2
Subsidies en inkomensoverdrachten	2.601	2.065	2.100	35
Saldo voor vpb en reserveringen	-456.590	-455.563	-457.602	-2.038
Saldo voor reserveringen	-456.590	-455.563	-457.602	-2.038
Reserves	810	-4.478	-4.899	-421
Onttrekking reserves	810	2.026	1.605	-421
Toevoeging reserves	0	7.504	7.504	0
Vrijval reserves	0	1.000	1.000	0
Saldo	-455.780	-460.041	-462.501	-2.460

x

Vergelijking begrotingssaldi Overhead	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 455.780
Eerste Herziening 2021	- 459.911
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 459.966
10-maandsrapportage 2021	- 460.041
Realisatie 2021	- 462.501

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Concernondersteuning, Audits & Control, Van Werk naar Werk en Verzekeringen	2.524	-4.722	-421	6.825
2. Activering Overhead	0	5.288	0	-5.288
3. Clusterondersteuning	0	3.996	0	-3.996
Totaal afwijkingen	2.524	4.562	-421	-2.460

Het saldo van het programma Overhead bedraagt € 2,5 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Concernondersteuning, Audits & Control, Van Werk naar Werk en Verzekeringen

De taakvelden Concernondersteuning, Audits & Control, Van Werk naar Werk en Verzekeringen hebben samen per saldo een positief resultaat van € 6,8 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Een positief resultaat op de verzekeringsportefeuille;
- Diverse corona effecten met als belangrijkste: 1. Niet volledig uitgevoerd huurdersonderhoud door capaciteitsgebrek bij aannemers, 2. Overige huisvestingskosten die lager zijn uitgevallen door verlenging van de coronamaatregelen. Daar tegenover staat o.a. de inzet voor VeerkrachtigR Organisatie en Anders Werken;
- Hogere opbrengsten en interne dekking als gevolg van meer geleverde dienstverlening, aan externe partijen maar vooral binnen het concern. Dit betreft vraag gestuurde dienstverlening, voornamelijk op het gebied van ICT, Communicatie, Interim management en Inkoop. Hier staat deels inzet van personeel en inhuur tegenover;
- Hogere overige baten, voornamelijk vergoedingen i.v.m. ziektegeden, zwangerschappen en uitkeringen uit hoofde van WAO/WIA;
- Lagere personele lasten door niet ingevulde vacatureruimte (krappe arbeidsmarkt) en de doorbelasting van personele inzet aan de corona-organisatie;
- Meer inhuur van externen, onder andere om tijdelijk invulling te geven aan lastig vervulbare vacatures en de inzet van projecten;
- Niet activeerbare cloudkosten. Dit volgt uit de aanbesteding rondom de Rotterdamse Digitale Infrastructuur. Tijdens de gunningsfase bleek het te gaan om een cloudtoepassing hetgeen volgens de BBV regelgeving niet activeerbaar is. De kosten zijn daarom in de exploitatie genomen.

2. Activering Overhead

Op taakveld Activering Overhead is er sprake van een negatief resultaat van € 5,3 mln. Dit taakveld is met ingang van de begroting 2019 ingevoerd: bij investeringsprojecten en grondexploitaties wordt de overheadcomponent geactiveerd (opgenomen op de balans). Dat is in lijn met de voorschriften voor integrale kostentoerekening. De personele capaciteitsinzet voor investeringen en grondexploitatie was minder dan geraamd. Dit veroorzaakt de negatieve afwijking van € 5,3 mln.

3. Clusterondersteuning

Op taakveld Clusterondersteuning is er sprake van een nadelig resultaat van € 4 mln. Het gaat hierbij om diverse afwijkingen binnen de beleidsprogramma's die een effect hebben op de ondersteuning binnen de clusters. Deze clusterondersteuning maakt onderdeel uit van het programma Overhead. De grootste effecten komen vanuit het programma Beheer van de stad (nadelig effect van € 1,6 mln) en het programma Maatschappelijke ondersteuning (nadelig effect van € 1,6 mln).

Omschrijving programma

In de [paragraaf bedrijfsvoering](#) beschrijven wij de inhoudelijke doelstellingen, programma's en projecten.

Met ingang van de Begroting 2020 is er naast de bestaande taakvelden Concernondersteuning, Clusterondersteuning, Audit & Control, Van Werk Naar Werk en Verzekeringen een nieuw taakveld Activering Overhead opgenomen.

Bij investeringsprojecten wordt de overheadcomponent geactiveerd (opgenomen op de balans). Dat is in lijn met de voorschriften voor integrale kostentoerekening. Door kosten voor overhead te activeren ontstaat dekking in de exploitatie en dalen de totale kosten van het programma Overhead. Dit heeft een positief effect op de verplichte BBV indicator Overhead / Totale lasten.

Overhead - Activering overhead

Pagina 63

Overhead - Activering overhead

Investeringsprojecten worden geactiveerd inclusief de overhead kosten. Dat is in lijn met de voorschriften voor integrale kostentoerekening. Door het activeren van de overheadkosten ontstaat dekking in de exploitatie. Deze dekking wordt onder dit taakveld gepresenteerd.

Voortgang 2021

Dit betreft een taakveld ten behoeve van een zuivere presentatie van de lasten voor overhead. Er is geen relevante voortgang of ontwikkeling te melden.

Wat heeft het gekost?

	2021			
Lasten exclusief reserves	-25.154	-31.509	-26.221	5.288
Intern resultaat	-25.154	-31.509	-26.221	5.288
Intern resultaat	-25.154	-31.509	-26.221	5.288
Saldo voor vpb en reserveringen	25.154	31.509	26.221	-5.288
Saldo voor reserveringen	25.154	31.509	26.221	-5.288
Saldo	25.154	31.509	26.221	-5.288

x

Vergelijking begrotingssaldi Overhead - Activering Overhead	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	25.154
Eerste Herziening 2021	24.405
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	31.519
10-maandsrapportage 2021	31.509
Realisatie 2021	26.221

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. BBV-aanpassing overhead	0	5.288	0	-5.288
Totaal afwijkingen	0	5.288	0	-5.288

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 5,3 mln nadelig. De oorzaak hiervan is:

1. BBV-aanpassing overhead

De gemeente rekent integrale kosten, inclusief overhead, toe aan de projecten. Van het uurtarief dat gebruikt wordt voor de toerekening van apparaatslasten heeft 32 procent betrekking op overhead. BBV-verslaggevingsregels schrijven voor dat (a) overheadlasten apart, onder het programma Overhead, worden gepresenteerd en (b) de aan investeringen en grondexploitaties toegerekende (geactiveerde) overheadlasten worden verwerkt als negatieve lasten van het programma overhead. Om aan deze verslaggevingsvoorschriften te voldoen worden in de begroting en in de jaarstukken de toerekening van overhead aan de taakvelden met exploitatieprojecten verlaagd met bovengenoemde 32 procent. In de toelichtingen bij de programma's en taakvelden wordt deze aanpassing aangeduid als 'BBV-aanpassing overhead'. De verlaging van de

apparaatslasten in de taakvelden als gevolg van toerekening van apparaatslasten aan investeringen en grondexploitaties worden na aanpassing verantwoord onder onderhavig taakveld.

De personele capaciteitsinzet voor investeringen en grondexploitaties was minder dan geraamd. Dit veroorzaakt de negatieve afwijking van € 5,3 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Besluit begroting en verantwoording \(BBV\)](#)

Overhead - Audits en control

Pagina 64

Overhead - Audits en control

In opdracht van het college of de concerndirectie voert Concern Auditing audits uit op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid van processen, systemen, projecten, programma's en organisatieonderdelen. Middelen en Control ondersteunt het bestuur en management van de gemeente Rotterdam bij een verantwoorde inzet van middelen door middel van adviezen vanuit een bedrijfseconomisch perspectief. Hierdoor kan de organisatie sturen, beheersen en beslissen, zodat de organisatie doelen kan realiseren met beschikbare middelen.

Voortgang 2021

Bestuursopdracht 'Borging investeringsruimte, renovatie of restauratie huidige bezittingen'

De gemeenteraad stelde op 8 juli 2021 nieuw beleid inzake vervangingsinvesteringen, renovaties en restauraties vast. Het beleid staat in de [Gewijzigde Beleidsnota Investeringsruimte Rotterdam 2020](#). Met dit nieuwe beleid komen wij tegemoet aan de bestuurlijke wens om de investeringsruimte voor de vervanging, renovatie of restauratie van gemeentelijk bezit beter te borgen. Op grond van dit beleid ramen wij voortaan de kapitaallasten die voortvloeien uit het vervangen, renoveren of restaureren van het gemeentelijk bezit reëel en voorzien deze van financiële dekking. Anders dan voorheen, zal het niet meer nodig zijn om ad hoc te zoeken naar dekkingsmiddelen om tijdige vervanging, renovatie of restauratie mogelijk te maken. Zo houden we de kwaliteit van onze voorzieningen op orde (basis op orde) en scheppen we begrotingsrust.

Doorontwikkeling stuurinformatie

De doorontwikkeling van de stuurinformatie omvat meerdere projecten om de sturing van gemeentelijke activiteiten te ondersteunen. In 2021 werkten wij aan een concerndashboard en aan een app om automatische voortgangsrapportages te kunnen maken. We nemen beide instrumenten in 2022 in gebruik. Tegelijkertijd werken

we ook aan het verbeteren van de P&C producten. Met ingang van de nieuwe collegeperiode vernieuwen we de website watdoetdegemeente.rotterdam.nl om de begroting overzichtelijker én beleidsinhoudelijker te maken. Voor zowel de sturing als de P&C producten streven we ernaar om te komen tot een samenhangend geheel van doelen en indicatoren op concernniveau.

Auditprogramma

Onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid

Concern Auditing (CA) voert, in opdracht van het College en/of de Concerndirectie, onderzoek uit naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde beleid. In 2021 heeft CA de volgende onderzoeken uitgevoerd.

Werken tijdens de coronacrisis

Tijdens de coronacrisis hebben we als organisatie veel creatieve oplossingen bedacht en toegepast. Hierdoor lukte het ons bijvoorbeeld om zaken sneller voor elkaar te krijgen. De goede dingen die de coronacrisis ons gebracht heeft, willen we graag vasthouden. In dit onderzoek is nagegaan welke succesfactoren een positieve bijdrage hebben geleverd aan onze manier van werken en hoe we deze kunnen vasthouden, ook als de crisis voorbij is.

Menselijke Maat

Welke factoren bepalen de menselijke maat bij de uitvoering van de gemeentelijke taken? En dan niet alleen vanuit het perspectief van de organisatie, maar juist ook vanuit het perspectief van de Rotterdammer. Dit leeronderzoek heeft concrete handvatten opgeleverd om de menselijke maat in onze dienstverlening verder te kunnen vergroten.

Online monitoring van burgers

Met dit onderzoek is een concernbrede inventarisatie uitgevoerd van mogelijk gebruik van online monitoring van burgers door onderdelen binnen de gemeente Rotterdam. Deze quick scan leverde een overzicht op waar en op welke wijze er binnen de gemeente gebruik wordt gemaakt van online monitoring van burgers.

Hard controls fraude

In de gemeentelijke organisatie, processen en systemen zijn vele hard controls ingebouwd. Toch blijkt uit de praktijk, dat er gefraudeerd kan worden. Dat roept de vraag op 'zijn er wel genoeg hard controls en zijn ze effectief?'. Om deze vragen te kunnen beantwoorden heeft CA onderzoek gedaan naar de vraag in welke mate het management stuurt op de hard controls om fraude te voorkomen of tijdig te signaleren.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overhead - Audit & Control	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	204	412	492	81

Bijdragen rijk en medeoverheden	204	401	472	71
Overige opbrengsten derden	0	11	21	10
Lasten exclusief reserves	18.718	18.712	17.979	-733
Apparaatslasten	18.184	18.123	17.265	-859
Inhuur	282	800	599	-201
Overige apparaatslasten	317	556	296	-260
Personeel	17.584	16.768	16.369	-398
Intern resultaat	0	371	439	68
Intern resultaat	0	371	439	68
Programmalasten	534	218	275	57
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	534	218	275	57
Overige programmalasten	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-18.514	-18.301	-17.486	814
Saldo voor reserveringen	-18.514	-18.301	-17.486	814
Saldo	-18.514	-18.301	-17.486	814

x

Vergelijking begrotingssaldi Overhead - Audit & Control	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 18.514
Eerste Herziening 2021	- 18.361
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 18.301
10-maandsrapportage 2021	- 18.301
Realisatie 2021	- 17.486

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Arbeidskosten	0	-859	0	859

2. Diverse afwijkingen	81	126	0	-45
Totaal afwijkingen	81	-733	0	814

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 814 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Arbeidskosten

De krapte op de arbeidsmarkt in 2021 had zowel effect op het vervullen van vacatures als op het aantrekken van inhuurkrachten. Dit heeft geleid tot een onderbesteding op de personele lasten.

2. Diverse afwijkingen

Dit betreft diverse kleine afwijkingen.

Omschrijving taakveld

In opdracht van het college of de concerndirectie voert Concern Auditing audits uit op het gebied van doelmatigheid en doeltreffendheid van processen, systemen, projecten, programma's en organisatieonderdelen. Middelen en Control ondersteunt het bestuur en management van de gemeente Rotterdam bij een verantwoorde inzet van middelen door middel van adviezen vanuit een bedrijfseconomisch perspectief. Hierdoor kan de organisatie sturen, beheersen en beslissen, zodat de organisatie doelen kan realiseren met beschikbare middelen.

Overhead - Clusterondersteuning

Pagina 65

Overhead - Clusterondersteuning

De clusterondersteuning omvat alle leidinggevend en hun directe ondersteuning bij de clusters. Op grond van BBV regels presenteren we deze kosten onder het programma Overhead. Hierdoor ontstaat een totaaloverzicht van overhead.

Voortgang 2021

Voor taakveld Clusterondersteuning zijn geen relevante ontwikkelingen of voortgang te melden.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overhead - Clusterondersteuning	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	0	0
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	89.206	95.878	99.875	3.996
Apparaatslasten	89.206	95.878	99.875	3.996
Inhuur	35	384	817	433
Overige apparaatslasten	2.783	3.237	2.680	-557
Personeel	86.388	92.257	96.377	4.120
Intern resultaat	0	0	0	0
Intern resultaat	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-89.206	-95.878	-99.875	-3.996
Saldo voor reserveringen	-89.206	-95.878	-99.875	-3.996
Reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo	-89.206	-95.878	-99.875	-3.996

×

Vergelijking begrotingssaldi Overhead - Clusterondersteuning	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 89.206
Eerste Herziening 2021	- 93.073
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 95.813
10-maandsrapportage 2021	- 95.878
Realisatie 2021	- 99.875

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo

1. Diverse afwijkingen	0	3.996	0	-3.996
Totaal afwijkingen	0	3.996	0	-3.996

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 4 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Diverse afwijkingen

Dit betreft diverse afwijkingen binnen de beleidsprogramma's die een effect hebben op het management en de ondersteuning binnen de clusters. Deze maken onderdeel uit van het programma Overhead. De grootste effecten komen vanuit het programma Beheer van de stad (nadelig effect van € 1,6 mln) en het programma Maatschappelijke ondersteuning (nadelig effect van € 1,6 mln).

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

[Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)

Overhead - Concernondersteuning

Pagina 66

Overhead - Concernondersteuning

Het bestuur en de primaire processen worden ondersteund met kwalitatief hoogwaardige, efficiënte en duurzame interne dienstverlening op het gebied van bestuursondersteuning, financiën, inkoop, HRO, communicatie, juristen, ICT, onderzoek en business intelligence en concernhuisvesting. Gezamenlijk zetten zij zich in voor het verbeteren van de dienstverlening aan de Rotterdammer.

Voortgang 2021

Voor een toelichting op de ontwikkelingen en voortgang wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overhead - Concernondersteuning	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.572	5.995	8.166	2.171

Bijdragen rijk en medeoverheden	584	760	1.709	949
Belastingen	0	0	0	0
Dividenden	0	2.972	2.972	0
Overige opbrengsten derden	1.988	2.262	3.484	1.222
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	369.755	372.559	369.985	-2.575
Apparaatslasten	233.994	258.484	259.254	770
Inhuur	25.999	29.516	31.197	1.680
Overige apparaatslasten	4.916	7.408	6.911	-497
Personeel	203.078	221.560	221.146	-414
Intern resultaat	16.505	3.792	4.306	514
Intern resultaat	16.505	3.792	4.306	514
Programmalasten	119.257	110.283	106.424	-3.858
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	94.276	86.685	82.776	-3.909
Kapitaallasten	21.798	21.127	21.272	146
Overige programmalasten	581	405	274	-132
Sociale uitkeringen	0	0	2	2
Subsidies en inkomensoverdrachten	2.601	2.065	2.100	35
Saldo voor vpb en reserveringen	-367.183	-366.565	-361.819	4.746
Saldo voor reserveringen	-367.183	-366.565	-361.819	4.746
Reserves	0	-4.785	-5.206	-421
Ottrekking reserves	0	1.719	1.298	-421
Toevoeging reserves	0	7.504	7.504	0
Vrijval reserves	0	1.000	1.000	0
Saldo	-367.183	-371.350	-367.025	4.325

x

Vergelijking begrotingssaldi Overhead - Concernondersteuning

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021

- 367.183

Eerste Herziening 2021	- 366.860
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 371.350
10-maandsrapportage 2021	- 371.350
Realisatie 2021	- 367.025

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Corona effecten	0	-3.794	-166	3.628
2. Overige huisvestingskosten	0	-925	-236	689
3. Interne- en externe dienstverlening	1.222	-46	0	1.267
4. Overige baten	949	0	0	949
5. Arbeidskosten	0	1.267	-18	-1.285
6. Cloudkosten	0	2.800	0	-2.800
7. Capaciteitskrapte	0	-1.990	0	1.990
8. BBV aanpassing overhead	0	559	0	-559
9. Diverse afwijkingen	0	-446	0	446
Totaal afwijkingen	2.171	-2.575	-421	4.325

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 4,3 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Corona effecten

De aanhoudende coronacrisis heeft ook in 2021 diverse effecten op het resultaat met als belangrijkste: 1. Niet volledig uitgevoerd huurdersonderhoud door capaciteitsgebrek bij aannemers, 2. huisvestingskosten die lager zijn uitgevallen door verlenging van de coronamaatregelen. Overige corona effecten zijn per saldo vrijwel neutraal.

2. Overige huisvestingskosten

Dit betreft onder meer onderbesteding op huur- en servicekosten en activiteiten met betrekking tot energietransitie. Dit laatste is per saldo neutraal door een evenredig lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve.

3. Interne- en externe dienstverlening

Vergeleken met de begroting is er in 2021 sprake van meer geleverde dienstverlening, aan externe partijen maar vooral binnen het concern. Dit betreft vraag gestuurde dienstverlening, voornamelijk op het gebied van ICT, Communicatie, Interim management en Inkoop. Hier staat deels inzet van personeel en inhuur tegenover.

4. Overige baten

Dit betreft voornamelijk vergoedingen in verband met ziektegeden, zwangerschappen en uitkeringen uit hoofde van WAO/WIA die hoger zijn dan begroot.

5. Arbeidskosten

In 2021 zijn de personele lasten lager dan begroot door niet ingevulde vacatureruimte (als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt) en de doorbelasting van personele inzet aan de corona-organisatie. Daar tegenover staat meer inhuur van externen om tijdelijk invulling te geven aan de lastig vervulbare vacatures en de inzet van projecten.

6. Cloudkosten

Dit houdt verband met het aanbestedingstraject rondom de Rotterdamse Digitale Infrastructuur. Tijdens de gunningsfase bleek het te gaan om een cloudtoepassing hetgeen volgens de BBV regelgeving niet activeerbaar is. De kosten zijn daarom in de exploitatie genomen.

7. Capaciteitskrapte

Door (onder andere) de krappe situatie op de arbeidsmarkt en benodigde inzet voor de coronacrisis was er niet voldoende (ontwikkel)capaciteit beschikbaar voor een aantal reguliere projecten op het gebied van ICT, Huisvesting, Financiën en Communicatie. Dit schuift deels door naar 2022.

8. BBV-aanpassing Overhead

Deze afwijking ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door een correctie op grond van verslaggevingsvoorschriften. Deze correctie betreft aan projecten toegerekende apparaatslasten. Bij het taakveld Activering overhead is meer te lezen over deze correctie.

9. Diverse afwijkingen

Dit betreft meerdere geringe afwijkingen in de lasten.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskader

- [Visie open data](#)

Beleidsmonitor

- [Vensters voor Bedrijfsvoering](#)
- Monitor ICT projecten (bijlage bij de 2^e herziening)

Wet- en regelgeving

- [Gebruiksvergunning](#)
- [ARBO wet](#)
- [BHV](#)
- [Milieuvergunning](#)
- [Besluit Begroting en Verantwoording \(BBV\)](#)

Omschrijving taakveld

Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf [Bedrijfsvoering](#).

Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL

Pagina 67

Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL

Het programma Van Werk Naar Werk (VWNW) heeft als doel de juiste mensen op de juiste plek te hebben binnen de gemeente, om huidige en toekomstige organisatiedoelstellingen te bereiken.

Voortgang 2021

De huidige situatie maakt flexibiliteit van medewerkers meer dan ooit noodzakelijk. Er wordt dan ook door middel van vrijwillige mobiliteit verder geïntensiveerd op de optimale inzet van medewerkers en het investeren in continue loopbaanontwikkeling.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	18	18
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	18	18
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	5.068	4.565	4.602	36
Apparaatslasten	3.714	4.458	4.554	96
Inhuur	0	18	18	0
Overige apparaatslasten	11	49	11	-38
Personeel	3.702	4.391	4.526	135
Intern resultaat	0	0	-9	-9
Intern resultaat	0	0	-9	-9
Programmalasten	1.355	107	57	-51
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	1.355	107	56	-51
Overige programmalasten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-5.068	-4.565	-4.584	-18
Saldo voor reserveringen	-5.068	-4.565	-4.584	-18
Reserves	810	307	307	0
Onttrekking reserves	810	307	307	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-4.259	-4.259	-4.277	-18

Vergelijking begrotingssaldi Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 4.259
Eerste Herziening 2021	- 4.259
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 4.259
10-maandsrapportage 2021	- 4.259
Realisatie 2021	- 4.277

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	18	36	0	-18
Totaal afwijkingen	18	36	0	-18

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 18 nadelig. Dit wordt veroorzaakt door meerdere geringe afwijkingen in zowel baten als lasten.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskader

- [Sociaal statuut 2005](#)
- [Sociaal statuut 2010](#)
- [Sociaal statuut 2013](#)

Omschrijving taakveld

Gemeentelijke medewerkers kunnen via het programma Van Werk Naar Werk (VWNW) begeleiding krijgen naar werk binnen of buiten de gemeente.

Overige baten en lasten - Verzekeringen

Pagina 68

Overige baten en lasten - Verzekeringen

Deelname aan het maatschappelijke en economische verkeer brengt risico's met zich mee. De gemeente houdt op grond van budgettaire en beleidsmatige overwegingen, een groot deel van deze risico's in eigen beheer. De risico's boven dit eigen beheer verzekert de gemeente bij verzekeraars.

Voortgang 2021

Het aantal ontvangen aansprakelijkstellingen in 2021 is vergelijkbaar met de aantallen van voorgaande jaren terwijl het aantal verhaalde schades iets terug is gelopen. Verzekeringspremies zijn, zoals verwacht, gestegen. Het was een bijzonder jaar met nieuwe unieke te beheersen (corona)risico's. Ondanks deze onzekerheden zijn de financiële resultaten positief.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Overige baten en lasten - Verzekering	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	3.350	4.925	5.179	254
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	0	0
Overige opbrengsten derden	3.350	3.908	3.706	-202
Overige baten	0	1.017	1.473	456
Lasten exclusief reserves	5.123	6.688	5.238	-1.450
Apparaatslasten	702	693	633	-60
Inhuur	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	15	15	4	-11
Personeel	688	678	629	-49
Intern resultaat	-3.699	-4.928	-5.024	-95
Intern resultaat	-3.699	-4.928	-5.024	-95
Programmalasten	8.120	10.924	9.629	-1.295
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	8.120	8.613	7.538	-1.075
Overige programmalasten	0	2.311	2.091	-220
Saldo voor vpb en reserveringen	-1.773	-1.763	-59	1.704
Saldo voor reserveringen	-1.773	-1.763	-59	1.704
Saldo	-1.773	-1.763	-59	1.704

×

Vergelijking begrotingssaldi Overige baten en lasten - Verzekering	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 1.773
Eerste Herziening 2021	- 1.763
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 1.763
10-maandsrapportage 2021	- 1.763
Realisatie 2021	- 59

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Verzekeringspremies	-141	-369	0	228
2. Voorziening verzekeringen	176	-407	0	583
3. Schadeverrekeningen	219	-300	0	519
4. Apparaatslasten	0	-60	0	60
5. Diverse afwijkingen	0	-314	0	314
Totaal afwijkingen	254	-1.450	0	1.704

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,7 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Verzekeringspremies

De verzekeringspremies die aan derden zijn betaald waren lager dan begroot, met name voor brandverzekeringen. Het grootste deel hiervan is binnen het concern verrekend. De verzekeringspremies die aan externe partijen in rekening zijn gebracht waren € 141 hoger dan begroot.

2. Voorziening verzekeringen

Op basis van het schadeverloop en ontwikkelingen in aansprakelijkheidsdossiers, is de voorziening voor verzekeringen aangepast. Daartoe is € 407 minder aan de voorziening toegevoegd en was de vrijval € 176 hoger.

3. Schadeverrekeningen

Tegenover minder schades die aan derden zijn uitbetaald (€ 414) stonden hogere schadeverrekeningen binnen het concern (€ 114). Dit betrof vooral auto- en brandverzekering. Daarnaast zijn diverse ontvangen schadevergoedingen van derden hoger uitgevallen (€ 219), vooral uit hoofde van aansprakelijkheid.

4. Apparaatslasten

Onder andere door de latere invulling van vacatures zijn de apparaatslasten lager uitgevallen dan begroot.

5. Diverse afwijkingen

Dit betreft meerdere geringe onderbestedingen, onder andere op het gebied van expertise- en taxatiekosten.

Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Pagina 69

Stedelijke inrichting en ontwikkeling

De stijging van de CO2-uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO2-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990.

Stijging van het percentage panden dat geen verhoogde kans op wateroverlast bij hevige regen heeft van 88% naar 90%.

Tenminste 15.000 bestaande woningen zijn verduurzaamd en 10.000 aardgas vrij of daarop voorbereid.

20 hectare groen erbij in 2022 t.o.v. 2018.

Binnen vier jaar start bouw van 18.000 nieuwe woningen.

TAAKVELD 1

Beheer overige gebouwen en gronden

Vastgoed en gronden inzetten als middel voor behalen maatschappelijke doelen.

Goed rentmeesterschap uitoefenen: waarde behoud van bezittingen.

Sturing geven aan en handhaving van het gebruik van onroerend goed: met privaatrechtelijke instrumenten stuurt de gemeente op het gebruik van onroerende zaken die aan derden in erfpacht of in eigendom zijn of worden gegeven en beheert de contracten.

TAAKVELD 2

Cultureel erfgoed - Monumenten

In dit taakveld zijn de werkzaamheden ondergebracht die te maken hebben met de beschermde monumenten, de stadsgezichten en overige objecten met cultuurhistorische waarde. De thematische Erfgoedagenda Rotterdam is gericht op zowel bescherming en instandhouding als ook op het ontwikkelen van kennis en het beschikbaar stellen daarvan door onder meer cultuurhistorisch onderzoek, publicatie en publieksactiviteiten.

TAAKVELD 3

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Het initiëren en sturen van ruimtelijke ontwikkelingen door actief gemeentelijk grondbeleid: verwerving, verkoop, sanering, bouwrijp maken en inrichten van gronden.

TAAKVELD 4

Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving.

Dit taakveld bevat de activiteiten voor bescherming en verbetering van het milieu waaronder de energietransitie en het verbeteren van de luchtkwaliteit, de bescherming en de sanering van de kwaliteit van de bodem en de atmosfeer, de beheersing van geluidhinder, de bescherming tegen straling en het verplaatsen van milieuhinderlijke bedrijven.

TAAKVELD 5

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap

Een aantrekkelijke en leefbare stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

Meer gezonde Rotterdammers die bewegen, spelen, sporten, ontmoeten, ontspannen en recreëren.

Een investering in de doorontwikkeling van de klimaatadaptieve deltastad.

Samenwerking met Rotterdammers en gedeeld eigenaarschap.

TAAKVELD 6

Ruimtelijke ordening - Ontwikkeling

Ontwikkelen van een integrale omgevingsvisie en strategie voor de ontwikkeling en groei van de stad.

Zorgen voor de implementatie van de Omgevingswet.

Zorgen voor actuele, flexibele en toekomstgerichte juridische kaders voor de ontwikkeling van de stad.

TAAKVELD 7

Wonen en bouwen

Groei van de woningvoorraad en aantrekkelijke woonmilieus.

Woningvoorraad met toekomstwaarde.

Basis op orde.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid			Bron
Hernieuwbare elektriciteit	%	Streefwaarde	N.v.t.	RWS
		Realisatie	15,9 (2017)	
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	Streefwaarde	N.v.t.	CBS
		Realisatie	166 (2018)	
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Streefwaarde	N.v.t.	Basisregistratie adressen en gebouwen
		Realisatie	2,4 (2016)	
Demografische druk (groene + grijze druk tov 20-64)	%	Streefwaarde	N.v.t.	CBS
		Realisatie	58,4% (2019)	
Meer informatie over de BBV-indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl .				

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Stedelijke inrichting en ontwikkeling	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	281.220	324.340	295.430	-28.910

Bijdragen rijk en medeoverheden	14.596	23.913	25.435	1.521
Financieringsbaten	0	0	187	187
Overige opbrengsten derden	263.868	294.730	246.812	-47.917
Overige baten	2.755	5.697	22.996	17.299
Lasten exclusief reserves	394.542	458.037	385.800	-72.237
Apparaatslasten	137.881	163.601	160.370	-3.231
Inhuur	17.695	38.339	31.049	-7.291
Overige apparaatslasten	2.913	2.636	2.239	-397
Personeel	117.273	122.626	127.083	4.457
Intern resultaat	-123.603	-126.562	-124.575	1.988
Intern resultaat	-123.603	-126.562	-124.575	1.988
Programmalasten	380.263	420.998	350.005	-70.994
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	234.049	256.227	207.154	-49.073
Kapitaallasten	95.618	102.239	95.209	-7.030
Overige programmalasten	16.371	15.230	23.367	8.138
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	34.225	47.303	24.275	-23.029
Saldo voor vpb en reserveringen	-113.322	-133.697	-90.370	43.327
Saldo voor reserveringen	-113.322	-133.697	-90.370	43.327
Reserves	84.855	122.506	69.232	-53.274
Onttrekking reserves	91.267	135.150	84.694	-50.456
Toevoeging reserves	6.412	14.119	16.938	2.819
Vrijval reserves	0	1.475	1.475	0
Saldo	-28.468	-11.192	-21.139	-9.947

x

Vergelijking begrotingssaldi Stedelijke inrichting en ontwikkeling

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021

- 28.468

Eerste Herziening 2021	- 45.124
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 23.348
10-maandsrapportage 2021	- 11.192
Realisatie 2021	- 21.139

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Erfpacht	-7.689	-3.163	0	-4.526
2. Vastgoed Verkopen	-21.995	-7.332	0	-14.663
3. Voorziening Schiekadeblok	0	10.776	0	-10.776
4. WABO-leges	6.418	0	0	6.418
5. Grondzaken	-20.037	-12.186	4.812	-3.039
6. Nieuw-Kralingen	2.648	0	0	2.648
7. Project Collectiegebouw (Boijmans van Beuningen)	3.211	2.441	0	770
8. Feyenoord City grondverkoop	1.500	0	0	1.500
9. Onderhoud vastgoed	0	-2.887	0	2.887
10. Huuropbrengsten vastgoed	1.111	0	0	1.111
11. Terugontvangen subsidies NPRZ projecten	0	-6.411	-2.819	3.592
12. Overige afwijkingen	5.923	-53.475	-55.267	4.131
Totaal afwijkingen	-28.910	-72.237	-53.274	-9.947

Het saldo van dit programma bedraagt € 9,9 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Erfpacht

De erfpachtbaten komen netto lager uit dan begroot (€ 3,7 mln). De tegenvaller betreft de incidentele baten uit uit conversies en ontheffingsvergoedingen door het wijzigen van de gebruiksbepalingen van grondcontracten. De gemeente kan maar beperkt of niet sturen op deze baten. In de 10-maandsrapportage is dit risico reeds benoemd.

2. Vastgoed Verkopen

De verkoopopbrengst is € 14,7 mln lager dan begroot. Een belangrijke oorzaak hiervan is het zogenaamde Didam-arrest. Het effect van deze uitspraak is dat verkopen niet zonder meer onderhands kunnen worden gedaan. Om

die reden is een deel van de voor 2021 geplande onderhandse verkopen opgeschort. Daarnaast is een deel van de verkooptransacties niet in 2021 afgerond. Oorzaken daarvan zijn ondermeer dat er in aantal gevallen nog geen overeenstemming met de kopende partij is, er in een aantal gevallen vertraging is ontstaan in het afgeven van de omgevingsvergunning en dat er negatief advies vanuit de wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (BIBOB) is gegeven. De in 2021 niet gerealiseerde verkopen schuiven door en worden in de volgende jaren uitgevoerd.

3. Voorziening Schiekadeblok

Voor de ontwikkellocatie Schiekadeblok is een aanvullende voorziening gevormd van € 10,8 mln. Dit is noodzakelijk in verband met de verslaggevingsregels van de BBV en in lijn met het meest recente ontwikkelscenario.

4. WABO-leges

De baten voor de leges Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) zijn € 6,4 mln hoger dan begroot. Dit komt door € 7 mln hogere baten gerelateerd aan de aanvragen uit 2020. De belangrijkste oorzaken zijn de veel hogere vastgestelde bouwsommen dan in 2020 opgegeven door de aanvragers en een hogere realisatie ten opzichte van het eind 2020 opgenomen recht voor nog niet ontvankelijk verklaarde plannen. De baten gerelateerd aan de aanvragen uit 2021 zijn € 600 lager dan begroot.

5. Grondzaken

Het resultaat van Grondzaken is € 3 mln negatief door verliesnemingen op de grondexploitaties.

De totale resultaatneming van € 30,7 mln is € 2,3 mln lager dan begroot. Voor het eerst is de resultaatneming lager dan begroot. Wel is de oorspronkelijke begroting van € 12 mln ruimschoots gehaald.

6. Nieuw-Kralingen

De verkoopopbrengst van grond van de Gebiedsontwikkeling Nieuw-Kralingen is € 2,6 mln. Deze opbrengst zal conform raadsvoorstel gebruikt worden om de toekomstige kapitaallasten van de verplaatsing van de ir. P. Kosterlaan te compenseren. Vanwege de BBV is het niet mogelijk deze opbrengst direct ten laste te brengen van dit project. Om deze middelen beschikbaar te houden voor het betalen van de toekomstige kapitaallasten wordt een bestemmingsvoorstel gedaan voor € 2,6 mln.

7. Project Collectiegebouw (Boijmans van Beuningen)

Het saldo van kosten en opbrengsten wijkt € 770 af. Dit is te verklaren doordat er meerwerk gedeeltelijk is doorgeschoven naar boekjaar 2022.

8. Feyenoord City grondverkoop

Er zijn incidentele baten van € 1,5 mln als gevolg van de verkoop van grond in Feyenoord City.

9. Onderhoud vastgoed

De onderhoudskosten vastgoed zijn € 2,9 mln lager dan begroot. De reden hiervan is een aantal offertetrajecten die door onderhandelingen langer heeft geduurd en een verzadigde markt. Voor aangegane verplichtingen in onderhoudswerkzaamheden en niet uitgevoerde maar geplande asbestsaneringswerkzaamheden zijn bestemmingsvoorstellen ingediend voor in totaal € 2,9 mln.

10. Huuropbrengsten vastgoed

De huuropbrengsten vastgoed zijn € 1,1 mln hoger dan begroot. De afwijking zit grotendeels bij Ahoy. De huuropbrengsten zijn een percentage van de omzet. De verwachte omzet die gebruikt is om de begroting naar beneden bij te stellen vanwege het verwachte corona effect is lager dan de feitelijke omzet.

11. Terugontvangen subsidies NPRZ projecten

Door een hoger geraamde korting van de verhuurdersheffing is € 3,6 mln minder subsidie benodigd voor het project Mijntuinbuurt blok 1+2. Voor het project Urkersingel is een bedrag van € 2,8 mln aan reserves toegevoegd in verband met een aanpassing in de samenwerkingsovereenkomst met Woonbron.

12. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldo-niveau, die leiden tot een voordeel van € 4,1 mln.

Omschrijving programma

Fijn wonen en leven in Rotterdam begint bij een fijne woning in een prettige, groene buurt voorzien van alle essentiële voorzieningen en infrastructuur (water, riool, energie, groen, fietspaden etc). Nieuwe of huidige bewoners moeten in onze stad een woning van hun wensen en mogelijkheden kunnen vinden. De komende jaren zal de stad en het aantal inwoners flink gaan groeien. We bouwen kwalitatieve, duurzame en toekomstbestendige woningen voor elke portemonnee, waarbij huizen voor de middeninkomens prioriteit hebben. Door de doorstroming op de woningmarkt te bevorderen en kantoren en winkels te transformeren tot woningen, kunnen ook meer mensen een fijne woonplek in Rotterdam vinden.

Bouwen en ontwikkelen in Rotterdam moet voor nu en voor de lange termijn. Wonen in Rotterdam wordt toekomstbestendiger en klimaatadaptiever. We anticiperen op ontwikkelingen op het gebied van klimaat en onze bevolkingssamenstelling, we zorgen voor groen en mooie buitenruimte, een veilige en gezonde ondergrond.

De gemeente doet dit door de ontwikkeling en groei van de stad goed te plannen. We koppelen de bouwopgave van nu aan de lange termijn ontwikkeling van de stad. Onder andere de klimaatopgaven uit het Akkoord van Parijs vragen om een transitie hoe we de stad inrichten en ontwikkelen.

De gemeente werkt hieraan door zich in te zetten voor een duurzaam en energiezuinig Rotterdam, met een betere luchtkwaliteit. Daarvoor werken we aan belangrijke overeenkomsten, zoals het Klimaat- en energieakkoord. En werken we aan lange termijn visies en kaders die terug gaan komen in de omgevingswet en omgevingsvisie die nu ontwikkeld worden. Daarnaast voert de gemeente de wettelijke taken uit, zoals de behandeling van aanvragen om een omgevingsvergunning, aandacht voor erfgoed en het maken van bestemmings- (en straks omgevings-) plannen.

Door bovenstaande inzet te combineren met de sociale en economische context wordt gebouwd aan de weerbaarheid en veerkracht (de resilience) van de mensen, de organisaties en de systemen in de stad.

Dit doet de gemeente uiteraard niet alleen. Bewoners en ondernemers dragen bij aan een fijne stad door eigen initiatieven, bijvoorbeeld meer groen, betere speelruimte voor de kinderen, een prettige en gezellige buitenruimte en het oprichten van energie-coöperaties of buurtontmoetingsplekken. De gemeente faciliteert dergelijke initiatieven graag.

Beheer overige gebouwen en gronden

Pagina 70

Beheer overige gebouwen en gronden.

Vastgoed en gronden inzetten als middel voor behalen maatschappelijke doelen.

Goed rentmeesterschap uitoefenen: waarde behoud van bezittingen.

Sturing geven aan en handhaving van het gebruik van onroerend goed: met privaatrechtelijke instrumenten stuurt de gemeente op het gebruik van onroerende zaken die aan derden in erfpacht of in eigendom zijn of worden gegeven en beheert de bijbehorende contracten.

Voortgang 2021

Bestuursopdracht

Om 'in control' te komen heeft het college op 16 juli 2019 de bestuursopdracht Toekomstbestendig Sturen en Begroten Vastgoed vastgesteld. In 2021 is de laatste fase van de bestuursopdracht uitgevoerd. Er is onderzocht welke beleidsmatige keuzes op het gebied van vastgoed gemaakt kunnen worden om de structurele financiële problematiek op te lossen. De voorstellen om te komen tot sluitende afspraken over de kostendekkende huur, inclusief verrekeningssystematieken voor ontwikkeling, beheer en onderhoud zijn verwerkt in de begroting. De

kosten landen hierdoor op de juiste programma's. Vanaf 2024 dienen binnen deze programma's bestaande middelen aangesproken te worden om deze kosten te dragen. Het deel dat niet aan de overige programma's toebedeeld kan worden, wordt ten laste gebracht van de algemene middelen. De uitkomsten zijn in de meerjarenbegroting verwerkt.

In 2021 is tevens gewerkt aan de aanscherping van de spelregels en zijn de resultaten van de bestuursopdracht geborgd in de organisatie. Ook is invulling gegeven aan de strategische adviesrol.

Duurzaamheid

De gemeente Rotterdam heeft de ambitie om als organisatie CO2 klimaatneutraal te zijn in 2050. Daar hoort een duurzame vastgoedportefeuille bij. Het in beeld brengen van de kosten vormde een onderdeel van de Bestuursopdracht. Vastgoed heeft de kosten van de ambities voor de gehele portefeuille doorgerekend. Voor een deel van de portefeuille is vervanging het middel om de ambities te bereiken. Deze vervangingsopgave is opgenomen in de Integrale Huisvestingsplannen (IHP's) per portefeuille. Voor de bestaande bouw wordt met de meerjarenonderhoudsplannen de verduurzaming ingezet en worden deze aan de natuurlijke onderhoudsmomenten gekoppeld. In 2021 is gestart om ook voor de niet te vervangen objecten demeerjarenonderhoudsplanningen te verduurzamen, de zogenoemde duurzamemeerjarenonderhoudsplanningen (DMJOP's). In een visiedocument is vastgelegd hoe we dat gaan doen. Deze is vertaald naar de Leidraad voor het opstellen en actualiseren van demeerjarenonderhoudsplanningen, die wordt gebruikt bij de opdrachtverstrekking voor de actualisaties. Met deze aanpak zullen in alle meerjaren onderhoudsbegrotingen binnen vier jaar de verduurzamingseisen zijn opgenomen.

Bij het verduurzamen van gebouwen moeten deze minimaal voldoen aan degeldende wetten en regels. Overheidsgebouwen hebben volgens de Europese richtlijn Energy performance of buildings Directive (EPBD) een voorbeeldfunctie. Daarom moeten nieuwe overheidsgebouwen bij aanvraag van de omgevingsvergunning minimaal aan de BijnaEnergie neutrale Gebouwen eisen (BENG) voldoen. Ook moet rekening worden gehouden met de milieubelasting van toegepaste materialen. Voor bestaande gebouwen geldt dat ze aan de erkende maatregellijst van het Activiteitenbesluit en aan de labelverplichtingen moeten voldoen. Bij de bestuursopdracht is afgesproken dat naast de wettelijke verplichtingen, altijd rendabele maatregelen worden toegepast en wanneer gebouwen nog lang in de portefeuille blijven ook de zogenaamde no-regret.

Risico's

Gevolgen Corona-pandemie.

De uitbraak van het Coronavirus heeft ook impact op Vastgoed. De effecten voor de afdeling Vastgoed zijn hieronder opgenomen. Op 2 maart 2021 is de Herziene Coulancregeling verhuur gemeentelijk vastgoed door het college vastgesteld en naar de raad ter kennisname gestuurd. Bij de voorjaarsnota 2021 is € 10 mln aan middelen vrijgemaakt om de regeling te bekostigen.

Door de bijna 1.100 aangeschreven huurders zijn er in totaal 232 aanvragen ingediend. Daarvan zijn er 150 goedgekeurd en 68 zijn afgewezen. Daarnaast zijn 14 dossiers in verband met het niet aanleveren van de benodigde informatie, niet in behandeling genomen. Nagenoeg alle afwijzingen zijn gebaseerd op het niet voldoen aan de voorwaarde van een minimaal omzetverlies van 30%.

Er is uiteindelijk voor € 1,6 mln aan kwijtscheldingen toegekend, terwijl we bij de start van de regeling rekenden op ca. 500 toekenningen.

Over het geheel bekeken, zien we meerdere verklaringen voor de lagere aantallen aanvragen dan in eerste instantie werd verwacht:

- Veel huurders konden geen omzetverlies van minimaal 30% aantonen.
- Er is van meerdere kanten, met name door het Rijk, royaal steun verleend en de regeling kende een verrekening met andere subsidies/tegemoetkomingen (die bij de omzet opgeteld werden), waardoor er geen omzetverlies van minimaal 30% meer aangetoond kon worden.
- Wellicht heeft voor een kleine groep het overleggen van gedetailleerde omzetcijfers een drempel gevormd.

Vanaf 1 juli 2021 wordt de huur voor gemeentelijke panden weer regulier gefactureerd. Met huurders die, al dan niet na gedeeltelijke kwijtschelding, nog betalingsachterstand hebben als gevolg van de Coronabeperkingen, zijn en worden afspraken gemaakt om deze achterstand in te lopen.

Op het moment dat de Coronamaatregelen van kracht werden (eind maart 2020) bedroeg de totale huurachterstand voor panden in beheer bij de gemeente en de externe beheerder (betaalachterstand van 3 maanden na factuurdatum) € 4,1 miljoen. In september 2021 was deze achterstand opgelopen naar € 10,2 miljoen. Per saldo is de debiteurenpositie dus met 6,1 miljoen euro verslechterd.

Alles overziend, zou het kunnen zijn dat SO Vastgoed, ondanks de huurcoulanceregeling, in 2022 en 2023 flinke bedragen als gevolg van wanbetaling en faillissementen zal moeten afschrijven. Dit kunnen we nu nog niet overzien. Deze afschrijvingen zullen moeten worden opgevangen binnen de bestaande voorziening die daarvoor beschikbaar is. Mogelijk is deze voorziening ontoereikend en zijn er aanvullende middelen nodig.

Brandstofverkooppunten.

Een deel van de huurinkomsten van brandstofverkooppunten is omzet gerelateerd. Veilingopbrengsten zijn afhankelijk van de markt. Van invloed op veiling- en huuropbrengst zijn: toenemende elektrificatie van het wegverkeer, toekomstige zero-emissiezones en Covid-19. Deze factoren zullen een negatieve invloed gaan hebben op de hoogte van de huurinkomsten de komende jaren.

Leegstand.

De leegstand is momenteel niet hoog. Doordat tijdens de Coronaperiode uitstel van betaling is verleend, zijn er relatief weinig huuropzeggingen geweest. Onduidelijk is nog hoe zich dit in de komende periode zich ontwikkelt. Ondernemers hebben naast de vaste lasten ook te maken met veranderende koopstromen, een langer lopend proces dat door de pandemie versterkt is.

Vastgoedmarkt.

De vastgoedmarkt (verkoop) lijkt op zich niet heel ernstig beïnvloed te worden door de coronacrisis. Door slim te schuiven tussen de jaarschijven verkopen (winkels en horecapanden later verkopen, omdat de markt daarvoor nu slechter is) wordt strategisch het beste moment voor verkoop bereikt. Een groot probleem bij verkoop is het

zogenaamde in november 2021 gewezen zeer bijzondere Didam arrest gebleken, dat in het kader van het Gelijkheidsbeginsel een zekere mate van openbaar aanbieden van te verkopen gemeentelijk onroerend goed eist. Diverse geplande onderhandse verkopen (onder meer aan zittende huurders) zijn hierdoor vertraagd, dan wel moeten ze op een andere wijze worden overgedaan. Dit heeft grote gevolgen gehad voor het aantal verkochte panden en de daarbij behorende verkoopopbrengst. Deze opbrengsten zullen uiteraard de komende jaren alsnog worden gerealiseerd.

Reclameopbrengsten.

Met de reclame exploitanten wordt overleg gevoerd over de manier waarop in deze sector de achterstanden op de concessievergoeding, waarvoor eveneens uitstel van betaling vanwege de Corona crisis heeft gegolden worden ingelopen. Met twee van de die exploitanten zijn sluitende afspraken gemaakt.

Het proces rondom het vaststellen van de verkooplijst is mede naar aanleiding van wensen vanuit de gemeenteraad aangescherpt. Het gaat enerzijds om aandacht voor de juiste strategische afwegingen ten aanzien van ons gemeentelijk vastgoed, voordat verkoop definitief opgestart wordt en anderzijds om te zorgen dat bij de uiteindelijke verkoop panden worden verkocht aan de juiste partij, voor de juiste prijs. De aanpak t.a.v. het verkopen van gemeentelijk vastgoed bestaat uit twee delen. Ten eerste het proces om te komen tot een gedragen verkooplijst, waarbij we de relevante stakeholders in de stad van tevoren betrekken en ten tweede het feitelijke verkoopproces conform de uitgangspunten uit de Kadernota Vastgoed.

Doelstellingen 2021

Het proces rondom het vaststellen van de verkooplijst is mede naar aanleiding van wensen vanuit de gemeenteraad aangescherpt. Het gaat enerzijds om aandacht voor de juiste strategische afwegingen ten aanzien van ons gemeentelijk vastgoed, voordat verkoop definitief opgestart wordt en anderzijds om te zorgen dat bij de uiteindelijke verkoop panden worden verkocht aan de juiste partij, voor de juiste prijs. De aanpak t.a.v. het verkopen van gemeentelijk vastgoed bestaat uit twee delen. Ten eerste het proces om te komen tot een gedragen verkooplijst, waarbij we de relevante stakeholders in de stad van tevoren betrekken en ten tweede het feitelijke verkoopproces conform de uitgangspunten uit de Kadernota Vastgoed.

De doelstelling was 153 objecten van het gemeentelijk vastgoed te verkopen in 2021 met een verwachte opbrengst van circa € 23,4 mln. Er zijn uiteindelijk 37 objecten in 2021 verkocht én geleverd. De verkoopopbrengst is daarmee € 14,7 mln lager dan begroot. Een belangrijke oorzaak hiervan is, zoals gezegd, het zogenaamde Didam-arrest. Het effect van deze uitspraak is dat verkopen niet zonder meer onderhands kunnen worden gedaan. Om die reden is een deel van de voor 2021 geplande onderhandse verkopen opgeschort en doorgeschoven naar volgende jaren. Daarnaast is een deel van de verkooptransacties niet in 2021 afgerond. Oorzaken daarvan zijn ondermeer dat er in aantal gevallen nog geen overeenstemming met de kopende partij is, er in een aantal gevallen vertraging is ontstaan in het afgeven van omgevingsvergunning, er negatief advies vanuit de BIBOB is gegeven en er in enkele gevallen op verzoek van directie SO om uitstel van de levering is verzocht. De in 2021 niet gerealiseerde verkopen worden wel gerealiseerd, maar schuiven ook door naar volgende jaren.

Wat hebben we bereikt?

Vastgoed en gronden inzetten als middel voor het behalen maatschappelijke doelen.

- De gemeente zorgt dat vastgoed en gronden in gemeentelijk bezit altijd op doelmatige wijze bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen. Prioriteit ligt bij inzet voor onderwijs, cultuur, sport en recreatie, zorg, veiligheid, welzijn, parkeren en concernhuisvesting.
- Indien er met het oog op korte en lange termijn ontwikkelingen in de stad een object na onderzoek niet meer bijdraagt aan de ondersteuning van beleidsdoelstellingen, dan verkoopt de gemeentedit object. Dit tenzij geoordeeld wordt dat het betreffende vastgoedobject als strategisch bezit wordt aangemerkt. Dan wordt een dergelijk object onderdeel van de strategische portefeuille. Tot aan het verkoopmoment wordt gezocht naar mogelijkheden om de objecten zo goed mogelijk te verhuren. Indien dit niet mogelijk is dan wordt er leegstandsbeheer geplaatst in de panden.

Goed rentmeesterschap uitoefenen

- De gemeente stuurt op optimaal onderhoud en verduurzaming van haar bezittingen. Daarmee wordt de toekomstwaarde van de gemeentelijke objecten geborgd.. In de toekomst zullen niet duurzame gebouwen geen of een lage waarde vertegenwoordigen. Onder verduurzaming valt in dit verband niet alleen energieuinig of neutraal, maar ook circulair qua materiaal gebruik en aangepast aan de klimaatsveranderingen.
- De gemeente zet gemeentelijke objecten in ten behoeve van de bevordering van urgente opgaven in de stad zoals energietransitie, groei en ontwikkeling van de stad.

Sturing geven aan en handhaving van het gebruik van onroerend goed

- De gemeente geeft in voorkomende gevallen sturing aan het gebruik van vastgoed in Rotterdamdat door de gemeente in erfpacht of in eigendom van derden is of wordt gegeven door middel van (privaatrechtelijke) contracten met bepalingen over onder meer het gebruik.
- De gemeente handhaaft het gebruik van de onroerende zaken voortvloeiende uit het contract.
- De gemeente verkoopt haar vastgoed openbaar en transparant conform de uitgangspunten van de Kadernota Vastgoed.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Goed rentmeesterschap uitoefenen

- De gemeente verduurzaamt zoveel mogelijk haar vastgoed. De investeringen hebben een dubbel effect: enerzijds bijdragen aan belangrijke maatschappelijke en economische transitie en veranderingen, anderzijds de waardevermeerdering en waardevastheid van het object zelf.

- De gemeente heeft een grote opgave in het verduurzamen van haar vastgoed conform de Europese afspraken (EPBD) en de beleidsdoelstelling in het Rotterdamse Duurzaamheidskompas. Hierbij wordt ook aansluiting gezocht bij maatschappelijke en economische transitie. In de portefeuilleafwegingen wordt gekeken of de opgave via vervanging nieuwbouw of bij onderhoud wordt meegenomen. Op de volgende opgaven wordt gestuurd:
- Energietransitie: omzetten van gemeentelijk vastgoed naar stadsverwarming of alternatieve bronnen en daar waar mogelijk inzetten voor energieopwekking, -opslag en -verdeling. Dit gebeurt o.a. met een versnelling met het project Zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed, het actief aansluiten van gemeentelijk vastgoed bij de pilot Aardgasvrij en daarbij te dragen aan Klimaatdeals uit het Rotterdams Klimaatakkoord.
- Klimaatadaptatie: er is aandacht voor een ontstende omgeving, wateropvang en hittestresswerende maatregelen. Gemeentelijke objecten worden waar mogelijk voorzien van groene daken. Voor 2021 en 2022 was is budget beschikbaar waarmee een groot aantal concrete maatregelen is en wordt uitgevoerd.
- Circulair: bij het ontwikkelen van gemeentelijke objecten is gestart met circulaire uitgangspunten. Zo wordt een materialenpaspoort (circulaire gebruik van materialen bevorderen) gevraagd en opgeslagen in het onderhoudssysteem. Een pilot met het op waarde zetten van bouwmaterialen door middel van een materialenpaspoort is gestart, waarbij hoort dat met circulariteit rekening wordt gehouden en is er een pilotproject circulaire renovatie opgestart
- Continu verbeteren centraal te stellen binnen het onderhoudsproces, zodat optimaal wordt aangesloten op de veranderende omgeving. Goed rentmeesterschap is een kerntaak en daarmee een mooi begin om het continu verbeteren te borgen. Het “verduurzamen” van gemeentelijke onderhoudsplannen ((D)MJOP's) en deze breder af te stemmen op de vastgoedstrategie, de duurzaamheidsambities en de bedrijfsprocessen, bieden de mogelijkheid om met het onderhoud een optimale bijdrage te leveren aan het realiseren van organisatie- en beleidsdoelstellingen en het voldoen aan wet- en regelgeving.
- De gemeente stoot alleen die objecten af, die niet meer ten nutte zijn voor de maatschappelijke en economische (beleids)doelen van de gemeente. Het betreft nu nog circa 250 vastgoedobjecten. Het gaat daarbij onder meer om woningen, winkel-, kantoor- en bedrijfspanden (veelal onderdeel van een groter complex met ook andere eigenaren) die niet (meer) nodig zijn vanuit een maatschappelijk doel, en voormalige gebouwen van onderwijs, sport en recreatie en gemeentewerken. Een beperkt aantal objecten is cultuurhistorisch waardevol en daarmee belangrijk dan wel beeldbepalend voor de stad of het gebied. Hierover wordt in samenspraak met de verschillende betrokken partijen bepaald hoe de cultuurhistorische waarde van deze objecten kan worden gewaarborgd waarbij deze objecten ook in de toekomst een blijvend goede functie hebben in de stad. Waar het niet in een recent vastgesteld bestemmingsplan is geregeld, wordt gekeken of we dit eventueel privaatrechtelijk moeten organiseren. Bij een aantal objecten is het van belang ze af te stoten om zodoende voor een gebied een nieuwe functie/gebruik mogelijk te maken. Voor de circa 500 grondpercelen wordt de verkoopbaarheid onderzocht.

Privaatrechtelijke instrument inzetten als middel voor het behalen van ruimtelijke, maatschappelijke en economische doelen

- Registratie van contracten bij het in erfpacht of eigendom geven van gemeentelijke onroerende zaken aan derden.
- Uitvoering geven aan afspraken die voortvloeien uit contracten, zoals canon factureren, indexeren/herzien en rechten omtrent koop.
- Sturing geven aan het gebruik van de onroerende zaak bij een contractmutatie zoals conversie van een tijdelijk erfpachtrecht naar eigendom, of bij een wijziging van de gebruiksbepaling.
- Sturing geven aan en/of handhaving van het gebruik van de onroerende zaak bij overdracht, verhuring, splitsing of uitoefening van het recht van eerste koop van onroerende zaken.
- Nakoming vorderen van afspraken die voortvloeien uit contracten, mede om onderminning te bestrijden.
- Elke burger kan rekenen op passende en betrouwbare dienstverlening
  - Betrouwbare en voorspelbare dienstverlening.
  - Adequate afhandeling van klachten en bezwaren
  - Aandacht voor de “Menselijke maat”.

Vastgoed en gronden inzetten als middel voor het behalen van maatschappelijke doelen

- De gemeente stuurt op optimale inzet van gemeentelijk vastgoed en gronden voor maatschappelijke doelen.

Maatschappelijke portefeuille

- Onderwijs: bijdragen aan een optimale beschikbaarheid en spreiding van scholen over de stad.
- Sport en recreatie: bijdragen aan een optimale balans tussen spreiding en clustering van velden, recreatieterreinen en gebouwen voor sport en recreatiedoeleinden.
- Kunst en cultuur: bijdragen aan optimale huisvesting van kunst- en cultuuractiviteiten.
- Zorg en welzijn: bijdragen aan een optimale beschikbaarheid voor zorg- en welzijnsactiviteiten en een spreiding van voorzieningen waar zorg wordt geboden voor kwetsbare of overlast-gevende personen.
- Parkeren: inzet van vastgoed dat bijdraagt aan de mobiliteitsbehoefte van deze stad.
- Concernhuisvesting: inzet van vastgoed om de huisvesting van de ambtenaren te laten aansluiten bij de richtlijnen die door het concern zijn meegegeven.

Niet-kernportefeuille

- Grond en water: zorgen voor goed beheer van binnenstedelijke havens en gronden. Gronden die geen bijdrage leveren aan de beleidsdoelen van de gemeente of behoren tot de strategische portefeuille, moeten uiteindelijk worden afgestoten (verkocht). Bedrijfsmatig Onroerend Goed: zorgen voor goed beheer van het bedrijfsmatig onroerend goed in de commerciële portefeuille met als doel om opbrengstoptimalisatie te realiseren bij uiteindelijke verkoop van de objecten.
- Wonen: Onder andere beheer van aangekocht vastgoed ten behoeve van gebiedsontwikkeling (Nationaal Programma Rotterdam Zuid). Ook wordt de reguliere woningportefeuille beheerd ten behoeve van een lopende exploitatie. Deze woningportefeuille is onderdeel van de verkoopportefeuille. Het moment van verkoop van de woningen is afhankelijk van de huur/gebruik situatie. Vanuit opbrengstmaximalisatie is het wenselijk om de woningen vrij van huur en gebruik te verkopen.
- Beheer gebiedsontwikkeling: beheer van aangekocht vastgoed ten behoeve van gebiedsontwikkeling en beheer van gemeentelijk vastgoed dat in opdracht van Gebiedsontwikkeling of Grondexploitatie aangehouden wordt zolang dat noodzakelijk is voor de planontwikkeling. Placemaking en regulier beheer (vaak: leegstandsbeheer) zijn van toepassing. Het beheer eindigt als het betreffende vastgoed wordt verkocht of gesloopt. Ook komt het voor dat het betreffende vastgoed herontwikkeld wordt door ofwel de gemeente of een ontwikkelende partij.
- Brandstofverkooppunten: de afdeling Vastgoed verhuurtgronden voor de exploitatie vantankstationslocaties. Jaarlijks worden de huurrechten van enkele locaties geveild. Hierbij wordt ingespeeld op de vraag naar 'nieuwe' vormen van brandstof-laadpunten. Er wordt door het uitvragen vansnelladersingespeeld op de toenemende vraag naar elektrisch rijden.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal te verkopen objecten commerciële portefeuille	Streefwaarde		94	115	153		
	Realisatie	65	68	106	37		

Het resultaat van de verkochte objecten is afhankelijk van de kwaliteit, type, ligging, metrage en vigerende boekwaarde. Het verkoop resultaat is 8,7 mln voor 2021.

Toelichting indicatoren

Met de streefwaarde wordt bedoeld het aantal objecten dat de gemeente voornemens is te verkopen en over te dragen aan een nieuwe eigenaar in het betreffende jaartal. Deze doelstelling wordt in de loop van het jaar door actualisatie van de verkooplijst bijgesteld. Mede als gevolg door de uitspraak van de Hoge Raad in het Didam arrest, kon de gemeente een substantieel deel van de geplande verkopen en leveringen niet realiseren. Daarnaast is een deel van de verkooptransacties niet in 2021 afgerond. Oorzaken daarvan zijn onder meer dat er in aantal gevallen nog geen overeenstemming met de kopende partij is, er in een aantal gevallen vertraging is ontstaan in het afgeven van omgevingsvergunning, er negatief advies vanuit de BIBOB is gegeven en er in enkele gevallen op verzoek van directie SO om uitstel van de levering is verzocht. De in 2021 niet gerealiseerde verkopen worden wel gerealiseerd, maar schuiven ook door naar volgende jaren.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Beheer overige gebouwen en gronden	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	154.371	156.919	137.007	-19.913
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	115	960	845
Financieringsbaten	0	0	2	2
Overige opbrengsten derden	154.221	156.654	133.629	-23.025
Overige baten	150	150	2.415	2.265
Lasten exclusief reserves	116.613	127.956	121.812	-6.144
Apparaatslasten	11.918	14.368	14.452	83
Inhuur	825	3.598	3.784	185
Overige apparaatslasten	195	186	221	35
Personeel	10.898	10.583	10.447	-136
Intern resultaat	-107.867	-114.373	-110.692	3.680
Intern resultaat	-107.867	-114.373	-110.692	3.680
Programmalasten	212.562	227.961	218.053	-9.908
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	105.460	113.466	104.119	-9.346
Kapitaallasten	90.653	99.187	91.934	-7.253
Overige programmalasten	16.371	15.230	21.921	6.692
Sociale uitkeringen	0	0	0	0
Subsidies en inkomensoverdrachten	79	79	79	0
Saldo voor vpb en reserveringen	37.758	28.963	15.194	-13.769
Saldo voor reserveringen	37.758	28.963	15.194	-13.769
Reserves	2.939	16.075	14.650	-1.425
Onttrekking reserves	3.139	16.575	15.150	-1.425
Toevoeging reserves	200	1.975	1.975	0
Vrijval reserves	0	1.475	1.475	0
Saldo	40.697	45.038	29.844	-15.194

Vergelijking begrotingssaldi Beheer overige gebouwen en gronden**2021**

Oorspronkelijke Begroting 2021	40.697
Eerste Herziening 2021	32.809
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	45.413
10-maandsrapportage 2021	45.038
Realisatie 2021	29.844

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Erfpacht	-7.689	-3.163	0	-4.526
2. Vastgoed verkopen	-21.995	-7.332	0	-14.663
3. Verhuur	1.111	0	0	1.111
4. Nieuw-Kralingen	2.648	0	0	2.648
5. Overige opbrengsten	867	0	0	867
6. Coulanceregeling vastgoed	386	-1.515	0	1.901
7. Project Collectiegebouw (Boijmans van Beuningen)	3.211	2.441	0	770
8. Vrijval bijdrage GGD	1.548	0	0	1.548
9. Project renovatie Boijmans van Beuningen	0	-2.185	0	2.185
10. Afwaardering vastgoed	0	2.627	0	-2.627
11. Voorziening Schiekadeblok	0	10.776	0	-10.776
12. Zakelijke lasten	0	-1.539	0	1.539
13. Onderhoud	0	-2.887	0	2.887
14. Overige kosten	0	-1.942	0	1.942
15. Onttrekking bestemmingsreserves	0	-1.425	-1.425	0
Totaal afwijkingen	-19.913	-6.144	-1.425	-15.194

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 15,2 mln. nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Erfpacht

De erfpachtbaten zijn € 3,7 mln lager uitgekomen dan begroot als gevolg van lagere incidentele baten uit conversies en ontheffingsvergoedingen door het wijzigen van de gebruiksbepalingen van grondcontracten. De gemeente kan maar beperkt of niet sturen op deze baten. In de 10-maands rapportage is dit risico reeds benoemd.

De programmalasten zijn € 0,9 mln hoger uitgevallen dan begroot. Zo is er meer juridische ondersteuning nodig geweest onder andere in verband met de voorbereiding van twee grote conversies waarvan de inkomsten naar verwachting in de begroting 2022 zullen landen en is meer ingehuurd dan begroot om de continuïteit van de werkzaamheden te kunnen waarborgen.

2. Vastgoed verkopen

De verkoopopbrengst is € 14,7 mln lager dan begroot. Een belangrijke oorzaak hiervan is het zogenaamde Didam-arrest. Dit is een uitspraak van de Hoge Raad die onder andere zegt dat “een overheidslichaam dat een onroerende zaak wil verkopen, gelegenheid moet bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen naar deze onroerende zaak, indien er meerdere gegadigden zijn voor de aankoop van de desbetreffende onroerende zaak of redelijkerwijs te verwachten is dat er meerdere gegadigden zullen zijn”. Het effect van deze uitspraak is dat verkopen niet zonder meer onderhands kunnen worden gedaan. Om die reden is een deel van de voor 2021 geplande onderhandse verkopen opgeschort. Daarnaast is een deel van de verkooptransacties niet in 2021 afgerond. Oorzaken daarvan zijn ondermeer dat er in aantal gevallen nog geen overeenstemming met de kopende partij is, er in een aantal gevallen vertraging is ontstaan in het afgeven van de omgevingsvergunning en dat er negatief advies vanuit de wet BIBOB (wet bevordering integriteitsbevordering openbaar bestuur) is gegeven. De in 2021 niet gerealiseerde verkopen schuiven door en worden in de volgende jaren uitgevoerd.

3. Huuropbrengsten

De huuropbrengsten zijn € 1,1 mln hoger dan begroot. De afwijking zit grotendeels bij Ahoy. De huuropbrengsten zijn een percentage van de omzet. De verwachte omzet die gebruikt is om de begroting naar beneden bij te stellen vanwege het verwachte corona effect is lager dan de feitelijke omzet.

4. Nieuw-Kralingen

De verkoopopbrengst van € 2,6 mln van grond van de Gebiedsontwikkeling Nieuw-Kralingen is verantwoord onder dit taakveld. Deze opbrengst zal conform raadsvoorstel gebruikt worden om de toekomstige kapitaallasten van de verplaatsing van de ir. P. Kosterlaan te compenseren. Vanwege de BBV is het niet mogelijk deze opbrengst direct ten laste te brengen van dit project. Om deze middelen beschikbaar te houden voor het betalen van de toekomstige kapitaallasten wordt een bestemmingsvoorstel gedaan voor € 2,6 mln.

5. Overige opbrengsten

De overige opbrengsten komen € 867 hoger uit dan begroot. Dit komt door subsidies die de gemeente heeft ontvangen. Door de onzekerheid over het wel of niet ontvangen van deze subsidies is ervoor gekozen om deze post niet in de begroting op te nemen.

6. Coulanceregeling vastgoed

De toegekende kwijtscheldingen zijn € 386 lager uitgekomen dan verwacht. Ook de uitvoeringskosten zijn lager dan verwacht. De aanvullende dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren ad € 1,5 mln is niet nodig; voorsnog kan het risico op oninbaarheid worden opgevangen in het reguliere budget voor dubieuze debiteuren.

7. Project Collectiegebouw (Boijmans van Beuningen)

De projectleiding van het project Collectiegebouw Boijmans van Beuningen is in handen van de gemeente en het project loopt financieel via de gemeentebegroting. Het saldo van kosten en opbrengsten wijkt € 770 af. Dit is te verklaren doordat er meerwerk gedeeltelijk is doorgeschoven naar boekjaar 2022.

8. Vrijval bijdrage GGD

In 2009 is vanuit de GGD een bijdrage verstrekt voor de onrendabele top van een te realiseren woonvoorziening. Deze woonvoorziening is niet gerealiseerd en de middelen bleven sindsdien beschikbaar voor een ander project. Omdat er op dit moment geen concrete verplichting en bestedingsdoel is moet het beschikbare bedrag van € 1,548 mln. vrijvallen.

9. Project renovatie Boijmans van Beuningen

De uitvoering van de verwijdering van asbest heeft vertraging opgelopen vanwege knelpunten in de uitvoering en door corona. Dit leidt tot een lagere realisatie dan begroot van € 2,2 mln. Hiervoor is een bestemmingsvoorstel ingediend.

10. Afwaardering Vastgoed

In lijn met de BBV-regels wordt ieder jaar een deel van de commerciële vastgoed objecten gewaardeerd. Als de marktwaarde lager is dan de boekwaarde dient afgewaardeerd te worden tot de marktwaarde. Hieruit volgt een afboeking van € 2,6 mln die voornamelijk wordt veroorzaakt door de afwaardering van Erasmus University College. De reden is het voornemen tot verkoop.

11. Voorziening Schiekadeblok

Voor de ontwikkellocatie Schiekadeblok is een aanvullende voorziening gevormd van € 10,8 mln. Dit is noodzakelijk in verband met de verslaggevingsregels van de BBV en in lijn met het meest recente ontwikkelscenario dat in 2021 is vastgesteld.

12. Zakelijke lasten.

De zakelijke lasten zijn € 1,5 mln lager dan begroot. Dit wordt o.a. veroorzaakt omdat aanslagen te laat ontvangen worden.

13. Onderhoud

De onderhoudskosten zijn € 2,9 mln lager dan begroot. De reden hiervan is een aantal offertetrajecten die door onderhandelingen langer heeft geduurd en een verzadigde markt. Voor aangegane verplichtingen in onderhoudswerkzaamheden en niet uitgevoerde maar geplande asbestsaneringswerkzaamheden zijn bestemmingsvoorstellen ingediend voor in totaal € 2,9 mln.

14. Overige kosten

De overige kosten komen € 1,9 mln lager uit dan verwacht. Dit is o.a. te verklaren door lagere energielasten en huurkosten.

15. Onttrekking bestemmingsreserves

De onttrekking van bestemmingsreserves en gerelateerde kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Deze worden doorgeschoven naar 2022. Dit betreft de Bestemmingsreserve Aanloopkosten depot Collectiegebouw, Bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR) – Monument GJ de Jongh, Bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam (IFR) - Katoenveem leegstandsbeheer, Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds – Green deal, Bestemmingsreserve groot onderhoud (MJOP), Bestemmingsreserve Renovatie museum Boijmans van Beuningen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Architectuurnota: Rotterdam Architectuurstad Rotterdam](#)
- [Grondprijsbeleid 2013](#)
- [Handboek Rotterdamse Stijl](#)
- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2020-2023 Rotterdam](#)
- Kader Stedelijke Ontwikkeling

- [Kadernota Vastgoed](#)
- [Meerjarenperspectief Grond en Vastgoed 2019](#)
- [Nieuw Rotterdams Welzijn 2016-2019 \(kadernotitie\)](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam \(Drift rapport\)](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn](#)
- [Rotterdamse Welstandsnota](#)
- [Stadsvisie](#)
- [Verhaal van de stad](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam 2019](#)
- Rotterdams Duurzaamheidskompas (December 2020)

Omschrijving taakveld

De gemeente Rotterdam had in 2021 zowel maatschappelijke als commerciële vastgoedobjecten in portefeuille. Vastgoed en gronden in gemeentelijk bezit worden ingezet ten bate van maatschappelijke doelstellingen en worden dusdanig beheerd dat ze toekomstbestendig zijn. Het bezit is geen doel op zich. Het verhogen van de kwaliteit van het Rotterdamse voorzieningenaanbod is wél een doel. De inzet is om hiertoe alleen de zogenaamde kernportefeuille aan gebouwen en gronden aan te houden, waarmee de maatschappelijk gewenste waarde kan worden gecreëerd. Dit betekent dat het gemeentelijke vastgoed moet bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen uit het coalitieakkoord en aan doelstellingen die zijn neergelegd in wet- en regelgeving (die zijn doorvertaald in beleidsprogramma's, zoals bij onderwijshuisvesting). Deze collegedoelelstellingen zijn en worden vormgegeven in plannen en programma's die leiden tot vragen naar (gemeentelijk) vastgoed. De kaders waarbinnen dit gebeurt met betrekking tot vastgoed zijn vastgesteld in de Kadernota Vastgoed. Door het hanteren van functioneel grondbeleid beheert de gemeente ruim 42.000 (grond)contracten van onroerende zaken die in erfpacht of in eigendom zijn uitgegeven door de gemeente.

Cultureel erfgoed - Monumenten

Pagina 71

Cultureel erfgoed - Monumenten

De gemeente Rotterdam draagt zorg voor haar gebouwde en aangelegde cultuurhistorisch erfgoed waaronder de beschermde monumenten en stadsgezichten. Dit wordt bereikt door middel van drie hoofdthema's: Bescherming en instandhouding, Kennisontwikkeling en Kennisoverdracht. De thema's zijn samengebracht in de Erfgoedagenda Rotterdam.

De gemeente Rotterdam zet gebouwd erfgoed in als aanjager bij transformaties en gebiedsontwikkelingen.

Voortgang 2021

In 2021 is gewerkt met de Rotterdamse Erfgoedagenda. De Erfgoedagenda, zet de koers en schetst de concrete activiteiten rond het gebouwde cultuurhistorisch erfgoed van Rotterdam. Naast de vergunningverlening betreft dit projecten die direct verbonden zijn met de bescherming en instandhouding van erfgoed.

In het kader van de 'Aanpak religieuze gebouwen' (Kerkenvisie) vindt onderzoek plaats en wordt gewerkt aan kennisdeling en draagvlakverbreding rond de herbestemming en verduurzaming van religieuze gebouwen. Als eerste aanspreekpunt voor de religieuze gemeenschappen is een 'Kerkenloods' benaderbaar.

In de aangenomen motie 'Versnelde toekomst voor erfgoed' is door de gemeenteraad gevraagd om een versnelling in het aanwijzen van gemeentelijke monumenten vanuit de bestaande selectielijsten. Eind 2021 heeft het College de meeste objecten op de selectielijst aangewezen. Voor een aantal objecten zal de procedure in 2022 worden afgerond.

In het kader van de toekomstige gestructureerde uitbreiding van het gemeentelijk monumentenbestand is in het vierde kwartaal van 2021 gestart met cultuurhistorisch onderzoek naar schoolgebouwen in Rotterdam en naar de waardevolle bebouwing uit de periode na 1965. Dit onderzoek zal in de jaren 2022 en 2023 worden voortgezet en leiden tot een cultuurhistorisch waarderingskader en een selectie ten behoeve van een mogelijke aanwijzing van objecten als beschermd gemeentelijk monument.

De nieuwe Erfgoedverordening Rotterdam is door de gemeenteraad in 2021 vastgesteld. Deze is zoveel mogelijk voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in het najaar van 2022 of in 2023. In het kader van de Omgevingswet hebben er in 2021 ook diverse andere voorbereidende werkzaamheden plaatsgevonden. Het onderwerp cultuurhistorie is bijvoorbeeld opgenomen in de Rotterdamse Omgevingsvisie die in december 2021 is vastgesteld. Het voortbouwen op erfgoed en bestaande kwaliteiten is één van de drie principes van goede groei waarop alle toekomstige ontwikkelingen gebaseerd moeten zijn.

Er is in 2021 gewerkt aan de actualisatie van de Erfgoedagenda Rotterdam die in het eerste kwartaal van 2022 zal worden aangeboden.

Wat hebben we bereikt?

Bescherming en instandhouding

Bescherming en instandhouding van het gebouwde en aangelegde cultuurhistorisch erfgoed waaronder de beschermde monumenten en stadsgezichten (thema 1 van de Erfgoedagenda).

Kennisontwikkeling: Geschiedenis in beeld

Gericht op het toepassen van instrumenten voor stadsonderzoek en het inzichtelijk maken van cultuurhistorische waarden (thema 2 van de Erfgoedagenda).

Kennisoverdracht: Het vertelde verhaal

Gericht op het ontsluiten en verspreiden van cultuurhistorische informatie en het verbreden van draagvlak (thema 3 van de Erfgoedagenda).

Stimuleren van de inzet van erfgoed als aanjager bij transformaties en gebiedsontwikkelingen

De gemeente Rotterdam zet gebouwd erfgoed in als ontwikkelkracht bij de belangrijke transitie in de stad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bescherming en instandhouding

- Beoordeling en advisering over bouwinitiatieven, de vergunningverlening bij beschermde monumenten en stadsgezichten.
- Het aanwijzen van nieuwe gemeentelijke monumenten waaronder de Maassilo, het bedrijfsverzamelgebouw Zuidplein en de directeurswoningen van de voormalige gevangenis aan de Noordsingel.
- Cultuurhistorische Verkenningen voor gebieden, zoals bijvoorbeeld Kralingen en Hoogvliet.
- Inbrengen van cultuurhistorische kennis bij plan- en gebiedsontwikkeling en bestemmingsplannen, zie ook bij de Cultuurhistorische Verkenningen die dit jaar zijn gemaakt.
- Inpassen van cultuurhistorische kennis binnen de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet.
- Het siteholderschap van de Van Nellefabriek UNESCO Werelderfgoed.
- Structureel contact onderhouden met de Rotterdamse erfgoedpartners en burgers.
- De uitvoering van de Erfgoedagenda als onderdeel van het monumentenbeleid. Deze bouwt voort op het bestaande wettelijk instrumentarium, waaraan nieuwe op de Rotterdamse situatie toegesneden projecten zijn toegevoegd. Ze zijn samengebracht in thema's.

Kennisontwikkeling: Geschiedenis in beeld

- Religieus Erfgoed - thematisch onderzoek, inventarisatie, waardering, kennisverbreding en onderzoek naar draagvlak
- Schoolgebouwen - thematisch onderzoek, inventarisatie, waardering, kennisverbreding en onderzoek naar draagvlak.
- Post 65 - voorbereidingen thematisch onderzoek, inventarisatie, waardering, kennisverbreding en onderzoek naar draagvlak. In 2021 is gestart met een voor iedereen raadpleegbare en aanvullbare inventarisatie (<https://wakelet.com/@post65010>)

Kennisoverdracht: Het vertelde verhaal

- De publicaties in de serie Rotterdams Erfgoed zijn voortgezet. Deze uitgaven brengen een gebouw, gebied of moment onder de aandacht en verbinden dit met een actuele gebeurtenis. Eind 2021 is er een boekje verschenen over de Beijerlandse laan in het kader van het verbeteren van de uitstraling en de veiligheid van deze historische straat door de Alliantie Hand in Hand. Gelijktijdig met de Open Monumentendag verscheen eerder dit jaar een boekje over de Rotterdamse koopmanshuizen.
- Het aanbrengen van het Rotterdams monumentenschildje op monumentale panden die in het bezit zijn van de gemeente. Particuliere eigenaren van monumenten worden uitgenodigd om ook zelf een schildje aan te brengen. Deze worden gratis ter beschikking gesteld. Hiermee maakt Rotterdam haar erfgoed beter zichtbaar in de stad.
- Gemeente Rotterdam is betrokken bij de totstandkoming van de jaarlijkse Open Monumentendag Rotterdam die in 2021 het koloniale en slavernijverleden van Rotterdam als hoofdthema had.
- In het kader van het religieuze erfgoed is er in de Architectuurmaand 2021 een bijeenkomst geweest als voorbereiding op de themaweek over Rotterdamse gebedshuizen in 2022.
- In 2021 is een aantal maal overleg gevoerd met de Stichting Platform Wederopbouw Rotterdam en is mede redactie gevoerd over de artikelen in het Rotterdams Jaarboekje van Roterodamum.

Stimuleren van de inzet van erfgoed als aanjager bij transformaties en gebiedsontwikkelingen

Ook in de nota Rotterdam Architectuurstad wordt het gebouwde erfgoed in Rotterdam nadrukkelijk geprofileerd als aanjager en inspiratiebron voor nieuwe ontwikkelingen in de stad. Daarnaast zijn in de in december vastgestelde Omgevingsvisie het voortbouwen op erfgoed en identiteit als principe van goede groei opgenomen. Zo wordt gestimuleerd dat ook bij de grote gebiedsontwikkelingen en transitie het erfgoed en de eigenheid in een vroeg stadium wordt meegenomen.

Wat kost het?

Overzicht van baten en lasten Cultureel erfgoed - Monumenten	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	25	25
Overige opbrengsten derden	0	0	25	25
Lasten exclusief reserves	609	743	526	-217
Intern resultaat	223	247	161	-86
Intern resultaat	223	247	161	-86
Programmalasten	386	496	365	-132

Inkopen en uitbestede werkzaamheden	267	300	198	-102
Subsidies en inkomensoverdrachten	119	196	166	-29
Saldo voor vpb en reserveringen	-609	-743	-501	242
Saldo voor reserveringen	-609	-743	-501	242
Reserves	0	-713	-788	-75
Onttrekking reserves	0	75	0	-75
Toevoeging reserves	0	788	788	0
Saldo	-609	-1.456	-1.289	167

X

Vergelijking begrotingssaldi Cultureel erfgoed - Monumenten	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 609
Eerste Herziening 2021	- 1.450
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 1.456
10-maandsrapportage 2021	- 1.456
Realisatie 2021	- 1.289

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	25	-217	-75	167
2. Invullen	Invullen	Invullen	Invullen	Invullen
3. Invullen	Invullen	Invullen	Invullen	Invullen
4. Invullen	Invullen	Invullen	Invullen	Invullen
5. Invullen	Invullen	Invullen	Invullen	Invullen
Totaal afwijkingen	Invullen	Invullen	Invullen	Invullen

Het saldo van dit taakveld bedraagt ... voordelig/nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Diverse afwijkingen

Het budget op het taakveld Cultureel erfgoed - Monumenten kent in 2021 een klein positief resultaat van € 167 door minder interne lasten, minder programmalasten en een lagere onttrekking uit de reserve Muziekkoepeel.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Erfgoedwet](#)
- [Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht](#)
- [Erfgoedverordening Rotterdam 2020](#)
- [Omgevingsvisie Rotterdam 2021](#)
- [Beleidsbrief Erfgoed Telt 2018](#)
- [Erfgoedagenda 2017 - 2020](#)
- [Handboek opstellen en borgen Cultuurhistorische Verkenningen](#)
- [Kadernotitie Cultuurhistorie in bestemmingsplannen](#)
- [Visie Collectie Rotterdam](#)
- [Rotterdam Architectuurstad](#)
- [Kaart van de Stad](#)
- [Welstandsnota | Rotterdam.nl](#)
- [Stadvisie-Rotterdam 2030](#)

Omschrijving taakveld

Rotterdam staat internationaal weliswaar bekend als stad van moderne architectuur, maar er is in de stad ook een volwassen monumententraditie. De rijksmonumenten, de gemeentelijke monumenten, beeldbepalende panden, beschermde stadsgezichten én een UNESCO Werelderfgoedlocatie vertellen het verhaal van de bijzondere geschiedenis van Rotterdam. Gebouwd in het verleden, maar klaar voor de toekomst.

De cultuurhistorische verantwoordelijkheid van de gemeente heeft een basis in de wettelijke taken in het kader van de vergunningverlening en de instandhouding van monumenten en beschermde stadsgezichten. Sinds 1986 is er sprake van een Rotterdams monumentenbeleid. Anno 2021 wordt dit verwoord in de Erfgoedagenda Rotterdam.

In de Erfgoedagenda Rotterdam worden de ambities en activiteiten rond het gebouwde en aangelegde erfgoed van Rotterdam beschreven. De Erfgoedagenda wordt elke vier jaar geactualiseerd, verbreed en vernieuwd. De

geactualiseerde Erfgoedagenda Rotterdam 2022-2026 wordt in 2022 aangeboden en vormt de basis voor de invulling van het monumentenbeleid voor de jaren daaropvolgend. De activiteiten zijn gericht op de invulling van wettelijke taken vanuit de landelijke en gemeentelijke regelgeving (thema Bescherming en Instandhouding) en aangevuld met specifieke activiteiten binnen de thema's Kennisontwikkeling en Kennisoverdracht. Ieder jaar wordt de gemeenteraad inhoudelijk gerapporteerd via het college van B&W.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Pagina 72

Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Het initiëren en sturen van ruimtelijke ontwikkelingen door actief gemeentelijk grondbeleid: verwerving, verkoop, sanering, bouwrijp maken en inrichten van gronden.

Voortgang 2021

Externe ontwikkelingen:

- Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de wetgeving die de gemeente voorschrijft op welke wijze zij zich financieel moet verantwoorden. De BBV is continu in ontwikkeling. Vanuit het taakveld wordt de BBV nauwlettend gevolgd en worden wijzigingen die het grondbeleid en/of de grondexploitaties raken in de werkprocessen toegepast.
- De Hoge Raad heeft op 26 november 2021 in een arrest geoordeeld dat overheden die een onroerende zaak willen verkopen, in beginsel gelegenheid moeten bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen (Didam-arrest). Dit houdt in dat het overheidslichaam de koper moet selecteren aan de hand van objectieve, toetsbare en redelijke criteria en hierover vooraf informatie bekend moet maken. De lopende grondtransacties worden getoetst aan de hand van het arrest, beoordeeld en waar nodig vinden procesmatige maatregelen plaats. Ook wordt gewerkt aan het bijstellen van selectiecriteria en het herijken en aanpassen van procedures.

Interne ontwikkelingen:

- In 2021 zijn twee nieuwe grondexploitaties in uitvoering genomen: Toermalijn en Grote Beer. Ook zijn enkele lopende grondexploitaties herzien en bestuurlijk vastgesteld, onder andere de grondexploitaties Urkersingel, Tweebosbuurt, Laurenskwartier en Stadshart Hoogvliet.

- In 2021 zijn diverse voorbereidingsprojecten gestart ten behoeve van toekomstige grondexploitaties waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de groei van de stad. Voorbeelden hiervan zijn de voorbereidingsprojecten Parkhaven, Cultuurcampus en Piekstraat. Het aantal onderhanden voorbereidingsprojecten komt daarmee op 14.
- In 2021 heeft in aanloop naar het nieuwe grondbeleid de actualisatie van de sociale grondprijzen plaats gevonden. De doelstelling is om in 2022 het grondbeleid te completeren met de nu nog onder handen zijnde deelaspecten en actualisaties van het grond(prijs)beleid 2013.
- In 2021 zijn ondanks de krapte op de arbeidsmarkt vele nieuwe medewerkers aangetrokken, zowel junioren als ervaren medewerkers. Er is veel aandacht besteed aan het inwerken van deze nieuwe medewerkers.

Wat hebben we bereikt?

Bijdragen bouwopgave van 18.000 woningen

We hebben bijgedragen aan de groei van de stad door de inzet op de bouwopgave.

Via de eigen grondexploitaties is actief gestuurd op de realisatie van nieuwbouw, onder andere in Nesseland, Park16Hoven en Hoogvliet.

Tezamen met door marktpartijen geïnitieerde particuliere ontwikkelingen heeft dit bijgedragen aan de bouwopgave in Rotterdam.

Vertalen van gemeentelijke ambities naar grondexploitaties

De gemeentelijke beleidsdoelstellingen zijn en worden meegenomen in de realisatie van de opgave in de grondexploitaties. Wijzigingen in beleidsdoelstellingen kunnen een financieel effect hebben op de grondexploitaties.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vindt plaats tijdens de planvorming en uitvoering van gebiedsontwikkelingen door optimalisatie en bijsturing.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Actief investeren

We hebben de markt uitgedaagd tot het investeren in en realiseren van nieuwe ontwikkelingen in de stad. In 2021 zijn diverse bouwprojecten tot ontwikkeling gekomen en daarmee worden steeds meer gemeentelijke vast- en grondposities bebouwd of herontwikkeld.

Inzetten op gemeentelijke prioriteiten

We zetten de gemeentelijke investeringen actief in op de gemeentelijke prioriteiten (energietransitie, nieuwe economie en groei van de stad) en op de hoofdkeuzen uit de omgevingsvisie (prettig leven in de delta, verstedelijken en verbinden, vitale wijken, schouders onder de energie- en grondstoffentransitie, vernieuwen verdienvermogen).

Vraag en aanbod of elkaar afgestemd houden

We houden het aanbod van gebiedsontwikkelingen afgestemd op de vraag vanuit inwoners en vanuit mogelijkheden vanuit de markt (kwalitatief en kwantitatief). Het voeren van actief grondbeleid brengt kansen, maar ook financiële risico's met zich mee. Om de risico's te beperken én om tijdig aanpassingen in het programma door te kunnen voeren, wordt meerdere keren per jaar een analyse gemaakt van de ontwikkelingen op de woningmarkt en die van de werklocaties (bedrijventerreinen en kantoren). De analyse richt zich op de kwantiteit van de verwachte afzet (bv het aantal te verkopen nieuwbouwwoningen) en de kwaliteit daarvan (afwerkingsniveau, grootte van de woning etc.). Deze gegevens worden vergeleken met het programma dat in de grondexploitaties is voorzien (het aanbod). Bij afwijkingen wordt het aanbod hierop afgestemd.

Sturen op balans maatschappelijk en financieel resultaat

We sturen op een voor de gemeente zo gunstig mogelijke balans tussen maatschappelijke opbrengsten en financieel resultaat. Binnen gemeentelijke grondexploitaties valt hier beter op te sturen dan bij een particuliere ontwikkeling. Het bijbehorende ontwikkelproces van de bouwgrond is een voortdurende zoektocht naar een goede balans tussen (onder meer) opbrengsten en kosten.

Ontwikkelen van maatschappelijk wenselijke locaties

We hebben locaties ontwikkeld die, vanwege het ontbreken van winstgevendheid of maatschappelijk karakter, niet door de markt worden ontwikkeld. Sommige ontwikkelingen leveren geen winst op, maar zijn om bijvoorbeeld maatschappelijke redenen heel wenselijk. In dergelijke gevallen hebben we gezocht naar financiële middelen (intern en extern) om de ontwikkeling mogelijk te maken. Dit wordt onder andere gedaan bij de grondexploitaties binnen het programma Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ).

Jaarlijkse actualisatie grondexploitaties

De projectadministratie van de grondexploitatie bevat enerzijds de gerealiseerde kosten en opbrengsten en anderzijds de begroting van de nog te maken kosten en voorziene opbrengsten. Gesaldeerd ontstaat, na het contant maken, het netto contante waarde-saldo (NCW) van het project.

Als daar aanleiding voor was, hebben we gedurende het jaar begrote posten geactualiseerd. Per peildatum 1 november 2021 zijn alle posten in de grondexploitatie voorzien van actuele onderbouwingen. Deze zijn gebruikt voor de waardering bij de jaarrekening.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	81.557	101.260	81.635	-19.625
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.208	3.830	5.168	1.337
Overige opbrengsten derden	75.744	98.693	63.595	-35.097
Overige baten	2.605	-1.263	12.872	14.135
Lasten exclusief reserves	68.545	77.304	66.088	-11.216
Apparaatslasten	7.272	9.912	9.205	-707
Inhuur	1.032	3.635	2.614	-1.020
Overige apparaatslasten	108	103	106	3
Personeel	6.131	6.174	6.484	310
Intern resultaat	12.708	20.879	19.500	-1.379
Intern resultaat	12.708	20.879	19.500	-1.379
Programmalasten	48.564	46.512	37.383	-9.130
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	50.271	47.911	37.938	-9.973
Kapitaallasten	-1.707	-1.399	-1.110	290
Overige programmalasten	0	0	554	554
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	13.013	23.956	15.546	-8.409
Saldo voor reserveringen	13.013	23.956	15.546	-8.409

Reserves	103	9.009	13.820	4.812
Onttrekking reserves	103	9.009	13.820	4.812
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	13.116	32.964	29.366	-3.598

×

Vergelijking begrotingssaldi Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	13.116
Eerste Herziening 2021	16.892
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	20.972
10-maandsrapportage 2021	32.964
Realisatie 2021	29.366

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Baten en lasten grondexploitaties en projecten voor derden	-12.078	-12.078	0	0
2. Resultaatsnemingen	-7.584	0	0	-7.584
3. Overige effecten	37	862	0	-826
4. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	0	0	11.800	11.800
5. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	0	0	51	52
6. Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie	0	0	-5.345	-5.345
7. Bestemmingsreserve Middensegment Huur	0	0	-1.695	-1.695
Totaal afwijkingen	-19.625	-11.216	4.812	-3.598

1. Baten en lasten grondexploitaties en projecten voor derden

De gerealiseerde baten en lasten op de grondexploitaties en de projecten voor derden zijn lager dan begroot. De oorzaak hiervan is drieledig. Ten eerste is het een keuze om in de grondexploitatieportefeuille rekening te houden met overprogrammering (circa 30%). Deze overprogrammering (hogere raming) vertaalt zich in een verhoudingsgewijze even grote verhoging van de investeringen (lasten) als van de desinvesteringen (baten). Voor het resultaat op het product is deze afwijking ten opzichte van de begroting saldoneutraal, omdat de niet

gerealiseerde baten en lasten doorschuiven naar de daaropvolgende jaren. Op portefeuilleniveau wordt getracht deze budgetovermaat binnen de grondexploitaties te beperken, maar de overmaat is nooit helemaal te voorkomen. Een tweede oorzaak ligt in de wijze waarop in de begroting keuzes rondom budgetsturing zijn gemaakt. De werkwijze van budgetsturing vereist dat voor een aangevane verplichting (bijv. een aanbesteding) het volledige budget beschikbaar is, ook als de besteding over meerdere jaren is verspreid. De last moet dan dus feitelijk in het lopende boekjaar worden begroot terwijl de realisatie (deels) pas in latere jaren plaatsvindt. Ten derde worden de interne en overige verrekeningen volledig onder de lasten gepresenteerd. Ook als de verrekening een baat betreft. Omdat in de grondexploitaties deze verrekeningen als baten worden gezien, levert de afwijking tussen begroting en realisatie een hoger verschil aan zowel de baten- als aan de lastenkant op.

2. Resultaatsnemingen

De resultaatnemingen zijn op te delen in winstnemingen, verliesnemingen en mutaties in de verliesvoorziening. Het verschil tussen de begrote en gerealiseerde resultaatnemingen bedraagt € 7,5 mln. Een deel van dit resultaat leidt tot mutaties in bestemmingsreserves, omdat in diverse gevallen de te treffen verliesvoorziening afgedekt wordt met middelen uit de reserves. Rekening houdend met deze mutaties bedraagt het verschil uiteindelijk € 2,8 mln. In onderstaande tabel wordt per type resultaatneming het verschil tussen begroting en realisatie gepresenteerd, zowel exclusief als inclusief de mutaties in de reserves. De subonderdelen worden niet allemaal afzonderlijk begroot.

Resultaatsnemingen	Begroot	Realisatie	Vershil
Winstnemingen	-33.000	-33.018	-18
Verliesnemingen		3.004	3.004
Voorzieningen	7.636	12.234	4.598
Totaal excl. reserves	-25.364	-17.780	7.584
Onttrekking reserves	-7.636	-12.398	-4.762
Totaal incl. reserves	-33.000	-30.178	2.822

De totale resultaatneming van € 30,2 mln is € 2,8 mln lager dan begroot. Wel is de oorspronkelijke begroting van € 12 mln ruimschoots gehaald. De resultaatnemingen kunnen fluctueren in de loop van de tijd.

Voor de grondexploitaties met een verwacht verlies (negatieve netto contante waarde) wordt een verliesvoorziening getroffen. Indien middelen beschikbaar zijn in bestemmingsreserves mogen deze niet direct als baat worden toegerekend aan de grondexploitaties om het verwachte verlies binnen het project (deels) te compenseren.

De middelen in de bestemmingsreserves kunnen wel worden ingezet ter dekking van de te treffen verliesvoorziening. In 2021 is per saldo € 4,6 mln meer toegevoegd aan de verliesvoorziening grondexploitaties dan begroot.

De inzet van reserves is € 4,8 mln hoger dan begroot. Twee effecten spelen hierbij een rol, te weten:

- Reserves Stimulering Bouwproductie en middensegment Huur: in de begroting is een volledige aanwending opgenomen van € 7,3 mln ten behoeve van verlieslatende grondexploitaties. Uiteindelijk is € 0,5 mln aangewend t.b.v. de dotaties aan de verliesvoorziening die is getroffen voor de grondexploitaties De Toermalijn en Maasranden. Voorzien wordt dat de resterende middelen in de reserves de komende jaren zullen worden aangewend.
- Een onttrekking heeft plaatsgevonden aan de reserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) m.b.t. de herziene grondexploitatie Urkersingel (€ 11,8 mln).

Ontwikkeling verliesvoorziening 2021

Begin 2021 was de stand van de voorziening € 63,3 mln. In 2021 is per saldo € 12,2 mln toegevoegd aan de voorziening waarmee de stand van de verliesvoorziening eind 2021 € 75,5 mln bedraagt. De mutaties betreffen toevoegingen voor o.a. de grondexploitaties Urkersingel (€ 11,8 mln), Herstructurering Oudeland (€ 0,6 mln), Groningerstraat (€ 0,9 mln), De Machinist (€ 0,6 mln), Maasranden (€ 0,7 mln) en vrijval voor o.a. de grondexploitatie Tweebosbuurt (€ 2 mln).

De dotaties in eerdere jaren aan de verliesvoorziening voor de grondexploitatie Tweebosbuurt zijn gefinancierd uit de reserve NPRZ. In het kader van o.a. de cofinanciering wordt bij de jaarrekening 2021 daarom een voorstel resultaatbestemming gedaan om het verwachte € 2,0 mln lagere verlies Tweebosbuurt weer toe te voegen aan de reserve NPRZ.

3. Overige effecten

Het nadeel (€ 900) wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lagere dekking van uren. Dit komt vooral door een lagere productiviteit. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel nieuwe medewerkers zijn aangenomen die ingewerkt moesten worden en meer vraag naar beleidsontwikkeling.

4. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)

De onttrekking is hoger uitgevallen dan begroot (€ 11,8 mln). In het vierde kwartaal van 2021 is de herziene grondexploitatie Urkersingel voorgelegd aan de gemeenteraad en is goedkeuring gegeven aan de onttrekking van € 11,8 mln aan de reserve NPRZ ten behoeve van het hogere verwachte tekort op de grondexploitatie.

5. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling (GO)

De onttrekking is € 51 hoger uitgevallen dan begroot. Dit betreft met name de projecten Buitenruimte RCD, Maasranden en Jaffa. De uitvoering verloopt volgens verwachting, maar de uitgaven (en inkomsten) komen niet volledig overeen met de geraamde fasering in jaarschijven.

6. Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie

Het verloop van de aanwending van deze reserve, en dan met name de verdeling over de jaarschijven, is moeilijk op voorhand te voorspellen. Voorzichtigheidshalve is daarom het volledige bedrag van € 5,6 mln in de reserve als

onttrekking begroot. De onttrekking is € 5,3 mln lager uitgevallen dan begroot. In 2021 zijn een tweetal projecten in aanmerking gekomen om uit deze reserve gefinancierd te worden te weten De Toermalijn en Maasranden (totaal € 0,5 mln). Het restant van de reserve zal in 2022 en verder ingezet worden.

7. Bestemmingsreserve Middensegment Huur

Het verloop van de aanwending van deze reserve, en dan met name de verdeling over de jaarschijven, is moeilijk op voorhand te voorspellen. De begrote onttrekking in 2021 bedraagt € 1,7 mln. Echter heeft er geen onttrekking plaatsgevonden aan deze reserve. Het restant van de reserve zal in 2022 en verder ingezet worden.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Bouwverordening 2010](#)
- [Grondprijsbeleid 2013](#)
- [Handboek Rotterdamse Stijl](#)
- [Hoogbouwvisie 2011](#)
- [Kader Stedelijke Ontwikkeling](#)
- [Grondbeleid 2019](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam \(Drift rapport\)](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn](#)
- [Stadsvisie](#)
- [Verhaal van de stad](#)

Omschrijving taakveld

Bij actief grondbeleid initieert de gemeente een ruimtelijke ontwikkeling door de verwerving van gronden, sloop van panden en eventuele sanering. Na bouwrijp maken wordt de grond verkocht aan een ontwikkelende partij. Na de realisatie van de gebiedsontwikkeling wordt het openbaar gebied aangelegd door de gemeente. Grondexploitaties zijn de financiële weergave van gebiedsontwikkelingen.

Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving

Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving

Het realiseren van de energietransitie (gezamenlijk met alle betrokken partijen in en rondom de stad) om te voldoen aan doelen van het Parijs akkoord en zorgen dat economische kansen worden benut.

Het realiseren van een betere luchtkwaliteit vanwege de sterke relatie tussen de luchtkwaliteit en de gezondheid en de bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de stad.

Regisseren van het stimuleren van circulariteit in het grondstoffengebruik binnen de stad (verminderen gebruik grondstoffen, hergebruik en recyclen van afval).

Het realiseren van een klimaatadaptieve stad.

Voortgang 2021

Ook 2021 stond in het teken van de pandemie. Het belang van gezondheid en veiligheid zijn door de crisis hoog op de agenda gekomen. Corona heeft ook duidelijk gemaakt hoe belangrijk een gezonde en prettige woon- en leefomgeving is. Mede op basis hiervan zijn de doelen op het gebied van (collegetarget) luchtkwaliteit, geluid, bodem en omgevingsveiligheid zijn geformuleerd. Aandacht voor deze thema's is onverkort van belang.

De ambitie om in deze collegeperiode 18.000 woningen te realiseren binnen bestaand gebied, maakt dat ook gebouwd moet worden op locaties nabij snel-, spoor- en vaarwegen of industrieterreinen. Op deze locaties hebben we te maken met opgaven op het gebied van luchtkwaliteit, geluid, bodem en externe veiligheid. Daarom zijn en worden deskundigen op het gebied van milieu en duurzaamheid nadrukkelijker dan in het verleden betrokken bij hoe we de bestaande stad en de ontwikkellocaties zo vormgeven en inrichten dat sprake is van een gezonde leefomgeving.

De collegetarget 'Een betere luchtkwaliteit met het oog op gezondheid en vanaf 2020 geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ wordt overschreden' is in deze collegeperiode gerealiseerd. Overal in Rotterdam wordt voldaan aan de wettelijke normen voor luchtkwaliteit. Naast de door Rotterdam genomen maatregelen heeft ook de coronacrisis een positieve, tijdelijke invloed hierop gehad. De impact van de coronacrisis is naar verwachting echter tijdelijk. Afgelopen zomer bleek dat het aantal voertuigbewegingen weer toenam nadat beperkende maatregelen werden opgeheven. Bij een verder aantrekkende economie blijven de maatregelen uit de Koersnota Schone Lucht noodzakelijk.

Het collegetarget om de jaarlijkse Rotterdamse uitstoot van CO₂ deze collegeperiode om te buigen naar een dalende trend is gerealiseerd. De rapportage van de DCMR laat zien dat de jarenlange stijging van de Rotterdamse CO₂-uitstoot is omgebogen naar een gestaag dalende trend. De DCMR verwacht dat de uitstoot in 2021 ten opzichte van 2017 met tenminste 1Mton ton zal zijn gedaald. Op basis van de DCMR-doorrekening van de Rotterdamse klimaataanpak, zet de dalende trend in de komende jaren door tot minimaal 9 Mton minder CO₂-uitstoot in 2030.

Deze collegeperiode zijn in Rotterdam in totaal 12.000 woningequivalenten aangesloten op stadsverwarming dan wel voorbereid op aardgasvrij. In Rotterdam zijn daarnaast tot en met 2020 ruim 7.500 woningen verduurzaamd.

Bij ongeveer 5.500 van deze woningen gaat het om een verbetering van het energielabel of de energie-index van corporatiewoningen. Dit komt door een mix van maatregelen zoals isolatie van het gebouw en de verduurzaming van de energiebron.

De hoge energieprijzen dit jaar hebben het belang van een betaalbaar energiesysteem nog eens extra benadrukt. Vanwege het groeiende aantal Rotterdammers dat moeite heeft gekregen met het betalen van de energierekening kregen we extra compensatie van het Rijk om maatregelen en activiteiten op te schalen tegen energiearmoede. Hiernaast hebben we in 2021 een kwantitatieve data-analyse uitgevoerd naar de omvang en geografische spreiding van energiearmoede door de stad. Dit gaf ons veel inzicht in de focus op bepaalde wijken en doelgroepen. In 2021 hebben we tevens vanuit de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) energieboxen en vanuit uitvoeringsplan energietransitie energie coaching aangeboden, specifiek gericht op de Rotterdammers met een laag inkomen. Om deze inzet in 2022 te kunnen continueren en vergroten, zijn in 2021 voorbereiding getroffen.

Het investerend vermogen en de koopkracht van Rotterdammers zijn juist nu belangrijk. Hier hebben we extra aandacht voor gehad door enerzijds te blijven investeren in de bedrijven en werkgelegenheid van de toekomst. Maar ook juist door in te zetten op de arbeidsintensieve werkzaamheden in de gebouwde omgeving. Met deze inzet wordt – in lijn met de Rotterdamse Werkgelegenheidsparagraaf – werkzoekende in een uitkeringssituatie perspectief op werk geboden, door samen met betrokken werkgevers in een zo vroeg mogelijk stadium verwachte personeelstekorten aan te pakken. Een concreet voorbeeld hiervoor is het Energiehuis Reyerood, dat (mede) fungeert als leerpraktijkcentrum. Werkzoekenden konden hier terecht voor leer/werk-trajecten om aan de slag te gaan in het werk dat ontstaat door de transitie naar aardgasvrije woonwijken.

Het Energietransitiefonds is eind 2020 opgericht. Naast lening-regelingen voor particulieren en organisaties heeft het fonds 100 miljoen euro beschikbaar aan revolverende financiering beschikbaar voor duurzame investeringen die bijdragen aan de reductie van de uitstoot van CO₂, de verbetering van de luchtkwaliteit en het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen in Rotterdam. Het fondsbeheer wordt uitgevoerd door Innovation Quarter. In 2021 is de eerste investering gedaan van 6 miljoen euro in het bedrijf Umincorp. Dankzij de technologie van Umincorp gaat minder plastic de verbrandingsoven in en wordt er meer plastic van hogere kwaliteit gewonnen uit huisafval. Dit is niet alleen goed voor de ontwikkeling van de Rotterdamse circulaire economie, maar ook voor de lokale werkgelegenheid: de nieuwe fabriek levert 15 directe arbeidsplaatsen op.

Het [servicepunt zon voor bedrijven](#) is opgericht. Bedrijven, waarvan de SDE-subsidie voor zon is toegekend maar het project nog niet hebben uitgevoerd, zijn benaderd. Waar nodig worden aanvragers ondersteund om juridische, financiële of technische obstakels weg te nemen. De eerste panelen met deze subsidie zijn gelegd in 2021 (meer dan 16.000 panelen). We verwachten in 2022 een forse hoeveelheid panelen hiermee te realiseren, zowel op bedrijfspanden als op maatschappelijk vastgoed.

Er is meer zicht op de ontwikkeling van de werkgelegenheid door onderzoek en een monitor die is opgezet waarmee inzichtelijk wordt hoe de werkgelegenheid de afgelopen tien jaar is ontwikkeld op de thema's die relevant zijn voor de energietransitie (zoals laadpalen, zonnepanelen en isolatie). De stap die nu gezet moet worden is het Rotterdamse MKB te stimuleren op te schalen of over te stappen naar duurzame technieken.

Drie jaar geleden sloot Rotterdam als eerste stad samen met meer dan 100 bedrijven en maatschappelijke organisaties een lokaal klimaatakkoord: Het Rotterdams Klimaatakkoord. Inmiddels zijn ruim 200 bedrijven en

maatschappelijke organisaties aangesloten, velen Rotterdammers betrokken, 5 klimaattafels opgericht en 55 klimaatdeals gesloten en niet zonder resultaat.

In 2021 werd de mijlpaal gehaald van 300.000 zonnepanelen op Rotterdamse daken (in 2030 moeten dat er 2 miljoen zijn), werd Europese subsidie binnengehaald voor vier groene waterstoffabrieken, tekenden 30 Rotterdamse werkgevers met ieder meer dan 250 werknemers een nieuwe klimaatdeal om de CO₂-uitstoot van hun woon-werk en zakelijk verkeer te halveren, stapte de gemeente over op de plaatsing van de eerste 100 slimme laadpalen, loopt de aanpak verduurzamen bedrijfsterreinen en zijn de eerste zeeschepen aan de stekker gelegd. Mede dankzij deze klimaatdeals is het gelukt om de jaarlijkse stijging van CO₂ om te buigen naar een dalende trend.

Wat hebben we bereikt?

- Een ombuiging van de CO₂-uitstoot van Rotterdam in een dalende trend, conform de doorvertaling van de afspraken van Parijs en het Nederlands Klimaatakkoord. O.a. door het realiseren van een betaalbaar, schoon, betrouwbaar, veilig en op innovatie ingesteld energiesysteem (het totaal van opwek, opslag, grid en gebruik);
- Een betere luchtkwaliteit met het oog op gezondheid omdat alle straten in Rotterdam sinds 2020 voldoen aan de Europese normen en we ervoor zorgen dat de gemiddelde luchtkwaliteit in heel Rotterdam in 2022 is verbeterd.
- Minder gebruik van primaire grondstoffen en meer hergebruik en recyclen van afval, en het realiseren van een omslag naar circulair denken bij inwoners en bedrijven (doelstelling circulair wordt verder uitgewerkt onder het taakveld Grondstoffen).
- Het realiseren van een toekomstbestendig, klimaatadaptief, resiliënt Rotterdam: werken aan de vergroting van de capaciteit van mensen, gemeenschappen, instituten, bedrijven en systemen om te overleven, zich aan te passen en om te groeien onder elke mogelijke chronische stress of acute shocks (doelstelling klimaatadaptatie wordt verder uitgewerkt onder het taakveld Stedelijk Waterbeheer);
- Omdat het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving ons doel is, hebben we in 2021 gewerkt aan het vinden van een goede balans tussen rust en reuring (onder meer in de vorm van stille groene gebieden) en het structureel bewerkstelligen van een adequaat extern veiligheidsniveau.
- Een betere regie op het gebruik van de ondergrond, die een rol heeft op het gebied van energietransitie, vergroening, de wateropgave en biodiversiteitsvermeerdering. Daarnaast is en wordt verontreiniging van de bodem aangepakt om gezondheidsschade te voorkomen.
- Verduurzaming van gemeentelijk vastgoed en een duurzamere gemeentelijke bedrijfsvoering;
  - Duurzaamheidscriteria opgenomen bij inkoop en aanbestedingen van opdrachten;
  - Leveranciers moeten aantoonbaar milieubewust ondernemen; bedrijven met emissievrije transportvoertuigen, schone en circulaire productieprocessen ontvingen gunningsvoordeel.
  - Onze huidige leveranciers van elektriciteit ondersteunden bij het opzetten van Rotterdamse energie-initiatieven, als onderdeel van de contractuele verplichtingen.
  - In 2021 maakten 18 bedrijven gebruik van ons aanbod om een gratis startabonnement op de Milieubarometer af te sluiten waarmee ze de milieu impact van hun bedrijfsactiviteiten inzichtelijk maken zoals een CO₂ footprint.
  - Het opnemen van een uitstootvrije vervoerscomponent in gemeentelijk aanbesteden is nader geconcretiseerd en al opgenomen in meerdere contracten.

- Doelstellingen verduurzamen vastgoed wordt verder uitgewerkt onder taakveld 0.3 Overige objecten en gronden.

Samen met partijen in de stad is hard gewerkt aan de uitvoering van het Rotterdams Klimaatakkoord. Er is gewerkt aan bestaande deals, er zijn nieuwe deals gesloten die bijdragen aan de CO2 reductiedoelstelling. Mede dankzij het Rotterdams Klimaatakkoord is de dalende trend in CO2-uitstoot ingezet.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kansen maximaal benut

We hebben de klimaatambities van Parijs vertaald in de volgende Rotterdamse doelstellingen:

- In 2022 is de jaarlijkse Rotterdamse uitstoot van CO2 omgebogen naar een dalende trend.
- In 2030 is de Rotterdamse uitstoot van CO2 49% lager ten opzichte van 1990.
- In 2050 is Rotterdam klimaatneutraal.

Stad activeren

We hebben in 2021 flink ingezet op het activeren van de Rotterdammers en het betrekken van de stad. In maart 2021 zijn we de campagne 'Power voor Rotterdam' gestart. Met deze campagne roept de gemeente Rotterdammers, ondernemers, scholen en sportverenigingen op om juist nu te verduurzamen. Via de website Duurzaam010 hebben we alle relevante informatie voor Rotterdammers die willen verduurzamen bij elkaar gebracht.

Voor het Rotterdams Klimaat akkoord hebben alle tafels in 2021 goede stappen gezet. Alle vijf de klimaattafels hebben eind 2021 een voortgangsrapportage opgeleverd die de stand van zaken van de klimaatdeals laat zien en wat er verder nog binnen de tafels is gebeurd. Maar, we zijn er nog niet, helemaal nu de doelstelling voor 2030 door de EU en het Rijk is aangescherpt naar 55% CO2 reductie. Daarom worden er in 2022 weer stappen gezet en willen we ook laten zien wat er vanuit de tafels nodig is vanuit onder andere het Rijk om verdere grote stappen te zetten. Daarnaast hebben we begin 2022 een nieuwe klimaattafel opgericht, de klimaattafel gezondheidszorg. De zorg heeft in Nederland een impact van 7% van de totale CO2 uitstoot. Door partijen in Rotterdam bij elkaar te brengen hopen we nog meer stappen te kunnen zetten. Maar om onze doelstelling te halen hebben we het Rijk en de EU hard nodig voor regelgeving en financiering. Daarnaast is ook het voortzetten van de samenwerking met de stad een voorwaarde.

In 2021 zijn de prestatieafspraken gemaakt met de corporaties voor 2022-2023. De afspraken gaan over het verbeteren van de balans in het woningaanbod in verschillende wijken, over het onderhoud en de verduurzaming van huizen.

Gebiedsaanpak aardgasvrij

In vijf wijken (Pendrecht, Groot-IJsselmonde (Heindijk en Reyeroord), Bospolder-Tussendijken, Rozenburg en

Prinsenland-Het Lage Land) is gestart met een gebiedsaanpak aardgasvrij. Daarin leren we wat er nodig is om een wijk van het aardgas af te halen.

- In 2020 hebben eigenaren van gebouwen in Heindijk in IJsselmonde als eerste een aanbod ontvangen om over te stappen op stadsverwarming. Daarvan heeft ongeveer 70% gebruik gemaakt. In september 2021 is gestart met de aanleg van stadsverwarming.
- Eigenaren in Pendrecht-Zuid, Bospolder-Tussendijken en Reyeroord-West hebben in 2021 een aardgasvrij aanbod ontvangen.
- In Prinsenland-Het Lage Land is in 2020 de aanbesteding van het warmtenet gestart. In Rozenburg is een aanbesteding voorbereid. De ontwikkelingen rondom WbR zijn van invloed op de planning van het vervolg van de gebiedsaanpakken in Rotterdam Zuid en Rozenburg

Op basis van de verkenningen heeft de gemeenteraad voor de zomer van 2021 de Rotterdamse Transitievisie Warmte vastgesteld. Deze bevat de wijken waar het kansrijk is om voor 2030 een nieuwe gebiedsaanpak te starten.

Betaalbaarheid van de energietransitie

- In samenwerking met de Tafel Schone Energie en Tafel Gebouwde Omgeving wordt er in een kleiner comité gesproken over energiearmoede en de maatregelen die hiertegen kunnen worden genomen.
- Er zijn ruim 7700 huishoudens bereikt met energiebespaarpakketten en energiebespaaradvies middels inzet Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) vanuit het Rijk en het Uitvoeringsprogramma Energietransitie. Denk hierbij aan LED-lampen, radiatorfolie en tochtstrips en advies over hoe bewoners zelf energie kunnen besparen.
- Er is vanuit de thema's energiearmoede en betaalbaarheid input meegegeven aan de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Deze gingen over de inzet van voorlichting over energiebesparing en woonlastenneutraliteit bij verduurzaming.
- Er is een eerste nulmeting uitgevoerd op basis van data, waar is onderzocht hoe groot de groep Rotterdammers is die te maken hebben met moeilijkheden om de energierekening te betalen en waar deze doelgroep zich voornamelijk bevindt (huur/koop, welke wijken, leeftijd, inkomsten etc.)
- Er zijn Energiecoaches van Energiebank Rotterdam ingezet. Zij hebben huishoudens, met name met een smalle beurs, geholpen met besparen van energie.

Verduurzaming bedrijventerreinen

In 2021 zijn de energietransitieleningen die bedoeld zijn voor een pandverduurzaming en -verbetering, beschikbaar en bekend gemaakt via de Power voor Rotterdam campagne.

- Sinds april 2021 kunnen de particulieren woningeigenaren een lening aanvragen.
- Sinds juni 2021 kunnen VvE's, kleine bedrijven en maatschappelijke organisaties een lening aanvragen.

Dit heeft geleid tot ongeveer 100 ingediende aanvragen, waarvan 87 momenteel in behandeling zijn of zijn toegewezen. In totaal is voor ongeveer 1 miljoen euro aan leningen aangevraagd.

Verduurzamen bedrijventerreinen in de stad

Afgelopen periode is de Aanpak Verduurzamen van Bedrijventerreinen gestart. Deze Aanpak is onderdeel van het vastgestelde Uitvoeringsprogramma Werklocaties (UPW). Vanuit de “Aanpak verduurzamen van bedrijventerreinen” worden jaarlijks 2 bedrijventerreinen benadert voor een verduurzamingsaanpak. De gemeente faciliteert de aanwezige parkmanager of ondernemersvereniging bij het opzetten van de aanpak door onder meer het laten uitvoeren van een Energie Potentieelscan van het gebied. Verder ondersteunt de gemeente met de inbreng van kennis, adviseurs en subsidies. Eind 2021 is op 6 bedrijventerreinen een aanpak opgestart of lopend. De komende periode vindt opschaling plaats naar een groot deel van de 40 stedelijke bedrijventerreinen. Vanuit het Uitvoeringsprogramma Energietransitie wordt deze aanpak ondersteund door de subsidieregeling Energievouchers voor ondernemers die in 2021 is gestart en in 2022 doorloopt.

Verduurzaming VvE's

De volgende drie grote producten voor VvE's zijn uitgewerkt.

- De isolatiesubsidie voor kleine VvE's, die 1 september 2021 van start is gegaan. Hiermee kunnen tot en met 2022 ruim 300 appartementen bereikt worden.
- De aanbesteding van gesystematiseerd advies en ondersteuning aan ruim zestig grote VvE's in 2022 en 2023. De verwachting is dat deze werklijn in 2030 zal hebben geleid tot gemiddeld meer dan 30% energie- en CO2-besparing in meer dan 2.500 appartementen.
- Het openstellen van ETF voor kleine VvE's. Bekend was dat dit niet meteen tot afgesloten leningen zou leiden, maar voor de toekomst is het één van de meest invloedrijke factoren voor de uitvoering van onderhoud en verduurzaming van VvE-complexen.

Verder zette de gemeente zich in voor:

- Directe ondersteuning via VVE010 en verbeteren informatie voor VvE's: Het bereik in 2021 lag in de orde van ca. 20.000 hits op de website, 1.000 deelnemers aan webinars, en bijvoorbeeld toeleiding van tientallen VvE's naar subsidies en leningen (zie verder presentaties en jaarverslagen van VVE-010: www.vve010.nl).
- De start van een meer passende benadering en begeleiding van VvE's in aardgasvrij-gebieden;
- Het wegnemen van 'landelijke' en algemene barrières voor de verduurzaming van VvE's;
- De financiële ondersteuning van de oprichting van het VvE-netwerk Rotterdam (bestuurders van VvE's).

Voor alle werklijnen VvE's was de inzet om onderhoud en verduurzaming hand in hand te laten gaan.

Energietransitie en werkgelegenheid

TNO heeft in 2021 in opdracht van de gemeente Rotterdam onderzoek gedaan naar de werkgelegenheidseffecten

gerelateerd aan de energietransitie in Rotterdam. Hun bevindingen zijn in hun eindrapport van 3 september gepubliceerd. In dit rapport geven de onderzoekers een beeld van hoeveel en welk type werkgelegenheid er komende jaren, respectievelijk tot 2025 en 2030, nodig is voor de uitvoering van drie onderdelen van de energietransitie (plaatsen zonnepanelen, plaatsen laadpalen en isoleren woningen). Ook legt het onderzoek de link naar de voor dat werk gevraagde skills. Dat biedt de partners van het LeerwerkAkkoord Energietransitie, Bouw en Techniek concrete handvatten voor opleiding en matching ook intersectoraal (van werk-naar-werk).

Eind december 2021 heeft de gemeente aan TNO de opdracht gegeven een soortgelijk onderzoek te doen naar de werkgelegenheidseffecten die voortkomen uit de uitrol van het warmtenet. De uitkomsten van dit onderzoek zullen waarschijnlijk nog voor de zomer van 2022 beschikbaar komen.

Visie op de toekomst van het energiesysteem

Afgelopen jaar is de RES 1.0 voor de RES-regio Rotterdam-Den Haag door het college vastgesteld. Hierin is bepaald hoe we in de regio bijdragen aan de doelen gesteld in het Nationaal Klimaatakkoord. Bestaand beleid in Rotterdam is hierin de bron geweest voor de gemeente. Sinds de indiening van de RES 1.0 door de RES-regio Rotterdam-Den Haag is er in de regio een evaluatie van het RES-proces uitgevoerd en is er een start gemaakt met het uitvoeringsprogramma en de monitoring hiervan. Momenteel wordt er ook gewerkt aan het kader waarbinnen de RES 2.0 gaat worden opgesteld. Concrete opgeleverde producten zijn:

- De Regionale Energie Strategie 1.0 (RES) is opgeleverd en vastgesteld door de gemeenteraad. Het uitvoeringsplan voor de RES 1.0 is in voorbereiding.
- De Rotterdamse Energiesysteemvisie is vastgesteld door het college en gedeeld met de raad.
- De Rotterdamse Transitievisie Warmte: is vastgesteld door de gemeenteraad
- We doen onderzoek naar de toekomst van allerlei duurzame energiebronnen, zoals geothermie, aquathermie, en restwarmte.
- De Rotterdamse Warmte- en Koudestrategie (RWKS) is in voorbereiding.

In 2021 concludeerde het college dat het inzetten van het scenario Warmteling+ met betrekking tot de toekomst van het Warmtebedrijf Rotterdam geen verantwoorde keuze was. Het leveren van restwarmte door de nog aan te leggen leiding Warmteling+ aan de Leidse regio zou gepaard gaan met onverantwoorde financiële en juridische risico's en daarmee mogelijke gevolgen voor de gemeente Rotterdam. De gemeenteraad onderschreef deze conclusie in oktober 2021.

Aansluitend is het Warmtebedrijf een poging gestart om via de WHOA (Wet homologatie onderhands akkoord) tot een levensvatbare herstructurering te komen. Er lijken diverse opties open te staan waarbij de verwachting is dat dit traject uiteindelijk zal leiden tot de beoogde bijdrage aan de Rotterdamse warmtetransitie. Hierbij bestaat wel de verwachting dat een deel van de gemeentelijke investeringen in het Warmtebedrijf (aandelen kapitaal en regresvordering) niet in zijn geheel wordt terugverdiend.

We werken toe naar een uitstootvrij mobiliteitssysteem vóór 2050

Rotterdam biedt meer ruimte voor voetgangers, fietsers, optimaal openbaar vervoer en stimuleert het snel elektrisch maken van het overblijvende gemotoriseerde vervoer. Vanuit de Aanpak Nul Emissie Mobiliteit zijn de volgende resultaten geboekt:

- In het afgelopen jaar zijn meer dan 860 nieuwe openbare oplaadpunten geplaatst. Voor de komende 3 jaar hebben we een concessieovereenkomst gesloten met Equans (voorheen Engie). Equans voorziet Rotterdam in de komende drie jaar van 1500 extra laadpunten.
- Om gesteld te staan voor de verwachte grote groei van elektrische mobiliteit en de komst van de Zero Emissie zone Stadslogistiek, is de Laadstrategie 'Positief geladen' vastgesteld.
- We adviseren VvE's die een laadpunt willen plaatsen en begeleiden het proces. Dit gebeurt ook voor bedrijven met een laadopgave. In 2021 heeft de gemeente 20 VvE's geadviseerd over de mogelijkheden.
- Het is voor de transitie naar nul emissie mobiliteit van belang dat er voldoende duurzame brandstoffen beschikbaar zijn. Voor de toekomst van de (gemeentelijke) tankstation locaties hebben we een marktconsultatie uitgevoerd, die zal leiden tot herziening van het beleid op brandstofverkooppunten. Dit zal invloed hebben op het veilingenbeleid voor (gemeentelijke) tankstationlocaties. De impact op de gemeentebegroting en de invulling hiervan wordt nader onderzocht.
- In oktober 2021 is de Werkgeversaankpak 'Klimaatalliantie Duurzame Mobiliteit' gestart, waarin meer dan 20 Rotterdamse werkgevers zich hebben verenigd om de uitstoot van hun vervoer te halveren.
- Trevvel heeft als concessiehouder voor het doelgroepenvervoer 165 elektrische busjes in gebruik genomen. Tevens zijn door de gemeente voor deze busjes extra laadpunten geplaatst.
- De voorbereidingen zijn in gang gezet voor de transitie naar zero emissie voor alle watertaxi's.
- De Nota beleid en vergunningen deelauto's is uitgebracht, waarin is opgenomen dat nieuwe deelauto's uitsluitend elektrisch zijn.
- Het aantal partijen in het Convenant Zero Emissie Stadslogistiek (ZES) is uitgebreid naar 66. De exacte grenzen van de ZES-zone zijn nader uitgewerkt.
- Om de transitie in stadsdistributie te ondersteunen zijn de subsidieregelingen Lab ZES en Bouwlogistiek van kracht;
- Het opnemen van een uitstootvrije vervoerscomponent in gemeentelijke aanbestedingen is nader geconcretiseerd middels het afwegingskader. In meerdere contracten is dit reeds opgenomen.
- Het verschonen van het eigen gemeentelijke wagenpark gaat gestaag door. Inmiddels zijn 69% van de personenauto's volledig uitstootvrij (en 21% hybride). Van de lichte bedrijfsvoertuigen is 27% emissievrij.
- Er zijn 6 elektrische veegmachines aangeschaft en 3 elektrische vuilnisauto's. Daarnaast beschikt Rotterdam over de eerste rioolkolkenzuiger op waterstof ter wereld.
- Voor het laden van de gemeentelijke voertuigen is op de locatie Kleinpolderplein een Battery Energy Storage System (BESS) geplaatst.

We schalen het opwekken van lokale wind- en zonne-energie op

- De Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking voor de coöperatieve zonnedaken op twee gymzalen is toegekend. Diverse innovatieve toepassingen voor opwek en opslag (Smart Energy Alexanderhal) zijn

onderzocht op haalbaarheid. Een aantal hiervan wordt komende tijd verder gebracht. Er is gestart met een proef met opslag van schone energie bij Alexandria '66. Er is een zonne-energie-gamer gerealiseerd bij Speeltuin Het Lage Land. Het ontwerp voor een zonne-voetpad in het Prinsenpark is af.

- Bij het pilotproject Overkapping van het parkeerterrein van Hockey Club Rotterdam (HCR) is de aanbesteding voorbereid. Deze wordt in februari 2022 op de markt gezet. We gaan ervan uit dat dit project als een vliegwiel zal gaan werken zodat in 2022 en de jaren erna meer parkeerterreinen in voorbereiding genomen kunnen worden.
- Inmiddels is een start gemaakt met de voorverkenning om de mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie op en rond de A15 te bewerkstelligen. Eind december is een brief naar het ministerie EZK gestuurd met het voorstel de voorverkenning van de A20-A12 -A4 en de N44 in 2022 te starten.
- In 2021 is het 300.000e zonnepaneel op een Rotterdams dak geplaatst. De zonnepanelen leveren ongeveer 80 MW opgesteld vermogen.
- De projecten Slufter en het zonnepark in Hoek van Holland zijn door verschillende oorzaken enigszins vertraagd. Ten aanzien van Slurfter wordt overleg gevoerd tussen betrokken partijen. Voor Hoek van Holland vindt monitoring plaats op de voortgang binnen het project en ook op de onderdelen waarbij een integrale gebiedsafweging van toepassing is.

Een betere luchtkwaliteit met het oog op gezondheid

Rotterdam heeft in 2021 op verschillende manieren gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit met oog op gezondheid.

- We stimuleerden mobiliteit fietsen en OV-gebruik (zie ook Programma Verkeer en vervoer, taakveld Verkeer en vervoer ontwikkeling). Mede dankzij het experiment gericht op het reduceren van het aantal voertuigen wordt sinds 2020 op en rondom het gehele Maastunneltracé aan de Europese normen voor luchtkwaliteit voldaan.
- Er is een subsidieregeling die ertoe bijdraagt dat de bouw- en stadslogistiek schoner en efficiënter wordt ingericht. In 2021 is aan zes bouwprojecten subsidie toegekend.
- Er zijn diverse maatregelen genomen gericht op het veranderen en verschonen van de automobiliteit en vermindering van autoverkeer in met name de binnenstad. Zie voor meer informatie het kopje 'We werken toe naar een uitstootvrij mobiliteitssysteem vóór 2050'
- We zetten ons middels een lobby richting rijk in op het terugdringen van varend ontgassen en het ontwikkelen van ontgascapaciteit voor binnenvaarttankschepen in de haven, anticiperend op het landelijke verbod dat zal worden ingevoerd.
- Het pilotprogramma voor een verdere uitrol van walstroom, dat samen met het Havenbedrijf wordt ontwikkeld en uitgevoerd, is in een volgende fase terechtgekomen. De ervaringen die inmiddels zijn opgedaan zijn gebruikt bij het opstellen van de walstroom strategie voor de zeescheepvaart.
- We bevorderen gebruik van schone mobiele werktuigen en generatoren tijdens bouwwerkzaamheden en evenementen.
- Oplossingen voor de stikstofproblematiek zijn en worden in kaart gebracht, ondanks de relatief beperkte rol van de gemeente op dit dossier. Samen met de provincie Zuid-Holland en het Havenbedrijf is en wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak van de stikstofproblematiek in het haven- en duingebied

Minder gebruik van primaire grondstoffen

- Meer hergebruik en recyclen van afval;
- Het realiseren van een omslag naar circulair denken bij inwoners en bedrijven;
- Doelstelling circulair wordt verder uitgewerkt onder programma Beheer van de Stad/taakveld Afval /Grondstoffen.

Bijdragen aan een toekomstbestendig, resiliënt Rotterdam

Conform begroting is een bijdrage geleverd aan een toekomstbestendig, resiliënt Rotterdam, onder andere gericht op het gebied van klimaatadaptatie. Specifiek met:

- Integreren van resilience-denken in de primaire processen en programma's van de gemeente zelf (ontwerp, inrichting, BoTu2028, assetmanagement);
- Organisatie van een Mayors Forum op Climate Adaptation Summit (25 januari 2021), i.s.m. Global Center on Adaptation;
- Actieve participatie in Deltaprogramma, onderdeel Rijnmond-Drechtsteden;
- Innovatie- en Kennisontwikkeling via o.a. Resilient Cities Netwerk en in ontwikkeling zijnde Resilient Delta Initiative (onderdeel van de convergentieagenda);

Deelnemen aan internationale samenwerkingsverbanden en kennisnetwerken

Samenwerkingsverbanden en de kennisnetwerken liepen goed, maar door de coronapandemie heeft veel minder fysieke kennisuitwisseling (delegaties & congressen) plaatsgevonden. De digitale bijeenkomsten die daarvoor in de plaats kwamen, boden nieuwe kansen om meer en sneller kennis uit te wisselen. In 2021 zijn we een samenwerking aangegaan met de Global Center on Adaptation (GCA). Dit is een internationale organisatie die werkt aan het versnellen van klimaatadaptatie oplossingen en zorgt voor kennisoverdracht. Het hoofdkantoor is gevestigd in het Floating Office Rotterdam.

Het tegengaan van geluidsoverlast

Rotterdam heeft zich ook in 2021 gericht op het zo veel mogelijk voorkomen van geluidsoverlast door:

- Bij het ontwerpen en inrichten van de openbare ruimte rekening te houden met het tegengaan van geluidsoverlast en verbeteren van de geluidbeleving.
- In bestaande situaties maatregelen te nemen, zoals het structureel voorzien van wegen van stil asfalt en het doen van drie succesvolle pilots met stille betonstraatstenen.
- Aandacht te hebben voor geluid (van zowel bedrijven als schepen) bij bestaande en mogelijk voorziene woningbouwlocaties nabij het Haven- en Industriegebied, anticiperend op de Omgevingswet;
- Naar aanleiding van belevingsonderzoeken bij de zeven stadsprojecten maatregelen te nemen om de beleving van geluid positief te beïnvloeden, waarbij groen een rol speelt

De bodem en ondergrond zijn de basis

- Vervuilde grond wordt stelselmatig aangepakt en gesaneerd om overal in Rotterdam de bodem de juiste kwaliteit te geven om gezondheidsschade te voorkomen. Voorbeelden zijn de aanpak van met lood verontreinigde locaties waar kinderen spelen, de programmatische aanpak van voormalige gasfabriek terreinen en de gebiedsgerichte aanpak van historische verontreinigingen van bodem en grondwater in de Botlek. Bij herontwikkeling zorgen we voor een kwaliteit van de grond die geschikt is voor de functie.
- Vanuit onder meer de energietransitie, vergroening, wateropgave en biodiversiteitsvermeerdering is een ruimte claim op de ondergrond gelegd. Ondergrond is hiermee ondersteunend aan deze opgaven.
- Een pilot Gebiedsgerichte aanpak van verontreinigde grond en grondwater in de Botlek was dermate succesvol dat in december is besloten is deze aanpak verder uit te rollen naar de haven (uitgezonderd Maasvlakten en de woonkernen Rozenburg, Pernis en Heijplaat).
- Door het vaststellen van Lokale Maximale Waarden voor poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) voor Rotterdams grondgebied is PFAS onderdeel van de Bodemkwaliteitskaart en wordt afzet en hergebruik van grond ondersteund.

Een adequaat extern veiligheidsniveau voor alle inwoners

Omdat we structureel willen zorgdragen voor een adequaat extern veiligheidsniveau voor alle inwoners hebben we ook afgelopen jaar ingezet op:

- Het integraal meewegen van externe veiligheid op alle schaalniveaus (van bestemmingsplan tot aan omgevingsvisie).
- Expliciete aandacht voor externe veiligheid in relatie tot energietransitie, emplacementen, ammoniumnitraat en bouwkundige maatregelen in de haven;
- Het concentreren van risicobedrijven, ook in relatie tot zeer kwetsbare objecten (ziekenhuizen, scholen).

Verduurzaming van gemeentelijke bedrijfsvoering en verduurzaming gemeentelijk vastgoed

- Doelstelling verduurzamen vastgoed wordt verder uitgewerkt onder het taakveld Overige objecten en gronden.
- Actief sturen/samenwerken met gemeentelijke inkoop op verduurzamen en circulair maken van inkoop.
- Inzetten op verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.
- Inzetten op ontwikkeling en versterking circulaire economie via eigen bedrijfsvoering.
- Inzetten op het verduurzamen van de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Effectindicatoren		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegetarget 1: De stijging van de CO2-uitstoot	Streefwaarde	niet >31,9	niet >31,9	<31,9 Mton	<31,9	<31,9	<31,9	<31,9
wordt		Mton	Mton		Mton	Mton	Mton	
in deze collegeperiode omgebogen naar een								

dalende trend die leidt tot 49% CO₂-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990.

	Realisatie	31,9 Mton	29,9 Mton	29,2 Mton	26,2 Mton		
Collegetarget 2: Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ wordt overschreden. Ook na 2020 blijven we werken aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit.							
Jaargemiddelde*	Streefwaarde	16	12	8	0	0	0
	Realisatie***	4	0	pm***	pm	pm	pm
Uurgemiddelde**	Streefwaarde	0	0	0	0	0	0
	Realisatie	0	0	0	pm	pm	pm
<i>* Betreft het aantal toetspunten > NO₂ 40 g/m³ (jaargemiddelde gebaseerd op NSL voorgaande jaar)</i>							
<i>** Betreft het aantal meetstations met >18 keer per jaar overschrijding NO₂ 200g/m³ (uurgemiddelde, gebaseerd op jaarverslag DCMR)</i>							
<i>*** Overeenkomstig de afspraken in het definitieboekje van de collegetargets zijn de gegevens m.b.t. realisatie 2020 in Q4 van 2021 beschikbaar. Op basis van een eigen monitor is berekend dat er geen wettelijke overschrijdingen van de EU-normen voor NO₂ meer zijn.</i>							

Toelichting indicatoren

Collegetarget 1:

Voorlopig cijfer 2021 is zomer 2022 beschikbaar. De DCMR verwacht dat de CO₂-uitstoot van 2021 zal uitkomen tussen de 28,3 en 30,8 Mton. Nulmeting 2017 is gecorrigeerd naar 31,8 Mton. Dit betekent dat met minimaal 1Mton de Rotterdamse CO₂-uitstoot in 2021 lager uitvalt dan in 2017. Daarmee is de collegedoelelstelling om de stijging van de CO₂-uitstoot om te buigen behaald.

Dat neemt niet weg dat inspanningen nodig blijven om deze daling te bestendigen conform afspraken rond het Rotterdams Klimaatakkoord en doelstelling 2030.

Collegetarget 2:

Het college had als doel om in Rotterdam geen “vieze straten” meer te hebben in 2020. Waren er in 2018 nog 15 straten waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ werden overschreden, in 2020 was dat in geen enkele straat meer aan de orde. Eind 2021 bevestigde de monitor van het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) dat Rotterdam het aantal knelpunten heeft teruggebracht van vijftien in 2018 naar nul in 2020. Luchtkwaliteit is een belangrijke voorwaarde voor gezondheid van Rotterdammers. Om deze positieve trend vast te houden, blijven maatregelen t.b.v. schone lucht nodig.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	5.132	2.158	2.884	726
Bijdragen rijk en medeoverheden	5.132	2.158	2.659	502
Financieringsbaten	0	0	1	1
Overige opbrengsten derden	0	0	224	224
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	65.309	71.041	47.903	-23.137
Apparaatslasten	5.235	7.086	6.193	-892
Inhuur	9	235	77	-158
Overige apparaatslasten	81	97	80	-17
Personeel	5.145	6.753	6.036	-717
Intern resultaat	7.457	7.551	7.146	-405
Intern resultaat	7.457	7.551	7.146	-405
Programmalasten	52.617	56.405	34.565	-21.840
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	28.526	20.643	11.005	-9.638
Kapitaallasten	651	622	634	12
Overige programmalasten	0	0	1	1
Subsidies en inkomensoverdrachten	23.441	35.140	22.925	-12.215
Saldo voor vpb en reserveringen	-60.177	-68.883	-45.020	23.863
Saldo voor reserveringen	-60.177	-68.883	-45.020	23.863
Reserves	25.994	28.946	5.721	-23.225
Onttrekking reserves	27.994	32.890	9.665	-23.225
Toevoeging reserves	2.000	3.944	3.944	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-34.183	-39.937	-39.299	638

x

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 34.183
Eerste Herziening 2021	- 39.192
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 39.930
10-maandsrapportage 2021	- 39.937
Realisatie 2021	- 39.299

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Programma Bodem	397	-2.254	-2.651	0
2. Uitvoeringsplan Energietransitie		-5.201	-5.201	0
3. Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (TG)	181	-1.668	-1.849	0
4. Diverse afwijkingen bestemmingsreserves		-13.524	-13.524	0
5. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling		-1.607		1.607
6. Warmtedossier		544		-544
7. PAW BoTu / Pendrecht		377		-377
8. Diverse afwijkingen	148	196		- 48
Totaal afwijkingen	726	-23.137	-23.225	638

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 638 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Programma Bodem

De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door een onderbesteding van € 1,1 mln op het deelprogramma 'spoed' en een onderbesteding van € 1,4 mln op het deelprogramma 'gas'.

Spoed: Aanpak vindt plaats door de DCMR (Milieudienst Rijnmond), vanuit haar gedelegeerde taak van bevoegd gezag. Projecten worden met name gerealiseerd in bestaand, bewoond, gebied en vragen medewerking van grondeigenaren (vaak particulieren). Daarmee is het plannen en realisatie van deze projecten lastig en wordt budget gereserveerd dat vaak wordt doorgeschoven.

Gas: Zowel bij de voormalig gasfabrieken Feijenoord als Keilehaven is de aanpak doorgeschoven in de tijd. De sanering volgt de planontwikkeling van respectievelijk Feyenoord City en het centrale deel van Merwevierhaven (M4H). Zodra de planvorming concreet genoeg is volgt sanering. De voorbereiding van deze projecten is wel doorgegaan in 2021.

Tot slot is bij deelprogramma 'gebiedsgerichte aanpak' sprake van een onderbesteding van € 140. De jaarlijks te maken kosten zijn onder andere afhankelijk van het aantal bedrijven dat wil deelnemen en dat is vooraf moeilijk te voorspellen.

2. Uitvoeringsplan Energietransitie

Van de voor 2021 begrote € 8,9 mln voor de Uitvoeringsplan Energietransitie projecten is € 4,1 mln uitgegeven. Een aantal regelingen liepen niet hard en zijn eind 2021 aangepast om deze aantrekkelijker te maken. Ook zijn deze gericht onder de aandacht gebracht en wordt ondersteuning aangeboden bij de aanvragen (dit betreft bijvoorbeeld energievouchers voor ondernemers en subsidieaanvragen bouwlogistiek). Ook zijn mede door covid-19 een aantal projecten in 2021 tijdelijk tot stilstand gekomen of konden niet doorgaan (bijvoorbeeld het opleiden van energiecoaches in Pendrecht en het Experiment Rotterdamse mobiele aanpak).

3. Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (TG)

De aanvullende maatregelen luchtkwaliteit zijn in uitvoering. Het project 'aanscherpen eisen bij aanbesteding' is iets vertraagd in uitvoer gegaan, waardoor de bestedingen achterlopen. Dit project betreft een extra impuls om een bestaand werk emissieloos uit te voeren. De planning is daardoor mede afhankelijk van het reguliere project. Het meten van luchtkwaliteit met het project de Luchtclub verloopt volgens planning.

4. Diverse afwijkingen Bestemmingsreserves

In 2021 is € 13,5 mln minder onttrokken dan begroot op overige reserves. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

- Door ontwikkelingen rond Warmtebedrijf Rotterdam (WbR) is de contractvorming (rondom het van het gas afhalen van enkele wijken) uitgesteld en is het geld nodig in 2022 in plaats van 2021. Dit is onder voorbehoud van de ontwikkelingen rond WbR. Deze ontwikkeling en onder andere een vertraging op het project Heindijk hebben geleid tot lagere lasten en onttrekking van € 11,9 mln aan de bestemmingreserves Aardgasvrije wijken, Pilots Aardgasvrij (RIM) en klimaatmiddelen - Wijkaanpak.
- Door een vertraging die is opgetreden voor de subsidie Emerald Kalima Chemicals (EKC) en project Zon op Zuid en zullen deze plannen pas in 2022 worden uitgevoerd. Daardoor vallen de lasten en de onttrekking aan de bestemmingsreserve Duurzaam € 1,2 mln lager uit dan begroot.
- Programma Actieplan Luchtkwaliteit (€ 258): De beoogde tijdelijke personele inhuur bleek in 2021 niet meer noodzakelijk. Hierdoor zijn de kosten in 2021 lager uitgevallen dan begroot.
- Taakmutaties Gemeentefonds: Transitiekosten Regionale Uitvoerings Diensten (€ 102): Door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet naar juli 2022, worden de benodigde implementatiewerkzaamheden naar 2022 doorgeschoven.

5. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Het begrote interne resultaat op taakveld Ruimtelijke Ordening-Ontwikkeling betrof € 3,8 mln. In de realisatie is dit toegerekend aan taakvelden Milieubeheer-Duurzaam en Wonen en Bouwen. Dit heeft binnen het programma Stedelijke Inrichting en ontwikkeling een saldoneutraal effect.

6. Warmtedossier

De lasten gemaakt voor externe advisering voor het dossier Warmtebedrijf en versterking van de interne organisatie op het warmtedossier heeft geresulteerd in een nadeel van € 544.

7. PAW BoTu / Pendrecht

Vanwege onzekerheid over extra financiële steun vanuit het Rijk voor de komende jaren en de grote opgave die er nog ligt bij de projecten Pilot Aardgasvrije Wijken (PAW) BoTu en Pendrecht is ervoor gekozen om de beperkte rijksmiddelen, die zeker zijn, zoveel mogelijk te behouden. Op die manier verkleint de Gemeente de risico's, juist voor de bewoners. Dit resulteert in een nadeel van € 377.

8. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldoniveau, die leiden tot een nadeel van € 68.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Aanpak Nul emissie mobiliteit](#)
- [Actieplan Geluid 2019-2023](#)
- [Beleidskader Groepsrisico](#)
- [Nota Actief Bodem- en Baggerbeheer 2013](#)
- [Verordening Bodemenergiesystemen Rotterdam](#)
- [Bodemenergieplan Centrumgebied Rotterdam](#)
- [Beleidsnota Huishoudelijk Afval 2013-2018](#)
- [Beleidsregel gebiedsgerichte aanpak van bodem en grondwater havengebied Rotterdam](#)
- [Bouwverordening 2010](#)
- [Convenant ZES - Zero Emissie Stadslogistiek Rotterdam](#)
- [Gemeentelijke visie duurzame biomassa](#)
- [Gemeentelijke visie waterstof](#)
- [Hoogbouwvisie 2019](#)
- [Kader Stedelijke Ontwikkeling](#)
- [Koersnota Schone Lucht 2019-2022](#)
- [Koersnota Bodem](#)
- [Leidraad werkwijze gebiedsaanpakken aardgasvrij](#)
- [Meerjarenplan Bouw en Woningtoezicht 2018-2021](#)
- [Multifunctioneel dakenprogramma](#)

- [Uitvoeringsagenda Biodiversiteit](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam \(Drift rapport\)](#)
- [Programma Rivieroevers](#)
- [Raadsakkoord Energietransitie](#)
- [RES 1.0 - Regionale Energiestrategie Rotterdam – Den Haag](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Van zooi naar mooi, programma Rotterdam Circulair 2019-2023](#)
- [Rotterdam gaat voor groen](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn](#)
- [Rotterdams Duurzaamheidskompas](#)
- [Rotterdamse Klimaataanpak](#)
- [Rotterdams Klimaatakkoord](#)
- [Rotterdamse Transitievisie Warmte 1.0 \(2021\)](#)
- [Resilient Rotterdam](#)
- [Staat van de stad 2020](#)
- [Rotterdamse Adaptatiestrategie](#)
- [Schone Energiestrategie](#)
- [Omgevingsvisie](#)
- [Stappenplan aardgasvrije wijken](#)
- [Stappenplan Zero Emissie Stadsdistributie;](#)
- [Startnota versnelling windenergie](#)
- [Startnota versnelling zonne-energie](#)
- [Stedelijke Agenda Haven](#)
- [Strategie Walstroom Rotterdamse Haven](#)
- [Uitvoeringsplan energietransitie 2019-2020](#)
- [Uitvoeringsplan energietransitie 2020-2022](#)
- [Verhaal van de stad](#)
- [WANNEER-kaart aardgasvrij](#)
- [WAT-kaart aardgasvrij \(update juni 2021\)](#)

Omschrijving taakveld en vervolg taakvelddoelstellingen

Vervolg taakvelddoelstellingen

- verminderen van geluidsoverlast
- een betere regie op het gebruik van de ondergrond
- een adequaat extern veiligheidsniveau voor alle inwoners
- verduurzaming van de gemeentelijke bedrijfsvoering en verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Omschrijving taakveld

Nederland moet in 2050 een land zijn zonder CO₂ uitstoot en met een volledig circulaire economie. Daar moet nu mee begonnen worden. Ook Rotterdam heeft hierin een belangrijke opgave. Prioriteit ligt daarom bij de uitvoering en ondersteuning van activiteiten voor het realiseren van de energietransitie in gebouwde omgeving en mobiliteit,

de omslag naar een circulaire economie, het verbeteren van de luchtkwaliteit, vergroting van de veerkracht van de stad, in combinatie met de vergroening, waterveiligheid en transformatie naar een nieuwe duurzame economie.

We zetten in op een fijne woon- en leefomgeving voor alle Rotterdammers: schoner, groener en gezonder. In het taakveld Milieubeheer wordt ingezet op maatregelen die de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie, schone lucht, minder geluidsoverlast en schonere en veiliger bodems bevorderen en zo een bijdrage leveren aan een rijke en stabiele biosfeer en daarmee aan een aantrekkelijke leefomgeving. Dit vergt vooral focus op anders werken: die keuzes krijgen waarde als we ze omzetten in kansen door integraler en slimmer te werken. Dus zetten we de energietransitie in als vliegwiel voor duurzame bedrijvigheid, voor nieuwe werkgelegenheid en het aantrekkelijker maken van woningen en wijken.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap

Pagina 74

Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap

Een aantrekkelijke en leefbare stad voor iedereen, nu en in de toekomst.

Meer gezonde Rotterdammers die bewegen, spelen, sporten, ontmoeten, ontspannen en recreëren.

Een investering in de doorontwikkeling van de klimaatadaptieve deltastad.

Samenwerking met Rotterdammers en gedeeld eigenaarschap.

Voortgang 2021

Rotterdammers zijn door covid-19 nog steeds veel thuis en daardoor nadrukkelijker in hun woonomgeving aanwezig. Zij maken tot 70% vaker een ommetje in de wijk of buurt. Dit leidt tot grotere druk op de openbare ruimte, parken en parkjes in de stad, zeker in relatie tot de 1,5 meter afstand tot elkaar. Bewoners waarderen en gebruiken het groen in hun woonomgeving beter en meer.

Op 8 april 2021 is de Visie op de Openbare Ruimte 2020-2030 vastgesteld door de raad. Daarmee is een nieuw kader met drie doelen en focus op vijf speerpunten vastgesteld voor de openbare ruimte de komende jaren. De Uitvoeringsagenda Biodiversiteit in Rotterdam, een uitwerking van de Visie op de Openbare Ruimte, is besproken in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte, tegelijk met de Visie op de Openbare Ruimte.

Eind december 2021 werd bekend dat het collegetarget 20 hectare extra groen is gehaald. Tot en met november 2021 is 21,5 hectare extra groen gerealiseerd of in planvorming opgenomen. Die extra hectaren groen zijn gerealiseerd in openbaar gebied en op daken. Een deel hiervan wordt nog in 2022 en 2023 uitgevoerd. Verder zijn er samen met Opzoomer Mee 1.275 straten groener gemaakt door bewoners, met ruim 6.500 m2 extra

groen. Er zijn of worden 20 nieuwe groenblauwe schoolpleinen samen met basisscholen gerealiseerd. Er is 18.000 m2 nieuw groen in tuinen en op daken aangelegd met de subsidie klimaatadaptatie. Er zijn 119.361 tegels vervangen door gras of planten door bewoners, ondernemers en andere partijen bij de landelijke tegelwipwedstrijd.

De planvorming en/of uitvoering van de drie ecologische verbindingzones vordert. Het gaat om deze verbindingen: langs de Heemraadsingel naar Vroesepark, de Steilrand (van de Rotte naar de Schie en Landgoed De Tempel) en langs het Zuiddiepje, tussen Eiland van Brienenoord en Park De Twee Heuvels (als onderdeel van het Rondje Stadionpark).

De uitvoering van deze laatste ecologische verbinding wordt in 2022 afgerond. Na het opleveren van de herinrichting Eiland van Brienenoord.

Voor de andere twee ecologische verbindingen is een apart planproces opgestart. Het toekomstperspectief voor de Steilrand is gereed, de uitvoering van de eerste kleinere projecten die hiermee samenhangen is voorzien in 2022.

Voor de uitwerking van de Steilrand brengen we de toekomstige Inrichtingsplannen in de gebieden in kaart. We bekijken welke ingrepen er nog overblijven en welke samenwerkings- en subsidiemogelijkheden er zijn. Ook ramen we wat de mogelijke totale kosten zouden kunnen zijn.

De tuinen van de landgoederen De Tempel en Nieuw Rhodenrijs zijn in september in erfpacht overgedragen aan Natuurmonumenten. Verdere herstelwerkzaamheden aan de tuinen worden voorbereid.

De Rivieroevers-projecten Viering 750 jaar dam in de Rotte, Markeringen Landschapspark de Rotte en herinrichting Eiland van Brienenoord zijn in 2021 afgerond. De projecten Keilehaven, Leuvekolk, Crooswijksebocht en Blue City zijn in uitvoering en worden in 2022 opgeleverd. In 2021 zijn de voorbereidingen gestart van 150 jaar Nieuwe Waterweg.

De planvorming van de zeven stadsprojecten vordert. Alle zeven projecten dragen bij aan de verbreding van stadsecologie, vergroening en biodiversiteit. Hofbogen vormt een verbinding vanaf het Hofplein naar de A20-zone en het getijdenpark Feijenoord is een vergroting van de riviernatuur vanaf het Eiland van Brienenoord. De nieuwe stadsparken in Rijn- en Maashaven vergroten de (onder-) waternatuur en het rivierenlandschap.

Wat hebben we bereikt?

We werken aan een robuuste groene, gezonde en duurzame leefomgeving voor alle Rotterdammers die uitnodigt tot ontmoeten, sporten en recreëren en bijdraagt aan een aantrekkelijk werk- en leefklimaat.

Een meer uitgebreide, beter aaneengesloten groenstructuur in de stad die bijdraagt aan een meer robuuste én veerkrachtige openbare ruimte met betere biodiversiteit.

Een robuuste en veerkrachtige openbare ruimte die ontwikkelingen die op de stad afkomen kan opvangen: stedelijke verdichting, energietransitie, klimaatadaptatie, veranderende mobiliteit, netwerksamenleving, circulaire economie en die daarbij ook voldoende (openbare) ruimte biedt aan alle inwoners.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We werken aan een robuuste groene, gezonde en duurzame leefomgeving voor alle Rotterdammers die uitnodigt tot ontmoeten, sporten en recreëren en bijdraagt aan een aantrekkelijk werk- en leefklimaat.

Deze collegeperiode staat in het teken van uitvoering van het plan van aanpak Rotterdam gaat voor groen! Met alle partners in de stad het Rotterdamse groenareaal groter, beter en aantrekkelijker maken. Dat doen we met bedrijven, instellingen, corporaties, ondernemers, natuurorganisaties, terreinbeheerders, groene initiatiefnemers en bewoners. Bij de begroting van 2019 heeft het college als collegegetarget de ambitie geformuleerd om deze periode 20 hectare groen toe te voegen. Eind december 2021 werd bekend dat dit collegegetarget is gehaald. Er is 21,5 hectare groen toegevoegd binnen de vier onderdelen:

1. Groene daken
2. Groene werklocaties
3. Groen in de openbare ruimte
4. Groen dicht bij huis

Het programma Rotterdam gaat voor Groen loopt tot en met 2022, maar daarna is de opgave voor het vergroenen van de stad niet afgerond. De visie op de Openbare Ruimte biedt een doorkijk tot 2030. De visie schetst het belang van verdere vergroening van de stad en goede verbindingen met de groene landschappen om de stad. Dit is noodzakelijk om een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat te blijven bieden en verder te ontwikkelen in relatie tot de binnenstedelijke verdichting, klimaat, energie, mobiliteit en gezondheid.

Extra inzet is gepleegd op:

- Het realiseren van drie slimme, ecologische verbindingen tussen groene plekken, parken en de stad uit:
  1. van het park Twee Heuvels naar het Eiland van Brienenoord (deze route is bijna gereed, afronding in 2022),
  2. Steilrand van Schie naar Rottemeren, de toekomstvisie is opgeleverd in 2021,
  3. via de Heemraadssingel naar het Vroesenspark. Hiervan is het ecologisch onderzoek in 2021 afgerond en zijn de eerste 'quick wins' uitgewerkt, die in 2022 uitgevoerd kunnen worden.
- Rondom biodiversiteit zijn de volgende resultaten behaald:
  - Biotopen en doelsoorten in Rotterdam zijn bepaald;
  - Een eerste beeld van de stand van de Rotterdamse biodiversiteit is gemaakt op basis van een historische analyse van data over 2010-2020;
  - Monitoringssysteem voor 2022 -2025 opgezet;
  - De '10 soorten van 010' zijn breed gecommuniceerd;
  - Start Gesprek met de stad over biodiversiteit heeft plaatsgevonden;
  - Biodiversiteit is onderdeel van de gemeentelijke subsidie klimaatadaptatie;
  - Bij veertien groene en blauwe projecten stimuleren we expliciet de biodiversiteit in 2021. Voorbeelden zijn

het groenblauwe dak op De Doelen, de inrichting van het Alexanderplein, Bijenlint, de gebiedsontwikkeling M4H, Kralingse bos en de visie Meerjaren Bosplantsoen.

- Realiseren van een groene kwaliteitsimpuls, door oplevering van diverse inrichtingsplannen waarmee op grote en kleine schaal extra groen als kwaliteit is toegevoegd en er gewerkt is aan een stedelijk groen netwerk voor sport, recreatie en verblijf.
- Extra inzet is en wordt gepleegd op vergroening in de binnenstad.
- De buitenruimte van met name de stadswijken, tuinsteden en focuswijken op Zuid. Dit wordt gekoppeld aan het brede maatregelenpakket van NPRZ. Zo is onder andere het plein aan de Kokerstraat opgeleverd en de buitenruimte bij de Kindercampus bij de Putsebocht. Daarnaast is er gewerkt aan diverse herinrichtingsplannen, die in 2022 uitgevoerd zullen worden.
- Het versterken van het regionale landschap en de bereikbaarheid en toegankelijkheid daarvan via deelname aan Recreatieschap Rottemeren, Nationaal Park Hollandse Duinen, het programma Rotterdam gaat de boer op en regionale Landschapstafels als BPL Midden-Delfland en IJsselmonde. De provincie werkt ook aan groenblauwe verbindingen tussen stad en regio, waaronder de Nieuwe Maas, Rotte en de Schie als verbinding met omliggende groene landschappen.
  - In 2021 is het Ontwikkelplan voor Landschapspark De Rotte vastgesteld door het recreatieschap Rottemeren. Hierin is de hele Rotte opgenomen in het Landschapspark. Het Rotterdamse deel wordt via het programma Rivieroevers uitgevoerd. In 2022 wordt dit Ontwikkelplan uitgewerkt naar een uitvoeringsagenda.
  - Voor Nationaal Park Hollandse Duinen is in 2021 een onderzoek gestart naar de haalbaarheid en locatie van de beoogde entreepoort in Hoek van Holland.
  - Begin 2021 heeft Natuurmonumenten een bijdrage van de Postcodeloterij ontvangen.
- Het groenblauwe netwerk in buurten en wijken in en om de stad uitbreiden voor langzaam verkeer (voetganger en fiets), zowel functioneel (werk) als recreatief, en waar mogelijk verbinden met de routes door de stadsranden naar het regionale landschap. Koppeling van het regionale fiets- en wandelnetwerk aan het stedelijke fiets- en wandelnetwerk, zowel recreatief als werkverkeer. De lobby hiervoor is in volle gang samen met de buurgemeenten, de landschapstafels en MRDH.
- Kleine kwaliteitsingrepen toepassen bij herbestrating die bijdragen aan de functionaliteit, vergroening en duurzaamheid (functionele wijzigingen). Daarnaast inzet op structureel integrale aanpak bij vervangings- en onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte. Op vele plekken is er kwaliteit toegevoegd, onder andere bij de rioolvernieuwing in de Architectenbuurt (Prins Alexander).
- Bijdragen aan het opstellen en realiseren van een integraal plan voor de klimaataanpak (grond)water voor wateroverlast, waterveiligheid en hittestress (Rotterdams Weerwoord). De uitwerking in een uitvoeringsstrategie heeft brede consequenties voor de inrichting van de openbare ruimte. Denk aan inrichtingsprincipes (bijvoorbeeld groene infiltratie greppels of rioolscheiding) en materiaalgebruik (bijvoorbeeld waterdoorlatende bestrating).

Een vergroening van de buitenruimte die bijdraagt aan de gezondheid en levensplezier van alle Rotterdammers en die uitnodigt tot ontmoeten, bewegen en recreëren.

In 2021 is inzet gepleegd op:

- Waar mogelijk voorzieningen in de openbare ruimte realiseren die leiden tot spelen, bewegen, sporten en ontmoeten door onder andere het toegankelijk maken en vergroenen van (school)pleinen. Zes basisscholen hebben subsidie gekregen voor de aanleg van een groenblauw schoolplein, daarvan is er al één uitgevoerd, de uitvoering van de andere pleinen vindt in 2022 plaats. Daarnaast worden zes openbare schoolpleinen heringericht. Een daarvan is inmiddels in uitvoering, voor de andere vijf heeft de in 2021 planvorming plaatsgevonden en volgt uitvoering in 2022.
- Waar mogelijk in lokale woonstraten en stadsstraten zorgen voor vergroening (meer en grotere bomen en meer groen), verbeteren van verbindingen en balans in gebruik. Onder andere door mee te liften met onderhoudsprojecten en functionele wijzigingen. Het doel was tot en met 2022 20 (clusters van) straten aan te pakken. Deze zijn inmiddels gerealiseerd, in totaal worden tot eind 2023 zo'n 200 straten groener gemaakt.
- Vergroening van stenige pleinen in de periode tot en met 2022. Hiervan zijn er tien gereed, in 2022 volgen er nog zo'n tien.
- Doorontwikkeling van het Programma Rivieroevers Rotterdam door onder andere het Uitvoeringsprogramma Rivieroevers Rotterdam 2019-2022.
- In 2021 is verder onderzocht hoe de rivieroevers levendiger, aantrekkelijker en groener gemaakt kunnen worden en zijn projecten gestart en gerealiseerd waarbij de beleving van de rivier is versterkt. Voorbeelden hiervan zijn de nieuwe stadsparken in de Maashaven, de Rijnhaven en aan de rivier bij Feijenoord City. Ook is het getijdenpark Eiland van Brienenoord en getijdenoever Keilehaven aangelegd en is de buitenruimte van Blue City heringericht.
- De Rotte wordt steeds verder ontwikkeld tot een aantrekkelijke groene openbare ruimte met meer recreatie- en verblijfsmogelijkheden. Een aantal groene plekken en aantrekkelijke routes langs de Rotte is al gerealiseerd. Zoals de trappen en steiger bij het Grotekerkplein, de herinrichting van de Linker Rottekade en de waterinlaat Leuvekolk. De projecten herinrichting Crooswijksebocht en herinrichting Leuvekolk zijn in uitvoering en worden in 2022 opgeleverd.
- Verbetering van de oversteekbaarheid van stadsstraten (en boulevards) en meer ruimte maken voor voet- en fietspaden en vergroening (zoals Schiedamsedijk, Leuvehavenzijde, Pleinweg, Zuiderparkweg).
- Het creëren van essentiële wandel- en fietsroutes voor de stad die scholen, tal van groen en diverse voorzieningen verbinden. Hierbij samen optrekken met de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak en de experimenten die in dit kader worden opgestart; Actualisatie van de Rotterdamse Stijl met inzet op meer gebruik van groen en circulair materiaal (inclusief een innovatiebudget voor nieuw en circulair materiaal).

Kortom, een robuuste en veerkrachtige openbare ruimte die ontwikkelingen die op de stad afkomen kan opvangen: energietransitie, klimaatadaptatie, veranderende mobiliteit, netwerksamenleving, circulaire economie.

In 2021 is ingezet op integrale aanpak en meeliftkansen bij activiteiten op het gebied van energietransitie, klimaat adaptatie, mobiliteit, circulaire economie en gezondheid. De testversie omgevingsvisie gebruiken we om het werken met een integrale visie op de stad te borgen en de kwaliteit van de ontwikkelingen te vergroten.

Effectindicatoren		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Collegetarget 11: 20 ha groen erbij in 2022 t.o.v. 2018	Streefwaarde			+ 5 ha	+ 10 ha	+ 15 ha	+ 20 ha
	Realisatie			+ 8,9 ha	+12,8 ha	+ 21,5 ha*	
% Tevredenheid van bezoekers stadsparken (rapportcijfer)	Streefwaarde		>7,4	>7,4	>7,4	>7,4	>7,4
	Realisatie	7,4	7,1	7,3	7,1		
% Tevredenheid bewoners over groen in de wijken /buurten	Streefwaarde		>6,9	> 6,9	>6,9	>6,9	>6,9
	Realisatie	6,9	6,2	6,4	6,4		

Prestatie-indicatoren		2017	2018	2019	2020	2021	2022
Realisatie ecologische verbindingen	Streefwaarde					3 ecologische verbindingen realiseren in de stad	
	Realisatie			1 verbinding is in uitvoering, 2 verbindingen bevinden zich in de planfase**			

Toelichting indicatoren

*In totaal wordt er 21,5 ha groen toegevoegd. Daarmee is het collegetarget voor 108% gehaald.

**De ecologische verbinding 'Rondje Eiland van Brienenoord - Park de Twee Heuvels' is in uitvoering en in 2022 gereed. De start van de andere twee ecologische verbindingen is nog in 2022 voorzien.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap	Oorspronkelijke begroting	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
	2021			
Baten exclusief reserves	1.610	3.158	2.909	-249

Bijdragen rijk en medeoverheden	1.610	3.158	2.499	-659
Overige opbrengsten derden	0	0	409	409
Overige baten	0	0	1	1
Lasten exclusief reserves	13.051	16.410	12.055	-4.356
Apparaatslasten	0	740	643	-97
Inhuur	0	125	11	-114
Overige apparaatslasten	0	9	7	-2
Personeel	0	606	625	19
Intern resultaat	1.818	2.610	2.309	-301
Intern resultaat	1.818	2.610	2.309	-301
Programmalasten	11.232	13.061	9.103	-3.958
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	6.514	7.380	3.983	-3.397
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	15	15
Subsidies en inkomensoverdrachten	4.718	5.681	5.105	-576
Saldo voor vpb en reserveringen	-11.441	-13.252	-9.146	4.106
Saldo voor reserveringen	-11.441	-13.252	-9.146	4.106
Reserves	4.872	7.109	2.655	-4.453
Onttrekking reserves	5.584	7.821	3.367	-4.453
Toevoeging reserves	712	712	712	0
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-6.569	-6.143	-6.491	-347

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 6.569
Eerste Herziening 2021	- 6.297
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 6.143
10-maandsrapportage 2021	- 6.143

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Programma Rotterdam gaat voor Groen!		- 2.486	-2.486	0
2. Vergroeningsbudget Parkeervoorzieningen		-1.007	-1.007	0
3. Programma Rivieroevers		-570	-570	0
4. Diverse afwijkingen	-249	- 293	-391	-347
Totaal afwijkingen	-249	-4.356	-4.453	-347

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 347 nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Programma Rotterdam gaat voor Groen!

Vanuit het programma "Rotterdam gaat voor groen!" worden inrichtings- en buitenruimteplannen ondersteund die een extra bijdrage nodig hebben om de vergroening mogelijk te maken. Een aantal vergroeningsprojecten lopen langer door dan gepland en worden in 2022 afgerond. Hierdoor zijn de lasten en onttrekkingen aan de reserve in 2021 met € 2,5 mln lager uitgevallen dan begroot.

2. Vergroeningsbudget Parkeervoorzieningen

Elk jaar worden een aantal projecten vastgesteld waar parkeerplaatsen verdwijnen en vergroening plaatsvindt. Een aantal projecten lopen langer door dan gepland en worden in 2022 uitgevoerd. Hierdoor zijn de lasten en onttrekkingen aan de reserve met € 1 mln lager uitgevallen dan begroot.

3. Programma Rivieroevers

De projecten Leuvekolk, Crooswijkse Bocht en Markering aan de Rotte hebben een vertraging opgelopen door uitloop van diverse werkzaamheden, de pandemie en vertraging in de aanbesteding. Hierdoor zijn de lasten en onttrekkingen aan de reserve met € 570 lager uitgevallen dan begroot.

4. Diverse afwijkingen

In 2020 zijn diverse afwijkingen gerealiseerd. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting zijn:

- Programma Ecologische verbindingen: in totaal € 391 lagere lasten en lagere onttrekkingen.
- Lagere bijdragen rijk (€ 249) die in 2021 als interne leveringen zijn begroot.

- Diverse nadelige projectresultaten: in totaal -€ 347, waaronder project Omgevingsvisie (- € 217).

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Archeologische waarden- en beleidskaart Rotterdam](#)
- [Architectuurnota](#)
- [Beleidsregeling Parkeernormen auto en fiets gemeente Rotterdam 2018](#)
- [De Rivier als getijdenpark](#)
- [Detailhandelsnota](#)
- [Focus Document City Lounge/ Binnenstadsplan 2014-2018](#)
- [Gebiedsvisie Hoek van Holland 2011-2020](#)
- [Gebiedsvisie Nieuw Kralingen](#)
- [Gebiedsvisie Rotterdam Central District](#)
- [Gebiedsvisie Stadionpark](#)
- [Handboek Rotterdamse Stijl](#)
- [Havenvisie 2030](#)
- [Hoogbouwvisie 2019](#)
- [Horecagebiedsplan](#)
- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2015-2019 Rotterdam](#)
- [Kader voor de plaatsing van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen](#)
- [Meerjarenplan Bouw en Woningtoezicht 2018-2021](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam \(Drift rapport\)](#)
- [NPRZ Uitvoeringsplannen](#)
- [Omgevingsvergunning](#)
- [Omgevingsvisie Rotterdam](#)
- [Ontwikkelpplan Landschapspark De Rotte:](#)
- [OV-visie Rotterdam 2018-2040](#)
- [Programma Rivieroevers](#)
- [Recreatiekader Rottemeren](#)
- [Rivieroevers Rotterdam - Uitvoeringsprogramma 2019-2022](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam gaat voor groen: actieplan \(2019\)](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn](#)
- [Rotterdamse Mobiliteitsaanpak](#)
- [Rotterdamse Welstandsnota](#)
- [Stadsvisie](#)
- [Stedelijk-Verkeersplan-Rotterdam-20170123](#)
- [Structuurvisie Hart van Zuid](#)
- [Toekomstperspectief binnenstedelijke Nieuwe Maas](#)
- [Toekomstperspectief binnenstedelijke Rotte](#)
- [Uitvoeringsagenda Biodiversiteit](#)
- [Urgentiedocument Rotterdamse WeerWoord](#)

- [Verhaal van de stad](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam 2015](#)
- [Visie en strategie Rotterdam Makers District](#)
- [Visie op de openbare ruimte](#)
- [Zeven stadsprojecten](#)

Omschrijving taakveld

Ons doel is het realiseren van mooi, divers en uitnodigend openbaar groen en stedelijk water. Het groen en water in Rotterdam hebben daarbij landschappelijke en ecologische waarde, zijn goed verspreid, divers en bieden ruimte aan toegankelijke recreatie, houden de mensen en de stad gezond, leefbaar en aantrekkelijk. Juist in de verdichtende omgeving wordt gezorgd voor een eveneens groeiende aanwezigheid van openbaar groen en stedelijk water. Onze kenmerkende rivieren, parken, singels, plantsoenen, groen en recreatiegebieden hebben iedere Rotterdammer iets te bieden. Samen met bewoners en partners pakken we kansen die bijdragen aan een circulaire economie en uitdagingen rondom klimaatverandering en gezonde groei in relatie tot de stedelijke verdichtingsopgave.

Tot dit Rotterdamse taakveld behoren:

- Aanleg van openbaar groen inclusief het plaatsen van kunstwerken in de openbare ruimte.
- Aanleg van openbaar water: vijvers en kleine watergangen.
- Aanleg van speelvoorzieningen.

Al deze opgaven vragen om creatieve en innovatieve oplossingen en andere samenwerkingsvormen met (deels nieuwe) partners. Alleen door samen op te trekken met oog voor de brede doelstellingen van de stad en het effect van onze aanpak op de Rotterdammer zorgen we voor maximaal resultaat, ook op de lange termijn. Daarbij maken we gebruik van de vijf perspectieven uit de concept Omgevingsvisie:

1. Circulaire stad.
2. Compacte stad.
3. Productieve stad.
4. Inclusieve stad.
5. Gezonde stad.

Deze perspectieven sluiten goed aan bij onze ambities.

Met de bovengenoemde doelen beogen we de volgende effecten in de stad te bereiken:

- Tevredenheid van bewoners vergroten over de openbare ruimte, waaronder het groen, water en speelvoorzieningen.
- Groei van gebruikers en bezoekersaantallen van stadsparken en wijkvoorzieningen mogelijk maken en bevordering van een duurzame en gezonde leefstijl.
- Weerbaarheid van de stad versterken waar het gaat om klimaatverandering.

Ruimtelijke ordening - Ontwikkeling

Ontwikkelen van een integrale omgevingsvisie en strategie voor de ontwikkeling en groei van de stad.

Zorgen voor de implementatie van de Omgevingswet.

Zorgen voor actuele, flexibele en toekomstgerichte (zelf)bindende kaders voor de ontwikkeling van de stad.

Voortgang 2021

Op 1 februari 2022 heeft de minister van VRO bekendgemaakt dat de invoering van de Omgevingswet van 1 juli 2022 wordt uitgesteld tot oktober 2022 of januari 2023. Desalniettemin blijft het de ambitie om alle benodigde en beoogde besluitvorming voor 1 juli 2022 door de gemeenteraad zoveel mogelijk te hebben vastgesteld. Het onderdeel participatiebeleid en de daarmee samenhangende besluitvorming van verplichte participatie volgt in kwartaal 3-2022.

Op 2 december 2021 is de Rotterdamse omgevingsvisie « De Veranderstad: werken aan een wereldstad voor iedereen » vastgesteld in de gemeenteraad. De afgelopen jaren is een uitgebreid proces doorlopen waarin, samen met een brede groep partijen uit de stad, de inhoud van de omgevingsvisie is vormgegeven. Met dit besluit is de omgevingsvisie definitief de nieuwe stedelijke visie op de fysieke leefomgeving en is de Stadsvisie uit 2007 vervangen.

Op dit moment wordt gewerkt aan de voorbereiding en implementatie van het Omgevingsplan. Hiervoor is een brede projectgroep samengesteld met zowel vertegenwoordiging vanuit de gemeente, als experts van relevante diensten (waaronder de Dienst centraal milieubeheer Rijnmond (DCMR) en de Veiligheidsregio).

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet mogen er geen bestemmingsplannen meer ter inzage worden gelegd. In het omgevingsplan staan de gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving. Het omgevingsplan is de vervanger van alle bestemmingsplannen.

In 2021 hebben we gewerkt aan het inrichten van de ambtelijke organisatie op het maken van omgevingsplannen op projectniveau hebben we ons voorbereid om het tijdelijke deel van het omgevingsplan gefaseerd om te zetten naar het permanente deel van het omgevingsplan. In 2022 moet dit afgerond zijn en wordt gestart met het omzetten van de eerste gebieden. Uiterlijk op 1 januari 2030 moet dan één nieuw omgevingsplan voor heel Rotterdam zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

Om er in de tussentijd voor te zorgen dat de bouwproductie zo weinig mogelijk hinder ondervindt, ligt de prioriteit bij het zo goed mogelijk uitrusten van de verantwoordelijke organisatie om de uitgifte van omgevingsvergunningen voor bouwprojecten zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Wat hebben we bereikt?

Een goede dynamische Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is een van de kerninstrumenten van de Omgevingswet, maar is ook onze eerste integrale visie op de stad sinds de Stadsvisie uit 2007. De trends van de afgelopen jaren, zoals de trek naar de stad en vergrijzing, in combinatie met de transitie die onvermijdelijk op ons afkomen nopen Rotterdam tot het maken van keuzes. Op basis van de Omgevingsvisie kan integraal richting gegeven worden aan de ontwikkeling van de stad, waarin wordt ingespeeld op trends en transitie.

Op 2 december 2021 is de omgevingsvisie door een ruime meerderheid van de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is de omgevingsvisie definitief inwerking getreden.

De Omgevingsvisie is een dynamische visie die meegroeit met de veranderende opgaven van de toekomst. De Omgevingsvisie wordt periodiek (op delen) geactualiseerd en bijgewerkt. Ook dit is onderdeel van het werkproces rondom de Omgevingsvisie.

Een goede implementatie van de Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet heeft vijf belangrijke maatschappelijke verbeterdoelen:

- Het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht
- Het maken van en het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van een afwegingskader ruimtegebruik voor de gemeente in relatie tot het frequenter optreden van meervoudige claims op dezelfde ruimte
- Het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving (integraliteit)
- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving
- Het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving (mede om participatie en betrokkenheid van burgers en bedrijven te vergroten)

De maatschappelijke verbeterdoelen van de Omgevingswet zijn doelen die de gemeente al grotendeels nastreeft. De wet geeft een extra prikkel en is een middel om vele initiatieven die al lopen een extra impuls te geven. Hoe eerder wordt gestart met de invoering van de Omgevingswet, hoe beter. Een verandering als deze, waarbij zoveel interne en externe partijen betrokken zijn, kost tijd en vraagt om veel afstemming. Daarnaast geven een vroege start en proactieve houding de mogelijkheid om oplossingen te vinden die aansluiten bij de eigen wensen en behoeften en de Rotterdamse manier van werken.

Omgevingsplan Rotterdam

Hoewel de wettelijke actualiseringsplicht voor bestemmingsplannen is vervallen, worden er nog tot de invoering van de omgevingswet bestemmingsplannen ter inzage gelegd. Naast het actualiseren worden er op deze manier nog steeds kaders gemaakt voor woningbouwopgaven en beleidswijzigingen (zoals het nieuwe hotelbeleid). In 2021 hebben we gewerkt aan:

- Een actueel, flexibel en toekomstgericht tijdelijk omgevingsplan Rotterdam
- Vaardigheden om het projectomgevingsplan te kunnen beoordelen en te begeleiden naar de vaststelling.
- Starten met het maken van in ieder geval drie gebiedsgerichte onderdelen van het permanente omgevingsplan Rotterdam.
- De totaalplanning naar de oplevering van het definitief omgevingsplan Rotterdam.

Al deze punten willen we in 2022 afgerond hebben.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Omgevingswet en Omgevingsvisie

De Rotterdamse omgevingsvisie is eind 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. Daarnaast hebben we de volgende resultaten behaald:

- We hebben vervolgstappen gezet om te komen tot een andere manier van kijken, werken en samenwerken.
- We zijn met onze eigen informatiesystemen aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- We beschikken over een actueel actieplan geluid (in kader Europese regelgeving).
- We hebben de basis op orde gebracht met de huidige bestemmingsplannen die opgaan in het nieuwe omgevingsplan.
- We hebben kennis van de inhoud en het proces om vanaf de invoering van de Omgevingswet een omgevingsplan nieuwe stijl op te stellen en te publiceren in het Digitaal Stelsel Omgevingswet.
- We hebben in beeld hoe we vanaf 1 januari 2022 omgaan met de impact van het oude en nieuwe juridische systeem voor het proces initiatief verkennen en vergunningverlening.
- We zijn voorbereid op het ingeschatte aantal bezwaar- en beroepszaken.
- We zijn aan het oefenen met omgevingsprogramma's.

Eind 2022 hebben we:

- Een participatiebeleid vastgesteld waarmee initiatiefnemers (derden en gemeente) goed uit de voeten kunnen.
- Alle relevante juridische besluiten genomen.
- Gaan we volop door met het testen en oefenen met het digitaal stelsel Omgevingswet.

Omgevingsplan

Per 1 januari 2022 zijn alle gemeenten verplicht om te beschikken over een omgevingsplan. Voor Rotterdam gaan we uit van een eerste versie omgevingsplan, inclusief een aanpak voor de periode 2022-2029. Uiterlijk voor 1 januari 2030 wordt er een Omgevingsplan Rotterdam (nieuwe stijl en met een nieuwe standaard) opgeleverd. Om te komen tot dit omgevingsplan wordt de komende jaren al in diverse gebieden geëxperimenteerd met een pilot omgevingsplannen. De ervaringen worden verwerkt in het definitieve omgevingsplan voor heel Rotterdam.

De huidige bestemmingsplannen blijven gehandhaafd tot invoering van de Omgevingswet. De formele actualisatieplicht is komen te vervallen, maar de gemeente is wel verplicht om in alle gebieden te voorzien in actuele juridische kaders, die ook op de juiste manier digitaal raadpleegbaar zijn. Tot de invoering van de Omgevingswet wordt dus nog een aantal nieuwe bestemmingsplannen gemaakt, waarbij de focus gelegd wordt op de gebieden met grote ontwikkelingen (toekomstige woningbouwlocaties en NPRZ) en daar waar nog geen kaders zijn.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Ruimtelijke Ordening - Ontwikkeling	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	768	2.045	1.799	-247
Bijdragen rijk en medeoverheden	768	1.995	1.604	-392
Overige opbrengsten derden	0	50	195	145
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	8.474	4.547	6.251	1.704
Apparaatslasten	19.569	16.645	14.710	-1.935
Inhuur	3.397	2.913	1.499	-1.413
Overige apparaatslasten	343	241	315	73
Personeel	15.828	13.491	12.896	-595
Intern resultaat	-14.541	-16.646	-11.763	4.884
Intern resultaat	-14.541	-16.646	-11.763	4.884
Programmalasten	3.446	4.549	3.304	-1.245
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	3.446	4.549	3.304	-1.245
Overige programmalasten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-7.706	-2.502	-4.453	-1.951

Saldo voor reserveringen	-7.706	-2.502	-4.453	-1.951
Reserves	20	145	20	-125
Onttrekking reserves	20	145	20	-125
Saldo	-7.687	-2.357	-4.433	-2.076

x

Vergelijking begrotingssaldi Ruimtelijke Ordening - Ontwikkeling	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 7.687
Eerste Herziening 2021	- 2.043
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 2.343
10-maandsrapportage 2021	- 2.357
Realisatie 2021	- 4.433

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen bestemmingsreserve		-125	-125	0
2. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling		3.777		-3.777
3. Lagere apparaatslasten		-980		980
4. Diverse afwijkingen	-247	-812		655
Totaal afwijkingen	-247	1.704	-125	-2.076

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 2,1 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Diverse afwijkingen bestemmingsreserve

In 2021 is € 125 minder onttrokken dan begroot op de bestemmingsreserve Resilience. De activiteiten zijn door omstandigheden, covid-19 en capaciteitsissues doorgeschoven naar 2022.

2. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Het begrote interne resultaat op taakveld Ruimtelijke Ordening-Ontwikkeling betrof € 3,8 mln. In de realisatie is dit toegerekend aan taakvelden Milieubeheer-Duurzaam, geluid en handhaving en het taakveld Wonen en Bouwen. Dit heeft binnen het programma Stedelijke Inrichting en ontwikkeling een saldo neutraal effect.

3. Lagere apparaatslasten

In 2021 zijn de uitgaven voor personeel en inhuur € 980 lager uitgevallen dan begroot. Vacatureruimte is niet volledig ingevuld en er is minder inhuur geworven dan begroot boven de formatie.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldo-niveau, die leiden tot een voordeel van € 655.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Architectuurnota](#)
- [De Rivier als getijdenpark - groeidocument 2018](#)
- [Gebiedsvisie Hoboken 2030](#)
- [Gebiedsvisie Hoek van Holland 2011-2020](#)
- [Gebiedsvisie Nieuw Kralingen](#)
- [Gebiedsvisie Rotterdam Central District](#)
- [Gebiedsvisie Stadionpark](#)
- [Handboek Rotterdamse Stijl](#)
- [Havenvisie Rotterdam](#)
- [Hoogbouwvisie 2019](#)
- [Laadkader elektrische auto's](#)
- [Meerjarenplan Bouw en Woningtoezicht 2018-2021](#)
- [Milieuzone kaart](#)
- [Natuurkaart Rotterdam](#)
- [Nieuwe energie voor Rotterdam](#)
- [NPRZ Uitvoeringsplannen](#)

- [Omgevingsvergunning](#)
- [OV-visie Rotterdam 2018-2040](#)
- [Programma Rivieroevers](#)
- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdamse Omgevingsvisie \(De Veranderstad: werken aan een wereldstad voor iedereen\)](#)
- [Visie Openbare Ruimte 2020-2030](#)

Omschrijving taakveld

Doel is het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in Rotterdam, zodat het voor alle Rotterdammers, bezoekers, ondernemingen en ondernemers fijn wonen, leven, verplaatsen, ontmoeten, werken en recreëren is vandaag, morgen en overmorgen. Goede en effectieve kaders voor de fysieke leefomgeving dragen bij aan een 'goede groei' van Rotterdam, rekening houdend met gewenste transitie in de stad.

De stad zal de komende jaren verder groeien en te maken krijgen met grote transitie. Richting het einde van de collegeperiode zal het aantal inwoners snel gaan toenemen, we zullen vele woningen en daarbij behorende infrastructuur moeten bouwen. Tegelijk zullen we ons hele energiesysteem op de schop moeten nemen, materiaalstromen in de stad circulair gaan maken, de stad verder uitrusten voor de veranderingen in de digitale wereld, de stad toerusten voor wateroverlast en hittestress en ervoor zorgen dat meer mensen gebruik gaan maken van de fiets en het OV, ten koste van de auto. Deze groei en verandering van de stad is een grote ruimtelijke opgave, waarbij de bouw van nieuwe woningen gepaard zal moeten gaan met de bouw van (maatschappelijke) voorzieningen, kwalitatief hoogwaardig groen, genoeg plek voor energieopwekking, -opslag en -transport, een goede bereikbaarheid en voldoende werkgelegenheid. We anticiperen daarbij op ontwikkelingen op het gebied van klimaat, bevolkingssamenstelling en economische vernieuwing.

Samengevat krijgen we de komende jaren dus te maken met een enorme groei: we moeten meer mensen huisvesten op hetzelfde oppervlak. Tegelijkertijd zitten we in een tijd waarin trends en transitie hard op ons afkomen en veranderingen teweeg gaan brengen in onze levens, onze systemen en daarmee onze fysieke leefomgeving. Dit alles vraagt een ruimtelijke visie en ruimtelijke kaders, waarmee de gemeente richting geeft aan de ontwikkeling van een duurzame stad waarin het prettig wonen, werken en verblijven is. Deze visie krijgt de vorm van een Omgevingsvisie. Daarbij worden alle aspecten die de fysieke leefomgeving beïnvloeden in samenhang gezien. De Omgevingsvisie wordt het nieuwe kader op stedelijk schaalniveau voor de fysieke ontwikkeling van de stad en is daarmee de opvolger van de Stadsvisie uit 2007.

De Omgevingswet bundelt de wetgeving en regels voor de fysieke leefomgeving. Vanaf 1 juli 2022 is er één integrale wet voor zaken als bodem, geluid, lucht, milieu, water, ruimtelijke ordening, monumentenzorg, natuur en gezondheid. Tot 2029 hebben we de tijd om helemaal in de geest van de wet te gaan werken. Die tijd is ook nodig, het is de grootste wetwijziging sinds de invoering van de Grondwet in 1848. De invoering van de wet gaat met veel veranderingen gepaard, maar de belangrijkste liggen op de volgende terreinen:

Andere manier van werken

De Omgevingswet vraagt vooral een andere manier van denken, werken en handelen. Van de stad maar ook van onze gemeentelijke organisatie. Integraal samenwerken binnen deze organisatie, collegaoverheden, partners in de stad en bewoners. En daarnaast denken, redeneren en handelen vanuit het principe 'ja-mits' en procesgeoriënteerd. Een cultuur die al past bij de werkwijze van de gemeente Rotterdam en die we versterkt door moeten zetten.

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Voor de nieuwe wet wordt landelijk een Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ontwikkeld. Het DSO heeft voor de gebruiker de vorm van één digitaal loket. Het brengt alle relevante informatie over de fysieke leefomgeving bij elkaar die voor iedereen inzichtelijk is. Daarnaast kunnen bewoners, bedrijven en overheden via dit loket meldingen doorgeven of een vergunning aanvragen.

Kerninstrumenten

De Omgevingswet kent een aantal nieuwe instrumenten waar we als gemeente mee gaan werken. De belangrijkste zijn de volgende:

- Omgevingsvisie (een samenhangende (integrale) strategische richting voor de fysieke leefomgeving. (Omgevings)programma's (plannen waarmee we de veranderingen uit de omgevingsvisie concreet maken in de vorm van maatregelen).
- Omgevingsplan (dit plan bevat alle regels over de fysieke leefomgeving die de gemeente stelt binnen haar grondgebied. Het is de opvolger van onder andere de huidige bestemmingsplannen en verordeningen, maar krijgt een veel bredere inhoud).
- Het Omgevingsprogramma is het derde kerninstrument onder de omgevingswet. Een omgevingsprogramma is vergelijkbaar met het uitvoeringsbeleid dat de gemeente nu ook al kent, zoals het uitvoeringsprogramma Rivieroevers. Het omgevingsprogramma is na invoering van de omgevingswet hiervoor het passende instrument.

Het omgevingsprogramma verschilt op een paar punten met het huidige uitvoeringsbeleid. In het nieuwe instrument is participatie beter geborgd en het maakt deel uit van de beleidscyclus waar ook monitoring en evaluatie onderdeel van zijn. Een andere vernieuwing is dat omgevingsprogramma's worden gepubliceerd in het digitaal stelsel omgevingswet (DSO), waarmee de transparantie en dienstverlening naar bewoners toe wordt vergroot.

Groei van de woningvoorraad en aantrekkelijke woonmilieus.

Woningvoorraad met toekomstwaarde.

Basis op orde.

Voortgang 2021

Visies en beleid

In Rotterdam is er behoefte aan veel nieuwe woningen om de druk op de woningmarkt te verlichten, daarbij wordt ingezet op een constant hoge bouwstroom in de komende jaren. Tijdens deze woningkrapte staat met name woningen voor de middensegment en woningen voor starters onder druk. Wij zetten daarbij stevig in om juist ook voor deze groepen nieuwbouw te realiseren.

De gemeente Rotterdam zet zich in op het versterken van de positie van de koopstarter op de Rotterdamse woningmarkt. Eén van de instrumenten die de gemeente voornemens is om in te zetten is de starterslening, naast bijv. meer sturing op de nieuwbouw van koopwoningen in het middensegment. Kopers kunnen met de Starterslening, die loopt via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn), een extra lening krijgen als onderdeel van de totaal benodigde financiering voor een koopwoning tot de NHG-grens. Door deze steun in de rug kunnen zij net iets meer besteden, waardoor een groter deel van de koopwoningvoorraad binnen hun bereik van hun eerste woning komt. Ook Rotterdammers ouder dan 35 jaar die een sociale huurwoning van een woningcorporatie achterlaten, kunnen de starterslening aanvragen. De regeling is alleen beschikbaar voor starters uit Rotterdam die voor het eerst een huis kopen, bijv. omdat ze uit huis gaan, omdat ze doorstromen uit een studentenkamer of uit de sociale woningvoorraad van corporaties (ter aansluiting bij Actieplan Beschikbaarheid).

In 2021 is er extra ingezet op het middensegment huur- en koopwoningen. Dit onderdeel van de programmering, komt als gevolg van de stijgende woningprijzen steeds verder onder druk te staan. Desondanks zien we dat onze ingezette sturing steeds beter effect resulteert in onze bouwprogrammering. Van alle woningen waarvoor in 2021 een omgevingsvergunning is aangevraagd is 26% in de midden categorie. Via tendervoorwaarden en het maken van afspraken hierover in privaatrechtelijke overeenkomsten worden de afspraken hierover tussen de gemeente en marktpartijen zo veel als mogelijk vastgelegd. Naast de programmering zelf wordt hierin ook afspraken gemaakt over zelfbewoningsplicht en een anti-speculatiebeding. De aantallen die worden gerealiseerd in het middensegment koop zijn nog niet naar tevredenheid. Daarom is aanvullend op het Actieplan middenhuur een Actieplan middenkoop opgesteld.

Binnen Rotterdam wordt al jaren gewerkt met een verordening op de Huisvestingswet om te sturen op de toegang tot de woningmarkt en de samenstelling van de woningvoorraad. Via deze verordening implementeren we onder meer de Wet bijzondere maatregelen grootstedelijke problematiek (Rotterdamwet), alsmede het vergunningstelsel voor woningonttrekking, kamerbewoning, woningvorming en splitsing. Per 1 juli 2021 is er een nieuwe verordening van kracht. Met deze nieuwe verordening regelen we een betere onderbouwing van de inzet van de instrumenten, een aanpassing van de straten waar de Rotterdamwet van toepassing is, een aanscherping van de regels rond kamerbewoning en worden regels ingevoerd ten aanzien van toeristische verhuur van woonruimte.

Doelgroepen verordening:

Het opstellen van een Doelgroepenverordening middensegment is een van de maatregelen die zijn aangekondigd in het Actieplan Middenhuur. Met deze verordening kan invulling worden gegeven aan de wens om meer sociale koop en middensegment huur te waarborgen.

Het is een publiekrechtelijke 'stok achter de deur'; verwijzing naar de toepassing van het instrument kan een privaatrechtelijke onderhandeling alsnog de gewenste kant op sturen.

De feitelijke toepassing van de verordening via een haakje in het bestemmingsplan, is een terugvaloptie om de haalbaarheid van de doelstellingen van 'wijken in balans', zoals beschreven in de Gebiedsatlas, te vergroten. De inwerkingtreding vond plaats per 1 juli 2021.

Door de gespannen woningmarkt staat ook de betaalbaarheid van de bestaande woningvoorraad een onder druk. In de verhuur van deze voorraad vinden geregeld misstanden plaats. Het actieplan Goed Huren en Verhuren is gericht op het optreden tegen deze misstanden en het bevorderen van goed verhuurderschap. Door onder andere ondersteuning en advisering van huurders en voorlichting aan verhuurders, door extra inzet van inspecteurs in wijken waar de leefbaarheid onder druk staat, maar ook door inzet van nieuw instrumentarium zoals een verhuurdersvergunning wordt gestuurd op goed verhuurderschap. Ook heeft Rotterdam als eerste gemeente in Nederland voor de bestaande woningvoorraad Opkoopbescherming ingevoerd. Hiermee is in 16 wijken een verhuurverbod geïntroduceerd voor particuliere woningvoorraad met een WOZ-waarde onder de NHG-grens. Voor eigenaar-bewoners moet zo meer woningaanbod beschikbaar komen. De huisvestingsverordening is hier per 1 januari 2022 op aangepast. Het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap ligt inmiddels bij de Raad van State voor advies. Hierin is een landelijke verhuurvergunning opgenomen. Verwachting is dat deze per 1 januari 2023 zal worden ingevoerd.

Woningbouwproductie

In deze collegeperiode is tot en met eind 2021 voor 18.215 woningen een vergunning aangevraagd. De bouw van sommige woningen loopt vertraging op onder meer door materialenschaarste en bezwaarprocedures. De bouw

van 15.154 woningen (collegetarget 12) kon wél beginnen. Ook is de planvorming gestart voor enkele projecten met grote aantallen woningen, zoals de Rijnhaven, het Zomerhofkwartier (ZOHO), het herontwikkelingsproject RISE aan het Hofplein, Hart 010 en Brainpark.

Met deze planvorming leggen wij de basis voor de stad van de toekomst en komen er op de middellangetermijn veel woningen bij. Naast deze grotere projecten dragen vele kleinere projecten, bijvoorbeeld in de Hoek van Holland en Hoogvliet bij aan de woningbouwopgave. De plannenvoorraad telt tot eind 2029 nog ruim 50.000 te bouwen woningen. In nieuwe plannen wordt de afgesproken segmentering toegepast, daarmee zijn we steeds beter in staat om de gewenste programmatische verdeling te halen. Over de gehele collegeperiode is 29% sociale woningbouw gerealiseerd, 19% midden segment, 24% hoger segment, 25% topsegment, en voor 3% is de programmering bij de gemeente nog niet bekend.

Risico's

Het College blijft zich ook het komende jaar maximaal inzetten om voldoende bouwlocaties op te starten zodat ook in de komende jaren een hoge productie gerealiseerd kan worden. Nu de planvoorraad e in belangrijke mate op orde zijn, zien we dat vertragingfactoren steeds vaker buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen.

Oorzaken van vertraging liggen bijvoorbeeld in het moeten doorlopen van bezwaar- of beroepsprocedures, het moeten herontwikkelen als gevolg van sterk stijgende bouwkosten, de bouwmaterialen schaarste en de achterblijvende beschikbaarheid van voldoende capaciteit bij ontwikkelaars en aannemers.

Versterken bestaande woningvoorraad

Begin 2021 is het Vitaliteitsonderzoek naar de toekomstbestendigheid van de bestaande woningvoorraad opgeleverd. Dit onderzoek toont aan dat als gevolg van het huidige kwaliteitsniveau van de woningvoorraad, maar ook door toekomstige kwaliteitsambities, bijvoorbeeld in het kader van het Klimaatakkoord, tot aan 2050 forse investeringen in de bestaande voorraad nodig zijn. Dit onderzoek wordt benut voor lobby en vormt de onderlegger voor de toekomstige aanpak van de woningvoorraad.

Via diverse programma's worden eigenaren gestimuleerd, gefaciliteerd en - als het niet anders kan - gedwongen om hun woning te onderhouden. Zo is het programma funderingsaanpak gericht op onderzoek en herstel en heeft Rotterdam een asbestdakenloket ten behoeve van sanering van asbestdaken. De overige asbesttaken zijn per 1 januari 2022 van Stadsontwikkeling naar de DCMR overgegaan conform de wettelijke verplichting. Onder de vlag van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid vindt de aanpak basiskwaliteit Steigers op Zuid plaats. Daarnaast wordt gewerkt aan een ingrijpende aanpak van de particuliere woningvoorraad door middel van herstructurering en wordt samenvoegen en vergroten van woningen gestimuleerd met een aantrekkelijke subsidieregeling.

Inmiddels zijn de voorbereidingen op de 3e ronde Steigers op Zuid afgerond en heeft het college de woningen aangewezen voor de 4e ronde. Naar verwachting kan deze 4e ronde eind 2022 starten. De aanpak van Steigers op Zuid verloopt conform planning.

Medio 2021 heeft Rotterdam een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds ontvangen voor ingrijpende aanpak NPRZ waardoor een extra kwaliteitsimpuls in de particuliere woningvoorraad mogelijk wordt. De diverse aanpakken worden indien mogelijk gecombineerd met verduurzaming en/of het aardgasvrij/aardgasvrij-ready maken. Ook de woningcorporaties zijn actief met het toekomstbestendig maken van hun voorraad.

COVID-19 was van invloed op de werkzaamheden in de gebiedsaanpakken aardgasvrij: energiecoaches konden niet bij mensen thuis langs, een aantal wijkacties/ events is uitgesteld en (bewoners)bijeenkomsten vinden online plaats. De ene doelgroep is hierdoor makkelijker te bereiken en de andere juist lastiger. In 2021 hebben gebouweigenaren in Pendrecht Zuid, Reyerood-West en een gedeelte van Bospolder-Tussendijken een financieel aanbod ontvangen om over te stappen op stadsverwarming. De komende tijd moet blijken in hoeverre zij bereid zijn de overstap te maken. Daarnaast is in Prinsenland-Het Lage Land een aanbesteding voor het warmtenet gestart en zijn in Rozenburg voorbereidingen voor een aanbesteding getroffen. De voortgang van de gebiedsaanpakken in Rotterdam Zuid en Rozenburg wordt beïnvloed door de ontwikkelingen rond Warmtebedrijf Rotterdam. In september is in Heindijk en omgeving (IJsselmonde) de aanleg van de stadsverwarming gestart. Daar maakt 70% van de gebouw eigenaren de overstap op stadsverwarming.

Vanuit het landelijk Klimaatakkoord ontstond de verplichting voor het opstellen van een gemeentelijke transitievisie warmte. Hieraan hebben we invulling gegeven met de Rotterdamse Transitievisie Warmte. Op basis van de resultaten van de 14 verkenningen aardgasvrij die in 2020 hebben plaatsgevonden, zijn gebieden geïdentificeerd waar het kansrijk is om vóór 2030 te starten met een gebiedsaanpak. De Transitievisie Warmte is voor de zomer van 2021 vastgesteld door de gemeenteraad. De start van de uitvoering is afhankelijk van de invulling van de benodigde randvoorwaarden, o.a. door het Rijk.

Wat hebben we bereikt?

Groei van de woningvoorraad en aantrekkelijke woonmilieus

- Versnelde groei van de Rotterdamse woningvoorraad door een record woningbouwproductie in 2021, meer concreet de start bouw van 4.735 woningen. Waarbij de groei ook voor een deel vorm krijgt via de transformatie van kantoorruimte.
- Een diverse woningbouw qua woningtypen (nieuw en bestaand) met een focus op toevoegingen in het middensegment en bijzondere aandacht voor toevoeging van huisvesting voor studenten en woningen geschikt voor ouderen en /of mensen met een beperking. Veranderingen in de woningvoorraad dragen bij aan wijken in balans zoals beschreven in de Gebiedsatlas.
- Een woningbouw die qua architectuur en stedenbouw recht doet aan de woonmilieus waarin de woningen toegevoegd worden en cultuurhistorische waarden zo goed mogelijk respecteert.

- Een woningbouw die waar mogelijk onderdeel uitmaakt van een integraal plan waarbij ook investeringen in groen, verblijfs- en speelruimte, parkeren en voorzieningen plaatsvinden.
- Een woningbouwproductie die het resultaat is van een goede ruimtelijke afweging tussen diverse ruimtelijke opgaven binnen de stadsgrenzen, die optimaal is aangehaakt op verschillende type stadsinfrastructuren, zoals onder meer OV- en fietsnetwerken en warmtenet.

Woningvoorraad met toekomstwaarde

- Woningen (nieuw en bestaand) hebben een goede bouwtechnische, energetische, ruimtelijke en woontechnische kwaliteit.
- Woningen (nieuw en bestaand) dragen bij aan de energietransitie door bijvoorbeeld aardgasvrij, gebruik van duurzame energie, opwekken en opslag van duurzame energie, een ontwerp dat leidt tot een verlaagd energieverbruik.
- (Ver)bouwprocessen van woningen en infrastructuur zijn ingericht volgens circulaire principes: materiaalstromen in en rondom woningen zijn ingericht op minimaliseren van afval, bevorderen van recycling en inzet van materialen met een minimale CO₂-emissie.
- Woningen (nieuw en bestaand) dragen bij aan klimaatadaptatie op het gebied van water en hittestress: bijvoorbeeld door groene daken, groene tuinen, zuinig watergebruik.
- Woningen (nieuw en bestaand) zijn ingericht op de eisen en mogelijkheden die de snel veranderende digitale omgeving stelt (bv. aansluiting op glasvezel, goede dekking snelle mobiele netwerken).
- Door bovenstaande ambities te combineren en met de sociale en economische context te verbinden wordt er gebouwd aan de weerbaarheid en veerkracht (de Resilience) van de mensen, de organisaties, en de systemen in de stad.

Basis op orde

- Een voorrangspositie voor cruciale doelgroepen op de woningmarkt omdat zij nu minder kans maken, maar wel van economisch of maatschappelijk belang zijn voor de stad, zoals middeninkomens en hulpverleners.
- Extra ondersteuning in het voorzien in de woonbehoefte voor de doelgroepen die verminderd zelfredzaam zijn, zoals ouderen en mensen met een psycho- /sociale problematiek die uitstromen uit een opvangsituatie naar (semi)zelfstandig wonen.
- Afname van woonoverlast als gevolg van reguliere of niet-reguliere bewoning en aanpak en inzet [hierop](#).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Groei van de woningvoorraad en aantrekkelijke woonmilieus

- Gemeentelijke inzet: initiëren, faciliteren en kaders stellen
- We stimuleren zoveel mogelijk het aanpasbaar (levensloopbestendig) en toegankelijk bouwen. Dit doen we onder meer door te wijzen op nut en noodzaak, én op kansen van goede toegankelijkheid. Ook wijzen we de weg naar goed advies over toegankelijk bouwen.

Kaderstellen

Tot slot stelt de gemeente kaders op en stuurt de gemeente op grond daarvan bij:

- De gemeente stuurt op balans in het Rotterdamse woningbestand uitgaande van de Gebiedsatlas Wonen, waarbij de uiteindelijke verdeling over de komende vier jaar van de totale nieuwbouwopgave 20% sociaal; 30% middensegment, 30% hoger segment en 20% topsegment leidend is voor de nieuwbouw (deze percentages gelden dus niet voor elk project, het gaat over het totaal van de stad en het totaal van de komende vier jaar).
- Het woningkwaliteitsbeleid wordt vernieuwd in het licht van de nieuwe Omgevingswet zodat vooraf in planontwikkeling beter gestuurd kan worden op de gewenste (woontechnische) kwaliteit van de woningen. De architectuurnota is herijkt, met het oog op de energietransitie, transformaties kantoren/winkels /zorgvastgoed, de verdichtingsopgave en de opgave tot klimaatadaptief bouwen, maar ook vanuit de groeiende aandacht voor de rol van het cultureel erfgoed voor de ruimtelijke kwaliteit in de stad. Ook hier staat het gedachtegoed van de Omgevingswet centraal. Het monumentenbeleid is doorgezet (zie taakveld Cultureel erfgoed – Monumenten)
- Er wordt een ruimtelijk afwegingskader voor de groei van de stad gecreëerd, dat geïntegreerd zal worden in de Omgevingsvisie. (Zie hiervoor ook het taakveld Ruimtelijke Ordening).
- We verkennen nieuwe woningbouwlocaties voor de korte, middellange en lange termijn, waarbij onder meer noodzakelijke infrastructurele aanpassingen (grond, water, wegen, energie) verkend worden om daarmee de mogelijke woningbouwlocaties te vergroten.
- De Rotterdamse vuistregels zijn een overzicht van het ruimtelijk beleid van de gemeente. De vuistregels voor de verschillende gebieden in de stad geven de hoofdzaken weer van het gemeentelijk beleid voor het ontwikkelen en bouwen voor verschillende gebieden in de stad en brengen regels en uitgangspunten voor beleid voor het bouwen en ontwikkelen in de betreffende gebieden samen in een handig instrument. Ze vormen daarmee een belangrijk kader voor overzicht van de gemeentelijke houding ten aanzien van voorstellen voor concrete nieuwe ontwikkelingen in aanvulling op de reguliere bouwregels, zoals het bestemmingsplan en het Bouwbesluit. Aan deze laatste moeten plannen voldoen.
- Door aanpassing van de verordening op de Huisvestingswet worden de mogelijkheden beperkt om woningen kamergewijs te verhuren. Het doel hiervan is de reguliere woningvoorraad zoveel mogelijk beschikbaar te houden voor Rotterdamse huishoudens.
- De richtlijn Goed Verhuurderschap biedt kaders voor het goed verhuren van woonruimte. Deze vormen de basis voor de verhuurdersvergunning APV die per 1 januari 2021 is ingevoerd.
- Per 1 januari 2022 is de opkoopbescherming in Rotterdam ingevoerd. Hiermee is gebiedsgericht een verhuurverbod geïntroduceerd. In uitzonderlijke situaties kan toch worden verhuurd. Hiervoor is een verhuurvergunning nodig.
- In december heeft de raad besloten tot invoering van een Opkoopbescherming. In zestien wijken geldt per 1-1-2022 een verbod om na koop van een woning deze te verhuren zonder vergunning. Daarmee is in totaal ca. 33% van de Rotterdamse goedkope en middeldure voorraad onderdeel van de opkoopbescherming. Hiermee biedt de gemeente Rotterdam als eerste van de vijf grote gemeenten starters en woningzoekenden met een middeninkomen meer kansen voor het kopen van een woning tegen een redelijke prijs (omdat beleggers die woningen opkopen om te verhuren met de Opkoopbescherming geweerd kunnen worden).

• Faciliteren

De gemeente faciliteert bij initiatieven van burgers en bedrijven.

- We delen onze kennis over de Rotterdamse woningmarkt en woonwensen van Rotterdammers met ontwikkelende partijen, mede op grond van de nieuwe grote Omgevingstest (onderzoek naar woonwensen van Rotterdammers, als vervolg op de Grote Woontest).
- We brengen geselecteerde ontwikkellocaties nadrukkelijk onder de aandacht van potentiële investeerders en/of makelaars tussen partijen.
- We zorgen er bij niet-standaard initiatieven in het kader van transformatie van kantoren of zorgcomplexen, of innovatieve woonconcepten voor dat gemeentelijke processen goed lopen.
- Bouwprocedures zijn versneld door:
  - zo vroeg mogelijk in het proces goede informatie te verschaffen over de toetsingskaders, regelgeving en risico's;
  - door middel van vooroverleg tijdig de knelpunten in beeld te hebben en daarvoor te faciliteren;
  - te zorgen voor een efficiënt en duidelijk proces voor het afhandelen van vergunningaanvragen.
- Zo wordt er gekeken naar alternatieven voor het traditionele eigenaarschap of verhuur van woningen. In deze collegeperiode is 2,4 miljoen gereserveerd voor verschillende maatregelen uit het Actieplan coöperatieve woonvormen.
- Ter uitvoering van de Woondeal zuidelijke Randstad zal de gemeente:
  - Het planaanbod (middel)lange termijn (>2025) aanvullen; keuzes over nieuwe verstedelijkingslocaties om ook op termijn voor een stabiele bouwstroom te kunnen zorgen.
  - Een pilot flexwonen starten waarvoor het rijk een bijdrage van maximaal € 0,3 mln. vrijmaakt. Er wordt een oplossing gecreëerd waar zowel studenten als statushouders in kunnen worden gehuisvest (mogelijk aangevuld met andere doelgroepen zoals (kwetsbare) jongeren). Momenteel loopt een verkenning naar mogelijke locaties.
- De gemeente rolt diverse doelgroepgerichte aanpakken uit, gericht op toevoeging van woningen voor middeninkomens, studenten, ouderen/mensen met een beperking:
  - Ter uitvoering van het Actieplan Middenhuur wordt meer gestuurd op het opnemen van een percentage middenhuur in nieuwbouwplannen. Binnen de gemeentelijke begroting is voor deze collegeperiode € 1 mln in 2019 oplopend naar € 2 mln in 2021 en 2022 gereserveerd voor dit actieplan. Dit budget zal worden ingezet ter stimulering van kwaliteitsaspecten, bijvoorbeeld het afdekken van extra investeringen door specifieke voorwaarden aan woninggrootte (grotere woningen voor gezinnen >85 m²) of huurhoogte (betaalbare huur tot 850 euro).
  - Samen met Universiteiten, Hogescholen en studentenhuysvesters wordt gewerkt aan het realiseren van 2.000 extra studentenkamers, al dan niet in tijdelijke of mobiele varianten.
  - De ambitie is meer studenten te huisvesten in studentencomplexen en minder via verkamering van de reguliere voorraad, zodat er meer ruimte komt voor bijvoorbeeld gezinnen.

- Met de betreffende stakeholders in de stad wordt invulling gegeven aan het eind 2019 te sluiten Langer Thuis akkoord, mede om te zorgen dat er meer geschikte woningen voor ouderen en mensen met een beperking komen.
- Aanvullend creëert de gemeente gunstige randvoorwaarden voor ontwikkelingen van burgers en bedrijven door te investeren in buitenruimte, groen, speel- en verblijfsruimtes, voorzieningen en boven- en ondergrondse infrastructuur. Zie hiervoor de inspanningen in andere taakvelden binnen dit programma.
- Twee keer is de Vervolgcurcus wooncoöperatie opzetten in Rotterdam van start gegaan, waarbij de cursus is toegespitst op haalbaarheidsstudie en het opzetten van een businessplan van een wooncoöperatie.
- Naast cursussen over wooncoöperaties opzetten is er ook een cursus voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap ontwikkeld, welke in 2022 van start gaat. Met deze cursus wordt beoogd om kennis over te dragen over deze woonvorm en ook zicht te krijgen op de doelgroep van de deze woonvorm.
- In verband met de financiële onhaalbaarheid van de pilot Odeon van Het Rotterdams Woongenootschap in samenwerking met Woonstad, is deze pilot in januari gestopt.

• **Initiëren**

- Waar de gemeente zelf grond bezit, wordt deze actief in de markt gezet om ontwikkelingen op gang te krijgen. Dit zal in de regel om permanente, maar kan ook om tijdelijke woningbouw gaan. De gemeente stuurt bij het tot ontwikkeling brengen van eigen grond specifiek op de gewenste verdeling aan segment zoals volgt uit het Addendum en de Gebiedsatlas Wonen.
- Met experimenten en pilots wordt de markt uitgedaagd tot nieuwe woonvormen.
  - De gemeente heeft 2 gemeentelijke panden met voorrang voor wooncoöperaties in de verkoop gezet. Daarnaast is een nieuwbouwlocatie in onderzoek voor wooncoöperaties.
  - Om meer zicht te krijgen in de vraag naar coöperatieve woonvormen, heeft de gemeente geïnvesteerd in educatie van de initiatiefnemers en belangstellenden voor wooncoöperaties. Drie keer is de “Basiscurcus Wooncoöperatie opzetten in Rotterdam” georganiseerd en er waren 175 aanmeldingen. Deze aanmeldingen maakte inzichtelijk dat er belangstelling is voor deze woonvorm.
- Wat nadrukkelijk niet meetelt: splitsingen, legalisaties en renovaties in bewoonde staat.
- De gemeente spant zich hiervoor op verschillende manieren in, zonder zelf daadwerkelijk woningen te bouwen. De gemeente kan initiëren, faciliteren en kaderstellen.
- Als basis hiervoor organiseert de gemeente een goede monitoring van de ontwikkeling van de woningvoorraad als geheel, naar prijssegment en eigendomssituatie; dit gebeurt mede in regionaal verband. De prijsontwikkeling binnen de particuliere (huur)voorraad krijgt hierin bijzondere aandacht.
- De gemeente werkt integraal: de fysieke en economische opgave wordt in relatie tot de sociale en maatschappelijke opgave gezien. Daarnaast is er nauwe samenwerking met betrokken stakeholders.

Bijvoorbeeld via de vereniging Rotterdam Central District (het platform waar de verschillende stakeholders samenwerken aan de gebiedsontwikkeling) en de aanpak in Middelland (waar door kracht van bewoners in te zetten de wijk verbetert).

- Nieuwbouw
- Nieuwbouwwoningen die worden gerealiseerd op een bestaand complex (optopping)
- Transformatie naar nieuwe woningen (functiewijziging van bijvoorbeeld kantoren in combinatie met fysieke transformatie werkzaamheden)
- Vernieuwbouw, Grootschalige renovatie in onbewoonde staat tot nieuwbouw kwaliteit
- Inzet is de versnelde groei van de Rotterdamse woningvoorraad door te starten met de bouw van 18.000 nieuwbouwwoningen in de komende vier jaar. De rekenwijze van wat als nieuwbouw telt is als volgt, er zijn vier categorieën die meetellen:

Woningvoorraad met toekomstwaarde

- De gemeente stimuleert en faciliteert bij de bouw van nieuwe woningen en de renovatie van bestaande woningen opdrachtgevende en ontwikkelende partijen om de volgende kwaliteitsvereisten te realiseren (een verder invulling hiervan is beschreven onder het taakveld Milieubeheer):
  - De nieuwe energie-eisen en nieuwe energie-infrastructuur (energiezuinig, aardgasvrij en eigen opwek en opslag, buurtbatterijen, warmtenet 3.0, smart grids).
  - Klimaatadaptatie-eisen en duurzame waterinfrastructuur (watergebruik, wateropvang, groene daken, ontsteende omgeving, riool).
  - Mobiliteit (aanbieden van schone deelconcepten inclusief fietsvoorzieningen en ligging nabij OV-verbindingen).
  - Circulariteit (gebouwd met duurzame en te recyclen materialen, architectuur ingericht op meervoudig gebruik).
  - Digitale infrastructuur (snel internet, hoogwaardige wifi)
- De gemeente maakt afspraken met verhuurders, m.n. woningcorporaties om ervoor te zorgen dat 5.000 goedkope woningen met een grondige opknopbeurt worden verbeterd en toegevoegd aan het sociale euro segment.
- De gemeente zet in op diverse aanpakken samenvoegen en vergroten om te komen tot een gedifferentieerde woningvoorraad. Hiervoor is onder andere een subsidieregeling voor particulieren beschikbaar in de focuswijken NPRZ.
- De gemeente zet de aanpak van de bestaande (particuliere) voorraad door met het programma Steigers op Zuid. Centraal staat de stimulerende aanpak om gedrag te beïnvloeden en we blijven eigenaren aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid.
- De gemeente zet de funderingsaanpak door. We experimenteren met digitale monitoring in funderingsrisicogebieden, voeren wijkgerichte aanpakken ten behoeve van funderingsonderzoek uit en jagen funderingsherstel aan met procesbegeleiding en inzet van het landelijk fonds funderingsherstel. Daarnaast bemensen we het funderingsloket en is onlangs een nieuwe interactieve website gelanceerd om burgers beter van dienst te kunnen zijn.
- De gemeente zet de aanpak van asbestdaken door met behulp van het Asbestdakenloket.

- De gemeente werkt met het toepassen van Resilience scans op belangrijke projecten voortdurend aan de weerbaarheid en veerkracht van de mensen, de ecosystemen, de organisaties, de sociaaleconomische en fysieke systemen die samen de stad maken

Basis op orde

In dit verband zijn nadrukkelijk ook acties binnen andere taakvelden van belang, in het bijzonder Volksgezondheid en Zorg & Maatschappelijke Ondersteuning. Denk aan het Plan van Aanpak kwetsbare Rotterdammers en het akkoord Langer Thuis. Op het gebied van wonen zijn de volgende doelstellingen expliciet verwoord:

Beschikbaarheid van sociale huurwoningen

- Uitvoering van het Actieplan Beschikbaarheid om samen met de woningcorporaties ervoor te zorgen dat er voldoende aanbod is van betaalbare sociale huurwoningen in de stad voor alle doelgroepen die daarop aangewezen zijn.

Woongenot van alledag

- Herijking van de verordening Woonruimtebemiddeling, met daarin de urgentieregeling en voorrangregelingen in geval van schaarste aan bepaalde woonruimte voor bepaalde doelgroepen.
- Verdere uitrol van de stedelijke aanpak Goed Huren en Verhuren, gericht op het verbeteren van goed verhuurderschap en tegengaan van misstanden op de huurmarkt.
- Uitvoering van de artikelen 8, 9 en 10 van de Wet Bijzondere Maatregelen Grootstedelijke Problematiek ('Rotterdamwet') op straatniveau sinds 2020. Daarnaast toepassing van artikel 9 Wbmgp sinds 1 januari 2022 naar de particuliere huursector. Conform het coalitieakkoord vindt geen nieuwe aanvraag meer plaats voor artikel 8 van de Rotterdamwet.

Kwetsbare doelgroepen en personen

- Implementatie van het Plan van Aanpak Wonen en Zorg voor kwetsbare Rotterdammers, om te zorgen voor voldoende en divers woonaanbod voor kwetsbare Rotterdammers
- Implementatie van het geactualiseerde convenant HKD (huisvesting kwetsbare doelgroepen) en zoneringskader

Ouderen

- Uitrol van het Langer Thuis-akkoord. Doel is te komen tot voldoende, geschikte en nieuwe woonvormen voor ouderen en mensen met een beperking, vooral in die wijken waar een tekort is. Belangrijk hierin zijn innovatieve woonzorgcombinaties die prettig langer thuis wonen mogelijk maken.

Statushouders

- Statushouders: Vanwege de grote druk op de sociale huurwoningmarkt zijn in 2021 niet alle statushouders door woningcorporaties gehuisvest. In mei is het Huisvestingsplan statushouders vastgesteld. Daarin is aangegeven welke mogelijkheden worden verkend om extra huisvesting voor statushouders te creëren. Een aantal van deze mogelijkheden zoals tijdelijke woningbouw en drijvende huisvesting vergt een langere ontwikkeltijd en zal pas in 2022 worden gerealiseerd. In 2021 zijn wel statushouders via leegstandsbeheer en via particuliere verhuurders gehuisvest.
- De afspraak met de woningcorporaties is dat zij in 2022 de taakstelling m.b.t. de huisvesting van statushouders voor hun rekening nemen. Daarnaast zal net zoals in 2021 ingezet worden op alternatieve huisvestingsmogelijkheden.

Jongeren

- Uitvoering van de afspraken gemaakt in het Actieplan kwetsbare jongeren 16-27 jaar, waaronder het zorgen voor een passende en stabiele woonplek.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Collegietarget 12: Binnen 4 jaar start bouw van 18.000 woningen*	Streef-waarde	4.500	9.000	13.500	18.000		
	Realisatie	4.549	7.306	10.419	15.154		
Transformatie van 180.000 m2 kantoren	Streef-waarde	45.000	90.000	135.000	180.000		
	Realisatie	45.000	102.000	160.000	n.n.b.		
Ten minste 15.000 bestaande woningen zijn verduurzaamd, waarvan 10.000 aardgas vrij of daarop voorbereid**	Streef-waarde		1.750	5.500	9.750	15.000	
	Realisatie		5.748	11.098	n.n.b. ***		
* Streefwaarde binnen 4 jaar start bouw van 18.000 nieuwe woningen, gemiddeld 4.500 start bouw woningen per jaar realiseren.							
** opgave verdeeld over 4 jaar							

***Het totaalcijfer voor deze effectindicator is nog niet bekend. Dit betekent echter niet dat er nog geen woningen verduurzaamd zijn en/of aardgasvrij gemaakt. Er worden volop stappen gezet met de verduurzaming en het aardgasvrij maken van woningen, bijvoorbeeld via de verschillende gebiedsaanpakken. Aan deze target wordt gewerkt in samenwerking met verschillende partners en organisaties in de stad en er zal z.s.m. over gerapporteerd worden. De rapportage over deze cijfers zal eens per jaar plaatsvinden, in lijn met de rapportage over de Prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Prestatie indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
2.000 studentenkamers (al dan niet tijdelijk of mobiel)	Streef-waarde		500	1.000	1.500	2.000	
	Realisatie	583	1.113	1.344	1.418		
NPRZ: Steigers op Zuid (SoZ); Basiskwaliteit woningen (aantal woningen)	Streef-waarde		750	1.500	2.250	3.000	
	Realisatie		780	1956	2820		
Vergunningaanvragen in behandeling genomen.	Streef-waarde		2.400	4.800	7.200	9.600	
	Realisatie		2.723	4.981	7.473		
Wijkgerichte aanpak funderingsproblematiek (aantal woningen)	Streef-waarde		1.500	3.000	4.500	6.000	
	Realisatie		2.750	7.750	12.600		

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Wonen en bouwen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	37.782	58.799	69.172	10.373
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.879	12.656	12.544	-112
Financieringsbaten	0	0	184	184
Overige opbrengsten derden	33.903	39.333	48.736	9.403
Overige baten	0	6.810	7.709	898
Lasten exclusief reserves	121.941	160.035	131.164	-28.871
Apparaatslasten	93.886	114.850	115.167	317
Inhuur	12.431	27.834	23.064	-4.770
Overige apparaatslasten	2.185	1.999	1.510	-489

Personeel	79.270	85.017	90.594	5.576
Intern resultaat	-23.401	-26.830	-31.236	-4.406
Intern resultaat	-23.401	-26.830	-31.236	-4.406
Programmalasten	51.456	72.015	47.233	-24.782
Financieringslasten	0	0	0	0
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	39.566	61.977	46.607	-15.370
Kapitaallasten	6.021	3.830	3.751	-78
Overige programmalasten	0	0	875	875
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.869	6.208	-4.001	-10.208
Saldo voor vpb en reserveringen	-84.159	-101.236	-61.992	39.244
Saldo voor reserveringen	-84.159	-101.236	-61.992	39.244
Reserves	50.927	61.936	33.154	-28.782
Onttrekking reserves	54.427	68.636	42.672	-25.964
Toevoeging reserves	3.500	6.700	9.519	2.819
Vrijval reserves	0	0	0	0
Saldo	-33.232	-39.300	-28.838	10.462

x

Vergelijking begrotingssaldi Wonen en bouwen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 33.232
Eerste Herziening 2021	- 45.843
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 39.862
10-maandsrapportage 2021	- 39.300
Realisatie 2021	- 28.838

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. WABO-leges	6.418	0	0	6.418

2. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling	0	-2.170	0	2.170
3. Afwijking diverse projecten	900	4.800	0	-3.900
4. Terugontvangen subsidies NPRZ projecten	0	-6.411	2.819	3.592
5. Feyenoord City grondverkoop	1.500	0	0	1.500
6. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)	0	-5.707	5.707	0
7. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling Herstructurering Landbouwbuur	0	-906	906	0
8. Diverse afwijkingen reserves Gebiedsexploitatie	0	-8.427	8.427	0
9. Grondzaken	0	-10.745	10.745	0
10. Gebiedsexploitatie	0	1.400	0	-1.400
11. Apparaatslasten	0	-5.200	0	5.200
12. Overhead	0	1.500	0	-1.500
13. Diverse afwijkingen	1.555	2.995	178	-1.619
Totaal afwijkingen	10.373	-28.871	-28.782	10.462

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 10,5 mln. voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. WABO-leges

De baten voor de leges Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) zijn € 6,4 mln hoger dan begroot. Dit komt door € 7 mln hogere baten gerelateerd aan de aanvragen uit 2020. De belangrijkste oorzaken zijn de veel hogere vastgestelde bouwsommen dan in 2020 opgegeven door de aanvragers en een hogere realisatie ten opzichte van het eind 2020 opgenomen recht voor nog niet ontvankelijk verklaarde plannen. De baten gerelateerd aan de aanvragen uit 2021 zijn € 600 lager dan begroot.

2. Verschuiving intern resultaat binnen programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Het begrote interne resultaat op taakveld Ruimtelijke Ordening-Ontwikkeling betrof € 3,8 mln. In de realisatie is dit voor € 2,2 mln toegerekend aan taakveld Wonen en Bouwen. De overige € 1,8 mln is toegerekend aan Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving. Dit heeft binnen het programma Stedelijke Inrichting en ontwikkeling een saldoneutraal effect.

3. Afwijking diverse projecten

Een aantal projecten loopt qua kosten boven budget, met name Feyenoord City met een overschrijding van € 500. Een aantal projecten zijn niet tijdig onttrokken aan de bestemmingsreserve, totaal effect € 800. Daarnaast een overschrijding op verschillende projecten a € 1,6 mln. De uren bij Ruimtelijke Ordening-Ontwikkeling laten een overschrijding zien van € 900.

4. Terugontvangen subsidies NPRZ projecten

Door een hoger geraamde korting van de verhuurdersheffing is € 3,6 mln minder subsidie benodigd voor het project Mijntuinbuurt blok 1+2. Voor het project Urkersingel is een bedrag van € 2,8 mln aan reserves toegevoegd in verband met een aanpassing in de samenwerkingsovereenkomst met Woonbron.

5. Feyenoord City grondverkoop

De incidentele baten voor Feyenoord City komt van verkoop grond (€ 1,5 mln).

6. Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)

Voor Steigers op Zuid en het Samenvoegen van Woningen is de realisatie ten opzichte van de begroting achtergebleven. Er zijn minder subsidies aangevraagd dan verwacht, veroorzaakt door de beperkingen vanwege de pandemie alsmede de beschikbaarheid van aannemers en materialen. Voor wat betreft Steigers op Zuid gaat het om € 2,3 mln minder en Samenvoegen van Woningen gaat om € 300 minder onttrekkingen.

Binnen Gebiedsontwikkeling zijn er minder kosten gemaakt (en daardoor ook minder onttrekkingen) op met name Swiego fase 1 (€600), Strategische Verwervingen (€ 500), Grondige aanpak PV Rotterdam Zuid (€ 400), Steenvlinder (€ 400) en diverse kleinere projecten voor € 1 mln.

7. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

- **Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling Herstructurering Landbouwbuurt:** op grond van de accountantsverklaring zijn de totale gerealiseerde projectkosten lager vastgesteld dan was begroot. Er heeft een projectschouw plaatsgevonden en alle activiteiten zijn gerealiseerd en het project is afgesloten. Dit heeft geleid tot een lagere subsidie vaststelling aan woningcorporatie Havensteder en als gevolg een lagere onttrekking van € 756.
- **Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling Dekking Fondsbeheer:** op de bestemmingsreserve Dekking Fondsbeheer SIF is er € 150 minder onttrokken i.v.m. lagere geschreven uren.

8. Diverse afwijkingen reserves Gebiedsexploitatie

Op diverse projecten zoals Hart van Zuid, KPSV Bodemsanering, Hofplein en Arcadeverlichting is sprake van lagere onttrekkingen (€ 8,4 mln) onder andere als gevolg van verschuiving werkzaamheden naar de komende jaren.

9. Grondzaken

Geen kosten en dus onttrekking geboekt in 2021 voor BR Stadsinitiatief (€ 1,8 mln) en Middensegment Huur (€ 800). Daarnaast fors minder kosten gemaakt voor projecten Coolsingel (€ 1,2 mln), Stadshavens (€ 1,1 mln.), Paradijslaan (€ 800) en Het Park (€ 600). Restant zijn allemaal kleinere projecten minder kosten dan begroot.

10. Gebiedsexploitatie

Het resultaat Grondzaken is € 1,4 mln lager uitgekomen dan begroot. Een belangrijke oorzaak is dat er meer dan voorheen werkzaamheden moeten worden verricht die niet gedeclareerd kunnen worden voor zowel interne als externe ontwikkelingen, zoals de (implementatie van de) omgevingswet, het doorontwikkelen van het grondbeleid en het Didam-arrest.

11. Apparaatslasten

De apparaatslasten zijn € 5,2 mln lager dan begroot. De belangrijkste redenen zijn de lagere inhuurkosten bij de WABO gerelateerde activiteiten en de ongunstige arbeidsmarkt waardoor het moeilijk is om gekwalificeerd (inhuur) personeel te werven. Daarnaast wordt een klein gedeelte veroorzaakt door onderbezetting op de afdeling en lagere realisatie op de salarissen.

12. Overhead

Voor € 1,5 mln wordt de afwijking veroorzaakt door een correctie op grond van verslaggevingsvoorschriften. Deze correctie betreft aan projecten toegerekende apparaatslasten. Bij het taakveld Activering overhead is meer te lezen over deze correctie.

13. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen op te merken op saldo-niveau, die leiden tot een nadeel van € 1,6 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Actualisatie ontwikkelingsvisie Lijnbaan](#)
- [Actieplan Beschikbaarheid sociale huurwoningen](#)
- [Akkoord Studentenhuisvesting 2020-2025](#)
- [Rotterdam Architectuurstad](#)
- [Atelier en Broedplaatsenbeleid 2017-2021](#)

- [Atlas Stedelijke Havens - De havens in kaart](#)
- [Beleidskader verkoop huurwoningen](#)
- [Beleidsplan Naleving Omgevingsrecht](#)
- [Binnenstad als City Lounge - Binnenstadplan 2008-2020](#)
- [Bouwverordening 2010](#)
- [Rivieroevers Rotterdam Uitvoeringsprogramma 2019-2022](#)
- [Toekomstperspectief binnenstedelijke Nieuwe Maas](#)
- [Toekomstperspectief binnenstedelijke Rotte](#)
- [Beleidskader detailhandel Rotterdam 2017](#)
- [Gebiedsvisie Hoboken 2030](#)
- [Gebiedsvisie Nieuw Kralingen](#)
- [Gebiedsvisie Rotterdam Central District](#)
- [Gebiedsvisie Stadionpark](#)
- [Grondprijnsbeleid 2013](#)
- [Handboek Rotterdamse Stijl](#)
- [Hoogbouwvisie 2020](#)
- [Horecanota Rotterdam 2017-2021](#)
- [Hotelkader](#)
- [Kader Stedelijke Ontwikkeling](#)
- Kadernota grondbeleid 2003
- [Meerjarenplan Bouw en Woningtoezicht 2018-2021](#)
- [Natuurkaart Rotterdam](#)
- [NPRZ Uitvoeringsplannen](#)
- [Plan van Aanpak Wonen en Zorg voor Kwetsbare Rotterdammers](#)
- [Plintenstrategie: Binnenstad op ooghoogte](#)
- [Programma Funderingsaanpak](#)
- [Programma Kansrijke Wijken](#)
- [Programma Langer Thuis](#)
- [Programma Rivieroevers](#)

- [Roadmap Next Economy](#)
- [Rotterdam Kaart van de Stad - Verkenning ontwikkelkansen lange termijn](#)
- [Stadsvisie](#)
- [Havenvisie](#)
- [Steigers op Zuid](#)
- [Resilient Rotterdam](#)
- [Structuurvisie Hart van Zuid](#)
- [Structuurvisie Stadshavens](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Rotterdam 2015](#)
- [Visie en strategie Rotterdam Makers District](#)
- [Visie Werklocaties Rotterdam 2030](#)
- [Woonvisie 2030](#)
- [Thuis in Rotterdam – Addendum woonvisie Rotterdam 2030](#)
- [Actieplan Middenhuur](#)
- [Werkprogramma NPRZ Wonen 2019 -2022](#)
- [Doelgroepenverordening woningbouw Rotterdam 2021](#)

Omschrijving taakveld

Rotterdam groeit. Goed wonen zorgt voor een stabiele (thuis)basis in een dynamische stad en vergroot daarmee de kans dat Rotterdammers actief en gezond opgroeien, leren, participeren in de samenleving en economie en zichzelf ontwikkelen onder veranderende omstandigheden. De gemeente faciliteert uiteenlopende woonwensen binnen de stadsgrenzen waardoor iedereen die iets voor Rotterdam kan betekenen (en andersom) een plek kan vinden en het voor bedrijven ook aantrekkelijk is zich hier te vestigen vanwege de aanwezige talenten en capaciteiten. De groei van de stad, samen met bijvoorbeeld de nieuwe economie, energietransitie en klimaatverandering brengen ook allerlei risico's met zich mee. Rotterdam ziet juist kansen in deze dynamiek en werkt aan een positieve vertaling daarvan. Tegelijkertijd werkt de gemeente daarmee aan de weerbaarheid en de veerkracht (resilience) van de stad.

Huidige en nieuwe Rotterdammers kunnen in de komende vier jaar in onze stad nog beter een huis passend bij hun wensen en mogelijkheden vinden, in een prettige, veilige en groene woonomgeving. De gemeente pakt door op de ambities van de Woonvisie 2030, maar beseft dat de stad harder moet groeien qua woningaantallen en

versneld moet verduurzamen en inspelen op andere transitieën (klimaat, mobiliteit, circulair bouwen, digitalisering) om ook in de toekomst een aantrekkelijke én resiliënte (veerkrachtig en toekomstbestendige) woonstad te kunnen blijven. *Deze versnelling op de uitvoering van ambities is vastgelegd in het Addendum op de Woonvisie 2030.*

Tegelijkertijd ligt er een opgave om te zorgen dat de basis op orde blijft in de bestaande woningvoorraad. Groepen woningzoekenden die nu tussen wal en schip dreigen te vallen en/of een maatschappelijke meerwaarde hebben, worden door de gemeente extra ondersteund in hun zoektocht naar een woning. Met als inzet het wonen voor Rotterdammers zo veel mogelijk betaalbaar, toegankelijk en overlastvrij te maken en houden.

Belangrijke ontwikkelingen die effect hebben op het wonen en bouwen, waarvan de aard en omvang van het effect nog lang niet allemaal duidelijk zijn:

- Demografische ontwikkelingen zoals de ontwikkelingen in de huishoudensamenstelling, levensverwachting en migratie
- Nationale energietransitie en de vertaling daarvan naar Rotterdam. Een woning verhoogt haar toekomstwaarde (en daarmee ook WOZ-waarde) door volledig te zijn aangepast op schone energie
- Voortdurende klimaatveranderingen zodat woningen anders ingesteld moeten zijn op wateroverlast, waterschaarste en hittestress
- Stedelijke mobiliteitstransitie, waarbij ingezet wordt op schone deelconcepten voor modaliteiten en meer ruimte voor fietsen, OV en lopen in de directe woonomgeving wordt geboden
- Nationale en internationale ontwikkelingen ten aanzien van financiering van wonen zoals ontwikkelingen rondom het hypothecaire stelsel, de ontwikkeling van de rentestanden en de huurtoeslag en het landelijk fonds Duurzaam Funderingsherstel
- Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van wetgeving zoals de evaluatie van de Woningwet, de komst van de Omgevingswet, Wet kwaliteitsborging voor de bouw en eventuele veranderingen in de Wet maatschappelijke ondersteuning
- Landelijke subsidieregelingen en deals met het rijk ten aanzien van respectievelijk verduurzaming en het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ)
- Ontwikkelingen in de corporatiesector zoals fusies en saneringstrajecten
- Ontwikkelingen en afspraken rond wonen op bovenlokaal niveau zoals de regionale woningmarktafspraken in de regio Rotterdam en op Zuidvleugelniveau de afspraken in het kader van de Verstedelijkingsalliantie
- Ontwikkelingen in de markt (bijvoorbeeld prijspeil bouwmaterialen)

Strategische opgaven gebiedsontwikkelingen

Een aantal programma's en gebiedsontwikkelingen in Rotterdam heeft belangrijke betekenis voor de sociaal-economische ontwikkeling van de stad. In deze ontwikkelingen wordt (in samenhang met andere beleidsambities) een belangrijke bijdrage aan de woningbouwopgave van de korte, middellange en lange termijn geleverd. Het betreft de navolgende ontwikkelingen.

Merwe4Havens

Het Merwe-Vierhavengebied (M4H), de plek voor de innovatieve maakindustrie, wordt verder ontwikkeld. Binnen M4H ontwikkelt het deelgebied Merwehavens zich tot een aantrekkelijk en duurzaam woongebied dat goed in verbinding staat met de directe omgeving en waarbij er (milieutechnisch) evenwicht is en uitwisseling plaatsvindt met de directe omgeving die bestaat uit het naastgelegen Makersdistrict en de wijken Oud-Mathenesse Witte Dorp, Bospolder-Tussendijken en Spangen.

Stadionpark (incl. Feyenoord City)

Stadionpark is een grote gebiedsontwikkeling op Rotterdam Zuid, waar wonen, sporten en beleven samenkomt. Op de Sportcampus vindt een herschikking plaats van sportvelden en worden nieuwe accommodaties gerealiseerd, waarbij de 1e fase is afgerond en de overige delen in uitvoering zijn. Een stedenbouwkundig ontwerp voor woningen en onderwijs in de noordoosthoek van de Sportcampus is juli 2020 door het college vastgesteld en wordt aangeboden aan de Gemeenteraad. De herinrichting van Park de Twee Heuvels is vrijwel afgerond en de tender voor de woningbouw heeft een bijzonder winnend ontwerp opgeleverd. Start bouw van de parkvilla's in 2021. Juli 2020 is gestart met bouwrijp maken van de GAMMA/P+R locatie op de Noorderhelling. Medio juli 2020 zal het eerste binnenstedelijke FastNed snellaad station op het Zuiddiepje worden geopend.

Het planproces voor de stadionontwikkeling en gebiedsontwikkeling Feyenoord City is in volle gang. De gebiedsontwikkeling is vastgelegd in het Masterplan Feyenoord City dat in november 2019 door de Gemeenteraad is vastgesteld. Het bestemmingsplan wordt in 2020 opgeleverd. Het ontwerp voor het Nieuwe stadion en aangrenzende openbare gebied vordert volgens planning, de aanvraag omgevingsvergunning is gedaan. Vanaf oktober 2020 worden de plannen getoetst aan de door de raad opgestelde voorwaarden, zoals vastgelegd in de Position Paper. De Corona crisis heeft invloed op het Stadionpark. Externe partners zoals Stadion Feyenoord en de Stichting Gebiedsontwikkeling hebben extra hordes te nemen in hun financiering. De participatie is complex gebleven, maar het uitgangspunt dat de projecten zoveel als mogelijk ongestoord doorgaan is vergaand gerealiseerd.

Hart van Zuid

De gebiedsontwikkeling Hart van Zuid (HvZ) heeft als doel het nieuwe centrum voor Rotterdam Zuid te realiseren. HvZ bestaat uit een integraal programma dat moet leiden tot economische en sociale verbetering, het verbeteren van verblijfsklimaat, -duur en comfort, verhogen van werkgelegenheid, borgen van goede vervoersverbindingen, borgen van duurzaamheid en verbeteren van veiligheid.

Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ): pijler Wonen

Binnen de pijler Wonen zetten we *via het Werkprogramma NPRZ Wonen 2019 – 2022* door op de transformatie van de focuswijken. Ingrepen in de goedkope woningvoorraad en de woonmilieus van Rotterdam-Zuid moeten ervoor zorgen dat gemengde woonmilieus op Zuid gerealiseerd worden, zodat er voldoende duurzame woonruimte beschikbaar komt voor sociale stijgers uit Zuid en nieuwe bewoners met midden- en hoge inkomens.

Duurzame gebiedsaanpak

Verspreid over de stad bestaat een aantal aandachtsgebieden voor de energietransitie van de gebouwde omgeving. Het betreft de gebieden Reyerdijk/Groot IJsselmonde, Pendrecht-Zuidoost, Rozenburg, Lage Land Oost (Prinsenland) en Bospolder-Tussendijken. Hier komt een samenhangende, duurzame gebiedsaanpak. Ook wordt waar mogelijk een relatie gelegd met andere transitie, denk aan langer thuis wonen.

Korte termijn ontwikkelingen woningbouw

Voorbeelden van actuele ontwikkelingen die direct *bijdragen* aan de groei van de woningvoorraad en aantrekkelijke woonmilieus zijn Park16Hoven, Nesselande, Lloydkwartier, Parkstad en de Binnenstad als city-lounge. Hier blijft de gemeente de marktpartijen en particuliere initiatiefnemers faciliteren en uitdagen naar de opgave te kijken vanuit een uitgekende, lange termijnvisie.

De bouwopgave wordt steeds zichtbaarder in de stad, op tal van plekken, waaronder op Katendrecht, de Binnenstad, Parkstad, het Motorstraatgebied en nabij de Coolhaven, zijn volop bouwactiviteiten aan de gang.

Ook wordt volop ingezet op het in ontwikkeling nemen van nieuwe bouwlocaties, het vermarkten van gemeentelijke bouwlocaties en het ruimte geven aan marktinitiatief.

Verkeer en vervoer

Pagina 77

Verkeer en vervoer

Een duurzame, op groei van de stad gerichte aanpassing van mobiliteitsinfrastructuur: we faciliteren de groei en verdichting van de stad primair met slimme duurzame en integrale aanpassingen aan het infrastructurele netwerk. Dit betekent nieuwe oeververbindingen, veilige en oversteekbare stadsboulevards, ruime fietspaden, aantrekkelijke OV-knooppunten, toekomstbestendige energie-infrastructuur voor elektrisch rijden en meer stallingsruimte voor de fiets.

TAAKVELD 1

Openbaar vervoer

Een goede integratie van de OV-netwerken in reisketens en systemen/diensten bij voorkeur in makkelijke combinaties met voetgangers en fietsverkeer.

Een betere verbinding tussen de OV-netwerken noord- en zuid-Rotterdam en een betere ontsluiting van de rivieroever.

Een goede toegankelijkheid van de OV-netwerken door ouderen en minder-validen.

TAAKVELD 2

Parkeerbelasting

Het reguleren van het parkeergedrag van Rotterdammers en haar bezoekers, door middel van een belasting voor het parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen, draagt bij aan het beheer van de openbare ruimte als stuwende kracht voor een aantrekkelijke buitenruimte en verduurzaming, minder parkeerdruk en een betere bezetting parkeergarages.

TAAKVELD 3

Parkeren

Vanuit de focus op meer ruimte voor fietsers en voetgangers en minder parkeren op straat, willen wij automobilisten stimuleren te kiezen voor Park+Ride-voorzieningen of een openbare parkeergarage aan de rand van het centrum. Tegelijkertijd willen wij ruimte bieden voor het comfortabel en veilig plaatsen van fietsen in fietsenstallingen en maatwerk in fietsparkeren voor bewoners in de wijken waar dat nodig is.

TAAKVELD 4

Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid

Optimaal gebruik maken van de infrastructuur van Rotterdam en eventuele verstoringen snel oplossen door toezicht te houden op het gebruik van civieltechnische kunstwerken (bruggen, sluizen, Maastunnel). Op die manier wordt de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van de stad vergroot.

TAAKVELD 5

Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Een duurzame, op groei van de stad gerichte aanpassing van mobiliteitsinfrastructuur. We dragen bij aan de verduurzaming van de mobiliteitsmiddelen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Verkeer en vervoer	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	159.886	166.953	164.733	-2.220
Bijdragen rijk en medeoverheden	19.275	26.485	23.979	-2.506
Overige opbrengsten derden	140.610	140.468	140.459	-9
Overige baten	0	0	295	295
Lasten exclusief reserves	172.020	159.424	146.375	-13.049
Apparaatslasten	29.718	31.430	31.249	-181
Inhuur	2.417	3.176	3.126	-49
Overige apparaatslasten	610	775	720	-55
Personeel	26.691	27.479	27.403	-76
Intern resultaat	25.316	30.515	31.345	830
Intern resultaat	25.316	30.515	31.345	830
Programmalasten	116.986	97.479	83.780	-13.699
Financieringslasten	0	0	19	19
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	103.694	83.606	67.143	-16.464
Kapitaallasten	10.751	9.234	9.317	83
Overige programmalasten	2.357	4.097	6.741	2.644
Subsidies en inkomensoverdrachten	183	542	561	19
Saldo voor vpb en reserveringen	-12.134	7.529	18.358	10.829
Saldo voor reserveringen	-12.134	7.529	18.358	10.829
Reserves	51.345	35.620	29.386	-6.234
Onttrekking reserves	51.345	35.620	29.386	-6.234
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	39.211	43.149	47.744	4.595

Vergelijking begrotingssaldi Verkeer en vervoer	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	39.211
Eerste Herziening 2021	26.590
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	41.788
10-maandsrapportage 2021	43.149
Realisatie 2021	47.744

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Resultaat parkeerexploitatie	1.339	-3.934	0	5.273
2. Gratis OV65+	0	3.061	0	-3.061
3. Diverse afwijkingen	-3.559	-12.176	-6.234	2.383
Totaal afwijkingen	-2.220	-13.049	-6.234	4.595

Het saldo van dit programma bedraagt € 4,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Resultaat parkeerexploitatie

De parkeerexploitatie laat een voordeel zien van € 5,3 mln. Dit komt door hogere parkeerbaten van € 1,3 mln en een voordeel op de lasten van € 3,9 mln. Het voordeel op de lasten komt door lagere onderhoudskosten van parkeergarages en onderbestedingen op diverse projecten die door complexiteit en/of coronamaatregelen later zijn opgestart. Dit betreft onder andere het project vergroening van parkeerplaatsen en het project fietsparkeren. Ook zijn diverse uitvoeringskosten, zoals kosten van aanbieders mobiel parkeren, afhankelijk van het aantal parkeertransacties welke door corona lager zijn dan gebruikelijk.

2. Gratis OV65+

Het nadelig saldo van € 3,1 mln is ontstaan door een geschil met de Belastingdienst over de teruggave van de btw voor vrij reizen van AOW-gerechtigden over de jaren 2016 tot 2021. Op grond van de verslaggevingsregels is hier een voorziening voor getroffen.

3. Diverse afwijkingen

Daarnaast zijn er op diverse budgetten kleinere afwijkingen die leiden tot een voordeel van € 2,4 mln. De grootste

afwijkingen zijn de lagere kosten op de projecten Verkeerslichtenbeheer, Verkeersmanagement en Verkeersveiligheidsbeleid.

Omschrijving programma

Fijn wonen en leven in Rotterdam begint bij een fijne woning in een prettige, groene buurt voorzien van alle essentiële voorzieningen en infrastructuren (water, riool, energie, groen, fietspaden etc). Nieuwe of huidige bewoners moeten in onze stad een woning van hun wensen en mogelijkheden kunnen vinden en zich prettig en gezond door de stad kunnen bewegen.

Dat wonen en leven gebeurt in een duurzaam, energiezuinig Rotterdam, met een excellente vervoersinfrastructuur met schone vervoersmiddelen en een met een betere luchtkwaliteit. De klimaatopgaven uit het akkoord van Parijs vragen om een forse energie- én economische transitie van stad en haven. Willen wij en onze kinderen prettig blijven wonen en leven dan vraagt dit flinke keuzes, maatregelen en investeringen.

De gemeente zorgt voor een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op bereikbaarheid, de kwaliteit van de leefomgeving, duurzaamheid, gezondheid en verkeersveiligheid. Dat realiseert de gemeente met een aanpak die is gericht op een overgang naar duurzame en emissieloze mobiliteit in 2050. Het perspectief daarbij is zowel gemeentelijk als regionaal.

We dragen bij aan de verduurzaming van de mobiliteitsmiddelen. We willen de mobiliteitsgroei opvangen met modaliteiten en vervoerssystemen die schoner en stiller zijn, minder ruimte claimen en voor iedereen toegankelijk zijn. Dit betekent het bevorderen van: wandelen, fietsen, openbaar vervoer en elektrificatie van motorvoertuigen en schone logistiek in de stad.

Openbaar vervoer

Pagina 78

Openbaar vervoer

Een goede integratie van de OV-netwerken in reisketens en systemen/diensten bij voorkeur in makkelijke combinaties met voetgangers en fietsverkeer.

Een betere verbinding tussen de OV-netwerken Rotterdam Noord en Zuid en een betere ontsluiting van de rivieroever.

Een goede toegankelijkheid van de OV-netwerken voor ouderen en minder-validen.

Voortgang 2021

Het gebruik van het openbaar vervoer is sterk beïnvloed geweest door het verloop van de coronacrisis. Gelet op het consequent lagere gebruik van het openbaar vervoer als gevolg van de coronacrisis heeft de Metropoolregio

Rotterdam Den Haag (MRDH) zich genoodzaakt gezien een Transitieprogramma openbaar vervoer in het leven te roepen, waarin diverse bezuinigingen in het openbaar vervoer aanbod voorzien zijn. Hier is in het voorjaar met de gemeenteraad over gesproken en daarbij stond het streven centraal om het openbaar vervoernetwerk zoveel mogelijk in stand te houden en om bezuinigingsmaatregelen in beginsel van tijdelijke aard te laten zijn. Dit was ook de inzet van het college in MRDH-verband. Omdat niet alle buslijnen in stand konden blijven, zijn als alternatief enkele OV-maatwerklijnen van start gegaan.

We hebben afgelopen jaar met de gezamenlijke partners van het gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking het voorstel voor een schaa sprong van het OV in de Zuidelijke Randstad ingediend bij de adviescommissie van het Groeifonds, nadat eerder in het jaar al bekend werd dat de commissie daar middelen voor gereserveerd had.

Wat hebben we bereikt?

- Een verbeterde integratie van de OV-netwerken in reisketens en systemen/diensten waaronder in makkelijke combinaties met voetgangers en fietsverkeer.
- Beter met elkaar verbonden OV-netwerken in Rotterdam Noord en Zuid en beter ontsloten rivieroever s.
- Een goede toegankelijkheid van de OV-netwerken voor ouderen en minder-validen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorgenomen voor 2021

- Voortzetten gratis OV voor ouderen. Gebruik van openbaar vervoer voor ouderen blijft gratis. Daarmee dragen wij bij aan het voorkomen van sociaal isolement.
- Inzetten op gratis OV voor kinderen tot 12 jaar in 2022
- Tot en met 2021 blijven we het bestaande netwerk vervoer over water ondersteunen. We ontwikkelen met de partners in de regio een strategie voor de periode vanaf 2022.
- Met de MRDH bevorderen we vormen van mobiliteitsdienstverlening. De bruikbaarheid en toegankelijkheid van het OV wordt hierdoor versterkt. Het gaat hier onder andere om voorzieningen voor de first & last mile en Mobility as a Service (MaaS) voor specifieke doelgroepen.

Uitgevoerd in 2021

- We hebben gratis OV voor AOW-gerechtigden in 2020 voortgezet.
- We hebben de pilot Gratis OV voor kinderen tot 12 jaar voorbereid. Deze is per 1 januari 2022 van start gegaan.
- We hebben gewerkt aan de voorbereiding van de overname van het personenvervoer over water door Watertaxi Rotterdam die op 1 januari 2022 heeft plaatsgevonden. Vanaf die datum neemt het bekende Rotterdamse vervoersbedrijf, naast de huidige activiteiten, ook de verbindingen van en naar Heijplaat en de Pont op Zuid voor zijn rekening. Onderdeel van het contract is dat Watertaxi Rotterdam voor 2030 met volledig uitstootvrije boten vaart. Het contract loopt voor 15 jaar.

- De voorbereiding voor de uitrol van de Nationale MaaS-pilot Rotterdam Den Haag en de luchthaven heeft, mede door coronacrisis, wat meer tijd in beslag genomen. In 2021 zijn drie apps van start gegaan: Moves by Tranzer, Moves by Pon en Moves by 9292. Er wordt veel kennis opgedaan rondom het gebruik van de MaaS-apps en het aansluiten van diverse mobiliteitsaanbieders.
- Ten behoeve van de first & last mile voor specifieke doelgroepen zijn in 2021 vier OV maatwerkvoorzieningen binnen de gemeente Rotterdam ingezet of voorbereid. Het gaat om:
  1. De continuering van een lijndienstvoering in Park16Hoven op maandag t/m vrijdag in de spits.
  2. De continuering van buurtbus bediening in Kralingse Veer i.s.m. de gemeente Capelle en de buurtbusvereniging Capelle van maandag t/m vrijdag overdag.
    - In 2021 heeft, vanwege het opheffen van buslijn 37 in Alexander als onderdeel van de transitieplannen, voorbereiding plaatsgevonden voor een uitgebreidere buurtbusbediening van dit gebied met ingang van de dienstregeling 2022. Hierin is samengewerkt met de gemeente Capelle, buurtbusvereniging Capelle, RET en MRDH.
  3. De start van STOPenGO bediening in Charlois, Pendrecht en Wielewaal door de RET per 4 januari 2021 van maandag t/m zaterdag overdag als alternatief voor de per diezelfde datum verdwenen buslijn 74 en verminderde bediening van buslijn 67.
  4. De voorbereiding van een OV-maatwerk bediening op het Noordereiland met e-shuttles door de RET met ingang van dienstregeling 2022 in plaats van buslijn 47 die bij de ingang van diezelfde dienstregeling opgeheven is.

Effectindicatoren	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Groei OV-gebruik	Streefwaarde			In ontwikkeling		
	Realisatie	+2,7%	+2,8%	-45%		

Toelichting effectindicatoren

Het realisatiecijfer voor 2021 is nog niet beschikbaar.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Openbaar vervoer	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	19.276	26.180	23.646	-2.534
Bijdragen rijk en medeoverheden	19.162	25.853	23.215	-2.638
Overige opbrengsten derden	114	327	125	-202
Overige baten	0	0	306	306
Lasten exclusief reserves	69.825	51.826	51.785	-40

Intern resultaat	846	3.654	3.601	-53
Intern resultaat	846	3.654	3.601	-53
Programmalasten	68.979	48.171	48.184	13
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	68.310	47.209	44.547	-2.662
Kapitaallasten	486	496	496	0
Overige programmalasten	0	0	2.663	2.663
Subsidies en inkomensoverdrachten	183	467	478	11
Saldo voor vpb en reserveringen	-50.549	-25.646	-28.139	-2.493
Saldo voor reserveringen	-50.549	-25.646	-28.139	-2.493
Reserves	41.429	19.806	18.857	-949
Onttrekking reserves	41.429	19.806	18.857	-949
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-9.120	-5.840	-9.283	-3.443

x

Vergelijking begrotingssaldi Openbaar vervoer	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 9.120
Eerste Herziening 2021	- 7.888
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 5.840
10-maandsrapportage 2021	- 5.840
Realisatie 2021	- 9.283

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bestemmingsreserve RIM	-2.347	-3.296	-949	0
2. Gratis OV65+	0	3.061	0	-3.061
3. BBV-aanpassing overhead	0	59	0	-59
4. Diverse afwijkingen	-187	136	0	-323

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 3,4 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bestemmingsreserve RIM

In 2021 is € 0,9 mln minder onttrokken dan begroot. Deze afwijkingen hadden betrekking op de onderstaande twee projecten:

- **Bestemmingsreserve RIM - Hoekse Lijn (€ 791)**

De aannemer heeft achterstanden in het aanleveren en goedgekeurd krijgen van hun termijnstaten waardoor delen van het project nog niet financieel afgerond kunnen worden. Daarnaast doen zich problemen voor met het storten van de wanden waardoor werkzaamheden naar 2022 verplaatsen.

- **Planontwikkeling Buitenruimte Hoek van Holland (€ 158)**

De planontwikkeling en uitvoering van werkzaamheden in Hoek van Holland lopen vertraging op door nieuwe bestuurlijke besluitvorming en financiering. Dit leidt samen met Corona-perikelen ertoe dat ook de projecten en activiteiten die onder dit project vallen later of anders worden ingevuld. Dit heeft ervoor gezorgd dat een deel van de werkzaamheden is doorgeschoven naar 2022.

2. Gratis OV65+ (voorziening)

Het nadelig saldo van € 3,1 mln is ontstaan door een geschil met de Belastingdienst over de teruggave van de btw voor vrij reizen van AOW-gerechtigden over de jaren 2016 tot 2021. Op grond van de verslaggevingsregels is hier een voorziening voor getroffen.

3. BBV-aanpassing overhead

Het nadelig saldo van € 59 wordt veroorzaakt door een correctie op grond van verslaggevingsvoorschriften. Deze correctie betreft aan projecten toegerekende apparaatslasten. Bij het taakveld Activering overhead is meer te lezen over deze correctie.

4. Diverse afwijkingen

Het resterende verschil van € 323 nadelig wordt veroorzaakt door diverse kleine afwijkingen onder de € 500 op de overige lasten en baten.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [OV-visie Rotterdam 2018 - 2040](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld betreft het uitvoeren van taken op het gebied van openbaar vervoer, waaronder bus, tram, metro, taxivervoer en veerdiensten en de bijbehorende (omvangrijke) infrastructurele voorzieningen zoals stations, aanvullend op de verantwoordelijkheden van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag als regionale vervoersautoriteit.

Parkeerbelasting

Pagina 79

Parkeerbelasting

Het reguleren van het parkeergedrag van Rotterdammers en bezoekers, door middel van een belasting voor het parkeren op daarvoor aangewezen plaatsen, draagt bij aan het beheer van de openbare ruimte als stuwende kracht voor een aantrekkelijke buitenruimte en verduurzaming, minder parkeerdruk en een betere bezetting parkeergarages.

Voortgang 2021

Op 10 december 2019 heeft het college de nota "Betaald parkeren in Rotterdam" vastgesteld. Deze nota is een verdere aanscherping van het beleid, met name op het gebied van straatparkeren, zoals vastgelegd in het Parkeerplan 2016-2018 "Parkeren in beweging". In de nota is een pakket van maatregelen opgenomen dat de komende periode zal worden uitgevoerd met als doel een betere balans te realiseren tussen de verschillende claims op de openbare ruimte.

Om zorgpersoneel te ondersteunen in de toegenomen zorgtaken als gevolg van corona is de in 2020 ontwikkelde tijdelijke parkeervergunning zorgverleners covid-19 ook in 2021 ter beschikking gesteld. Deze parkeervergunning biedt zorgpersoneel de mogelijkheid om in de gehele stad gratis te parkeren. Eind 2021 waren er in totaal ruim 9000 parkeervergunningen verleend aan zorgpersoneel.

Op 1 januari 2021 zijn de betaaltijden voor betaald parkeren uitgebreid in de Agniesebuurt en een deel van het Ouden Noorden (Noord). Deze maatregel wordt toegepast in wijken waar de parkeerdruk in de avond en in het weekend voor een belangrijk deel wordt veroorzaakt door niet-vergunninghouders.

In dit kader zijn per 1 april 2021 de betaaltijden ook uitgebreid in het Nieuwe Westen (Delfshaven), Tarwewijk (Charlois), in de omgeving van het Zuidplein (Charlois), in een deel van Vreewijk (Feijenoord) en in Hillesluis (Feijenoord).

Op 1 februari 2021 is betaald parkeren ingevoerd in het Kleiwegkwartier (Hillegersberg-Schiebroek).

Op 1 april 2021 is betaald parkeren ingevoerd in de buurten Valkenier en de Landbouwbouwt in Vreewijk (Feijenoord).

Op 1 november 2021 is betaald parkeren ingevoerd op de Keileweg en zijn de betaaltijden in de directe omgeving uitgebreid.

Daarnaast is op 1 november 2021 ook betaald parkeren ingevoerd in het resterende deel van Vreewijk (Feijenoord).

Op 1 december 2021 zijn de betaaltijden in Bloemhof en de Walravenbuurt (Feijenoord) uitgebreid.

Tenslotte is op 15 december 2021 in een gedeelte van De Esch (Kralingen-Crooswijk) betaald parkeren ingevoerd.

Op het taakveld Parkeerbelasting is in 2021 een voordeel ontstaan van € 1,6 mln. Dit is het saldo van € 2,2 mln hogere baten en € 0,6 mln hogere lasten.

Wat hebben we bereikt?

Optimale verdeling van schaarse ruimte

Een optimale verdeling van de schaarse openbare parkeergelegenheid over alle Rotterdammers en bezoekers in onze wereldstad.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Optimale verdeling van schaarse ruimte

- parkeerregelgeving voorbereiden en uitvoeren
- doelgerichte parkeerproducten faciliteren waarbij gastheerschap centraal staat
- beheer en onderhoud
- productinnovaties
- informatiegestuurde fiscale handhaving
- actief in gesprek gaan over de wenselijkheid van invoering betaald parkeren, conform de kaders van de nota "Betaald parkeren in Rotterdam"
- bij parkeersectoren met een wachtlijst voor vergunningen krijgen aanvragen voor eerste bewonersvergunningen voorrang
- pilot parkeerdurbeperking op de Veranda bij wedstrijden/evenementen in Stadion Feijenoord
- hogere Inkomsten benutten om ambities van het college te faciliteren bij uitbreiding P+R-voorzieningen en voorzieningen voor fietsparkeren.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Betalingsgraad	Streefwaarde	86%	87%	88%	89%	90%	91%
	Realisatie	86%	87%	88%	89%		
Beschikbaarheid parkeerautomaten*	Streefwaarde	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%
	Realisatie	99,7%	99,7%	99,7%	99,7%		

Toelichting indicatoren

De jaarlijkse stijging van de betalingsgraad is het gevolg van de doorontwikkeling van de fiscale parkeercontrole door meer data- en informatiegestuurd te werken en gebruik te maken van omgevingsbeelden ("handhaven op afstand").

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Parkeerbelasting	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	123.600	122.578	124.785	2.207
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	214	214
Overige opbrengsten derden	123.600	122.578	124.571	1.993
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	29.062	27.799	28.368	569
Apparaatslasten	7.353	8.415	8.111	-304
Inhuur	64	507	485	-23
Overige apparaatslasten	205	316	241	-75
Personeel	7.084	7.591	7.385	-206
Intern resultaat	12.021	12.882	13.772	890
Intern resultaat	12.021	12.882	13.772	890
Programmalasten	9.688	6.502	6.485	-17
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	7.428	3.030	2.851	-178
Kapitaallasten	799	273	286	13
Overige programmalasten	1.460	3.200	3.348	148
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	94.538	94.779	96.417	1.638
Saldo voor reserveringen	94.538	94.779	96.417	1.638
Saldo	94.538	94.779	96.417	1.638

Vergelijking begrotingssaldi Parkeerbelasting**2021**

Oorspronkelijke Begroting 2021	94.538
Eerste Herziening 2021	81.765
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	94.796
10-maandsrapportage 2021	94.779
Realisatie 2021	96.417

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Hogere parkeerbaten	1.993	0	0	1.993
2. Interne kosten parkeersoftware	0	612	0	-612
3. Diverse afwijkingen	214	-43	0	257
Totaal afwijkingen	2.207	569	0	1.638

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Hogere parkeerbaten

De parkeerbaten zijn € 1,9 mln hoger dan geraamd. Door de onzekere corona-ontwikkelingen en hieruit voortkomende wijzigingen in de coronamaatregelen is de realisatie, met name bij kort parkeren op straat, alsnog iets gunstiger dan ingeschat.

2. Interne kosten parkeersoftware

Er is voor € 612 aan interne uren doorbelast voor de doorontwikkeling van Parkeersoftware. Het budget hiervoor staat op het taakveld Parkeren. Dit betreft dus een administratieve afwijking binnen de parkeerexploitatie welke bestaat uit de taakvelden Parkeerbelasting en Parkeren.

3. Diverse afwijkingen

Er zijn diverse kleinere afwijkingen welke hebben geleid tot een voordeel van € 257.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- Parkeerplan "Parkeren in beweging"
- Nota "Betaald parkeren in Rotterdam"
- Verordening Parkeerregulering en Parkeerbelastingen 2021
- Uitvoeringsbesluit Parkeren Rotterdam 2021

Omschrijving taakveld

Tot het taakveld 'Parkeerbelasting' behoort:

- heffing en invordering
- opbrengsten parkeerfaciliteiten
- opbrengsten boetes

Tot dit taakveld behoort niet:

- parkeerpolitie. Deze valt onder taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid

Parkeren

Pagina 80

Parkeren

Vanuit de focus op meer ruimte voor fietsers en voetgangers en minder parkeren op straat, willen wij automobilisten stimuleren te kiezen voor Park+Ride-voorzieningen of een openbare parkeergarage aan de rand van het centrum. Tegelijkertijd willen wij ruimte bieden voor het comfortabel en veilig plaatsen van fietsen in fietsenstallingen en maatwerk in fietsparkeren voor bewoners in de wijken waar dat nodig is

Voortgang 2021

Garageparkeren

De aanbesteding voor plaatsing van oplaadpunten in gemeentelijke parkeergarages is afgerond, gunning en contractvorming hebben plaatsgevonden. Er is vertraging ontstaan in het plaatsen van oplaadpunten, omdat naast de benodigde werkzaamheden ter verzwaring van het elektrische vermogen, er aanvullende werkzaamheden zijn uitgevoerd ter verbetering van de brandveiligheid. Deze werkzaamheden zijn vooral uitgevoerd bij parkeergarages in combinatie met woningbouw.

Als uitwerking van de bestuursopdracht Vastgoed is in 2021 een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het gemeentelijk parkeervastgoed opgesteld, waarin:

- de kernportefeuille is vastgelegd
- op objectniveau het gewenste niveau beheer en onderhoud is bepaald

- objecten die niet tot de kernportefeuille behoren in de verkoop worden gezet

Als uitwerking van de motie "Oost West, Thuis best" wordt een viertal pilots ingericht en uitgevoerd m.b.t. de toegang voor vergunninghouders in een nabijgelegen openbare gemeentelijke parkeergarage op de momenten dat de bezetting van de betreffende parkeergarage dat toelaat. De eerste pilot is inmiddels ingericht en opgestart voor parkeergarage Museumpark.

In parkeergarage Schouwburgplein 2 (Kruisplein) is in 2021 een pilot gestart met een 20-tal deelauto's voor werknemers en bewoners in Rotterdam Central District (RCD).

Fietsparkeren

De in 2019 vastgestelde Fietskoers 2025 ("de fiets als hefboom in de Rotterdamse mobiliteitstransitie") is het kader voor de opstelling van een Uitvoeringsprogramma Fietsparkeren, waarin de volgende maatregelen worden uitgewerkt en gefaseerd in uitvoering worden genomen:

- fietsparkeren in het Rotterdamse centrum
- fietsparkeren bij OV- en P+R-locaties
- fietsparkeren in de woonbuurten

Voor de binnenstad is in maart 2021 de "Fietsparkeerstrategie binnenstad" vastgesteld, een verdere concretisering van de Fietskoers.

In juli 2021 is een openbare fietsenstalling geopend in het pand Lijnbaan 30 ten behoeve van met name winkelend publiek. Deze stalling biedt plaats aan ruim 150 fietsen. Daarnaast is in augustus 2021 de nieuwe openbare fietsenstalling geopend bij metro- en busstation Capelsebrug ten behoeve van de overstap van fiets op openbaar vervoer. Hier is ruimte voor circa 700 fietsen.

Met betrekking tot fietstrommels is ook voor 2021 de plaatsing van 80 extra fietstrommels gerealiseerd.

P+R-parkeren

Realisatie van extra P+R-capaciteit wordt als belangrijke randvoorwaarde gezien om aanvullende ambities te kunnen formuleren voor het verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte in de binnenstad. Extra capaciteit die niet per definitie de fysieke uitbreiding van P+R-capaciteit betekent, maar ook gericht is op het beter benutten van bestaande P+R-capaciteit door invoering van een doelgroepsysteem. Hierbij kan uitsluitend de parkeerder die daadwerkelijk aanvullend gebruik maakt van het openbaar vervoer gratis parkeren. In 2021 is de nieuwe P+R Noorderhelling gerealiseerd met een capaciteit van 500 plaatsen. Deze P+R-voorziening is gerealiseerd in combinatie met een bouwmarkt die moest worden verplaatst in het kader van de ontwikkelingen Feyenoord City. Ook deze P+R is voorzien van een doelgroepsysteem.

Op het taakveld Parkeren is in 2021 een voordeel ontstaan van € 3,6 mln. Dit is het saldo van € 0,9 mln lagere baten en € 4,5 mln lagere lasten.

Wat hebben we bereikt?

City-Lounge

- De binnenstad als city-lounge met meer ruimte voor fietsers en voetgangers; de binnenstad ontwikkelen als een vitale kwaliteitsplek voor ontmoeting, verblijf en vermaak. De binnenstad is het hart van de stad. Het begrip 'city lounge' verwoordt het gevoel dat de binnenstad moet uitstralen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

City-Lounge

- doelgerichte parkeerproducten faciliteren, waarbij gastheerschap centraal staat (bijvoorbeeld uitbreiding aantal elektrische oplaadpunten met de bijbehorende infrastructuur)
- productinnovatie
- marketing
- beheer en onderhoud
- actief in gesprek gaan over de wenselijkheid van uitbreiding P+R, parkeergarages en fietsparkeervoorzieningen
- het aantal elektrische oplaadpunten uitbreiden met de infrastructuur die daarvoor nodig is om duurzaam rijden nog gemakkelijker en aantrekkelijker te maken
- investeren in voorzieningen voor fietsparkeren bij OV-knooppunten en stedelijke regionale fietsverbindingen, om het gebruik van het openbaar vervoer te stimuleren
- het zo goed mogelijk benutten van de investeringen die de afgelopen jaren zijn gedaan in parkeergarages en P+R-voorzieningen, door een beweging te maken van parkeren op straat naar parkeren in garages en op P+R-voorzieningen
- fietsparkeervoorzieningen voor het comfortabel en veilig stallen van fietsen voor alle Rotterdammers en haar bezoekers.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde bezetting van de parkeergarages	Streefwaarde	30%	32%	34%	36%	38%	40%
	Realisatie	30%	32%	26%	28%		
Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal elektrische laadpunten	Streefwaarde	80	100	350	600	850	1100

	Realisatie	80	100	300	400		
Aantal fietstrommels	Streefwaarde	845	925	1005	1085	1165	1245
	Realisatie	845	925	1007	1090		

Toelichting indicatoren

De gemiddelde bezettingsgraad van de parkeergarages is gerelateerd aan de onbeperkte openingstijden (7/24). De gemiddelde bezettingsgraad is in 2021 weliswaar licht gestegen ten opzichte van 2020, maar nog niet op het niveau van voor de pandemie. Door de coronamaatregelen parkeerden er zowel minder bezoekers als minder zakelijke abonneementhouders (thuiswerkadvies) in de gemeentelijke openbare parkeergarages.

De uitbreiding van het aantal laadpunten vindt plaats in afstemming met de Brandpreventiecommissie en met inachtneming van de regelgeving m.b.t. brandveiligheid. De uitbreiding van het aantal laadpunten is vertraagd omdat in 2021 met voorrang is gewerkt aan het verbeteren van de brandveiligheid, met name bij de parkeergarages in combinatie met woningbouw.

In het kader van de uitwerking van de motie "Mijn fiets staat veilig" wordt ingezet op een jaarlijkse uitbreiding met 80 fietstrommels.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Parkeren	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	15.105	11.905	11.038	-868
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	11	11
Overige opbrengsten derden	15.105	11.905	11.023	-882
Overige baten	0	0	4	4
Lasten exclusief reserves	38.104	35.461	30.958	-4.503
Apparaatslasten	4.994	5.161	5.417	256
Inhuur	66	271	353	82
Overige apparaatslasten	130	199	168	-31
Personeel	4.798	4.691	4.896	205
Intern resultaat	14.454	16.165	16.448	283
Intern resultaat	14.454	16.165	16.448	283
Programmalasten	18.657	14.135	9.093	-5.042

Inkopen en uitbestede werkzaamheden	17.242	12.939	8.006	-4.934
Kapitaallasten	517	299	353	55
Overige programmalasten	897	897	734	-163
Saldo voor vpb en reserveringen	-22.999	-23.555	-19.920	3.635
Saldo voor reserveringen	-22.999	-23.555	-19.920	3.635
Reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	0	0
Saldo	-22.999	-23.555	-19.920	3.635

×

Vergelijking begrotingssaldi Parkeren	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 22.999
Eerste Herziening 2021	- 24.172
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 24.046
10-maandsrapportage 2021	- 23.555
Realisatie 2021	- 19.920

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Lagere parkeerbaten parkeergarages	-882	0	0	-882
2. Lagere kosten uitvoeringsprojecten	0	-1.529	0	1.529
3. Lagere onderhoudskosten parkeergarages	0	-1.503	0	1.503
4. Interne kosten parkeersoftware	0	- 612	0	612
5. Diverse afwijkingen	14	-859	0	873
Totaal afwijkingen	-868	-4.503	0	3.635

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 3,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Lagere parkeerbaten parkeergarages

Door corona zijn er minder kortparkeerders in de parkeergarages geweest en ook zijn er door contracthouders, die afrekenen op basis van werkelijke afgenomen parkeeruren, minder uren afgenomen.

2. Lagere kosten uitvoeringsprojecten

Diverse projecten zijn door complexiteit en/of coronamaatregelen later opgestart. Dit betreft onder andere het project vergroening van parkeerplaatsen en het project fietsparkeren.

3. Lagere onderhoudskosten parkeergarages

Een deel van het geraamd onderhoud aan parkeergarages is bij nadere beoordeling dit jaar niet benodigd geweest.

4. Interne kosten parkeersoftware

Er is op het taakveld Parkeerbelasting voor € 612 aan interne uren doorbelast voor de doorontwikkeling van parkeersoftware. Het budget hiervoor staat echter op dit taakveld. Dit betreft dus een administratieve afwijking binnen de parkeerexploitatie welke bestaat uit de taakvelden Parkeerbelasting en Parkeren.

5. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn er kleinere afwijkingen.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- Parkeerplan "Parkeren in beweging"
- [Fietskoers 2025](#)
- [Fietsparkeerstrategie binnenstad](#)

Omschrijving taakveld

Auto- en fietsparkeervoorzieningen dragen bij aan een bereikbare stad met beheer van de openbare ruimte als stuwende kracht voor een aantrekkelijke buitenruimte en duurzaamheid, minder parkeerdruk en een betere bezetting parkeergarages. Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen:

- parkeerbeleid: parkeerzone, ontheffingen en vergunningen
- inrichting en onderhoud open en gesloten parkeervoorzieningen
- baten en lasten die betrekking hebben op parkeervoorzieningen (exclusief de opbrengst van parkeerbelasting zie taakveld Parkeerbelasting)
- parkeer- en stallingsgarages
- P+R-voorzieningen
- fietsenstallingen en fietstrommels

Tot dit taakveld behoort niet:

- parkeerbelasting inclusief lasten heffing en invordering. Valt onder taakveld Parkeerbelasting
- parkeerpolicie (toezichthouders, boa's). Dit valt onder taakveld Openbare orde en veiligheid
- aanleg, beheer en onderhoud van parkeerhavens als onderdeel van wegen horen thuis onder taakveld Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid

Pagina 81

Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid

Optimaal gebruik maken van de infrastructuur van Rotterdam en eventuele verstoringen snel oplossen door toezicht te houden op het gebruik van civieltechnische kunstwerken (bruggen, sluizen, Maastunnel). Op die manier wordt de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid van de stad vergroot.

Voortgang 2021

De doelstellingen van het taakveld zoals opgenomen onder 'Wat hebben we bereikt' en 'Wat hebben we daarvoor gedaan' zijn nog actueel. Er zijn geen ontwikkelingen die aanleiding geven tot het vermelden van afwijkingen in het beoogde effect of onze inspanningen.

Wat hebben we bereikt?

Een optimale werking, beschikbaarheid en gebruik van de infrastructuur van Rotterdam waardoor de (tevredenheid over) bereikbaarheid en verkeersveiligheid vergroot worden.

De stad groeit én moderniseert. Dit betekent een verdichting van het bestaand gebied én nieuwe gebiedsontwikkelingen. Meer woningen, bedrijvigheid en meer en andere voorzieningen. Dit betekent ook meer mobiliteit en druk op de bereikbaarheid. Daarom moet meer worden ingezet op de regulering en gedragsbeïnvloeding ten aanzien van het gebruik van de infrastructuur. Doorgaand en passerend verkeer wordt beter door de stad geleid en verstoringen worden snel opgelost.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Civiele kunstwerken bedienen en toezicht houden op het gebruik ervan: het bedienen van bruggen en sluizen om weg- en waterverkeer goed te leiden.
- Toezicht houden op het gebruik van de Maastunnel en verkeer leiden: Toezicht houden op en het bevorderen van verkeersmanagement in de wegbuizen.
- Zorgen voor 'quick response' bij (technische) verkeersincidenten en -verstoringen:
  - Het team start en onderneemt noodzakelijke acties als reactie op incidenten/verstoringen en coördineert deze acties om het incident, de verstoring of het probleem op te lossen en de gevolgen ervan beheersbaar te maken.
  - Het uitvoeren van filemanagement. Het team beïnvloedt verkeerstromen door deze te leiden met verkeerregelinstallaties.
- Een bijdrage leveren aan goede voorbereiding en coördinatie op het gebied van de bereikbaarheid van voorziene verstoringen, zoals werkzaamheden en evenementen.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	141	203	62
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	57	57
Overige opbrengsten derden	0	141	146	5
Lasten exclusief reserves	6.251	5.729	5.877	149
Apparaatslasten	6.251	5.704	5.780	77
Inhuur	609	964	1.084	120
Overige apparaatslasten	87	83	120	37
Personeel	5.555	4.656	4.577	-80
Intern resultaat	0	25	39	14
Intern resultaat	0	25	39	14
Programmalasten	0	0	58	58
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	0	58	58
Kapitaallasten	0	0	0	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-6.251	-5.588	-5.675	-87
Saldo voor reserveringen	-6.251	-5.588	-5.675	-87
Saldo	-6.251	-5.588	-5.675	-87

Vergelijking begrotingssaldi Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 6.251
Eerste Herziening 2021	- 6.245
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 6.488
10-maandsrapportage 2021	- 5.588
Realisatie 2021	- 5.675

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Diverse afwijkingen	62	149	0	-87
Totaal afwijkingen	62	149	0	-87

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 87 nadelig.

1. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen welke hebben geleid tot een nadeel van € 87.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Wet aanvullende regels veiligheid wegtunnels](#)
- [Regeling aanvullende regels veiligheid wegtunnels \(Maastunnel\)](#)
- [Besluit Bedieningstijden Bruggen en Sluizen](#)
- [Stedelijk verkeersplan Rotterdam 2017-2030+](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van toezicht houden op en het bedienen van civieltechnische kunstwerken.

Bovenstaande doelstelling is gekoppeld aan de programmadoelstellingen van Openbare orde en veiligheid en van Verkeer en vervoer: Het vraagt om een samenhangend beleid op bereikbaarheid enerzijds en de kwaliteit van de leefomgeving, duurzaamheid, gezondheid en verkeersveiligheid anderzijds. Dat realiseert de gemeente met een

aanpak die is gericht op een overgang naar duurzame mobiliteit. Het perspectief daarbij is zowel gemeentelijk als regionaal. Een van de doelen is dat de stedelijke bereikbaarheid versterkt, als onderdeel van de versterking van het economisch functioneren met een aantrekkelijk leefklimaat en gezonde stad.

Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Pagina 82

Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Een duurzame, op groei van de stad gerichte aanpassing van mobiliteitsinfrastructuur.

We dragen bij aan de verduurzaming van de mobiliteitsmiddelen.

Voortgang 2021

Voortbouwend op de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA), die in 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld, hebben we het Verkeerscirculatieplan Binnenstad opgesteld en in de gemeenteraad besproken.

We hebben extra inzet gepleegd op het gebied van verkeersveiligheid. Hiermee hebben we ingespeeld op de actuele maatschappelijke inzichten rondom verkeersveiligheid in de stad. De basis van de aanpak verkeersveiligheid ligt in het Rotterdam Veilig Vooruit (vastgesteld in de gemeenteraad 2018). Naast de fysieke aanpak van black spots is er steeds meer operationele inzet nodig onder andere voortvloeiend uit bestuurlijke toezeggingen die zijn gedaan. Het betrekken van de samenleving op het gebied van leefbaarheid en veiligheid is nadrukkelijker onderdeel van het werk. Daarnaast zijn er ontwikkelingen zoals toename van de aso/showrijders in de stad, waar het aspect geluid ook nadrukkelijk mee samenhangt, en het toenemende belang dat wordt gehecht aan verbeteringen van de veiligheid rond basisscholen.

Ook zijn we onverminderd doorggegaan met het nemen van maatregelen om fietsers en voetgangers meer ruimte te geven en zodat ondernemers meer ruimte krijgen. Bij de uitvoering van de maatregelen hebben we erop gelet dat de maatregelen zoveel als mogelijk aansluiten bij langere termijn ambities uit onder ander de RMA en de Visie Openbare Ruimte.

De coronacrisis heeft ook in 2021 een grote invloed gehad op het leven van de Rotterdammers. De verschillende typen maatregelen die het Rijk hanteert en gehanteerd heeft, hebben aanzienlijke effecten op het verplaatsingspatroon van de Rotterdammers en de bezoekers aan onze stad. Ook op momenten dat de maatregelen terug waren geschaald had dit nog steeds zijn weerslag op de grootte van de verkeersstromen in de stad en het gebruik van auto, fiets en openbaar vervoer. We blijven de ontwikkelingen op dit gebied op de voet volgen.

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-traject gericht op verbetering van de regionale OV-structuur en een nieuwe oeververbinding, is toegewerkt naar een voorkeursbeslissing te nemen in 2022. Op 21 april zijn in dat kader de onderzoeksresultaten 'zeef 1' besproken met de raadscommissie Energietransitie, Duurzaamheid, Economie en Mobiliteit.

Wat hebben we bereikt?

Een duurzame, op groei van de stad gerichte aanpassing van mobiliteitsinfrastructuur.

We hebben de groei en verdichting van de stad gefaciliteerd primair met slimme duurzame en integrale aanpassingen aan het infrastructurele netwerk. Dit betekent nieuwe oeververbindingen, veilige en oversteekbare stadsboulevards, ruime fietspaden, aantrekkelijke OV-knooppunten, toekomstbestendige energie-infrastructuur voor elektrisch rijden en meer stallingsruimte voor de fiets. Dit betekent:

- Uitbreiding en verbeteren van de oeververbindingen voor voetganger, fiets, OV en auto (derde stadsbrug, lightrail, vervoer over water). OV-knopen en transferpunten moeten beter toegankelijk zijn en een hogere belevingswaarde hebben en waar mogelijk meer functionaliteiten combineren (groen, waterberging /hittestress, energieopwekking en -opslag). We willen een betere OV-ontsluiting van economisch belangrijke gebieden (first & last mile). We bouwen voort op de OV-visie van 2018 en zorgen dat de groei en verdichting van de stad (met 18.000 woningen) wordt gedragen door een goed functionerend netwerk openbaar vervoer.
- Een slimmere sturing van het verkeer, met oog voor verschillende modaliteiten en met meer informatie voor de reizigers, door middel van daartoe intelligenter gemaakte verkeersregelininstallaties.
- Een "walkable" en "bikable city" door meer ruimte en prioriteit in de buitenruimte voor voetgangers en fietsers. We werken aan betere bereikbaarheid van voorzieningen en betere toegang tot mobiliteit en de verkeersruimte voor kwetsbare groepen. We hebben aandacht voor bereikbaarheid van voorzieningen voor de woongebieden buiten de Ring.
- Het straatparkeren in het centrumgebied moet verder worden teruggebracht, zodat ruimte wordt gecreëerd voor de bovenstaande ontwikkelingen.
- De energieinfrastructuur moet toereikende oplaadpunten bieden voor elektra en/of H2, opslag en smartgrids die vervoermiddelen en gebouwde omgeving optimaal koppelen.

We dragen bij aan de verduurzaming van de mobiliteitsmiddelen

We willen de mobiliteitsgroei opvangen met modaliteiten en vervoerssystemen die schoner en stiller zijn, minder ruimte claimen en voor iedereen toegankelijk zijn. Dit betekent het bevorderen van: wandelen, fietsen, openbaar vervoer en elektrificatie van motorvoertuigen en schone logistiek in de stad. Dit betekent:

- Actieve inzet op het gebruik van slimme en schone voertuigen en mobiliteitsinnovaties in techniek (smart mobility) en dienstverlening (mobility as a service), met meer keuzevrijheid voor alle Rotterdammers.

- Meer gebruik van schoon, stil en minder ruimte-eisend vervoer. Door met bedrijven, maatschappelijke organisaties, onderwijs en andere partners afspraken te maken in het Rotterdams Energie- en Klimaatakkoordsturen en het Leer-werk akkoord.
- Ter invulling van de Green Deal Zero Emissie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voorgenomen voor 2021

- We werken programmatisch aan het creëren van meer ruimte op bestaande fietspaden en het aanleggen van nieuwe metropolitane- en snelfietsroutes en weten ons hierin gesteund door de MRDH en het Rijk. We breiden stallingsmogelijkheden uit, met name bij stations en hebben oog voor deelsystemen.
- We stellen een verkeerscirculatieplan op dat aangeeft hoe de overlast door autoverkeer in met name de binnenstad kan worden beperkt en hoe doorgaand verkeer naar de Ring kan worden geleid. Dit geeft ons een kader om te sturen op meer autoluwheid en een hogere prioriteit voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer.
- We werken met het Rijk, MRDH en andere partijen aan een samenhangend programma van gezamenlijke investeringen in de infrastructuur voor openbaar vervoer, fiets en auto voor de gehele metropoolregio. We voeren hiertoe de noodzakelijke studies uit leidend tot uitvoeringsbesluiten:
  - In de huidige bestuursperiode nemen we een uitvoeringsbesluit over een derde oeververbinding in de stad, met als doel het verbeteren van de OV- en fietsverbinding en het beter spreiden van het autoverkeer in de stad.
  - We nemen uitvoeringsbesluiten over nieuwe hoogwaardige OV-verbindingen, waaronder op de lijn Kralingse Zoom – Feyenoord City – Zuidplein en de spoorlijn Dordrecht-Den Haag. We starten met uitvoering van een eerste pakket aan maatregelen op de buslijnen over de Van Brienenoordbrug en Maastunnelcorridor. We bepalen waar first & last mile-voorzieningen wenselijk zijn en welke rol autonome voertuigen hierin kunnen spelen. We maken afspraken over de inzet van personenvervoer over water in de ontwikkeling van de stad.
  - We bepalen met de MRDH en andere partijen hoe (het gebruik van) P+R op korte termijn kan worden bevorderd en bereiden uitbreiding voor op de locaties Meijersplein en Kralingse Zoom. Bij fysieke aanpassingen aan P+R-voorzieningen of OV-knopen zoeken we naar meervoudige functionaliteiten (groen, waterberging / hittestress, energieopwekking en –opslag, i.c.m. de bouwopgave).
- Met verkeersmanagement en operationele verkeersregie ‘managen’ we de stedelijke bereikbaarheid door het informeren, adviseren, accommoderen en instrueren van reizigers en het optimaal benutten van de beschikbare capaciteit, afhankelijk van de actuele verkeerssituatie op het netwerk. We zetten hierop in door verdere doorontwikkeling van slimme verkeersregelininstallaties die beter detecteren en hiermee de verkeersstromen van fietsers, auto’s, openbaar vervoer en voetgangers beter kunnen aansturen.
- We gaan door met de stelselmatige aanpak van black spots, locaties waar slachtoffers vallen. We verbreden onze inzet op verkeersveiligheid met de aanpak van locaties waar bewoners onveiligheid ervaren, met educatie en voorlichting voor kwetsbare groepen en met een aanpak op asociaal rijgedrag.

- We bouwen aan bredere en prettig gelegen trottoirs en voetpaden en veilige en mooie oversteeksituaties, met name in routes naar OV-haltes en andere voorzieningen. Met de organisatie van de mondiale conferentie Walk21 (2019) dragen we bij aan kennisontwikkeling, agenderen van voetgangersbeleid en het opzetten van een Rotterdamse werkwijze.
- We realiseren laadinfrastructuur om zo de omslag naar emissievrije mobiliteit te bevorderen. Elektrisch rijden faciliteren we maximaal, zowel op straat als in garages en voor alle vervoermiddelen. We werken naar een slimme koppeling van laadinfra aan energie-infrastructuur (Smart Grid).
- Het aantal parkeerplaatsen in het openbaar gebied in het centrum brengen we verder terug met 1200. In de wijken, Blijdorp Bergpolder en de Provenierswijk verlagen we de parkeerdruk structureel.

Uitgevoerd in 2021

Metropolitane en snelfietsroutes

Samen met de MRDH, de provincie Zuid-Holland en de betrokken gemeenten hebben we gewerkt aan de planvorming en financieringsafspraken van diverse hoogwaardige fietsroutes naar het Westland (Schiedam, Vlaardingen, Naaldwijk), Zoetermeer, Delft, Dordrecht, Gouda en Krimpen. Op een aantal routeonderdelen zijn verbeteringen uitgevoerd, zoals op de Schiedamseweg Zuidzijde. Daarnaast is er samen met Rijkswaterstaat en de MRDH voor gezorgd dat bij de vervanging van de Van Brienenoordbrug een breder fietspad gerealiseerd gaat worden.

Stedelijk fietsnetwerk

In het stedelijk fietsnetwerk zijn verbeteringen aangebracht. Er zijn bijvoorbeeld (extra) vrijliggende fietspaden gerealiseerd op de Keileweg en de Olympiaweg. Op onder andere de Schiedamse Vest en de Meent zijn fietsstroken of fietssuggestiestroken aangelegd. Op deze laatstgenoemde wegen is de verkeersveiligheid sterk verbeterd doordat de fiets veel beter gepositioneerd wordt ten opzichte van het gemotoriseerd verkeer. Daarnaast zijn er bij ongeveer 25 verkeerslichten optimalisaties voor de fietsers gerealiseerd en zijn er ter verbetering van het fietscomfort en de fietsveiligheid meer dan 100 obstakels op fietspaden verwijderd.

Uitbreiding fietsenstallingen binnenstad

In totaal zijn er 842 fietsparkeerplekken bij gekomen in het kader van de fietsparkeerstrategie Binnenstad. De stalling aan de Conradstraat van 956 fietsparkeerplekken wordt officieel geopend in het eerste kwartaal van 2022, maar waren eind 2021 al beschikbaar. De tijdelijke stalling op het Weena van 500 plekken zal weer worden ontmanteld, dus per saldo levert dit 456 extra fietsparkeerplekken op. Begin 2022 wordt de capaciteit van de stalling aan de Lijnbaan nog verhoogd naar 450 fietsparkeerplekken. Hiervan waren in 2021 al 150 plekken beschikbaar.

Deelsystemen

Sinds 1 januari 2020 is een vergunningsstelsel van kracht voor alle deeltweewielers in Rotterdam. Voor dit vergunningsstelsel hebben we afspraken gemaakt met de deelaanbieders en sturen we op verkeersveiligheid en op voorkomen van overlast.

Multimodale netwerkvisie: Rotterdamse Mobiliteitsaanpak

In 2021 zijn we verder gegaan met het concreet maken van de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA) op straat via het RMA-interventieprogramma. We hebben gewerkt aan de voorbereiding van zes nieuwe interventies die in 2022 zullen plaatsvinden, o.a. in Centrum, Delfshaven, Noord en op de Willemsbrug.

Nieuwe oeververbinding

In de zomer van 2021 is de Notitie Kansrijke Oplossingen (NKO) vastgesteld. In de NKO staat welke oplossingen verder uitgewerkt worden in de volgende fase van de MIRT-verkenning; de beoordelingsfase (zie 2). De vaststelling van de NKO is een betekenisvolle tussenstap. Naast een nieuwe oeververbinding wordt in de MIRT-verkenning o.a. gestudeerd op een treinstation Stadionpark, een snelle en comfortabele busverbinding van Zuidplein via de Maastunnel naar Rotterdam Centraal Station en een nieuwe hoogwaardige OV-verbinding tussen Kralingse Zoom en Zuidplein. In de beoordelingsfase worden de kansrijke oplossingen in detail verder onderzocht, bijvoorbeeld met milieuonderzoek en een maatschappelijke kosten-batenanalyse. Het resultaat is een voorkeursalternatief, dit wordt formeel vastgelegd in de voorkeursbeslissing. Naar verwachting vindt besluitvorming hierover plaats in het vierde kwartaal van 2022.

Spoorlijn Dordrecht – Den Haag

In december hebben de gezamenlijke partners van het gebiedsprogramma Mobiliteit en Verstedelijking, waaronder onze gemeente het voorstel voor een schaa sprong van het OV in de Zuidelijke Randstad ingediend bij de adviescommissie van het Groeifonds. In het regeerakkoord van het nieuwe kabinet worden de plannen met de lijn Dordrecht – Den Haag – Leiden expliciet en in positieve zin genoemd waarbij het geld van het Groeifonds wordt overgeheveld naar het mobiliteitsfonds. In 2022 wordt definitief besloten over het voorstel.

P+R

In 2021 zijn er aan P+R-locaties geen meervoudige functionaliteiten toegevoegd. Voor P+R Noorderhelling is uitgebreid onderzocht of er zonnepanelen op het dak konden worden geplaatst. Aangezien er op het dak al wordt geparkeerd zouden deze op een extra overkapping moeten komen. Dat in combinatie met veel kosten voor een extra trafo maakte de businesscase erg onrendabel. Hierdoor is besloten hier geen zonnepanelen te plaatsen. Wel is er op deze, in 2022 in gebruik te nemen hernieuwde P+R-locatie, sprake van multifunctioneel ruimtegebruik. De drie parkeerlagen komen bovenop een vestiging van een bouwmarkt. Bij de capaciteitsuitbreiding van de P+R's Kralingse Zoom en Meijerplein wordt nog bekeken of deze aangegrepen kunnen worden om hier zonnepanelen te plaatsen.

Verkeersmanagement en operationele verkeersregie

Samen met de regiopartners bewaren van relevante data over incidenten zorgt voor het sneller kunnen uitwisselen van informatie tussen wegbeheerders. Wij zijn begin december 2020 gestart met het gebruik van de applicatie IM Cloud op de verkeersregiekamer. Deze applicatie bestaat onder andere uit een programma, waarin alle incident gegevens worden vastgelegd. De Regio-VM desk van BEREIK! beschikte al over deze applicatie. Nu wij zijn overgegaan naar dezelfde applicatie wordt het uitwisselen van informatie tussen beide operationele desks sneller en eenvoudiger. Eveneens ontstaat er voor betrokken wegverkeersleiders een eenduidig beeld over een incident en draagt het bij aan het monitoren van inzet en effect van verkeersmaatregelen. Verder hebben we

samen met de MRDH en de brandweer een pilot uitgevoerd waarbij brandweerauto's voorzien van een app prioriteit kregen bij een tweetal kruispunten in Rotterdam. Op basis van de resultaten van deze pilot onderzoeken we gezamenlijk welke stappen we moeten ondernemen om dit op meer plekken in de stad te kunnen toepassen.

Black spots

In 2021 hebben we vanuit het verkeersveiligheidsprogramma 23 locaties heringericht. Het gaat om locaties waar de meeste letselongevallen plaatsvinden (blackspots), locaties uit de subjectieve verkeersveiligheidsprikker-enquête, aangevuld met specifieke projecten op basis van actualiteiten in gebieden, bijvoorbeeld bij scholen. Binnen de jaarlijkse analyse van verkeersonveilige locaties is gebruik gemaakt van het risicogestuurd verkeersveiligheidsmodel, waarmee Rotterdam op basis van data over het gebruik van de weg en omgevingskenmerken, objectief kan prioriteren.

Voetgangers

Op 16 november 2021 heeft het college van B&W de notitie *Voortgang Rotterdam Loopt – Uitwerking ambitie* goedgekeurd. Dit document bevat een overzicht van de acties die in 2021 zijn ondernomen om de ambitie zoals beschreven in het Ambitiedocument Rotterdam Loopt 2025 te behalen. In 2021 zijn o.a. de volgende resultaten geboekt:

- Inventarisatie van 99 knelpunten in het voetgangersnetwerk, door een combinatie van gegevens over stoepbreedtes, ongevallen en subjectieve onveiligheid zijn geïdentificeerd. In 2022 wordt gewerkt aan een plan deze aan te pakken. In Charlois zijn we hiermee al gestart.
- De Pilot Overschie: lopen en fietsen als medicijn – blauwdruk voor gebiedsaanpak. De lessen die we daaruit leren kunnen we ook toepassen in andere gebieden. De focus ligt op sociale motivaties en gedragsveranderingen.
- Ontwikkeling Loopmonitor. De loopmonitor maakt door gebruik van tellingen de voetganger zichtbaar en geeft een beeld van de straten waar de voetganger het meest gebruik van zal maken.
- Vanuit het programma zijn internationaal en nationaal bijdragen geleverd aan o.a. Walk21, Walking Summit, POLIS Jaarconferentie en het Nationaal voetgangerscongres.
- Verder is gewerkt aan de ontwikkeling van ontwerpprincipes en een groene routekaart.

Realisatie laadinfrastructuur

In 2021 is een nieuw recordaantal behaald en verwerkt met betrekking tot aanvragen en plaatsing van laadpunten. We hebben meer dan duizend aanvragen ontvangen voor laadpunten en er zijn meer dan 860 extra laadpunten geplaatst. In totaal zijn er in Rotterdam momenteel meer dan vierduizend werkende publieke laadpunten. Het aantal unieke gebruikers is ten opzichte van 2020 met 8.000 gegroeid naar bijna 19.000 unieke gebruikers per maand.

In juni is de concessie openbare laaddiensten aan Equans (voorheen Engie) gegund. Binnen deze concessie plaatsen we de komende drie jaar minstens 1.500 laadpunten. Gedurende het contract zal tevens smart charging verder op grotere schaal toegepast worden. Hiermee belasten we het stroomnet niet onnodig. Als gevolg van het wereldwijde grondstoffen en chiptekort dreigt er een achterstand in plaatsing te ontstaan. Gezamenlijk hebben we hier maatregelen getroffen om de achterstand zoveel mogelijk te beperken of in 2022 in te kunnen lopen. In 2021 heeft het college van B&W de laadstrategie Positief geladen vastgesteld. Hiermee is er een basis voor de

grootschalige uitbreiding van het laadnetwerk dat de groei van het aantal elektrische voertuigen moet faciliteren. Voor laadinfra bij VVE's is een adviseringstraject opgezet om ten minste 20 VVE's te voorzien van een advies. Het onderwerp (brand)veiligheid komt hierin ook aan de orde. Naar aanleiding en voorbeeld van deze activiteit is landelijk een subsidie regeling in het leven geroepen door RVO.

Overige vermeldenswaardige ontwikkelingen zijn:

- Haalbaarheidsonderzoek naar gebruik van restvermogen van het RET Metronet.
- Gunning Total Energie voor laadpunten gemeentelijke locaties
- Future of Charging congres door NKL in het WTC.
- Plaatsing batterij opslag systeem voor het laden van E-trucks op Kleinpolderplein
- Marktconsultatie Visie tankstation locaties
- Pilot ondergrondse laadpunten Streetplug

Verminderen parkeerplaatsen in Centrum, verlagen parkeerdruk in Noord

Het college heeft zich tot doel gesteld om 1.200 parkeerplaatsen in het centrum te verminderen ten gunste van de kwaliteit van de openbare ruimte en het creëren van meer ruimte voor fietsers en voetgangers. De stand op 31 december was 1.152 verwijderde parkeerplaatsen. In Noord hebben we nu in totaal 71 parkeerplekken toegevoegd. Naast de ongebruikte inritten, bushaltes en laad- en los-zones zijn er op de Bergselaan twee rijstroken omgevormd tot parkeerstrook. Hiermee is het beoogde aantal extra plekken behaald en daarmee is de doelstelling geslaagd.

Voorgenomen voor 2021:

We dragen bij aan de verduurzaming van de mobiliteitsmiddelen

- We ondersteunen nieuwe mobiliteitsdiensten (waaronder deelsystemen en mobility as a service: MaaS) die de Rotterdammer meer keuzevrijheid geven en helpen slimmer te reizen. We doen dat door het wegnemen van barrières, goede regulering (marktmeesterschap), promotie, delen van verkeersdata en gebruiksstimulering.
- We zetten fietsbeschikbaarheid in in de strijd tegen vervoersarmoede en vóór mobiliteitsgeluk.
- We starten met een programma gericht op het bevorderen van lopen en wandelen in binnenstad en wijken.
- We werken naar stadsdistributie met emissieloze voertuigen en een effectief systeem: in het kader van de Green Deal Zero Emissie Stadslogistiek werken we met het bedrijfsleven naar nul emissie logistiek per 2025. We bevorderen efficiëntere en emissievrije bouwlogistiek via opdrachtverstrekking, vergunningen en het creëren van logistieke hubs.
- We geven het goede voorbeeld: op de natuurlijke vervangmomenten worden gemeentelijke voertuigen vervangen door emissieloze voertuigen. Bij het taakveld 'Overige baten en lasten - Lease' staat meer informatie over het verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark.
- We sturen op een optimale invulling van de afspraken in het Rotterdams Energie- en Klimaatakkoord over het gebruik van schoon, stil en minder ruimte-eisend vervoer.
- Sturen op een optimaler inzet van maatschappelijk en commercieel vastgoed voor versterking en verandering van de mobiliteitsnetwerken.

Uitgevoerd in 2021

Mobility as a Service (MaaS)

De voorbereiding voor de uitrol van de Nationale MaaS-pilot Rotterdam Den Haag en de luchthaven heeft, mede door coronacrisis, wat meer tijd in beslag genomen. In 2021 zijn drie apps van start gegaan: Moves by Tranzer, Moves by Pon en Moves by 9292. Er wordt veel kennis opgedaan rondom het gebruik van de MaaS-apps en het aansluiten van diverse mobiliteitsaanbieders.

Fietsbeschikbaarheid

We hebben ongeveer 230 fietsen uitgegeven i.s.m. het ANWB Kinderfietsenplan.

Stadsdistributie

We hebben het volgende gedaan in het kader van de Zero Emissie Stadslogistiek (ZES):

- De concept contour ZES-zone op straatniveau bepaald.
- Uitvoering van Convenant ZES en publicatie voortgangsrapportage Stand van ZES. In totaal zijn 368 acties in het convenant opgenomen voor schone en slimme logistiek, waarvan bijna 200 in uitvoering of uitgevoerd.
- Er zijn 10 nieuwe convenantpartners bijgekomen tot een totaal van nu 66 convenantpartners
- Het totaal aantal leden van Logistiek 010 is nu 1730.
- 13.000 Rotterdamse bedrijven met minstens één bestelbus in bezit zijn geïnformeerd over de ZES-zone.
- Het Ecostars programma is vernieuwd en meer gericht om ondernemers te helpen voor te bereiden op de ZES-zone. 170 adviesgesprekken met ondernemers gevoerd. In totaal zijn er 557 leden.
- Er zijn diverse webinars georganiseerd waaronder het online evenement Plug In 010 met circa 150 deelnemers.
- Er heeft een verdubbeling plaatsgevonden van uitstootvrije bestelbusjes in Rotterdam ten opzichte van 2019.
- Er zijn nu vijf keer meer elektrische vrachtwagens in Rotterdam dan het landelijk gemiddelde.
- Subsidieregeling LabZES voor het stimuleren van vernieuwende efficiënte en emissievrije logistieke concepten: er zijn vier subsidies verleend en vijf in aanvraag.
- De subsidieregeling efficiënte en emissievrije bouwlogistiek is verlengd. Er zijn drie subsidies in aanvraag.
- De aanpak bouwlogistiek is uitgewerkt, waaronder de gebiedsaanpak Katendrecht.
- De omgevingsvisie vastgesteld waarin ruimte voor logistiek (logistieke hubs etc.) is opgenomen.
- De laadstrategie is vastgesteld waaronder logistiek. Het projectplan logistiek laden uitgewerkt.
- We zijn doorgeshaan met ontheffingen privileges medegebruik busbanen en avondvenster.
- We zijn doorgeshaan met de zero emissie zone 's Gravendijkwal: Alleen emissievrije vrachtwagens op de 's Gravendijkwal.
- We hebben diverse initiatieven ondersteund waaronder pakketlockers in openbare ruimte, logistieke wijkhubs en gezamenlijk inkopen.
- We hebben de leidraad inkopen emissievrije beleving uitgevoerd. Met deze leidraad wordt emissievrije beleving bij gemeentelijke aanbestedingen gestimuleerd door minimumeisen en gunningscriteria.

Gemeentelijk wagenpark

Doelstelling: het gehele gemeentelijke wagenpark is in 2030 emissieloos met per categorie de volgende doelstellingen:

- Personenwagens zijn in 2023 emissieloos;
- Lichte bedrijfsvoertuigen (<2,5 ton) zijn in 2025 emissieloos
- Zware bedrijfsvoertuigen (>2,5 ton) zijn in 2030 emissieloos
- Kleinere machines en gereedschap uiterlijk in 2030 emissieloos

De stand van zaken is nu als volgt:

De personenwagens zijn voor 69% emissieloos (en 22% hybride). Van de lichte bedrijfsvoertuigen is inmiddels 28% emissieloos. Bij de zware bedrijfsvoertuigen zijn pilots uitgevoerd en van de kleinere tuin- en parkmachines is 90% vrij van uitstoot. Vervanging vindt plaats op natuurlijke momenten.

Invulling Rotterdams Energie- Klimaatakkoord

Onze inzet in het kader van het klimaatakkoord is met name vormgegeven aan opschaling van initiatieven, die substantieel bijdragen aan reductie van de CO₂-emissies door het wegverkeer. De werkgeversaanpak samen met het Rotterdamse bedrijfsleven is succesvol gestart, inmiddels zijn veel bedrijven- waaronder de gemeente Rotterdam zelf- lid van de klimaataliantie Duurzame Mobiliteit. Deze aanpak heeft als doel de halvering van de uitstoot van CO₂ het woon-werkverkeer en zakelijk verkeer. Een tweede lijn mobiliteitstransitie met de stad – met beoogde versnelling van deelmobiliteit in combinatie met aantrekkelijke van straten en buurten, is afgestemd op (andere) gemeentelijke initiatieven. Nieuwe initiatieven op het gebied van mobiele werktuigen zijn voor 2022 voorzien.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Relatieve aandeel schone verplaatsingen van en naar de binnenstad*	Streefwaarde	61,7%	62,4%	63%	63,7%	64,3%	
	Realisatie	61,7%	63,4%	61,2%	60,1%		

Als gevolg van het covid-effect op het openbaar vervoer is het aandeel schone verplaatsingen vanaf 2020 afgenomen. Omdat de jaarcijfers van de NS pas laat in het jaar beschikbaar komen, is voor 2021 gebruikt gemaakt van het NS-jaarcijfer 2020, en voor 2020 van het jaarcijfer van 2019 (pre-covid). Daardoor pakt het aantal schone verplaatsingen in 2021 nog lager uit dan in 2020.

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Extra capaciteit fietsparkeren in de binnenstad	Streefwaarde		1.000	2.000	3.000	4.000	
	Realisatie		1.298	2.798	3.640		
Aantal gerealiseerde fietsvriendelijke verkeersregelininstallaties	Streefwaarde		25	50	75	100	
	Realisatie		35	70	91		

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	1.905	6.149	5.061	-1.087
Bijdragen rijk en medeoverheden	114	632	482	-150
Overige opbrengsten derden	1.791	5.517	4.594	-923
Overige baten	0	0	-14	-14
Lasten exclusief reserves	28.778	38.610	29.386	-9.224
Apparaatslasten	11.120	12.150	11.941	-210
Inhuur	1.678	1.433	1.205	-228
Overige apparaatslasten	187	177	191	15
Personeel	9.255	10.541	10.545	4
Intern resultaat	-2.005	-2.211	-2.514	-303
Intern resultaat	-2.005	-2.211	-2.514	-303
Programmalasten	19.663	28.670	19.960	-8.711
Financieringslasten	0	0	19	19
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	10.714	20.429	11.680	-8.749
Kapitaallasten	8.948	8.166	8.181	15
Overige programmalasten	0	0	-4	-4
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	75	83	8
Saldo voor vpb en reserveringen	-26.873	-32.461	-24.325	8.136
Saldo voor reserveringen	-26.873	-32.461	-24.325	8.136
Reserves	9.916	15.814	10.529	-5.285
Onttrekking reserves	9.916	15.814	10.529	-5.285
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-16.958	-16.647	-13.796	2.851

x

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 16.958
Eerste Herziening 2021	- 16.869
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 16.634
10-maandsrapportage 2021	- 16.647
Realisatie 2021	- 13.796

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bestemmingsreserve Stedelijke Bereikbaarheid	0	-2.339	-2.339	0
2. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	0	-321	-321	0
3. Bestemmingsreserve Energietransitie	0	-977	-977	0
4. Bestemmingsreserve Actieplan Luchtkwaliteit	0	-637	-637	0
5. Bestemmingsreserve IFR RIM	-1.057	-2.068	-1.011	0
6. BBV-aanpassing overhead	0	5	0	-5
7. Diverse afwijkingen	-30	-2.887	0	2.857
Totaal afwijkingen	-1.087	-9.224	-5.285	2.851

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 2,9 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bestemmingsreserve Stedelijke Bereikbaarheid

De lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve heeft te maken met de landelijke coronamaatregelen. Er zijn minder uitvoerende maatregelen nodig geweest door het wegvallen van evenementen. Verder is een doorontwikkeling van het dynamisch model niet noodzakelijk gebleken. In 2021 zijn nieuwe RMA-maatregelen opgestart waarvan de uitvoering op straat veelal in 2022 zal plaatsvinden, hierdoor wordt het grootste deel van de kosten in 2022 gerealiseerd.

2. Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

De werkzaamheden met betrekking tot het realiseren van extra parkeerplekken zijn volledig afgerond. De resterende werkzaamheden hebben betrekking op de vergroening en zijn door organisatorische redenen doorgeschoven naar het jaar 2022.

3. Bestemmingsreserve Energietransitie

In 2021 is € 977 minder onttrokken dan begroot. Deze afwijking had betrekking op de onderstaande drie projecten:

- **Emissievrije Stadslogistiek (€ 590)**

De onderbesteding is toe te schrijven aan de subsidieregeling. Bij een subsidieregeling is het moeilijk te voorspellen hoeveel gebruik wordt gemaakt van de regeling. Bij de begroting van 2021 is uitgegaan dat een groot deel van de aanvragen in 2021 gedaan zouden worden. De verwachting is dat de resterende aanvragen in 2022 binnenkomen.

- **MOB Nul Emissie – Laadinfra (€ 184)**

De lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve is veroorzaakt door de verschuiving van werkzaamheden en de bijbehorende kosten naar 2022. Dit is veroorzaakt door externe factoren waardoor de inkoopstrategie en de scope van het project is gewijzigd.

- **Werkgeversaanpak Rotterdams Klimaatakkoord (€ 203)**

De lagere onttrekking ten opzichte van de begroting heeft te maken met de coronamaatregelen waardoor de projecten later in het jaar zijn gestart.

4. Bestemmingsreserve Actieplan Luchtkwaliteit

In 2021 is € 637 minder onttrokken dan begroot. Deze afwijking had betrekking op de onderstaande twee projecten:

- **Emissievrije Stadslogistiek (€ 126)**

De onderbesteding is toe te schrijven aan de subsidieregeling. Bij een subsidieregeling is het moeilijk te voorspellen hoeveel gebruik wordt gemaakt van de regeling. Bij de begroting van 2021 is uitgegaan dat een groot deel van de aanvragen in 2021 gedaan zouden worden. De verwachting is dat de resterende aanvragen in 2022 binnenkomen.

- **Fietsenstalling Conradstraat (€ 511)**

Op het project zijn in 2021 minder kosten onttrokken dan begroot omdat een deel van de werkzaamheden doorschuift naar 2022. De verwachte opening van de fietsenstalling zal begin maart plaatsvinden. Hierbij zullen 862 fietsplaatsen, 18 deelfietsplaatsen en 76 plaatsen voor afwijkende modellen gerealiseerd zijn.

5. Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)

In 2021 is € 1 mln minder onttrokken dan begroot. De afwijking had betrekking op de onderstaande drie projecten:

- **Bestemmingsreserve RIM - MIRT-verkenning (€ 644)**

Voor de MIRT-Verkenning Oeververbindingen zijn in 2021 minder kosten gemaakt dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een verschuiving van werkzaamheden naar 2022. Hierdoor zullen de kosten ook in 2022 worden gerealiseerd.

- **Bestemmingsreserve RIM - A16 Rotterdam (€ 195)**

De lagere onttrekking op de bestemmingsreserve A16 Rotterdam komt door een ontvangen bomcompensatie op het project A16 Rotterdam. Dit heeft geleid tot een lagere onttrekking van € 195.

- **Bestemmingsreserve RIM- Schiedamseweg (€ 172)**

Het project voor het verbeteren van de oversteekbaarheid van de Schiedamseweg is gedeeltelijk uitgevoerd. Het verbreden van de fietspaden is gerealiseerd. Het realiseren van de oversteekplaatsen wordt in 2022 uitgevoerd.

6. BBV-aanpassing overhead

Voor - € 5 wordt de afwijking veroorzaakt door een correctie op grond van verslaggevingsvoorschriften. Deze correctie betreft aan projecten toegerekende apparaatslasten. Bij het taakveld Activering overhead is meer te lezen over deze correctie.

7. Diverse afwijkingen

Het resterende verschil van € 2,9 mln voordelig wordt veroorzaakt door diverse kleine afwijkingen onder de € 500 op de overige lasten en baten.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Stedelijk verkeersplan](#)
- [Rotterdamse Mobiliteits Aanpak](#)
- [Koersnota Schone Lucht 2019 - 2022](#)
- [Aanpak Nul Emissie Mobiliteit](#)
- [Uitvoeringsprogramma Mobiliteit](#)
- [Fietskoers 2025](#)
- [Rotterdam Veilig Vooruit](#)
- [Rotterdam Loopt 2025](#)
- [Rotterdamers over Mobiliteit 2020](#)
- [Beleidsregeling Parkeernormen 2018](#)
- [Beleidsnota betaald parkeren Rotterdam 2019](#)
- [OV-Visie Rotterdam 2018-2040](#)
- [Stappenplan Zero Emissie Stadslogistiek 2025](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld betreft het opstellen en uitvoeren van verkeersbeleid, het nemen van verkeersbesluiten (waaronder vergunningverlening) ten behoeve van de inrichting van de openbare verkeersinfrastructuur, het verrichten van investeringen in de verkeersinfrastructuur, het nemen van verkeersmaatregelen ten behoeve van verkeersregulering en het beïnvloeden van verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid en verduurzaming van mobiliteit.

Volksgezondheid en zorg

Zorgen voor adequate ondersteuning en zorg voor Rotterdammers die dat nodig hebben.

Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van Rotterdammers en het beschermen en bevorderen van een gezonde en veilige leefomgeving voor Rotterdammers.

TAAKVELD 1

Geëscaleerde zorg 18+

In Rotterdam hoeft niemand op straat te slapen.

Mensen wonen zo zelfstandig mogelijk in de wijk, eventueel met ambulante ondersteuning gericht op versterking of behoud van de zelfredzaamheid en participatie.

Eerder en beter in beeld brengen huiselijk geweld en het duurzaam oplossen hiervan.

TAAKVELD 2

Geëscaleerde zorg 18-

Jonge Rotterdammers groeien veilig, gezond en kansrijk op.

Effectieve en efficiënte Jeugdhulp met aandacht voor wachttijden binnen de gestelde normen.

Passende Jeugdhulp voor Rotterdamse jeugdigen en gezinnen dichtbij.

TAAKVELD 3

Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren.

TAAKVELD 4

Maatwerkdienstverlening 18-

Versterken van next skills en jong leiderschap.

Passende, tijdige en integrale hulp van het lokale wijknetwerk, om het beroep op dure gespecialiseerde jeugdhulp te verminderen (verschuiving van de achterkant naar de voorkant).

Wijkprogrammering is meer en meer sturend voor samenwerking en maatwerk in wijknetwerken.

TAAKVELD 5

Maatwerkvoorziening (Wmo)

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren.

TAAKVELD 6

Volksgezondheid

Gezonde en vitale Rotterdammers.

Waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen.

Kinderen gezond, veilig en kansrijk op laten groeien tot zelfstandige, zelfredzame en participerende burgers.

Uitvoeren wettelijke taak bestrijding infectieziekten inclusief bestrijding bijzonder resistente micro-organismen.

TAAKVELD 7

Wijkteams en Wmo-loketten

Het informeren en adviseren over en het bieden van toegang tot passende en integrale zorg en ondersteuning.

Integrale aanpak wijkteams.

Doorontwikkeling wijkteams.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid				Bron
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	Streefwaarde	13,9%		
		Realisatie	7,0% (1e halfjaar 2021)		
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	Streefwaarde	1,8%		
		Realisatie	1,2% (1e Halfjaar 2021)		
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	Streefwaarde	1,0%		

		Realisatie	0,7% (1e halfjaar 2021)	
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	Streefwaarde	N.v.t.	GMSD
		Realisatie	70 (2019)	

Meer informatie over de BBV-indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

Toelichting BBV-indicatoren

Deze indicator 'Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo' geeft een inschatting van het aandeel van de Rotterdamse bevolking dat gebruik maakt van een Wmo maatwerkvoorziening. Dit kan gaan om een integraal Wmo-arrangement, maar ook om een woningaanpassing of vervoer op maat. Het gaat namelijk om alle vormen van ondersteuning die op grond van de Wmo verstrekt worden en waarvoor in Rotterdam een beschikking vereist is. De indicator toont het aantal cliënten met een Wmo maatwerkvoorziening per 1.000 inwoners.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Volksgezondheid en zorg	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	32.253	196.995	207.511	10.516
Bijdragen rijk en medeoverheden	22.907	189.281	200.631	11.350
Overige opbrengsten derden	9.347	7.714	6.880	-834
Lasten exclusief reserves	692.915	907.645	892.228	-15.417
Apparaatslasten	87.366	183.666	204.520	20.854
Inhuur	4.069	84.185	105.228	21.044
Overige apparaatslasten	2.593	2.239	2.618	379
Personeel	80.704	97.242	96.674	-568
Intern resultaat	187	3.503	6.529	3.026
Intern resultaat	187	3.503	6.529	3.026
Programmalasten	605.362	720.476	681.179	-39.298
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	77.039	159.024	135.909	-23.115
Kapitaallasten	796	796	796	0
Overige programmalasten	0	1.468	21	-1.447
Sociale uitkeringen	316.362	331.659	313.460	-18.199

Subsidies en inkomensoverdrachten	211.166	227.530	230.993	3.463
Saldo voor vpb en reserveringen	-660.662	-710.650	-684.717	25.933
Saldo voor reserveringen	-660.662	-710.650	-684.717	25.933
Reserves	0	22.702	1.108	-21.593
Onttrekking reserves	0	23.902	2.308	-21.593
Toevoeging reserves	0	1.200	1.200	0
Saldo	-660.662	-687.948	-683.608	4.340

x

Vergelijking begrotingssaldi Volksgezondheid en zorg	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 660.662
Eerste Herziening 2021	- 661.684
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 683.773
10-maandsrapportage 2021	- 687.948
Realisatie 2021	- 683.608

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Wijkteams en Wmo-loketten	471	-338	-681	128
2. Maatwerkvoorziening (Wmo)	0	549	0	-549
3. Wmo arrangementen	0	-21.801	-13.906	7.895
4. Eigen bijdrage Wmo	-884	0	0	-884
5. Doelgroepenvervoer	0	463	0	-463
6. Jeugdhulp	-145	-2.619	-6.722	-4.248
7. Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuishelden)	0	-8.092	0	8.092
8. Maatschappelijke opvang	0	4.030	0	-4.030
9. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	0	-893	0	893
10. Publieke Gezondheid	0	-928	0	928
11. Programma corona	11.762	12.950	0	-1.188

12. Diverse afwijkingen	-688	1.262	-284	-2.234
Totaal afwijkingen	10.516	-15.417	-21.593	4.340

Het saldo van dit programma bedraagt € 4,3 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Wijkteams en Wmo-loketten

Op het onderdeel Wijkteams en Wmo-loketten is er zowel sprake van een nadeel op het onderdeel bedrijfsvoering als een voordeel op het gebied van personeel. Met betrekking tot bedrijfsvoering is er meer gebeld naar 14010 en is er meer inzet van tolken geweest. Ook is er extra werk geweest bij de doorontwikkeling van de backoffice systemen. Daarnaast is de bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp lager onttrokken dan begroot. Op het gebied van personeel zijn er onder andere onderbestedingen te zien bij de onderdelen Hulpteam Toeslagenaffaire en de stedelijke loketten. Het was lastig om vacatures gevuld te krijgen. Per saldo is er op het taakveld een voordeel van € 128.

2. Maatwerkvoorzieningen

Er is in 2021 een groter beroep gedaan op woningaanpassingen dan waarop eerder was gerekend. Het tekort bedraagt € 549.

3. Wmo arrangementen

De Wmo arrangementen zijn verdeeld over de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+. Op het totaal van Wmo-arrangementen op beide taakvelden is per saldo sprake van een voordeel dat wordt veroorzaakt door een lagere groei van de ondersteuning, een grotere uitstroom naar de Wlz en een nadelig saldo vanuit declaraties zorgaanbieders voor meerkosten corona 2020. De bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdzorg is met € 13,9 mln lager onttrokken. Per saldo is het resultaat € 7,9 mln.

4. Eigen bijdrage Wmo

Er zijn minder eigen bijdragen Wmo ontvangen dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door een hogere uitstroom vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor een deel van de (O)GGZ-cliënten binnen de Wmo. Het tekort bedraagt € 884.

5. Doelgroepenvervoer

Op het onderdeel Doelgroepenvervoer bleek sprake te zijn van niet terug te vorderen btw. In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Het tekort bedraagt € 463.

6. Jeugdhulp

Het Rijk heeft voor 2021 € 23,5 mln beschikbaar gesteld voor aanpak problematiek jeugdzorg. Bijna negentig procent van dit bedrag kon met de nodige inspanning dit jaar worden ingezet. Een deel van het geld is pas bij de septembercirculaire beschikbaar gekomen, waardoor er nog onvoldoende tijd en capaciteit was in 2021 om dit nog te besteden, waardoor een onderbesteding is van € 2,5 mln. De bestemmingsreserve tweedelijns Wmo en Jeugdzorg is met € 6,7 mln. lager onttrokken. Het effect van de lagere onttrekking betekent op dit onderdeel een negatief resultaat van € 4,2 mln.

7. Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuishelden)

Van het budget voor de Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuishelden) is minder uitgegeven dan begroot. Hieraan liggen een aantal oorzaken ten grondslag. Ten eerst was als gevolg van de coronacrisis minder tijd en capaciteit beschikbaar voor het starten van projecten. Ook speelde de complexiteit in het vinden van geschikte locaties voor o.m. doorstroomvoorzieningen een rol. Tot slot zijn voor een aantal projecten langlopende verplichtingen aangegaan waarvoor de komende jaren de middelen beschikbaar dienen te zijn. Het voordeel is € 8,1 mln. Hiervoor is een bestemmingsreserve aangevraagd.

8. Maatschappelijke opvang

Subsidies zijn over 2020 lager afgerekend, omdat de activiteiten door de subsidieontvangers tegen lagere kosten zijn uitgevoerd dan eerder begroot. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 1,9 mln. Daarnaast is sprake van € 5,9 mln extra kosten om te voldoen aan de RIVM-maatregelen vanwege COVID-19. De hiervoor ontvangen rijkscompensatie is eind vorig jaar ontvangen en wordt verantwoord op het [programma Algemene middelen](#). Per saldo is er sprake van een tekort van € 4,0 mln.

9. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)

De coronakosten van voorgaand jaar zijn volledig door het Rijk gecompenseerd. Hierdoor heeft een lagere afrekening plaatsgevonden voor het CJG over 2020. Het voordeel bedraagt € 893.

10. Publieke Gezondheid

Dienstverlening van de reguliere taken is het afgelopen jaar een paar keer afgeschaald ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie. De strikt noodzakelijke zorg heeft wel plaatsgevonden, hierdoor is een voordeel ontstaan op de personeelslasten. Het voordeel is verder te verklaren door onderbesteding op materieel budget, waaronder minder vaccins voor Reizigerszorg, minder laboratoriumonderzoeken bij de soa poli en afgelaste activiteiten in verband met de uitbraak van corona. In totaal is er een voordeel van € 928.

11. Programma corona

De Programmaorganisatie Corona is in 2021 verantwoordelijk geweest voor de bestrijding van het COVID-19

virus. Waarbij de grootste kostenposten vooral zijn veroorzaakt door de vaccinatiecampagne het testen en het bron- en contactonderzoek. De kosten worden vergoed door het Rijk. Door onder andere een post niet te verrekenen btw is een tekort ontstaan van € 1,2 mln.

12. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen, die leiden tot een tekort van € 2,2 mln.

Omschrijving programma

De gemeente bewaakt en bevordert de gezondheid van haar bewoners en grijpt, indien nodig, in om de gezondheid te beschermen. Rotterdammers werken in de eerste plaats zelf aan hun gezondheid en de gemeente stimuleert hen zo lang mogelijk zelfstandig mee te doen. Voor Rotterdammers die dat – al dan niet tijdelijk – nodig hebben, zorgen we voor passende en tijdige zorg, hulp en ondersteuning.

Zorgen voor adequate ondersteuning en zorg voor (jonge) Rotterdammers

We zetten in op het nog verder toegankelijk maken van de zorg. Zo willen we het makkelijker maken voor ouderen en mensen met een beperking om langer zelfstandig te wonen en mee te doen in de maatschappij. We zorgen er voor dat Rotterdammers met een beperking en ouderen gebruik kunnen blijven maken van een woning, zich kunnen verplaatsen in en rondom die woning en sociale contacten kunnen onderhouden.

We stimuleren elke jongere in Rotterdam actief mee te doen in de stad, bieden lichte ondersteuning als dat - zelfstandig of als gezin - niet voldoende lukt en wanneer de omgeving dat zelf niet kan bieden. In die gevallen biedt de gemeente samenhangende hulp aan kwetsbare jongeren en/of hun gezin. Tegelijkertijd investeren we ook in jongeren met wie het wel goed gaat. We versterken beschermende factoren als next skills en jong leiderschap en scheppen goede voorwaarden op basis waarvan zij zich nog beter kunnen ontwikkelen.

Steeds meer Rotterdammers krijgen een vorm van ondersteuning vanuit de gemeente in het kader van de Wmo of de Jeugdwet. Daarmee werken we aan het realiseren van zorg dichtbij. Tegelijkertijd betekent het ook dat de kosten sterker stijgen dan dat er rijksmiddelen beschikbaar komen. Deze lijn zet zich ook in 2021 en verder door en dat leidt tot de noodzaak om in de zorg te blijven investeren. Tegelijk is het noodzakelijk om goed te letten op de efficiency en waar mogelijk kosten te besparen. Daarom blijft het college werken aan vernieuwing in de zorg en ondersteuning. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om inzet op preventie, lichtere vormen van ondersteuning en e-health. De inhoudelijke lijnen waarlangs het college aan vernieuwing in de zorg en ondersteuning werkt staat beschreven in het Beleidsplan Heel de stad 2021-2026.

Om ook voor de lange termijn tot een financieel stabiele situatie voor het zorgdomein te komen heeft het college het meerjarig financieel kader zorg, welzijn en jeugdhulp herijkt. Hiervoor zijn de verwachte effecten van de demografische ontwikkelingen in Rotterdam (onder andere toenemend aantal ouderen en mensen met een

(verstandelijke of psychiatrische) beperking die zelfstandig zullen blijven wonen) op de te verwachten kosten voor zorg, jeugdhulp en ondersteuning in kaart gebracht. Tevens is aandacht besteed aan de mogelijke effecten van de herziening van de landelijke verdeelmodellen. Het komende jaar wordt op onder andere het macrobudget Jeugd en het nieuwe verdeelmodel Sociaal Domein een landelijke bijstelling verwacht. Uitgangspunt blijft dat Rotterdammers die zorg en ondersteuning nodig hebben, deze ook krijgen.

Toegankelijke en betaalbare zorg zijn voor alle Rotterdammers cruciaal. Uitgangspunt in het coalitieakkoord is dat alle zorguitgaven worden gedaan binnen het budget dat Rotterdam krijgt van het rijk. Gezien de toenemende vraag naar zorg is er de afgelopen periode daarom sterk ingezet in de onderhandelingen met het Rijk om te komen tot een passend budget voor alle gemeenten. Dit heeft voor de jaren 2020 tot en met 2022 een effect gehad doordat extra rijksmiddelen ten behoeve van de jeugdwet aan de gemeentebegroting zijn toegevoegd. Besluitvorming over extra rijksmiddelen Jeugd voor de jaren daarna is overgelaten aan een nieuw kabinet.

Met het bovenstaande is een stabiele situatie op het sociaal domein gewaarborgd. Er is een realistisch beeld ontstaan over de te verwachten kosten voor zorg en ondersteuning. Dit draagt bij aan het gesprek met het Rijk om te zorgen dat gemeenten voldoende gefinancierd worden om de burgers met zorg te ondersteunen en hoe zich dat verhoudt tot de beschikbare rijksmiddelen. Bovendien helpt het de gemeente in het maken van eventuele keuzes gelet op het beschikbare budget.

Het beschermen en bevorderen van de gezondheid van Rotterdammers en hun leefomgeving

We zetten in op een vitale stad met vitale Rotterdammers. Om dit te kunnen realiseren leggen we dwarsverbanden met taakvelden die (in)direct bijdragen aan een vitaler Rotterdam. Zo zijn investeringen in gezondheidsvaardigheden, in het opleidingsniveau en de inkomenspositie van Rotterdammers essentieel. We werken samen met partners uit de stad aan het stimuleren van gezonder gedrag en een gezondere leefomgeving. Daarbij besteden we aandacht aan gezond gewicht en terugdringen van diabetes type 2, psychische en seksuele gezondheid, minder roken en alcoholgebruik, het tegengaan van drugsgebruik en de inzet van E-publieke gezondheid. Ook zetten we in op haar wettelijke beschermingstaken (zoals infectieziektebestrijding), een gezondere leefomgeving en het tegengaan van gehoorschade bij jongeren.

Geëscaleerde zorg 18+

Pagina 84

Geëscaleerde zorg 18+

In Rotterdam hoeft niemand op straat te slapen.

Mensen wonen zo zelfstandig mogelijk in de wijk, eventueel met ambulante ondersteuning gericht op versterking of behoud van de zelfredzaamheid en participatie.

Eerder en beter in beeld brengen huiselijk geweld en het duurzaam oplossen hiervan.

Voortgang 2021

In Rotterdam hoeft niemand op straat te slapen

Het plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers (2019 – 2022) vormt het uitgangspunt voor de verbetering van de zorg en ondersteuning aan kwetsbare Rotterdammers. Op basis hiervan wordt samen met partners gewerkt aan het voorkomen van dakloosheid en het bieden van passende ondersteuning en opvang en uitstroom. In 2021 is de grootste uitstroom ooit gerealiseerd door honderd daklozen aan een (eigen) woning te helpen. Deze operatie heeft duurzaam perspectief geboden aan deze doelgroep zodat ze kunnen werken aan hun toekomst. Ook is ingezet op de realisatie van vier 'doorstroomvoorzieningen' waar mensen tot rust kunnen komen voordat ze de stap naar volledig zelfstandig wonen maken. Mede dankzij deze acties is in 2021 definitief afscheid genomen van de twee tijdelijke nachtopvanglocaties (het hotel en het schip) met 115 plekken voor daklozen die aanvullend waren gecreëerd als gevolg van corona.

Gevolgen van de coronacrisis

De uitbraak van het coronavirus heeft Rotterdam voor een grote uitdaging gesteld. Voor de maatschappelijke opvang zijn diverse maatregelen getroffen om verspreiding van het virus onder deze kwetsbare groepen tegen te gaan. Hierbij gaat het onder andere om de inzet van extra tijdelijke reguliere opvanglocaties om te kunnen voldoen aan 1,5 meter afstand. Deze opvanglocaties zijn gedurende 2021 volledig afgebouwd dankzij de operatie versnelde uitstroom in de opvang en de realisatie van extra doorstroomvoorzieningen. In lijn hiermee is de noodopvang voor niet-rechthebbende daklozen met ingang van 2 juni gesloten en is eind 2021 ook afscheid genomen van de laatste tijdelijke nachtopvanglocatie (het schip).

Extra impuls kabinet in de aanpak dakloosheid

Medio 2020 heeft de gemeente Rotterdam in het kader van de brede landelijke aanpak dak- en thuisloosheid een bedrag van in totaal € 19,6 mln toegekend gekregen voor de jaren 2020 en 2021. Deze extra middelen worden ingezet voor de versnelling en versterking van het plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers langs de volgende thema's:

- Van opvang naar (zelfstandig) wonen met begeleiding.
- Kwaliteitsslag nacht- en crisisopvang.
- Voorkomen van dakloosheid.
- Realisatie beschermd wonen plus.

Met deze extra gelden is ingezet op Project010 en Housing First, de kwaliteitsslag in de opvang (realisatie bed-ombouwen en 24-uurs openstelling), realisatie van doorstroom- en tussenvoorzieningen en de opstart van de preventieve projecten in het kader van het voorkomen van dakloosheid. Bij dit laatste gaat het om drie innovatieve projecten: flexwonen voor bankslapers, Pilot 'voorkom verder van huis' en resourcegroepen voor bankslapers.

Mensen wonen zo zelfstandig mogelijk in de wijk

Gezamenlijk is met de regio gewerkt aan een nieuw regionaal beleidsplan voor beschermd wonen 2022 t/m 2026. Dit plan is eind 2021 in de raad vastgesteld. In het plan is opgenomen wat er binnen deze regionale samenwerking is afgesproken, denk bijvoorbeeld aan afbakening van de doelgroep, hoe de toegang is georganiseerd en hoe de voorzieningen in de regio verspreid worden. Ook zijn de juridische en organisatorische afspraken over deze samenwerking in het plan uitgewerkt. We gaan uit van een gezamenlijke verantwoordelijkheid om cliënten beschermd wonen een passende plek te bieden in de gehele regio. Er is een spreidingsopgave geformuleerd, passend bij de visie op een beschermd thuis. Binnen vijf tot tien jaar wordt toegewerkt naar een realistische spreidingsopgave.

Per 2021 is de Wet langdurige zorg (Wlz) opengesteld voor de GGZ-doelgroep. Het gaat hierbij om de mensen die permanent toezicht of 24 uren zorg in de nabijheid nodig hebben. De indicatiestelling aan de kant van het CIZ had vertraging opgelopen en daarom was er in de eerste helft van 2021 een landelijke overgangsregeling getroffen zodat de zorg en ondersteuning vanuit gemeenten aan deze doelgroep gecontinueerd blijft. Medio 2021 is duidelijk geworden dat bijna 700 cliënten met een intramurale beschermd wonen indicatie naar de Wlz zijn overgegaan. Ongeveer 1200 cliënten hebben nog een indicatie voor beschermd wonen vanuit de Wmo.

In de Septembercirculaire 2021 heeft de definitieve uitname plaatsgevonden in het gemeentebudget op basis van de werkelijke uitstroom van de beschermd wonen cliënten naar de Wlz.

Voorkomen, signaleren en oplossen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld

Het beleidskader Bouwen aan een toekomst zonder geweld (2019-2022), de Rotterdamse aanpak om huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld terug te dringen is in juni 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis van dit beleidskader hebben we in 2021 de wettelijke taken uitgevoerd (VTRR, opvang slachtoffers huiselijk geweld, meldcode, tijdelijk huisverbod). Ook zijn we aan de slag gegaan met specifiek Rotterdamse ambities zoals hieronder beschreven.

Met het Rotterdamse Verandertraject Huiselijk geweld (gestart in april 2021) beogen we bij te dragen aan een vernieuwende en effectievere aanpak van huiselijk geweld, waarin het perspectief van de cliënt centraal staat, sneller tot duurzame veiligheid en herstel wordt gekomen en een aanpak waarin de veiligheid en de bescherming van betrokkenen altijd centraal staan. Het richt zich ook op een verandering in het samenwerken en leren van elkaar in de keten huiselijk geweld. De belangrijkste partners zijn mede-eigenaar van dit traject en zijn daarvoor georganiseerd in het platform Beschermpartners. Het afgelopen jaar is een stagetraject gestart waarbij professionals uit de keten een korte stage konden lopen bij één van de andere organisaties uit de keten. Ruim 75 professionals uit 13 organisaties deden hieraan mee. Daarnaast is er in Delfshaven een samenwerkingsnetwerk huiselijk geweld gestart, waarin professionals van Veilig Thuis, het Wijkteam, de politie én een ervaringsdeskundige samen werken in de wijk bij huiselijk geweld-casuïstiek. In Feijenoord is een proeftuin gestart waarbij Veilig Thuis vanuit de Vraagwijzers heeft gewerkt.

Vanuit het beleidskader is veel aandacht voor preventie. In 2021 is gestart met de uitvoering van het plan Preventie. Verder wordt vanuit het plan Complexe scheidingen gewerkt aan een informatieloket Ouders & Scheiding.

Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond heeft in opdracht van de gemeente het netwerk 'Ervaring in huis' opgericht. Het afgelopen jaar is de inzet van deze ervaringsdeskundigen heel waardevol gebleken, zowel bij het begeleiden van betrokkenen huiselijk geweld als bij het ontwikkelen van beleid.

Dit jaar zijn er stappen gezet om de toegang tot hulp voor slachtoffers te verbeteren: is er een directe toegang tot de crisisopvang met een uitbreiding van het opvang- en hulpverleningsaanbod voor slachtoffers van huiselijk geweld. Daarnaast is er een laagdrempelig inloopspreekuur gestart bij Filomena (het centrum huiselijk geweld en kindermishandeling) waar slachtoffers zonder afspraak binnen kunnen lopen.

Er is in 2021 inzet gepleegd op het vergroten van deskundigheid bij professionals. Er zijn diverse (digitale) bijeenkomsten op verschillende thema's georganiseerd. Daarnaast zijn er binnen de gemeentelijke organisatie rond huiselijk geweld verschillende stappen gezet: alle medewerkers van VraagWijzers en stedelijke loketten zijn getraind op het signaleren van huiselijk geweld, en er zijn stappen gezet om de regie in het wijkteam bij huiselijk geweld casuïstiek te verbeteren.

Wegens de complexiteit van huiselijk geweld zaken is besloten om een inkooptraject voor tweedelijns hulp bij huiselijk geweld en kindermishandeling te starten. In 2021 zijn hiervoor de contouren ontwikkeld. Er wordt ingezet op passende, integrale hulp voor slachtoffers en plegers (zowel volwassenen als kinderen) specifiek gericht op het duurzaam stoppen van geweld. Om snel de eerste noodzakelijke hulp te kunnen bieden en als ondersteuning bij het opstellen van de probleemanalyse en het ondersteuningsplan wordt een startarrangement ontwikkeld.

De hulpaanbod voor plegers is dit jaar uitgebreid en verder ontwikkeld.

Tijdens de coronacrisis is er veel aandacht voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Doordat gezinnen, door de genomen maatregelen, meer thuis zijn is het aannemelijk dat huiselijk geweld toeneemt. We hebben verschillende acties ondernomen om ervoor te zorgen dat deze Rotterdammers in beeld blijven. Zo is de campagne 'Let op elkaar' herhaald waarin we burgers en professionals oproepen alert te blijven op signalen en hulp in te schakelen als dat nodig is. In het voorjaar van 2021 was de campagne met name gericht op het onderwijs. Via nieuwsbrieven werden professionals geïnformeerd over alle (extra) mogelijkheden die er zijn voor deze kwetsbare gezinnen. Veilig Thuis heeft een chatfunctie op de site zodat laagdrempelig om hulp kan worden gevraagd. Vanuit de gemeente werden er SIM-kaarten verstrekt aan kwetsbare vrouwen, zodat ze laagdrempelig via internet hulp kunnen zoeken.

Wat hebben we bereikt?

In Rotterdam hoeft niemand op straat te slapen.

De gemeente wil voorkomen dat mensen dakloos worden, o.a. door samenwerking tussen corporaties en wijkteams en het voorkomen van schulden. Voor mensen die dakloos zijn geworden en niet op eigen kracht of met behulp van hun sociale netwerk uit deze situatie kunnen komen, zorgt de gemeente voor maatschappelijke opvang en/of, samen met zorgaanbieders en woningcorporaties, voor huisvesting met ondersteuning in een beschermde woonomgeving. Het doel is dat mensen zo veel mogelijk zelfredzaam worden waarbij we toewerken naar een situatie die uitgaat van 'thuis, tenzij' waarbij zorg en ondersteuning zoveel mogelijk op verantwoorde en veilige wijze in de wijk plaatsvindt.

Mensen wonen zo zelfstandig mogelijk in de wijk

Zowel vanuit landelijk als gemeentelijk beleid wordt ingezet om ervoor te zorgen dat mensen zo zelfstandig mogelijk in de wijk wonen, eventueel met ambulante ondersteuning gericht op versterking of behoud van de zelfredzaamheid en participatie. Deze ondersteuning varieert afhankelijk van de behoefte van beperkt tot zeer intensief.

Voorkomen, signaleren en oplossen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld

Daar waar Rotterdammers te maken krijgen met huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld is hun veiligheid en welzijn in het gedrang. We zetten er daarom op in om dit te voorkomen. Maar als het wel plaatsvindt, is het belangrijk dat dit zo snel mogelijk in beeld komt en er samen met alle betrokkenen gewerkt wordt aan een duurzaam veilige situatie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In Rotterdam hoeft niemand op straat te slapen

In het plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers zijn diverse maatregelen opgenomen die als doel hebben om ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen, denk aan:

- kwaliteitsimpuls en uitbreiding van de nachtopvang
- intensivering van het stedelijke bemoeizorg team, zodat buitenslapers met complexe problematiek toegeleid worden naar zorg
- inzet van nieuwe woonzorgvormen (zoals Housing First en Project 010) om ervoor te zorgen dat dakloze en buitenslapende Rotterdammers passende huisvesting en zorg ontvangen

Mensen wonen zo zelfstandig mogelijk in de wijk

Via het plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers zet de gemeente zich samen met de partners in om de zorg en ondersteuning aan kwetsbare Rotterdammers verder te verbeteren. Ambitie van dit plan is het versnellen van de doorstroom uit de nachtopvang, meer maatwerk, groter aanbod van woonzorgvarianten, voorkomen van problemen en het versterken van de wijkstructuur rondom kwetsbare Rotterdammers.

Voorkomen, signaleren en oplossen van huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld

Uitvoering gegeven aan ambities van het Actieprogramma Verbetertraject huiselijk geweld.

- Uitvoering gegeven aan de wettelijke taken met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling:
  - opdrachtgeverschap Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond
  - opvang van slachtoffers van huiselijk geweld en hun kinderen
  - uitvoering wet tijdelijk huisverbod
  - aandacht voor de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en SISA
- Ontwikkelen van en uitvoering geven aan beleid op preventie en op specifieke aanpakken (seksueel geweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling en schadelijke traditionele praktijken).
- Realisatie van Filomena (centrum huiselijk geweld en kindermishandeling).

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toename van het aantal meldingen waarbij de duur van huiselijk geweld bij melding korter is dan 1 jaar	Streefwaarde	>55%	>55%	>55%	>55%	>55%	
	Realisatie	59%	64%	76%	78%		
Toename van het aantal gezinnen dat na 1 jaar passende zorg stabiel en veilig is (indicator bij aanpak huiselijk geweld).	Streefwaarde	>66%	>66%	>66%	>66%	>66%	
	Realisatie	75%	86%	85%	87%		

Toelichting indicatoren

- Voor de berekening van deze indicatoren wordt in het systeem van Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond hierop geregistreerd sinds 2017. De registratie is sindsdien nauwkeuriger en vollediger geworden.
- Voor de indicator 'duur geweld', wordt bij VTRR de duur van het geweld (in maanden) geregistreerd dat plaatsvond voor de eerste melding. Cliënten kunnen dit niet altijd aangeven. Het percentage is berekend over het aantal casussen waarvan de duur bekend is.
- Voor de periode januari t/m december 2021 geldt dat van de 7.447 casussen waarvan de duur bekend is, deze in 78% van de gevallen korter is dan een jaar.
- Voor de indicator 'duurzaam oplossen', wordt bij VTRR geregistreerd of de situatie van de cliënt na 12 maanden stabiel en veilig is. Dit wordt alleen geregistreerd voor de casussen die door VTRR in onderzoek zijn genomen. De Rotterdamse cijfers van januari t/m december 2021 laten zien dat van de 548 beoordeelde casussen in 87% van de gevallen sprake is van een veilige en stabiele situatie (al dan niet met ondersteuning).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Geëscaleerde zorg 18+	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	6.680	8.178	6.816	-1.362
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.597	5.495	4.728	-767
Overige opbrengsten derden	3.083	2.683	2.088	-595
Lasten exclusief reserves	129.009	165.700	148.473	-17.227
Apparaatslasten	6.401	11.034	11.770	736
Inhuur	45	261	644	383
Overige apparaatslasten	130	202	276	74
Personeel	6.226	10.572	10.850	278
Intern resultaat	251	856	991	135
Intern resultaat	251	856	991	135

Programmalasten	122.357	153.810	135.712	-18.098
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	6.617	26.541	15.481	-11.060
Overige programmalasten	0	0	110	110
Sociale uitkeringen	59.494	69.359	63.116	-6.244
Subsidies en inkomensoverdrachten	56.247	57.910	57.005	-905
Saldo voor vpb en reserveringen	-122.329	-157.522	-141.657	15.865
Saldo voor reserveringen	-122.329	-157.522	-141.657	15.865
Reserves	0	7.724	-884	-8.608
Onttrekking reserves	0	8.924	316	-8.608
Toevoeging reserves	0	1.200	1.200	0
Saldo	-122.329	-149.798	-142.541	7.257

×

Vergelijking begrotingssaldi Geëscaleerde zorg 18+

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 122.329
Eerste Herziening 2021	- 145.338
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 147.539
10-maandsrapportage 2021	- 149.798
Realisatie 2021	- 142.541

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Wmo arrangementen	0	-13.303	-8.402	4.902
2. Eigen bijdragen	-757	0	0	-757
3. Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuishgelden)	0	-8.092	0	8.092
4. Maatschappelijke opvang	0	4.030	0	-4.030
5. Diverse afwijkingen	-605	138	-206	-950
Totaal afwijkingen	-1.362	-17.227	-8.608	7.257

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 7,3 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Wmo arrangementen

De Wmo arrangementen zijn verdeeld over de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+. Op dit taakveld een voordeel te zien van € 4,9 mln. Op het totaal van Wmo-arrangementen op beide taakvelden is per saldo sprake van een voordeel van € 7,9 mln.

Dit saldo wordt veroorzaakt door een lagere groei van de ondersteuning, een grotere uitstroom naar de Wlz, een nadelig saldo vanuit declaraties zorgaanbieders voor meerkosten corona 2020 en een lagere onttrekking dan begroot van de bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp.

2. Eigen bijdragen

De eigen bijdragen zijn verdeeld over de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+. Op dit taakveld een nadeel te zien van € 757. Er zijn minder eigen bijdragen Wmo ontvangen dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door een hogere uitstroom vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor een deel van de (O)GGZ-cliënten binnen de Wmo. Het totale tekort bedraagt € 0,9 mln.

3. Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuiscapaciteit)

Van het budget voor de Aanpak dakloosheid Rotterdam (Blokhuiscapaciteit) is minder uitgegeven dan begroot. Hieraan liggen een aantal oorzaken ten grondslag. Ten eerst was als gevolg van de coronacrisis minder tijd en capaciteit beschikbaar voor het starten van projecten. Ook speelde de complexiteit in het vinden van geschikte locaties voor o.m. doorstroomvoorzieningen een rol. Tot slot zijn voor een aantal projecten langlopende verplichtingen aangegaan waarvoor de komende jaren de middelen beschikbaar dienen te zijn. Het voordeel is € 8,1 mln. Hiervoor is een bestemmingsreserve aangevraagd.

4. Maatschappelijke opvang

Subsidies zijn over 2020 lager afgerekend, omdat de activiteiten door de subsidieontvangers tegen lagere kosten zijn uitgevoerd dan eerder begroot. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 1,9 mln. Daarnaast is sprake van € 5,9 mln extra kosten om te voldoen aan de RIVM-maatregelen vanwege COVID-19. De hiervoor ontvangen rijkscompensatie is eind vorig jaar ontvangen en wordt verantwoord onder het [programma Algemene Middelen](#). Per saldo is er sprake van een tekort van € 4,0 mln.

5. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen, die leiden tot een tekort van € 950.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)
- [Bouwen aan een toekomst zonder geweld](#)

Beleidsmonitor

- [Raadsmonitor Welzijn, Zorg en Jeugdhulp](#)
- [Wijkprofiel](#)
- [Regionaal Beleidsplan 2018-2020 Beschermd Wonen](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2018](#)
- [Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Rotterdam 2018](#)
- [Nadere regels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp Rotterdam 2018](#)
- [Wmo 2015](#)
- [Wet verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling](#)
- [Wet tijdelijk huisverbod](#)

Omschrijving taakveld

Tot dit taakveld behoren alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven. Hierbij valt te denken aan vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis); beschermd wonen voor personen met psychische of psychosociale problemen; inloopfunctie GGZ; maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving en Wmo maatwerkdienstverlening en -maatwerkvoorzieningen bij opvang.

Rotterdam heeft een centrumgemeentefunctie voor de maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang, en voor beschermd wonen.

Hierdoor voert de gemeente de maatschappelijke opvang en beschermd wonen ook uit voor de inwoners van Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan de IJssel, Lansingerland en Ridderkerk. Door de gefaseerde afbouw van de centrumgemeentefunctie (doordecentralisatie Beschermd Wonen) wordt de samenwerking met de regiogemeenten verstevigd. Dit betekent op termijn een aanpassing van dit taakveld.

Geëscaleerde zorg 18-

Pagina 85

Geëscaleerde zorg 18-

Jonge Rotterdammers groeien veilig, gezond en kansrijk op.

Effectieve en efficiënte Jeugdhulp met aandacht voor wachttijden binnen de gestelde normen.

Passende Jeugdhulp voor Rotterdamse jeugdigen en gezinnen dichtbij.

Voortgang 2021

Tijdens de coronacrisis zijn alternatieve vormen van jeugdhulp op grotere schaal gestart en is er meer ervaring opgedaan met de effectiviteit hiervan, bijvoorbeeld meer online contacten. In 2021 zijn alternatieve vormen van ambulante jeugdhulp verder ontwikkeld. Doordat de coronacrisis langer aanhoudt, constateren we een stijging in sociaal emotionele problematiek. Er wordt in 2021 meer hulp ingekocht om aan de stijgende vraag te voldoen.

Actieplan kwetsbare jongeren 16-27 jaar 2021- 2026

Op 30 september 2021 is het actieplan 'Vastpakken en niet loslaten' door de gemeenteraad vastgesteld. De komende vijf jaar gaan we aan de slag met een integrale aanpak voor de doelgroep jongeren met meervoudige problematiek en met een beperkt sociaal netwerk tussen 16 en 27 jaar (en voor de leeftijd vanaf 12 jaar als het gaat om jongeren die met het strafrecht in aanraking zijn gekomen of dreigen te komen).

Het Actieplan Kwetsbare Jongeren is een integrale aanpak, wat betekent dat we niet vanuit systemen of kokers denken en werken, maar de jongere als geheel centraal stellen. Daarom is de aanpak breed en gericht op de volgende vijf pijlers van zelfredzaamheid: een sociaal netwerk, een dak boven je hoofd, werk of opleiding, financiën op orde en hulp/ ondersteuning indien nodig. Die pijlers moeten allemaal op orde zijn om ook de meest kwetsbare jongeren een kansrijke toekomst te kunnen geven. Ook beschrijft het actieplan de aanpak rond de preventie van jeugddelinquente en recidive en acties op het vroegtijdig doorbreken van een criminele carrière.

Op 1 november jl. is een opgavemanager aangesteld om sturing te geven aan het Actieplan Kwetsbare Jongeren. Er is een uitvoeringsteam en stuurgroep samengesteld met leden uit de hele ambtelijke organisatie (W&I, wonen, wijkteams, veilig, onderwijs, jongerenloket, PGW&Z). Samen moeten we ervoor gaan zorgen dat de situatie van deze doelgroep verbetert door helpende regels en helpende dienstverlening vanuit de verschillende loketten en een integrale/ samenhangende aanpak op alle levensdomeinen.

Jongerenparticipatie loopt als een rode draad door de uitvoering van het Actieplan. Jongeren praten mee, denken mee en bepalen mee. We zijn met vier jongerenorganisaties in gesprek die jongeren gaan leveren voor een klankbordgroep en een audit-team. Op alle momenten in het proces worden zij betrokken om de kwaliteit te bewaken, mede de koers te bepalen en in de praktijk te testen of het werkt wat we bedenken.

Daarnaast wordt samengewerkt met tal van maatschappelijk partners, van welzijn tot onderwijs, van zorgaanbieders tot lokale initiatieven. Bij hen wordt opgehaald waar het schuurt en wat beter kan. Dit wordt meegenomen in de jaarplannen die ieder jaar worden gemaakt. Zodat we continu werken aan actuele en ambitieuze acties die voor jongeren echt het verschil gaan maken.

De voortgang van het Actieplan kwetsbare jongeren verloopt via de rapportages van 'Heel de stad'.

Plan van aanpak nazorg na detentie 2021-2026

Op 15 juni 2021 is het plan van aanpak nazorg detentie (2021-2026) door het College van B en W vastgesteld. Met dit plan werken we aan het bieden van passende hulp en ondersteuning aan jongeren en volwassenen die uit detentie komen. Snelle en effectieve re-integratie tijdens en na detentie is de sleutel tot het voorkomen van recidive. Zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheid van de ex-gedeteneerde zelf, neemt de gemeente hierin haar verantwoordelijkheid voor goede hulp en ondersteuning. We beginnen al tijdens detentie om samen met de jongere (en waar mogelijk ouders) in kaart te brengen wat er nodig is als een jeugdige de gevangenis verlaat. Hierbij hebben we ook oog voor jongeren met een licht verstandelijke beperking. Ruim een derde kampt namelijk met een licht verstandelijke beperking en heeft specifieke hulp en ondersteuning nodig om succesvol te re-integreren. Dit alles vereist maatwerk en een optimale samenwerking tussen gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming, de jeugd- en volwassenreclassering en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Vaak is de onderliggende problematiek aanleiding voor het plegen van criminele activiteiten en dit kan worden doorbroken door het duurzaam oplossen van deze problemen. Waar het kan op eigen kracht, waar het moet met hulp en ondersteuning.

Na het vaststellen van het plan van aanpak wat is opgesteld met de input van ketenpartners en de doelgroep is er een gemeentelijk implementatieteam gestart met het oppakken van de acties op het gebied van de verschillende basisvoorwaarden. Deze acties leveren een bijdrage aan het voorkomen van recidive, integrale samenwerking en het voorspellen van trends. Voor de doelgroep tot 27 jaar zijn er reeds samenwerkingsafspraken gemaakt met justitiële jeugdinrichtingen (JJJ), Penitentiaire Inrichtingen (PI) en de recentelijk geopende kleinschalige voorziening justitiële jeugd (KVJJ) in Krimpen ad IJssel. Waar mogelijk gaan de gemeentelijke medewerkers van team Detentie en Re-integratie (D&R) de (jeugd)inrichtingen in om de jongeren te spreken aan de hand van een LVB proof praatplaat (Bajesbabbel). Bij inrichtingen die op grotere reisafstand liggen vinden de gesprekken met de jongeren bij voorkeur via beeldbellen plaats en indien dat niet mogelijk is per telefoon.

Doorbraakaanpak en verscherpt toezicht

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) heeft op 5 juli 2021 het landelijke rapport "Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd" uitgebracht. Voor Rijnmond constateerde de IGJ dat met de inspanningen die gemeenten, jeugdhulpaanbieders, GI's en GRJR in de periode van november 2020 tot april 2021, hebben geleverd nog onvoldoende resultaat was behaald. Het was wel gelukt om voor alle jeugdigen tijdig een jeugdbeschermer te organiseren, maar het was nog niet gelukt om voor alle kinderen die onder een maatregel vallen, tijdige (binnen 3 maanden) en passende zorg te realiseren.

De inspectie heeft daarom halverwege 2021 verscherpt toezicht ingesteld. Zij heeft in de periode van het verscherpt toezicht afspraken gemaakt over een effectievere aanpak van wachttijden. Het toezicht is uitgevoerd voor een periode van 6 maanden. Omdat het toezicht van de IGJ betrekking heeft op instellingen en GI's, heeft het Rijk interbestuurlijk toezicht ingesteld parallel aan het toezicht van de IGJ.

Op 1 februari 2022 heeft de IGJ de regio laten weten het verscherpt toezicht te zullen beëindigen. De inspectie heeft geoordeeld dat er voldoende vertrouwen is dat de ingezette acties van de regio positieve gevolgen gaan hebben voor de wachtende jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel. De publicatie van het definitieve rapport zal waarschijnlijk eind februari zijn. De inspectie zal, middels hun reguliere toezicht, contact met de regio onderhouden over de situatie in de jeugdhulp.

Over het vervolg van het interbestuurlijk toezicht door het ministerie van VWS volgt later deze maand uitspraak.

Intensivering Doorbraakaanpak en aanpak wachttijden specialistische jeugdhulp

De wachttijden worden o.a. veroorzaakt door financiële tekorten bij de gemeenten, de complexe arbeidsmarkt en de lastige doorstroom vanuit (vooral residentiële) jeugdhulp naar vervolghulp. Ook is te zien dat de gevolgen van corona en de diverse lockdowns hun weerslag hebben op de mentale gezondheid van jongeren en leiden tot verhoogd ziekteverzuim van zorgpersoneel.

Door extra middelen als gevolg van landelijke afspraken is het financiële vraagstuk voorlopig opgelost. Hieronder wordt aangegeven welke acties worden ondernomen om de beschikbaarheid van hulp te verbeteren.

Regio Rijnmond heeft voor de aanpak van wachttijden doelen gesteld voor kinderen met een maatregel en algemene doelen t.a.v. het oplossen van wachttijden:

1. Voor jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel (3 maanden na uitspraak rechter) was, in het kader van de doorbraakaanpak, het streven dit per 1 januari 2022 gerealiseerd te hebben
2. Oplossen wachttijdproblematiek: per eind 2022 dient elke jeugdige binnen drie maanden passende hulp te ontvangen (of sneller wanneer nodig, zoals bij zorgen om de veiligheid van een jeugdige). De regio ontwikkelt met partners een structurele aanpak om te voorkomen dat de wachttijden weer oplopen.

Voor jeugdigen met een maatregel is het doel (zie 1) per januari nog niet gerealiseerd voor jeugdigen die opname of langdurig verblijf nodig hebben.

Voor de op specialistische ambulante jeugdhulp wachtende jeugdigen zijn behoorlijke verbeteringen zichtbaar. De gemiddelde wachttijd is eind 2021 verkort van 29 naar 15 weken. Voorzien wordt dat dit verder gaat dalen wanneer maatregelen, w.o. extra inkoop van ambulante hulp (zowel specialistische hulp als uitbreiding van lokaal aanbod) en stevige sturing op het proces van plaatsing, effectief worden.

Op 1 februari 2021 is bij Team Zorgbemiddeling wachtlijstbemiddeling voor ambulante hulp gestart. Hier werken aanbieders en gemeenten samen om voor wachtende jeugdigen zo spoedig mogelijk passend aanbod te realiseren. Hetzij specialistische jeugdhulp, hetzij lokaal ingekochte jeugdhulp.

Op 31 december 2021 wachtten 61 Rotterdamse jeugdigen met een kinderbeschermingsmaatregel langer dan 3 maanden op hulp. Er worden maatregelen genomen om op zeer korte termijn tijdelijk extra residentiele hulp te realiseren. Daarnaast gaan aanbieders op zoek naar intensieve ambulante alternatieven voor een uithuisplaatsing. De meeste jeugdigen die wachten op opname of langdurig verblijf hebben al wel een andere vorm van hulp, maar nog niet de best passende.

Extra middelen jeugdhulp

Het kabinet heeft dit jaar € 613 mln extra beschikbaar gesteld aan gemeenten voor het oplossen van de acute problematiek in de jeugdzorg. Hiervan komt € 29 mln. beschikbaar voor Rotterdam in 2021 en € 62 mln in 2022. We gebruiken dit voor de financiering van nieuwe intensiveringen, reeds eerder dit jaar aangekondigde intensiveringen en voor het rondkrijgen van de reguliere begroting.

Begin dit jaar zijn we, onder andere door de pandemie, geconfronteerd met een urgente situatie in de vraag naar jeugdhulp, die vroeg om direct in te grijpen. Dit resulteerde in extra inzet op de spoedhulp GGZ en aanpak wachtlijsten bij de GRJR (regionaal ingekochte) jeugdhulp. Deze aanpak wordt in GRJR verband in de tweede helft van 2021 uitgebreid en moet medio 2022 leiden tot acceptabele wachttijden. Recent is het toezicht van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en Jeugd gestopt. Dit betekent dat de doorbraakaanpak indaalt in het project aanpak wachttijden voor reguliere jeugdhulp. Het interbestuurlijke toezicht van het Rijk loopt nog even door, met gewijzigde afspraken die aansluiten bij de voortgang die is geboekt. De resultaten van de wachtlijstaanpak zijn tot nu toe bemoedigend. Het streven is nog steeds om te zorgen dat voor de start van de nieuwe regionale contracten voor specialistische jeugdhulp (in 2023) de wachttijden binnen de Treeknorm vallen.

Naast deze regionale uitbreidingen wordt ook dit jaar in de lokale hulp extra hulp ingekocht. Zowel op de basis GGZ als de lokale inkoop voor de doelgroep Jeugd met Beperking wordt al in 2021 extra hulp beschikbaar gesteld en dit loopt door in 2022.

De bevolkingsgroei van Rotterdam, de groeiende vraag naar ondersteuning vanuit de wijkteams en de oplopende wachttijden als gevolg van de coronacrisis leiden ertoe dat de ingekochte formatie van de wijkteams nu niet meer aansluit op de opgave. Hiervoor breiden we structureel de formatie uit.

Tot slot wordt met extra middelen ook ingezet in de uitbreiding van extra jongerencoaches in wijken met veel jongeren, de uitbreiding van jeugdhulp op scholen door onderwijszorgarrangementen en extra inzet op het preventiekader Jeugd. Zo verwachten wij op termijn een dempend effect op de zorgkosten. Met de resterende extra middelen gaan we meer inzet plegen op de POH en we versterken de GGZ consultatiefunctie.

Wat hebben we bereikt?

Jonge Rotterdammers groeien veilig, gezond en kansrijk op

Jonge Rotterdammers moeten zich optimaal kunnen ontwikkelen tot zelfredzame volwassenen die bijdragen aan een sterkere stad. Stevige en effectieve preventie, gericht op de belangrijkste factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van kinderen, maakt het mogelijk om al vroeg het perspectief te versterken en problematiek te voorkomen en beperken. Dat is beter dan problemen verhelpen of dempen. Hiermee kan de beweging naar voren worden gemaakt, zoals bedoeld met de transformatie van de jeugdhulp: van zware en dure zorg naar lichte en gerichte hulp en zelfs het voorkomen van hulp.

Voor gezinnen en jeugdigen die dat nodig hebben is er professionele ondersteuning en hulp indien nodig. Deze hulp is effectief en efficiënt, met aandacht voor wachttijden binnen de gestelde normen. De hulp wordt zoveel mogelijk rond de jeugdige en/of het gezin georganiseerd.

Effectieve en efficiënte Jeugdhulp met aandacht voor wachttijden binnen de gestelde normen

Jeugdigen en gezinnen met complexe hulpvragen hebben effectieve en efficiënte hulp nodig. Hierdoor worden zij beschermd tegen veiligheidsrisico's en kan zwaardere zorg soms worden voorkomen. Hierbij wordt getracht om uithuisplaatsing, dwangmaatregel of een langdurig zorgtraject voor Rotterdamse jeugdigen en gezinnen zo veel mogelijk te voorkomen. Deze uitdaging vraagt versterking van de voorkant, zodat hulp eerder gebonden wordt. Ook de keten van Jeugdbescherming en jeugdstrafrecht en de inzet van het Jeugdbeschermingsplein dragen bij aan deze doelen (nog geen cijfers bekend).

Passende Jeugdhulp voor Rotterdamse jeugdigen en gezinnen dichtbij

Jeugdigen dienen zoveel als mogelijk thuis, of in een thuissetting, op te groeien en passende hulp te ontvangen. Rotterdamse jeugdigen en gezinnen dienen via passende jeugdhulp thuis steeds meer in hun eigen kracht te komen. Vergeleken met 2020 zien we een licht dalende trend wanneer het gaat om specialistische zorg in instellingen. Om meer jeugdigen thuis of in een thuissetting te helpen en tegelijk passend te helpen; wordt een andere werkwijze in de Jeugdhulpketen gevraagd (transformatie). Hiervoor worden innovatieve vormen van jeugdhulp ingezet, zoals ambulante teams rondom de wijken (SPAN teams) en opname voorkomende hulp. Daarnaast wordt meer samenwerking in de keten georganiseerd om de jeugdige en het gezin heen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Jonge Rotterdammers groeien veilig, gezond en kansrijk op

We werken gezamenlijk met de aanbieders aan de transformatie van de jeugdhulp langs 3 lijnen. Passende hulp dichtbij: Voorkomen van crisissituatie en uithuisplaatsing. Opgroeien in veilige opvoedsituaties: bescherming tegen veiligheidsrisico's. Jeugdhulp door capabele, efficiënte en effectieve hulpverleners.

Effectieve en efficiënte Jeugdhulp met aandacht voor wachttijden binnen de gestelde normen

Kinderen met problemen moeten snel de hulp kunnen krijgen die zij nodig hebben. De samenwerking tussen wijkteams, Gecertificeerde Instellingen (GI's), Veilig Thuis en zorgaanbieders moet sneller (minder volgtijdelijk, maar samen optrekken), zonder dat er aan zorgvuldigheid wordt ingeboet. De wijkteams ontwikkelen zich verder door met taken in vrijwillig kader. In 2021 is de implementatie van intensieve casusregie en intensieve hulp tijdens een Verzoek tot Onderzoek (VTO) voorbereid en in 2022 starten de wijkteams gefaseerd met deze nieuwe taken.

Samenwerkingsafspraken met GI's en Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) zijn vernieuwd op basis van deze ontwikkelingen. Op regelmatige basis vindt afstemming plaats tussen wijkteams, GI's, Veilig Thuis en RvdK over de onderlinge samenwerking. Het toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming zal voor de toekomst meer bepalend worden voor deze samenwerking. Beoogd wordt een vereenvoudiging van de jeugdbescherming door de (kern)taken van RvdK, GI en VT te vereenvoudigen en waar mogelijk te integreren waardoor kinderen en

gezinnen tijdig de juiste hulp ontvangen en er meer gezinsgericht gewerkt wordt. Het ministerie van J&V werkt aan een plan van aanpak om de nieuwe werkwijze in regio's te gaan uitvoeren en te ontwikkelen.

Ook in 2021 was het uitgangspunt dat er minder kinderen uit huis geplaatst zouden moeten worden bij een crisissituatie en dat een deel van de residentiele crisis- capaciteit omgebouwd wordt naar ambulante alternatieven. In principe werken alle partijen binnen het crisisperceel volgens de afspraak: plaatsing op een crisisplek voor één nacht en de volgende dag een gesprek over het (vervolg-) perspectief. Deze opdracht is haalbaar, mits de betrokken hulpverleners en de jeugdigen/gezinnen binnen de termijn die hiervoor staat, ook dit gezamenlijke perspectief hebben benoemd. Het realiseren van dit perspectief is mede afhankelijk van bijvoorbeeld de ernst, aard en context van de crisis, de samenwerking met lokale teams en de beschikbaarheid van andere passende vervolghulp. Er zijn positieve ervaringen met de pilot voor de integrale toegang naar crisis: de combinatie van expertise uit de J-GGZ, J&O en het CIT bij het beoordelen van een crisis levert op dat er alternatieven worden ingezet. Het aantal jongeren dat gebruik heeft gemaakt van een crisisbed is gedaald.

Een ander uitgangspunt was het verminderen van de doorlooptijden van crisishulp: residentiele plaatsingen terugbrengen naar de vastgestelde norm van gemiddeld 4 weken. In 2021 zijn er 92 Rotterdamse jongeren geplaatst op een residentiele crisisplek met een totale verblijfsduur van 3890 nachten. Dit geeft een gemiddelde verblijfsduur van 42 nachten, wat hoger ligt dan 4 weken. Maar in duur niet verschilt met de verblijfsduur in 2020. De jongeren blijven langer op een crisisplek omdat er (1) niet eerder kan worden afgeschaald vanwege de aard/ ernst en context van de problematiek, (2) men toch redelijk voorzichtig is met jongeren en (3) er sprake is van doorstroomproblematiek. Ook is de lijst kinderen met een maatregel die wachten op passende vervolghulp in een residentiele voorziening de afgelopen periode niet voldoende afgenomen. Vandaar dat sinds december 2021 de aanpak wachtlijden, eerst gericht op de wachtlijstproblematiek binnen de specialistische ambulante jeugdhulp, verbreed wordt naar de residentiële jeugdhulp. Er wordt tijdelijk capaciteit uitgebreid door de gecontracteerde aanbieders, en er wordt met gemeenten gekeken hoe zij de doorstroom richting de Wmo of elders kunnen verbeteren. Dit levert op dat er meer samenhang en samenwerking komt tussen de crisisbedden en de reguliere bedden.

Passende Jeugdhulp voor Rotterdamse jeugdigen en gezinnen dichtbij

We streven ernaar hulp zoveel mogelijk in eigen de omgeving van de jongeren te laten plaatsvinden. Jeugdhulp moet aansluiten bij de omgeving met aandacht voor o.a. thuis, school en sociale omgeving van de jeugdige. Hiertoe stimuleren we dat er vormen van hulp worden ontwikkeld waardoor behandeling meer of eerder in de thuissituatie kan plaatsvinden. We hebben vanuit de extra rijksmiddelen geïnvesteerd in extra ambulante hulp dichtbij. We stimuleren de transformatie van samenwerking tussen huisartsen en Jeugdhulp, zodat de hulpvraag zo dichtbij mogelijk wordt opgepakt en naar passende hulp wordt doorverwezen. Naast de thuissetting is er ook aandacht voor het onderwijs. De aansluiting van jeugdhulp op school en de kinderopvang wordt verder getransformeerd. Als na afronding van de behandeling het kind niet thuis kan wonen, stimuleren we dat er hulpaanbod is waarmee een thuissituatie wordt gecreëerd.

*Collegetarget 9: Van 2018 naar 2021 wordt ingezet op een daling van 10% jeugdigen in instellingen	Streefwaarde	245	237	229	221	
	Realisatie	245	245	189	177	
**Daling aantal jongeren met jeugdbeschermings-maatregel OTS	Streefwaarde	1.333	1.305	1.285	1.262	1.248
	Realisatie	1.285	1.204	1.180	1.050	
***verblijfsduur jeugdigen in gesloten jeugdzorg (in maanden)	Streefwaarde	< 8	7	7	6	6
	Realisatie	7	7	<8	<7	
****Daling aantal delicten gepleegd door R'damse jeugdigen per 1.000 inwoners	Streefwaarde	21	20	19	18	17
	Realisatie	21	24	25	23	

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Terugbrengen wachttijden jeugdbescherming (bij toewijzing casusregie aan jeugdbescherming binnen 5 werkdagen face-to-face contact)*****	Streefwaarde	50%	75%	90%	95%	95%	
	Realisatie	53%	24%	81% Heel	85%		
				2020, Q4 2020			
				93%,			
Doorlooptijden verminderen crisishulp: residentiele plaatsingen terugbrengen naar de vastgestelde norm van gemiddeld 4 weken	Streefwaarde	8-10 wkn	5-7 wkn	0-4 wkn	0-4 wkn	0-4 wkn	
	Realisatie	8,5 wkn	38,5 dagen	43,5 dagen	42 dagen		
			(5,5 week)	(6,5 week)	(6 weken)		
Verminderen totale duur ondertoezichtstelling (OTS) (in maanden)	Streefwaarde	27,6	27,4	27,2	27,0	26,8	
	Realisatie	20,04	22,5	22,6	23,5		

Toelichting indicatoren

Toelichting:

* Collegetarget 9: De afgelopen jaren is er binnen de jeugdhulp getransformeerd. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke daling van het aantal Rotterdamse jongeren in instellingen. Deze trend is ook zichtbaar in de CBS-cijfers over de jeugdzorg tussen 2018 en 2021. Daarnaast is op verschillende wijzen ingezet op ambulantisering en het stimuleren van jeugdhulp in meer gezinsgerichte situaties. De cijfers van jongeren in intramurale voorzieningen laten duidelijk een dalende trend zien de afgelopen jaren.

** Daling aantal jongeren met jeugdbeschermings-maatregel OTS: De reductie van OTS-en zet door. Dit kan ook komen doordat uitvoering van onderzoeken nog traag gaat.

*** Daling verblijfsduur jeugdigen in gesloten jeugdzorg (in maanden): De plaatsingsduur is ten opzichte van vorig jaar gemiddeld behoorlijk gedaald. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat de effectiviteit van deze behandeling naar een half jaar ophoudt en het lukt steeds beter binnen dat half jaar jongeren te laten uitstromen.

**** Daling aantal delicten gepleegd door R'damse jeugdigen per 1.000 inwoners:

***** Terugbrengen wachttijden jeugdbescherming (bij toewijzing casusregie aan jeugdbescherming binnen 5 werkdagen face-to-face contact): Dit lukt in 85% van de situaties. Er wordt gewerkt aan verdere optimalisatie.

***** Doorlooptijden verminderen crisishulp: residentiele plaatsingen terugbrengen naar de vastgestelde norm van gemiddeld 4 weken: In 2021 zijn er 92 Rotterdamse jongeren geplaatst op een residentiele crisisplek met een totale verblijfsduur van 3890 nachten. Dit geeft een gemiddelde verblijfsduur van 42 nachten, wat hoger ligt dan 4 weken. Maar in duur niet verschilt met de verblijfsduur in 2020.

***** Verminderen totale duur: Geen opmerkelijke toename van 22,6 naar 23,5 weken. Het streefwaarde is gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Geëscaleerde zorg 18-	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	3.521	9.999	9.857	-142
Bijdragen rijk en medeoverheden	3.521	9.999	9.852	-147
Overige opbrengsten derden	0	0	5	5
Lasten exclusief reserves	124.218	146.141	146.724	583
Apparaatslasten	1.725	5.130	6.101	971
Inhuur	495	706	1.135	428
Overige apparaatslasten	9	146	180	34
Personeel	1.221	4.278	4.786	508
Intern resultaat	0	-98	-137	-39
Intern resultaat	0	-98	-137	-39
Programmalaasten	122.493	141.109	140.760	-348
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	7.032	965	-6.067
Subsidies en inkomensoverdrachten	122.493	134.077	139.795	5.718
Saldo voor vpb en reserveringen	-120.696	-136.141	-136.867	-725
Saldo voor reserveringen	-120.696	-136.141	-136.867	-725
Reserves	0	6.681	120	-6.560
Onttrekking reserves	0	6.681	120	-6.560

Toevoeging reserves	0	0	0	0

Saldo	-120.696	-129.461	-136.746	-7.286

x

Vergelijking begrotingssaldi Geëscaleerde zorg 18-	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 120.696
Eerste Herziening 2021	- 122.074
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 129.461
10-maandsrapportage 2021	- 129.461
Realisatie 2021	- 136.746

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. GR Jeugdhulp Rijnmond	0	350	0	-350
2. Doorbelaste apparaatslasten	48	405	0	-357
3. Specifieke Uitkeringen jeugdzorg	-191	-172	0	-19
4. Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp	0	0	-6.560	-6.560
Totaal afwijkingen	-143	583	-6.560	-7.286

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 7,3 mln nadelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. GR Jeugdhulp Rijnmond

Dit betreft nagekomen kosten van Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GR JR) over 2020.

2. Doorbelaste apparaatslasten

Er zijn meer apparaatslasten doorbelast dan begroot. Op de ontwikkeling van ondersteunende systemen voor registratie van Wmo en Jeugdhulp was meer inspanning en menskracht nodig dan vooraf begroot.

3. Specifieke uitkeringen jeugdzorg

Voor de aanpak problematiek jeugdzorg heeft de gemeente Rotterdam als centrumgemeente voor de regio Zuid-Holland specifieke uitkeringen ontvangen:

- Instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp
- Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp
- Tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz-capaciteit

De gemeente Rotterdam coördineert de inzet van deze middelen. In 2021 zijn hiervoor beperkt eigen kosten gemaakt.

4. Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp

Op het programma Volksgezondheid en zorg is € 21,4 mln minder onttrokken dan begroot. Het aandeel van deze lagere onttrekking bedraagt € 6,6 mln op dit taakveld.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)

Beleidsmonitor

- [Staat van de Jeugd](#)
- [Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening Jeugdhulp](#)

Omschrijving taakveld

Binnen het taakveld Geëscaleerde zorg 18- gaat het om situaties waarbij de sociale en/of fysieke veiligheid van een jeugdige in het geding kan zijn. In die gevallen kan het nodig zijn effectieve en efficiënte jeugdhulp te bieden en/of samenhangende hulp te organiseren rond de jeugdige en/of het gezin. In sommige situaties is het zelfs noodzakelijk dat de jeugdige naar een residentieel verblijf (24-uurs verblijf + jeugdhulp) gaat.

Vormen van jeugdhulp die onder dit taakveld vallen worden uitgevoerd binnen het samenwerkingsverband Jeugdhulp Rijnmond. Het gaat dan om o.a. Jeugdbescherming, Veilig Thuis, crisishulp, gesloten Jeugdzorg, jeugd-GGZ.

Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo

Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo

Rotterdamers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren.

Voortgang 2021

Naar behoefte passende (langdurige) ondersteuning

Op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en lokale regelgeving kunnen kwetsbare Rotterdamers in aanmerking komen voor maatwerkdienstverlening 18+ Wmo.

In december 2021 is de raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp over de eerste helft van het jaar 2021 naar de raad verstuurd. Deze monitor bevat cijfers over o.a. de Wmo-maatwerkdienstverlening in de eerste helft van 2021, zoals de instroom, het aantal cliënten met maatwerkdienstverlening, uitstroom en cliënttevredenheid. In de eerste helft van 2021 is het aantal cliënten met een indicatie voor Wmo-maatwerkdienstverlening met een kleine 4% gestegen ten opzichte van de eerste helft van 2020. Deze groei is te verklaren door vergrijzing, het feit dat ouderen langer zelfstandig wonen en de extramuralisering van de GGZ.

In mei 2021 is een inkoop- en implementatietraject opgestart voor het afsluiten van nieuwe contracten voor het bieden van Wmo-maatwerkdienstverlening. Met het afsluiten van nieuwe contracten werkt de gemeente aan het realiseren van de beleidsdoelen uit beleidsplan [Heel de stad](#), dat in januari 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Doelgroepenvervoer

De uitvoering van het doelgroepenvervoer is in 2021 naar verwachting verlopen. Door corona waren de volumes lager dan normaal en diende vervoerder Trevvel rekening te houden met de beperkende protocollen. Het collectief aanvullend vervoer (Trevvel route) noteerde 65 à 70% van normaal, voor de dagbesteding was dat 75 à 80%. Voor het vervoer naar uitjes maakten veel ouderen gebruik van "Uit & Thuis", een service van Trevvel Sociaal. De raadsmonitor bericht halfjaarlijks over de prestaties van Trevvel.

Gevolgen van de coronacrisis

De maatwerkdienstverlening 18+ Wmo is, met inachtneming van de coronamaatregelen, weer op peil. Zowel zorgaanbieders als gemeente hebben wel nog steeds te maken met meerkosten. Voor 2021 is er daarom, conform landelijke afspraken, opnieuw een tijdelijke regeling in werking getreden voor zorgaanbieders om de meerkosten als gevolg van de coronacrisis te compenseren.

Wat hebben we bereikt?

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren. Dat bereiken we door naar behoefte passende (langdurige) ondersteuning en doelgroepenvervoer aan te bieden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren

Naar behoefte passende (langdurige)ondersteuning

Als er langdurige, passende ondersteuning nodig is op het gebied van maatwerkdienstverlening 18+ Wmo, wordt een zorgaanbieder ingezet. Op basis van de geïndiceerde individuele ondersteuningsbehoefte levert de zorgaanbieder ondersteuning op één of meer van de volgende gebieden:

- Sociaal en persoonlijk functioneren
- (Regie op) het voeren van een huishouden
- Dagbesteding
- Zelfzorg en gezondheid
- Nachtelijk toezicht en zo nodig ook huisvesting
- Mantelzorgondersteuning met verblijf

De gemeente monitort de prestaties van de zorgaanbieders en stuurt bij als dat nodig is.

Naar behoefte passend doelgroepenvervoer

We bieden aanvullend vervoer aan doelgroepen die niet met eigen of openbaar vervoer kunnen reizen. Per dag maken ongeveer 25.000 Rotterdammers gebruik van deze voorziening. Dit vervoer wordt gebundeld ingezet voor vervoer van en naar Wmo-dagbesteding, het Jeugdvervoer, Wsw-vervoer, het vervoer dat voortkomt uit de Participatiewet en het leerlingenvervoer.

Het coördinatiepunt doelgroepenvervoer zorgt voor de interne en externe communicatie, klachtenescalatie /mediation, de verdere ontwikkeling van het vervoer, inclusief zijn sociaal maatschappelijke opgave in de vorm van social return.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	6.325	5.938	5.728	-210

Bijdragen rijk en medeoverheden	5.800	5.800	5.713	-87
Overige opbrengsten derden	525	138	15	-123
Lasten exclusief reserves	212.398	218.507	211.595	-6.912
Apparaatslasten	2.960	6.987	8.147	1.160
Inhuur	46	29	696	668
Overige apparaatslasten	54	136	122	-14
Personeel	2.861	6.822	7.329	507
Intern resultaat	14	-591	282	873
Intern resultaat	14	-591	282	873
Programmalasten	209.424	212.110	203.166	-8.944
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	942	363	2.458	2.096
Kapitaallasten	0	0	0	0
Overige programmalasten	0	0	0	0
Sociale uitkeringen	207.969	211.235	200.208	-11.028
Subsidies en inkomensoverdrachten	512	512	500	-12
Saldo voor vpb en reserveringen	-206.073	-212.569	-205.867	6.702
Saldo voor reserveringen	-206.073	-212.569	-205.867	6.702
Reserves	0	5.582	0	-5.582
Onttrekking reserves	0	5.582	0	-5.582
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-206.073	-206.987	-205.867	1.119

x

Vergelijking begrotingssaldi Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 206.073
Eerste Herziening 2021	- 205.743
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 205.812
10-maandsrapportage 2021	- 206.987
Realisatie 2021	- 205.867

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Wmo arrangementen	0	-8.498	-5.504	2.993
2. Eigen bijdragen	-128	0	0	-128
3. Doelgroepenvervoer	0	463	0	-463
4. Diverse afwijkingen	-82	1.123	-78	-1.283
Totaal afwijkingen	-210	-6.912	-5.582	1.119

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,1 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Wmo arrangementen

De Wmo arrangementen zijn verdeeld over de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+. Op dit taakveld een voordeel te zien van € 3,0 mln. Op het totaal van Wmo-arrangementen op beide taakvelden is per saldo sprake van een voordeel van € 7,9 mln.

Dit saldo wordt veroorzaakt door een lagere groei van de ondersteuning, een nadelig saldo vanuit declaraties zorgaanbieders voor meerkosten corona 2020 en een lagere onttrekking dan begroot van de bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp.

2. Eigen bijdragen

De eigen bijdragen zijn verdeeld over de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+. Op dit taakveld een nadeel te zien van € 128. Er zijn minder eigen bijdragen Wmo ontvangen dan begroot. Dit komt hoofdzakelijk door een hogere uitstroom vanwege de openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor een deel van de (O)GGZ-cliënten binnen de Wmo. Het totale tekort bedraagt € 0,9 mln.

3. Doelgroepenvervoer

Op het onderdeel Doelgroepenvervoer bleek sprake te zijn van niet terug te vorderen BTW. In de begroting is hiermee geen rekening gehouden. Op dit taakveld bedraagt het tekort € 463.

4. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen, die leiden tot een tekort van € 1,3 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)

Beleidsmonitor

- [Raadsmonitor Welzijn, Zorg en Jeugdhulp](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2018](#)
- [Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld omvat de ondersteuning op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) voor zover het Wmo-arrangementen voor ondersteuning aan huis door zorgaanbieders en het doelgroepenvervoer betreft. Wmo-arrangementen voor zorg met verblijf worden verantwoord onder het taakveld Geëscaleerde zorg 18+.

Maatwerkdienstverlening 18-

Pagina 87

Maatwerkdienstverlening 18-

Versterken van next skills en jong leiderschap.

Passende, tijdige en integrale hulp van het lokale wijknetwerk, om het beroep op dure gespecialiseerde jeugdhulp te verminderen (verschuiving van de achterkant naar de voorkant).

Wijkprogrammering is meer en meer sturend voor samenwerking en maatwerk in wijknetwerken.

Voortgang 2021

- Versterken van next skills en jong leiderschap: de stijgende lijn van investeringen in de sociaal-emotionele vaardigheden van kinderen en jongeren in de stad wordt in 2021 minstens op hetzelfde niveau gehouden. Dit betreft vooral preventieve interventies die effectief zijn om risico's tegen te gaan, zoals angst, depressie, agressie en probleemgedrag. Door de coronacrisis heeft een groot aantal kinderen en jongeren meer last

van angst- en depressieklachten, wat een investering in sociaal emotionele vaardigheden extra belangrijk maakt. De investeringen die afgelopen jaren gedaan zijn, zijn op bepaalde onderdelen uitgebreid, zoals op het gebied van interventies voor de doelgroep jongeren. In dit licht heeft de gemeente Rotterdam ook bijgedragen aan de ontwikkeling van de Growlt-app van het Erasmus MC om enerzijds zicht te houden op de mentale ontwikkeling van jongeren en anderzijds ze te helpen met positieve sociaal-emotionele strategieën. Vanwege de coronacrisis heeft het Rotterdamse innovatieplatform Walstream een informatiepunt opgezet voor leren tijdens en na corona, gericht op de sociaal-emotionele vaardigheden van kinderen omdat deze vaardigheden door de crisis extra onder druk staan: <https://www.rotterdam.nl/werken-leren/sociaal-emotioneel-leren/> Met het programma Rotterdam Sterker Door Jongeren is op allerlei manieren gewerkt aan extra aanbod in de wijken en vormen van hulp en ondersteuning voor jongeren die te lijden hebben onder de coronamaatregelen, waaronder de schoolsluitingen.

- Passende, tijdige en integrale hulp van het lokale wijknetwerk, om het beroep op dure gespecialiseerde jeugdhulp te verminderen (verschuiving van de achterkant naar de voorkant). Hoe doen we dat? In alle gebieden organiseren wij met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) wijkgerichte bijeenkomsten op het verstevigen van de ketensamenwerking tussen partners die een rol spelen bij het opgroeien en opvoeden van kinderen en jongeren. De netwerkregisseurs hebben de afgelopen jaar verschillende initiatieven die in de wijken ontstonden om bewoners in coronatijd extra te ondersteunen in kaart gebracht en gedeeld middels hooggewaardeerde nieuwsbrieven.
- Deze wijkgerichte bijeenkomsten zijn vanwege de coronamaatregelen in het teken komen te staan van het gezamenlijk (met onderwijs en kinderopvang en peuterspeelzalen) in beeld brengen en houden van de kwetsbare kinderen/gezinnen, deze te voorzien van passende ondersteuning en hulp en zo nodig toe te leiden naar het wijkteam. Daarmee is de focus van de inzet van CJG meer komen te liggen op de kwetsbare kinderen/gezinnen en wordt in de wijken en gebieden maatwerk geleverd op basis van de signalen van CJG-professionals en ketenpartners. Naast de inzet op netwerkregie levert CJG ook op andere plaatsen een bijdrage aan het creëren van de neerwaartse beweging in de keten. Een andere doelgroep waar CJG zich op richt is de -9 maanden doelgroep in kader van het programma Stevige Start. De geboortecontactpersonen van CJG halen de contacten met verloskundigen verder aan om samen zo vroeg mogelijk signalen van kwetsbaarheid op te kunnen vangen. Met de inzet op Positive Behavior Support (PBS) in de verschillende wijken wordt gewerkt aan het opvoedklimaat en de 'bril' waarmee gekeken wordt naar lastig gedrag van kinderen en jongeren. Ook zijn de orthopedagogen van het CJG beschikbaar voor partners in het wijknetwerk ter consultatie en advisering. Hiermee ondersteunen zij partners in het signaleren van het onderscheid tussen normaal fasegeboden gedrag en een afwijking in de ontwikkeling. Op deze manier wordt voorkomen dat gedrag wordt geproblematiseerd en kinderen en hun gezinnen onnodig verwezen worden naar zwaardere vormen van hulp. Vergelijkbare ondersteuning wordt geboden aan de huisarts door middel van de inzet van de jeugdconsulent. Ook hier is het doel het onderscheiden van normale fase gebonden ontwikkeling en opvoedvraagstukken en problemen die wel om inzet van gespecialiseerde zorg vragen. Door daarnaast alle beschikbare themabijeenkomsten en cursussen (van alle Rotterdamse partners) te ontsluiten via 1 website draagt het CJG bij aan het laagdrempelig beschikbaar hebben van deze vorm van preventie en wordt het opvoedklimaat in de wijk versterkt.
- De methodiek Wijkprogrammering heeft steeds meer een sturend effect op de gezamenlijke inzet. De wijknetwerken werken hierin met elkaar aan de gestelde doelen/maatschappelijk resultaten. Hier zien we dat er veel creativiteit en extra inzet nodig is om de jeugd te bereiken en te kunnen ondersteunen in deze

coronatijs. Vanwege de coronamaatregelen hebben de bijeenkomsten van de wijknetwerken zich voornamelijk digitaal afgespeeld. Zoveel mogelijk worden de contacten met de wijknetwerkpartners in de gebieden onderhouden en wordt hun inzet en samenwerking met MS Teams en andere digitale communicatiemiddelen geïnventariseerd, gecoördineerd en onderling uitgewisseld. Professionals in wijken zoals jongerenwerkers spelen hierin een belangrijk rol. Het belang van goed partnerschap, presentie en samenwerking in wijken wordt met deze coronacrisis extra onderstreept. Met behulp van de Wijkprogrammering, creatieve inzet van de professionals in de wijken en aansluiting bij 'Rotterdam. Sterker door Jongeren' hebben we zo goed als mogelijk aan kunnen sluiten bij de behoeften van kwetsbare jongeren. 2021 stond ook in het teken van de voorbereidingen voor Wijk Aan Zet en de inkoop Welzijn. Beide trajecten zullen bijdragen aan versterking van het (preventieve) wijknetwerk, zowel tussen professionals, met de gemeente en met bewoners.

Wat hebben we bereikt?

Jeugdhulp

Elke jonge Rotterdammer moet gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. We stimuleren elke jongere in Rotterdam actief mee te doen in de stad, bieden lichte ondersteuning als dat zelfstandig of als gezin niet voldoende lukt en wanneer de omgeving dat zelf niet kan bieden. In die gevallen bieden we samenhangende hulp aan kwetsbare jongeren en/of hun gezin.

Hier richten we ons met name op het bevorderen van een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen door o.a. het verbeteren van de opvoedvaardigheden van ouders met psychische problematiek en ouders met een licht verstandelijke beperking. Daarbij zitten we in op (vroeg)signalering, screening en aanpak van deze ouder-risicofactoren.

Preventie

We hebben een breed palet aan preventieve interventies beschikbaar gesteld voor kinderen, jongeren en hun ouders, op onder andere voorkomen van psychische problematiek, ondersteuning bij echtscheidingssituaties, opvoedondersteuning en voorkomen van middelengebruik. Ook zijn alle voorbereidingen getroffen voor de opening van een opvoedloket dat per 1 januari 2022 operationeel is.

Het actieplan Mentale Gezondheid Jongeren is gepresenteerd. Hiermee wil de gemeente structureel aandacht en ondersteuning wil hebben voor de mentale gezondheid van jonge Rotterdammers. Dit is dus aanvullend op het tijdelijke programma Rotterdam Sterker Door Jongeren en richt zich op het herkennen, erkennen en verminderen van psychische klachten van jongeren op het voortgezet onderwijs en het MBO. Hiervoor wordt samengewerkt met de betreffende scholen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Jeugdhulp

Het leven van veel jongeren heeft door corona behoorlijk op z'n kop gestaan. Ook naar aanleiding van de aangekondigde versoepelingen zal inzet op het herstellen van de effecten van de coronacrisis op jongeren noodzakelijk blijven. De grootste pijnpunten van Rotterdammers tussen 13 en 23 jaar zijn door middel van de Jongerentop010, de Young010 on Tour wijkgesprekken en gesprekken met onze samenwerkingspartners inzichtelijk geworden. De adviezen en aanbevelingen hebben wij zoveel als mogelijk reeds verwerkt in ons beleid en hebben we tevens tot uitvoering laten brengen bijvoorbeeld via de herstelaanpak 'Rotterdam sterker door jongeren'. Een voorbeeld hiervan zijn de jongerenhubs, waarbij jongeren laagdrempelig binnen kunnen lopen met hun hulpvragen en/of werken aan het ontwikkelen van hun talenten.

- Ontwikkelen van een stadsbreed preventief aanbod.
- We werken gezamenlijk met de aanbieders aan de transformatie van de jeugdhulp langs 3 lijnen. Passende hulp dichtbij: voorkomen van crisis en uithuisplaatsing. Opgroeien in veilige opvoedsituaties: bescherming tegen veiligheidsrisico's. Jeugdhulp door capabele, efficiënte en effectieve hulpverleners.
- Praktijkondersteuners Jeugd & Gezin (POH J & G) gaan in de praktijk van de huisarts aan de slag met kinderen en gezinnen waar zorgen over zijn. Voor betrokkenen is dit laagdrempelig en binnen de eigen wijk. Met name kwetsbare gezinnen waar bijvoorbeeld sprake is van lvb-, psychiatrische en/of verslavingsproblematiek worden hierdoor makkelijk bereikt en geholpen. De POH J&G werkt onder regie van de huisarts en kan de jeugdige/gezin kortdurend begeleiden. Waar mogelijk volgt doorverwijzing naar; het wijkteam, het CJG, basis ggz, andere wijknetwerkpartijen en lokale voorzieningen waardoor tijdige en passende hulp geleverd kan worden. Waar nodig volgt doorverwijzing naar de gespecialiseerde jeugdhulp (J-GGZ). In 2016 is deze aanpak in een pilot gestart en vanaf 2019 geïntensiveerd aanvankelijk in het NPRZ-gebied en later in andere wijken van Rotterdam. In 2021 rapporteren betrokken huisartsen en POH J & G een toename in de vraag naar hulp. Als oorzaak noemt met de corona epidemie. Waar mogelijk is voorzien in uitbreiding van uren. In 2021 zijn meer huisartsenpraktijken gaan deelnemen, de oorspronkelijke prognose over 2021(35 deelnemende praktijken) is ruimschoots behaald. Eind 2021 zijn 48 huisartsenlocaties aangesloten, zijn er 26 POH J&G aan het werk en bereiken we daarmee ongeveer 45% van de Rotterdamse jongeren (18-) die bij een huisarts staan ingeschreven. Voor de inhoudelijke ontwikkeling van deze functie is in 2021 een intensief opleidingsprogramma gestart. Ter ondersteuning van huisartsen en POH J&G is in 2020 gestart met een project om snel psychiatrische consultatie mogelijk te maken. In 2021 is deze aanpak versterkt en zijn er meer Rotterdamse huisartspraktijken aangesloten. Tot slot is begin 2021 een eerste evaluatie van de POH J&G inzet gepubliceerd en is het effectonderzoek verder opgezet.
- We willen voorloper zijn in de aanpak van de toenemende problematiek van depressies, burn-out en eenzaamheid onder jongeren. Daarvoor werken we samen met onderwijsinstellingen. Met het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) kijken we welke beschikbare methodieken hiervoor toepasbaar zijn. Vanuit het subsidiekader Versterken & Voorkomen faciliteren we en moedigen we aanbieders aan om met deze werkzame aanpakken kinderen en jongeren te bereiken. We hebben in 2021 op kleine schaal interventies ingezet als pilot; bij gebleken effectiviteit werken we aan continuering. In opdracht van de gemeente werkt de Coalitie Erbij Rotterdam (een Rotterdams samenwerkingsverband op het gebied van zorg en welzijn) aan meer grip op het thema eenzaamheid. Samen met partners, scholen en jongeren zelf, werken zij aan tools om eenzaamheid meer bespreekbaar te maken. Deze opdracht is gestart in september. Daarnaast hebben we – mede gefinancierd vanuit de herstelaanpak – geïnvesteerd in het programma Join Us

(landelijk programma, uitgevoerd in Rotterdam door WMO Radar). In 2021 zijn 3 groepen gestart, waaraan 49 jongeren deelnemen (gemiddelde deelname is 30 weken).

- Met de inzet van Onderwijs-zorgarrangementen (OZA) wordt jeugdhulp op alle vormen van onderwijs aangeboden in aansluiting op de onderwijsondersteuning, die door de scholen en samenwerkingsverbanden geboden wordt. De jeugdhulp richt zich zowel op de leerlingen (individueel of groepsgewijs) als op de leerkracht, met als doel kennis en vaardigheden te trainen die bijdragen aan het kunnen volgen van onderwijs. Zo is het voor meer kinderen mogelijk onderwijs te blijven volgen en wordt thuiszitten voorkomen.
- In NPRZ-gebied werd de afgelopen drie jaar geëxperimenteerd met diverse vormen van ondersteuning aan scholen. Als onderdeel van de dagprogrammering moeten scholen zoveel mogelijk ontzorgd worden, daarom richten we de passende schoolondersteuningsstructuur in. Deze opdracht is een gezamenlijke opdracht van cluster MO, NPRZ en de schoolbesturen en betreft de basisscholen in de 7 focuswijken van het NPRZ. Het doel van deze opdracht is om op schoolniveau de samenwerking in de zorgstructuur te verbeteren en waar nodig vastgelopen of uitzonderlijk complexe casuïstiek te faciliteren met advies, ondersteuning en eventueel doorzettingskracht. De ervaringen die afgelopen jaren hiermee zijn opgedaan, zijn meegenomen in het plan 'schoolzorgteams'. Zie de toelichting hierop in de brief van wethouder Kasmi (21bb11845).

Preventie

- In alle wijken van Rotterdam zijn honderden preventieve interventies ingezet om kinderen en jongeren met ondersteuningsbehoefte op sociaal-emotioneel vlak, opvoedvaardigheden van ouders, met moeilijkheden in hun thuissituatie vanwege echtscheiding, psychische of lvb problematiek bij de ouders, en problemen met middelengebruik, te ondersteunen.
- We willen voorloper zijn in de aanpak van de toenemende problematiek van depressies, burn-out en eenzaamheid onder jongeren. Daarvoor werken we onder andere samen met onderwijsinstellingen. We zetten de lijn van 2018 door met het inzetten van effectieve interventies op psychosociale problematiek en sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren. Vanuit het subsidiekader Versterken & Voorkomen faciliteren we en moedigen we aanbieders aan om met deze werkzame aanpakken kinderen en jongeren te bereiken. Ook trainen we docenten en geven we voorlichting om psychische problematiek bespreekbaar te maken, een eerste voorwaarde om ondersteuning te kunnen aanbieden.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Doelrealisatie Jeugdhulp*	Streefwaarde	nvt	zie toelichting	zie toelichting	in ontwikkeling	in ontwikkeling	in ontwikkeling
	Realisatie		zie toelichting	zie toelichting			
Uitval Jeugdhulp**	Streefwaarde					in ontwikkeling	in ontwikkeling
	Realisatie						

* Regionaal is aangesloten op de landelijke outcome indicatoren voor het meten van outcome. Deze indicatoren en de levering hier van zijn nog in ontwikkeling. Het betreft de volgende indicatoren:

1. Reden beëindiging jeugdhulp

2. Cliënttevredenheid

3. Doelrealisatie

3.1 De mate waarin cliënten na jeugdhulp zonder hulp verder kunnen;

3.2 De mate waarin er na beëindiging van de jeugdhulp geen nieuwe start hulp is;

3.3 De mate waarin er sprake is van afname problematiek / toename zelfredzaamheid / toename participatie;

3.4 De mate waarin de overeengekomen doelen zijn gerealiseerd.

Recent zijn de indicatoren 1 t/m 3.2 uitgevraagd voor de regionaal ingekochte specialistische jeugdhulp in het jaar 2020. De respons was nog onvoldoende om over te rapporteren. Dit is in lijn met de landelijke trend. De GRJR is in gesprek met aanbieders over kwantiteit en kwaliteit van deze gegevens.

** De indicatoren 3.3 en 3.4 zijn nog niet opgenomen in het landelijk protocol beleidsinformatie Jeugd omdat de ontwikkeling van deze indicatoren op landelijk niveau nog niet is afgerond. Deze indicatoren zijn om die reden nog niet uitgevraagd.

Prestatie-indicatoren		2019	2020	2021	2022	2023
Aantal huisartsen met een POH GGZ*	Streefwaarde	15	25	35	40	
	Realisatie	20	34	48		

Toelichting indicatoren

* Het gaat hier niet om het absolute aantal huisartsen maar de locaties. Op één locatie werken in de regel meerdere huisartsen (vaak ook parttimers).

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Maatwerkdienstverlening 18-	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	201	279	277	-2
Bijdragen rijk en medeoverheden	201	272	239	-33
Overige opbrengsten derden	0	7	38	30
Lasten exclusief reserves	53.465	55.113	51.911	-3.202
Apparaatslasten	1.437	2.133	1.980	-153
Inhuur	0	0	15	15
Overige apparaatslasten	28	40	34	-6
Personeel	1.409	2.094	1.932	-162

Intern resultaat	441	454	515	60
Intern resultaat	441	454	515	60
Programmalasten	51.587	52.525	49.417	-3.109
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	8.446	5.884	5.050	-834
Overige programmalasten	0	1.468	-102	-1.570
Sociale uitkeringen	36.541	38.941	38.784	-156
Subsidies en inkomensoverdrachten	6.600	6.232	5.684	-548
Saldo voor vpb en reserveringen	-53.264	-54.834	-51.634	3.199
Saldo voor reserveringen	-53.264	-54.834	-51.634	3.199
Reserves	0	162	0	-162
Onttrekking reserves	0	162	0	-162
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Saldo	-53.264	-54.672	-51.634	3.038

X

Vergelijking begrotingssaldi Maatwerkdienstverlening 18-	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 53.264
Eerste Herziening 2021	- 39.419
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 52.215
10-maandsrapportage 2021	- 54.672
Realisatie 2021	- 51.634

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Aanpak problematiek jeugdzorg	-2	-3.202	0	3.200
2. Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp	0	0	-162	-162
Totaal afwijkingen	-2	-3.202	-162	3.038

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 3,0 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Aanpak problematiek jeugdzorg

Het Rijk heeft voor 2021 € 23,5 mln beschikbaar gesteld voor aanpak problematiek jeugdzorg. Bijna negentig procent van dit bedrag kon met de nodige inspanning in 2021 worden ingezet. Het werd besteed aan wegwerken wachtlijsten, meer inzet in wijkteams, voor praktijkondersteuners huisartsen en voor een klein deel aan preventie (vallend onder programma Maatschappelijke ondersteuning). Voor een ruime tien procent van deze impuls gelden - € 3,2 mln - was de tijd in 2021 te kort om dit volledig doeltreffend te besteden. Dit had ook te maken met het gegeven dat het tot en met september onzeker was of het Rijk het toegezegde, maar nog niet ontvangen bedrag (€ 2,5 mln) daadwerkelijk zou uitkeren.

2. Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp

Op het programma Volksgezondheid en zorg is € 21,4 mln minder onttrokken dan begroot. Het aandeel van deze lagere onttrekking bedraagt € 162 op dit taakveld.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026 \(raadsinformatie.nl\)](#)
- [Doorontwikkelplan Zorg voor Elkaar](#)

Beleidsmonitor

- [Staat van de Jeugd](#)
- [Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening Jeugdhulp](#)

Omschrijving taakveld

Elke jonge Rotterdammer moet gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Dit doen we door stevige preventie in te zetten: gericht op de meest relevante factoren (beschermende factoren en risicofactoren) die bijdragen aan een kansrijke, veilige en gezonde ontwikkeling van jeugdigen. Met het beleidskader Jeugd 'Rotterdam Groeit' zetten we in op het voorkomen van problematiek en het versterken van perspectief. We stimuleren jonge Rotterdammers daarom mee te doen in de stad, bieden lichte ondersteuning als dat zelfstandig of als gezin niet voldoende lukt en wanneer de omgeving dat zelf niet kan bieden. Als het noodzakelijk is, zetten we jeugdhulp in. Vormen van jeugdhulp die onder dit taakveld vallen zijn doelgroepenvervoer jeugd, jeugdhulp in gezinsarrangementen, PGB Jeugd, Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie en Onderwijs Zorg arrangementen.

Tegelijkertijd scheppen we de juiste voorwaarden voor jeugdigen waarmee het wel goed gaat, zodat zij zich nog beter kunnen ontwikkelen.

Maatwerkvoorziening (Wmo)

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren.

Voortgang 2021

Woonvoorzieningen

In 2021 is een subsidieregeling ingegaan voor een bijdrage aan in of bij bestaande wooncomplexen aangebrachte collectieve voorzieningen voor het stallen van scootmobielen. Hierdoor worden woningcorporaties in staat gesteld om met een bijdrage van de gemeente collectieve woningaanpassingen te doen voor het verbeteren van de door- en toegankelijkheid van wooncomplexen en het stallen van scootmobielen. In 2021 is goed gebruik gemaakt van de regeling, vrijwel het volledige beschikbare budget is aangewend. De regeling zal ook in 2022 doorgang vinden.

Hulpmiddelen

De gemeente Rotterdam doet mee aan het landelijke project Verbeteragenda hulpmiddelen van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) om knelpunten in de verstrekking van hulpmiddelen aan te pakken. Zij heeft daartoe in 2021 het Convenant Meeverhuizen en het Convenant Maatwerkprocedure Toegang ondertekend, die momenteel in de ambtelijke organisatie worden geïmplementeerd. Inzet van het Convenant Meeverhuizen is dat gemeenten, zorgkantoren, zorgverzekeraars en hulpmiddelenleveranciers ervoor zorgdragen dat het op maat gemaakte hulpmiddel voor een cliënt beschikbaar blijft wanneer de cliënt verhuist van de ene gemeente naar de andere, en wanneer de cliënt van de Wmo naar de intramurale Wet langdurige zorg verhuist. De ondertekenaars van het Convenant Maatwerkprocedure Toegang willen bereiken dat cliënten met een complex hulpmiddel of in een complexe situatie zo snel mogelijk een passend hulpmiddel krijgen.

Daarnaast heeft de gemeente in 2021 een start gemaakt met de voorbereiding van een verbeterde maatwerkvoorziening voor sporthulpmiddelen voor mensen met een beperking. Over nieuw te vormen beleid hierop is advies ingewonnen bij de doelgroep via hun vertegenwoordiging in de Brede Raad 010.

Eigen bijdrage

Met ingang van 1 januari 2020 is vanuit het Rijk de regelgeving aangepast voor het inkomensafhankelijk abonnementstarief. Daar wordt voor de eigen bijdragen voor de extramurale Wmo-voorzieningen nu een maandbedrag (maximaal € 19 per maand) gehanteerd. Mede door het vaste abonnementstarief doen meer Rotterdammers een beroep op de gemeente voor een Wmo-maatwerkvoorziening. De eerder gesignaleerde stijging van het ouderen met een indicatie voor Wmo-maatwerkondersteuning heeft zich ook in 2021 voortgezet.

Wat hebben we bereikt?

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren. Voor degenen die hier ondersteuning bij nodig hebben bieden we ondersteuning die past bij de situatie van de aanvrager.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Rotterdammers zijn in staat om zo lang mogelijk zelfstandig te leven, te wonen en te participeren

De gemeente Rotterdam verstrekt op basis van de Wmo die voorziening aan de inwoner die nodig is om de inwoner zo zelfstandig mogelijk te laten leven, wonen en participeren. Wanneer een Rotterdammer zich bij VraagWijzer meldt met een Wmo-hulpvraag, dan wordt deze hulpvraag zorgvuldig onderzocht. In de regel handelt de gemeente het onderzoek naar de noodzaak voor een Wmo-maatwerkvoorziening binnen zes weken af en de aanvraag voor toekenning binnen twee weken.

De gemeente ziet dat ze met het beschikbare budget meer Rotterdammers ondersteuning moet bieden. De gemeente wil grip houden op de uitgaven aan Wmo-maatwerkvoorzieningen om aan iedereen die dat nodig heeft passende ondersteuning te kunnen blijven bieden. In beleidskader 'Heel de stad', uitvoeringsprogramma 'Ouder en Wijzer' en het 'Plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers' zijn maatregelen opgenomen om in te spelen op deze en andere maatschappelijke ontwikkelingen. Zelfstandig leven, beslissen, wonen en participeren zijn de leidraad en het doel in het beleid en in de uitvoering, in samenhang met inzet vanuit andere domeinen, zoals schulden, werk, wonen en het medisch domein.

Hulpmiddelen

Het beschikken over hulpmiddelen stelt mensen in staat om langer zelfstandig te blijven wonen.

Eigen bijdrage

Mede als gevolg van de invoering van het abonnementstarief zien we de afgelopen jaren een stijging van de uitgaven op dit taakveld, ook in 2021. Via de reguliere rapportages wordt u over de financiële ontwikkelingen op dit taakveld geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Maatwerkvoorziening (Wmo)	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	0	0	0	0
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	0	0

Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	12.492	11.583	12.132	549
Apparaatslasten	69	69	65	-4
Inhuur	0	0	0	0
Overige apparaatslasten	1	1	0	-1
Personeel	67	68	65	-3
Intern resultaat	0	1	108	106
Intern resultaat	0	1	108	106
Programmalasten	12.423	11.512	11.959	446
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	66	-1.111	195	1.306
Sociale uitkeringen	12.357	12.124	11.276	-848
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	500	488	-12
Saldo voor vpb en reserveringen	-12.492	-11.583	-12.131	-549
Saldo voor reserveringen	-12.492	-11.583	-12.131	-549
Saldo	-12.492	-11.583	-12.131	-549

x

Vergelijking begrotingssaldi Maatwerkvoorziening (Wmo)	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 12.492
Eerste Herziening 2021	- 13.301
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 13.299
10-maandsrapportage 2021	- 11.583
Realisatie 2021	- 12.131

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Maatwerkvoorzieningen	0	549	0	-549
Totaal afwijkingen	0	549	0	-549

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 549 nadelig. De belangrijkste oorzaak hiervan is:

1. Maatwerkvoorzieningen

Er is in 2021 meer beroep gedaan op woningaanpassingen dan verwacht. Er is hierin een aanzuigend effect van het abonnementstarief te zien. Het tekort bedraagt € 549.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)

Beleidsmonitor

- [Raadsmonitor Welzijn, Zorg en Jeugdhulp](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam](#)
- [Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#)

Omschrijving taakveld

Dit taakveld omvat de ondersteuning op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo) voor zover het hulpmiddelen en woningaanpassingen betreft voor mensen die zelfstandig wonen. In de taakvelden Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+ worden de andere maatwerkvoorzieningen Wmo toegelicht.

Volksgezondheid

Pagina 89

Volksgezondheid

Gezonde en vitale Rotterdammers.

Waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen.

Kinderen gezond, veilig en kansrijk op laten groeien tot zelfstandige, zelfredzame en participerende burgers.

Zorgwekkende afname van de vaccinatiegraad voor kinderziektes.

Voortgang 2021

Gezond010: het akkoord

In januari 2020 heeft de raad 'Gezond010: het akkoord' vastgesteld, de Rotterdamse uitwerking van het landelijk preventieakkoord plus het gezondheidsbeleid 2020-2024. 2021 is het tweede jaar van het akkoord. Kort na vaststelling van het akkoord werden beperkende maatregelen afgekondigd vanwege COVID-19 waardoor een andere koers gevaren moest worden. Veel evenementen en activiteiten zijn afgelast, op een alternatieve manier ingevuld (digitaal) of uitgesteld vanwege de genomen maatregelen of andere prioriteiten bij het medisch/sociaal domein.

In 2021 golden nog steeds beperkende maatregelen en dat heeft zeker effect op de uitvoering en implementatie, maar biedt tegelijkertijd ook kansen en heeft bepaalde ontwikkelingen in een versnelling gebracht. Dit geldt bijvoorbeeld voor het gebruik van eHealth. Organisaties zijn gedwongen op afstand van hun cliënten te werken met inzet van digitale middelen. Hoewel deze manier van werken niet voor iedereen haalbaar of gewenst is, zien we dat veel organisaties eHealth omarmen. De maatregelen tijdens de COVID-19 uitbraak hebben een weerslag gehad op de mentale gezondheid van onder andere jongeren. Laagdrempelige preventieve (online) ondersteuning bij mentale gezondheid heeft hierdoor een vlucht genomen. Tot slot is het van belang om de aandacht voor preventie en leefstijl te benoemen. Tijdens de coronacrisis zijn veel mensen met overgewicht of een slechte leefstijl in het ziekenhuis beland. Dit heeft geleid tot meer aandacht voor preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Deze nieuwe energie zorgt in 2021 ook voor extra incidentele middelen waarmee meer preventieve inzet gepleegd kan worden voor meer gezondere Rotterdammers.

In 2021:

- Hebben Rotterdammers onder andere de keuze uit twee collectieve zorgverzekeringen. Het VGZ Rotterdampakket voor de lagere inkomens en het VGZ Rotterdampakket Compact. In beide gevallen hebben verzekerden een extra vergoedingen in hun preventiebudget, bijvoorbeeld een cursus om beter om te gaan met stress of om beter te slapen. Per jaar is dit budget bij het VGZ Rotterdampakket € 400 en bij het VGZ Rotterdampakket Compact € 200.
- Is de regionale samenwerkingsagenda ondertekend met het zorgkantoor voor de regio. Gemeenten Rotterdam, Capelle a/d IJssel en Krimpen a/d IJssel en Zilveren Kruis slaan de handen ineen om de juiste zorg en ondersteuning op de juiste plek te organiseren voor haar inwoners.
- Zijn er 6 Fitfestivals 55+ in de gebieden georganiseerd. Op de Fitfestivals 55+ kunnen ouderen gezondheidstesten en activiteiten doen, die te maken hebben met gezond eten en drinken, bewegen, zingeving en slimme technologie (eHealth) voor het dagelijks leven.
- Zijn 23 projecten in het kader van de subsidieregeling Digideal010 in uitvoering met een totale waarde van 2 miljoen euro. De projecten dragen bij aan een verbetering van de doelmatigheid en kwaliteit van zorg en ondersteuning van kwetsbare doelgroepen.

- Sinds 1 juli zijn alle (semi)overheidsgebouwen rookvrij. Voor bewoners, scholen en sportverenigingen en instellingen wordt het makkelijker gemaakt om een rookvrije plek al dan niet in de openbare ruimte te claimen. De entrees van wachtruimten voor RET tram- en busbestuurders en -controleurs zijn eveneens rookvrij. Tevens is begonnen met de aanpak rookvrije tram en bushaltes.
- Vinden er wederom Webinars plaats voor en met de partners van Gezond010 over het vergroten van impact door samen te werken. Ook werken partners in de diverse 'satellieten' rond de thema's groen, mentale gezondheid, voedselomgeving samen met de gemeente om de gezondheid van Rotterdammers te bevorderen.
- Is het preventieve aanbod bij ondersteuning van mentale gezondheid voor jongvolwassenen uitgebreid en beter toegankelijk gemaakt via partners van het netwerk Gezond010 in samenhang met het programma Rotterdam. Sterker door Jongeren.
- Zijn er via het starten van experimenten stappen gezet bij het tegengaan van ongezond voedselaanbod in de stad (w.o. fastfood). Het voedselaanbod in meer ziekenhuizen, Huizen van de Wijk en zorglocaties is verbeterd. Het college ondertekende in het najaar de Citydeal 'Gezonde en Duurzame voedselomgeving'
- De samenwerking met het Erasmus Universiteit in het kader van Healthy'R is geëvalueerd. Op basis hiervan is de samenwerking verlengd.
- Zijn in 3 wijken wijkpreventieketen in opbouw in samenwerking met de zorgverzekeraar Zilveren Kruis en partners uit het medische en sociale domein.
- Is het factorenmodel 0-99+ gereed en wordt de inzet hiervan voorbereid voor een impactgedreven gezondheidsbeleid.
- Zijn eHealth, de wijkpreventieketen en de samenwerking medisch sociaal domein definitief geborgd via de aanbestedingen en daarmee in de aanstaande welzijnsopdrachten en Wmo-opdrachten in het kader van het beleidsplan 'Heel de stad'.
- Zijn er 500 rotterdammers bereikt met een persoonlijke gezondheidscheck in samenwerking met BENU apotheken, Smart Vitaal/Wmo Radar en Nipedit en Active Living.
- Met het uitvoeringsbudget van het Rijk voor Lokale Preventieakkoorden is de aanpak van obesitas en mentale gezondheid versterkt.

GGD

Het reguliere GGD-werk zoals gezondheid en milieu, TBC-bestrijding, reizigerszorg, technische hygiëne zorg, toezicht kinderopvang en het Centrum Seksuele Gezondheid liep door. De reguliere meldingen en uitbraken van infectieziekten (hepatitis B, schurft, meningokokken) kregen aandacht. In het eerste jaar van de coronapandemie kwamen veel minder uitbraken voor van andere infecties, zoals het norovirus en influenzavirus. Dit kwam door verhoogde aandacht en verbeterde uitvoering van infectiepreventie, de enorme media-aandacht voor handhygiëne en door social distancing. In 2021 zagen we weer een lichte toename in andere infectieziekten dan corona ten opzichte van 2020, maar in algemeenheid zijn er minder meldingen van infectieziekten (buiten covid) geweest dan jaren pre-covid.

Collectieve preventie en publieke gezondheid

De coronapandemie heeft het belang van de publieke gezondheid en een gezonde leefstijl onderstreept. Voor

bereikbare, betaalbare en kwalitatief goede ondersteuning en zorg voor alle inwoners van Rotterdam-Rijnmond ook in de toekomst, is investeren in collectieve preventie van belang.

Bestrijding bijzonder resistente micro-organismen (BRMO)

De regio Rotterdam-Rijnmond draagt bij aan landelijk onderzoek naar resistente bacteriën in verpleeghuizen. Rotterdam-Rijnmond vormt met de regio's Zuid-Holland Zuid en Zeeland een regionaal zorgnetwerk om aan de hand van 11 VWS doelstellingen te werken aan bestrijding van antibioticaresistentie. Er is van dit netwerk subsidie ontvangen om het Meldpunt voor uitbraken Infectieziekten (MUIZ) door te ontwikkelen, en meer doelgroepen zoals gehandicaptenzorg en thuiszorg, aan te laten sluiten. Een aantal andere GGD'en in Nederland is aangesloten bij MUIZ, of heeft belangstelling dit te doen. De GGD Rotterdam-Rijnmond ondersteunt dit, tegen betaling. Het beheer van MUIZ wordt ondergebracht bij GGD GHOR NL met een daarbij passende governance.

Programma-organisatie GGD/GHOR

De GGD/GHOR Rotterdam-Rijnmond is sinds januari 2020 actief in de monitoring en bestrijding rondom het coronavirus. De GGD en de GHOR zijn belast met de taken rondom infectieziektebestrijding, in het bijzonder zicht op het virus, bescherming van de kwetsbaren en zorg continuïteit. Medio 2020 is een duurzaam en tijdelijk programma corona naast de bestaande organisatie gevormd die de werkzaamheden rondom corona uitvoert. De reguliere GGD-organisatie heeft daarmee haar handen vrij voor niet-corona gerelateerde activiteiten. De ervaringen uit de corona programmaorganisatie bieden inzichten voor het adequaat opvangen van toekomstige epidemieën of pandemieën en bieden de bouwstenen voor een bredere meer robuuste infrastructuur voor publieke gezondheid en collectieve preventie. De GGD-organisatie en GHOR-organisatie in Rotterdam Rijnmond en samenwerkingspartners nemen deze ervaringen mee in de reguliere organisaties. Een uitgebreide beschrijving van de crisisstructuur binnen Rotterdam-Rijnmond en het besluitvormingsproces is terug te vinden in het 'Third Impression Report Coronavirus Rotterdam-Rijnmond'. De werkzaamheden van de programma organisatie GGD-GHOR in het kader van corona worden hieronder verder toegelicht.

Het jaar 2021 stond met name in het teken van vaccineren, testen en bron- en contactonderzoeken. In het eerste kwartaal zijn meerdere vaccinatielocaties geopend. Wat door de GGD werd ontvangen aan vaccins, werd tijdig geprikt. Tegelijk werd er getest in de teststraten. In de loop van het najaar is de capaciteit voor het testen afgeschaald en is o.a. aan de hand van data bepaald waar extra testcapaciteit nodig was. In Q4 van 2021 liep de testvraag door de toename aan besmettingen enorm op waardoor de testcapaciteit weer is opgeschaald. Sinds het begin van de corona organisatie zijn er 54 testlocaties opgezet in de regio, die bij elkaar 1.721.885 testen hebben afgenomen.

Op het hoogtepunt van de vaccinatiecampagne waren er 14 grootschalige vaccinatielocaties open in de regio. In Rotterdam zijn nog wijken waar de vaccinatiegraad achterblijft. Daarom is medio zomer de vaccinatiecampagne gericht op specifieke doelgroepen en fijnmazig vaccineren om alle inwoners zo goed mogelijk de kans te geven een vaccin te halen. Waarbij er nu geprikt kon worden zonder afspraak en er extra ingezet wordt op informatieverstrekking, voorlichting en communicatie. Samen met diverse partners is het gelukt om de vaccinatiegraad in bepaalde wijken te verhogen. De regionale vaccinatiegraad van 76% (van 1e en 2e prikken) loopt nog wel achter op het Nederlandse gemiddelde. In de regio zijn er sinds het begin van de corona organisatie 58 grootschalige en kleinere vaccinatielocaties opgezet, waar er 1.773.550 prikken zijn gezet (week 3, 2022).

Medio december 2021 kreeg de GGD de opdracht om versneld op te schalen voor de grootschalige boostercampagne. Dit heeft veel gevraagd van de organisatie, met name door de hoeveelheid mensen die moesten worden aangenomen en opgeleid. Uiteindelijk is de opschaling goed verlopen en liep de GGD RR in het begin van januari zelfs voor op de planning qua opschaling. Dit ook met dank aan de samenwerking met vele partners, zoals Defensie, ziekenhuizen, huisartsen, zorginstellingen en het CJG. En daarnaast de tijdelijke afschaling van de reguliere organisatie, zodat personeel van de SOA-poli en TBC ingezet kon worden voor het vaccineren. Tijdens de grootschalige boostercampagne is het fijnmazig vaccineren tijdelijk afgeschaald om capaciteit vrij te maken, dit wordt eind januari 2022 weer opgestart.

De meerkosten die de GGD maakt voor de bestrijding van COVID-19 worden door het ministerie VWS vergoed. Het programma corona staat in ieder geval gepland tot 1 juli 2022, afhankelijk van (landelijke) ontwikkelingen wordt deze datum aangepast. Vanaf het 3e kwartaal wordt gewerkt aan het afbouwen van de programma-organisatie en het laten landen van werkzaamheden in de reguliere GGD en GHOR-organisatie, dit wordt opgepakt door het Programma Transitie. De komende periode zal een transitie plaatsvinden naar een uitvoeringsorganisatie die gericht is op testen, traceren en vaccineren. Voor de andere onderdelen van de programma-organisatie wordt een plan uitgewerkt om deze te borgen in de afdeling Publieke Gezondheid van de reguliere gemeentelijke organisatie. In 2021 hebben we vooral geleerd dat het coronavirus ons kan blijven verrassen en de komende jaren waarschijnlijk nog onder ons zal zijn, hiervoor is een langetermijnstrategie voor de komende paar jaar nodig. Hier wordt regionaal en landelijk aan gewerkt.

Kinderen gezond, veilig en kansrijk op laten groeien tot zelfstandige, zelfredzame en participerende burgers

Hoe doen we dat? Rotterdammers werken in de eerste plaats zelf aan hun gezondheid. De gemeente stimuleert, ondersteunt en beschermt hen waar nodig. Voor de bevordering van de gezondheid en het veilig en kansrijk opgroeien van kinderen en jongeren voert CJG Rijnmond de wettelijke basistaak jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit. Vanwege de coronamaatregelen staan de afspraken over de uitvoering van deze basistaak JGZ onder druk. Deze basistaak richt zich op alle kinderen van 0 tot 18 jaar. Het bereik op de doelgroep 4-18 lag in 2020 door de coronamaatregelen ruim beneden het afgesproken minimum van 95%. En ook in 2021 zijn de lockdown en sluiting van de VO-schoollocaties belemmerend geweest voor het bereiken van de schoolgaande jeugd. CJG Rijnmond heeft in afstemming met de gemeente prioriteit gelegd bij de doelgroep 0-4 jaar en alle kinderen en hun gezinnen die door CJG worden aangemerkt als aandachtskinderen en risicokinderen (in deze uitsnede zit ook de doelgroep kwetsbare kinderen ikv de coronamaatregelen). Dit betekent dat de meeste consulten 0-4 jaar gewoon doorgaan en de consulten 4-18 plaatsvinden aan de hand van risicosignalen van ouders zelf, scholen en netwerkpartners. We hebben te maken gehad met sluiting van scholen op verschillende momenten. Ook nu de scholen weer open zijn en ook weer wordt ingezet op het bereik van de doelgroep 4-18 jaar via de aanwezigheid van de JGZ op scholen en de reguliere contactmomenten JGZ voor groep 2, groep 7 en VO2, zien we dat het soms nodig is voor het CJG om op een andere manier te werken. Niet op alle scholen is fysieke aanwezigheid mogelijk en niet alle scholen geven in deze situatie prioriteit aan het meewerken aan de vragenlijsten van de JGZ. CJG Rijnmond blijft wel voor alle scholen beschikbaar rondom zorgleerlingen in de vorm van overleg en afstemming of een extra contactmoment. In doelgroep schoolgaande kinderen zijn dus niet alle kinderen in beeld gebracht maar wel de meest kwetsbare.

Ook in 2021 lag de prioriteit bij de doelgroep 0-4 en de kwetsbare kinderen en gezinnen en is het bereik van de leeftijdsgroep 4-18 jaar niet gehaald. CJG Rijnmond werkt aan het in kaart brengen van mogelijkheden om ook de

doelgroep 4-18 jaar meer te kunnen bereiken binnen de bestaande omstandigheden en heeft de ambitie het bereik te verbeteren. Een nieuw contactmoment, een tweede contactmoment op het basisonderwijs op de leeftijd van 9 jaar in combinatie met een individueel vaccinatiemoment wordt uitgewerkt door het CJG.

CJG

Door de coronamaatregelen heeft het CJG sinds 2020 haar dienstverlening in aangepaste vorm moeten uitvoeren. De nadruk is hierbij komen te liggen op het zoveel mogelijk voldoen aan het Landelijk Professioneel Kader en de wettelijke taken en de doelgroep 0-4 jaar. Ook heeft het CJG zich ingezet voor de kwetsbare kinderen en gezinnen. De dienstverlening is noodgedwongen aangepast aan de omstandigheden en de coronamaatregelen bieden inzicht in voor welke activiteiten fysiek contact nodig is en welke activiteiten (ook) op een andere manier of op een ander moment aangeboden kunnen worden. Deze gewijzigde dienstverlening moet nog nader worden geëvalueerd en de ervaringen en resultaten van de evaluatie zullen meegenomen worden in de verdere ontwikkeling van de dienstverlening. Om het bereik JGZ ondanks corona te kunnen blijven realiseren zijn een aantal prestaties uit het aanvullende pakket opnieuw niet of beperkt worden uitgevoerd in 2021. De focus heeft in 2021 onverminderd gelegen op de contactmomenten en vaccinaties voor de doelgroep 0-4 jaar en de extra consulten voor alle kinderen en hun gezinnen die door CJG worden aangemerkt als aandachts- en risicokinderen én de kinderen en gezinnen waarover risicosignalen zijn van ouders, scholen en netwerkpartners. Voor 2022 heeft de gemeente aandacht gevraagd bij het CJG om de basis voor de doelgroep 0-18 jaar weer op orde te krijgen en zijn afspraken gemaakt aangaande het aanvullende pakket. Een specifiek aandachtspunt betreft het peuterconsult. Vanwege de coronamaatregelen zijn contactmomenten op 2- en 3-jarige leeftijd samengevoegd tot één peuterconsult rond de leeftijd van 2,5 jaar. Deze samenvoeging wordt niet als een succes gezien, omdat deze leeftijdsperiode belangrijk is voor onder andere toeleiding naar de voorschoolse educatie. De herinvoering van de twee contactmomenten op 2- en 3-jarige leeftijd heeft de aandacht van het CJG voor 2022.

Vaccinatiegraad voor kinderziektes

De vaccinatiedagen voor de vaccinaties vanaf 9 jaar zijn in 2020 vanwege corona afgezegd en werden in eerste instantie verplaatst naar het najaar. Door het voortduren van de corona maatregelen is ervoor gekozen individuele afspraken te maken om kinderen en jongeren te vaccineren, ook voor de MenACWY-vaccinatie voor 14-jarigen. In het jaar 2021 heeft CJG Rijnmond deze individuele afspraken in eerste instantie voortgezet. Eerste grootschalige vaccinatie momenten hebben intussen tweemaal plaatsgevonden in 2021 omdat dit weer haalbaar bleek en worden ook in 2022 weer grootschalig uitgezet. Uit de halfjaarrapportage in 2021 blijkt dat de vaccinatiegraad bij de jonge kinderen voor alle vaccinaties rond de 90% ligt. Voor de oudere kinderen lag de vaccinatiegraad rond de 80%, met als uitzondering HPV. Hoewel dit percentage gestegen is ten opzichte van eerdere jaren, heeft de HPV-vaccinatie met 44,9% het laagste bereik. Mogelijk kan dit verklaard worden door de extreem lage vaccinatiegraad bij meisjes met een migratieachtergrond, voornamelijk met een Marokkaanse achtergrond, zoals werd aangetoond in het G4 onderzoek naar de vaccinatiegraad in de grote steden. Als we de cijfers tussen de stad Rotterdam en Amsterdam vergelijken zien we eenzelfde hoogte van de vaccinatiegraad. Gemiddeld was de vaccinatiegraad in Rotterdam 83,6%, iets lager dan het jaar ervoor. Het CJG beoogt door middel van gerichte aandacht voor de doelgroepen die moeilijk worden bereikt, de vaccinatiegraad te verhogen. Zij doen dit door hun professionals verder te trainen, door te werken met een planbelbureau om mensen te herinneren aan hun afspraken en door

cultuur-sensitief te werken. Hiermee zetten zij zich niet alleen in voor niet-westerse gezinnen, maar ook voor gezinnen die op basis van hun geloofs- of levensovertuiging twijfels hebben over vaccineren.

Waarborgen van de kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen

Vanwege de coronamaatregelen is de reguliere kinderopvang gesloten geweest in de periode van 16 december 2020 tot 8 februari 2021. Voor BSO's gold een sluiting tot 19 april 2021 en in de laatste twee weken van 2021. In die periode was er alleen noodopvang voor kinderen van ouders met cruciale functies en kwetsbare kinderen. Als gevolg van de sluiting en vervolgens de (gedeeltelijke) heropening van de kinderopvang is het door de GGD Rotterdam-Rijnmond in onze opdracht uitgevoerde toezicht aangepast. In de periode dat de kinderopvang gesloten was, is het toezicht, net als tijdens de eerste lockdown, signaalgestuurd en volgens het 'vinger-aan-de-pols'-principe uitgevoerd, in overeenstemming met de landelijke richtlijnen van de GGD GHOR. Vanaf medio februari resp. tweede helft april 2021 heeft de GGD het reguliere toezicht aangepast hervat.

Om te kunnen voldoen aan de wettelijke eis om jaarlijks alle kinderopvanglocaties te inspecteren, heeft het Algemeen Bestuur van de GGD Rotterdam-Rijnmond besloten om vanaf 1 juli 2021 wel alle nog niet bezochte locaties te laten inspecteren, maar bij het bezoek in principe een beperkte set aan inspectie-items hanteren (dus minder tijd per locatie besteden). Uiteindelijk zijn alle locaties in 2021 door een toezichthouder bezocht.

De coronapandemie is ook van invloed op de beschikbaarheid van personeel in de kinderopvang. Met name in het laatste kwartaal van 2021 is sprake geweest van een nijpend personeelstekort dat mede het gevolg was van uitval van personeel als gevolg van ziekte en quarantainemaatregelen. Daardoor was het voor kinderopvangorganisaties niet altijd mogelijk om aan alle wettelijke kwaliteitseisen te voldoen. Bij het uitvoeren van het toezicht en het bepalen van het eventueel daaropvolgende handhavingstraject wordt met deze omstandigheden rekening gehouden.

In Rotterdam is in het najaar van 2021 een Denktank ingesteld waarin kinderopvangorganisaties met gemeente en GGD alledaagse en minder alledaagse oplossingen voor de personeelsproblematiek hebben verkend. Een deel van de mogelijke oplossingen van de Denktank, gericht op een tijdelijke versoepeling van wet- en regelgeving, sloot aan bij de landelijke 'coulanceregeling' die in november 2021 door het ministerie van SZW is afgekondigd voor de periode van een half jaar.

Wat hebben we bereikt?

Gezond010: het akkoord

Onze ambitie is dat Rotterdammers gezond en vitaal zijn, passend bij hun situatie en vermogen. Gezonde en vitale Rotterdammers kenmerken zich door dat ze actief en veerkrachtig zijn en ze maken gezonde keuzes. We zetten in op gezondheidswinst voor álle Rotterdammers en in het bijzonder daar waar het meeste gezondheidspotentieel ligt. We leggen hiermee een gezonde basis voor toekomstige generaties.

Toezicht Kinderopvang

Goede kinderopvang die voor de jongste inwoners van de stad een belangrijke basis is voor hun verdere ontwikkeling door toezicht op en handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen in Rotterdam.

Voorkomen en versterken

- Een positief opvoed- en opgroei-klimaat in de Rotterdamse wijken waardoor de voorwaarden aanwezig zijn om kinderen gezond, veilig en kansrijk op te laten groeien.
- Het monitoren van de gezondheid en ontwikkeling van kinderen.
- Voorkomen dat gewone alledaagse opgroei- en opvoedhobbels uitgroeien tot ernstige problemen (zie de verbinding met de taakvelden Wijkteams en Wmo-loketten en Samenkracht en burgerparticipatie).
- Het voorkomen van uitbraken van kinderziekten.

Uitvoeren wettelijke taak bestrijding infectieziekten inclusief bestrijding bijzonder resistente micro-organismen

Het bestrijden van infectieziekten bij kwetsbare mensen door verspreiding als gevolg van overplaatsingen tussen ziekenhuizen en zorginstellingen. Bij deze groep heeft de infectie relatief vaak ernstige complicaties tot gevolg. Daarnaast is de inzet gericht op het tegengaan van resistentie tegen antibiotica bij micro-organismen.

Preventie op de kaart

De urgentie om te investeren in gezondheid is groter dan ooit. COVID-19 heeft ons het belang duidelijk gemaakt van infectieziektepreventie (handhygiëne, afstand houden, ventileren, thuisblijven bij klachten) en van het halen van je vaccinaties. COVID-19 heeft ons er opnieuw op gewezen hoe belangrijk een gezonde leefstijl is voor een gezond leven. Ons doel is om preventie een stevige plek te geven in de hele stad. We gaan een goede infrastructuur voor preventie neerzetten. Hiervoor dient de samenwerking tussen het medische- en sociale domein verbeterd te worden, en dienen beschikbare (leefstijl)interventies geïmplementeerd te worden. We beginnen in 2022 in drie gebieden en breiden gefaseerd uit naar de overige delen van de stad.

GGD 3.0

We gaan voor een robuuste en slagvaardige GGD-organisatie voor Rotterdam en de regio Rijnmond, die ook in geval van crisis in staat is de publieke gezondheid te beschermen en te bevorderen. Door kennis- en datagedreven te werken kan de GGD gezondheidsrisico's signaleren, opvolgen, bestrijden en voorspellen. Waar nodig bestrijdt de GGD ziekten, maar de focus ligt op het voorkómen van ziekte door infectieziektepreventie en een gezonde leefstijl in een gezonde, toekomstbestendige leefomgeving.

Coronabestrijding

In 2022 zijn we ook nog bezig met de bestrijding van corona. Afhankelijk van landelijke ontwikkelingen wordt ingezet op het opsporen van het virus, het bestrijden van uitbraken, het beschermen van kwetsbare groepen, locaties en gebeurtenissen en zorgcontinuïteit. Ook het organiseren van regionale vaccinatie en/of booster

campagnes en het bereiken van doelgroepen middels fijnmazig vaccineren en informeren samen met diverse samenwerkingspartners, behoort hiertoe.

Voor het Programma Corona GGD-GHOR wordt afhankelijk van landelijke ontwikkelingen een lange termijnstrategie ontwikkeld. Afhankelijk van deze strategie wordt het Programma Corona afgebouwd en wordt een uitvoeringsorganisatie die gericht is op testen, traceren en vaccineren. Voor de andere onderdelen van de programma-organisatie wordt een plan uitgewerkt om deze zo veel mogelijk te borgen binnen de reguliere GGD- en GHOR-organisaties.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gezond010: het akkoord

De kern van onze inzet vanuit de gemeente is gevat in het Rotterdamse preventieakkoord:

- Het benutten van de kracht en energie van Rotterdammers en partners in de stad.
- We werken actief met hen samen binnen Gezond010: het akkoord voor gezondere Rotterdammers.
- We werken vanuit een wetenschappelijk fundament. We willen doen wat werkt en waar we dat nog niet weten, doen we onderzoek. We zoeken naar manieren om onze impact te meten.
- Waar nodig grijpen we in, bieden we ondersteuning of brengen een beweging op gang zoals rond het vraagstuk voedselomgeving.

Tegelijkertijd houden we als gemeente de basis op orde en voeren onze wettelijke publieke gezondheidstaken excellent uit. Zoals investeren in gezonde lucht, vaccinatiegraad op peil brengen/houden en infectieziekten bestrijden.

Toezicht Kinderopvang

Uitvoering van de gemeentelijke taken op grond van de wet Kinderopvang, namelijk:

- Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang;
- Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen;
- Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de toezichthouder, in casu de GGD Rotterdam-Rijnmond. De gemeente heeft de wettelijke plicht om jaarlijks 100% van de kinderdagverblijven, BSO's en gastouderbureaus te inspecteren, en minimaal 5% van de gastouders;
- Handhaven of actie ondernemen om geconstateerde tekortkomingen op te lossen.

Voorkomen en versterken

Met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) legt de gemeente een sterke basis. Het CJG heeft kinderen van 0-18 jaar in beeld om tijdig afwijkingen te signaleren. Het CJG onderzoekt, monitort, adviseert en vaccineert en voert hiermee haar wettelijke taak uit. De CJG-kerntaken begeleiden, adviseren en voorlichten, afstemmen van zorg, het aansluiten van de formele netwerken en beleidsadvisering, ondersteunen hierbij.

De JGZ uitgevoerd door het CJG is een belangrijke pijler voor het preventieve jeugdbeleid. De JGZ heeft alle kinderen in beeld, zodat afwijkingen in de normale ontwikkeling tijdig kunnen worden gesignaleerd. Afhankelijk van de ernst van het signaal (mede bepaald op basis van een taxatie van de eigen kracht van het kind en het gezin) ontvangen kinderen en hun ouders extra begeleiding en advies. Dit is een voorziening die door de professionals van het CJG in het wijknetwerk wordt geleverd, nabij en op maat. Wanneer er een ander type ondersteuning nodig is, of zorg, vindt daarover afstemming plaats in het netwerk en vindt - indien er sprake is van problematiek op verschillende leefdomeinen – een doorverwijzing plaats naar het wijkteam.

Naast de basisvoorziening JGZ (signalering en monitoring, informatie en voorlichting, begeleiding en advies) is CJG vanuit haar expertiserol met betrekking tot jeugdgezondheid en opvoeden en opgroeien het aanspreekpunt voor preventieve partners opvoeden en opgroeien in het wijknetwerk. Daarnaast heeft zij een belangrijke rol in het bevorderen van het pedagogisch klimaat in de wijk en het samen met de gemeente tot stand brengen van een sluitend en passend aanbod opvoedondersteuning in de gebieden. Hiervoor wordt de beleidsadviesfunctie van de JGZ en de specifiek voor Rotterdam ontwikkelde netwerkregiefunctie ingezet.

Het realiseren van een dekkingsgraad van 93,7% op de vaccinaties opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het RVP is sinds 2019 bij de gemeenten neergelegd. Het RVP wordt integraal uitgevoerd door de uitvoeringsorganisaties JGZ. CJG Rijnmond is de uitvoeringsorganisatie JGZ in de regio. De vaccinaties maken onderdeel uit van het kader verantwoorde zorg (het vroegere contactmomentenschema) en het bereik van de JGZ. Net als bij het basispakket JGZ wordt de uitvoering van het RVP gezamenlijk gefinancierd door de gemeenten die deel uitmaken van de Raad voor het Publiek Belang van het CJG (deze regio gelijk aan de GGD-regio minus Capelle a/d IJssel). Samen met het ministerie en RIVM worden door de gemeenten maatregelen ingezet om de vaccinatiegraad op peil te houden

Bestrijding bijzonder resistente micro-organismen (BRMO)

De regio Rotterdam Rijnmond draagt bij aan landelijk onderzoek naar resistente bacteriën in verpleeghuizen.

Rotterdam-Rijnmond vormt met de regio's Zuid-Holland Zuid en Zeeland een regionaal zorgnetwerk om aan de hand van 11 VWS doelstellingen te werken aan bestrijding van antibioticaresistentie. Er is van dit netwerk subsidie ontvangen om MUIZ door te ontwikkelen, en meer doelgroepen zoals gehandicaptenzorg en thuiszorg, aan te laten sluiten.

Er is belangstelling bij de een aantal andere GGD'en in Nederland om aan te sluiten op MUIZ. De GGD Rotterdam-Rijnmond ondersteunt dit, tegen betaling. Voordat andere regio's kunnen aansluiten wordt de governance van MUIZ hiervoor geschikt gemaakt.

Coronabestrijding

Het Programma Corona GGD-GHOR wordt langzaam afgebouwd en wordt een uitvoeringsorganisatie die gericht is op testen, traceren en vaccineren. Voor de andere onderdelen van de programma-organisatie wordt een plan uitgewerkt om deze zo veel mogelijk te borgen binnen de reguliere GGD en GHOR organisaties.

Inspectie kinderopvanglocaties / tijdig besluiten aanvragen register/ handhaving op rapporten met overtredingen	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%
	Realisatie	97%	100%	60%	100%*	
Aantal rapporten inspectie kinderopvanglocaties met overtredingen	Streefwaarde	45%	45%	40%	35%	30%
	Realisatie	27%	22%	42%		

Toelichting indicatoren

* Als gevolg van de coronasituatie hebben de inspecties in de tweede helft van 2021 op een aangepaste manier plaatsgevonden.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Volksgezondheid	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	13.314	165.863	177.625	11.762
Bijdragen rijk en medeoverheden	9.787	163.192	175.113	11.922
Overige opbrengsten derden	3.528	2.671	2.512	-160
Lasten exclusief reserves	46.252	198.710	209.839	11.129
Apparaatslasten	16.167	103.093	122.721	19.628
Inhuur	363	79.927	99.076	19.149
Overige apparaatslasten	581	502	653	151
Personeel	15.222	22.664	22.992	327
Intern resultaat	121	2.898	4.179	1.281
Intern resultaat	121	2.898	4.179	1.281
Programmalasten	29.964	92.719	82.939	-9.780
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	4.631	65.331	56.317	-9.014
Kapitaallasten	19	19	19	0
Overige programmalasten	0	0	9	9
Sociale uitkeringen	0	0	2	2
Subsidies en inkomensoverdrachten	25.315	27.369	26.592	-778

Saldo voor vpb en reserveringen	-32.938	-32.847	-32.214	633
Saldo voor reserveringen	-32.938	-32.847	-32.214	633
Reserves	0	1.565	1.565	0
Onttrekking reserves	0	1.565	1.565	0
Saldo	-32.938	-31.281	-30.649	633

X

Vergelijking begrotingssaldi Volksgezondheid	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 32.938
Eerste Herziening 2021	- 31.326
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 31.281
10-maandsrapportage 2021	- 31.281
Realisatie 2021	- 30.649

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)	0	-893	0	893
2. Publieke gezondheid	0	-928	0	928
3. Programma corona	11.762	12.950	0	-1.188
Totaal afwijkingen	11.762	11.129	0	633

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 633 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Centra voor Jeugd en Gezin (CJG)

De coronakosten van voorgaand jaar zijn volledig door het Rijk gecompenseerd. Hierdoor heeft een lagere afrekening plaatsgevonden voor het CJG over 2020. Het voordeel bedraagt € 893.

2. Publieke Gezondheid

Dienstverlening van de reguliere taken is het afgelopen jaar een paar keer afgeschaald ten behoeve van de bestrijding van de COVID-19 pandemie. De strikt noodzakelijke zorg heeft wel plaatsgevonden, hierdoor is een

voordeel ontstaan op de personeelslasten. Het voordeel is verder te verklaren door onderbesteding op materieel budget, waaronder minder vaccins voor Reizigerszorg, minder laboratoriumonderzoeken bij de soa poli en afgelaste activiteiten in verband met de uitbraak van corona. In totaal is er een voordeel van € 928.

3. Programma corona

De Programmaorganisatie Corona is in 2021 verantwoordelijk geweest voor de bestrijding van het COVID-19 virus. Waarbij de grootste kostenposten vooral zijn veroorzaakt door de vaccinatiecampagne het testen en het bron- en contactonderzoek. De kosten worden vergoed door het Rijk. Door onder andere een post niet te verrekenen BTW is een tekort ontstaan van € 1,2 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Gezond010: het akkoord](#)
- [Nalevingsstrategie kwaliteit kinderopvang 2021](#)

Omschrijving taakveld

De gemeente bewaakt en bevordert de gezondheid van haar bewoners en grijpt, indien nodig, in om de gezondheid te beschermen.

Rotterdamers werken in de eerste plaats zelf aan hun gezondheid. De gemeente stimuleert, ondersteunt en beschermt hen waar nodig. Dit doet de gemeente samen met tal van partners. Onder dit taakveld vallen de taken van de GGD op het gebied van gezondheidsbescherming, de jeugdgezondheidszorg van de Centra Jeugd en Gezin, en de gemeentelijke gezondheidspreventie.

Het taakveld omvat de taken waarvoor de gemeente verantwoordelijk is met betrekking tot de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van gezondheidsbescherming, de jeugdgezondheidszorg en de gezondheidsbevordering.

Wijkteams en Wmo-loketten

Pagina 90

Wijkteams en Wmo-loketten

Het informeren en adviseren over en het bieden van toegang tot passende en integrale zorg en ondersteuning.

Integrale aanpak wijkteams.

Voortgang 2021

Het bieden van toegang tot passende en integrale zorg en ondersteuning

Rotterdammers kunnen met hun vraag voor hulp en ondersteuning terecht bij de VraagWijzer, de stedelijke loketten (Centraal Onthaal Volwassenen en het Jongerenloket) of bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Daarnaast kunnen Rotterdammers terecht bij bijvoorbeeld de huisarts, welzijnsorganisatie en alle andere betrokkenen uit het wijknetwerk. Rotterdammers krijgen hier informatie en advies of worden doorgeleid naar verdere ondersteuning, hulp of zorg. Als daar aanleiding voor is krijgt de Rotterdammer bijvoorbeeld een doorverwijzing naar het wijkteam of wordt een indicatie afgegeven voor een specialistische (tweedelijns) aanbieder.

De VraagWijzer

De VraagWijzer is het gratis loket van de gemeente. Rotterdammers kunnen er terecht voor informatie, advies en ondersteuning op uiteenlopende onderwerpen. Contact met de VraagWijzer kan digitaal, telefonisch of persoonlijk aan de balie plaatsvinden. In de eerste helft van 2021 kwamen er 82.295 Wmo meldingen binnen. In verreweg de meeste gevallen wordt de Rotterdammer vriendelijk en adequaat geholpen. Het aantal ingediende klachten lag in de eerste helft van 2021 op 102, het aantal gegronde klachten was 6. De klanttevredenheid was 8,4 over eerste helft van 2021.

Onderwerpen waar we binnen de VraagWijzer aandacht voor hebben zijn het verbeteren van de servicenormen Wmo (melden, onderzoeken en afhandelen binnen 42 dagen met een ondersteuningsverslag) en de snelheid reactie en doorverwijzing vanuit de VraagWijzer.

Het wijkteam

De 43 wijkteams staan centraal in het Rotterdamse stelsel van zorg en ondersteuning. De wijkteams verlenen hulp bij opvoeden, financiën en schulden, huiselijk geweld, geestelijke gezondheidszorg en aan volwassenen, kinderen met een beperking en ouderen. Op de momenten dat er hulp nodig is die het wijkteam zelf niet kan bieden, onderzoekt het team samen met de bewoner of het gezin wat er aan de hand is, wat er moet gebeuren en naar welke specialistische hulp doorverwezen kan worden. De wijkteams bieden op die manier integraal en tijdig professionele ondersteuning aan Rotterdammers met (complexe) problemen in de wijk waar ze wonen en leven. De professionals van de wijkteams hebben als doel de mogelijkheden van Rotterdammers duurzaam te versterken, zodat zij weer zoveel mogelijk op eigen kracht kunnen leven in hun wijk.

Elke wijk in Rotterdam heeft een eigen wijkteam dat de wijk goed kent: de problemen, maar ook de plekken waar de mogelijke oplossingen te vinden zijn. Ze gaan samen met mensen aan de slag om de regie op het eigen leven (terug) te krijgen.

In de eerste helft van 2021 zijn er 5.247 Rotterdammers aangemeld voor hulp door het wijkteam bij problemen met bijvoorbeeld opvoeden, financiën en schulden, huiselijk geweld, geestelijke gezondheidszorg, omgaan met

een beperking of ouderdom. Er zijn in het eerste half jaar van 2021 66 klachten ingediend over de wijkteams, waarvan er 5 gegrond en 3 deels gegrond zijn verklaard.

Als gevolg van de coronacrisis hebben de wijkteams hun werkwijze moeten aanpassen. Een deel van de ondersteuning gebeurt telefonisch en op afstand. Inmiddels worden er ook weer huisbezoeken uitgevoerd, uiteraard binnen de geldende richtlijnen. Tegelijk houden de wijkteams hun cliënten goed in beeld en zijn er afspraken met bijvoorbeeld scholen over situaties waar men zich zorgen over maakt.

Tijdens de coronacrisis zien we de instroom in de wijkteams licht dalen en zijn de wijkteams langer betrokken bij Rotterdammers met problemen. Ook de hulp en ondersteuning aan jeugdigen duurt langer. Dit heeft ook te maken met de oplopende wachtlijsten in de jeugdzorg waardoor de wijkteams langer hulp moeten verlenen. In de loop van 2021 is extra budget ingezet om de wachttijden voor jeugdhulp te verkorten. In 2021 zetten de wijkteams extra personeel in om meer jeugdigen te kunnen helpen.

Ook wordt er sinds 2020 doorlopend extra personeel ingezet om meer Rotterdammers die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling te kunnen ondersteunen.

De wijkteams zijn volop betrokken bij het Hulpteam Toeslagen 010 om de Rotterdamse gedupeerden van de toeslagenaffaire te helpen. Alles is erop gericht om deze mensen zo snel mogelijk te helpen. Hier zetten we een aantal ervaren wijkteammedewerkers op in en om deze extra hulp te kunnen bieden wordt extra capaciteit aangetrokken.

Voor de prestatie-indicatoren voor dit taakveld wordt verwezen naar de Raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp, die elk half jaar aan de raad wordt aangeboden. Deze indicatoren hebben betrekking op servicenormen (doorlooptijden) en cliënttevredenheid van de Wmo-loketten en wijkteams.

Wat hebben we bereikt?

Het bieden van toegang tot passende en integrale zorg en ondersteuning

Rotterdammers kunnen met hun vragen terecht bij VraagWijzer, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de huisarts en alle andere betrokkenen uit het wijknetwerk. Als daar aanleiding voor is krijgt de Rotterdammer een doorverwijzing naar het wijkteam of wordt een indicatie afgegeven voor een Wmo-maatwerkvoorziening.

Naast deze 'loketten' zijn er ook stedelijke loketten, waar inwoners van Rotterdam en regio terecht kunnen indien sprake is van (dreigende) dakloosheid. Speciaal voor jongeren is er het Jongerenloket, waar zij terecht kunnen met vragen over school, werk en zorg. Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond biedt hulp en advies aan bewoners die slachtoffer zijn van huiselijk geweld of kindermishandeling.

Met de inzet van passende en integrale zorg willen we bereiken dat ook minder zelfredzame Rotterdammers zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, leven en werken in de stad.

We doen het samen

De integrale wijkteams vormen de ruggengraat van de zorg, welzijn en jeugdhulp in de wijk. Wijkteams leveren basishulp in nauwe samenwerking met gemeentelijke partners (zoals Werk en Inkomen, VraagWijzer, Stedelijke

zorg, KBR en Jongerenloket), alle zorgaanbieders en andere relevante partijen, zoals vrijwilligersorganisaties, Welzijn, Huizen van de Wijk, scholen, huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten. De wijkteams verwijzen zo nodig door naar voorzieningen van de tweede lijn, met inachtneming van de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2018.

Doorontwikkeling wijkteams

Daar waar Rotterdammers te maken krijgen met huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld is hun welzijn in het gedrang. We zetten er daarom op in om dit te voorkomen. Maar als het wel plaatsvindt, is het belangrijk dat dit zo snel mogelijk in beeld komt en er samen met alle betrokkenen gewerkt wordt aan een duurzaam veilige situatie. De wijkteams werken hierin nauw samen met Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bieden van toegang tot passende en integrale zorg en ondersteuning

De gemeente biedt tijdig de juiste en passende zorg en ondersteuning in één keer goed aan, ook als het gaat om doorverwijzing naar andere hulpverlening. Leidraad hierbij is een hoge cliënttevredenheid en korte wachttijden. We verbeteren de dienstverlening, inclusief de digitale toegang, van de VraagWijzer door aan te sluiten bij plekken in de wijk waar de Rotterdammers met hun vragen komen (zoals Huizen van de Wijk en de gemeentelijke servicecentra). De gemeente geeft bekendheid aan de cliëntondersteuning, zodat de Rotterdammers de cliëntondersteuning goed kunnen vinden en ze weten dat deze onafhankelijk is van de gemeentelijke organisatie.

De medewerkers van VraagWijzer en de stedelijke loketten verstrekken informatie en advies. Als een Rotterdammer kortdurende basishulp nodig heeft, leiden ze hem door naar het wijkteam. Bij behoefte aan langdurige ondersteuning geven ze indicaties af voor Wmo-maatwerkvoorzieningen. De toegang tot maatschappelijke opvang loopt via de stedelijke loketten.

Om meer grip te krijgen op de zorgkosten vergroot de gemeente het kostenbewustzijn van de wijkteammedewerkers en medewerkers van de Wmo-loketten. Medewerkers worden opgeleid op het gebied van rechtmatigheid en doelmatigheid PGB, herkenning LVB en het vergroten van de vakbekwaamheid rond het uitvragen van de hulpvraag. Met data-gedreven werken stuurt de gemeente op de duur en hoogte van de verstrekte indicaties.

We doen het samen

De wijkteams bieden tijdig de juiste en passende basishulp. In geval van doorverwijzing naar tweedelijns zorg zijn de wijkteams verantwoordelijk voor een goede casusregie.

De nieuwe Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp 2018 is de basis voor het beleid voor – en uitvoering van – een integrale aanpak van jeugd en volwassenen. In de wijkteams werken GGZ-specialisten samen met Wmo adviseurs aan een goed advies rond complexe problematiek.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Wijkteams en Wmo-loketten	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	2.211	6.738	7.209	471
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	4.523	4.986	463
Overige opbrengsten derden	2.211	2.214	2.223	9
Lasten exclusief reserves	115.081	111.892	111.554	-338
Apparaatslasten	58.607	55.217	53.735	-1.483
Inhuur	3.120	3.262	3.663	400
Overige apparaatslasten	1.789	1.212	1.352	141
Personeel	53.697	50.744	48.720	-2.024
Intern resultaat	-640	-17	593	610
Intern resultaat	-640	-17	593	610
Programmalasten	57.114	56.691	57.226	535
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	56.337	54.985	55.442	457
Kapitaallasten	777	777	777	0
Overige programmalasten	0	0	4	4
Sociale uitkeringen	0	0	74	74
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	929	929	0
Saldo voor vpb en reserveringen	-112.870	-105.154	-104.345	809
Saldo voor reserveringen	-112.870	-105.154	-104.345	809
Reserves	0	987	306	-681
Onttrekking reserves	0	987	306	-681
Saldo	-112.870	-104.167	-104.039	128

x

Vergelijking begrotingssaldi Wijkteams en Wmo-loketten	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 112.870
Eerste Herziening 2021	- 104.482

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Bedrijfsvoering Wijkteams en Wmo-loketten	0	1.481	-492	-1.973
2. Personeel Wijkteams en Wmo-loketten	850	-780	0	1.630
3. Diverse afwijkingen	-379	-1.039	-189	471
Totaal afwijkingen	471	-338	-681	128

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 128 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Bedrijfsvoering Wijkteams en Wmo-loketten

Door diverse oorzaken zijn er hogere lasten ten aanzien van de bedrijfsvoering van Wijkteams en Wmo-loketten. Zo is er meer gebeld naar 14010 en is er meer inzet van tolken geweest. Ook is er extra werk geweest bij de doorontwikkeling van de backoffice systemen. Daarnaast is de bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp lager onttrokken dan begroot. Per saldo een overschrijding van € 2,0 mln.

2. Personeel Wijkteams en Wmo-loketten

De grootste afwijkingen op het gebied van personele lasten zijn te zien bij de onderdelen Hulpteam Toeslagenaffaire en de loketten van Stedelijke zorg. Het Hulpteam Toeslagenaffaire is een nieuw team en het was moeilijk alle vacatures in te vullen. Bij de stedelijke loketten was het vanwege corona ingewikkeld om nieuwe medewerkers te werven en op te leiden. Per saldo een voordeel van € 1,6 mln.

3. Diverse afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleinere afwijkingen, die leiden tot een voordeel van € 0,5 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

Beleidskaders

- [Heel de Stad - Beleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdhulp 2021-2026](#)

Wet- en regelgeving

- [Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp Rotterdam 2018](#)
- [Wet maatschappelijke ondersteuning 2015](#)
- [Jeugdwet](#)
- [Wet publieke gezondheid](#)

Beleidsmonitor

- [Raadsmonitor Welzijn, Zorg en Jeugdhulp](#)
- [Integrale gezondheidsmonitor](#)
- [Wijkprofiel](#)
- [Verordening Maatschappelijke ondersteuning Rotterdam 2015](#)

Omschrijving taakveld

In dit taakveld verantwoordt het college de inzet van basishulp via wijkteams en de toegang tot de specialistische of langdurige ondersteuning.

Basishulp omvat kortdurende (3-12 maanden) begeleiding van Rotterdammers die problemen ondervinden bij:

- opgroeien en opvoeden
- financiën en schulden
- werk en dagbesteding
- wonen
- ouder worden
- leven met een beperking
- geestelijke gezondheid
- huiselijk geweld
- verslavingen

Wanneer er specialistische hulp of langdurige ondersteuning nodig is om de problemen op te lossen, regelt de gemeente toegang tot hulp en ondersteuning door een gespecialiseerde zorgaanbieder.

Voor de prestatie-indicatoren voor dit taakveld wordt verwezen naar de Raadsmonitor welzijn, zorg en jeugdhulp, die in ontwikkeling is. Deze indicatoren hebben betrekking op servicenormen (doorlooptijden) en cliënttevredenheid van de Wmo-loketten en wijkteams.

Werk en inkomen

Pagina 91

Werk en inkomen

Iedereen doet mee (naar vermogen).

Rotterdammers met een arbeidsbeperking (loonwaarde < 100% wettelijk minimum loon) biedt de gemeente passende ondersteuning en (werk)arrangementen.

Door het verstrekken van een uitkering biedt de gemeente bestaanszekerheid om Rotterdammers in staat te stellen hun focus te houden op hun arbeidsontwikkeling en – participatie.

TAAKVELD 1

Arbeidsparticipatie - Werk

Zoveel mogelijk Rotterdammers werken (naar vermogen) en verdienen zo hun eigen inkomen.

Arbidsontwikkeling: gericht op het versterken van de arbeidsmarktpositie werkzoekenden.

Het via (regionale) samenwerking en werkgeversdienstverlening versterken van de arbeidsmarkt.

TAAKVELD 2

Begeleide participatie

Specifieke arrangementen en passend werk bieden aan Rotterdammers met een arbeidsbeperking.

TAAKVELD 3

Inkomensregelingen - Inkomen

Elke Rotterdammer die daar recht op heeft ontvangt tijdig een (juiste) bijstandsuitkering.

Elke werkzoekende kan rekenen op passende en betrouwbare dienstverlening.

BBV-indicatoren

Beschrijving BBV-indicator	Eenheid	Bron		
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	Streefwaarde	N.v.t.	meerdere bronnen
		Realisatie	875,7 (2020)	
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Streefwaarde	N.v.t.	CBS Jeugd
		Realisatie	15% (2020)	
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de	Streefwaarde	N.v.t.	CBS

beroepsbevolking		Realisatie	63,3% (2020)	
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Streefwaarde	N.v.t.	CBS Jeugd
		Realisatie	3% (2020)	
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	Streefwaarde	N.v.t.	CBS
		Realisatie	814,6 (2021)	
Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	Streefwaarde	N.v.t.	CBS
		Realisatie	144,6 (2020)	
Meer informatie over de BBV-indicatoren is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl .				

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Werk en inkomen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	628.340	658.154	658.068	-86
Bijdragen rijk en medeoverheden	616.679	650.153	649.653	-499
Financieringsbaten	0	0	3	3
Overige opbrengsten derden	11.661	8.002	8.441	439
Overige baten	0	0	-29	-29
Lasten exclusief reserves	811.474	826.955	802.301	-24.654
Apparaatslasten	121.809	134.897	130.483	-4.415
Inhuur	19.396	23.755	20.307	-3.448
Overige apparaatslasten	3.821	4.209	3.206	-1.002
Personeel	98.592	106.934	106.970	36
Intern resultaat	-4.612	-4.153	-600	3.553
Intern resultaat	-4.612	-4.153	-600	3.553
Programmalasten	694.277	696.211	672.418	-23.793
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	35.021	33.723	29.126	-4.597
Kapitaallasten	1.747	2.775	2.378	-397
Overige programmalasten	324	5.502	-1.017	-6.519
Salariskosten WSW en WIW	59.786	49.122	49.383	261

Sociale uitkeringen	592.109	596.873	584.413	-12.460
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.290	8.216	8.135	-81
Saldo voor vpb en reserveringen	-183.135	-168.801	-144.233	24.568
Saldo voor reserveringen	-183.135	-168.801	-144.233	24.568
Reserves	129	7.108	1.714	-5.394
Onttrekking reserves	129	11.641	5.951	-5.690
Toevoeging reserves	0	4.533	4.533	0
Vrijval reserves	0	0	296	296
Saldo	-183.006	-161.693	-142.519	19.174

×

Vergelijking begrotingssaldi Werk en inkomen	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 183.006
Eerste Herziening 2021	- 188.693
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 174.689
10-maandsrapportage 2021	- 161.693
Realisatie 2021	- 142.519

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen programma	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden		- 7.900		7.900
2. Tozo / TONK	- 4.400	- 8.300	- 1.700	2.200
3. Bijstandsuitkeringen	300	- 1.400		1.700
4. Uitvoering en implementatie Breed Offensief		- 1.200		1.200
5. Hallo Werk	400	- 2.000		2.400
6. Onderbesteding arbeidskosten voor begeleidingstrajecten werkzoekenden		- 1.498	- 2.811	- 1.313
7. Kapitaallasten		- 397		397
8. Toeslagenaffaire kinderopvang	657	- 128		785
9. Minder omzetverlies Rotterdam Inclusief	437	- 541		978

10. Overige afwijkingen	2.520	- 1.290	- 883	2.927
Totaal afwijkingen	- 86	- 24.654	- 5.394	19.174

Het saldo van dit programma bedraagt € 19,2 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden

De gemeente heeft door de jaren heen een voorziening getroffen om het risico van het niet volledig innen van vorderingen op bijstandsgerechtigden op te vangen. Bij de jaarrekening is opnieuw de omvang van de benodigde voorziening bepaald. Ten opzichte van de begroting leidt dit tot een vrijval van de voorziening van € 7,9 mln. Dit voordelige resultaat ontstaat doordat het risicoprofiel voor zowel Tozo-vorderingen (op basis van terugbetaalgedrag) als voor BBZ-bedrijfskapitaal is aangepast. Daarnaast zijn er vorderingen kwijtgescholden in het kader van de kinderopvang toeslagenaffaire. Een deel van deze vorderingen waren opgenomen in de voorziening, waardoor dit nu in het resultaat vrij kan vallen.

2. Tozo / TONK

Op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is sprake van een voordelig saldo ter hoogte van € 2,2 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat er op de uitkeringsbaten en – lasten sprake is van een voordeel van € 2,4 mln. In de jaarrekening 2020 heeft een definitieve afrekening plaatsgevonden met het Rijk voor de Tozo voorschotten die in dat jaar zijn verstrekt. Alles wat daarna wordt teruggevorderd hoeft niet te worden verrekend met het Rijk. In 2021 bedroeg dat € 2,4 mln. Tegelijkertijd is op de uitvoeringsbaten sprake van een nadelig saldo van € 200.

Doordat gedurende het jaar duidelijk is geworden dat het zwaartepunt van de werkzaamheden (met name voor terugvordering & verhaal) meer in 2022 komt te liggen dan eerder was ingeschat, is er in 2021 € 1,7 mln minder onttrokken uit de bestemmingsreserve Tozo. Daarnaast zijn de baten € 1,5 mln hoger dan was ingeschat bij de laatste bestuursrapportage. Vanwege het feit dat de Tozo werkzaamheden doorlopen naar volgende jaren is een voorstel voor resultaatbestemming ingediend voor de reserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling ter hoogte van € 3,3 mln.

3. Bijstandsuitkeringen

De totale uitgaven aan uitkeringen en loonkostensubsidies bedroegen in 2021 € 542 mln. Het aantal bijstandsuitkeringen is vorig jaar minder hard gestegen dan geraamd. Ten opzichte van de definitieve begroting vielen ook de gemiddelde 'prijs' per uitkering en de uitgaven aan loonkostensubsidies lager uit waardoor er in de jaarrekening een positief resultaat ontstaat.

4. Uitvoering en implementatie Breed Offensief

Met de septembercirculaire heeft de gemeente Rotterdam een bedrag van € 1,2 mln ontvangen van het Rijk voor de implementatie en uitvoering van het wetsontwerp Breed Offensief. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. In 2021 is begonnen met de voorbereiding, waarna in 2022 uitvoering gegeven zal worden aan de plannen. Om de gelden beschikbaar te krijgen in 2022 zal, een bestemmingsvoorstel worden ingediend.

5. Hallo Werk

De kosten voor de gemeente Rotterdam aan het landelijke programma Hallo Werk is € 2 mln lager uitgevallen. De toetreding van de gemeente Amsterdam tot het programma en vertragingen in de aanbestedingen hebben geleid tot een onderbesteding van het budget. Daarnaast is een hogere bijdrage van € 400 ontvangen van de deelnemende clustergemeenten en de gemeente Amsterdam.

6. Onderbesteding arbeidskosten voor begeleidingstrajecten werkzoekenden

Voor 2021 heeft het kabinet extra gelden beschikbaar gesteld om de re-integratie van bijstandsgerechtigden op peil te houden en waar nodig te intensiveren. Ook is er subsidie ontvangen van het Europees Sociaal Fonds voor het herstel van de coronapandemie. Het gevolg daarvan is dat eerder begrote onttrekkingen niet meer nodig zijn. Met de extra middelen is de caseload van de werkconsulenten verlaagd. Hierdoor is meer aandacht voor de werkzoekenden mogelijk. Deze extra gelden zijn echter niet volledig besteed. Het proces van werving en selectie heeft meer tijd in beslag genomen, omdat gebleken is dat het lastiger is om geschikt personeel op de arbeidsmarkt te vinden. De lasten zijn hierdoor lager uitgevallen. Doordat ook de bijbehorende onttrekkingen lager zijn, blijven deze extra middelen beschikbaar voor de komende jaren.

7. Kapitaallasten

Door een foutieve berekening is € 397 minder afgeschreven op de kapitaallasten. Bij de tweede bestuursrapportage 2021 heeft een actualisatie op de kapitaallasten plaatsgevonden. Deze actualisatie heeft geen rekening gehouden met de versnelde afschrijving van Edison waardoor de afschrijvingen aan het einde van het jaar lager uitvielen.

8. Toeslagenaffaire kinderopvang

De gemeente Rotterdam voert werkzaamheden uit voor de afwikkeling van de kinderopvang- toeslagenaffaire. Vanuit het Rijk worden zowel de uitvoeringskosten als de kosten voor de kwijtschelding van de schulden gecompenseerd. De afwijking van € 785 wordt verklaard door onderbesteding van de uitvoeringskosten. De uitvoering van het programma is met de huidige formatie gerealiseerd.

9. Minder omzetverlies Rotterdam Inclusief

De verwachting dat in 2021 minimaal dezelfde omzet behaald moest kunnen worden als 2020 is waargemaakt. Met een totale omzet van € 17,1 mln is het omzetverlies uiteindelijk € 978 lager uitgekomen dan verwacht.

10. Overige afwijkingen

Op overige budgetten zijn afwijkingen zowel in de baten, de lasten als reserves, per saldo een voordeel van € 2,9 mln. Dit saldo is nader te verklaren door de niet begrote baten vanuit het UWV zoals bijdrage in de personele lasten (zwangerschapsverlof). Diverse kleine afwijkingen op het lastenbudget en lagere onttrekkingen van de reserves als gevolg van onderbestedingen op programmagelden.

Omschrijving programma

Een van de ambities uit het coalitieakkoord 'Nieuwe energie voor Rotterdam' is om het aantal Rotterdammers met een bijstandsuitkering te laten dalen van 37.700 (begin 2018) naar 30.000 aan het einde van deze collegeperiode. We willen niet alleen dat meer Rotterdammers een baan vinden, maar ook dat die baan een duurzame baan is. Meedoen in onze samenleving is veelal gericht op werk. Het hebben van werk is in de ogen van de gemeente Rotterdam niet alleen belangrijk voor iemands inkomen, maar het hebben van werk heeft ook een grote maatschappelijke waarde. Het levert een bijdrage aan de ontwikkeling en ontplooiing van Rotterdammers, het onderhouden van sociale contacten en het toenemen van eigenwaarde, gezondheid en zelfstandigheid.

Mensen die via werk vooruit willen komen in hun leven, maar daar net even wat meer hulp bij nodig hebben, ondersteunt de gemeente met arbeidsontwikkeling en re-integratie. Tegelijkertijd stimuleren we hen om zoveel als mogelijk zelfstandig stappen te zetten. De rol van de gemeente verandert van een controlerende naar een participerende rol, met meer aandacht voor de mens achter de werkzoekende. Iedere Rotterdammer heeft recht op eerlijk en vriendelijk contact. We zetten daarom vol in op het verbeteren van de bejegening en dienstverlening aan Rotterdammers. Dit vraagt ook iets van onze organisatie. Het hebben van een uitkering is niet vrijblijvend: wie een uitkering ontvangt, doet naar vermogen mee. Als betaald werk (nog) niet mogelijk is, vragen we de uitkeringsgerechtigde om een maatschappelijke inspanning te leveren door middel van mantelzorg of vrijwilligerswerk (Prestatie010).

De afgelopen jaren zijn de beschikbare middelen voor re-integratie fors verminderd, los van de incidentele steunpakketten van het Rijk om werkzoekenden na versoepeling van coronamaatregelen zo snel mogelijk weer inzetbaar te krijgen op de arbeidsmarkt. Dit betekent dat we keuzes moeten maken. De uitvoering van de Participatiewet is een onderdeel van de ontwikkelingen binnen het bredere sociale domein.

Inkomenszekerheid als basis

Het wegvallen van inkomen of het zetten van de eerste stappen naar werk (parttime werk) leidt bij mensen met een bijstandsuitkering al snel tot nieuwe of een toename van onzekerheden en problemen op andere leefgebieden. Door schulden wordt ook de arbeidsmarktpositie van werkzoekenden verder verzwakt. Inkomenszekerheid dient daarom als basis waarop verder gebouwd kan worden. Gedurende deze collegeperiode is om die reden focus op het verbeteren van inkomenszekerheid bij werkzoekenden. Door het bieden van de noodzakelijke zekerheid en rust, ontstaat ruimte om gerichte stappen te zetten richting mens- en arbeidsontwikkeling, waarbij werkzoekenden zoveel mogelijk zelf de regie kunnen pakken, zonder zorgen over de stabiliteit van het inkomen.

Inkomensonzekerheid kan simpelweg te maken hebben met het hebben van te weinig bestaansmiddelen. De bijstandsuitkering voorziet in een tijdelijk vangnet. Maar hiermee eindigt de onzekerheid voor te veel Rotterdammers nog niet. Onvoorspelbare inkomsten en complexiteit van regels en processen kunnen ook leiden tot inkomensonzekerheid. Onzekerheid leidt tot (meer) stress, in combinatie met een doelgroep die vaak toch al moeite heeft om overzicht te houden. Daarom is er in het kader van inkomenszekerheid ook aandacht voor overzicht en rust op het gebied van financiën.

Passende en excellente dienstverlening

De komende jaren willen we de dienstverlening aan de Rotterdammer verder verbeteren. Meer dan ooit staat de Rotterdammer centraal. Dit heeft gevolgen voor de structuur van de dienstverlening, maar ook voor de bejegening richting werkzoekenden.

We zien dat in de afgelopen jaren onze dienstverlening steeds specifiek en doelgerichter is geworden met specialisten voor verschillende typen dienstverlening en verschillende doelgroepen. Hierdoor is de dienstverlening en vooral de manier waarop de Rotterdammer deze ervaart versnipperd geraakt. In de loop van de tijd kan een Rotterdammer in de bijstand zo maar contact hebben met tien professionals die elk vanuit hun eigen opdracht werken aan de re-integratie van de werkzoekende. Ze kunnen goed aan de slag gaan, maar ook vanuit hun eigen opdracht verschillende boodschappen afgeven. Het komt soms voor dat meer dan één keer dezelfde informatie aan een Rotterdammer wordt gevraagd. Om dit te verbeteren gaan we de begeleiding van werkzoekenden richting werk van begin tot einde doorlopend organiseren, door het werken met één vaste contactpersoon en een maximum aantal overdrachtsmomenten.

Een passende bejegening is essentieel in de dienstverlening die we de Rotterdammer willen bieden. Van regel- en systeem-gestuurd werken gaat de gemeente deze collegeperiode naar doel- en mensgestuurd werken. Dit betekent dat de gemeente Rotterdam in haar communicatie een nette, vriendelijke en respectvolle toon aanslaat. Hierbij krijgen professionals in de uitvoering de ruimte om degene aan de andere kant van de tafel te leren kennen, te zien welke problematiek er heerst, te achterhalen wat iemand kan en wil en wat ervoor nodig is om dit te realiseren.

Integrale aanpak

De aanpak van de gemeente richting werk, moet integraal worden vormgegeven om zo goed mogelijk aan te

sluiten bij de wensen en behoeften van de Rotterdammers. We weten dat van de Rotterdammers in de bijstand bij ruim 5.500 mensen sprake is van vastgestelde psychische belemmeringen en bij ruim 6.700 mensen van fysieke belemmeringen. Dit kan niet los worden gezien van een inkomensvraag. En hoewel een groot deel van de mensen in de bijstand voldoet aan de wettelijke eisen van de taaleis, is daarmee niet gezegd dat deze groep het Nederlands ook voldoende beheerst. Ook heeft ca. 40 % van de Rotterdammers in de bijstand met problematische schulden te maken, en maken duizenden Rotterdammers in de bijstand gebruik van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) of is jeugdhulp actief binnen het gezin. Als dienstverlening wordt geboden op deze terreinen, moet die integraal en laagdrempelig worden vormgegeven om de aanpak re-integratie naar werk te versterken, en vice versa.

Arbeidsparticipatie - Werk

Pagina 92

Arbeidsparticipatie - Werk

Zoveel mogelijk Rotterdammers werken (geheel of gedeeltelijk) en verdienen zo hun eigen inkomen.

Arbeidsontwikkeling: gericht op het versterken van de arbeidsmarktpositie werkzoekenden.

Het via (regionale) samenwerking en werkgeversdienstverlening versterken van de arbeidsmarkt.

Voortgang 2021

De coronacrisis raakt de grote steden verhoudingsgewijs hard. In de grote steden wonen relatief meer mensen met een flexibel contract, zij zijn daarmee meer kwetsbaar en bij hen komen de gevolgen van economische neergang harder aan. Hiermee zijn ze kwetsbaarder en komen de gevolgen van economische neergang harder aan. In Rotterdam zijn er ten opzichte van de G4 bovendien relatief veel laagopgeleide mensen, wat de kwetsbaarheid van onze stad nog eens vergroot. Eind 2020 kwamen we uit op 36.203 Rotterdammers in de bijstand. Na een stijging van dit aantal begin dit jaar (in april stond de teller op 36.699), is het aantal weer gedaald. De eindwaarde 2021 komt uit op 34.624.

De coronacrisis toont het belang aan van om-, her- en bijscholing leven lang ontwikkelen. Scholing houdt mensen namelijk duurzaam inzetbaar. Rotterdammers die op zoek zijn naar werk kunnen een scholingsvoucher van maximaal 2.500 euro aanvragen. In 2021 zijn er 187 scholingsvouchers toegekend.

Voor het uitbreken van de coronacrisis koos de gemeente Rotterdam ervoor om de dienstverlening (nog) meer aan te laten sluiten bij het werken in de wijk. Door alle beperkende coronamaatregelen is het gewenste contact met Rotterdammers onder druk komen te staan. Toch is er samen met anderen en waar dat kon geprobeerd in wijken aanwezig te zijn en maatwerk dienstverlening te bieden. In het begin van de crisis is dit gedaan door samen met anderen activiteiten te organiseren, aandacht te geven aan bewoners en het bieden van een luisterend oor. Bewoners van meerdere wijken in de stad (vooral op Zuid) zijn geïnformeerd over de diverse soorten hulp die beschikbaar was en hoe bewoners daar gebruik van zouden kunnen maken.

Er startte, ondanks de coronamaatregelen, Leerpraktijkcentra die als samenwerkingsverband laagdrempelige activiteiten en trainingen bieden aan mensen in de bijstand, gericht op (weer) actief zijn en ontwikkeling (naar werk). Ondanks de beperkingen wordt zo steeds geprobeerd om vanuit het werken in de wijk extra oog te houden voor (de kwetsbare) Rotterdammer in deze bijzondere tijd.

Wat hebben we bereikt?

1.1 Minder Rotterdammers in de bijstand (zoveel mogelijk uitstroom naar betaald werk)

De gemeente Rotterdam wil dat zoveel mogelijk Rotterdammers die nu nog bijstand ontvangen profiteren van de groeiende en nieuwe werkgelegenheid. De gemeente zet mensen en middelen in ten bate van werk en arbeidsontwikkeling om de zelfredzaamheid van burgers te bevorderen en daarmee de afhankelijkheid van uitkeringen zo veel mogelijk te beperken. De gemeente Rotterdam wilde dit voor elkaar krijgen door het beperken van de instroom, het vergroten van de uitstroom en het stimuleren van de doorstroom. Jongeren, zzp'ers en flexwerkers zijn tijdens de coronacrisis het hardst geraakt, en verloren als eerste hun baan en inkomen. Mede dankzij de steunmaatregelen van het Rijk, deden uiteindelijk minder mensen dan verwacht een beroep op de bijstand. Het (tijdelijk) afschalen van de beperkende coronamaatregelen toonde de veerkracht van de economie en de arbeidsmarkt: de grote vraag naar personeel die ontstond, biedt kansen voor Rotterdammers. Met het herstel van de economie, treedt een daling op in het aantal bijstandsgerechtigden. Eind 2021 kwamen we uit op 34.624 Rotterdammers in de bijstand. Hoewel de doelstelling van 30.000 voor deze collegeperiode niet meer haalbaar is, willen we aan het eind van deze collegeperiode nog steeds substantieel minder mensen in de bijstand hebben dan bij de start van deze collegeperiode (37.667).

1.2 Deeltijd werken als opstap naar volledige uitstroom uit de bijstand

Werkzoekenden krijgen steeds vaker tijdelijke arbeidscontracten en deeltijdwerk aangeboden. Dit kan een opstap zijn naar werk met een inkomen boven bijstandsniveau. Het is belangrijk dat de drempel voor het aanvaarden van dit soort werk zo laag mogelijk is. Dit kan onder meer door te zorgen dat het aanvaarden van tijdelijk en parttime werken loont. Werkzoekenden mogen de eerste zes maanden een deel van hun inkomen uit arbeid houden, waardoor werkzoekenden er altijd op vooruit gaan als zij deeltijdwerk accepteren.

1.3 Minder werkloosheid op Zuid

Eind 2018 sloten gemeente Rotterdam en het Rijk de Regiodeal Rotterdam Zuid. Dit betekent dat in de jaren 2019 tot en met 2022 via het Nationaal Programma Rotterdam Zuid 260 miljoen euro extra geïnvesteerd wordt, met name in Wonen, School en Werk op Zuid. Voor de inzet op de pijler Werk is 48 miljoen euro gereserveerd. Hieraan is de ambitieuze doelstelling gekoppeld om een trendbreuk in de bijstandsontwikkeling op Zuid tot stand te brengen, van disproportioneel (ongeveer 40,2% van de totale bijstandspopulatie) naar evenredig ten opzichte van de rest van Rotterdam in 2031 (31%), met als tussenwaarde 37,4% eind 2022. Eind 2021 stond het percentage op 40,4% (13.973 in het totale bestand van 34.624).

2.1 Wegnemen van belemmeringen

Wanneer werkzoekenden (nog) niet in staat zijn om zelf werk te vinden, of nog niet kunnen voldoen aan de (vacature)eisen van werkgevers, ondersteunt de gemeente - binnen de mogelijkheden op de arbeidsmarkt - bij re-integratie naar werk. Die ondersteuning richtte zich op het duurzaam ontwikkelen van kennis, vaardigheden en opleiding die nodig zijn om werk te vinden en te houden.

2.2 Speciale inzet kwetsbare doelgroepen

Onder de Participatiewet vallen verschillende doelgroepen (zoals bijvoorbeeld statushouders), die elk hun eigen aanpak, begeleiding en perspectief hebben. Daarom wordt er binnen de aanpak van de gemeente gedifferentieerd en kunnen verschillende instrumenten worden ingezet, zoals bijvoorbeeld loonkostensubsidies.

2.3 Arbeidsontwikkeling gericht op de vraag vanuit de markt

We wilden dat zoveel mogelijk werkzoekenden toegang hebben tot betaald werk op de (bij voorkeur reguliere) arbeidsmarkt. De vraag naar werk wordt bepaald door de stand van de economie, werkgevers, ondernemers en opdrachtgevers. Het WerkgeversServicepunt Rijnmond (WSPR) maakt afspraken met werkgevers en intermediairs over het ontsluiten van geschikte banen voor werkzoekenden. Het WSPR is een samenwerking tussen de gemeente Rotterdam, het UWV en 15 regiogemeenten.

3.1 Goede regionale samenwerking (onderwijs, overheid en werkgevers) ondersteunend aan een beter functionerende arbeidsmarkt

Om de forse uitdaging aan te gaan om te komen tot een daling van het bijstandsbestand is er meer en meer een gewijzigde inzet nodig van de gemeente. Maar ook inzet en commitment van partijen uit de stad. In het arbeidsmarktbeleid is ingezet op samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs, UWV en gemeenten, om zo vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zoveel als mogelijk op elkaar te laten aansluiten.

3.2 Verhogen participatiegraad van mensen uit het doelgroepregister

In Rotterdam wonen relatief veel inwoners met een kwetsbare arbeidsmarktpositie. Een deel van hen profiteert niet van de aantrekkende economie en groeiende werkgelegenheid. Vaak is een arbeidsbeperking hiervan een

oorzaak en het niet of minder kunnen voldoen aan de eisen die werkgevers stellen op de reguliere arbeidsmarkt. Rotterdam wil ook deze mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt passend werk en begeleiding kunnen bieden, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Als zij daarvoor kiezen, stimuleren we deze mensen te leren en zich te ontwikkelen en hen daarvoor de nodige begeleiding en ondersteuning bieden. Zie hiervoor ook het taakveld 'Begeleide participatie'.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1a Preventie van instroom vóór en tijdens aanvraagfase

Rotterdammers die (tijdelijk) niet kunnen voorzien in hun levensonderhoud kunnen voor ondersteuning terecht bij de gemeente. Om te voorkomen dat werkzoekenden vanuit de WW instromen in de bijstand, is WW@Work opgezet. Hierin worden Rotterdammers die aan het einde van hun WW-periode zitten, preventief benaderd en ondersteund vanuit de gemeente in hun zoektocht naar werk. Het team WW@Work had in 2021 een instroom van 735, en bemiddelde hiervan 367 werkzoekenden naar een baan. Daarnaast helpen we Rotterdammers die een aanvraag doen voor een uitkering via Buro Werk aan een nieuwe baan. Buro Werk treedt preventief op en zorgt ervoor dat de Rotterdammer gelijk bij de uitkeringsaanvraag bemiddeld kan worden naar een baan. Dit met het doel om mogelijke instroom in de uitkering te voorkomen. In 2021 had Buro Werk een instroom van 1.344 en zijn er 489 Rotterdammers ondersteund naar een baan.

1.1b Matchen, begeleiden naar werk

Met het mobiliteitscentrum Rijnmond Werkt Door zijn werkgevers, die tijdelijk geen werk hebben voor hun werknemers en werkgevers die juist dringend behoefte hebben aan medewerkers, aan elkaar verbonden. Rijnmond Werkt Door biedt een netwerk waarin proactief wordt meegezocht en geadviseerd in het bieden van oplossingen in over- en ondercapaciteit van personeel. Sinds de start van RWD zijn er via 39 werkgeversverbindingen 205 medewerkers aan het werk gehouden. Door corona lag voorheen de vraag op de arbeidsmarkt vooral bij het (tijdelijk) herplaatsen van medewerkers. Met de heropening van de horeca in mei 2021 is dit echter omgedraaid: er is door corona geen sprake van een acute overcapaciteit geweest. Er is daarom gekozen om werkgevers bij te staan waarbij een mogelijke overcapaciteit kan ontstaan. Dit is gedaan door bijvoorbeeld medewerkers bij te scholen om inzetbaar te blijven binnen de organisatie waar zij al werkzaam zijn. Nu de maatregelen worden aangescherpt, zien wij echter weer een lichte stijging van de overcapaciteit bij werkgevers. Dit betreft vooralsnog slechts de horecaondernemers.

Rotterdamse werkzoekenden kunnen zich met een scholingsvoucher laten om, her- of bijscholen naar werk in kansrijke sectoren. Voor bijvoorbeeld een baan in de bouw, zorg, ICT, logistiek of techniek. Rotterdammers die op zoek zijn naar werk kunnen een scholingsvoucher van maximaal 2.500 euro aanvragen. Het bedrag kan worden besteed aan om-, her- of bijscholing. De gemeente en het Leerwerkloket Rijnmond adviseren werkzoekenden bij het vinden van een geschikte opleiding of training. In september 2020 werden de eerste scholingsvouchers uitgereikt. In totaal zijn er inmiddels 1.633 aanvragen ingediend om gebruik te mogen maken van een voucher, waarvan 1.033 aanvragen in 2021. Op basis van deze aanvragen zijn er in totaal 657 scholingsadviezen

uitgebracht (397 in 2021) en zijn er 187 scholingsvouchers toegekend. Inmiddels is de doelgroep verbreed met de werkenden en is er begin 2022 een grote communicatiecampagne over de scholingsvouchers gestart, waarmee het aantal deelnemers naar verwachting in 2022 verder zal groeien.

1.2 Begeleiden naar deeltijdwerk

Op de huidige flexibele arbeidsmarkt krijgen werkzoekenden steeds vaker tijdelijke arbeidscontracten en deeltijdwerk aangeboden. Dit kan een goede opstap zijn naar werk met een inkomen boven bijstandsniveau. Het is belangrijk dat de drempel voor het aanvaarden van dit soort werk zo laag mogelijk is. Dit kan door te zorgen dat het aanvaarden van tijdelijk en parttime werken loont, maar ook door werkzoekenden goede dienstverlening te bieden over hoe hun inkomen verandert bij het aanvaarden van deeltijdwerk. Werkzoekenden mogen de eerste zes maanden een deel van hun inkomen uit arbeid houden, waardoor werkzoekenden er altijd op vooruit gaan als zij deeltijdwerk accepteren. In het taakveld 'Inkomensregelingen' rapporteren we over het percentage tijdige verrekening parttime inkomsten.

In april is de pilot Werkpremie gestart. Doel van deze premie is om werkzoekenden te stimuleren om deeltijdwerk te accepteren. De Werkpremie levert maandelijks 12,5% netto extra inkomen op. Onzekerheid over het totale inkomen is voor werkzoekenden één van de redenen om niet in deeltijd te (gaan) werken. Met de Werkpremie hopen we deze belemmering weg te nemen. Alle werkzoekenden die in de periode april tot en met 30 september 2021 in deeltijd werkten kwamen mogelijk in aanmerking voor de Werkpremie. Eind oktober 2021 zijn er voor het eerst de werkpremies uitbetaald.

1.3 Aanpak werk op Zuid

De ambitie is om een trendbreuk in de bijstandsontwikkeling op Zuid tot stand te brengen. Van disproportioneel (circa 40,2% van de totale bijstandspopulatie) naar evenredig ten opzichte van de rest van Rotterdam in 2031 (31%), met als tussenwaarde 37,4% eind 2022. Hiervoor is het programma Samen voor Zuid ontwikkeld. Rode draad in dit programma is aandacht voor de situatie van de werkzoekende en het bieden van maatwerk. Met extra financiële middelen worden onder andere extra werkconsulenten aangetrokken, zodat aan werkzoekenden meer en structureler aandacht gegeven kan worden. Ook zijn faciliteiten voorhanden die nodig zijn om mensen in staat te stellen aan het werk te gaan, of het nu gaat om jobcoaching, kinderopvang of het leren van de Nederlandse taal. Indien nodig behoort ook de inzet van schulddienstverlening en zorg (via de wijkteams) tot de mogelijkheden. Het huidige uitvoeringsprogramma NPRZ 2019-2022 loopt na komend jaar af. In voorbereiding naar een nieuw uitvoeringsprogramma NPRZ heeft de raad het college gevraagd uitgangspunten te formuleren met betrekking tot de gemeentelijke inzet voor het nieuwe uitvoeringsprogramma NPRZ 2023-2026. Deze uitgangspunten zijn geformuleerd in Menskracht voor Zuid.

In de wijken Carnisse, Beverwaard en Reyerwaard zijn Leerpraktijkcentra (LPC) gestart. Een initiatief vanuit het programma Samen voor Zuid, waar werkzoekenden de kans krijgen om werkervaring op te doen. Het Leerpraktijkcentrum is voor alle werkzoekenden toegankelijk, ongeacht achtergrond of belemmeringen. Deelnemers doen er werkervaring op in de schoonmaak, horeca (bediening, bar), keuken (koken), groenvoorziening en receptie.

2.1a De werkzoekende centraal

Een passende bejegening is essentieel in de dienstverlening die we de Rotterdammer willen bieden. In de afgelopen jaren waren regel- en systeemgestuurd werken leidend in het gemeentelijke contact met de Rotterdammer. Hierdoor ontstond voor de professional weinig ruimte om maatwerk te leveren en in te gaan op mogelijke andere problemen in het leven van de Rotterdammer, die de zoektocht naar werk in de weg stonden. Van regel- en systeem-gestuurd werken werkt de gemeente deze collegeperiode doel- en mensgestuurd. Dit betekent dat gemeente Rotterdam in haar communicatie een nette, vriendelijke en respectvolle toon aanslaat. Hierbij krijgen professionals in de uitvoering de ruimte om degene aan de andere kant van de tafel te leren kennen, te zien welke problematiek er heerst, te achterhalen wat iemand kan en wil en wat ervoor nodig is om dit te realiseren.

2.1b Meer maatwerk

Als we de werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt op een realistische manier willen begeleiden naar werk, moeten we weten wat het perspectief van die Rotterdammer is op werk en ontwikkeling (naar werk). Hiervoor zullen we werkzoekenden beter moeten kennen. Het beter in beeld hebben van dit perspectief past ook bij de wens van dit college om meer maatwerk en passende dienstverlening te bieden. Door gebruik te maken van interactieve testen en vragen, wordt voor de werkzoekende stap voor stap zichtbaar wat het meest passende uitstroomperspectief is op basis van vijf werkprofielen: verkoper, vervoerder, helper, aanpakker en maker. Dit inzicht maakt het ook makkelijk om binnen dit specifieke uitstroomprofiel de meest passende vacatures te vinden. Op basis van het profiel van de werkzoekende kan zo vastgesteld worden wat de belangrijke nog te ontwikkelen kwaliteiten en vaardigheden zijn. Hierbij wordt ook gekeken naar de motivatie en soft skills van de werkzoekende en naar zaken als aanwezigheid van bijvoorbeeld schulden of noodzaak voor kinderopvang.

2.1c Inzetten op taaleis

Het verband tussen taal en werk is onomstreden. Mensen met een taalachterstand hebben meer moeite om een baan te vinden en lopen een grotere kans om die baan te verliezen. We willen niet dat werkzoekenden aan de kant staan doordat zij de Nederlandse taal niet of beperkt beheersen. We blijven uitvoering geven aan de Wet taaleis, onder anderen door taaltrainingen aan te bieden die zo goed mogelijk aansluiten bij het niveau van de werkzoekende en door meer in te zetten op trajecten waarbij werken en het leren van (vak)taal samengaan. We zoeken daarbij onder meer aansluiting bij beleidskader Taal 2019- 2022.

2.2 Aanpak jongeren

Zie taakveld Arbeidsparticipatie-maatschappelijk.

3.1a Transparantie binnen de arbeidsmarkt verhogen

De werkgeversdienstverlening ondersteunt deze doelstellingen. Een strategische arbeidsmarktanalyse onderbouwt, met advies aan bestuurders, management en uitvoering, waar accenten gelegd moeten worden. Door vroegtijdige betrokkenheid van werkgevers, is deze aanpak arbeidsmarktgericht, ook voor werkzoekenden

met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Met instrumenten, zoals scholing, jobcoaching, jobcarving, proefplaatsing, detacheringen, bouwen we een brug naar werk. Begeleiding en (door)scholing maken dat ze niet alleen werkfit (jobready) maar ook duurzaam werkend (jobsteady) worden. Met het mobiliteitscentrum Rijnmond Werkt Door worden werkgevers, die tijdelijk geen werk hebben voor hun werknemers en werkgevers die juist dringend behoefte hebben aan medewerkers, aan elkaar verbonden.

3.1b Social return verplichtingen opbouwen en invullen (aansluiten bij gebiedsontwikkelingen, stedelijke investeringen, transities)

Social return maakt een belangrijk onderdeel uit van het programma Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) van Rotterdam. Met het instrument social return stimuleert Rotterdam via de eigen inkoopopdrachten werkgevers (opdrachtnemers) om bij te dragen aan de arbeidsparticipatie van kwetsbare werkzoekenden op de arbeidsmarkt. Dit kan door het aanbieden van betaald werk, stageplaatsen, activiteiten in het kader van arbeidsontwikkeling, orders voor SW-bedrijven of het uitvoeren van een maatschappelijke activiteit.

3.1c Investeren in de (digitale) dienstverlening aan werkgevers (acquisitie, dealmaking)

Het blijft de uitdaging voor de gemeente om werkzoekenden en werkgevers met slimme ICT te begeleiden. Juist nu digitale vaardigheden zo belangrijk geworden zijn voor werkzoekenden en professionals. We zorgen dat meer werkzoekenden deze vaardigheden verwerven en kunnen toepassen. Hiermee en met een digitaliseringsagenda stellen we groepen in staat om zelf aan de slag te gaan en meer regie te voeren over hun traject naar werk. Onder meer door trainingen en cursussen digitaal te ontsluiten.

In MijnWerkKompas maakt elke werkzoekende thuis (of met hulp van een medewerker) zijn profiel. Dit biedt inzicht in vaardigheden, talenten en competenties en in persoonlijke omstandigheden. Ook biedt het inzicht in de werksoorten en kans-beroepen die bij deze kwaliteiten passen. En in wat nog geleerd kan worden. In gesprek met de werkzoekende bepalen we een nieuw perspectief en de route hier naartoe. We zetten gericht instrumenten in die de werkzoekende ondersteunen in deze ontwikkeling.

HalloWerk is een online matchingsplatform dat werkzoekenden de mogelijkheid biedt om online een uitgebreid profiel aan te maken en geeft werkgevers de optie om op basis hiervan direct kandidaten te benaderen voor openstaande vacatures. In 2021 hebben 7.772 Rotterdammers een profiel in HalloWerk, waardoor ze zichtbaar en direct benaderbaar zijn voor werkgevers. Hiervan hebben er 1.740 werkzoekenden, door de inzet van de HalloWerk-dienstverlening en andere gemeentelijke re-integratie instrumenten, een baan gevonden.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Colleetarget: Minder Rotterdammers in de bijstand: in deze collegeperiode daalt het aantal bijstandsuitkeringen in Rotterdam naar 30.000	Streefwaarde	36.000	33.700	32.000	30.000		
	Realisatie	35.292	33.666	36.203	34.624		
1.2 NPRZ (aandeel) in de bijstand (%)	Streefwaarde	38,9%	38,4%	37,9%	37,4%		
	Realisatie	40,3%	40,1%	40,2%	40,4%		
2.2 Jongeren in de bijstand	Streefwaarde	2.250	2.200	2.200	2.080		

		Realisatie	2.235	2.037	2.919	2.480	
Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Instroom in de bijstand (aantal)	Streefwaarde	7.800	7.600	7.050	6.550		
	Realisatie	7.186	6.929	10.319	8.264		
1.2 Uitstroom naar werk (aantal)	Streefwaarde	4.500	4.500	4.500	4.500		
	Realisatie	4.506	4.433	3.364	4.649		
1.3 Parttime werk (€ mln)	Streefwaarde	13,5	14,5	16,5	16,5		
	Realisatie	12,2	13,6	13,1	14,8		
1.4 Uitstroom jongeren (aantal)	Streefwaarde	1.150	1.150	1.150	1.150		
	Realisatie	1.553	1.350	1.672	2.002		
1.5 Uitstroom naar werk in Rotterdam Zuid (NPRZ)	Streefwaarde	2.100	2.200	2.200	2.200		
	Realisatie	1.909	1.854	1.432	1.919		

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Arbeidsparticipatie - Werk	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	5.356	8.251	9.291	1.040
Bijdragen rijk en medeoverheden	5.000	8.101	9.136	1.035
Financieringsbaten	0	0	3	3
Overige opbrengsten derden	356	150	152	2
Lasten exclusief reserves	54.856	56.635	52.290	-4.345
Apparaatslasten	38.918	43.372	40.972	-2.400
Inhuur	7.217	2.603	2.217	-386
Overige apparaatslasten	1.424	1.383	1.126	-257
Personeel	30.277	39.386	37.629	-1.756
Intern resultaat	877	1.414	2.051	637
Intern resultaat	877	1.414	2.051	637
Programmalasten	15.060	11.850	9.268	-2.582

Inkopen en uitbestede werkzaamheden	14.447	11.357	7.969	-3.387
Overige programmalasten	0	0	75	75
Salariskosten WSW en WIW	0	0	0	0
Sociale uitkeringen	613	463	626	162
Subsidies en inkomensoverdrachten	0	30	598	568
Saldo voor vpb en reserveringen	-49.500	-48.384	-42.999	5.385
Saldo voor reserveringen	-49.500	-48.384	-42.999	5.385
Reserves	72	538	-3.147	-3.685
Onttrekking reserves	72	5.072	1.090	-3.981
Toevoeging reserves	0	4.533	4.533	0
Vrijval reserves	0	0	296	296
Saldo	-49.428	-47.846	-46.147	1.700

x

Vergelijking begrotingssaldi Arbeidsparticipatie - Werk	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 49.428
Eerste Herziening 2021	- 54.558
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 46.657
10-maandsrapportage 2021	- 47.846
Realisatie 2021	- 46.147

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Onderbesteding arbeidskosten voor begeleidingstrajecten werkzoekenden		- 1.498	- 2.811	- 1.313
2. Uitvoering en implementatie Breed Offensief		-1.200		1.200
3. Hallo Werk	400	- 1.432		1.832
4. Overige afwijkingen	640	- 215	-874	-19
Totaal afwijkingen	1.040	-4.345	-3.685	1.700

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 1,7 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Onderbesteding arbeidskosten voor begeleidingstrajecten werkzoekenden

Voor 2021 heeft het kabinet extra gelden beschikbaar gesteld om de re-integratie van bijstandsgerechtigden op peil te houden en waar nodig te intensiveren. Ook is er subsidie ontvangen van het Europees Sociaal Fonds voor het herstel van de coronapandemie. Het gevolg daarvan is dat eerder begrote onttrekkingen niet meer nodig zijn. Met de extra middelen is de caseload van de werkconsulenten verlaagd. Hierdoor is meer aandacht voor de werkzoekenden mogelijk. Deze extra gelden zijn echter niet volledig besteed. Het proces van werving en selectie heeft meer tijd in beslag genomen, omdat gebleken is dat het lastiger is om geschikt personeel op de arbeidsmarkt te vinden. De lasten zijn hierdoor lager uitgevallen. Doordat ook de bijbehorende onttrekkingen lager zijn, blijven deze extra middelen beschikbaar voor de komende jaren.

2. Uitvoering en implementatie Breed Offensief

Met de septembercirculaire heeft de gemeente Rotterdam een bedrag van € 1,2 mln ontvangen van het Rijk voor de implementatie en uitvoering van het wetsontwerp Breed Offensief. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. In 2021 is begonnen met de voorbereiding, waarna in 2022 uitvoering gegeven zal worden aan de plannen. Om de gelden beschikbaar te krijgen in 2022, zal een bestemmingsvoorstel worden ingediend.

3. Hallo Werk

In het laatste kwartaal van 2021 zijn de afspraken met de clustergemeenten over het gebruik van het online-matchingsplatform HalloWerk tot stand gekomen. Voor het gebruik betalen zij een vergoeding en dat levert de gemeente Rotterdam baten op. Verder is de gemeente Amsterdam toegetreden tot het Hallo Werk programma en heeft een entree fee betaald. Tezamen met de baten van de clustergemeenten leverde dit per saldo extra baten op van € 400.

Bij het programma Hallo Werk zijn verschillende activiteiten, zoals aanbesteding van techpartners/licenties, de pilot voortgezet speciaal onderwijs / praktijk onderwijs (VSO-PRO) en extra inhuur verhoogd of uitgesteld. Daarnaast zijn de kosten voor de gemeente Rotterdam aan het landelijke programma HalloWerk lager uitgevallen, mede vanwege de toetreding van de gemeente Amsterdam tot het programma.

4. Overige afwijkingen

Dit betreft een saldo van verschillende gerealiseerde baten, zoals vergoedingen voor onder andere zwangerschap, ziekte (€ 340). Verder is de reserve Spaarsaldo Participatiebudget vrijgevallen. Volgens artikel 13,

lid 1b van de Financiële Verordening dient de reserve vrij te vallen voor het gedeelte waar geen juridische verplichtingen tegenover staan (€ 296). Als gevolg van de coronapandemie zijn enkele activiteiten in het kader van re-integratie uitgesteld/ vertraagd. Hierdoor is minder onttrokken uit diverse bestemmingsreserves (€ 1,2 mln).

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Nieuwe energie voor Rotterdam – coalitieakkoord 2018/2022](#)
- [Mensenwerk - beleidskader Participatiewet 2019/2022](#)

Omschrijving taakveld

Ondanks de resultaten van de afgelopen periode is Rotterdam nog steeds de stad met de hoogste bijstandsdichtheid van Nederland. De afgelopen jaren heeft 'de kortste weg naar werk' centraal gestaan. Hierdoor bestaat het bestand nu uit vaak relatief oudere en laagopgeleide werkzoekenden die al langere tijd een uitkering ontvangen. Om ook deze groep te activeren en aan het werk te krijgen is een andere aanpak nodig, waarbij meer wordt ingezet op het ontwikkelen van arbeidspotentie. Het uiteindelijke doel is dat zoveel mogelijk Rotterdammers mee kunnen doen in en bijdragen aan de stad.

Tot het taakveld Arbeidsparticipatie behoren de volgende op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen:

- re-integratie-instrumenten, waaronder WerkLoont, proefplaatsing, participatieplaatsen, vrijwilligerswerk/ sociale activering, detacheringsbanen, scholing, duale trajecten
- stimuleringsmaatregelen, waaronder Inkomensvrijlating, stimuleringspremies, vrijlating onkostenvergoeding vrijwilligerswerk, onkostenvergoedingen
- voorzieningen, waaronder Jobcoach, begeleiding werkvoorzieningen zoals: werkplekaanpassingen, vervoersvoorzieningen, doventolk, braileregels, aangepaste rolstoel etc.
- loonwaardebepaling en loonkostensubsidie
- onderhouden van contacten met werkgevers en brancheorganisaties.

Begeleide participatie

Pagina 93

Begeleide participatie

Specifieke arrangementen en passend werk bieden aan Rotterdammers met een arbeidsbeperking.

Voortgang 2021

Door de aanhoudende coronapandemie is in 2021 de aandacht binnen Rotterdam Inclusief onverminderd gericht geweest op gezond en veilig werken; in het bijzonder vanwege de kwetsbare doelgroepen die hier werken. De uitvoerende medewerkers zijn zoveel als mogelijk fysiek aan het werk geweest op de verschillende locaties. Uiteraard conform de RIVM-richtlijnen en waar nodig met aanvullende beschermingsmaatregelen. Veel van onze medewerkers hebben er vanwege structuur en sociale contacten baat bij om aan het werk te kunnen blijven. De voortdurende veranderende omstandigheden, met afwisselend versoepeling en aanscherping van coronamaatregelen, hebben dit jaar echter een groot beroep gedaan op de veerkracht van de werknemers van Rotterdam Inclusief.

Aan medewerkers die door de coronamaatregelen niet meer werkzaam konden zijn in hun eigen functie zijn, indien nodig en waar mogelijk, passende andere werkzaamheden geboden. De kwetsbare medewerkers met een verhoogd risico zijn zorgvuldig begeleid naar een terugkeer naar het werk. Rotterdam Inclusief biedt ook diverse arbeidsontwikkeltrajecten aan werkzoekenden. Deze waren het eerste kwartaal door de maatregelen vrijwel niet mogelijk maar zijn vanaf april weer voorzichtig gestart. De in december afgekondigde lockdown-periode heeft opnieuw directe gevolgen gehad voor de nieuwe instroom van werkzoekenden en voor de inzet van medewerkers werkzaam in de branches die gesloten werden, zoals kringloopwinkels en scholen.

Ook voor de organisatie van Rotterdam Inclusief bleef corona grote impact hebben, zowel op de marktvraag, opdrachten en werksoorten als de inzetbaarheid van medewerkers. De voortdurende coronamaatregelen hadden, net als vorig jaar, productie- en omzetverlies tot gevolg. De door het Ministerie van SZW toegekende compensatie voor omzetverlies in de eerste drie kwartalen van 2021 is pas in de decembercirculaire toegekend en daardoor niet meer in de begroting 2021 verwerkt.

Nieuw Beschut medewerkers konden op grond van de Cao Aan de Slag in dienst komen bij de gemeente Rotterdam\Rotterdam Inclusief. De definitieve overgang wacht nog op een aantal noodzakelijke landelijke aanpassingen aan de pensioenvoorziening. De verwachting is nu dat de medewerkers in de loop van 2022 definitief in dienst kunnen treden bij de gemeente.

In september is er via de ledenraadpleging ingestemd met het onderhandelaarsakkoord cao Sociale Werkvoorziening 2021-2025 waarmee de nieuwe cao voor WSW-medewerkers definitief is. Een belangrijke wijziging in deze langlopende cao is dat aan medewerkers van 64 jaar en ouder de mogelijkheid wordt geboden om gebruik te maken van een aanvullende seniorenregeling en vervroegde uitdiensttreding. Hierdoor zagen we in 2021 al een versnelde afname van het aantal actieve SW-medewerkers, met helaas ook veel verlies van kennis en ervaring.

Naast de dagelijkse uitvoering is tegelijkertijd verder gebouwd om van Rotterdam Inclusief een duurzaam arbeids- en mensontwikkelbedrijf te maken voor alle Rotterdammers die een steuntje in de rug kunnen gebruiken om te gaan of te blijven werken. Zo is de nieuwe organisatiestructuur met drie grote afdelingen arbeids- en mensontwikkeling (AMO's) doorgevoerd en is het meerjarig beleidskader leren en ontwikkelen vastgesteld. Diverse ontwikkelijnen zijn verder uitgewerkt, waarbij de focus op leren en ontwikkelen is gericht, hand in hand met werk. Zo willen wij steeds meer passend werk organiseren, dat aansluit bij de ontwikkelbehoefte van de medewerkers en bij de vraag op de arbeidsmarkt. Met de lancering van de vernieuwde (huis)stijl dit jaar, is Rotterdam Inclusief ook zichtbaar in de stad en wordt uitgestraald waar de nieuwe organisatie voor staat: leren, werken en ontwikkelen.

Wat hebben we bereikt?

1.1 Meer mensen met een loonwaarde < 100% WML vinden werk (extra banen)

Sinds de komst van de Participatiewet beschikt de gemeente over het instrument loonkostensubsidie (uit BUIG) voor deze doelgroep die met voltijdwerk geen Wettelijk Minimumloon (WML) kan verdienen. Daarnaast beschikt de gemeente over voorzieningen die de doelgroep met een arbeidsbeperking in staat stelt om te werken, zoals bijvoorbeeld jobcoaching, aangepast vervoer en werkplekaanpassingen.

1.2 Arbeidsontwikkeling

De gemeente biedt passende arrangementen, die mensen kansen geven naar vermogen te werken en zich te ontwikkelen, bij voorkeur naar een baan op de arbeidsmarkt. Deze arrangementen passen bij iemands kwaliteiten, competenties, aspiraties en ontwikkelcapaciteiten. Het gaat hierbij om de maximaal haalbare loonwaarde in werk dat het meest dichtbij de reguliere arbeidsmarkt ligt.

De gemeente wil mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt passend werk en begeleiding kunnen bieden, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie. Binnen Rotterdam Inclusief worden deze mensen gestimuleerd te leren en zich te ontwikkelen. Hen wordt daarvoor de nodige begeleiding en ondersteuning geboden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1a Werksoorten en arrangementen aanbieden passend bij de (ontwikkel)capaciteit en inzetbaarheid van de mensen

De gemeente biedt binnen Rotterdam Inclusief (RI) onder meer loonkostensubsidie of passende arrangementen, die mensen kansen geven naar vermogen te werken en zich te ontwikkelen, bij voorkeur naar een baan op de arbeidsmarkt. De basis voor die arrangementen is gevarieerd: soms via een arbeidscontract, dan wel via het aanbieden van arbeidsontwikkeltrajecten voor werkzoekenden of het aanbieden van faciliteiten die daar ondersteunend aan zijn, zoals arbeidskundige onderzoeken en opstarttrajecten (zonder arbeidsrelatie).

Werkzoekenden en nieuwe medewerkers, bij instroom binnen RI, worden aangemeld voor een Boo(s)tcamp. Dit is een diagnose-instrument (assessment) van drie dagen waarin het ontwikkelpotentieel en de voorkeursrichting

voor de werksoort waar de deelnemer in gaat starten in overleg met de deelnemer worden vastgesteld. In welke vorm dan ook betekent de aanpak van RI dat mensen werken aan het verwezenlijken van hun potentie op hun eigen niveau en daarmee werken aan een positief zelfbeeld: trots op hun werk en bijdrage.

1.1b Een optimale infrastructuur bieden qua ontwikkelfunctie en rendement

De gemeente heeft de maatschappelijke opgave en de wettelijke taak om werkzoekenden met en arbeidsbeperking aan het werk te helpen. Dit kan met begeleiding en loonkostensubsidie bij reguliere werkgevers, maar kan ook bij Rotterdam Inclusief (RI). Binnen RI komen alle onderdelen samen die op dit moment betrokken zijn bij het bieden van passend werk en begeleiding aan Rotterdammers met een arbeidsbeperking. Zo biedt RI aan ruim 2.300 eigen medewerkers werk en ontwikkelingsmogelijkheden. Zowel de medewerkers als de grote aantallen werkzoekenden in arbeidsontwikkeltrajecten worden hierbij intensief begeleid en gecoacht.

1.2 Inzetten op professionele, methodische arbeids- en mensontwikkeling

Rotterdam Inclusief is ingericht naar werksoorten (aanpakken, helpen, maken en vervoeren), waarbij we aansluiten op profielen die gebruikt worden op de reguliere arbeidsmarkt. Dit zorgt ervoor dat er bijvoorbeeld goede schakeltrajecten kunnen worden gemaakt met opdrachtgevers die op zoek zijn naar personeel. Daarnaast heeft Rotterdam Inclusief in 2021 een eerste aanzet gegeven in een uniforme methodische grondslag voor coaching voor alle medewerkers en werkzoekenden binnen Rotterdam Inclusief (methodiek Supported Employment). Doorvoeren van dit principe betekent in de praktijk een verandering van zowel de methodiek, het proces als de ondersteunende instrumenten. Daarnaast is geïnvesteerd in een professionele dienstverlening aan medewerkers en werkzoekenden, maar ook aan onze opdrachtgevers door middel van opleiding, coaching en intervisie. Dit leidt tot een grotere doelgerichtheid en stuurbaarheid en een onderling beter vergelijkbare aanpak.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.A Gerealiseerde taakstelling garantiebanen Gemeentelijk (gemeente Rotterdam als werkgever)	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	
	Realisatie	95%	100%	100,4%	93,8%		
1.B Gerealiseerde taakstelling garantiebanen Regionaal (arbeidsmarktregio Rijnmond)	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	
	Realisatie	86,1%	88%	83,5%	71,8%*		
2. Gerealiseerde taakstelling Nieuw Beschut	Streefwaarde	100%	100%	100%	100%	100%	
	Realisatie	31%	42%	41%	86,3		
3. Tevredenheid SW medewerkers (o.b.v. 2 jaarlijks MTO; procentuele stijging t.o. v. vorig MTO)	Streefwaarde		102%		104%		
	Realisatie	n.v.t.	101%				

De genoemde realisatie cijfers over 2021 zijn cijfers t/m tweede tertiaal 2021, tenzij anders aangegeven.

* De meest recente beschikbare informatie betreft de resultaten over Q1 2021, gepubliceerd door het UWV juli 2021

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.A Aantal gerealiseerde garantiebanen Gemeentelijk	Streefwaarde	304	340	384,7	443,3	478,3	515,0
	Realisatie	287,5	341,7	396,6	446,3		
1.B Aantal gerealiseerde garantiebanen Regionaal	Streefwaarde	10.243	10.691	11.666	12.716	13.702	
	Realisatie	8.820	9.411	9.739	9.425*		
2. Aantal gerealiseerde werkplekken Nieuw Beschut	Streefwaarde	172	224	276	190**		
	Realisatie	54	93	131	199		

* De meest recente beschikbare informatie betreft de resultaten over Q2 2021 (publicatie UWV)

** Met ingang van de Voorjaarsnota 2021 werken we met een aangepaste Rotterdamse doelstelling (zie tweede tertaalmonitor 2021).

Toelichting indicatoren

Gemeentelijke garantiebanen

Het aantal gemeentelijke garantiebanen (GGB) is aan het einde van het derde tertaal 446,3. Dat is een toename in het derde tertaal van 28,4. Daarmee is de taakstelling 2021 (443,3) volledig gerealiseerd.

Regionale garantiebanen

Ten opzichte van het eerste kwartaal 2021 is het aantal regionaal gerealiseerde garantiebanen in het tweede kwartaal 2021 met 292 banen gestegen naar 9.425. Dat is een stijging met 3,2%. Landelijk is er sprake van een stijging met 5.451 banen in Q2 2021, ofwel met 4%. De verwachtingen voor 2021 waren over het geheel gezien niet positief. De coronacrisis duurt nog steeds voort. Alleen in Q3 2021 zijn de maatregelen vanwege de coronacrisis tijdelijk minder geweest. De eventueel positieve effecten van een gewijzigde, vereenvoudigde Wet Banenafpraak zijn sterk vertraagd doordat tot voor kort sprake was van een demissionair kabinet dat dit wetsvoorstel niet mocht behandelen. Voor 2021 en 2022 wordt n.a.v. de coronacrisis nog steeds een bijgestelde ambitie per arbeidsmarkregio verwacht van de Werkkamer.

Nieuw Beschut Werk

Het aantal werkplekken Nieuw Beschut Werk is aan het einde van het derde tertaal 199. Dat is een toename in het derde tertaal van 35 werkplekken. De stijgende lijn in het aantal werkplekken die in het tweede tertaal van 2021 is ingezet, is daarmee in het derde tertaal voortgezet, waardoor de taakstelling 2021 (190) ruim is gerealiseerd.

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Begeleide participatie	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	11.305	7.852	8.506	654
Bijdragen rijk en medeoverheden	0	0	246	246
Overige opbrengsten derden	11.305	7.852	8.289	437
Overige baten	0	0	-29	-29
Lasten exclusief reserves	89.827	84.993	84.777	-216
Apparaatslasten	29.263	29.236	30.503	1.267
Inhuur	1.858	5.080	5.194	113
Overige apparaatslasten	660	1.215	772	-442
Personeel	26.744	22.941	24.537	1.596
Intern resultaat	-6.207	-6.536	-6.694	-158
Intern resultaat	-6.207	-6.536	-6.694	-158
Programmalasten	66.771	62.293	60.968	-1.325
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	679	3.994	3.296	-698
Kapitaallasten	40	40	40	0
Overige programmalasten	222	225	-3	-228
Salariskosten WSW en WIW	59.786	49.122	49.383	261
Sociale uitkeringen	811	721	730	9
Subsidies en inkomensoverdrachten	5.232	8.192	7.522	-669
Saldo voor vpb en reserveringen	-78.522	-77.142	-76.271	870
Saldo voor reserveringen	-78.522	-77.142	-76.271	870
Reserves	57	57	48	-9
Onttrekking reserves	57	57	48	-9
Saldo	-78.465	-77.085	-76.223	862

x

Vergelijking begrotingssaldi Begeleide participatie	2021
Oorspronkelijke Begroting 2021	- 78.465
Eerste Herziening 2021	- 75.595
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 77.069
10-maandsrapportage 2021	- 77.085
Realisatie 2021	- 76.223

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Hogere arbeidskosten	0	567	0	-567
2. Minder omzetverlies Rotterdam Inclusief	437	-541	0	978
3. Lagere lasten inkopen en uitbestede werkzaamheden	0	-698	0	698
4. Minder verstrekte loonkostensubsidie externe garantiebanen	0	-375	0	375
5. Overige afwijkingen	217	831	-9	-623
Totaal afwijkingen	654	-216	-9	862

Het saldo van dit taakveld bedraagt € 862 voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Hogere arbeidskosten

De apparaatslasten zijn € 567 hoger uitgevallen dan begroot. De personele lasten komen € 906 hoger uit door meer inzet van uitvoerend personeel dan waarmee rekening was gehouden. Daarnaast zijn de inhuurlasten € 103 hoger uitgekomen en is er € 442 minder uitgegeven aan overige apparaatslasten omdat geplande opleidingen zijn verschoven naar volgend jaar.

De afwijking op personele lasten is op concernniveau neutraal. De inzet van meer uitvoerend personeel moet in samenhang worden gezien met de inzet van minder leidinggevend personeel waardoor er lagere personele lasten van € 900 op taakveld 0.4 Overhead gerealiseerd zijn.

2. Minder omzetverlies Rotterdam Inclusief

De verwachting dat in 2021 minimaal dezelfde omzet behaald moest kunnen worden als in 2020 is waargemaakt. Met een totale omzet van € 17,1 mln is het omzetverlies uiteindelijk circa € 978 lager uitgekomen dan verwacht.

3. Lagere lasten inkopen en uitbestede werkzaamheden

Er zijn minder materialen en gereedschappen aangeschaft dan waarmee rekening gehouden was. Trajecten voor werkzoekenden zijn door corona moeizaam op gang gekomen bij Rotterdam Inclusief waardoor er minder is ingekocht (€ 698).

4. Minder verstrekte loonkostensubsidie externe garantiebanen

Doordat er minder banen met loonkostensubsidie zijn gerealiseerd dan verwacht, is ook de bijbehorende verstrekking van loonkostensubsidies aan externe partijen lager uitgekomen dan begroot (€ 375).

5. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd die per saldo leiden tot een nadeel van € 623.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Nieuwe energie voor Rotterdam – coalitieakkoord 2018/2022](#)
- [Mensenwerk - beleidskader Participatiewet 2019/2022](#)

Omschrijving taakveld

Rotterdam heeft de ambitie om zoveel mogelijk Rotterdammers naar vermogen onderdeel te laten zijn van de maatschappij. Een deel van hen profiteert niet van de aantrekkende economie en groeiende werkgelegenheid. Oorzaak is vaak een arbeidsbeperking en het niet of minder kunnen voldoen aan de werkgeveerseisen op de reguliere arbeidsmarkt. Deze inwoners hebben een kwetsbare arbeidsmarktpositie, hebben soms aangepast werk nodig, met begeleiding op of aanpassing van de werkplek. In veel gevallen ligt hun verdienvermogen (de loonwaarde) op de reguliere arbeidsmarkt onder het wettelijk minimumloon. De gemeente zorgt voor passend werk en werk dat actief bijdraagt aan groei en ontwikkeling voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt.

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie van:

- mensen die onder de Participatiewet vallen en die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon (WML) kunnen verdienen, waaronder de doelgroep die op een beschutte werkomgeving is aangewezen.

Tot dit taakveld behoren niet:

- participatievoorzieningen gericht op (her)integratie in het arbeidsproces, die vallen onder Arbeidsparticipatie - Werk en Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk
- de baten die betrekking hebben op het Wsw-budget (integratie-uitkering sociaal domein). Deze horen thuis onder taakveld Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds
- doelgroep dagbesteding. Dagbesteding zelf valt onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)
- maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo en Geëscaleerde zorg 18+)

Er zijn twee prioritaire doelgroepen:

- primair de mensen voor wie de gemeente Rotterdam als werkgever vanuit diverse wettelijke regelingen en/of verplichtingen altijd werk heeft gecreëerd (vooral wet sociale Werkvoorziening), Nieuw Beschut Werken, gemeentelijke garantiebanen, HPK 1 t/m 3), gericht op duurzame inzetbaarheid
- secundair voor Rotterdammers om vanuit een werkende positie hun mogelijkheden met betrekking tot werk optimaal te ontdekken, ontwikkelen en benutten

De basis voor de arrangementen is gevarieerd: soms via een arbeidscontract, dan wel via het aanbieden van werkervaringsplaatsen of het faciliteren van ontwikkeling of dagbesteding (zonder arbeidsrelatie). In welke vorm dan ook betekent het dat mensen werken aan het verwezenlijken van hun potentie op hun eigen niveau en daarmee werken aan een positief zelfbeeld: trots op hun werk en bijdrage.

Om de doelen te bereiken bouwt de gemeente onder meer aan een arbeids- en mensontwikkelbedrijf voor een brede doelgroep, dat via methodische coaching en begeleiding mensen ondersteunt en in staat stelt hun aspiraties, vaardigheden en competenties te ontwikkelen en te behouden.

Inkomensregelingen - Inkomen

Pagina 94

Inkomensregelingen - Inkomen

Elke Rotterdammer die daar recht op heeft ontvangt tijdig een (juiste) bijstandsuitkering.

Elke werkzoekende kan rekenen op passende en betrouwbare dienstverlening.

Voortgang 2021

Inkomenszekerheid

Inkomenszekerheid is de basis voor participatie of werk. Door de coronacrisis zagen we een stijging in de bijstandsontwikkeling. Inmiddels is het aantal aanvragen per week gestabiliseerd en is de daling in het

uitkeringenbestand weer ingezet. Het aantal mensen dat een beroep doet op de Participatiewet is in 2021 ten opzichte van 2020 gedaald. Dit geldt ook voor het aantal jongeren.

Op dit moment loopt het experiment 'Redesign kop van het proces', waarin de versnelde afhandelingsprocedure van uitkeringsaanvragen is geïntegreerd. In het experiment wordt volgens de nieuwe manier gewerkt. Dit houdt in dat er snel inkomenszekerheid wordt geboden, de Rotterdammer centraal staat door dienstverlening op maat en er gezorgd wordt voor duurzame uitstroom en/of een doorlopende ontwikkellijn. Een belangrijk onderdeel van dit experiment is dat er meer contact is met de Rotterdammer. Bij ieder belangrijk besluit of bij vragen wordt direct telefonisch contact gelegd. In het tweede half jaar van 2021 is het werkgebied van het experiment gestaag uitgebreid. Inmiddels zijn we in 2 postcodegebieden werkzaam: waarbij van begin tot het einde persoonlijk contact is. De planning is om in 2e kwartaal van 2022 de werkwijze volledig te implementeren. Om dit mogelijk te maken, worden momenteel voorbereidingen getroffen.

Daarnaast is er meer sprake van maatwerk en wordt er meer samengewerkt tussen de onderdelen van de gemeente Rotterdam. De pilot 'Huishoudboekje' is op 31 december 2021 afgerond. De pilot had als ambitie om door middel van een buffer inkomenszekerheid te bieden aan de Rotterdammers met (wisselende) inkomsten uit parttime werk of die twijfelen over het aanvaarden van parttime werk of urenbreiding vanwege (angst voor) schommelingen in het inkomen of vorderingen. Na afronding is de pilot met alle betrokkenen geëvalueerd en is op basis hiervan besloten om de dienstverlening via het 'Huishoudboekje' stop te zetten. Ondanks alle inzet bleef de instroom van deelnemers zeer beperkt. Hier liggen uiteenlopende redenen aan ten grondslag: denk aan de vertrouwenskwesitie door o.a. de Toeslagenaffaire en de angst om toch schulden op te lopen.

Voor Rotterdam is ondersteuning aan zelfstandig ondernemers die door de coronacrisis in de knel zijn geraakt en zich bezinnen op hun toekomst, een belangrijk onderdeel van de dienstverlening.

De Tozo regeling voor zelfstandig ondernemers is per 1 oktober 2021 beëindigd. In plaats daarvan is een traject Bbz1 'light' in gericht. In vervolg op het besluit om de uitvoering van het Bbz tot eind 2021 te vereenvoudigen is op 14 december 2021 door het kabinet besloten om deze wijzigingen te verlengen tot 1 april 2022. Zelfstandigen kunnen de komende periode eenvoudiger aanspraak maken op steun.

Dienstverlening

Het totaal aantal klachten is in 2021 flink afgenomen ten opzichte van 2020: van 1.337 naar 712. De afname komt onder meer door de veranderde dienstverlening vanwege coronamaatregelen en de focus op de menselijke maat.

In 2021 is gestart met het "op maat" uitvragen van die documenten die in een specifieke situatie noodzakelijk zijn en hebben we de inlevertermijn verlengd naar 2 weken. We constateren dat de gesprekken een veel vriendelijker karakter krijgen en we, daardoor, veel beter in staat zijn de betrokken Rotterdammer goed te informeren over zijn of haar verplichtingen in het kader van de Participatiewet.

Deze focus op de menselijke maat heeft ook geleid tot een verdere afname van het aantal bejegeningssklachten: van 91 in 2020 naar 64 (min 33%) in 2021. De telefonische bereikbaarheid ligt binnen de norm van 90%.

Heronderzoeken

Ook dit jaar heeft de coronapandemie een effect op het aantal te verrichten onderzoeken. De heronderzoeken zijn er niet alleen voor het zorgen voor een rechtmatige verstrekking, maar ook voor aandacht voor zorg en ondersteuning.

Een deel van de heronderzoeken wordt gestart op basis van een risico-inschattingsmodel. In 2021 is met de raad goed inhoudelijk gesproken over dit model. Naar aanleiding hiervan wordt er voor 2022 een nieuw aangepast model ontwikkeld. Het nieuwe risico-inschattingsmodel maakt geen gebruik meer van de proxy-variabelen die in het model van 2021 aanwezig waren. Daarnaast is een algoritmeregister geopend, waarin transparant gecommuniceerd wordt over het gebruik van het risico-inschattingsmodel.

Wat hebben we bereikt?

1.1 Tijdig besluiten op een aanvraag uitkering levensonderhoud (algemene bijstand) en bijzondere bijstand

Het tijdig besluiten over het recht op een uitkering draagt eraan bij dat Rotterdammers die dat nodig hebben een stabiele inkomensbasis hebben als basis voor participatie of werk. De gemeente is daarbij aan wettelijke normen gehouden. De gemeente verstrekt een wettelijk voorschot, zodra dit nodig is.

1.2 Terechte bijstandsuitkeringen verstrekken

De gemeente heeft de wettelijke taak om ervoor zorg te dragen dat de uitkeringen, die verstrekt worden, rechtmatig zijn. De gemeente wil voorkomen dat bijstandsgerechtigden bewust of onbewust onrechtmatig uitkeringen ontvangen. Daarmee wordt voorkomen dat werkzoekenden in financiële problemen komen, doordat zij te maken krijgen met terugvorderingen.

2.1 De Rotterdamse burger ervaart een goede dienstverlening

De komende jaren willen we de dienstverlening aan de Rotterdammer verder verbeteren. Meer dan ooit staat de Rotterdammer centraal. Dit heeft gevolgen voor de structuur van de dienstverlening, maar ook voor de bejegening richting werkzoekenden.

De leidende principes die horen bij het toepassen van de menselijke maat geven ons richting op de weg naar verandering en verbetering: We werken vanuit vertrouwen in de burger, kijken naar het individu en werken vanuit de bedoeling. Hierin zijn we transparant en duidelijk en geven we medewerkers ruimte om waar nodig af te wijken.

Tijdens elke fase van het uitkeringstraject zorgen we dat we de juiste oplossing bieden, waarbij de werkzoekende in beweging kan blijven en stapjes kan blijven zetten. Bij zowel de intake als het beheren van de uitkering werken we mede daarom met dedicated inkomensconsulenten: inkomensconsulenten met een taakaccent. Deze

inkomensconsulenten hebben een regulier takenpakket, maar bieden daarnaast op bepaalde terreinen specifieke dienstverlening aan bijzondere doelgroepen. Op deze manier bieden we passende dienstverlening aan de verschillende doelgroepen.

De gemeente richt zich op een verdere daling van de klachten en bezwaren van de bijstandsgerechtigden over genomen besluiten, de organisatie en de bejegening door ambtenaren. Klachten en bezwaren zijn een uiting van ongenoegen van de burger. De gemeente wil het aantal klachten en bezwaren terugbrengen waar dat mogelijk is en adequaat en snel afhandelen (binnen 4 weken). De gemeente wil het aantal bejegeningssklachten ieder jaar terugdringen met 10% zodat deze klachten in 2022 minimaal gehalveerd zijn. Het aantal bezwaren loopt parallel met het aantal (appellabele) besluiten van de gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1a Aanvragen (algemene en bijzondere bijstand) behandelen en dienstverlening verbeteren

De Participatiewet biedt iedereen de mogelijkheid om een aanvraag levensonderhoud te doen. De aanvragen (algemene en bijzondere bijstand) en dienstverlening gaat de gemeente verbeteren door de doorlooptijd van aanvragen te verkorten. Er wordt voortdurend aan gewerkt om de dienstverlening rondom dit proces te verbeteren.

Bij de uitvoering van de Tozo wordt gebruik gemaakt van Robotic Process Automation om zo tijdig een besluit te kunnen nemen op het grote aantal aanvragen. Het is hierdoor in het overgrote deel van de aanvragen niet meer nodig om een voorschot te verstrekken.

1.1b Het aanvraag- en beheerproces digitaliseren

De gemeente is intensief bezig haar dienstverlening aan de burger te vernieuwen. Dit vertaalt zich naar inrichtingsvraagstukken en -principes zoals: zelfservice voor burgers en bedrijven, het verkrijgen van een integraal klantbeeld, automatisering van aanvragen en zaakgewijs werken met digitale dossiers. Het is een noodzakelijke ontwikkeling om de dienstverlening voor de burgers en bedrijven op een niveau te krijgen zoals we in de maatschappij gewend zijn, waarbij door digitalisering ondersteunde klantprocessen gebruikelijk zijn. Voor de burgers, die over onvoldoende ICT-vaardigheden beschikken, blijft een 'papieren' aanvraagprocedure bestaan.

1.2a De methode inkomstenverrekening verbeteren

Als een bijstandsgerechtigde aanvullend op deeltijdinkomsten een uitkering nodig heeft, is er sprake van verrekening van de inkomsten met de uitkering. De gemeente voert experimenten uit om dit proces te verbeteren, met als doel te stimuleren dat bijstandsgerechtigden voor wie voltijd werk nog niet mogelijk is, in deeltijd gaan werken. Rotterdammers doen via deeltijdwerk namelijk weer mee aan de samenleving en leveren een waardevolle bijdrage. Daarnaast biedt deeltijdwerk werkzoekenden de kans om relevante werkervaring op te doen. Niet alleen met een bepaald soort werk, maar ook met algemene werknemersvaardigheden, zoals het functioneren in een werknemer-werkgeversverhouding en het samenwerken met collega's. Hierdoor is het vanuit een deeltijdbaai niet alleen makkelijker, maar ook sneller om door te stromen naar een volledige baan. Aanvaarding van deeltijdwerk

wordt gestimuleerd door consequente toepassing van de tijdelijke, gedeeltelijke vrijlating (25% met een wettelijk maximumbedrag voor maximaal zes maanden per uitkeringsperiode) van inkomsten uit werk die lager zijn dan de bijstandsnorm. Daarnaast wordt deeltijdwerk interessanter gemaakt door de pilot Werkpremie. De Werkpremie is een financieel extraatje voor werkzoekenden die in deeltijd werken, boven op de wettelijke vrijlating.

1.2 b Handhaven en uitvoeren van (her)onderzoeken

De werkwijze van de heronderzoeken heeft in termen van handavingsopbrengst veel opgeleverd. De doelstelling van het aantal gestarte heronderzoeken voor 2021 en 2022 was 7.500 heronderzoeken. In 2021 is de werkwijze bij het uitvoeren van heronderzoeken aangepast. De menselijke maat en passende dienstverlening staan nu centraal. De gesprekken hebben hiermee een breder karakter gekregen dan alleen de rechtmatigheid van de uitkering. De inkomensconsulenten besteden nu ook aandacht aan mogelijk benodigde zorg en ondersteuning. Om dit nog beter te kunnen doen, wordt de samenwerking met partners zoals vraagwijzers, wijkteams en kredietbank vanuit de heronderzoeken dit jaar verder versterkt. Deze ingezette verandering en de beperkingen die de coronacrisis heeft opgeleverd in de dienstverlening hebben ervoor gezorgd dat in 2021 er 4.500 heronderzoeken zijn uitgevoerd. De verwachting is dat in 2022 het aantal van 6.400 heronderzoeken uitgevoerd wordt.

Bij het uitvoeren van de heronderzoeken wordt onder meer gebruik gemaakt van een risico-inschattingmodel. Dit model helpt de gemeente om in te schatten bij welke uitkeringsgerechtigden de kans groot is dat de uitkering niet (meer) aansluit op de situatie van de uitkeringsgerechtigde (onrechtmatigheid). Dat heeft twee voordelen. Dit helpt de gemeente om omvangrijke terugvorderingen te voorkomen. Bovendien worden uitkeringsgerechtigden waarbij de kans op onrechtmatigheid klein wordt geacht, minder snel voor een onderzoekend gesprek uitgenodigd.

2.1a Een betrouwbare en voorspelbare dienstverlening

Om de doorlooptijd van besluitvorming op bijstandsaanvragen te optimaliseren gaat de gemeente de belangrijkste bottlenecks in de primaire aanvraag- en mutatieprocessen detecteren en deze reduceren. De gemeente doet dat onder meer met pilots en experimenten. De door de coronacrisis ingegeven pilot 'versnelde afhandeling' bij de afdeling Intake is inmiddels ingebed als standaard werkwijze.

2.1b Correcte bejegening

De gemeente streeft een vermindering van het aantal bejegeningssklachten na. Daarvoor worden alle bejegeningssklachten geëvalueerd en via verbetercirkels aangepakt. Ze monitort de processen met veel klantcontacten. Verder is er aandacht voor de hospitality van ambtenaren door trainingen en learning on the job.

2.1c Advies geven en begeleiding bieden aan ondernemers

Het Regionaal Bureau Zelfstandigen biedt aan Rotterdamse (aspirant) ondernemers en zzp'ers financiële ondersteuning en advies. De wettelijke kaders hiervoor zijn Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

De Tozo regeling voor zelfstandig ondernemers is per 1 oktober 2021 beëindigd. In plaats daarvan is een traject Bbz1 'light' in gericht. In vervolg op het besluit om de uitvoering van het Bbz tot eind 2021 te vereenvoudigen is op 14 december 2021 door het kabinet besloten om deze wijzigingen te verlengen tot 1 april 2022. Zelfstandigen kunnen de komende periode eenvoudiger aanspraak maken op steun. Per 1 januari van dit jaar is de verlenging van de regeling (Bbz light 2) van kracht.

De hulp aan ondernemers is naast deze inkomenssteun ingericht langs drie pijlers;

1. Schuld & Stress; Oplopende schulden voorkomen, hulp bij aflosproblemen, maar ook hulp bij de aan schuld gerelateerde stress en gezondheidsproblemen.
2. Werk & Scholing; Hulp bij beëindiging van de onderneming, gedeeltelijk ondernemer blijven, omscholing naar werk, bijscholing en loopbaanadvies.
3. Ondernemerschap: Coaching eigen bedrijf, doorstart, hulp bij bedrijfsprocessen en nieuwe productmarkt.

Het aantal ondernemers dat een aanvraag in gaat dienen voor een Bbz-uitkering laat zich moeilijk voorspellen. Het aantal aanvragen Bbz light 1 steeg heel hard in de laatste weken van december. Het effect van de toenemende coronamaatregelen was duidelijk merkbaar. Op 31 december 2021 is het aantal aanvragen Bbz light 1 afgesloten op 2534 (voor Rotterdam en de aangesloten regiogemeenten).

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Saldo tekort BUIG	Streefwaarde	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
	Realisatie	+ € 0,9 mln.	+ € 16,2 mln.	+ € 44,7 mln.	+ € 28,5 mln.		
1.2 Rechtmatige verstrekking van bijstand (%)	Streefwaarde	97%	97%	97%	97%		
	Realisatie	97,86%	99,13%	98,85%	n.n.b.		
2.2 Klachten over bejegening	Streefwaarde		Min 10%	Min 10%	Min 10%		
	Realisatie	n.v.t.	Min 15%	Min 35%	Min 30%		

Prestatie-indicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1.1 Percentage besluiten bijstandsaanvraag (Levensonderhoud en Bijzondere Bijstand) binnen de wettelijke termijn	Streefwaarde	90%	90%	90%	90%		
	Realisatie	91,7%	91,8%	94,1%	95,3%		
1.2 Tijdig (binnen 4 weken) verwerken van inkomstenverrekeningen	Streefwaarde	90%	90%	90%	90%		
	Realisatie	90,9%	96,0%	98,0%	96,3%		
1.3 Heronderzoeken (aantal)	Streefwaarde	6.000	6.000	6.000	7.500	7.500	
	Realisatie	6.074	6.325	3.284	4.478		

Wat heeft het gekost?

Overzicht van baten en lasten Inkomensregelingen - Inkomen	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	611.679	642.051	640.271	-1.780
Bijdragen rijk en medeoverheden	611.679	642.051	640.271	-1.780
Overige opbrengsten derden	0	0	0	0
Overige baten	0	0	0	0
Lasten exclusief reserves	666.792	685.326	665.233	-20.093
Apparaatslasten	53.628	62.289	59.007	-3.282
Inhuur	10.321	16.071	12.896	-3.176
Overige apparaatslasten	1.736	1.611	1.308	-303
Personeel	41.571	44.607	44.803	197
Intern resultaat	717	969	4.044	3.074
Intern resultaat	717	969	4.044	3.074
Programmalasten	612.447	622.068	602.182	-19.886
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	19.895	18.373	17.861	-511
Kapitaallasten	1.707	2.735	2.337	-397
Overige programmalasten	102	5.277	-1.089	-6.366
Sociale uitkeringen	590.684	595.689	583.058	-12.632
Subsidies en inkomensoverdrachten	58	-6	15	21
Saldo voor vpb en reserveringen	-55.113	-43.275	-24.962	18.313
Saldo voor reserveringen	-55.113	-43.275	-24.962	18.313
Reserves	0	6.513	4.813	-1.700
Onttrekking reserves	0	6.513	4.813	-1.700
Toevoeging reserves	0	0	0	0
Vrijval reserves	0	0	0	0

Saldo	-55.113	-36.762	-20.149	16.613

X

Vergelijking begrotingssaldi Inkomensregelingen - Inkomen

2021

Oorspronkelijke Begroting 2021	- 55.113
Eerste Herziening 2021	- 58.540
Begroting 2022 / Tweede Herziening 2021	- 50.963
10-maandsrapportage 2021	- 36.762
Realisatie 2021	- 20.149

Toelichting overzicht baten en lasten

Overzicht afwijkingen taakveld	Afwijking baten	Afwijking lasten	Afwijking reserves	Afwijking saldo
1. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden	0	- 7.900	0	7.900
2. Tozo/ TONK	- 4.400	- 8.300	- 1.700	2.200
3. Bijstandsuitkeringen	300	- 1.025	0	1.325
4. Toeslagenaffaire kinderopvang	657	- 128	0	785
5. BBV aanpassing overhead		- 815	0	815
6. Kapitaallasten		- 397	0	397
7. Hogere personeel gerelateerde bijdragen	800			800
8. Regiogemeenten	863			863
9. Overige afwijkingen		- 1.528	0	1.528
Totaal afwijkingen	-1.780	-20.093	-1.700	16.613

Het saldo van dit taakveld bedraagt 16,6 mln voordelig. De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

1. Voorziening debiteuren bijstandsgerechtigden

De gemeente heeft door de jaren heen een voorziening getroffen om het risico van het niet volledig innen van vorderingen op bijstandsgerechtigden op te vangen. Bij de jaarrekening is opnieuw de omvang van de benodigde voorziening bepaald. Ten opzichte van de begroting leidt dit tot een vrijval van de voorziening van € 7,9 mln. Dit voordelige resultaat ontstaat doordat het risicoprofiel voor zowel Tozo-vorderingen (op basis van terugbetaalgedrag) als voor BBZ-bedrijfskapitaal is aangepast. Daarnaast zijn er vorderingen kwijtgescholden in

het kader van de kinderopvang toeslagenaffaire. Een deel van deze vorderingen waren opgenomen in de voorziening, waardoor dit nu in het resultaat vrijvalt.

2. Tozo/ TONK

Op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is sprake van een voordelig saldo ter hoogte van € 2,2 mln. Dit wordt veroorzaakt doordat er op de uitkeringsbaten en – lasten sprake is van een voordeel van € 2,4 mln. In de jaarrekening 2020 heeft een definitieve afrekening plaatsgevonden met het Rijk voor de Tozo-voorschotten die in dat jaar zijn verstrekt. Alles wat daarna wordt teruggevorderd hoeft niet te worden verrekend met het Rijk. In 2021 bedroeg dat € 2,4 mln. Tegelijkertijd is op de uitvoeringsbaten sprake van een nadelig saldo van € 200.

Doordat gedurende het jaar duidelijk is geworden dat het zwaartepunt van de werkzaamheden (met name voor terugvordering & verhaal) meer in 2022 komt te liggen dan eerder was ingeschat, is er in 2021 € 1,7 mln minder onttrokken uit de bestemmingsreserve Tozo. Daarnaast zijn de baten € 1,5 mln hoger dan was ingeschat bij de 10-maandsrapportage. Vanwege het feit dat de Tozo-werkzaamheden doorlopen naar volgende jaren is een voorstel voor resultaatbestemming ingediend voor de reserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling ter hoogte van € 3,3 mln.

3. Bijstandsuitkeringen

Als gevolg van de beëindiging van diverse steunmaatregelen (NOW, Tozo) werd bij de 10- maandsrapportage rekening gehouden met een lichte stijging van het aantal uitkeringen naar 36.000 tot het einde van het jaar. Deze stijging is niet opgetreden, het bijstandsvolume is zelfs verder gedaald, waardoor er in de jaarrekening een positief resultaat ontstaat.

4. Toeslagenaffaire kinderopvang

Gemeente Rotterdam voert werkzaamheden uit voor de afwikkeling van de kinderopvang- toeslagenaffaire. Vanuit het Rijk worden zowel de uitvoeringskosten als de kosten voor de kwijtschelding van de schulden gecompenseerd. Op de uitvoeringsbaten en -lasten is er sprake van een positief saldo van € 785. De baten van het Rijk moeten volledig in 2021 verantwoord worden, terwijl de uitvoeringskosten doorlopen in 2022 en verder. Een voorstel voor resultaatbestemming ter hoogte van € 785 is ingediend voor de werkzaamheden die doorlopen in volgende jaren.

5. BBV- aanpassing overhead

Voor € 815 wordt de afwijking veroorzaakt door een correctie op grond van verslaggevingsvoorschriften. Deze correctie betreft aan projecten toegerekende apparaatslasten. Bij het taakveld Activering overhead is meer te lezen over deze correctie.

6. Kapitaallasten

Door een foutieve berekening is € 397 minder afgeschreven op de kapitaallasten. Bij de 2e herziening 2021 heeft een actualisatie op de kapitaallasten plaatsgevonden. Deze actualisatie heeft geen rekening gehouden met de versnelde afschrijving van Edison waardoor de afschrijvingen aan het einde van het jaar lager uitvielen.

7. Hogere personeel gerelateerde bijdragen

Er is voor € 800 aan vergoedingen vanuit het UWV ontvangen voor zwangerschap en ziekte waarmee geen rekening is gehouden in de begroting.

8. Regiogemeenten

Voor de regiogemeenten geeft Rotterdam uitvoering aan de BBZ-regeling en wordt ondersteuning aan ondernemers geboden. Een deel van de ontvangsten van deze regiogemeenten was niet begroot met als gevolg een voordelig saldo van € 863.

9. Overige afwijkingen

Op diverse budgetten zijn kleine afwijkingen gerealiseerd die per saldo leiden tot een voordeel van € 1,5 mln.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

- [Nieuwe energie voor Rotterdam – coalitieakkoord 2018-2022](#)
- [Mensenwerk - beleidskader Participatiewet 2019/2022](#)

Omschrijving taakveld

Binnen het taakveld Inkomensregelingen biedt de gemeente inkomensondersteuning aan Rotterdammers die dit nodig hebben door het verstrekken van uitkeringen. Daarnaast vindt er binnen dit taakveld handhaving plaats, wat bijdraagt aan de rechtmatigheid van de verstrekte uitkeringen.

Dienstverlening is niet alleen een product of dienst die de gemeente biedt, maar ook de manier waarop ze deze product of dienst levert: de persoonlijke bejegening door de ambtenaar. De ambtenaren zijn attent en werken

Rotterdammergericht: Ze handelen proactief, situationeel, passen het gedrag aan de klant en de omstandigheden aan. De dienstverlening is mensgericht. Het contact is vriendelijk, open, respectvol en beleefd. Ze luistert, leeft zich in in de situatie van de ander en zijn betrokken. Ze neemt persoonlijk contact op als de situatie erom vraagt. Ze is bereikbaar en service wordt geboden door een medewerker met kennis van zaken.

De dienstverlening is duidelijk. Er is inzicht in de servicenormen en hoe de gemeente daarop presteert. Informatie over de tevredenheid van de dienstverlening wordt gebruikt voor verbetering van de dienstverlening. De informatie is eenduidig, duidelijk, volledig, juist en actueel. Informatie over producten en diensten is digitaal beschikbaar of afneembaar.

Klachten en bezwaren worden gezien als een aanleiding om te leren hoe de dienstverlening aan de uitkeringsgerechtigden kan worden verbeterd. Fouten maken mag en zijn aanleiding om te verbeteren. Klachten gaan vaak over tijdigheid en kwaliteit van de organisatie en over de bejegening van ambtenaren. De klachten, met name bejegeningssklachten, worden tot een minimumniveau teruggedrongen.

Tot het taakveld Inkomensregelingen behoren:

- inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet
- IOAW (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers)
- IOAZ (Wet inkomensvoorzieningen oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen)
- kosten van levensonderhoud uit het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004)
- kosten levensonderhoud voor startende ondernemers uit Bbz 2004

Jaarverslag - Paragrafen

Pagina 95

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Energietransitie

Financiële kengetallen

Financiering

Grondbeleid

Interbestuurlijk toezicht

Investerings

Lokale heffingen

Nationaal Programma Rotterdam Zuid

Onderhoud kapitaalgoederen

Subsidies

Sustainable Development Goals

Verbonden partijen

Weerstandsvormogen en risicobeheersing

Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering bevat informatie over de interne dienstverlening van de gemeente Rotterdam. Het gaat om het beleid voor HR&O, ICT, Concernhuisvesting en andere onderdelen van de bedrijfsvoering.

- [Organisatieontwikkeling](#)
- [Huisvesting en facilitair](#)
- [HRO](#)
- [Informatievoorziening en IT](#)
- [Privacy en AVG](#)
- [Wet openbaarheid bestuur](#)
- [Juridische diensten](#)
- [Inkoop en aanbestedingsbeleid](#)
- [Rechtmatigheidsverantwoording](#)
- [Effecten en maatregelen Covid-19](#)

Organisatieontwikkeling

Organisatieontwikkeling

Anders Werken

In 2020 is de organisatie begonnen met Anders Werken. Doel is om een aantrekkelijke, moderne werkgever te zijn die collega's maximaal in staat stelt om te kunnen bijdragen aan resultaten in de stad. Anders werken bestaat uit:

- digitaal samenwerken en hybride vergaderen;
- plaats- en tijdonafhankelijk werken, op de thuiswerkplek, op kantoor, of in de stad of wijk, afhankelijk van het type werk. Het kantoor is straks vooral een plaats waar medewerkers elkaar ontmoeten;
- trainingen om medewerkers vertrouwd te maken met Anders Werken;
- veranderende regelingen over werkplekkeuze en onkostenvergoedingen.

In 2021 zorgden de coronamaatregelen ervoor dat een deel van de medewerkers voornamelijk thuis heeft gewerkt. Ondertussen is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van digitale middelen, infrastructuur en hybride vergaderfaciliteiten. Er zijn experimenten gehouden om het concept in de praktijk te testen en te verfijnen. Er zijn tot en met 31 december 2021, 13 wijkhubs gerealiseerd. Ook zijn er afspraken gemaakt over thuiswerkvergoedingen en is er een pilot gestart met flexibele reiskostenvergoedingen.

Huisvesting en facilitair

De situatie rondom covid-19 bepaalde in 2021 nog steeds grotendeels de activiteiten van de afdeling concernhuisvesting. De uitgifte van thuiswerkmiddelen ging verder. Medewerkers in cruciale functies en de coronacrisisorganisatie kregen middelen op kantoor- en uitvoeringslocaties.

De anderhalvemetermaatregelen in de gebouwen zijn in het laatste kwartaal van 2021 afgeschaald. De planning was dat medewerkers vanaf half oktober meer naar kantoor konden om te werken en elkaar te ontmoeten. Daartoe zijn de locaties aangepast op het concept van Anders Werken. Door de toenemende coronabesmettingen en lockdown eind 2021 hebben medewerkers nog maar beperkt van Anders Werken gebruik kunnen maken. Dit geldt ook voor het Timmerhuis als centrale ontmoetingsplek. De aanpassing van deze locatie is nog niet geheel gereed. Afronding is voorzien in de eerste helft van 2022.

Corona heeft geleid tot minder kosten voor concernhuisvesting door het verminderde gebruik van gebouwen en door leveringsproblemen van leveranciers bij gepland onderhoud. Een deel van het geplande onderhoud schuift door naar 2022.

Door lopende prijsafspraken met energieleveranciers hebben de fors stijgende energietarieven in 2021 geen effect gehad. Kostenstijgingen vanaf 2022 zijn onvermijdelijk.

KPI: aantal werkplekken per fte voor de totale organisatie

In 2021 was er in de totale organisatie per fte 0,4 werkplek beschikbaar: 6.810 werkplekken op 17.142 fte. De 0,4 werkplek per fte is een afname ten opzichte van 2020 (0,6 werkplek per fte). Dit is een gevolg van het Anders Werken. Door dit concept zijn gebouwen anders ingedeeld; er zijn meer mogelijkheden voor ontmoeting en minder reguliere werkplekken. Verder is de thuiswerkplek aan het concept toegevoegd. Daarnaast zorgt de coronacrisisorganisatie met veel tijdelijke externe inhuurmedewerkers voor een verhoging van het aantal fte's en dus verlaging van het aantal beschikbare werkplekken per fte.

HRO

HRO

[Beleid en ontwikkelingen](#)[Verzuim](#)[Opleidingen](#)[Inclusieve en diverse organisatie](#)[Integriteit](#)
[Medewerkerstevredenheidsonderzoek \(MTO\)](#)[Bemensing](#)[Arbeidskosten](#)

Beleid en ontwikkelingen

Beleid

Gemeente Rotterdam moet op elk moment kunnen inspelen op veranderingen in de maatschappelijke opgaven en vragen. Dat vraagt om een organisatie die zich makkelijk kan aanpassen en snel reageert. Als gemeente Rotterdam willen we dat bewoners zich gehoord voelen én dat onze medewerkers de ruimte voelen om maatwerk te kunnen leveren bij de opgaven in de stad. We zijn een organisatie die werkt voor en met de stad. Samen met bewoners, bedrijven en instellingen werken we aan opgaven die voor hen belangrijk zijn.

De oplossing staat centraal, de weg daar naartoe kan verschillen. We passen ons aan aan de omstandigheden en werken en denken als één gemeente. We zijn een flexibele en veerkrachtige organisatie waarbij resultaat op straat voorop staat.

In 2021 is verder gebouwd aan een toekomstbestendige en vooral veerkrachtige organisatie. De veranderingen in het bestuursstelsel (Wijk aan zet) en de Menselijke Maat vragen een duidelijke focus en kijk op de organisatieontwikkelingen. Betrokkenheid van medewerkers en leidinggevendenden bij het bepalen en invulling geven aan deze richting is daarbij cruciaal. Verbinding aanbrengen tussen de verschillende organisatieontwikkelingstrajecten, integraal werken over de clusters en afdelingsgrenzen heen en werken en denken vanuit de opgaven in de stad hebben prioriteit. Denken in kansen en mogelijkheden met de Rotterdammer voorop.

Ontwikkelingen

Coronaorganisatie

Het jaar 2021 kenmerkte zich door afschalen en weer opschalen van de coronaorganisatie voor zowel de test- als de vaccinatiecapaciteit. Het jaar begon toen de eerste vaccinatieronde in volle gang was. Tegen de zomer kwam er een piek in het aantal besmettingen. Deze piek viel later het jaar in het niet bij de besmettingsaantallen van de omikronvariant. Vanwege die variant moest de coronaorganisatie eind 2021 zowel de testcapaciteit als de vaccinatiecapaciteit opnieuw opschalen. Deze snelheid van veranderingen maakte voortdurende bijsturing nodig. Eind 2021 werkten er 2.450 mensen in de coronaorganisatie.

In december 2021 is er een grote actie opgezet om extra medewerkers te werven. Mede door deze actie bestond de coronaorganisatie in januari 2022 uit 3.100 medewerkers.

Verzuim

Het verzuimpercentage steeg eind 2021 tot 6,1%. Dit percentage ligt boven de concernnorm van 5,7%. De stijging is vrijwel alleen toe te schrijven aan de toename van het langdurig verzuim, specifiek het verzuim tussen 42 dagen en 1 jaar. Werkgevers mogen volgens de wet geen aard en oorzaak van het verzuim vastleggen; ze mogen er ook niet naar vragen. Uit de administratie is dan ook niet af te leiden welke directe of indirecte invloed corona op het verzuim heeft gehad. Aannemelijk is echter dat deze invloed er zeker is geweest, zoals:

- uitgesteld verzuim door vanwege corona uitgestelde operaties;
- medewerkers met long-covid-klachten: minder inzetbaarheid en langere hersteltijd;

- afnemende mentale draagkracht van medewerkers die thuis werken, bijvoorbeeld door andere balans tussen werk en privé;
- lastigere re-integratie door thuiswerk of andere maatregelen.

Het percentage medewerkers dat niet heeft verzuimd bleef gelijk aan 2020, namelijk 54%.

In 2021 was er extra aandacht voor veilig, gezond en met plezier werken, zowel thuis als op locatie. Leidinggevendenden kregen ondersteuning hoe zij hun medewerkers konden faciliteren en begeleiden. Waar mogelijk hadden managers in toenemende mate ruimte voor persoonlijke aandacht. Naast inzet van bedrijfsartsen en re-integratieadviseurs, en aandacht voor vitaliteit was er in 2021 inzet op leeftijdsbewust personeelsbeleid en mobiliteit. Succesvolle aanpakken werden actief gedeeld.

Opleidingen

In totaal is er € 11,1 mln besteed aan externe opleidingen. Dat is 1,1% van de totale loonsom. Daarmee ligt de besteding aan externe opleidingen weer op het niveau van voor de coronapandemie. Ontwikkeling van medewerkers is niet beperkt tot externe opleidingen. Het vernieuwde opleidingsportaal Sofie geeft medewerkers een duidelijk beeld van alle opleidings- en trainingsmogelijkheden, ook de interne. Het afgelopen jaar zijn er totaal 16.905 leeractiviteiten afgerond. 49% Van de leeractiviteiten betreffen een interne groepstraining, 23% een externe groepstraining.

Het digitale aanbod van het leeraanbod is in 2021 uitgebreid. Het hybride aanbod van ontwikkelactiviteiten dat de afgelopen periode is ontwikkeld, is blijvend. Op deze manier kunnen ontwikkelactiviteiten vrijwel altijd doorgaan. Om dit te bereiken, is geïnvesteerd in hybride lokalen. Hier kunnen medewerkers fysiek of digitaal meedoen met ontwikkelactiviteiten. Ook is geïnvesteerd in de ontwikkeling van digitale vaardigheden, zodat zoveel mogelijk medewerkers daadwerkelijk digitaal kunnen deelnemen. Op deze manier heeft het aanbod van ontwikkelactiviteiten bijgedragen aan een veerkrachtige organisatie.

Inclusieve en diverse organisatie

In 2021 zijn stappen gezet naar een meer inclusieve en diverse organisatie.

In 2021 is de stadsmarinier racisme en discriminatie gestart. Deze zet zich in voor het tegengaan van racisme en discriminatie in de stad. Ook is eind 2021 een portefeuillehouder inclusie en diversiteit voor de organisatie aangesteld.

Initiatieven voor de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie zijn in 2021 verder gebracht.

- Eind 2021 startte de projectmatige aanpak inclusief werven en selecteren, met als doel een inclusief proces te bieden aan alle medewerkers, voor de totale in-, door- en uitstroom. Hierin zijn de goede ervaringen uit het traineeprogramma meegenomen. De diversiteit in het leidinggevend middenkader is vergroot. Een inclusiviteitspanel adviseert over alle onderdelen van het werving- en selectieproces.
- Er was heel 2021 een structureel aanbod aan webinars, workshops, inspiratiesessies en trainingen. Deze waren bestemd voor leidinggevendenden en teams op diverse niveaus. Veel aandacht was er voor inclusief leiderschap, onder andere door de op maat ontwikkelde leergang Inclusief Leidinggeven.

- De landelijke Diversity Day is uitgebreid tot de Diversity Week (4 tot en met 8 oktober 2021). Het was een week vol inspirerende trainingen, webinars en workshops.
- De procedures en middelen voor het melden van ongewenst gedrag zijn onder de loep genomen.
- Uit het oogpunt van goed en eigentijds werkgeverschap is in oktober 2021 het keurmerk 'Mantelzorgvriendelijke werkgever' aan de gemeente Rotterdam uitgereikt. Ook is de ondertekening voorbereid van de Verklaring van Dordrecht, met de ondertekening op 19 januari 2022. De tien punten in deze verklaring vormen een handvat voor een transgendervriendelijke organisatie.
- Voor inzicht in de mate van inclusie en diversiteit binnen de gemeente zijn met ingang van het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) 2021 vragen opgenomen over inclusie. Op grond van de nulmeting 2021 kunnen clusters, afdelingen en teams het gesprek over inclusie en diversiteit aangaan, en gerichte ambities en doelen voor de komende periode formuleren.

Integriteit

De intensivering van het ambtelijk integriteitsbeleid is in 2021 gestart en loopt in 2022 en 2023 door. Integriteit is en blijft onderdeel van het dagelijks handelen van de organisatie. Leidinggevendenden hebben daarin een sleutelrol, met de eigen verantwoordelijkheid als werknemer en als voorbeeldfunctie. Ook zijn zij aan zet voor de bevordering en handhaving van de integriteit van hun medewerkers. De coördinatoren integriteit zorgen ervoor dat leidinggevendenden regels en processen kennen. Nieuwe en bestaande medewerkers krijgen de waarde mee dat medewerkers in alles wat ze doen uitstralen dat integriteit hoort bij het ambtelijk vakmanschap en bij de trots op de stad. De professionaliteit brengt met zich mee dat iedere medewerker gemaakte keuzes kan en wil verantwoorden. Integriteit, het eigen morele kompas, is een onlosmakelijk onderdeel van het dagelijkse werk van de medewerkers.

Een uitgebreide beschouwing en cijfermatig inzicht is opgenomen in het Jaarverslag ambtelijke integriteit 2021.

Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO)

Met het MTO meet de organisatie jaarlijks de tevredenheid en betrokkenheid van de medewerkers bij de gemeentelijke organisatie. In 2021 vulden 62% van alle medewerkers het MTO in. Het percentage deelnemers is hoger dan in 2020 (55%). De bevlogenheid is, net als vorig jaar, hoog: 84% van de medewerkers zegt enthousiast te zijn over zijn of haar baan. De verbetering van vorig jaar is grotendeels vastgehouden. De werkdruk is licht toegenomen, maar medewerkers geven aan hun tijd beter te kunnen verdelen tussen werk en privé.

Een nieuw onderwerp in het MTO 2021 is inclusie. Gebaseerd op zes verschillende stellingen geven de antwoorden een rapportcijfer van 7,4 voor inclusie. Naast inclusie waren enkele vragen toegevoegd over integriteit en vertrouwenspersonen. In 2022 bespreken teams en afdelingen de MTO-resultaten om de werkomstandigheden te verbeteren.

Bemensing

Formatie en bezetting

Eind 2021 was er een overbezetting ten opzichte van de begrote formatie van 989 fte.

In het algemeen is er nog sprake van nawerking van de motie Zeker van een baan bij de gemeente Rotterdam#2. Mede door deze motie kregen langdurig extern ingehuurd medewerkers een arbeidsovereenkomst aangeboden.

Bij het cluster Dienstverlening was er in 2021 een toename in de bezetting van 58 fte, onder meer vanwege de concernopgave Werken in stad en Wijk.

De toename in de formatie van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling van 430 fte komt vooral door de nieuwe afdeling Grip op Geldzaken. Deze afdeling wordt met tijdelijk geld gefinancierd. Ook de ondersteuning vanuit het cluster bij de hulpverlening aan de Rotterdamse slachtoffers van de toeslagenaffaire gebeurt met tijdelijk geld, evenals de uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet.

Bij het cluster Bestuurs- en Concernondersteuning is er een overbezetting ten opzichte van de begrote formatie van 440 fte. Deze toename is vooral het gevolg van de werkzaamheden voor Anders Werken. Het gaat hierbij om het mogelijk maken van thuiswerken, hybride werken en op locatie werken. Het cluster Bestuurs- en concernondersteuning verenigt de bedrijfsvoeringsfuncties. De omvang van het cluster beweegt mee met de omvang van de overige clusters. Daarnaast maakt Bestuurs- en concernondersteuning een aantal concernbrede programma's mogelijk waarvoor wel budget is, maar geen formatie. Het gaat om het traineeprogramma, de projectenpool en de begeleiding van herplaatsingskandidaten. De overbezetting binnen de directie Veilig valt grotendeels onder regionale sturing, met de gemeente Rotterdam, als grootste gemeente van de regio, in een faciliterende rol.

Voor de overbezetting in 2021 van 143 fte bij het cluster Stadsontwikkeling waren er twee hoofdoorzaken. De eerste is de blijvend steeds groeiende opgave op de gebieden bouwen, economie en duurzaamheid. De tweede is dat er meer capaciteit nodig was voor 'Rotterdam Sterker Door, de herstel- en vernieuwingsagenda' voor de Rotterdamse economie.

Juist hier is de wendbaarheid van de organisatie zichtbaar: het met mensen en middelen kunnen meebewegen met de behoeften van en in de stad.

In- en uitstroom

In 2021 begonnen 1.762 nieuwe medewerkers bij de gemeente Rotterdam, terwijl 828 medewerkers de organisatie verlieten. Opvallende zaken:

- De clusters Maatschappelijke Ontwikkeling en Bestuurs- en concernondersteuning waren samen goed voor 48% van de totale instroom.
- Er stroomden 57 trainees in; zij werken voor de gehele organisatie.
- Van de instroom is 55% jonger dan 35 jaar. Daarmee zijn de starters op de arbeidsmarkt goed vertegenwoordigd. Van de uitstroom is 47% 60 jaar of ouder. Door de combinatie van deze twee factoren bleef de gemiddelde leeftijd van de medewerkers dalen: van 48,6 jaar in 2016 naar 46,5 eind 2021.

Stages

In juli 2020 nam de gemeenteraad de motie 'Gemeente biedt meer werk en werkervaring' aan. De raad maakte zich zorgen over het aantal stageplaatsen en vroeg het college dit aantal in de gemeentelijke organisatie te verhogen. Ook 'Rotterdam geeft het goede voorbeeld met inzet op stages en leerbanen' - de eerste actie uit de Rotterdamse aanpak Jeugdwerkgelegenheid - benadrukte de noodzaak voor meer aandacht voor stages bij onze gemeente.

Na de zomer van 2020 startte de intensivering van de stageaanpak. Voor het realiseren van extra stages in 2020 was dit te laat. Net als bij andere werkgevers bleef binnen de gemeente Rotterdam het aantal uitgevoerde stages achter bij voorgaande jaren. Bij onze gemeente was dat tot wel een derde minder dan in 2019. De wethouders Van Gils en Moti deden daarop de toezegging om het aantal stages binnen de gemeentelijke organisatie in 2021 bijna te verdubbelen ten opzichte van 2020. Op basis van de 524 nieuwe stages in 2020 is voor 2021 de ambitie gesteld op 1.124 uitgevoerde stages. In 2021 zijn er 1.177 stages gestart. De ambitie van 1.124 is daarmee behaald.

Een ambitie uit de Rotterdamse aanpak Jeugdwerkgelegenheid was dat in 2021 minimaal 25% van het totaal gestarte stages voor mbo-studenten zou zijn. De afgelopen jaren lag het aantal stageplaatsen op mbo-niveau gemiddeld rond de 20%. Op 31 december 2021 is 32,5% van de stages op mbo-niveau uitgevoerd. Dit voldoet ruim aan de ambitie van 25% van het aantal aangeboden plaatsen. Dat is inclusief 130 kortdurende en eenmalige stages, waarbij mbo-studenten meehielpen met coronavaccinatie en meehielpen in de verkiezingsorganisatie. Hoewel kortstondig, voldoen deze leeractiviteiten aan de definitie van een stage. Zonder deze stages is 21,4% van de uitgevoerde stages gedaan op mbo-niveau. Dat is een verhoging ten opzichte van eerdere jaren.

Arbeidskosten

Arbeidskosten bestaan uit loonkosten voor de medewerkers en kosten van externe inhuur.

De totale arbeidskosten vielen in 2021 € 19,6 mln hoger uit dan begroot. Grotendeels toe te schrijven aan overbesteding ten opzichte van de begroting bij Volksgezondheid & Zorg, waarvan de coronaorganisatie onderdeel uitmaakt.

De loonkosten waren in 2021 € 8 mln hoger dan het begrote bedrag in de bijgestelde begroting 2021. Hiervan is € 4,5 mln toe te schrijven aan programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling en € 3,5 mln bij programma Overhead op het taakveld Clusterondersteuning.

Met de externe inhuur inclusief die voor de coronaorganisatie was er in 2021 sprake van een overschrijding van € 11,6 mln. Op het programma Volksgezondheid & Zorg, waarvan de coronaorganisatie onderdeel uitmaakt, was er in 2021 overschrijding van € 16,5 mln op externe inhuur. De oorzaak hiervan is de organisatie van de boostercampagne en de opschaling van de testcapaciteit eind 2021. Het was toen niet meer mogelijk de kosten hiervoor te verwerken in begroting 2021.

Omvang van inhuurlasten op inkoop en uitbestede werkzaamheden

In 2019 informeerde het college de gemeenteraad over de inhuurlasten die de organisatie in de financiële administratie op verschillende categorieën vastlegt (19bb12020). Vrijwel alle categorieën hebben direct te maken met inhuur van medewerkers, zijn direct herleidbaar en worden verantwoord onder de apparaatslasten. Alleen bij de categorie 'inhuurlasten op inkoop en uitbestede werkzaamheden' is dit niet het geval. In deze categorie is deels ook sprake van externe inhuur. De toelichting op deze categorie staat in deze paragraaf van dit jaarverslag. Dit blijft zo in de komende jaarverslagen, totdat hiervoor een duurzame oplossing is gevonden. De inhuurlasten binnen inkoop en uitbestede werkzaamheden bedroegen in 2021 € 14,2 mln.

Informatievoorziening en IT

Pagina 100

Informatievoorziening en IT

Veel medewerkers hebben in 2021 grotendeels thuisgewerkt. Dat benadrukte, net als in 2020, het belang van goede thuiswerkvoorzieningen. Betrouwbare ICT-voorzieningen zijn daarvan een belangrijk onderdeel. Er zijn stappen gezet om deze voorzieningen toekomstbestendig te houden en te verbeteren.

Een van deze stappen was de actualisatie van de Digitaliseringsagenda. Deze agenda dateert uit 2018 en loopt nog tot 2023. Bij de vaststelling was al aangegeven dat een tussentijdse herijking nodig zou zijn. Deze herijking is in 2021 uitgevoerd en heeft geleid tot een beperkt aantal bijstellingen. Ook is het informatiebeleid geactualiseerd. Het informatiebeleid loopt tot 2026 en is onder meer de basis voor de informatieplannen van de clusters. In het beleid zijn in 2021 de principes en uitgangspunten vastgelegd voor de activiteiten die de gemeentelijke organisatie voor informatietechnologie en informatievoorziening (IT/IV-organisatie) uitvoert.

In 2021 is het vijfjarig programma Rotterdam Transparant gestart. Dit programma bereidt onze organisatie voor op de Wet Open Overheid (Woo). Deze wet treedt naar verwachting op 1 mei 2022 in werking. Waar de Wet openbaarheid van bestuur overheden verplichtte informatie op verzoek openbaar te maken, gaat de Wet Open Overheid verder. Deze wet verplicht de overheid om informatie actief openbaar te maken. Er is de aanschaf voorbereid van een instrument dat bij publicatie van veel documenten de privacygevoelige informatie geautomatiseerd voor het publiek onleesbaar maakt.

Begin 2021 is de Rotterdamse datastrategie 'Daden met data 2021-2025' vastgesteld. Daarin is er veel aandacht voor begeleiding van de clusters, zodat zij de aangereikte tools voor data en analyse zo goed mogelijk kunnen benutten. Er is verder aandacht voor de ethische aspecten bij het gebruik van data. Hulpmiddelen hierbij zijn de DEDA (De Ethische Data-Assistent) en het IAMA (Impact Assessment Mensenrechten en Algoritmen).

Begin 2021 onderzocht de Rekenkamer hoe onze organisatie met algoritmes werkt. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek is een overzicht uitgewerkt van verantwoordelijkheden en bevoegdheden (governance) voor het werken met algoritmes. Bij deze uitwerking hoort een set van instrumenten. De governance en de instrumenten borgen samen dat onze organisatie algoritmes alleen inzet onder goed getoetste voorwaarden. Er is een register online gezet met alle hoogrisico-algoritmes die de gemeente gebruikt.

Alle Nederlandse overheidsinstellingen moeten voldoen aan de landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze verplichting geldt sinds 1 januari 2020. In 2021 is gewerkt aan de verdere invoering van de bijbehorende maatregelen. Gemeenten verantwoorden hun informatiebeveiliging door de ENSIA. Dit staat voor: Eenduidige Normatiek Single Information Audit. De ENSIA is een verplichte zelfevaluatie van de beveiliging van de aansluiting op landelijke voorzieningen als DigiD en de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen (SUWI). De zelfevaluatie is in 2021 uitgevoerd. De verbeterpunten die eruit naar voren kwamen, zijn opgepakt.

Eind 2021 is onze organisatie, zoals veel organisaties en bedrijven, geconfronteerd met Log4j, een groot beveiligingsincident. De ICT-afdeling heeft het incident snel kunnen oplossen, waardoor de organisatie nauwelijks last heeft gehad.

De gemeente Rotterdam heeft in haar panden een veilige en makkelijk toegankelijke internetvoorziening beschikbaar gesteld voor medewerkers, burgers, ondernemers, toeristen en kinderen: Publicroam. Deze voorziening loopt via een Rotterdamse gemeentelijke gasten-Wifi. Sinds maart 2021 kan iedereen gebruik maken van Publicroam.

Monitor ICT-projecten

De status en voortgang van risicovolle ICT-projecten staan in de Monitor Grote Projecten. De Monitor ICT-projecten is als aparte rapportage beschikbaar.

Privacy en AVG

Pagina 101

Privacy en AVG

De gemeente verwerkt vaak persoonsgegevens van Rotterdammers en andere burgers, van ondernemers en van medewerkers. Dat is nodig voor de uitvoering van allerlei wettelijke taken en bevoegdheden van de gemeente. Alle persoonsgegevens vallen onder de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Deze wet bepaalt hoe bedrijven en overheden met persoonsgegevens moeten omgaan.

In 2021 is de toepassing van de AVG meer dan voorgaande jaren een vanzelfsprekend onderdeel bij de inrichting van werkprocessen. De organisatie hield steeds meer rekening met het privacy-aspect. Of het nu gaat om cameratoezicht, verlening van horecaverunningen of handhaving van de leerplichtwet: in veel gevallen gaat het om gevoelige persoonsgegevens, en moet de gemeentemaatregelen nemen om die gegevens te beschermen. Dat gebeurt door:

- Het bijhouden van het register van verwerkingen. In dit register zijn nu 522 verwerkingen vastgelegd. 'Verwerkingen' zijn processen of deelprocessen waarbij de gemeente persoonsgegevens van burgers en medewerkers verwerkt.
- Data Protection Impact Assessments (DPIA's). Dit zijn analyses van processen met een hoog risico voor de privacy van degenen van wie de gemeente gegevens verwerkt. Het DPIA is een wettelijk verplichte

analyse. Op basis daarvan bepaalt de gemeente welke maatregelen nodig zijn om het privacyrisico zo klein mogelijk te houden.

Het aantal [DPIA's](#) steeg van 56 in 2020 naar [152 DPIA's in 2021](#). Daarmee zijn de privacyrisico's steeds beter in beeld, zodat het mogelijk is de juiste maatregelen te nemen om de risico's op privacyschending zo laag mogelijk te houden.

- Het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Telkens als de gemeente een contract afsluit met een bedrijf dat op een of andere manier persoonsgegevens van en voor de gemeente verwerkt, is het verplicht hiervoor een verwerkersovereenkomst te sluiten. Het gaat om zeer uiteenlopende bedrijven, bijvoorbeeld een evenementenbureau dat aanmeldingen voor een event verwerkt, of een softwareleverancier. In de verwerkingsovereenkomst staan afspraken over hoe de verwerker moet omgaan met de persoonsgegevens. Onze gemeente heeft 160 verwerkersovereenkomsten afgesloten. Sommige overeenkomsten gaan over verschillende processen.
- Het bijhouden van een datalekkenregister. Bij een datalek zijn persoonsgegevens mogelijk of daadwerkelijk in handen gekomen van onbevoegden. Dat kan bijvoorbeeld al door een verkeerd geadresseerde brief of e-mail.
In 2021 zijn er 253 meldingen gedaan van een datalek. Daarvan zijn er [66 gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens](#).
- Aandacht voor bewustwording (awareness). Om datalekken te voorkomen, zijn in 2021 campagnes ingezet om de bewustwording van privacyrisico's bij medewerkers te vergroten. Ongeveer de helft van de medewerkers heeft eind 2021 de e-learning Privacy en informatiebeveiliging afgerond. Het streven is dit percentage in 2022 omhoog te brengen. Ook is er een aanbod van mini-modules en inzet van andere communicatiemiddelen.

Datatechnologie

De wereld digitaliseert in sneltreinvaart. Digitalisering biedt kansen om maatschappelijke vraagstukken op te lossen en beter beleid te kunnen maken. Ook voor de economische ontwikkeling van de stad is digitalisering steeds belangrijker. Zo omvat het programma 'Smart cities' bijvoorbeeld toepassingen als sensoren en camera's die drukte en verkeersstromen monitoren. De gemeente maakt soms ook gebruik van algoritmen. Daaraan zijn privacyrisico's verbonden. Dat vraagt van de gemeentelijke organisatie om kaders te stellen en de organisatie zo in te richten dat persoonsgegevens nu en in de toekomst veilig zijn, in opslag en bij verwerking.

Vooruitlopend op kaders en wetgeving vanuit de Europese Commissie en de landelijke overheid is begin 2022 voor het algoritmegebruik een afwegingskader opgesteld. Dit kader gaat na vaststelling door het college naar de gemeenteraad.

Ook aan het programma Datagedreven werken zijn risico's voor de privacy verbonden. Het programma draagt bij aan een betere dienstverlening voor Rotterdammers. Per aanvraag is het nodig te beoordelen hoe onze gemeente aan de eisen van de privacywetgeving voldoet. Bescherming van persoonsgegevens is daarbij een randvoorwaarde.

Recht van betrokkenen

Op grond van de AVG kunnen bewoners inzage krijgen in hun eigen persoonsgegevens. Het aantal aanvragen hiervoor is in 2021 toegenomen. In 2021 maakten Rotterdammers 336 keer gebruik van hun rechten. Dat was in 2020 nog maar 153. Die toename komt grotendeels door een datalek bij de landelijke GGD's. Na de mediaberichten hierover vroegen 146 Rotterdammers om hun gegevens te wissen. De overige verzoeken gaan vooral om inzage van gegevens.

Rechtmatigheidsverantwoording

Pagina 102

Rechtmatigheidsverantwoording

Er is een wetsvoorstel in voorbereiding over de verantwoording over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Door de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording verschuift de verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de rechtmatigheid van de jaarrekening van de externe accountant naar het college. Het college van burgemeester en wethouders legt door middel van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. Als voorbereiding op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording wordt in deze jaarrekening 2021 zoals bij de jaarrekening 2020 als pilot een paragraaf rechtmatigheid opgenomen.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders geeft aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, en ook de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met de bepalingen vermeld in documenten van de "lijst met relevante wet- en regelgeving accountantscontrole rekening 2021 en 2022" vastgesteld door de gemeenteraad op 2 december 2021, zoals onder meer de Verordening Financiën Rotterdam 2021, de Regeling Financiën Rotterdam 2021 en de kadernota accountantscontrole.

In de COR van september 2020 is voorgesteld om de verantwoordingsgrens op 1% te stellen. In de paragraaf bedrijfsvoering kan een toelichting worden gegeven over de oorzaken van de geconstateerde onrechtmatigheden met verklaring. Ook stelt het college voor om de rapporteringstolerantie te stellen op €1.700.000 voor het toelichten van geconstateerde onrechtmatigheden.

In deze rechtmatigheidsverantwoording wordt de rapportagetolerantie van €1.700.000 en verantwoordingsgrens van 1% gehanteerd. Wel dient na het aannemen van de nieuwe wet de rapportagetolerantie en de verantwoordingsgrens nog door de Raad te worden bekrachtigd.

De accountant geeft vanaf het moment van invoeren van de wet alleen nog een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening; dit omvat ook een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

Getrouwheidsfouten tellen mee in het oordeel van de accountant maar worden niet in de rechtmatigheidsverantwoording gerapporteerd.

Conclusie Rechtmatigheid 2021

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten en ook de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde verantwoordingsgrens.

Toelichting op de afwijkingen

In 2021 is er één geconstateerde onrechtmatigheidsfout boven de € 1,7 mln:

1. Aanbesteden ad € 6.117.000 fouten;

Proces Aanbesteden

In het proces Aanbesteden zijn voor € 6.117.000 aan fouten geconstateerd.

Beschrijving fouten

In totaal zijn er 35 dossiers onrechtmatig bevonden voor een totaalbedrag van € 6.117.000. Bij 25 dossiers (€ 1.907.000) is de oorzaak van de onrechtmatigheid in 2020 ontstaan. De nieuw geconstateerde fout in de Jaarrekening betreft € 4.210.000 (10 dossiers). Van deze nieuwe dossiers hebben 3 dossiers (€ 1.581.000) betrekking op het onderdeel dat systeemgericht is gecontroleerd. Omdat de fout al in het proces is ontdekt is er geen extrapolatie toegepast van de fout. Verder ligt de oorzaak van de fout voor de nieuwe dossiers voornamelijk bij soortgelijke opdrachten die niet Europees zijn aanbesteed maar wel de EU-drempel overschrijden.

Oorzaak

Naast soortgelijke opdrachten die (in het verleden) gezamenlijk de Europese aanbestedingsgrens overschrijden ligt de oorzaak voornamelijk bij ophoging van de opdracht boven de Europese aanbestedingsgrens of bij niet rechtmatige verlenging. Een aantal dossiers loopt door zonder dat daarvoor een Europese aanbesteding kan plaatsvinden omdat het om een gering bedrag gaat en het daardoor niet proportioneel is om Europees aan te besteden.

Verbeterpunten om deze fouten in de toekomst te voorkomen

Waar mogelijk zal er Europees aanbesteed worden indien dat proportioneel is. Ondanks dat de fout in de Jaarrekening 2021 flink is teruggedrongen (2020: € 14,0 mln en 2019: € 21,8 mln) ligt er nog altijd een uitdaging om soortgelijke opdrachten die bij elkaar opgeteld de EU-drempel overschrijden tijdig te herkennen. Ondanks dat

de Gemeente Rotterdam grote en diverse bestedingen heeft en de onrechtmatigheid nooit nul zal worden blijft de focus en de uitdaging om het goed te blijven doen of zelfs beter te doen. Het proces is adequaat ingericht en uit het bestaan en de werking blijkt dat het adequaat functioneert.

Wet openbaarheid bestuur

Pagina 103

Wet openbaarheid bestuur

De Wet openbaarheid bestuur (Wob) regelt het recht op overheidsinformatie. Iedereen kan een verzoek indienen om informatie openbaar te maken die bij de gemeente berust. De gemeente krijgt gemiddeld per jaar zeker 300 Wob-verzoeken. Die gaan over diverse onderwerpen en zijn verschillend van aard en omvang. De complexiteit van verzoeken neemt toe, en daarmee ook de afhandeltermijn. Afgehandelde Wob-verzoeken publiceert de gemeente op de website. Met ingang van mei 2022 treedt de Wet Open Overheid in werking. Deze wet is de opvolger van de Wob.

Het college informeert via de P&C-cyclus de gemeenteraad over de ontvangen Wob-verzoeken en de afhandeltermijn. Deze manier van informatie vloeit voort uit een op 8 april 2021 aangenomen motie.

Afhandeling Wob-verzoeken

De wettelijke afhandeltermijn van een Wob-verzoek bedraagt acht weken: vier weken en indien nodig een eenmalige verlenging met nogmaals vier weken. In 2021 kreeg de gemeente Rotterdam 368 Wob-verzoeken. Voor 30% van deze verzoeken duurde de afhandeling langer dan de wettelijke termijn van acht weken. Van deze verzoeken duurde bij 58% van de verzoeken de afhandeling langer dan de wettelijke termijn van vier weken. Daarmee loopt de besluitvorming op Wob verzoeken nog relatief vaak vertraging op.

Begin 2022 richt de organisatie een gespecialiseerd centraal Wob-team op. Dit team moet de kwaliteit, uniformiteit en tijdigheid van de afhandeling van Wob-verzoeken verbeteren.

Effecten en maatregelen Covid-19 in 2021

Pagina 104

Effecten en maatregelen Covid-19

De gezondheidscrisis als gevolg van het Covid-19 virus hield in 2021, evenals in 2020, de maatschappij in haar greep. In deze paragraaf wordt ingegaan op de effecten van Covid-19 voor de gemeente Rotterdam in 2021, op de verschillende activiteiten die door de gemeente Rotterdam zijn ondernomen, op de financiële effecten van Covid-19 voor 2021, de lessen die er kunnen worden getrokken uit de coronacrisis en de verwachtingen voor

2022 en verder. Hierbij is het relevant te vermelden dat de gevolgen van de coronapandemie op de verschillende beleidsterreinen in de jaarstukken zelf aan de orde komen. Dat geldt zowel in de Voortgang jaarstukken 2021, bij het jaarverslag 2021, als in de toelichtingen bij de programma's en taakvelden.

[Effecten voor de gemeente in 2021](#)[Lessen en aanpassingen vanuit de coronacrisis](#)[Financiële effecten](#)
[Verwachtingen voor 2022 en verder](#)

Effecten voor de gemeente in 2021

Vanwege nieuwe coronagolven en nieuwe varianten kreeg de Nederlandse samenleving opnieuw te maken met coronamaatregelen en de tijdelijke sluitingen of beperkte opening van horeca, winkels, musea, zwembaden en andere openbare instellingen. Ook scholen en onderwijsinstellingen waren genoodzaakt een deel van het jaar af te zien van fysieke lessen en schakelden weer over naar digitaal lesgeven.

De basisregels zoals het houden van 1,5 meter afstand, thuisblijven en testen bij klachten en het gebruik van mondkapjes bleven van kracht en tijdelijk werden er aanvullende regels toegevoegd om de overdracht van het virus te beperken. Om de financiële en maatschappelijke gevolgen te beperken werden de financiële steunmaatregelen voor getroffen burgers en instellingen verlengd en kwamen er gelden beschikbaar om diverse Covid-19 gerelateerde maatschappelijke effecten op te vangen.

Effecten op activiteiten van de gemeente

De GGD en de clusters Maatschappelijke Ondersteuning en Werk & Inkomen hadden in 2021 wederom veel extra werkzaamheden vanwege het opschalen of continueren van de Covid-19 gerelateerde werkzaamheden. Maar ook bij andere onderdelen van de gemeente zoals dienstverlening, handhaving en het beheer van de stad werden werkzaamheden aangepast of uitgebreid om hun taken uit te kunnen blijven voeren.

Werkzaamheden liepen uiteen van het snel en kundig afhandelen van aanvragen voor de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo), het verwerken van aanvragen voor bijstandsuitkeringen, het regelen van extra opvangplekken in de maatschappelijke opvang, het aanpassen van bestaande locaties om aan de maatregelen te voldoen, het verlenen van financiële steun aan sportverenigingen en cultuurpodia, het handhaven van de coronamaatregelen en het verwerken van extra huisafval.

Enkele activiteiten uitgelicht:

Naast het uitvoeren van coronatesten en contactonderzoek werden er in 2021 bij de GGD, vaccinatie- en boostercampagnes opgezet en uitgevoerd. In de regio zijn er 57 grootschalige en kleinere vaccinatielocaties opgezet die in 2021 ruim 1,4 miljoen prikken hebben gezet. Vanwege de golven in besmettingen moest de testcapaciteit van de GGD-organisatie meerdere keren worden op- en afgeschaald.

De coronamaatregelen, waaronder de lockdown en avondklok hebben gedurende 2021 voor veel beperkingen gezorgd voor culturele instellingen, sport, speeltuinen, et cetera. Van volledige sluiting tot beperkte opening en deels verplicht stellen van een coronatoegangsbewijs. Om de horeca te steunen werd er een nultarief gehanteerd voor precario op terrassen en werd de mogelijkheid gegeven de terrassen uit te breiden. Ook in 2021 gaf de

gemeente noodsteun voor de culturele en creatieve sector. De hoop is dat deze ronde noodsteun voldoende is om de cruciaal geachte culturele infrastructuur in de stad in stand te houden. De Denktank New Deal Cultuur Rotterdam heeft aanbevelingen gedaan aan de gemeente voor noodsteun, herstart en transitie van de cultuursector.

Om de algemene/publieke dienstverlening aan Rotterdammers, ondanks de beperkingen voort te kunnen zetten, heeft de gemeente het afgelopen jaar investeringen gedaan en maatwerk geleverd om aan de behoefte van Rotterdammers te voldoen. Zo is de digitale dienstverlening uitgebreid met bijvoorbeeld de Digitale Balie en Live-chat via de gemeentelijke website.

De kosten van afvalinzameling lagen lager dan in 2020, maar hoger dan de oorspronkelijke ambitie. Het thuiswerken leidde tot meer huishoudelijk afval en doordat horecagelegenheden en terrassen gesloten waren trokken veel mensen naar parken of bijvoorbeeld het Kralingse Bos. De grote drukte zorgde voor grote hoeveelheden afval en verpakkingen.

De coronacrisis heeft ook effect gehad op de gemeentelijke organisatie. De crisis bood naast noodzakelijke aanpassingen ook kansen om ons werk beter te organiseren. Het concept 'Anders Werken' van de gemeente Rotterdam speelt hierop in middels digitaal samenwerken en plaats- en tijdonafhankelijk werken. In 2021 is er een pilot gehouden om een beeld te krijgen wat een goede balans is van thuis werken, in de wijk en op kantoor. Vanwege de aangescherpte coronamaatregelen en de thuiswerknorm kon het experiment niet worden afgemaakt. De proef is in 2022 opnieuw opgepakt.

Het in 2020 ingezette programma "*Rotterdam. Sterker door.*", is in 2021 voortgezet. Doel van het programma is om de stad, haven en regio tijdens en na de Coronacrisis er weer bovenop te helpen, het openbare leven te herstarten en de sociaaleconomische schade te beperken of herstellen. In 2021 zijn wederom diverse initiatieven ontplooid waaronder:

- Het beschikbaar stellen van digitaliseringsvouchers voor het MKB. In de tweede ronde van deze subsidieregeling lag de focus op de hardst getroffen sector gericht op die consumentendiensten. Van 11 maart tot en met 31 mei 2021 zijn 96 aanvragen gedaan en 46 subsidies verleend.
- Het Coronaloket was vanaf juli 2020 actief en is zo ingericht dat ondernemers direct worden verwezen naar het voor hun vraag passende loket (evenementenloket, horecaloket et cetera), waardoor ze zo snel mogelijk worden geholpen. Bijvoorbeeld bij verzoeken voor terrasoverkappingen en terrasuitbreidingen, verzoeken voor het plaatsen van tijdelijke standplaatsen/ foodtrucks en verzoeken van huisartsen voor portocabins voor spreekuur Covid.
- De intensivering van inzet op innovatieve ondersteuning van het MKB langs de lijnen van digitalisering, duurzaam en circulair ondernemerschap, door onder andere het aanbieden van workshops en trainingen. Tot en met december 2021 zijn 2.720 ondernemers bereikt.
- Het herstel van de aantrekkingskracht van de binnenstad, onder meer het waar nodig faciliteren van de 1,5 meter economie in de horeca en retail en het aantrekken van (zakelijke) bezoekers naar de stad.
- Rotterdam Sterker door Jongeren. Een integrale aanpak gericht op het bereiken en betrekken van jongeren en middels activiteiten en programma's perspectief geven op vrije tijd, onderwijs en werk. Onderdeel hiervan was onder andere een ideeënwedstrijd voor jongeren tussen de 14 en 27 jaar.

Samen met de kooplieden is er gezorgd dat de markt, met diverse aanpassingen vanwege de coronamaatregelen, zo goed mogelijk doorgang kon vinden.

De gemeente is in 2021 met het rijk in gesprek gebleven om aan te geven waar we als stad behoefte aan hadden en welke aanpassingen en investeringen noodzakelijk waren tijdens de crisis. Dit heeft bijgedragen aan de compensatie door het rijk.

Effecten van Covid-19 op de targets van de gemeente

De rekenkamer Rotterdam geeft in haar rapport *Tijd voor targets* (bron: Rekenkamer Rotterdam - R.O.21.10-Tijd voor targets, februari 2022) over de bestuurlijke eindverantwoording 2018-2022 van het college aan dat iedereen, dus ook het gemeentebestuur, door deze coronapandemie grote uitdagingen heeft en dat deze de uitvoering van de college targets en het wel of niet bereiken daarvan in een ander daglicht plaatsen. Tevens constateert de rekenkamer dat de gemeente zich naast crisisbeheersing en alle Covid-19 gerelateerde werkzaamheden en additionele inspanningen ook is blijven inzetten voor de uitvoering van het 'normale' gemeentelijke beleid en de oorspronkelijke pre-corona-ambities.

In de laatste maanden van 2021 heeft de gemeente te maken gehad met veel uitval van personeel als gevolg van ziekteverzuim en quarantaineregelingen door met name Covid-19. Mede door deze uitval zijn bepaalde (dienstverlening) targets niet gerealiseerd en is er vertraging opgetreden in lopende trajecten. Daarnaast bleek fysiek contact of overleg met (vaak kwetsbare) groepen door de coronamaatregelen moeilijk te realiseren.

Hieronder worden Covid-19 gerelateerde effecten voor enkele targets toegelicht. Voor een overzicht van de resultaten op de college targets wordt verwezen naar de Bestuurlijke eindverantwoording college Rotterdam, de samenvatting college targets in de Voortgang jaarstukken 2021 en de toelichting bij de programma's in het jaarverslag 2021.

Op het gebied van de Maatschappelijke ondersteuning zijn (mede) als gevolg van Covid-19 meerdere doelstellingen niet behaald, bijvoorbeeld de target op het gebied van het verlagen van de eenzaamheid onder ouderen en het opstellen van individuele ondersteuningsplannen voor Rotterdammers met financiële problemen.

Covid-19 leidde tot angst onder ouderen om er op uit te gaan of familie te ontmoeten. Gedurende de pandemie is waar mogelijk op alternatieve wijze de aanpak eenzaamheid voortgezet. Er is getracht de ondersteuning voort te zetten door gebruik te maken van digitale dienstverlening en dienstverlening via de telefoon. In 2021 zijn 24 extra projecten gestart om de eenzaamheid te bestrijden zoals via het gesprek aan de deur in plaats van het huisbezoek 75+ achter de voordeur, de telefonische of digitale gebiedsgerichte bijeenkomsten over zingeving en rouwverwerking en het digitaal een kopje koffie drinken.

Door de beperktere mogelijkheid van fysiek contact is het voor kwetsbare Rotterdammers met financiële problemen moeilijker ondersteuning te vragen. De ondersteuning verliep de afgelopen periode vooral digitaal en via de telefoon wat minder effectief werkt. Rotterdammers die geen toegang hadden tot digitale middelen konden in 2021 echter altijd terecht door een afspraak te maken bij een van de stadswinkels, desnoods met spoed. Als mensen niet in staat waren langs te komen, dan verzorgde de gemeente dienstverlening aan huis.

De targets gericht op het meedenken en meebeslissen van Rotterdammers over hun eigen leefomgeving worden niet gehaald. In ieder geval hebben de coronamaatregelen ervoor gezorgd dat er minder kon worden meegedacht en mee besloten, dat er minder werd georganiseerd en dat we minder zichtbaar waren. Zo waren de contacten beperkt en waren nagenoeg alle voorzieningen gesloten. Daarnaast zien we in 2021 ten opzichte van 2020 een stijging in de behoefte om fysiek te participeren, terwijl het aanbod door de crisis geen fysieke mogelijkheden toeliet. Naar aanleiding hiervan is met de gemeenteraad ingezet op het door ontwikkelen van het initiatievenloket, het verbeteren van digitale vormen van participatie zoals *'mijnrotterdam'* en er is geïnvesteerd in een passend model van lokale vertegenwoordiging dat directere vormen van inspraak organiseert in de wijk, bekend als *'Wijk aan zet'*.

Er zijn door Covid-19 ook positieve ontwikkelingen. Naast een afname van het autogebruik, files en fijnstof werd er meer gebruik gemaakt van de fiets en werd er meer gesport in de openbare ruimte. De stad gaat steeds meer online en hybride participeren. Dit heeft onder andere tot gevolg dat we beter in staat zijn de verschillende doelgroepen te bereiken. Daarnaast hebben de coronamaatregelen tot gevolg gehad dat het aantal High Impact Crimes is verminderd doordat daders minder gelegenheid hadden tot het plegen van delicten. Naast een persoonsgerichte aanpak van daders en de verschillende voorlichtingscampagnes met tips om dergelijke delicten te voorkomen is Covid-19 een belangrijke reden dat de target ruimschoots is behaald.

Lessen en aanpassingen vanuit de coronacrisis

Het eerste deelonderzoek door de Onderzoeksraad voor Veiligheid over de aanpak van de coronapandemie geeft aan dat Nederland niet voorbereid was op de gezondheidscrisis (bron: Onderzoeksraad voor Veiligheid - Aanpak coronacrisis deel 1: tot september 2020 d.d. 16 februari 2022). Dit kwam mede doordat er geen directe ervaring was met landelijke, ontwrichtende infectieziekten.

Er ontstond een situatie waarin de reguliere normenkaders niet meer pasten. De coronacrisis is uniek en daar is een andere manier van denken voor nodig. Veiligheid, het beperken van de verspreiding van het virus en de volksgezondheid stonden bovenaan en noopten de Rijksoverheid tot het nemen van verregaande maatregelen. De gemeente en veiligheidsregio's kregen er plots veel uitvoeringstaken bij terwijl veel activiteiten vanwege het virus van de ene op de andere dag niet meer op de gebruikelijke wijze konden worden uitgevoerd. De reikwijdte van de epidemie was groot en raakte de uitvoering van enorm veel gemeentelijke processen en taken. Kortom een bijzondere uitdaging.

De externe accountant gaf in het accountantsverslag 2020 aan: "... we constateren dat gemeente Rotterdam het afgelopen jaar te maken heeft gehad met nieuwe uitdagingen naar aanleiding van Covid-19. In het jaar zijn nieuwe processen opgezet en zijn enkele prioriteiten opnieuw ingedeeld."

Tijdens de crisis zijn er diverse initiatieven gestart om de uitdagingen het hoofd te bieden. Veel van deze initiatieven hebben geleid tot nieuwe werkwijzen die niet alleen tijdens de crisisperiode maar ook in de reguliere bedrijfsvoering gecontinueerd worden. Hieronder worden enkele acties beschreven die van groot belang waren bij het bestrijden van de crisis:

- Opzetten van de interne crisisorganisatie
- Programma Rotterdam Sterker door

- Inrichten van GGD Corona organisatie
- Opzetten van de Tozo organisatie

De uitgevoerde acties zijn uitvoerig geëvalueerd. Bij de beschreven acties worden ook de belangrijkste lessen opgevoerd.

Opzetten van de interne crisisorganisatie

Om snel en daadkrachtig op de crisis te kunnen reageren is er direct na de uitbraak door de gemeente een speciale crisisorganisatie opgericht, de Corona Taskforce. Via de sporen 1. Crisis en continuïteit, 2. Impact en Nazorg en 3. Herstelfase, werd er gestuurd op wat er nodig was om de gemeente Rotterdam, haar burgers en bedrijven met zo min mogelijk schade door de crisis heen te leiden. Specifieke teams pakten de centrale regie die benodigd was om het totaal van maatregelen, ontwikkelingen en acties te overzien, ze brachten hierin samenhang aan, zorgden voor verbinding, ondersteunden en dachten mee waar dat nodig was. De bestaande lijn bleef dus volledig in stand.

Deze crisisstructuur heeft gewerkt. Via de Integrale Update & Monitor werd aan het college van B&W en de crisisorganisatie inzicht geboden in de impact van Covid-19 op de korte en middellange termijn. Via de Taskforce konden er snel besluiten worden genomen, was er mandaat om te handelen en werd de organisatie via duidelijke communicatie en updates op de hoogte gehouden.

Binnen de organisatie was er de wil en kunde om snel capaciteit (o.a. via MatchR) te regelen om de verschillende besluiten en overheidsmaatregelen uit te voeren. Daarnaast werden de kritieke processen benoemd, zowel binnen clusters als bij bedrijfsvoering.

Gezien de noodzaak om snel te handelen werd waar mogelijk snel tot besluitvorming gekomen en werd de financiering en administratieve afhandeling later geregeld. Om maatwerk te kunnen leveren werd gekeken wat er binnen de grenzen van kaders mogelijk was (bv aanbestedingen lokaal etc). Tegelijkertijd werd ook het overzicht bewaakt zodat afspraken en steun consistent waren.

Bij Control, Financial Audit en de externe accountant vond het gesprek plaats over het borgen van en de gevolgen voor de financiële rechtmatigheid.

Programma Rotterdam. Sterker door.

Het uitbreken van Covid-19 stelde de gemeente voor een uitdaging. Aan de ene kant moest ervoor worden gezorgd dat het virus onder controle werd gehouden. Aan de andere kant moest de gemeente zo snel mogelijk aan de slag met het herstellen van de schade die het Coronavirus had aangericht en vooruitkijken naar mogelijkheden om de stad sterker (weerbaarder en veerkrachtiger) uit de crisis te laten komen.

Om dit te realiseren is het programma *Rotterdam. Sterker door.* opgezet.

Hierbij werd gekeken naar de volgende maatschappelijke doelen:

1. Negatieve effecten van de crisis beperken;
2. Ruimte creëren voor herstel en stimulering (economisch, financieel en maatschappelijk herstel van de stad met werk voor velen)
3. Nieuwe groei en bloei door kansen van de crisis te benutten om op punten versneld voorwaarts te gaan (lange termijn versterking van de stad en economie).
4. De stad weerbaarder en veerkrachtiger maken zodat we (nog) sterker staan en beter voorbereid zijn op een volgende crisis.

Het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar de impact van de crisis maakte onderdeel uit van *Rotterdam. Sterker door*. Via een grootschalig surveyonderzoek in onder andere Rotterdam met in totaal 5 rapportages is er duidelijk geworden wat de maatschappelijke impact was van Covid-19 op kwetsbare groepen zowel tijdens de uitbraak als op de langere termijn (<https://www.impactcorona.nl>). Via *Rotterdam. Sterker door* zijn in 2020 en 2021 veel initiatieven ondernomen en gesteund. De interne aanpak *Veerkrachtige(R) organisatie* ondersteunde hierbij en stimuleerde de andere manier van werken in de organisatie.

Het kernteam *Veerkrachtige(R) organisatie* had als opdracht nieuwe (slimmere) werkwijzen tijdens de crisis te verzilveren en verduurzamen. Er zijn vier sporen benoemd om het concern effectiever, toekomstbestendig(er) en sterker te maken in de dienstverlening aan alle Rotterdammers. Hieronder worden er 2 behandeld waarlangs blijvende veranderingen in de organisatie zijn doorgevoerd.

- Het spoor 'Anders werken' was gericht op het realiseren van een duurzame (hybride) werkomgeving die flexibel meebeweegt met verandering van werk(wijzen). Tijdens de crisis werd thuiswerken de norm en werd er vanuit het team Anders werken volop nagedacht over de manier van werken tijdens maar ook na de crisis. Bijvoorbeeld over online vergaderen, andere inzet van gebouwen en versnelde digitalisering. MS Teams werd versneld uitgerold, faciliteiten werden aangepast zoals voor hybride vergaderen en trainingen werden aangeboden om de skills futureproof te maken. Door de inzet van digitale communicatiemiddelen en digitale baliefuncties kon de dienstverlening tijdens de lockdown digitaal worden voortgezet en konden er meer doelgroepen worden bereikt.
- Het spoor 'Klussenplein 2.0' was gericht op het flexibel inzetten van medewerkers, waar ze de meeste toegevoegde waarde hebben door creatieve matches te maken, inspelend op bijvoorbeeld ervaring, achtergrond en motivatie. Er is een 'klussenplein' aanpak opgesteld voor het intern matchen van vraag en aanbod. Tijdens de opstartfase van de uitvoeringsorganisaties zoals Tozo en de GGD was er veel behoefte aan bemensing. Hierop is ingespeeld door collega's van andere afdelingen en clusters met de juiste achtergrond (tijdelijk) bij deze onderdelen in te zetten.

Gedurende het project *Veerkrachtige(R) organisatie* zijn er evaluaties gehouden naar de bevindingen tijdens de crisis. Hieruit is naar voren gekomen dat:

- De crisisorganisatie adequaat werkt.
- Er groot vertrouwen is in vakmanschap collega's, de organisatie en genomen crisismaatregelen. Medewerkers helpen elkaar en passen zich snel aan.
- Collega's actief verantwoordelijkheid nemen om zaken in goede banen te leiden.
- De informatievoorziening op orde is en de digitale infrastructuur goed functioneert.

Daarnaast zag men ook verbeterpunten/ lessen zoals:

- Meer ruimte en vertrouwen geven aan medewerkers.
- Verantwoordelijkheden lager in de organisatie leggen door loslaten!
- Meer ruimte bieden in regels door: regels/kaders op hoofdlijnen opstellen, vertrouwen op de invulling ervan door medewerkers.
- Gezamenlijke focus, het hogere doel laten prevaleren en gevoel voor urgentie: scherpere keuzes maken, minder tegelijk doen en zo snelheid in resultaten vergroten.
- Openstaan voor verrassende keuzes.

Deze lessen zijn tevens in andere situaties toepasbaar.

Daarnaast heeft de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) in samenwerking met de gemeente Rotterdam onderzoek gedaan (<https://www.eur.nl/media/93025>) naar de ervaringen van Werken bij de gemeente Rotterdam tijdens de Coronacrisis. Op basis van de onderzoeksresultaten van 5 peilingen onder de medewerkers van de gemeente heeft de gemeente Rotterdam diverse maatregelen genomen om hun medewerkers voldoende te ondersteunen. Zoals het faciliteren van bureaustoelen, laptops, het creëren van een veilige online omgeving om effectief te kunnen blijven (samen)werken. Maar ook zoeken naar manieren om online het sociale contact en de interactie tussen collega's te vergroten. Een mooi voorbeeld van veerkrachtig samenwerken die naast waardevolle inzichten voor de gemeente ook wetenschappelijke inzichten opleverde voor de EUR.

Opzetten van de GGD corona-organisatie

In een periode van niet eens een jaar is een organisatie van 1.500 mensen uit de grond gestampt. Een enorme operatie waar niet alles in een keer goed gaat. Bij het opkomen van de tweede coronagolf heeft men geput uit de ervaringen uit de eerste golf. Onder andere door na te gaan wat de nieuwe werkelijkheid met de betrokkenen deed, voortschrijdend inzicht mee te nemen en wat er nog (meer) zou helpen in het aangaan van de tweede golf.

Deze ervaringen zijn vertaald naar aanbevelingen en aandachtspunten voor de corona-organisatie. Enkele van de leerpunten zijn:

- Forward thinking: maak gebruik van groepsdynamica, collectieve intelligentie en ideeontwikkeling om medewerkers en burgers meer te betrekken bij het bestrijden van een crisis. De Rotterdammers en medewerkers zijn een bron voor forward thinking.
- Leeg huis: de continu aan verandering onderhevige risico's en dreigingen vragen om een optimaal wendbare crisisorganisatie, die bestuurlijk en operationeel snel en slagvaardig kan handelen. Houd in de gemeentelijke systemen een lege 'slappende' crisisorganisatie intact voor elke crisis, die zich mogelijk gaat afspelen.
- Topsport: werken tijdens een crisis is topsport en vraagt om vakbekwame mensen met scherpheid en focus op hun taak. De crisismanagers en medewerkers zouden hierbij maximaal door de organisatie ondersteund moeten worden.
- Wasstraat: zorg dat nieuwe medewerkers buiten het operationele onderdeel worden klaargestoomd op generieke aspecten. Zo zijn ze direct inzetbaar, hebben ze belangrijke basiskennis op zak en vragen minder inwerkcapaciteit vanuit de frontlinie.

- Media als instrument: een wekelijkse digitale zeepkist of minivlog door het management is heel waardevol. Blik terug en kijk vooruit op een wekelijks vast moment.

Veel van deze adviezen zijn generiek van aard en goed toepasbaar bij de aanpak van toekomstige crisissituaties.

Opzetten van de Tozo organisatie

De Tijdelijke Overbruggingsregeling voor zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de coronaregelingen die is opgezet om het inkomensverlies bij ondernemers op te vangen. De crisis en lockdown zorgden voor het plots wegvallen van inkomsten bij veel ondernemers waardoor er snel moest worden gestart met de uitvoering terwijl de regels voor de uitvoering voor een groot deel nog moesten worden vastgesteld. Door de coronacrisis is het belang van verdergaande digitalisering van de dienstverlening in korte tijd sterk zichtbaar geworden. Het grote aantal Tozo-aanvragen (46.000 in 2020) heeft de organisatie in positieve zin gedwongen om meer in te zetten op geautomatiseerde verwerking van besluiten. Waar er eerst 4 uur nodig was om een aanvraag af te handelen, was na digitalisering nog maar 17 minuten nodig. Dit zorgde ervoor dat ondernemers binnen vier weken de uitkering op hun rekening hadden staan. Daarnaast zijn goede afspraken met de rijksoverheid gemaakt om te regeling snel maar gecontroleerd uit te kunnen voeren. Enkele voorbeelden van zaken die anders zijn aangepakt en die als voorbeeld dienen voor andere processen:

- Er is gewerkt met robotjes om een groot deel van de verwerking te kunnen automatiseren en handmatige werkzaamheden te vervangen.
- Een deel van de te verwerken aanvragen is 'in de markt gezet'. Via een contract met een externe partij is de complete behandeling van de aanvragen tegen stuksprijs uitbesteed.
- We hebben gewerkt vanuit het vertrouwen in de burger. Op basis van risico-inschattingen en controle achteraf was het mogelijk om minder bewijsstukken uit te vragen.

Door deze aanpak is het gelukt om veel Tozo-aanvragen binnen de wettelijke termijnen af te handelen en kon er snel inkomenszekerheid worden geboden.

Toch zijn er in een crisis ook ontwikkelingen waarop met latere kennis of inzicht op een andere manier had kunnen worden ingespeeld. Vanwege het risico op een mogelijke exponentiele toename van het aantal patiënten zijn er in maart 2020 in Rotterdam (Ahoy) en Maastricht (MECC) met spoed noodhospitals opgezet als tijdelijke zorglocatie voor corona-patiënten. Doordat de ziekenhuizen de toestroom van patiënten uiteindelijk nog aan konden zijn deze noodvoorzieningen (gelukkig) niet nodig geweest.

Naast de verschillende evaluaties die tijdens de crisis zijn uitgevoerd worden er ook andere onderzoeken naar de werkwijze tijdens de coronacrisis uitgevoerd en voorbereid. Concern Auditing heeft in januari 2022 een onderzoek afgerond naar de interne succesfactoren in het werken tijdens de Coronacrisis en hoe we deze vast kunnen houden. Daarnaast staat bij de Rekenkamer Rotterdam in 2022 het onderzoek *Aanpak coronacrisis* gepland. Bij een volgende crisis zullen de ervaringen en lessen uit deze onderzoeken, waar toepasbaar zeker worden meegenomen.

Conclusie

Iedere crisis is uniek en vraagt om maatwerk. Samenvattend kan worden gezegd dat de gemeente snel en flexibel heeft ingespeeld op de snelle en ingrijpende veranderingen als gevolg van Covid-19. De speciale crisisorganisatie met regieteams en eigen aandachtsgebieden zorgden voor een gerichte aanpak met uiteenlopende programma's om de gemeente Rotterdam, haar burgers en ondernemers door de crisis heen te leiden, de gevolgen te minimaliseren en reeds tijdens de crisis te werken aan een herstelplan.

Daarnaast is er snel gereageerd op verzoeken van de rijksoverheid en zijn er ondanks de hindernissen van de maatregelen in korte tijd uitvoeringsorganisaties bij de GGD en Tozo opgezet. Tevens zijn mogelijkheden aangegrepen om vernieuwingen in te voeren en in te spelen op een veranderende maatschappij waarin bijvoorbeeld digitale contacten met doelgroepen en hybride werken een realiteit zijn.

Financiële effecten

De baten en lasten van de gemeente zijn in 2021 wederom beïnvloed door de coronacrisis. Deels door de uitbreiding van activiteiten zoals bij de GGD en Tozo en deels door het terugvallen van baten en het verlenen van noodsteun. Onderwerpen die door de coronacrisis in 2021 eveneens werden beïnvloed zijn de parkeeropbrengsten, logiesbelasting, de uitgaven voor maatschappelijke opvang, de verwerkingskosten afval, begeleiding werkzoekenden, noodsteun Sport en Cultuur (herstart en herstel) en meer bijzondere bijstand en coronalasten armoede.

De Covid-19 gerelateerde lasten van de GGD en de veiligheidsregio liepen in 2021 sterk op ten opzichte van 2020 (€ 164 mln in 2021 tegenover € 70 mln in 2020), mede door de kosten van de vaccinatiecampagnes en doorlopende activiteiten zoals testen en contactonderzoek. Deze kosten worden volledig door het rijk gecompenseerd.

Daarnaast zijn er ook onderbestedingen. Zo zijn de facilitaire, project- en onderhoudskosten van de gemeente lager dan begroot doordat de gemeentelijke panden minder worden gebruikt. Vanwege de maatregelen, tekorten aan capaciteit of beschikbare materialen bij leveranciers zijn activiteiten (zoals vervangingsinvesteringen) niet of later uitgevoerd. Voor een deel geldt dat de uitvoering van deze activiteiten en de daarvoor benodigde middelen (via bestemmingsvoorstellen) worden doorgeschoven naar 2022. Ook een deel van de ontvangen compensatie zoals een deel van de noodsteun voor cultuur en voor TONK wordt via bestemmingsreserves gereserveerd vanwege aanhoudende coronamaatregelen of doordat de afwikkeling doorloopt in 2022.

De belangrijkste financiële effecten in 2021 worden weergegeven in het onderstaande overzicht. Dit blijft een indicatie doordat afwijkingen niet altijd zuiver zijn te herleiden tot Covid-19 of andere oorzaken.

Tekst

Financiële effecten Covid-19 2021				+ is overschot	bedragen in €
				- is tekort	mln
Programma	Betreft	Meer lasten (/minder baten)	Meer baten (/minder lasten)	Compensatie/ Rijksbijdrage	Fin. effect Totaal
Bestuur en	lagere baliekosten	-	0,7	-	0,7

dienstverlening					
Bestuur en dienstverlening	Meer uitgaven coronaproof verkiezingen	-3,1	-	-	-3,1
Overhead	Extra uitgaven digitalisering	-1,6	-	-	-1,6
Overhead	Besparing werknemersuitgaven	-	4,6	-	4,6
Overhead	Extra uitgaven overhead en lagere lasten overhead	-4,0	9,2	-	5,2
Overhead	Eenmalige corona toelage werknemers	-5,2	-	-	-5,2
Algemene middelen	Lagere dividend inkomsten	-2,8	-	-	-2,8
Algemene middelen	Compensatie coronamaatregelen	-	-	79,2	79,2
Algemene middelen	Minder inkomsten toeristenbelasting	-7,5	-	-	-7,5
Verkeer en vervoer	Minder inkomsten parkeren	-17,6	-	-	-17,6
Openbare orde en veiligheid	Lagere legesinkomsten evenementen en horeca	-1,4	0,5	-	-0,9
Economische zaken	Financiële steun aan ondernemers	-0,6	-	-	-0,6
Economische zaken	Lagere retributies en leges	-1,7	-	-	-1,7
Economische zaken	Extra kosten organiseren markten Coronaproof	-0,8	-	0,3	-0,5
Cultuur, sport en recreatie	Noodsteun sport	-3,0	-	3,0	-
Cultuur, sport en recreatie	Noodsteun culturele instellingen	-5,8	-	-	-5,8
Maatschappelijke ondersteuning	Tonk inkomensregeling	-7,3	-	-	-7,3
Maatschappelijke ondersteuning	Coronalaasten armoede	-2,0	-	-	-2,0
Werk en inkomen	Tozo inkomensregeling	-53,3	-	54,2	0,9
Werk en inkomen	Extra lasten verstrekking (bijzondere) bijstand	-1,9	-	-	-1,9
Werk en inkomen	Extra uitgaven en derving inkomsten SW-bedrijven	-2,5	-	-	-2,5
Werk en inkomen	Extra uitgaven/subsidie begeleiding werkzoekenden.	-3,7	3,9	-	0,1
Werk en inkomen	Inzet digitale dienstverlening werkzoekenden	-1,0	-	-	-1,0

Volksgezondheid	Meerkosten corona, eigen bijdrage Wmo	-1,3	-	-	-1,3
Volksgezondheid	Geëscaleerde zorg 18+	-12,2	-	-	-12,2
Volksgezondheid	Geëscaleerde zorg 18-	-1,0	-	-	-1,0
Volksgezondheid	Extra uitgaven GGD'en en Veiligheidsregio's	-164,3	0,0	164,0	-0,3
Beheer van de stad	Extra uitgaven afvalinzameling	-4,7	-	-	-4,7
Diversen	Overige corona effecten (< € 1 mln)	-3,3	1,5	0,3	-1,5
SUBTOTAAL		-313,5	20,3	301,0	7,8
Algemene middelen	Verwachte compensatie inkomstenderving 2021	-	-	25,1	25,1
Diversen	Bestemmingsreserves en kasschuiven naar 2022	-	-	-25,0	-25,0
TOTAAL		-313,5	20,3	301,1	7,9

De extra lasten en lager uitvallende baten als gevolg van de coronacrisis worden gedekt door compensatiemaatregelen vanuit het Rijk. In 2022 zal de compensatie voor de inkomstenderving (zoals voor logiesbelasting en parkeren – verwachting € 25,1 mln) worden vastgesteld op basis van de vastgestelde jaarrekeningcijfers 2021.

Mede als gevolg van de lager uitvallende lasten en onderbestedingen (uitstel van kosten, niet kunnen invullen posities) resulteert er in 2021, uitgaande van de rijkscompensatie een positief totaal effect.

Financiële risico's

Voor het jaar 2020 en 2021 zijn de financiële nadelige effecten als gevolg van Covid-19 voor de gemeentelijke financiën grotendeels gecompenseerd vanuit het Rijk. Het blijft echter onzeker hoe het virus zich zal ontwikkelen en of er maatregelen nodig zijn om de volksgezondheid te beschermen.

Daarnaast is onduidelijk of het Rijk op enig moment gaat besluiten om te bezuinigen, om de schuldenlast van de Nederlandse overheid te beperken. Dit kan een negatief effect hebben op de baten van de gemeente uit het Gemeentefonds.

Door de gemeente zijn in 2020 regelingen en betalingsregelingen getroffen voor ondernemers die door de coronacrisis in de problemen kwamen. Vanwege de coronaondersteuning is er in 2021 nog geen stijging in het aantal faillissementen te zien. Maar de verwachting is dat deze stijging in 2022 zal plaatsvinden als de coronaondersteuning vanuit de rijksoverheid wordt stopgezet. Om deze reden is er in 2021 besloten tot een extra dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren van € 0,7 mln.

Verwachtingen voor 2022 en verder

In Europa “is het aannemelijk dat het einde van de pandemie nadert,” zegt dr. Hans Kluge, Regionaal Directeur van WHO voor Europa (bron: Regionaal Informatiecentrum van de Verenigde Naties d.d. 27 januari 2022). “Na de omikrongolf zal er enige tijd sprake zijn van wereldwijde immuniteit”, zowel dankzij het vaccin als door immuniteit na besmetting en een afname van het aantal besmettingen als gevolg van de seizoengebondenheid van het virus. Het virus heeft echter meer dan eens verrast. We moeten dus heel voorzichtig blijven,” voegde hij eraan toe.

In diverse landen passen de overheden hun beleid aan op de verwachte blijvende aanwezigheid van Covid-19. “Corona gaat niet meer weg. We moeten leren leven met dit virus.”, geeft minister Kuipers van Volksgezondheid in januari 2022 aan. “We moeten langetermijnbeleid gaan maken, om de doodeenvoudige reden dat dit niet meer weggaat.”

Het plan is om Nederland stapsgewijs weer open te laten gaan en om de regels maar ook de steunmaatregelen af te bouwen. Dit betekent dat veel speciale coronaregelingen worden beëindigd: “Met de versoepeling van de coronamaatregelen en de positieve economische vooruitzichten hebben ondernemers weer de kans om zonder beperkingen te ondernemen. Dat betekent ook dat er na twee jaar een einde komt aan de steunpakketten. Mede dankzij de financiële steun aan getroffen werkgevers en werknemers draait de economie volop en is de werkloosheid zeer laag. Omdat de contact beperkende maatregelen aflopen is generieke coronasteun niet meer nodig.” (bron: Nieuwsbericht Rijksoverheid d.d. 25 februari 2022).

Toch is er nog voorzichtigheid geboden. De afgelopen jaren heeft het coronavirus bewezen grillig te zijn. “Het is gevaarlijk om aan te nemen dat omikron de laatste variant zal zijn of om te spreken over het einde van de pandemie,” aangezien de omstandigheden “ideaal” zijn voor andere varianten die over de hele wereld opduiken, aldus Tedros Adhanom Ghebreyesus, Algemeen Directeur van de WHO (bron: Regionaal Informatiecentrum van de Verenigde Naties d.d. 27 januari 2022).

Er liggen uitdagingen maar er zijn ook kansen. Rotterdam is altijd in ontwikkeling. Met alle (inter)nationale ontwikkelingen en de positie van Rotterdam is het noodzaak om in beweging te blijven, te anticiperen op wat nodig is (bron: Bestuurlijke eindverantwoording college Rotterdam 2018-2022). Dat zal zo blijven en dat moet ook, zeker wanneer de wens is om voorop te lopen in de grote transitie naar toekomstbestendige energieopwekking en circulaire economie. Waar kansen liggen voor werkgelegenheid en duurzame groei: groei die bijdraagt aan een duurzame samenleving en aan economische vooruitgang. Groei die bijdraagt aan het welzijn van alle Rotterdammers. Uit het wijkprofiel is gebleken dat de coronapandemie alle Rotterdammers heeft geraakt, maar in wijken met een lagere sociale en veiligheidsindex wat harder aan is gekomen. Dat behoeft aandacht.

Daarbij is het ook zaak om oog te hebben voor de samenhang in de stad, om vertrouwen te houden in elkaar en in de toekomst. Dit sluit aan bij de 'Staat van de Stad' waarbij het brede welvaartsbegrip wordt gebruikt als het uitgangspunt evenals in de Monitor Brede Welvaart van het CBS. Het zijn grote opgaven, die in een door corona nog steeds onzekere tijd, moeten worden opgepakt. Het goede nieuws is dat we dit samen doen met een veerkrachtige stad: er leven talrijke ideeën onder bedrijven, burgers en beleidsmakers om de Rotterdamse economie, leefomgeving en infrastructuur een meer duurzame toekomst te bieden.

Voor 2022 en verder blijven we dus te maken hebben met een onzeker beeld. Covid-19 gaat naar verwachting niet meer weg. Er zijn vaccins beschikbaar, maar het blijft onduidelijk hoe het virus zich zal ontwikkelen en of deze opnieuw een gevaar kan gaan vormen voor de volksgezondheid.

De focus van de gemeente Rotterdam blijft ondertussen liggen op het doorzetten van de ingeslagen weg zoals met “*Rotterdam. Sterker door.*” en het stimuleren van herstel van de economie en de sociale gevolgen van 2 jaar coronacrisis.

Rotterdam heeft getoond slagvaardig te zijn en zich snel aan te passen indien dat noodzakelijk is. We sorteren voor op kansrijke, toekomstbestendige ontwikkelingen voor onze stad en zorgen ervoor dat we wendbaar zijn als er zich onverwacht nieuwe ontwikkelingen voordoen.

Juridische diensten

Pagina 105

Juridische diensten

Bezwaarbehandeling

In 2021 ontving onze gemeente 13.186 bezwaarschriften. Dat is een stijging ten opzichte van het jaar ervoor, toen er 12.689 bezwaarschriften binnenkwamen. Van de bezwaarschriften is 90% tijdig behandeld. Dat is zo'n 7 procent hoger dan in 2020. Bij 82% van de besluiten op bezwaar bleef het in beroep in stand. Ook dat is een verbetering ten opzichte van 2020 (81%) en geeft tegelijkertijd een indicatie van de kwaliteit van de bezwaarbehandeling.

In het aanbod aan werk was in 2021 een verschuiving te zien. Dat kwam enerzijds door corona en anderzijds door intensivering van het beleid op bepaalde gebieden. Er was onder andere een toename van bezwaren tegen het verkeerd aanbieden van huishoudelijk afval, het afwijzen van parkeervergunningen, bezwaren tegen ruimtelijke besluiten als huisvestingsvergunningen, en tegen de toepassing van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers. Inhoudelijk stond de invloed van de menselijke maat centraal. In 2022 ontwikkelt zich dat verder.

Net als in 2020 was de invloed van corona in 2021 goed te merken in de uitvoering van het werk. Fysieke hoorzittingen - de kern van de bezwaarprocedure - waren lange tijd niet mogelijk. Er is in 2021 veel gebruik gemaakt van telefoneren en MS Teams.

Beroepsbehandeling

In 2021 ontving onze gemeente ruim 2.100 beroepsschriften – inclusief het hoger beroep - en voorlopige voorzieningen. Ook in de behandeling van beroeps- en hogerberoepszaken was de menselijke maat merkbaar. De rechtbank en de Centrale Raad van Beroep droegen meer dan voorheen op te bezien of een schikking mogelijk is. Verder was het te merken dat de gemeente werkt aan de woningbouwopgave. Als voorbeeld staan hieronder twee zaken waaraan Juridische Diensten een substantiële bijdrage heeft geleverd:

- Bestemmingsplan Boezembocht-Veilingterrein: dit plan maakt de bouw van ruim 800 woningen mogelijk. Dit draagt bij aan de gewenste gemeentelijke woningbouwopgave. Belangrijkste opgave was de inpassing van de bestaande metaalbewerkingsbedrijven in de directe omgeving van de te bouwen woningen.

- Omgevingsvergunning bouw en afwijken van bestemmingsplan voor de Modernist, aan het Weena: het betrof de herontwikkeling van het voormalig Weenapoint aan het Kruisplein te Rotterdam en bestond uit sloop van een verouderd kantoor en nieuwbouw van woningen, kantoren en commerciële ruimtes.

In het sociale domein bleef 83% van de zaken in stand. Voor de overige zaken was dat 79%. In totaal bleef 82% van de besluiten in stand.

Juridische kwaliteitszorg

Uit het rapport Legal audit kwam een aantal aanbevelingen voort. Drie van deze aanbevelingen zijn ingevoerd. Het gaat om de juridisch controller meer in control te brengen, juristen in de voorhoede van processen te plaatsen en om de ontwikkeling van een concernbrede visie op volwassenheid van het juridisch risicomanagement.

Uit de invoering van de aanbevelingen kwam een cursus juridische basiskennis voort voor niet juristen binnen de organisatie. Verder is de positie van de juridisch controller versterkt door de verplichte juridische advisering over en control op agendaposten. In het kader van het juridisch risicomanagement is gestart met een concerndashboard met juridische indicatoren. Die geven een beeld van de juridische kwaliteit van de gemeentelijke besluitvorming en van mogelijke risico's.

Advocatuur

In diverse gecompliceerde en politiek gevoelige juridische procedures zijn mooie resultaten geboekt. De advocaten in gemeentelijk dienstverband raken steeds meer structureel vanaf het begin betrokken bij gecompliceerde dossiers. Dit voorkomt juridische problemen. In veel dossiers is de advocaat met een gemeentelijke dienstbetrekking een volwaardig alternatief voor de externe advocaat. Door de inbedding in de organisatie heeft de eigen advocaat een groter omgevingsbewustzijn dan de externe advocaat. Dat draagt bij aan oplossingsgerichte advisering. De gemeentelijke organisatie herkent dit steeds beter. Bovendien bespaart de organisatie op de kosten voor externe advocatuur. Mede daarom is de afdeling Juridische Diensten versterkt met twee advocaten.

Bedrijfsvoering

Juridische Diensten is in 2021 opnieuw ISO-gecertificeerd. Dit certificaat is een internationaal keurmerk voor kwaliteitsmanagement. Het certificaat is met 3 jaar verlengd.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Pagina 106

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Lokale economie en midden- en kleinbedrijf (mkb)

Een van de Rotterdamse ambities is de versterking van de regionale en stedelijke economie. De gemeente heeft oog voor de lokale economie en streeft een mkb-vriendelijke inrichting na van haar eigen offerteaanvragen. Uiteraard gebeurt dit zonder dat dit leidt tot enige vorm van discriminatie van ondernemers. Zo nodigt de

gemeente bij een meervoudig onderhandse offerteaanvraag minimaal twee Rotterdamse bedrijven uit. Belangrijke voorwaarden daarbij zijn dat die bedrijven geschikt en beschikbaar moeten zijn, dat de uitnodiging past binnen de kaders van wet- en regelgeving en dat de belangen van de gemeente Rotterdam hiermee gediend zijn.

De gemeente zorgt er voortdurend voor dat de Europese aanbestedingen geen onnodige barrières bevatten voor kleinere bedrijven. Ook zij moeten kans maken om in een – al dan niet Europese - aanbesteding een opdracht te winnen. Het weghalen van de barrières kan bijvoorbeeld door een aanbesteding op te delen in kleinere deelopdrachten en door ervaringseisen te stellen waaraan het midden- en kleinbedrijf kan voldoen.

In samenwerking met mkb-Rotterdam Rijnmond organiseert de gemeente regelmatig branchegerichte bijeenkomsten. Daar ontmoeten ondernemers en gemeentelijke medewerkers elkaar. Ondernemers krijgen er inzicht in wat de gemeente nodig heeft en hoe de inkoop is geregeld. Anderzijds krijgt de gemeente beter inzicht in de lokale markt.

Door de beperkingen vanwege de covid-19-crisis hebben in 2021 twee onlinebijeenkomsten plaatsgevonden.

Verder heeft de gemeente extra maatregelen in het inkoopbeleid genomen om lokale mkb-bedrijven meer kans te geven op een opdracht. Dat is bijvoorbeeld gedaan door opdrachten die de gemeente één op één mag gunnen bij voorkeur aan Rotterdamse bedrijven te gunnen. Ook is tijdelijk de drempel verhoogd waarvoor de gemeente opdrachten één op één mag gunnen.

Per kwartaal actualiseert de organisatie de aanbestedingskalender. Zo kan het mkb laagdrempelig en vroegtijdig via www.Rotterdam.nl zien welke opdrachten de gemeente de komende tijd aanbesteedt.

Resultaat

Door deze aanpak is het volgende bereikt:

- binnen de stadsregio gaat 41% van het geld in het inkoopvolume naar Rotterdamse mkb-ondernemers (2020: 33%)
- 80% van het geld van het inkoopvolume gaat naar mkb-ondernemingen (2020: 79%)
- 56% van het in geld van het inkoopvolume gaat naar ondernemingen binnen de stadsregio (2020: 47%)

Deze percentages zijn exclusief de inzet van lokale onderaannemers bij grote opdrachten die niet-Rotterdamse bedrijven uitvoeren.

Onderstaande grafiek, geeft de verhoudingen weer zoals hierboven uitgeschreven op basis van uitgaven (€) .

Energietransitie

Met nieuwe energie bouwen aan de stad van morgen

Een duurzaam, energiezuinig Rotterdam, met een betere luchtkwaliteit met alle ruimte voor innovaties. De keuzes die we daarin maken bieden veel kansen. De energietransitie kan een vliegwiel zijn voor het ontwikkelen van nieuwe, duurzame, circulaire bedrijven en het opknappen en verduurzamen van woningen en wijken en zorgt daarmee voor nieuwe werkgelegenheid.

In deze collegeperiode zetten we in op het versnellen van de Energietransitie in Rotterdam en het optimaal benutten en versnellen van de kansen die dit met zich meebrengt. Hiervoor is een bedrag van € 68,2 mln vrijgemaakt en ondergebracht in de bestemmingsreserve Energietransitie. De middelen zijn verdeeld over zes thema's: Haven en Industrie, Gebouwde omgeving, Emissieloze Mobiliteit, Schone Energie, Nieuwe Economie en Lokale Duurzame Initiatieven.

Inzet middelen

In september 2019 zijn we gestart met de uitvoering van het eerste uitvoeringsplan energietransitie. In juli 2020 heeft het college het Uitvoeringsplan Energietransitie 2020-2022 vastgesteld. Hierin is voor 2020-2022 een bedrag van € 68,1 mln van de € 68,2 mln van de Bestemmingsreserve Energietransitie gecommitteerd aan 52 programma's en projecten. In maart 2021 is het Uitvoeringsplan Energietransitie aangevuld met 9 nieuwe projecten waarmee de gehele € 68,2 mln was gecommitteerd. In november zijn hier 5 nieuwe projecten aan toegevoegd. De toevoeging van deze vijf projecten leidt binnen de Bestemmingsreserve Energietransitie tot een overprogrammering van € 1,9 mln. De ervaring van de afgelopen jaren leert ons dat elk jaar de realisatie van een aantal projecten lager uitvalt dan verwacht. Wij zien deze overprogrammering daarom als een gecalculeerd risico om het budget optimaal te benutten.

Voortgang 2021

Het Uitvoeringsplan Energietransitie 2020-2022 is volop in uitvoering. Wij hebben € 68,2 mln beschikbaar gesteld voor energietransitieprojecten. Via deze middelen leverden we een financiële bijdrage aan het Field Lab Elektrificatie, vervingen we een deel van het gemeentelijk wagenpark versneld door elektrische voertuigen en wordt straatverlichting omgebouwd naar ledverlichting. Het college heeft daarnaast ruim 6.500 huishoudens bereikt met energiebespaarpakketten en 200 energiecoaches opgeleid die energieadvies aan huis geven. In Rozenburg werd een grote walstroom voorziening opgeleverd voor de schepen van Heerema en we plaatsten meer dan 300 laadpalen voor elektrische auto's en 6 laadpunten voor elektrische watertaxi's.

Voor meerjarige subsidies aan andere partijen worden resultaten deels pas in 2022 worden geboekt. De kosten van deze subsidies worden in dat geval pas in 2022 genomen. Voorbeelden hiervan zijn de subsidieregeling Smart Energy Systems en het Field Lab Elektrificatie.

Een aanzienlijk deel van de niet bestede middelen is gecommitteerd in lopende subsidieregelingen en schuift dus door naar 2022; deze regelingen staan ook dit jaar open voor aanvragen. Een aantal subsidieregelingen liep in 2021 niet hard en is aangepast om de doelgroep te vergroten en gericht onder de aandacht gebracht van de doelgroepen. Voorbeelden zijn de subsidieregeling elektrisch koken en energievouchers voor ondernemers.

Soms is ook sprake van vertraging, onder andere door covid-19 waardoor projecten stil hebben gelegen. Hierdoor zijn de realisatiecijfers tot en met 2021 relatief laag.

Energietransitiefonds Rotterdam

In 2020 is het Energietransitiefonds gestart. Het fonds is er voor versnelling van de energietransitie en versterking van de circulaire economie. Voor de Energiestransitieleningen Rotterdammers is een bedrag van € 31,5 mln beschikbaar gesteld en voor de grote duurzame leningen (via Innovation Quarter) een bedrag van € 100 mln. Het fonds is revolverend; dit betekent dat we terugverdiend geld opnieuw investeren. De financiële middelen worden ingezet om investeringen in de energietransitie in Rotterdam mogelijk te maken of te versnellen en laagdrempelige leningen te verstrekken aan woningeigenaren, VvE's en kleine ondernemers. Met het fonds geven we een belangrijke impuls aan de versnelling van deze omvangrijke transitie.

Uitgangspunt is dat we projecten ondersteunen die aan één of meerdere van deze doelstellingen bijdragen en als gevolg van een gebrek aan (passende) financiering niet of onvoldoende snel van de grond komen. Het geld dat in het revolverende fonds terugvloeit, kan opnieuw worden ingezet voor de energietransitie in Rotterdam. Op die manier verwachten wij zoveel mogelijk effect uit onze middelen te halen.

Het fonds bestaat uit diverse regelingen. Voor het Energietransitiefonds voor grote investeringen is eind 2020 een deelneming opgericht. Het fondsmanagement is ondergebracht bij Innovation Quarter.

Eind 2021 is de eerste investering gedaan van € 6 mln in het bedrijf Umincorp. Dit bedrijf is gespecialiseerd in hoogwaardige plastic recycling en opent in 2022 in Rotterdam een nieuwe fabriek waar gerecycled plastic getransformeerd wordt tot een hoogwaardige grondstof voor plasticproducenten. Samen met InvestNL is in totaal een bedrag van € 15 mln geïnvesteerd in de uitbreiding van het bedrijf in Rotterdam. Dankzij de technologie van Umincorp gaat minder plastic de verbrandingsoven in en wordt meer plastic van hogere kwaliteit gewonnen uit huisafval. Dit is niet alleen goed voor de ontwikkeling van de Rotterdamse circulaire economie maar ook voor de lokale werkgelegenheid: de nieuwe fabriek levert 15 directe arbeidsplaatsen op.

De energietransitieleningen voor verduurzaming en verbetering van panden zijn in het voorjaar van 2021 beschikbaar gekomen en breed gecommuniceerd via de Power voor Rotterdam campagne. In totaal zijn in 2021 100 aanvragen ingediend voor een bedrag van € 1 mln.

Financiële kengetallen

Voor de sturing op en de verantwoording over de financiële positie van de gemeente wordt gebruikt gemaakt van verschillende financiële kengetallen.

[Beleid](#)[Regulier exploitatiesaldo](#)[Structureel exploitatiesaldo](#)[Weerstandsvermogen](#)[Solvabiliteitsratio](#)
[Belastingcapaciteit](#)[Netto schuldquote](#)[Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen](#)[Kasgeldlimiet](#)
[Renterisiconorm](#)[EMU-saldo](#)[Kapitaallastenratio](#)[Kengetal grondexploitaties](#)

Beleid

De basis voor houdbare gemeentefinanciën is gelegen in een meerjarenbegroting die structureel en reëel in evenwicht is. Houdbare gemeentefinanciën vergen echter meer dan dat. Zo wil de gemeente in geval van financiële tegenslag voldoende mogelijkheden hebben om de eerste klappen op te vangen.

De houdbaarheid van de gemeentefinanciën kent twee aspecten:

- Voldoende weerbaarheid. Het betreft de mogelijkheden om op korte termijn financiële klappen te kunnen incasseren zonder direct in de begroting en daarmee in de beleidsambities te hoeven ingrijpen.
- Voldoende flexibiliteit van de begroting. Het betreft de snelheid waarmee de lasten kunnen worden verlaagd en de baten kunnen worden verhoogd. De flexibiliteit van de begroting (ook wel wendbaarheid genoemd) wordt beperkt door verplichtingen die voor meerdere jaren zijn of worden aangegaan. Het gaat dan om bijvoorbeeld verplichtingen als gevolg van schulden (rente en aflossing van opgenomen geldleningen), kapitaallasten van investeringen, apparaatslasten, beheer- en onderhoudslasten.

Voor de houdbaarheid van de gemeentefinanciën zijn weerbaarheid en flexibiliteit dus belangrijke termen. Wenselijk is dat de gemeenteraad een integraal beeld krijgt van de consequenties van beslissingen voor de houdbaarheid van de begroting. Kengetallen kunnen de gemeenteraad ondersteunen bij het maken van afwegingen. Onderstaande tabel geeft weer welke kengetallen hiervoor worden gebruikt. Met uitzondering van de kapitaallastenratio zijn alle kengetallen wettelijk voorgeschreven. Behoudens de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn de wettelijk voorgeschreven kengetallen niet van een wettelijke norm voorzien. Wel heeft de provincie Zuid-Holland, in zijn rol van financieel toezichthouder, zogeheten 'signaalwaarden' geïntroduceerd.

Kengetallen houdbare Rotterdamse gemeentefinanciën

Weerbaarheid

- Weerstandsvermogen*
- Solvabiliteitsratio*

Flexibiliteit: Saldo begroting

- Reguliere exploitatieruimte*
- Structurele exploitatieruimte*
- Belastingcapaciteit*

Flexibiliteit: Schuld

- Netto schuldquote*
- Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen*

- Kasgeldlimiet*
- Renterisiconorm*

Flexibiliteit: Investerings

- EMU-saldo*
  - Kapitaallastenratio
  - Kengetal grondexploitaties*
-

*Deze kengetallen zijn wettelijk voorgeschreven.

Financiële kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting en de balans. Ze helpen bij de beoordeling van de financiële positie. In dit onderdeel van de jaarstukken is per kengetal de stand per 31 december 2021 weergegeven.

Het is niet wenselijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld geven van de financiële positie. Centraal in de beoordeling staan naar het oordeel van het college het exploitatiesaldo (regulier en structureel) en het weerstandsvermogen. De andere kengetallen zijn zinvolle zijlichten.

De financiële kengetallen tonen dat de financiële positie van de gemeente eind 2021 solide was. Er is in 2021 weliswaar een klein exploitatiesaldo gerealiseerd, waarbij de structurele lasten niet volledig werden gedekt door structurele baten. En het EMU-saldo is hoger uitgevallen dan de referentiewaarde die het Rijk voor de gemeente Rotterdam had bepaald. Maar dit alles heeft geen significant effect gehad op de financiële positie. Er was eind 2021 voldoende weerstandsvermogen. De solvabiliteitsratio lag ruim boven de signaalwaarde die door de Provincie Zuid-Holland als risicovol wordt beschouwd. De netto-schuldquote past in de categorie die door de provincie als 'minst risicovol' wordt beschouwd. We hebben voldaan aan de wettelijke financieringsvoorschriften (i. c. de kasgeldlimiet en de renterisiconorm), de lokale lastendruk lag vorig jaar in de buurt van het landelijk gemiddelde, de kapitaallasten zijn ten opzicht van eind 2020 nauwelijks toegenomen en het risico met betrekking tot de grondexploitaties was eind 2021 gering.

De begrotingscijfers 2021 in deze paragraaf zijn meestal ontleend aan de 2e Herziening 2021, omdat dit de laatste keer is geweest waarop een prognose is gemaakt van de balanswaarden die aan het eind van 2021 zouden resulteren. Een uitzondering is gemaakt voor het reguliere en structurele exploitatiesaldo. Voor het reguliere exploitatiesaldo is uitgegaan van de meest actuele begrotingscijfers, die op grond van de 10-maandsrapportage 2021 zijn vastgesteld. Voor het structurele exploitatiesaldo is uitgegaan van de oorspronkelijke begroting voor 2021, omdat dit saldo nadien niet is geactualiseerd.

Regulier exploitatiesaldo

Het reguliere exploitatiesaldo betreft het verschil tussen de lasten en de baten. In 2021 is een negatief exploitatiesaldo van - € 27 mln gerealiseerd. In de begroting werd - zoals te doen gebruikelijk - uitgegaan van een exploitatiesaldo van € 0.

Baten exclusief reserves	3.552	5.239	4.087	4.077
Lasten exclusief reserves	3.519	3.948	4.232	4.152
Onttrekkingen en vrijval reserves	199	312	287	193
Toevoegingen reserves	200	1.516	142	145
Regulier exploitatiesaldo	31	86	0	-27

Structureel exploitatiesaldo

Het structurele exploitatiesaldo geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, gedekt zijn door structurele baten, inclusief de structurele onttrekkingen aan reserves. Het saldo wordt nominaal weergegeven én als percentage van de totale baten (excl. de onttrekkingen aan de reserves). Er is een positief structureel exploitatiesaldo gerealiseerd in 2021.

Structureel exploitatiesaldo (bedragen x € 1 mln)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Structurele baten exclusief onttrekkingen aan reserves	3.228	3.376	3.345	3.509
Structurele lasten exclusief toevoegingen aan reserves	3.037	3.114	3.346	3.294
Structurele onttrekkingen aan reserves	28	10	96	12
Structurele toevoegingen aan reserves	37	0	30	0
Structureel exploitatiesaldo	182	272	65	226
Totale baten (exclusief mutaties reserves)	3.552	5.239	3.663	4.077
Structureel exploitatiesaldo (%)	5,1%	5,2%	1,8%	5,6%
Norm BBV: evenwicht				

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder de noodzaak om direct te bezuinigen. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald op basis van een inventarisatie en analyse van de risico's die de gemeente loopt. Voor een meer uitgebreide toelichting op dit kengetal wordt verwezen naar de [Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing](#). In het Coalitieakkoord 2018-2022 is afgesproken dat het weerstandvermogen minimaal 1,00 bedraagt. Eind 2021 was er voldoende weerstandvermogen.

Weerstandvermogen (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Beschikbare weerstandscapaciteit	301	288	296	302
Benodigde weerstandscapaciteit	219	211	222	222
Weerstandvermogen	1,37	1,36	1,33	1,36

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen (i.c. het balanstotaal). Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het (reguliere) exploitatiesaldo.

De solvabiliteitsratio is in 2021 licht gedaald ten opzichte van 2020. Investerings hebben geleid tot een toename van de vaste activa en ook de kortlopende vorderingen zijn gestegen. Een stijging aan de activazijde van de balans zorgt automatisch voor eenzelfde stijging in de vermogensbehoefte (totaal van eigen en vreemd vermogen) aan de passivazijde van de balans. Omdat het eigen vermogen is afgenomen door inzet van reserves, is het aandeel vreemd vermogen in het totaal vermogen toegenomen. Deze effecten (afname van het eigen vermogen en toename van het totaal vermogen) komen samen tot uitdrukking in de lagere solvabiliteitsratio.

De solvabiliteitsratio ligt ruim boven de signaalwaarde die door de Provincie Zuid-Holland als risicovol wordt beschouwd (20%).

Solvabiliteitsratio (in %, bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Eigen vermogen	1.115	2.406	2.243	2.331
Balanstotaal	3.635	3.972	4.250	4.162
Solvabiliteitsratio	30,7%	60,6%	52,8%	56,0%

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Rotterdam zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden van de gemeente in enig jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het voorafgaande jaar en uit te drukken in een percentage. De Provincie Zuid-Holland beschouwt een belastingcapaciteit hoger dan 105% als risicovol. De lokale lastendruk lag in 2021 licht boven het landelijk gemiddelde.

Belastingcapaciteit (bedragen x € 1)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	188	189	188	192
Afvalstoffenheffing voor een gezin	349	371	377	377
Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	208	216	226	226
Eventuele heffingskorting	0	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	744	776	791	795

Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in t-1	721	740	776	776
Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde in t-1	103%	105%	102%	102%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken.

De netto schuldquote is in 2021 gestegen ten opzichte van 2020. De sterke daling in 2020 was het gevolg van de verkoop van het aandeelhouderschap in Eneco. In 2021 is de gemeente voor zijn financiering weer meer afhankelijk geworden van externe financieringsbronnen. De verwachting is dat de netto schuldquote uiteindelijk stijgt naar het niveau voor 2020. De netto schuldquote past in de categorie 'minst risicovol'.

Netto schuldquote (in %, bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Vaste schulden	1.665	915	1.068	601
Netto vlottende schuld	434	125	419	556
Overlopende passiva	318	417	417	570
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-305	-395	-395	-455
Liquide middelen	-15	-0	0	0
Overlopende passiva	-145	-295	-295	-305
Saldo	1.954	766	1.214	966
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	3.552	5.239	4.051	4.077
Netto schuldquote (saldo / totale baten)	55,0%	14,6%	30,0%	23,7%

Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: <90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, >130% is meest risicovol.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de gemeente verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie. Het kengetal wordt op dezelfde wijze berekend als de nettoschuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden betrokken. Een aanzienlijk deel van de opgenomen gelden is doorgeleend aan woningcorporaties en deelnemingen. Dit bedrag neemt de komende jaren wel gestaag af.

De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen is, net als de netto schuldquote lager dan in de begroting voorzien. Ook deze past in de categorie 'minst risicovol'. De stijging in 2021 ten opzichte van 2020 wordt

enerzijds verklaard doordat de netto-schuld in 2020 a.g.v. de verkoop van Eneco wordt afgezet tegen een eenmalig veel hoger totaalbedrag aan baten. Anderzijds kon de verkoopopbrengst Eneco in 2020 worden gebruikt als interne financieringsbron. In 2021 is de gemeente voor zijn financiering weer meer afhankelijk geworden van externe financieringsbronnen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (in %, bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Vaste schulden	1.665	915	1.068	601
Netto vlottende schuld	434	125	419	556
Overlopende passiva	318	417	417	570
Financiële activa excl. verstrekte leningen en kapitaalverstrekking	-210	-179	-127	-115
Uitzettingen < 1 jaar	-305	-395	-395	-455
Liquide middelen	-15	-0	0	0
Overlopende passiva	-145	-295	-295	-305
Saldo	1.743	587	1.087	851
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	3.552	5.239	4.051	4.077
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (saldo / totale baten)	49,1%	11,2%	26,8%	20,9%
Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: <90% is minst risicovol, 90-130% is neutraal, >130% is meest risicovol.				

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. De kasgeldlimiet is wettelijk bepaald op 8,5% van het begrotingstotaal. Indien de kortlopende schuld van een gemeente voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, dient de gemeente haar toezichthouder hiervan op de hoogte te stellen en een plan voor te leggen om het daaropvolgende kwartaal weer aan de kasgeldlimiet te voldoen.

In 2021 werd in alle kwartalen voldaan aan de limiet.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1 mln)	2020 Q1	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	3.767	3.767	3.767	3.767	3.937	3.937	3.937	3.937
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,5% van grondslag	320	320	320	320	335	335	335	335
Gemiddelde korte schuld	410	97	0	1	117	250	172	215
Gemiddelde korte middelen	-6	-820	-737	-367	-29	-91	-78	-27
Gemiddelde netto korte schuld	404	-723	-737	-366	87	159	94	189

In % begroting	10,7%	-19,2%	-19,6%	-9,7%	2,2%	4,0%	2,4%	4,8%
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	-84	1.043	1.057	687	247	175	241	146

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de kortlopende schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande langlopende schuld. Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen. In 2021 is aan de renterisiconorm voldaan.

Renterisiconorm (bedragen x € 1 mln)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	3.474	3.767	3.937	4.151	4.151	4.151	4.151
Renterisiconorm o.g.v. wet Fido: 20% van grondslag	695	753	787	830	830	830	830
Renteherzieningen	0	0	0	0	50	0	0
Aflossingen	650	751	415	25	105	175	100
Risicobedrag	650	751	415	25	155	175	100
In % begroting	19%	20%	11%	1%	4%	4%	2%
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	45	3	373	805	675	655	730

EMU-saldo

EU-lidstaten mogen een EMU-tekort realiseren van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (bbp). In dit maximale tekort mogen, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel hebben. Voor de jaren 2019-2022 is afgesproken dat de gezamenlijke ruimte voor de decentrale overheden 0,4% van het bbp bedraagt. De gezamenlijke ruimte voor de gemeenten bedraagt 0,27% van het bbp. In de Septembercirculaire Gemeentefonds 2020 zijn de individuele referentiewaarden gepubliceerd, die de afzonderlijke gemeenten in 2021 als richtsnoer konden hanteren. De referentiewaarde voor Rotterdam bedroeg - € 133 mln.

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert. In 2021 is een EMU-tekort gerealiseerd. Echter, het tekort is als gevolg van planningsoptimisme minder hoog uitgevallen dan begroot. Het tekort is lager dan de referentiewaarde. Vooralsnog is er geen aanleiding om te veronderstellen dat het Rijk hieraan (financiële) consequenties zal verbinden.

EMU-saldo (bedragen x € 1 mln)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging c.q. onttrekking aan reserves	33	1.291	-163	-75
2. Mutaties (im)materiële vaste activa	-120	-111	-278	-108
3. Mutatie voorzieningen	40	8	-7	-6
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-33	-31	25	-44
5. Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	0	-1.290	0	0
Berekend EMU-saldo	-80	-132	-423	-232

Kapitaallastenratio

De kapitaallastenratio wordt berekend door het totaal van rente- en afschrijvingslasten (met betrekking tot schulden en investeringen) af te zetten tegen de totale baten (excl. onttrekkingen aan reserves). Niet alleen het aangaan van schuld leidt tot lasten die de flexibiliteit van de begroting negatief beïnvloeden, hetzelfde geldt voor investeringen. Investeringslasten leiden tot kapitaallasten, die gedurende de afschrijvingstermijn van de investering als last op de begroting drukken, waardoor de flexibiliteit van de begroting afneemt. Er geldt geen wettelijke of andere norm voor deze ratio. Er is op dit moment geen zinvolle signaleringswaarde voor dit kengetal te bepalen op basis van literatuur of de praktijk van andere gemeenten. Voor de beoordeling moet vooral naar de ontwikkeling in de tijd worden gekeken. De ratio is in 2021 licht gestegen, zoals in de begroting voorzien.

Kapitaallastenratio (bedragen x € 1 mln)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Rentelasten	37	23	17	15
Afschrijvingen	123	122	131	133
Saldo	161	145	148	148
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	3.552	5.239	4.051	4.077
Kapitaallastenratio (%)	4,5%	2,8%	3,7%	3,6%

Kengetal grondexploitaties

Het kengetal grondexploitaties geeft een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met zijn grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (excl. onttrekkingen aan reserves). De boekwaarde van de grondexploitaties is negatief, doordat de gemeente in het verleden verliezen heeft genomen op de grondexploitaties. Een negatief kengetal betekent dat er geen boekwaarde is die moet worden terugverdiend door verkoop van grond. De gemeente loopt dus beperkt risico op zijn voorraden grond.

De waarde van het kengetal grondexploitaties is in 2021 heel licht gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Het valt nog steeds ruimschoots in de categorie die door de Provincie Zuid-Holland als 'minst risicovol' wordt beoordeeld.

Grondexploitaties (in %, bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bouwgronden in exploitatie	-145	-133	-158	-111
Totale baten (exclusief mutatie reserves)	3.552	5.239	4.051	4.077
Ratio grondexploitaties (%)	-4,1%	-2,5%	-3,9%	-2,7%

Signaleringswaarden Provincie Zuid-Holland: < 20% is minst risicovol, 20-35% is neutraal, > 35% is meest risicovol.

Financiering

Pagina 109

Financiering

De treasuryfunctie van de gemeente omvat alle activiteiten die voorzien in de financieringsbehoefte van de gemeente. De gemeente moet altijd over voldoende geld beschikken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen: het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, salarissen en facturen van derden. Hiervoor trekt de gemeente op dagelijkse basis korte geldleningen aan. Om investeringen in de stad mogelijk te maken, trekt de gemeente geldleningen aan met een langere looptijd. Het financieringsbeleid is nodig om de rente die de gemeente moet betalen op de aangetrokken leningen te beheersen en de daarmee samenhangende risico's te beperken. Het andere belangrijke aandachtsveld binnen de treasuryfunctie betreft het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties door de gemeente bij de uitoefening van haar publieke taak.

[Beleid](#)[Ontwikkeling financiering](#)[Rente](#)[Wettelijke normen](#)[Renterisicobeheer](#)[Leningverstrekking](#)[Garantieverlening](#)[Kredietrisicobeheer](#)

Beleid

Financiering

De [Wet financiering decentrale overheden \(Wet fido\)](#) geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Het kan voorkomen dat de gemeente in een bepaalde periode overtollig geld heeft. Op dat moment heeft de gemeente meer geld op de bankrekeningen staan dan strikt noodzakelijk is. Als ze dat geld niet uitleent aan medeoverheden en de omvang is hoger dan een bepaald drempelbedrag, dan moet de gemeente dat geld aanhouden in 's Rijks schatkist. Dit wordt 'verplicht schatkistbankieren' genoemd. Ook stelt de Wet fido strenge eisen aan de kredietwaardigheid van tegenpartijen en de te gebruiken instrumenten. Artikel 212 van de [Gemeentewet](#) verplicht de gemeente de gemeentelijke regelgeving voor de financieringsfunctie vast te leggen. Dit heeft de gemeente gedaan in de [Verordening financiën Rotterdam 2021](#), die verder is uitgewerkt in het [Treasurystatuut Rotterdam 2021](#).

De financiering van de gemeentelijke investeringen vindt plaats met reserves en voorzieningen – de interne financieringsmiddelen – en met extern aangetrokken geldleningen. De gemeente rekent ook rente over de reserves en voorzieningen. De rentevergoeding die wordt toegerekend aan de reserves en voorzieningen wordt de 'bespaarde rente' genoemd. De bespaarde rente is geen uitgave zoals de werkelijke rente die de gemeente voor opgenomen geldleningen moet betalen, maar blijft binnen de eigen begroting. De bespaarde rente kan worden aangewend voor andere doeleinden en is toegevoegd aan de bestemmingsreserve Rotterdamse investeringsmotor (RIM).

De totale gemeentelijke financieringskosten bestaan daarmee uit de externe rentelasten over de opgenomen geldleningen en de berekende rentelasten over de interne financieringsmiddelen. De gemeente werkt met een omslagrentemethodiek. Dat wil zeggen dat de gemeentelijke financieringskosten via het [taakveld treasury](#) worden toegerekend aan de overige gemeentelijke taakvelden op basis van de boekwaarde van desbetreffende investeringen op de balans.

In het [Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten \(BBV\)](#) zijn bepalingen en richtlijnen opgesteld voor de berekening van de bespaarde rente, de omslagrente die wordt toegerekend aan de investeringen en de omslagrente die wordt toegerekend aan de bouwgronden in exploitatie (BIE). Jaarlijks worden op basis van deze BBV-richtlijnen de verschillende interne rentepercentages berekend. Door de laagblijvende externe marktrente is de bespaarde rente (de rente die wordt berekend over de reserves en voorzieningen) bij de begroting 2021 verlaagd van 2,0% naar 1,75%. De lagere rentelasten leidden er ook toe dat de omslagrente investeringen met ingang van 2021 is bijgesteld van 2,0% naar 1,75%. De bestendige gedragslijn is om beide rentepercentages aan elkaar gelijk te houden. Daarnaast bestaan er rijksregels voor het toerekenen van rente aan de Voorziening pensioenen bestuurders. Aan deze voorziening moet jaarlijks een toevoeging plaatsvinden voor het percentage waartegen de voorziening contant is gemaakt. Volgens voorschriften van het Rijk is de rentetoerekening voor pensioenvoorzieningen voor 2021 gesteld op 0,082%.

De omslagrente, de bespaarde rente en de rente pensioenvoorzieningen bestuurders wijken in 2021 op realisatiebasis niet af van de begroting. Voor de omslagrente BIE vindt volgens de BBV-richtlijnen bij de jaarrekening een nacalculatie plaats op basis van de werkelijk gerealiseerde rentelasten. De omslagrente BIE wordt bepaald als het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen. Deze rente komt bij nacalculatie uit op 0,68% en is lager dan begroot (0,80%).

Op grond van deze bepalingen en richtlijnen zijn in de jaarstukken 2021 de volgende rentepercentages te onderscheiden:

- Omslagrente BIE: 0,68%
- Omslagrente investeringen: 1,75%
- Bespaarde rente: 1,75%
- Rentetoerekening Voorziening pensioenen bestuurders: 0,082%

Leningverstrekking en garantieverlening

Gemeenten mogen volgens de Wet fido uitsluitend geldleningen verstrekken en garanties verlenen uit hoofde van de publieke taak. We spreken van een publieke taak wanneer overheidsingrijpen noodzakelijk is om een maatschappelijk belang te realiseren. De gemeenteraad bepaalt wat tot de publieke taak behoort en besluit of bij

marktfalen overheidsingrijpen noodzakelijk is. Bij het verstrekken van geldleningen en garanties is een motivering van de overwegingen voor dit overheidsingrijpen vereist. De gemeenteraad en de toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland, moeten dit kunnen toetsen. Een belangrijke overweging voor de gemeenteraad hierbij is of de te ondersteunen activiteiten direct of indirect van belang zijn voor de eigen inwoners. Daarnaast moet worden overwogen of de gemeente de meest geëigende overheidspartij is om deze activiteiten te ondersteunen.

De [Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014](#) biedt het kader voor het verstrekken van leningen en de verlening van garanties voor rechtspersonen. Bij leningverstrekking of garantieverlening stelt de gemeente zich terughoudend op volgens het "nee, tenzij" principe. Daarbij houdt de gemeente nadrukkelijk rekening met wettelijke kaders. De gemeente beheerst en verlaagt de risico's die samenhangen met de leningverstrekking en garantieverlening door toepassing van een actief kredietrisicobeheer.

Ontwikkeling financiering

De ontwikkeling van de leningenpositie is afhankelijk van de ontwikkeling van de investeringen (inclusief de voorraden) enerzijds en van de ontwikkeling van de interne financieringsmiddelen en het netto werkkapitaal anderzijds.

Investerings

De onderstaande tabel toont de ontwikkelingen van de boekwaarde van de gemeentelijke investeringen. Het gaat hierbij om de investeringen in immateriële, materiële en financiële vaste activa en de voorraden. De immateriële vaste activa hebben betrekking op bijdragen aan activa van derden en voorbereidingskosten voor nog niet geactiveerde grondexploitaties. Tot de materiële vaste activa behoren onder andere de terreinen, gebouwen en vervoermiddelen van de gemeente. De financiële vaste activa bestaan voornamelijk uit aandelenkapitaal door deelname in verbonden partijen en verstrekte geldleningen aan derden. De voorraden, die voornamelijk bestaan uit bouwgronden in exploitatie, worden in dit overzicht ook tot de investeringen gerekend.

Bij de 10-maandsrapportage 2021 is de begrotingsbalans niet aangepast. Daarom wordt in onderstaande tabellen de vergelijking gemaakt met de balansstanden van de tweede herziening van de begroting 2021. De boekwaarde van de (im)materiële vaste activa kwam € 170 mln lager uit dan begroot. Voor meer informatie over de investeringen in materiële vaste activa, zie de [paragraaf Investerings](#). Eind 2021 is een voorziening gevormd voor deelnemingen. Daarnaast hebben woningcorporaties gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot vervroegde aflossing van enkele gemeentelijke leningen. De boekwaarde van de financiële vaste activa was mede daardoor eind 2021 € 57 mln lager dan geraamd bij de tweede herziening van de begroting. De boekwaarde van de voorraden bestaat voornamelijk uit bouwgronden in exploitatie en handelsgoederen, waaronder projectmatig aangekochte panden. Deze post kwam € 69 mln hoger uit dan geraamd. Zie voor de ontwikkelingen van de voorraden de [balanspagina Voorraden](#). De netto banksaldi zijn in 2021 gedaald naar een negatief saldo van € 10 mln. Ten opzichte van de rekening 2020 is dit een daling van € 5 mln. Het [kasstroomoverzicht](#) geeft een nader inzicht in de mutatie van de netto banksaldi.

Investerings (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Immateriële vaste activa	22.959	36.190	43.207	46.030	52.053

Materiële vaste activa	2.536.333	2.643.519	2.747.174	3.022.501	2.846.283
Kapitaalverstrekkingen	381.036	396.588	397.859	474.682	429.908
Leningen (woningcorporaties en verbonden partijen)	215.998	196.950	163.903	90.380	86.575
Overige langlopende leningen	20.657	13.443	15.038	36.528	28.414
Overige uitzettingen	750	0	0	0	0
Financiële vaste activa	618.441	606.981	576.800	601.590	544.897
Voorraden	-148.986	-116.117	-85.161	-110.327	-41.591
Netto banksaldi	-8.850	5.849	-5.281	0	-9.866
Totaal investeringen	3.019.897	3.176.422	3.276.739	3.559.794	3.391.776

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Financieringsmiddelen

De investeringen in vaste activa en voorraden worden gefinancierd met interne en externe financieringsmiddelen. De interne financieringsmiddelen worden gevormd door de reserves en voorzieningen. De vaste schulden bestaan uit langlopende leningen met een looptijd van 1 jaar of langer en overige schulden met een langlopend karakter. De overige vaste schulden bestaan vooral uit de ontvangen afkoopsommen erfpacht. De gemeente moet deze afkoopsommen als schuld op de balans opnemen en gedurende de oorspronkelijke looptijd van het afgekochte erfpachtcontract jaarlijks laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. De kasgeldleningen zijn externe geldleningen met een looptijd korter dan 1 jaar. Ten slotte wordt het overig netto werkkapitaal tot de financieringsmiddelen gerekend. Het netto werkkapitaal bestaat uit het saldo van de debiteuren, crediteuren en overlopende posten.

De boekwaarde van de interne financieringsmiddelen is eind 2021 hoger dan begroot. Naast het rekeningresultaat kwam dit door de lager dan geraamde onttrekkingen aan diverse reserves, zoals de bestemmingsreserves Rotterdamse Investeringsmotor, Taakmutaties Gemeentefonds, Gebiedsontwikkeling en Energietransitie. Zie voor de ontwikkelingen van de reserves de [balanspagina Reserves](#). Ook de omvang van de voorzieningen was iets hoger dan begroot. Voor meer informatie over voorzieningen, zie de [balanspagina Voorzieningen](#).

Bovengenoemde ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat er in 2021 minder langlopende leningen zijn aangetrokken dan begroot. Vanwege de onzekerheid over de corona-ontwikkelingen zijn aan het einde van het jaar extra kasgeldleningen aangetrokken om de kaspositie te verruimen. Dit geld is tijdelijk gestald bij 's Rijks schatkist en hiermee kon de gemeente voor een langere periode aan haar betalingsverplichtingen voldoen. Het overig netto werkkapitaal is toegenomen ten opzichte van 2021. Dit is met name veroorzaakt door een toename van de vooruitontvangen bijdragen van het Rijk. Zie voor meer informatie de [balanspagina Overlopende passiva](#).

Financieringsmiddelen (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Eigen vermogen	1.082.798	1.115.404	2.406.294	2.243.285	2.331.061
Voorzieningen	60.957	101.406	109.763	102.826	104.246

Interne financieringsmiddelen	1.143.755	1.216.810	2.516.057	2.346.111	2.435.307
Obligatieleningen en onderhandse geldleningen	1.593.577	1.628.760	878.092	1.032.281	563.426
Overige vaste schulden	36.804	36.716	36.501	35.313	37.079
Vaste schulden	1.630.381	1.665.476	914.593	1.067.594	600.505
Kasgeldleningen	322.000	323.000	0	300.000	425.000
Overig netto werkkapitaal	-76.239	-28.864	-153.911	-153.911	-69.036
Totaal lopende financieringsmiddelen	3.019.897	3.176.422	3.276.739	3.559.794	3.391.776

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Ontwikkeling leningenpositie

De bovenstaande ontwikkelingen leidden tot een afname van de schuldpositie ten opzichte van de raming met € 344 mln. Vergeleken met de stand per ultimo 2020 is de schuld licht gestegen met € 110 mln.

Zowel de solvabiliteit als de netto schuldquote zijn verbeterd ten opzichte van de begroting. Voor meer informatie over deze kengetallen, zie de [paragraaf Financiële kengetallen](#).

Ontwikkeling leningenpositie (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Kasgeldleningen	322.000	323.000	0	300.000	425.000
Obligatieleningen en onderhandse geldleningen	1.593.577	1.628.760	878.092	1.032.281	563.426
Totaal korte en lange geldleningen	1.915.577	1.951.760	878.092	1.332.281	988.426

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Rente

Het 10-jaars rentetarief, de benchmark voor de kapitaalmarktrente, vertoonde in 2021 een golvend patroon. Van zeer lage rentestanden aan het begin van het jaar naar een tijdelijke top in mei, waarna een daling van enkele maanden volgde. Vanaf september ging de rente weer omhoog en met name aan het einde van 2021 zorgden de hogere inflatiecijfers voor een opwaartse druk van de lange rente. In historisch perspectief zijn de huidige rentepercentages echter nog steeds zeer laag. De depositorente van de Europese Centrale Bank (ECB) – de rente die banken ontvangen als ze geld uitzetten bij de nationale centrale banken – is sinds 2014 negatief. Dat wil zeggen dat banken moeten betalen om geld uit te zetten bij de nationale centrale banken. In september 2019 heeft de ECB dit tarief verlaagd naar -0,50% en sindsdien is dit percentage gelijk gebleven. Bij het aantrekken van kortlopende financieringsmiddelen kon van deze negatieve rente worden geprofiteerd.

Renteresultaat

Het onderstaande renteschema geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan de verstrekte leningen, investeringen en grondexploitaties.

Een lagere schuldpositie en meevallende rentetarieven leidden voor wat betreft de externe rentelasten tot een voordeel van € 2,0 mln ten opzichte van de begroting. De externe rentebaten sluiten aan bij de begroting. De nacalculatie van de toegerekende rente aan bouwgronden in exploitatie van 0,80% naar 0,68% heeft geleid tot een rentevoordeel van € 0,3 mln. Gecorrigeerd voor deze toegerekende rente aan bouwgronden in exploitatie, kwam de toe te rekenen externe rente in 2021 € 2,3 mln lager uit dan geraamd. In 2021 is de bespaarde rente verlaagd van 2,00% naar 1,75%. De realisatie wijkt niet af van de begroting. De realisatie van de nieuwe investeringen was lager dan geraamd en leidde tot € 2,1 mln minder toegerekende omslagrente. Bovengenoemde ontwikkelingen zorgden voor een per saldo € 0,2 mln hoger renteresultaat dan begroot.

Renteschema	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Externe rentelasten korte en lange leningen	-41.000	-37.371	-22.824	-17.124	-15.088
Rentebaten verstrekte leningen	7.464	6.928	7.576	5.936	5.923
Saldo externe rentelasten en rentebaten	-33.536	-30.443	-15.248	-11.188	-9.165
Omslagrente bouwgronden in exploitatie (BIE)	-2.165	-1.915	-1.390	-1.399	-1.110
Toe te rekenen externe rente	-35.701	-32.358	-16.638	-12.587	-10.275
Rente over eigen vermogen (toevoeging IFR/RIM)	-27.935	-24.363	-41.047	-42.110	-42.110
Rente over voorzieningen (toevoeging IFR/RIM)	-1.099	-338	-1.017	-384	-384
Rente over voorzieningen (toevoeging pensioenvoorzieningen)	-744	-724	-147	-47	-47
Totaal toe te rekenen rente	-65.479	-57.783	-58.849	-55.128	-52.816
Toegerekende omslagrente	72.987	66.193	61.381	59.014	56.916
Renteresultaat	7.508	8.410	2.532	3.886	4.100

Wettelijke normen

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn drie wettelijke normen opgenomen waaraan de gemeente moet voldoen. Zo moeten tijdelijk overtollige middelen boven een vastgestelde drempel worden aangehouden in 's Rijks schatkist. Bij het aantrekken van korte leningen (met looptijd tot één jaar) mag het gemiddelde saldo de kasgeldlimiet niet langdurig overschrijden. Het saldo aan aflossingen en renteherzieningen op de bestaande portefeuille lange leningen (met looptijd van één jaar of langer) mag in enig jaar niet hoger zijn dan de renterisiconorm.

Drempel schatkistbankieren

Om de staatsschuld te beperken moeten gemeenten liquide middelen aanhouden in de schatkist bij het Rijk of uitzetten bij medeoverheden. Om te voorkomen dat onverwachte ontvangsten en uitgestelde betalingen direct leiden tot onrechtmatigheid mag er bij gemeenten een beperkt positief saldo op de bankrekeningen aanwezig zijn. Gemiddeld per kwartaal mag dit saldo niet meer zijn dan een vastgesteld drempelbedrag. Per 1 juli 2021 is de berekening van het drempelbedrag gewijzigd. Tot dat moment was het drempelbedrag € 10,6 mln, daarna werd het drempelbedrag verhoogd naar € 16,9 mln. Indien de gemiddelde banksaldi boven deze drempel komen,

worden deze middelen in de schatkist van het Rijk aangehouden. Door strakke sturing op de liquiditeitspositie bleven de gemiddelde banksaldi ruim onder de drempel en is daarmee geheel 2021 voldaan aan deze norm.

Drempelbedrag schatkistbankieren	2019	2020	2021	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	3.473.998	3.767.271	3.937.110	3.937.110	3.937.110	3.937.110	3.937.110
Drempelbedrag o.g.v. wet Fido	9.698	10.285	13.749	10.624	10.624	16.874	16.874
Gemiddelde omvang banksaldi	2.649	3.230	2.898	3.464	2.743	1.849	3.534
Ruimte (+) / overschrijding (-)	7.049	7.055	10.852	7.160	7.881	15.025	13.340

Kasgeldlimiet

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met kort geld financieren. In de Wet fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. De kasgeldlimiet is gelijk aan 8,5% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting en bedroeg € 335 mln in 2021. De kasgeldlimiet wordt getoetst aan het kwartaalgemiddelde van de netto vlottende schulden en mag niet meer dan drie achtereenvolgende kwartalen overschreden worden. Bij een dreigende structurele overschrijding van de kasgeldlimiet zullen nieuwe lange leningen worden aangetrokken.

In 2021 is voldaan aan de vereisten uit de Wet fido met betrekking tot de kasgeldlimiet. Geen enkel kwartaal is de kasgeldlimiet overschreden.

Kasgeldlimiet	2020 Q1	2020 Q2	2020 Q3	2020 Q4	2021 Q1	2021 Q2	2021 Q3	2021 Q4
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	3.767.271	3.767.271	3.767.271	3.767.271	3.937.110	3.937.110	3.937.110	3.937.110
Kasgeldlimiet o.g.v. wet Fido: 8,5% van grondslag	320.218	320.218	320.218	320.218	334.654	334.654	334.654	334.654
Gemiddelde vlottende schulden	409.532	97.136	36	860	116.675	250.412	172.151	215.339
Gemiddelde vlottende middelen	-5.544	-820.065	-736.942	-367.337	-29.273	-90.971	-78.072	-26.758
Gemiddelde netto vlottende schulden	403.988	-722.929	-736.906	-366.477	87.402	159.441	94.079	188.581
In % begroting	10,7%	-19,2%	-19,6%	-9,7%	2,2%	4,0%	2,4%	4,8%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	-83.770	1.043.147	1.057.124	686.695	247.252	175.213	240.575	146.073

Renterisiconorm

Bij de structurering van de lange schuld moet de gemeente rekening houden met de renterisiconorm. Deze norm heeft als doel het toekomstig renterisico te beperken door de aflossingen en renteherzieningen te spreiden.

Voorkomen moet worden dat er in enig jaar een te grote concentratie plaatsvindt van herfinanciering van aflossingen en renteherzieningen op lopende leningen. Het renterisicobedrag wordt volgens de Wet fido berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het totale renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal van de oorspronkelijke begroting. Het renterisicobedrag op de langlopende schuld kwam in 2021 uit op € 415 mln en bleef daarmee ruim onder de gestelde norm. Bij het aantrekken van nieuwe

langlopende leningen wordt er nadrukkelijk rekening mee gehouden dat het risicobedrag ook in de volgende jaren onder de renterisiconorm blijft.

Renterisiconorm	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Grondslag voor norm: omvang oorspronkelijke begroting	3.473.998	3.767.271	3.937.110	4.150.519	4.150.519	4.150.519	4.150.519
Renterisiconorm o.g.v. wet Fido: 20% van grondslag	694.800	753.454	787.422	830.104	830.104	830.104	830.104
Renteherzieningen	0	0	0	0	50.000	0	0
Aflossingen	649.817	750.668	414.666	24.768	104.736	175.074	100.277
Risicobedrag	649.817	750.668	414.666	24.768	154.736	175.074	100.277
In % begroting	18,7%	19,9%	10,5%	0,6%	3,7%	4,2%	2,4%
Ruimte (+) / overschrijding (-)	44.982	2.786	372.756	805.336	675.368	655.030	729.827

Renterisicobeheer

Bij het afsluiten van nieuwe leningen loopt de gemeente een renterisico. Tevens bestaat er een renterisico op het moment van renteherziening bij een lopende lening. Een stijging van de rentetarieven ten opzichte van de begroting leidt namelijk tot hogere rentelasten. Als onderdeel van het renterisicobeheer maakt de gemeente op beperkte schaal gebruik van renteswaps.

Renteswaps zijn instrumenten waarmee de lange rente kan worden vastgelegd. In 2009 en 2010 heeft de gemeente renteswaps afgesloten om toekomstige renterisico's te beperken. Daarbij zijn de renterisico's van € 185 mln aan onderliggende financieringsbehoefte ingedekt. Ter beperking van tegenpartijrisico's zijn deze swaps alleen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze bank heeft met een AAA-rating de hoogste mogelijke kredietwaardigheid. Op deze renteswaps drukken geen onderpandverplichtingen. Bij een rentedaling heeft de gemeente dan ook geen verplichting om liquide middelen te storten.

Leningverstrekking

De Verordening leningverstrekking en garantieverlening Rotterdam 2014 biedt het kader voor het verstrekken van leningen en de verlening van garanties voor rechtspersonen. Bij leningverstrekking en garantieverlening stelt de gemeente zich terughoudend op volgens het "nee, tenzij" principe. In afwijking hiervan worden bepaalde investeringen gestimuleerd via specifieke regelgeving. Zo kan onder de [Regeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen](#) naast een subsidie een aanvullende lening verstrekt worden.

De bestaande portefeuille verstrekte geldleningen heeft een aflopend karakter. Tot 1994 verstrekte de gemeente leningen aan woningbouwcorporaties. In dat jaar is de gemeente een overeenkomst aangegaan met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) waardoor de leningen van woningbouwcorporaties worden gewaarborgd door het WSW. Sinds dat moment trekken de woningbouwcorporaties zelfstandig hun leningen aan op de kapitaalmarkt en niet meer bij de gemeente. In 2021 heeft een aantal woningcorporaties gebruik gemaakt van de contractuele mogelijkheden om leningen vervroegd af te lossen. Daarmee is het totale schuldrestant van de leningen aan woningcorporaties gedaald tot € 44 mln. Oorspronkelijk was de gemeente ook de financier van

RET Infrastructuur BV en RET Railgebonden Voertuigen BV. In 2016 is besloten dat de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) de rol als financier van beide entiteiten overneemt van de gemeente. Slechts een beperkt pakket met leningen bleef achter bij de gemeente. Deze worden in de komende jaren door de RET afgelost volgens het bestaande aflossingsschema en vervolgens geherfinancierd bij de MRDH.

De leningen aan overige verbonden partijen zijn in 2021 gereclassificeerd en staan nu onder de post overige financiële vaste activa. Dit betreft leningen die zijn verstrekt via Nationaal Restauratiefonds (NRF) en Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN). Onder de overige financiële activa vallen ook de leningen aan sportverenigingen en welzijnsorganisaties. Daarnaast gaat het om leningen voor de economische ontwikkeling en leningen via de Kredietbank Rotterdam.

Op basis van de regeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen zijn leningen verstrekt aan de Rotterdamse Rugby Club (€ 325) en aan RVV Coal (€ 15). In 2016 is een leningfaciliteit verstrekt aan Cambridge Innovation Center (CIC) om de economische ontwikkeling en het innovatie- en ondernemersklimaat in Rotterdam te versterken. Het CIC verzorgt de huisvesting en ondersteuning van start-ups en innovatieve ondernemers in het Groothandelsgebouw. De leningfaciliteit is opgebouwd uit meerdere tranches die worden verstrekt als CIC aan de afspraken over onder andere omzet en bezettingsgraad voldoet. In 2021 is een nieuwe tranche verstrekt van € 2,1 mln. Daarnaast is volgens de afspraken in de leningovereenkomst de in 2021 opgelopen rente toegevoegd aan de hoofdsom. De totale hoofdsom van de lening komt daarmee uit op € 9,6 mln.

In 2021 is aan Ahoy bijzondere coronasteun verleend in de vorm van een lening van € 850. In de begroting was een voorgenomen noodsteun-lening aan Diergaarde Blijdorp van € 10 mln opgenomen. Deze lening was bedoeld om de effecten van de coronacrisis te kunnen opvangen. Uiteindelijk bleek deze lening niet nodig omdat Blijdorp maatregelen heeft kunnen treffen om haar situatie structureel toekomstbestendig te maken. Dit is de belangrijkste reden dat de boekwaarde van de leningen onder de post "Overig" in de rekening lager uitviel dan begroot.

Verstrekte leningen (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Woningcorporaties	137.447	128.199	103.933	47.880	44.075
Deelnemingen	67.650	58.850	51.000	42.500	42.500
Overige verbonden partijen	10.901	9.901	8.970	0	0
Totaal leningen aan woningcorporaties en deelnemingen	215.998	196.950	163.903	90.380	86.575
Sportverenigingen	12.538	4.173	3.817	4.093	4.053
Economische ontwikkeling	7.082	7.365	7.660	9.286	9.640
Overig	1.787	1.905	3.561	23.149	14.721
Totaal overige financiële vaste activa	21.407	13.443	15.038	36.528	28.414
Totaal verstrekte leningen	237.405	210.393	178.941	126.908	114.989

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Garantieverlening

Bij de gemeentelijke garantieverlening wordt onderscheid gemaakt tussen de gemeentelijke achtervangpositie bij de waarborgfondsen, garanties voor particulieren en garanties voor rechtspersonen. De garanties vertonen een dalend verloop doordat op de gegarandeerde leningen jaarlijks wordt afgelost door de geldnemers.

Achtervang waarborgfondsen

De gemeente fungeert als achtervanger bij twee verschillende waarborgfondsen, de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om renteloze leningen te verstrekken aan de waarborgfondsen als die in liquiditeitsproblemen komen door een te laag fondsvermogen.

Het WEW biedt via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) aan de geldgevers zekerheid voor het geval de particuliere woningbezitter niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Geldgevers kunnen het WEW aanspreken voor de restschuld bij gedwongen verkoop. De achtervangfunctie van de gemeente geldt alleen voor hypotheekleningen die tot 1 januari 2011 zijn afgesloten, daarna is sprake van 100% achtervang van het Rijk. Hierdoor neemt de Rotterdamse achtervangpositie bij WEW jaarlijks verder af.

Het WSW heeft als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Daarvoor biedt zij zekerheid aan geldgevers van woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. De woningcorporaties betalen hiervoor een borgstellingsvergoeding aan het WSW. Als de buffers van het WSW op enig moment ontoereikend zijn, kan het WSW de woningcorporaties aanspreken op een obligoverplichting. Dit is een voorwaardelijke verplichting tot liquiditeitssteun. Als deze steun onvoldoende blijkt om de liquiditeitsproblemen van het WSW op te lossen, dan wordt de achtervang van het Rijk en de gemeenten aangesproken. In 2018 is het WSW een strategisch programma gestart om het borgstelsel te versterken. In 2021 zijn de gemaakte afspraken vastgelegd in verschillende overeenkomsten, waaronder ook nieuwe achtervangovereenkomsten met gemeenten. De nieuwe overeenkomsten bevatten een aantal verbeteringen voor de positie van de gemeente als achtervanger. De versterking van de positie van het WSW heeft onder andere geleid tot de invoering van een direct door het WSW bij de woningcorporaties opvraagbare obligolening en tot betere afspraken over het onderpand dat het WSW heeft op het vastgoed van woningcorporaties. Mede door de invoering van deze nieuwe maatregelen heeft kredietbeoordelaar S&P in 2021 de extreem goede kredietwaardigheid van het WSW herbevestigd (AAA, uitzicht stabiel). Vóór 1 augustus 2021 stonden gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen na 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het bezit van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt.

In lijn met de voorgaande jaren wordt het risicobedrag in de onderstaande tabel weergegeven als het totaal van de toegerekende borgstellingen die de waarborgfondsen hebben afgegeven op Rotterdams grondgebied. Dit is niet het werkelijke risicobedrag voor de gemeente Rotterdam. Bij aanspraak op alle achtervangers door het WSW voor renteloze leningen wordt het hier gepresenteerde bedrag als verdeelsleutel gehanteerd. Nu het strategisch programma door het WSW voltooid is, is de VNG gevraagd een methodiek te ontwikkelen voor de verslaglegging over de achtervangpositie en de berekening van het risico waarmee de achtervangpositie gepaard gaat.

WEW	3.533.000	3.382.000	2.951.000	2.751.000	2.435.000
WSW	6.678.456	6.629.419	6.677.957	6.677.957	7.068.944
Totaal borgstellingen door waarborgfondsen	10.211.456	10.011.419	9.628.957	9.428.957	9.503.944

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Garanties voor particulieren

De garanties in de volkshuisvesting aan particulieren hebben voornamelijk betrekking op een regeling die gold tot 1995. Volgens deze regeling verstrekke de gemeente garanties voor hypothecaire geldleningen van particulieren. Bij verliezen op grond van deze regeling neemt het Rijk 50% voor zijn rekening. Met de komst van de NHG in 1995 is deze regeling gestopt. Daarnaast heeft de gemeente zich garant gesteld voor door het Nationaal Restauratiefonds (NRF) verstrekte leningen.

Garanties t.b.v. volkshuisvesting particulieren (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Hypotheekgaranties	35.403	32.680	29.957	27.233	27.233
Garantie NRF-leningen	5.288	4.034	3.930	3.400	2.900
Totaal garanties t.b.v. volkshuisvesting particulieren	40.691	36.714	33.887	30.633	30.133

* Betreft de balansstanden na de tweede herziening van de begroting

Garanties voor rechtspersonen

In het verleden zijn op verschillende beleidsgebieden garanties voor rechtspersonen verstrekt. Bij de risicobeoordeling van de garanties wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën met hun eigen specifieke kenmerken.

In 2021 zijn geen nieuwe garanties voor rechtspersonen verleend. Voor meer toelichting op de garanties, zie de [Niet uit de balans blijvende verplichtingen](#).

Garanties t.b.v. rechtspersonen (standen ultimo jaar)	Rekening 2018	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Energie	104.000	104.000	0	0	0
Garanties t.b.v. deelnemingen	104.000	104.000	0	0	0
Zorg	9.528	8.074	7.202	6.322	6.322
Sport en recreatie	5.009	3.192	2.094	1.282	1.282
Kunst en cultuur	1.611	1.214	904	730	730
Overig	845	787	727	665	665
Garanties t.b.v. niet-deelnemingen	16.993	13.267	10.927	8.999	8.999
Totaal garanties t.b.v. rechtspersonen	120.993	117.267	10.927	8.999	8.999

Kredietrisicobeheer

Bij het verstrekken van leningen en het verlenen van garanties loopt de gemeente het risico dat de betrokken partijen niet aan hun financiële verplichtingen aan de gemeente kunnen voldoen. Daarom neemt de gemeente risicobeperkende maatregelen en voert een actief kredietrisicobeheer. De gemeente berekent de risico's op wanbetaling van de betreffende geldnemers. Dit wordt het kredietrisico genoemd. De kredietrisicoreserve is ingesteld om deze risico's te kunnen afdekken. Bij leningverstrekking of garantieverlening dient eenmalig een bijdrage te worden gestort voor de dekking van deze kredietrisico's. Daarnaast betaalt de geldnemer aan de gemeente een renteopslag of garantiepremie, die als voeding dient voor de kredietrisicoreserve. De onderstaande tabel toont per ultimo 2021 de bedragen waarover risico wordt gelopen en het berekende kredietrisico.

Het kredietrisicobedrag voor de achtervangposities in het Waarborgfonds Eigen Woning en het Waarborgfonds Sociale Woningbouw kan op dit moment nog niet berekend worden en wordt daarom op PM gesteld. Nu het strategisch programma door het WSW voltooid is, kan een methodiek ontwikkeld worden om het kredietrisicobedrag van de achtervangpositie voor gemeenten te kunnen berekenen.

Voor garanties ten behoeve van volkshuisvesting particulieren baseert de gemeente zich bij het berekenen van het kredietrisicobedrag op bancaire richtlijnen. Met behulp van een kredietrisicomodel zijn de bedragen berekend die minimaal zouden moeten worden gereserveerd om de risico's van de leningverstrekking en de garantieverlening voor rechtspersonen te kunnen opvangen. De kredietrisicoreserve per ultimo 2021 (€ 18,8 mln) is voornamelijk toereikend om het hier berekende totale kredietrisicobedrag (€ 10,8 mln) te kunnen dekken. Pas als er ook een goede inschatting kan worden gemaakt van de risico's die samenhangen met de achtervang in de waarborgfondsen, kan worden vastgesteld of de kredietrisicoreserve toereikend is.

Kredietrisicoberekening	Uitstaand bedrag	Kredietrisico
Borgstellingen door waarborgfondsen	9.503.944	PM
Garanties t.b.v. volkshuisvesting particulieren	30.133	844
Garanties t.b.v. rechtspersonen	8.999	2.498
Verstekte leningen	114.989	7.504
Totaal	9.658.065	10.846

Grondbeleid

Pagina 110

Grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid geeft de kaders weer voor de ruimtelijke economische ontwikkelingen in de stad. Daarnaast wordt ingegaan op de verwachte marktontwikkelingen voor woningbouw en werklocaties, de financiële uitgangspunten van het grondbeleid en de risico's voor de grondexploitatieportefeuille.

[Beleid](#)[Externe ontwikkelingen](#)[Wijze van uitvoering grondbeleid](#)[Resultaten totale grondexploitatie](#)[Winstneming Reserves grondzaken](#)

Beleid

De stad groeit en het aantal inwoners ook. Alle Rotterdammers moeten hier goed kunnen leven, wonen, werken, leren, bewegen en recreëren. Daarom is eind 2021 de [omgevingsvisie](#) vastgesteld in de gemeenteraad. Deze vervangt de laatste stadsvisie die dateert uit 2007.

De omgevingsvisie is een plan voor de fysieke leefomgeving en beschrijft hoe de stad er in de toekomst uit gaat zien. Met de fysieke leefomgeving wordt alles bedoeld dat nodig is om hier te kunnen leven, wonen, werken, studeren en recreëren. Denk aan gebouwen, water, lucht, bodem, natuur, wegen en gebouwen. De omgevingsvisie vertelt wat voor stad Rotterdam wil zijn op de lange termijn: sterk, veerkrachtig en toekomstbestendig. Belangrijke basis voor de omgevingsvisie zijn de vijf perspectieven. Deze laten zien wat voor een stad we willen zijn: compact, circulair, productief, inclusief en gezond.

De stad gaat groeien, maar dan wel volgens “goede groei”. Om goede groei concreet te maken, maken we in deze omgevingsvisie vijf hoofdkeuzes. Rotterdam zet in op:

- Prettig leven in de delta
- Verstedelijken en verbinden
- Vitale wijken
- De energie- en grondstoffentransitie
- Het vernieuwen van het verdienvermogen

Er is een aantal gebieden waar meerdere grote opgaven bij elkaar komen en tegelijkertijd kansen liggen om veel van onze stedelijke doelstellingen te realiseren. Dit zijn Binnenstad, Alexander tot en met Zuidplein en Rotterdam Zuid. Deze strategische gebieden vragen om gebiedsspecifieke richtinggevende keuzes.

Externe ontwikkelingen

Ontwikkelingen woningbouw

De vraag naar woningen blijft structureel groot en het woningtekort is fors, zowel landelijk als in Rotterdam. In 2021 is het woningaanbod sterk afgenomen. De grootste uitdaging is om het aanbod betaalbaar te houden, om een aantrekkelijke stad te blijven voor iedereen.

Weinig aanbod in combinatie met lage hypotheekrentes drijven de transactieprizen ieder kwartaal met dubbele cijfers omhoog. Betaalbaarheid in de bestaande voorraad gaat ook over de kosten die nodig zijn voor woningvitaliteit, om bijvoorbeeld te kunnen verduurzamen om de energielasten laag te houden.

In de nieuwbouw is steeds meer focus op realisatie van betaalbare koop- en huurwoningen, wat een uitdaging is met stijgende bouwkosten, schaarste aan personeel en bouwmaterialen en toenemende complexiteit bij binnenstedelijk bouwen. Lange planologische en juridische procedures helpen daarin niet mee. De gemeente zet in op het versnellen van woningbouwplannen om het aanbod te vergroten. Actieve bijsturing in het middensegment is daarbij essentieel. Focus op het middensegment alleen zal niet voldoende zijn om de problemen rondom betaalbaarheid op de woningmarkt te verminderen. De woningmarkt als systeem is te complex om lokaal op te lossen, ook het Rijk is aan zet om deze structureel te hervormen.

Ontwikkelingen werklocaties

Er is sprake van een sterke groei van (online) detailhandel (webshops). De vlucht naar e-commerce zal leiden tot een versnelde daling van de vraag naar vierkante meters detailhandel. Dit vraagt om een nieuwe programmering van bestaande en nieuwe winkelgebieden. Voor andere werklocaties, met name in de kantorenmarkt, lijkt er een gedragsomslag te zijn, omdat sommige bedrijven en groepen werknemers erop voorsorteren dat een deel van het thuiswerken blijvend wordt. Op termijn kan dit leiden tot een verminderde behoefte aan kantoorruimte in de stad. Dat hoeft voor Rotterdam niet erg te zijn, omdat er – ondanks de thuiswerktrend – nog steeds te weinig A-locaties zijn met kwalitatief goed kantooraanbod. De ruimtevraag die aanhoudt vergt wel een andere insteek, namelijk gericht op het faciliteren van ontmoeting.

Wijze van uitvoering grondbeleid

De gemeente hanteert sinds 2013 de 'normatief residuele methode' voor het tot stand komen van grondprijzen. Daarnaast zet de gemeente zich in voor de marktbenadering en aantrekking van investerend vermogen. Specifieke beleidsdoelstellingen vragen om een gerichte aanpak in programma's, zoals het actieplan Middenkoop. Om versnelling in de woningbouwopgave mogelijk te maken wordt het grondbeleid voortdurend vernieuwd en waar mogelijk verruimd. Zo is in 2021 de indexatie van de sociale grondprijzen vastgesteld en is de gemeenteraad geïnformeerd over de verschillende sturingsmogelijkheden bij eigendom en erfpacht.

Ook in 2022 zal het grondbeleid verder worden herzien, vernieuwd en verruimd. Hierbij worden de (externe) ontwikkelingen, zoals de omgevingswet/omgevingsvisie en het Didam-arrest, nauwlettend gevolgd zodat wordt geborgd dat het grondbeleid naadloos aansluit bij deze ontwikkelingen.

Het ruimtelijk economisch perspectief, de gemeentelijke rolopvatting en de gewenste sturing op gebiedsontwikkelingen met behulp van het grondinstrumentarium, hebben gevolgen voor de wijze waarop en het tempo waarin gebiedsontwikkelingen tot uitvoering komen. Gebiedsontwikkelingen zijn steeds complexer. Dat komt onder andere door de betrokkenheid van meerdere partijen en het bouwen in de bestaande leefomgeving. De complexiteit van gebiedsontwikkelingen dwingt de gemeente scherp te zijn op de wijze waarop zij haar

schaarse mensen en middelen inzet. De inzet van actief grondbeleid (grondexploitaties) biedt de meeste mogelijkheden om te sturen op de gebiedsontwikkeling. Een andere mogelijkheid is samenwerking met partners aan te gaan, maar er zijn ook veel situaties waarin de gemeente een ontwikkeling alleen faciliteert.

Op basis van actuele marktanalyses en van gemeentelijke ambities, bijvoorbeeld om een aantrekkelijke doelgroep in de gemeente te kunnen huisvesten, stelt de gemeente de eigen lopende grondexploitaties bij op project- en portefeuilleniveau. Voor het ondervangen van projectspecifieke risico's bevat een aantal grondexploitaties een post 'onvoorzien'. Projectoverstijgende risico's, zoals macro-economische effecten en marktontwikkelingen, hebben hun weerslag op het benodigde weerstandsvermogen voor de gemeentelijke begroting.

Voor sturing op portefeuilleniveau wordt de gemeenteraad jaarlijks het Meerjarenperspectief Grond en Vastgoed (MGV) aangeboden. Voor dit MGV onderzoekt de gemeente de trends en marktontwikkelingen bij woningbouw, werklocaties en maatschappelijke voorzieningen. De analyse van deze ontwikkelingen leidt tot een uiteenzetting van risico's en kansen voor het planaanbod in Rotterdam en een raming van het benodigde weerstandsvermogen.

Resultaten totale grondexploitatie

Overzicht grondexploitatieportefeuille

Grondexploitaties worden in principe alleen naar uitvoering gebracht als deze minimaal financieel neutraal kunnen worden uitgevoerd. Wel kan daarvoor een bijdrage uit gemeentelijke middelen nodig zijn, zoals een bijdrage uit een bestemmingsreserve. In 2021 is gestart met de uitvoering van de plannen Toermalijn en Grote Beer. Rekening houdend met het afsluiten van de afgeronde plannen Kindercampus Bloemhof en Wynhaveneiland komt het aantal actieve grondexploitaties uit op 75 (ultimo 2020 waren dat er ook 75).

De gemeentelijke grondexploitatieportefeuille bevat in totaal 8.980 nog te realiseren woningen, 161.776 m² bvo (bruto vloeroppervlak) kantoren, 170.107 m² bedrijven en 5.477 m² bvo winkels in de periode 2022–2040.

Financieel resultaat

De projectadministratie van de grondexploitaties bevat enerzijds de gerealiseerde kosten en opbrengsten en anderzijds de begroting van nog te maken kosten en voorziene opbrengsten. De gemeente maakt alle posten contant. Gesaldeerd ontstaat daardoor de netto contante waarde (NCW) van het project.

Voor een betrouwbare inschatting van de waardeontwikkeling van de portefeuille zijn verschillende externe factoren van invloed. Door de economische ontwikkelingen kan sprake zijn van prijsstijgingen. In de grondexploitatie rekent de gemeente daarom met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijgingen en voor renteontwikkelingen. Een verandering van de langjarige parameters kan grote invloed hebben op de uitkomst van de NCW-berekening.

De lange termijn parameters die worden gehanteerd voor de periode 2022 t/m 2031 zijn:

Rente	0,8%
Disconteringsvoet	2,0%
Opbrengststijging	1,0% (2022: 1,5%)
Kostenstijging	2,0%

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de berekeningswijze voor voor het aan de grondexploitaties toe te rekenen rentepercentage. Langjarig bedraagt dit percentage voor Rotterdam 0,8%.

Voor 2021 is een nacalculatie op het rentepercentage uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een rentepercentage van 0,68% voor 2021.

Daarnaast voert de gemeente jaarlijks een analyse uit om te bepalen of een aanpassing nodig is voor de langjarige indexparameters. Op basis van de analyse komt het percentage voor de opbrengstenstijging meerjarig op 1% uit (met uitzondering van een stijging van 1,5% in 2022). Vanaf 2032 staat de opbrengstenstijging op 0%. Dit is een beheersmaatregel die voortkomt uit het BBV in relatie tot de 10-jaars termijn van de grondexploitaties. Hiermee is duidelijk dat de opbrengstparameter voor de korte termijn meebeweegt met de marktontwikkelingen en voor de lange termijn geleidelijk richting de vastgestelde 0% gaat. Het percentage voor de kostenstijging komt meerjarig op 2% uit.

Raming nog te maken kosten en opbrengsten

De ramingen van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de inzichten ultimo 2021 en de daarbij behorende inschatting van de uitgangspunten, de parameters en de risico's. Uiteraard is deze inschatting omgeven door onzekerheden en wordt deze periodiek herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.

Afhankelijk van de marktomstandigheden zijn er onzekerheden voor de geraamde afzetmogelijkheden voor woning- en werklocaties en voor de mogelijke uitkomsten daarvan.

Toekomstige kosten en opbrengsten (nominaal)	Ultimo 2020 (mln)	Ultimo 2021 (mln)
Apparaatskosten	50	46
Verwervingen	24	35
Bouw- en woonrijpmaken	347	332
Overige kosten	78	78
Totaal kosten	499	491

Gronduitgiften	529	505
Subsidies	7	4
Overige opbrengsten	21	23
Totaal opbrengsten	557	531

Voor project specifieke risico's die zich in een grondexploitatie kunnen voordoen, wordt in de grondexploitatiebegroting een bedrag 'onzekerheidsreserve' opgenomen. Het totaal van de in de individuele grondexploitaties opgenomen onzekerheidsreserves (als onderdeel van de overige kosten) bedraagt ultimo 2021 € 49,2 mln (ultimo 2020: € 45,6 mln). Dit bedrag komt voort uit een simulatie van voor ieder individueel project geïnventariseerde kansen en risico's die gedurende de looptijd van het betreffende project kunnen voor komen. Als geen rekening gehouden zou worden met kansen, zou dit bedrag hoger worden.

Het verwachte eindresultaat op NCW van alle projecten (positieve en negatieve resultaten) bedraagt € 98,2 mln (ultimo 2020: € 115,8 mln). Het verwachte eindresultaat op eindwaarde (EW) van alle projecten (positieve en negatieve resultaten) bedraagt € 122,4 mln (ultimo 2020: € 147,7 mln).

Winstneming

De resultaatnemingen op de grondexploitatieportefeuille bestaan uit drie onderdelen, te weten:

1. Winstnemingen
  - Tussentijdse winstnemingen
  - Winstnemingen bij afsluiten van een grondexploitatie
2. Mutaties voorzieningen
3. Verliesnemingen

Ad 1 Winstnemingen

De berekeningswijze voor tussentijdse winstnemingen wordt voorgeschreven door het BBV en is gebaseerd op de financiële voortgang van het project in relatie tot het verwachte (positieve) resultaat. In overleg met de accountant is een berekeningswijze tot stand gekomen die voldoet aan de BBV-vereisten, maar die tevens recht doet aan het onzekere karakter van de grondexploitaties. Naarmate de resterende looptijd van een grondexploitatie langer is, worden de onzekerheden groter. De voorziene grondopbrengsten kunnen in de toekomst bijvoorbeeld fors tegenvallen. Conform de gehanteerde systematiek zitten de project-specifieke risico's verwerkt in de onzekerheidsreserves met als gevolg een drukkend effect op de tussentijdse winstnemingen.

Reeds gerealiseerde winsten worden teruggenomen als de totale winst op basis van de huidige inzichten kleiner is dan de reeds gerealiseerde winst. In de systematiek wordt hier rekening mee gehouden. De basis voor de winstberekening is de eindwaarde.

Bij het afsluiten van een grondexploitatie wordt het totale saldo als resultaat genomen.

In 2021 heeft per saldo een winstneming van € 32,9 mln plaatsgevonden.

Ad 2 Mutaties voorzieningen

Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Bij een negatief NCW-saldo tijdens de looptijd van een plan treft de gemeente bij de jaarafsluiting een voorziening ter grootte van het negatieve saldo. Aangezien het plansaldo tijdens de looptijd van het project kan veranderen, bepaalt de gemeente aan het einde van het jaar of de benodigde verliesvoorziening groter of kleiner is dan de een jaar eerder getroffen verliesvoorziening.

De verliesvoorziening ultimo 2021 bedraagt € 75,9 mln op contante waarde (ultimo 2020: € 63,3 mln). Op eindwaarde bedraagt de verliesvoorziening € 85,5 mln (ultimo 2020: € 72,3 mln).

Voorziening Woningbouw

Het doel van de voorziening woningbouw is het financieel afdekken van de overmaat in de programmering. Omdat de komende jaren op een hoge woningbouw productie wordt aangekoerst, is het aanhouden van deze voorziening op dit moment niet nodig.

Ad 3 Verliesnemingen

Verliesnemingen boekt de gemeente in principe alleen bij het afsluiten van een negatieve grondexploitatie.

In 2021 heeft er een verliesneming van € 3,0 mln plaatsgevonden. Het gaat hier om verliesnemingen op grondexploitaties die zijn afgesloten met een negatief saldo en om een correctie op de tussentijdse resultaatneming.

Het positieve saldo van de resultaatnemingen voegt de gemeente toe aan de algemene middelen.

Verdienvermogen

Het verdienvermogen van de grondexploitatieportefeuille bedraagt eind 2021 € 174,0 mln (ultimo 2020 bedroeg dit € 178,8 mln). Dit is de som van alle verwachte positieve projectresultaten (NCW) van de grondexploitaties in uitvoering (voor de projecten met een negatief saldo wordt een voorziening getroffen).

Verloop verdienvermogen	Bedragen (mln)
Verdienvermogen in jaarverslag 2020	178,8
Wijzigingen grondexploitaties gedurende 2021	37,8
Resultaatsnemingen 2021	-29,9
Mutatie voorziening verliesgevende grondexploitaties	-12,7
Verdienvermogen per 31 december 2021	174,0

Het verdienvermogen van de grondexploitaties in uitvoering is ten opzichte van 2020 afgenomen met € 4,8 mln. Deze afname (per saldo) komt door:

- Een verbetering van € 37,8 mln door aanpassingen in projecten. Dit als gevolg van aanpassing van parameters, opbrengstenramingen en kostenramingen.
- Een verslechtering van € 29,9 mln door resultaatsnemingen in 2021. In 2021 zijn conform de spelregels tussentijdse winstnemingen (€ 34,0 mln) op de projecten geboekt, zijn in het verleden genomen winsten (- € 1,1 mln) teruggedraaid en hebben verliesnemingen (- € 3,0 mln) plaatsgevonden.
- Een dotatie aan de voorziening verliesgevende plannen van per saldo € 12,7 mln. Het saldo van projecten met een negatieve netto contante waarde is toegenomen.

Het totaal van het verdienvermogen wordt vooral bepaald door de resultaten van de uitbreidingslocaties Nesseland en Park Zestienhoven. De binnenstedelijke locaties dragen beperkt bij aan het verdienvermogen van de grondexploitatieportefeuille. Uitzonderingen hierop zijn de ontwikkelingen Katendrecht, Parkstad, Nieuw Kralingen en Kop van Zuid (door in het verleden genomen verliezen). Binnenstedelijke (her)ontwikkeling is namelijk complexer en risicovoller dan de ontwikkeling van uitleggebieden. De kosten voor verwerving zijn bijvoorbeeld hoger en vaak is de grond vervuild. Hoewel dergelijke projecten voor de ruimtelijke ontwikkeling wenselijk zijn, zijn ze zonder de inzet van eigen middelen doorgaans niet haalbaar als ze traditioneel ontwikkeld worden. Daarom zoekt de gemeente naar andere manieren van ontwikkelen, met als kenmerk meer samenwerking met eindgebruikers en investeerders. Omdat er nauwelijks grondexploitaties met een (groot) positief saldo aan de portefeuille worden toegevoegd en het aantal grondexploitaties vrij stabiel is, zal het verdienvermogen de komende jaren meer onder druk komen te staan. De positieve ontwikkeling komt dus met name voort uit de momenteel gunstige markteffecten binnen de bestaande portefeuille.

Het verdienvermogen tegen eindwaarde bedraagt € 207,7 mln (ultimo 2020: 219,7 mln).

Reserves grondzaken

Afgezien van de onzekerheidsreserve voor projectspecifieke risico's (zie hierboven), wordt voor de project overstijgende risico's de benodigde weerstandscapaciteit voor de grondexploitatieportefeuille berekend. De weerstandscapaciteit is onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeente Rotterdam. Dit in lijn met de beleidsnota Weerstandsvermogen zoals die door de gemeenteraad is vastgesteld op 13 november 2018.

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt met een risicoanalyse voor verschillende scenario's het financiële effect bepaald van risico's die volgen uit de marktanalyse van woon- en werklocaties en van de algemene prijsontwikkelingen. De benodigde weerstandscapaciteit ultimo 2021 bedraagt € 68 mln (ultimo 2020: € 57 mln).

Interbestuurlijk toezicht

Pagina 111

Interbestuurlijk toezicht

Deze paragraaf is komen te vervallen met ingang van de Jaarstukken 2021.

Investerings

Pagina 112

Investerings

In deze paragraaf wordt een overzicht van de lopende en onlangs afgeronde investeringen gepresenteerd.

[Beleid](#)[Lopende investeringen](#)[Afgeronde investeringen](#)

Beleid

Rotterdam groeit, verandert en veroudert. Om hierop in te spelen moet de gemeente investeren. Door te investeren op een wijze die past bij de grote maatschappelijke opgaven van onze tijd, werken we doelbewust toe naar een toekomstbestendig Rotterdam, waarin het fijn wonen en werken is.

Om te kunnen investeren, moet de gemeente over investerend vermogen beschikken (zie ook bijgaande [oplegger](#) waarin het investeringsbeleid van Rotterdam is toegelicht).

Het beleid is erop gericht om dit investerend vermogen te borgen. Er worden drie investeringsruimten onderscheiden:

1. De investeringsruimte voor vervanging, renovatie of restauratie van de gemeentelijke bezittingen;
2. De reguliere investeringsruimte voor nieuwe investeringen, die leiden tot nieuwe bezittingen;
3. Extra investeringsruimte voor nieuwe investeringen, die is ontstaan wegens de verkoop van Eneco.

Met verstandig investeringsbeleid willen we zeker stellen dat deze investeringsruimten nu en in de toekomst voldoende omvang hebben, passend bij de verwachte groei van de stad, de maatschappelijke opgaven waarvoor de stad staat en bij het huidige voorzieningenniveau. Daarnaast willen we bevorderen dat de schaarse investeringsruimten weloverwogen en transparant worden ingezet.

De gemeente Rotterdam staat er gelukkig niet alleen voor. We trekken samen op met inwoners, ondernemers, woningcorporaties, waterschappen, de provincie Zuid-Holland, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), het Rijk, de Europese Unie en andere partijen. Daarbij geldt: hoe meer investerend vermogen van deze partijen wordt aangetrokken, hoe beter dat is voor Rotterdam en voor de Rotterdammers. Het eigen investerend vermogen fungeert daarbij als hefboom voor het aantrekken van extern investerend vermogen.

In de [Beleidsnota Investerings Rotterdam 2020](#) is aangegeven hoe we dit beleid vormgeven.

Lopende investeringen

Uit onderstaande tabel blijkt welke investeringen in materiële vaste activa thans worden gedaan. De kredieten voor deze investeringen zijn al door de raad verleend (gevoteerd). Daarmee is aan het college toestemming gegeven om meerjarige investeringsuitgaven te doen en/of verplichtingen aan te gaan. Iedere investering is kort omschreven. Voor meer inzicht kan een overzicht met detailinformatie worden geraadpleegd.

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Bestuur en dienstverlening	3.050	770	322	225	97	1.957
Vervanging Gemeentelijke Basis Administratie (GBA)	1.700	0	0	0	0	1.700

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Bestuur en dienstverlening	3.050	770	322	225	97	1.957
Vervanging Gemeentelijke Basis Administratie (GBA)	1.700	0	0	0	0	1.700

Doel krediet: De vervanging van de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) vindt plaats onder de naam Operatie BRP (Basisregistratie Personen). Gemeenten kunnen op termijn aansluiten op deze voorziening met Burgerzakenmodules.

Rotterdams taakveld: 0.2 - Burgerzaken

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2020

							Realisatie	0	0	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	0	0	0			
							(Rotterdams geld)						
Digitalisering Persoonskaarten	1.000	494	322	225	97	184	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
							Bestuur en dienstverlening	3.050	770	322	225	97	1.957
							Digitalisering	1.000	494	322	225	97	184
							Persoonskaarten						
							Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor digitalisering van persoonskaarten en akten voor de raadpleging voor onder meer nalatenschapsonderzoeken en informatieverzoeken. Digitalisering is noodzakelijk voor de concernhuisvesting en centrale opslag bij het Stadsarchief.						
							Rotterdams taakveld: 0.2 - Burgerzaken						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	816	494	322			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	816	494	322			
							(Rotterdams geld)						
Website Stadsarchief	350	277	0	0	0	73	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
							Bestuur en dienstverlening	3.050	770	322	225	97	1.957
							Website Stadsarchief	350	277	0	0	0	73
							Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor de vernieuwing van de website van het Stadsarchief in het generieke Content Management Systeem (CMS).						
							Rotterdams taakveld: 5.4.a - Musea - Stadsarchief						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	277	277	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	277	277	0			

(Rotterdams geld)

Openbare orde en veiligheid	4.830	1.862	1.619	2.443	-825	1.349							
Handhavingssysteem Redline	1.300	271	829	943	-115	201	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021					
Openbare orde en veiligheid	4.830	1.862	1.619	2.443	-825	1.349							
Handhavingssysteem	1.300	271	829	943	-115	201							
Redline													
Doel krediet: Implementatie nieuw Handhavingssysteem.													
Rotterdams taakveld: 1.2.a - Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht													
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie										
	bedrag	/m 2020	2021										
Realisatie	1.099	271	829										
Bijdragen van derden	0	0	0										
Netto investering	1.099	271	829										
(Rotterdams geld)													
Taakapplicatie Stadszaken	1.500	0	755	1.500	-745	745	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021					
Openbare orde en veiligheid	4.830	1.862	1.619	2.443	-825	1.349							
Taakapplicatie	1.500	0	755	1.500	-745	745							
Stadszaken													
Doel krediet: Vervanging applicatie VIS, voor afhandeling vergunningen horeca en evenementen, alsmede het registreren van dossiers voor Ondernijning en interventies.													
Rotterdams taakveld: 1.2.b - Openbare orde en veiligheid - Veiligheid													
Verantwoording: Project is binnen tijd en geld afgerond. Het overgebleven geld wordt gebruikt voor uitbreiding (diverse koppelingen met andere systemen). Dat betekent dat er in 2022 nog aan dit project gewerkt wordt en dat was oorspronkelijk niet te verwachten.													
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie										
	bedrag	/m 2020	2021										
Realisatie	755	0	755										
Bijdragen van derden	0	0	0										
Netto investering	755	0	755										
(Rotterdams geld)													

Inrijbeperkende maatregelen	2.030	1.591	35	0	35	404
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Openbare orde en veiligheid	4.830	1.862	1.619	2.443	-825	1.349
Inrijbeperkende maatregelen	2.030	1.591	35	0	35	404
Doel krediet: Rotterdam is een aantrekkelijke en toegankelijke stad met verschillende uitgaansgebieden en grote evenementen waar veel publiek op af komt. Rotterdam moet echter door de aanslagen in recente jaren in verschillende Europese steden, extra alert zijn op locaties waar veel mensen bijeen komen. Het college wil deze locaties de nodige bescherming bieden door de fysieke weerbaarheid te vergroten. Uitgangspunt daarbij is dat Rotterdam een aantrekkelijke en toegankelijke stad blijft, en zoveel mogelijk bescherming biedt voor grote groepen mensen die in de stad uitgaan en recreëren.						
Rotterdams taakveld: 1.2.b - Openbare orde en veiligheid - Veiligheid						
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
	bedrag	/m 2020	2021			
Realisatie	1.626	1.591	35			
Bijdragen van derden	0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)	1.626	1.591	35			
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietsenstalling Capelsebrug	975	0	615	800	-185	360
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietsenstalling Capelsebrug	975	0	615	800	-185	360
Doel krediet: Het verhogen van de capaciteit en het service-niveau van fietsenstalling Capelsebrug.						
Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
	bedrag	/m 2020	2021			
Realisatie	615	0	615			
Bijdragen van derden	653	0	653			
Netto investering (Rotterdams geld)	-37	0	-37			
Inrichten P&R Noorderhelling	4.167	0	2.793	3.400	-607	1.374

	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
	Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
	Inrichten P&R	4.167	0	2.793	3.400	-607	1.374
	Noorderhelling						
Doel krediet: Het inrichten van het (toekomstige) P&R-terrein Noorderhelling.							
Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren							
Verantwoording: De werkzaamheden zijn deels doorgeschoven naar begin 2022.							
Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021				
Realisatie	2.793	0	2.793				
Bijdragen van derden	518	0	518				
Netto investering (Rotterdams geld)	2.275	0	2.275				
A16 Rotterdam	31.625	0	6.433	29.548	-23.115	25.192	
	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
	Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
	A16 Rotterdam	31.625	0	6.433	29.548	-23.115	25.192
Doel krediet: Het betreft de kosten voor de werkzaamheden in het kader van de nieuwe rijksweg tussen A13 en A16. Het betreft specifiek de realisatie van geluidsschermen, recreaduct, meerkosten landtunnel en de verplaatsing Tunnelmond Rotte.							
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling							
Verantwoording: De geraamde investering in 2021 van € 29.548 is conform de gemaakte afspraken volledig vooruitbetaald aan de uitvoerende partij en van deze vooruitbetaling is in 2021 € 6.433 gerealiseerd overeenkomstig de door de uitvoerende partij gerapporteerde voortgang. Het verschil tussen de raming en realisatie zal in 2022 gerealiseerd worden.							
Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021				
Realisatie	6.433	0	6.433				
Bijdragen van derden	0	0	0				
Netto investering (Rotterdams geld)	6.433	0	6.433				
Verkeersmanagementsystemen	16.565	0	3.237	4.300	-1.063	13.327	
	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

2021

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Verkeersmanagementsystemen	16.565	0	3.237	4.300	-1.063	13.327

2021

Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het vervangen of verwijderen na einde levensduur van diverse verkeersmanagementsystemen in heel Rotterdam. Daaronder verstaan we verkeersregelininstallaties, verkeersgeleiding en ook de vervanging van benodigde software voor verkeersmanagement.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Verantwoording: Enkele beoogde projecten zijn later gestart, waardoor hier in 2021 minder kosten op gemaakt zijn.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	3.237	0	3.237
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	3.237	0	3.237

Ovonde Hoek van Holland	1.330	77	585	475	110	669	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Ovonde Hoek van Holland	1.330	77	585	475	110	669

Doel krediet: De ovonde is een project in Hoek van Holland en is onderdeel van het IP Strandboulevard.

De ovonde maakt een goede verkeersafwikkeling mogelijk tussen de strandboulevard, Badweg, Strandweg en Paviljoensweg.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	661	77	585
Bijdragen van derden	333	0	333
Netto investering (Rotterdams geld)	329	77	252

Haltevoorzieningen	718	0	305	718	-413	413	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
personenvervoer over water													

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Haltevoorzieningen	718	0	305	718	-413	413
personenvervoer over water						

Doel krediet: Dit betreft de aankoop van haltes voor personenvervoer over water.

Rotterdams taakveld: 2.5 - Openbaar vervoer

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	305	0	305
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	305	0	305

Stationsomgeving Hoek van Holland Strand	3.170	273	928	1.738	-810	1.969	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Stationsomgeving Hoek van Holland Strand	3.170	273	928	1.738	-810	1.969

Doel krediet: Uitvoering inrichtingsplan eindplein Hoek van Holland Strand.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Verantwoording: Door de coronamaatregelen zijn de uitvoeringswerkzaamheden vertraagd, de werkzaamheden worden in 2022 uitgevoerd.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.201	273	928
Bijdragen van derden	655	0	655
Netto investering (Rotterdams geld)	545	273	272

Vervanging Verkeersregelininstallaties 2020	6.000	2.890	2.452	2.500	-48	658	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Vervanging Verkeersregelininstallaties 2020	6.000	2.890	2.452	2.500	-48	658

Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het vervangen of verwijderen na einde levensduur van diverse verkeersmanagementsystemen in heel Rotterdam Daaronder verstaan we verkeersregelinstallaties en verkeersgeleiding, en ook de vervanging van benodigde software voor verkeersmanagement.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	5.342	2.890	2.452
Bijdragen van derden	4	4	0
Netto investering	5.338	2.886	2.452
(Rotterdams geld)			

Fysieke Maatregelen 5.400 26 2.148 1.774 374 3.226

Verkeersveiligheid 2020 - 2022

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Fysieke Maatregelen	5.400	26	2.148	1.774	374	3.226

Verkeersveiligheid 2020 - 2022

Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van 10 black spots per jaar.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	2.174	26	2.148
Bijdragen van derden	85	0	85
Netto investering	2.089	26	2.063
(Rotterdams geld)			

Fietspaden 2020 - 2022 14.400 1.023 2.076 3.915 -1.839 11.301

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Fietspaden 2020 - 2022	14.400	1.023	2.076	3.915	-1.839	11.301

Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor het aanleggen van fietspaden, het aanbrengen van fietspadverlichting en verbeteringen in het recreatieve knooppunten netwerk.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Verantwoording: Door externe factoren zijn diverse projecten waaronder Vasteland,

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	3.099	1.023	2.076
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	3.099	1.023	2.076
(Rotterdams geld)			

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Oude betaalautomaten en veranderende regelgeving	368	0	5	368	-363	363

Rotterdams taakveld: 0.63 - Parkeerbelasting

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	5	0	5
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	5	0	5
(Rotterdams geld)			

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Uitbreiding	997	0	637	550	87	360
straatparkeren						

Rotterdams taakveld: 0.63 - Parkeerbelasting

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	637	0	637

Pagina 645 van 1340

stallingsgarages moderniseren

t/m 2020 2021 2021 Realisatie - krediet

Raming

2021

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Toegangscontrolesystemen	1.248	0	0	100	-100	1.248

stallingsgarages moderniseren

Doel krediet: Moderniseren van het toegangscontrolesystemen (TCS) van stallingsgarages.

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Bewegwijzering aanbrengen in 418 3 0 75 -75 415

parkeergarages volgens

Rotterdamse huisstijl

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie	Restant krediet

- Raming

2021

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Bewegwijzering aanbrengen in	418	3	0	75	-75	415

parkeergarages volgens

Rotterdamse huisstijl

Doel krediet: Aanbrengen van bewegwijzering in de parkeergarages zodat bezoekers de uitgang, betaalruimte en/of liften eenvoudig kunnen vinden.

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	3	3	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	3	3	0

Vervangen 5.995 0 806 1.120 -314 5.189

parkeermanagementsystemen

en toegangscontrolesystemen

van parkeervoorzieningen

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie	Restant krediet

- Raming

2021

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

								Vervangen	5.995	0	806	1.120	-314	5.189
								parkeermanagementsystemen						
								en toegangscontrolesystemen						
								van parkeervoorzieningen						
								Doel krediet: Vervangen van de huidige parkeermanagementsystemen en toegangscontrolesystemen in garages en P+R terreinen.						
								Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	806	0	806			
								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering (Rotterdams geld)	806	0	806			
Telefoniedekking in	570	457	39	90	-51	74		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Parkeergarages										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Telefoniedekking in	570	457	39	90	-51	74								
Parkeergarages														
								Doel krediet: Parkeergarages aansluiten op het mobiele netwerk.						
								Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	495	457	39			
								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering	495	457	39			
								(Rotterdams geld)						
Brandmeldinstallatie/ CO-LPG	2.122	581	248	400	-152	1.293		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
detectie veiligheid in										t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet
parkeergarages													- Raming	
													2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Brandmeldinstallatie/ CO-LPG	2.122	581	248	400	-152	1.293								
detectie veiligheid in														
parkeergarages														
								Doel krediet: De parkeergarages Schouwburgplein 1, Kralingse Zoom, Meent, Museumpark, Boompjes en						

Veranda laten voldoen aan de eisen van de veiligheidsregio en NEN-normeringen van het bouwbesluit.

LIST bekabeling wordt aangebracht, sprinklerinstallaties vervangen en ventilatiesystemen worden aangepast. Daarnaast moet ook de gas-en LPG detectectiesysteem worden vervangen.

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
Details	Initieel		Realisatie		Realisatie	
	bedrag		t/m 2020		2021	
Realisatie	829		581		248	
Bijdragen van derden	0		0		0	
Netto investering (Rotterdams geld)	829		581		248	

Uitbreiding van laadinfra in	4.093	999	730	750	-20	2.364	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Parkeergarages								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Uitbreiding van laadinfra	4.093	999	730	750	-20	2.364							
in Parkeergarages													
Doel krediet: Het inrichten van 10% van alle parkeerplaatsen in parkeergarages voor het opladen van elektrische voertuigen.													

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
Details	Initieel		Realisatie		Realisatie	
	bedrag		t/m 2020		2021	
Realisatie	1.729		999		730	
Bijdragen van derden	0		0		0	
Netto investering (Rotterdams geld)	1.729		999		730	

Uitbreiding van beheer op afstand in stallingsgarages	305	0	88	275	-187	217	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
								191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Uitbreiding van beheer op afstand in stallingsgarages	305	0	88	275	-187	217							
Doel krediet: Investeren in parkeersystemen en camerasystemen waardoor de stallingsgarages op afstand beheerd kunnen worden.													

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
Details	Initieel		Realisatie		Realisatie	
	bedrag		t/m 2020		2021	

							Realisatie	88	0	88		
							Bijdragen van derden	0	0	0		
							Netto investering	88	0	88		
							(Rotterdams geld)					

Uitbreiding fietsparkeren inpandig	408	8	0	20	-20	399	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
							Uitbreiding fietsparkeren inpandig	408	8	0	20	-20	399
							Doel krediet: Het realiseren van fietsenstallingen in parkeergarages en deze voorzien van een toegangscontrolesysteem en camerabeveiliging.						
							Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	8	8	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	8	8	0			
							(Rotterdams geld)						

H6-weg Hoek van Holland fase 2	17.991	10.668	187	2.991	-2.804	7.136	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
							H6-weg Hoek van Holland fase 2	17.991	10.668	187	2.991	-2.804	7.136
							Doel krediet: Het krediet betreft de aanleg van de H6-weg, aansluitend op de Hoekse Lijn, waarmee Hoek van Holland een tweede (calamiteiten-) ontsluiting krijgt en het dorp wordt ontlast van verkeersdruk.						
							Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling						
							Verantwoording: De gerealiseerde kosten zijn lager uitgevallen dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een lagere aanbesteding.						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	10.855	10.668	187			
							Bijdragen van derden	6.068	6.068	0			

[illegible]

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Beter Benutten -	1.532	1.140	0	196	-196	392
Fietsbeleid						

Doel krediet: In het coalitieakkoord 2014-2018 zijn diverse intensiveringen opgenomen voor het programma Verkeer en Vervoer. Een deel van deze middelen wordt ingezet voor investeringen.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.140	1.140	0
Bijdragen van derden	96	96	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.045	1.044	0

Beter Benutten Fietsen	1.500	1.384	0	0	0	116	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Beter Benutten	1.500	1.384	0	0	0	116
Fietsen						

Doel krediet: Het krediet gaat om een eigen bijdrage voor de Fietsveerverbinding Feijenoord-Kralingen en ontbrekende fietsschakels in de regio, zoals beschreven in het programma Beter Benutten. Daarnaast investeren het Rijk, de stadsregio Rotterdam, naastgelegen gemeenten en het subsidieprogramma RAL (luchtkwaliteit) op dit gebied.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.384	1.384	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.384	1.384	0

Bushaltetoegankelijkheid 2015	5.000	3.617	171	350	-179	1.212	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Bushaltetoegankelijkheid	5.000	3.617	171	350	-179	1.212
2015						

Doel krediet: Toegankelijk maken van zoveel mogelijk bushaltes, minimaal 62% conform landelijke

wetgeving en afspraken met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

Rotterdams taakveld: 2.5 - Openbaar vervoer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	3.788	3.617	171
Bijdragen van derden	412	232	180
Netto investering	3.376	3.384	-8
(Rotterdams geld)			

Fysieke Maatregelen	2.697	2.697	0	0	0	0	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Verkeersveiligheid 2015								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340							
Fysieke Maatregelen	2.697	2.697	0	0	0	0							
Verkeersveiligheid 2015													

Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van tien black spots per jaar.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	2.697	2.697	0
Bijdragen van derden	697	697	0
Netto investering	2.000	2.000	0
(Rotterdams geld)			

Fysieke Maatregelen	3.395	3.146	226	249	-23	23	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Verkeersveiligheid 2016								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340							
Fysieke Maatregelen	3.395	3.146	226	249	-23	23							
Verkeersveiligheid 2016													

Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van tien black spots per jaar.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021

								Realisatie	3.372	3.146	226			
								Bijdragen van derden	773	773	0			
								Netto investering	2.599	2.373	226			
								(Rotterdams geld)						
Fysieke Maatregelen	3.200	3.027	415	173	242	-242		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Verkeersveiligheid 2019										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fysieke Maatregelen	3.200	3.027	415	173	242	-242								
Verkeersveiligheid 2019														
Doel krediet: Met dit krediet worden investeringen gedaan om fysieke maatregelen te treffen aan wegen om de verkeersveiligheid of –doorstroming te verbeteren, waaronder de aanpak van tien black spots per jaar.														
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling														
Verantwoording: Het krediet is niet opgehoogd met bijkomende bijdragen van derden. Hierdoor is het krediet overschreden.														
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	3.442	3.027	415			
								Bijdragen van derden	577	212	365			
								Netto investering	2.865	2.815	50			
								(Rotterdams geld)						
Vervanging	5.697	5.686	0	0	0	11		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
verkeersregelininstallaties 2016										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Vervanging	5.697	5.686	0	0	0	11								
verkeersregelininstallaties														
2016														
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het verwijderen of vervangen van diverse verkeersregelininstallaties op meerdere kruispunten na einde levensduur.														
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling														
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	5.686	5.686	0			

								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering	5.686	5.686	0			
								(Rotterdams geld)						
Vervanging	4.812	4.672	100	140	-40	40		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Verkeersregelininstallaties 2018										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Vervanging								4.812	4.672	100	140		-40	40
Verkeersregelininstallaties														
2018														
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het verwijderen of vervangen van diverse verkeersregelininstallaties op meerdere kruispunten na einde levensduur.														
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling														
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie				
								bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie								4.772	4.672	100				
Bijdragen van derden								0	0	0				
Netto investering								4.772	4.672	100				
(Rotterdams geld)														
Vervanging	3.900	3.852	25	48	-23	23		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
verkeersregelininstallaties 2019										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Vervanging								3.900	3.852	25	48		-23	23
verkeersregelininstallaties														
2019														
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het verwijderen of vervangen van diverse verkeersregelininstallaties op meerdere kruispunten na einde levensduur.														
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling														
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie				
								bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie								3.877	3.852	25				
Bijdragen van derden								3	3	0				
Netto investering								3.874	3.849	25				
(Rotterdams geld)														

Centrum Fiets As	3.532	2.821	2	56	-54	709	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet		
								Raming 2021					
Verkeer en vervoer								191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Centrum Fiets As	3.532	2.821	2	56	-54	709							
Doel krediet: Het project Centrum Fiets As heeft als doel verbetering van de bestaande fysieke fietsinfrastructuur.													
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling													
Details								Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
Realisatie								2.822	2.821	2			
Bijdragen van derden								1.580	1.580	0			
Netto investering								1.242	1.241	2			
(Rotterdams geld)													
Fietspaden	2.926	2.804	93	122	-28	28	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet		
								Raming 2021					
Verkeer en vervoer								191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietspaden	2.926	2.804	93	122	-28	28							
Doel krediet: Het krediet wordt ingezet voor het aanleggen van circa 20 fietspaden, het aanbrengen van fietspadverlichting en verbeteringen in het recreatieve knooppunten netwerk.													
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling													
Details								Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
Realisatie								2.897	2.804	93			
Bijdragen van derden								129	138	-8			
Netto investering								2.768	2.666	102			
(Rotterdams geld)													
Fietspaden 2018	1.030	1.036	-13	-6	-7	7	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet		
								Raming 2021					
Verkeer en vervoer								191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietspaden 2018	1.030	1.036	-13	-6	-7	7							
Doel krediet: Het krediet is bedoeld voor het verlengen of verbeteren van vier fietspaden aan: het Terletpad (Rotterdam The Hague Airport), de Argonautenweg/Jasonweg, de Krabbendijkestraat en de Hoge													

Boezem.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	1.023	1.036	-13
Bijdragen van derden	663	663	0
Netto investering	360	373	-13
(Rotterdams geld)			

Fietsroutes (restant)	1.337	1.035	0	0	0	302	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
								Raming 2021						
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietsroutes (restant)	1.337	1.035	0	0	0	302						0	302	

Doel krediet: Het krediet is bedoeld voor de gefaseerde aanleg van een klein deel van een aantrekkelijke fiets- en looproute voor recreatie en woon- en werkverkeer vanaf de A20 tot aan het centrum (volgens de door de gemeenteraad op 12 november 2015 aangenomen motie Rotte fietspad).

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	1.035	1.035	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	1.035	1.035	0
(Rotterdams geld)			

Fietsvoorziening OV haltes	469	526	0	0	0	-57	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
								Raming 2021						
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Fietsvoorziening OV	469	526	0	0	0	-57						0	-57	
haltes														

Doel krediet: In samenwerking met de RET en Metropoolregio Rotterdam Den Haag worden er fietsparkeervoorzieningen gerealiseerd ter hoogte van OV haltes. Deze ontwikkeling past binnen het vastgestelde Fietsplan.

Rotterdams taakveld: 2.5 - Openbaar vervoer

Verantwoording: Het krediet is in 2019 niet opgehoogd met bijkomende bijdragen van de MRDH (Metropoolregio Rotterdam Den Haag). Hierdoor is het krediet overschreden.

								Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie				
									bedrag	/m 2020	2021				
								Realisatie	526	526	0				
								Bijdragen van derden	504	504	0				
								Netto investering	22	22	0				
								(Rotterdams geld)							
Oprit verlengde Willemsbrug	168	73	0	50	-50	94	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant		
										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
													Raming 2021		
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340	
								Oprit verlengde	168	73	0	50	-50	94	
								Willemsbrug							
								Doel krediet: Het project Willemsbrug heeft als doel het verbeteren van de bestaande fysieke fietsinfrastructuur.							
								Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling							
								Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie				
									bedrag	/m 2020	2021				
								Realisatie	73	73	0				
								Bijdragen van derden	27	27	0				
								Netto investering	46	46	0				
								(Rotterdams geld)							
Buitenruimte Hoek van Holland	8.018	5.163	1.856	1.697	159	1.000	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant		
										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
													Raming 2021		
								Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340	
								Buitenruimte Hoek	8.018	5.163	1.856	1.697	159	1.000	
								van Holland Haven							
								Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet voor het project buitenruimte en infrastructuur ter hoogte van het station Hoek van Holland Haven. Voor de kapitaalsaten die ontstaan ontangt de gemeente jaarlijkse bijdragen van externe.							
								Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling							
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
									bedrag	t/m 2020	2021				
								Realisatie	7.018	5.163	1.856				
								Bijdragen van derden	5.192	992	4.200				

							Netto investering	1.826	4.171	-2.344			
							(Rotterdams geld)						
Fietsvoorziening Lijnbaan 30	400	0	119	400	-281	281	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340							
Fietsvoorziening	400	0	119	400	-281	281							
Lijnbaan 30													
Doel krediet: Realisatie fietsvoorziening aan de Lijnbaan 30.													
Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren													
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie										
	bedrag	/m 2020	2021										
Realisatie	119	0	119										
Bijdragen van derden	0	0	0										
Netto investering	119	0	119										
(Rotterdams geld)													
Mobiliteit ANPR (Automatic	1.000	0	14	50	-36	986	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Number Plate Recognition-									t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet
camera's) systemen												- Raming	
												2021	
Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340							
Mobiliteit ANPR (Automatic	1.000	0	14	50	-36	986							
Number Plate Recognition-													
camera's) systemen													
Doel krediet: Betreft aanschaf ANPR-systemen Mobiliteit. Deze systemen verzamelen met behulp van													
Automatic Number Plate Recognition-camera's langs de kant van de weg informatie van passerend verkeer.													
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling													
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie										
	bedrag	t/m 2020	2021										
Realisatie	14	0	14										
Bijdragen van derden	0	0	0										
Netto investering (Rotterdams	14	0	14										
geld)													
Herontwerp Ontheffingen	500	0	0	150	-150	500	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Verkeer en Vervoer/Toezicht									t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet
Verkeer en Vervoer												- Raming	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Herontwerp Ontheffingen	500	0	0	150	-150	500

Verkeer en Vervoer/Toezicht

Verkeer en Vervoer

Doel krediet: Betreft het vervangen van software die nodig is om voor Rotterdamse gebieden met voertuigrestricties (waaronder milieuzones) 1) een ontheffing aan te vragen en te beoordelen en 2) vast te stellen of een voertuig in overtreding is, afhankelijk van de voertuigrestricties in betreffend gebied.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Optimalisatie OV-tracés	4.500	0	0	0	0	4.500
Maastunnel en Van						
Brienoordbrug						

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming	
					2021	

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Optimalisatie OV-tracés	4.500	0	0	0	0	4.500

Maastunnel en Van

Brienoordbrug

Doel krediet: Verbetering van het OV tussen Zuid en Noord op de bestaande oeververbindingen via de Maastunnel (Zuidplein-Rotterdam Centraal) en Van Brienoordbrugcorridor (Zuidplein-Stadionpark-Kralingse Zoom) door versterking kwaliteit, doorstroming, frequentie, betrouwbaarheid en aantrekkelijkheid van (deels) bestaande busverbindingen op deze routes.

Rotterdams taakveld: 2.5 - Openbaar vervoer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

A16 Rotterdam Vervolg 2	5.967	0	0	0	0	5.967

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

A16 Rotterdam	5.967	0	0	0	0	5.967

Vervolg 2

Doel krediet: Het betreft de kosten voor de werkzaamheden in het kader van de nieuwe rijksweg tussen A13 en A16. Het betreft specifiek werkzaamheden die in 2022 en 2023 zullen plaatsvinden aan geluidschermen en wegdekverhardingen.

Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Inrichting fietsenstalling	1.200	0	0	35	-35	1.200
Beursgallery						

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie -	Restant krediet
Raming 2021						

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Inrichting fietsenstalling Beursgallery	1.200	0	0	35	-35	1.200

Doel krediet: Realisatie fietsvoorziening aan de Hoogstraat.

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Scanunits	1.550	0	0	0	0	1.550

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie -	Restant krediet
Raming 2021						

Verkeer en vervoer	191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340

Scanunits	1.550	0	0	0	0	1.550

Doel krediet: Uitbreiding en vervanging scanunits.

Rotterdams taakveld: 0.63 - Parkeerbelasting												
							Details					
							Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021			
Realisatie							0	0	0			
Bijdragen van derden							0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)							0	0	0			
Bewegwijzering Parkeren							Programma					
							Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Verkeer en vervoer							191.182	63.215	27.627	61.754	-34.127	100.340
Bewegwijzering							1.855	0	3	1.018	-1.014	1.851
Parkeren												
Doel krediet: Het investeringskrediet is bedoeld voor de realisatie bewegwijzering parkeren.												
Rotterdams taakveld: 2.1.b - Verkeer en vervoer - Ontwikkeling												
Verantwoording: Het krediet is gedurende 2021 aangevraagd en beschikbaar is gekomen. Daardoor is het werk later gestart en daarmee nog niet gefactureerd en afgerond in 2021.												
							Details					
							Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021			
Realisatie							3	0	3			
Bijdragen van derden							0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)							3	0	3			
Beheer van de stad												
CO2 reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED							Programma					
							Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
CO2 reductie door versnelde ombouw straatverlichting naar LED							51.000	10.259	12.904	10.179	2.726	27.836
Doel krediet: In 6 jaar een versnelde ombouw van de armaturen (lampen) in led realiseren zodat een reductie van ca. 4,4 kton CO2 uitstoot per jaar wordt gerealiseerd en ca. 30% energie wordt bespaard ten opzichte van het huidige verbruik.												
Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer												

Verantwoording: Het vervangen van conventionele armaturen voor Led armaturen is in 2021 boven verwachting snel gegaan. Zowel corona maatregelen als signalen van leveranciers over schaarste op de markt hebben geen effect gehad op de uitvoering in 2021. In 2022 start de vervanging van armaturen op de hoofd- en verzamelwegen.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	23.164	10.259	12.904
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	23.164	10.259	12.904

Werkplaatssysteem Vervoer & Materieel 1.000 406 460 594 -134 134

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Werkplaatssysteem	1.000	406	460	594	-134	134
Vervoer & Materieel						

Doel krediet: Nieuw software systeem (Combipac) ten behoeve van de werkplaatsen, ter vervanging van het huidige systeem (Dolas).

Rotterdams taakveld: 0.8.c - Overige baten en lasten - Lease

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	866	406	460
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	866	406	460

Rijksmonument Crooswijk 800 0 315 600 -285 485

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Rijksmonument	800	0	315	600	-285	485
Crooswijk						

Doel krediet: Diverse restauratiewerkzaamheden aan het rijksmonument Crooswijk, zoals de restauratie van de gevels en het damestoilet van de kapel, de entree van de begraafplaats Crooswijk (aanpassen linker poortgebouw) en diverse herstel en renovatie werkzaamheden aan de kapel.

Rotterdams taakveld: 7.5 - Begraafplaatsen en crematoria

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie

							bedrag						/m 2020		2021	
							Realisatie	315		0		315				
							Bijdragen van derden	0		0		0				
							Netto investering	315		0		315				
							(Rotterdams geld)									
Gemeentelijk Rioleringsplan	98.512	0	12.224	16.125	-3.901	86.288	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant			
2021-2025									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet			
													Raming 2021			

Verantwoording: Toelichting: Gedurende 2021 ontstond er op de markt een enorm tekort aan pvc materiaal met als gevolg dat er minder rioolvervanging heeft plaatsgevonden. Vanwege het integraal werken heeft deze ontwikkeling ook geresulteerd in een ondersteuning van investeringsmiddelen zoals wegen, groen, spelen en activiteiten binnen het gemeentelijk rioleringsplan.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	29.036	0	29.036
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	29.036	0	29.036
(Rotterdams geld)			

Rotterdams Weerwoord 11.196 0 3.786 10.466 -6.680 7.410
(gemeentelijk vastgoed)

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Rotterdams Weerwoord	11.196	0	3.786	10.466	-6.680	7.410
(gemeentelijk vastgoed)						

Doel krediet: De problemen bij panden met een hoog risico voor wateroverlast bij hevige regen worden aangepakt. Met de beoogde maatregelen worden zoveel mogelijk ook andere effecten van het veranderende klimaat aangepakt, zoals hitte en droogte.

Rotterdams taakveld: 7.2 - Riolering

Verantwoording: Om het programma Weerwoord volledig te kunnen uitvoeren was investeringsbudget nodig voor 2021 en 2022. Initieel is er enkel voor 2021 budget toegekend met de verwachting dat een jaar later het budget voor 2022 zou worden toegekend. In het investeringsvoorstel was echter geen ruimte, waardoor er geen additionele middelen voor 2022 konden worden toegekend. Het overmijdelijke karakter van opgestarte WeerWoord activiteiten heeft erin geresulteerd dat het beschikbaar gestelde budget voor 2021 is verspreid over 2021 en 2022. De niet bestede middelen worden in 2022 aangewend om reeds opgestarte activiteiten voort te zetten.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	3.786	0	3.786
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	3.786	0	3.786
(Rotterdams geld)			

Schiebruggen CE-Markering 8.000 0 0 1.500 -1.500 8.000

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

								Schiebruggen CE-	8.000	0	0	1.500		-1.500	8.000
								Markering							
								Doel krediet: Realisering van CE-Markering van de Schiebruggen.							
								Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer							
								Verantwoording: In 2021 is het programma beweegbare bruggen en sluisen opgestart. In 2021 lag de focus voornamelijk op de verkenning en onderzoek naar (inter)nationale ervaring en draagvlak omtrent beleid en kaders voor zowel veiligheid als toekomstige functionaliteiten. Een gezamenlijke beleid en kader is bepalend voor de CE certificering van beweegbare bruggen en sluisen. In 2022 wordt het programma gecontinueerd wat zal resulteren in investeringsuitgaven. Om ervoor te zorgen dat de Rotterdamse beweegbare objecten blijven voldoen aan de vereiste veiligheid- en beschikbaarheidseisen, zijn de benodigde (acute) maatregelen inzichtelijk gemaakt en de uitvoering daarvan gestart.							
								Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie				
									bedrag	/m 2020	2021				
								Realisatie	0	0	0				
								Bijdragen van derden	0	0	0				
								Netto investering	0	0	0				
								(Rotterdams geld)							
Beweegbare objecten,	4.000	0	0	500	-500	4.000	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant		
modernisering, centralisering &									t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet		
CE-Markering												- Raming			
												2021			
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Beweegbare objecten,								4.000	0	0	500	-500	4.000		
modernisering, centralisering &															
CE-Markering															
								Doel krediet: Modernisering van de elektrotechnische installaties, ombouw naar afstandsbediening en realisering van CE-Markering van beweegbare bruggen en sluisen.							
								Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer							
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
									bedrag	t/m 2020	2021				
								Realisatie	0	0	0				
								Bijdragen van derden	0	0	0				
								Netto investering (Rotterdams	0	0	0				
								geld)							
Urgente	17.000	29	1.324	1.071	254	15.646	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant		
Vervaningsinvesteringen									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
kademuren												Raming 2021			

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Urgente	17.000	29	1.324	1.071	254	15.646

Vervaningsinvesteringen

kademuren

Doel krediet: Inspectie en Monitoring heeft aangetoond dat bij een aantal kademuren

levensduurverlengende maatregelen getroffen moeten worden. Het betreft de kademuren Rijnhaven

Oostzijde, Parkhaven Oostzijde, Hertekade en Kreeksehaven.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	1.354	29	1.324
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	1.354	29	1.324
(Rotterdams geld)			

Conservering grote stalen en	10.000	0	0	200	-200	10.000
betonnen bruggen						

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Conservering grote stalen	10.000	0	0	200	-200	10.000
en betonnen bruggen						

Doel krediet: Inspectie en monitoring heeft aangetoond dat bij een aantal bruggen levensduurverlengende maatregelen getroffen moeten worden. Met deze maatregelen wordt de achteruitgang van de constructieve kwaliteit voorkomen (roestvorming, schade, materiaalreductie).

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Digitaliseren Onderhoud	342	217	38	125	-87	87
Management Systeem						

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Digitaliseren Onderhoud	342	217	38	125	-87	87
Management Systeem						

Doel krediet: Software om het onderhoudsproces te kunnen ondersteunen.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	255	217	38
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	255	217	38
(Rotterdams geld)			

Vervoer en Materieel 2018 - 2022	155.000	72.599	24.313	23.000	1.313	58.088	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
								Raming 2021					
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378 662.232
Vervoer en Materieel 2018 - 2022								155.000	72.599	24.313	23.000	1.313	58.088

Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de jaarlijkse aanschaf van voertuigen en middelen van de onderhoudswerkplaats door het bedrijfsonderdeel Vervoer en Materieel. De kapitaallasten die voortvloeien uit de jaarlijks terugkerende investering wordt terugverdiend vanuit de exploitatie van Vervoer en Materieel.

Rotterdams taakveld: 0.8.c - Overige baten en lasten - Lease

Verantwoording: Het verschil tussen de raming en de realisatie 2021 van de investeringen bij V&M kan worden verklaard door de aanschaf van emissieloze voertuigen (ad € 1,6 mln) voor de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

Bij de 1e herziening 2022 worden de hiervoor beschikbaar gestelde middelen overgeboekt van de bestemmingsreserve Energietransitie naar de bestemmingsreserve RIM, zodat de kapitaallasten gedekt kunnen worden.

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	72.599	51.866	20.733
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	72.599	51.866	20.733
(Rotterdams geld)			

Inzamelmiddelen Containers 2018 t/m 2022	19.000	9.678	6.388	3.800	2.588	2.935	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
								Raming 2021					
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378 662.232
Inzamelmiddelen Containers 2018 t/m								19.000	9.678	6.388	3.800	2.588	2.935

Doel krediet: Krediet wordt ingezet voor nieuwe containers en het vervangen van bestaande ondergrondse containers (binnenbakken), Rotterdambakken, containers milieuparken en containers voor containerservice.

Rotterdams taakveld: 7.3 - Afval

Verantwoording: In 2021 is er een grote slag gemaakt in het vervangen van half verdiepte containers voor ondergrondse containers. Ondergrondse containers hebben dubbele opslagcapaciteit ten opzichte van half verdiepte containers en zorgen daardoor voor minder naastplaatsingen. Hierdoor zijn er meer bodemonderzoeken, werkzaamheden door de aannemer, materiaal voor de putten en eventueel het verleggen van kabels en leidingen vereist.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	16.065	9.678	6.388
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	16.065	9.678	6.388

Vervanging Prullenbakken 4.000 1.424 1.034 2.000 -966 1.542

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Vervanging Prullenbakken 4.000 1.424 1.034 2.000 -966 1.542

Doel krediet: Krediet heeft als doel het aantal prullenbakken uit te breiden en waar nodig te vervangen.

Rotterdams taakveld: 7.3 - Afval

Verantwoording: In 2021 heeft de leverancier problemen gekend met de beschikbaarheid van grondstoffen en in de laatste maanden van het jaar kende zij ook veel uitval onder het personeel door coronabesmettingen waardoor de leveringen niet op het vooraf gehoopte niveau waren.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	2.458	1.424	1.034
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	2.458	1.424	1.034

Vervanging vrijval riolen 196.700 193.121 3.579 0 3.579 0

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Vervanging vrijval	196.700	193.121	3.579	0	3.579	0

riolen

Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor het in stand houden van een robuust rioolstelsel. Hiervoor is het nodig delen van het rioolstelsel te vervangen volgens het Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) 2016-2020.

Hiermee voldoet het college aan doelstellingen en langetermijnvisie van Rotterdam om de stad duurzaam en klimaatbestendig in te richten, waterstromen te scheiden en de sponswerking van de buitenruimte te benutten.

Rotterdams taakveld: 7.2 - Riolering

Verantwoording: Toelichting: Gedurende 2021 ontstond er op de markt een enorm tekort aan pvc materiaal met als gevolg dat er minder rioolvervanging heeft plaatsgevonden. Vanwege het integraal werken heeft deze ontwikkeling ook geresulteerd in een ondersteuning van investeringsmiddelen zoals wegen, groen, spelen en activiteiten binnen het gemeentelijk rioleringsplan.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	196.700	193.121	3.579
Bijdragen van derden	8.721	8.134	587
Netto investering (Rotterdams geld)	187.979	184.986	2.992

Gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020	61.073	51.968	0	0	0	9.104

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Gemeentelijk rioleringsplan 2016- 2020	61.073	51.968	0	0	0	9.104

Doel krediet: Dit krediet betreft de vervanging van oude (bestaande) kapitaalgoederen (vanuit Gemeentelijk Rioleringsplan 3), als gevolg van economische veroudering of slijtage.

Rotterdams taakveld: 7.2 - Riolering

Verantwoording: Het vervangen van riool en flankerende activiteiten conform het gemeentelijk rioleringsplan zijn communicerende vaten. Minder rioolvervanging als gevolg van PVC problematiek resulteert eveneens in minder uitgevoerde werkzaamheden overeenkomstig het gemeentelijk rioleringsplan.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	51.968	51.968	0
Bijdragen van derden	11	11	0
Netto investering (Rotterdams geld)	51.957	51.957	0

Vervanging civiele kunstwerken	48.982	47.011	964	1.068	-105	1.007																	
	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming		Afwijking	Restant															
			t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet															
							Raming 2021																
	Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517		-38.378	662.232															
Vervanging civiele kunstwerken	48.982	47.011	964	1.068			-105	1.007															
Doel: Dit gaat om het doorlopende krediet voor de uitvoering van noodzakelijke maatregelen aan stedelijke kapitaalgoederen, waaronder:																							
- sluisen en beweegbare bruggen;																							
- vervanging van de rijksmonumentale roltrappen van het Maastunnelcomplex;																							
- bruggen, kademuren en glooiingen.																							
Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer																							
	Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie																			
		bedrag	/m 2020	2021																			
Realisatie	47.975	47.011	964																				
Bijdragen van derden	0	0	0																				
Netto investering	47.975	47.011	964																				
(Rotterdams geld)																							
Maastunnel renovatie	205.561	185.889	2.705	9.982	-7.277	16.967																	
	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming		Afwijking	Restant															
			t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet															
							Raming 2021																
	Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517		-38.378	662.232															
Maastunnel renovatie	205.561	185.889	2.705	9.982			-7.277	16.967															
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de voorbereidingsfase en de uitvoeringsfase van de renovatie van de Maastunnel.																							
Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer																							
Verantwoording: Vanwege de afronding van de laatste restpunten van maastunnelrenovatie is het budget in stand gehouden. De omvang van de kosten in 2021 was ten opzichte van het beschikbare budget gering wat resulteert in een onderbesteding. De laatste restpunten, waaronder het vervangen van de vluchtdeuren worden in 2022, uiterlijk in 2023 afgerond. De verwachting is dat niet het volledige budget benodigd zal zijn.																							
	Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie																			
		bedrag	/m 2020	2021																			
Realisatie	188.594	185.889	2.705																				
Bijdragen van derden	1.871	1.871	0																				
Netto investering	186.723	184.018	2.705																				
(Rotterdams geld)																							

Openbare verlichting 2017-2022	11.979	6.803	1.501	1.800	-299	3.676	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
							Openbare verlichting	11.979	6.803	1.501	1.800	-299	3.676
							2017-2022						
							Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de vervangingsopgave van lichtmasten en armaturen in de periode 2017-2020. Rotterdam hanteert voor lichtmasten een technische levensduur van 30 jaar. Na 30 jaar wordt het lichtontwerp van een straat herzien en worden masten eventueel vervangen.						
							Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	8.304	6.803	1.501			
							Bijdragen van derden	13	13	0			
							Netto investering	8.291	6.790	1.501			
							(Rotterdams geld)						
Assetbeheersysteem	1.015	108	0	0	0	907	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
							Assetbeheersysteem	1.015	108	0	0	0	907
							Doel krediet: Voor het beheer van de stad is behoefte aan een nieuw integraal assetbeheersysteem (beheer van waardevolle bedrijfsmiddelen). Enerzijds komt deze behoefte voort uit het bereiken van het eind van de technische levensduur van een deel van de huidige assetbeheersystemen of uit het nog onder de oude legacy-omgeving draaien van het systeem. Anderzijds is de verwachting dat de overgang op één nieuw assetbeheersysteem de verdere invoering van de gebiedsgerichte aanpak en de integrale manier van beheren, sterk positief zal beïnvloeden. Bij het integraal beheer gebruiken alle afdelingen binnen het gemeentelijk cluster Stadsbeheer dezelfde systemen.						
							Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer						
							Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie			
								bedrag	/m 2020	2021			
							Realisatie	108	108	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	108	108	0			
							(Rotterdams geld)						
Blauwe verbinding fase 2	7.026	4.429	12	0	12	2.585	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant

							t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet			
							Raming 2021						
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Blauwe verbinding							7.026	4.429	12	0	12	2.585	
fase 2													
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de aanleg van de 'Blauwe Verbinding'. De Blauwe Verbinding is een recreatief bevaarbare route tussen het Zuiderpark in Rotterdam, het toekomstige landschapspark 'Het Buitenland' van Rhoon en de Zuidpolder in Barendrecht. Deze bijzondere verbinding zorgt ook voor schoon water, functioneert als een waterberging en legt een ecologische verbinding tussen de verschillende groengebieden in en rond de stad.													
Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen													
Details							Initieel	Realisatie t	Realisatie				
							bedrag	/m 2020	2021				
Realisatie							4.441	4.429	12				
Bijdragen van derden							3.613	3.613	0				
Netto investering							828	816	12				
(Rotterdams geld)													
Begraafplaatsen en	1.000	597	361	403	-42	42	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Crematorium 2016-2019									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Begraafplaatsen en							1.000	597	361	403	-42	42	
Crematorium 2016-2019													
Doel krediet: Volgens het beleidsplan Begraven en Cremeren 2016-2019 pleegt de gemeente noodzakelijke investeringen in voorzieningen op actieve begraafplaatsen en het crematorium. Dit krediet is bedoeld voor de restauratie van de aula van de monumentale begraafplaats in Crooswijk (de kapel is een rijksmonument). Verder bleek uit een inspectie dat de totale kapel voor renovatie in aanmerking moet komen. Dit betekent dat een gedeelte van de investering ook nodig zal zijn om het rijksmonument in het geheel te restaureren.													
Rotterdams taakveld: 7.5 - Begraafplaatsen en crematoria													
Details							Initieel	Realisatie	Realisatie				
							bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie							958	597	361				
Bijdragen van derden							60	60	0				
Netto investering							899	537	361				
(Rotterdams geld)													

Bruggen en tunnels	33.925	33.796	0	129	-129	129	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
								Raming 2021						
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Bruggen en tunnels								33.925	33.796	0	129	-129	129	
Doel krediet: Dit krediet wordt ingezet om reeds bestaande kapitaalgoeden bij einde levensduur te vervangen of herstellen.														
Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer														
Details								Initieel	Realisatie t	Realisatie				
								bedrag	/m 2020	2021				
Realisatie								33.796	33.796	0				
Bijdragen van derden								0	0	0				
Netto investering								33.796	33.796	0				
(Rotterdams geld)														

Thema vak natuur begraven op	1.384	1.311	0	0	0	73	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
begraafplaats Hofwijk								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
								Raming 2021						
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Thema vak natuur								1.384	1.311	0	0	0	73	
begraven op begraafplaats														
Hofwijk														
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de aanleg van een themavak natuurbegraven, om een nieuwe begraafmogelijkheid op begraafplaats Hofwijk te realiseren.														
Rotterdams taakveld: 7.5 - Begraafplaatsen en crematoria														
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie				
								bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie								1.311	1.311	0				
Bijdragen van derden								0	0	0				
Netto investering								1.311	1.311	0				
(Rotterdams geld)														

Wastemanagementsysteem	2.038	1.034	541	0	541	463	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
								Raming 2021						
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Wastemanagementsysteem								2.038	1.034	541	0	541	463	

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de aanschaf en invoering van een ICT-systeem

(Wastemanagement-systeem). Het doel is efficiënter en minder arbeidsintensief werken in het primaire proces en bij de administratieve ondersteuning van Inzameling & Hergebruik.

Rotterdams taakveld: 7.3 - Afval

Verantwoording: Er is geen raming voor 2021 opgesteld waardoor er een verschil is met de realisatie 2021. Dit komt doordat het project GOAL! niet in 2020 is afgerond en is doorgelopen in 2021.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	1.575	1.034	541
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.575	1.034	541

Verkeersdynamisch systeem
Hoek van Holland

810

412

190

0

190

207

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
Raming 2021						

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Verkeersdynamisch
systeem Hoek van Holland

810

412

190

0

190

207

Doel krediet: Krediet dient ter voorbereiding van een dynamisch verkeersmanagementsysteem. Dit is nodig om de verkeerssituatie in Hoek van Holland tijdens drukke stranddagen beter te kunnen sturen en te reguleren.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	603	412	190
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	603	412	190

Investeringskrediet Wegen
2019 - 2022

113.371

60.069

17.575

27.915

-10.340

35.727

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
Raming 2021						

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Investeringskrediet
Wegen 2019 - 2022

113.371

60.069

17.575

27.915

-10.340

35.727

Doel krediet: Het investeringskrediet Wegen 2019 - 2022 is bedoeld voor alle te activeren investeringsuitgaven die in de periode 2019 - 2022 voor de asset 'Wegen' worden gedaan.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Verantwoording: Om overlast voor de Rotterdammer te beperken wordt er zoveel mogelijk integraal gewerkt. Dit houdt in dat werkzaamheden in de buitenruimte zoveel mogelijk worden gebundeld. Vanwege leveringsproblemen van pvc buizen zijn diverse rioolvervangingsprojecten vertraagd met als gevolg dat er ook minder investeringsmiddelen wegen zijn besteed.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	77.644	60.069	17.575
Bijdragen van derden	1.470	1.290	180
Netto investering	76.175	58.779	17.395
(Rotterdams geld)			

Investeringskrediet Groen 2019   27.316   8.840   4.785   9.800   -5.015   13.690
- 2022

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
		Raming 2021				
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Investeringskrediet	27.316	8.840	4.785	9.800	-5.015	13.690
Groen 2019 - 2022						

Doel krediet: Het investeringskrediet is bedoeld voor alle te activeren investeringsuitgaven die in de periode 2019-2022 voor de asset 'Groen' worden gedaan.

Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen

Verantwoording: Om overlast voor de Rotterdammer te beperken wordt er zoveel mogelijk integraal gewerkt. Dit houdt in dat werkzaamheden in de buitenruimte zoveel mogelijk worden gebundeld. Vanwege leveringsproblemen van pvc buizen zijn diverse rioolvervangingsprojecten vertraagd met als gevolg dat er ook minder investeringsmiddelen groen zijn besteed. Daarnaast was er ook sprake van leveringsproblemen van grond en overige materialen.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	13.626	8.840	4.785
Bijdragen van derden	125	33	92
Netto investering	13.501	8.808	4.693
(Rotterdams geld)			

Investeringskrediet Water 2019   9.750   825   1.084   1.750   -666   7.841
- 2022

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Investeringskrediet	9.750	825	1.084	1.750	-666	7.841

Doel krediet: Het investeringskrediet is bedoeld voor alle te activeren investeringsuitgaven die voor de asset "Water" in de periode 2019-2022 worden gedaan.

Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen

Verantwoording: Middels veldonderzoek wordt de onderhoudsbehoefte van duikers in kaart gebracht. De benodigde maatregelen wisselen van volledige vervanging tot aan correctieve maatregelen (doorspuiten) waarbij de kosten tussen benodigde maatregelen fors verschillen. Doordat de benodigde dure vervanging in 2021 meeviel, is er sprake van een onderbesteding in 2021. In 2022 worden de duikersmaatregelen voortgezet waarbij er ook andere investeringsmaatregelen op het gebied van oppervlaktewater worden uitgevoerd.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	1.909	825	1.084
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.909	825	1.084

Investeringskrediet Spelen 7.373 3.829 1.191 1.727 -535 2.353
2019 - 2022

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Investeringskrediet 7.373 3.829 1.191 1.727 -535 2.353
Spelen 2019 - 2022

Doel krediet: Het investeringskrediet is bedoeld voor alle te activeren investeringsuitgaven die in de periode 2019-2022 voor de asset "Spelen" worden gedaan.

Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen

Verantwoording: Om overlast voor de Rotterdammer te beperken wordt er zoveel mogelijk integraal gewerkt. Dit houdt in dat werkzaamheden in de buitenruimte zoveel mogelijk worden gebundeld. Vanwege leveringsproblemen van pvc buizen zijn diverse rioolvervangingsprojecten vertraagd met als gevolg dat er ook minder investeringsmiddelen spelen zijn besteed

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	5.020	3.829	1.191
Bijdragen van derden	16	16	0
Netto investering (Rotterdams geld)	5.004	3.813	1.191

Eiland van Brieneoord, brug 5.231 2.565 1.361 2.666 -1.305 1.305

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant

Raming 2021

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Eiland van 5.231 2.565 1.361 2.666 -1.305 1.305

Brienoord, brug

Zuiddiepje

Doel krediet: Met dit krediet wordt de brug Zuiddiepje vervangen. Dit maakt onderdeel uit van de uitvoering van het project Getijdenpark Eiland van Brienoord.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Verantwoording: In 2021 was er problematiek met de scheefstand van de val van de brug, CE markering en de bediening die eerst verholpen moest worden. De onderbesteding wordt in 2022 aangewend om het project te continueren en af te ronden.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	3.926	2.565	1.361
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	3.926	2.565	1.361

Modernisering Schiebruggen 18.437 2.790 578 500 78 15.069

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie -	Restant krediet

Raming 2021

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Modernisering 18.437 2.790 578 500 78 15.069

Schiebruggen

Doel krediet: Modernisering en centralisering Schiebruggen, levensduurverlengend onderhoud aan de elektrotechnische installaties en ombouw naar afstandbediening van 17 bruggen en sluizen op en rond de Schie. Uitvoering verloopt in delen vanaf 2019 t/m 2023.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	3.368	2.790	578
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	3.368	2.790	578

Voertuigbeheersysteem 500 0 144 167 -23 356

Vervoer & Materieel

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie -	Restant krediet

Raming 2021

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Voertuigbeheersysteem	500	0	144	167	-23	356

Vervoer & Materieel

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om een verouderd IT-systeem te vervangen door een

toekomstbestendige applicatie waarmee alle noodzakelijke werkzaamheden in het primair proces

ondersteund worden. De nieuwe applicatie leidt tot een meer digitale en moderne bedrijfsvoering en maakt

het mogelijk om datagedreven te werken.

Rotterdams taakveld: 0.8.c - Overige baten en lasten - Lease

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	144	0	144
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	144	0	144
(Rotterdams geld)			

Vervanging technische installatie wasplaatsen	750	0	398	750	-352	352

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet

Raming 2021

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Vervanging technische installatie wasplaatsen	750	0	398	750	-352	352

Doel krediet: Het vervangen van technische installaties, het plaatsen van twee wasborden en een rollover wasstraat.

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	398	0	398
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	398	0	398
(Rotterdams geld)			

Maastunnel Roltrappen 2.0	3.500	0	310	1.750	-1.440	3.190

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet

Raming 2021

Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Maastunnel	3.500	0	310	1.750	-1.440	3.190

Roltrappen 2.0

							Doel krediet: In de afgelopen jaren heeft een ingrijpende renovatie/restauratie plaatsgevonden van vier roltrappen van het rijksmonument Maastunnel.																											
							Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer																											
							Verantwoording: Het investeringsbudget is voorzichtigheidshalve evenredig verdeeld over 2021 en 2022.																											
							De onderbesteding wordt verklaard doordat de werkzaamheden in het derde kwartaal 2021 zijn gestart. Het project wordt in 2022 voortgezet.																											
							<table><tr><th>Details</th><th>Initieel bedrag</th><th>Realisatie t/m 2020</th><th>Realisatie 2021</th></tr><tr><td>Realisatie</td><td>310</td><td>0</td><td>310</td></tr><tr><td>Bijdragen van derden</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Netto investering (Rotterdams geld)</td><td>310</td><td>0</td><td>310</td></tr></table>							Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Realisatie	310	0	310	Bijdragen van derden	0	0	0	Netto investering (Rotterdams geld)	310	0	310					
Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021																															
Realisatie	310	0	310																															
Bijdragen van derden	0	0	0																															
Netto investering (Rotterdams geld)	310	0	310																															
Assetgroep Civiele kunstwerken 2023-2026							4.9000004.900																											
							<table><tr><th>Programma</th><th>Gevoteerd</th><th>Realisatie t/m 2020</th><th>Realisatie 2021</th><th>Raming 2021</th><th>Afwijking Realisatie - Raming 2021</th><th>Restant krediet</th></tr><tr><td>Beheer van de stad</td><td>1.491.381</td><td>700.009</td><td>129.139</td><td>167.517</td><td>-38.378</td><td>662.232</td></tr><tr><td>Assetgroep Civiele kunstwerken 2023-2026</td><td>4.900</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>4.900</td></tr></table>							Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet	Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	Assetgroep Civiele kunstwerken 2023-2026	4.900	0	0	0	0	4.900
Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet																												
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232																												
Assetgroep Civiele kunstwerken 2023-2026	4.900	0	0	0	0	4.900																												
							Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Civiele kunstwerken in de periode 2023 tot en met 2026.																											
							Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer																											
							<table><tr><th>Details</th><th>Initieel bedrag</th><th>Realisatie t/m 2020</th><th>Realisatie 2021</th></tr><tr><td>Realisatie</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Bijdragen van derden</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td>Netto investering (Rotterdams geld)</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Realisatie	0	0	0	Bijdragen van derden	0	0	0	Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0					
Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021																															
Realisatie	0	0	0																															
Bijdragen van derden	0	0	0																															
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0																															
Assetgroep Wegen 2023-2026							89.78300089.783																											
							<table><tr><th>Programma</th><th>Gevoteerd</th><th>Realisatie t/m 2020</th><th>Realisatie 2021</th><th>Raming 2021</th><th>Afwijking Realisatie - Raming 2021</th><th>Restant krediet</th></tr><tr><td>Beheer van de stad</td><td>1.491.381</td><td>700.009</td><td>129.139</td><td>167.517</td><td>-38.378</td><td>662.232</td></tr><tr><td>Assetgroep Wegen 2023-2026</td><td>89.783</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>89.783</td></tr></table>							Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet	Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	Assetgroep Wegen 2023-2026	89.783	0	0	0	0	89.783
Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet																												
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232																												
Assetgroep Wegen 2023-2026	89.783	0	0	0	0	89.783																												
							Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Wegen in de periode 2023 tot en met 2026.																											

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232

Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
	t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232
Assetgroep	12.161	0	0	0	0	12.161
Oppervlaktewater 2023-2026						

Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen

Pagina 680 van 1340

								Bijdragen van derden	0	0	0				
								Netto investering	0	0	0				
								(Rotterdams geld)							
Assetgroep Beeldende kunst	790	0	0	0	0	790		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
en monumenten 2023-2026										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
													Raming		
													2021		
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Assetgroep Beeldende kunst	790								790	0	0	0	0	790	
en monumenten 2023-2026															
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Beeldende kunst en monumenten in de periode 2023 tot en met 2026.															
Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen															
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
									bedrag	t/m 2020	2021				
								Realisatie	0	0	0				
								Bijdragen van derden	0	0	0				
								Netto investering	0	0	0				
								(Rotterdams geld)							
Assetgroep Openbare	10.941	0	0	0	0	10.941		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
verlichting 2023-2026										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
													Raming 2021		
								Beheer van de stad	1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Assetgroep Openbare	10.941								10.941	0	0	0	0	10.941	
verlichting 2023-2026															
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Openbare verlichting in de periode 2023 tot en met 2026.															
Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer															
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
									bedrag	t/m 2020	2021				
								Realisatie	0	0	0				
								Bijdragen van derden	0	0	0				
								Netto investering	0	0	0				
								(Rotterdams geld)							
Assetgroep Spelen 2023-2026	17.400	0	0	0	0	17.400		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	

							t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
							Raming 2021						
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Assetgroep Spelen							17.400	0	0	0	0	17.400	
2023-2026													
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de assetgroep Spelen in de periode 2023 tot en met 2026.													
Rotterdams taakveld: 5.7.b - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Groen													
Details							Initieel	Realisatie t	Realisatie				
							bedrag	/m 2020	2021				
Realisatie							0	0	0				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Netto investering							0	0	0				
(Rotterdams geld)													
Begraven en Cremeren 2023-2026	3.475	0	0	0	0	3.475	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Begraven en							3.475	0	0	0	0	3.475	
Cremeren 2023-2026													
Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de vervangingsinvesteringen van de begraafplaatsen en crematorium in de periode 2023 tot en met 2026.													
Rotterdams taakveld: 7.5 - Begraafplaatsen en crematoria													
Details							Initieel	Realisatie t	Realisatie				
							bedrag	/m 2020	2021				
Realisatie							0	0	0				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Netto investering							0	0	0				
(Rotterdams geld)													
Leiding Ingravingen Systeem (LIS)	510	0	36	0	36	474	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
Beheer van de stad							1.491.381	700.009	129.139	167.517	-38.378	662.232	
Leiding Ingravingen							510	0	36	0	36	474	
Systeem (LIS)													

Doel krediet: De vervanging van de huidige applicatie Leges Informatie Systeem (LIS).

Rotterdams taakveld: 2.1.a - Verkeer en vervoer - Beheer

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	36	0	36
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	36	0	36
(Rotterdams geld)			

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Hart van Zuid	158.300	132.949	5.795	7.160	-1.365	19.556
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Hart van Zuid	158.300	132.949	5.795	7.160	-1.365	19.556

Doel krediet: Het project Hart van Zuid, het gebied rond Ahoy, Zuidplein en Vaanweg-Pleinweg en het Motorstraatgebied, vindt zijn oorsprong in de gemeentelijke Stadsvisie 2030 en in het Pact op Zuid. Met het Hart van Zuid zet de gemeente zich samen met externe partijen en andere overheden in voor een kwaliteitsimpuls om zo de sociale, culturele en economische positie van het gebied binnen wijk, stad en regio te versterken.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Verantwoording: De verwachting was dat in 2021 de opdracht gegeven zou worden om de aanpassingen in de bewegwijzering in en rondom het Hart van Zuid te realiseren. Dit is echter een paar maanden verschoven en valt net over de jaargrens. Samen met het later uitbetalen van de laatste mijlpaalbetalingen voor het busstation heeft dit geleidt tot de afwijking van 1,4 mln ten opzichte van de eerdere verwachting. In 2022 zal dit weer worden rechtgetrokken.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	138.744	132.949	5.795
Bijdragen van derden	20.356	0	20.356
Netto investering	118.388	132.949	-14.561
(Rotterdams geld)			

Gymlokalen Lekker Fit	5.900	5.614	0	0	0	286
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

		Stedelijke inrichting		2.140.270	494.340	160.924	252.897			-91.973	1.485.005		
		en ontwikkeling											
		Gymlokalen Lekker Fit		5.900	5.614	0	0			0	286		
Doel krediet: Dit krediet is beschikbaar gesteld om de doelen van het programma Lekker Fit te kunnen realiseren. Het gaat om een uitbreiding van het aantal gymlokalen.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Details		Initieel	Realisatie	Realisatie									
		bedrag	t/m 2020	2021									
Realisatie		5.614	5.614	0									
Bijdragen van derden		0	0	0									
Netto investering		5.614	5.614	0									
(Rotterdams geld)													
Vernieuwing Centrale	10.000	0	723	2.000	-1.277	9.277	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Bibliotheek Rotterdam									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
		Stedelijke inrichting		2.140.270	494.340	160.924	252.897			-91.973	1.485.005		
		en ontwikkeling											
		Vernieuwing Centrale		10.000	0	723	2.000			-1.277	9.277		
		Bibliotheek Rotterdam											
Doel krediet: Voor de vernieuwing van de Centrale Bibliotheek Rotterdam wordt een voorbereidingskrediet aangevraagd. Met het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet wordt de architectenselectie voor de ontwerpogpave voor het maatschappelijke vastgoed (Bibliotheek, openbare fietsenstalling en optioneel de stadsmuseale functie), de buitenruimte en de tijdelijke huisvesting opgestart en wordt een voorlopig ontwerp uitgewerkt.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Verantwoording: De optionele Stads Museale Functie (SMF) is weggefallen en maakt geen onderdeel meer uit van de integrale vernieuwing van de centrale bibliotheek. Het recent ophoogde voorbereidingskrediet kan met 2 mln. omlaag (van 10 mln. naar 8 mln.). De met de SMF gemoeide kosten maken per december 2021 geen deel meer uit van de realisatie en meerjarenprognose.													
Details		Initieel	Realisatie	Realisatie									
		bedrag	t/m 2020	2021									
Realisatie		723	0	723									
Bijdragen van derden		0	0	0									
Netto investering		723	0	723									
(Rotterdams geld)													
Groen-blauw dak de Doelen	459	0	213	459	-246	246	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant

							t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet		
							Raming 2021						
Stedelijke inrichting en ontwikkeling							2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005	
Groen-blauw dak de Doelen							459	0	213	459	-246	246	
Doel krediet: In het kader van de vergroening van de stad en het benutten van daken wordt een groenblauw dak op de Doelen aangelegd.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Details							Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021				
Realisatie							213	0	213				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Netto investering (Rotterdams geld)							213	0	0				
Baroeg	2.400	0	0	200	-200	2.400	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Stedelijke inrichting en ontwikkeling							2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005	
Baroeg							2.400	0	0	200	-200	2.400	
Doel krediet: Om Baroeg zijn nationale plek als poppodium te laten behouden is er een investering nodig. Hiermee kan Baroeg in de toekomst meer eigen inkomsten generen. Investeren in het backstage gedeelte, vergroting van de capaciteit en geluidsisolatie zijn hiervoor noodzakelijk. De raad van cultuur onderschrijft in het onlangs gepresenteerde cultuurplan advies de zorg over de huidige slechte kwaliteit van huisvesting. Het college is akkoord gegaan met het doen van de investering in Baroeg om het poppodium weer huisvesting te geven die het verdient.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Details							Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021				
Realisatie							0	0	0				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Netto investering (Rotterdams geld)							0	0	0				
Voorplein Depotgebouw	6.500	391	1.380	5.600	-4.220	4.729	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Voorplein	6.500	391	1.380	5.600	-4.220	4.729

Depotgebouw

Doel krediet: Herinrichting van de directe omgeving (het Voorplein) van het Depotgebouw Boijmans Van Beuningen.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Verantwoording: Kredietinvesteringsnummers 99980266 en 99980267, programma Vergroeningsopgave resp. straat en vijver, zijn onlosmakelijk verbonden met kredietinvesteringsnummer 99980268, programma Voorplein Depotgebouw. Bij inrichting van het project zijn we uitgegaan om kosten overeenkomstig de toegekende kredieten te verwerken, maar al snel bleek dit in de praktijk onuitvoerbaar. Vanwege de afgesproken procedures binnen de gemeente konden wij de kosten (incl. kosten) niet overboeken en had het géén nut meer om de integrale benadering verder in te richten. Hierdoor worden kosten direct op kredietnummers 266 en 267 geboekt. Conform opstelling IBR hebben 55% van de kosten echter betrekking op het Voorplein. Om overschrijding/onderschrijding van de kredietnummers te voorkomen zal een verzoek tot overheveling van 268 naar resp. 266 en 267 worden voorgesteld.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	1.771	391	1.380
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.771	391	1.380

Vergroeningsopgaaf	9.759	1.389	5.472	5.132	340	2.898
Museumpark						

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
Raming 2021						

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Vergroeningsopgaaf	9.759	1.389	5.472	5.132	340	2.898

Museumpark

Doel krediet: Realiseren van een betere verblijfskwaliteit en een groenere omgeving bij het Museumpark voor zowel bezoekers als bewoners. Ook wordt een betere aansluiting van het Museumpark op de omgeving beoogd.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	6.861	1.389	5.472

								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Overige ontvangsten	1.920	1.389	531			
								Netto investering	4.941	0	4.941			
								(Rotterdams geld)						
Gebiedontwikkeling	6.700	0	5.626	6.700	-1.074	1.074		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Merwehaven										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Gebiedontwikkeling	6.700	0	5.626	6.700	-1.074	1.074								
Merwehaven														
Doel krediet: Strategische verwerving gronden/panden Korte Vaarpier binnen de Merwehaven.														
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen														
Verantwoording: In 2020 is een budget aangevraagd van 6,7 mln ten behoeve van de Verwerving van de Korte Vaarpier. Deze verwerving bleek uiteindelijk uit te komen op EUR 6,575.000,- , na kadastrale kosten ed , afgerond 6,6 mln zie bijgaande Nota van Afrekening. Tegelijkertijd met de levering van de Korte Vaarpier vond ook de teruglevering plaats van de Middenvaarpier, cfm erfpachtcontract. Omdat het erfpachtcontract hier was afgelopen was hier geen vergoeding voor verschuldigd. Met de levering heeft nog een verrekening plaatsgevonden voor de afkoop van Sanering en Sloop van de panden van 949.000. Een dezer dagen zal nog het deel notariële kosten worden overgeboekt naar notaris Loyens en Loeff, deze heeft niet plaatsgevonden in 2021.														
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	5.626	0	5.626			
								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering	5.626	0	5.626			
								(Rotterdams geld)						
IHP Sport 2020	14.890	0	590	4.890	-4.300	14.300		Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
voorbereidingskrediet										t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021	
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
IHP Sport 2020	14.890	0	590	4.890	-4.300	14.300								
voorbereidingskrediet														
Doel krediet: Op basis van de eerder vastgestelde IHP Sport, Onderwijs en Cultuur worden de investeringskredieten voor het Onderdeel Sport aangevraagd. Voor de voorbereidingskosten van vastgestelde urgente projecten waaronder de vervanging Zwembad Overschie en Sporthal Schuttersveld														

wordt krediet aangevraagd.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: I.v.m. vertraging in het aanbestedingstraject Project Sparta Nieuw terbregge is de gunning en 1e termijnbetalingen in Q1 2022 gevallen.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	590	0	590
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	590	0	590
(Rotterdams geld)			

Voetbalvelden Overschie	1.400	0	0	200	-200	1.400	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Kleiweg								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005							
Voetbalvelden	1.400	0	0	200	-200	1.400							
Overschie Kleiweg													

Doel krediet: Woningbouwontwikkeling op de voormalige voetbalvelden AVS Germinal aan de Overschie Kleiweg. Vooruitlopend om alvast de grex te openen/verwerven van percelen waar een voorkeursrecht op is gevestigd.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Vastgoed 2021	3.000	0	384	800	-416	2.616	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005							
Vastgoed 2021	3.000	0	384	800	-416	2.616							

Doel krediet: Om kleine en onverwachte investeringen in gebouwen of voorzieningen te realiseren wordt jaarlijks een vast investeringskrediet aangevraagd. Deze investeringen kunnen worden gedekt uit de huur die de gemeente bij gebruikers in rekening brengt.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	384	0	384
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	384	0	0
(Rotterdams geld)			

Vloercoating parkeergarages 3.650 0 855 2.950 -2.095 2.795

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 2.140.270 494.340 160.924 252.897 -91.973 1.485.005

Vloercoating parkeergarages 3.650 0 855 2.950 -2.095 2.795

Doel krediet: Het voorzien van een antislip-beschermlaag in een viertal parkeergarages.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: De aanbesteding voor de vloercoating vroeg meer tijd, waardoor de uitvoering is doorgeschoven naar 2021.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	855	0	855
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	855	0	855
(Rotterdams geld)			

Kantoorpanden label C 855 0 0 602 -602 855

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 2.140.270 494.340 160.924 252.897 -91.973 1.485.005

Kantoorpanden label C 855 0 0 602 -602 855

Doel krediet: Conform wet- en regelgeving moeten alle kantoorpanden per 1-1-2023 beschikken over minimaal energielabel C en per 2030 aan energielabel A. Door het doorvoeren van deze verplichting worden kantoorgebouwen energiezuiniger en daalt de CO2 uitstoot. Noodzakelijk is het investeren in 5 panden, waarbij het gaat om een totaal investeringsbedrag van € 0,8 mln. Voor locaties waarbij een sloop /nieuwbouw of herhuisvestingsvraagstuk speelt, volgen op een later moment separatie kredietaanvragen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Er is budget aangevraagd voor het verbeteren van het energielabel van vijftal kantoorpanden. Per 1-1-2023 moeten alle kantoorpanden over minimaal energielabel C beschikken. Voor 2021 stonden er 4 panden in de planning om het energielabel te verbeteren. Echter, per 1-1-2021 is de methodiek voor het afgeven van het energielabel veranderd. Dit heeft effect op het afgegeven label voor drie van de beoogde locaties. De nieuwe methodiek heeft er voor gezorgd dat zij wel over het juiste label beschikte (alle drie label C of hoger). De vierde locatie, Baden Powelllaan, heeft te maken met een wijziging in de objectvisie waarbij verkoop wordt verwacht. Zoals aangekondigd bij de 4M is het budget doorschoven naar 2022.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Buitenruimte Leuvehaven	4.333	100	388	250	138	3.846	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Buitenruimte Leuvehaven	4.333	100	388	250	138	3.846

Doel krediet: Herinrichting van de buitenruimte rondom het nieuw te bouwen Leuvehavenpaviljoen aan de Leuvehaven.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	487	100	388
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	487	100	388

Huisvesting voor- en vroegschoolse educatie in scholen	10.000	0	0	2.000	-2.000	10.000	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Huisvesting voor- en vroegschoolse educatie in	10.000	0	0	2.000	-2.000	10.000

scholen

Doel krediet: Het uitbreiden van scholen in het basisonderwijs voor voor- en vroegschoolse educatie voor peuters, om zo de integratie tussen de voor- en vroegschoolse educatie en scholen te optimaliseren.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Bij groei van de leerlingaantallen zullen er wel capaciteitsaanvragen volgen die ervoor zullen zorgen dat er bijvoorbeeld extra leslokalen gerealiseerd dienen te worden. Dan dient dit geld te worden ingezet. Bij de bouw van nieuwe scholen wordt rekening gehouden met extra benodigde ruimte voor VVE en zal bij de oplevering of aanleg van de projecten ook deels dit geld ingezet dienen te worden. De verklaring van de onder uitputting is dus dat de groei van de leerlingaantallen is achtergebleven, zodat uit dat oogpunt er geen krediet benodigd is geweest en er geen nieuwe scholen zijn opgeleverd, waarbij er van dit krediet gebruik gemaakt is.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Herinrichting Plein 't Landje6.0000103250-1475.897

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling2.140.270494.340160.924252.897-91.9731.485.005

Herinrichting Plein 't Landje6.0000103250-1475.897

Doel krediet: Herinrichting van Plein 't Landje inclusief wateropvang en vergroening en het ontwikkelen van voorzieningen voor de huidige en toekomstige bewoners.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	103	0	103
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	103	0	103
(Rotterdams geld)			

Bijdrage aan de herinrichting van het Lage Bergse Bos4.035004.035-4.0354.035

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Bijdrage aan de herinrichting van het Lage Bergse Bos	4.035	0	0	4.035	-4.035	4.035

Doel krediet: Bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Rottemeren voor de realisatie van de herinrichting van het Lage Bergse Bos tot een aantrekkelijk park. Het park ligt direct tegen Rotterdam aan en wordt veel gebruikt door Rotterdammers.

Rotterdams taakveld: 5.7.c - Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	4.000

Pilot aardgasvrij (gemeentelijk vastgoed)	6.300	0	69	100	-31	6.231

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Pilot aardgasvrij (gemeentelijk vastgoed)	6.300	0	69	100	-31	6.231

Doel krediet: In het coalitieakkoord zijn vijf wijken aangewezen die 'van het gas af' gaan of daarop voorbereid worden: Prinsenland / Lage Land, Bospolder Tussendijken, Reyeroord (IJsselmonde), Rozenburg en Pendrecht. Het doel is om de vijf wijken voor 2030 geheel aangesloten te hebben op stadsverwarming of een ander aardgasvrij alternatief.8 In de vijf wijken bevinden zich in totaal 98 maatschappelijke vastgoedobjecten.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	69	0	69
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	69	0	69

Impuls maatschappelijke voorzieningen	18.880	0	0	0	0	18.880

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Raming 2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Impuls 18.880 0 0 0 0 18.880

maatschappelijke

voorzieningen

Doel krediet: Het op niveau brengen van de maatschappelijke voorzieningen in de wijken en stedelijke voorzieningen.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Zeven Stadsprojecten 93.000 967 8.861 8.333 528 83.172

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Raming 2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Zeven Stadsprojecten 93.000 967 8.861 8.333 528 83.172

Doel krediet: Dit krediet wordt beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de zeven stadsprojecten (Hofbogenpark, Alexanderplein, Schouwburgplein, Groene Long (Hofplein en Westblaak), Rijnhavenpark, Getijdenpark Feyenoord City en Maashavenpark). De stadsprojecten zijn integrale projecten die door middel van een investering in de buitenruimte een vliegwieleffect beogen op de woningbouw, werkgelegenheid, maatschappelijke voorzieningen, klimaatadaptatie, samen leven en het economisch herstel van Rotterdam na de Coronacrisis. Zodra deze projecten verder zijn uitgewerkt zullen wij u nader informeren. Het netto investeringskrediet van € 38,9 mln. is het eerste van een reeks investeringskredieten waarvan de intentie is dat jaarlijks in het investeringsvoorstel zal worden opgevoerd, om de totale voorgenomen investering van € 233 mln. in de 7 stadsprojecten financieel mogelijk te maken.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Verantwoording: Kosten voor planvorming bij een aantal projecten valt hoger uit dan geprognosticeerd.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	9.828	967	8.861
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	9.828	967	8.861

Gebiedsontwikkeling	22.700	0	0	15.200	-15.200	22.700	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Schiekadeblok								t/m 2020	2021	2021		Realisatie - Raming 2021	krediet

Raming 2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Voorbereidingskrediet	9.000	3.907	3.671	5.093	-1.422	1.422

Grondexploitaties (IVA)

Doel krediet: Tijdelijk activeren van voorbereidingskosten voor grondexploitatie als materiele vaste activa.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Verantwoording: Er zijn momenteel 14 voorbereidingsprojecten onder handen (o.a. Schiekadeblok, Merwehaven, Schiehaven Noord, Cultuurcampus en Parkhaven). De uitvoering van deze voorbereidingsprojecten is conform verwachting, maar de realisatie van de investeringen komt niet volledig overeen met de geraamde fasering in jaarschijven. Dit heeft geresulteerd in een lagere aanwending van het krediet in 2021 dan geraamd. De aanwending schuift door naar 2022.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	7.578	3.907	3.671
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	7.578	3.907	3.671

Rotterdam Climate Proof (RCP) 7.600 6.896 79 184 -105 625

Groene Daken

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Rotterdam Climate Proof	7.600	6.896	79	184	-105	625

(RCP) Groene Daken

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor de aanleg van groene daken om extra waterberging te creëren en tegelijkertijd bij te dragen aan een aantrekkelijkere stad.

Rotterdams taakveld: 7.4.b - Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	6.975	6.896	79
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	6.975	6.896	79

Rotterdam Climate Proof (RCP) 10.500 5.326 19 575 -556 5.155

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant

Raming 2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Rotterdam Climate	10.500	5.326	19	575	-556	5.155

Proof (RCP)

Waterpleinen

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld voor slimme ontwerpen van de buitenruimte. De slimme ontwerpen zijn bedoeld voor extra waterberging, in combinatie met extra kwaliteit van de buitenruimte.

Rotterdams taakveld: 7.4.b - Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving

Verantwoording: Doordat de uitvoering en het leveren van bijdragen voor diverse projecten (BoTu (diverse waterprojecten), Kunstdepot nHI en Hart van Zuid?Ahoy) langer op zich liet wachten dan voorzien heeft dit geresulteerd in een overschrijding van € 556. De verwachting is nu dat de genoemde bijdragen in 2022 zullen plaatsvinden.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	5.345	5.326	19
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	5.345	5.326	19

Onderwijshuisvesting	516.214	159.214	54.235	63.704	-9.469	302.765

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
	t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	

Raming 2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Onderwijshuisvesting	516.214	159.214	54.235	63.704	-9.469	302.765

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om te investeren in onderwijshuisvesting in Rotterdam. In het meerjarenplan Onderwijshuisvesting 2015-2019 staat de ambitie om de achterstanden in de onderwijshuisvesting aan te pakken.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: De afwijking heeft voornamelijk betrekking op 4 projecten, namelijk de Mytyl & Tytylschool (Hazelaanweg), Wolfert Dalton (Argonautenweg), Stadionpark en Olympiacollege.

Vanuit de AOG wordt aangegeven dat:

- Olympiacollege: Bij aanvang project is prognose vastgesteld obv procentuele verdeling, deze is niet meer aangepast maar had gezien stagnatie in het ontwerpproces verlaagd moeten worden.
- StadionPark: facturatie van ontwerpteam is verlaagd. Waardoor einde jaar minder is uitgegeven prognose is ook bij 10 mnds niet aangepast had naar 1 mln gemoeten
- Hazelaar: Het verschil ik grotendeels te verklaren doordat de aannemer veel later met de uitvoering is

gestart (heiwerk is ca. een halfjaar later in oktober 2021 gestart) dan gepland en daarmee veel minder termijnbetalingen heeft ingediend dan begin 2021 conform de oorspronkelijke planning was bedacht.

- Argonautenweg: Aanbesteding heeft langer geduurd bij gebrek aan gegadigden EN we hadden een hogere inschrijving dan budget, waardoor extra tijd nodig is geweest.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	213.449	159.214	54.235
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	213.449	159.214	54.235

Onderwijshuisvesting - regiodeal	44.400	0	0	960	-960	44.400	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973 1.485.005
Onderwijshuisvesting - regiodeal	44.400	0	0	960	-960	44.400							

Doel krediet: Krediet is bedoeld voor onderwijshuisvesting waarmee uitvoering wordt gegeven aan de regio-deal Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NRPZ). Het Rijk draagt hier € 14 mln aan bij.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Afgesproken is dat de gelden ontvangen worden na afrekening en verantwoording van het project. Omdat het project dit jaar voor het eerst afsluit schuiven de kosten door naar 2022.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Coolsingel	47.500	28.220	8.193	14.878	-6.685	11.087	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973 1.485.005
Coolsingel	47.500	28.220	8.193	14.878	-6.685	11.087							

Doel krediet: De Coolsingel verandert van een drukke verkeersweg in een fraai vormgegeven stadsboulevard met allure, met meer ruimte voor voetganger en fietser.

Verantwoording: De werkelijke kosten 2021 zijn lager dan geraamd. Een flink deel van deze kosten zal gemaakt worden in 2022. Een deel van de natuursteen esplanade is in 2021 tijdelijk met betonsteen aangelegd, omdat door corona maatregelen natuursteen uit India niet is geleverd. Het vervangen van de betontegels door het natuursteen zal in 2022 plaatsvinden. De bouwplaatsen Postkantoor en Coolsingel 75 zullen na oplevering in 2025 van natuursteen worden voorzien. Daarnaast moeten nog afrekening plaatsvinden met o.a. aannemer en bebordingsdienst. De verwachting is dat de uiteindelijke werkelijke kosten lager zullen zijn dan geraamd.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	36.413	28.220	8.193
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	36.413	28.220	8.193
(Rotterdams geld)			

Mobiliteitsmaatregelen 28.643 2.251 2.886 1.712 1.174 23.506

Feyenoord City

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Mobiliteitsmaatregelen	28.643	2.251	2.886	1.712	1.174	23.506
Feyenoord City						

Doel krediet: Bij de raadsbesluitvorming Feyenoord City is het mobiliteitsplan Feyenoord City als basis voor de verdere uitwerking vastgesteld. Met dit krediet worden de te activeren investeringen gerealiseerd. In het krediet zijn geen projecten opgenomen die in opdracht van derden worden uitgevoerd en geen gemeentelijke investering zijn. Het krediet bevat wel de bijdragen van derden aan gemeentelijke projecten.

Verantwoording: Het verschil tussen de raming en realisatie komt doordat de Mobiliteitsmaatregelen Feyenoord City een bijdrage doet aan het project de Roseknoop. Het project de Roseknoop heeft in 2021 een eigen krediet/budget gekregen echter door administratieve wijzigingen is dit project pas eind 2021 ingericht. Hierdoor was het niet meer mogelijk om voorbereidingsopdrachten direct vanuit het project Roseknoop uit te zetten. Dit is nog gebeurd vanuit het Mobiliteitsmaatregelen project. Aangezien de Mobiliteitsmaatregelen een bijdrage doet aan de Roseknoop is dit ook mogelijk echter zijn hierdoor de kosten in 2021 bij de mobiliteitsmaatregelen hoger geworden dan in eerste instantie begroot en bij de Roseknoop juist lager.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	5.137	2.251	2.886
Bijdragen van derden	0	0	0

							Netto investering	5.137	2.251	2.886			
							(Rotterdams geld)						
NPRZ Wonen	104.204	56.191	29.366	19.936	9.430	18.647	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
NPRZ Wonen	104.204	56.191	29.366	19.936	9.430	18.647							
Doel krediet: Vanuit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) verwerft de gemeente particuliere woningen voor een grondige aanpak. Dit krediet is bedoeld voor wooneenheden die de gemeente projectmatig verwerft en vervolgens doorverkoopt aan een samenwerkingspartner die de woningen in beheer neemt.													
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen													
Verantwoording: Het krediet is niet opgehoogd met bijkomende bijdragen van derden. Hierdoor is het krediet overschreden.													
Details							Initieel	Realisatie	Realisatie				
							bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie							85.557	56.191	29.366				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Overige ontvangsten							29.372	19.334	10.038				
Netto investering							56.185	36.857	19.328				
(Rotterdams geld)													
Nieuwbouw Hazelaarweg 50 - Rijndam oplevering 2020	13.318	1.750	1.772	4.731	-2.959	9.796	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Nieuwbouw Hazelaarweg 50 - Rijndam oplevering 2020	13.318	1.750	1.772	4.731	-2.959	9.796							
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om in Rozenburg een multifunctioneel centrum te realiseren. De locatie Hazelaarweg 50 is aangewezen als vestigingslocatie voor scholen voor mytyl- en tytylonderwijs in Rotterdam. Het gaat om onderwijs voor meervoudig gehandicapte kinderen. De volledige investering wordt gedekt door de inkomsten uit de toekomstige huursommen.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Verantwoording: De aannemer is veel later met de uitvoering gestart (heiwerk is ca. een halfjaar later in oktober 2021 gestart) dan gepland en daarmee veel minder termijnbetalingen heeft ingediend dan begin													

2021 conform de oorspronkelijke planning was bedacht.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	3.522	1.750	1.772
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	3.522	1.750	1.772
(Rotterdams geld)			

Nieuwbouw Argonautenweg - 465 0 0 190 -190 465

Sport en Zorg

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Nieuwbouw	465	0	0	190	-190	465
Argonautenweg - Sport en Zorg						

Doel krediet: Dit krediet is bedoeld als investeringskrediet om in Rozenburg een multifunctioneel centrum te realiseren. In het Integraal Huisvestings Plan (IHP) is een nieuwbouwproject voor onderwijs in combinatie met sport en zorg opgenomen. In het IHP is budget beschikbaar voor het onderwijsdeel. Dit krediet betreft het deel van sport en zorg. Deze investering wordt gedekt via de huur die de gebruikers betalen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Schieveen 9.700 3.396 1.712 2.799 -1.087 4.592

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Schieveen	9.700	3.396	1.712	2.799	-1.087	4.592

Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor investeringen die worden gedaan in de polder Schieveen voor de inrichting als natuur- en recreatiegebied. De goedkeuring door de raad van investeringen voor het project Project Mainport Rotterdam (PMR) 150ha verliep tot en met 2017 via het jaarlijkse krediet voor de

Top 6 parkeergarages	16.600	5.124	988	3.500	-2.512	10.488	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet		
								Raming 2021					
Stedelijke inrichting en ontwikkeling								2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Top 6 parkeergarages	16.600	5.124	988	3.500	-2.512	10.488							
Doel krediet: Op 21 juni 2016 heeft het college van B&W het Parkeerplan 2016-2018 'Parkeren in beweging' vastgesteld en aangeboden aan de gemeenteraad. Tegelijkertijd heeft het college een aantal besluiten genomen over de parkeeropdracht en is het college akkoord gegaan met de uitwerking van de bestuursopdracht parkeren. Er is geconstateerd dat bij zes parkeerobjecten (Veranda, Schouwburgplein, Museumpark, Sint Jacobsplaats, Beverwaard en Markthal) bouwkundige gebreken zijn. Deze zijn veroorzaakt door verkeerde detailleringsbeslissingen tijdens de ontwerp- en uitvoeringsfase. Dit krediet wordt ingezet om deze gebreken te verhelpen.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Verantwoording: Er is vertraging in het proces waardoor de kosten doorschuiven naar 2022													
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie			
								bedrag	t/m 2020	2021			
Realisatie								6.112	5.124	988			
Bijdragen van derden								3.724	3.724	0			
Netto investering (Rotterdams geld)								2.388	1.400	988			

Leuvehaven Paviljoen	6.100	3.271	2.642	2.829	-187	187	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021	Realisatie - krediet		
								Raming 2021					
Stedelijke inrichting en ontwikkeling								2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Leuvehaven Paviljoen	6.100	3.271	2.642	2.829	-187	187							
Doel krediet: In het Maritiem District wordt het Leuvehavenpaviljoen ontwikkeld. Het paviljoen biedt onderdak aan het Maritiem Museum, het HIP (Haveninformatiepunt) en horeca.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie			
								bedrag	t/m 2020	2021			
Realisatie								5.913	3.271	2.642			
Bijdragen van derden								0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)								5.913	3.271	2.642			

Pagina 704 van 1340

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Vastgoedbeheersysteem	4.356	3.676	771	681	90	-90

Doel krediet: Dit project gaat om de aanbesteding en invoering van een nieuw vastgoedbeheersysteem voor het commercieel en maatschappelijk vastgoed van de gemeente Rotterdam, inclusief bijbehorende koppelingen met andere systemen, waaronder het boekhoudsysteem Oracle. Het doel is om een professioneel beheer uit te voeren van al het vastgoed van de gemeente.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Als gevolg van scope wijziging zijn de kosten hoger uitgevallen dan verwacht.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	4.447	3.676	771
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	4.447	3.676	771

Verbouwing Spinozaweg 300	500	94	70	0	70	336	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Verbouwing Spinozaweg 300	500	94	70	0	70	336

Doel krediet: Het pand aan de Spinozaweg 300 (IJsselmonde), waarin poppodium Baroeg is gevestigd, voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Op basis van een gezamenlijke verkenning tussen stichting poppodium Baroeg en de gemeente Rotterdam is gekozen voor een renovatie. De dekking van de bijbehorende kapitaalslasten is geborgd in de kostprijs dekkende huur.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	164	94	70
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	164	94	70

Zonnepanelen vastgoed	3.750	1.745	174	300	-126	1.831	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

							Stedelijke inrichting en ontwikkeling 2.140.270 494.340 160.924 252.897 -91.973 1.485.005						
Zonnepanelen vastgoed							3.750 1.745 174 300 -126 1.831						
							Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor het aanbrengen van circa 12.000 zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed. De kapitaallasten worden gedekt uit de besparing op energiekosten en een toegekende subsidie vanuit de Rijksoverheid.						
							Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden						
							Details Initieel Realisatie Realisatie						
							bedrag t/m 2020 2021						
Realisatie							1.919 1.745 174						
Bijdragen van derden							0 0 0						
Netto investering (Rotterdams geld)							1.919 1.745 174						
Huis op Zuid							Programma Gevoteerd Realisatie Realisatie Raming Afwijking Restant						
							t/m 2020 2021 2021 Realisatie - Raming 2021						
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling 2.140.270 494.340 160.924 252.897 -91.973 1.485.005						
Huis op Zuid							33.200 2.870 3.251 9.117 -5.866 27.079						
							Doel krediet: Het Huis op Zuid bestaat uit ongeveer 24 appartementen in de vrije sector, een zwembad van 25 meter en een instructiebad, een sporthal met drie zaaldelen en sportgerelateerde horeca, en de basisschool 'Nelson Mandela'. Dit geheel is gebouwd om het zwembad Afrikaanderwijk, de Afrikaanderhal en de huidige basisschool te vervangen. Het Huis op Zuid heeft een sleutelfunctie in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ). Het verbindt de Afrikaanderwijk en de Kop van Zuid met elkaar.						
							Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden						
							Verantwoording: Het werk is door de bouwondernemer later gestart dan in 2020 was voorzien. Door de aannemer zijn in 2021 de grond- en heilwerkzaamheden uitgevoerd. De facturering is aan de hand van de voortgang van het project en dit heeft in 2021 dus tot minder kosten geleid dan was voorzien.						
							Details Initieel Realisatie Realisatie						
							bedrag t/m 2020 2021						
Realisatie							6.121 2.870 3.251						
Bijdragen van derden							0 0 0						
Netto investering (Rotterdams geld)							6.121 2.870 3.251						
Sportvoorzieningen							Programma Gevoteerd Realisatie Realisatie Raming Afwijking Restant						
							17.134 11.375 5.021 5.759 -738 738						

(kunstgrasvelden	t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
/sportaccommodaties)				Raming	
				2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Sportvoorzieningen	17.134	11.375	5.021	5.759	-738	738

(kunstgrasvelden

/sportaccommodaties)

Doel krediet: In februari 2018 is de gemeenteraad akkoord gegaan met een investeringskrediet van € 17,1 mln voor de intensivering van budgetten voor sportvoorzieningen. In het besluit wordt gerefereerd naar de aangenomen motie Verzelfstandiging in goede staat. Een maatregel die in deze motie is genoemd, is de kwaliteitsslag van sportcomplexen, met de wens om gemeentelijke sportvoorzieningen in een goede staat van onderhoud over te dragen aan het Sportbedrijf.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Het project LMO de zwervers is vertraagd en zodoende de eindtermijnbetaling ook

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	16.396	11.375	5.021
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	16.396	11.375	5.021

Museum Boijmans Van Beuningen	26.800	9.911	5.504	9.257	-3.752	11.384

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

Museum Boijmans	26.800	9.911	5.504	9.257	-3.752	11.384

Van Beuningen

Doel krediet: In december 2017 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet vastgesteld van € 2,9 mln voor de renovatie van museum Boijmans van Beuningen. De kosten die gepaard gaan met de planvoorbereiding en planuitwerking van de renovatiemaatregelen, betaalt de gemeente uit het voorbereidingskrediet. Het gaat dan om kosten voor onder meer een verkennend onderzoek, een vervolgonderzoek, inschakeling van extra adviseurs en ambtelijke inzet vanuit de gemeente. In december 2018 heeft de gemeenteraad een aanvullend voorbereidingskrediet vastgesteld van € 23,9 mln (als onderdeel van het investeringsbudget) om te starten met de definitiefase waarin een Programma van Eisen, Voorlopig Ontwerp, Definitief Ontwerp en een Bestek worden opgesteld.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Door verlenging van de VO-fase van het deelproject Renovatie (mede door instarten van

de Verkenning) komen kosten later dan in februari 2021 verwacht. Daarnaast zijn er binnen het deelprojecten Renovatie en Asbestsanering uitgestelde facturen. Deze kosten schuiven nu door naar 2022.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	15.416	9.911	5.504
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	15.416	9.911	5.504
(Rotterdams geld)			

Verzamelkrediet kleinschalige gebiedsontwikkelingen	10.000	0	94	1.000	-906	9.906	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
							Verzamelkrediet	10.000	0	94	1.000	-906	9.906
							kleinschalige gebiedsontwikkelingen						

Doel krediet: Het gebiedsontwikkelingsfonds is een investeringskrediet dat bedoeld is voor middelgrote investeringen in de openbare ruimte, al dan niet gekoppeld aan een gebiedsontwikkeling. Het doel van de bijdrage is dat daarmee de kwaliteit van de openbare ruimte

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Verantwoording: Doordat diverse investeringsprojecten nog niet zijn opgestart - conform de spelregels binnen 2 jaar na toekenning – was het niet mogelijk om het aangevraagde verzamelkrediet volledig te benutten. Bij diverse investeringsprojecten moet het IP-proces nog afgerond en vastgesteld worden.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	94	0	94
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	94	0	94
(Rotterdams geld)			

Aanpassing theater Oude Luxor	2.090	0	1.654	2.090	-436	436	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
							Aanpassing theater Oude Luxor	2.090	0	1.654	2.090	-436	436

Doel krediet: Het theater wil in de na-coronaperiode iin het Oude Luxor langdurige producties draaien.

Hiervoor wordt samengewerkt met een theaterproducent (v.d. Ende). Om hiervoor succesvol in de nationale markt te kunnen draaien moet capaciteit worden verhoogd naar 1006 stoelen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	1.654	0	1.654
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	1.654	0	0
(Rotterdams geld)			

Uitbreiding P+R Kralingse Zoom75000221-221750

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
		Raming 2021				
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Uitbreiding P+R	750	0	0	221	-221	750
Kralingse Zoom						

Doel krediet: Uitbreiden P+R Kralingse Zoom met drie lagen, totaal 525 extra plaatsen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Uitbreiding P+R Meijersplein88000220-220880

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
		Raming 2021				
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Uitbreiding P+R	880	0	0	220	-220	880
Meijersplein						

Doel krediet: Uitbreiding capaciteit P+R Meijersplein. Realiseren extra parkeerplaatsen op P+R Meijersplein met 500 plaatsen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie

							bedrag	t/m 2020	2021					
							Realisatie	0	0	0				
							Bijdragen van derden	0	0	0				
							Netto investering	0	0	0				
							(Rotterdams geld)							
Flexibele Huivering	3.025	0	3	750	-747	3.022	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021						
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
								Flexibele Huivering	3.025	0	3	750	-747	3.022
Doel krediet: Tijdelijke huisvesting voor jongeren en kwetsbare doelgroepen.														
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen														
Verantwoording: De Onderbesteding op het project Hoogvliet is veroorzaakt doordat er bezwaar is aangetekend tegen de vergunning op de Flexwoningen. We hebben daarop de investering opgeschort, zoals oa het bouwrijpmaken tot in ieder geval na het besluit op bezwaar, we verwachten dat deze in het 1e kwartaal van 2022 zal plaatsvinden.														
We verwachten dan ook dat de werkzaamheden in 2022 zullen starten. De onderbesteding in 2021 zal in 2022 geheel worden goedge maakt.														
Details							Initieel	Realisatie	Realisatie					
							bedrag	t/m 2020	2021					
							Realisatie	3	0	3				
							Bijdragen van derden	0	0	0				
							Netto investering	3	0	3				
							(Rotterdams geld)							
Odeon	700	0	678	700	-22	22	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021						
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
								Odeon	700	0	678	700	-22	22
Doel krediet: Aankoop van kinderdagverblijf bij Odeon om woningbouwontwikkeling mogelijk te maken														
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen														
Details							Initieel	Realisatie	Realisatie					
							bedrag	t/m 2020	2021					
							Realisatie	678	0	678				

Vervanging koelmachines	600	0	0	600	-600	600	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Nieuwe Luxor								t/m 2020	2021	2021		Realisatie - Raming 2021	krediet

Stedelijke inrichting	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
en ontwikkeling						
Vervanging	600	0	0	600	-600	600
koelmachines Nieuwe						
Luxor						

Doel krediet: Aansluiting van Nieuwe Luxor (gemeentelijk vastgoed) op maaskoeling door het koudnet van Eneco. Deze huidige koelmachines zijn in 2021 aan vervanging toe en dus is dit een natuurlijk vervangingsmoment en kans om te verduurzamen.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: De gemeente moeten wachten op Eneco. Zij zijn nog in gesprek met de bouwcombinatie van het nieuwbouwproject SAX wat naar het Nieuwe Luxor moet gaan komen.

In Q1 van 2022 weten we of dit doorgaat. Zo niet, dan haakt Eneco ook af voor het Maaskoeling systeem en gaat het niet door. Als de SAX wel doorgaat dan zal dit vermoedelijk pas in 2023 worden gerealiseerd.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

[illegible]

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Stedelijke inrichting	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
en ontwikkeling						
Uitbreiding	800	0	0	150	-150	800
atletiekcomplex						
Langepad						

Doel krediet: Uitbreiding naar een 8-baans atletiekbaan.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie

							bedrag	t/m 2020	2021				
							Realisatie	0	0	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	0	0	0			
							(Rotterdams geld)						
Vastgoed 2022	3.000	0	0	0	0	3.000	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Vastgoed 2022	3.000							0	0	0		0	3.000
Doel krediet: Om kleine en onverwachte investeringen in gebouwen of voorzieningen te realiseren wordt jaarlijks een vast investeringskrediet aangevraagd. Deze investeringen kunnen worden gedekt uit de huur die de gemeente bij gebruikers in rekening brengt.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
							Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
								bedrag	t/m 2020	2021			
							Realisatie	0	0	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	0	0	0			
							(Rotterdams geld)						
Fundatievervangng	135	0	0	0	0	135	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
kunstgrasveld vv de Spartaan									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
							Raming 2021						
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Fundatievervangng	135							0	0	0		0	135
kunstgrasveld vv de Spartaan													
Doel krediet: Vervangen van de lava/rubber fundatielaag tbv een nieuw kunstgras toplaag													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
							Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
								bedrag	t/m 2020	2021			
							Realisatie	0	0	0			
							Bijdragen van derden	0	0	0			

Pagina 713 van 1340

							Netto investering	0	0	0			
							(Rotterdams geld)						
NPRZ - Verzamelkrediet	16.260	0	321	1.000	-679	15.939	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Programma Buitenruimte								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021					
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
NPRZ - Verzamelkrediet							16.260	0	321	1.000	-679	15.939	
Programma Buitenruimte													
Doel krediet: Woningbouw in M4H levert een bijdrage aan het verminderen van het woningbouwtekort. Ten behoeve van de aanvraag 3e Tranche Woningbouwimpus M4H is cofinanciering door gemeente noodzakelijk.													
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen													
Verantwoording: Voor het NPRZ - Verzamelkrediet Programma Buitenruimte (in totaal 16,3 mln.) is in 2021 voor € 1 mln. aan formele verleningsbesluiten aan projecten afgegeven (juridisch verplicht). In 2021 is ten laste van het verzamelkrediet programma buitenruimte € 332K aan bestedingen gerealiseerd ten behoeve de projecten Robbenoordplein; Ericaplein, Mijkintbuurt 1 en 3 en de Goereesestraat - Pleinweg. De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de gerealiseerde kosten deels ten laste van een ander budget gedeclareerd zijn. Het restantbudget zal gebruikt worden om de doelstellingen van het buitenruimte programma doel te behalen. De voorbereidingskosten voor de Groene Hilledijk en Beijerlandsealaan zijn ten laste van een ander budget gegaan. De kosten voor de Zwederstraat zijn ten laste gebracht van het investeringskrediet Spelen. De bijdrage voor het project Quickwins was ten laste van het krediet voorzien, maar bleek achteraf geen investering te zijn, omdat het om kleine ingrepen in de buitenruimte gaat. De kosten voor het project quick wins zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen.													
Details							Initieel	Realisatie	Realisatie				
							bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie							321	0	321				
Bijdragen van derden							0	0	0				
Netto investering							321	0	321				
(Rotterdams geld)													
Verzamelkrediet	4.114	0	1	500	-499	4.113	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Gebiedsontwikkeling 2021								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021					
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
Verzamelkrediet							4.114	0	1	500	-499	4.113	
Gebiedsontwikkeling													

2021

Doel krediet: Het gebiedsontwikkelingsfonds is een investeringskrediet dat bedoeld is voor middelgrote investeringen in de openbare ruimte, al dan niet gekoppeld aan een gebiedsontwikkeling. Het doel van de bijdrage is dat daarmee de kwaliteit van de openbare ruimte verbetert.

Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1	0	1
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1	0	1

Integraal Huisvestingsplan (IHP)	592.331	0	0	12.025	-12.025	592.331	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973 1.485.005
								Integraal Huisvestingsplan (IHP)	592.331	0	0	12.025	-12.025 592.331

Doel krediet: In een IHP worden vervangingsinvesteringen m.b.t. gemeentelijke vastgoedobjecten voor de komende 10 jaar (2021-2030) in beeld gebracht, die nodig zijn voor kosten efficiënte (toekomstgerichte) instandhouding van de vastgoedportefeuille

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Het verschil tussen raming en realisatie van het IHP-krediet is te verklaren door uitloop en vertraging in de voorbereidingsfase van de projecten. De reeds gemaakte kosten zijn niet activeerbaar en daarom niet op het krediet verantwoord.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0

Verbouwing locatie Beverwaard voor de opvang van de doelgroep jongeren 18+	1.500	0	0	150	-150	1.500	Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005

ontwikkeling							
Verbouwing locatie	1.500	0	0	150	-150	1.500	
Beverwaard voor de opvang							
van de doelgroep jongeren 18+							
Doel krediet: Verbouwing locatie Beverwaard voor de opvang van de doelgroep jongeren 18+							
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden							
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
	bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie	0	0	0				
Bijdragen van derden	0	0	0				
Netto investering (Rotterdams	0	0	0				
geld)							
Kunstgrasveld Rozenburg	1.005	0	0	52	-52	1.005	
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
Raming 2021							
Stedelijke inrichting	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005	
en ontwikkeling							
Kunstgrasveld	1.005	0	0	52	-52	1.005	
Rozenburg							
Doel krediet: Realisatie kunstgrasveld V.V. Rozenburg							
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden							
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie				
	bedrag	t/m 2020	2021				
Realisatie	0	0	0				
Bijdragen van derden	0	0	0				
Netto investering	0	0	0				
(Rotterdams geld)							
Roseknoop	17.500	0	0	1.500	-1.500	17.500	
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
Raming 2021							
Stedelijke inrichting	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005	
en ontwikkeling							
Roseknoop	17.500	0	0	1.500	-1.500	17.500	
Doel krediet: Aanpakken verkeersknooppunt om kwalitatieve aansluiting op de (woningbouw)							
ontwikkelingen in Parkstad, Hillesluis en Feyenoord City te realiseren.							

Verantwoording: Het verschil tussen de raming en realisatie komt doordat de Mobiliteitsmaatregelen Feyenoord City een bijdrage doet aan het project de Roseknoop. Het project de Roseknoop heeft in 2021 een eigen krediet/budget gekregen echter door administratieve wijzigingen is dit project pas eind 2021 ingericht. Hierdoor was het niet meer mogelijk om voorbereidingsopdrachten direct vanuit het project Roseknoop uit te zetten. Dit is nog gebeurt vanuit het Mobiliteitsmaatregelen project. Aangezien de Mobiliteitsmaatregelen een bijdrage doet aan de Roseknoop is dit ook mogelijk echter zijn hierdoor de kosten in 2021 bij de mobiliteitsmaatregelen hoger geworden dan in eerste instantie begroot en bij de Roseknoop juist lager.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	0	0	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	0	0	0
(Rotterdams geld)			

Sportcampus en Park De Twee	61.800	27.928	72	220	-148	33.799	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Heuvels								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
							Stedelijke inrichting	2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973	1.485.005
							en ontwikkeling						
							Sportcampus en Park	61.800	27.928	72	220	-148	33.799
							De Twee Heuvels						

Doel krediet: Het sportcomplex Varkenoord wordt omgevormd naar een sportcampus. Dit stimuleert een grotere diversiteit aan sporten en het ongeorganiseerd sporten. Dit is bedoeld om de bewoners van Zuid meer aan het bewegen te krijgen. Door de omzetting naar sportcampus ontstaat ook ruimte voor een aanvullend vastgoedprogramma: onderwijs, retail en commerciële sportvoorzieningen. Rotterdammers maken nog te weinig gebruik van het Park de Twee Heuvels. Dit park kan een veel belangrijkere plek innemen in de recreatie van vooral de bewoners van IJsselmonde. Daartoe krijgt het Park de komende jaren een nieuwe inrichting, en een betere programmering.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	28.001	27.928	72
Bijdragen van derden	26	0	26
Netto investering	27.975	27.928	47
(Rotterdams geld)			

M4H - woningbouwimpuls	5.000	0	0	0	0	5.000	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant

		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
		Raming 2021				
Stedelijke inrichting en ontwikkeling		2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973 1.485.005
M4H - woningbouwimpuls		5.000	0	0	0	5.000
Doel krediet: Woningbouw in M4H levert een bijdrage aan het verminderen van het woningbouwtekort. Ten behoeve van de aanvraag 3e Tranche Woningbouwimpuls M4H is cofinanciering door gemeente noodzakelijk.						
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen						
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
	bedrag	t/m 2020	2021			
Realisatie	0	0	0			
Bijdragen van derden	0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0			
Vorbereidingskosten MIRT-verkenning Oeververbindingen	2.700	0	0	0	0	2.700
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
		Raming 2021				
Stedelijke inrichting en ontwikkeling		2.140.270	494.340	160.924	252.897	-91.973 1.485.005
Vorbereidingskosten MIRT-verkenning Oeververbindingen		2.700	0	0	0	2.700
Doel krediet: MIRT-Verkenning Oeververbindingen Regio Rotterdam, met als onderdelen:						
a. Nieuwe oeververbinding						
b. Nieuw HOV-tracé Zuidplein-Kralingse Zoom als tram						
c. Nieuw HOV-bus tracé Maastunnelcorridor (Zuidplein-Centraal						
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen						
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
	bedrag	t/m 2020	2021			
Realisatie	0	0	0			
Bijdragen van derden	0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0			

Gebiedsaanpakken aardgasvrij	13.500	0	0	0	0	13.500
Programma GevoteerdRealisatieRealisatieRamingAfwijkingRestant t/m 202020212021Realisatie - krediet Raming 2021						
Stedelijke inrichting en ontwikkeling2.140.270494.340160.924252.897-91.9731.485.005						
Gebiedsaanpakken aardgasvrij	13.500	0	0	0	0	13.500
Doel krediet: In 5 wijken leren we wat er nodig is om wijken aardgasvrij te maken. Doelstelling: 10.000 woningen aardgasvrij of daarop voorbereid.						
Rotterdams taakveld: 8.3 - Wonen en bouwen						
Details InitieelRealisatieRealisatie bedragt/m 20202021						
Realisatie000						
Bijdragen van derden000						
Netto investering (Rotterdams geld)000						
Integraal huisvestingsplan - Concernhuisvesting (IHP-CHV)	13.462	0	0	0	0	13.462
Programma GevoteerdRealisatieRealisatieRamingAfwijkingRestant t/m 202020212021Realisatie - krediet Raming 2021						
Stedelijke inrichting en ontwikkeling2.140.270494.340160.924252.897-91.9731.485.005						
Integraal huisvestingsplan - Concernhuisvesting (IHP-CHV)	13.462	0	0	0	0	13.462
Doel krediet: Vervangingsinvesteringen voor inrichting van CHV-locaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030 met startdatum 2021 en 2022.						
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden						
Details InitieelRealisatieRealisatie bedragt/m 20202021						
Realisatie000						
Bijdragen van derden000						
Netto investering (Rotterdams geld)000						
Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785
Vervangingsinvesteringen ICT	12.190	0	6.721	8.454	-1.733	5.469
Programma GevoteerdRealisatieRealisatieRamingAfwijkingRestant t/m 202020212021Realisatie - krediet Raming 2021						

Raming 2021

Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785

Vervangingsinvesteringen 12.190 0 6.721 8.454 -1.733 5.469

ICT 2021

Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen. De dekking van de bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig begroot binnen de ICT-serviceorganisatie.

Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning

Verantwoording: De lagere investeringen worden verklaard doordat bij een aantal investeringsprojecten voor de Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) bij de aanbesteding duidelijk werd dat het ging om een cloudtoepassing (heeft zowel betrekking op het krediet Vervangingsinvesteringen als op de Businesscase Anders Werken). Deze kosten zijn daarom in de exploitatie terecht gekomen. Verder is op diverse andere projecten minder gerealiseerd zoals bijvoorbeeld op de uitrol van hybride systemen in de vergaderzalen (verliep niet volgens de verwachting).

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	6.721	0	6.721
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	6.721	0	6.721

Digitaliseringsagenda 2021 & 2022 9.795 0 6.406 7.170 -764 3.389

2022

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie -	Restant krediet

Raming 2021

Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785

Digitaliseringsagenda 9.795 0 6.406 7.170 -764 3.389

2021 & 2022

Doel krediet: Twee programma's uit de Digitaliseringsagenda hebben een investeringscomponent. Dit betreft de programma's Digitaal Werken Aan Rotterdamse Samenwerking en Service (DWARSS) en Gedigitaliseerde en Rotterdamse Samenwerking (GERS).

Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning

Verantwoording: De onderschrijding is het gevolg van schaarste op de arbeidsmarkt waardoor benodigd personeel niet of niet op tijd beschikbaar was.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	6.406	0	6.406
Bijdragen van derden	0	0	0

Meldkamer fysieke beveiliging	1.435	0	174	245	-71	1.261
Concernhuisvesting						
Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet
Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785
Meldkamer fysieke beveiliging Concernhuisvesting	1.435	0	174	245	-71	1.261
Doel krediet: Inrichten van een centrale meldkamer (CMK) voor de fysieke beveiliging van gemeentelijke werklocaties. Betreft het 24/7 monitoren van locaties, openen en sluiten van objecten en verificatie van alarmen m.b.t. inbraak-, brand -en storingsmeldingen.						
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning						
Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021			
Realisatie	174	0	174			
Bijdragen van derden	0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)	174	0	174			

Pagina 721 van 1340

(Rotterdams geld)

Investerings	1.450	267	870	1.183	-313	313	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
concernhuisvesting								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
Raming 2021													
Overhead		139.696	26.568	29.343	39.679							-10.337	83.785
Investerings	1.450	267	870	1.183								-313	313
concernhuisvesting													
Doel krediet: Door het aflopen en/of opzeggen van huurcontracten zal concernhuisvesting investeringen moeten doen om de inrichting van vervangende locaties op orde te brengen. Het investeringskrediet betreft de vervangsinvesteringen voor 2020, de kapitaallasten worden gedekt binnen de begroting.													
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning													
Details		Initieel	Realisatie t	Realisatie									
		bedrag	/m 2020	2021									
Realisatie		1.137	267	870									
Bijdragen van derden		0	0	0									
Netto investering		1.137	267	870									
(Rotterdams geld)													

Vervangingsinvesteringen ICT	14.020	6.906	4.367	7.114	-2.747	2.747	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
2020								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
Raming 2021													
Overhead		139.696	26.568	29.343	39.679							-10.337	83.785
Vervangingsinvesteringen	14.020	6.906	4.367	7.114								-2.747	2.747
ICT 2020													
Doel krediet: Jaarlijkse vervanging van een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen.													
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning													
Verantwoording: De lagere investeringen worden verklaard doordat bij een aantal investeringsprojecten voor de Rotterdamse Digitale Infrastructuur (RDI) bij de aanbesteding duidelijk werd dat het ging om een cloudtoepassing (heeft zowel betrekking op het krediet Vervangingsinvesteringen als op de Businesscase Anders Werken). Deze kosten zijn daarom in de exploitatie terecht gekomen. Verder is op diverse andere projecten minder gerealiseerd zoals bijvoorbeeld op de uitrol van hybride systemen in de vergaderzalen (verliep niet volgens de verwachting).													
Details		Initieel	Realisatie	Realisatie									
		bedrag	t/m 2020	2021									
Realisatie		11.273	6.906	4.367									
Bijdragen van derden		0	0	0									

Netto investering 11.273 6.906 4.367
(Rotterdams geld)

Digitaliseringsagenda 2019 & 2020	10.903	9.248	1.644	1.655	-12	12	Programma Gevoteerd Realisatie t/m 2020 Realisatie 2021 Raming 2021 Afwijking Realisatie - Raming 2021 Restant krediet
							Overhead 139.696 26.568 29.343 39.679 -10.337 83.785
Digitaliseringsagenda 2019 & 2020	10.903	9.248	1.644	1.655	-12	12	
Doel krediet: Realiseren van de investeringscomponent uit de Digitaliseringsagenda. Dit betreft de programma's Netwerksegmentatie, Digitaal Werken Aan Rotterdamse Samenwerking en Service (DWARSS) en Gedigitaliseerde en Rotterdamse Samenwerking (GERS).							
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning							
							Details Initieel bedrag Realisatie t/m 2020 Realisatie 2021
Realisatie	10.891	9.248	1.644				
Bijdragen van derden	0	0	0				
Netto investering (Rotterdams geld)	10.891	9.248	1.644				
Projectplan Realisatie	9.075	8.323	28	376	-348	724	Programma Gevoteerd Realisatie t/m 2020 Realisatie 2021 Raming 2021 Afwijking Realisatie - Raming 2021 Restant krediet
Businesscase Gebieden							Overhead 139.696 26.568 29.343 39.679 -10.337 83.785
Projectplan Realisatie	9.075	8.323	28	376	-348	724	
Businesscase Gebieden							
Doel krediet: Dit krediet is bedoeld om de Businesscase Gebieden uit te kunnen voeren. Deze Businesscase, behandeld en vastgesteld door de gemeenteraad in november 2015, beoogt een zo efficiënt mogelijke huisvesting te organiseren voor de gebiedscommissies, voor de dienstverlening in de servicecentra en voor de medewerkers uit de clusters die in 'de gebieden' hun werk doen. De locaties krijgen volgens het Stedelijke kader Doorontwikkeling Rotterdamse Dienstverlening de naam Servicecentra. Dit geldt niet voor het Ondernemersplein.							
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning							
							Details Initieel bedrag Realisatie t/m 2020 Realisatie 2021
Realisatie	8.351	8.323	28				
Bijdragen van derden	0	0	0				
Netto investering	8.351	8.323	28				

(Rotterdams geld)

Toegangscontrole gebouwen	2.167	1.825	146	342	-196	196					
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking		Restant				
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -		krediet				
		Raming 2021									
		Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785			
Toegangscontrole gebouwen	2.167	1.825	146	342	-196	196					
Doel krediet: Met de aanvraag van dit krediet treft de gemeente diverse maatregelen voor de toegangscontrole en uitbreiding van de concernpas. Dit doet de gemeente op basis van het rapport van de Rekenkamer Rotterdam over informatiebeveiliging. Het doel van de maatregelen is om nog beter te voorkomen dat mensen ongeautoriseerd toegang tot de gemeentelijke panden kunnen verkrijgen.											
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning											
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie								
	bedrag	/m 2020	2021								
Realisatie	1.971	1.825	146								
Bijdragen van derden	0	0	0								
Netto investering (Rotterdams geld)	1.971	1.825	146								
Vernieuwing Rotterdam.nl	544	0	78	40	38	466					
Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking		Restant				
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -		krediet				
		Raming 2021									
		Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785			
Vernieuwing Rotterdam.nl	544	0	78	40	38	466					
Doel krediet: Het project vernieuwing Rotterdam.nl levert een vernieuwde corporate gemeentelijke website (www.rotterdam.nl). We besteden een systeem en de ontwikkeling en implementatie van de website aan. De nieuwe website biedt bewoners en ondernemers verbeterde digitale dienstverlening in heldere taal, volgens de laatste wettelijke kaders op het gebied van privacy, security, toegankelijkheid en archivering. Doel is het verbeteren van de gebruikersvriendelijkheid, helderheid en vindbaarheid van de digitale dienstverlening en informatievoorziening via rotterdam.nl. Naast de Producten en Dienstencatalogus (PDC) vindt de bezoeker informatie over nieuws, de gebieden, collegeprioriteiten en andere stads-gerelateerde content op de site.											
Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning											
Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie								
	bedrag	/m 2020	2021								
Realisatie	78	0	78								
Bijdragen van derden	0	0	0								

							Netto investering							78	0	78		
							(Rotterdams geld)											
Vervangingsinvesteringen IHP-CHV	17.337	0	73	200	-127	17.265	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant					
														t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
														Raming 2021				
							Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785					
Vervangingsinvesteringen	17.337							17.337	0	73	200	-127	17.265					
							IHP-CHV											
							Doel krediet: Vervangingsinvesteringen voor inrichting van CHV-locaties, die zijn opgenomen in het IHP-CHV 2021-2030 met startdatum 2021 en 2022.											
							Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning											
							Details	Initieel	Realisatie	Realisatie								
								bedrag	t/m 2020	2021								
							Realisatie	73	0	73								
							Bijdragen van derden	0	0	0								
							Netto investering	73	0	73								
							(Rotterdams geld)											
Vervangingsinvesteringen ICT 2022	13.450	0	-300	0	-300	13.750	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant					
														t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
														Raming 2021				
							Overhead	139.696	26.568	29.343	39.679	-10.337	83.785					
Vervangingsinvesteringen	13.450							13.450	0	-300	0	-300	13.750					
							ICT 2022											
							Doel krediet: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen. Voor de geraamde vervangingsinvesteringen 2022 gaat het om een krediet van € 13,45 mln. De dekking van de bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig begroot binnen de ICT-serviceorganisatie.											
							Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning											
							Details	Initieel	Realisatie	Realisatie								
								bedrag	t/m 2020	2021								
							Realisatie	-300	0	-300								
							Bijdragen van derden	0	0	0								
							Netto investering	-300	0	-300								
							(Rotterdams geld)											
Onderwijs	4.430	0	0	500	-500	4.430												

Toekomstbestendige	4.430	0	0	500	-500	4.430	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
digitalisering primair/voortgezet								t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
onderwijs											Raming		
											2021		
Onderwijs	4.430	0	0	500	-500	4.430							
Toekomstbestendige	4.430	0	0	500	-500	4.430							
digitalisering primair													
/voortgezet onderwijs													
Doel krediet: Brede investering in economie door digitale infrastructuur en vaardigheden voor primair en voortgezet onderwijs toekomstbesteding te maken.													
Rotterdams taakveld: 4.3.a - Onderwijsbeleid en leerlingzaken													
Details	Initieel	Realisatie	Realisatie										
	bedrag	t/m 2020	2021										
Realisatie	0	0	0										
Bijdragen van derden	0	0	0										
Netto investering (Rotterdams geld)	0	0	0										
Totaal	3.974.838	1.286.765	348.974	525.016	-176.042	2.339.099							

Voor een overzicht van de kapitaalverstrekkingen wordt verwezen naar het overzicht dat wordt gepresenteerd in de [paragraaf Verbonden Partijen](#).

Voor een overzicht van de verstrekte leningen wordt verwezen naar de [paragraaf Financiering](#).

Voor een overzicht van de grondexploitaties wordt verwezen naar de Monitor Grondexploitaties.

Voor nadere informatie over de meest belangwekkende investeringen wordt verwezen naar de Monitor Grote Projecten en de meest recente rapportages over de investeringen die onder de Regeling risicovolle projecten Rotterdam vallen.

Voor nadere informatie over de meest belangwekkende ICT-investeringen wordt verwezen naar de Monitor ICT-projecten.

Afgeronde investeringen

Uit onderstaande tabel blijkt welke investeringen het afgelopen jaar zijn afgerond. Het gevoteerde krediet wordt afgesloten.

In de tabel is per krediet een beschrijving van het doel van het krediet, een verantwoording over de realisatie van het krediet en een overzicht met detailinformatie opgenomen. De detailinformatie bevat het gevoteerde krediet, de gerealiseerde uitgaven, de ontvangen bijdragen van derden en de netto investering.

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant							
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet							
					- Raming								
					2021								
Openbare orde en veiligheid	2.166	0	0	0	0	2.166							
Modernisering	2.166	0	0	0	0	2.166	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Schiebruggen -								t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet	
Maatregelen t.b.v. de											- Raming		
afstandsbediening											2021		
Openbare orde en veiligheid	2.166	0	0	0	0	2.166							
Modernisering Schiebruggen -	2.166	0	0	0	0	2.166							
Maatregelen t.b.v. de													
afstandsbediening													
Doel krediet: Modernisering en centralisering Schiebruggen, levensduurverlengend onderhoud aan de elektrotechnische installaties en ombouw naar afstandbediening van 17 bruggen en sluizen op en rond de Schie. Uitvoering verloopt in delen vanaf 2019 t/m 2023. Dit betreft investeringsdeel 2 van 2, de maatregelen t.b.v. de afstandsbediening.													
Rotterdams taakveld: 2.1 d - Verkeer en Vervoer Bereikbaarheid													
Verantwoording: Besloten is dat de modernisering en centralisering Schiebruggen wordt uitgevoerd door de directie Openbare Werken. Dit krediet is gekoppeld aan de directie Toezicht & Handhaving en wordt daarom afgesloten en opgevoerd bij het krediet van de directie Openbare Werken.													
Details								Initieel	Realisatie	Realisatie			
								bedrag	t/m 2020	2021			
Realisatie								0	0	0			
Bijdragen van derden								0	0	0			
Netto investering (Rotterdams geld)								0	0	0			
Verkeer en vervoer	2.572	2.378	133	194	-61	61							

Parkeersysteem met	198	197	0	1	-1	1	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
camerabeveiliging voor								t/m 2020	2021	2021	Realisatie	krediet	
P+R Meijersplein en											- Raming		

Verkeer en vervoer	2.572	2.378	133	194	-61	61

Parkeersysteem met camerabeveiliging voor P+R Meijersplein en Melanchtonweg	198	197	0	1	-1	1

Doel krediet: Het inrichten van de P&R-terreinen Meijersplein en Melanchtonweg met een vernieuwd parkeersysteem en camerabeveiliging.

Rotterdams taakveld: 2.2 - Parkeren

Verantwoording: P+R Meijersplein is voorzien van een nieuw parkeersysteem met cameratoezicht.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	197	197	0
Bijdragen van derden	222	0	222
Netto investering (Rotterdams geld)	-25	197	-222

Vervanging scantechnologie	374	298	53	77	-23	23

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Verkeer en vervoer	2.572	2.378	133	194	-61	61

Vervanging scantechnologie	374	298	53	77	-23	23

Doel krediet: Vervangen van scanauto's en scanboxen voor de controle op het betaald parkeren.

Rotterdams taakveld: 0.63 - Parkeerbelasting

Verantwoording: Het aantal scanauto's is uitgebreid wegens uitbreidingen gebieden betaald parkeren en daarnaast zijn een aantal oudere scanunits vervangen.

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	351	298	53
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	351	298	53

Stelpost straatparkeren 2011	2.000	1.884	80	116	-36	36

Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
		t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
					Raming 2021	

Verkeer en vervoer	2.572	2.378	133	194	-61	61

Stelpost	2.000	1.884	80	116	-36	36

straatparkeren 2011

Doel krediet: Dit krediet is bestemd voor de invoering van betaald parkeren in nieuwe gebieden en het vervangen van parkeerautomaten op straat.

Rotterdams taakveld: 0.63 - Parkeerbelasting

Verantwoording: Afgelopen jaren zijn er met dit krediet parkeerautomaten aangeschaft voor gebieden waar betaald parkeren is ingevoerd.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t /m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.964	1.884	80
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.964	1.884	80

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Vastgoed 2020	3.000	516	0	0	0	2.484

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Vastgoed 2020	3.000	516	0	0	0	2.484

Doel krediet: Realiseren van kleine en onverwachte investeringen in gebouwen of voorzieningen in 2020.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Met dit krediet is de fundatievervanging bij VV Vreelust, de ombouw naar een waterveld bij Hockeyvereniging Tempo'34 en de verhoging van een damwand bij scoutinggroep die Katinka's gerealiseerd.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	516	516	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	516	516	0

Veiligheidsmaatregelen	1.500	0	587	1.500	-913	913

Willemspleingarage

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

								Veiligheidsmaatregelen	1.500	0	587	1.500	-913	913
								Willemspleingarage						
								Doel krediet: Het treffen van brandveiligheidsmaatregelen op last van de brandweer (m.n. sprinklerinstallatie).						
								Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden						
								Verantwoording: Het aanleggen van sprinklerinstallatie en andere brandveiligheidsmaatregelen op last van de brandweer in de parkeergarage. De kostenraming en dus krediet waren gebaseerd op eerdere projecten. De werkelijke kosten vallen ruim lager uit.						
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	587	0	587			
								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering	587	0	587			
								(Rotterdams geld)						
Uitbreiding en	600	513	24	0	24	63	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
bouwkundige									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
kwaliteitsimpuls												Raming 2021		
Petristraat 245														
								Stedelijke inrichting en	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395
								ontwikkeling						
								Uitbreiding en bouwkundige	600	513	24	0	24	63
								kwaliteitsimpuls Petristraat						
								245						
								Doel krediet: Ten behoeve van de gemeentelijk zorgplicht dient dit object (gemeentelijk bezit) deels uitgebreid te worden. Tevens wordt er met dit bedrag een benodigde extra kwaliteitsimpuls gegeven.						
								Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden						
								Verantwoording: De uitbreiding en kwaliteitsimpuls van de woonunits op de MO Zorglokatie Petristraat 245 (gemeentelijk bezit).						
								Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021			
								Realisatie	537	513	24			
								Bijdragen van derden	0	0	0			
								Netto investering (Rotterdams	537	513	24			
								geld)						
Functionele verbetering	1.544	1.098	0	0	0	446	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant	
Wereldmuseum									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet	
								Raming 2021						

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Functionele verbetering	1.544	1.098	0	0	0	446
Wereldmuseum						

Doel krediet: Het gebouw waarin het Wereldmuseum is gevestigd aan de Willemskade 22-25 is toe aan groot onderhoud en aan verbetering van de functionaliteit in het gebouw. Voor de functionele verbetering is € 0,7 mln nodig. Tevens heeft het Wereldmuseum de gemeente verzocht de investering rond inbraakbeveiliging voor haar rekening wil nemen, omdat de werkzaamheden betrekking hebben op aanpassing van het gemeentelijk gebouwbeheerssysteem. Deze investering van ca. € 0,9 mln maakt onderdeel uit van dit krediet, met een huurprijsaanpassing tot gevolg.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: De museumfunctie is geoptimaliseerd onder meer door het aanleg van een klimaatsysteem.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.098	1.098	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	1.098	1.098	0

Herinrichting ATV	2.424	2.355	210	0	210	-141
Terbregge						

Programma	Gevoteerd	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2021	Afwijking Realisatie - Raming 2021	Restant krediet

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Herinrichting ATV	2.424	2.355	210	0	210	-141
Terbregge						

Doel krediet: Het huidige volkstuinencomplex van ATV Terbregge en Nutstuinders De Luwte verliest ruimte door de komst en inpassing van de A16 Rotterdam. Belangrijke aanleiding hiervoor is de nieuw aan te leggen aansluiting op de Ankie Verbeek-Ohrlaan en de ontsluiting van het bedrijventerrein Schiebroek. Dit is volgens het besluit van de gemeenteraad over de inpassing van de A16 Rotterdam. Deze aanpassingen zijn onderdeel van het Tracébesluit A16 en daarmee heeft Rijkswaterstaat (RWS) een onteigeningsgrond. RWS heeft een deel van het terrein van ATV Terbregge nodig. Het complex zal hierdoor heringericht moeten worden. De gemeente ontvangt voor deze herinrichting een schadevergoeding van RWS die bijna voldoende is om het project volledig te dekken.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Als gevolg van de bouw van de A13/A16 is het terrein van volkstuinvereniging ATV heringericht.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie

							bedrag	t/m 2020	2021				
							Realisatie	2.565	2.355	210			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	2.565	2.355	210			
							(Rotterdams geld)						
Hybridevelden 2018	7.910	5.471	717	1.200	-483	1.722	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395
Hybridevelden 2018	7.910	5.471	717	1.200	-483	1.722							
Doel krediet: In november 2016 is de gemeenteraad akkoord gegaan met een intensivering van de budgetten voor sportvoorzieningen (motie Sven de Langen 'Verzelfstandiging in goede staat'). Met dit krediet kan de gemeente één van de maatregelen in de motie uitvoeren, namelijk de vervanging van de zogenoemde hybride voetbalvelden in kunstgras.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													
Verantwoording: Krediet 2018 hybridevelden is ingezet voor het ombouwen van 8 hybridegrasvelden naar 8 kunstgrasvelden met TPE infill.													
							Details	Initieel	Realisatie	Realisatie			
									bedrag	t/m 2020	2021		
							Realisatie	6.188	5.471	717			
							Bijdragen van derden	0	0	0			
							Netto investering	6.188	5.471	717			
							(Rotterdams geld)						
Realisatie crisisopvang	2.600	2.663	0	0	0	-63	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Snefilterweg 270									t/m 2020	2021	2021	Realisatie -	krediet
													Raming 2021
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395
Realisatie crisisopvang	2.600	2.663	0	0	0	-63							
Snefilterweg 270													
Doel krediet: Door de toenemende vraag naar crisisopvang vanwege huiselijk geweld wordt de locatie Snefilterweg verbouwd en geschikt gemaakt voor de opvang van vrouwen en kinderen. In totaal gaat het om de realisatie van 20 opvangplekken voor volwassen vrouwen, en van 25 plekken voor kinderen van 0 tot 18 jaar. De dekking van de bijbehorende kapitaalslasten is geborgd in de kostprijs dekkende huur.													
Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden													

Verantwoording: Na een grondige herontwikkeling is de voormalige school aan de Snelfilterweg 270 maart 2020 in gebruik genomen. Van een niet duurzaam gebouw uit de jaren tachtig van de vorige eeuw is tot

genoegen van de huurder stichting Fier een duurzame zorglocatie gecreëerd. De realisatie heeft slechts een

financiële overschrijding gekend van 2,42%, waarvan deels meerwerk en deels de renteteller de oorzaken waren.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	2.663	2.663	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	2.663	2.663	0

Fundatievervang	121	0	116	121	-5	5	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
kunstgrasveld LMO/de								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
Zwervers												Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Fundatievervang	121	0	116	121	-5	5
kunstgrasveld LMO/de						
Zwervers						

Doel krediet: Vervangen van de lava/rubber fundatielaag tbv een nieuw kunstgras toplaag

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Vervanging van de lava/rubber fundatielaag t.b.v. een nieuw kunstgras toplaag bij de voetbalverenigingen LMO en De Zwervers.

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	116	0	116
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	116	0	116

Ombouw hockeyveld	150	0	173	150	23	-23	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
OMHC naar waterveld								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395

Ombouw hockeyveld	150	0	173	150	23	-23
OMHC naar waterveld						

Doel krediet: DVT ombouw van hockeyveld OHMC naar een waterveld.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Ombouwen van een hockey zandkunstgrasveld naar een waterveld bij hockeyvereniging OMHC.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	173	0	173
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	173	0	173
(Rotterdams geld)			

Ombouw hockeyveld	170	0	179	170	9	-9	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
Victoria								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	20.019	12.617	2.007	3.141	-1.134	5.395							
Ombouw hockeyveld	170	0	179	170	9	-9							
Victoria													

Doel krediet: ombouwen van een zandgestrooid hockeyveld naar een waterhockeyveld.

Rotterdams taakveld: 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Verantwoording: Ombouwen van een hockey zandkunstgrasveld naar een waterveld bij hockeyvereniging Victoria.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	179	0	179
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	179	0	179
(Rotterdams geld)			

Beheer van de stad	559	554	0	0	0	5							
Smeerput Kleinpolderplein	559	554	0	0	0	5	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
								t/m 2020	2021	2021		Realisatie -	krediet
												Raming 2021	
Beheer van de stad	559	554	0	0	0	5							
Smeerput	559	554	0	0	0	5							
Kleinpolderplein													

Doel krediet: Aanleg van smeerput op de werkplaats Noord. De smeerput is wettelijk voorgeschreven voor

het uitvoeren van onderhoud aan zware voertuigen.

Rotterdams taakveld: 0.8.c - Overige baten en lasten - Lease

Verantwoording: Conform de doelstelling is bij de afdeling Vervoer & Materieel een smeerpunt op de werkplaats Noord aangelegd. Dit is wettelijk noodzakelijk voor het uitvoeren van onderhoud aan zware voertuigen.

Details	Initieel	Realisatie t	Realisatie
	bedrag	/m 2020	2021
Realisatie	554	554	0
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	554	554	0

Overhead	22.465	22.182	-187	-203	17	469

Vervangingsinvesteringen	9.237	8.768	2	0	2	466	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
ICT 2018								t/m 2020	2021	2021	Raming 2021	Realisatie -	krediet

Overhead	22.465	22.182	-187	-203	17	469

Vervangingsinvesteringen	9.237	8.768	2	0	2	466
ICT 2018						

Doel krediet: Jaarlijks vervangt de gemeente een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vanwege beëindiging van de technische levensduur en verandering van functionele eisen.

Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning

Verantwoording: Jaarlijks wordt een deel van de ICT-infrastructuur, werkplekapparatuur en concernbrede systemen vervangen. Dit gebeurt vanwege de technische levensduur en functionele eisen. De dekking van de bijbehorende kapitaallasten zijn meerjarig begroot binnen de ICT-serviceorganisatie. Vervangingen zijn volgens het meerjarig investeringsplan uitgevoerd. Het restantkrediet kan vrijvallen.

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	8.770	8.768	2
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams geld)	8.770	8.768	2

Vervangingsinvesteringen	11.528	11.511	25	0	25	-7	Programma	Gevoteerd	Realisatie	Realisatie	Raming	Afwijking	Restant
ICT 2019								t/m 2020	2021	2021	Raming 2021	Realisatie -	krediet

Overhead	22.465	22.182	-187	-203	17	469

ICT 2019

Rotterdams taakveld: 0.4.a - Overhead - Concernondersteuning

Details	Initieel	Realisatie	Realisatie
	bedrag	t/m 2020	2021
Realisatie	11.535	11.511	25
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering	11.535	11.511	25
(Rotterdams geld)			

Doel krediet: Met het krediet worden diverse investeringen gedaan om ervaren aandachtspunten in de huisvesting te verbeteren. Ook worden investeringen gepleegd ten behoeve van de uitbreiding van de huisvestingscapaciteit. Dit naar aanleiding van de doorontwikkeling van het huisvestingsconcept.

Verantwoording: De in 2019

Details	Initieel bedrag	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021
Realisatie	1.690	1.903	-214
Bijdragen van derden	0	0	0
Netto investering (Rotterdams	1.690	1.903	-214

Totaal	47.781	37.732	1.953	3.131	-1.178	8.096

Lokale heffingen

Pagina 113

Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de samenstelling van het voorgestelde pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen in 2021; de relatieve druk van de lokale belastingen en heffingen; en de stand van zaken en de voornemens voor het begrotingsjaar rondom een aantal beleidsitems. Tot slot wordt ingegaan op het kwijtscheldingsbeleid.

[BeleidInkomstenKostendekkendheid tarievenLokale lastendrukKwijtscheldingsbeleid](#)

Beleid

Op grond van artikel 10 van het [Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten](#) (BBV), is het college van burgemeester en wethouders verplicht de gemeenteraad inzicht te geven in ten minste:

- De geraamde inkomsten.
- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarbij de mate van kostendekkendheid inzichtelijk wordt gemaakt.
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Op grond van artikel 212 van de Gemeentewet is de raad verplicht om bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast te stellen. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

In Rotterdam geldt de Verordening financiën Rotterdam 2021 en de regeling Financiën Rotterdam.

De verordening bepaalt in artikel 4, lid 7 dat de wettelijke paragrafen van de beleidsbegroting, waaronder de paragraaf Lokale Heffingen, zijn gebaseerd op afzonderlijke beleidsdocumenten. De raad stelt deze beleidsdocumenten kort na aanvang van iedere raadsperiode vast.

Met de [Kadernota Lokale Lasten 2018-2022](#) is hiermee invulling gegeven op het gebied van lokale heffingen. Dit beleidskader geeft antwoord op vragen als: welke lokale lasten worden in Rotterdam geheven, op grond waarvan, wie betalen deze lasten, wat zijn de opbrengsten; en welke beleidsuitgangspunten gelden hierbij?

Daarmee heeft de raad de kaders voor het door het college te voeren lokale lastenbeleid voor de komende jaren vastgesteld. En daarover legt het college periodiek verantwoording af richting raad.

Uitgangspunten van de belastingheffing

Belastingheffing is een ingrijpende bevoegdheid van overheden in relatie tot de belastingbetalers. Dat vraagt om helderheid over de besteding van het belastinggeld, maar evenzeer om een correcte benadering van de belastingbetaler. Voor de relatie overheid - belastingbetaler gelden de volgende uitgangspunten:

- Rechtmatigheid
- Rechtszekerheid
- Rechtsgelijkheid
- Doelmatigheid
- Doeltreffendheid

Daarnaast gelden de volgende uitgangspunten uit het coalitieakkoord 'Nieuwe energie voor Rotterdam:

- We voeren de tariefdifferentiatie van de afvalstoffenheffing verder door. Naast een tarief voor gezinnen en alleenstaanden, komt er ook een tarief voor tweepersoonshuishoudens.
- De kwijtschelding van de afvalstoffenheffing wordt voor AOW-minima 100% en voor overige minima 75%.
- Het tarief voor de logiesbelasting wordt 6,5% van de overnachtingsprijs.
- Er worden geen nieuwe beleidsmaatregelen genomen die tot hogere woonlasten leiden (afvalstoffenheffing, rioolbelasting en ozb), exclusief mogelijk private financiële consequenties van de energietransitie.
- De opbrengst van de onroerendezaakbelasting (ozb) wordt alleen geïndexeerd en niet verhoogd. Areaaluitbreiding zorgt voor extra ozb-inkomsten.
- Het parkeertarief voor bezoekers en voor bewoners gaat omhoog.

Een verdere tariefdifferentiatie afvalstoffenheffing is, evenals de aanpassing van het tarief logiesbelasting naar 6,5%, reeds met ingang van 2019 doorgevoerd. De hierboven genoemde parkeertarieven zijn in 2019 eenmalig verhoogd, maar voor 2020 en volgende jaren bevroren. In 2020 en 2021 bedroeg het kwijtscheldingspercentage 76,5%. De overige uitgangspunten zijn ook met ingang van 2019 doorgevoerd. In de voorstellen voor 2022 wordt dit alles ongewijzigd voorgezet.

Voor de voortgang 2021 van algemene belastingsoorten en de bedrijfsvoering rond heffing en inning daarvan, wordt verwezen naar de taakvelden [OZB-niet woningen](#), [OZB-woningen](#), [Belastingen overig](#) en [Economische promotie – opbrengsten logiesbelasting](#).

Inkomsten

In onderstaande tabel staat een specificatie van de opbrengsten van de belangrijkste belasting- en heffingsoorten:

Onroerend zaakbelasting**	266.721	260.855	275.000	Algemene middelen
Logiesbelasting	3.822	13.216	5.683	Algemene middelen
Reclame- en precariobelasting	25.836	25.460	26.513	Algemene middelen
Leges Omgevingsvergunning	31.323	22.042	28.872	Ruimtelijke ordening
Rioolheffing	77.583	82.176	82.296	Beheer van de stad
Bedrijfsreinigingsrecht	3.564	4.086	5.156	Beheer van de stad
Algemene parkeerbelasting	82.086	92.025	93.513	Verkeer en vervoer
Afvalstoffenheffing	97.634	101.185	100.193	Beheer van de stad

* Oorspronkelijke begroting 2021

** Bij de tariefsbepaling wordt rekening gehouden met de verdisconteerde verwachte oninbare ozb-opbrengsten. De gemeente brengt ongeveer € 9,9 mln van de hierboven geraamde belastingopbrengsten zelf op.

Kostendekkendheid tarieven

Tijdens de begrotingsbehandeling 2021 zijn door de raad ook de belastingverordeningen 2021 (inclusief de tarieven 2021) vastgesteld. Op grond van het [Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten](#) (BBV) dient de paragraaf Lokale Heffingen van de begroting inzicht te geven in de mate van kostendekkendheid voor de voorgestelde tarieven 2021 van de verschillende belastingverordeningen. De kostendekkendheid wordt berekend op basis van een methode, die is vastgelegd in de door de raad vastgestelde [Kadernota Lokale Lasten 2018 – 2022](#). Op grond van een stellige uitspraak door de commissie-BBV dient ook in de paragraaf Lokale Heffingen van de jaarstukken verantwoording afgelegd te worden of en in welke mate de tarieven voor heffingsjaar 2021 kostendekkend zijn geweest. Deze BBV-bepaling geldt overigens alleen voor tarieven waarvoor uitsluitend maximaal kostendekkende tarieven mogen worden geheven (zoals riool- en afvalstoffenheffing, leges publiekszaken, lijkbezorgings-rechten en omgevingsvergunningen) en niet voor algemene belastingen (waaronder OZB, precario- en reclamebelasting, precario standplaatsen, liggeld woonschepen en parkeerregulering en -belastingen). De algemene belastingen worden derhalve in onderstaande verder buiten beschouwing gelaten.

Voorafgaand dient verder te worden opgemerkt dat de tarieven 2021 na vaststelling door de raad (november 2020) op een paar uitzonderingen gedurende het heffingsjaar 2021 niet gewijzigd zijn. Deze uitzonderingen hebben betrekking op de tarieven voor het aanvragen van een aantal horeca- en evenementenvergunningen. De begroting 2021 is bij de verschillende P&C-producten in 2021 wel op een aantal plekken gewijzigd. Daarmee wordt in onderstaande niet zoals elders in de jaarstukken de uiteindelijke rekeningstand 2021 vergeleken met de begroting 2021 na 10-maandsbrief, maar wordt de uiteindelijke rekeningstand 2021 vergeleken met de in november 2020 vastgestelde begroting 2021.

De tussentijdse wijzigingen van begroting 2021 hadden verschillende redenen. Een daarvan was de gevolgen van de getroffen coronamaatregelen voor ontvangen baten uit en toe te rekenen kosten aan tarieven, die bij het opstellen van begroting 2021 nog niet geheel te voorzien waren. Zij zijn in onderstaande wel zichtbaar en verklaren voor een groot deel het verschil in begrote en gerealiseerde baten, lasten en kostendekkendheid van de tarieven 2021.

Naam verordening	Begrote	Gerealiseerde			
2021	kostendekkendheid	kostendekkendheid			
Algemene	77%	93%	Naam verordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
legesverordening			2021		
			Algemene	77%	93%
			legesverordening		
			Berekening kostendekkendheid Algemene legesverordening		
			Personeelskosten	5.787	5.478
			Specifieke	146	115
			automatiseringskosten		
			Materiële kosten	793	471
			Overhead (eigen	976	976
			cluster)		
			Overhead (concern)	2.425	2.236
			Totale kosten	10.126	9.276
			Opbrengst heffingen	7.810	8.663
			Dekkingspercentage	77%	93%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:		
			De lagere kosten zijn vooral het gevolg van de efficiëntere inzet van het eigen personeel; het uitstellen voorgenomen investering in automatisering en het niet doorgaan van evenementen en overige commerciële activiteiten in de buitenruimte als gevolg van de corona-pandemie.		
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:		
			De hogere baten zijn het gevolg van de ontwikkelingen qua aanleg van glasvezel, die sneller zijn gegaan dan voorzien kon worden bij het vaststellen van de verordening (najaar 2020). De toename in bouwvolume en de energietransitie zorgen voor een verdere versnelling in volume. Hoewel corona een negatief effect heeft gehad op de baten binnen diverse hoofdstukken van de algemene legesverordening, is dit niet het geval geweest voor het hoofdstuk leidingen.		
Afvalstoffenheffing	86%	83%	Naam verordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			2021		
			Afvalstoffenheffing	86%	83%
			Berekening kostendekkendheid Afvalstoffenheffing		
			Personeelskosten	20.379	22.836
			Materiële kosten	90.479	94.465
			Overhead (eigen	736	579
			cluster)		

Overhead (concern)	6.303	4.637
Totale kosten	117.897	122.517
Opbrengst	101.185	101.572
heffingen		
Dekkingspercentage	86%	83%

Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten: Ondanks het extra budget dat in 2021 is ontvangen vanwege de doorlopende corona kosten is een overschrijding van de lasten zichtbaar op de verwerkingskosten en de personeelskosten. Door corona is er sprake geweest van meer afval waardoor de verwerkingskosten hoger waren en er meer personeel ingehuurd moest worden voor het inzamelen van afval.

Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten: Geen bijzonderheden.

Bedrijfsreinigingsrecht	97%	114%	Naam verordening 2021	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Bedrijfsreinigingsrecht	97%	114%
			Berekening kostendekkendheid Bedrijfsreinigingsrecht		
			Personeelskosten	899	1.042
			Materiële kosten	3.005	3.243
			Overhead (eigen cluster)	30	27
			Overhead (concern)	260	207
			Totale kosten	4.194	4.519
			Opbrengst heffingen	4.086	5.156
			Dekkingspercentage	97%	114%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:		Geen bijzonderheden.
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	Als gevolg van een administratieve verbetering bij het opleggen van de aanslagen voor het Bedrijfsreinigingsrecht zijn niet eerder voorziene baten gegenereerd. Dit heeft er voor gezorgd dat de kostendekkendheid dit jaar boven de 100% uitkomt.	

Rioolheffing	98%	98%	Naam verordening 2021	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Rioolheffing	98%	98%
			Berekening kostendekkendheid Rioolheffing		
			Personeelskosten	17.152	16.277
			Specifieke automatiseringskosten	894	626

Materiële kosten	53.521	55.468
Overhead (eigen cluster)	4.236	4.021
Overhead (concern)	7.796	7.399
Totale kosten	83.600	83.791
Opbrengst heffingen	82.176	82.296
Dekkingspercentage	98%	98%

Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten: Door problemen bij de levering van materialen bij de rioolvervangingsprojecten is de uitvoering van projecten achtergebleven. Daardoor is de inzet van eigen personeel lager geweest dan begroot. Dit resulteert in een afname van de personeels- en overheadkosten. De afname van deze kosten is overeenkomstig de motie "niet om in te boeken maar om af te lossen" afgeboekt op de investeringen. Dit heeft een toename van de materiële kosten tot gevolg gehad.

Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten: Geen bijzonderheden.

Rechten Markten	71%	40%	Naam verordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			2021		
			Rechten Markten	71%	40%
			Berekening kostendekkendheid Rechten Markten		
			Personeelskosten	1.325	1.254
			Specifieke automatiseringskosten	22	0
			Materiële kosten	1.462	1.482
			Overhead (eigen cluster)	305	263
			Overhead (concern)	461	437
			Totale kosten	3.574	3.436
			Opbrengst heffingen	2.527	1.375
			Dekkingspercentage	71%	40%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	De lagere loonkosten zijn het gevolg van een lagere bezetting en schaalverschillen tussen de formatie en bezetting. In de begroting 2021 waren de onderhoudskosten voor het markten administratiesysteem (MAS) geraamd. Deze kosten zijn in 2021 niet gerealiseerd. Het verschil in overhead (eigen cluster en concern) wordt veroorzaakt door lagere loonkosten van het management en door de lagere bezetting dan begroot.	
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	Door Corona en de maatregelen die genomen zijn om verspreiding van het virus te voorkomen, zijn de opstellingen van de markten gewijzigd. De looppaden zijn verbreed om de anderhalve meter afstand te kunnen waarborgen. Hierdoor waren er minder plaatsen beschikbaar op de markten en was sprake van een lagere bezetting. De	

Retributieverordening	45%	50%	Naam verordening 2021	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
Openbare Werken			Retributieverordening Openbare Werken	45%	50%
Berekening kostendekkendheid Retributieverordening Openbare Werken					
			Personeelskosten	146	187
			Materiële kosten	110	48
			Overhead (eigen cluster)	36	46
			Overhead (concern)	66	85
			Totale kosten	358	366
			Opbrengst heffingen	160	181
			Dekkingspercentage	45%	50%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	Geen bijzonderheden.	
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	Door de toename van het aantal aanvragen ten opzichte van de initiële begroting is er sprake van hogere opbrengsten	
Lijkbezorgingsrechten	94%	99%	Naam verordening 2021	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Lijkbezorgingsrechten	94%	99%
Berekening kostendekkendheid Lijkbezorgingsrechten					
			Personeelskosten	1.732	2.183
			Materiële kosten	3.170	2.509
			Omslagrente	170	170
			Overhead (eigen cluster)	437	553
			Overhead (concern)	787	992
			Totale kosten	6.296	6.407
			Opbrengst heffingen	5.936	6.352
			Dekkingspercentage	94%	99%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	De overschrijding op de lasten van lijkschouw en lijkschouw wordt veroorzaakt door een grotere omvang van gemeentelijke taken die voortvloeien uit de Wet op de lijkbezorging dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Dit zorgde voor extra personele kosten.	
			Toelichting verschil	Met ingang van 2018 is een voorziening gevormd voor de jaarlijks ontvangen afkoopsommen. In de begin 2021	

begrote en uitgegeven BBV-notitie Lokale Heffingen is aangegeven dat wanneer jaarlijks sprake is van bij benadering gelijke

gerealiseerde baten: omvang de opbrengst in zijn geheel als baat kan worden verantwoord. Door de hieruit voortvloeiende administratieve

eenvoud wordt vanaf 2021 de jaarlijkse opbrengst weer in zijn geheel verantwoord. De reeds opgebouwde

voorziening is dit jaar vrijgevallen. De gevolgen van deze BBV-bepaling konden bij de opstelling van deze verordening

2021 (najaar 2020) niet worden voorzien.

Leges	68%	74%	Naam verordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
Publieksrechten			2021		
			Leges	68%	74%
			Publieksrechten		
			Berekening kostendekkendheid Leges Publieksrechten		
			Personeelskosten	4.408	4.131
			Materiële kosten	4.455	4.914
			Overhead (eigen cluster)	1.018	773
			Overhead (concern)	2.898	2.211
			Totale kosten	12.778	12.029
			Opbrengst	8.733	8.940
			heffingen		
			Dekkingspercentage	68%	74%
			Toelichting verschil	Door de onzekerheid over het verloop van de corona-pandemie is de werving van nieuwe medewerkers enigszins	
			begrote en	vertraagd gestart. Daar kwam bij dat er veel concurrentie op het gebied van specialisten was op de arbeidsmarkt in	
			gerealiseerde	2021. Hierdoor bleek het lastig tijdig voldoende, gespecialiseerd personeel binnen te halen of in te huren. Dit heeft tot	
			kosten:	de lagere arbeidskosten geleid. Dit had ook als gevolg dat de overheadkosten lager uitvallen dan begroot.	
				Hiertegenover staan hogere materiele kosten, vooral door hogere afdrachten aan het Rijk.	
			Toelichting verschil	Door de Corona maatregelen was de vraag naar producten publiekszaken in 2021 lastig te ramen in het najaar 2020.	
			begrote en	De eerste helft van de het jaar bleek de vraag door de geldende maatregelen veel lager dan geraamd te zijn. De	
			gerealiseerde baten:	versoepeling van de maatregelen vanaf de zomer 2021 heeft daarentegen in de tweede helft van het jaar tot een	
				inhaalslag van de vraag geleid die veel hoger bleek te zijn dan geraamd. Dit heeft uiteindelijk geleid tot € 208 meer	
				legesopbrengsten dan oorspronkelijk begroot.	

Leges	98%	89%	Naam verordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
Omgevingsvergunning			2021		
			Leges	98%	89%
			Omgevingsvergunning		
			Berekening kostendekkendheid Leges Omgevingsvergunning		
			Personeelskosten	13.491	14.886
			Specifieke automatiseringskosten	405	446

Materiële kosten	5.342	5.266
Overhead (eigen cluster)	166	183
Overhead (concern)	5.735	6.326
Totale kosten	25.138	27.107
Opbrengst heffingen	24.578	24.201
Dekkingspercentage	98%	89%
Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	De hogere personeelskosten zijn het gevolg van meer ingediende aanvragen in de tariefschijven 5 (bouwsommen vanaf € 10,7 mln en tot € 26,7 mln) en 6 (bouwsommen meer dan € 26,7 mln). Door deze hogere personeelskosten vindt ook een overschrijding op de overhead plaats. De hogere automatiseringskosten zijn het gevolg van hogere kosten voor extra werkzaamheden binnen het Wabo-proces.	
Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	Geen bijzonderheden.	

Kostendekkendheid per hoofdstuk

De Algemene legesverordening bestaat uit hoofdstukken die de tarieven van een veelheid van uiteenlopende dienstverlening regelt. Per hoofdstuk bedragen de geraamde kosten, baten en daarmee het kostendekkendheidspercentage als volgt:

Hoofdstuk Algemene Legesverordening	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
2021		
2. Gebruikersvergunningen	86%	90%
Hoofdstuk Algemene Legesverordening 2021		
Begrote kostendekkendheid		
Gerealiseerde kostendekkendheid		
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 2. Gebruikersvergunningen		
Personeelskosten	193	176
Materiële kosten	0	9
Overhead (eigen cluster)	2	1
Overhead (concern)	80	75
Totale kosten	275	261
Opbrengst heffingen	236	236
Dekkingspercentage	86%	90%
Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	Geen bijzonderheden	

3. Drank en Evenementen	40%	26%	Hoofdstuk Algemene	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Legesverordening 2021		
			3. Drank en Evenementen	40%	26%
			Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 3. Drank en Evenementen		
			Personeelskosten	1.021	1.054
			Specifieke automatiseringskosten	65	44
			Materiële kosten	411	248
			Overhead (eigen cluster)	112	176
			Overhead (concern)	513	513
			Totale kosten	2.121	2.034
			Opbrengst heffingen	858	519
			Dekkingspercentage	40%	26%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	Materiële kosten zijn lager dan begroot als gevolg van het niet doorgaan van evenementen (ATM-maatregelen, DCMR-adviezen, etc). Daarentegen zijn de personele kosten nagenoeg gelijk gebleven	
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	De opbrengsten zijn tegengevallen. Dit is te wijten aan de corona-pandemie. Tevens zijn de leges met terugwerkende kracht verlaagd voor geheel 2021.	
4. Horeca en Evenementen	40%	27%	Hoofdstuk Algemene	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Legesverordening 2021		
			4. Horeca en Evenementen	40%	27%
			Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 4. Horeca en Evenementen		
			Personeelskosten	272	281
			Specifieke automatiseringskosten	17	12
			Materiële kosten	110	66
			Overhead (eigen cluster)	30	47
			Overhead (concern)	137	137
			Totale kosten	566	542
			Opbrengst heffingen	229	148
			Dekkingspercentage	40%	27%
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde kosten:	Materiële kosten zijn lager dan begroot (minder rechtszaken, kosten kraskaarten, etc.). , Daarentegen zijn de personele kosten nagenoeg gelijk gebleven.	
			Toelichting verschil begrote en gerealiseerde baten:	De opbrengsten zijn tegengevallen. Dit is te wijten aan de corona-pandemie. Tevens zijn de leges met terugwerkende kracht verlaagd voor geheel 2021.	

Pagina 747 van 1340

Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 8. Dienstverlening Stadsarchief

Personeelskosten	199	198
Materiële kosten	105	123
Totale kosten	304	322
Opbrengst heffingen	304	322
Dekkingspercentage	100%	100%

Toelichting verschil De overschrijding zoals vermeld bij de baten geldt tevens voor de kosten omdat bij de tariefbepaling zowel de **begrote en** personele kosten als ook de materiele kosten direct toe te rekenen zijn aan het product. Om die reden is er dan **gerealiseerde** ook geen afwijking van het verwachte dekkingspercentage.
kosten:

Toelichting verschil De hogere baten € 18 zijn veroorzaakt doordat meer gebruik is gemaakt van archiefruimte door andere overheden **begrote en** in de vorm van afgenomen stellingruimte (strekkende meters). Het verwachte aantal afgenomen meters was **gerealiseerde baten:** vooraf te laag ingeschat.

9. Leges Leidingen	94%	132%	Hoofdstuk	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
			Algemene		
			Legesverordening		
			2021		
9. Leges Leidingen	94%	132%			
Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 9. Leges Leidingen					
Personeelskosten	3.401	3.143			
Materiële kosten	121	0			
Overhead (eigen cluster)	821	739			
Overhead (concern)	1.512	1.360			
Totale kosten	5.855	5.242			
Opbrengst heffingen	5.484	6.920			
Dekkingspercentage	94%	132%			
Toelichting verschil	De toename van de kostendekkendheid is het gevolg van de achterblijvende gerealiseerde lasten bij de begrote en gerealiseerde baten. De lagere kosten zijn met name het gevolg van de efficiëntere inzet van het eigen personeel gerealiseerde op een aantal onderdelen. zodat met gelijke personele capaciteit meer behandeld en verwerkt is. Daarnaast is een kosten: voorgenomen investering in automatisering niet doorgegaan en hierdoor zijn de begrote lasten niet gerealiseerd.				
Toelichting verschil	De overschrijding van baten is grotendeels het gevolg van de ontwikkelingen qua aanleg van glasvezel, die sneller begrote en gaan dan voorzien. De toename in bouwvolume (nieuwe kabels en leidingen, maar ook verleggen hiervan) en de gerealiseerde baten:				

energietransitie zorgen voor een verdere versnelling in volume. Corona heeft geen drukkend effect gehad op werkzaamheden aan kabels en leidingen. Deze stijging kon bij het opstellen van deze verordening (najaar 2020) nog niet geheel voorzien worden.

10. Overige	94%	94%	Hoofdstuk Algemene	Begrote kostendekkendheid	Gerealiseerde kostendekkendheid
commerciële activiteiten			Legesverordening 2021		
buitenruimte					
			10. Overige commerciële	94%	94%
			activiteiten buitenruimte		
			Berekening kostendekkendheid hoofdstuk 10. Overige commerciële activiteiten buitenruimte		
			Personeelskosten	120	12
			Materiële kosten	0	1
			Overhead (eigen cluster)	1	0
			Overhead (concern)	49	5
			Totale kosten	170	18
			Opbrengst heffingen	160	17
			Dekkingspercentage	94%	94%
			Toelichting verschil	Door covid-19 zijn er in 2021 minder aanvragen binnen gekomen. Er zijn geen deelmobiliteit aanvragen in	
			begrote en	2021 gedaan en daarmee kosten noch baten gerealiseerd. Verder is slechts 1 aanvraag Toegelaten taxi	
			gerealiseerde kosten:	organisatie gedaan.	
			Toelichting verschil	Zie bovenstaande.	
			begrote en		
			gerealiseerde baten:		

Lokale lastendruk

De ontwikkeling van de Rotterdamse lastendruk 2021

De onroerendezaakbelasting, afvalstofheffing en rioolheffing die we aan Rotterdammers opleggen, vormen de lokale lastendruk. De lokale lastendruk verschilt aanzienlijk per gemeente. In de onderstaande tabellen maken wij een vergelijking tussen Rotterdam en de andere G4-gemeenten. Hiervoor gebruiken we de cijfers van de COELO.

Voor eenpersoonshuishoudens zien we voor 2021 dat de gemiddelde woonlasten in Rotterdam 3% hoger zijn dan de gemiddelde woonlasten van de G4-gemeenten. Dit percentage laat de afgelopen jaren een dalende trend zien. Dit betekent dat de gemiddelde woonlasten voor eenpersoonshuishoudens in Rotterdam minder zijn gestegen dan de gemiddelde woonlasten van de G4-gemeenten.

Voor meerpersoonshuishoudens zien we voor 2021 dat de gemiddelde woonlasten in Rotterdam 4% hoger zijn dan de gemiddelde woonlasten van de G4-gemeenten. Dit percentage laat de afgelopen jaren een dalende trend zien. Dit betekent dat de gemiddelde woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in Rotterdam minder zijn gestegen dan de gemiddelde woonlasten van de G4-gemeenten.

Woonlasten 1-persoonshuishoudens	Rotterdam	Amsterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Gemiddeld (G4)	Rotterdam t.o.v. gemiddelde
Woonlasten 2018	674	502	493	661	583	16%
Woonlasten 2019	669	550	509	675	601	11%
Woonlasten 2020	691	564	542	712	627	10%
Woonlasten 2021	708*	652	596	783	685	3%

Bron: COELO – Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2021

Woonlasten meerpersoonshuishoudens	Rotterdam	Amsterdam	's-Gravenhage	Utrecht	Gemiddeld (G4)	Rotterdam t.o.v. gemiddelde
Woonlasten 2018	717	581	546	706	637	13%
Woonlasten 2019	742	645	563	731	670	11%
Woonlasten 2020	774	656	597	762	698	11%
Woonlasten 2021	795	761	664	833	673	4%

Bron: COELO – Kerngegevens belastingen grote gemeenten 2021

Kwijtscheldingsbeleid

In 2021 is in ongeveer 39.000 gevallen kwijtschelding verleend. Dat aantal is gelijk aan 2020.

In 2021 is in circa 24.700 gevallen automatische kwijtschelding verleend. Ten opzichte van 2020 is het aantal belastingplichtigen dat in 2021 in aanmerking kwam voor geautomatiseerde kwijtschelding gestegen, want in 2020 was dit aantal 23.900.

Het toekenningspercentage voor 2021 is 36%. Dit is gelijk ten opzichte van 2020.

De gemiddelde doorlooptijd van de afgehandelde kwijtscheldingsverzoeken bedroeg in 2021 78 dagen (in 2020 was dat 76 dagen). De doorlooptijd valt ruim binnen de marge van 4 maanden.

De gemiddelde doorlooptijd van een beroep was in 2021 105 dagen (in 2020 was dat 110 dagen)

In deze paragraaf treft u meer informatie aan over de activiteiten binnen de Regiodeal van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ).

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is een samenwerkingsverband van de gemeente Rotterdam, de rijksoverheid, de politie, het Openbaar Ministerie, woningcorporaties, zorginstellingen, onderwijsinstellingen en bedrijven, met het gezamenlijke doel de leefbaarheid van Rotterdam Zuid te verbeteren. Nadat deze in 2011 van start is gegaan, moet Zuid op het gebied van opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 2030 zijn gestegen tot het gemiddelde van Utrecht, Den Haag, Amsterdam en de rest van Rotterdam. Naast maatregelen op het gebied van school, werk en wonen, moet intensieve inzet op veiligheid en cultuur de kwaliteit van leven van Rotterdammers op Zuid verhogen.

Voor de periode 2018 tot en met 2025 is door de rijksoverheid € 130 mln beschikbaar gesteld: de gemeente Rotterdam vult dit aan met nogmaals € 130 mln. Deze cofinanciering is afgesproken in de Regiodeal Rotterdam Zuid. De verantwoording in deze paragraaf is gebaseerd op deze Regiodeal en behandelt daarmee School, Werk, Wonen en Cultuur. In het kader van de Regiodeal worden deze thema's pijlers genoemd. Omdat de gelden met betrekking tot Veiligheid geen onderdeel van de Regiodeal zijn, worden deze in andere delen van de begroting behandeld.

Onder de kop 'wat willen we bereiken?' zijn de doelen per pijler benoemd en gedefinieerd. Deze volgen door een inhoudelijke toelichting op de activiteiten onder 'wat hebben we bereikt in 2021?' en de financiële tabellen en toelichting hierop onder 'wat heeft het gekost?'.

Regiodeal Rotterdam Zuid

1. Wat willen we bereiken?

In deze periode vindt een versnelling plaats op vijf thema's, waarvoor een integrale aanpak wordt nagestreefd om tot het grootste maatschappelijk effect te komen. De te behalen doelen van deze thema's zijn:

- School: het aanpakken van onderwijsachterstanden, het vergroten van de ontwikkelkansen van kinderen en het toerusten van jongeren voor de arbeidsmarkt met name richting Techniek en Zorg. Hiertoe wordt onder meer de verlengde schooltijd in Rotterdam Zuid uitgebreid naar andere wijken buiten de Children's Zone en investeren we in onderwijshuisvesting van het voortgezet onderwijs.
- Werk: het vergroten van de arbeidsparticipatie van bewoners van Rotterdam Zuid, waardoor het aantal mensen dat structureel afhankelijk is van de bijstand wordt verminderd.
- Wonen: ingrepen in de verouderde woningvoorraad van Rotterdam Zuid moeten ervoor zorgen dat gemengde woonmilieus gerealiseerd worden, zodat woonruimte beschikbaar komt voor sociale stijgers uit Zuid. Bij dit alles is verduurzaming een belangrijk uitgangspunt.
- Cultuur: het verhogen van het voorzieningenniveau en het gebruik ervan, ter bevordering van de cultuurparticipatie, de aantrekkelijkheid van de leefomgeving en van de economische activiteit in Rotterdam Zuid.
- Het streven is Veiligheid: het effectiever signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende activiteiten.

De te behalen resultaten aan het einde van de periode zijn als volgt gedefinieerd:

- School: de huidige achterstand in onderwijsresultaten (PO/VO) op Zuid ten opzichte van het gemiddelde van de G4 is in 2022 relatief kleiner geworden. Verschil in cito-eindtoets groep 8 t.o.v. G4 wordt verder ingelopen tot de helft van het verschil in 2011, dus 531,9 in 2022 (2015/16: 530,8)
- Werk: een absolute daling van het aantal mensen in de bijstand op Zuid c.q. van 15.200, stand maart 2018 naar 11.200 (streefwaarde eind 2022) en een trendbreuk in de bijstandsontwikkeling op Zuid: van disproportioneel (nu 40%) naar evenredig (31%) in 2031 (tussenwaarde 37,4% eind 2022).
- Wonen: het streven is om in de periode t/m 2022 de basiskwaliteit van 3.000 woningen te verbeteren, 700-900 woningen in particulier eigendom grondig aan te pakken en 4.200 corporatiewoningen te renoveren of nieuw te bouwen. Door woningmarktontwikkelingen zijn de targets voor de grondige aanpak van de particuliere voorraad in overleg met het rijk bijgesteld.
- Veiligheid: de veiligheid in Rotterdam Zuid is in 2022 verbeterd door het versterken van een integrale aanpak van de problematiek. Belangrijke elementen daarin zijn het creëren van nieuwe/uitbreiden van bestaande (bestuurlijke) mogelijkheden, innovatie van de aanpak in de vorm van concrete pilots en het adresseren/wegnemen van knelpunten die daarbij naar voren komen.
- Cultuur: verhoging van de cultuurparticipatie en verbetering van het aanbod van culturele voorzieningen op Rotterdam Zuid, o.a. door het ontwikkelen van een cultuurcampus die zorgt voor hoger onderwijs, meer cultuur en toerisme op zuid.

Onder de verschillende beleidsprogramma's in deze jaarrekening is de realisatie van de verschillende indicatoren opgenomen. Hierin zijn de indicatoren terug te vinden die ook betrekking hebben op het Nationaal Programma Rotterdam Zuid, met uitzondering van het thema Veiligheid. In de tabel hieronder zijn deze indicatoren overzichtelijk opgenomen.

Toelichting School effectindicatoren

Het hoofddoel van de pijler school van het NPRZ is het behalen van hogere onderwijsresultaten. Het in te lopen verschil in onderwijsresultaten tussen die in Rotterdam Zuid en de rest van de G4 wordt vooralsnog gemeten aan de hand van de prestaties op de Centrale Eindtoets (Cito). Eerder is gemeld dat steeds minder scholen gebruik maken van de Cito en dat er in de komende jaren met andere indicatoren van de onderwijsinspectie zal worden gewerkt; er zal dan gewerkt worden met referentieniveaus (fundamenteel en streef) en daarnaast met eindadviezen. Dit gebeurt echter geleidelijk, en tot dat moment blijft het vastgestelde doel de gemiddelde score op de Centrale Eindtoets te verhogen naar 531,9. De effecten van het wegvallen van de eindtoets in 2020 en het advies van het rijk om kansrijk te adviseren in 2020 en 2021 vanwege de coronamaatregelen, zijn in de cijfers nog niet zichtbaar.

Toelichting Cultuur effectindicatoren

Verhogen Cultuurparticipatie is een afgeleid resultaat van een impuls voor het verhogen van het voorzieningenniveau en het gebruik ervan voor Zuid. Het gaat hier om onder andere het faciliteren en activeren van initiatieven/ aanbod van programma en infrastructuur. Wat is er gerealiseerd:

- Tussen 2018-2021 is het aandeel meerjarig gesubsidieerde instellingen/ initiatieven op Zuid gestegen/ verstevigd van 13 naar 21. Inclusief een groei in programmering.

- Het Kunstenpand Zuidplein is in 2020 als Cultuuranker toegevoegd inclusief aanvullende programmering in 2020/2021.
- Het nieuwe beeldbepalende instituut is in ontwikkeling tot circa 2029.

Het effect van de inzet is nog niet zichtbaar in de indicator Cultuurparticipatie door het uitblijven van programmering in de periode 2020-2021 in verband met COVID-19. Met de opening van de culturele sector en de mogelijkheid om weer (inclusief) te programmeren in 2022 is een effectmeting pas weer mogelijk.

Effectindicatoren		2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
School								
Een hogere gemiddelde score op de Centrale Eindtoets scholen op Zuid	Streefwaarde				531,9	531,9		
Zie toelichting boven								
Werk								
Trendbreuk in bijstandsontwikkeling op Zuid	Streefwaarde	38,9%	38,4%	37,9%	37,4%			
	Referentiewaarde	40,3%	40,1%	40,2%	40,2%			
Absolute ontwikkeling bijstandspopulatie op Zuid								
		14.203	13.507	14.567	13.973			
Uitstroom naar werk op Zuid								
	Streefwaarde	2.100	2.200	2.200	2.200			
	Referentiewaarde	1.909	1.854	1.423	1.919			
Wonen								
Steigers op Zuid	Streefwaarde		750	1.500	2.250	3.000		
	Referentiewaarde		780	1.956	2.820			
Cultuur								
Verhoging cultuurparticipatie en nieuw beeldbepalend instituut	Zie toelichting boven							

2. Wat hebben we gedaan in 2021?

2.1 Pijler school

Children's Zone

De Children's Zone is gericht op verhoging van de leerprestaties en verbetering van de sociaal-emotionele

ontwikkeling van de schoolkinderen, alsmede de vergroting van hun leefwereld. Deze kinderen krijgen daartoe 10 uur extra per week extra activiteiten aangeboden op het gebied van extra en intensiever taal en rekenen, techniek, loopbaanoriëntatie, sport, kunst, cultuur en natuur.

Binnen de Children's Zone bieden nu alle 30 po-scholen Dagprogrammering aan, waaronder drie scholen voor speciaal basisonderwijs (sbo). Buiten de focuswijken van de Children's Zone doen zes scholen mee waaronder één sbo school. Daarnaast is in 2021 de Dagprogrammering uitgebreid naar het voortgezet onderwijs (vo) op Rotterdam-Zuid. Voor het voortgezet onderwijs geldt een ander programma van eisen dan voor het primair onderwijs. De vo scholen voeren zes uur Dagprogrammeringsactiviteiten uit voor een derde van de leerlingen. Op acht vo-scholen krijgt nu een derde van de leerlingen zes extra uren per week. In schooljaar 2020-2021 experimenteerden twee scholen voor voortgezet onderwijs (vo) met de Dagprogrammering en met ingang van schooljaar 2021-2022 zijn de overige zes vo scholen gestart.

In 2021 zijn in totaal 8.479 po leerlingen en 1.340 vo leerlingen met Dagprogrammering bereikt.

Scholen kampten in 2021 met uitval van Dagprogrammeringsactiviteiten vanwege corona. Tijdens de schoolsluiting begin 2021 lag de Dagprogrammering grotendeels stil. Sommige scholen boden nog wel een online Dagprogrammeringsaanbod aan en buitenactiviteiten op de schoolpleinen. Aanbieders van Dagprogrammering hielpen vooral tijdens de eerste schoolsluiting, maar in mindere mate ook tijdens de tweede schoolsluiting, in de coronanoodopvang. Ook werden medewerkers van de Dagprogrammering ingezet om schoolteams te ontlasten toen de scholen weer open gingen. Verder deden alle scholen een beroep op de tijdelijke coronacoulanceregeling van de gemeente.

In 2021 is het Programma van Eisen Dagprogrammering aangepast, vereenvoudigd en opnieuw vastgesteld. De eisen zijn hetzelfde gebleven, maar de toelichting over wat Dagprogrammering inhoud is ingekort, omdat sommige informatie in de toelichting niet meer relevant of overbodig was.

Met ingang van 2021-2022 experimenteren we met specifieke interventies gericht op het verbeteren van taal en rekenen. Dit doen we via Rekenfaculteit en de opzet van een speciaal tutorprogramma voor taal en rekenen. Het tutorprogramma is onderdeel van het Nationaal Programma Onderwijs. Leerlingen krijgen zes maanden lang twee tot drie uur per week taal en rekenen in groepjes van twee.

Herstructurering VO

Projecten voor de Herstructurering VO zijn deels nog in uitvoering.

De start van de bouw van het onderwijs rondom het Stadionparkgebied is begin 2023 gepland. De businesscase en architectenselectie zijn goedgekeurd en afgerond. Door de verschillende betrokken scholen en schoolbesturen wordt gewerkt aan de inhoudelijke ontwikkeling van het sportprofiel.

De businesscase van de Onderwijslocatie Laan op Zuid (voorheen Plot Z) is ook goedgekeurd. Dit wordt tot één nieuwe onderwijslocatie ontwikkeld waarin het instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie (CMI) van de Hogeschool Rotterdam en de nieuwe Hugo de Groot (voortgezet onderwijs) van stichting BOOR zullen worden gehuisvest. Op 3 februari 2022 hebben de gemeente, de Hogeschool Rotterdam en stichting BOOR

hiervoor een samenwerkingsovereenkomst ondertekend. Het CMI gaat zich in het gebouw de Onderwijslocatie Laan op Zuid vestigen met circa 3.000 studenten en Hugo de Groot met circa 800 havo- en vwo-leerlingen. We verwachten dat de bouw van de Onderwijslocatie Laan op Zuid medio 2024 start en de oplevering is medio 2026.

De renovatie van het Zuidergymnasium is afgerond, de oplevering heeft op 16 februari 2022 plaatsgevonden. Vanaf 7 maart 2022 zal de school definitief in gebruik genomen worden.

Aanpak lerarentekort

Om voldoende en goede leraren te krijgen en te behouden op scholen in Rotterdam Zuid, is er vanuit de aanpak lerarentekort voor de scholen in het primair onderwijs in de Children's Zone en het speciaal onderwijs middels diverse actielijnen ingezet op: het verhogen van de instroom, het beperken van uitval en anders organiseren. Tevens wordt er extra geïnvesteerd in individuele leraren via de professionalisering.

Bij de oktober 2021 telling was het lerarentekort op scholen in de Children's Zone 112 fte. In oktober 2020 bedroeg het lerarentekort in de Children's zone nog 70 fte, dus in een jaar tijd was er in dit gebied sprake van een stijging van het lerarentekort. De gegevens van oktober 2021 zijn vergeleken met de gegevens van een jaar geleden (oktober 2020).

Het totale tekort op Zuid is bij de oktobertelling 2021 210 fte (18,4% van het totaal fte dat op dat moment in dienst is). Ook voor het totale gebied is het tekort in een jaar gestegen, want in oktober 2020 was het tekort 131 fte (12,0 %) voor Zuid. Voor heel Rotterdam is het tekort toegenomen van 339 fte (9,0%) per oktober 2020 naar 518 fte (13,0%) per oktober 2021.

Het lerarentekort is dus in de tweede helft van 2021 gestegen ten opzichte van een jaar geleden. Corona zorgde eind 2020 voor een kleine daling van het tekort, maar inmiddels nemen in heel Nederland de tekorten weer toe. Er is in 2021 sprake van een effect van uitgestelde mobiliteit, de uitstroom was in 2020 lager omdat mensen kozen voor de zekerheid van hun vaste baan in het onderwijs in de onzekere eerste periode van Covid-19.

In 2021 zijn er extra middelen vrijgekomen voor het intensiever begeleiden van stagiaires en starters op Zuid en in het speciaal onderwijs, evenals extra stimuleringsmiddelen voor het opscholen van onderwijsassistenten. Er is een stedelijk programma LOB-talentscouting waarbij alle vo locaties op Zuid worden bezocht en snuffelstages plaatsvinden op scholen in Zuid. Ook is talentscouting voor Onderwijsassistenten en pedagogisch medewerkers voortgezet met daaraan gekoppeld de Aan-de- Bak garantie. De activiteiten rond talentscouting en snuffelstages hebben last gehad van de corona maatregelen. Er zijn minder activiteiten geweest dan gewenst.

Vanuit de subsidieregeling ontzorgen personeel voor scholen in de Children's Zone (CZ) hebben alle zes primair onderwijs schoolbesturen met scholen in het CZ gebied én negen speciaal onderwijs besturen aanvragen ingediend en gehonoreerd gekregen.

Vanuit de subsidieregeling anders organiseren, innoveren en ruimte directies voor scholen in de Children's Zone hebben alle zes po schoolbesturen met scholen in het CZ gebied én zeven speciaal onderwijs besturen aanvragen ingediend en gehonoreerd gekregen.

Er zijn in totaal 210 aanvragen van de lerarenbeurs gehonoreerd in NPRZ, waarvan 100 in CZ en 17 bij scholen van het so/vso. In heel Rotterdam zijn 663 beurzen toegekend. Het aandeel NPRZ is 31%.

2.2 Pijler Werk

Het in 2019 ingerichte programma Samen voor Zuid is in 2021 gecontinueerd. Veel bijstandsafhankelijke werkzoekenden op Zuid ervaren verschillende problemen en belemmeringen in het vinden van werk. Om meer aandacht voor deze mensen te kunnen hebben en deze belemmeringen zoveel mogelijk weg te nemen, is het aantal Rotterdammers dat door één medewerker begeleid wordt aanzienlijk verlaagd. Met de extra middelen uit de regiodeal is er door de gemeente op Zuid in 2021 totaal 152,79 fte voor circa 14.000 werkzoekenden ingezet. De inzet in de rest van Rotterdam telde op tot 124,06 fte voor circa 21.000 werkzoekenden. Vanwege de veelheid en complexiteit van de problemen is Samen voor Zuid gericht op werk en zorg. In de begeleiding wordt gewerkt met een multidisciplinaire aanpak. Met bijvoorbeeld jobcoaching, kinderopvang en taal wordt breed ingegaan op het wegnemen van de belemmering om stap voor stap weer aan het werk te kunnen gaan. Om de ondersteuning te verstevigen kunnen hierbij ook schulddienstverlening en zorg via de wijkteams worden ingezet. In 2021 zijn leerpraktijkcentra (LPC) geopend. Dit zijn voorzieningen in de wijk waar mensen die graag willen, maar in omstandigheden verkeren die het moeilijk maken om in één keer de stap naar duurzaam betaald werk te zetten, werkritme en werkervaring kunnen opdoen. Er zijn inmiddels LPC in Carnisse, de Tarwewijk, Hillesluis, de Beverwaard en Feijenoord,

Ook op het gebied van de Leerwerkakkoorden is in 2021 de lijn doorgezet. Via deze sectorale akkoorden zijn afspraken gemaakt tussen onderwijsinstellingen, lokale overheden in de arbeidsmarktregio Rotterdam Rijnmond en werkgevers. Deze zijn gericht op het verbeteren van de aansluiting van school naar werk, werk naar werk en uitkeringssituatie naar werk te verbeteren. Een deel van de afspraken binnen deze akkoorden speelt zich af op Zuid. Ook de afgifte van AanDeBak-garanties is in 2021 gecontinueerd: hierbij geven werkgevers jongeren van Zuid met een arbeidsmarktrelevante opleiding (MBO-2, MBO-3 en MBO4) een garantie voor hun eerste arbeidscontract wanneer zij hun opleiding afronden.

Het onderzoeks- en professionaliseringsprogramma KNAF'NZ van de Erasmus Universiteit, de Hogeschool Rotterdam en SEOR is in 2020 gestart met een nulmeting om een beeld te krijgen van de uitgangspositie van het programma Samen voor Zuid. In 2021 is een procesevaluatie uitgevoerd. In het kader van de professionalisering zijn de masterclasses Arbeidsmarkt en Participatie in gang gezet.

De corona-crisis heeft vooral degenen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie geraakt. Deze groep is op Zuid groter dan in de rest van Rotterdam en Nederland. Door het programma Samen voor Zuid heeft de ontwikkeling van het bijstandsvolume op Zuid gelijke tred kunnen houden met de rest van Rotterdam.

2.3 Pijler Wonen

De middelen in de pijler dragen bij aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Particuliere voorraad: Basisaanpak - Steigers op Zuid

In 2018 heeft het college het Uitvoeringsplan Steigers op Zuid 2.0 vastgesteld waarmee de aanpak voor de volgende 3.000 woningen is gegarandeerd. Per jaar wordt een selectie van woningen gemaakt waar zichtbaar sprake is van achterstallig onderhoud en waar vanuit het netwerk signalen zijn binnengekomen. Dat kunnen

signalen vanuit de gebieden zijn, van VvE-beheerders, maar ook van eigenaren van woningen die door middel van Steigers op Zuid het complex en de VvE willen verbeteren.

Inmiddels zijn de eigenaren waarvan de woning in de 1e en 2e ronde is aangewezen benaderd. In totaal zijn de eigenaren van 1956 woningen (1654 particuliere aanpak – 302 nazorg) benaderd. Ondanks de lastigere opstart van projecten wegens de huidige maatregelen met betrekking tot covid-19, zijn de opnames van woningen uitgevoerd en eigenaren op aangepaste wijze persoonlijk benaderd. In totaal zijn er nu inmiddels 91 woningen gereed.

De aanbestedingsprocedure voor de uitvoer van de 3e ronde is met een beperkte uitloop naar 2022 afgerond. Hierdoor kan gestart worden met het benaderen van de eigenaren van 864 woningen voor de basisaanpak. Het gaat dan om wegwerken achterstallig onderhoud en activeren van de VVE's.

Eind 2021 heeft het college de aanwijzing van 778 woningen vastgesteld. De voorbereidingen op de aanbesteding en uitvoer van deze 4e ronde zijn inmiddels gestart. De verdere koppeling van onderhoud en verduurzaming binnen Steigers op Zuid is een stap verder gebracht door de inzet van rijksmiddelen voor het stimuleren van het aardgasvrij/gereed maken van wijken in de projecten van Steigers op Zuid. Door middel van Steigers op Zuid wordt invulling gegeven aan het spoor VvE's binnen het overkoepelende programma gericht op aardgasvrije wijken.

Particuliere voorraad: Samenvoegen / vergroten

Er zijn meerdere woonblokken in de focuswijken geselecteerd waar het de ambitie is om zoveel mogelijk woningen samen te (laten) voegen. Het gaat om projecten aan de Van Swietenlaan naast de Carnissepoort, Oud Carnisse, Frans Beckerstraat en andere locaties. Zo worden woningen aangekocht rondom de Carnisse Poort en de Boulevard Zuid ten behoeve van deze doelstelling. Op deze locaties worden woningeigenaren benaderd door een gemeentelijke samenvoegadviseur. Die informeert en adviseert eigenaren over de (subsidie)mogelijkheden. Als eigenaren op deze locaties hun woningen willen verkopen, koopt de gemeente of een partij waar de gemeente mee samenwerkt deze aan met als doel de woningen samen te voegen of te vergroten.

Na het gemeenteraadsbesluit over de Fazantstraat is ook daar een traject gestart in 2021 om een samenspraak met de bewoners ene plan te maken voor renovatie.

In 2021 is in Oud Carnisse en de Eilandenbuurt in Carnisse ten behoeve van deze doelstelling de Wet voorkeursrecht gemeenten gevestigd. Ook in de Frans Bekkerstraat (Oud-Charlois) is een dergelijk project voorbereid. Ten behoeve van sloop/nieuwbouw-projecten is door de gemeenteraad in 2021 een besluit genomen tot onteigening van particulier vastgoed ten behoeve van de projecten Tweebosbuurt (28 particulier bezit), Carnisse Poort, Dahliablok, Mijnkint 3 en Veldstraat. In 2022 worden ontwikkelaars geselecteerd voor de nieuwbouwopgave en wordt begonnen met de voorbereidende werkzaamheden voor de sloop(52) en bouw.

In de Zegenstraat (Oud-Charlois) zijn na aankoop van de panden in 2020, de voormalige huurders in 2021 geherhuisvest en is de fundering van deze panden hersteld teneinde de panden te verkopen.

Vanwege de gestegen vastgoedprijzen en bouwkosten is met het rijk afgesproken dat de target voor de grondige aanpak van de particuliere voorraad neerwaarts is bijgesteld naar 700 tot de wens van 900 aan te pakken woningen t/m 2030, waarbij de ambitie hoger moet liggen. Een aantal van 700 woningen is de absolute ondergrens.

Aanpak corporatie voorraad

Met de corporaties zijn afspraken gemaakt over de aanpak van 4200 woningen in de periode 2019 -2022.

Inmiddels is de sloop/nieuwbouw of renovatie van ruim 4000 woningen gestart en is de verwachting dat eind 2022 ongeveer 5000 corporatie woningen op Zuid zijn verbeterd.

Verbetering woonmilieus en buitenruimte

Voor verbetering van de buitenruimte zijn in 2021 diverse nieuwe projecten in uitvoering genomen dan wel afgerond. De Pleinweg is veranderd van een barrière tussen onder andere de Kindercampus Bloemhof, de Kokerstraat (Bloemhof), Zwederstraat (Bloemhof) en Carnisse naar een verbinding die goed overstekbaar is voor voetganger en fietser. Daarnaast hebben, aansluitend aan vervangende nieuwbouwprojecten Malieklos en Drents Plantsoen (Hillesluis) door woningcorporatie Woonstad, de omliggende straten een nieuwe groenere inrichting gekregen. Ook zijn een aantal bewonersinitiatieven uitgevoerd: Dat heeft geleid tot onder andere een semipermanente BMX-baan in Bloemhof, het opknappen van het plein aan de Lange Hilleweg (Bloemhof), het aanbrengen van nieuwe beplanting, Stichting Charlois aan de Vliet en verschillende initiatieven in Hillesluis die nog uitgewerkt worden.

Ons college is ook trots op de reeds geboekte resultaten op de Boulevard Zuid. De Alliantie Hand in Hand zet zich hier in de periode 2019-2029 in voor een sterke lokale economie en een aantrekkelijke woonomgeving op de Beijerlandse laan en Groene Hilledijk. In de Alliantie Hand in Hand werken de gemeente Rotterdam, het NPRZ, ondernemers, vastgoedeigenaren, veiligheidspartners en andere belangrijke partijen in het gebied samen. Het programma NPRZ Wonen levert een belangrijke bijdrage aan de fysieke pijler van het programma Hand in Hand. Binnen deze pijler wordt onderscheid gemaakt tussen de onderdelen buitenruimte, gebiedsontwikkeling en vastgoed aanpak.

Fase 1 van de pui- en gevelherstel werkzaamheden op de Groene Hilledijk zijn in 2021 afgerond. Op de winkelboulevard zijn door de gemeente 54 panden aangekocht ten behoeve van samenvoegen, transformatie en vernieuwbouw. Er zijn 4 winkels getransformeerd naar dienstverlening, 11 winkels zijn gerenoveerd en 8 panden zijn getransformeerd naar woningen (woon-werk). In totaal zijn 83 beuken glas in lood hersteld, 85 nieuwe reclame- uitingen geplaatst en 13 gesloten rolluiken verwijderd.

Fase 2 van de luifel aanpak op de Beijerlandse laan is in 2021 gestart.

De inzet op ondermijning gaat door, er vindt een offensief plaats op Schoon, Heel, Veilig en positieve communicatie. De participatie met de omgeving en bestuurlijke besluitvorming over de herontwikkeling van Riederkop en Riederplein is gestart. Zo ook de schetsfase participatie van de pleinaanpak van de Beijerlandse laan.

Ook in Charlois zetten we in op verbetering van het winkelgebied aan de Katendrechtse Lagedijk en Wolphaertsbocht (KatWol). In 2021 zijn er in dit gebied 24 panden na intensieve begeleiding vanuit het project fysiek opgeknapt. Hiervan zijn er in het afgelopen jaar 23 getransformeerd van een slecht draaiende-/uitziende winkel tot een woning en is 1 pand getransformeerd van een winkelpand naar een dienstverlenend bedrijf. Voor 2022 wordt gestreefd naar het opknappen van minimaal 15 panden, nu vooral in Carnisse. Daarnaast wordt specifiek ingezet op verbetering van uitstraling van winkelpanden (reclame/rolluiken). Woonstad heeft de grootschalige renovatie van Wolphaertstraat 15-55 succesvol afgerond.

Tot slot is de aanpak (ver)huren in Carnisse gestart. Hiermee wordt beoogd in te grijpen in de disfunctionele aspecten in de woningmarkt, omdat excessen hierin de beoogde ontwikkelingen zoals geschetst in het Werkprogramma Wonen NPRZ belemmeren. De pilot-aanpak in Carnisse is opgeschaald naar de stedelijke aanpak Goed Huren en Verhuren in Rotterdam. Ook de NPRZ-focuswijken Bloemhof, Hillesluis, Oud Charlois en Tarwewijk krijgen hiermee extra inzet ter bevordering van goed verhuurderschap.

Regionale spreiding

In 2021 heeft de gemeente Rotterdam overeenkomstig eerder gemaakte afspraak aan de provincie Zuid-Holland een bijdrage van € 1 mln. formeel verleend als cofinanciering voor de door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgestelde subsidieregeling "Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam" (totaal subsidiebudget € 5 mln). Met deze substantiële bijdrage vanuit de Rotterdamse NPRZ-middelen wordt meebetaald aan een positieve financiële prikkel (€ 7.500,- per extra door een woningcorporatie gestarte sociale woning in een Rotterdamse randgemeente) voor de betere spreiding van de sociale woningvoorraad over de Rotterdamse regio.

In 2021 zijn door 5 van de Rotterdamse randgemeenten aanvragen ingediend voor in totaal 451 woningen in 9 projecten waarmee 2/3 deel van het subsidiebudget is belegd. Aanvragen kunnen door de randgemeenten worden ingediend tot 1 januari 2024.

2.4 Pijler Cultuur

Er wordt vanuit deze pijler ingezet op 3 speerpunten, namelijk culturele programmering, talentontwikkeling en planvorming NCWI (inmiddels Cultuur&Campus). Dit betekent dat succesvolle ontwikkelingen en interventies worden uitgebouwd en waar nodig versterkt met aanvullende programmering. Met deze intensivering en aanvullende programmering wordt aangesloten bij een nieuw publiek en bijgedragen aan een hogere cultuurparticipatie van Rotterdammers (op Zuid). Ook de uitbreiding en spreiding van cultuurplekken op Zuid draagt bij aan een hogere participatie.

Culturele programmering

In 2021 is de ingezette versterking van de culturele infrastructuur voor Rotterdam Zuid, met nieuwe ankers en aansluitende programmering voortgezet.

- Theater Zuidplein en de Bibliotheek Rotterdam zijn sinds september 2020 open voor publiek, makers en bewoners. Naast de theater- en bibliotheekfunctie in het Kunstenpand is met name in 2021 ingezet op het invullen van Zone-Z. Zone-Z is de plek waar ruimte is voor ontmoeting, kruisbestuivingen, aanvullende programmering in zowel de publieke ruimte als de directe omgeving.
- In 2021 is hieraan de Jongerenhub Theater Zuidplein en een Programmaraad Zuidplein toegevoegd met een programmering gericht op talentontwikkeling middels jongerenparticipatie.
- Nieuwe podia opende hun deuren op Zuid in 2021: waaronder Productiehuis FLOW, Kunstencentrum Charlois, Walhalla Metro. Plekken voor nieuwe makers, vernieuwend aanbod en met programmering in partnerschappen.
- In aanloop naar het Evenement op Zuid is in 2021 in samenwerking met het netwerk op Zuid gewerkt aan de contouren van een inclusieve programmering van en voor Rotterdam Zuid. Het evenement is wederom uitgesteld in verband met de COVID-19 maatregelen (in 2021) en zal plaatsvinden in de zomer van 2023.

Wegens covid-19 en de maatregelen daaromheen is het culturele programma stilgelegd in de stad en op Zuid. Waar mogelijk is geprobeerd binnen de regels programmering te creëren, digitaal of met afstand in de buitenruimte. De ambities om in 2021 al tot een intensivering van de programmering te komen zijn wederom door deze omstandigheden helaas niet gerealiseerd. De infrastructuur en het netwerk staan gereed om zodra het weer kan Zuid te activeren en laten participeren.

Talentontwikkeling

Binnen de RegioDeal is gestart met de extra inzet om talent op Zuid te ontsluiten en mogelijkheden te bieden zich verder te ontwikkelen. Met bestaande en nieuwe instrumenten wordt gewerkt aan een duurzaam en sterke keten om talent de ruimte te geven van jong tot oud. De ingezette lijnen om talent te ontsluiten zijn in 2021 voortgezet:

- Het IMPACT-impulsprogramma heeft ondanks de COVID-19 maatregelen (creatieve, multidisciplinaire) makers de kans geboden zich te ontwikkelen en professionaliseren. Het programma richt zich op het verbinden van het jonge talent aan het netwerk op Zuid om hun kansen zich beroepsmatig te ontwikkelen te vergroten. IMPACT is in 2021 met 23 nieuwe makers gestart. Door middel van deze samenwerkingen zijn de nieuwe makers ondergebracht in de programmering van culturele instellingen en duurzaam ingebed. In verband met COVID-19 is een deel van het publieke programma uitgesteld of in alternatieve vorm uitgevoerd.
- Vanuit de groeiende vraag naar ondersteuning van talent op Zuid wordt het programma IMPACT uitgebreid met 'IMPACT-Community'. Opgedane kennis binnen het programma en het netwerk worden toegankelijk gemaakt voor een breder segment creatief talent op Zuid.
- PitcherPerfect010 (een laagdrempelige regeling, waarbij het verhaal en de impact centraal staat) versterkt en faciliteert het grassrootsklimaat, biedt makers met een positieve beoordeling een subsidie en begeleidingstraject van IMPACT Rotterdam. In 2021 heeft PitcherPerfect wederom tweemaal plaatsgevonden op Zuid. Tweemaal 20 makers mochten pitchen voor hun project. Tweemaal 10 makers kregen vervolgens de kans en hulp om deze projecten te realiseren. Deze laagdrempelige regeling heeft in 2021 gezorgd voor een grotere toestroom van talent uit Zuid, nieuw en vernieuwend aanbod uit Zuid; meer aanbod dat aansluit bij de belangstelling van Rotterdammers op Zuid specifiek. De regeling is in 2021 uitgebreid met de opbouw van PitcherPerfect Community voor het versterken van het netwerk, het bevorderen van uitwisseling en het bundelen van krachten tussen (nieuwe) makers.
- De regeling PitcherPerfect010 is eind 2021 geëvalueerd. KWINK Groep beveelt een voortzetting van de subsidieregeling Pitcher Perfect aan gezien de positieve resultaten en ervaringen: de regeling bereikt andere, nieuwe doelgroepen en een verscheidenheid aan kunst- en cultuurprojecten. Het innovatieve format draagt bij aan de vernieuwing van de cultuursector in de stad. De opzet van de regeling is goed doordacht en de pitchavond vormt de kern van het succes van de regeling. Ter verbetering en versterking van de regeling worden de aanbevelingen uit het onderzoek meegenomen in de volgende edities.
- Naast de ingezette lijnen zijn er in 2021 nieuwe initiatieven ontstaan vanuit Zuid. Zij bieden een alternatief platform voor ontwikkeling en inbedding van talent in een netwerk.

Nieuw ankerpunt voor Rotterdam: Cultuur&Campus op Zuid

Met verschillende partijen (onderwijs en cultuur) binnen en buiten Rotterdam (waaronder het Rijk) is in 2019 en 2021 het idee van een nationaal cultureel wetenschappelijk instituut in Rotterdam uitgewerkt tot het concept Cultuur&Campus. Hoger onderwijs, meer cultuur en toerisme op zuid: dat zijn de doelen van Cultuur&Campus. Gemeente, Codarts, Hogeschool Rotterdam en Erasmus Universiteit Rotterdam hebben in juni 2020 een

convenant gesloten. Cultuur&Campus wordt met deze partijen ontwikkeld als groeimodel. Onder de stuurgroep Cultuur&Campus (waarin ook NPRZ en Rijk vertegenwoordigd zijn) is in 2021 gewerkt aan locatie onderzoek, huisvesting hoger onderwijs en culturele invulling. De campus wordt een cultuurcampus doordat het culturele programma, als platform voor cultuuraanbieders en als ontmoetingsplek van studenten, bewoners, docenten, kunstenaars, toeristen en onderzoekers zal dienen. De culturele programmering ambieert op termijn zowel buurtbewoners als (inter)nationale bezoekers te trekken. Cultuur&Campus zal onderdeel zijn van een grotere gebiedsontwikkeling die Zuid een stevige impuls zal geven. Met het opstarten van het masterplan is een nieuwe fase ingegaan: de stap van dromen en ontwikkelen van ambities, naar de concrete vertaling naar een realiseerbaar plan is daarmee in gang gezet.

3. Wat heeft het gekost in 2021?

Het Rijk stelt in de periode 2018-2021/2025 jaar in totaal € 130 mln uit de Regiodeal-gelden ter beschikking, de gemeente Rotterdam dient tenminste hetzelfde bedrag te cofinancieren. Conform de getekende Regiodeal zouden deze middelen in de periode 2018 t/m 2021 als decentralisatie-uitkering in jaartranches via het gemeentefonds aan de gemeente Rotterdam ter beschikking worden gesteld. Dit is echter in 2019 gewijzigd en heeft als gevolg dat de termijn waarbinnen uitgaven gedaan kunnen worden, verlengd is tot en met 2025. De cijfers in onderstaande tabellen zijn in miljoenen.

Pijlers	Totale rijksbijdrage	Begroting 2021	Realisatie 2021	verplichtingen 2021	Afwijking begroting en realisatie 2021	Totale realisatie ultimo 2021	Totale cofinanciering ultimo 2021
School	44	10,28	9,51	4,41	0,77	20,69	21,32
Werk	24	6,00	6,01	0,11	-0,01	15,95	19,29
Wonen	60	14,00	6,41	0,00	7,59	24,97	20,86
Cultuur	2	0,76	0,44	0,00	0,32	1,58	0,38
	130	31,04	22,37	4,52	8,67	63,18	61,85

3.1 Pijler School

Thema 1: School	Totale rijksbijdrage	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verplichtingen 2021	Afwijking Begroting en realisatie 2021	Totale realisatie ultimo 2021	Totale cofinanciering ultimo 2021
1 Children's Zone	18,06	6,64	6,40	2,80	0,24	14,48	16,46
2 Dagprogrammering buiten Children's Zone	2,20	0,46	0,44	0,88	0,02	0,67	0,47
3 Herstructurering VO (betreft DUK)	14,0	0	0	0	0	0	0
4 Leraren	6,84	1,74	1,47	0,73	0,27	4,09	4,22
5 Cultuurcampus	2,50	1,00	0,96	0	0,04	1,21	0,04

6 Dagprogrammering VO	0,40	0,44	0,24	0	0,20	0,24	0,24
	44,0	10,28	9,51	4,41	0,77	20,69	21,32

1. Children's Zone

Voor de Dagprogrammering binnen de Children's Zone hebben de Corona maatregelen en het tijdelijk sluiten van de scholen tot gevolg gehad dat niet alle scholen de programmering volledig rond kregen.

2. Dagprogrammering buiten Children's Zone

Ook voor de Dagprogrammering buiten de Children's Zone hebben de Corona maatregelen en het tijdelijk sluiten van de scholen tot gevolg gehad dat niet alle scholen de programmering volledig rond kregen.

3. Herstructurering VO (Betreft DUK 2018)

Met betrekking tot de Herstructurering VO is de verwachting dat de projecten hiervoor in 2023 en 2024 tot uitvoering worden gebracht.

4. Leraren

Vanwege corona in 2020 minder prestaties geleverd waardoor in 2022 subsidies lager zijn vastgesteld. Verder waren er in 2021 minder geactiveerde Rotterdampassen, en iets minder verleende subsidies ook vanwege corona.

5. Cultuurcampus

Nagenoeg conform begroting uitgegeven.

6. Dagprogrammering VO Scholen (Pilot)

In 2021 startte de pilot dagprogrammering VO, vandaar dat de middelen niet volledig conform begroting zijn ingezet.

3.2 Pijler Werk

Thema 2: werk	Totale Rijksbijdrage	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verplichtingen 2021	Afwijking begroting en realisatie 2021	Totale realisatie ultimo 2021	Totale cofinanciering ultimo 2021
1 Inzet op de vraagkant: matching op werk	4,0	1,00	1,31		-0,31	3,60	1,10
2 Aanpak Versterking Aanbodkant: tegenprestatie	8,0	2,00	2,00		0	6,00	9,09
3 Aanpak versterking Aanbodkant: prematching en tegenprestatie	6,0	1,50	1,86		-0,36	4,37	4,30
4 Leerwerkakkoord	4,0	1,30	0,81		0,49	1,78	4,80
5 Onderzoek, monitoring, evaluatie, methodiekontwikkeling, professionalisering, communicatie	2,0	0,20	0,03	0,11	0,17	0,19	0
	24,0	6,00	6,01	0,11	-0,01	15,95	19,29

De bestedingen bij de pijler Werk zijn in overeenstemming met de begroting. In het kader van het NPRZ zijn meer werkconsulenten aangesteld om de bijstandsafhankelijke werkzoekenden meer aandacht te kunnen geven. De caseload van werkconsulenten is in NPRZ lager dan in de rest van Rotterdam. Door de corona-crisis werden vooral degenen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie geraakt. Deze groep is op Zuid groter dan in de rest van Rotterdam en Nederland. Door Samen voor Zuid heeft de ontwikkeling van het bijstandsvolume op Zuid gelijke tred kunnen houden met de rest van Rotterdam. Er zijn door de pandemie minder (scholings)trajecten ingezet dan voorzien. Ook bij de uitvoering van de LeerWerkakkoorden heeft corona een rol gespeeld.

3.3 Pijler Wonen

Thema 3: wonen	Totale Rijksbijdrage	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verplichtingen 2021	Afwijking begroting en realisatie 2021	Totale realisatie ultimo 2021	Totale cofinanciering ultimo 2021
1 Grondige aanpak particuliere voorraad	46,7	10,10	4,03	0	6,06	20,56	17,24
2 Woonmilieus: buitenruimte en winkelstraten	12,3	3,40	2,38	0	1,02	4,41	3,62
3 Regionale spreiding	1,0	0,50	0	0	0,50	0	0
	60,0	14,00	6,41	0	7,59	24,97	20,86

De regiodeal-middelen worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen aan de fysieke doelstellingen van het NRPZ. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

In bovenstaande tabel worden de middelen verantwoord die worden ingezet voor de drie thema's die zijn opgenomen in de regiodeal Rotterdam Zuid voor de pijler Wonen. De opgenomen verplichtingen en bestedingen hebben betrekking op de rijksmiddelen uit de regiodeal en op de gemeentelijke cofinanciering. De term verplichting zoals die in bovenstaande tabel is gebruikt, betreft de binnen de projecten aangegane verplichtingen met derden, zoals die in de concernadministratie zijn opgenomen (financieel administratief verplicht, conform definitie SISA). Deze term heeft hier dus geen betrekking op de intern aangegane verplichtingen die via formeel afgegeven verleningsbesluiten zijn verplicht.

Dat er minder middelen zijn besteed dan begroot wordt vooral veroorzaakt door prijsstijgingen koopwoningen in het NPRZ-gebied waardoor er in 2021 minder verwervingen uitgevoerd werden ten opzichte van de oorspronkelijke raming.

Binnen de pijler Wonen van het NPRZ wordt een groot deel van de regiodeal middelen ingezet ten behoeve van grondige aanpak van de bestaande particuliere woningvoorraad. Hiertoe wordt een groot aantal projecten uitgevoerd van sloop/nieuwbouw, transformatie en samenvoegen van woningen. De sloop/nieuwbouw projecten worden grotendeels binnen grondexploitaties uitgevoerd, en deze hebben meestal een looptijd van 10 jaar. Binnen transformatie- en samenvoeg-projecten is een belangrijk onderdeel het aankopen van (aangrenzende) woningen hetgeen en langjarige inspanning vergt. Om deze reden heeft de gemeente Rotterdam richting het Rijk

aangeven dat de looptijd van de specifieke uitkering regiodeal NPRZ (nu 2019 t/m 2025) voor de pijler Wonen een te korte periode is om de afgesproken prestatiedoelen te kunnen realiseren en verlengd zou moeten worden tot 15 jaar. Daarom is op aangeven van Rotterdam in de rijksbeschikking voor de specifieke uitkering regiodeal NPRZ (van 10 december 2019) de mogelijkheid opgenomen om de looptijd voor de pijler Wonen te verlengen (art 3.3). In deze voortgangsrapportage stellen we het Rijk voor om de looptijd van de regiodeal voor de pijler Wonen te verlengen naar 2034.

Voor thema 1 (Grondige aanpak particuliere voorraad: sloop/nieuwbouw en samenvoegen) is in 2021 niets financieel administratief verplicht. Wel zijn er binnen dit thema voor € 13,7 mln. aan formele verleningsbesluiten afgegeven (juridisch verplicht) voor de projecten Groningerstraat, Carnisse Poort en Bonaventura. In 2021 is € 4 mln. aan bestedingen gerealiseerd ten behoeve van de het project Bonaventurastraat, grondexploitatie Groningerstraat en Carnisse Poort.

Voor thema 2 (woonmilieus: buitenruimte en winkelstraten) is in 2021 niets financieel administratief verplicht. Wel zijn er binnen dit thema voor € 5,6 mln. aan formele verleningsbesluiten afgegeven (juridisch verplicht) voor de projecten Beijerlandselaan / Groene Hilledijk (grondexploitatie), het luifelplan Beijerlandselaan en de proceskosten van het programma Hand in Hand. In 2021 is € 2,4 mln. aan bestedingen gerealiseerd ten behoeve van het project Beijerlandselaan / Groene Hilledijk, het luifelplan en de proceskosten.

Voor thema 3 (regionale spreiding) is in 2021 een bijdrage van € 1 mln. formeel verleend als cofinanciering door de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgestelde subsidieregeling "Spreiding sociale woningbouw regio Rotterdam" (totaal subsidiebudget € 5 mln.). Met deze substantiële bijdrage vanuit de Rotterdamse NPRZ-middelen wordt meebetaald aan een positieve financiële prikkel (€ 7.500,- per extra door een woningcorporatie gestarte sociale woning in een Rotterdamse randgemeente) voor de betere spreiding van de sociale woningvoorraad over de Rotterdamse regio. Tegelijkertijd met het afgeven van het formele commitment is een voorschot (50%) aan de provincie betaald.

3.4 Pijler Cultuur

Thema 4: cultuur	Totale rijksbijdrage	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verplichtingen 2021	Afwijking begroting en realisatie 2021	Totale realisatie ultimo 2021	Totale cofinanciering ultimo 2021
1 Culturele Programmering	0,9	0,35	0,38	0	-0,03	0,96	0,05
2 Talentontwikkeling	1,0	0,41	0,06	0	0,35	0,51	0,28
3 Planvorming NCWI en onderzoek	0,1	0	0	0	0	0,12	0,05
	2,0	0,76	0,44	0	0,32	1,58	0,38

De subsidiering van Theater Zuidplein ter ondersteuning van de ontwikkeling van het kunstenpand is onderdeel van de bestedingen van thema 1: culturele programmering.

De bestedingen rondom de genoemde pitchavonden en de start van de ondersteuning van het talentprogramma IMPACT zijn opgenomen onder thema 2: Talentontwikkeling.

Er is een onderbesteding in 2021 in verband met het wegvallen van programmering door COVID-19. Hierdoor is in 2021 minder gerealiseerd dan aanvankelijk begroot. De programmering en de besteding is deels doorgeschoven naar 2022. De nog benodigde co-financiering 2019-2025 zal worden aangevuld in 2023 met de programmering van het Evenement op Zuid.

Onderhoud kapitaalgoederen

Pagina 115

Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente geeft jaarlijks circa € 379 mln uit aan (onderhoud en investeringen) kapitaalgoederen. Kapitaalgoederen moeten zo lang mogelijk gebruikt kunnen worden voor het doel waarvoor zij zijn aangeschaft of vervaardigd.

Ondanks de coronamaatregelen, zoals het houden van minimaal 1,5 meter afstand tussen medewerkers, zijn zowel het onderhoud als vervangingsinvesteringen uitgevoerd. Hierdoor zijn de Rotterdamse kapitaalgoederen veilig en beschikbaar.

Beleid Financiële consequenties

Beleid

Beleidsmatig en financieel kader

De gemeente heeft veel onderhoudsgevoelige kapitaalgoederen: wegen, groen en bomen, oppervlaktewater, civiele kunstwerken, openbare verlichting, spelen, beeldende kunst en monumenten, parkeervoorzieningen, containers en gebouwen. Het beleid hiervoor is opgenomen in 2 nota's;

- Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022
- Kadernota Vastgoed (2018)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen geeft een beeld van de technische staat van de kapitaalgoederen in de Rotterdamse buitenruimte waarbij de conclusie tweeledig is. Enerzijds zijn de Rotterdamse kapitaalgoederen in de openbare ruimte veilig en beschikbaar voor de gebruikers. Anderzijds zijn er achterstanden. Hiervoor heeft het college extra middelen beschikbaar gesteld, vanuit het Coalitieakkoord 2018. Voor het gemeentelijk vastgoed is de Kadernota Vastgoed van kracht.

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen maakt financieel onderdeel uit van de taakvelden 'Verkeer en vervoer - Beheer' en 'Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer'. De Kadernota Vastgoed maakt financieel onderdeel uit van het taakveld 'Beheer overige gebouwen en gronden'.

Rioleringsplan heeft een eigen financiering en beleidskader. Het Gemeentelijk Rioleringsplan 5 (2021-2025) is in het eerste kwartaal 2021 door de gemeenteraad vastgesteld.

Bestuursopdracht vervangingsinvestering kapitaalgoederen openbare ruimte

Bij het vaststellen van de laatste Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 is aan gemeente Rotterdam de bestuursopdracht Vervangingsinvesteringen gegeven om het financiële perspectief voor investeringen voor de langere termijn (50 jaar) inzichtelijk te maken. Deze bestuursopdracht is op 7 juli 2020 vastgesteld. Als vervolg op deze bestuursopdracht wordt een vier jaarlijkse 'Nota Vervangingsinvesteringen Kapitaalgoederen' opgesteld voor alle assetgroepen in de openbare ruimte. De eerste nota is begin 2021 gereed gekomen ten behoeve van de voorjaarsnota 2021 als onderdeel van de brede bestuursopdracht "Borging investeringsruimte voor vervanging, renovatie en restauratie van huidig bezit". De resultaten zijn input voor de op te stellen Nota Onderhoud kapitaalgoederen 2023-2026.

Financiële consequenties

Exploitatie

Hieronder is een tabel opgenomen met de financiële omvang van de begrote en gerealiseerde lasten voor wat betreft onderhoud van kapitaalgoederen in de exploitatie.

Onderdeel (product) (bedragen x € 1 mln)	Begroting 2021	Begrotingsmutaties	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Wegen (Verkeer en vervoer - beheer)	37,5	0,5	38,0	43,7	-5,7
Groen en bomen (Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)	37,1	0,5	37,6	36,6	1,0
Oppervlaktewater (Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)	5,9	0,2	6,1	7,2	-1,1
Civiele kunstwerken (Verkeer en vervoer - beheer)	23,4	-1,0	22,4	19,2	3,2
Openbare verlichting (Verkeer en vervoer - beheer)	8,4	0	8,4	7,6	0,8
Spelen (Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)	2,8	0	2,8	3,4	-0,6
Beeldende kunst en monumenten (Cultureel erfgoed- archeologie)	2,1	0	2,1	1,4	0,7
Parkeervoorzieningen (Parkeerbelasting / Parkeren)	1,1	0	1,1	1,1	0
Containers (Afval - Grondstoffen)	1,80	0	1,8	2,8	-1,0
Vastgoed	38,1	-2,6	35,5	33,0	2,5
Totaal	158,2	-2,4	155,8	156,0	-0,2

Toelichting

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt door middel van risico gestuurd assetmanagement waarbij conditie en urgentie een belangrijke rol spelen. Met het beschikbare budget wordt continu afgewogen welke assets op welke wijze te onderhouden. De financiële jaarverantwoording vindt uiteindelijk plaats op programmaniveau (en onderliggende taakvelden) waarbij overschrijdingen binnen een programma gecompenseerd kunnen worden door onderschrijdingen binnen hetzelfde programma.

De begrotingsaanpassing van per saldo € -2,4 mln wordt voornamelijk veroorzaakt door een verlaging van het onderhoudsbudget vastgoed met € 2,6 mln als gevolg van her-prioritering.

De gesaldeerde financiële afwijking ten opzichte van de bijgestelde begroting bedraagt € 0,2 mln. Voor wegen was extra inspanning benodigd om verdere verslechtering van het areaal te voorkomen. Deze overschrijding wordt deels gecompenseerd door de onderbesteding van civiele kunstwerken. Voor vastgoed was er sprake van lange offerte- en onderhandelingstrajecten met als gevolg dat het onderhoudsbudget niet volledig is besteed.

Wegen (onderdeel van Verkeer & Vervoer - beheer)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. De gemeente Rotterdam hanteert de volgende richtlijn voor de technische kwaliteit verharding:

- minimaal 85% in de categorie A+, A en B
- maximaal 15% in de categorie C en D

De technische kwaliteit verhardingen scoort over de hele stad 83% niveau B of beter (dit is een gemiddelde van 2020 en van 2021). Hiermee voldoet het areaal net niet aan de Rotterdamse norm van minimaal 85% niveau B of beter. Deze lagere uitkomst is vrijwel gelijk aan het niveau van 2020.

De extra beschikbare middelen vanuit de Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 zijn voor een deel ingezet op de meest slechte wegen (niveau C en D). Door het plegen van dit groot onderhoud zijn de slechte wegen juist verbeterd. Dit heeft geresulteerd dat het areaal met niveau A+ en A in 2020 is gestegen en deze tendens heeft zich in 2021 voortgezet. Wanneer deze extra inzet niet was uitgevoerd had de wegenkwaliteit er slechter uitgezien.

Areaal wegen	Areaal m2
Rijbaan (hoof- en verzamelwegen)	1.800.000
Rijbaan (overige wegen)	7.900.000
Parkeerruimte	2.500.000

Fietspad	1.700.000
Voetpad	10.200.000
Overig (o.a. verharde bermen, inritten en bushaltes)	1.000.000

Groen en bomen (onderdeel van Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. Verdere uitwerking staat in diverse beheerplannen; beheeraanpak openbaar groen, bomenstructuurvisie Rotterdam en de leidraad gedragscode bestendig groenbeheer.

Het uitvoeren van het regulier onderhoud aan het groen is in 2021 ondanks corona doorgegaan zoals gepland met inachtneming van de ingestelde maatregelen. Klimaatinvloeden zoals hitte, droogte en stormen hebben steeds meer invloed op het onderhoud in de buitenruimte. Eind 2020 is de uitvoeringsagenda biodiversiteit vastgesteld in het college en in april 2021 behandeld door de gemeenteraad. Het versterken van biodiversiteit betekent in grote lijnen meer divers groen, minder steen, meer water, minder licht en een verbeterde bodemkwaliteit.

In 2021 is meer variatie aangebracht in het maaien van gazons en gras en is er op een aantal locaties minder vaak gemaaid. Door het gras minder vaak kort te maaien blijft het langer groen tijdens droge periodes. In de CROW methodiek wordt hier echter geen rekening mee gehouden. Dit resulteert erin dat de norm "beeldkwaliteit heel" in 2021 niet is gerealiseerd. Als deze beeldmaatlat voor gras buiten beschouwing wordt gelaten, dan zou het percentage voor "beeldkwaliteit heel" in 2021 wel op 90% uitkomen en is de CROW-norm gehaald.

Areaal Groen en bomen	Areaal (m2)
Gazon	8.520.000
Bloemrijk gras	6.855.000
Moeras en oeervervegetatie	253.000
Bosplantsoen	5.311.000
Bodembedekkers	148.000
Hagen	198.000
Heesters	1.152.000
Sierbeplanting	131.000
Overig(parkverharding, water, mobiel groen, zelfbeheer)	1.420.000
Totaal	23.988.000
Bomen	167.251

Oppervlaktewater (onderdeel van Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)

De beleidsmatige uitgangspunten staan in het Waterplan 2. Het onderhoud in 2021 betrof baggeren (in overleg met waterschappen), reinigen van duikers, maaien, krozen en vuilvissen. In 2021 is gestart met de bestrijding van blauwalg in de Kralingse Plas. Nadere toelichting wordt verstrekt in het programma Beheer van de stad - Taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer.

Areaal oppervlaktewater	Aantal
Hoofdwaterwegen	140 km
Overige waterwegen	250 km
Beschoeiing	425 km
Duikers	2.025

Civiele kunstwerken (onderdeel van Verkeer & Vervoer - beheer)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. Met de uitvoering van het meerjarenprogramma voor civiele kunstwerken wordt door tijdig en planmatig inspectie en onderhoud voorkomen dat deze onveilig en niet beschikbaar zijn. Naast beschikbaarheid zijn imago, veiligheid, milieu en gezondheid, wet- en regelgeving en weerbaarheid belangrijke kernwaarden voor het areaal.

Areaal Civiele kunstwerken	Aantal
Beweegbare bruggen en sluizen	45
Sluizen	11
Vaste bruggen, fiets- of voetgangersbrug	713
Vaste bruggen, verkeersbrug	301
Viaducten	44
Onderdoorgangen incl. Maastunnel-tracé	48
Maastunnel-tracé	1
Keermuren	15 km
Vlonders en steiger	185
Kademuren en glooiingen	49 km
Overig havenmeubilair	76

Openbare verlichting (onderdeel van Verkeer & Vervoer - beheer)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. Het borgen van de wijkveiligheid door goed functionerende openbare verlichting wordt gemeten aan de hand van het aantal brandende lampen. In november 2019 is de uitvoering van het project ledtransitie gestart. Tijdens de ledtransitie worden alle conventionele armaturen vervangen door led-armaturen uitgerust met telemanagement. Het nieuwe telemanagementsysteem maakt het mogelijk om storingsen proactief te signaleren, zonder dat hierbij een burgermelding nodig is. In 2021 zijn de meeste armaturen in de woonwijken vervangen voor LED. In 2022 wordt begonnen met het vervangen van de armaturen langs de doorgaande wegen.

Areaal Openbare verlichting	Aantal
Lichtmasten	93.000
Armaturen	106.900
Grondspots (sierverlichting)	2.200
Electriciteitskast voor eigen electriciteitsnet	40
Wegwijzers met verlichting	542
Wegwijzers zonder verlichting	2.448
Portalen voor wegwijzers	43
(Historische) klokken	50

Spelen (onderdeel van Openbaar groen en (openlucht) recreatie - beheer)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. De Rotterdamse norm buitenspeelruimte regelt voldoende ruimte, inrichting van speelplekken en schrijft kwalitatieve voorwaarden voor een goed functionerende buitenspeelruimte voor, zoals: veiligheid, bescherming, maatvoering en variatie.

Areaal Spelen	Aantal
Verblijfsplekken	1.319
Speel- en sporttoestellen	6.209

Beeldende kunst en monumenten (onderdeel van Cultureel erfgoed - Archologie)

De Nota Onderhoud Kapitaalgoederen 2019-2022 gaat ervan uit dat assets veilig en beschikbaar zijn. In 2021 heeft het reguliere beheer- en onderhoud plaatsgevonden.

Areaal Beeldende kunst en monumenten	Aantal
Beeldende kunst - Topcollectie	105
Beeldende kunst - A-collectie	88
Beeldende kunst - B-collectie	53
Beeldende kunst - C-collectie	41
Beeldende kunst - D-collectie	24
Beeldende kunst - Gedenktekens	77
Monumenten - Torens	7
Monumenten - Poorten en pleinen	6
Monumenten - Monumentale fonteinen	3
Monumenten - Overige	6
Bijzondere voorzieningen - Fonteinen	119
Bijzondere voorzieningen - Watertappunten	61
Bijzondere voorzieningen - Toiletvoorzieningen	33
Bijzondere voorzieningen - Overige	15

Investeringsen

Hieronder is een tabel opgenomen met de financiële omvang van de begrote en gerealiseerde lasten voor wat betreft onderhoud van kapitaalgoederen als investeringen.

Onderdeel (taakveld) (bedragen x € 1 mln)	Begroting 2021	Begrotings mutaties	Aangepaste begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil
Wegen	22,0	1,5	23,5	15,6	7,9
Groen en bomen	8,5	1,3	9,8	4,7	5,1
Oppervlaktewater	3,7	-1,9	1,8	1,1	0,7
Civiele Kunstwerken	12,2	4,2	16,6	5,9	10,7
Openbare verlichting	13,8	-1,8	12,0	14,4	-2,4
Spelen	1,9	-0,2	1,7	1,2	0,5
Beeldende kunst en monumenten	0,2	0,4	0,6	0,3	0,3

Containers	4,6	0	4,6	7,4	-2,8
Vastgoed	156,9	-4,8	152,1	82,8	69,3
Totaal	224,0	-1,3	222,7	133,4	89,3

Toelichting

De begrotingsaanpassing van per saldo € - 1,3 mln heeft diverse oorzaken. Zo resulteren over- of onderbestedingen van boekjaar 2020 in begrotingsmutaties. Daarnaast resulteerde krapte op de arbeidsmarkt en langere voorbereidingstrajecten binnen vastgoed ook in een budgetaanpassing.

De financiële afwijking ten opzichte van de begroting bedraagt gesaldeerd € 89,3 mln, waarbij het aandeel van vastgoed € 69,3 mln bedraagt. Dit wordt veroorzaakt door vertraging binnen aanbestedingstrajecten, latere aanvang werkzaamheden, initieel te hogere ramingen en langer doorlopende voorlopige ontwerpfasen. De werkzaamheden schuiven door naar 2022.

De onderbesteding van civiele kunstwerken wordt voornamelijk veroorzaakt door het renovatiebudget Maastunnel. Vanwege de afronding van de laatste restpunten van maastunnelrenovatie in 2021 is het budget in stand gehouden. De omvang van de kosten in 2021 was ten opzichte van het beschikbare budget gering wat resulteert in een onderbesteding. De laatste restpunten, waaronder het vervangen van de vluchtdeuren, worden in 2022 opgestart.

Schaarste van PVC materiaal, dat veel gebruikt wordt bij het vervangen van riolen, resulteerde eveneens in minder vervangingsinvesteringen. Vanwege het zoveel mogelijk integraal werken heeft dit een onderbesteding tot gevolg binnen diverse assetgroepen.

De overbesteding van containers wordt verklaard doordat er in 2021 een grote slag is gemaakt in het vervangen van half verdiepte containers voor ondergrondse containers. Hierdoor waren echter meer bodemonderzoeken, werkzaamheden door de aannemer, materiaal voor de putten en eventueel het verleggen van kabels en leidingen vereist. Deze vervanging vindt plaats omdat ondergrondse containers dubbele opslagcapaciteit ten opzichte van half verdiepte containers hebben en dragen bij aan het terugdringen van naastplaatsingen.

Subsidies

Pagina 116

Subsidies

Subsidies zijn financiële bijdragen aan burgers of organisaties voor activiteiten die bijdragen aan de realisatie van een door de gemeenteraad vastgesteld beleidsdoel.

[BeleidsSubsidielijst](#)

Beleid

De gemeentelijke [Subsidieverordening Rotterdam 2014](#) bevat de spelregels voor subsidieverlening. De verordening bepaalt dat er twee subsidievormen zijn: eenmalige subsidies en jaarlijkse subsidies. Een eenmalige subsidie verstrekt de gemeente voor één of meer prestaties of activiteiten die in beginsel van bepaalde duur zijn. Een jaarlijkse subsidie verstrekt de gemeente per kalender- of boekjaar.

De subsidielijst geeft een overzicht van de subsidielasten in 2021. In de lijst staan ook negatieve subsidiebedragen. Dit kunnen teruggevorderde subsidies zijn, die in voorgaande jaren zijn betaald aan de burgers of organisaties. De bedragen in de onderstaande lijst zijn in euro's (geen duizendtallen) afgerond.

Subsidielijst

Gesubsidieerde instelling	Realisatie 2021
Beheer van de stad	1.228.615
Addoptics Operations B.V.	5.000
Afrikaanderwijk werkcoöperatief U.A.	185.000
BlueCity010 B.V.	126.000
Coöperatie Ondergrond U.A.	11.375
Creatief Beheer	43.000
Diverse subsidies privé personen	151.683
Erasmus Universiteit Rotterdam	50.000
Evangelisch Centrum Europoort	25.000
FOR C.V.	20.541
Kelp Blue Biotech B.V.	5.000
Obs Dakpark	29.730
Pakkethelden B.V.	4.975
Stadsboswachter	-650
Stedin Netten B.V.	20.625
Stichting Awaerness Kollektif	5.000
Stichting BOOR	38.255
Stichting Boost	3.835
Stichting Groenemorgen	4.740
Stichting Kongsj	5.000
Stichting Kringloopcentrum Hoek van Holland	5.000

Stichting Opzoomer Mee Rotterdam	329.975
Stichting Shared Packaging	5.000
Stichting Sint Franciscus Vlietland Groep	24.958
Stichting Stadskwekerij De Kas	20.070
Stichting Vivere Democratisch Onderwijs	25.050
Stichting Vogelasiel De Houtsnip	1.500
Stichting Zwerfkatten Rijnmond	40.000
Superior Signals Europe B.V.	5.180
Vereniging van Eigenaars De Calypso te Rotterdam	15.000
VVE Buizenwerf 1 tm 277 on Oostmaaslaan 79 tm 91 on te Rdam	17.774
WEAR B.V.	5.000
Bestuur en dienstverlening	6.758.366
Antimony B.V.	80.000
Art Core Encounters B.V.	100.000
Bewonersorganisatie vereniging Terbregge's Belang	4.940
Bewonersorganisatie Vreewijk	13.900
Bewonersorganisatie Wielewaal	-2.600
Bewonersvereniging W 1555	98.272
Blue Innovations B.V.	99.750
BlueBlocks B.V.	39.492
Buurt en Speeltuinvereniging "Het Lage Land"	44.114
Cafe-Restaurant Wilskracht	3.155
De Middellander B.V.	60.000
Diverse subsidies privé personen	55.690
Dutch Institute of Royal Taste	16.625
Eros-Tediro-Combinatie	16.000
Falafval	24.870
Garage2020	43.602
GroenCollect B.V.	70.000
GrowWizzKid B.V.	25.206

KRSolar B.V.	75.000
Loop Biotech B.V.	85.703
MD Biotec B.V.	99.530
OCDLab B.V.	68.435
OmiYoga	9.414
Ons Hoogvliet	-2.286
ONZE stichting	70.000
PieterPot B.V.	11.206
PieterPot Beheer B.V.	-11.206
RAP Technologies B.V.	100.000
samenwerkende bewonersorganisaties LEVEN in SCHIEBROEK	14.335
SavFood	24.977
Seaweed Yarn & Dye B.V.	100.000
Seenons B.V.	49.803
Sky Studio	-25.000
Speaksee B.V.	6.000
SQJ B.V.	30.000
Stichting Ambition by Sport Foundation	85.350
Stichting Archiklas	48.500
Stichting Awaerness Kollektif	100.000
Stichting BeeSerious	45.200
Stichting Bewoners Zuidpleingebied	-3.546
Stichting Bewonersondersteuning Prinsenland	12.063
Stichting Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier (B.O.K.)	38.345
Stichting Bewonersorganisatie Ommoord	12.574
Stichting Bewonersorganisatie Zevenkamp (BOZ)	15.858
Stichting BLEND Bloemhof	80.000
Stichting BurgerPanel	51.660
Stichting Business Incubator SeedZ	98.000
Stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam	50.000

Stichting Creative Action Now	49.990
Stichting Dakdorpen	69.658
Stichting De Buurtbron Ommoord-Zevenkamp	6.000
Stichting De Roodkapjes	76.000
Stichting EN-TEKEN	39.568
Stichting Enver	31.000
Stichting Excelsior4All	22.000
Stichting Gaarkeuken van Rotterdam	21.060
Stichting HIJS	100.000
Stichting JOZ	78.800
Stichting Kind van Rotterdam	12.000
Stichting Kunstfestival Schiebroek-Hillegersberg	18.000
Stichting LEAFY Farm	87.430
Stichting Leeszaal Vreewijk	21.640
Stichting Loreley Productions	46.460
Stichting Missie 010	27.000
Stichting Onderzoekend Tuinieren	8.258
Stichting OPPERCLAES	71.935
Stichting Opzoomer Mee Rotterdam	2.508.228
Stichting Pier 10	97.996
Stichting Pluspunt Rotterdam	75.000
Stichting Pop-up Box	5.001
Stichting Powerboat	3.675
Stichting Rotterdam Klimsport	67.775
Stichting Rotterdam Kookt	63.552
Stichting Rotterdam Pooligans	21.851
Stichting SAMEN010	10.500
Stichting Seniorenraad Kralingen-Crooswijk	6.167
Stichting STC-Group	15.000
Stichting STORE Schools & Projects	88.482

Stichting Taal en Theater Studio de Bakkerij	15.000
Stichting Tenchigowa Rotterdam	9.980
Stichting The Patchingzone	60.000
Stichting Treecollective	40.000
Stichting Urban Ideals	99.015
Stichting VICA	17.000
Stichting Vitaal Pendrecht	15.552
Stichting Vrienden van Hoogvliet	-32.400
Stichting Walking & Talking	28.239
Stichting WentelWave	19.077
Stichting Wielersport Promotie Rotterdam (WPR)	-18.814
StoredEnergy B.V.	100.000
Studio Bas Sala	74.994
The Challenge Room B.V.	71.224
TherapySelector B.V.	100.000
Veggihap B.V.	98.200
Vereniging Bewonersorganisatie Overschie	18.500
Viralcom B.V.	100.000
Volkstuinvereniging Nooit Gedacht	10.000
WijkPlatform LikeJeWijk	21.840
Winkeliersvereniging Zevenkamp	17.963
Xerxes DZB	10.043
Cultuur, sport en recreatie	180.295.695
31Volts	23.232
3AM Urban Music	10.224
A.S. Talmaschool	667
Abdel-Kwan Rotterdam	44.589
Afrikaanderwijk Coöperatief U.A.	171.100
Alexander Kamerkoor	2.000
Algemene Sport Vereniging Indus '67	10.194

AS FILM	4.000
B.V. Recreatiecentrum Oostervant	1.156.912
Bellenstorm	-3.640
Bird Jazz Podium/Horeca B.V.	6.500
Bureau Vermaeck B.V.	10.000
Buro Bannink	15.000
Buurt- en Speeltuin Vereniging Kralingseveer	11.604
Buurt en Speeltuinver Terbregge	11.604
Buurt en Speeltuinvereniging "De Klimroos"	20.707
Buurt- en Speeltuinvereniging "De Vuurklip"	11.604
Buurt en Speeltuinvereniging "Het Lage Land"	17.673
Buurt- en Speeltuinvereniging Bodelo	20.707
Buurt en Speeltuinvereniging Levenslust	11.604
Buurt- en Speeltuinvereniging N.H.V.O.	14.638
Buurt- en Speeltuinvereniging Zalmpaat	11.604
Buurtvereniging 110 Morgen	11.604
Calandkoor	1.500
Capella Rotterdam	2.000
Caverngo	4.000
Chabotgroep	1.000
Christelijk Fanfarekorps IJsselmonde	2.000
Christelijk Gemengd Koor Delfshaven	1.500
Christelijk Gemengd Koor Zanglust	1.500
Christelijk Jongerenkoor Joy	1.500
Christelijke Muziekvereniging "Door Eendracht Sterk"	2.000
Christelijke Oratoriumvereniging Sursum Corda	-4.000
Coleridge, S.E.S.	10.000
Corps d' Esprit	2.000
Couleurs Vocales	1.500
Current Obsession	10.480

Dansh Urban Gym	20.000
De Buren van Marlies	1.000
De Kralingsche Troep groep X	4.250
De Stormpolder	14.638
De Zwarte Hond B.V.	118.000
Delftsestraat Exploitatie B.V.	586.922
Derekteur	10.000
Dignus, Stichting Vrienden van Antonius IJsselmonde	10.000
Diverse subsidies privé personen	971.257
Dockyard Mannenkoor	1.500
Dutch Pinball Museum	32.780
Eerste Hoekse Accordeonvereniging	1.000
Encore	1.500
Exploitatie Topsportcentrum B.V	279.600
Exploitiemaatschappij Oostelijk Zwembad B.V.	510.599
Faithful to the Subject	6.250
Filmwerkplaats	8.830
Folkhouse Matrix	20.000
Frans Vogel Stichting	2.000
Free to Move	5.000
Gymnastiekvereniging TURNLUST	3.163
Harpy Films B.V.	12.500
Henk, het Nieuwe Koor	2.000
HipHopHuis Holland	879.144
Historische Vereniging Oud Rozenburg	3.000
Hockey Club Feijenoord	10.000
Hockey Club Rotterdam	43.742
Hockeyvereniging Delfshaven	8.000
Hoekse Voetbal Club (HVC 10)	-6.269
Hoekse Watersportvereniging	5.730

Hombre con Perro	3.500
Honk- en Softbalvereniging Saints	22.145
Honkbalvereniging Portland Poema's	2.500
Hoogvliets Smartlappenkoor Tranen met Tuiten	1.500
IBN Battuta	1.720
Inbo B.V.	19.166
Jari entertainment	-2.864
JAS	5.477
JOEY RAMONE	23.055
Kamerkoor Rotterdam	2.000
Kamerkoor Voci Volanti	2.000
Kamerorkest Ars Musica	2.000
Keramiek Garage	17.204
Kindercantorij Open Hof	1.500
Klaas Kittengroep	4.483
Klein Rotterdams Toneel	1.000
Koor Fortissimo	1.500
Koor Hemelsbreed	2.000
Koor Van de Rotterdamse Opera	1.500
Korfbalvereniging Nikantes	4.339
Korrel Film	12.500
Maasgroep 18	4.295
Metrogroep	3.512
Mono 2.0 B.V.	25.511
Mundo Kinderopvang B.V.	50.000
Mutua Amicitia	1.000
Muziekvereniging Rotterdam aan Zee	5.000
Natuurspeeltuin De Speeldernis	171.023
Nico Adriaans Stichting (NAS)	-8.196
OBK Gebouw	19.557

Oecumenisch Koor Together	1.500
Omnivereniging De Pont	5.667
Optisport Exploitaties B.V.	519.296
Oudere- Jongerenkoor O. Jee	1.500
Ouderenkoor Pernis	750
Overkanters Zuiden Combinatie OZC	63.373
Poort van Noord	18.500
Popkoor Paper Moon	1.500
R.A.V. Scala	1.000
R.K.S.V. Spartaan 1920	12.150
R.V. & A.V. Steeds Hooger	33.978
R.V.V. Coal	21.033
Racing Club	7.156
Rauwkost-Collective	4.000
Recreatiecentrum Zevenkampse Ring B.V.	964.416
Redrum Recordz	7.500
Revolt Evenementen B.V.	137.698
Rianne Zijderveld	6.250
Rib Art Space	62.500
Rijnmond Hoogvliet Sport	10.080
Rijvereniging De Hazelaar	2.500
Rik Versteeg Photography	6.500
RIS, Rotterdamse vereniging voor aangepast sporten	7.879
Rogier Maaskant Fotografie	5.750
Rotown B.V.	52.028
Rotterdam Festivals	10.034.603
Rotterdam Marathon B.V.	405.166
Rotterdam United	47.740
Rotterdams Majoretten Peloton	2.408
Rotterdams Symfonisch Blaasorkest	2.000

Rotterdamse Atletiek Vereniging Pro Patria A.L.O. Combinatie	1.620
Rotterdamse Kunststichting	673.500
Rotterdamse Mandoline Vereniging Aeoline	1.000
Rotterdamse Poppenspelers Coöperatieve Vereniging U.A.	22.500
Rotterdamse Studenten Voetbalvereniging "Antibarbari"	5.831
Rozenburgs Dameskoor	1.500
Rozenburgse Badminton Club Sobat-Waterweg	6.689
Rozenburgse Harmonievereniging Uitspanning door Inspanning	2.000
Rozenburgse Vrijwillige Brigade tot het Redden van Drenkelingen	10.000
Rugbyclub The Hookers	17.184
Russisch-Oekraïns Zang- en Dansensemble Kalinka	4.000
Sahin, E	7.500
Sanne Hamstra	3.500
Scapino Ballet Rotterdam	1.218.500
Schaatsbaan Rotterdam B.V.	788.183
Schilder en Tekenclub Rotterdam	3.282
Scouting Albert Schweitzergroep	4.311
Scouting Brownseagroep 66	4.604
Scouting De Spoorzoekers	1.750
Scouting Dorus Rijkers Nesselande	2.074
Scouting Hoogvliet	4.260
Scouting Impeesa Rotterdam	840
Scouting Margrietengroep	4.290
Scouting Olivier van Noort	4.309
Scouting Prins Hendrikgroep Hoek van Holland	1.892
Scouting Starrenburg Groep 38	4.392
Scoutinggroep Hillegersberg	4.270
Semper Cantantes	1.500
Shofukan.com	6.000
Sober Industries B.V.	7.500

Speeltuin en Ontspanningsvereniging Kralingen	11.604
Speeltuin Vereniging "Het Westen"	14.638
Speeltuin Vereniging Crooswijk	20.770
Speeltuin Vereniging Pernis	11.604
Speeltuinvereniging Afrikaanderplein	20.707
Speeltuinvereniging "De Driehoek"	18.207
Speeltuinvereniging "Het Noorden"	14.638
Speeltuinvereniging "Hoek van Holland"	23.265
Speeltuinvereniging "Schiewijk"	11.604
Speeltuinvereniging Charlois	12.138
Speeltuinvereniging De Hoeve	11.604
Speeltuinvereniging de Torteltuin	17.673
Speeltuinvereniging De Waal	14.638
Speeltuinvereniging Hillesluis	20.707
Speeltuinvereniging Jeugdveld	14.638
Speeltuinvereniging Katendrecht	11.604
Speeltuinvereniging Meeuwenplaat	11.604
Speeltuinvereniging Millinx	14.638
Speeltuinvereniging Neeltje Jans	14.638
Speeltuinvereniging Ommoord	17.673
Speeltuinvereniging Vreewijk De Vaan	20.707
Spinn Events B.V.	4.250
Sportbedrijf Rotterdam B.V.	1.492.579
Sportclub Neptunus	117.860
Sportfondsen Rotterdam Noord N.V.	1.130.131
Sportvereniging "De Rotterdamse Leeuw" (D.R.L.)	5.279
Sportvereniging Hillegersberg (SVH)	31.333
Sportvereniging R.D.M.	1.931
Sportvereniging Victoria	24.500
Stadstrainers B.V.	7.500

Stichting Cultuur Concreet	2.402.135
Stichting "Clubhuizen Albert Schweitzer Groep"	4.300
Stichting "Conny Janssen Danst"	569.900
Stichting A Tale of a Tub	95.800
Stichting Afrovibes	15.000
Stichting Altstadt Rotterdam	6.000
Stichting Ambition by Sport Foundation	60.000
Stichting Amenti MoveMeant	15.000
Stichting Archell Thompson Foundation	16.500
Stichting Architectuur Filmfestival Rotterdam	-75
Stichting Architectuur Instituut Rotterdam (AIR)	542.300
Stichting Arminius	310.619
Stichting Art Projects Amsterdam	12.500
Stichting Art Studio	213.000
Stichting Artertainment	15.000
Stichting Ausdauer	12.000
Stichting AVL Mundo	169.100
Stichting Bedrijven Investeringszone Nieuwe Binnenweg	2.000
Stichting Bibliotheek Rotterdam	20.671.695
Stichting Big Salsa Band	2.000
Stichting Boom Snap Clap	6.000
Stichting Bureau voor Kunst	12.500
Stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam	2.286.039
Stichting Buurtlab	130.775
Stichting Buurtwerk.nl	155.325
Stichting C-010	88.800
Stichting Calandtroep	3.997
Stichting Center for Culture and Development - The Netherlands	2.000
Stichting Centrum Beeldende Kunst	3.572.000
Stichting Charlois aan het Water	54.095

Stichting CineNoord	13.219
Stichting Circus Rotjeknor	208.600
Stichting CJG Rijnmond	59.227
Stichting CLUB GEWALT	116.400
Stichting Colab. Loic Perela	-6.000
Stichting Concert- en congresgebouw De Doelen	6.756.839
Stichting Confetti	14.638
Stichting Cult North.	10.000
Stichting CultuurRijk Overschie	23.739
Stichting Cultuurwerkplaats IJsselmonde	794.950
Stichting Cultuurwerkplaats Tarwewijk	2.900
Stichting Dansateliers	367.500
Stichting Dansers voor Dans	5.000
Stichting de Bende / Hotel Modern	254.400
Stichting De Betrokken Spartaan	20.000
Stichting De Bezetting Speelt	12.500
Stichting de Botanische Tuin Afrikaanderwijk	17.608
Stichting De Dependance	93.000
Stichting De Geheime Tuin	22.500
Stichting De Gids	4.800
Stichting de Jongens van Hiernaast	6.250
Stichting de Loodsen	10.000
Stichting De Nieuwe Lichting	183.300
Stichting De Rotterdamse Ploeg	8.000
Stichting De Veerkrachtige Gemeenschap	1.516
Stichting De Zandtuin	14.638
Stichting Decima	2.500
Stichting Designplatform	128.100
Stichting Diaconaal Centrum Pauluskerk	10.000
Stichting Dig It Up	120.300

Stichting Digital Playground	276.200
Stichting DOCK Rotterdam	16.500
Stichting Doelenensemble	197.800
Stichting Domestica Rotterdam	18.000
Stichting Dorus Rijkers Nesselande	2.500
Stichting Drijfzand	1.000
Stichting Dutch Dance League	20.000
Stichting Dutch Double Bass Festival	10.000
Stichting Een kunstcentrum	16.500
Stichting ELI	5.000
Stichting Ensemble Modelo62	4.000
Stichting Epitome Entertainment	176.500
Stichting Escola Portatil de Musica Holanda	1.500
Stichting Excelsior4All	100.000
Stichting Extra Extra	176.650
Stichting F.U.N.	12.000
Stichting Feyenoord Foundation	50.000
Stichting Film Evenementen Rotterdam	12.000
Stichting Film Platform Rotterdam	12.000
Stichting Filmnacht	-7.000
Stichting Frontaal Podium	50.900
Stichting Galerie de Jaloezie	10.000
Stichting Game Changers	70.000
Stichting Garage Rotterdam	57.400
Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst	3.000
Stichting Gehandicapten Tennis Alexanderstad	1.545
Stichting Gillespie	40.000
Stichting Giocoso	2.000
Stichting GroenGoed	24.556
Stichting Grondvesten	92.998

Stichting Grote of Sint-Laurenskerk te Rotterdam	476.200
Stichting Hans en Koor (Koor en Cora)	2.000
Stichting Hendrik Chabot	213.116
Stichting Henkes	4.500
Stichting Herrie	0
Stichting Het Kinderparadijs Meidoorn	2.500
Stichting Het Nieuwe Instituut	74.500
Stichting Het Speelhuis	3.887
Stichting Het Startblok	2.500
Stichting HIJS	242.900
Stichting HipSick	66.150
Stichting Historisch Charlois	3.000
Stichting House of Esports Gamers in de Maatschappij	60.000
Stichting House of Knowledge	128.800
Stichting House of Urban Arts	284.358
Stichting Hraunmosi	10.000
Stichting Independent School for the City	80.000
Stichting InSuNed	5.000
Stichting International Film Festival Rotterdam	1.282.000
Stichting Internationale Architectuurbienale NL	162.100
Stichting Jan Vos	15.000
Stichting Ja-Room	91.800
Stichting Jazz International Rotterdam	30.000
Stichting Jazzpodium Rotterdam	294.700
Stichting Jeugdtheater Hofplein	2.163.739
Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Rotterdam	667
Stichting Kenniscentrum Cultuureducatie Rotterdam	1.678.124
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (stichting voor christelijk primair onderwijs)	611
Stichting Kinderboerderij "De Heij"	10.115
Stichting Kinderboerderij De Laantjes	2.500

Stichting Kinderboerderij Pernis	10.115
stichting kinderen in de speeltuinen van IJsselmonde	308.294
Stichting Kiran	1.500
Stichting Kito Events	49.475
Stichting Klangendum	8.000
Stichting Klassiek op Zuid	16.100
Stichting KOBE	10.000
Stichting Kongsj	15.000
Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde	860.428
Stichting Koorprojecten Rotterdam	2.000
Stichting Kunstaccommodatie Rotterdam	598.000
Stichting Kunsthal Rotterdam	3.173.500
Stichting Kunstpubliek	12.500
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	9.001.892
Stichting La Sfera Armoniosa	4.000
Stichting Laurenscontorij	197.600
Stichting Lees, Beleef en Proef Westland	-1.211
Stichting Lekker Groen	22.972
Stichting LIBI	20.000
Stichting Liedhuis	4.500
Stichting Little Wotan	-3.399
Stichting Live at Rotown	340.600
Stichting Lloydscompany	157.600
Stichting LUSU	0
Stichting Luxor Theater Rotterdam	3.028.153
Stichting Maas theater en dans	1.883.150
Stichting Maasstedelijk Kamerkoor	3.050
Stichting Maasstedelijk Kinderkoor	1.500
Stichting Maasstedelijk Meisjeskoor	3.800
Stichting Maasstedelijk Senior Kamerkoor	3.050

Stichting Manege De Hazelaar	19.334
Stichting Maniacs Theaterproducties.	4.000
Stichting Maritiem Museum Rotterdam	5.721.327
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	125.687
Stichting Meer Dan Babi Pangang	12.000
Stichting Mesh	8.500
Stichting Miet Mi	2.500
Stichting Milieu Dichterbij	9.609
Stichting MiMa	27.700
Stichting Misiconi	62.500
Stichting Mobile Arts	20.000
Stichting Mooi Weer & Zo	153.336
Stichting Moois Media	10.000
Stichting Motel Mozaique	404.500
Stichting Moving Futures	7.500
Stichting Museum Oud-Overschie	7.100
Stichting Museum Rotterdam	3.842.500
Stichting Music Matters	304.400
Stichting Muziek in Kralingen Crooswijk	4.500
Stichting Muziektent Pernis	5.600
Stichting Muziektheater De Ontmoeting	5.000
Stichting My Breath My Music	3.500
Stichting Mystiek Mediterrane Muziek	7.500
Stichting n Bries	6.069
Stichting NAI Uitgevers/Publishers	3.750
Stichting Nanoek	8.108
Stichting Natuurhistorisch Museum Rotterdam	843.800
Stichting Natuurstad Rotterdam	9.384.027
Stichting Nederlands Fotomuseum	1.081.300
Stichting Nederlands Studenten Jazz Orkest	1.800

Stichting Niet Normaal INT	10.000
Stichting Noordplein	24.900
Stichting Oda	74.050
Stichting Odilia	16.628
Stichting Office for Metropolitan Information	102.700
Stichting Onderwater Producties	43.000
Stichting Open Monumentendag Rotterdam	14.883
Stichting Open Rotterdam	765.000
Stichting Operator Radio	82.600
Stichting OTREDAD	24.900
Stichting Pacific Enterprises Unlimited	10.000
Stichting Paradox	8.600
Stichting Passion&Skillz	1.000
Stichting Passionate Bulkboek	290.585
Stichting Pier 10	15.000
Stichting Podiumbeesten	-561
Stichting Poetry International	289.000
Stichting Poppodium Baroeg	433.900
Stichting Popunie	457.700
Stichting Popwaarts	10.000
Stichting POW WOW NL	17.500
Stichting Prinses Christina Concours	7.500
Stichting Public Art Squad-Environmental Art for Public Spaces	297.900
Stichting Punt 5	94.100
Stichting Radar WMO diensten	37.200
Stichting Recreatiegebouw Rotterdam-Charlois	46.000
Stichting Regionale Omroep Rotterdam-Rijnmond en Omgeving	24.500
Stichting ReNEWd	3.250
Stichting Reverb Rotterdam	19.000
Stichting Roeivaldatie	2.500

Stichting Roffa Mon Amour	50.000
Stichting RoMeO	168.873
Stichting Roodkapje	570.231
Stichting Root Rotterdam	15.000
Stichting Rosette	1.500
Stichting Rotown Magic	105.600
Stichting Rotterdam Chamber Music Society	9.000
Stichting Rotterdam Partners	150.000
Stichting Rotterdam Philharmonic Festival	230.000
Stichting Rotterdam Sportsupport	5.081.021
Stichting Rotterdam Topsport	3.716.310
Stichting Rotterdams Jazz Orkest	5.000
Stichting Rotterdams Jongenskoor	1.500
Stichting Rotterdams Milieucentrum (RMC)	16.502
Stichting Rotterdams Philharmonisch Orkest	7.404.000
Stichting Rotterdams Volkstheater	168.000
Stichting Rotterdams Wijktheater	556.400
Stichting Rotterdamse Dakendagen	0
Stichting Rotterdamse Munt	24.111
Stichting Rozenburg Bloeit	58.713
Stichting Sandes	-15.000
Stichting SANNE	1.500
Stichting SAZ	1.500
Stichting Schaap op de Noordpool	5.500
Stichting Scouting De Argonauten	3.906
Stichting Scouting De Ruyter	2.500
Stichting Scouting Schout bij Nacht Doorman - MOVO	3.759
Stichting Scoutingregio Rond de Rotte	13.685
Stichting SeriousFilm	8.000
Stichting Shimmer	20.498

Stichting Silver Line	120.000
Stichting Sinfonia Rotterdam	498.900
Stichting Singeldingen	-3.463
Stichting Skateland	16.505
Stichting Skateland Rotterdam	50.000
Stichting Snad	10.000
Stichting Speelcentrum Weena	184.020
Stichting Speeltuin "Ali Baba"	14.638
Stichting Speeltuin De Feijenoordse Middenstip	14.638
Stichting Speeltuin Oude Dijk	14.638
Stichting Speeltuin Oudeland	11.604
Stichting Sporthal Wion	13.350
Stichting Sportland	5.000
Stichting SpraakuhlooS	190.500
Stichting Stadspodium Rotterdam	53.000
Stichting Stadswerf Koningspoort	30.000
Stichting Stella Maris	4.371
Stichting Steunfonds Kinderboerderij Hoek van Holland	6.389
Stichting Streekarchief Eiland IJsselmonde	3.000
Stichting Studio Bruijs	10.000
Stichting Symfonieorkest Rijnmond	2.000
Stichting Taal en Theater Studio de Bakkerij	255.700
Stichting Talentz Skool	30.000
Stichting Tall Tales Company	185.950
Stichting Tante Nino	20.929
Stichting Team Toekomst	8.000
Stichting Teddy shouldn't smoke	70.500
Stichting ter behartiging van de belangen van de Prinses Irene Groep 45	4.290
Stichting Tettix	3.000
Stichting TG De Klassieken	43.775

Stichting The Writer's Guide (to the Galaxy)	120.700
Stichting Theater Babel Rotterdam	435.700
Stichting Theater Lantaren Venster	1.719.180
Stichting Theater Rotterdam	9.401.100
Stichting theater 't Kapelletje	74.000
Stichting Theatergroep Witte Raaf	10.000
Stichting TheaterNetwerk Rotterdam	32.614
Stichting Thuis op Straat	122.619
Stichting Toneel Vakschool Rotterdam	22.480
Stichting Tools for Action Foundation	9.742
Stichting tot Behartiging van de Belangen van de Groep 17 Oranje-Blauw/Theofilus	1.123
Stichting tot behartiging van de belangen van de Prins Hendrikgroep	2.500
Stichting tot Beheer Museum Boijmans Van Beuningen Rotterdam	12.744.441
Stichting tot de Verbeelding	8.500
Stichting Transistor	180.200
Stichting Urban Culture Lab	120.000
Stichting Urland	180.200
Stichting V2_, Instituut voor de instabiele media	380.006
Stichting Verhalenhuis Belvedere	382.794
Stichting Vessel 11	63.500
Stichting Villa Vonk	10.075
Stichting Vogelasiel De Houtsnip	4.552
Stichting Vogelklas Karel Schot	144.203
Stichting voor Rooms-Katholiek Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs voor Noordelijk Rotterdam	667
Stichting voor Surinaamse Genealogie	2.000
Stichting voordekunst	64.500
Stichting WArD/waRD	60.000
Stichting WAT WE DOEN	156.600
Stichting Watch That Sound	105.890
Stichting Wereldmuseum Rotterdam	5.351.000

Stichting WIFFEL WAFFEL	14.638
Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West	1.500
Stichting Wildlife Film Festival Rotterdam	5.000
Stichting Women Connected	89.950
Stichting Woonwerkplaats Piet Roovershuis	9.645
Stichting World Police & Fire Games 2019	300.000
Stichting Worm	836.800
Stichting Xclusiv	263.600
Stichting Young Designers & Industry	10.000
Stichting ZangExpress	24.543
Stichting Zeekadetkorps Rotterdam	2.500
Stichting Zeeverkenners te Hillegersberg	3.855
Stichting Zuidtopia	8.500
Stichting Zwemgym	2.500
STLKR films	12.070
Studio Bas Sala	3.721
sv BZC / Zuiderpark	29.164
Tafeltennisvereniging "De Beer"	1.618
Taller Architects	16.260
Tamboer- & Trompetterkorps Euro-Band	4.500
Tennis Club Rozenburg	14.799
Tennisclub T.O.E.G.-Rotterdam	10.485
That's It, koor voor lichte muziek	1.500
The Film Kitchen	10.000
The Gents Mainport Barbershop Singers Rotterdam	1.500
The Rangers Rotterdam	4.048
The Skyline Sisters	1.500
Theater Walhalla	579.000
Theater Zuidplein	4.739.810
Theatercollectief Macabre	84.500

Touzani Stichting	15.491
Unilever Tennisclub	39.979
V.Z.O.D.	1.000
Verenigd Schouwburgplein	45.600
Vereniging Binnenste Buiten	14.638
Vereniging Cornelis Tromp Groep 14	4.037
Vereniging Drumfanfare Excelsior Rotterdam	1.000
Vereniging MultiCulti Koor Rotterdam Noord	1.500
Vereniging Ondersteboven	1.500
Vereniging Rotterdams Barok Ensemble	2.000
Vereniging Rotterdams Jeugd Symfonie Orkest	47.503
Vereniging Sambalanco	1.000
Vereniging Scouting Sint Patrick groep	4.220
Vereniging Turks Klassieke Muziek Koor	2.000
Vereniging van Amateur Kamermusici in Rotterdam	2.000
Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving	2.721
Villa Zebra	556.035
VIVID vormgeving	85.911
Vocaal Ensemble Tiramisu	2.000
Vocalgroup-WE	1.500
Voetbalvereniging Oud Leerlingen van het Doven Instituut	900
Volksdansgroep La Popoldancantoj	1.500
Vrouwenkoor Mixed Voices	1.500
Weelde B.V.	344.976
Wijk- en Speeltuinvereniging Bospolder- tussen Dijken	35.345
Wijk- en Speeltuinvereniging Tarwewijk	14.638
Willem de Kooning Stichting	22.000
WITTE DE WITH	700.900
World music & Dance Centre	310.700
Zanggroep "AFTER EIGHT"	1.500

Zijspoor B.V.	123.959
Zouka B.V.	7.500
Zwemvereniging De Zeehond '73	24.383
Economische Zaken	13.293.086
A La Plancha B.V.	500
Academic Software Consulting	30.000
Allurette	2.500
Alyans Home Decorations	2.000
Andy's Darts	1.375
Arty B.V.	500
Asbeter Holding B.V.	20.000
Asbetter Acids B.V.	225.000
Ayla B.V.	700
Baker & Moore B.V.	500
Balanzs	2.500
Ballroom	500
Bar Berta	500
Be Cool Events	1.230
Beach Club Royal	500
Bed, Bites & Business B.V.	342
Belangenvereniging Alexandrium Shopping Center	8.715
Bidfood B.V.	-30.000
Bij De Bruin	500
Biondoil Netherlands B.V.	200.000
Bird Jazz Podium/Horeca B.V.	500
BOCA'S ROTTERDAM B.V.	500
Bokaal B.V.	500
Bollaart-Huizenga V.O.F.	245
Botanero B.V.	500
Brasserie Barclay Rotterdam	500

Brasserie Lookies	500
Burger King Restaurants B.V.	679
Burgerij Rotterdam B.V.	500
BY AMI	3.000
Café "Pleinzicht"	500
Cafe Boudewijn B.V.	500
Café de Klapdeur	434
Cafe de Metro	500
Café De Ooievaar	500
Café KeerWeer	500
Café LEUK B.V.	500
Cafe Plein	500
Café Rijnvaart	500
Café Soif	500
Café 't Fust B.V.	500
Café 't Pakhuys	500
Café-Bar Première	500
Café-Biljart Jan Schuijjer	500
Charlotte Wooning	2.125
Citrusveiling Exploitatie B.V.	500
Clean Tech Delta	81.337
CLSNGL B.V.	500
Club Playa	500
Coco-Nuts B.V.	500
Cooperatieve Kredietvereniging Kredietunie Rotterdam U.A.	6.316
Coppi Koffie & Fietsen	500
Cornelis Bar & Kitchen B.V.	500
De Buffel Rotterdam B.V.	500
De Burgemeester	500
De Huismeester115	500

De lachende Chinees	500
De Matroos en het Meisje	500
De Oestercompagnie B.V.	2.500
De Opstartfabriek B.V.	9.798
De Pijp Gaffelstraat Rotterdam	500
Dechi Beach	450
DeKoffieBar	467
Deli 19 by Weena B.V.	500
Deli33 Doelen Rotterdam B.V.	500
Dewi Sri Westerkade B.V.	2.430
Diner @ Donner B.V.	500
Diverse subsidies privé personen	8.032
Dudok aan de Maas B.V.	756
Dudok Rotterdam B.V.	1.300
DWard Events	418
EAK Concept B.V.	2.500
Elsing Horeca Exploitatie	1.750
Endless Sunday B.V.	500
ENGIE Ventures and Integrated Solutions B.V.	-33.622
Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Erasmus MC)	46.000
FERRY Store B.V.	377
First and Goods B.V.	500
Flavour Visagie & Styling	2.250
Flower Turbines B.V.	45.500
FOK. wijnbar	1.273
Fresh Ventures Studio B.V.	35.000
FS NL Hilton Rotterdam OpCo 19 B.V.	426
GaleriAAA by Mangiare.nu B.V.	500
Gastrobar Ster	500
GBN Groep B.V.	200.000

Ginza Shop	2.250
Gracy's	500
Gradyent B.V.	47.360
Grand-cafe/Restaurant Blij	500
GroenCollect B.V.	92.718
Happy Fried Chicken B.V.	500
Harbour Rotterdam B.V.	338
Havenbedrijf Rotterdam N.V.	49.950
Heilige Boontjes B.V.	343
Héroïne restaurant & bar	500
Hervormde Centrum Goede Herderkerk	318
Hi Girl	1.070
Hotel Amerika	500
HRW Stenen Winkel BV	2.500
Hydrocat Technology B.V.	128.000
HyGro Energy B.V.	49.972
In de keuken van Floris	500
Intelligent Food Holding B.V.	30.000
Interieur Conceptstore	1.543
Intrahof Gouda B.V.	15.000
iTanks B.V.	25.000
Jomijo B.V.	2.285
K&B Kralingen B.V.	500
Kalok	452
Kapsalon RS	2.285
Koffie & Ambacht	500
Koffiehuis walenburg	500
Krachtig Rotterdam	2.400
KuneVerda BV	20.706
Kwiezien	500

L1events	2.240
La Boca B.V.	500
LENS B.V.	50.000
Louise Horeca B.V.	500
Loulou's healthy kitchen	1.250
Lust Alexanderpolder Drank & Spijslokaal	500
M & H Exploitatie B.V.	500
Macho Mama B.V.	2.500
Magnifique Beauty	2.233
Maistro Kappers	2.500
Mangiare.nu B.V.	1.000
Massive Productions	2.408
Mavis	500
MEB Rotterdam	2.500
Mijn Torpedoloods	500
Mooie Boules Rotterdam Events B.V.	500
Mr Salad	2.090
Mr. Beans	500
Mr. NonNo	439
Mr. NonNo Mariniersweg	500
Museum-Restaurant Rock-Art Hall of Fame Holland	2.500
N.V. HVC	100.000
Noo.Me	475
Nostra Rotterdam	500
Obba's Day & Night B.V.	162
OBBOTEC B.V.	200.000
Obst & Gemuse	500
Ondernemersvereniging Beursplein Rotterdam	8.550
Ondernemersvereniging Nesselande	2.375
Ondernemersvereniging Overschie	7.469

Opporto B.V.	500
Parkheuvel (Rotterdam) B.V.	261
Party Colors	2.500
Peppel Eten & Drinken	500
Pimp my Nails & Beauty Salon	1.950
PizzaBar B.V.	500
Platform Zero B.V.	49.000
Poolcafe Delfshaven	499
Prime Cuts B.V.	2.500
Proeflokaal Reijngoud B.V.	500
Prosessions B.V.	2.500
Rainmaker Holland B.V.	40.000
RAMLAB B.V.	250.000
ReDo B.V.	25.000
Reijngoud Brewpub B.V.	3.000
Remco DWaard Services	500
Restaurant Amigo s Rotterdam B.V.	500
Restaurant Dolice	477
Riddm Music	1.673
Rijntje	500
Roast Coffee Rotterdam	500
Roberto Barbagallo	500
Rotterdam Containerbar Noord VOF	500
Rotterdam Festivals	115.000
Rotterdamsche Belastingconsulent B.V.	2.500
RST Rotterdam B.V.	405.000
Sabor Sabor	0
Schiestraat Exploitatie B.V.	500
Scootermotive	1.645
seeRotterdam	2.000

Sfeertje 2 B.V.	500
SIJF B.V.	700
social	500
Souffle Café B.V.	500
Stichting Albeda	75.000
Stichting Bedrijven Investeringszone gebruikers Mahokwartier	14.680
Stichting Bedrijven Investeringszone Lusthofstraat e.o.	2.415
Stichting Bedrijven Investeringszone Nieuwe Binnenweg	4.358
Stichting BIZ Eigenaren West Kruiskade e.o.	12.815
Stichting BIZ Gebruikers en eigenaren Boulevard Kralingen e.o.	3.965
Stichting BIZ Gebruikers West Kruiskade e.o.	22.248
Stichting BIZ Gebruikers Winkelboulevard Zuid	10.996
Stichting BIZ Hillergersberg	22.863
Stichting BIZ Hoogkwartier	17.500
Stichting BIZ Kleiwegkwartier	4.363
Stichting Biz Middelland	9.656
Stichting BIZ Nieuwe Binnenweg Delfshaven	17.525
Stichting Center of Digital Excellence	-15.500
Stichting Erasmus MC Campus	260.000
Stichting Greenport Westland Oostland	15.000
Stichting HotspotHutspot	443
Stichting IT Campus Rotterdam	83.520
Stichting Mediarig Rotterdam	15.500
Stichting Medical Delta	10.000
Stichting Nederland Maritiem Land	30.000
Stichting Rotterdam Partners	8.385.777
Stichting Rotterdam The Hague Innovation Airport	515.513
Stichting Venture Café Rotterdam	299.301
Stichting Voor Goed	500.000
Stichting Winkeliersvereniging Asterloplein	9.116

Stichting Zwaanshalskwartier	7.308
Storm B.V.	500
Studio Selma Hamstra	1.710
Textielhandel Straver	1.825
THRIVE Institute B.V.	24.960
UA Trading Company	1.088
Unknown Innovation B.V.	-17.500
Urban Mining Corp Operations B.V.	15.600
V.O.F. Bagel Bakery Food Company Rotterdam	260
V.O.F. Café de Amstelbron	355
Vascobelo V-Bar Lijnbaan B.V.	500
Veerbeek Horeca BV	500
Veerbeek Horeca III B.V.	500
Veggie	500
Vereniging Winkel Promenade Lijnbaan en omgeving	6.698
Vereniging Winkelcentrum Hoogvliet	22.975
Vereniging Winkeliers De Hesseplaats	5.576
Vicini B.V.	500
VOF Het Strand aan de Zeekant	500
Vopak Terminal Europoort B.V.	160.000
Wagner B.V.	500
Weelde B.V.	398
Weena B.V.	500
Westkop	500
Wikkelboat	2.313
Winkelcentrum Prinsenland	6.656
Winkeliersvereniging De Binnenhof	10.237
Winkeliersvereniging De Pijl	-12.514
Winkeliersvereniging EMR	6.764
WNG B.V.	1.475

Yogaground B.V.	1.365
YOUME B.V.	500
ZEF B.V.	15.000
Maatschappelijke Ondersteuning	47.143.949
Alsare B.V.	-4.088
Antes Zorg B.V.	643.930
Avant sanare B.V.	1.245.524
B&A WMO Diensten B.V.	73.306
B.V. Recreatiecentrum Oostervant	36.614
Bergkristal	20.822
Bewoners Vereniging Werkgroep Oud-Charlois	4.600
Bewonersorganisatie vereniging Terbregge's Belang	5.278
Bewonersorganisatie Vreewijk	4.000
Bewonersvereniging Provenierswijk	18.849
Bharosa Taaluiting B.V.	88.377
Buddy to Buddy Nederland	13.127
Caroline Zeevat	9.227
Christelijke Jongeren Club Time Out	3.400
Creatief Beheer	10.328
De Huischmeesters BV	45.690
De Middellander B.V.	20.000
De Verbindingskamer	15.575
De Vierambacht	980
Diverse subsidies privé personen	1.000
DIVERSION Holding B.V.	100.000
Dona Daria, Centrum voor Vrouwen en Emancipatie	364.061
EchtNederlands B.V.	181.852
Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Erasmus MC)	1.000
Eros-Tediro-Combinatie	10.000
FAILLISSEMENT!! Challenge Sports Holding B.V.	71.384

IBM Nederland B.V.	49.500
ImagePeople	6.000
Indigo B.V.	1.953.291
Interculturele Stichting Salaam	50.000
JAS	1.560
Jinc	25.120
KBO-PCOB	11.500
KindeRdam Kinderopvang B.V.	16.639
Knokken zonder Vechten	18.750
Kwintessens	53.090
Leer- & Veerkracht	54.600
Maas College B.V.	7.092
Mondiaal logopedie B.V.	6.105
Money Start	50.000
Monteiro Gym Rotterdam	15.000
Nationale Vereniging De Zonnebloem	1.033
Natuurspeeltuin De Speeldernis	6.670
NCB Opleidingen B.V.	42.311
Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC Rotterdam	24.118
Netwerk van Organisaties van Oudere Migranten	60.000
Nico Adriaans Stichting (NAS)	1.321.089
On the job B.V.	39.375
Ontmoetingscentrum Prinsenhof	155.300
OpenEmbassy	68.380
Opnieuw & Co. Rotterdam B.V.	1.000
P.I. Research B.V.	121.975
Praktijk4kids	249.229
Reakt B.V.	185.631
Rotterdamse Douwers	253.000
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam	23.100

SOL Sociaal BV	13.791
Stadstrainers B.V.	31.250
Stichting "Hulp- en Ontmoetingscentrum Portland"	30.000
Stichting Adelaida	51.850
Stichting Aktiegroep het Oude Westen	6.697
Stichting Albeda	863.752
Stichting Anders Rotterdam	78.675
Stichting Archell Thompson Foundation	10.000
Stichting Atlas Feijenoord	10.000
Stichting B For You	86.030
Stichting BedtimeStories	10.000
Stichting Beheer De Nieuwe Nachtegaal	79.795
Stichting Belastingmuseum prof.dr. Van der Poel	77.500
Stichting Bewonersorganisatie 110-Morgen	18.074
Stichting Bewonersorganisatie Kleiwegkwartier (B.O.K.)	11.913
Stichting Bewonersorganisatie Ommoord	8.309
Stichting Bewonersorganisatie Zevenkamp (BOZ)	-1.552
Stichting Bibliotheek Rotterdam	259.733
STICHTING BIG BROTHERS BIG SISTERS OF ROTTERDAM	284.536
Stichting BOOR	68.842
Stichting Brede Raad Rotterdam	646.535
Stichting Buurtlab	57.705
Stichting Buurtwerk.nl	74.150
Stichting BVK	16.365
Stichting Camping Onbestemd	-22.907
Stichting Careyn	20.338
Stichting Casa Tiberias	20.656
Stichting CED-Groep	40.497
Stichting Centrum voor Levensvragen voor Rotterdam en Omstreken	10.000
Stichting Centrum voor Vrijwillige en Professionele Maatschappelijke Dienstverlening	558.662

Stichting Chris en Voorkom!	56.280
Stichting Citysteward Rotterdam	236.366
Stichting Civitas	79.760
Stichting CJG Rijnmond	1.304.967
Stichting CJV Kampwerk Pernis	1.260
Stichting Colours of Impact	14.000
Stichting Community & Voedselsurplus	49.900
Stichting Corridor Dienstverlening	57.914
Stichting Creatief Welzijn Senioren	7.330
Stichting Cult North.	12.000
Stichting Cultur.@11	13.975
Stichting Cultuurwerkplaats IJsselmonde	5.000
Stichting Dakpark Rotterdam	24.706
Stichting Dames van Nu	14.763
Stichting de Bewaarschool	50.000
Stichting De Heilige Boontjes	240.000
Stichting de Huiskamer 2.0	21.213
Stichting De Muren hebben Oren	9.000
Stichting De Nieuwe Kans	1.789.965
Stichting De Roodkapjes	11.335
Stichting De Schuilplaats Hoek van Holland	9.000
Stichting De Uil	7.746
Stichting de Verbinding	232.165
Stichting Diversiteitsland	19.780
Stichting DOCK Rotterdam	653.366
Stichting Dress for Success Rotterdam	103.565
Stichting EDUVO	141.171
Stichting Empowerment Foundation	25.773
Stichting Enver	1.578.056
Stichting Excelsior4All	82.472

Stichting Eye-opener Foundation	3.098
Stichting Fier	-39.270
Stichting Formaat, Werkplaats voor Participatief Drama	42.578
Stichting FYNDER FOUNDATION	47.275
Stichting Gaarkeuken van Rotterdam	35.000
Stichting Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst	199.333
Stichting Geestelijke Zorg Levinas	14.000
Stichting Geloven in de Wijk	15.750
Stichting GeNeRo	8.330
Stichting Gilde Rotterdam	3.900
Stichting Giovanni van Bronckhorst Foundation	41.702
Stichting Goedwerk Foundation	72.258
Stichting Goud van Noord	30.000
Stichting GroenGoed	24.100
Stichting Happy Motion	16.179
Stichting Het Kinderparadijs Meidoorn	552.216
Stichting Het Praathuis	17.348
Stichting Hogeschool Leiden	31.020
Stichting Hogeschool Rotterdam	975
Stichting Hogeschool Utrecht	48.775
Stichting HotspotHutspot	59.927
Stichting HottentottenTALENTentoonstelling	10.748
Stichting House of Hope	233.046
Stichting Hout- en Meubileringscollege	83.839
Stichting Huis op Zuid	12.394
Stichting Huiswerkklass Oude Westen	17.250
Stichting Humanitas	1.517.246
Stichting I-CU	8.000
Stichting Inclusia	15.000
Stichting Inloophuis Rotterdam	120.212

Stichting InMovement	57.917
Stichting Jarige Job	67.576
Stichting Jeugdcentrum C.J.V. Feijenoord	24.500
Stichting Jeugdeducatiefonds	83.333
Stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Rotterdam	2.449.280
Stichting Jeugdformaat	8.228
Stichting Jeugdvakantieland Rotterdam	151.725
Stichting JIJ	14.666
Stichting Jong Rotterdam	-79.351
Stichting Jong010	107.392
Stichting Joods Maatschappelijk Werk	34.328
Stichting JOZ	79.500
Stichting Kanjertraining	21.125
Stichting KLAUW Collective	37.155
Stichting Kledingbank Rotterdam	50.000
Stichting Kledingbank Rotterdam Zuid	2.100
Stichting Komt het Zien!	1.000
Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	10.000
Stichting Kwadraad	60.339
Stichting Laurens	53.708
Stichting Leeszaal Vreewijk	2.500
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	972.484
Stichting Lekker Groen	18.000
Stichting Lelie Zorggroep	63.011
Stichting Lemat	22.191
Stichting LOKAAL Rotterdam	108.125
Stichting MaasWonen	10.108
Stichting Maatschappelijke Dienstverlening Rijnmond Plus	457.466
Stichting MAEH	10.000
Stichting MAIT (Mijn Administratie is Top)	80.984

Stichting Mano	599.533
Stichting Mara	75.412
Stichting Me & Society, Bureau voor Diversiteitmanagement	292.834
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	717.811
Stichting Meedoen in Rotterdam	2.350.000
Stichting Meer Dan Babi Pangang	25.000
Stichting Middin	-21.007
Stichting Minters	44.552
Stichting Mixblik	20.910
Stichting Move - verzamel je kracht!	25.400
Stichting Netwerk Nieuw Rotterdam	50.000
Stichting Nidos	200.000
Stichting NL Cares	21.533
Stichting Oecumenisch Missionair Diaconaal Trainingsinstituut	5.975
Stichting Ondersteuning Kind En Huisdier Omgeving Rotterdam	21.824
Stichting Opa's en Oma's Passen Op Een Huisdier	22.500
Stichting Opboxen	56.875
Stichting Opzoomer Mee Rotterdam	2.341.857
Stichting Pameijer	16.102
Stichting Peuter&Co	56.153
Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (S.P.I.O.R.)	430.550
stichting platform katendrecht	6.200
Stichting Pluspunt	116.242
Stichting Positive Minds	10.400
Stichting Present Rotterdam	45.899
Stichting Punt 5	20.780
Stichting Quiet Rotterdam	38.075
Stichting Radar WMO diensten	488.445
Stichting Rijnmond Multicultureel Centrum	29.700
Stichting Rotterdam Pride	203.430

Stichting Rotterdam Sportsupport	27.211
Stichting Rotterdams Ogedocumenteerden Steunpunt	234.573
Stichting Rotterdams Wijktheater	21.624
Stichting Rotterdamse Uitdaging	15.000
Stichting Ruilwinkel Feijenoord	18.411
Stichting RUTU Rotterdam	7.397
Stichting Samen Ondernemend Leren Jeugd	493.951
Stichting SAMEN010	295.598
Stichting Samenwerkende Kerken in Nederland-Rotterdam	87.000
Stichting Samenwerking Christelijke Maatschappelijke Activering te Rotterdam	731.341
Stichting Schiezicht.info	18.652
Stichting School Maatschappelijk Werk Rijnmond (SMWR)	964.305
Stichting Seinpost Slinge Maatschappelijk	15.000
Stichting SeniorenStudent	25.000
Stichting Socialdebt	49.924
Stichting SOL Samen Ondernemend Leren	845.470
Stichting Spirit 55+	12.394
Stichting STC-Group	192.933
Stichting Steunpunt Ontmoeting Educatie en Recreatie	24.000
Stichting Super-Actief	26.500
Stichting Talentz Skool	10.000
Stichting Team Toekomst	126.252
Stichting Theater Babel Rotterdam	100.000
Stichting Theaterwerkplaats voor Ouwe Rotten (TOR)	15.000
Stichting Thuis in West	21.000
Stichting Thuis op Straat	177.015
Stichting Tussentuin	12.996
Stichting Unie van Vrijwilligers	642.960
Stichting United 010	10.328
Stichting VanHarte	24.517

Stichting Villa Pinedo	10.035
Stichting Villa Vonk	20.280
Stichting Vitaal Pendrecht	41.003
Stichting Vitis Welzijn	1.000
Stichting VluchtelingenWerk Zuidwest Nederland	1.518.319
Stichting Voedselbanken Nederland, Regio Rotterdam	140.000
Stichting Voedseltuin Rotterdam	30.984
Stichting Voice of Afghan Women - Educational and Cultural Peace Foundation	123.473
Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine	693.456
Stichting voor Interconfessioneel Basisonderwijs te Rotterdam eo	30.327
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	397.849
Stichting Vooruit in de samenleving	7.325
Stichting Vrienden van het Klooster (VK)	316.347
Stichting Vrijwilligerswinkel	379.172
Stichting Vrouwenhuiskamer Hillesluis	-3.515
Stichting Warm Rotterdam	79.000
Stichting We Are Concerned	34.375
Stichting Welmoede	50.000
Stichting Welzijn Doven Rotterdam e.o.	23.659
Stichting Wij Zijn Rotterdam	8.800
Stichting Wijkalliantie IJsselmonde (SWI)	6.700
Stichting Wijkbus Alexander	112.675
Stichting Wijkbus Charlois	68.059
Stichting Wijkbus Feijenoord	66.187
Stichting Wijkbus Hoogvliet/Pernis	64.337
Stichting Wijkbus Overschie	6.184
Stichting Wijkpastoraat Rotterdam West	116.640
Stichting Wijkplatform Delfshaven Zuid	25.729
Stichting Wijkvervoer Hillegersberg/Schiebroek	63.694
Stichting Wilskracht Werkt	382.805

Stichting Women Connected	17.177
Stichting Zona Franca	7.000
Stichting Zorgvrijstaat	53.611
Stichting ZuiderLokaal	83.539
Tao of Care B.V.	306.250
Trevvel B.V.	20.000
Tulp Training B.V.	-11.044
Van Veldhuizen Stichting	449.435
Vereniging Bewonersorganisatie Overschie	8.743
Vereniging De Pupillen	52.250
Vereniging Eerste Hulp Bij Ongelukken Afdeling Hoek van Holland	3.615
Vereniging Het Buurtatelier, Zwaerdecroonstraat, Rotterdam	242.532
Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving	527.367
Vereniging Wijkbus Groot IJsselmonde	71.217
Verus, Vereniging voor katholiek en christelijk onderwijs	25.200
Villa Zebra	20.804
Vita consulting	49.667
WijkEnergie Werkt BV	33.000
WijkPlatform LikeJeWijk	12.000
Winkelcentrum Beverwaard	-595
WorkLab B.V.	401.390
ZZ_Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag "De Wartburg"	45.621
Onderwijs	90.619.972
Beregoed Kinderdagverblijf	76.452
De Droomplaats Holding B.V.	413.009
De Kralingsche School	36.528
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs	180.912
De Vereniging De van Oldenbarneveltschool voor Neutraal Bijzonder Onderwijs	49.110
Diverse subsidies privé personen	0
Gemeente Nissewaard	-4.959

Gereformeerd Scholengemeenschap Randstad	87.334
Hoornbeeck College	56.686
Jinc	574.264
Kiddoozz B.V.	371.833
Kiddoozz Rotterdam B.V.	189.522
Kindercentrum Prinses Amalia B.V.	198.708
Kinderdagverblijf De Maan Rotterdam B.V.	167.184
Kinderdagverblijf De Zeebaboe B.V.	153.418
Kinderdagverblijf in de Wolken	68.056
Kinderdagverblijf Satu	38.200
KindeRdam Groep Holding B.V.	3.275.342
KindeRdam Kinderopvang B.V.	446.754
Kindernet B.V.	25.311
Kinderopvang BijDeHand B.V.	2.979.022
Kinderopvang Het Steigertje B.V.	490.941
Kinderopvang Smurfenland B.V.	54.191
Komkids Kinderopvang B.V.	211.672
KSH Kindercentra B.V.	6.286
LEV Scholengroep West-Nederland (LEV-WN)	64.820
Martinusstichting voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs	87.387
Montessorischool, Vereniging De Rotterdamse	61.893
Mundo Kinderopvang B.V.	241.937
Norlandia Kinderopvang Rotterdam B.V.	215.234
Partou B.V.	38.744
Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	3.071.700
Samenwerkingsverband Koers VO	436.845
Seva Kinderopvang Rotterdam B.V.	104.914
SIPOR / Islamitische Basisschool Noen	1.904.045
Small Kidz Bredestraat B.V.	80.998
Smiley Kids B.V.	6.045

St. voor Interconfessioneel en Algemeen Bijzonder Voortgezet Onderwijs te R'dam e.o.	3.865.251
STC-Group/Scheepvaart en Transport College	48.395
Stichting Albeda	1.019.040
Stichting BOOR	15.464.053
Stichting Buurtwerk.nl	98.620
Stichting CED-Groep	315.894
Stichting CJG Rijnmond	159.293
Stichting Digital Playground	51.350
Stichting Educatief Informatie Centrum	60.300
Stichting Grafisch Lyceum Rotterdam	153.219
Stichting Groeibriljant	4.313.576
Stichting Groos	156.909
Stichting Het Mediateam	66.132
Stichting Het Talentencollege	186.174
Stichting Hindoe Onderwijs	112.402
Stichting Hogeschool Rotterdam	155.491
Stichting Hout- en Meubileringscollege	49.854
Stichting Humankind	419.502
Stichting iHUB Groep	241.692
Stichting iHUB Onderwijs	125.497
Stichting Interregionaal Onderwijs Zaanstad	285.386
Stichting IT Campus Rotterdam	362.500
Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Rotterdam	74.787
Stichting Katholieke Peuteropvang Rotterdam en omstreken	1.474.801
Stichting Kiddoozz Peuteropvang	482.154
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (stichting voor christelijk primair onderwijs)	2.884.527
Stichting Kindercentrum Het Kompas	203.984
Stichting Kinderopvang Frida Dida	74.152
Stichting Koninklijke Auris Groep	-33.041
Stichting Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen	6.542

Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO	20.207
Stichting Meestert!	10.980
Stichting Onderwijs Koninklijke Auris Groep	148.851
Stichting Onderwijsgroep EduMare	34.789
Stichting Passionate Bulkboek	11.111
Stichting Petje af Rotterdam-Noord	22.500
Stichting Peuter&Co	15.986.418
Stichting peuterspeelzalen Hillegersberg-Schiebroek	9.997
Stichting Peuterspeelzalen Hindoe Onderwijs	93.671
Stichting Prokino Kinderopvang	177.325
Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs Hillegersberg-Schiebroek	715.325
Stichting Rotterdamse Vereniging van Katholiek Onderwijs	8.363.667
Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	131.771
Stichting Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Goeree-Overflakkee	18.228
Stichting Samenwerkingsverband VO Voorne-Putten-Rozenburg	62.930
Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Nieuwe Waterweg Noord	60.326
Stichting Scholengemeenschap Montessori Lyceum Rotterdam	230.776
Stichting Schoolschaak Rotterdam	-252
Stichting STC-Group	305.086
Stichting Studentmentoren Rotterdam	200.000
Stichting Van Brienenoordschool	638.054
Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine	499.803
Stichting voor Interconfessioneel Basisonderwijs te Rotterdam en omstreken	-7.020
Stichting voor Interconfessioneel Basisonderwijs te Rotterdam eo	221.920
Stichting voor Islamitisch Voortgezet Onderwijs in Rotterdam e.o.	525.073
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	9.197.740
Stichting voor Rooms-Katholiek Voorbereidend Hoger en Middelbaar Onderwijs voor Noordelijk Rotterdam	211.434
Stichting Vrijescholen Zuidwest Nederland	150.123
Stichting Wellant	18.667
Stichting Yulius Onderwijs	230.080

Stichting Zomercampus Rotterdam	72.135
Van Veldhuizen Stichting	92.311
VCO de Kring	34.451
Vereniging Montessorischool Kralingen (MSK)	41.036
Vereniging tot het Verstrekken van Onderwijs op Gereformeerde Grondslag	25.315
Vereniging voor Christelijk Voortgezet Onderwijs te Rotterdam en omgeving	2.508.674
Vereniging voor Gereformeerd Voortgezet Onderwijs voor Westelijk Nederland	-5.242
ZZ_Kinderdagverblijf Kind van Zuid B.V.	18.214
ZZ_Stg v Chr VO op Reform Grondslag De Wartburg	-26.188
ZZ_Sticht.voor Prot.-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs Rotterdam-Zuid	-5.633
ZZ_Stichting PCBO te Rotterdam Zuid	-10.238
ZZ_Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs op Reformatorische Grondslag "De Wartburg"	246.788
Openbare orde en veiligheid	9.457.190
Body Muscles Supplementenwinkel	10.000
D & C renovatie specialist	709
Doha Groen B.V.	1.875
Dona Daria, Centrum voor Vrouwen en Emancipatie	40.780
Diverse subsidies privé personen	185
Feyenoord Rotterdam N.V.	40.000
Islamitische Slagerij Rabat	326
Jewelry Box	10.000
Mega GSM Shop	109
Rotterdamse Elektrische Tram N.V., afgekort R.E.T. N.V.	3.720.000
Sofra market	1.210
Stichting Archell Thompson Foundation	29.700
Stichting Buurt- en Speeltuinwerk Rotterdam	154.341
Stichting Cysteward Rotterdam	102.400
Stichting De Nieuwe Kans	270.000
Stichting Formaat, Werkplaats voor Participatief Drama	48.000
Stichting Havensteder	97.563

Stichting Inclusia	162.108
Stichting JOZ	4.454.340
Stichting Laureus Foundation the Netherlands	33.333
Stichting Netwerk Nieuw Rotterdam	37.000
Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam	9.436
Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (S.P.I.O.R.)	33.876
Stichting Regionale Anti Discriminatie Actie Raad	41.400
Stichting Vestia	59.726
Stichting Woonstad Rotterdam	96.374
The Box Fashion	2.400
Overhead	178.009
Stichting Herdenking 14 mei 1940	-3.391
Stichting LOKAAL Rotterdam	160.000
Stichting Rotterdams Comité ter Behartiging van Nationale Belangen	21.400
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	6.387.619
Arcadis Nederland B.V.	50.000
Bergselaan 330 abc	6.000
Buro Q B.V.	22.688
BVL Bouwadvies BV	54.183
Cordeel Nederland B.V.	0
De Funderingswinkel	41.037
Delfshaven Energie Coöperatie U.A.	24.680
Deltalinqs	300.000
Dimchev, N.K.	3.000
Diverse subsidies privé personen	519.649
Energie van Rotterdam B.V.	282.000
FixPlan B.V.	700
Fugro NL Land B.V.	3.880
Galvamé Oppervlaktetechnieken b.v.	700
Greenchoice B.V.	31.260

Groninger Cleaning Systems B.V.	700
Güsto Onroerend Goed B.V.	700
Havenbedrijf Rotterdam N.V.	428.038
Jan Prins	49.000
Jules Dock Development B.V.	50.000
Karat Holtan B.V.	700
Leodrie Vastgoed B.V.	100.000
Lometi B.V.	27.000
methetnet B.V.	49.948
Mothership Art Stichting	-192.552
Object Beheer Nederland B.V.	700
Ondernemersvereniging "Rottemeren"	10.000
Paradijsselpark Beheer B.V.	700
Ravestein Gereedschapslijperij	700
Recycling Combinatie REKO B.V.	20.000
Rotta B.V.	0
Rotterdam Shore Power B.V.	200.000
Sandra Lobbe	22.759
Sar, O.N. van der	6.000
Schildersbedrijf B. Hoftijzer B.V.	700
SDC Verifier Holding B.V.	49.830
Starke Energy B.V.	39.250
Stichting "Het Zuid-Hollands Landschap"	0
Stichting Aquarius	4.000
Stichting Erfgoedhavens Rotterdam	45.000
Stichting het Rotterdams-Joodse Hulpfonds	85.000
Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam (stichting voor christelijk primair onderwijs)	128.000
Stichting KUNSTPLAATS Hoek van Holland	0
Stichting Nationaal Restauratiefonds	-63.001
Stichting Onderwijsgroep EduMare	10.000

Stichting Open Monumentendag Rotterdam	49.999
Stichting Open Rotterdam	15.000
Stichting Opera Rotterdam	10.528
Stichting Platform Wederopbouw Rotterdam	16.500
Stichting PlezierriVier De Rotte	35.695
Stichting Rotterdamse Vereniging van Katholiek Onderwijs	63.000
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten	218.003
Stichting voor Protestants-Christelijk Basis en Orthopedagogisch Onderwijs	160.000
Stichting VvE Netwerk Rotterdam	60.000
Stichting VvE-010	949.728
Stichting Wijkverbetering Rotterdam Zuid	270.000
Stichting Woonbron	0
Techniek & Methode B.V.	25.851
Textiel Services Rijnmond	700
Touringcarbedrijf L.W. Ringelberg B.V.	700
Transformers	-28.075
Tuin van Noord B.V.	350.000
Van Helvoirt Groenprojecten B.V.	76.500
VCO de Kring	-10.000
Vereniging FME	1.580.000
Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland	-9.555
Vereniging van Eigenaars De Calypso te Rotterdam	2.100
Vereniging van Eigenaars gebouw Nobelstraat 5abc en 7abc te Rotterdam	9.000
Vereniging van Eigenaars Pleinweg 48a,b,c en d te Rotterdam	3.000
Vereniging van Eigenaars Pleinweg 70 a,b,c,d en 72 a,b,c,d	24.000
Vereniging van Eigenaars Pleinweg 94 en 96 te Rotterdam	16.239
Vereniging van Eigenaars Randweg 38AB te Rotterdam	1.008
Vereniging van Eigenaars van het flatgebouw aan de Kapershoeck 20 tot en met 30 (even nummers) te Rotterdam	10.000
Vereniging van Eigenaars van het flatgebouw aan de kapershoeck 32 tot en met 42 (even nummers) te Rotterdam	10.000
Vereniging van Eigenaars van het flatgebouw aan de Kapershoeck 8 tot en met 18 (even nummers) te Rotterdam	10.000

VVE App Plein 1953 nr 57, Baarlandhof 52 en 54 te Rdam	3.000
VVE Nieuwenhoornstraat 43AB	1.636
VvE Pleinweg 114-116	22.946
VvE Pleinweg 98-100	24.000
VvE van het flatgebouw Putterhoekstraat 19 a,b en 21 a,b,c te Rotterdam	3.167
Verkeer en Vervoer	585.501
bart at work	9.500
Diverse subsidies privé personen	-100
Lessgo B.V.	50.000
Parcls.com Amsterdam BV	39.750
's Zomers V.O.F.	10.500
Pike Delivery BV	24.477
SkyEcho	8.400
Stichting Buzz010	155.474
Stichting Kongsi	20.000
Stichting Schouders Eronder	-55.000
Stichting VeerpontZuid	157.500
Watertaxi Rotterdam B.V.	165.000
Volksgezondheid en zorg	86.898.558
4Kids B.V.	13.690
Antes Zorg B.V.	3.910.446
Avant sanare B.V.	192.355
Beregoed Kinderdagverblijf	1.006
Boba Levensloopbegeleiding B.V.	55.830
BSO Het Steigertje B.V.	12.361
BSO Kids Pleasure	527
BSO Kleinrijkje	2.829
Care4Kids Gastouderbureau	0
Children 1st kinderdagverblijf B.V.	6.335
De Dikkedeur Kralingen B.V.	8.362

De Droomplaats Noord KinderopvangService B.V.	2.760
De Droomplaats Pernis KinderopvangService B.V.	18.516
De Droomplaats WTC Kinderopvangservice B.V.	14.320
De Droomplaats Zuid Kinderopvang Service B.V.	16.539
De Middellander B.V.	16.463
DebiCare Nederland B.V.	46.308
Diverse subsidies privé personen	0
Dona Daria, Centrum voor Vrouwen en Emancipatie	19.698
Erasmus Universitair Medisch Centrum Rotterdam (Erasmus MC)	243.502
Gastouderbureau KidsConnect	933
Gastouderland B.V.	5.931
Het Kleurpaleis B.V.	14.909
Het Paleisje Mathenesse B.V.	2.228
Het Randstadje Noord B.V.	18.491
Het Randstadje West B.V.	20.868
Huisartsenpraktijk Feijenoord B.V.	73.008
iHUB Zorg B.V.	3.235.000
Ikke-Omar B.V.	1.473
Just Kiddies B.V.	193
KDV de Droomengeltjes	3.167
KDV Laloe	1.779
Kiddoozz B.V.	210.243
Kiddoozz Rotterdam B.V.	116.647
Kinder Service Hotels B.V.	31.875
Kindercentrum de Krentebloesem	6.791
Kindercentrum Emma B.V.	2.930
Kindercentrum Prinses Amalia B.V.	430.188
Kinderdagverblijf & BSO De Groene Tuin Slinge B.V.	18.904
Kinderdagverblijf Bommes	11.086
Kinderdagverblijf De Groene Tuin	14.727

Kinderdagverblijf De Maan Rotterdam B.V.	1.161
Kinderdagverblijf De Zeebaboe B.V.	11.158
Kinderdagverblijf Jasmijntje	19.607
Kinderdagverblijf Little Super Stars Rotterdam B.V.	4.042
Kinderdagverblijf Njoy Rotterdam B.V.	2.889
KindeRdam Groep Holding B.V.	550.363
KindeRdam Kinderopvang B.V.	414.702
KindeRdam Service Bureau B.V.	74.921
Kinderopvang BijDeHand B.V.	170.389
Kinderopvang de Speelboom B.V.	12.605
Kinderopvang Eiland Marlyne B.V.	7.186
Kinderopvang Jip & Janneke Rotterdam B.V.	8.207
Kinderopvang SKR B.V.	6.757
Kinderopvang Smurfenland B.V.	1.108
Kinderopvang Zazou B.V.	7.206
Komkids Kinderopvang B.V.	12.671
KSH Buitenschoolse Opvang B.V.	5.435
Leids Universitair Medisch Centrum LUMC	425.000
MOB Maatschappelijk Ondersteunings Bureau	73.872
Mundo Kinderopvang B.V.	14.201
Nico Adriaans Stichting (NAS)	4.058.004
Norlandia Kinderopvang Rotterdam B.V.	48.238
Oberon B.V.	25.410
Opvang Nieuwe Stijl B.V.	6.352
Partou B.V.	9.827
R. Thijm t.h.o.d.n. ViaViela Rotterdam	7.971
Reakt B.V.	801.232
Regionaal Instituut voor Dyslexie B.V.	58.332
Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam	80.000
Seva Kinderopvang Rotterdam B.V.	13.239

Smallsteps B.V.	24.923
Smiley Kids B.V.	350
Stichting Aafje Thuiszorg Huizen Zorghotels	129.493
Stichting Arosa	3.356.857
Stichting Centrum voor Vrijwillige en Professionele Maatschappelijke Dienstverlening	10.335.593
Stichting CJG Rijnmond	23.157.935
Stichting Confro	190.025
Stichting Corridor Dienstverlening	708.691
Stichting De jonge Bea	7.748
Stichting De Start Lijn	19.940
Stichting deRotterdamseZorg.nl	500.000
Stichting DOCK Rotterdam	154.961
Stichting Enver	2.252.324
Stichting Exodus Zuid-Holland	53.570
Stichting Fier	2.495.874
Stichting Funtazia International Child Care	13.268
Stichting Geestelijke Gezondheidszorg Delfland	671.352
Stichting Havensteder	107.765
Stichting Het Witte Bos	21.178
Stichting Hospice De Liefde	7.000
Stichting Hospice Rotterdam	4.000
Stichting Humanitas	3.274.636
Stichting Humankind	38.367
Stichting Inclusia	19.000
Stichting Jong Rotterdam	-15.942
Stichting Katholieke Peuteropvang Rotterdam en omstreken	4.802
Stichting Kindercentrum Het Kompas	25.999
Stichting Kinderopvang De Bonte Vlinder	1.660
Stichting Kinderopvang Frida Dida	10.017
Stichting Kinderopvang IJsselmonde	7.691

Stichting Kinderopvang Kralingen	10.865
Stichting Kinderopvang Mundo	34.958
Stichting Kinderservice Hotels (KSH)	12.612
Stichting Laurens	73.856
Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg	9.807.196
Stichting Lelie Zorggroep	74.999
Stichting Maaszicht	240.138
Stichting Mano	30.000
Stichting Mara	22.072
Stichting MEE Rotterdam Rijnmond	954.562
Stichting Migrant Moeder en Kind	18.400
Stichting Ontmoeting	1.413.664
Stichting Ouderenhuisvesting Rotterdam	84.472
Stichting Pameijer	4.516.027
Stichting Profila Zorg	83.320
Stichting Prokino Kinderopvang	97.049
Stichting Prokino Zorg	453.838
Stichting Protestants Christelijk Ziekenhuis Ikazia	13.230
Stichting Radar WMO diensten	156.016
Stichting Rivierduinen	170.625
Stichting Rotterdam Sportsupport	218.210
Stichting Rotterdamse Vereniging van Katholiek Onderwijs	4.357
Stichting Slachtofferhulp Nederland	193.044
Stichting SOL Samen Ondernemend Leren	140.544
Stichting Timon	272.527
Stichting Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond	1.051.249
Stichting Vestia	109.516
Stichting Voice of Afghan Women - Educational and Cultural Peace Foundation	59.849
Stichting Welzijn Capelle	43.200
Stichting Who Am I ?!	91.100

Stichting Women Connected	17.177
Stichting Woonbron	157.736
Stichting Wooncompas	39.062
Stichting Yulius	673.333
Stichting Zorgbelang Inclusief	866.157
SVZV (Stichting Zijwaarts)	15.000
Tzorg	84.130
Van Veldhuizen Stichting	1.229.642
Velizo B.V.	1.132
WERELD KIDS B.V.	20.168
ZONBOOG Gezondheidscentrum Beverwaard B.V.	21.789
ZZ_Kinderdagverblijf Kind van Zuid B.V.	7.358
Werk en inkomen	597.921
Afd telecom	2.500
AFN Instructor Training B.V.	1.990
Avans Hogeschool B.V.	2.500
Capabel Hogeschool B.V.	2.500
Capabel Onderwijs Groep B.V.	145.000
Competence Factory B.V.	5.000
De Beroepentuin Nederland B.V.	5.000
De VerkeersAcademie	3.878
Dienst Uitvoering Onderwijs	1.202
Dirksen Opleidingen B.V.	1.817
DNV GL Business Assurance B.V.	2.500
Docendo B.V.	12.500
DON Opleidingen	1.087
Dutch Coating Consultants Training B.V.	2.500
E-learning Training B.V.	2.250
evofenedex B.V.	3.957
Fabius Opleidingen B.V.	8.225

Fellinco	1.750
GetCertified Opleidingen B.V.	29.091
Growth Tribe	2.500
H. Rugenbrink Werkmaatschappij B.V.	2.974
Het Ambachtshuis Brabant	2.500
Hodac B.V.	7.146
Hogeschool NOVI B.V.	2.500
ICM Opleidingen & Trainingen B.V.	2.500
ISES Computrain Opleidingen B.V.	2.500
ITPH Academy	72.066
IVS Opleidingen	5.000
Kuva Opleidingen	15.000
Leer-zorg	1.742
Leidse Onderwijsinstellingen B.V.	4.933
Maas College B.V.	2.500
Maatwerk Zorgcollege B.V.	18.575
Medivus Opleidingen	2.500
Nationale Handels Academie	699
NCOI Opleidingsgroep B.V.	2.500
NCOI Trainingen B.V.	9.542
Nivoo Opleidingen B.V.	4.658
NTI B.V.	2.500
Open Ateliers B.V.	2.500
Ozel Opleidingen & Advies B.V.	4.709
Regionaal Bedrijfstak Opleidingen Centrum B.V.	2.193
ROVC Technische Opleidingen B.V.	12.384
Scheidegger Opleidingen B.V.	2.500
Scheidegger Trainingen B.V.	8.274
Slouwerhof Academy	2.095
Sluis NLP Instituut B.V.	5.000

SOMA Exploitatie B.V.	2.500
SRM Communicatie B.V.	2.500
STC B.V.	13.166
Stichting Albeda	14.485
Stichting Breederode Hogeschool	2.500
Stichting iHUB Groep	2.500
Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO	2.500
Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor BVE en VO in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord	5.000
Stichting MKB-Rotterdam	21.043
Stichting Pameijer	2.500
Stichting STC-Group	2.442
Stichting voor Educatie en Beroepsonderwijs Zadkine	20.862
Stichting Voor Goed	30.000
SV Land B.V.	5.000
SVOZ B.V.	2.500
Technicom Opleidingen B.V.	2.500
TLN Consultancy B.V.	1.190
train2work B.V.	1.083
TSTC Training B.V.	2.500
Vaarschool Albatros	297
Variva Opleidingen B.V.	7.500
Verkeersschool Charisma	1.159
Verkeersschool Wierks B.V.	2.851
Winc Academy B.V.	2.495
WWZ Academie B.V.	1.797
Zorgcampus Rotterdam B.V.	5.000
Zpits B.V.	315
Totaal	443.444.481

Sustainable Development Goals

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn zeventien doelen, afgesproken door 193 landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties, waaronder Nederland. Ze zijn een mondiaal kompas voor uitdagingen als armoede, onderwijs en de klimaatcrisis en volgen de Millenniumdoelen op, die van 2000 tot 2015 liepen.

Rotterdam heeft de SDG's omarmd en is aangesloten bij de VNG-campagne '[Gemeenten 4 Global Goals](#)'. De meerwaarde van de SDG's ligt in het gebruik als gemeenschappelijke taal in de organisatie, maar ook met partners in de stad, de Rotterdammers, in het land en in de EU. Een gemeenschappelijke taal en doel helpen om opgavegericht en integraal te werken en nieuwe partnerschappen aan te gaan, of bestaande te verstevigen. Binnen de gemeentelijke organisatie is een netwerk opgezet, zodat iedere Rotterdamse gemeenteambtenaar op de hoogte kan blijven van de ontwikkelingen en initiatieven rondom de SDG's in de stad. Samen met Rotterdam werkt een groot aantal Nederlandse gemeenten op dit moment aan de vraag hoe de meerwaarde van de SDG's concreet kan worden ingezet en tot resultaat kan leiden. In VNG en G4 verband worden veel good practices uitgewisseld en geleerde lessen gedeeld.

In 2021 is de Staat van de stad opgemaakt op basis van brede welvaartsthema's en daarbij zijn voor de SDG's beleidsrelevante indicatoren gepresenteerd. Het CBS heeft SDG-indicatoren opgenomen in [de Brede Welvaartsmonitor](#), waar onze 'Staat van de Stad' op aansluit. De Staat van de stad helpt om richting te geven aan bestuurlijke prioriteiten en beleid. Naar voorbeeld van andere internationale steden stellen we nu ook een Voluntary Local Review op, waarin voor de belangrijkste opgaven waar Rotterdam voor staat inzicht wordt gegeven in SDG-doelen, -indicatoren en activiteiten van de gemeente en partners in de stad. Het ministerie van Buitenlandse Zaken en de VNG doen hetzelfde op landelijk niveau en de gemeente Amsterdam op gemeentelijk niveau. Verder heeft de VNG een indicatorenset ontwikkeld die in 2022 op [waarstaatjegemeente.nl](#) zal worden gepubliceerd.

Met deze paragraaf wordt een dwarsdoorsnede van het jaarverslag gegeven en gerapporteerd over SDG's aan de hand van bestaand beleid. Bij elke SDG wordt aangegeven in welk programma en taakveld het bestaande beleid is beschreven en welke bestaande indicatoren relevant zijn.

Sustainable development goals en het bestaande beleid van de gemeente Rotterdam

Geen armoede (SDG 1) en geen honger (SDG 2)

In 2021 hebben we verder gewerkt aan de Rotterdamse aanpak van armoede 'Uit de knoop'. Centraal hierbij staat het doorbreken van de vicieuze cirkel van armoede en het voorkomen van achterstanden in het bijzonder bij kinderen. Door middel van de jaarlijkse voortgangsrapportage armoede en schuldenaanpak Uit de knoop en

Reset Rotterdam laten we zien wat we de in 2021 hebben bereikt. Zo zijn er tot 1 december 2021 590 gezinnen ingestroomd in het project integrale gezinsaanpak. Ook in 2021 hadden we nog meerdere keren te maken met een lockdown en corona-maatregelen. Zo verliep de ondersteuning de afgelopen periode vooral digitaal en via de telefoon. Dit heeft effect gehad op de realisatie van de collegetarget in 2021

Een belangrijke landelijke ontwikkeling is de nasleep van de kinderopvangtoeslagaffaire. Ruim 3.400 Rotterdamse gezinnen zijn gedupeerd en veelal hierdoor in de financiële problemen gekomen. Wij hebben samen met de Gemeentelijke Ombudsman het Hulpteamtoeslagen 010 opgericht om deze gezinnen te ondersteunen. Bovendien heeft Rotterdam op 15 maart 2021 de loketten geopend voor de aanvraag van TONK.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Ontwikkelen armoede index, programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld inkomensregelingen – participatie en armoedebestrijding
- Collegetarget: 15.000 ondersteuningsplannen voor Rotterdammers met schulden, programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld maatwerkdienstverlening 18+ - schulddienstverlening

Goede gezondheid en welzijn (SDG 3)

Doelen zijn het zorgen voor adequate ondersteuning en zorg voor Rotterdammers die dat nodig hebben. En het beschermen en bevorderen van de gezondheid van Rotterdammers in een gezonde en veilige leefomgeving.

Op basis van plan van aanpak kwetsbare Rotterdammers (2019 – 2022) wordt samen met partners gewerkt aan het voorkomen van dakloosheid en het bieden van passende ondersteuning en opvang en uitstroom. In 2021 is de grootste uitstroom ooit gerealiseerd door honderd daklozen aan een (eigen) woning te helpen. Op basis van het beleidskader Bouwen aan een toekomst zonder geweld (2019-2022), wordt uitvoering gegeven aan de aanpak huiselijk geweld, kindermishandeling en seksueel geweld.

Met het actieplan 'Vastpakken en niet loslaten' 2021-2026 dat op 30 september 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad is een integrale aanpak gestart voor de doelgroep jongeren met meervoudige problematiek en met een beperkt sociaal netwerk tussen 16 en 27 jaar (en voor de leeftijd vanaf 12 jaar als het gaat om jongeren die met het strafrecht in aanraking zijn gekomen of dreigen te komen). Passende hulp en ondersteuning aan jongeren en volwassenen die uit detentie komen gebeurt op basis van het plan van aanpak nazorg detentie (2021-2026).

2021 was het tweede jaar van het akkoord. 'Gezond010: het akkoord' 2020-2024. Vanwege COVID-19 zijn veel evenementen en activiteiten afgelast, op een alternatieve manier ingevuld (digitaal) of uitgesteld vanwege de genomen maatregelen of andere prioriteiten bij het medisch/sociaal domein. De coronapandemie heeft het belang van de publieke gezondheid en een gezonde leefstijl onderstreept.

Het jaar 2021 stond vooral in het teken van vaccineren, testen en bron- en contactonderzoeken. Sinds het begin van de corona organisatie zijn er 54 testlocaties opgezet in de regio, die bij elkaar 1.721.885 testen hebben afgenomen. De regionale vaccinatiegraad van 76% (van 1e en 2e prikken) loopt nog wel achter op het Nederlandse gemiddelde. In de regio zijn er sinds het begin van de corona organisatie 58 grootschalige en kleinere vaccinatielocaties opgezet, waar er 1.773.550 prikken zijn gezet (week 3, 2022).

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Jongeren met jeugdhulp, programma volksgezondheid en zorg
- Cliënten met een maatwerkarrangement WMO, programma volksgezondheid en zorg

Kwaliteitsonderwijs (SDG 4)

Doelen zijn het verbeteren van de onderwijsresultaten in de hele stad en het vergroten van de ontwikkelingskansen van alle kinderen in de voorschool en het onderwijs, zodat alle kinderen zich kunnen ontwikkelen tot democratische en weerbare Rotterdammers die in staat zijn hun eigen toekomst vorm te geven en een waardevolle bijdrage te leveren aan de samenleving en op de arbeidsmarkt. In het onderwijsbeleid 2019-2022 "Gelijke kansen voor elk talent" is gewerkt aan:

- Grotere kansengelijkheid, door het verbeteren van de overgangsmomenten in het onderwijs om kinderen in hun schoolloopbaan vooruit te helpen
- Grotere kansengelijkheid, door verhogen van de onderwijsresultaten, verminderen van kwaliteitsverschillen van scholen en beter bereik van (doelgroep)peuters in de voorscholen
- Verbeteren van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg
- Passend en toegankelijk onderwijs voor alle kinderen, waardoor zij zich maximaal kunnen ontwikkelen
- Streven naar voldoende en de beste leraren voor de klas
- Meer aandacht voor burgerschap in het onderwijs
- Talenten van ieder kind herkennen, ontwikkelen en benutten
- Bijdrage aan een veilige leeromgeving
- Het aantal thuiszitters en de duur van het thuiszitten terugbrengen
- Voorkomen dat leerlingen zonder startkwalificatie van school gaan (voortijdige schoolverlaters)
- Bieden van passend leerlingenvervoer

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Collegetarget hoger onderwijsniveau, programma onderwijs
- Deelname onderwijs, programma onderwijs:
  - Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)
  - Absoluut en relatief verzuim

Schoon water en sanitair (SDG 6)

Vervanging riolering (Programma Beheer van de stad, taakveld riolering):

Als gevolg van de vele nieuwbouw met bijbehorende riolering in Rotterdam na 1950, ontstond vanaf ongeveer 2015 een vervangingspiek, oplopend tot ongeveer 60 tot 80 km riolering per jaar. In het GRP 2000-2005 (Gemeentelijk Riolerings Plan) werd daarom de huidige strategie voor rioolvervanging geformuleerd. Deze strategie betekent dat al vanaf 2010 jaarlijks structureel circa 40 km riool vervangen dient te worden om een goed functionerend rioolstelsel te kunnen waarborgen.

Daaruit voortvloeiend is ook voor de planperiode van het GRP5 (2021-2025) de doelstelling om circa 200 km vrij verval riolering te vervangen, dus gemiddeld jaarlijks 40 km. Hiermee vangen we de vervangingspiek op. Met rioolvervanging en de aanleg van gescheiden rioolstelsels maken we de stad klimaatbestendig en duurzaam.

In 2021 is 31,3 km vrij verval riolering vervangen.

Betaalbare en duurzame energie (SDG 7)

De doelstelling is dat iedereen toegang heeft tot betaalbare en duurzame energie. De energietransitie ambities van de Gemeente Rotterdam sluiten hier goed op aan. Om deze ambities in goede banen te leiden zijn in het Raadsakkoord Energietransitie twaalf principes vastgesteld die dienen als afwegingskader bij het doorlopen van de energietransitie.

Deze collegeperiode hebben Eneco en Vattenfall in heel Rotterdam ruim 12.000 woningequivalenten op stadsverwarming aangesloten of gecontracteerd. In vijf wijken (Pendrecht, Groot-IJsselmonde, Bospolder-Tussendijken, Rozenburg en Prinsenland-Het Lage Land) is gestart met een gebiedsaanpak aardgasvrije wijken. De aanpak per gebied is steeds een lerende aanpak. Zo leren we wat er nodig is om een wijk van het aardgas af te kunnen halen. In 2020 hebben eigenaren van gebouwen aan de Heindijk in IJsselmonde als eerste een aanbod ontvangen. Daarvan heeft ongeveer 70% gebruik gemaakt. In Rotterdam zijn tot en met 2020 bij ruim 7.500 woningen maatregelen voor verduurzaming genomen, bijvoorbeeld middels dubbelglas, spouwmuurisolatie, dakisolatie en zo meer. Bij ongeveer 5.500 van deze woningen gaat het om een verwachte verbetering van de energie-index van corporatiewoningen, en wel van 1,8 en hoger naar tussen de 1,8 en 0 (waarbij 0 het meest energiezuinig is).

Het voorkomen van energiearmoede is ook in Rotterdam een hardnekkige uitdaging. Uit onderzoek dat in 2021 in opdracht van de gemeente is uitgevoerd blijkt dat 16,9 % van de huishoudens in Rotterdam een hoge energiequote en/of hoge energielasten heeft. Ruim 80% daarvan valt in de laagste inkomensklasse. De gemeente Rotterdam verwacht door hoge energieprijzen en stijging van de prijzen van het warmtenet dat deze doelgroep komende jaren groter wordt.

Met kleine energiebesparende maatregelen kan een huishouden € 180 besparen op jaarbasis. Wij zetten gericht energiecoaches, energiekussers en energieboxen in om juist de huishoudens te bereiken met een kleine beurs en een slecht geïsoleerd huis. Dit gaat zowel om koop- als huurwoningen. Daarnaast heeft de gemeente samen met Fonds Bijzondere Noden de witgoedregeling opgezet. Rotterdammers met schulden en/ of armoede kunnen hun kapotte witgoed vervangen voor een energiezuinig apparaat.

Het versnellen en opschalen van schone opwek is een continue opgave, met het doel om in 2030 een geïnstalleerd vermogen van 350 MW windenergie en 750 MW zonne-energie te realiseren. Voor wind stond er eind 2021 188,7 MW aan opgesteld vermogen. In 2021 is het 300.000e zonnepaneel op een Rotterdams dak geplaatst. De zonnepanelen leveren ongeveer 80 MW opgesteld vermogen. Het gezamenlijk opgesteld vermogen van zon en wind is goed voor het jaarlijks elektriciteitsverbruik van ongeveer 164.750 huishoudens. Deze opschaling van schone opwek draagt bij aan de elektrificatie van stad en haven waar processen geëlektrificeerd worden en zo bijdragen aan het reduceren van de CO-uitstoot.

Een andere ontwikkeling met grote gevolgen voor de reductie van CO-uitstoot is het besluit van het Rijk uit november 2021 om subsidie te verlenen aan de eigenaar van de Onyx Power kolencentrale op de Maasvlakte om de centrale te sluiten. De sluiting levert een jaarlijkse reductie op van drie megaton.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Tenminste 15.000 bestaande woningen zijn verduurzaamd en 10.000 aardgas vrij of daarop voorbereid, Programma Stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld wonen en bouwen

Eerlijk werk en economische groei (SDG 8)

Binnen het programma Werk en Inkomen gaat het erom dat zoveel mogelijk Rotterdammers (geheel of gedeeltelijk) aan het werk zijn en hun eigen inkomen verdienen. De ontwikkeling van het bijstandsvolume werd in het afgelopen jaar in grote mate bepaald door de wijze waarop de economie reageerde op de stapsgewijze versoepeling en aanscherping van de contactbeperkende (corona)maatregelen van het kabinet. We hebben alles op alles gezet om het ondanks de coronacrisis beter te doen dan het landelijk gemiddelde. In 2020 was er sprake van een forse stijging van het bijstandsvolume als gevolg van de coronacrisis; de eindstand kwam in 2020 uit op 36.203 bijstandsuitkeringen. In de eerste maanden van 2021 steeg het volume voorzichtig door, maar vanaf mei is een daling ingezet, waarmee het volume op 31 december 2021 uitkwam op 34.624 uitkeringen. Als gevolg van de

coronacrisis zijn jongeren hard geraakt. In vergelijking met dezelfde periode in 2020 zien we in 2021 dat het bijstandsvolume geleidelijk is afgenomen tot 2.480 jongeren - maar het bestand nog niet terug is op het niveau van voor de crisis.

In september 2020 is het Rotterdams Scholingsfonds (RSF) van start gegaan. Rotterdammers kunnen bij het RSF terecht voor de aanvraag van een scholingsvoucher van maximaal €2.500 die hen toegang geeft tot een opleiding (om-, her- of bijscholing) die aansluit bij de vraag op de regionale arbeidsmarkt. Tussen de start van het scholingsfonds in september 2020 en eind 2021 zijn 308 vouchers uitgegeven. Dat is een lager aantal verstrekkingen dan oorspronkelijk ingeschat, mede doordat de economische impact van de coronacrisis meeviel als het gaat om werkloosheid. Om te zorgen dat zoveel mogelijk Rotterdammers weten van het bestaan van de scholingsvoucher, is in januari 2022 een communicatiecampagne gestart. Vanaf augustus 2021 is de regeling verruimd en kunnen ook werkenden met een kwetsbare arbeidsmarktpositie aanspraak maken op een scholingsvoucher.

In Leerwerkakkoorden zijn de krachten van onderwijs, bedrijfsleven en de overheid uit de arbeidsmarktregio Rotterdam-Rijnmond gebundeld. Partners uit het onderwijs, bedrijfsleven en de overheid spraken begin 2019 af om samen te investeren in een toekomstbestendige en inclusieve arbeidsmarkt in de regio Rotterdam-Rijnmond (looptijd 2019-2024). Inmiddels zijn er zes deel-leerwerkakkoorden: LWA Haven, LWA Zorg, LWA Energietransitie, Bouw en Techniek, LWA Transport, Logistiek, Personenvervoer en Binnenvaart, LWA Facilitaire Dienstverlening; en LWA MKB. Hierbij zijn circa 200 professionele partners betrokken: ondernemers/werkgevers, opleiders, overheden en ngo's. Samen verantwoordelijk voor tientallen projecten en interventies in de pijlers van elk Leerwerkakkoord: van school naar werk, van werk naar werk en (weer) aan het werk. Met deze aanpak zijn de afgelopen jaren enkele duizenden mensen aan een nieuwe of andere baan, een opleidings- of stageplek of een werkervaringsplaats in de regio geholpen.

In deze collegeperiode zijn 758 mln investeringen geacquireerd, 3.616 fte en 207 vestigers (peildatum september 2021).

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Collegetarget: daling bijstandsgerechtigden, Programma Werk en Inkomen, Taakveld arbeidsparticipatie
- Aantal jongeren in de bijstand (incl. statushouders) Programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld arbeidsparticipatie - maatschappelijk
- Aantal statushouders in de bijstand, idem
- Vestigingen (van bedrijven): aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar, programma Economische zaken.

Innovatie en duurzame infrastructuur (SDG 9)

In 2021 zijn er 842 fietsparkeerplekken bij gekomen in het kader van de fietsparkeerstrategie Binnenstad. De stalling aan de Conradstraat met 956 fietsparkeerplekken wordt officieel geopend in het eerste kwartaal van 2022, maar deze plekken waren eind 2021 al beschikbaar. De tijdelijke stalling op het Weena van 500 plekken zal weer worden ontmanteld, dus per saldo levert dit 456 extra fietsparkeerplekken op. Begin 2022 wordt de capaciteit van de stalling aan de Lijnbaan nog verhoogd naar 450 fietsparkeerplekken. Hiervan waren in 2021 al 150 plekken beschikbaar.

Rotterdam heeft nu meer dan vierduizend werkende publieke laadpunten voor elektrische auto's. In 2021 zijn meer dan duizend aanvragen ontvangen voor laadpunten en zijn er meer dan 860 extra laadpunten geplaatst.

Het college heeft in 2021 de strategie Laadinfrastructuur 2021-2030 "Positief Geladen" vastgesteld, om de transitie naar elektrisch vervoer mogelijk te maken.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Extra capaciteit fietsparkeren in de binnenstad, Programma Verkeer en vervoer
- Relatieve aandeel schone verplaatsingen van en naar de binnenstad, Programma verkeer en vervoer

Ongelijkheid verminderen (SDG 10), gendergelijkheid (SDG 5)

Doelstelling is dat Rotterdammers zelfredzaam zijn en weten hun eigen talenten en die van hun sociale omgeving te benutten. In Rotterdam vinden we het belangrijk dat mensen meedoen en dat we samen met alle Rotterdammers werken aan een ontspannen samenleving, met de Nederlandse waarden waaronder vrijheid en gelijkwaardigheid als fundament en beheersing en kennis van de Nederlandse taal als fundament.

Aan de hand van het uitvoeringsprogramma Rotterdam, Ouder en Wijzer met de pijlers vitaal, ertoe doen, wonen & woonomgeving en zorg & ondersteuning zijn in samenwerking met vele partners in de stad activiteiten uitgevoerd die ertoe bijdragen dat ouderen zo lang mogelijk gezond en vitaal blijven, kunnen blijven meedoen en passende zorg en ondersteuning krijgen. Zo zijn ruim 2000 ouderen t/m september in 2021 bereikt met digitale inclusie, er is nieuw aanbod ontwikkeld, zo'n 360 ouderen kregen een maatje en zo'n 850 ouderen zijn ondersteund met de installatie van het coronabewijs. Verder is de prognose is dat ruim 16.000 nieuwbouwwoningen geschikt zijn voor ouderen in het planaanbod voor het sociale en middensegment.

Kansrijk Opgroeien: Rotterdam is in Nederland een gangmaker op het gebied van preventieve aanpak op jeugd. Sinds 2020 wordt de Wijkprogrammering in praktijk gebracht met in het najaar van 2021 de oplevering van WijkFocus 2.0. In totaal is de Wijkprogrammering in 6 nieuwe wijken gestart, waardoor het totaal uitkomt op 44 wijken waar de Wijkprogrammering actief loopt. Met behulp van data uit de Staat van de Jeugd en de maatschappelijke resultaten uit de Wijkprogrammering hebben we in samenwerking met de Gebiedsorganisatie 43 integrale wijkanalyses gemaakt ten behoeve van de inkoop Welzijn. Dit is een goede voorzet geweest op het doen aansluiten van de Wijkprogrammering op de nieuwe ontwikkeling 'Wijk aan Zet'. Vanaf februari is de herstelaanpak jongeren COVID 'Rotterdam. Sterker door Jongeren' gestart. In 2021 waren er 47 organisaties betrokken bij RSDJ en werden er 69 unieke activiteiten uitgevoerd. Er hebben 5286 unieke jongeren meegedaan aan activiteiten van RSDJ.

Het actieprogramma 'Relax. Dit is Rotterdam' omvat de visie, doelstellingen en actiepunten waarmee het college de acceptatie van diversiteit stimuleert in de Rotterdamse samenleving en inburgering van nieuwkomers bevordert. In 2020 was de demonstratie van Black Lives Matter een belangrijke aanleiding voor het intensiveringsplan Rotterdam Tegen Racisme. Dit heeft in 2021 geresulteerd in extra projecten tegen arbeidsmarktdiscriminatie, meer inzet op diversiteit en inclusief werkgeverschap bij de gemeente zelf, de Stadsmarinier discriminatie en de oprichting van de Adviesraad Diversiteit en Inclusie. Tegelijk zijn in 2021 de stadsdialogen gevoerd over het koloniale en slavernijverleden van Rotterdam. Op 10 december heeft het college excuses gemaakt voor de deelname door vroegere stadsbesturen. Op het vlak van Integratie is op basis van de Rotterdamse Aanpak Statushouders 2.0 (2019-2022) gewerkt aan actieve deelname aan de samenleving: huisvesting, zorg, leren, taal, (waar nodig) opleiding en toeleiding naar werk. De taakstelling voor 2021, inclusief de achterstand van 2020, was om 959 personen te huisvesten en dat is gerealiseerd. 2021 Was ook het jaar van de voorbereiding van de nieuwe wet Inburgering. Vanaf de inwerkingtreding van de nieuwe wet heeft de gemeente regie op het inburgeringstraject.

Taal is één van de basisvaardigheden voor meer zelfredzaamheid. Vanuit het beleidskader taal wordt hierop ingezet vanuit verschillende sporen: Taal en gezondheid, Taal en werk en Taal en geld en Taal en ontwikkeling. Vanwege de coronamaatregelen zijn alle grote taalaanbieders zo veel mogelijk en versneld overgestapt op digitaal lesgeven. Door het grootschalig aanbieden van online lessen is continuïteit van het taalaanbod in de stad gewaarborgd. De verwachting voor de toekomst is dat het aanbieden van digitale lessen onderdeel zal blijven van de taallessen.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Collegetarget: 80% van alle Rotterdamse statushouders met een bijstandsuitkering is binnen 6 maanden na toekenning van de uitkering gestart met een inburgeringstraject, Programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld samenkracht en burgerparticipatie
- Collegetarget: de eenzaamheid onder ouderen (65+) daalt 3% punt, Programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld samenkracht en burgerparticipatie

- Collegetarget: 19.000 afgeronde taaltrajecten, Programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld samenkracht en burgerparticipatie, Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen
- 80% van de deelnemers rondt het taaltraject succesvol af en geeft een positieve waardering, Programma maatschappelijke ondersteuning, taakveld samenkracht en burgerparticipatie, Taakveld Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen

Duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11)

Doelstelling is de ontwikkeling van steden om inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam te worden.

De leefomgeving

Een belangrijke doelstelling daarbij is een robuuste groene, gezonde en duurzame leefomgeving voor alle Rotterdammers die uitnodigt tot ontmoeten, sporten en recreëren en bijdraagt aan een aantrekkelijk werk- en leefklimaat. Een vergroening van de buitenruimte draagt daaraan bij. De robuuste en veerkrachtige openbare ruimte kan ontwikkelingen die op de stad afkomen opvangen: energietransitie, klimaatadaptatie, veranderende mobiliteit, netwerksamenleving, circulaire economie. Voor sport wordt gewerkt aan sportprogrammering om meer Rotterdammers structureel een leven lang te laten bewegen of sporten met extra aandacht voor een aantal specifieke doelgroepen: kinderen in achterstandssituaties, ouderen en mensen met een beperking. Voor cultuur is de doelstelling optimale voorzieningen te bieden voor de presentatie van een breed, artistiek hoogwaardig aanbod voor een divers publiek met ruimte voor nieuw talent.

Rotterdam ontwikkelt zich door als een klimaatadaptieve deltastad met een robuust stedelijk watersysteem. Onze onder de zeespiegel gelegen stad blijft een aantrekkelijke en veilige plaats waarbij we zoveel mogelijk bestand zijn tegen extreme weersinvloeden en de sponswerking van de stad herstellen. Met het programma Rotterdams Weerwoord willen we een beweging in gang zetten om samen met de Rotterdammers de stad voor te bereiden op klimaatverandering. Samen met waterschappen, woningcorporaties, Evides, scholen, ondernemers en de Rotterdammers is geïnvesteerd in een klimaatbestendige stad. Het gaat hierbij om forse maatregelen, zoals de aanleg van waterbergingen en waterbuffers op of onder pleinen. Het gaat daarnaast om kleinere maatregelen, zoals een regentonnenactie. Bewoners zien steeds meer de noodzaak van maatregelen die de stad aanpassen aan de klimaatverandering en tegelijkertijd de leefomgeving verfraaien. Ze steken samen met ons de handen uit de mouwen; in de afgelopen twee jaar zijn door Rotterdammers ruim 165.000 tegels gewipt en zijn op verschillende plekken samen met de bewoners stenige binnentuinen vergroend. Voorbeelden zijn het Heliportcomplex en Spetterflat in Delfshaven.

Daarbij wordt een actieve aanpak gevoerd gericht op een betere luchtkwaliteit met het oog op gezondheid en het verminderen van geluidsoverlast.

Doelstelling gericht op de Rotterdamse gemeenschap is het vergroten van de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en organisaties bij gemeentelijke beleidsbepaling en -uitvoering. Daarbij is de doelstelling een betere aansluiting van het gemeentelijk beleid en de gemeentelijke activiteiten bij de vragen die leven in de wijk. De gemeente heeft de ambitie om Rotterdammers meer en beter te betrekken bij ontwikkelingen en maatregelen die hun leefomgeving raken. Dat gebeurt door de uitvoering van wijkactieplannen, advies vragen aan de gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités, het organiseren van gebiedsconferenties en Tour-de-wijken het stads breed inzetten van participatie-instrumenten en het subsidiëren van bewonersinitiatieven. Bovendien wordt een integrale aanpak van problematiek in wijken geregistreerd en wordt de stad vooraf betrokken bij gemeentelijk beleid en projecten. Een mooi voorbeeld is het programma Veerkrachtig Bospolder-Tussendijken 2028 waar de gemeente Rotterdam, bewoners en allerlei partners in de wijk intensief samenwerken aan grote verbeteringen. Sturend hierin is het programma 'Resilient Rotterdam', van waaruit expliciet wordt gewerkt aan kennisontwikkeling over veerkracht en weerbaarheid en het verankeren daarvan in het denken en doen van de stad.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- **Collegetarget:** Stijging van het percentage panden dat geen verhoogde kans op wateroverlast heeft
Programma Beheer van de stad, taakveld Riolering: de berekende eindstand voor collegetarget 10 is 89,75%. Door diverse ingrepen in de stad hebben in totaal netto 3.296 panden een veiliger label gekregen. Dat is ruim meer dan de aanvankelijk gedefinieerde target van 2% verhoging, maar iets minder dan de bijgestelde target van 3,3% verhoging. De grootste verbeteringen zijn bereikt door het aanleggen van regenwaterriolering en diverse vormen van waterberging in de buitenruimte.
- **Collegetarget:** Vanaf 2020 zijn er geen straten meer waar de Europese gezondheidsnorm voor NO₂ wordt overschreden. Ook na 2020 blijven we werken aan het verder verbeteren van de luchtkwaliteit, Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld milieubeheer

Schone lucht is van levensbelang. Luchtverontreiniging is nog steeds één van de allerbelangrijkste gezondheidsrisico's in Rotterdam. De gemeente zet daarom actief in op het verbeteren van de luchtkwaliteit in de stad. Sinds het begin van deze collegeperiode zijn er forse stappen gezet om te zorgen dat overal in Rotterdam wordt voldaan aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Waar in 2017 nog in vijftien straten sprake was van overschrijding van de Europese normen, daalde dit aantal in 2018 naar vijf straten. Uit de monitoringsrapportage blijkt dat in heel Rotterdam aan de Europese grenswaarde voor NO₂ en voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) werd voldaan in 2020. In de Monitoringsrapportage NSL 2021 wordt gerapporteerd over het jaar 2020 en daarin wordt een prognose gegeven voor het jaar 2030. De monitoringsrapportage NSL2021, die 15 december is gepubliceerd, bevestigt definitief dat wordt voldaan aan de Europese normen.

Voor het verbeteren van de luchtkwaliteit hebben we ingezet op onder andere :

- De uitvoering van de verkeersaanpak Maastunnel,
- Een substantiële verschuiving van autogebruik naar fiets en OV,
- Investerings in de aanleg van walstroom voor schepen,
- De uitrol van een laadnetwerk voor elektrische auto's,

- Het verschonen van de bouw-logistiek en apparatuur op de bouwplaats.

Wijk aan Zet

Op 17 juni 2021 heeft de raad het nieuwe bestuursmodel Wijk aan Zet! vastgesteld is toegewerkt naar de eerste wijkraadsverkiezingen in maart 2022. Vanaf 2022 komt er meer zeggenschap voor Rotterdammers over hun eigen wijk. Een nieuwe wijkdemocratie waarin Rotterdammers meebeslissen over hun wijk. Het model is het resultaat van de evaluatie van het huidige bestuursmodel gecombineerd met vele stadsgesprekken met de gemeenteraad, gebiedscommissies, wijkraden, wijkcomités, actieve Rotterdammers en maatschappelijke partijen over de vraag hoe de Rotterdamse wijkdemocratie optimaal kan functioneren.

Vanaf maart 2022 heeft Rotterdam een nieuw stelsel van lokale democratie met 39 wijkraden en passende wijkvertegenwoordiging. Deze wijkraden vervangen het huidige stelsel met gebiedscommissies, wijkraden en wijkcomités. Via dit stelsel staan gemeente en wijk dichterbij elkaar en is het mogelijk meer maatwerk te leveren.

Daarnaast hebben de Rekenkamer Rotterdam en Ombudsman Rotterdam twee onderzoeken opgeleverd die ook ingaan op participatie en de betrokkenheid van Rotterdammers. Op basis van art 12.4 van de verordening Rekenkamer Rotterdam heeft de gemeenteraad in juni 2021 het plan van aanpak 'Samenwerken met Initiatiefrijke Rotterdammers' vastgesteld om invulling te geven aan de door raad aangenomen aanbeveling. Gezien de samenhang worden in het plan van aanpak ook de vijf aanbevelingen van de Ombudsman en de uitwerking van de toezeggingen en de twee moties in het kader van beide rapporten meegenomen. In de uitvoering van het plan van aanpak is een sterke link met het uitvoeringsprogramma Betrokken Stad. Op hoofdlijnen zijn in het plan van aanpak 'Samenwerken met Initiatiefrijke Rotterdammers' en het uitvoeringsprogramma 'Betrokken Stad' een aantal sporen te onderscheiden, waarop in 2021 de volgende resultaten zijn behaald:

1. Doorontwikkeling initiatievenloket en initiatieventeam

In 2020 is een start gemaakt met een initiatievenloket en een initiatieventeam waarin alle clusters zijn vertegenwoordigd. Rotterdammers kunnen via het loket een initiatief indienen.

2. Digitale participatie

Het inzetten van digitale participatie is in 2021 een belangrijke actie met het doel om de toegankelijkheid voor initiatiefrijke Rotterdammers te verbeteren. De pilot met het platform 'Sterker door nieuwe ideeën' is na evaluatie in het eerste kwartaal van 2021 als zeer succesvol bestempeld. In vijf proefwijken is in 2021 gestart met de mogelijkheden die het platform (mijn.rotterdam.nl) gaat bieden aan Rotterdammers. Voor de gemeente biedt het platform een kans om digitaal in gesprek te gaan met bewoners over beleidsvoornemens. Voor 2022 staat een doorontwikkeling van Mijn Rotterdam op de agenda, als onderdeel van het nieuwe bestuurlijke model Wijk aan Zet.

3. Cultuur & Training

Vanuit het uitvoeringsprogramma Betrokken Stad is een aantal initiatieven gestart die ambtenaren beter faciliteren bij het samenwerken met initiatiefrijke Rotterdammers. Niet alleen door trainingen maar ook binnen afdelingen wordt in personeelsgespreken aandacht gevraagd voor het onderwerp.

4. Onderzoek

Om onze kennis uit te breiden zijn in 2021 drie onderzoeken gestart:

- 1) Impactonderzoek van maatschappelijke initiatieven door de Hogeschool Rotterdam en de Erasmus Universiteit Rotterdam.
- 2) Er zijn enkele gebruikersreizen uitgevoerd met initiatiefnemers. Voor het maken en in kaart brengen van een goede klantreis is een face-to-face sessie een vereiste. Helaas waren de mogelijkheden daarvoor het afgelopen jaar beperkt. Nu de maatregelen zijn versoepeld, gaan we deze sessies met de initiatiefnemers in 2022 snel opstarten.
- 3) Een onderzoek naar tevredenheid onder initiatiefnemers over de terugkoppeling tijdens de samenwerking op basis van de motie 'Streven naar meer tevredenheid onder Rotterdamse initiatiefnemers' door de start van een tevredenheidsonderzoek onder initiatiefnemers.

Daarnaast is in 2021 het CLEAR-onderzoeksrapport door de Erasmus School of Social and Behavioural Sciences afgerond. Het rapport bevat aanbevelingen voor de onderzochte participatie-instrumenten en het participatie instrumentarium als geheel.

5. Jongeren

In 2021 is ook geïnvesteerd om de kracht van jongere Rotterdammers te benutten. Onderdeel hiervan zijn de voorbereiding voor de 'Kinderburgemeester' die in 2022 wordt gekozen. Naar aanleiding van de 'Jongerentop 010' van vrijdag 11 december 2020 is er een rapport overhandigd aan het college van B&W. Tijdens de Jongerentop010 gingen jongeren in gesprek met o.a. de Burgemeester Aboutaleb, de verantwoordelijk wethouder en Diederik Gommers over het herstel vanuit de coronacrisis. Binnen het uitvoeringsprogramma 'Herstelaanpak Jongeren Covid-19' worden deze adviezen o.a. toegepast (Rotterdam Sterker Door Jongeren).

Verantwoorde consumptie en productie (SDG 12)

In 2050 wil Rotterdam een stad zonder afval zijn. Om dat te bereiken is het terugbrengen van de totale hoeveelheid afval en het scheiden van huishoudelijk afval van groot belang. In de Grondstoffennota en het programma Rotterdam Circulair zijn maatregelen opgenomen om dit te stimuleren. Het programma Circulair zet in op een transformatie naar een circulaire economie, zodat er op den duur geen grondstoffen meer verloren gaan. Rotterdam werkt daar via twee hoofdroutes aan, namelijk: het circulair bewustzijn van en gedrag van Rotterdammers te vergroten én de werkgelegenheid en economische ontwikkeling in de circulaire economie stimuleren.

In 2021 is de uitvoering van de Grondstoffennota onverminderd voortgezet en hebben we bereikt dat het ingezamelde fijn restafval is gedaald naar 274 kilo per persoon. Aan de prestatie-indicator voor naastplaatsingen wordt in 2021 voldaan.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Omvang huishoudelijk restafval, Programma beheer van de stad, taakveld afval,
- Programma economische zaken, taakveld economische ontwikkeling,
- Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld vastgoed

Klimaatactie (SDG 13)

We hebben de klimaatambities van Parijs vertaald in de volgende Rotterdamse doelstellingen:

- In 2022 is de jaarlijkse Rotterdamse uitstoot van CO omgebogen naar een dalende trend
- In 2030 is de Rotterdamse uitstoot van CO 49% lager ten opzichte van 1990
- In 2050 is Rotterdam klimaatneutraal

Drie jaar geleden sloot Rotterdam als eerste stad samen met meer dan 100 bedrijven en maatschappelijke organisaties een lokaal klimaatakkoord: Het Rotterdams Klimaatakkoord. Inmiddels zijn ruim 200 bedrijven en maatschappelijke organisaties aangesloten, velen Rotterdammers betrokken, 5 klimaattafels opgericht en 55 klimaatdeals gesloten en niet zonder resultaat. In 2021:

- werd de mijlpaal gehaald van 300.000 zonnepanelen op Rotterdamse daken (in 2030 moeten dat er 2 miljoen zijn);
- werd Europese subsidie binnengehaald voor vier groene waterstoffabrieken;
- tekenden 30 Rotterdamse werkgevers met ieder meer dan 250 werknemers een nieuwe klimaatdeal om de CO-uitstoot van hun woon-werk en zakelijk verkeer te halveren;
- stapte de gemeente over op de plaatsing van de eerste 100 slimme laadpalen;
- loopt de aanpak verduurzamen bedrijfsterreinen en;
- zijn de eerste zeeschepen aan de stekker gelegd.

Mede dankzij deze klimaatdeals is het gelukt om de jaarlijkse stijging van CO₂ om te buigen naar een dalende trend.

We werken toe naar nul-emissie mobiliteit in Rotterdam in 2050 en zorgen dat onze gebouwen schone energie gebruiken of zelfs produceren. Daarbij zetten we in op een duurzamere gemeentelijke bedrijfsvoering en een verduurzaming van ons vastgoed om het goede voorbeeld te geven. Afgelopen collegeperiode zijn hiertoe duurzaamheidscriteria opgenomen bij inkoop en aanbesteding van opdrachten, moeten leveranciers aantoonbaar milieubewust ondernemen, moeten nieuwe overheidsgebouwen minimaal aan de Bijna Energieneutrale

Gebouwen eisen (BENG) voldoen en is een start gemaakt om de meerjaren onderhoudsplanningen van bestaand gemeentelijk vastgoed te verduurzamen.

In deze collegeperiode hebben we 150 miljoen euro vrijgemaakt om een start te maken met de uitvoering van de energietransitie in Rotterdam en de kansen daarvan te verzilveren. Projecten en programma's in het Uitvoeringsprogramma Energietransitie dragen bij aan een of meer van de volgende doelstellingen:

- CO2-reductie
- Verbetering van de luchtkwaliteit: vermindering van de uitstoot van de luchtverontreinigende stoffen (fijnstof, NOx) in de woonomgeving of havengebied
- Vermindering van het gebruik van primaire grondstoffen
- Economische hefboom: effect op groene werkgelegenheid, multiplier op groene investeringen en/of versterking van het vestigingsklimaat in de nieuwe economie.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Colleetarget: De stijging van de CO-uitstoot wordt in deze collegeperiode omgebogen naar een dalende trend die leidt tot 49% CO-reductie in 2030, gemeten t.o.v. het jaar 1990, Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld milieubeheer

De rapportage van de DCMR laat zien dat de jarenlange stijging van de Rotterdamse CO-uitstoot is omgebogen naar een gestaag dalende trend. De DCMR verwacht dat de uitstoot in 2021 ten opzichte van 2017 met tenminste 1 Mton zal zijn gedaald. Om de stijgende CO-uitstoot om te buigen in een dalende trend heeft het college in de afgelopen jaren gewerkt aan een ambitieuze klimaataanpak. Onderdeel daarvan zijn de 55 klimaatdeals uit het Rotterdams Klimaatakkoord, de meer dan 50 projecten uit het uitvoeringsprogramma energietransitie, en de instelling van een Energietransitiefonds. Daarnaast dragen ook externe invloeden bij die bepalend zijn voor de Rotterdamse CO-uitstoot. In 2020 speelde de lockdown door de coronapandemie een grote rol en zorgde een langdurige storing bij de Power Plant Rotterdam (Riverstone Kolencentrale) voor een (extra) afname van de CO-uitstoot. Op basis van de DCMR-doorrekening van de Rotterdamse klimaataanpak, zet de dalende trend in de komende jaren door tot minimaal 9 Mton minder CO-uitstoot in 2030.

Leven in het water (SDG 14) en leven op het land (SDG 15)

We werken aan een robuuste groene, gezonde en duurzame leefomgeving voor alle Rotterdammers die uitnodigt tot ontmoeten, sporten en recreëren en bijdraagt aan een aantrekkelijk werk- en leefklimaat. Hierbij is er ook aandacht voor het beschermen, herstellen en bevorderen van het duurzame gebruik van het stedelijke ecosystemen en de biodiversiteit.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Collegetarget 20 ha groen erbij in 2022 t.o.v. 2018, Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie – landschap

Met het programma Rotterdam gaat voor groen hebben we 21,5 hectare nieuw groen gerealiseerd, waarvan ruim 12 hectare in de buitenruimte. Zo'n 200 straten en pleinen zijn groener gemaakt. Daarmee is niet alleen het collegedoel gehaald, maar hebben we vooral de stad mooier gemaakt, samen met buurtverenigingen, corporaties en woningeigenaren. In 1275 straten waren in 2021 bewoners bezig met buurtgroen en hebben geveltuinen de straten verfraaid. Tevens zijn of worden 20 schoolpleinen omgevormd tot groenblauwe pleinen voor avontuurlijk spelen met water en groen.

Programma Rivieroevers: afgelopen jaren is hard gewerkt om de rivieren meer te betrekken bij de stad. Met het uitvoeringsprogramma Rivieroevers hebben we gewerkt aan het realiseren van nieuwe aantrekkelijke plekken en routes langs de rivieren, o.a. de herinrichting van het Eiland van Brienenoord in de Nieuwe Maas, de herinrichting van de kades van de Rotte en de vispassage van de Leuvekolk. Ook zijn drie rivierparken onderdeel geworden van de 7 stadsprojecten: dit zijn Rijnhavenpark, Nelson Mandelapark en het getijdenpark Feijenoord City. Zo kunnen Rotterdammers steeds meer recreëren, nu en in de toekomst, langs de rivieroevers en de havenbekkens en genieten van het water.

Programma en Uitvoeringsagenda Biodiversiteit: eind 2020 is de uitvoeringsagenda biodiversiteit vastgesteld door het College en in april 2021 behandeld in de Gemeenteraad. Versterken van biodiversiteit in de stad is de ambitie, zowel op plekken als in de verbindingen. Dat betekent in grote lijnen dat de randvoorwaarden verbeterd moeten worden en er dus meer divers groen, minder steen, meer water, minder licht en een verbeterde bodemkwaliteit in Rotterdam gerealiseerd moet worden. Dat heeft consequenties voor de inrichting en de ontwikkeling van de stad. Meer en ander groen, maar ook andere accenten bij het beheer van huidig en toekomstig groenareaal. Zo is er in 2021 meer variatie aangebracht in het maaien van gazons en gras en is er op een aantal locaties minder vaak gemaaid. Er wordt anders gesnoeid en organisch afval zoals snoeihout en gevallen blad wordt vaker ter plaatse verwerkt. Bij de keuze voor assortiment worden vaker inheemse planten toegepast met waarde voor de biodiversiteit. Daarnaast is er in 2021 ook meer aandacht geweest voor de monumentale bomen van de toekomst. En is maatwerk toegepast bij onderhoudsmaatregelen. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij lopende projecten en actuele ontwikkelingen. Zoals de subsidieregeling Klimaatadaptatie, die sinds 2021 ook specifiek wordt ingezet voor de stimulering van biodiversiteit. Om het begrip 'Biodiversiteit' te verduidelijken is de campagne "de 10 van 010" gestart.)

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Realisatie 3 ecologische verbindingen, Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld openbaar groen en (openlucht) recreatie – landschap
- Collegetarget 20 ha groen erbij in 2022 t.o.v. 2018, Programma stedelijke inrichting en ontwikkeling, taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie – landschap

Vrede, veiligheid en sterke publieke diensten (SDG 16)

Rotterdam wil een veilige stad zijn waar iedereen zich welkom en thuis voelt met sterke publieke diensten. Dat gebeurt door de Rotterdammer en de Rotterdamse ondernemers meer structureel betrekken bij beleid en uitvoering. Van consultatie en inspraak naar meer coproductie en co-creatie. De overheid zorgt voor handhaving van de rechtsorde en de openbare orde en het voorkomen van inmenging vanuit criminaliteit en op vermindering van overlast. Dit is van belang voor het versterken van de stabiliteit van een goed functionerende samenleving. Daarmee werken we aan een aangename leefomgeving met een veilig leef- en uitgaansklimaat, waarin bewoners en bezoekers zich vrij kunnen bewegen en kinderen veilig kunnen opgroeien.

Vanuit Rotterdam hebben we ingezet in op betrouwbare veilige en toegankelijke verkiezingen van de Tweede Kamerverkiezingen (maart 2021). Vanwege Covid is bij deze verkiezingen ongeveer 10% meer stembureaus ingezet dan bij eerdere verkiezingen. De processen zijn waar nodig aangepast en aangevuld om uitvoering te geven aan de 'Tijdelijk wet verkiezingen COVID-19' waarin o.a. briefstemmen voor 70+ en het zogenaamde vroegstemmen mogelijk zijn gemaakt. Onze middelen en uitingen zijn eerder al getest door de licht verstandelijke (LVB) doelgroep en zoveel mogelijk aanpassingen zijn doorgevoerd (denk aan iconen, beeld en korte makkelijke zinnen). De maatregelen hebben geleid tot een veel grotere inzet van stembureauleden en andere vrijwilligers.

In 2021 zijn ook de voorbereidingen voor de gemeenteraadsverkiezing en 39 wijkraden in maart 2022 gestart. Hierbij wordt ten aanzien van de wijkraden uitvoering gegeven aan het in oktober vastgestelde Kiesreglement ten aanzien van kandidaatstelling, oproepen stemgerechtigden, vormgeving stembiljet, termijnen etc. Na kandidaatstellingsperiode, zal de uitvoering van verkiezingen en installatie van deze 39 wijkraden meer inzet vragen van het verkiezingsproces. De campagne rond de kandidaatstelling is een van de deelprojecten in de uitwerking van het lokaal democratisch bestel. Ook deze verkiezingen worden Covidproof georganiseerd. In december 2021 is de 'Tijdelijke wet verkiezingen COVID-19' verlengd tot 1 juli 2022. Hiermee is geregeld dat de kiesgerechtigden op maandag 14 en dinsdag 15 maart 2022 vervroegd hun stem kunnen uitbrengen. Bij de aankomende gemeenteraads- en wijkraadsverkiezingen is het voor kiezers niet mogelijk om te stemmen per brief. De Tweede Kamerverkiezingen 2021 zijn geëvalueerd. Alle aandachts- en verbeterpunten uit eerdere verkiezingen worden integraal in de voorbereiding, organisatie en uitvoering meegenomen.

Effect of prestatie indicator en programma/taakveld:

- Collegetarget: een hoger veiligheidsniveau van Rotterdam, Programma openbare orde en veiligheid
- Rechtmatige verkiezingen, geen hertelling, Programma bestuur en dienstverlening, taakveld burgerzaken
- Collegetarget: Meer Rotterdammers vinden dat ze kunnen meedenken en meebeslissen, Programma bestuur en dienstverlening, taakveld bestuur - gebieden en bewonersparticipatie

Partnerschappen om de doelen te bereiken (SDG 17)

Samenwerken gebeurt al sinds vele tientallen jaren in diverse nationale en internationale samenwerkingsverbanden op de in voorgaande hoofdstukken aan de orde gekomen beleidsterreinen. Rotterdam is geen eiland en die samenwerking is ook noodzakelijk om de beleidsdoelstellingen en doorbraken te kunnen realiseren. Daarvoor is het bestaande beleid gezamenlijk of in samenspraak met allerlei bedrijven, organisaties, zorgverleners, het onderwijsveld, het Havenbedrijf, het Rijk en andere overheden geformuleerd en wordt vaak ook gezamenlijk uitgevoerd. Zo wordt in het verband van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid ingezet op verdere verbetering van het onderwijs, het ondersteunen van werkzoekenden en het verminderen van het aantal mensen in de bijstand, voor meer cultuuraanbod en het verbeteren van de woningvoorraad, zodat sociale stijgers ook op Zuid blijven wonen.

Samenwerken met bedrijven, instellingen en overheden in de stad gebeurt onder andere via het Rotterdams Klimaatakkoord. In het kader van dat akkoord zijn er inmiddels 55 klimaatdeals geformuleerd waarin door verschillende partijen wordt samengewerkt aan concrete projecten. Deze deals dragen bij aan de klimaatdoelstellingen van Rotterdam (zowel aan de energietransitie als aan de grondstoffentransitie en de luchtkwaliteit). In 2021 zijn er 6 nieuwe klimaatdeals bijgekomen en is tevens hard gewerkt aan de uitvoering van de al bestaande klimaatdeals.

Met maatschappelijke instellingen wordt gewerkt aan de aanpak van armoede en eenzaamheid, enzovoorts. Op regionaal niveau wordt o.a. samengewerkt op milieugebied (DCMR), werkgelegenheid (de Arbeidsmarktregio), Veiligheid (VRR, veiligheidshuis), openbaar vervoeren economisch vestigingsklimaat (Metropoolregio Rotterdam Den Haag), groene ruimte (recreatiegebieden), jeugd, (jeugdhulp Rotterdam Rijnmond) en gezondheid (GGD Rotterdam Rijnmond).

Op hoger schaalniveau vindt de samenwerking plaats o.a. in G4 verband en als lid van de VNG, de VSG (Vereniging Sport en Gemeenten) en de VZHG (Vereniging Zuid-Hollandse gemeenten). Internationale samenwerking zit in de genen van onze havenstad. Rotterdam heeft al jaren een actief internationaal programma en onderhoudt wereldwijd contacten en relaties en behartigt daarbij onze belangen. Onder andere bij de Europese Unie. Rotterdam volgt de beleidsontwikkelingen over de rol en het belang van de SDG's voor het Europees beleid op, zoals vertaald in de reflectiepaper over een duurzaam Europa van de EU-commissie (juni 2019) en de Green Deal van de nieuwe EU-commissie (2020-2027)), en past ze toe in haar eigen beleidsontwikkelingen. Verder werken we samen met zuster- en partnersteden, in netwerken als Eurocities (ontstaan in 1986 in Rotterdam), het Comité van de Regio's, ICLEI, Resilient Cities Network, C40, U20, EFUS (veiligheid), WUOC (sport) en TDA (transport decarbonisation alliance). Naast bestuurlijke inzet is Rotterdam ook op ambtelijk niveau (internationaal) actief en wordt Rotterdam als koploper op tal van terreinen (zoals mobiliteit en klimaatadaptatie) gezien en gewaardeerd.

Verbonden partijen

Pagina 118

Verbonden partijen

De paragraaf Verbonden Partijen geeft inzicht in de belangrijkste beleidsvoornemens en ontwikkelingen van rechtspersonen waarin de gemeente Rotterdam een financieel én bestuurlijk belang heeft. Deze rechtspersonen worden ook wel de "*verbonden partijen*" genoemd.

Onderstaande beleidsparagraaf gaat over gemeentelijke deelname in nieuwe verbonden partijen, over het beheer en over de beëindiging van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen door liquidatie, afstoting of verkoop van een verbonden partij. Daarnaast biedt de paragraaf inzicht in de belangrijkste beleidsmatige ontwikkelingen, waaronder die te maken hebben met de borging van het Rotterdamse publieke belang en de belangrijkste risico's. Tot slot geeft de paragraaf de ontwikkelingen weer van de vermogensposities en de nettoresultaten van alle verbonden partijen.

[Opbouw paragraaf Verbonden Partijen](#)[Beleid en kaders](#)[Beleidsuitgangspunten en kaders](#)[Lijst van verbonden partijen](#)

Opbouw paragraaf Verbonden Partijen

Voor de Jaarstukken 2021 is de paragraaf Verbonden Partijen als volgt opgebouwd, waarbij waar nodig onderscheid gemaakt wordt qua type verbonden partij:

1. **Beleid en kaders**; geeft inzicht in de definiëring van verbonden partijen, de kaders vanuit het BBV en de beleidsuitgangspunten ten aanzien van verbonden partijen;
2. **Lijst van verbonden partijen**, waar de kwalitatieve en kwantitatieve kerngegevens voor 2021 per verbonden partijen worden weergegeven.

Daarna wordt nader ingegaan op de verschillende type verbonden partijen die de gemeente Rotterdam kent.

- a. *vennootschappen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen vennootschappen;
- b. *stichtingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen stichtingen;
- c. *verenigingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen verenigingen;
- d. *gemeenschappelijke regelingen*: overzicht van de nieuwe, te continueren en te beëindigen gemeenschappelijke regelingen.

Beleid en kaders

Wettelijk kader - BBV

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het college verplicht om de raad inzicht te geven in de relaties met rechtspersonen. Dit biedt de raad de mogelijkheid om haar toezichthoudende rol te vervullen. Gemeentelijke deelname aan rechtspersonen is een manier om het publiek belang te dienen of een bepaalde publieke taak uit te voeren.

Als de gemeente zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang heeft bij een bepaalde privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon, dan is sprake van een 'verbonden partij'. Daarnaast kan ook het college besluiten een publiek of privaatrechtelijke organisatie als verbonden partij aan te merken. Bij privaatrechtelijke personen gaat het om deelnemingen, zoals een vennootschap, en bij publiekrechtelijke personen gaat het bijvoorbeeld om gemeenschappelijke regelingen.

Het BBV (in artikel 1, lid 1c en 1d) specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging van de gemeente in het bestuur van een organisatie, bijvoorbeeld in directie, Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het kan ook gaan om zeggenschap in de vorm van stemrecht;
- *financieel belang*: bij het financiële belang van de gemeente gaat het meestal om een gestort aandelenkapitaal, bijdragen aan bijvoorbeeld een fonds, verstrekte leningen of verleende garanties. De gemeente loopt financieel risico als ze zo'n beschikbaar gesteld bedrag niet terugkrijgt, bijvoorbeeld als de verbonden partij failliet gaat en daardoor niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Als het financieel belang uitsluitend bestaat uit een subsidierelatie, dan is die rechtspersoon geen verbonden partij, maar een gesubsidieerde instelling.

De gemeente Rotterdam kent in totaal 38 verbonden partijen. Het gaat hierbij om 24 deelnemingen (waarvan 1 in oprichting), 4 stichtingen, 1 vereniging (privaatrechtelijke rechtspersoon) en 9 gemeenschappelijke regelingen (publiekrechtelijke rechtspersonen). In enkele deelnemingen wil de gemeente haar aandeelhouderschap de komende periode (2022+) beëindigen (zie *Te beëindigen vennootschappen*).

Het BBV als kader voor de paragraaf

Voor het opstellen van de paragraaf hanteert de gemeente het BBV als kader voor de te presenteren informatie over de verbonden partijen. Conform artikel 15 van het BBV is de gemeente verplicht inzage te bieden in:

1

- a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
- b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
  - gemeenschappelijke regelingen;
  - vennootschappen en coöperaties;
  - stichtingen en verenigingen;
  - overige verbonden partijen.

2

In de lijst van verbonden partijen wordt tenminste de volgende informatie opgenomen:

- a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het publiek belang dat ermee gediend wordt;
- b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
- c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
- e. de eventuele risico's, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Beleidsuitgangspunten en kaders

Beleidsuitgangspunten

De algemene beleidsdoelstelling van verbonden partijen is de behartiging van het publiek belang van de gemeente Rotterdam door een organisatie met een private of publieke rechtsvorm. De gemeente verbindt zich daaraan door bijvoorbeeld kapitaal te storten of zeggenschap te krijgen. Bij verbonden partijen gelden de volgende voorwaarden:

- de financiële en beleidsmatige risico's die de gemeente loopt, staan in redelijke verhouding tot het publiek belang;
- de deelneming is het efficiëntste en effectiefste instrument om het beoogde beleidsdoel te bereiken;
- het publiek belang en het toezicht daarop is niet al op een andere manier volledig geborgd.

Kaders

Deze voorwaarden zijn afgeleid van bepalingen in het gemeentelijke Beleidskader verbonden partijen en governance samenwerkingsrelaties dat in 2020 door de raad is vastgesteld. Nieuw hierin is dat nadrukkelijk een kader is opgenomen voor (investerings-) fondsen. Deze vorm wordt vaker toegepast bij de in- en oprichting van verbonden partijen. Daarnaast is ook de Leidraad Governance opgenomen in het beleidskader. De kern van de leidraad is het gebruik van een gemeente breed *relatie-classificatiemodel*. In dit model worden organisaties op basis van criteria ingedeeld en wordt per categorie uitgewerkt op welke wijze de invulling van het toezicht vanuit de gemeente concreet vorm krijgt. Daarnaast is uitgewerkt op welke wijze dit instrument behulpzaam kan zijn bij de wijze waarop accounthouders binnen de gemeente Rotterdam invulling geven aan hun toezichthoudende rol.

Samen met het Burgerlijk Wetboek Boek 2 en de Code Corporate Governance vormen voornoemde bepalingen de belangrijkste richtlijnen voor het beleid ten aanzien van verbonden partijen. De uitvoering van de algemene beleidsdoelstelling is onder te verdelen in:

- de gemeentelijke deelname in nieuwe verbonden partijen;
- het beheer en de evaluatie van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen;
- de wijziging en beëindiging van gemeentelijke deelname in bestaande verbonden partijen.

Bij het aangaan van een nieuwe verbonden partij heeft de gemeenteraad op basis van de Gemeentewet het recht om wensen en bedenkingen te uiten. Dit betekent dat het college pas kan besluiten tot het oprichten of participeren in een nieuwe verbonden partij nadat de gemeenteraad in de positie is geweest om haar wensen en bedenkingen te uiten.

Voor het beheer en afstoten bepaalt de Gemeentewet dat in principe het college verantwoordelijk is voor de uitvoering en besluitvorming rondom verbonden partijen en dat de gemeenteraad wordt geïnformeerd. In de praktijk blijkt echter dat wanneer er sprake is van grote belangen voor de gemeente zoals de toekomst van het Warmtebedrijf of de kapitaalstorting in Stedin de gemeenteraad juist voorafgaand aan de besluitvorming wordt betrokken.

Als het gaat om het beheer van een verbonden partij dan betekent dit dat de gemeente als aandeelhouder van een vennootschap of lid van een vereniging of gemeenschappelijke regeling gedurende het jaar onder andere betrokken is bij het opstellen en vaststellen van begrotingen en jaarrekeningen, de strategie of jaarplan, majeure investeringsbeslissingen en benoemingen van bestuurders, toezichthouders alsmede commissarissen van een verbonden partij. De basis hiervoor zijn vaak de statuten, overeenkomsten of wetgeving afhankelijk van het type verbonden partij.

Daarnaast informeert het college en de gemeenteraad bij een voornemen een verbonden partij te verzelfstandigen. Eenzelfde rol vervult het college bij uittreding en beëindiging van de gemeentelijke deelname of het liquideren van bestaande verbonden partijen.

Ontwikkelopgaven beheer deelnemingen

De gemeente constateert dat de relevantie van gemeentelijke deelnemingen voor de opgaven in de stad is toegenomen. De deelneming wordt een strategische partner en krijgt een plek in strategische allianties in de stad. De complexiteit van het beheer is daardoor toegenomen. Daarbij komt dat aan de governance strengere eisen worden gesteld. Om de toegenomen complexiteit en de strengere eisen aan de governance te kunnen opvangen, is het nodig het publiek kader - op basis waarvan de gemeente als aandeelhouder stuurt - expliciet te maken. Ook moeten de diverse relaties vanuit de gemeente met de deelneming beter op elkaar aansluiten. En er zijn duidelijke afspraken nodig over interne organisatie en sturing op het publiek belang en de rol die deelneming daarin speelt. Om deze ambitie te realiseren is de gemeente in 2020 het ontwikkeltraject deelnemingenbeleid gestart. Medio 2022 moeten de volgende zaken gelden voor elke deelneming:

- Er is scherp gemaakt en vastgelegd wat de gemeente met de deelneming wil bereiken en hoe daarop wordt gestuurd vanuit de aandeelhoudersrol.
- Er is een proces ingericht om te bereiken dat de gemeente weet wat er speelt, er geen verrassingen zijn en kansen eerder zichtbaar zijn, waarbij een risicobeeld per deelneming wordt gebruikt.
- Er is een duidelijk escalatieproces waardoor er effectief kan worden gestuurd als er aanleiding is om over te gaan naar een intensievere beheersinzet.

Koppeling met Coalitieakkoord Rotterdam 2018-2022: Nieuwe energie voor Rotterdam

In het Coalitieakkoord staan de plannen van het college om de uitdagingen die Rotterdam kent het hoofd te bieden en van Rotterdam een nog betere stad te maken. Ook de gemeentelijke verbonden partijen spelen hierbij een rol. Zoals reeds in de voorgaande begroting is aangegeven is het Havenbedrijf een belangrijke partner voor de gemeente in de energietransitie. Daaronder valt een schonere lucht, onder meer door CO₂-reductie en het benutten van de economische kansen die de energietransitie biedt. Ook ziet het college een rol voor het Havenbedrijf weggelegd bij het Rotterdams Leer-Werkakkoord om zorg te dragen dat meer burgers naar werk worden begeleid.

Verder is in het Coalitieakkoord ook de verkoop van de Eneco aandelen vermeld. Deze verkoop is in 2020 reeds afgerond. De opbrengsten zijn inmiddels toegevoegd aan de bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM). Tot slot staat in het Coalitieakkoord dat het college voornemens is een investeringsfonds op te richten voor het ontwikkelen van innovatieve en energiebesparende maatregelen voor overheid, bedrijven en particulieren. Dit fonds, het Energie Transitie Fonds, is eind 2020 opgericht.

Belangrijkste beleidsvoornemens

De beleidsvoornemens voor de verbonden partijen (vennootschappen, gemeenschappelijke regelingen, verenigingen en stichtingen) worden opgenomen in de paragraaf Verbonden Partijen in de begroting. Aan het einde van het boekjaar legt het college vervolgens verantwoording af over dit gevoerde beleid in de gelijknamige paragraaf van de jaarstukken (deze pagina).

Daarnaast wordt jaarlijks door het college het Beheerverslag Deelnemingen aan de gemeenteraad aangeboden. Doel van het Beheerverslag is om de gemeenteraad grondiger te informeren over de ontwikkelingen binnen deelnemingenportefeuille en de individuele deelnemingen, gelet op de grote publieke en financiële belangen die zijn gemoeid met deze deelnemingen.

Daarnaast zijn met betrekking tot de verbonden partijen voor 2021 enkele belangrijke ontwikkelingen te benoemen van de meest omvangrijke deelnemingen.

1. Havenbedrijf

Havenbedrijf Rotterdam (HbR) werkt continue aan het ontwikkelen van de haven om de efficiëntie en betrouwbaarheid van de Rotterdamse haven te vergroten.

Financieel gezien heeft het Havenbedrijf in 2021 een goed jaar gehad. Het bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen steeg naar €273 mln (2020: €271 mln). Het resultaat na belastingen gecorrigeerd voor éénmalige belastingeffecten door wijziging van het tarief vennootschapsbelasting kwam uit op €213 mln (2020: €207 mln). De doelstelling van het Havenbedrijf om in 2021 €275 mln te investeren in het Haven Industrieel Complex (HIC) is niet behaald, in totaal investeerde het Havenbedrijf in 2021 €226 mln.

Het succes en bestaansrecht van de haven op de lange termijn wordt grotendeels bepaald door haar bijdrage aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Zo heeft het Havenbedrijf een belangrijke taak in het bestrijden van de klimaatcrisis door, onder andere, te werken aan CO₂-reductie in het HIC. Het Havenbedrijf werkt aan verscheidene projecten op het gebied van de energietransitie. De doelstelling voor CO₂ reductie in het HIC is in 2020 (cijfers lopen één jaar achter) echter niet gehaald, ondanks de effecten van Covid-19 op de CO₂ uitstoot. Dit vraagt de bijzondere aandacht van de aandeelhouders, gezien de impact van het HIC op de gemeentelijke en landelijke doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie.

2. Stedin

De grote netbeheerders van Nederland, waaronder ook de Rotterdamse deelneming Stedin kennen een significante groei van investeringen. Dit wordt voornamelijk gedreven door de energietransitie. Verdere elektrificatie van ons energiesysteem o.a. door de installatie van meer zonnepanelen, laadpalen voor elektrische auto's en de realisatie van windparken betekent dat het elektriciteitsnet uitgebreid moet worden om de duurzaam opgewerkte stroom te kunnen blijven leveren aan burgers en bedrijven. In vergelijking met eerdere jaren betekent dit dat Stedin niet alleen onderhoud- en vervangingsinvesteringen pleegt, maar ook aanzienlijk investeert in de uitbreiding van haar infrastructuur. Die investeringen zullen tot aan 2030 circa € 800 tot 900 miljoen per jaar gaan bedragen. Deze investeringen moeten echter ook worden gefinancierd. Dat gegeven leidt bij Stedin tot een zekere kapitaalbehoefte voor de komende jaren.

Vorig jaar hebben de aandeelhouders - waaronder Rotterdam - de vermogenspositie van Stedin versterkt met een kapitaalbijdrage van €200 mln. Rotterdam investeerde €64 miljoen, wat naar rato was van haar aandelenbelang (31,69% van €200 miljoen). Dit was voor de korte termijn (tot 2023).

Stedin heeft de afgelopen periode haar kapitaalbehoefte herijkt voor de lange termijn (tot 2030) op grond van nieuwe financiële prognoses. Stedin's kapitaalbehoefte komt thans uit op €1,75 miljard tot 2030. Hiermee wenst Stedin invulling te geven aan haar investeringsprogramma om de energienetten zowel qua kwaliteit als capaciteit geschikt te houden in de komende jaren van de energietransitie. Voor het versterken van het vermogen zetten Stedin en de AHC allereerst in op nieuwe aandeelhouders (Rijk, niet aandeelhoudende gemeenten en provincies uit Stedin's verzorgingsgebied) die vermogen kunnen verstrekken. Mede vanwege de wettelijk aan gemeenten gegeven regie bij de energietransitie is het een logische gedachte dat alle gemeenten en provincies die in Stedin's verzorgingsgebied liggen, ook aandeelhouder van Stedin zijn. Ook niet-aandeelhoudende gemeenten en provincies hebben immers baat bij een sterke netbeheerder. De bestaande aandeelhouders – waaronder Rotterdam - zijn een laatste remedie als voornoemde traject niet tot voldoende versterking van het vermogen leidt.

De verwachting voor het verdere verloop van 2022 is dat meer duidelijkheid komt in welke mate nieuwe publieke aandeelhouders wensen te participeren en wat de eventuele consequenties zijn voor bestaande aandeelhouders.

De Rotterdamse gemeenteraad zal over de voortgang van dit proces worden geïnformeerd.

3. RET

Ook in 2021 heeft RET stevige gevolgen van de beperkende maatregelen als gevolg van de Covid-19 uitbraak ondervonden. Financieel gezien zijn de gevolgen van de lagere reizigersaantallen in 2021 grotendeels gecompenseerd door het Rijk. De RET houdt rekening met structurele veranderingen in het reizigersgedrag, onder meer doordat mensen vaker thuis werken of alternatieve vormen van vervoer hebben ontdekt en die zullen blijven gebruiken. De huidige verwachting is dat reizigersvolumes structureel op een lager niveau zullen liggen. RET moet zich – net als de andere vervoersbedrijven in Nederland – hierop aanpassen. Daarom werkt RET aan een transitieplan met daarin niet alleen maatregelen om op korte termijn de verliezen op te vangen, maar ook maatregelen om op lange termijn de organisatie weer gezond en toekomstbestendig te maken.

4. Evides

Evides heeft in 2021 weinig gevolgen ervaren van Covid-19. Financieel en operationeel heeft de organisatie een solide jaar gedraaid.

Na de droge zomers van 2018, 2019 én 2020 staan droogte, zoetwaterbeschikbaarheid en waterbesparing hoog op de politieke en bestuurlijke agenda's. Evides neemt bestuurlijk deel aan de regionale/lokale activiteiten in het kader van het Nationaal Bestuursakkoord Klimaatadaptatie waarvan droogte (naast wateroverlast, overstromingen en hitte) onderdeel uitmaakt.

5. Warmtebedrijf

De gemeenteraad heeft in oktober 2021 gekozen om geen additionele financiering meer te verstrekken aan WbR ter deelname aan het project Warmtelinq+ (WLQ+). WbR is na het besluit van de gemeenteraad een proces ingegaan waarbij zij geïnventariseerd heeft welke consequenties de ontstane situatie tot gevolg zal hebben.

Uitkomst van deze inventarisatie is dat het WbR een aanvraag voor een WHOA-traject (wet Homologatie Onderhands Akkoord, per 1 juli 2021 van kracht) bij de rechtbank heeft ingediend.

Gedachtegoed bij een WHOA is dat de economische activiteiten meer waarde opleveren dan een faillissement en het publiek belang geborgd blijft. Lukt een onderhands akkoord niet (bijv. een herstructurering of verkoop), dan zal naar verwachting via insolventie uiteindelijk door een schuldeiser (anders dan de gemeente Rotterdam) faillissement aangevraagd worden.

De gemeente is nauw betrokken bij de uitwerking van een mogelijk akkoord, waarbij voor de gemeente het voornaamste risico ligt in hoeverre de volledige boekwaarde van de aandelen en uitstaande lening intact blijven. Hierbij is de verwachting dat niet alle investeringen vanuit de gemeente (zijnde het aandelen kapitaal & de regresvordering) terugverdiend kunnen worden.

Beleidskaders, beleidsmonitoren en wet- en regelgeving

[Burgerlijk Wetboek Boek 2 \(rechtspersonen\)](#)

[Besluit begroting en verantwoording \(BBV\)](#)

[Code Corporate Governance](#)

[Beleidskader Verbonden Partijen en governance samenwerkingrelaties](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2020](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2018-2019](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2017-2018](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2016-2017](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2015-2016](#)

[Beheerverslag Deelnemingen 2014](#)

Lijst van verbonden partijen

Vennootschappen

Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
Bank Nederlandse Gemeenten	Treasury	Vennootschap	Te
N.V.			continueren
Verbonden partij			
Taakveld			
Soort			
Status			
Bank Nederlandse	Treasury	Vennootschap	Te continueren
Gemeenten N.V.			
Algemene gegevens			

Vestigingsplaats: Den Haag

Publiek belang: De BNG is opgericht (1914) om de kredietwaardigheid van gemeenten te versterken. De BNG kan gezien worden als een inkoopcombinatie van geld namens de gemeenten.

Bestuurlijk belang: Door vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang: 321.555 aandelen met een nominale waarde van 2,50 euro. BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen die het maatschappelijk belang dienen. De bank heeft toegang tot financieringsmiddelen tegen relatief scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Hier kleven weinig risico's aan. BNG Bank is afhankelijk van de marktomstandigheden, gezien de aanhoudende volatiliteit in de markt acht de bank het daarom niet verantwoord een uitspraak te doen over de resultaatsprognose over 2021 en verder.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: Over 2020 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 221 miljoen (2019: EUR 163 miljoen). De volatiliteit op de financiële markten zal dit jaar naar verwachting groot blijven. Dat maakt het doen van voorspellingen over het verwachte nettoresultaat 2021 niet verantwoord.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>*Betreft een eigen inschatting, BNG geeft geen prognoses vóór de publicatie van het jaarverslag.</i>			
Boekwaarde	97	97	97
Netto resultaat:	221.000	163.000	200.000
Eigen vermogen per 31/12:	5.097.000	4.317.000	4.317.000
Vreemd vermogen per 31/12:	155.262.000	145.535.000	145.535.000

Energie Transitie Fonds	Milieubeheer	Vennootschap	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
	- Duurzaam, bodem, geluid en handhaving		continueren	partij			
				Energie	Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	Vennootschap	Te continueren
				Transitie Fonds			
Algemene gegevens							

Vestigingsplaats: Rotterdam

Publiek belang: Verduurzaming van de productie, infrastructuur en gebruik van energie en het versterken van de
circulaire economie in Rotterdam

Bestuurlijk belang: Het college is vertegenwoordigd in de Algemene vergadering van Aandeelhouders

Financieel belang: De gemeente heeft 100 mln. aan kapitaal toegezegd.

Risico- inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen. In de investeringsstrategie zijn de kaders vastgelegd waarbinnen het fondsmanagement investeringen mag verrichten

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: In 2021 heeft het energietransitiefonds de eerste investering gedaan in Umincorp.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Boekwaarde	0	6969	4083
Netto resultaat:	0	31	58
Eigen vermogen per 31/12:	0	6969	3160
Vreemd vermogen per 31/12:	0	36	38

Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE)	Treasury	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Gemeenschappelijk Bezit Evides (GBE)	Treasury	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				De deelneming is voortgekomen uit het Drinkwaterleidingbedrijf Rotterdam (1874). Evides wint, zuivert en levert veilig en schoon drink- en industriewater aan 2,5mln. euro consumenten en bedrijven in Zuid-Holland- Zuid, Zeeland en op de Brabantse Wal. Daarnaast maakt Evides zich sterk voor het hergebruik van afvalwater, als dat kan.			
Bestuurlijk belang:				Het college van B en W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De waterkwaliteit is landelijk geregeld.			
Financieel belang:				De gemeente Rotterdam bezit 936.398 aandelen tegen een nominale waarde van 0,05 euro.			

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				GBE BV is houder van 50% aandelen in Evides NV. Onze gemeente heeft een belang van 50,6% in GBE. De hoogte van de solvabiliteit (ruim 40%) en de hoogte van het eigen vermogen is ruimschoots voldoende (ten opzichte van de gemeentelijke boekwaarde) om het financieel risico af te dekken. Het financieel risico voor de gemeente is zeer beperkt.		
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Het netto resultaat valt met € 44,8 miljoen licht hoger uit dan begroot, met name door: - toename van de omzet drinkwater als gevolg van een hoger dan begroot gemiddeld verbruik en aantal verbruiksadressen; - een hoger éénmalig transactieresultaat op het in 2021 op te leveren financiële leasecontract als gevolg van een herijking van de business case.		
Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
*Bedragen betreffen prognoses op basis van vastgestelde kwartaalrapportages. De Jaarrekening GBE 2021 volgt op later moment						
Boekwaarde				848	848	848
Netto resultaat:				46.700	37.500	448.000
Eigen vermogen per 31/12:				535.200	538.000	538.000
Vreemd vermogen per 31/12:				708.700	767.000	767.000

Glazen Maas Exploitatie B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Glazen Maas Exploitatie B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen
	Algemene gegevens						
	Vestigingsplaats:						Rotterdam
	Publiek belang:				Verdere stimulering van de open breedband markt in Rotterdam en daaraan gerelateerde bedrijvigheid in Rotterdam. Inmiddels heeft het college van B en W besloten dat ter borging van dit publieke belang, gemeentelijke betrokkenheid via het aandeelhouderschap niet langer noodzakelijk is.		
	Bestuurlijk belang:				Omdat de gemeente aandelen heeft, vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Ambtelijke vertegenwoordigers vormen de statutaire directie.		
	Financieel belang:				Kapitaalstorting van 25.000 euro bij oprichting van de vennootschap.		
	Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				De boekwaarde van Glazen Maas Exploitatie B.V. is beperkt en de aansprakelijkheid van de gemeente als aandeelhouder strekt niet verder dan dit bedrag. Het risico voor de gemeente is daarmee laag.		
	Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				In 2021 is besloten de Deelneming Glazen Maas Exploitatie en Glazen Maas Infrastructuur te beëindigen.		

Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
* Jaarrekening 2021 nog niet beschikbaar, cijfers van begroting 2021 gehanteerd.						
Boekwaarde				25	25	25
Netto resultaat:				11, 9	-	-
Eigen vermogen per 31/12:				57, 5	45	45
Vreemd vermogen per 31/12:				59, 7	70	70

Glazen Maas Infrastructuur B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Glazen Maas Infrastructuur B. V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te beëindigen
				Algemene gegevens			
				Vestigingsplaats:		Rotterdam	
				Publiek belang:	Verdere stimulering van de open breedband markt in en daaraan gerelateerde bedrijvigheid in Rotterdam. Inmiddels heeft het college van B en W besloten dat ter borging van dit publieke belang, gemeentelijke betrokkenheid via het aandeelhouderschap niet langer noodzakelijk is.		
				Bestuurlijk belang:	Omdat de gemeente aandelen heeft, vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Ambtelijke vertegenwoordigers vormen de statutaire directie.		
				Financieel belang:	Omvang van de gedane kapitaalstorting van 395.000 euro bij oprichting van de vennootschap.		
				Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De boekwaarde van Glazen Maas Infrastructuur B.V. is beperkt en de aansprakelijkheid van de gemeente als aandeelhouder strekt niet verder dan dit bedrag. Het risico voor de gemeente is daarmee laag.		
				Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	In 2021 is besloten de Deelneming Glazen Maas Exploitatie en Glazen Maas Infrastructuur te beëindigen.		
Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*	
* Jaarrekening 2021 nog niet beschikbaar, cijfers van begroting 2021 gehanteerd.							
Boekwaarde				125	125	125	
Netto resultaat:				-22	0	0	
Eigen vermogen per 31/12:				399, 4	380	380	
Vreemd vermogen per 31/12:				2	2	2	

Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status

Havenbedrijf Rotterdam N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats: Rotterdam

Publiek belang: Borgen van de continuïteit en kwaliteit van de havenvoorzieningen en invloed op de ontwikkeling van het havenindustriële complex.

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en benoeming van de leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen.

Financieel belang: De boekwaarde van de uitgezette middelen (gestort agio en aandelenkapitaal) ter waarde van 327.144.000 euro.

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Havenbedrijf Rotterdam N.V. is een financieel robuust bedrijf met een stabiele kasstroom.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: Het resultaat na belastingen gecorrigeerd voor éénmalige belastingeffecten door wijziging van het tarief vennootschapsbelasting kwam uit op 213,0 miljoen euro (2020: 207,1 miljoen euro). De overslag herstelde met een totaal volume van 468,7 miljoen ton sterk en kwam weer bijna op het niveau van 2019 (voor corona). In 2021 was de doelstelling om 275 miljoen euro te investeren in het haven- en industriecomplex. Met 226,3 miljoen euro is dit niet gehaald. Dit kwam onder andere door bijstelling van de scope van investeringen, mondiale logistieke problemen, maar ook door vertraging door de stikstofcrisis. Het havenbedrijf werkt aan diverse projecten waarmee de onderneming 20 tot 25% van de Nederlandse CO₂-reductiedoelstelling voor 2030 kan bereiken. In mei 2021 werd bekend dat de Nederlandse overheid circa 2 miljard euro reserveert voor bedrijven die vanaf 2024 CO₂ willen afvangen en voor opslag aanleveren aan het Porthos-project dat door het Havenbedrijf samen met Energie Beheer Nederland en Gasunie wordt ontwikkeld. Waterstof wordt steeds belangrijker in de energietransitie. Er loopt nu een reeks van projecten, zowel op het vlak van grootschalige lokale productie, de import van waterstof van overzee, als toepassing in de transportsector en in de industrie in Rotterdam, Moerdijk, Chemelot en Duitsland.

Financiële gegevens	Begroting 2021		Jaarrekening 2021
Boekwaarde	327.144	327.144	327.144
Netto resultaat:	351.718	190.000	247.231
Eigen vermogen per 31/12:	4.180.696	4.150.000	4.313.882
Vreemd vermogen per	1.596.856	1.700.000	1.906.753

ICOS Capital Fund 3 C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	In oprichting	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				ICOS Capital Fund 3 C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	In oprichting
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Hoofddorp			
Publiek belang:				Voorzien in de regionale behoefte aan een innovatiefonds met ruime investeringscapaciteit voor bestaande bedrijven met groeipotentie om zo bij te dragen aan de doorontwikkeling van kansrijke cleantech ontwikkelingen in Rotterdam.			
Bestuurlijk belang:				Op dit moment is de gemeente nog stille vennoot. De gemeente is voornemens in 2021 als stille vennoot (limited partner) toe te treden tot de commanditaire vennootschap en zal daarmee vertegenwoordigd zijn in de algemene vergadering van aandeelhouders.			
Financieel belang:				Het financieel belang van de gemeente Rotterdam is 4.000.000,-. Het bedrag wordt per investering in delen opgevraagd en de kosten van het fonds worden per kwartaal opgevraagd.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Deelname aan dit fonds is in 2021 geëffectueerd.			
Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*	
<i>*Gemeente Rotterdam is pas in 2021 toegetreden tot de CV en bezit daarom nog niet alle informatie</i>							
Boekwaarde				0	2.500	2.776	
Netto resultaat:				Nog niet beschikbaar, deelname nog niet geëffectueerd	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar	
Eigen vermogen per 31/12:				Nog niet beschikbaar, deelname nog niet geëffectueerd.	Nog niet beschikbaar	Nog niet beschikbaar	
Vreemd vermogen per 31/12:				Nog niet beschikbaar, deelname nog niet geëffectueerd.	0	Nog niet beschikbaar	
ICOS Cleantech Earlystage fund II B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				ICOS Cleantech	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Badhoevedorp			

Publiek belang: Ontwikkeling en stimulering van cleantechbedrijven (aanbieden van technologische oplossingen die gericht zijn op een schonere en veilige leefomgeving en daarmee een transitie faciliteren naar een duurzame economiesector) in het Clean Tech Delta-gebied (Rijnmond en Drechtsteden).

Bestuurlijk belang: Vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang: Deze deelneming vertegenwoordigt een boekwaarde van circa 2,2 mln. op de gemeentelijke balans.

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: De investeringsperiode is geëindigd en de ondernemingen moeten voldoende groeien om verkocht te kunnen worden. Verwacht wordt dat het fonds in 2023 zal sluiten.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*

*Jaarrekening 2021 nog niet beschikbaar, cijfers weergegeven begroting 2021

Boekwaarde	2.161	2.161	2.161
Netto resultaat:	-50	2.000	2.000
Eigen vermogen per 31/12:	2.230	2.200	2.200
Vreemd vermogen per 31 /12:	3.872	4.000	4.000

Innovation Quarter B.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Innovation Quarter B. V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren
	Algemene gegevens						
	Vestigingsplaats:			Den Haag			
	Publiek belang:		De gemeente Rotterdam wil op deze wijze de regionale economie stimuleren, in het bijzonder op het gebied van innovatie.				
	Bestuurlijk belang:		De gemeente heeft aandelen en zodoende vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente Rotterdam in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.				
	Financieel belang:		Kapitaalstorting van 3 mln euro en een jaarlijkse exploitatiebijdrage van 660.000 euro en 165.000 euro voor de (nog) niet in de exploitatiebijdrage geïntegreerde bijdrage Zuid-Hollands Investeringsplatform (ZIP). De gemeente heeft een extra kapitaalstorting toegezegd van 7,68 mln. vanuit de Eneco-middelen; deze kapitaalstorting zal in 2022 en 2023 geëffectueerd worden.				
	Risico-inschatting		Het risico op afwaardering staat voor alle investeringsfondsen op 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke				
	(BBV, art. 11 eerste						

lid, sub b) type deelnemingen.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: De inzet van IQ is gericht op acquisitie, innovatie en investeringen in innovatieve bedrijven. Dit draagt bij aan de doelstellingen van zoals verwoord in de Roadmap Next Economy en de herstel en vernieuwingsagenda en daarmee aan de versterking van de Rotterdamse economie.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
*Jaarrekening 2021 nog niet beschikbaar, cijfers weergeven begroting 2021			
Boekwaarde	2.954	2.954	2.954
Netto resultaat:	-2.475	-1.723	-1.723
Eigen vermogen per 31/12:	49.681	48.885	48.885
Vreemd vermogen per 31/12:	11.321	8.000	8.000

MultiDiensten Rotterdam B.V.	Burgerzaken	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				MultiDiensten Rotterdam B.V.	Burgerzaken	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Er is door de gemeenteraad geen publiek belang vastgesteld voor MDR. Wel monitort de aandeelhouder (college) nadrukkelijk de twee publieke doelen van dochtermaatschappij Ro!Entree: (1) Het bieden van betaalde arbeid voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt om zo werkervaring op te doen en (2) Ro!Entree fungeert als het telefonisch klantcontactcentrum van de gemeente Rotterdam (14010).			
Bestuurlijk belang:				Multidiensten Rotterdam B.V. (MDR) is een besloten vennootschap waar de gemeente Rotterdam voor 100% aandeelhouder van is. MDR heeft één dochtermaatschappij RO!Entree B.V. Er is geen RvB maar een bestuur, met 3 statutaire directeur-bestuurders: mevrouw A.C. Bots (clustercontroller dienstverlening), mevrouw A.M.C. de Rotte (directeur dienstverlening) en R.W.J. Schalkwijk (directeur Werk & Inkomen).			
Financieel belang:				EUR 90.000 maatschappelijk kapitaal, waarvan EUR 18.151 geplaatst.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Er zijn geen risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie.			

Ontwikkelingen Tot nu toe lag het accent op het eerste publieke doel, waarbij de kostprijs laag kon worden gehouden door RoI en behaalde Entree B.V. buiten de gemeentelijke CAO te houden en medewerkers op of net boven het minimum uurloon te resultaten in betalen. Hierdoor stromen er wel medewerkers uit naar een reguliere baan maar is RoI/Entree niet in staat om 2021: goede mensen lang aan zich te binden en komt het onder druk. Om het rendement te verhogen van de instroom naar regulier werk én te voldoen aan een % bereikbaarheid van 95% en een servicelevel/service time van 70%/30 seconden is er een plan (koerswijziging opgesteld. Vanaf 2022 zullen de call agents en de bedrijfsvoeringsfuncties worden betaald naar gemeentelijke maatstaven en wordt zowel het aantal call agents als het aantal bedrijfsvoeringsfuncties uitgebreid.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
* Betreft concept JR 2021 die nog formele goedkeuring behoeven			
Boekwaarde	18	18	18
Netto resultaat:	-83	-	-375
Eigen vermogen per 31/12:	1.127	1.166	752
Vreemd vermogen per 31/12:	834	1.000	1.000

Ontwikkelingsmaatschappij	Begeleide	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
Rijnmond B.V.	participatie		beëindigen	Ontwikkelingsmaatschappij	Begeleide participatie	Vennootschap	Te beëindigen
				Rijnmond B.V.			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:							Rotterdam
Publiek belang:				Het werkgelegenheidsbeleid van de gemeente Rotterdam uitvoeren en, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar regulier werk, buiten of binnen de vennootschap. Daarbij houdt de vennootschap rekening met de belangen van haar aandeelhouder, binnen het kader van een evenwichtig beleid.			
Bestuurlijk belang:				Omdat de gemeente aandelen heeft, vertegenwoordigt het college van B en W de gemeente Rotterdam in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.			
Financieel belang:				De gemeente Rotterdam heeft de aandelen verkregen voor een waarde van 1,00 euro. De gemeente houdt 4.000 gewone aandelen tegen een nominale waarde van 4,50 euro per aandeel. Daarnaast zijn door de gemeente Rotterdam aanloopkosten gemaakt als gevolg van de aandelenoverdracht ter hoogte van ongeveer 750.000 euro.			

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Aangezien er nog steeds sprake is van een negatief exploitatieresultaat heeft het cluster Werk en Inkomen ook in 2021 liquiditeitssteun geboden ter hoogte van het bedrag van het netto resultaat.		
	Voorts was er een aanvullende bijdrage nodig om aan openstaande verplichtingen uit 2020 te kunnen voldoen en is er een bijdrage voor overname van activa ontvangen.		
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	De werksoorten en activiteiten die voorheen onderdeel waren van de vennootschap zijn in 2021 opgestart onder directie Rotterdam Inclusief. De contractuele verplichtingen die nog in de vennootschap aanwezig waren, zijn overgedragen aan de gemeente Rotterdam. Doordat een aantal contracten nog enige tijd in de vennootschap is achtergebleven zijn er nog wel kosten gemaakt. Op 25 januari 2022 is een besluit genomen door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om de nog in de vennootschap aanwezige activa tegen actuele waarde over te dragen aan de gemeente Rotterdam en om tot ontbinding van de vennootschap over te gaan. Het jaar 2022 zal in het teken staan van de verdere ontbinding van de vennootschap.		
Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Boekwaarde	0	0	0
Netto resultaat:	-2.300	-400	-394
Eigen vermogen per 31/12:	18	18	18
Vreemd vermogen per 31/12:	2.156	400	231

Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechsteden Beheer N.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechsteden Beheer N.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Dordrecht			
Publiek belang:		De ROM-D Beheer N.V. is uitsluitend opgericht voor het beheer van andere vennootschappen, waaronder Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechsteden C.V. Kil III.					
Bestuurlijk belang:		Het college van B en W vertegenwoordigt de gemeente Rotterdam in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.					
Financieel belang:		Kapitaalstorting van 561.155 euro.					
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	ROM-D Beheer loopt geen commerciële risico's, waardoor het risico voor de gemeente beperkt is. De gemeente ontvangt geen dividend vanuit de vennootschap dus er is geen risico op missende dividendbaten. Voort is de boekwaarde met EUR6.000 beperkt te noemen en wordt er op basis van de huidige iznichten geen afboeking verwacht.						
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	De resultaten van ROM-D Beheer worden bepaald door de ontwikkelingen binnen de twee in beheer zijnde vennootschappen, waaronder Kil III C.V. Zie toelichting aldaar.						

Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
* Betreft concept JR2021						
die nog niet formeel zijn vastgesteld						
Boekwaarde				6	6	6
Netto resultaat:				2	4	8
Eigen vermogen per 31/12:				46	52	55
Vreemd vermogen per 31/12:				271	600	227
Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Dordtse Kil III C.V.	Treasury	Vennootschap	Te beëindigen	Verbonden partij	Taakveld	Soort Status
				Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Dordtse Kil III C.V.	Treasury	Vennootschap Te beëindigen
Algemene gegevens						
Vestigingsplaats:				Dordrecht		
Publiek belang:				Ontwikkeling van de bedrijfsterreinen optimaal op elkaar af te stemmen en de betrokkenheid van de aanpalende regio bij de plannen te vergroten		
Bestuurlijk belang:				De directie van ROM-D C.V. wordt gevormd door ROM-D Beheer N.V. College van B en W wordt vertegenwoordigd bij de vergadering van vennoten.		
Financieel belang:				Kapitaalstorting van 561.155 euro.		
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Het financiële risico voor de gemeente Rotterdam is gering en beperkt tot de boekwaarde van EUR 0,5 miljoen. Op dit moment zijn er geen indicatoren waartoe tot afboeking van deze boekwaarde zou moeten worden besloten.		
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				De belangrijkste doelstelling van de ROM-D is het meewerken aan het behoud en de creatie van werkgelegenheid, door via gebiedsontwikkeling werklocaties te ontwikkelen in de regio van Dordrecht. Dit betreffen veelal ontwikkelingen en herontwikkelingen van bedrijfsterreinen. Ook in 2021 was de belangstelling voor de uitgifte van de resterende kavels niet merkbaar beïnvloed door de Covid-19 pandemie en is er goede voortgang geboekt. De verwachting is dat in de nieuwe collegeperiode alle kavels zullen zijn uitgegeven. De gemeente onderzoekt thans op welke termijn zij kan uittreden of kan worden uitgekocht.		
Financiële gegevens				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Boekwaarde				561	561	561
Netto resultaat:				446	960	1.739
Eigen vermogen per 31/12:				9.903	12.750	11.643
Vreemd vermogen per 31/12:				8.952	9.000	4.967

/12:

RET Infrastructuur B.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
			continueren	RET Infrastructuur B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Verzelfstandiging van de RET werd bij wet gevorderd (Wp2000 in relatie tot openbare aanbesteding vervoersconcessies). Daarbij is het economisch eigendom in een aparte vennootschap ondergebracht, vanwege het publieke belang van de OV-infrastructuur en aan deze infrastructuur verbonden metro- en tramvoertuigen..			
Bestuurlijk belang:				Het college van B en W heeft aandeelhoudersbevoegdheden, waaronder benoeming en ontslag van de directeur van RET Infrastructuur B.V.			
Financieel belang:				Inbrengwaarde (boekwaarde) railinfrastructuur en strategische activa (metrostations).			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				De vennootschap werkt met een nulresultaat, waarbij de kosten van beheer en onderhoud worden gedekt door een separate concessievergoeding van MRDH. Na de overdracht van de gemeentelijke leningportefeuille blijft het risico beperkt tot het ingebrachte eigen vermogen.			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				De investeringen in beheer en onderhoud van de OV-infrastructuur en de railvoertuigen zijn volgens de voorwaarden van MRDH uitgevoerd.			
Financiële gegevens*				Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*	
De jaarrekening RET							
INFRA 2021 is nog niet beschikbaar - daartoe zijn de cijfers van de begroting 2021 gehanteerd							
Boekwaarde				0	0	0	
Netto resultaat:				0	0	0	
Eigen vermogen per 31 /12:				14	14	14	
Vreemd vermogen per 31/12:				784.280	735.000	735.000	

RET N.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
			continueren	RET N.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			

Publiek belang: Verzelfstandiging van de RET werd bij wet gevorderd (Wp2000 in relatie tot openbare aanbesteding vervoersconcessies). Het publieke belang betreft een betrouwbaar, veilig en optimaal uitgevoerd (bereikbaar, tijdig) openbaar vervoer met een hoge kwaliteitsbeoordeling door de reiziger.

Bestuurlijk belang: De gemeente Rotterdam is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang: De gemeente heeft 99,2% van het geplaatste aandelenkapitaal tegen een totale waarde van 7,5 mln. euro.

Risico-inschatting RET geeft in opdracht van de MRDH uitvoering aan de Rail- en busconcessie Rotterdam e.o. De (BBV, art. 11 eerste exploitatie van de vervoersconcessies wordt periodiek herijkt volgens de concessievoorwaarden. Voor lid, sub b) onze gemeente blijft het financieel risico beperkt tot de inbreng bij de verzelfstandiging.

De voortdurende COVID-19-crisis leidt er ook in 2021 toe dat RET een lagere omzet heeft. RET verwacht een structureel lager reizigersvolume. RET heeft daartoe maatregelen genomen om de financiële gevolgen hiervan op te vangen, zijnde interne besparingen als ontvangst van externe subsidie-stromen van o.a. het Rijk.

Ontwikkelingen en In 2021 heeft de RET te maken gehad met de gevolgen van COVID-19 en de beperkende maatregelen behaalde resultaten voor reizigers. Het reizigersvolume is fors teruggevallen, wat leidde tot teruglopende omzet. Het in 2021: omzetverlies is grotendeels (95%) vergoed door het Rijk. De RET ervaarde in de tweede helft van het jaar een licht positieve trend qua reizigersaantallen door een versoepeling van de coronamaatregelen, echter de positieve trend werd teniet gedaan door latere aanscherping van de maatregelen in de laatste twee maanden van 2021.

Financiële gegevens*	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>Dit betreffen cijfers uit de concept jaarrekening RET 2021 die formeel nog vastgesteld moeten worden.</i>			

Boekwaarde	7.500	7.500	7.500
Netto resultaat:	-11.362	0	1.217
Eigen vermogen per 31/12:	148.282	148.282	149.499
Vreemd vermogen per 31/12:	280.677	315.000	336.572

Royal Schiphol Group NV	Treasury	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Royal Schiphol Group NV	Treasury	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							

Publiek belang: Als nationale (Schiphol) en regionale (Rotterdam The Hague Airport) luchthaven Nederlandse en Rotterdamse burgers optimaal en duurzaam blijven verbinden met de rest van de wereld en op een verantwoorde wijze (rekening houdend met stakeholders, omwonenden en natuur) een bijdrage te leveren aan de welvaart en welzijn van Nederland en Rotterdam.

Bestuurlijk belang: Het college van B&W is vertegenwoordigd in de jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang: 4.099 aandelen A tegen een nominale waarde van 454 euro.

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Als gevolg van de COVID-19 pandemie was Royal Schiphol Group (hierna: RSG) vorig jaar, maar is zij ook dit jaar niet in staat dividend uit te keren. Onder meer door de verkregen NOW steun. Het effect voor de komende jaren wordt intensief gemonitord en geanalyseerd door RSG via scenario-analyses. Op basis van deze analyses en de gesprekken met de vennootschap kan de gemeentelijke meerjarige dividendraming daarop adequaat worden aangepast. De relatief beperkte omvang van de boekwaarde van RSG maakt dat de gemeente een afboeking op dit moment niet als een reëel risico ziet gegeven de nog altijd solide financiële positie en kredietwaardigheid van RSG.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: Royal Schiphol Group In 2021 ontving de Royal Schiphol Group (hierna: RSG) meer passagiers dan in 2020 en kwam het totaal uit op 29 miljoen passagiers. Echter dit totaal ligt nog ver onder het niveau van voor de pandemie (80 miljoen passagiers). In 2020 waren er 295.026 (in 2020: 251.513) vliegtuigbewegingen op Amsterdam, Rotterdam en Eindhoven, hetgeen een stijging is van 17%, maar ook hier ligt het aantal vliegbewegingen nog ver onder het niveau van voor de pandemie (2019: 554.947 vliegtuigbewegingen).

Het onderliggende genormaliseerde resultaat over 2021 is een verlies van €287 miljoen maar wel een verbetering ten opzichte van vorig jaar (2020: een verlies van €521 miljoen). De omzet is met 18,6% gestegen tot €816 miljoen euro (2020: €688 miljoen) wat verklaarbaar is door de stijging in passagiers en positief effect heeft op de verschillende Schiphol-onderdelen zoals de luchthaventarieven, concessies en parkeergelden. Verder heeft RSG net als vorig jaar NOW aangevraagd (Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid) tot een bedrag van €84 miljoen euro. Uiteindelijk presenteert RSG een positief netto resultaat van €105 miljoen in 2021, hetgeen een verbetering is ten opzichte van vorig jaar (2020: verlies van €419 miljoen). Het resultaat is naast enkele eenmalige effecten grotendeels te herleiden naar boekhoudkundige waarde winst van 252 miljoen euro op de waardering van de aandelen in Groupe Aeroport de Paris als gevolg van het aflopen van de samenwerkingsovereenkomst.

Rotterdam The Hague Airport

In totaal vervoerde dochtermaatschappij Rotterdam The Hague Airport (hierna: RTHA) in 2021 0,8 miljoen passagiers (in 2020: 0,5 miljoen). Het totaal aantal vliegtuigbewegingen is licht gestegen van ca. 5.000 naar 6.000. Voornoemde resultaten zijn net als bij RSG een gevolg van een lichte toename in het aantal passagiers en minder langdurige restricties t.a.v. COVID-19. Een positieve ontwikkeling in 2021 is: de constructie van een zonnepark op RTHA. Met een oppervlakte van 7,7 ha en meer dan 37.000 zonnepanelen is het zonnepark op RTHA een van de grootste zonneparken in de regio Zuidwest Nederland. Verder is RTHA in oktober 2021 een

samenwerking gestart met ZeroAvia met als doel om emissievrije commerciële passagiersvluchten tussen

Rotterdam The Hague Airport te plannen

(RTHA) en Londen vanaf 2024.

Financiële	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
gegevens			
*Cijfers			
betreffen			
concept			
jaarrekening			
2021 die			
formeel nog			
vastgesteld			
moet worden			
Boekwaarde	1.164	1.164	1.164
Netto resultaat:	-562.630	0	103.712
Eigen vermogen	3.776.702	4.000.000	3.530.837
per 31/12:			
Vreemd	5.503.420	5.000.000	6.359.978
vermogen per			
31/12:			

Sportbedrijf Rotterdam B.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
continueren				partij			
				Sportbedrijf	Treasury	Vennootschap	Te continueren
				Rotterdam B.V.			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Uitvoering van de taken op het gebied van sportvoorzieningen en van sport- en recreatieve programmering (hoofddlijnenbesluit College).			
Bestuurlijk belang:				De gemeente Rotterdam is enig (100%) aandeelhouder. College van B&W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.			
Financieel belang:				Kapitaalstorting van de gemeente Rotterdam ter waarde van 4.700.000 euro.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Gezien de langdurige sluiting van veel van de locaties van het Sportbedrijf ondervindt het Sportbedrijf aanzienlijk negatieve (financiële) consequenties van de coronamaatregelen. Het Sportbedrijf heeft maatregelen getroffen, zowel intern als extern (o.a. steunprogramma's vanuit de Rijksoverheid) om de consequenties zo veel mogelijk te mitigeren. De financiële positie van het Sportbedrijf is vooralsnog van voldoende omvang om de tegenslagen van de coronamaatregelen te trotseren.			

Ontwikkelingen Het Sportbedrijf heeft als missie om sport en beweging in Rotterdam te faciliteren met toegankelijke, schone en behaalde en veilige sportvoorzieninge en voorziet in programmering om mensen (inwoners van Rotterdam en omgeving) resultaten in in beweging te krijgen en te houden. 2021 was wederom een lastig jaar voor de organisatie; veel van haar 2021: locaties moesten vanwege de coronamaatregelen (deels) gesloten worden en veel van de diensten de het Sportbedrijf aanbiedt konden niet, of slechts in afgezwakte vorm, doorgang vinden. Het resultaat van het Sportbedrijf Rotterdam lijkt zich daarom te hebben ontwikkeld conform de prognose. Het verlies van omzet door de coronamaatregelen is zo veel mogelijk gecompenseerd door gemeentelijke subsidies, Rijkssubsidies en (incidentele) besparingen.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>* Dit betreft concept cijfers die nog vastgesteld moeten worden.</i>			
Boekwaarde	6.551	6.551	6.551
Netto resultaat:	988	-1.000	1.126
Eigen vermogen per 31/12:	9.362	7.300	9.238
Vreemd vermogen per 31/12:	13.214	10.800	12.837

SSC FLEX B.V.	Overhead	Vennootschap	Te beëindigen	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				SSC FLEX B.V.	Overhead	Vennootschap	Te beëindigen
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				SSC Flex wordt door de gemeente ingezet voor het realiseren van haar doelstellingen richting een meer flexibele personele inrichting van haar organisatie. SSC Flex verzorgt via payrolling en inhuur de inzet van flexibele arbeidskrachten voor (tijdelijke) piekwerkzaamheden en projecten.			
Bestuurlijk belang:				Sinds begin 2021 bestaat de statutaire directie (het bestuur) niet meer uit ambtenaren van de gemeente maar, conform het vigerende beleidskader, uit twee externe en onafhankelijke directeuren. Het college van B&W behartigt het aandeelhoudersbelang in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.			
Financieel belang:				De boekwaarde bij de gemeente van het belang van 100 procent in SSC Flex bedraagt EUR 36.000.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Afgaande op de huidige prognoses zijn er geen noemenswaardige risico's die direct het (financiële) belang van de gemeente raken. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de dividend- ontvangsten incidenteel zijn en			

niet structureel zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting. Tevens staat de boekwaarde tegen historische verkrijgingsprijs op de balans en is gegeven de financiële positie geen sprake van duurzame waardeverminderingen (afboeking).

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	De concerndirectie van de gemeente Rotterdam heeft, mede naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet Arbeidsmarkt in Balans, op 01 april 2020 besloten om het instrument payrollrolling zo veel mogelijk te vervangen door andere contractvormen volgens het principe 'Nee, tenzij'. Hieraan is in 2021 actief uitvoering gegeven. De gemeente Rotterdam is de enige klant van SSC Flex. In 2022 zal verdere afbouw van de activiteiten plaatsvinden waarbij de overgang van medewerkers naar de gemeente zorgvuldig plaatsvindt.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>*Cijfers betreffen concept jaarrekening 2021 die formeel nog vastgesteld moet worden</i>			

Boekwaarde	36	36	36
Netto resultaat:	2.972	3.800	4.500
Eigen vermogen per 31/12:	9.110	0	10.638
Vreemd vermogen per 31/12:	9.876	500	6.500

StadshavensOntwikkelingsFonds voor Innovatie & Economie C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				StadshavensOntwikkelingsFonds voor Innovatie & Economie C.V.	Economische ontwikkeling	Vennootschap	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Bijdragen aan een duurzame gebiedsontwikkeling van het Stadshavensgebied, met de structuurvisie als grondslag. Gezien het karakter van het fonds en in het licht van de Europese betrokkenheid zullen de projecten aantoonbaar maatschappelijke effecten genereren.			
Bestuurlijk belang:				De gemeente heeft zeggenschap binnen de Commanditaire Vennootschap uit hoofde van de gesloten samenwerkingsovereenkomst en heeft zeggenschap door zittingname in het toezichthoudende Investeringscomité.			
Financieel belang:				De gemeente heeft een bijdrage (inbrengverplichting) verstrekt van 2.250.000 euro ten behoeve van de fondsactiviteiten. Dit is gerealiseerd door de rijkssubsidie van Nota Ruimte -			

gelabeld voor Stadshavens - in te zetten als cofinanciering voor de Europese middelen.

Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Net als voorgaande jaren, zijn de juridische risico's voor de gemeente Rotterdam, gezien de gekozen juridische constructie, minimaal. Daarbij spelen er geen dossiers/actualiteiten die noemenswaardig zijn. Omdat het fondsvermogen is gevoed met Europese subsidiemiddelen i. p.v. kapitaalstortingen is de gemeentelijke boekwaarde nihil. Negatieve fondsresultaten raken de gemeentelijke financiën daarmee niet.

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: Voor 'Vestigingslocaties/GTI' is nog ongeveer 5 miljoen euro beschikbaar (waarvan 1,6 miljoen euro voor leads en onderhanden aanvragen is begroot). Voor 'Regionale Energie' is er nog ongeveer 4,5 miljoen euro (waarvan ook ongeveer 1,6 miljoen euro voor leads en onderhanden aanvragen is begroot). De output indicatoren blijven hier ook achter op begroting. De uitdaging is aanzienlijk. Het aantal ondernemingen blijft achte, de score op extra capaciteit restwarmte MW is nagenoeg gehaald.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Boekwaarde	0	0	0
Netto resultaat:	-188	93	-94
Eigen vermogen per 31/12:	11.345	15.172	11.274
Vreemd vermogen per 31/12:	1.929	0	449

Stadsherstel Historisch	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
Rotterdam N.V.			continueren	partij			
	Stadsherstel				Treasury	Vennootschap	Te continueren
	Historisch						
	Rotterdam N.V.						
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:							Rotterdam
Publiek belang:	Stadsherstel Historisch Rotterdam NV heeft tot doel het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze aankopen, renoveren, en exploiteren van monumentale en beeldbepalende gebouwen in Rotterdam.						
Bestuurlijk belang:	Het college van B en W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en heeft het benoemingsrecht voor een van de zes commissarissen.						
Financieel belang:	15.470 aandelen van elk nominaal 100 euro.						
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Stadsherstel laat al jaren een stabiel positief financieel resultaat zien. Ten opzichte van de doelstelling van de vennootschap en in relatie tot de activiteiten, is de risicobeheersing met name gericht op de bezettingsgraden van het onroerend goed, solvabiliteit, kwaliteit van restauratieprojecten en regelgeving. De directie is van mening dat genoemde risico's in voldoende mate worden beheerst. Deze risico's worden ook elk kwartaal door de raad van commissarissen gemonitord. De solvabiliteit heeft als streven 60% en dient niet onder 50% te geraken. De solvabiliteit bedroeg aan het eind van 2021 meer dan 60%.						

Ontwikkelingen Stadsherstel is in 2021 begonnen met de werkzaamheden ten behoeve van het meer publiekstoegankelijk en behaalde maken van het voormalige Heinekenkantoor aan de Crooswijkse singel. Daarnaast is het Zakkendragerhuisje resultaten in volledig gerestaureerd en is er een bezoekerscentrum naast molen De Ster aan de Kralingse Plas 2021: gerealiseerd. Tevens is gestart met de restauratie van een aantal beelden behorend bij buitenplaats De Tempel en is een niet-monumentaal woonhuis te Piet Heynsplein 9 grotendeels klaargemaakt voor verkoop in 2022. Tot slot zijn diverse (groot)onderhoudswerkzaamheden aan de erfgoedportefeuille. Ten aanzien van de verhuurdersexploitatie is er met name in de eerste helft van 2021 aan een aantal huurders ondersteuning geboden, omdat zij door de toen geldende coronamaatregelen financiële moeilijkheden ondervonden.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
<i>*Cijfers</i>			
<i>betreffen</i>			
<i>concept</i>			
<i>jaarrekening</i>			
<i>2021 die</i>			
<i>formeel nog</i>			
<i>vastgesteld</i>			
<i>moet worden</i>			
Boekwaarde	1.547	1.547	1.547
Netto resultaat:	468	450	478
Eigen vermogen per 31/12:	19.072	19.480	19.396
Vreemd vermogen per 31/12:	10.982	11.400	11.048

Stedin Groep N.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
			continueren	partij			
				Stedin Groep N.	Treasury	Vennootschap	Te continueren
				V.			
Algemene gegevens							
				Vestigingsplaats:			Rotterdam
				Publiek belang:	Het bezit is voortgekomen uit de fusie van het voormalig Rotterdamse Gemeentelijk Energie Bedrijf (GEB, opgericht 1879), met energie- en netwerkbedrijven van andere (omliggende) gemeenten.		
					Het publiek belang is dat Stedin zorg draagt voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de gas- en elektriciteitsnetten. Ook minimaliseert Stedin de uitval of onderbreking van de gas- en elektriciteitstoevoer.		
				Bestuurlijk	Vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en voorzitterschap van de		
				belang:	Aandeelhouderscommissie van Stedin		

Financieel belang:	De gemeente Rotterdam bezit 1.575.145 aandelen met elk een nominale waarde van 100 euro. Daarnaast heeft de gemeente Rotterdam 131.852 cumulatief preferente aandelen met elk een nominale waarde van 100 euro. Het aandeelhoudersbelang van de gemeente Rotterdam is 31,69%.		
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De boekwaarde van Stedin op de financiële balans van de gemeente is EUR63,9 mln. Het risico op waardevermindering (afboeking) van de gemeentelijke boekwaarde is nihil. Reden hiertoe is dat de reële marktwaarde van Stedin hoger is dan de gemeentelijke boekwaarde. Daarnaast kent Stedin een degelijke financiële- en vermogenspositie, hetgeen een afboeking niet waarschijnlijk maakt.		
	Een risico voor de gemeente treedt op wanneer Stedin gegeven haar vermogenspositie of tegenvallende resultaten een lager dividend uitkeert dan in de begroting van de gemeente is opgenomen.		
	O.b.v. de huidige prognoses t.a.v. het netto resultaat van Stedin en de behoedzame raming van de gemeente is de verwachting dat de totale gemeentelijke dividendraming op dit moment niet behoeft te worden bijgesteld.		
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	Stedin Groep behaalde over 2021 een positieve nettowinst van EUR 21 miljoen (2020 EUR 42 miljoen). Dit resultaat is lager dan vorig jaar, wat is terug te leiden tot het feit dat de opbrengsten minder hard stegen dan de opbrengsten. De coronacrisis heeft beperkte negatieve financiële gevolgen voor Stedin Groep gehad. Zo zag Stedin lagere afnames bij de klanten wat de bedrijfsopbrengsten negatief beïnvloed heeft. Ook had Stedin vaker te maken met uitval van medewerkers, wat naast uitval bij diens onderaannemers, tot enige vertraging in de uitvoering heeft geleid. De investeringen bedroegen in 2021 EUR 687 miljoen, een stijging van 11% (2020: EUR 620 miljoen) en hadden naast het reguliere beheer en onderhoud, ook betrekking op de aanleg en aansluitingen van nieuwe netten, bijvoorbeeld door de aanhoudende woningbouw, verduurzaming en werkzaamheden op aanvraag van de overheid. Om alle investeringen in de energietransitie te kunnen blijven doen en Stedin's netten te onderhouden is versterking van het eigen vermogen van Stedin nodig. Om die reden hebben de 44 aandeelhouders de vermogenspositie van Stedin versterkt met een kapitaalbijdrage van EUR 200 mln. Wanneer we meer naar Rotterdam kijken is een positieve ontwikkeling dat Stedin met de gemeente en Evides afspraken heeft gemaakt om minder vaak de straten open te breken en meer samen te werken bij de planning en uitvoering. In 2021 ging het om 19 projecten heeft dat de uitgaven met 2% gereduceerd. Ook is Rotterdam een van de gemeenten waar Stedin participeert in de Proeftuin Aardgasvrije Wijken. Qua verduurzaming is ook de plaatsing van nieuwe laadpalen een mooie mijlpaal. De uitdaging is groot: het betekent voor de gemeente Rotterdam in 2021 al een verhoging van het aantal plaatsingen van laadpalen van 60% (van 800 plaatsingen in 2020 naar 1.300 in 2021). Tot slot zijn in 2021 ook projecten opgezet waarbij Stedin, de gemeente en het Havenbedrijf samenwerkingen om knelpunten in de infrastructuur eerder te signaleren en via computermodellering en scenario's ingrepen te doen om het net toekomstbestendig te houden.		
Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Boekwaarde	536	63.916	63.916

			Netto resultaat:	42.000	5.000	21.000
			Eigen vermogen	2.891.000	3.119.000	3.270.000
			per 31/12:			
			Vreemd	4.681.000	5.033.000	4.912.000
			vermogen per			
			31/12:			
Stadion Feijenoord	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
		continueren	Stadion Feijenoord		Vennootschap	Te continueren
			Algemene gegevens			
			Vestigingsplaats:			Rotterdam
			Publiek belang:	Het aandeelhouderschap is ontstaan vanuit de conversie van een achtergestelde lening uit 1994 ten behoeve van de renovatie van De Kuip.		
				Het (nieuwe) stadion speelt een belangrijke rol in de voorgenomen gebiedsontwikkeling in Feyenoord.		
				Daarnaast is het voor Rotterdam belangrijk om een multifunctionele evenementenlocatie in de stad te hebben.		
			Bestuurlijk belang:	De gemeente heeft als houder van één aandeel in beperkte mate zeggenschap in de aandeelhoudersvergadering (0,02%).		
			Financieel belang:	Aan het preferente aandeel van de gemeente is een agioreserve van 7,9 mln. euro verbonden.		
			Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Stadion Feijenoord werkt aan een plan rondom een nieuw stadion óf renovatie van het huidige stadion - medio Q2 2022 zal er meer duidelijkheid ontstaan over de beoogde toekomst. Aan dit project zijn (financiële) risico's verbonden voor Stadion Feijenoord. Er is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de plannen voor een nieuw stadion, en corona heeft een zeer forse impact gehad op de inkomsten.		
			Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	Stadion Feijenoord N.V. heeft in 2021 aan de ontwikkeling van een nieuw stadion gewerkt. Het negatieve resultaat en eigen vermogen heeft geen directe impact op de boekwaarde van het preferente aandeel. Wel zal er medio Q2 2022, wanneer er meer duidelijkheid ontstaat over de beoogde toekomst van Feijenoord Stadion, meer inzicht verkregen worden over hoe een mogelijk besluit de gemeentelijke positie via haar preferente aandeel raakt.		
			Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
			* Cijfers gebaseerd op het jaarverslag 2020-2021 (Stadion Feijenoord werkt met een gebroken boekjaar)			
			Boekwaarde	7.941	7.941	7.941
			Netto resultaat:	-12.360	-750	-3.327
			Eigen vermogen per 31/12:	-14.214	-14.964	-17.542

				Vreemd vermogen per 31	27.303	29.000	32.569
				/12:			
Swanbridge Capital B.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
			continueren	Swanbridge Capital B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren
				Algemene gegevens			
				Vestigingsplaats:			Rotterdam
				Publiek belang: De gemeente hecht aan het innovatieklimaat in de stad, in het bijzonder rond de medische zorg. De gemeente ondersteunt de Life Science- sector door voldoende investeringskapitaal beschikbaar te stellen voor start-ups in een vroege fase van productontwikkeling, via Swanbridge Capital levert de gemeente hier zijn bijdrage aan.			
				Bestuurlijk belang: Vertegenwoordiging van het college van B en W in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en het benoemingsrecht van één lid van de Investor Board.			
				Financieel belang: Het totale gemeentelijke commitment bedraagt 1 mln euro; met dit bedrag bezit de gemeente 24,69% van de aandelen.			
				Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Het risico op afwaardering is voor alle investeringsfondsen 'licht verhoogd' vanwege de aard van de activiteiten (het verstrekken van leningen, garanties en/of risicodragend participeren) van dit specifieke type deelnemingen. Het meest recente kwartaalrapport geeft geen aanleiding tot afwaardering.			
				Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: De investeringstermijn is verlengd met 6 maanden van 1 november 2021 tot 1 mei 2022. Daarnaast heeft SwanBridge in 2021 geïnvesteerd in Pan Cancer T.			
				Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
				* Gegevens gebaseerd op begroting 2021 gegeven niet-beschikbaarheid van (concept) jaarrekening 2021			
				Boekwaarde	232	600	600
				Netto resultaat:	-120	-121	-121
				Eigen vermogen per 31/12:	320	774	774
				Vreemd vermogen per 31/12:	1000	1381	1381
Warmtebedrijf Holding B.V.	Treasury	Vennootschap	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
			continueren	Warmtebedrijf Holding B.V.	Treasury	Vennootschap	Te continueren
				Algemene gegevens			
				Vestigingsplaats:			Rotterdam
				Publiek belang: De gemeente heeft het Warmtebedrijf opgericht om industriële restwarmte te kunnen benutten voor de verwarming van woningen en bedrijfspanden in de gemeente Rotterdam. De restwarmte wordt afgenomen			

van de afvalverbrandingsinstallatie (AVI) Rozenburg. In het verleden werd deze restwarmte niet benut.

Het publieke belang betreft een meer duurzame energiebenutting door levering van restwarmte aan eindgebruikers in de stad. De warmtelevering komt in de plaats van verbruik van fossiele brandstoffen voor verwarming en warm water. Daarmee verbetert bijvoorbeeld ook de luchtkwaliteit, omdat de uitstoot van schadelijke stoffen navenant daalt. Dit zijn allemaal stappen richting een schone stad.

Bestuurlijk	College van B en W is vertegenwoordigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
belang:	
Financieel	De boekwaarde van WBR bedraagt 40,9 mln. euro in 2021. De gemeente heeft daarnaast een vordering op
belang:	WBR. Deze vordering is ontstaan door aflossing van een lening bij BNG onder de borg. Per 1 januari 2022 bedroeg de lening inclusief uitstaande rente 104,1 mln. euro. De lening is opeisbaar vanaf 19 mei 2022 (met mogelijkheid vanuit de gemeente om de opeisbaarheid op te schorten indien nodig), waarbij de verwachting is dat niet het gehele bedrag kan worden geïnd.
Risico-	De gemeenteraad heeft in oktober 2021 gekozen om geen additionele financiering meer te verstrekken aan
inschatting (BBV,	WbR ter deelname aan het project Warmteling+ (WLQ+). WbR is na het besluit van de gemeenteraad een
art. 11 eerste lid,	proces ingegaan waarbij zij geïnventariseerd heeft welke consequenties de ontstane situatie tot gevolg zal
sub b)	hebben. Uitkomst van deze inventarisatie is dat het WbR een aanvraag voor een WHOA-traject (wet Homologatie Onderhands Akkoord, per 1 juli 2021 van kracht) bij de rechtbank heeft ingediend. Gedachtegoed bij een WHOA is dat de economische activiteiten meer waarde opleveren dan een faillissement en het publiek belang geborgd blijft. Lukt een onderhands akkoord niet, dan zal naar verwachting via insolventie uiteindelijk door een schuldeiser (anders dan de gemeente Rotterdam) faillissement aangevraagd worden. De gemeente is nauw betrokken bij de uitwerking van een mogelijk akkoord, waarbij voor de gemeente het voornaamste risico ligt in hoeverre de volledige boekwaarde van de aandelen en openstaande vordering intact blijven – hierbij is de verwachting dat niet het gehele bedrag van aandelen en vordering kan worden geïnd.
Ontwikkelingen	In 2021 is veel aandacht besteed aan toekomstscenario's voor WbR, in de vorm van de verdere uitwerking
en behaalde	van het scenario Warmteling+ (WLQ+). Met het gemeenteraad besluit van 14 oktober 2021 is de deelname
resultaten in	van WBR aan de WLQ+ losgelaten en is de focus komen te liggen op de toekomst van WbR en haar rol in de
2021:	warmte-markt.
Daarnaast heeft WBR in 2021 conform afspraken (rest)warmte getransporteerd.	

Financiële	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
gegevens			
* gegevens			
gebaseerd op Q4			
2021 rapportage,			
jaarrekening			
2021 nog niet			
beschikbaar.			
Boekwaarde	29.853	40.853	40.853
Netto resultaat:	-20.223	-16.298	-17.786

Eigen vermogen	14.587	9.289	8.413
per 31/12:			
Vreemd	128.097	120.520	126.652
vermogen per 31			
/12:			

Vennootschappen kennen verschillende vormen: een besloten, naamloze of commanditaire vennootschap. Als de gemeente aandelen in een vennootschap heeft, neemt de gemeente op die manier deel in het aandelenkapitaal. Een dergelijk financieel belang met een derde rechtspersoon is pas een verbonden partij als de gemeente tevens een bestuurlijk belang heeft. Dit kan door een vertegenwoordiging in het bestuur of de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, het hebben van stemrecht en zo meer.

In de paragraaf zijn tabellen opgenomen die inzicht bieden in de:

1. Te continueren gemeentelijke deelname in vennootschappen
2. Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten vennootschappen of nieuwe deelname in bestaande vennootschappen
3. Te beëindigen gemeentelijke deelname in vennootschappen

Elke tabel biedt per vennootschap inzicht in de naam, vestigingsplaats, en in de publieke, bestuurlijke en financiële belangen. Conform artikel 15 van het BBV biedt de tabel daarnaast inzicht in de ontwikkeling van de boekwaarden, het eigen en vreemd vermogen en het nettoresultaat.

Te continueren gemeentelijke deelname in vennootschappen

De gemeente is aandeelhouder in 24 vennootschappen en wenst haar deelname in 17 vennootschappen te continueren en in 6 vennootschappen te beëindigen. Verder is 1 deelneming in oprichting, zijnde ICOS Cleantech Earlystage fund III.

De vennootschappen Bank Nederlandse Gemeenten Bank NV (BNG Bank), Gemeenschappelijk Bezit Evides BV, Havenbedrijf Rotterdam NV, Stedin Groep NV en de Royal Schiphol Group NV keerden als verbonden partijen dividend uit aan de gemeente als aandeelhouder. De verwachte dividendopbrengst voor 2021 is ongeveer iets onder € 100 mln; dit ligt onder het "gemiddelde" van eerdere jaren en is primair toe te wijden aan de impact van COVID-19 en de coronamaatregelen op de deelnemingen.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten vennootschappen of een nieuwe gemeentelijke deelname in bestaande vennootschappen

Op dit moment is de gemeente nog stille vennoot in ICOS Capital Fund 3 C.V. De gemeente is in 2021 als stille vennoot toegetreden tot de commanditaire vennootschap en zal daarmee vertegenwoordigd zijn in de algemene vergadering van aandeelhouders.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in vennootschappen

De gemeente heeft besloten om de deelname in zes vennootschappen te beëindigen door als aandeelhouder uit te treden, de verbonden partij te verkopen of te liquideren. Dat zijn: ROM-D Kil III C.V., Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Drechtsteden Beheer N.V., Glazen Maas Exploitatie B.V., Ontwikkelingsmaatschappij Rijnmond, SSC FLEX B.V. en Glazen Maas Infrastructuur B.V.

Daarnaast zijn de relaties met Beurs Rotterdam & WOM vastgoed B.V. gedurende 2021 beëindigd.

Relevant om te vermelden is dat de gemeente bij de beëindiging van deelnemingen afhankelijk is van derden waaronder de deelneming zelf, maar bijvoorbeeld ook besluitvorming bij andere aandeelhouders of in geval van het liquideren van deelnemingen ook de opstelling van bestaande crediteuren en debiteuren of de Rijksbelastingdienst.

Stichtingen

Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
Stichting Bestuur openbaar onderwijs Rotterdam	Onderwijs en leerlingzaken	Stichting	Te continueren
Algemene gegevens			
Vestigingsplaats:			Rotterdam
Publiek belang:			Goede uitvoering en spreiding van het openbaar onderwijs in Rotterdam.
Bestuurlijk belang:			De gemeenteraad is toezichthouder van de stichting BOOR. De gemeenteraad keurt de strategische beleidskoers, de begroting en de jaarrekening goed. Daarnaast benoemt zij de leden van het college van bestuur, waarvan specifiek de voorzitter in functie.
Financieel belang:			n.v.t.
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)			n.v.t.
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:			n.v.t.
Financiële gegevens		Jaarrekening 2020	Begroting 2021 Jaarrekening 2021*
* Gegevens zijn pas beschikbaar nadat de gemeenteraad Rotterdam de documenten heeft ontvangen & goedgekeurd (voorzien in juli 2022)			
Netto resultaat:		1.383	994 PM
Eigen vermogen per 31/12:		29.249	29.465 PM
Vreemd vermogen per 31/12:		79.635	73.030 PM
Stichting Bibliotheek Rotterdam	Media	Stichting	Te continueren
Verbonden partij			
Stichting		Media	Stichting Te continueren

Algemene gegevens

Vestigingsplaats: Rotterdam

Publiek belang: Gezien de verantwoordelijkheid van de gemeente voor de openbare bibliotheek, en de nauwe verwevenheid tussen bibliotheekwerk en democratie, is gekozen voor een constructie als verbonden partij.

Bestuurlijk Statutaire bevoegdheden als aangesloten instelling.

belang:

Financieel De inbrengwaarde van de activa (collectie, inventaris).

belang:

Risico- Bibliotheek Rotterdam kampt niet met actuele risico's. Bibliotheek Rotterdam heeft in 2021 last gehad van de COVID-inschatting maatregelen, dat is een niet beïnvloedbaar risico dat ook in de nabije toekomst actueel blijft. Voor de langere termijn zijn er risico's in de vorm van een teruglopend aantal betalende leden en de mogelijkheid van een lager subsidieniveau. Bibliotheek (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) Rotterdam heeft voor het genereren van eigen inkomsten een contributiemodel, volwassen leden betalen een contributie voor lidmaatschap van de bibliotheek (leden <18 zijn gratis lid). Landelijk staat dit model onder druk, door het teruglopen van het aantal betalende leden. COVID heeft de uitstroom van betalende leden versneld.

Naast een terugloop van eigen inkomsten is de terugloop van subsidie een risico voor Bibliotheek Rotterdam. Het grootste deel van de inkomsten van de bibliotheek is afkomstig van subsidies. Zowel een terugloop in subsidieniveau als een ontoereikende indexatie leidt tot een risico in het op niveau houden van de aanwezigheid in de stad en de kwaliteit van de dienstverlening. Omdat Bibliotheek Rotterdam nu en in de toekomst in toenemende mate afhankelijk is van de samenwerkingen met diverse partners in de stad, geldt een terugloop in subsidie bij partners ook als risico, die het behalen van de doelstellingen van Bibliotheek Rotterdam kunnen belemmeren.

Ten aanzien van de Centrale Bibliotheek aan de Hoogstraat, heeft de gemeenteraad op 26 november 2020 besloten het traject tot een Voorlopig Ontwerp voort te zetten. In september 2021 is besloten om de optionele stadsmuseale functie niet in de nieuwe Centrale Bibliotheek te vestigen. In september is tevens de selectie van een ontwerpteam gestart. In Q1 2022 worden de ontwerpen verwacht, op basis waarvan een ontwerpteam kan worden geselecteerd.

Ontwikkelingen Bibliotheek Rotterdam help Rotterdammers bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving. Dit doet de bibliotheek en behaalde door enerzijds een uitgebreide programmering aan te bieden waarin Rotterdammers kennis en vaardigheden aangereikt krijgen resultaten in om mee te kunnen doen. Anderzijds doet de bibliotheek dit door het aanbod laagdrempelig en in de nabijheid van Rotterdammers 2021: aan te bieden.

Bibliotheek Rotterdam biedt een laagdrempelig en toegankelijk netwerk aan bibliotheekvestigingen, met een aanbod dat is afgestemd op de samenstelling en behoeften van het gebied. De bibliotheek vormt een hoeksteen in het oplossen van sociaal-maatschappelijke problemen waar Rotterdam mee kampt. In het bijzonder het terugdringen van laaggeletterdheid, het ontwikkelen van (digitale) basisvaardigheden en het voorkomen van eenzaamheid (in het bijzonder onder ouderen). De programmering van de bibliotheek is afgestemd op deze uitdagingen.

Januari 2021 betekende voor de bibliotheek de aftrap van een nieuwe beleidsplanperiode van het, door het College vastgestelde, Meerjarenbeleid 2021-2024 (MJB 2021 – 2024) en de daarbij behorende beleidsdoelen. Echter, de coronapandemie heeft

verstreckende gevolgen (gehad) voor de dienstverlening van de bibliotheek op verschillende gebieden: denk aan openingstijden, collectiegebruik en cultureel en educatief aanbod op het gebied van lezen, informatie, digi- en taalvaardigheid, kunst en cultuur en ontmoeting en debat. Ook de nieuwe aanwezigheid op Zuid in het Kunstenpand (geopend in 2020) kon bijvoorbeeld nog niet ten volle worden benut. Ondanks de Coronamaatregelen is de bibliotheek er toch in geslaagd om veel van haar activiteiten en collectie naar online te verleggen en is begonnen met streaming activiteiten om toch dicht bij de Rotterdammer te kunnen blijven. Via diverse alternatieve werkvormen bleef er ook zoveel mogelijk aanbod en persoonlijk contact met de minder digitaal vaardige Rotterdammer.

In 2022 verwacht de bibliotheek, afhankelijk van de ontwikkelingen van de pandemie, de koers van het MJB 2021 - 2024 te hervatten en hierin de lessen uit de COVID-periode mee te nemen. Hierin staan de volgende doelstellingen centraal: herwinnen van het fysiek bereik in de dynamische 'third places' en het bereiken van de doelgroepspecifieke doelstellingen via de missielijnen binnen de bibliotheken, in het onderwijs en in co-creatie met samenwerkingspartners.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>* Dit betreft concept jaarrekening 2021 cijfers die nog moeten worden vastgesteld.</i>			
Netto resultaat:	930	10	1.084
Eigen vermogen per 31/12:	8.299	8.309	9.384
Vreemd vermogen per 31/12:	5.625	5.615	6.095

Stichting Natuurstad	Openbaar	Stichting	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
	groen en (openlucht)		continueren	Stichting Natuurstad	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Stichting	Te continueren
	recreatie			Algemene gegevens			
				Vestigingsplaats:			Rotterdam
				Publiek belang:	Het bevorderen van kennis en waardering voor natuur en milieu in Rotterdam onder meer door de exploitatie van kinderboerderijen en educatieve tuinen en het aanbieden van lesprogramma's over natuur, milieu en duurzaamheid.		
				Bestuurlijk belang:	Benoeming van alle leden van de raad van toezicht, benoemingsrecht voor de directeur, informatierecht voor alle benodigde informatie		
				Financieel belang:	Kapitaalstorting van 340.000 euro en jaarlijkse subsidie van 9.384.027 euro.		
				Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub	Stichting Natuurstad functioneert bestuurlijk en financieel naar behoren. Risico laag.		

b)

Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021: Door de coronamaatregelen zijn verschillende prestaties niet (geheel) behaald. Kinderboerderijen waren bijvoorbeeld geruime tijd dicht.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
<i>* Gegevens gebaseerd op concept jaarrekening 2021 die nog formeel moet worden vastgesteld</i>			
Netto resultaat:	248.872	0	0
Eigen vermogen per 31/12:	1.386.521	1.137	1.137
Vreemd vermogen per 31/12:	1.594.066	2.239	2.239

Stichting de Verkeersonderneming	Mobiliteit	Stichting	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Stichting de Verkeersonderneming	Mobiliteit	Stichting	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Het publiek belang is gelegen in het kunnen uitvoeren van een gezamenlijk programma van mobiliteitsmaatregelen ter verbetering van de bereikbaarheid in de regio op de korte termijn. In dit programma worden deel- en gezamenlijk belangen van de moederorganisaties geïntegreerd. Via de stichting kunnen aanbestedingen worden gedaan ter uitvoering van dit programma.			
Bestuurlijk belang:				De wethouder Mobiliteit, Jeugd en Taal is lid van de stuurgroep, die de jaarplannen, met daarin de strategische doelen, en de begroting vaststelt. De gemeente heeft een vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht.			
Financieel belang:				De gemeente betaalt een vaste jaarlijkse exploitatiebijdrage van 209.000 euro. Daarnaast kan de gemeente aanbestedingen en projecten mede-bekostigen op basis van het jaarplan.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Door de directe aansturing vanuit de stuurgroep heeft de stichtingsbestuurder een strikt mandaat, dat met waarborgen is omkleed, zodat er geen bijzondere financiële risico's voor de moedersorganisaties zijn.			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				2021 was het laatste bestaansjaar van de Stichting Verkeersonderneming. Via de Stichting zijn activiteiten uitgevoerd voor de werkgeversaanpak duurzame mobiliteit bij het klimaatakkoord Rotterdam; er zijn logistiek makelaars ingeschakeld voor het logistieke programma Ecostars; de regionale mobiliteitscampagne Ways2Go is uitgevoerd; met het Mobility Lab zijn diverse start ups op mobiliteitsgebied aan 'launching customers' geholpen; een pilot met een Mobility as a Service dienst in Rotterdam en Den Haag is gestart; rondom diverse infrastructuurprojecten in de regio zoals de A15 en de renovatie van de Heinenoordtunnel zijn mobiliteitsmaatregelen uitgevoerd of voorbereid. De Stichting is per 1 januari 2022 statutair gewijzigd in Stichting Zuid- Holland Bereikbaar. In de boekhouding van de Stichting wordt een duidelijke knip aangebracht, waarbij activiteiten die als Stichting Verkeersonderneming zijn uitgevoerd in principe worden afgesloten.			
Financiële gegevens		Jaarrekening 2020		Begroting 2021		Jaarrekening 2021	

Netto resultaat:	73.608	0	-7.076
Eigen vermogen per 31/12:	375.206	375.206	368.130
Vreemd vermogen per 31/12:	9.211.239	pm	8.777.705

Een verbonden partij kan een stichting zijn. Stichtingen waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft, of waartoe het college expliciet heeft besloten, vallen onder de term verbonden partij. Dit geldt alleen als er *geen* sprake is van een subsidierelatie. Als de gemeente een stichting in overwegende mate subsidie geeft, valt die stichting onder 'gesubsidieerde instellingen' en is het geen verbonden partij.

Er waren in 2021 vier stichtingen die door het college op grond van voorgaande als een verbonden partij zijn aangemerkt (een stichting is niet automatisch een verbonden partij). De relatie met al deze stichtingen worden in 2022 gecontinueerd.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten stichtingen of nieuwe gemeentelijke deelname in bestaande stichtingen

Geen.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in stichtingen

Geen.

Verenigingen

Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
Wigo4It C. V.	Inkomensregelingen	Vereniging	Te continueren
Algemene gegevens			
Vestigingsplaats:			Den Haag
Publiek belang: Zonder winstoogmerk de ICT-functie voor de sociale diensten van de G4 verzorgen. De afgelopen jaren hebben de diensten de overstap gemaakt naar dezelfde ICT-systemen voor de gemeentelijke taken rond 'werk' en 'inkomen'. Wigo4it beheert deze systemen en ontwikkelt ze door.			
Bestuurlijk belang: Vertegenwoordiging door het college van B en W (vakwethouder) in de algemene deelnemersvergadering. Het bestuur heeft een externe adviesraad ingesteld om de visie en aanpak van Wigo4it te kunnen spiegelen aan de kennis en ervaring van deskundigen en managers van binnen en buiten de overheid.			
Financieel belang: In het deelnemersconvenant staat dat elke deelnemer 25.000 euro in het eigen vermogen van de Coöperatie Wigo4it U.A. stort. Daarnaast is er een jaarlijkse bijdrage. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam is in 2021 9,8 mln euro.			

Risico-inschatting Indien van toepassing, worden risico's afgedekt door het vormen van een voorziening binnen de corporatie.

(BBV, art. 11 eerste

lid, sub b)

Ontwikkelingen en De organisatie wordt aangepast naar een Fit For Purpose organisatie.

behaalde resultaten

in 2021:

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto resultaat:	1107	0	322
Eigen vermogen	9.521	5.658	9.986
per 31/12:			
Vreemd vermogen	10.634	11.212	11.931
per 31/12:			

Ook een coöperatieve vereniging kan een verbonden partij zijn. Een coöperatieve vereniging heeft als doel in bepaalde materiële behoeften van de leden te voorzien. In tegenstelling tot een gewone vereniging kan een coöperatieve vereniging de aansprakelijkheid van de leden beperken of helemaal uitsluiten. Bij de volgende commanditaire vereniging zijn de leden uitgesloten van aansprakelijkheid. Bij een gewone vereniging zijn de leden wel hoofdelijk aansprakelijk.

Te continueren gemeentelijke deelname in verenigingen

De gemeente continueert haar deelname in de vereniging Wigo4it.

Wigo4it is een coöperatie die in dienst van én samen met de 4 grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Utrecht en Den Haag, ook wel de G4) - integrale ICT- oplossingen ontwikkelt voor het aanvragen en verstrekken van uitkeringen, het begeleiden van mensen naar werk en het aanvragen en verstrekken van zorg.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten verenigingen of nieuwe gemeentelijke deelname in bestaande verenigingen

Geen.

Te beëindigen gemeentelijke deelname in verenigingen

Geen.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Taakveld Soort Status

GGD	Volksgezondheid	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
Rotterdam- Rijnmond		Regeling	continueren	partij			
				GGD Rotterdam- Rijnmond	Volksgezondheid	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				De lichamelijke gezondheid van de bevolking of van specifieke groepen beschermen en bevorderen, en daarnaast ziekten onder de bevolking voorkomen of vroegtijdig opsporen.			
Bestuurlijk belang:				De gemeente Rotterdam heeft één lid en één plaatsvervangend lid in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang:				Rotterdam voert deze regeling uit. Uitgaven voor de uitvoering van deze wettelijke taken en inkomsten vanuit regiogemeenten (inwonerbijdragen) zijn onderdeel van de gemeentebegroting. Voor het complete verzorgingsgebied Rotterdam-Rijnmond is het budget in 2022 in totaal 10,1 mln euro. 5,1 mln komt hiervan voor rekening van de gemeente Rotterdam.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Ook in 2021 zijn er extra kosten gemaakt via de aparte corona organisatie van GGD-GHOR. Conform de Bestuurlijke en financiële afspraken met het ministerie van VWS worden alle meerkosten Corona vergoed. Er is geen extra risico door deze kosten.			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Net als in 2020 is 2021 voor overschaduwd door de corona-crisis, voor de GGD bleef de druk afgelopen jaar enorm hoog. Het Programma Corona GGD-GHOR Rotterdam-Rijnmond is opgezet in september 2020 en houdt zich bezig met: testen, bron- en contactonderzoek, vaccineren, outbreak management, monitoring zorgcontinuïteit en (medische) informatielijnen. Deze organisatie heeft enorme prestaties geleverd: in de regio zijn er 58 grootschalige en kleinere vaccinatie locaties opgezet, waar er 1.773.550 prikken zijn gezet. Er zijn veel acties uitgevoerd om kwetsbare doelgroepen te bereiken, bijvoorbeeld door communicatie in verschillende talen en aanwezigheid in wijken en bij hoger onderwijslocaties. Sinds augustus is het fijnmazig vaccineren in wijken echt uitgerold. Eind december 2021 kreeg de GGD de opdracht om versneld op te schalen voor de grootschalige boostercampagne. Dit heeft veel gevraagd van de organisatie, met name door de hoeveelheid mensen die moesten worden aangenomen en opgeleid. De reguliere taken zijn in 2021 zo veel mogelijk weer gewoon uitgevoerd. Wel zal vrijwel zeker de corona-crisis ook op langere termijn gevolgen hebben voor de GGD-organisatie. Er wordt geen financiële afrekening gevoerd op het basistakenpakket van de GGD omdat het overwegend gaat om capaciteitstaken waarbij een bepaalde formatie nodig is om de taak voor het werkgebied uit te voeren dan wel voorbereid te zijn op uitbraken en incidenten. Alleen het product kinderopvanginspecties is afhankelijk van het aantal kinderopvanglocaties en aantal en soort inspecties in een gemeente. De bedragen hiervoor worden uiteindelijk afgerekend op het werkelijke aantal verrichte inspecties.			
Financiële gegevens		Jaarrekening 2020		Begroting 2021		Jaarrekening 2021	

				Netto resultaat:	nvt	N.v.t.	nvt
				Eigen vermogen	nvt	N.v.t.	nvt
				per 31/12:			
				Vreemd	nvt	N.v.t.	nvt
				vermogen per			
				31/12:			
Grondbank	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
RZG Zuidplas		Regeling	continueren	partij			
				Grondbank	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
				RZG Zuidplas			
Algemene gegevens							
				Vestigingsplaats:			Den Haag
				Publiek belang:	Het behartigen van het belang van de gemeente Rotterdam in het ontwikkelingsgebied van de Zuidplas voor wat betreft de ontwikkeling van de woningbouw, bedrijventerreinen en het waarborgen van voldoende hoogwaardige plankwaliteit.		
				Bestuurlijk	De gemeente Rotterdam heeft één lid in het Dagelijks Bestuur lid, die tevens tweede vice-voorzitter is en een belang:		
				Financieel	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling en is voor 40% belang:		
				Risico- inschatting	Op 19 mei 2021 is door de gemeenteraad Zuidplas het masterplan Middengebied Zuidplaspolder vastgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van o.a. een nieuw "Vijfde Dorp" van 8.000 woningen. Op 1 juli 2021 is er (BBV, art. 11 eerste lid, sub b) een bestuurlijke overeenkomst gesloten tussen de Grondbank RZG Zuidplaspolder, Provincie Zuid-Holland en de gemeente Zuidplas. Het doel van deze overeenkomst is om intenties, uitgangspunten en randvoorwaarden van de integrale gebiedsontwikkeling alsmede de rolverdeling van de partijen en de daarbij behorende taken en verantwoordelijkheden vast te leggen. In de bestuurlijke overeenkomst wordt ook bevestigd dat de Grondbank vóór 2025 wordt beëindigd. Op 1 juli 2021 zijn de Grondbank RZG Zuidplaspolder en de gemeente Zuidplas een koopovereenkomst overeengekomen voor de overdracht van alle gronden van de Grondbank. Deze koopovereenkomst is gesloten onder de opschortende voorwaarde dat het omgevingsplan voor de functies wonen en werken onherroepelijk wordt. Het risico dat het omgevingsplan niet onherroepelijk wordt is klein. Enkel in dat worst case scenario zal er nog sprake zijn van afboeking van de waarde van de gronden en een verliesneming voor de deelnemers. Uitvoering van de koopovereenkomst zal voor de Grondbank leiden tot een budgetneutrale afsluiting. Naar aanleiding van de gesloten overeenkomsten heeft de Grondbank de verliesvoorziening die zij in haar begroting had opgenomen in 2021 laten vervallen.		
				Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	Zie risico- inschatting		
				Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021

				Netto resultaat:	416	10.000	21.515
				Eigen vermogen	-16.837	-7.253	4.262
				per 31/12:			
				Vreemd	94.065	90.500	93.025
				vermogen per			
				31/12:			
Instandhouding	Milieubeheer	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
en Beheer		Regeling	continueren	Instandhouding en	Milieubeheer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
DCMR				Beheer DCMR			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Schiedam			
Publiek belang:				De milieuproblemen in de regio Rijnmond worden aangepakt door intensieve samenwerking tussen betrokken overheden. Rotterdam heeft een groot deel van de uitvoering van de milieutaken neergelegd bij de DCMR Milieudienst Rijnmond. Die geeft bijvoorbeeld milieuvergunningen af, voert controles uit, begeleidt bodemsaneringen of laat milieumetingen uitvoeren. De dienst stelt ook milieup expertise beschikbaar en adviseert rond het beleid van de gemeente Rotterdam.			
Bestuurlijk belang:				De wethouder Milieu zit in Dagelijks Bestuur, de wethouders Milieu en Financiën zitten in het Algemeen Bestuur			
Financieel belang:				De gemeente Rotterdam draagt jaarlijkse naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2022 EUR 20,3 mln.			
Risico-inschatting				DCMR kent een systeem van risicomanagement. Voor in beeld zijnde risico's zijn bestemmingsreserves gevormd. Daarnaast wordt een ratio weerstandsvermogen aangehouden van 1,0< x <1,4. Mochten er zich risico's voordoen waar niet in voorzien is, en waarvoor ook het weerstandsvermogen ontoereikend is, dan kan Rotterdam uit hoofde van deelname in de gemeenschappelijke regeling voor ca 1/3 worden aangesproken			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Ook in 2021 lag de aandacht binnen het werkpakket van de GR DCMR op de wettelijke vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken. Daarnaast lag de nadruk op de advisering bij complexe vraagstukken op het gebied van gezondheid en leefomgevingskwaliteit bij de woningbouwopgave, alsmede op de voorbereidingen voor de implementatie van de Omgevingswet.			
Financiële gegevens				Jaarrekening 2020		Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
* Gegevens gebaseerd op begroting 2021							
gegeven niet-beschikbaarheid van (concept) jaarrekening 2021							
Netto resultaat:				0		0	0

				Eigen vermogen per 31	6.038	3.200	3.200
				/12:			
				Vreemd vermogen per	10.751	10.000	10.000
				31/12:			
Jeugdhulp	Maatwerkdienstverlening	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
Rijnmond		Regeling	continueren	partij			
				Jeugdhulp	Maatwerkdienstverlening	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
				Rijnmond			
				Algemene gegevens			
				Vestigingsplaats:			Rotterdam
				Publiek belang:	Een kwalitatief goede en efficiënte uitvoering van jeugdhulp in het Rijnmondgebied van de gemeenschappelijke regeling.		
				Bestuurlijk belang:	Elke deelnemende gemeente wijst vanuit haar College van B en W een vertegenwoordiger in het Algemeen Bestuur aan, alsmede een plaatsvervanger.		
				Financieel belang:	De gemeente draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling en is voor ongeveer 53% deelnemer. De deelnemersbijdrage van de gemeente is in 2021 137,1 mln euro, waarvan 9,9 mln euro voor VTRR en EUR 4,0 mln voor aanpak wachtlijsten (financiering: Rijksgelden aanpak problematiek jeugdzorg) . De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond is een inkoopcombinatie van vijftien gemeenten voor de inzet van jeugdhulp en kent slechts een klein eigen vermogen (ongeveer 1,0%) en geen vreemd vermogen. Ze sluit geen financieringen af (schulden/vreemd vermogen). Bij een eventueel tekort dragen de gemeenten naar rato bij en bij een overschot (nettoresultaat) ontvangen zij naar rato.		
				Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	De geleverde P&C producten vanuit de GRJR blijken niet tijdig genoeg om in de sturing van de budgetten van Rotterdam mee te nemen. Zowel bij de GRJR als de Gemeente Rotterdam zijn trajecten opgestart om deze informatievoorziening op gewenst niveau te krijgen.		
				Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	Gedurende het jaar is de begroting opgehoogd om de wachtlijsten te kunnen verlagen. Of deze intensivering voldoende is geweest, wordt pas bekend als de definitieve jaarrekening 2021 van de GRJR beschikbaar is.		
				Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
				* Gegevens gebaseerd op concept jaarrekening 2021 die nog formeel moet			

worden
vastgesteld

Netto resultaat:	0	140	0
Eigen vermogen	249	0	0
per 31/12:			
Vreemd	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
vermogen per			
31/12:			

Metropoolregio	Overhead	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
Rotterdam -		Regeling	continueren	partij			
Den Haag							
				Metropoolregio	Overhead	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
				Rotterdam -			
				Den Haag			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				De samenwerking tussen de gemeenten bevorderen met het oog op het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid in de metropoolregio Rotterdam Den Haag.			
Bestuurlijk belang:				Burgemeester en portefeuillehouders Verkeer & Vervoer en Economie & Werkgelegenheid nemen zitting in Algemeen Bestuur.			
Financieel belang:				De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling voor het onderdeel Economisch Vestigingsklimaat. De overige bijdrage is afkomstig uit Rijksmiddelen (BDU Verkeer en Vervoer). De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2022 1,81 mln euro (2,77 euro per inwoner).			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				In 2016 besloot het Algemeen Bestuur van de MRDH om zowel de bestaande als de toekomstige financiering van RET en HTM over te nemen van de gemeenten Rotterdam resp. Den Haag. Behalve de gemeente Albrandswaard hebben alle gemeenten een instemmende zienswijze ingediend voorafgaande aan voorgenoemd besluit. (hiermee is de balanspositie ultimo 2019 fors uitgebreid met 1,1 miljard euro). De voornaamste reden voor deze overname was, dat hiermee per jaar tenminste € 6 miljoen meer voor de bekostiging van de door de MRDH uit te voeren wettelijke taak t.a.v. verkeer en vervoer beschikbaar is. De hieraan verbonden risico's zijn beperkt, o.a. omdat de MRDH zelf zorg draagt voor de integrale bekostiging van rente en afschrijving van alle door haar goedgekeurde railinvesteringen in het OV. Voor de afdekking van het resterende risico heeft de MRDH een risicoreserve ingesteld.			
				Ook heeft het algemeen bestuur van de MRDH na zienswijze door de regiogemeenten op 21 december 2017 de Verordening bussenleningen vastgesteld. De belangrijkste overweging voor het instellen van deze verordening is het faciliteren van adequate en goedkopere financieringsmogelijkheden voor vervoerbedrijven ten behoeve van de gewenste transitie naar zero emissie busvervoer. Voor elke verstrekte lening wordt een toereikende risicoreservering opgebouwd als onderdeel van het eigen vermogen van de MRDH.			

Ontwikkelingen	Samenwerking in de regio kreeg in 2021 verder gestalte doordat 80 overheden, bedrijven en
en behaalde	kennisinstellingen in Zuid-Holland, waaronder de MRDH, een Groeiagenda Zuid-Holland opstelden. De
resultaten in	Groeagenda Zuid-Holland bestaat uit vijf pijlers op het gebied van kennis en innovatie, de maakindustrie,
2021:	energie-infrastructuur, bereikbaarheid en human capital , met als doel het economisch verdienvermogen van
	de regio te vergroten en brede welvaart te realiseren. Deze pijlers sluiten naadloos aan op de ambities van de
	Metropoolregio voor het vernieuwen van de economie en het verbeteren van de bereikbaarheid. De
	Groeagenda biedt een gemeenschappelijke basis voor ideeën en voorstellen voor volgende tranches van het
	Nationaal Groeifonds en Europese groei- en herstellfondsen. De geactualiseerde propositie Metropolitaan
	Openbaar Vervoer en Verstedelijking (MOVV) is in december 2021 opnieuw ingediend bij het Nationaal
	Groeifonds. Het levert een bijdrage aan mobiliteit en verstedelijking. De totale propositie bevat bijna 2 miljard
	euro aan projecten zoals Randstadrail, metronet, knooppunten en de Oude Lijn. Momenteel vindt
	besluitvorming over de toekenning plaats; de signalen over toekenning zijn positief, een belangrijke stap voor
	de inwoners van onze regio. De MRDH levert hier een bijdrage aan van ongeveer 300-350 miljoen euro.
	Het openbaar vervoer, één van de kerntaken van de Metropoolregio, is door de COVID-19 pandemie hard
	geraakt. Er is sprake van een forse daling van de reizigersinkomsten. Dit is financieel problematisch voor de
	vervoersbedrijven, omdat zij binnen de Metropoolregio opbrengstverantwoordelijk zijn. Vanaf het jaar 2020
	zijn daarover afspraken gemaakt tussen het Rijk, de decentrale overheden en de vervoerders. Deze
	afspraken hebben geleid tot een Beschikbaarheidsvergoeding. Daarmee wordt tot september 2022 een groot
	deel van de kosten van de vervoerders vergoed.
	Onderdeel van die afspraken is dat de MRDH, zoals alle decentrale overheden, de volledige begrote
	exploitatievergoedingen (100% pre-Corona) blijft uitkeren aan de vervoersbedrijven. Daarnaast is het in 2021
	opgestelde Transitieprogramma OV en corona onderdeel van de afspraken. Uitgangspunt bij dit
	transitieprogramma is het OV-systeem op de korte maar ook lange termijn op een goed niveau voor de
	reizigers te houden. Een ambitie die we hoog hebben te houden met het oog op de toenemende
	verstedelijking, de versterking van de agglomeratiekracht, de gewenste verduurzaming en leefbaarheid van
	de metropoolregio. Het transitieprogramma wordt tot en met 2022 periodiek herijkt om zo elke keer bij te
	kunnen sturen als de situatie daar om vraagt.
	Op dit moment, februari 2022, worden de gesprekken gevoerd over mogelijke verlenging van de aanvullende
	Rijksbijdrage aan het decentrale OV-systeem voor de periode na augustus 2022.

Financiële	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021*
gegevens			
* Gegevens			
gebaseerd op			
concept			
jaarrekening			
2021 die nog			
formeel moet			
worden			
vastgesteld			

				Netto resultaat:	8.183	2.064	2.200
				Eigen vermogen	30.206	30.465	32.406
				per 31/12:			
				Vreemd	1.472.507	1.230.405	1.434.270
				vermogen per			
				31/12:			
Nieuw-Reijerwaard	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
				Nieuw-Reijerwaard	Wonen en bouwen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
Algemene gegevens							
				Vestigingsplaats:	Gemeente Ridderkerk		
				Publiek belang:	De GR Nieuw Reijerwaard heeft tot doel en als belang het binnen diens rechtsgebied ontwikkelen en realiseren van minimaal 90 hectare bedrijventerrein op de locatie Nieuw Reijerwaard met de daarbij horende ontsluiting en het daarbij horende groen.		
				Bestuurlijk belang:	Benoeming twee leden en twee plaatsvervangende leden van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur.		
				Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato risico in deze gemeenschappelijke regeling.		
				Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	In 2021 laat de ontwikkeling van de Monte Carlo Analyse een positieve trend zien: meer winstgevende uitkomsten en minder grote bandbreedte dan in voorgaand jaar door aanzienlijke gerealiseerde grondverkoop in 2021 en aanbesteding van het grootste civiel technische werk in het project.		
				Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	Aanzienlijke hoeveelheden gronden verkocht in 2021 waardoor boekwaarde grondexploitatie flink is afgenomen		
				Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
				Netto resultaat:	0	0	0
				Eigen vermogen	0	0	0
				per 31/12:			
				Vreemd	142.765	135.362	133.801
				vermogen per 31/12:			
Gezamenlijke	Crisisbeheersing en	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status

brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam	brandweer	Regeling	continueren	partij
Gezamenlijke		Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
brandweer voor het haven- en industriegebied van Rotterdam				
Algemene gegevens				
Vestigingsplaats:		Rotterdam-Europort		
Publiek belang:	De Gezamenlijke Brandweer is een samenwerkingsverband tussen bedrijven in het haven- en industriegebied van Rotterdam en de Gemeente Rotterdam. De organisatie verzorgt in dit gebied de brandbestrijding en hulpverlening en heeft daarbij de verplichting tot het instand houden van een bedrijfsbrandweer (Wet veiligheidsregio's) overgenomen van de bedrijven die aangesloten zijn.			
Bestuurlijk belang:	Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente Rotterdam en de bedrijven en wordt voorgezeten door de burgemeester van Rotterdam.			
Financieel belang:	De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2022 10,2 mln euro.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)	Hoewel het eigen vermogen op totaalniveau gelukkig nog positief is, zakt het weerstandsvermogen, door het ijs. Deze muteert namelijk naar (689k -/- 1.049k =) -/- 360k. Hoewel het gewenste weerstandsvermogen nog door de GB moet worden vastgesteld, ligt niet voor de hand dat die sterk zal afwijken van hetgeen in de jaarrekening 2020 was opgenomen (te weten 614k).			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:	De GB is in 2020 en 2021 geconfronteerd met aanzienlijke (naar voren gehaalde) kosten in verband met de FLO-regeling(en). Dat heeft er toe geleid dat het jaar 2020 met een (beperkt) verlies werd afgesloten, waarbij de kosten voor versneld sparen nog goeddeels werden gedempt vanuit de bestaande bestemmingsreserve. Gezien daarmee deze bestemmingsreserve naar nihil is gebracht, heeft deze geen invloed meer op de exploitatie 2021. Dat betekent concreet dat de (niet als zodanig begrote) FLO kosten ad ca. € 2 miljoen onmiskenbaar tot een negatief exploitatieresultaat leiden. Daar tegenover staat dat de GB in 2021 verschillende onderbestedingen gerealiseerd heeft op onderdelen van de begroting. Deze onderbestedingen komen voort uit kostenbewustzijn, maar natuurlijk ook vanuit neveneffecten vanuit Corona en meevallers vanuit de cao-vaststelling alsmede (uitblijven van) verhoging van de pensioenpremie. Al met al heeft dit ertoe geleid dat het negatieve exploitatieresultaat over 2021 "maar" € 1.049k bedraagt. Niettemin sterk negatief, als gevolg waarvan het weerstandsvermogen onder het ijs zakt. Dit wetende is er afgelopen jaar een verbeterplan opgesteld en geaccordeerd, die er onder meer op ziet om in de komende begrotingen te sturen op een positief exploitatieresultaat van € 650k per jaar, ingaande per 2022, om op deze wijze het vermogen (ook binnen de door de provincie geëiste termijn) goed te maken.			
Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021	
Netto resultaat:	-348	-2.000	-1049	

				Eigen vermogen	2.139	239	1.412
				per 31/12:			
				Vreemd	22.220	28.962	27.677
				vermogen per			
				31/12:			
Openbaar	Crisisbeheersing en	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden	Taakveld	Soort	Status
lichaam	brandweer	Regeling	continueren	partij			
Veiligheidsregio				Openbaar	Crisisbeheersing en brandweer	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
Rotterdam				lichaam			
Rijnmond				Veiligheidsregio			
				Rotterdam			
				Rijnmond			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:				Rotterdam			
Publiek belang:				Gemeenten zijn op basis van art. 9 van de Wet Veiligheidsregio's verplicht gemeenschappelijke regelingen te treffen om de taken die in deze artikelen staan uit te voeren. In de VRR werken de Regionale Brandweer, Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, Ambulancezorg en de Gemeenschappelijke Meldkamer van politie, brandweer en ambulance intensief samen. Zij bieden professionele hulp en bescherming bij mogelijke risico's en bedreigingen.			
Bestuurlijk belang:				De burgemeester van Rotterdam is voorzitter van het Algemeen en Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond.			
Financieel belang:				De inwonerbijdrage van de gemeente Rotterdam aan de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond is 57,6% van de totale inwonersbijdragen van de regiogemeenten voor crisisbeheersing en rampenbestrijding. De deelnemersbijdrage van de gemeente is in 2022 54,5 mln euro. (excl IOV gelden, DVO+ en FLO 49,97 mln euro)			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				De opgenomen risico's liggen hoger dan het weerstandsvermogen. Voor 2021 zijn er beperkte risico's die een effect met terugwerkende kracht kunnen hebben (vergoeding aanwijzing noodopvang asielzoekers en nog niet door zorgverzekeraars vastgestelde begroting ambulance 2021).			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Het is inmiddels het 2e jaar waarin de VRR als crisisorganisatie intensief betrokken is bij de bestrijding van de gevolgen van de COVID-pandemie. De uitvoering van de 'normale' taken plus de coronacrisis vraagt veel van de medewerkers. Interessante "parels" in het werk van de VRR van afgelopen jaar waren het Eurovisie Songfestival en de opstart van de organisatie van de World Police & Fire Games. Minder zichtbaar voor het publiek maar minstens zo belangrijk is de bouw aan het VRR-huis: bijvoorbeeld de verdere integratie van de Ambulance Rotterdam-Rijnmond (ARR) in de VRR, het programma Brandweer Toonaangevend en de ontwikkeling van het Multi Intelligence Center. Er komen meer incidenten die afwijken van de 'klassieke' branden, hulpverleningen en ander onheil. Incidenten die men 'nieuwe' crises is gaan noemen en een andere aanpak vragen. Ze vragen vooral een			

aanpak vanuit meerdere disciplines die met spoed samen aan de slag moeten om grotere problemen te voorkomen. Het bekendste voorbeeld is natuurlijk de corona-crisis, maar dit jaar had men ook twee keer een langdurige uitval van de energievoorziening, een windhoos en een accubrand. Aan het einde van het jaar kreeg de VRR te maken met een heuse cyberdreiging rond Log4J, crisisopvang voor meer dan 500 migranten en illegale verstekelingen in nood. Om in de komende jaren goed op zulke nieuwe crises voorbereid te zijn, hebben zij de 'ontwikkelagenda' opgesteld. Deze agenda over de ontwikkelingen rond het werk van de VRR en de daarbij behorende financiële basis is het afgelopen jaar ook uitvoerig besproken met het bestuur.

Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
Netto resultaat:	1.959	-269	-252
Eigen vermogen per 31/12:	11.108	9.683	4.776
Vreemd vermogen per 31/12:	70.887	59.034	96.517

Recreatieschap	Ruimte en wonen	Gemeenschappelijke	Te	Verbonden partij	Taakveld	Soort	Status
Rotterdam		Regeling	continueren	Recreatieschap	Ruimte en wonen	Gemeenschappelijke Regeling	Te continueren
				Rotterdam			
Algemene gegevens							
Vestigingsplaats:							Schiedam
Publiek belang:				Het behartigen van het gemeenschappelijk belang van de deelnemers voor wat betreft de ontsluiting, de ontwikkeling, aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en waar mogelijk het toerisme en van natuur en landschap in het gebied waarvoor de regeling geldt.			
Bestuurlijk belang:				De gemeente Rotterdam heeft één zetel in het Dagelijks Bestuur en drie zetels in het Algemeen Bestuur.			
Financieel belang:				De gemeente Rotterdam draagt naar rato bij aan deze gemeenschappelijke regeling. De deelnemersbijdrage van de gemeente Rotterdam bedraagt in 2022 € 3,7 mln.			
Risico-inschatting (BBV, art. 11 eerste lid, sub b)				Recreatieschap Rotterdam kent een systeem van risicomanagement. Voor in beeld zijnde risico's zijn bestemmingsreserves gevormd. Daarnaast wordt een weerstandsvermogen aangehouden.			
Ontwikkelingen en behaalde resultaten in 2021:				Het Ontwikkelplan voor Landschapspark de Rotte is in 2021 vastgesteld. Het recreatieschap werkt door aan de uitvoeringsagenda. Ook wordt onderzocht hoe de begroting structureel dekkend gemaakt kan worden en wat de ambities uit het Ontwikkelplan kosten.			
Financiële gegevens	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021				

Netto resultaat:	-343	0	20
Eigen vermogen	13.023	10.191	12.704
per 31/12:			
Vreemd	5.313	4.206	10.142
vermogen per 31			
/12:			

De Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) biedt overheden de mogelijkheid een deel van hun bestuurstaken te verplaatsen naar een openbaar lichaam. Dit wordt 'verlengd lokaal bestuur' genoemd. Gemeenten kunnen dan een openbaar lichaam instellen. Zo'n openbaar lichaam is een rechtspersoon en kent drie organen: een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter. Dit hoofdstuk gaat alleen in op de gemeenschappelijke regelingen die een 'verbonden partij' zijn. Daaronder vallen niet de zogeheten lichte regelingen, omdat in deze regelingen geen sprake is van een bestuurlijk onderdeel. Het zijn samenwerkingsverbanden zonder bestuursorganen.

Te continueren gemeentelijke deelname in gemeenschappelijke regelingen

De gemeente continueert in 2022 haar deelname in negen gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn: Metropoolregio Rotterdam - Den Haag, GGD Rotterdam-Rijnmond, Grondbank RZG Zuidplas, DCMR, Jeugdhulp Rijnmond, Nieuw Reijerwaard, Openbaar Lichaam Gezamenlijke Brandweer, Openbaar lichaam Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond en het Recreatieschap Rottemeren.

Gemeentelijke deelname in nieuw op te richten gemeenschappelijke regelingen of nieuwe gemeentelijk deelname in bestaande gemeenschappelijke regelingen

Geen

Te beëindigen deelname in gemeenschappelijke regelingen

Geen

Weerstandvermogen en risicobeheersing

Pagina 119

Weerstandvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing geeft inzage in de ontwikkeling van het weerstandvermogen, waarbij de financiële risico's worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit die beschikbaar is om ze op te vangen.

[Beleid](#)[Risico's](#)[Beschikbare weerstandscapaciteit](#)[Weerstandvermogen](#)[Wettelijk voorgeschreven kengetallen](#)

Beleid

De gemeente Rotterdam wil voorkomen dat elke niet begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen, zonder dat hiertoe een onnodig hoge, financiële buffer wordt aangehouden. Hiertoe wordt periodiek geïnventariseerd welke majeure financiële risico's (groter dan € 1,0 mln) de gemeente loopt, waarvoor geen beheersmaatregelen of voorzieningen zijn getroffen en geen verzekering is afgesloten. Op basis hiervan wordt door middel van risico-simulatie de benodigde weerstandscapaciteit bepaald en afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Het beleid is erop gericht om de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (i.c. het weerstandsvermogen) ten minste 1,00 te laten zijn.

Risico's

In de Begroting 2022 zijn de voornaamste financiële risico's gepresenteerd die voor het jaar 2021 werden voorzien. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen kwantificeerbare en niet-kwantificeerbare risico's. Op grond hiervan is met behulp van een risico-simulatiemodel de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 222 mln.

De volgende risico's hebben zich in 2021 daadwerkelijk gemanifesteerd:

- De uitkering uit het Gemeentefonds is in 2021 ca. 7 mln lager uitgevallen dan begroot. Enerzijds leidde de toepassing van het verdeelmodel tot een minder gunstige uitkomst voor Rotterdam (minus ca. 8 mln). Anderzijds was er een meevaller als gevolg van overschrijding van het door het Rijk beheerde BTW Compensatiefonds (ca. 1 mln).
- Ook in 2021 is de financiële schade als gevolg van het Coronavirus aanzienlijk geweest, maar de gemeente is hiervoor financieel gecompenseerd door het Rijk. Deze compensatie strekt zich overigens niet uit tot de herstelmaatregelen die de gemeente heeft getroffen.
- Sinds medio 2021 ziet de gemeente zich geconfronteerd worden met forse prijsstijgingen van grondstoffen en materialen en langere levertijden. Menig projectbudget is hierdoor onder druk komen te staan. Waar een soberder uitvoering of aanpassing van de projectscope onvoldoende soelaas bieden, zal aanvulling van het projectbudget vaak onontkoombaar zijn. Omdat het gros van de projectuitgaven wordt geactiveerd, zullen de hogere uitgaven pas de komende jaren leiden tot hogere lasten, uitgesmeerd over de jaren waarin de gerealiseerde activa worden afgeschreven.
- In de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) d.d. 8 december 2021 is besloten om met scenario 2 van de zogenaamde ontwikkelagenda van de VRR in te stemmen. De verdeelsleutel waarmee de kosten tussen de vijftien deelnemende gemeenten worden verdeeld, wordt met ingang van 2023 aangepast. De meerkosten voor Rotterdam worden op basis van de voorliggende voorstellen geraamd op 2,2 mln (2023), 3,6 mln (2024), 4,7 mln (2025) en 5,3 mln (2026).
- Het besluit van Rotterdam om de gedupeerden van de toeslagenaffaire ook in 2021 te compenseren voor de bedragen die zij op hun belastingschuld hebben afgelost, heeft geleid tot een kostenpost van 0,868 mln die niet kan worden gedeclareerd bij het Rijk. Omdat er van het Rijk nog steeds geen definitieve lijst met Rotterdamse gedupeerden is ontvangen, kan de kostenpost nog verder oplopen.
- De nieuwe CAO voor gemeenteambtenaren en vooral de stijging van de werkgeverspremies hebben in 2021 tot een financiële tegenvaller van ca. 17,5 mln geleid. Deze tegenvaller kon echter, met name vanwege een hogere vacatureruimte, binnen de begroting worden opgevangen.

- In 2021 is een voorziening getroffen die het risico afdekt dat de gemeente alsnog vennootschapsbelasting (incl. mogelijk verschuldigde rente) moet betalen over de inkomsten die de gemeente sinds 2016 heeft gerealiseerd door de verhuur van brandstofverkooppunten en het verlenen van reclame-concessies.

Over het risico met betrekking tot het Warmtebedrijf Rotterdam is de gemeenteraad afzonderlijk geïnformeerd. Dit betreft informatie rondom de verschillende toekomstscenario's voor het Warmtebedrijf en wat dit op financieel vlak en ter borging van de Rotterdamse publieke belangen inhoudt.

Hoewel de oorlog in Oekraïne na balansdatum is uitgebroken, willen we hem hier niet onvermeld laten. De oorlog in Oekraïne heeft grote consequenties, waarvan de impact nog niet goed kan worden overzien. Duidelijk is dat veel inwoners van Oekraïne zich genoodzaakt zien om huis en haard achter te laten en naar het buitenland te vluchten. Hoeveel vluchtelingen zullen kiezen voor een verblijf in Nederland en zich zullen vestigen in Rotterdam laat zich niet goed voorspellen. Duidelijk is wel dat de vluchtelingenstroom, ook voor de gemeenten, tot extra kosten zal leiden. Er moet onderdak, financiële bijstand, zorg en maatschappelijke ondersteuning worden verleend. Aangenomen wordt dat het Rijk deze directe kosten zal compenseren. De oorlog in Oekraïne heeft ook een macro-economisch effect. Dit vertaalt zich in hogere prijzen van grondstoffen, materialen en energie en leidt mogelijk tot een opwaartse druk op rentetarieven. De omvang van de meerkosten die de gemeente als gevolg hiervan ondervindt en de mate waarin de gemeente hiervoor – soms met vertraging – financieel wordt gecompenseerd laten zich niet goed ramen. Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt, zoals gebruikelijk, rekening gehouden met enkele macro-economische risico's, zoals het risico op tegenvallende opbrengsten uit grondexploitatie en het risico op een plotselinge stijging van de rente.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend met de volgende bestanddelen:

- De algemene reserve;
- De bestemmingsreserves die zijn gevormd om een specifiek financieel risico af te dekken (kortweg aangeduid als: de risicoreserves);
- De wettelijk verplichte stelpost voor onvoorziene lasten (kortweg aangeduid als: stelpost onvoorzien).

Hiermee wordt aangesloten bij het primaire doel van het weerstandsvermogen: het opvangen van plotselinge, niet begrote financiële tegenvallers, zonder dat er direct moet worden bezuinigd. Het beleid is er daarbij op gericht om de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit ten minste 1,00 te laten zijn.

Beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Kredietrisicoreserve	70	22	19	19
Bestemmingsreserve BUIG meerjarig	18	36	33	36
Bestemmingsreserve Decentralisatie AWBZ	3	1	1	1
Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp	34	32	14	32
Risicoreserves	125	91	67	88
Algemene reserve (gecorrigeerd voor negatief rekeningresultaat)	176	197	229	214

Stelpost onvoorzien	1	0	1	1
Beschikbare weerstandscapaciteit	301	288	296	302

Weerstandsvermogen

Conform coalitieakkoord wordt met ingang van de nieuwe bestuursperiode gestuurd op een weerstandsvermogen van minimaal 1,00, passend bij de financiële risico's die de gemeente loopt. Dit houdt in dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om de financiële risico's op te vangen. Met andere woorden: de beschikbare weerstandscapaciteit is tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.

De beschikbare weerstandscapaciteit is hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt door een meevallende ontwikkeling van de algemene reserve en de risicoreserve BUIG. Als gevolg hiervan is ook het weerstandsvermogen hoger uitgevallen dan begroot.

Weerstandsvermogen (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Beschikbare weerstandscapaciteit	301	288	296	302
Benodigde weerstandscapaciteit	219	211	222	222
Weerstandsvermogen	1,37	1,36	1,33	1,36
Norm gemeente Rotterdam o.g.v. Coalitieakkoord 2018-2022: minimaal 1,00				

Wettelijk voorgeschreven kengetallen

Onderstaand worden uitsluitend de financiële kengetallen weergegeven die op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten worden vermeld in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het complete overzicht van alle door de gemeente Rotterdam gehanteerde financiële kengetallen, inclusief toelichting, is terug te vinden in het onderdeel [Financiële Kengetallen](#).

Verplichte financiële kengetallen o.g.v. BBV	Rekening 2019	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Netto schuldquote	55,0%	14,6%	30,0%	23,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49,1%	11,2%	26,8%	20,9%
Solvabiliteitsratio	30,7%	60,6%	52,8%	56,0%
Structurele exploitatiesaldo	5,1%	5,2%	1,8%	5,6%
Grondexploitatie	-4,1%	-2,5%	-3,9%	-2,7%
Belastingcapaciteit	103%	105%	102%	102%

Jaarrekening

Dit onderdeel bevat de Jaarrekening volgens het BBV artikel 24 lid 3. Het Overzicht van baten en lasten bevat de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Grondslagen

Balans

Overzicht van baten en lasten

Verantwoording WNT

SiSa-verantwoording

Grondslagen

Grondslagen

Als basis voor het opstellen van de begroting zijn diverse algemene grondslagen van toepassing, waaronder verschillende bepalingen vanuit de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording (BBV), de begrotingscirculaire vanuit de provincie Zuid-Holland, de Verordening financiën Rotterdam en Regeling financiën Rotterdam. Daarnaast zijn er verschillende specifieke kaders en uitgangspunten. Deze uitgangspunten zijn terug te vinden in de paragrafen. In dit onderdeel worden enkele algemene principes toegelicht die voor alle programma's en taakvelden gelden.

[Algemene grondslagen](#)[Aanpassingen in hiërarchieën](#)[Waarderingsgrondslagen](#)[Grondslagen voor resultaatbepaling](#)
[Overige grondslagen](#)

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Aanpassingen in hiërarchieën

Er zijn in 2021 geen wijzigingen (verschuivingen) in de hiërarchie doorgevoerd.

Waarderingsgrondslagen

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden verantwoord onder de immateriële vaste activa. Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd als zij voldoen aan de bepalingen van artikel 61 BBV. Waardering gebeurt tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingsduur is maximaal de afschrijvingstermijn (gebruiksduur) van het betreffende actief bij de derde.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden niet geactiveerd, met uitzondering van kosten voor toekomstige grondexploitaties.

De kosten voor toekomstige grondexploitaties worden gedurende 5 jaar geactiveerd. Als na het 5e jaar nog geen overgang naar een actieve grondexploitatie heeft plaatsgevonden worden de geactiveerde kosten uit het eerste jaar afgeschreven. Voor de voorbereidingskosten voor grondexploitaties geldt dat de plannen tot ontwikkeling van de grond hiervoor bestuurlijke instemming moeten hebben.

Materiële vaste activa met economisch nut

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen registratiewaarde gewaardeerd.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De overige investeringen met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Ontvangen specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Bij duurzame waardevermindering van een bestaand actief wordt de boekwaarde gecorrigeerd via een te treffen voorziening indien waardeherstel nog kan optreden.

Investeringen met een meerjarig economisch nut worden slechts geactiveerd als het bruto investeringsbedrag € 0,1 miljoen of meer bedraagt, ongeacht de levensduur van het actief.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

De investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut niet zijnde gebiedsontwikkeling (bruggen, tunnels, wegen, viaducten, sluizen, monumenten, kunst, kademuren en glooiingen) zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs – of vervaardigingsprijs. Deze investeringen worden slechts geactiveerd als het niet als onderdeel van gebiedsontwikkeling is verworven of gesticht en als het bruto investeringsbedrag € 0,1 miljoen of meer bedraagt, ongeacht de levensduur van het actief. Investerings in gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut als onderdeel van gebiedsontwikkeling zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Met ingang van 2021 geldt voor dit type investeringen de uniforme activeringsgrens van € 0,1 miljoen.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De vervaardigingsprijs omvat ook een deel van de toerekenbare indirecte vervaardigingskosten en de rentekosten over het vervaardigingstijdvak die aan de geactiveerde investering toegerekend kunnen worden.

Overhead

De aan investeringen verbonden overheadkosten worden als onderdeel van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs opgenomen in de waardering van vaste activa en van bouwgronden in exploitatie.

Afschrijvingen

Slijtende investeringen worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis, met uitzondering van voor verhuur bestemde bedrijfsgebouwen.

De bedrijfsgebouwen die zijn bestemd voor de verhuur worden niet lineair maar annuïtair afgeschreven naar gelang de verwachte gebruiksduur met een maximum van 40 jaar. Hiervoor is gekozen vanaf 2010, zodat de huuropbrengsten gelijklopen met de kapitaallasten (afschrijving en rente). Op vastgoedobjecten en materiële vaste activa, die als onderdeel van gebiedsontwikkeling zijn vervaardigd kan (in het geval ze zijn samengesteld uit meerdere componenten) één gezamenlijk afschrijvingstermijn worden gehanteerd. Deze afschrijvingstermijn is niet langer dan de afschrijvingstermijn van de component met de langste afschrijvingstermijn.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen in hoofdlijnen (jaren)

Gebouwen	10 - 40
Infrastructuur	10 - 50
Installaties	5 - 20
Voer- en vaartuigen	5 - 30
Hulpmateriaal	5 - 15

Een nadere specificatie van de afschrijvingstermijnen staat in de afschrijvingstabel in de Verordening financiën Rotterdam 2021.

De afschrijving start in het jaar volgend op het jaar van ingebruikname. Voor de 'Vervoermiddelen' (leaseauto's) geldt dat afschrijving direct bij ingebruikname plaatsvindt. Dit houdt verband met het feit dat in de leasetermijnen (opbrengst) ook het afschrijvingsdeel is gedekt. Door deze systematiek zijn de afschrijvingskosten gelijk aan de dekking die in de leasetermijnen zit.

Voor software geldt een afschrijvingstermijn van vijf jaar. De concernbrede bedrijfsvoeringssystemen hebben echter een langere afschrijvingstermijn van tien jaar, omdat zij door hun complexiteit niet binnen een termijn van vijf jaar buiten gebruik zullen worden gesteld.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. Als waardeherstel nog mogelijk is, wordt de waarde gecorrigeerd via een voorziening. Bij de waardering van de commerciële vastgoedportefeuille is het uitgangspunt dat de koper de grond in eigendom verkrijgt en daarom geen erfpacht van toepassing is.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingsen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Waar van toepassing is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van nv's en bv's (kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs vindt afwaardering plaats.

Vlottende activa

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde.

Bouwgronden in exploitatie

De 'Bouwgronden in exploitatie' zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs of tegen de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Voor bouwgronden in exploitatie met een looptijd langer dan 10 jaar zijn risico-beperkende maatregelen toegepast (op project- of portefeuilleniveau). Deze risico-beperkende maatregelen zijn:

- Per grondexploitatie is een actuele en goed onderbouwde raming van de uitgaven en inkomsten beschikbaar

- Investerings worden zoveel mogelijk afgestemd op het genereren van inkomsten ten einde het financieringsrisico te beperken
- Een realistisch, op de marktvraag afgestemd uitgifteprogramma (zowel qua planning als typologie); Door middel van de portefeuillesturing wordt tweemaal per jaar het in de portefeuille opgenomen uitgifteprogramma afgezet tegen de voorziene marktvraag (aantallen, fasering en typologie)
- Een adequate beheersing van de grondexploitatieportefeuille (zoals monitoring van marktontwikkelingen en periodieke confrontatie van opgenomen programma versus marktvraag op gebiedsniveau, dit mede op basis van provinciale kaders omtrent de programmering)
- De parameter 'opbrengstenstijging', waarmee de geraamde grondopbrengsten in de NCW-berekening geïndexeerd wordt, wordt na het 10e jaar verlaagd naar 0,0%. Met deze maatregel wordt voorzichtigheid in de financiële uitkomsten van de grondexploitatie betracht

De richtlijnen voor het nemen van winsten en verliezen uit de grondexploitaties zijn opgenomen in de grondslagen voor resultaatbepaling. Genomen resultaten zijn in de waardering verdisconteerd. Dit kan bij het verwachten van toekomstige verliezen leiden tot een negatieve stand van de activa, aangezien de verliesvoorziening verwerkt wordt als een correctiepost.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van vorderingen verrekend.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene, bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Van bestemmingsreserves die niet met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, valt het (restant)saldo van een bestemmingsreserve zonder voorafgaand raadsbesluit ten gunste van het 'resultaat na bestemming' vrij als:

- a. het doel waarvoor de bestemmingsreserve is gevormd vervalt; of
- b. gedurende drie jaren niets aan de bestemmingsreserve is onttrokken of toegevoegd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum. Onder voorzieningen worden ook opgenomen de van derden verkregen middelen die specifiek moeten worden besteed. Uitzondering hierop vormen de van Europese en Nederlandse overheidslichamen verkregen middelen. Deze worden gepresenteerd bij de 'Overlopende passiva overheidsmiddelen'.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De voorziening bouwgronden in exploitatie is echter tegen contante waarde gewaardeerd. Ook de pensioenverplichting voor wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht vallen naar voortgang van de afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Buiten balanstelling

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Renteswaps

De gemeente gaat derivaten aan om renterisico's af te dekken in overeenstemming met Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo). De gemeente gaat alleen volledige effectieve hedges aan en op grond daarvan worden de derivaten verantwoord onder de niet uit de balans blijvende verplichtingen. De marktwaarde van de derivaten wordt bepaald als de contante waarde van alle vaste en verwachte variabele cashflows. Bij de berekening van de marktwaarde wordt gebruik gemaakt van de relevante Interest Rate Swap curve.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen overeenkomstig de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Dividend

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Erfpacht

De vooruit ontvangen afkoopsommen bij tijdelijk in erfpacht uitgegeven gronden vallen vrij ten gunste van het resultaat naar gelang de looptijd van het erfpachtcontract.

Resultaatsneming grondexploitatie

Winstneming op bouwgronden in exploitatie

Voor het bepalen van de tussentijdse winstnemingen hanteert de gemeente de Percentage of Completion methode, rekening houdend met onzekerheden in de projecten. De winstneming wordt hierbij bepaald op basis van de voortgang van de realisatie van de grondexploitatiebegroting. In individuele gevallen kan op basis van planspecifieke omstandigheden beargumenteerd worden afgeweken.

Als winstnemingsformule geldt: het percentage voortgang in de opbrengsten, vermenigvuldigd met het percentage in de voortgang in de kosten, vermenigvuldigd met de verwachte winst (gecorrigeerd voor onzekerheden).

Verliesneming op bouwgronden in exploitatie

Bij actieve grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat wordt een voorziening getroffen ter hoogte van dit negatieve verwachte resultaat. De voorziening is afzonderlijk zichtbaar onder de balanspost Voorraden /onderhanden werk. In het geval de voorziening groter is dan de boekwaarde van de betreffende bouwgrond in exploitatie, is het restant van de voorziening aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen gepresenteerd. Het voorzienbare verlies wordt bij afsluiten van het complex als gerealiseerd resultaat in de grondexploitatie verwerkt.

Parameters grondexploitaties

In de grondexploitaties wordt gerekend met langjarige gemiddelde parameters voor kosten- en opbrengstenstijging en renteontwikkelingen. Uitzonderingen op deze algemene lijn zijn de parameters in de grondexploitatie Nesselande. Deze wordt in de paragraaf Grondbeleid toegelicht.

Langjarige parameters grondexploitaties	2021	2022 e.v.
Rente	0,68%	0,8%
Opbrengstenstijging	-2,5%	2022 1,5%, 2023-2031 1%, 2032 e.v. 0%
Kostenstijging	3%	2%
Disconteringsvoet	2%	2%

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft de berekeningswijze voor het rentepercentage voor.

Het te hanteren percentage is een gewogen gemiddelde rente over de gemeentelijke leningenportefeuille, berekend naar de verhouding vreemd vermogen versus totaal vermogen.

Voor de toekomstige jaren is de uitkomst van de berekening 0,8%. Het gerealiseerde percentage over 2021 bedraagt 0,68%.

De te hanteren discontovoet is, in overeenstemming met de voorschriften van de commissie BBV, gelijk aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. Deze bedraagt 2,0%.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening doet het college van burgemeester en wethouders schattingen en veronderstellingen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. Dit gebeurt in overeenstemming met algemeen geldende grondslagen.

Overige grondslagen

Eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Het CAK is verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo die het CAK int voor de gemeente. Op grond van de kadernota Rechtmatigheid melden wij: "Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over de omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht."

Balans

Pagina 122

Balans

De vaste activa bestaan uit de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa. De vlottende activa bestaan uit voorraden, debiteuren (uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar), liquide middelen en overlopende activa. De vaste passiva bestaat uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De vlottende passiva bestaan uit crediteuren (netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) en overlopende passiva. In onderstaande tabel wordt in de kolom 31-12-2020 de cijfers voor resultaatbestemming getoond en in de kolom 01-01-2021 de cijfers na resultaatbestemming.

Overige onderdelenKasstroomoverzichtGebeurtenissen na balansdatum

VASTE ACTIVA	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Immateriële vaste activa			
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	43.207	43.207	52.053
Subtotaal Immateriële vaste activa	43.207	43.207	52.053
Materiële vaste activa			
Investerings met een economisch nut	1.971.968	1.971.968	1.999.163
Investerings met een economisch nut met heffing	183.688	183.688	196.182
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	591.518	591.518	650.938
Subtotaal Materiële vaste activa	2.747.174	2.747.174	2.846.283
Financiële vaste activa			
Kapitaalverstrekkings	397.859	397.859	429.908
Leningen	163.903	163.903	86.575
Overige langlopende lenings	15.038	15.038	28.414

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0
Subtotaal Financiële vaste activa	576.800	576.800	544.897
TOTAAL VASTE ACTIVA	3.367.181	3.367.181	3.443.233
VLOTTENDE ACTIVA	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Voorraden	-85.161	-85.161	-41.591
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	394.821	394.821	455.101
Liquide middelen	331	331	217
Overlopende activa	295.035	295.035	304.951
Totaal vlottende activa	605.026	605.026	718.678
TOTAAL ACTIVA	3.972.207	3.972.207	4.161.911
BUITEN BALANSTELLING	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Niet uit balans blijvende rechten:			
BTW - compensatie gratis openbaar vervoer; bezwaar terug te vorderen compensabele BTW	0	0	370
BTW - compensatie gratis openbaar vervoer; bezwaar verschuldigde belastingrente	0	0	62
VASTE PASSIVA	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Eigen vermogen			
Algemene reserve	196.986	223.375	240.484
Bestemmingsreserves	2.123.135	2.182.919	2.117.554
Gerealiseerd resultaat	86.173		-26.977
Subtotaal Eigen vermogen	2.406.294	2.406.294	2.331.061
Voorzieningen	109.763	109.763	104.246
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	914.593	914.593	600.505
Subtotaal Voorzieningen en Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	1.024.356	1.024.356	704.751
Totaal vaste passiva	3.430.650	3.430.650	3.035.812

VLOTTENDE PASSIVA	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	125.035	125.035	555.625
Overlopende passiva	416.522	416.522	570.474
Totaal vlottende passiva	541.557	541.557	1.126.099
TOTAAL PASSIVA	3.972.207	3.972.207	4.161.911
BUITEN BALANSTELLING	31-12-2020	01-01-2021	31-12-2021
Niet uit balans blijvende verplichtingen:			
Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam	9.628.957	9.628.957	9.503.944
Garanties volkshuisvesting particulieren	33.887	33.887	30.133
Garanties ten behoeve van rechtspersonen	10.927	10.927	8.999
Indirecte garantstellingen uit hoofde van gemeenschappelijke regelingen	73.190	73.190	70.954

Overige onderdelen

Kasstroomoverzicht

[Kasstroomoverzicht](#)

Gebeurtenissen na balansdatum

[Gebeurtenissen na balansdatum](#)

Immateriële vaste activa

Pagina 123

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn niet-tastbare activa die over een langere periode van economische waarde zijn.

Immateriële vaste activa	31-12-2020	Vermeerdering	Afschrijving	31-12-2021
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	39.300	7.095	1.931	44.464
Onderzoek en ontwikkeling	3.907	3.682	0	7.589

Totaal	43.207	10.777	1.931	52.053

Toelichting verloopstaat

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

De stand per 31-12-2020 van de bijdragen aan activa in eigendom van derden heeft betrekking op de boekwaarden van het Zwembad Hart van Zuid, Kunstenpand Hart van Zuid en een verstrekte subsidie voor een walstroomvoorziening op de Landtong Rozenburg. De vermeerdering van € 7,1 mln heeft voor € 6,4 mln betrekking op een bijdrage aan de aanleg van de A13/A16 (Meerkosten Landtunnel en Verplaatsen Tunnelmond Rotte beiden voor 40% gereed), voor € 506 op de bijdrage aan Turnhal Topsportcentrum Rotterdam en voor € 205 op meerwerk voor Kunstenpand Hart van Zuid. Over de stand van de boekwaarden per 31-12-2020 is in 2021 € 1,9 mln afgeschreven.

Onderzoek en ontwikkeling

Onder onderzoek en ontwikkeling zijn de voorbereidingskosten voor (toekomstige) grondexploitaties opgenomen. In 2021 zijn de voorbereidingskosten vermeerderd met € 3,7 mln. De kosten voor onderzoek en ontwikkeling zijn opgenomen onder activa in aanbouw, waarop niet wordt afgeschreven.

Materiële vaste activa

Pagina 124

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn de geactiveerde materiële tastbare bezittingen die de gemeente langdurig inzet voor de realisatie van beleidsdoelen en bedrijfsvoering. In onderstaande tabel wordt het verloop weergegeven per subcategorie en de totalen per hoofdcategorie. Onder de tabel is per subcategorie toegelicht waar de posten betrekking op hebben.

Toelichting verloopstaat

Materiële vaste activa	31-12-2020	Correctie/ overboeking	Investering	Desinves- tering	Afschrijving	Bijdrage van derden	Duurzame waarde- vermin- dering	31-12-2021
Investerings met een economisch nut:								
Gronden en terreinen	26.346	1.528	0	0	50	0	10.776	17.048
Gronden en terreinen in erfpacht	158.626	0	5.089	5.959	0	0	0	157.756
Bedrijfsgebouwen	1.548.380	23.348	0	1.739	50.508	0	-2.539	1.522.020

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	492	0	0	0	219	0	0	273
Vervoermiddelen	85.684	0	24.313	2.967	21.453	0	0	85.577
Machines, apparaten en installaties	4.735	4.307	0	0	1.202	111	0	7.729
Overige materiële vaste activa	64.125	31.623	0	0	19.809	0	0	75.939
Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)	83.580	-78.861	138.817	0	0	10.715	0	132.821
Subtotaal investeringen met een economisch nut	1.971.968	-18.055	168.219	10.665	93.241	10.826	8.237	1.999.163
Investerings met een economisch nut met heffing:								
Gronden en terreinen	149	0	0	0	11	0	0	138
Bedrijfsgebouwen	8.011	402	0	0	448	0	0	7.965
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	147.252	44.260	0	0	7.051	31.217	0	153.244
Machines, apparaten en installaties	19.159	0	0	0	4.208	0	0	14.951
Overige materiële vaste activa	8.185	7.166	0	0	784	0	0	14.567
Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)	932	-51.828	56.213	0	0	0	0	5.317
Subtotaal investeringen met een economisch nut met heffing	183.688	0	56.213	0	12.502	31.217	0	196.182
Investerings in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut:								
Gronden en Terreinen	15.286	295	0	0	930	0	0	14.651
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	500.679	66.652	0	0	18.534	2.370	0	546.427
Overige materiële vaste activa	43.290	15.275	0	0	5.779	126	0	52.660
Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)	32.263	-82.222	100.484	164	0	13.161	0	37.200
Subtotaal invest. in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut	591.518	0	100.484	164	25.243	15.657	0	650.938
Totaal materiële vaste activa	2.747.174	-18.055	324.916	10.829	130.986	57.700	8.237	2.846.283

Toelichting verloopstaat

Correctie/overboeking

In de kolom Correctie/overboeking worden de overboekingen vanuit de Materiële vaste activa in uitvoering (projecten) naar de diverse categorieën opgenomen (activeringen). Ook worden in deze kolom interne overboekingen van/naar andere balanscategorieën in vermeld.

Saldo Correctie/overboeking - € 18,1 mln onder Investerings economisch nut heeft betrekking op:

- Overboekingen van boekwaarden van diverse objecten naar Voorraad (grondexploitaties) - € 1,7 mln;
- Overboeking van grondwaarde vanuit Voorraad (grondexploitatie Parkstad) naar project Huis op Zuid € 1,3 mln;
- Overboekingen van vastgoedobjecten naar Voorraad, waarvoor de intentie is deze te verkopen - € 18,8 mln;
- Terugboekingen van vastgoedobjecten in Voorraad, waarvoor niet meer de intentie is deze te verkopen € 1,1 mln.

Investerings met een economisch nut

Gronden en terreinen

Het bedrag van € 1,5 mln in de kolom Correctie/overboeking heeft voor € 974 betrekking op de realisatie van P&R Stationsomgeving Hoek van Holland Haven en voor € 554 op een interne overboeking vanuit Machines, apparaten en installaties economisch nut.

De duurzame waardevermindering van € 10,8 mln heeft betrekking op de toevoeging aan de voorziening Schiekadeblok. De stand van de voorziening ultimo 2021 is € 36,7 mln.

Gronden en terreinen in erfpacht

In 2021 is voor € 5,1 mln grond uitgegeven in erfpacht, waarvan € 1,7 mln niet-afkoop (canon) en € 3,4 mln (eeuwigdurend) afkoop. De afschrijvingen voor verkopen erfpachtrecht gronduitgiften bedragen € 6 mln. Dit bedrag is verantwoord onder desinvestering.

Bedrijfsgebouwen

Het bedrag van € 23,3 mln in de kolom Correctie/overboeking heeft voor € 42,7 mln betrekking op activeringen en voor een bedrag van - € 19,4 mln op interne overboekingen van en naar Voorraad. Dit bedrag is toegelicht onder 'Correctie/overboeking'.

Activeringen:

- Schere 47, nieuwbouw HPC Zuidwijk € 9,9 mln;

- Jaffahof 75, nieuwbouw Arentschool € 8 mln;
- Leuvehavenpaviljoen € 6 mln;
- Sandelingplein 25, renovatie Pniëlschool € 6 mln;
- Vervangende nieuwbouw gymzaal Heijplaat € 2,6 mln;
- Aanleg twee kunstgrasvelden Noorderbocht € 2,2 mln;
- Herinrichting schoolplein Hoflaan 113-115 € 1,1 mln;
- Overige activeringen < € 1 mln € 6,9 mln.

De afboekingen als gevolg van desinvesteringen voor € 1,7 mln hebben betrekking op:

- Verkoop 1e Pijnackerstraat 38 € 494;
- Verkoop Laan van Nieuw Blankenburg 10, brandweerkazerne € 219;
- Overige verkopen € 564;
- Sloop Jaffahof 75 € 387;
- Sloop Heindijk 20 € 75.

De duurzame waardeverminderingen van - € 2,5 mln hebben betrekking op:

- Maatschappelijk vastgoed wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs zonder rekening te houden met duurzame waardeverminderingen. De in 2020 getroffen voorziening RACC valt daarom door aanpassing van de functie weer vrij - € 5,5 mln;
- Afwaardering Nieuwe Markt 1 (inzake de jaarlijkse taxatie van 1/3 van de commerciële vastgoedportefeuille) € 2,1 mln;
- Schattingswijziging Schoterboshofweg € 390;
- Overige boekwaardecorrecties voor € 536.

Vervoermiddelen

De vervoermiddelen betreffen voertuigen in eigen beheer. Het gaat om gemeentelijke voertuigen, waaronder afval inzamelwagens en voertuigen voor externe klanten. De voertuigen worden na afloop van de leaseperiode vervangen. Er is een continue stroom van vervanging, waardoor de balanswaarde stabiel is. Er zijn in 2021 vervoermiddelen aangeschaft voor een totaalbedrag van € 24,3 mln en de kosten als gevolg van buitengebruikstellingen waren € 3 mln.

Machines, apparaten en installaties

Het bedrag van € 4,3 mln in de kolom Correctie/overboeking heeft voor € 4,9 mln betrekking op activeringen en voor - € 554 op een interne overboeking naar Gronden en terreinen economisch nut.

Activeringen:

- Uitbreiding van laadinfra in parkeergarages € 1,7 mln;
- Uitbreiding straatparkeren € 956;
- Brandmeldinstallatie/CO-LPG detectie veiligheid in parkeergarages € 829;
- Overige activeringen < € 500 € 1,4 mln.

Onder bijdrage van derden is een ontvangen subsidie verantwoord van € 111.

Overige materiële vaste activa

In 2021 is voor een totaal van € 31,6 mln geactiveerd, waarvan de grootste bedragen betrekking hebben op de volgende kredieten:

- Anders Werken € 10 mln;
- Digitaliseringsagenda 2021 & 2022 € 8,2 mln;
- Vervangingsinvesteringen ICT 2020 € 7,8 mln;
- Vervangingsinvesteringen ICT 2021 € 3,3 mln;
- Overige activeringen < € 500 € 2,3 mln.

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)

Het bedrag van - € 78,9 mln onder Correctie/overboeking heeft betrekking op het volgende.

Bij ingebruikname worden de bedragen overgeheveld naar de activa categorie waarop de investering betrekking heeft. In 2021 is voor een totaalbedrag van € 80,2 mln in gebruik genomen: Gronden en terreinen € 974, Bedrijfsgebouwen € 42,7 mln, Machines, apparaten en installaties € 4,9 mln en Overige materiële vaste activa € 31,6 mln. Daarnaast is er grondwaarde vanuit Voorraad (grondexploitatie Parkstad) overgeboekt naar Materiële vaste activa in uitvoering project Huis op Zuid voor € 1,3 mln.

Het totaalbedrag van de nog niet in gebruik genomen activa is € 132,8 mln.

Onder bijdrage van derden is een totaalbedrag opgenomen van € 12,3 mln. Dit bedrag heeft grotendeels betrekking op een ontvangen bijdrage (woningimpuls) van € 11,4 mln vanuit het Rijk voor de aankoop van het pand Humanitas aan de Carnissedreef (project Strategisch verwerven) en de vrijval van niet aangewende (voormalige) GSB III-middelen voor Plantagelaan - € 1,6 mln.

Investerings met een economisch nut met heffing

Bedrijfsgebouwen

Er is een bedrag van € 402 geactiveerd voor werkzaamheden aan gebouwen begraafplaatsen en crematoria.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2021 is voor een totaal van € 44,3 mln geactiveerd voor:

- Rioolvervangings € 32,7 mln;
- Gemeentelijk Rioleringsplan € 11,6 mln.

Onder bijdrage van derden is de onttrekking aan de voorziening rioolvervangings van € 31,1 mln verantwoord en een bijdrage van € 147 aan rioolvervangings.

Overige materiële vaste activa

Het bedrag € 7,2 mln heeft betrekking op de volgende activerings:

- Vervangen van bestaande ondergrondse containers € 6,4 mln;
- Uitbreiding/vervangings prullenbakken € 768.

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)

Het bedrag van - € 51,8 mln onder Correctie/overboeking heeft betrekking op het volgende.

Bij ingebruikname worden de bedragen overgeheveld naar de activa categorie waarop de investering betrekking heeft. In 2021 is voor een totaalbedrag van € 51,8 mln in gebruik genomen: Bedrijfsgebouwen € 402, Grond-, weg- en waterbouwkundige werken € 44,3 mln en Overige materiële vaste activa € 7,2 mln.

Het totaalbedrag van de nog niet in gebruik genomen activa is € 5

Investeringen in de openbare ruimten met een maatschappelijk nut

Gronden en terreinen

Er is voor een bedrag van € 120 geactiveerd en er is voor € 175 intern overgeboekt vanuit Grond-, weg- en waterbouwkundige werken.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

Het bedrag van € 66,7 mln in de kolom Correctie/overboeking heeft voor € 66,8 betrekking op activeringen:

- Jaaractivering Wegen € 17,9 mln;
- 2e deelactivering Coolsingel € 14,9 mln;
- CO2-reductie door ombouw straatverlichting naar LED € 13,3 mln;
- Buitenruimte Stationsomgeving Hoek van Holland Haven € 5,5 mln;
- Overige activeringen < € 3 mln € 15,2 mln.

Een bedrag van -€ 175 heeft betrekking op een interne overboeking naar Gronden en terreinen.

De onder de bijdrage van derden vermelde post van € 2,4 mln heeft voor € 2,1 mln betrekking op een ontvangen subsidie van Metropoolregio Rotterdam Den Haag voor Buitenruimte Stationsomgeving Hoek van Holland Haven. Daarnaast zijn er nog drie andere subsidiebedragen ontvangen met een totaalbedrag van € 271.

Overige materiële vaste activa

In 2021 is voor een totaal van € 15,3 mln geactiveerd, waarvan de grootste bedragen betrekking hebben op de volgende kredieten:

- Bomen en overig groen € 4,8 mln;
- Vervanging verkeersmanagementsystemen 2021 & 2022 € 3,2 mln;
- Herinrichting Park de Twee Heuvels € 3,1 mln;
- Vervanging Verkeersregelinstallaties 2020 € 2,5 mln;
- Spelen € 1,2 mln;

- Overige activeringen € 482.

Onder bijdrage van derden zijn drie subsidiebedragen verantwoord met een totaalbedrag van € 126.

Materiële vaste activa in uitvoering (projecten)

Het bedrag van - € 82,2 mln onder Correctie/overboeking heeft betrekking op het volgende.

Bij ingebruikname worden de bedragen overgeheveld naar de activa categorie waarop de investering betrekking heeft. In 2021 is voor een totaalbedrag van € 82,2 mln in gebruik genomen: Gronden en terreinen € 120, Grond-, weg- en waterbouwkundige werken € 66,8 mln en Overige materiële vaste activa € 15,3 mln.

Het totaalbedrag van de nog niet in gebruik genomen activa is € 37,2 mln.

Onder bijdrage van derden is een totaalbedrag opgenomen van € 13,2 mln. Dit bedrag heeft voor het grootste deel te maken met twee ontvangen subsidies van Metropoolregio Rotterdam Den Haag, te weten € 6,6 mln voor Openbare Ruimte Hart van Zuid en € 3 mln voor Busstation Hart van Zuid en subsidie van € 2,2 mln Mainport Rotterdam (PMR) 150ha Vlinderstrik.

Financiële vaste activa

Pagina 125

Financiële vaste activa

De Financiële vaste activa geeft inzicht in de kapitaalverstrekkingen, de leningen en de overige financiële vaste activa.

Toelichting verloopstaat

1-1- 2021	Vermeerdering	Verminderen en aflossingen	Buitengewone waardevermindering	31-12- 2021
Correctie				
Kapitaalverstrekkingen aan:				

Deelnemingen	389.299	0	81.425	100	48.794	421.830
Overige verbonden partijen	8.560	0	0	0	482	8.078
Totaal kapitaalverstrekkingen	397.859	0	81.425	100	49.276	429.908

Leningen aan:

Woningbouwcorporaties	103.933	0	0	59.858	0	44.075
Deelnemingen	51.000	0	0	8.500	0	42.500
Overige verbonden partijen	8.970	-8.884	0	86	0	0
Totaal leningen	163.903	-8.884	0	68.444	0	86.575

Overige financiële vaste activa:

Overige langlopende leningen	15.038	8.884	7.561	3.183	-114	28.414
Totaal overige financiële vaste activa	15.038	8.884	7.561	3.183	-114	28.414

Totaal financiële vaste activa	576.800	0	88.986	71.727	49.162	544.897

Toelichting verloopstaat

Kapitaalverstrekkingen

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Het beginsaldo betreft voornamelijk de kapitaalverstrekkingen aan het Havenbedrijf Rotterdam NV van € 327,1 mln en aan het Warmtebedrijf Exploitatie NV van € 29,9 mln. Daarnaast heeft er een kapitaalstorting plaatsgevonden aan de Rotterdamse Elektrische Tram (RET) van € 7,5 mln als onderdeel van een afspraak tussen Metropoolregio Rotterdam Den Haag, RET en de gemeente over de verdeling van de financiële consequenties van de vertraagde oplevering van de Hoekse Lijn. Ook wordt hier een deelname in aandelenkapitaal ter waarde van € 7,9 mln aan Stadion Feijenoord NV verantwoord. In 2021 heeft er een uitbreiding plaatsgevonden in de deelname in het Warmtebedrijf (€ 11 mln), Energietransitiefonds (€ 4 mln), ICOS Cleantech (€2,7 mln) en Stedin Holding (€ 63 mln).

De buitengewone waardevermindering betreft de vorming van de voorziening voor deelnemingen. Dit als gevolg van de verwachte duurzame waardevermindering.

Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Dit zijn kapitaalverstrekkingen aan voormalig gemeentelijke instellingen. Per 1 januari 2021 was de boekwaarde € 8,6 mln. In 2021 is hierop € 482 afgeschreven.

Leningen

Leningen aan woningcorporaties

Tot begin jaren '90 heeft de gemeente leningen verstrekt aan de woningcorporaties voor de bouw en renovatie van woningen. Voor deze leningen betalen de woningcorporaties jaarlijks rente en aflossing. In 2021 is een bedrag van € 59,9 mln afgelost.

Leningen aan deelnemingen

Per 1 januari 2007 is de RET verzelfstandigd. Na de verzelfstandiging is de gemeente de RET blijven financieren tot de Metropoolregio Rotterdam Den Haag het grootste deel van de portefeuille overnam in 2017 en 2018. Er resteren nu nog enkele leningen aan RET Infrastructuur BV en RET Railgebonden voertuigen BV. In 2021 is € 8,5 mln afgelost op deze leningen.

Leningen aan overige verbonden partijen

Deze leningen aan overige verbonden partijen zijn gereclassificeerd en staan nu onder de post overige langlopende leningen. Dit zijn leningen die zijn verstrekt via het Nationaal Restauratie Fonds (NRF) en het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVN).

Overige financiële vaste activa

Overige langlopende leningen

Het betreft onder andere leningen aan sportverenigingen en kunst- en welzijnsorganisaties om investeringen te kunnen financieren, maar ook leningen voor economische ontwikkeling. In 2016 is een leningfaciliteit verstrekt aan Cambridge Innovation Center (CIC) om de economische ontwikkeling en het innovatie- en ondernemersklimaat in Rotterdam te versterken. Het CIC verzorgt de huisvesting en ondersteuning van start-ups en innovatieve ondernemers in het Groothandelsgebouw. De leningfaciliteit is opgebouwd uit meerdere tranches die worden verstrekt als CIC aan de afspraken over onder andere omzet en bezettingsgraad voldoet. In 2021 is een nieuwe tranche verstrekt van € 2,1 mln en volgens de afspraken in de leningovereenkomst de in 2021 opgelopen rente van € 352 toegevoegd aan de hoofdsom. Rekening houdend met een aflossing van € 515 komt de totale hoofdsom van de lening uit op € 9,6 mln. In 2021 is aan Ahoy bijzondere coronasteun verleend in de vorm van een lening van € 850. Op basis van de regeling investeringssubsidies breedtesport-, scouting- en speeltuinverenigingen zijn leningen verstrekt aan de Rotterdamse Rugby Club (€ 325) en aan RVV Coal (€ 15).

In 2021 is het saldo van de via SVN verstrekte leningen afgenomen met € 502 tot € 7,1 mln. Ook zijn er startersleningen verstrekt voor € 1,4 mln. Het saldo van de via NRF verstrekte leningen is in 2021 met € 141 afgenomen tot € 3,7 mln. Op lopende leningen die verstrekt zijn door de KBR is in 2021 voor € 1,5 mln afgelost. De buitengewone waardevermindering (- € 114) betreft en vrijval voorziening Lantarenvenster (- € 135) en verhoging voorziening KBR (€ 21) met betrekking tot verstrekte leningen.

Vorraden

Pagina 126

Vorraden

De voorraden bestaan uit aanwezige materialen, grondexploitaties en handelsgoederen. Onder de tabel zijn de onderdelen nader toegelicht. Tevens is hier een toelichting gegeven op de geraamde kosten, opbrengsten en eindresultaat van de bouwgronden in exploitatie.

Toelichting verloopstaat

Vorraden	31-12- 2020	Correctie / overboeking	Rente	Investering	Desinvestering	Niet Gemeentelijke bijdrage	Gemeentelijke bijdrage	Genomen resultaat/ mutatie voorziening	31-12- 2021
Grond- en hulpstoffen									
Grond- en hulpstoffen	5.488	0	0	0	689	0	0	0	4.799
Subtotaal grond- en hulpstoffen	5.488	0	0	0	689	0	0	0	4.799

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie									
Bouwgronden in exploitatie	-99.695	1.683	-680	63.231	60.611	11.428	-1	29.943	-77.556
Voorziening BIE	-32.928	11.788	-429	0	0	0	0	-12.234	-33.803
Subtotaal onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-132.623	13.471	-1.109	63.231	60.611	11.428	-1	17.709	-111.359
Gereed product en handelsgoederen									
Gereed product en handelsgoederen	43.448	16.372	0	21.038	15.889	0	0	0	64.969
Voorziening handelsgoederen	-1.474		0	0	0	0	0	1474	0
Subtotaal gereed product en handelsgoederen	41.974	16.372	0	21.038	15.889	0	0	1.474	64.969
Totaal voorraden	-85.161	29.843	-1.109	84.269	77.189	11.428	-1	19.183	-41.591

Toelichting verloopstaat

Grond- en hulpstoffen

Tot de grond- en hulpstoffen behoren de magazijnen Materiaalvoorziening, Schone Stad, Zuidlaardermeer, Vervoer en Materieel (lease) en de kwekerij Bomen en Planten van Stadsbeheer.

Bouwgronden in exploitatie

Grondexploitaties zijn gronden die worden omgevormd van in bezit zijnde grond met eventuele opstallen tot bouwrijpe grond. Het doel is om deze grond (opnieuw) te bebouwen.

Deze grondexploitaties en de voorziening daarop maken deel uit van het programma Stedelijke Inrichting, taakveld 8.2 Grondexploitaties.

Correctie/Overboeking

De correctie/overboeking (€ 1,7 mln) betreft een interne overboeking van gronden van de Materiele vaste activa naar de grondexploitaties Revitalisering Spaanse Polder, Dukdalf, Sportcampus Rotterdam, Heijplaat Nieuw Dorp, Stadshart en Maasranden.

Rente

De rente op de bouwgronden in exploitatie van - € 1,1 mln wordt, conform het Besluit Ruimtelijke Ordening (BRO), verantwoord onder onderhanden werk.

Investering

De investeringen in de bouwgronden in exploitatie van € 63,2 mln bestaan voor € 5,0 mln uit verwervingskosten, € 27,9 mln kosten voor het bouw- en woonrijpmaken, € 22 mln voor de kosten voor ureninzet, € 3 mln voor overige verrekeningen en € 5,3 mln voor overige kosten, waarvan € 2,9 mln uitbestede werkzaamheden.

Desinvestering

De desinvesteringen van € 60,6 mln bestaan uit de uitgaven van bouwrijpe en/of woonrijpe grond. De grond wordt uitgegeven in volle eigendom of in erfpacht. De grootste gronduitgaven hebben plaatsgevonden in Nesselande € 4,4 mln, Maasranden € 3,3 mln, Lloydkwartier € 9,6 mln, Park Zestienhoven € 5,3 mln, Katendrecht € 4,1 mln, Tweebosbuurt € 4 mln. Het restant is verdeeld over een meerdere projecten en heeft betrekking op gronduitgaven kleiner dan € 3 mln.

Niet-gemeentelijke bijdrage

De niet-gemeentelijke bijdragen van € 11,4 mln bestaan voor € 3,9 mln uit ontvangen subsidies (oa voor Carnissepoort en Groningerstraat), voor € 1,2 mln uit investeringsbijdragen, overboekingen activa - € 1,9 mln en voor € 8,2 mln overige opbrengsten (bijdragen derde in het kader van samenwerkingsovereenkomsten).

Genomen resultaat/mutatie voorziening

Het genomen resultaat van € 29.9 mln bestaat uit tussentijdse winstnemingen op de actieve bouwgronden in exploitatie € 32,9 mln en een verliesneming van € 3,0 mln. Het gaat hier om verliesnemingen op grondexploitaties die zijn afgesloten met een negatief saldo van € 1,3 mln en om een correctie op de tussentijdse resultaatneming van € 1,7 mln. De mutatie verliesvoorziening grondexploitaties is € 12,2 mln. In de toelichting op het programma Stedelijke Inrichting worden de resultaatnemingen nader gespecificeerd.

De ramingen van de nog te maken kosten en te realiseren opbrengsten in de grondexploitaties zijn gebaseerd op de inzichten ultimo 2021 en de daarbij behorende inschatting van de uitgangspunten, de parameters en de risico's. Uiteraard is deze inschatting omgeven door onzekerheden en wordt deze periodiek herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Afhankelijk van de marktomstandigheden zijn er onzekerheden voor de geraamde afzetmogelijkheden voor woning- en werklocaties en voor de mogelijke uitkomsten daarvan. De geraamde nog te maken kosten bedragen € 491 mln (nominaal). Deze raming is onder te

verdelen in geraamde kosten voor bouw- en woonrijp maken € 332 mln, apparaat € 46 mln, verwervingen € 35 mln en overige kosten € 78 mln. De geraamde opbrengsten bedragen € 531 mln. Deze raming is onder te verdelen in geraamde opbrengsten voor gronduitgiften € 505 mln, subsidies € 4 mln en overige opbrengsten € 22 mln.

Het verwachte eindresultaat (Netto Contante Waarde (NCW)) van alle projecten (positieve en negatieve resultaten) bedraagt € 98,2 mln. Het verwachte resultaat op de eindwaarde is € 122,4 mln. In de paragraaf Grondbeleid zijn de uitgangspunten, parameters, risico's etc. nader uitgewerkt.

Voorzieningen BIE	31-12-2020	Correctie / overboeking	rente	Genomen resultaat / mutatie voorziening	31-12-2021
Voorziening negatieve GU-plannen	-32.928	11.788	-429	-12.234	-33.803
Totaal voorzieningen BIE	-32.928	11.788	-429	-12.234	-33.803

Voorziening negatieve GU-plannen

Voor de bouwgronden in exploitatie met een negatieve netto contante waarde is een verliesvoorziening getroffen. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd. Per 31 december 2021 bedraagt de verliesvoorziening - € 33,8 mln. Conform het BBV mag maximaal de boekwaarde van het onderhanden werk van de betreffende grondexploitaties als een waardecorrectie op de post bouwgronden in exploitatie worden gepresenteerd. In het geval dat de te treffen voorziening hoger is dan de boekwaarde, wordt het restant gepresenteerd aan de passiefzijde van de balans onder de voorzieningen. Op basis van de boekwaarden van de negatieve grondexploitaties wordt € 33,8 mln als waarde correctie op de bouwgronden in exploitatie (eindstand 31.12.2021) gepresenteerd en € 42,1 mln onder de voorzieningen. De correctie overboeking betreft het effect reclassificatie BIE 2020 (€ 30,3 mln) en 2021 (42,1 mln)

Gereed product en handelsgoederen

Deze post betreft projectmatig aangekochte woningen voor het Nationaal Plan Rotterdam Zuid (NPRZ) en voorraad objecten Vastgoed. De correctie/overboeking kolom bevat de overboeking vanuit de MVA (Materiële Vaste Activa) voor een bedrag van € 16,4 mln.

Investering bedraagt € 21 mln en de desinvestering van € 15,9 mln heeft betrekking op de verkoop van panden.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Pagina 127

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

In onderstaande tabel zijn de kortlopende vorderingen weergegeven volgens de voorgeschreven onderverdeling naar vorderingen op overheidslichamen, rekening-courant verhoudingen en overige vorderingen. De posten zijn onder de tabel afzonderlijk toegelicht, waarbij de overige vorderingen nog verder zijn gespecificeerd.

Toelichting verloopstaat

	31-12-2020	Nominaal bedrag	Voorziening oninbaarheid	31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	182.912	203.676		203.676
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	12.216	14.145		14.145
Overige vorderingen	199.693	466.237	228.957	237.280
Totaal uitzettingen	394.821	684.058	228.957	455.101

Toelichting verloopstaat

Vorderingen op openbare lichamen:

De vorderingen op openbare lichamen bestaat voor het grootste gedeelte uit een vordering van €160,5 mln op het BTW- compensatiefonds en op het Gemeentefonds van € 15,3 mln. Het restant van € 27,9 mln heeft met name betrekking op ministeries, provincies, gemeenten, belastingen en waterschappen.

Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen:

De post rekening-courant verhoudingen met niet financiële instellingen heeft voor € 5,0 mln betrekking op het NRF (Nationaal Restauratiefonds), en voor € 8,8 mln op het SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten) en € 0,3 mln ETF-regeling (Energietransitiefonds).

	31-12-2020	31-12-2021
Uitzettingen in Rijks Schatkist met looptijd <1 jaar	2.000	85.000
Bijstandsvorderingen	37.402	49.983
Belastingaanslagen	40.715	30.480
Parkeren	11.630	14.284
Huren en exploitatiekosten	15.064	9.937
Vergunningen en Toezicht	7.130	6.520
Wonen en Bouwen	1.806	5.363
Overige vorderingen kleiner dan € 5 mln	83.946	35.713
Totaal	199.693	237.280

Overige vorderingen:

Onder de balanspost overige vorderingen is een grote verscheidenheid aan vorderingen opgenomen, waarvan onderstaand de grootste posten (na aftrek voorziening) zijn toegelicht.

Uitzettingen in RijksSchatkist met looptijd < 1jaar:

Schatkistbankieren Rijk € 85,0 mln, volgens de regeling schatkistbankieren. Gemeenten zijn gehouden aan deze regeling om hun overvloedige liquidemiddelen aan te houden in de schatkist bij het Rijk. Afloop van het saldo van schatkistbankieren ligt aan de liquiditeitspostie van de gemeente Rotterdam.

Bijstandsvorderingen:

De vorderingen bedragen in totaal € 133,5 mln (inclusief Tozo vorderingen van € 22,1 mln) waarvan € 83,5 mln als oninbaar is voorzien (aandeel Tozo in de voorziening bedraagt € 12,1 mln). De stijging t.o.v. vorig boekjaar heeft vooral te maken met Tozo levensonderhoud vorderingen.

Belastingaanslagen:

Opgelegde gemeentelijke belastingaanslagen van € 46,2 mln verminderd met de voorziening die is gevormd van € 15,8 mln voor oninbaarheid.

Parkeren:

Het betreft hier door de gemeente Rotterdam opgelegde parkeerboetes en uitgegeven abonnementen, bezoekerspassen en vergunningen. Het gepresenteerde bedrag is verminderd met de voorziening voor oninbaarheid van € 13,9 mln.

Huren en exploitatiekosten:

Binnen de gemeente Rotterdam zijn vastgoed objecten in beheer die verhuurd of verkocht worden aan diverse partijen. Het gepresenteerde bedrag is verminderd met de voorziening voor oninbaarheid van € 3,5 mln.

Vergunningen en Toezicht:

Het betreft hier vergunningen vanuit Bouw en Woningtoezicht (BWT). Het gepresenteerde bedrag is verminderd met de voorziening voor oninbaarheid € 3,1 mln.

Wonen en Bouwen:

Vorderingen met betrekking tot Gebiedsontwikkeling € 5,3 mln. Facturatie in december.

Overige vorderingen kleiner dan € 5 mln:

De overige vorderingen zijn niet toe te rekenen aan een specifieke soort vordering, maar wel te categoriseren naar taakvelden. De grootste taakvelden hebben een aandeel van € 15,0 mln in het saldo. Afval-Grondstoffen bedrijfsreinigingsrecht € 3,6 mln, Grondzaken € 2,9 mln, Openbaar groen en (openlucht) recreatie € 2,7 mln, Afval-Grondstoffen € 2,6 mln, Beheer overige gebouwen en gronden € 2,2 mln en Verkeer en Vervoer € 1,0 mln.

Voorziening oninbaarheid:

Deze voorziening is getroffen op basis van de vastgestelde kaders voor dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

Pagina 128

Liquide middelen

Onder liquide middelen vallen de bank- en kasgelden van het concern.

	31-12-2020	31-12-2021
Bank	85	0
Kas	246	217
Totaal liquide middelen	331	217

Overlopende activa

Pagina 129

Overlopende activa

In onderstaande tabellen zijn de nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen opgenomen. Deze zijn volgens de voorschriften onderverdeeld in de categorieën overheidslichamen en overige bedrijven of instellingen. Beide categorieën zijn in deze paragraaf verder gespecificeerd en nader toegelicht.

Overlopende activa	31-12- 2020	31-12- 2021
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	128.025	72.222

Totaal overlopende activa	295.035	304.951

Verdeling van te ontvangen bedragen van overheidslichamen naar herkomst:

Verdeling overheidslichamen naar herkomst	31-12-2020	Correctie/ overboeking	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12-2021
Overige Nederlandse overheidslichamen	10.972	-6.410	41.324	32.923	12.963
Europese overheidslichamen	29	-575	887	0	341
Het Rijk	117.024	-68.444	87.775	77.437	58.918
Totaal	128.025	-75.429	129.986	110.360	72.222

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:

Regeling	31-12- 2020	Correctie/ overboeking	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	31-12- 2021	Categorie
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	44.786	0	58.405	72.041	31.150	Rijk
Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag	0	-5.703	37.468	24.465	7.300	Overige
Subsidieregeling ESF 2014-2020	839	0	5.731	0	6.570	Rijk
Regeling specifieke uitkering kwijtschelding schulden SZW	0	0	5.373	0	5.373	Rijk
IBS Provincie Zuid-Holland Verlenging Hoekse Lijn	9.188	0	0	5.369	3.819	Overige
Besluit compensatie schuldentrajecten	0	0	3.784	0	3.784	Rijk
MIRT oeververbinding	1.301	0	1.236	0	2.537	Rijk
Subsidie ESF	0	0	2.297	0	2.297	Rijk
Corona organisatie	66.619	-66.619	1.645	0	1.645	Rijk
Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	0	0	1.189	0	1.189	Rijk
Bommenregeling	2.845	-31	1.181	2.814	1.181	Rijk
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	-1.399	4.100	1.579	1.122	Rijk
Uitvoeringsovereenkomst Leuvekolk HbR, RWS en HHSK 2018	155	0	520	0	675	Rijk
Bedrijvenregeling	426	0	710	565	571	Rijk

Regeling specifieke uitkering voor gemeenten in verband met de versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021	0	0	547	0	547	Rijk
Uitvoeringsregeling POP-3 Zuid-Holland	467	0	0	0	467	Overige
Subsidieregeling gebiedsprogramma's groen Zuid-Holland 2016	15	0	350	0	365	Overige
LIFE 2014-2020	0	-575	887	0	312	EU
Subsidieregeling AMIF en ISF 2014-2020	0	-395	794	150	249	Rijk
Subsidieverordening Verkeer en Vervoer 2012	905	0	0	660	245	Overige
IBS Provincie Zuid-Holland Eurovisie Songfestival	0	0	600	400	200	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Maatschappelijke diensttijd	0	-211	393	0	182	Overige
Afvalfonds Verpakkingen	0	-208	2.235	1.880	147	Overige
Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2020	0	0	83	0	83	Overige
IBS RR 750 jaar	0	0	50	0	50	Overige
Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2015	0	-30	67	0	37	Overige
Interreg Vlaanderen Nederland 2014-2020	62	0	0	27	35	Overige
URBACT III	29	0	0	0	29	EU
Subsidieregeling cofinanciering EFRO	27	0	0	0	27	Overige
Begeleid ex-gedetineerden wonen werk	26	0	263	263	26	Rijk
IBS ZonMW Actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met Verward Gedrag	0	0	38	32	6	Overige
Rivier als Getijddepark 2019-2021	27	0	0	25	2	Rijk
Subsidieprogramma ZonMw Perspectief voor de jeugd met MDT	0	0	40	40	0	Overige
PZH Floating Office Rotterdam GCA	50	0	0	50	0	Overige
Interreg 2 Zeeën 2014-2020	258	-258	0	0	0	Overige
Totaal activa mede overheden	128.025	-75.429	129.986	110.360	72.222	

Correctie / Overboeking

De kolom correctie/overboeking heeft betrekking op overboekingen tussen overlopende activa en passiva medeoverheden, al naar gelang de debet- of creditstand per 31 december 2021 van de betreffende regeling. Daarnaast worden jaarlijks de benamingen van de regelingen en de categorie beoordeeld. In de situatie dat (een deel van) het saldo van een regeling onder een nieuwe naam wordt gepresenteerd, is met behulp van de correctie

/overboeking kolom het saldo overgeboekt. De correcties met betrekking tot voorgaande jaren zijn eveneens in de kolom Correcties/Overboekingen vermeld. De toevoegingen betreffen de daadwerkelijke uitgaven. De kolom ontvangen bedragen bevat de de nog te ontvangen bedragen na afrekening met de subsidieverstrekkers. Per saldo zijn de uitgaven hoger dan de reeds van subsidieverstrekkers ontvangen bedragen. Daarom zijn deze regelingen aan de activakant gepresenteerd. Hieronder volgt een beschrijving van de subsidieregelingen met een eindbedrag groter dan € 875:

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is een van de maatregelen om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen.

Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek

Een specifieke uitkering verstrekt door het Rijk voor het bekostigen van gemeentelijke hulp ten behoeve van gedupeerden toeslagenproblematiek.

Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag

Op grond van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag kan subsidie worden verstrekt aan verkeers- en vervoersprojecten. Het gaat om subsidies voor de aanleg van infrastructuur, het beïnvloeden van rij- en reisgedrag, de exploitatie van het openbaar vervoer en voor sommige pilots. Deze subsidies worden voornamelijk bekostigd vanuit de BDU-gelden (wet Brede Doel Uitkeringen verkeer en vervoer). Een voorwaarde voor het verkrijgen van een subsidie is dat het een regionaal doel moet bevorderen of dienen, zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid (UAB). De vrijgevallen bedragen betreffen de verrekeningen van de subsidiabele kosten die verantwoord zijn op de uitvoeringsprojecten met de bijbehorende fondsprojecten.

Subsidieregeling ESF 2014-2020

Op grond van de Subsidieregeling ESF 2014-2020 kan subsidie worden verstrekt voor activiteiten gericht op de re-integratie van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en voor activiteiten gericht op het bevorderen van duurzame arbeidsinzet van werkenden.

Betreft een meerjarige begrotingssubsidie van de provincie Zuid-Holland voor de uitvoering van het project Verlenging Hoekse Lijn.

MIRT oeververbinding

MIRT staat voor Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport. De doelen van het project MIRT-verkenning Oeververbindingen regio Rotterdam zijn het verbeteren van de bereikbaarheid met het OV, het mogelijk maken van verstedelijking, het verbeteren van de stedelijke leef kwaliteit, het vergroten van kansen voor mensen. Hiertoe worden zes maatregelen voor oeververbindingen onderzocht. Het project loopt door tot en met 2022 met diverse financiers. Een van de financiers betreft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Er is afgesproken dat de totale bijdrage van het Ministerie op basis van de wet Brede Doel Uitkeringen verkeer en vervoer (BDU) in 2022 plaats zal vinden.

Corona organisatie

Crisisorganisatie met als doel de test en vaccinatie opgave van de GGD Rotterdam Rijnmond uit te voeren ter bestrijding van het covid-19 virus.

Bommenregeling

Bijdrage van het Rijk voor de opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog in het kader van de openbare orde en veiligheid. De vergoeding loopt via het gemeentefonds en is 70 procent van de daadwerkelijke gemaakte directe kosten. Voor het niet gesubsidieerde deel (30 procent) wordt in de begroting rekening gehouden. Het niet gesubsidieerde deel van de projecten van derden wordt door deze derden zelf gedekt.

Vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	31-12-2020	31-12-2021
Vooruitbetaalde bedragen	36.400	74.593
Nog te ontvangen bedragen	130.610	158.136
Totaal vooruitbetaalde en nog te ontvangen bedragen	167.010	232.729

Vooruitbetaalde bedragen	31-12-2020	31-12-2021
Verbinding rijksweg A13/A16	0	23.115

Vooruitbetaalde ICT kosten	13.544	22.655
Vooruitbetaalde subsidies	5.929	10.890
Vooruitbetaalde huren en servicekosten	6.717	7.235
Overige vooruitbetaalde bedragen < € 5 mln	10.210	10.698
Totaal vooruitbetaalde bedragen	36.400	74.593

Verbinding Rijksweg A13/A16

Vooruitbetaling aan Rijkswaterstaat voor nog te realiseren onderdelen van dit project, zoals verplaatsing tunnelmond, geluidsschermen, recreaduct en meerkosten landtunnel. Bij oplevering worden deze bedragen overgeboekt naar activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa.

Vooruitbetaalde ICT kosten

Deze kosten hebben betrekking op onderhoud, service en licenties over de jaren 2022 tot en met 2025.

Vooruitbetaalde subsidies

In deze post is voor € 7,8 mln vooruitbetalingen 2022 via de subsidiemodule opgenomen. € 2,2 mln heeft betrekking op subsidie ID-banen, € 0,5 mln voor subsidieregeling woningbouw Rotterdam. Restant van € 0,3 mln bevat diverse kleine subsidieposten.

Vooruitbetaalde huren en servicekosten

Voor € 6,7 mln betreft dit vooruitbetaalde kosten 2022. Een voorschot voor de onderhoudskosten van het Timmerhuis van € 0,5 mln loopt in de komende jaren af.

Overige vooruitbetaalde bedragen

Van dit bedrag heeft het grootste gedeelte betrekking op herinrichting Lage Bergse Bos € 4 mln, doorontwikkeling informatie voorziening € 2,2 mln en € 2,3 mln. voor vooruitbetaalde projectgerelateerde posten. Voor een BTW herziening niet economische activiteiten is een bedrag van € 1,2 mln opgenomen. Afrekening Regio Gemeenten € 0,4 mln. Restsaldo van € 0,7 mln bevat diverse kleinere posten.

Nog te ontvangen bedragen	31-12-2020	31-12-2021
Gemeentebelastingen	35.982	74.232
Wabo Leges	19.983	19.366
Dividendbelasting	12.285	14.223

Projectensaldi	9.510	13.695
Pintransacties Parkeren	7.707	10.424
Nog te verdelen kosten crediteuren	5.438	5.431
Te ontvangen rente en aflossing	4.054	3.580
BTW Sportbedrijf	8.732	0
Overige nog te ontvangen bedragen < € 5 mln	26.919	17.185
Totaal nog te ontvangen bedragen	130.610	158.136

Gemeentebelastingen

Deze post is ultimo 2021 opgenomen voor de nog op te leggen aanslagen. Het aandeel Onroerende Zaakbelasting (OZB) omvatte per 31 december 2021 € 41,6 mln, Precario € 23,3 mln, Reclame en Logies € 7,3 mln en het restant van € 2 mln betreft Afvalstoffenheffing en Rioolheffing.

Wabo leges

Het betreft hier nog te factureren leges op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Mutatie betreft afwikkeling 2021 en opboeking nieuwe posten 2022.

Projectensaldi

Dit zijn presentatiewijzigingen in verband met herrubricering (reclassificatie) van projecten met een creditsaldo naar de overlopende activa.

Dividendbelasting

Van het saldo is € 11,8 mln voor Havenbedrijf Rotterdam, € 978 voor Stedin Holding N.V., € 945 voor BV Gemeenschappelijk Bezit Evides. SSC Flex BV is opgenomen voor een bedrag van € 446. Beurs NV heeft een aandeel van € 24 en Sportbedrijf Rotterdam € 23.

Pintransacties Parkeren

Het saldo heeft betrekking op individuele pintransacties Parkeren. Deze worden begin 2022 door de banken afgerekend.

Nog te verdelen kosten crediteuren

Totale saldo heeft betrekking op nog te verdelen kosten crediteuren over het jaar 2021.

Te ontvangen rente en aflossing

Bestaat uit overlopende rente van de vervaldatum van leningen tot ultimo 2021 en rente en aflossing van leningen met een vervaldatum van 31 december 2021 die begin 2022 zullen worden verrekend.

Overige nog te ontvangen bedragen < € 5 mln

Totaalsaldo is opgebouwd uit verplichtingen bestaande uit te ontvangen gelden inzake zorg Jeugd en Volwassenen € 2,9 mln, Verkoopkosten Schiecentrale € 2,3 mln, Randstadrail € 2 mln, reclame afdracht JC Decaux € 1,2 mln, nog te ontvangen van VNG € 0,9 mln, nog te ontvangen van het Rijk afrekening regiogemeenten mbt TOZO € 0,8 mln, nog te factureren noodopvang COA € 0,6 mln, nog te factureren energielasten gemalen € 0,5 mln, nog te factureren vakleerkrachten € 0,5 mln, nog te factureren marktplaatsen € 0,4 mln. Rest nog € 5,1 mln voor diverse kleinere posten.

Eigen vermogen

Pagina 130

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het resultaat.

Vermogensspecificatie reserves
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling (GO)
Bestemmingsreserve NPRZ
Bestemmingsreserve Energietransitiebudget (ET)

Eigen vermogen	31-12-2020	Mutatie	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2021
Algemene reserve	196.986	26.389	223.374	17.110	0	0	240.484
Bestemmingsreserves	2.123.135	59.784	2.182.919	128.046	180.890	12.521	2.117.554
Gerealiseerde resultaat	86.173	-86.173	0	0	26.977	0	-26.977

Totaal	2.406.293	0	2.406.293	145.156	207.867	12.521	2.331.061

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor tegenvallers. Het betreft de vrij aanwendbare middelen die de gemeente inzet wanneer zich onvoorziene financiële risico's voordoen. De algemene reserve maakt onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Het totale overzicht van de weerstandscapaciteit is opgenomen bij [Weerstandsvermogen en risicobeheersing](#) in het hoofdstuk Financiën.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn reserves waar aan de gemeenteraad een specifieke bestemming heeft gegeven. De toevoegingen en onttrekkingen zijn geoorloofd voor zover de Raad hiertoe heeft besloten. Onttrekkingen aan bestemmingsreserves zijn uitsluitend toegestaan wanneer dit past binnen het specifieke doel van de reserve.

Gerealiseerde resultaat

Het saldo op 1-1-2021 betreft het gerealiseerde resultaat over het boekjaar 2020.

De resultaat bestemming is medio 2021 door de Raad bepaald en verdeeld over de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Het saldo op 31-12-2021 betreft het gerealiseerde resultaat over het boekjaar 2021 en zal in 2022 verdeeld worden over de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Vermogensspecificatie reserves

Navigeer hier naar een nadere specificatie van de [bestemmingsreserves](#).

Bestemmingsreserves	31-12- 2020	Mutatie	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12- 2021
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	1.702.842	3.391	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	74.747	934	75.681	22.819	25.489	0	73.011
Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling	69.801	0	69.801	2.712	13.685	1.475	57.353
Bestemmingsreserve Energietransitie	54.556	0	54.556	0	11.751	0	42.805
Bestemmingsreserve Bodem	41.256	0	41.256	1.240	4.318	0	38.178
Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	35.528	0	35.528	0	0	0	35.528
Bestemmingsreserve Tweedelijns WMO en Jeugdhulp	32.331	291	32.622	0	427	0	32.195
Bestemmingsreserve Taakmutatie Gemeentefonds	16.686	5.860	22.546	4.533	4.421	0	22.658

Kredietrisicoreserve	21.762	0	21.762	433	0	3.350	18.845
Bestemmingsreserve Regio Deal Onderwijs	14.000	0	14.000	0	0	0	14.000
Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen	0	9.778	9.778	0	0	0	9.778
Bestemmingsreserve Cloudkosten	2.380	0	2.380	6.204	0	0	8.584
Bestemmingsreserve Evenementenfonds	12.987	5.500	18.487	4.500	12.039	3.975	6.973
Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie	3.022	0	3.022	3.200	454	0	5.768
Bestemmingsreserve Stedelijk Bereikbaarheid (Waaronder Maastunnel)	6.086	0	6.086	0	2.229	0	3.857
Bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling	0	7.549	7.549	0	4.213	0	3.336
WABO-leges	0	6.900	6.900	0	3.663	0	3.237
Bestemmingsreserve Middensegment Huur	2.395	0	2.395	0	0	0	2.395
Bestemmingsreserve Convenant ID-banen	0	2.266	2.266	126	0	0	2.392
Bestemmingsreserve Stadsinitiatief	2.253	0	2.253	0	0	0	2.253
Bestemmingsreserve Duurzaam	1.213	190	1.403	704	300	0	1.807
Bestemmingsreserve Funderingen	1.185	673	1.858	0	300	0	1.558
Bestemmingsreserve Citylab	426	646	1.072	406	47	0	1.431
Bestemmingsreserve Actieplan Luchtkwaliteit	2.341	0	2.341	0	946	0	1.395
Bestemmingsreserve Blauwalg Kralingse Plas	3.500	0	3.500	0	2.231	0	1.269
Bestemmingsreserve Cofinanciering Europese Subsidies	1.164	0	1.164	0	0	0	1.164
Bestemmingsreserve Decentralisatie AWBZ	1.128	0	1.128	0	0	0	1.128
Bestemmingsreserve Friciekosten op afstand zetten LCC's	1.094	0	1.094	0	0	0	1.094
Bestemmingsreserve Sport Gebieden	921	0	921	0	0	0	921
Bestemmingsreserve Doorontwikkeling Organisatie	1.711	0	1.711	0	869	0	842
Bestemmingsreserve Vrouwenopvang en mensenhandel	0	1.141	1.141	0	316	0	825
Bestemmingsreserve Taal volwasseneneducatie	0	800	800	0	0	0	800
Bestemmingsreserve Herstelmaatregelen Corona korte termijn	903	0	903	1.300	414	1.000	789
Bestemmingsreserve Muziekkoepel	0	0	0	788	0	0	788
Bestemmingsreserve Masterplan ouderen	575	198	773	0	0	0	773
Bestemmingsreserve Investerings Rozenburg	745	0	745	0	0	0	745
Bestemmingsreserve Gemeentelijk schuldenbeleid	0	969	969	0	399	0	570
Ondernemersinitiatieven gericht op herstart	0	0	0	450	0	0	450

Bestemmingsreserve Luchtsingel	491	0	491	0	44	0	447
Bestemmingsreserve Impuls baankansen speciaal voortgezet onderwijs	994	0	994	0	563	0	431
Bestemmingsreserve Bouw Nieuw Dierenasiel	493	0	493	0	98	0	395
Bestemmingsreserve Verkeer en Vervoer 2011	505	0	505	0	125	0	380
Bestemmingsreserve WerkLocaties	370	0	370	0	0	0	370
Bestemmingsreserve B&W Fonds	378	0	378	0	13	0	365
Bestemmingsreserve Economie Gebieden	344	0	344	0	0	0	344
Bestemmingsreserve Brexit	332	0	332	0	0	0	332
Bestemmingsreserve Groot onderhoud MBVB	98	230	328	0	0	0	328
Bestemmingsreserve Maatschappelijke Participatie Gebieden	357	0	357	0	63	0	294
Bestemmingsreserve Mooi Mooi Middelalland	405	0	405	0	124	0	281
Bestemmingsreserve Voorlichting / communicatie verkiezingen	240	0	240	75	41	0	274
Bestemmingsreserve Saneringskosten Van der Gaag Dossier	285	0	285	0	18	0	267
Bestemmingsreserve Scoren met Energie	260	0	260	0	0	0	260
Bestemmingsreserve Vakmanschap in zorg, haven en techniek	461	0	461	0	137	65	259
Bestemmingsreserve Kwaliteitsslag Sportaccommodaties	285	0	285	0	34	0	251
Egalisatiereserve Rekenkamer	218	19	237	5	0	0	242
Bestemmingsreserve Groot Onderhoud (MJOP)	190	3.235	3.425	0	3.192	0	233
Bestemmingsreserve Infrastructuur	230	0	230	0	0	0	230
Egalisatiereserve Raad/Griffie	0	161	161	112	60	0	213
Bestemmingsreserve RCP Groene Daken	212	0	212	0	0	0	212
Basisregistratie wettelijke dienstverlening	0	400	400	0	200	0	200
Bestemmingsreserve Aanloopkosten Depot Collectiegebouw	1.550	872	2.422	0	2.228	0	194
Egalisatiereserve Ombudsman	114	63	177	0	44	0	133
Resilience	0	125	125	0	0	0	125
Bestemmingsreserve project BAG WOZ	144	0	144	0	28	0	116
Bestemmingsreserve Regio Deal Cultuur	102	0	102	0	0	0	102
Bestemmingsreserve Commissiereizen	165	0	165	55	0	120	100
Bestemmingsreserve Spaarsaldo Participatiebudget	372	0	372	0	0	296	76
Bestemmingsreserve Vervoer over Water	156	0	156	0	92	0	64

Bestemmingsreserve Masterplan Dienstverlening	202	0	202	0	151	0	51
Bestemmingsreserve Duurzaamheid Gebieden	45	0	45	0	9	0	36
Bestemmingsreserve Gemeentelijke Klokkenluidersregeling	34	0	34	0	0	0	34
Bestemmingsreserve Noodfonds	1.927	0	1.927	0	0	1.900	27
Egalisatiereserve Ombudsman Derdengelden	20	0	20	0	0	0	20
Bestemmingsreserve Renovatie museum Boijmans van Beuningen	0	6.000	6.000	0	5.990	0	10
Bestemmingsreserve Vastgoed Gebieden	4	0	4	0	0	0	4
Bestemmingsreserve Verkiezingen	944	105	1.049	1.438	2.486	0	1
Bestemmingreserve brandverzekering 2021	0	0	0	0	0	0	0
Begeleiding naar werk voor Statushouders	0	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingslasten ICT	0	600	600	0	600	0	0
Bestemmingsreserve Bijzondere Bijstand	0	339	339	0	339	0	0
Rekenkamer St. Eustatius	0	34	34	0	34	0	0
Bestemmingsreserve Leerwerkakkoord Noord	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Windpark Hartelbrug II	200	0	200	0	200	0	0
Bestemmingsreserve Onderzoeks- en voorbereidingskosten Centrale Bibliotheek	0	340	340	0	0	340	0
Bestemmingsreserve Jaaroverstijgende Cultuursubsidies	0	175	175	0	175	0	0
Bestemmingsreserve Informatiebeveiliging	160	0	160	0	160	0	0
Bestemmingsreserve Leertijduitbreiding	63	0	63	0	63	0	0
Bestemmingsreserve Zomerakkoord	247	0	247	0	247	0	0
Totaal bestemmingsreserves	2.123.135	59.784	2.182.919	128.046	180.890	12.521	2.117.554

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)

Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM)

De gemeenteraad heeft november 2020 ingestemd met het raadsvoorstel "Herijking Investeringsfonds Rotterdam; Oprichting van de Rotterdamse Investeringsmotor". Hiermee is besloten om vanaf 2021 het IFR, dat investeringsprojecten in het kader van de "Stadsvisie 2030" dekt, af te schaffen en de daarbij horende dekkingsmiddelen over te hevelen naar de RIM. Naast de middelen uit het IFR zijn de opbrengsten van de verkoop van Eneco toegevoegd aan de RIM.

De RIM is opgebouwd uit acht verschillende cilinders, elk met een specifieke, transparante functie.

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling (GO)

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van de materiële lasten van buitenruimteprojecten. Het betreft projecten gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling en projecten gekoppeld aan vergroening. In deze bestemmingsreserve is bij Raadsbesluit de bestemmingsreserve ISV-3 en de bestemmingsreserve Investeringsplannen zonder gronduitgifte opgenomen.

Bestemmingsreserve NPRZ

Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) bestaat uit de pijlers Onderwijs, Werk, Cultuur, Veiligheid en Wonen. De bestemmingsreserve NPRZ-wonen wordt gebruikt als dekking van projecten binnen de pijler Wonen van het NPRZ. De middelen in de bestemmingsreserve worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Bestemmingsreserve Energietransitiebudget (ET)

Bestemmingsreserve Energietransitie

De bestemmingsreserve Energietransitiebudget wordt gebruikt als dekking voor projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen voor een duurzaam, energiezuinig Rotterdam, met een betere luchtkwaliteit met alle ruimte voor innovaties.

Toelichting

Hieronder volgt een toelichting van de bestemmingsreserves met een eindsaldo groter dan € 5 mln. Een nadere toelichting op de bestemmingsreserves is terug te vinden in de hierop volgende paragrafen:

Vermogensspecificaties reserves;

Bestemmingsreserve Bodem

Uit het oogpunt van efficiënt beheer en verantwoording is de bestemmingsreserve Bodemsanering ingesteld. Deze reserve wordt gevoed vanuit ontvangen rijksmiddelen.

Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)

De bestemmingsreserve BUIG is gevormd ter dekking van eventuele toekomstige tekorten op het WWB-inkomensdeel en de (verlaagde) rijksuitkering. Jaarlijks actualiseert de gemeente de reserve bij de kaderbrief op basis van de uitkomsten van de jaarrekening en de verwachting naar de komende twee jaar.

Bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds

De bestemmingsreserve Taakmutaties Gemeentefonds is gevormd voor ontvangen Rijksmiddelen uit het Gemeentefonds waarvan besteding nog niet heeft plaatsgevonden. In een aantal gevallen zijn doeluitkeringen in jaarschijven uitgekeerd. Over het algemeen loopt in verband met de planontwikkeling de feitelijke realisatie minimaal een jaar achter op deze jaarschijven. De gemeente vangt dit met deze bestemmingsreserve op.

Kredietrisicoreserve

De kredietrisicoreserve dient als buffer voor de risico's op wanbetaling op door de gemeente verstrekte of gegarandeerde geldleningen. Toename van deze reserve gebeurt door storting van solvabiliteitsbeslag bij verstrekken van nieuwe leningen, garanties en ontvangen renteopslagen en door garantiepremies gedurende de looptijd van de verstrekte leningen en garanties.

Bestemmingsreserve Regio Deal Onderwijs

De bestemmingsreserve is gevormd voor investeringen in onderwijshuisvesting (Schuif op Zuid). Dit is onderdeel van de Regio-deal NPRZ.

Bestemmingsreserve Tweedelijns Wmo en Jeugdhulp

De bestemmingsreserve is gevormd om schommelingen in de zorguitgaven op te vangen bij de Wmo en Jeugdhulp.

Bestemmingsreserve Blokhuismiddelen

De bestemmingsreserve is gevormd voor extra middelen in het kader van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.

Bestemmingsreserve Cloudkosten

In 2020 is de reserve Cloudkosten gevormd voor het dekken van kosten voor onder andere project GREAT. Het betreft kosten die vanwege de overgang van eigen bezit naar inkopen van diensten niet meer geactiveerd mogen worden.

Bestemmingsreserve Evenementenfonds

De bestemmingsreserve Evenementenfonds is gevormd voor het financieren van toekomstige evenementen.

Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie

De bestemmingsreserve is gevormd om de bouwproductie te stimuleren.

Bestemmingsreserves Grondexploitaties (Grexen)

Hieronder volgt de verloopstaat van bestemmingsreserves die dienen ter dekking van de grondexploitaties (Grexen). Deze zijn voor het gepresenteerde bedrag opgenomen in de genoemde reserve in de tabel van de bestemmingsreserves hierboven.

Voor de grondexploitaties worden de middelen in de bestemmingsreserves ingezet ter dekking van de te treffen verliesvoorziening. In 2021 hebben onttrekkingen plaatsgevonden aan de bestemmingsreserves ten behoeve van (de mutaties in) de verliesvoorziening van de volgende grondexploitaties.

- Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor (RIM): Sportcampus (€ 143)
- Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid: Urkersingel (€ 11.800)
- Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie: De Toermalijn (€137) en Maasranden (€ 317)

Bestemmingsreserves grexen	31-12-2020	Mutatie	1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31-12-2021
Bestemmingsreserve Rotterdamse Investeringsmotor	2.764	0	2.764	0	143	0	2.621
Bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid	5.714	11.800	17.514	0	11.800	0	5.714
Bestemmingsreserve Stimulering Bouwproductie	3.022	3.200	6.222	0	454	0	5.768
Bestemmingsreserve Middensegment Huur	2.395	0	2.395	0	0	0	2.395
Totaal bestemmingsreserves grexen	13.895	15.000	28.895	0	12.397	0	16.498

Vermogensspecificaties reserves

Pagina 131

Reserves

Hieronder het overzicht van de reserves van de gemeente Rotterdam. Door op het informatie-icoontje te klikken krijg je de verloopstaat en een algemene toelichting over de betreffende reserve. Daarnaast worden de mutaties aan de bestemmingsreserves en afwijkingen tussen de realisatie en begroting toegelicht.

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand
bestemmingsreserves	1-1-2021				31-12-2021

Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036

Bestemmingsreserve	745	0	0	0	745
Investerings Rozenburg					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves	2021				2021

Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036

Bestemmingsreserve	745	0	0	0	745

Investerings Rozenburg					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
	2021				2021

Realisatie 2021	745	0	0	0	745

Begroting 2021	745	0	15	0	730

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-15	0	15

Toelichting Reserve					

Raadsbesluit:	Raadsbesluit 'financiële afwikkeling herindeling Rozenburg' 2011 (einddatum t/m nader te bepalen)				

Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd voor investeringen in Rozenburg.				

Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 zijn de middelen niet aangewend.				

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De activiteiten zijn door omstandigheden, 'corona' en capaciteitsissues, uitgesteld naar 2022. Hierdoor zijn de middelen niet aangewend.				

Bestemmingsreserve	1.706.233	76.946	74.820	0	1.708.358
Rotterdamse					
Investeringsmotor					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036

Bestemmingsreserve	1.706.233	76.946	74.820	0	1.708.358

Rotterdamse					

Investeringsmotor					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	1.706.233	76.946	74.820	0	1.708.359

Begroting 2021	1.706.233	76.946	94.872	0	1.688.307
Verschil Realisatie -	0	0	-20.052	0	20.052
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Het op een transparante wijze dekken van investeringslasten die niet worden gedekt uit de bestaande begroting, w.o. de lasten die voorheen werden gedekt uit het IFR en de lasten die voortvloeien uit de aanwending van de verkoopopbrengst Eneco				
Toelichting Realisatie 2021:	De toevoeging betreft bespaarde rente (€ 42,1 mln) over de reserves en voorzieningen, toevoeging voor intensiveringen (€ 31,3 mln) en overige toevoegingen (€ 3,5 mln) van activeringen voor dekking toekomstige kapitaallasten. De onttrekking betreft dekking voor de kapitaallasten geactiveerde projecten en de onrendabele top (out of pockets).				
Toelichting Verschil	Het verschil tussen begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt door enerzijds				
Realisatie - Begroting	nog geen externe gedeclareerde kosten en anderzijds worden eerst de middelen vanuit cofinanciering ingezet alvorens onttrekking aan de reserve plaatsvindt. Zie de toelichtingen onder de centrale reserves.				

Bestemmingsreserve	22.546	4.533	4.422	0	22.658	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021						
Taakmutaties						bestemmingsreserves											
Gemeentefonds						<table><tr><td>Algemene middelen</td><td>1.976.915</td><td>99.810</td><td>80.338</td><td>3.350</td><td>1.993.036</td></tr></table>						Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036												
						Bestemmingsreserve	22.546	4.533	4.422	0	22.658						
						Taakmutaties											
						Gemeentefonds											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021						
						Realisatie 2021	22.546	4.533	4.422	0	22.658						
						Begroting 2021	22.546	4.533	16.955	0	10.124						
						Verschil Realisatie -	0	0	-12.533	0	12.533						
						Begroting											
						Toelichting Reserve											
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2006 (einddatum niet van toepassing)										
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve betreft nog niet door de uitvoerende clusters geclaimde of ingedaalde rijksmiddelen met een specifieke doelstelling / taakstelling die bij Beheer Algemene Middelen gereserveerd zijn voor latere jaren.										
						Toelichting Realisatie 2021:	Behalve de begrote onttrekkingen voor de onderdelen "Aardgasvrije wijken", "Re-integratie bijstandsgerechtigden" en "Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit" is de onttrekking conform planning uitgevoerd.										
						Toelichting Verschil	Het verschil tussen begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt door:										

Realisatie - Begroting

1. Aardgasvrije wijken (€ 5.6 mln), Door ontwikkelingen rond Warmtebedrijf Rotterdam is de contractvorming uitgesteld en is het geld in 2022 nodig in plaats van 2021.

2. Re-integratie bijstandsgerechtigden (€ 2.8 mln), In de loop van 2021 werd duidelijk dat ook door de EU extra middelen (REACT-EU) beschikbaar gesteld worden om de werkloosheid als gevolg van de coronacrisis te lijf te gaan. Hierbij worden eerst de middelen vanuit cofinanciering ingezet alvorens onttrekking aan de reserve plaatsvindt. Daarnaast is vertraging in de planning gekomen. Er was te laat zicht op onderbesteding en extra EU middelen om de onttrekking nog in de begroting te kunnen bijstellen.

3. Samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (€ 2.7 mln), In 2021 is het aantal subsidieaanvragen lager uitgevallen dan was begroot. Daarnaast is, door aanscherpen eisen bij aanbesteding, de uitvoering vertraagd waardoor de realisatie achterloopt.

Kredietrisicoreserve	21.762	433	0	3.350	18.845	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
						bestemmingsreserves	2021				2021
						Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
						Kredietrisicoreserve	21.762	433	0	3.350	18.845
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	21.762	433	0	3.350	18.845
						Begroting 2021	21.762	433	0	3.350	18.845
						Vershil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Begroting 2012 (einddatum niet van toepassing)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve dient ten behoeve van de risico's met betrekking tot de leningen- en garantieportefeuille.				
						Toelichting Realisatie 2021:	Realisatie toevoeging betreft solvabiliteitsbeslag.				
						Toelichting Vershil	De toevoeging is conform begroting.				
						Realisatie - Begroting					

Bestemmingsreserve	1.710	0	868	0	842	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Doorontwikkeling						bestemmingsreserves					
Organisatie						Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
						Bestemmingsreserve	1.710	0	868	0	842
						Doorontwikkeling					
						Organisatie					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	1.710	0	868	0	842
						Begroting 2021	1.710	0	895	0	815

Verschil Realisatie -	0	0	-27	0	27

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Eerste bestuursrapportage 2015 (einddatum t/m nader te bepalen)

Doel Reserve: Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de frictiekosten, gemoeid met de doorontwikkeling van de organisatie in de periode 2016 / 2022. De frictiekosten zijn zowel bedoeld voor de loonkosten (en personeelsgerelateerde kosten) van boventallige medewerkers (hpk'ers) die niet betaald kunnen worden uit de begroting van de clusters, als voor kosten die voortkomen uit arrangementen om medewerkers te stimuleren vrijwillig uit dienst te gaan.

Toelichting Realisatie 2021: De onttrokken gelden zijn ingezet ten behoeve van loopbaancoaching (van werk naar werk), ten behoeve van de uitvoering van ontwikkelplannen en kwaliteitsverbeteringen (in de vorm van loonkosten) en twee arrangementen (doorstroming medewerkers binnen het concern).

Toelichting Verschil Nnagenoeg het gehele begrote bedrag is onttrokken.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	144	0	28	0	116
project BAG WOZ					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036

Bestemmingsreserve	144	0	28	0	116
project BAG WOZ					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	144	0	28	0	116

Begroting 2021	144	0	65	0	79

Verschil Realisatie -	0	0	-37	0	37

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: 10m bestuursrapportage 2018 (einddatum t/m nader te bepalen)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om de kosten voor het vertraagde project BAG WOZ te dekken

Toelichting Realisatie 2021: De onttrekking is ingezet voor de kosten op het onderliggende project BAG-WOZ in 2021.

Toelichting Verschil Het vinden van gekwalificeerd personeel voor project BAG WOZ heeft langer geduurd dan gedacht. Dit heeft in 2021 geleid tot minder onttrekking van € 37.

Realisatie - Begroting

Algemene Reserve	223.374	17.110	0	0	240.484
Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

bestemmingsreserves

Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
Algemene Reserve	223.374	17.110	0	0	240.484
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	223.374	17.110	0	0	240.484
Begroting 2021	223.374	17.110	0	0	240.484
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Doorlopend
Doel Reserve: De algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen, hetgeen vrij aanwendbare middelen zijn, die worden ingezet om het begrotingsbeeld sluitend te houden en voor onvoorziene financiële risico's.					
Toelichting Realisatie 2021: Het begrote concernresultaat wordt per saldo verrekend met de Algemene Reserve.					
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Niet van toepassing.					

Basisregistratie wettelijke dienstverlening 400 0 200 0 200

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
Basisregistratie wettelijke dienstverlening	400	0	200	0	200
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	400	0	200	0	200
Begroting 2021	400	0	200	0	200
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)
Doel Reserve: Vormen van een toekomstbestendige organisatie door onder andere een structurele aanpak van werkvoorraden, strategische analyses, het structureel lean maken van processen en kwaliteitsverbeteringen van processen.De bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling is bestemd voor het dekken van de uitvoeringskosten van doorlopende werkzaamheden die gestart zijn in 2020 en nog doorlopen in volgende jaren.					

Toelichting Realisatie	De onttrekking is ingezet voor het wegwerken van achterstanden.
2021:	
Toelichting Verschil	Niet van toepassing.
Realisatie - Begroting	

Bestemmingsreserve	0	788	0	0	788	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Muziekkoepeel						bestemmingsreserves	2021				2021
						Algemene middelen	1.976.915	99.810	80.338	3.350	1.993.036
						Bestemmingsreserve	0	788	0	0	788
						Muziekkoepeel					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	0	788	0	0	788
						Begroting 2021	0	788	75	0	713
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-75	0	75
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2023)				
						Doel Reserve:	Renovatie van de Muziekkoepeel Heijplaat				
						Toelichting Realisatie 2021:	Er zijn nog geen kosten gerealiseerd.				
						Toelichting Verschil	De verwachting is dat in 2022 de renovatie zal aanvangen en dat de kosten in				
						Realisatie - Begroting	2021 onder de € 75 zullen blijven.				

Beheer van de stad	3.991	0	2.275	0	1.716

Bestemmingsreserve	491	0	45	0	447	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Luchtsingel						bestemmingsreserves					
						Beheer van de stad	3.991	0	2.275	0	1.716
						Bestemmingsreserve	491	0	45	0	447
						Luchtsingel					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	491	0	45	0	447
						Begroting 2021	491	0	45	0	447
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2031)				

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van kosten inzake de onderhoudsplicht van de Luchtsingel, die in 2016 is afgekocht.

Toelichting Realisatie De bestemmingsreserve wordt in 15 jaar leeggeboekt ter dekking van de
2021: onderhoudskosten. Deze onderhoudskosten vallen binnen het totale project
"Jaargebonden onderhoud Bruggen en Tunnels".

Toelichting Verschil Realisatie conform begroting

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	3.500	0	2.231	0	1.269
Blauwalg Kralingse Plas					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Beheer van de stad	3.991	0	2.275	0	1.716

Bestemmingsreserve	3.500	0	2.231	0	1.269

Blauwalg Kralingse

Plas

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	3.500	0	2.231	0	1.269

Begroting 2021	3.500	0	3.500	0	0

Verschil Realisatie -	0	0	-1.269	0	1.269

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Voorjaarsnota 2019 (einddatum 31-12-2022)

Doel Reserve: "In de motie 'structurele oplossing blauwalg Kralingse plas' wordt verzocht voor de jaarlijks terugkerende blauwalgoverlast in de Kralingse Plas een structurele oplossing te vinden die leidt tot een plas die structureel zomer- en zwemklaar is. Hiervoor is bij de VJN 2017 voor de jaren 2018 en 2019 een budget toegekend van € 5 mln (incl. € 1,5 bijdrage waterschap en provincie). In verband met nader onderzoek naar de te treffen maatregelen is de uitvoering opgeschoven naar 2020 en 2021. Om het/niet benutte budget in 2018 niet terug te laten vloeien in de algemene middelen is er een bestemmingsreserve voorgesteld en bij de VJN 2019 ook toegekend.

Toelichting Realisatie In 2021 is gestart met de bestrijding van Blauw Alg in de Kralingse Plas door middel van
2021: het gebruik van Phoslock. De uitvoering van de werkzaamheden worden voortgezet in
2022.

Toelichting Verschil In 2021 bedragen de uitvoeringskosten € 3,1 mln waarvan € 2,2 mln gedekt wordt vanuit
Realisatie - Begroting de bestemmingsreserve en € 867 gedekt wordt vanuit een bijdrage van het
Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard. Door de bijdrage van het
Hoogheemraadschap is minder onttrokken vanuit de bestemmingsreserve. De uitvoering
van de werkzaamheden wordt in 2022 voortgezet.

Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863

Bestemmingsreserve	202	0	152	0	51	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Masterplan Dienstverlening						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
Bestemmingsreserve	202	0	152	0	51						
Masterplan											
Dienstverlening											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	202	0	152	0	51						
Begroting 2021	202	0	202	0	0						
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-50	0	50						
						Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:										2008 (einddatum 31-12-2022)	
Doel Reserve:						De bestemmingsreserve is gevormd voor dekking van éénmalige uitgaven kadernotitie dienstverlening.					
Toelichting Realisatie 2021:						Met de komst van de Wet Digitale Overheid, de WCAG en de SDG moet de Gemeente aanpassingen doen in haar digitale infrastructuur om de dienstverlening toegankelijk te houden en toegankelijker te maken. Met de komst van deze wetten is er binnen het programma dienstverlening een aparte lijn gemaakt die "digitale toegankelijkheid heet". Binnen Digitale toegankelijkheid vallen ongeveer 10 projecten die allen beogen dat er wordt voldaan aan de bovengenoemde regelgeving. Afgelopen jaar is de bestemmingsreserve aangewend als versnellingsbudget om aan deze wettelijke taken te voldoen. Verder is de reserve ingezet voor de inhuurkosten voor het begeleiden van het team Content.					
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting						Omdat de bij de wet behorende AMvB's uitgesteld zijn (demişsionair kabinet), is er werk deels verschoven naar 2022. De werkelijke kosten op het project Digitale Toegankelijkheid zijn daardoor uiteindelijk lager uitgevallen dan gedurende het jaar geraamd. Vanwege regelgeving was het niet mogelijk dit nog in de begroting 2021 te verwerken.					

Bestemmingsreserve	1.049	1.438	2.485	0	1	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Verkiezingen						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
Bestemmingsreserve	1.049	1.438	2.485	0	1						
Verkiezingen											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	1.049	1.438	2.485	0	1
Begroting 2021	1.049	1.438	2.485	0	1
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Jaarrekening 2013 (einddatum niet van toepassing)					
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd voor het opvangen van fluctuaties in de jaarrekening door kosten Verkiezingen.					
Toelichting Realisatie 2021: De toevoeging betreft de jaarlijkse dotatie aan de reserve €1.329 + dotatie bijdrage Rijk Waterschapsverkiezingen 2023 €109. De onttrekking is ingezet ter dekking van de projectkosten Tweede Kamer Verkiezingen 2021 en Gemeenteraadsverkiezingen 2022.					
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting Niet van toepassing.					

Egalisatiereserve	236	6	0	0	242	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Rekenkamer						bestemmingsreserves	2021				2021
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Egalisatiereserve Rekenkamer	236	6	0	0	242
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	236	6	0	0	242
						Begroting 2021	236	0	0	0	236
						Verschil Realisatie - Begroting	0	6	0	0	6
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit: Jaarrekening 1999 (doorlopend)					
						Doel Reserve: Dit is een egalisatiereserve met als doel de onderzoeken van de Rekenkamer Rotterdam te waarborgen.					
						Toelichting Realisatie 2021: Het voordelig exploitatie saldo over 2021 ad. € 6 is toegevoegd aan de egalisatiereserve.					
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting Het verschil tussen de realisatie en begroting ontstaat doordat exploitatie resultaten niet begroot worden.					

Egalisatiereserve	177	0	43	0	133	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Ombudsman						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Egalisatiereserve	177	0	43	0	133

Ombudsman

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	177	0	43	0	133
Begroting 2021	177	0	35	0	142
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	8	0	-8
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2014 (doorlopend)		
Doel Reserve:			Dit betreft een egalisatiereserve met als doel de werkzaamheden van de Ombudsman Rotterdam te waarborgen.		
Toelichting Realisatie 2021:			In 2021 is een bedrag van € 31 onttrokken voor de aanschaf van hardware. Daarnaast is het exploitatie tekort 2021 ter hoogte van € 12 onttrokken.		
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting			Voor de aanschaf hardware was € 35 begroot. Hiervan is € 31 gerealiseerd. Het te veel begrote bedrag van € 4 tesamen met de onttrekking van € 8 vormt het verschil tussen de realisatie en de begroting.		

Egalisatiereserve	20	0	0	0	20
Ombudsman derdengelden					

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
Egalisatiereserve Ombudsman derdengelden	20	0	0	0	20
Verloopstaat Reserve					
Beginstand 1-1-2021			Eindstand 31-12-2021		
Realisatie 2021	20	0	0	0	20
Begroting 2021	20	0	0	0	20
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Afspraak d.d. 23 maart 2005 tussen Ombudsman en gemeenteraad (doorlopend)		
Doel Reserve:			Dit betreft een egalisatiereserve met als doel te waarborgen dat de derdengelden gewaarborgd zijn.		
Toelichting Realisatie 2021:			Er hebben zich in 2021 geen mutaties voorgedaan.		
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting			Niet van toepassing.		

Bestemmingsreserve	34	0	0	0	34
Gemeentelijke					

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
	2021				

Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
Bestemmingsreserve	34	0	0	0	34
Gemeentelijke klokkenluidersregeling					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	34	0	0	0	34
Begroting 2021	34	0	0	0	34
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Besluit van College van B&W d.d. 2-10-2007 (doorlopend)				
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve dient voor het dekken van eventuele juridische kosten benodigd om de klokkenluider te ondersteunen.				
Toelichting Realisatie 2021:	Er hebben zich in 2021 geen mutaties voorgedaan.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve	1.073	406	48	0	1.431	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Citylab						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Bestemmingsreserve	1.073	406	48	0	1.431
						Citylab					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	1.073	406	48	0	1.431
						Begroting 2021	1.073	406	48	0	1.431
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2015 (einddatum 31-12-2024)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd als dekking voor juridische verplichtingen projecten Citylab.				
						Toelichting Realisatie 2021:	De toevoeging aan de reserve heeft plaats gevonden zodat de financiële afwikkeling in 2023 begrotingstechnisch kon plaats vinden. (vrijval in 2023 en verder)				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				

Bestemmingsreserve B&W	379	0	14	0	365	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Fonds						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Bestemmingsreserve	379	0	14	0	365
						B&W Fonds					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	379	0	14	0	365
						Begroting 2021	379	0	120	0	259
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-106	0	106
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Begroting 2019 (doorlopend)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd voor het doen van relatief kleine uitgaven voor doeleinden met een ideëel of charitatief karakter. Het budget is afkomstig uit vrijval van de gelijknamige voorziening.				
						Toelichting Realisatie 2021:	Voor de begrote Coronahulp aan Suriname en Kaap Verdië van €100 is geen realisatie geboekt. Voor de jaarlijkse begrote giften van € 20 is €14 gerealiseerd.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie van de Coronahulp is niet tijdig geregeld en zal niet in 2021 geboekt worden.				
Bestemmingsreserve	165	55	0	120	100	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Commissiereizen						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Bestemmingsreserve	165	55	0	120	100
						Commissiereizen					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	165	55	0	120	100
						Begroting 2021	165	55	0	120	100
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten inzake commissiereizen over de gehele raadsperiode.				

Toelichting Realisatie Er wordt jaarlijks € 55 toegevoegd aan de Bestemmingsreserve Commissiereizen. In 2021: 2021 is besloten om € 120 vrij te laten vallen voor het algemeen nut aangezien er door de Corona geen reizen gemaakt worden.

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	240	75	41	0	274	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Voorlichting /						bestemmingsreserves	2021				2021
communicatie verkiezingen						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Bestemmingsreserve	240	75	41	0	274
						Voorlichting / communicatie					
						verkiezingen					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	240	75	41	0	274
						Begroting 2021	240	75	75	0	240
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-34	0	34
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (doorlopend)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten voor voorlichting, communicatie en promotie t.b.v. de gemeenteraadsverkiezingen.				
						Toelichting Realisatie 2021:	Er is in 2021 ten behoeve van de Gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 € 41 uitgegeven voor communicatiekosten.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De kosten met betrekking tot de verkiezingen zijn op voorhand moeilijk in te schatten.				

Rekenkamer St. Eustatius	34	0	34	0	0	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening	3.770	2.091	2.877	120	2.863
						Rekenkamer St.	34	0	34	0	0
						Eustatius					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	34	0	34	0	0
						Begroting 2021	34	0	34	0	0
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit: Goedkeuring door Clustercontroller (einddatum 2021)					
						Doel Reserve: Deze reserve is gevormd om vooruit ontvangen (2020) gelden ter dekking van nog uit te voeren werkzaamheden (2021) beschikbaar te houden. Door Corona is het onzeker, wanneer deze opdracht gerealiseerd wordt.					
						Toelichting Realisatie 2021: Voor een opdacht van Sint Eustatius was in 2020 een voorschot ontvangen voor werkzaamheden in 2021. Uiteindelijk is deze opdracht deels niet doorgegaan en moest het bedrag van € 34 terugbetaald worden.					
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting Niet van toepassing.					
Egalisatiereserve Raad	161	112	60	0	213	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						bestemmingsreserves					
						Bestuur en dienstverlening 3.770 2.091 2.877 120 2.863					
Egalisatiereserve Raad	161	112	60	0	213						
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit: 10 M raadsbesluit 2021 (doorlopend)					
						Doel Reserve: De bestemmingsreserve dient om eventuele positieve jaarresultaten beschikbaar te houden voor mogelijk toekomstige Raads opdrachten/onderzoeken.					
						Toelichting Realisatie 2021: In 2021 is het postieve exploitatie saldo van de griffie (€ 112) en het negatieve saldo van de Raad (€60) gemuteerd op de egalisatiereserve Raad/Griffie.					
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting Het verschil tussen de realisatie en begroting ontstaat doordat exploitatie resultaten niet begroot worden.					
Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226						
Bestemmingsreserve	18.487	4.500	12.039	3.975	6.973	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						bestemmingsreserves					
						Cultuur, sport en recreatie 32.331 4.500 20.390 6.215 10.226					
						Bestemmingsreserve 18.487 4.500 12.039 3.975 6.973					
						Evenementenfonds					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	18.487	4.500	12.039	3.975	6.973
Begroting 2021	18.487	4.500	14.115	3000	5.872
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.076	975	1.101
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2012 (einddatum t/m niet van toepassing)		
Doel Reserve:			De bestemmingsreserve Evenementenfonds is gevormd voor het financieren van toekomstige evenementen.		
Toelichting Realisatie 2021:			De toevoeging betreft de reservering voor het toekomstige Grand Départ van de Tour de France. Onttrekkingen zijn gedaan voor de kosten van het Eurovisie Songfestival, de voorbereidingskosten van het WK Volleybal dames in 2022 en het meerjarenprogramma acquisitie Tour de France. De vrijval betreft het overschot op het budget voor het Eurovisie Songfestival.		
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting			De kosten van het Eurovisie Songfestival zijn lager uitgevallen dan het daarvoor gereserveerde budget. Daardoor kon worden volstaan met een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve en is het uiteindelijke restantbudget vrijgevallen.		

Bestemmingsreserve Sport gebieden 920 0 0 0 920

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
Bestemmingsreserve Sport gebieden	920	0	0	0	920
Verloopstaat Reserve					
Realisatie 2021	920	0	0	0	920
Begroting 2021	920	0	0	0	920
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Inzake invlechting Deelgemeenten (einddatum t/m nader te bepalen)		
Doel Reserve:			De bestemmingsreserve is gevormd voor de realisatie van de beoogde doelen waarvoor deelraden van voormalige deelgemeenten bestemmingsreserves hadden gevormd op onderwerpen die te maken hebben met sport.		
Toelichting Realisatie 2021:			Niet van toepassing.		
Toelichting Verschil			Niet van toepassing.		

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	2.422	0	2.228	0	194	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Aanloopkosten depot						bestemmingsreserves	2021				2021
Collectiegebouw						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
						Bestemmingsreserve	2.422	0	2.228	0	194
						Aanloopkosten depot					
						Collectiegebouw					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	2.422	0	2.228	0	194
						Begroting 2021	2.422	0	2.422	0	0
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-194	0	194
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de aanloopkosten van het collectiegebouw bij het museum Boijmans van Beuningen.				
						Toelichting Realisatie 2021:	De realisatie bestaat uit de aanloopkosten en bouwkostenoverschrijding die voor rekening van de gemeente komen.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De realisatie is lager uitgevallen doordat een klein deel van de afrondende bouwwerkzaamheden doorschuiven naar 2022.				
Bestemmingsreserve	1.094	0	0	0	1.094	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Frictiekosten op afstand						bestemmingsreserves					
zetten LCC's						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
						Bestemmingsreserve	1.094	0	0	0	1.094
						Frictiekosten op afstand zetten LCC's					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	1.094	0	0	0	1.094
						Begroting 2021	1.094	0	0	0	1.094
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Begroting 2018 (einddatum 31-12-2022)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van personele lasten in 2018 en 2019				

als gevolg van het afstoten per 1-1-2018 van locaties Sport en Cultuur. Conform de vastgestelde regelingen moet voor 2 jaar kosten worden betaald voor medewerkers die werkzaam zijn in de FSK 1-3 en die de HPK status krijgen. Afgesproken is dat deze medewerkers worden begeleid vanuit programma W&I. Het budget voor de te dekken kosten (loon- opleiding- en begeleidingskosten) is afkomstig van het programma Cultuur, sport en recreatie.

Toelichting Realisatie Niet van toepassing. Verdere aanspraken op deze reserve volgen in toekomstige jaren. 2021:

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve -	493	0	98	0	395	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Bouw nieuw dierenasiel						bestemmingsreserves	2021				2021
						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
Bestemmingsreserve -							493	0	98	0	395
Bouw nieuw dierenasiel											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
Realisatie 2021							493	0	98	0	395
Begroting 2021							493	0	493	0	0
Verschil Realisatie -							0	0	-395	0	395
Begroting											
						Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:										Voorjaarsnota 2019 (einddatum 31-12-2022)	
Doel Reserve:										De bestemmingsreserve is gevormd voor de bouw van een nieuw dierenasiel.	
Toelichting Realisatie 2021:										Dit betreft de voorbereidingskosten van het nieuwe dierenasiel.	
Toelichting Verschil										De realisatie is achtergebleven op verwachting, omdat de voorbereiding van de	
Realisatie - Begroting										bouw van het dierenasiel langer duurt dan verwacht.	

Bestemmingsreserve	285	0	34	0	251	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
kwaliteitsslag						bestemmingsreserves					
sportaccomodaties						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
Bestemmingsreserve							285	0	34	0	251
kwaliteitsslag											
sportaccomodaties											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021							285	0	34	0	251

Begroting 2021	285	0	35	0	250

Verschil Realisatie -	0	0	-1	0	1

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2018 (einddatum 31-12-2022)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd omdat de subsidieregeling liep tot eind 2018. Aanvragen konden t/m 31 december 2018 ingediend worden, waardoor verlening van de subsidie en de realisatie vaak in 2019 plaatsvindt

Toelichting Realisatie 2021: De kosten voor de kwaliteitsslag van een sportvereniging zijn onttrokken.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: De realisatie is nagenoeg gelijk aan de begroting.

Bestemmingsreserve 260 0 0 0 260

Scoren met Energie

Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
Bestemmingsreserve Scoren met Energie	260	0	0	0	260

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	260	0	0	0	260
Begroting 2021	260	0	0	0	260
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2018 (einddatum 31-12-2028)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ter garantstelling aan sportsupport. Deze garantstelling duurt tot 2028.

Toelichting Realisatie 2021: Er zijn dit jaar geen aanspraken gedaan op garantstelling.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Niet van toepassing.

Bestemmingsreserve 102 0 0 0 102

Regiodeal cultuur

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226
Bestemmingsreserve Regiodeal cultuur	102	0	0	0	102

[illegible]

was daardoor niet meer voor dat doel benodigd.

						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting						Niet van toepassing.						
Bestemmingsreserve	1.927	0	0	1.900	27	Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-							
Noodfonds																		
						2021						12-2021						
						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226							
						Bestemmingsreserve Noodfonds	1.927	0	0	1.900	27							
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-							
						2021						12-2021						
						Realisatie 2021	1.927	0	0	1.900	27							
						Begroting 2021	1.927	0	0	1900	27							
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0	0						
						Toelichting Reserve												
						Raadsbesluit:						Resultaatbestemming 2019 (einddatum 31-12-2022)						
						Doel Reserve:						De bestemmingsreserve is gevormd als noodfonds.						
						Toelichting Realisatie 2021:						Het bedrag is vrijgefallen conform besluit.						
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting						Niet van toepassing.						
Bestemmingsreserve	6.000	0	5.990	0	10	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand							
Renovatie museum																		
Boijmans van Beuningen																		
						bestemmingsreserves						31-12-2021						
						Cultuur, sport en recreatie	32.331	4.500	20.390	6.215	10.226							
						Bestemmingsreserve Renovatie	6.000	0	5.990	0	10							
						museum Boijmans van Beuningen												
						Verloopstaat Reserve												
						Beginstand 1-1-2021						Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand	31-12-2021		
						Realisatie 2021	6.000	0	5.990	0	10							
						Begroting 2021	6.000	0	6.000	0	0							
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-10	0	10							
						Toelichting Reserve												
						Raadsbesluit:						Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)						
						Doel Reserve:						Deze extra middelen zijn bestemd voor niet-activeerbare kosten, die verband houden met de renovatie van museum Boijmans van Beuningen						

Toelichting Realisatie 2021:	De vanuit 2020 doorgeschoven asbestwerkzaamheden zijn in 2021 bijna volledig uitgevoerd.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Een klein deel van de werkzaamheden schuift door naar 2022, daardoor is niet het volledige bedrag onttrokken.

Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659

Bestemmingsreserve	370	0	0	0	370
WerkLocaties					
Realisatie					
Bestemmingsreserves					
Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659
Bestemmingsreserve	370	0	0	0	370
WerkLocaties					
Verloopstaat Reserve					
Realisatie 2021	370	0	0	0	370
Begroting 2021	370	0	120	0	250
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-120	0	120
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Tweede bestuursrapportage 2014 (einddatum 31-12-2023)					
Doel Reserve: De bestemmingsreserve Werklocaties is gevormd omdat in het collegeprogramma "kendoe 2014-2018" is opgenomen, dat drie winkelgebieden samen met de partijen in die gebieden, vitaler gemaakt dienen te worden. De winkelgebieden Boulevard Zuid, Noorderboulevard en Plein 1953 zijn geselecteerd. In 2015 is samen met de partijen in de winkelgebieden voor elk van de drie gebieden een plan van aanpak voor de periode 2016-2018 opgesteld. Die plannen worden samen met de partijen in de drie winkelgebieden uitgevoerd.					
Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 zouden de middelen worden ingezet voor een brancheringsvisie en vervolgens activiteiten om die te realiseren voor de gebieden Noorderboulevard en Plein 1953. De bracheringsvisie en de vervolghostactiviteiten voor de Noorderboulevard zijn uitgesteld bij gebrek aan momentum in combinatie met de voortdurende van de COVID-19 maatregelen die het proces bemoeilijkten. De brancheringsvisie voor Plein 1953 en omgeving is opgesteld maar daar zijn andere middelen voor gebruikt. De vervolghostactiviteiten worden in 2022 opgepakt				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De middelen zijn in 2021 niet nodig geweest. De brancheringsvisie voor Plein 1953 en omgeving is opgesteld met andere middelen. De brancheringsvisie voor de Noorderboulevard is uitgesteld naar 2022.				

Bestemmingsreserve	344	0	0	0	344
Economie gebieden					
Realisatie					
Bestemmingsreserves					
Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659

Bestemmingsreserve	344	0	0	0	344

Economie gebieden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	344	0	0	0	344
Begroting 2021	344	0	0	0	344
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Inzake invlechting Deelgemeenten (einddatum 31-12-2025)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve Economie gebieden is gevormd in verband met de opheffing van de Deelgemeenten in 2014. Deze reserve is overgekomen naar Economie en is bestemd voor gebiedsontwikkeling, ondernemersondersteuning en economische visie in de voormalig Deelgemeenten Feijenoord (€ 881), Charlois (€ 20),Kralingen-Crooswijk (€ 10) en Hoek van Holland (€ 55).

Toelichting Realisatie 2021: Niet van toepassing.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Niet van toepassing.

Bestemmingsreserve	1.163	0	0	0	1.163
Cofinanciering Europese subsidies					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659

Bestemmingsreserve	1.163	0	0	0	1.163

Cofinanciering

Europese subsidies

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	1.163	0	0	0	1.163
Begroting 2021	1.163	0	0	0	1.163
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: 10m bestuursrapportage 2016 (einddatum 31-12-2027)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve Cofinanciering Europese subsidies is gevormd voor de cofinanciering van projecten in samenwerking met andere internationale partijen voor economische projecten in de gemeente Rotterdam. Een project wat hiervoor in aanmerking komt is het project "BRIDGE".

Toelichting Realisatie 2021: Niet van toepassing.

2021:

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve Brexit	332	0	0	0	332	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves											
Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659						
Bestemmingsreserve	332	0	0	0	332						
Brexit											
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021						
Realisatie 2021	332	0	0	0	332						
Begroting 2021	332	0	40	0	292						
Verschil Realisatie -	0	0	-40	0	40						
Begroting											
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (einddatum 31-12-2022)										
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd als buffer om kosten die volgen vanuit de Brexit te kunnen dekken.										
Toelichting Realisatie	In 2021 zijn de middelen ingezet voor de Brexitmaatregelen, maar de kosten waren										
2021:	marginaal. Voor 2022 worden nog wel kosten verwachten, omdat over de afronding van de Brexit nog steeds door de EU en het VK wordt onderhandeld en omdat we pas in 2022 een beroep kunnen doen op de Europese compensatiekosten.										
Toelichting Verschil	De middelen zijn in 2021 niet nodig geweest.										
Realisatie - Begroting											

Ondernemersinitiatieven	0	450	0	0	450	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
gericht op herstart											
bestemmingsreserves											
Economische Zaken	2.209	450	0	0	2.659						
Ondernemersinitiatieven	0	450	0	0	450						
gericht op herstart											
Verloopstaat Reserve											
Realisatie 2021	0	450	0	0	450						
Begroting 2021	0	450	100	0	350						
Verschil Realisatie -	0	0	-100	0	100						
Begroting											
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit:											
1e Herziening 2021 (einddatum 31-12-2024)											

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om ondernemersinitiatieven, die zijn uitgesteld en gaan komen bij de herstart en herstel van de Rotterdamse economie na Corona, te dekken.

Toelichting Realisatie 2021: De terughoudendheid van ondernemers om activiteiten te ontplooiën door de onzekerheid rond maatregelen Covid-19 is de reden waarom minder subsidies aan ondernemers-initiatieven wordt verstrekt, waardoor de middelen in 2021 niet nodig zijn geweest.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: De terughoudendheid van ondernemers om activiteiten te ontplooiën door de onzekerheid rond maatregelen Covid-19 is de reden waarom minder subsidies aan ondernemers-initiatieven wordt verstrekt, waardoor de middelen in 2021 niet nodig zijn geweest.

Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827

Bestemmingsreserve	2.253	0	0	0	2.253
Stadsinitiatief					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827
Bestemmingsreserve	2.253	0	0	0	2.253
Stadsinitiatief					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	2.253	0	0	0	2.253
Begroting 2021	2.253	0	1.800	0	453
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.800	0	1.800

Toelichting Reserve	
Raadsbesluit:	Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2022)
Doel Reserve:	Deze bestemmingsreserve is ter dekking van reeds aangegane verplichtingen omtrent RIF010.
Toelichting Realisatie 2021:	De beschikking richting initiatiefnemer is verlengd. Uitvoering zou in 2021 starten en moet gereed zijn per 31-12-2022. Uitbetaling van de subsidie is niet haalbaar in 2021.
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.

Bestemmingsreserve	247	0	247	0	0
Zomerakkoord					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827

Bestemmingsreserve	247	0	247	0	0

Zomerakkoord

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	247	0	247	0	0

Begroting 2021	247	0	247	0	0

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2017 (einddatum 31-12-2021)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd naar aanleiding van het van het zomerakkoord. De middelen worden in latere jaren ingezet voor armoedebestrijding.

Toelichting Realisatie 2021: Het bedrag is volledig onttrokken voor armoedebestrijding.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Er is geen verschil tussen de begroting en realisatie. De bestemmingsreserve is volledig uitgegeven.

Bestemmingsreserve	994	0	563	0	431
Impuls baankansen					
speciaal voortgezet onderwijs					

Realisatie bestemmingsreserves	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827

Bestemmingsreserve Impuls	994	0	563	0	431

baankansen speciaal voortgezet

onderwijs

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	994	0	563	0	431

Begroting 2021	994	0	994	0	0

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-431	0	431

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: 10m bestuursrapportage 2018 (einddatum t/m nader te bepalen)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om de rijksbijdrage ten behoeve van het praktijk en speciaal onderwijs te verantwoorden.

Toelichting Realisatie 2021: Dekking van de gemaakte kosten binnen Europese subsidie fonds.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Door de coronamaatregelen is er minder uitgegeven.

Bestemmingsreserve	773	0	0	0	773
Masterplan ouderen					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

bestemmingsreserves	2021				2021

Maatschappelijke	6.550	0	1.723	0	4.827
Ondersteuning					
Bestemmingsreserve	773	0	0	0	773
Masterplan ouderen					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
	2021				
Realisatie 2021	773	0	0	0	773
Begroting 2021	773	0	538	0	235
Verschil Realisatie -	0	0	-538	0	538
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	10m bestuursrapportage 2018 (einddatum t/m 31-12-2026)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van de kosten uit het Masterplan Ouderen Social Trial Dementie 2020-2021				
Toelichting Realisatie 2021:	De middelen uit de reserve zijn niet ingezet voor 2021.				
Toelichting Verschil	Door de coronamaatregelen is er minder uitgegeven.				
Realisatie - Begroting					

Bestemmingsreserve	175	0	175	0	0	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Jaaroverstijgende						bestemmingsreserves					
Cultuursubsidies											
						Maatschappelijke	6.550	0	1.723	0	4.827
						Ondersteuning					
						Bestemmingsreserve	175	0	175	0	0
						Jaaroverstijgende					
						Cultuursubsidies					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	175	0	175	0	0
						Begroting 2021	175	0	175	0	0
						Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
						Begroting					
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Vaststelling 1e Herziening 2021 (einddatum t/m nader te bepalen)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve wordt (bij de bestemming van het jaarresultaat) gebruikt voor subsidies waarbij de realisatie van de gesubsidieerde activiteiten in een later jaar plaatsvindt dan begroot. Hiermee wordt voorkomen dat kosten niet toegerekend worden aan de periode dat zij zijn gemaakt.				
						Toelichting Realisatie	De onttrekking is aangewend voor een subsidietoekenning waarvan de lasten op het jaar				

2021:

2021 betrekking hebben.

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	339	0	339	0	0	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
Bijzondere bijstand						bestemmingsreserves	2021				2021
						Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827
						Bestemmingsreserve Bijzondere	339	0	339	0	0
						bijstand					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	339	0	339	0	0
						Begroting 2021	339	0	339	0	0
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2021)				
						Doel Reserve:	0				
						Toelichting Realisatie 2021:	Het bedrag is volledig uitgegeven in 2021 aan Bijzondere bijstand.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Er is geen verschil tussen de begroting en realisatie. De bestemmingsreserve is volledig uitgegeven.				

Bestemmingsreserve	969	0	399	0	570	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Gemeentelijk schuldenbeleid						bestemmingsreserves					
						Maatschappelijke Ondersteuning	6.550	0	1.723	0	4.827
						Bestemmingsreserve	969	0	399	0	570
						Gemeentelijk schuldenbeleid					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	969	0	399	0	570
						Begroting 2021	969	0	566	0	403
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-167	0	167
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2025)				
						Doel Reserve:	Deze extra middelen zijn bestemd om de inwoners waar nodig van dichtbij te blijven ondersteunen gelet op de voorziene toename van de schuldenproblematiek.				

Begroting 2021	63	0	63	0	0
Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2012 (einddatum 31-12-2021)		
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ten behoeve van het ontwikkelen van de Children's Zone, een onderwijsconcept voor het bestrijden van onderwijsachterstanden in het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.					
Toelichting Realisatie			Conform de realisatie is laatste restant van deze BR onttrokken 2021:		
Toelichting Verschil Niet van toepassing.					
Realisatie - Begroting					

Bestemmingsreserve	461	0	137	65	259
Vakmanschap in zorg					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Onderwijs	16.790	126	200	65	16.652

Bestemmingsreserve	461	0	137	65	259

Vakmanschap in zorg

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	461	0	137	65	259

Begroting 2021	461	0	162	65	234

Verschil Realisatie -	0	0	-25	0	25

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2012 (einddatum 31-12-2021)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ter financiering van het project Opleiden en Kiezen voor Vakmanschap in de Zorg, Haven en Techniek, als onderdeel van het uitvoeringplan Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) 2012-2014.

Toelichting Realisatie Conform de realisatie is deze BR onttrokken.

2021:

Toelichting Verschil Laatste restant is onttrokken in december, deze is € 25 lager dan begroot omdat de

Realisatie - Begroting afgegeven subsidiebeschikking € 25 lager is.

Bestemmingsreserve	14.000	0	0	0	14.000
Regio deal onderwijs					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					

Onderwijs	16.790	126	200	65	16.652

Bestemmingsreserve	14.000	0	0	0	14.000

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	14.000	0	0	0	14.000
Begroting 2021	14.000	0	0	0	14.000
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2018 (einddatum 31-12-2023)		
Doel Reserve: "De Regio Deal bevat een samenhangende aanpak van Rijk en regio om de verschillende opgaven in Rotterdam Zuid aan te pakken. Met de Regio Deal Rotterdam Zuid vindt continuering en versnelling van op diverse thema's in het kader van het NPRZ plaats. De reserve is nodig om de specifieke middelen voor de thema 'School' als cofinanciering inzichtelijk te houden en behouden. De inzet van de reserve is tweeledig: - De reserve is enerzijds bestemd voor de Herstructurering van het onderwijsaanbod voor huidige en toekomstige leerlingen op Rotterdam Zuid. (Eindresultaat reserve voor 14mln) - Anderzijds is de reserve bestemd voor Dagprogrammering binnen en buiten de Children's Zone, Aanpak van het lerarentekort. (Periodieke reserve voor het restant bedrag) "					
Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 is er nog geen onttrekking nodig voor de herstucturering van het onderwijsaanbod.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Niet van toepassing.				
Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand
bestemmingsreserves					31-12-2021
Onderwijs	16.790	126	200	65	16.652
Bestemmingsreserve	2.266	126	0	0	2.392
Convenant ID-banen					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand
					31-12-2021
Realisatie 2021	2.266	126	0	0	2.392
Begroting 2021	2.266	126	0	0	2.392
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)					

Bestemmingsreserve	2.266	126	0	0	2.392

Convenant ID-banen					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand
bestemmingsreserves					31-12-2021
Onderwijs	16.790	126	200	65	16.652
Bestemmingsreserve	2.266	126	0	0	2.392
Convenant ID-banen					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand
					31-12-2021
Realisatie 2021	2.266	126	0	0	2.392
Begroting 2021	2.266	126	0	0	2.392
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)		

Doel Reserve:	Dekking verplichting afgesloten convenant instroom/doorstroombanen (ID-banen) t/m 2036
Toelichting Realisatie 2021:	De begrote toevoeging van de reserve wordt geboekt wanneer de begroting 2022 is vastgesteld
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	NVT, realisatie zal na boeking dotatie reserve gelijk zijn aan de begroting.

Openbare orde en veiligheid	285	0	17	0	267

Bestemmingsreserve	285	0	17	0	267	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Saneringskosten Van der Gaag dossier						bestemmingsreserves					

Overhead	3.443	7.504	574	1.000	9.373

Bestemmingsreserve	160	0	160	0	0	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Informatiebeveiliging						bestemmingsreserves					
Overhead	3.443	7.504	574	1.000	9.373						
Bestemmingsreserve	160	0	160	0	0						
Informatiebeveiliging											

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	160	0	160	0	0
Begroting 2021	160	0	160	0	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2021)		
Doel Reserve: De samenleving en het concern Rotterdam digitaliseren in snel tempo. Informatiebeveiliging en privacy worden steeds belangrijker en krijgen daarbij ook steeds meer aandacht. Om te voldoen aan wetgeving en de verwachting van burgers zijn extra middelen en inzet nodig. Een deel van de acties (waaronder bijvoorbeeld de Awareness Campagne) is incidenteel van aard, hiervoor wordt de bestemmingsreserve gevormd.					
Toelichting Realisatie 2021:		De onttrekking was voor de kosten van inhuur Informatiebeveiliging en de Awareness Campagne inzake informatiebeveiliging.			
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting		De realisatie is conform begroting, er zijn geen bijzonderheden. De reserve zal afgesloten worden.			

Bestemmingsreserve	903	1.300	414	1.000	789	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Herstelmaatregelen						bestemmingsreserves					
Corona korte termijn						Overhead	3.443	7.504	574	1.000	9.373
						Bestemmingsreserve	903	1.300	414	1.000	789
						Herstelmaatregelen					
						Corona korte termijn					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	903	1.300	414	1.000	789
						Begroting 2021	903	1.300	650	1000	553
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-236	0	236
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit:						Resultaatbestemming 2019 (doorlopend)					
Doel Reserve:						De bestemmingsreserve is gevormd om de herstelmaatregelen veroorzaakt door Corona op korte termijn te kunnen financieren					
Toelichting Realisatie 2021:						De begrote onttrekking van €650 is verdeeld in twee bestemmingen. De verdeling bestaat uit €487 voor Rotterdam Sterker Door(RSD) en €167 voor terrasvlonders vanuit Stadsbeheer. De terrasvlonders zijn volledig gerealiseerd. Vanuit het RSD is €247 gerealiseerd voor o.a. communicatiecampagne RSD, ideeënwedstrijd en diverse onderzoeken.					

Toelichting Verschil Begroting is hoger dan gerealiseerd. Bij de 2e herziening is een vrijval van € 100

Realisatie - Begroting gerealiseerd. Anderzijds zijn de verwachte kosten lager uitgevallen doordat activiteiten bij Cluster MO niet zijn doorgegaan. Deze activiteiten zijn doorgeschoven naar 2022.

Bestemmingsreserve	2.380	6.204	0	0	8.584	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Cloudkosten						bestemmingsreserves					
						Overhead	3.443	7.504	574	1.000	9.373
						Bestemmingsreserve	2.380	6.204	0	0	8.584
						Cloudkosten					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	2.380	6.204	0	0	8.584
						Begroting 2021	2.380	6.204	0	0	8.584
						Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
						Begroting					
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	2e Herziening 2020 (einddatum niet van toepassing)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd als dekking voor verwachte kapitaallasten die toch in de realisatie moesten worden geboekt.				
						Toelichting Realisatie	Bij de 2de Herziening is het budget vanuit andere taakvelden overgeveeld voor de 2021: financiering van het project Great dat onderdeel is van de Cloudkosten.				
						Toelichting Verschil	Geen bijzonderheden.				
						Realisatie - Begroting					

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813

Bestemmingsreserve	229	0	0	0	229	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Infrastructuur						bestemmingsreserves					
						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
						Bestemmingsreserve	229	0	0	0	229
						Infrastructuur					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	229	0	0	0	229
						Begroting 2021	229	0	0	0	229
						Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
						Begroting					
						Toelichting Reserve					

Raadsbesluit: 2002 (einddatum 31-12-2022)

Doel Reserve: De vorming van reserve Infrastructuur heeft plaatsgevonden in boekjaar 2002 en wordt aangewend ten behoeve van grootschalige infrastructurele projecten. De reserve is specifiek bestemd voor de dekking van de ontwikkeling van Rotterdam CS.

Toelichting Realisatie Nog geen onttrekking.

2021:

Toelichting Verschil Kan waarschijnlijk vrijvallen bij de jaarrekening

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve 1.403 704 300 0 1.807

Duurzaam

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 270.272 30.674 66.658 1.475 232.813

Bestemmingsreserve 1.403 704 300 0 1.807

Duurzaam

Verloopstaat Reserve **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

Realisatie 2021 1.403 704 300 0 1.807

Begroting 2021 1.403 704 1.564 0 543

Verschil Realisatie - 0 0 -1.264 0 1.264

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2008 (einddatum 31-12-2025)

Doel Reserve: De vorming van reserve Duurzaam heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten voor de uitvoering van activiteiten ten behoeve van het programma Duurzaam.

Toelichting Realisatie De middelen zijn dit jaar op het bidbook voor het World Energy Congres.

2021:

Toelichting Verschil Voor het project Zon op Zuid en de subsidie inzake Emerald Kalima Chemicals zijn de

Realisatie - Begroting plannen vertraagd en doorgeschoven naar 2022.

Bestemmingsreserve RCP 212 0 0 0 212

Groene Daken

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 270.272 30.674 66.658 1.475 232.813

Bestemmingsreserve 212 0 0 0 212

RCP Groene Daken

Verloopstaat Reserve **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

Realisatie 2021 212 0 0 0 212

Begroting 2021	212	0	0	0	212
Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2008 (einddatum 31-12-2022)		
Doel Reserve:			De reserve impuls RCP Groene Daken heeft plaatsgevonden, ter dekking van het onderzoek en monitoring met betrekking tot de aanleg van groene daken.		
Toelichting Realisatie			Niet van toepassing.		
2021:					
Toelichting Verschil			Niet van toepassing.		
Realisatie - Begroting					

Bestemmingsreserve	75.681	22.819	25.489	0	73.011	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Nationaal Programma						bestemmingsreserves					
Rotterdam Zuid						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
						Bestemmingsreserve	75.681	22.819	25.489	0	73.011
						Nationaal Programma					
						Rotterdam Zuid					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	75.681	22.819	25.489	0	73.011
						Begroting 2021	75.681	20.000	19.865	0	75.815
						Verschil Realisatie - Begroting	0	2.819	5.623	0	-2.805
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2021 (doorlopend)				
						Doel Reserve:	De vorming van de bestemmingsreserve Nationaal Programma Rotterdam Zuid heeft plaatsgevonden ter dekking van de lasten Nationaal Programma Rotterdam Zuid.				
						Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 zijn vanuit de bestemmingsreserve NPRZ pijler wonen voor ruim € 25 mln middelen aangewend. De hoogste uitgaven hebben betrekking op Urkersingel, Mijkintbuurt, Swiego, Carnisse eiland, Capaciteit NPRZ, buitenruimte projecten en een aantal kleinere projecten.				
						Toelichting Verschil	De middelen zijn ruim € 5 mln hoger aangewend dan begroot. De gemeenteraad heeft op 16 december 2021 de herziene grondexploitatie Urkersingel (€ 11.8 mln) vastgesteld. Op grond van dit raadsbesluit is 11,8 mln. aan de bestemmingsreserve onttrokken ten behoeve van de vorming van een verliesvoorziening in verband met het berekende tekort (netto contante waarde) van de geactualiseerde grondexploitatie Urkersingel.				

Bestemmingsreserve	46	0	9	0	37	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Duurzaamheid gebieden						bestemmingsreserves					
						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	46	0	9	0	37						
Duurzaamheid gebieden											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	46	0	9	0	37						
Begroting 2021	46	0	46	0	0						
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-37	0	37						
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Inzake invlechting Deelgemeenten (einddatum 31-12-2022)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Duurzaamheid gebieden is gevormd ter dekking van de lasten van specifieke activiteiten/projecten op het gebied van duurzaamheid in de voormalige deelgemeentegebieden.				
						Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 zijn er minder middelen aangewend.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	De activiteiten zijn door omstandigheden, 'corona' en capaciteitsissues, uitgesteld naar 2022. Hierdoor zijn er minder middelen aangewend.				

Bestemmingsreserve	4	0	0	0	4	Realisatie	Beginstand 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2020
Vastgoed gebieden						bestemmingsreserves					
						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	4	0	0	0	4						
Vastgoed gebieden											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2020	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2020
Realisatie 2020	4	0	0	0	4						
Begroting 2020	4	0	0	0	4						
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0						
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Inzake invlechting Deelgemeenten (einddatum 31-12-2021)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Vastgoed gebieden is gevormd ter dekking van de lasten van specifieke activiteiten/projecten op het gebied van vastgoed in de voormalige				

Toelichting Realisatie Er heeft geen realisatie plaatsgevonden. De resterende middelen kunnen vrijvallen.
2021:

Toelichting Verschil Er heeft geen realisatie plaatsgevonden. De resterende middelen kunnen vrijvallen.
Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	2.341	0	946	0	1.395
Actieplan Luchtkwaliteit					

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 270.272 30.674 66.658 1.475 232.813

Bestemmingsreserve 2.341 0 946 0 1.395

Actieplan Luchtkwaliteit

Verloopstaat Reserve **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

Realisatie 2021 2.341 0 946 0 1.395

Begroting 2021 2.341 0 1.841 0 500

Verschil Realisatie - 0 0 -895 0 895

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Tweede bestuursrapportage 2016 (van 7-7-2016 t/m 31-12-2022)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van kosten inzake het verbeteren van de luchtkwaliteit voor de Rotterdammers. Hiervoor is de Koersnota Lucht in 2015 vastgesteld door de raad. De belangrijkste prioriteiten zijn het versneld laten afnemen van de uitstoot van elementair koolstof met 40% in deze collegeperiode (t.o.v. 2014) en het gemeentelijke wagenpark is in 2018 25% 'schoner'.

Toelichting Realisatie In 2021 is € 946 aan middelen aangewend voor het programma Actieplan Luchtkwaliteit, 2021: project de luchtclub, de subsidieregeling elektrische bestelbussen en de ondersteuning van communicatie op het dossier luchtkwaliteit.

Toelichting Verschil De uitgaven zijn € 895 lager uitgevallen dan begroot, doordat de beoogde tijdelijke Realisatie - Begroting personele inhuur niet meer noodzakelijk bleek (€ 260). Daarnaast zijn de werkzaamheden m.b.t. de fietsenstalling Conradstraat en de subsidieregeling doorgeschoven naar het jaar 2022 (€ 635).

Bestemmingsreserve	41.256	1.240	4.317	0	38.178
Bodem					

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en ontwikkeling 270.272 30.674 66.658 1.475 232.813

Bestemmingsreserve 41.256 1.240 4.317 0 38.178

Bodem

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	41.256	1.240	4.317	0	38.178
Begroting 2021	41.256	1.240	6.912	0	35.583
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.595	0	2.595

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: 2e Herziening 2019 (einddatum 31-12-2023)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve wordt gevoed met rijksmiddelen voor bodemsanering. Aan deze reserve worden gelden onttrokken ten behoeve van meerjarige uitgaven voor bodemsanering.

Toelichting Realisatie 2021: In 2021 is € 4,3 mln aan middelen iaangewend voor de bodemprogramma's Spoed, Gasfabrieken en Gebiedgericht beheer.

Toelichting Verschil Spoed

Realisatie - Begroting Bij dit deelprogramma is er een onderschrijding op het budget van € 1,1 mln. De eerder uitgevoerde onderzoeken worden alleen gerapporteerd, gepubliceerd en niet uitgevoerd in 2021. De overige spoedlocaties worden actief opgepakt en hier worden meer materiele kosten verwacht in 2022.

Gas

Bij dit deelprogramma is er een onderschrijding op het budget van € 1,4 mln. In 2021 zijn de totale uitgaven voor de aanpak achtergebleven bij de verwachting, doordat zowel bij de voormalig gasfabrieken Feijenoord als Keilehaven de aanpak iets verschoven is in de tijd. De voorbereidingen van deze projecten is wel doorgegaan in 2021. Voor 2022 worden nieuwe afspraken gemaakt voor aanpak.

Gebiedsgerichte aanpak (GGA)

Bij dit deelprogramma is er een onderschrijding op het budget van € 140. De jaarlijks te maken kosten zijn onder andere afhankelijk van het aantal bedrijven dat wil deelnemen en dat is vooraf moeilijk te voorspellen. Op 14 december 2021 heeft het college besloten om de methode van dit deelprogramma verder uit te rollen naar het gehele havengebied (uitgezonderd Maasvlakte I en II en de woonkernen Heijlplaat, Pernis en Rozenburg).

Bestemmingsreserve Groot onderhoud MBVB 328 0 0 0 328

Realisatie Beginstand 1-1-2021 Toevoeging Onttrekking Vrijval Eindstand 31-12-2021

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813

Bestemmingsreserve 328 0 0 0 328

Groot onderhoud

MBVB

Verloopstaat Reserve Beginstand 1-1-2021 Toevoeging Onttrekking Vrijval Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021 328 0 0 0 328

Begroting 2021	328	0	230	0	98
Verschil Realisatie -	0	0	-230	0	230
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:			Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2023)		
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van planvorming- en onderzoekskosten inzake de renovatie van het museum Boymans van Beuningen.				
Toelichting Realisatie	Niet van toepassing.				
2021:					
Toelichting Verschil	Het benodigde bedrag voor de - niet activeerbare - kosten van de renovatie van museum				
Realisatie - Begroting	Boijmans van Beuningen, viel in 2021 lager uit dan begroot. Daardoor kon de begrote onttrekking aan de bestemmingsreserve in 2021 achterwege blijven.				

Bestemmingsreserve	69.802	2.712	13.685	1.475	57.353
Gebiedsontwikkeling					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	69.802	2.712	13.685	1.475	57.353
Gebiedsontwikkeling					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	69.802	2.712	13.685	1.475	57.353
Begroting 2021	69.802	2.712	24.400	1.475	46.639
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-10.715	0	10.715
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:		Jaarrekening 2016 (van 1-1-2017 t/m nader te bepalen)			
Doel Reserve:		De middelen in deze bestemmingsreserve dienen ter dekking van de materiële lasten van buitenruimteprojecten. Het betreft zowel projecten gekoppeld aan de gebiedsontwikkeling als projecten gekoppeld aan vergroening.			
Toelichting Realisatie 2021:		In 2021 zijn er ruim € 13,6 mln middelen aangewend voor onder andere de Buitendijk, Renovatie Het Park en een groot aantal kleinere buitenruimteprojecten.			
Toelichting Verschil		Koppelen lokale groene plekken en initiatieven			
Realisatie - Begroting		Daar waar mogelijk koppelen we lokale groene plekken en initiatieven, zodat een doorgaande en beter aangesloten ecologische groen-blauwe structuur ontstaat, zowel binnen de stad als richting het buitengebied. Dat levert een positieve bijdrage aan de biodiversiteit. Het maakt Rotterdam mooier, duurzamer, zorgt tegelijk voor wateropvang en biedt de Rotterdammer meer mogelijkheden voor natuurbeleving, ontmoeten en bewegen.			

Het college van B&W heeft een budget beschikbaar gesteld voor het koppelen van de

volgende verbindingen:

- Rondje Stadionpark van Zuiddiepe naar Park De Twee Heuvels
- De Steilrand van Schie naar Rotte langs Park Zestienhoven
  - Van Heemraadssingel naar Vroesepark

Het rondje Stadionpark is in uitvoering en zal najaar 2022/voorjaar2023 worden afgerond.

Voor de Steilrand en de Heemraadssingel naar het Vroesepark wordt de visie dit jaar

afgerond, en was voorzien dat er al enkele 'quick wins' in 2021 konden worden

uitgevoerd, dit zal echter pas in 2022 het geval zijn, vandaar deze onderbesteding.

Vergroeningsbudget vanuit parkeervoorzieningen

Dit budget is voor het aanleggen van zichtbaar groen in de openbare buitenruimte, met

name op locaties waar parkeerplaatsen worden verwijderd en/of er betaald parkeren

wordt ingevoerd.

In 2021 is een groot deel van dit budget gereserveerd voor de herinrichting van de

Maaskade. De uitvoering ervan zal in 2021 starten, maar het merendeel van de kosten

zal pas in 2022 worden gemaakt, vandaar deze onderbesteding.

Extra vergroening

Met het programma wordt beoogd om 20 hectare extra groen in de stad aan te leggen in

de periode 2018-2022, onder andere door een bijdrage aan de aanleg bij diverse

buitenruimteprojecten.

In 2021 was voorzien om bij te dragen aan een aantal grote projecten. Deze zullen echter

starten vanaf 2022, waardoor deze bijdrage een jaar doorschuift en er sprake is van een

onderbesteding.

GO:

project Paradijslaan, geen onttrekking aangezien kosten zijn verrekend met SB. Effect -/-

800k

project Het Park, 1 mio factuur Droom en Daad wordt betaald, daarom lagere onttrekking

uit BR. Effect -/- 500k

Bestemmingsreserve groot	3.425	0	3.192	0	233	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
onderhoud (MJOP)						bestemmingsreserves					
						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
						Bestemmingsreserve groot	3.425	0	3.192	0	233
						onderhoud (MJOP)					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	3.425	0	3.192	0	233

Begroting 2021	3.425	0	3.425	0	0
Verschil Realisatie -	0	0	-233	0	233
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:		Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2047)			
Doel Reserve:	"Met het vormen van deze reserve wordt getracht om toekomstige pieken in onderhoud op te vangen. De afdeling Vastgoed gaat in de kostendekkende huur per object uit van een gemiddelde onderhoudsbehoefte over een periode van vijftig jaar. Op dit moment lukt het nog om de pieken per object op te vangen in de totale onderhoudsbegroting van de afdeling Vastgoed, omdat er ook objecten zijn waarbij binnen de onderhoudsbegroting minder dan het gemiddelde uitgevoerd hoeft te worden."				
Toelichting Realisatie 2021:	Met de middelen in de reserve is het vanuit 2020 doorgeschoven onderhoud betaald.				
Toelichting Verschil	Het deel van de reserve dat in 2021 niet onttrokken is zal in 2022 toegevoegd worden aan de bestemmingsreserve RIM ter dekking van de kapitaallasten van Gymzaal Heijplaat.				

Bestemmingsreserve	1.858	0	300	0	1.558
Funderingen					

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves					
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	1.858	0	300	0	1.558
Funderingen					
Verloopstaat Reserve					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	1.858	0	300	0	1.558
Begroting 2021	1.858	0	300	0	1.558
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:				Jaarrekening 2017 (doorlopend)	
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de funderingsaanpak in Rotterdam te waarborgen. Het betreft meerjarige wijkgerichte participatieprojecten in het kader van gesubsidieerd funderingsonderzoek en urgent bloksgewijs funderingsherstel.					
Toelichting Realisatie 2021: Middelen zijn onttrokken ter dekking kosten voor funderingsonderzoek en funderingsherstel.					
Toelichting Verschil Niet van toepassing.					

Bestemmingsreserve	54.556	0	11.751	0	42.805
Energietransitie					
Realisatie					
Bestemmingsreserves					
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	54.556	0	11.751	0	42.805
Energietransitie					
Verloopstaat Reserve					
Realisatie 2021	54.556	0	11.751	0	42.805
Begroting 2021	54.556	0	21.372	0	33.184
Verschil Realisatie -	0	0	-9.621	0	9.621
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	2e herziening 2019 (einddatum 31-12-2025)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de continuïteit van de Energietransitie te waarborgen. Jaarlijks wordt een bestedingsvoorstel voorgelegd aan de Raad. Een deel van de bestemmingsreserve wordt in eerste instantie gevuld vanuit een lening uit het IFR vooruitlopend op de verkoop van ENECO.				
Toelichting Realisatie 2021:	Van de begrote € 21,4 mln. is € 12,1 mln. uitgegeven. Deze middelen zijn uitgegeven aan 42 programma's en projecten op het gebied van Haven en Industrie, Gebouwde omgeving, Emissieloze Mobiliteit, Schone Energie, Nieuwe economie en Lokale initiatieven.				
Toelichting Verschil	Voor een aanzienlijk deel van de niet uitgegeven middelen geldt dat deze wel zijn				
Realisatie - Begroting	verplicht in subsidies of subsidieregelingen maar in 2021 nog niet tot lasten hebben geleid. Toelichting grootste onderbesteding:				
	- 2,9 mln gemeentelijk wagenpark: 2,8 miljoen schuift administratief door vanwege andere manier van administreren bij SB (activering).				
	- 9 ton Field Lab Elektrificatie en 5 ton Smart Energy Systems: subsidies zijn volledig verstrekt maar prestaties pas in 22.				
	- 9 ton verkeerseperimenten schone lucht (Maastunnel): vertraging in de uitvoering.				
	- 6 ton Zero Emissie stadslogistiek: langere aanlooptijd aanvragen en realisatie verstrekte subsidies pas in 22.				
	- Rest van de onderbesteding is combinatie van middelen in subsidieregelingen die nog niet zijn aangevraagd, verstrekte subsidies die pas in 22 worden afgerekend of vertraging in de uitvoering (vaak door COVID of capaciteitsgebrek).				
Bestemmingsreserve Mooi	405	0	124	0	281
Mooi Middeland					
Realisatie					
Bestemmingsreserves					
Stedelijke inrichting en	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813

ontwikkeling					
Bestemmingsreserve	405	0	124	0	281
Mooi Mooi Middelland					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	405	0	124	0	281
Begroting 2021	405	0	405	0	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-281	0	281
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: 10m bestuursrapportage 2018 (einddatum t/m nader te bepalen)					
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd voor het dekken van de verplichtingen uit het programma Mooi Mooier Middelland					
Toelichting Realisatie 2021: Dit zijn de gerealiseerde projectkosten in 2021.					
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Als gevolg van de coronamaatregelen is de realisatie lager uitgevallen. Veel van de activiteiten zijn afhankelijk van contact tussen burgers wat een hele tijd niet mogelijk is geweest.					

Bestemmingsreserve	200	0	200	0	0	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Windpark Hartelbrug II						bestemmingsreserves	2021				2021
						Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve	200	0	200	0	0						
Windpark Hartelbrug II						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
							2021				2021
Realisatie 2021	200	0	200	0	0						
Begroting 2021	200	0	200	0	0						
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0						
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit: 10m bestuursrapportage 2018 (einddatum 31-12-2021)											
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om een begrote bijdrage aan Windpark Hartelbrug fase II te kunnen realiseren.											
Toelichting Realisatie 2021: Er is in 2021 € 200 aan middelen aangewend voor de bijdrage aan Windpark Hartelburg II.											
Toelichting Verschil Realisatie: Niet van toepassing.											

Bestemmingsreserve	3.022	3.200	454	0	5.768
Stimulering bouwproductie					
Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve Stimulering bouwproductie	3.022	3.200	454	0	5.768
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	3.022	3.200	454	0	5.768
Begroting 2021	3.022	3.200	5.642	0	580
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-5.188	0	5.188
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Resultaatbestemming 2019 (einddatum 31-12-2022)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om de bouwproductie te stimuleren				
Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 is beperkt gebruik gemaakt van deze reserve, te weten de projecten De toermalijn en Maasranden.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting	Deze reserve wordt ingezet bij de jaarrekening als dekking dotaties aan de verliesvoorziening grondexploitaties				
Bestemmingsreserve	2.395	0	0	0	2.395
Middensegment Huur					
Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	270.272	30.674	66.658	1.475	232.813
Bestemmingsreserve Middensegment Huur	2.395	0	0	0	2.395
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	2.395	0	0	0	2.395
Begroting 2021	2.395	0	2.395	0	0
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-2.395	0	2.395
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	Resultaatbestemming 2019 (einddatum 31-12-2022)				
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is gevormd om huurwoningen in het middensegment te realiseren.				
Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 zijn geen projecten in aanmerking gekomen voor een bijdrage vanuit				

deze reserve.

Toelichting Verschil Realisatie Deze reserve wordt ingezet bij de jaarrekening als dekking dotaties aan de
- Begroting verliesvoorziening grondexploitaties

Resilience	125	0	0	0	125	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves											
Stedelijke inrichting en ontwikkeling											
Resilience											
Verloopstaat Reserve											
Realisatie 2021											
Begroting 2021											
Verschil Realisatie - Begroting											
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit: Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2022)											
Doel Reserve: Het concernbreed structureel werken aan weerbaarheid en veerkracht van de stad.											
Toelichting Realisatie 2021: In 2021 zijn de middelen niet aangewend.											
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: De activiteiten zijn door omstandigheden, 'corona' en capaciteitsissues, uitgesteld naar 2022. Hierdoor zijn de middelen niet aangewend.											

WABO-leges	6.900	0	3.663	0	3.237	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
bestemmingsreserves											
Stedelijke inrichting en ontwikkeling											
WABO-leges											
Verloopstaat Reserve											
Realisatie 2021											
Begroting 2021											
Verschil Realisatie - Begroting											
Toelichting Reserve											
Raadsbesluit: Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2024)											
Doel Reserve: Dekking van de kosten voor extra benodigde capaciteit en behandelkosten in 2021 voor de in 2020 in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ingediende											

Toelichting Realisatie De onttrekkingen worden thans door de Lijn in kaart gebracht met de gemaakte kosten.

2021:

Toelichting Verschil De realisatie is tot en met september € 2,7 mln. Deze boeking vindt

Realisatie - Begroting in oktober plaats.

Bestemmingsreserve 6.086 0 2.229 0 3.857

stedelijke bereikbaarheid

(waaronder Maastunnel)

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Stedelijke inrichting en 270.272 30.674 66.658 1.475 232.813

ontwikkeling

Bestemmingsreserve 6.086 0 2.229 0 3.857

stedelijke

bereikbaarheid

(waaronder

Maastunnel)

Verloopstaat Reserve **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

Realisatie 2021 6.086 0 2.229 0 3.857

Begroting 2021 6.086 0 4.568 0 1.518

Verschil Realisatie - 0 0 -2.339 0 2.339

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12-2022)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd ter dekking van niet activeerbare kosten van de

renovatie van de Maastunnel.

Toelichting Realisatie In 2021 zijn de middelen ingezet voor de stedelijke bereikbaarheid en de Rotterdamse

2021: Mobiliteitsaanpak Experimenten.

Toelichting Verschil De lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve heeft te maken met de landelijke

Realisatie - Begroting coronamaatregelen. Er zijn minder uitvoerende maatregelen nodig geweest door het

wegvallen van evenementen. Verder is een doorontwikkeling van het dynamisch model

niet noodzakelijk gebleken. In 2021 zijn nieuwe RMA-maatregelen opgestart waarvan de

uitvoering op straat veelal in 2022 zal plaatsvinden en hierdoor wordt het grootste deel

van de kosten in 2022 gerealiseerd.

Verkeer en Vervoer 661 0 217 0 444

Bestemmingsreserve 505 0 125 0 380

Verkeer en Vervoer 2011

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-**

bestemmingsreserves

2021

Verkeer en Vervoer 661 0 217 0 444

Bestemmingsreserve 505 0 125 0 380

Verkeer en Vervoer

2011

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Realisatie 2021	505	0	125	0	380
Begroting 2021	505	0	125	0	380
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Tweede bestuursrapportage 2011 (einddatum t/m 31-12-2025)					
Doel Reserve: De reserve Verkeer & Vervoer vormt de dekking van de gemeentelijke kosten voor verkeerseducatie, die niet op andere wijze begroot zijn. Op deze wijze is er vooralsnog dekking beschikbaar voor deze noodzakelijke activiteit.					
Toelichting Realisatie 2021: De begrote gelden zijn volledig ingezet ter verbetering van de verkeerseducatie in Rotterdam.					
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Het begrote bedrag is al volledig onttrokken.					

Bestemmingsreserve	156	0	92	0	64	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Vervoer over water						bestemmingsreserves					
						Verkeer en Vervoer	661	0	217	0	444
						Bestemmingsreserve	156	0	92	0	64
						Vervoer over water					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	156	0	92	0	64
						Begroting 2021	156	0	92	0	64
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit: Jaarrekening 2016 (einddatum 31-12- 2022)					
						Doel Reserve: In het kader van het project Vervoer over Water zijn lang lopende afspraken gemaakt met de Verkeersonderneming en diverse participanten. Deze afspraken lopen door tot en met 2020. Om in de toekomst aan de verplichtingen te kunnen voldoen is deze bestemmingsreserve gevormd.					
						Toelichting Realisatie 2021: De bestemmingsreserve is aangewend om de dekkingsverschillen over de jaren heen op te vangen. De verstrekte subsidies voor Vervoer over Water lopen namelijk niet gelijk over de jaren.					

Toelichting Verschil

Het begrote bedrag is al volledig onttrokken.

Realisatie - Begroting

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve	1.128	0	0	0	1.128

Decentralisatie AWBZ

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

bestemmingsreserves

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve	1.128	0	0	0	1.128

Decentralisatie AWBZ

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	1.128	0	0	0	1.128

Begroting 2021	1.128	0	0	0	1.128

Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit:	Jaarrekening 2012 (einddatum 31-12-2024)

Doel Reserve:	De bestemmingsreserve is ter dekking van investeringskosten om het nieuwe stelsel zorg & welzijn (na de decentralisaties AWBZ en Jeugdwet per 1-1-2015) stevig neer te zetten en om de grootste onzekerheden in de kosten en rijksbudgetten voor tweedelijnsondersteuning Wmo en specialistische jeugdhulp te kunnen opvangen. De onzekerheden in de kosten hebben te maken met het open-eindekarakter van de tweedelijnsondersteuning Wmo en met de toeleiding tot specialistische jeugdhulp die we voor een belangrijk deel niet zelf in de hand hebben (verloopt via de huisartsen). Om de risico's op de inkoop van tweedelijnszorg te verkleinen hanteren we een reserve van 5% van het inkoopbudget van € 340 mln.

Toelichting Realisatie	Niet van toepassing.

2021:

Toelichting Verschil	Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	358	0	64	0	294

Maatschappelijke

Participatie gebieden

Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

bestemmingsreserves

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve	358	0	64	0	294

Maatschappelijke

Participatie gebieden

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	358	0	64	0	294
Begroting 2021	358	0	245	0	113
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-181	0	181
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Inzake invlechting Deelgemeenten (einddatum 31-12-2022)					
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd voor de realisatie van de beoogde doelen waarvoor deelraden van voormalige deelgemeenten bestemmingsreserves hadden gevormd op onderwerpen die te maken hebben met Maatschappelijke Participatie.					
Toelichting Realisatie 2021: Onttrekking uitgaven flexbudget Gebieden.					
Toelichting Verschil: De bestemmingsreserve zal volgend jaar worden afgesloten.					
Realisatie - Begroting					

Bestemmingsreserve 32.622 0 426 0 32.195

tweedelijns WMO en

Jeugdhulp

Realisatie **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

bestemmingsreserves

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve 32.622 0 426 0 32.195

tweedelijns WMO en

Jeugdhulp

Verloopstaat Reserve **Beginstand 1-1-2021** **Toevoeging** **Onttrekking** **Vrijval** **Eindstand 31-12-2021**

Realisatie 2021	32.622	0	426	0	32.195
Begroting 2021	32.622	0	21.813	0	10.809
Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-21.387	0	21.387
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit: Voorjaarsnota 2017 (einddatum t/m niet van toepassing)					
Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om schommelingen in de zorguitgaven op te vangen bij de Wmo en Jeugdhulp.					
Toelichting Realisatie 2021: Niet van toepassing.					
Toelichting Verschil: De definitieve productieverantwoordingen van met name Wmo-zorgaanbieders zijn lager uitgevallen dan bij 2e herziening verwacht. De lagere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door een lagere groei van de ondersteuning en een grotere uitstroom naar de WLZ.					

Bestemmingsreserve 9.778 0 0 0 9.778

bestemmingsreserves

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve	9.778	0	0	0	9.778

Blokhuismiddelen

Verloopstaat Reserve Beginstand 1-1-2021 Toevoeging Onttrekking Vrijval Eindstand 31-12-2021

Realisatie 2021	9.778	0	0	0	9.778

Begroting 2021	9.778	0	0	0	9.778

Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2024)

Doel Reserve: De gemeente Rotterdam heeft een aanvraag ingediend voor extra middelen in het kader van de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.

Toelichting Realisatie Niet van toepassing.

2021:

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie - Begroting

Bestemmingsreserve	1.141	0	316	0	825
Vrouwenopvang en mensenhandel					

Realisatie Beginstand 1-1-2021 Toevoeging Onttrekking Vrijval Eindstand

bestemmingsreserves 31-12-2021

Volksgezondheid en Zorg	45.026	0	807	0	44.219

Bestemmingsreserve	1.141	0	316	0	825

Vrouwenopvang en mensenhandel

Verloopstaat Reserve Beginstand 1-1-2021 Toevoeging Onttrekking Vrijval Eindstand

31-12-2021

Realisatie 2021	1.141	0	316	0	825

Begroting 2021	1.141	0	488	0	653

Verschil Realisatie -	0	0	-172	0	172

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Jaarrekening 2020 (einddatum 31-12-2026)

Doel Reserve: Betreffende middelen zijn bestemd voor de onderdelen van Centrum Huiselijk

Toelichting Realisatie 2021: Onttrekking bestemmingsreserve op basis van resultaat Centrum Huiselijk Geweld
Kindermishandeling

Toelichting Verschil Gerealiseerde bedrag onttrekking bestemmingsreserve op basis van resultaat
Realisatie - Begroting Centrum Huiselijk Geweld Kindermishandeling. Afwijking met begroting.

Werk en inkomen	44.050	0	4.813	296	38.941

Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	35.529	0	0	0	35.529
Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021

Werk en inkomen	44.050	0	4.813	296	38.941

Bestemmingsreserve BUIG (uitkeringen Participatiewet e.d.)	35.529	0	0	0	35.529

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
	2021				2021

Realisatie 2021	35.529	0	0	0	35.529

Begroting 2021	35.529	0	0	0	35.529

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: Eerste bestuursrapportage 2015 (einddatum 31-12-2022)

Doel Reserve: De bestemmingsreserve is gevormd om een eventueel toekomstig tekort te
dekken op de WWB-inkomensdeel en de (verlaagde) rijksuitkering.

Toelichting Realisatie 2021: Niet van
toepassing.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting: Niet van
toepassing.

Afschrijvingslasten ICT	600	0	600	0	0
Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves					2021

Werk en inkomen	44.050	0	4.813	296	38.941

Afschrijvingslasten ICT	600	0	600	0	0

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-
					2021

Realisatie 2021	600	0	600	0	0

Begroting 2021	600	0	600	0	0

Verschil Realisatie - Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Reserve

Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 tot 31-12-2021
Doel Reserve:	In 2020 is € 600 minder afgeschreven dan begroot doordat de begrote afschrijvingslasten met een andere methodiek zijn berekend dan zou moeten volgens de financiële spelregels. Deze afschrijvingskosten komen onvermijdelijk wel ten laste van het programma in 2021. Deze bestemmingsreserve is bedoeld om deze kosten op te kunnen opvangen.
Toelichting Realisatie 2021:	De afschrijvingskosten zijn volledig gerealiseerd in 2021.
Toelichting Verschil	Niet van toepassing.
Realisatie - Begroting	

Bestemmingsreserve	7.549	0	4.213	0	3.336	Realisatie	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling						bestemmingsreserves					
						Werk en inkomen	44.050	0	4.813	296	38.941
						Bestemmingsreserve	7.549	0	4.213	0	3.336
						Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling					
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-2021	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	Eindstand 31-12-2021
						Realisatie 2021	7.549	0	4.213	0	3.336
						Begroting 2021	7.549	0	5.913	0	1.636
						Verschil Realisatie - Begroting	0	0	-1.700	0	1.700
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	Jaarrekening 2020 (van 1-1-2021 t/m 31-12-2026)				
						Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Doorlopende werkzaamheden Tozo-regeling is bestemd voor het dekken van de uitvoeringskosten van doorlopende werkzaamheden die gestart zijn in 2020 en nog doorlopen in volgende jaren.				
						Toelichting Realisatie 2021:	Gedurende het jaar 2021 zijn alle middelen uit de bestemmingsreserve conform begroting onttrokken. Hier wordt nu een correctie op gedaan van € 1,7 mln nu duidelijk is geworden dat het zwaartepunt van de werkzaamheden (met name voor terugvordering & verhaal) meer in 2022 komt te liggen dan eerder was ingeschat. Ter illustratie: nu de incassowerkzaamheden worden overgeheveld van de projectorganisatie naar de lijnorganisatie die veel meer ervaring heeft met incassowerkzaamheden, is de inschatting van de lijnorganisatie dat € 1,3 mln nodig is voor terugvordering en verhaal in 2022. Ook de inschatting voor overige doorlopende werkzaamheden door de Tozo-projectorganisatie komen aanzienlijk hoger uit dan de posten die hiervoor in de begroting 2022 zijn opgenomen. De onttrekking aan de bestemmingsreserve Tozo in 2021 blijkt dus te hoog te zijn geweest en wordt via deze boeking met € 1,7 mln teruggedraaid.				

Bestemmingsreserve	372	0	0	296	76
Spaarsaldo					
Participatiebudget					
Realisatie					
Bestand 1-1-2021					
Toevoeging					
Onttrekking					
Vrijval					
Eindstand 31-12-2021					
bestemmingsreserves					
Werk en inkomen	44.050	0	4.813	296	38.941
Bestemmingsreserve	372	0	0	296	76
Spaarsaldo					
Participatiebudget					
Verloopstaat Reserve					
Bestand 1-1-2021					
Toevoeging					
Onttrekking					
Vrijval					
Eindstand 31-12-2021					
Realisatie 2021	372	0	0	296	76
Begroting 2021	372	0	332	0	40
Verschil Realisatie -	0	0	-332	296	36
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:					
Jaarrekening 2014 (van 1-1-2015 t/m 31-12-2022)					
Doel Reserve:	De bestemmingsreserve Spaarsaldo Participatiebudget is ontstaan, doordat de BBV regels voor het meenemen van het participatiebudget in 2014, zijn gewijzigd. Voorheen nam de gemeente niet-bestede participatiemiddelen (spaarsaldo) op de balans mee om die in volgende jaren te kunnen inzetten. Vanaf eind 2014 mag de gemeente dit niet meer op deze wijze presenteren op de overlopende passiva. Het zijn dus rijksmiddelen Participatiebudget van voorgaande jaren die de gemeente inzet voor de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Dit saldo kan gesplitst worden in € 355 voor Regionale Werkbedrijven en € 607 voor SROI.				
Toelichting Realisatie	Over de afgelopen 3 jaar zijn geen gelden onttrokken aan deze reserve. Volgens artikel 13, lid 1b van de Financiële Verordening dient de reserve vrij te vallen. De gelden van € 296k die niet nodig zijn, vallen vrij.				
Toelichting Verschil	Op het onderdeel SROI staan nog verplichtingen open ten bedrage van € 76. Dit betreft voornamelijk inhuur en de werkzaamheden zullen in 2022 worden uitgevoerd. Voor de dekking van deze kosten is een deel van de reserve aangehouden.				
Realisatie - Begroting					
Totaal	2.406.293	145.156	180.890	12.521	2.358.038

De gemeenteraad heeft november 2020 ingestemd met het raadsvoorstel "Herijking Investeringsfonds Rotterdam; Oprichting van de Rotterdamse Investeringsmotor". Hiermee is besloten om vanaf 2021 het IFR, dat investeringsprojecten in het kader van de "Stadsvisie 2030" dekt, af te schaffen en de daarbij horende dekkingsmiddelen over te hevelen naar de RIM. Naast de middelen uit het IFR zijn de opbrengsten van de verkoop van Eneco toegevoegd aan de RIM.

De RIM is opgebouwd uit acht verschillende cilinders, elk met een specifieke, transparante functie.

Verloopstaat RIM cilinders

Verloopstaat RIM cilinders

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand
bestemmingsreserves	1-1-2021				31-12-
(RIM cilinders)					2021

Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358

RIM cilinder 0: Allocatie	3.391	76.946	23.903	-32.937	23.497
investeringsmiddelen					

Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
(RIM cilinders)					

Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358

RIM cilinder 0: Allocatie	3.391	76.946	23.903	-32.937	23.497
investeringsmiddelen					

Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
	2021				2021

Realisatie 2021	3.391	76.946	23.903	-32.937	23.497

Begroting 2021	3.391	76.946	23.903	-32.937	23.497

Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0

Begroting

Toelichting Reserve

Raadsbesluit: November 2020 (einddatum niet van toepassing)

Doel Reserve: Cilinder 0 is de allocatiecilinder van de RIM. Alle bedragen die aan de RIM worden toegevoegd (bespaarde rente, bijzondere verkoopopbrengsten en incidentele of structurele stortingen vanuit de begroting), worden in eerste instantie in deze cilinder gestort. Zo behouden we het overzicht. Vervolgens worden ze naar de andere cilinders overgeheveld. De overhevelingen blijken uit de kolom 'Actualisatie'. Alleen het bedrag dat is gereserveerd voor het geleidelijk opvangen van het structurele begrotingsknelpunt dat bij de verkoop van Eneco is ontstaan wegens het wegvallen van inkomsten uit dividend, blijft in deze cilinder achter.

Toelichting Realisatie De bestemmingsreserve IFR is verdeeld over cilinders 1 en 2.

2021: Het bedrag dat ultimo 2020 in de bestemmingsreserve Verkoopopbrengst Eneco zat, is in zijn geheel overgeheveld naar cilinder 7.

Alle ontvangsten voor de RIM zijn op cilinder 0 geboekt, en herverdeeld onder de andere cilinders.

De onttrekking betreft een overheveling van de gemeentelijke bijdrage aan de Regiodeal NPRZ naar de bestemmingsreserve NPRZ (16,5 mln) en de gedeeltelijke dekking van het begrotingsknelpunt dat wegens het wegvallen van dividend bij de verkoop van Eneco is ontstaan (7,4 mln). Het bedrag dat eind 2021 resteert (23,5 mln) zal conform raadsbesluit nog tot en met 2028 worden gebruikt om dit begrotingsknelpunt te helpen opvangen. Het te onttrekken bedrag zal ieder jaar iets lager zijn.

Toelichting Verschil	N.v.t.
Realisatie - Begroting	

RIM cilinder 1: Dekking	264.628	0	11.927	44.898	297.599	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
afgeronde investeringen						bestemmingsreserves	2021				2021
						(RIM cilinders)					
						Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 1: Dekking	264.628	0	11.927	44.898	297.599						
afgeronde investeringen											
						Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
							2021				2021
						Realisatie 2021	264.628	0	11.927	44.898	297.599
						Begroting 2021	264.628		12.193	64.771	317.206
						Verschil Realisatie -	0	0	-266	-19.873	-19.607
						Begroting					
						Toelichting Reserve					
						Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
						Doel Reserve:	Cilinder 1 dekt de kapitaallasten van investeringen in materiële vaste activa, zoals vastgoed, wegen, bruggen en parken, voor zover deze investeringen met behulp van het voormalige IFR (tot en met 2020) of de reguliere investeringsruimte voor nieuwe investeringen (vanaf 2020) zijn gedaan.				
						Toelichting Realisatie	De onttrekking voor de dekking van kapitaallasten is € 266 lager dan begroot.				
						2021:					
						Toelichting Verschil	De onttrekking voor de dekking van kapitaallasten is € 266 lager dan begroot.				
						Realisatie - Begroting					
RIM cilinder 2: Dekking	220.050	0	37.930	62.244	244.364	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
lopende investeringen						bestemmingsreserves	2021				2021
						(RIM cilinders)					

Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 2: Dekking	220.050	0	37.930	62.244	244.364
lopende investeringen					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	220.050	0	37.930	62.244	244.364
Begroting 2021	220.050		57.716	42.371	204.705
Verschil Realisatie -	0	0	-19.786	19.873	39.659
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Cilinder 2 dekt de uitgaven die met behulp van het voormalige IFR (tot en met 2020) of de reguliere investeringsruimte voor nieuwe investeringen (vanaf 2020) worden gedaan, maar niet mogen worden geactiveerd.				
Toelichting Realisatie 2021:	Bij de vorming van de RIM op 1 januari 2021 is de boekwaarde van de investeringen die met behulp van het voormalige IFR zijn of nog worden gerealiseerd naar deze cilinder overgeheveld. Hiermee worden de resterende afschrijvingslasten gedekt. Het bedrag dat in 2021 is onttrokken dient ter dekking van deze afschrijvingslasten. Jaarlijks wordt naar behoefte geld overgeheveld naar cilinder 1, ter dekking van de kapitaallasten van de materiële vaste activa die met behulp van het voormalige IFR of vanuit de reguliere investeringsruimte voor nieuwe investeringen zijn gerealiseerd.				
Toelichting Verschil	Vooral de realisatie van de out-of-pocketprojecten vanuit het IFR zijn achtergebleven.				
Realisatie - Begroting	Zie voor de toelichting in de tabel hieronder.				

RIM cilinder 3: Dekking	0	0	527	220.007	219.480
financiële activa					

Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
(RIM cilinders)					
Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 3: Dekking	0	0	527	220.007	219.480
financiële activa					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	0	0	527	220.007	219.480
Begroting 2021	0		527	218.087	217.560
Verschil Realisatie -	0	0	0	1.920	1.920
Begroting					
Toelichting Reserve					

Raadsbesluit:						November 2020 (einddatum niet van toepassing)					
Doel Reserve:						Cilinder 3 dekt de rentelasten die worden toegerekend aan de financiële vaste activa die met behulp van de verkoopopbrengst Eneco zijn verworven, alsmede het risico dat hun boekwaarden neerwaarts moeten worden bijgesteld.					
Toelichting Realisatie 2021:						In 2021 is besloten om met de verkoopopbrengst Eneco enkele financiële vaste activa te verwerven. Op grond hiervan is er geld overgeheveld naar cilinder 3. De onttrekking betreft de dekking van de omslagrente die is toegerekend aan deze financiële vaste activa. Voor een overzicht van alle investeringen die met behulp van de verkoopopbrengst zijn gedaan, wordt verwezen naar één van de onderstaande tabellen.					
Toelichting Verschil						N.v.t.					
Realisatie - Begroting											
RIM cilinder 4:	0	0	0	7.950	7.950	Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
Egalisatie nieuwe investeringen						bestemmingsreserves	2021				2021
						(RIM cilinders)					

en restauraties

(RIM cilinders)

Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 5: Dekking	0	0	532	532	0
vervanging, renovaties					
en restauraties					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	0	0	532	532	0
Begroting 2021	0		532	532	0
Verschil Realisatie -	0	0	0	0	0
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Cilinder 5 dekt de kapitaallasten van vervangingsinvesteringen, renovaties of restauraties voortvloeiende, voor zover deze niet uit de staande begroting en meerjarenraming kunnen worden opgevangen.				
Toelichting Realisatie	Conform begroting uitgevoerd				
2021:					
Toelichting Verschil	N.v.t.				
Realisatie - Begroting					

RIM cilinder 7: 1.218.163 0 0 -302.694 915.469

Verkoopopbrengst

Eneco

Realisatie	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
bestemmingsreserves	2021				2021
(RIM cilinders)					
Totaal cilinders	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358
RIM cilinder 7:	1.218.163	0	0	-302.694	915.469
Verkoopopbrengst					
Eneco					
Verloopstaat Reserve	Beginstand 1-1-	Toevoeging	Onttrekking	Actualisatie	Eindstand 31-12-
	2021				2021
Realisatie 2021	1.218.163	0	0	-302.694	915.469
Begroting 2021	1.218.163		0	-300.774	917.389
Verschil Realisatie -	0	0	0	-1.920	-1.920
Begroting					
Toelichting Reserve					
Raadsbesluit:	November 2020 (einddatum niet van toepassing)				
Doel Reserve:	Een adviescommissie doet voorstellen voor het bestemmen van dit geld, waarbij de				

omvang van de verkoopmiddelen zoveel mogelijk in stand blijft. Bestemmingen worden binnen de RIM verplaatst naar cilinder 0 voor dekking van de begroting, cilinder 2 voor dekking van subsidies en cilinder 3 voor dekking van de exploitatielasten en risico's van fondsen, leningen en deelnemingen."

Cilinder 7 is gevuld met de opbrengst die in 2020 werd gerealiseerd als gevolg van de verkoop van aandelen Eneco. De verkoopopbrengst wordt aangewend voor investeringen die revolveren en tenminste 50% cofinanciering genereren. Daarmee is het geld bij uitstek geschikt voor investeringen in financiële vaste activa (zie cilinder 3).

Door te investeren in activa die revolveren, wordt de verkoopopbrengst op de lange termijn in stand gehouden, waardoor ook toekomstige generaties over deze investeringsruimte kunnen beschikken. Tot en met 2028 wordt, volgens een aflopende reeks, in totaal 30,9 mln gebruikt voor het geleidelijk opvangen van het structurele begrotingsknelpunt dat bij de verkoop van Eneco is ontstaan wegens het wegvallen van inkomsten uit dividend.

Toelichting Realisatie 2021: In 2021 is besloten om met de verkoopopbrengst Eneco enkele financiële vaste activa te verwerven. Op grond hiervan is er geld overgeheveld naar cilinder 3. De onttrekking betreft de dekking van de omslagrente die is toegerekend aan deze financiële vaste activa. Voor een overzicht van alle investeringen die met behulp van de verkoopopbrengst zijn gedaan, wordt verwezen naar één van de onderstaande tabellen.

In 2021 is besloten om een deel van de verkoopopbrengst Eneco aan te wenden voor een aanvullende kapitaalstorting in Stedin Groep N.V. (63,4 mln), deelname aan het investeringsfonds IQ Capital (7,68 mln), deelname aan het Sociaal Investeringsfonds Rotterdam gericht op de aanpak van schulden (SIFR; 2,5 mln), het verstrekken van leningen aan starters op de markt voor koopwoningen (6,6 mln) en de vorming van het Fonds Vitale Kerngebieden (maximaal 9 mln).

Toelichting Verschil N.v.t.

Realisatie - Begroting

Totaal	1.706.233	76.946	74.821	0	1.708.358

Toevoegingen

Alle middelen die toegevoegd worden aan de Rotterdamse Investeringsmotor (RIM), komen in cilinder 0 (Allocatie investeringsmiddelen) terecht. Vanuit deze cilinder wordt het geld herverdeeld over de overige cilinders.

Cilinder 6, Investeringsmiddelen genererend vermogen, wordt niet gebruikt, en is daarom niet opgenomen in de overzichten.

Onttrekkingen

De onttrekking aan cilinder 0 heeft betrekking op de Regiodeal NPRZ vanuit het 'oude' IFR, €16,5 mln. Daarnaast is €7,4 mln onttrokken voor het begrotingsevenwicht vanwege de dividendderving bij de verkoop van de deelneming Eneco.

De onttrekking aan cilinder 1 betreft de dekking van kapitaallasten, hoofdzakelijk van investeringen uit het IFR.

Aan cilinder 2 wordt onttrokken om lasten in de exploitatie te dekken, zoals out of pocket of subsidies. Zie hiervoor de tabel onderaan deze pagina.

Cilinder 3 garandeert de risico's en bijkomende exploitatielasten van de financiële activa vanuit de verkoopopbrengst Eneco, zoals fondsen, aandelenkapitaal en leningen.

Voor nieuwe investeringen wordt vanuit de exploitatie geld toegevoegd aan cilinder 4, om vandaaruit te worden overgebracht naar cilinder 1 voor kapitaallasten of cilinder 2 voor out of pocket.

Extra kapitaallasten voor investeringen bij vervanging, renovaties en restauraties worden geregeld binnen cilinder 5. Voeding vindt plaats door vrijval van kapitaallasten.

Onderstaand overzicht van de verdeling van de Enecomiddelen laat zien hoeveel hiervan vanuit cilinder 7 bestemd is. Er wordt niet rechtstreeks onttrokken aan deze cilinder. De onderdelen voor cilinders 0 en 2 worden uiteindelijk daadwerkelijk onttrokken voor de exploitatie. Wanneer binnen cilinder 3 geld beschikbaar komt, door bv. verkoop, onderbesteding of aflossing, vloeit dit terug naar cilinder 7. Op deze wijze blijft de omvang van de verkoopopbrengst bewaard.

Enecomiddelen

De opbrengst van de verkoop Eneco is na vorming van de bestemmingsreserve Energietransitiebudget, toegevoegd aan RIM-cilinder 7.

Een adviescommissie doet voorstellen voor het bestemmen van dit geld, waarbij de omvang van de verkoopmiddelen zoveel mogelijk in stand blijft. Bestemmingen worden binnen de RIM verplaatst naar cilinder 0 voor dekking van de begroting, cilinder 2 voor dekking van subsidies en cilinder 3 voor dekking van de exploitatielasten en risico's van fondsen, leningen en deelnemingen. De onderwerpen die in 2020 zijn besloten, zijn voorzien van een " * ".

Verbijzondering Verkoopopbrengst Eneco:

Opbrengst verkoop deelneming Eneco:	1.289.713
Bestemmingsreserve Energietransitiebudget (ETB) *	68.200
Gestort in RIM, cilinder 7	1.221.513
Cilinder 0	
Dividendderving Eneco *	30.900
Cilinder 2	

DigiDeal010 *	1.964
Rotterdams Scholingsfonds (RSF) *	14.000
Woningbouwimpuls (WBI) *	39.700
Cilinder 3	
Lening Ahoy	2.400
Energietransitiefonds 1, particulieren *	25.000
Energietransitiefonds 2+3, VVE's en MKB *	6.500
Energietransitiefonds Rotterdam BV *	100.000
Deelneming Stedin	63.380
Social Impact Fonds Rotterdam (SIFR)	2.500
Groeisteun innovatieve bedrijven	7.700
Investeringsfonds Uniq	3.000
Fonds Vitale Kerngebieden	9.000
Eindstand cilinder 7	915.469

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2021 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

	Budget	Realisatie	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant		
	RIM	t/m 2020	2021	2021		per 1-1-2022		
Algemene middelen	49.243	24.757	12.617	5.137	-7.480	19.349		
IFR - Stadshavens:	20.660	18.986	1.674	359	-1.315	1.315	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
M4H								
Algemene middelen	49.243	24.757						
IFR - Stadshavens:	20.660	18.986						
M4H								
Algemene informatie								
Project omschrijving	Transformatie in havengebied nabij de stad naa							
Gebied	Noord							
Planning	2011 tot							
Dekking	IFR Gemeente (overig)							
	20.660 0							
Toelichting								

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

Het Ruimtelijk Raamwerk Merwe-Vierhavens vormt de basis voor de inrichting van het gebied (MER) is eind 2019 vastgesteld. Het Ruimtelijk Raamwerk Merwe-Vierhavens is een raamwerk voor de inrichting van het gebied. Het Raamwerk Merwe-Vierhavens is een raamwerk voor de inrichting van het gebied. Het Raamwerk Merwe-Vierhavens is een raamwerk voor de inrichting van het gebied.

- Het Marconiplein: in het Ruimtelijk Raamwerk is de herinrichting van het Marconiplein geëvalueerd. Het Marconiplein is een plein in het centrum van Rotterdam. Het Marconiplein is een plein in het centrum van Rotterdam. Het Marconiplein is een plein in het centrum van Rotterdam.

- Voor het IP Marconistraat is nog geen realisatie budget beschikbaar. In de planvorming zijn er twee opties voor de realisatie van het Marconiplein. De eerste optie is de realisatie van het Marconiplein in 2022. De tweede optie is de realisatie van het Marconiplein in 2023.

- Het IP Keileweg is gerealiseerd. Het eerste openbare ruimte project voor de transformatie van het Keileweg is de realisatie van het Keileweg. Het Keileweg is een straat in het centrum van Rotterdam. Het Keileweg is een straat in het centrum van Rotterdam. Het Keileweg is een straat in het centrum van Rotterdam.

- Keilekwartier: Op basis van de geluidsresultaten uit de MER is gewerkt aan de uitwerking van het Keilekwartier. Het Keilekwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam. Het Keilekwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam. Het Keilekwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam.

- Marconikwartier: Voor het Marconikwartier is gestart met een haalbaarheidsstudie. Deze is in op de realisatie van het Marconikwartier. Het Marconikwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam. Het Marconikwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam. Het Marconikwartier is een gebied in het centrum van Rotterdam.

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)

De uitwerking van het bestemmingsplan heeft veel meer tijd gekost vanwege de geluidsproblemen. De uitwerking van het bestemmingsplan heeft veel meer tijd gekost vanwege de geluidsproblemen. De uitwerking van het bestemmingsplan heeft veel meer tijd gekost vanwege de geluidsproblemen.

Bedrag herbestemming 1.315

Toelichting herbestemming

De uitwerking van de plannen voor de deelgebieden en het Marconiplein wordt in 2022 verder uitgewerkt. De uitwerking van de plannen voor de deelgebieden en het Marconiplein wordt in 2022 verder uitgewerkt. De uitwerking van de plannen voor de deelgebieden en het Marconiplein wordt in 2022 verder uitgewerkt.

IFR - Smartgrid	195	0	195	0	-195	195			
							Budget RIM	Realisatie t/m 2020	
							Algemene middelen	49.243	24.757
							IFR - Smartgrid	195	0
Algemene informatie									
Project omschrijving							Aanleg van een energie- en datainfrastructuur (smartgrid) voor Rotterdam vanuit het		
Gebied									
Planning							2016	tot	
Dekking							IFR	Gemeente (overig)	
							195	0	
Toelichting									
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)									
Toelichting Verschil realisatie -									
begroting (financieel)									
Bedrag herbestemming									
Toelichting herbestemming									
IFR - Coolsingel	9.140	5.635	2.601	1.368	-1.232	2.137	Budget RIM	Realisatie t/m 2020	

Algemene middelen	49.243	24.757
IFR - Coolsingel	9.140	5.635
Algemene informatie		
Project omschrijving	Reconstructie van de Coolsingel naar een boulevard met allure. De Coolsingel krijgt een Lijnbaankwartier en het Laurenskwartier. Het profiel wordt opnieuw ingedeeld met meer ruimte	
Gebied	Centrum	
Planning	2015	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	9.140	0
Toelichting		
Toelichting	De Coolsingel is sinds april 2021 geheel functioneel, maar aan de westzijde voor een groot deel bij	
Uitvoering		
(inhoudelijk)	De vervangingsopgave van betonsteen naar natuursteen in cirkelpatronen start in januari 202	
Toelichting Verschil	De werkelijke kosten 2021 zijn lager dan geraamd. Een flink deel van deze kosten zal gemaakt worden	
realisatie -		
begroting		
(financieel)		
Bedrag	Niet van toepassing	
herbestemming		
Toelichting	Niet van toepassing	
herbestemming		

IFR - Buitenruimte 468 0 255 97 -158 371

Budget RIM

Realisatie t/m 2020

station Hoek van

Holland Strand

Algemene middelen	49.243	24.757
IFR - Buitenruimte	468	0
station Hoek van		
Holland Strand		

Algemene

informatie

Project omschrijving In 2014 is een bestuurlijk besluit gevallen over het ombouwen en verlengen van de Hoekse Lijn van de aan het strand en voor een aan de omstandigheden aangepast station. Dit is gebeurd onder de v

Gebied

Planning 2021 tot

Dekking IFR Gemeente (overig)

468

0

Toelichting

Toelichting

Uitvoering

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil

realisatie - begroting

(financieel)

Bedrag

Niet van toepassing

herbestemming

Toelichting

Niet van toepassing

herbestemming

IFR - 450 137 310 130 -180 183

Budget RIM**Realisatie t/m 2020**

Noorderboulevard

supermarkt

Algemene middelen

49.243

24.757

IFR - Noorderboulevard

450

137

supermarkt

Algemene informatie

Project omschrijving

Om het stadsdeel te versterken waarin de Noorderboulevard (Zwartjanstraat en No

Pijnackers

Gebied

Planning

2018

tot

Dekking

IFR**Gemeente (overig)**

450

0

Toelichting

Toelichting Uitvoering

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil realisatie -

begroting (financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting herbestemming

IFR - 1.600 0 160 150 -10 1.450

Budget RIM**Realisatie t/m 2020**

Sportaccommodaties

intensivering

Algemene middelen

49.243

24.757

IFR -

1.600

0

Sportaccommodaties

intensivering

Algemene informatie

Project omschrijving Coalitieakkoord: "Sportaccommodaties worden verduurzaamd om energiezuiniger te kunnen opere
van het subsidiebudget ten behoeve van energiebesparende maatregelen voor breedte

Gebied

Planning 2021 tot

Dekking IFR Gemeente (overig)

1600 0

Toelichting

Toelichting Uitvoering Op basis van deze financiële aanvulling op de kwaliteitsslag sportcomplexen is besloten e
(inhoudelijk)

Toelichting Verschil Het budget wordt gebruikt ter dekking van de kapitaallasten die met deze investeringen gepa
realisatie - begroting
(financieel)

Bedrag Niet van toepassing

herbestemming

Toelichting Niet van toepassing

herbestemming

IFR - 0 0 0 -54 -54 54

Mathenesserweg

Budget RIM

Algemene middelen 49.243

IFR - Mathenesserweg 0

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning 2021

Dekking IFR

0

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting herbestemming

IFR - Pilots 0 0 5.900 0 -5.900 0

aardgasvrij

Budget RIM

Algemene middelen 49.243

IFR - Pilots aardgasvrij	0
Algemene informatie	
Project omschrijving	
Gebied	
Planning	2021
Dekking	IFR
	0
Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	
Bedrag herbestemming	
Toelichting herbestemming	

Rotterdams	730	0	680	680	0	50	Budget RIM

Weerwoord

Algemene middelen		49.243
Rotterdams Weerwoord		730
Algemene informatie		
Project omschrijving		
Gebied		
Planning		2021
Dekking		IFR
		730
Toelichting		
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)		
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)		
Bedrag herbestemming		Niet van toepassing
Toelichting herbestemming		Niet van toepassing

Rotterdams	14.000	0	842	842	0	13.159	Budget RIM	Realisatie t/m 2

Scholingsfonds								
	<table><tr><td>Algemene middelen</td><td>49.243</td><td>24.</td></tr><tr><td>Rotterdams Scholingsfonds</td><td>14.000</td><td></td></tr></table>		Algemene middelen	49.243	24.	Rotterdams Scholingsfonds	14.000	
Algemene middelen	49.243	24.						
Rotterdams Scholingsfonds	14.000							
	Algemene informatie							
Project omschrijving	Het Rotterdams Scholingsfonds (RSF) heeft als doel om zoveel mogelijk inwoners van Rotter							

Gebied		
Planning	2021	
Dekking	IFR	Gemeente (over
14000		
Toelichting		
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Het RSF heeft zich in 2021 vooral gericht op uitkeringsgerechtigden, binnen de participatiewet voor een bredere c	
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Hoewel de noodzaak een gegeven is is het ook lastig gebleken om Rotterdamse burgers te	
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing	
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing	

DigiDeal010	2.000	0	0	1.565	1.565	435	Budget RIM	Realis

Algemene middelen		49.243
DigiDeal010		2.000
Algemene informatie		
Project omschrijving		De gemeente Rotterdam
Gebied		
Planning		2021
Dekking		IFR
		2000
Toelichting		
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)		Met de Digideal subsidie zijn e-health initiatieven met max 100.000 euro
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)		Het restant wordt besloten
Bedrag herbestemming		Niet van toepassing
Toelichting herbestemming		Niet van toepassing

Beheer van de stad	1.600	1.524	76	76	0	0

IFR - Openbare	1.600	1.524	76	76	0	0	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
toiletvoorzieningen								
							Beheer van de	1.600
							stad	1.524
							IFR - Openbare	1.600
							toiletvoorzieningen	1.524

Algemene informatie		
Project omschrijving	Intensivering van de realisatie van openbare toiletvoorzieningen op druk bezochte parken, en	
Gebied		
Planning	2017	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	1.600	0
Toelichting		
Toelichting	Toiletten 2017: Roel Langerakpark, Vroesepark, Kralingse Bos	
Uitvoering (inhoudelijk)	(gedeeltelijk) 556	Toiletten 2019: Eendrachtssplei
	2020: Willemsplein (rest.), Kralingsbos (rest.), Pilot Propere Plee	
	Plee	
Toelichting	Door de impact van Corona hebben we in 2020 twee toiletunit minder kunnen plaatsen.Dat ver	
Verschil realisatie		
- begroting (financieel)		
Bedrag	Niet van toepassing	
herbestemming		
Toelichting	Niet van toepassing	
herbestemming		

Cultuur, Sport en Recreatie	400	138	150	143	-7	119

IFR - 400 138 150 143 -7 119

Budget RIM

Sportaccommodaties
verduurzaming

Cultuur, Sport en Recreatie	400
IFR - Sportaccommodaties verduurzaming	400

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning 2021

Dekking **IFR**
1.438

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)

							Bedrag herbestemming	nvt
							Toelichting herbestemming	nvt
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146.231	19.572	10.468	-9.104	74.934		
IFR - Bestaande	1.228	245	238	17	-221	966	Budget RIM	
Voorraad (oud)								
Stedelijke inrichting en ontwikkeling							231.633	
IFR - Bestaande Voorraad (oud)							1.228	
Algemene informatie								
Project omschrijving		Het programma Bestaande Voorraad is in de collegeperiode 200						
Gebied								
Planning		2006						
Dekking		IFR						
		34.108						
Toelichting								
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)								
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)		Er zijn subsid						
Bedrag herbestemming		Niet van toepassing						
Toelichting herbestemming		Niet van toepassing						
IFR -	2.800	26	232	23	-209	2.751	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
Blankenburgtunnel (inpassing)								
Stedelijke inrichting en ontwikkeling							231.633	146.231
IFR -							2.800	26
Blankenburgtunnel (inpassing)								
Algemene informatie								
Project omschrijving		De doelstelling van het project 'Blankenburgverbinding' is het realiseren van een robuuste ontsluiting bijbehorend Kwaliteitsprogramma. Doelstelling van de gemeentelijke inzet is dat in het planproces en r						
Gebied								
Planning		2019 tot						
Dekking		IFR Gemeente (overig)						

Toelichting

Toelichting De vergunningen voor het nieuwe dijklichaam en de grondwal aan de oostkant van Rozenburg zijn

Uitvoering eisen worden opgesteld. De verdere kwaliteitsverbetering van de Groene Gord

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil D

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag Niet van toepassing

herbestemming

Toelichting Niet van toepassing

herbestemming

IFR - Kansrijke 2.088 920 516 389 -128 780

wijken

Budget RIM

Realisatie t/m 2020

Stedelijke 231.633 146.231

inrichting en

ontwikkeling

IFR - 2.088 920

Kansrijke

wijken

Algemene**informatie**

Project In het programma "kansrijke wijken" zijn negen wijken benoemd waar te weinig grote woningen zijn en te

omschrijving marktpartijen en anderen, zijn er projecten geïdentificeerd die als katalysator voor de drie wijken Oude

Gebied

Planning 2016 tot

Dekking IFR Gemeente (overig)

3.000 0

Toelichting

Toelichting Project Tuin van Noord is al opgeleverd. De resterende bijdrage vanuit Kansrijke Wijken betreft de ri

Uitvoering onl

(inhoudelijk) voorbereidingskosten.

ruim 65 concrete acties die onderverdeeld zijn onder de thema's Wonen en Buitenruimte, Sociaal, Onderne

met verschillende ci

- De pool van buur

- De samenwerking met de welzijnsaanbieder WMO Rac

Het Jaap Valkhoffplein staat er beter bij dan anderhalf jaar terug en met de inzet van Civitas is er ook prog

Veiligheid fysieke verbeteringen te zien. Zo kan er op de Mathenesserlaan veilig overgestoken worden ei

Toelichting	
Verschil	
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Niet van toepassing
herbestemming	
Toelichting	Niet van toepassing
herbestemming	

IFR - Leuvenkolk	570	549	21	21	0	1	Budget RIM	Realisatie t/m

Stedelijke inrichting en	231.633	14
ontwikkeling		

IFR - Leuvenkolk	570

Algemene informatie

Project omschrijving   Aanpak van de slechte waterkwaliteit in de binnenstedelijke Rotte door de aanleg van

Gebied

Planning   2017

Dekking   IFR   Gemeente (ov

570

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)   In 2021 zijn de vispassage en het herstel en realisatie van de kade gestart. Momente

Toelichting Verschil realisatie -   Niet van toepassing

begroting (financieel)

Bedrag herbestemming   Niet van toepassing

Toelichting herbestemming   Niet van toepassing

IFR - Buitenruimte 79.891 79.409 350 87 -263 394

Binnenstad

Budget RIM		Realisatie t/m 2020
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146.231
IFR - Buitenruimte	79.891	79.409
Binnenstad		
Algemene informatie		
Project omschrijving	Doel van het programma "Visie openbare ruimte binnenstad" is het totstandbrengen van een kwaliteitsvolle binnenstad met voldoende openbare ruimte, goede pleinen, straten, stoepen en het openbaar groen beter in te richten en aangename (loop-)routes te creëren.	
Gebied		
Planning	2008	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	79.891	4.520
Toelichting		
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Fase 1 van het project Jacobus/Mauritsstraat is uitgevoerd. Na renovatie Woonstad zal fase 2 starten met de realisatie van de Binnenstad in overleg met de omgeving parkeerplaatsen onttrokken en getransformeerd.	
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)		
Bedrag herbestemming	nvt	
Toelichting herbestemming	nvt	

IFR - Buitenruimte 4.460 3.100 100 28 -72 1.332

Timmerhuis

Budget RIM		Realisatie t/m 2020
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146.231
IFR - Buitenruimte	4.460	3.100
Timmerhuis		
Algemene informatie		
Project omschrijving	De binnenstad rondom het Stadhuis, Timmerhuis en voormalig Postkantoor fungeert als visitekaartje van de gemeente. De herinrichting plaats van de buitenruimte: Stadhuisstraat, het Doelwater, Raamplein, Rode Zee.	
Gebied		
Planning	2015	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	4.460	2.040

[illegible]

Gebied		
Planning	2018	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	2.880	0

Toelichting

Toelichting	Het Ruimtelijk Raamwerk Merwe-Vierhavens vormt de basis voor de inrichting van het gebied. Om de ambi
Uitvoering	
(inhoudelijk)	- Het Marconiplein: in het Ruimtelijk Raamwerk is de herinrichting van het Marconiplein geage ontwerpteam twee ontwerpen gemaakt. Deze geven goed inzicht in de uitdagingen en kansen voor het - Voor het IP Marconistraat is nog geen realisatie budget beschikbaar. In de planvorming zijn een aantal za - Het IP Keileweg is gerealiseerd. Het eerste openbare ruimte project voor de transformatie van het gebied. nieuwe - Keilekwartier: Op basis van de gelluidsresultaten uit de MER is gewerkt aan de uitwerking van modellen, r aan het collecti - Marconikwartier: Voor het Marconikwartier is gestart met een haalbaarheidsstudie. Deze is in opbouw.

Toelichting

Verschil

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag Niet van toepassing

herbestemming

Toelichting Niet van toepassing

herbestemming

IFR -	817	542	275	275	0	0	Budget RIM	Realisatie t/m

Investeringsstrategie

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146

IFR - Investeringsstrategie	817

Algemene informatie

Project omschrijving Binnen het voorbereidingsbudget (IFR-V) is

Gebied

Planning	2018

Dekking	IFR	Gemeente (ov

817

							Toelichting		
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)				In 2018 werd het investeringsvoorstel 2019 opgeleverd, evenals de					
Toelichting Verschil realisatie - begroting									
(financieel)									
Bedrag herbestemming									
Toelichting herbestemming									
IFR - Sportcampus	3.873	1.551	752	460	-293	1.863	Budget RIM	Realisatie t/m 2020	
Rotterdam									

	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146.231
IFR - Hart van Zuid	77.395	30.151
Algemene informatie		
Project omschrijving	Het project Hart van Zuid vindt zijn oorsprong in de gemeentelijke Stadsvisie 2030. In de Stadsvisie 2030 wordt een sleutelrol toegekend aan het gebied. De out-of-pocket bijdrage van het IFR zijn ter (a) dekking van het contractbudget (onderdeel periodiek onderhoud)	
Gebied		
Planning	2016	tot 2020
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	77.395	20.308
Toelichting		
Toelichting	Terugblikkend op de afgelopen jaren van uitvoering zien we dat het contract enerzijds robuust is gebleken anderzijds heeft het gebied. Inmiddels is het nieuwe zwembad opgeleverd, is de renovatie van de Hallen van Ahoy afgerond, het gebied is nu volledig binnen het Hart van Zuid opgeleverd. Momenteel wordt er gewerkt aan de realisatie van de laatste fase van het gebied.	
Uitvoering (inhoudelijk)		
Toelichting	Het verschil wordt veroorzaakt doordat halverwege 2021 is gebleken dat de voorziene afwaardering van h	
Verschil realisatie - begroting (financieel)	het geval en dienen jaarlijks de hogere kapitaalslasten bij het RIM onttrokken te worden. Daarnaast was de verwachting dat de realisatie lager zou uitvallen dan de begroting.	
Bedrag herbesteding	Niet van toepassing	
Toelichting herbesteding	Niet van toepassing	

[illegible]

Project omschrijving   Het Erasmus MC wordt vernieuwd. Aansluitend daaraan wordt de buitenruimte heringericht. Ge

Gebied

Planning   2017   tot

Dekking   IFR   Gemeente (overig)

2.000   0

Toelichting

Toelichting Uitvoering

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil   De afwijking tussen begroting en besteding van de middelen wordt voor een groot d

realisatie - begroting   onderbesteding wordt verklaard door (meerwerk)facturen voor werkzaamheden die reeds zij

(financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting

herbestemming

IFR -   473   76   75   36   -39   361   Budget RIM   Realise

Essenburgpark

Stedelijke inrichting en ontwikkeling   231.633

IFR - Essenburgpark   473

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning   2020

Dekking   IFR   Geme

76

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)   De ecologische onderzoeken zijn afgerond. Daarna is de kapvergunning e

Toelichting Verschil realisatie - begroting   Vanwege het

(financieel)

Bedrag herbestemming   Niet van toepassing

Toelichting herbestemming   Niet van toepassing

IFR - Blue City -   325   293   33   0   -33   33   Budget RIM   f

Field Lab

Stedelijke inrichting en ontwikkeling   231.633

IFR - Blue City - Field Lab   325

Algemene informatie	
Project omschrijving	Transformatie van de kelderruimte van het gebouw (vo
Gebied	
Planning	2017
Dekking	IFR
	325
Toelichting	
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing

IFR - Stadionpark	16.681	3.720	1.454	999	-455	11.962	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
Infrastructuur (OOP)								
Stedelijke inrichting en ontwikkeling							231.633	146.231
IFR - Stadionpark Infrastructuur (OOP)							16.681	3.720
Algemene informatie								
Project omschrijving	De mobiliteitsopgave is een belangrijk onderdeel voor de ontwikkeling van de bereikbaarheid van het nieuw gebied nabij het stadion en op afstand, voldoende busparkeerplaatsen en voldoende fietsparkeerplaatsen in combinatie met het realiseren van nieuwe haltes. De out-of-pocket bijdrage wordt gecompenseerd door de realisatie van nieuwe haltes.							
Gebied								
Planning	2018							tot
Dekking	IFR							Gemeente (overig)
							16.681	0
Toelichting								
Toelichting	In 2021 zijn de laatste werkzaamheden bij de Veranda en de waterterminal bij de Veranda afgerond.							
Uitvoering (inhoudelijk)								
Toelichting	De kosten voor de aanleg van de tramkeerlus bij de Wilhelminakade zijn in 2021 lager uitgevallen dan in 2020.							
Verschil realisatie -	wordt Q1-2022 afgerond. Daarnaast waren er kosten voor aanpassingen van de bewegwijzering en voor de realisatie van nieuwe haltes.							
							Hierdoor zijn de kosten voor de realisatie van nieuwe haltes lager uitgevallen dan in 2020.	

								begroting	
								(financieel)	
								Bedrag	Niet van toepassing
								herbestemming	
								Toelichting	Niet van toepassing
								herbestemming	
IFR � Monument GJ	1.052	317	1.052	241	-811	494		Budget RIM	Realisatie t/m 2020
de Jongh									
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633146.231
								IFR � Monument GJ de Jongh	1.052317
								Algemene informatie	
								Project omschrijving	Herinrichting van de buitenruimte rondom het nieuw te b
								Gebied	
								Planning	2017tot
								Dekking	IFRGemeente (overig)
									1.0520
								Toelichting	
								Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	In 2020 zijn het Voorlopig ontwerp en het definitief ontwerp afgerond. In 2021 volg
								Toelichting Verschil realisatie -	nvt
								begroting (financieel)	
								Bedrag herbestemming	nvt
								Toelichting herbestemming	nvt
IFR - Katoenveem	1.400	400	292	118	-174	883		Budget RIM	Realisatie t/m 2020
leegstandsbeheer									
								Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633146.231
								IFR - Katoenveem	1.400400
								leegstandsbeheer	
								Algemene informatie	
								Project omschrijving	Rijksmonument Katoenveem is sinds juni 2016 gemeentelijk eigendom. De gemeente wil het Kato onveilig en niet bruikbaar. Actief leegstandsbeheer tot het moment van oplevering is noodzakelijk oi
								Gebied	
								Planning	2017tot

Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	1.400	0
Toelichting		
Toelichting	In 2021 is zijn maatregelen genomen tbv het beheer van de Katoenveem: voornamelijk anti-kraakmaz	
Uitvoering		
(inhoudelijk)		
Toelichting	De materiële beheerslasten zijn lager uitgevallen dan begroot. Voornaamste reden hiervoor is d	
Verschil realisatie -	uitgevaller	
begroting		
(financieel)		
Bedrag	Niet van toepassing	
herbestemming		
Toelichting	Niet van toepassing	
herbestemming		

IFR - Buitenruimte	492	394	30	15	-15	82	Budget RIM	Realisatie t/m 2020
Koningsveldeplein								
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	231.633	146.231						
IFR - Buitenruimte	492	394						
Koningsveldeplein								

Algemene informatie		
Project omschrijving	Het Koningsveldeplein is, in afwachting van de ontwikkeling van de voormalige school, al meer d plein is het enige van formaat in het Liskwartier dat ruimte biedt aan alle leeftijdscategorieën en s	
Gebied		
Planning	2016	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	492	0
Toelichting		
Toelichting Uitvoering		
(inhoudelijk)		
Toelichting Verschil		
realisatie - begroting		
(financieel)		
Bedrag	Restant	
herbestemming		
Toelichting		

herbestemming

IFR - Capaciteit	14.333	5.191	2.250	2.250	0	6.891		
							Budget RIM	Realisatie t/m 2020
Feijenoord City								
							Stedelijke	231.633
							inrichting en	146.231
							ontwikkeling	
							IFR -	14.333
							Capaciteit	5.191
							Feijenoord City	
							Algemene	
							informatie	
							Project	Dekking van de gemeentelijke apparaatskosten, voor zover zij niet gedekt zijn door een investerin
							omschrijving	
							Gebied	
							Planning	2019 tot
							Dekking	IFR Gemeente (overig)
								14.333 0
							Toelichting	
							Toelichting	De gemeente Rotterdam staat positief tegenover de ontwikkeling van Feyenoord City. De gemeente vindt i
							Uitvoering	de stad. De verantwoordelijkheden onderling zijn vastgelegd in de zogenaamde Driepartijeno
							(inhoudelijk)	vergunningen. Vanuit die rol toetst de gemeente de plannen die worden opgesteld door de partners in de g
								Meer informatie over het project, de voorwa
							Toelichting	Niet van toepassing
							Verschil	
							realisatie -	
							begroting	
							(financieel)	
							Bedrag	Niet van toepassing
							herbestemming	
							Toelichting	Niet van toepassing
							herbestemming	

Verkeer en Vervoer	74.891	5.981	23.736	22.105	-1.631	46.805		

IFR - A16	5.793	841	1.852	1.657	-195	3.295			
							Budget RIM	Realisatie t/m 2020	
							Verkeer en Vervoer	74.891	5.981
							IFR - A16	5.793	841
							Algemene		
							informatie		

Project omschrijving	De gemeente Rotterdam draagt samen met de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

Gebied		
Planning	2018	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	5.793	0
Toelichting		
Toelichting	Begeleiden van Rijkswaterstaat en bouwconsortium De Groene Boog bij haar werkzaamheden. Het o	
Uitvoering	en haar inwoners en bedrijven, het toezien op nakomen van de afspraken en eisen die overeengeke	
(inhoudelijk)		
Toelichting Verschil	De lagere onttrekking op de bestemmingsrese	
realisatie - begroting		
(financieel)		
Bedrag	Niet van toepassing	
herbestemming		
Toelichting	Niet van toepassing	
herbestemming		

IFR - Hoekse Lijn	798	554	245	245	0	0	Budget RIM	Realisatie t/m 2020	
							Verkeer en Vervoer	74.891	5.981
							IFR - Hoekse Lijn	798	554

Algemene informatie	
Project omschrijving	In 2014 is een bestuurlijk besluit gevallen over het ombouwen en verlengen van de Hoekse Lijn van de Rijkswaterstaat aan het strand en voor een aan de omstandigheden aangepast station. Dit is gebeurd onder de naam 'Hoekse Lijn aan het strand'.

Gebied		
Planning	2017	tot
Dekking	IFR	Gemeente (overig)
	798	0
Toelichting		
Toelichting		
Uitvoering		
(inhoudelijk)		
Toelichting Verschil	Niet van toepassing	
realisatie - begroting		
(financieel)		

							Bedrag	Niet van toepassing	
							herbestemming		
							Toelichting	Niet van toepassing	
							herbestemming		
IFR -	4.300	0	2.425	1.781	-644	2.519	Budget RIM		
Oeververbinding							Verkeer en Vervoer 74.891		
							IFR - Oeververbinding	4.300	
							Algemene informatie		
							Project omschrijving		
							Gebied		
							Planning	2019	
							Dekking	IFR	
							4.300		
							Toelichting		
							Toelichting Uitvoering (inhoudelijk) Er wordt al een aantal jaren gewerkt aan de MIR		
							Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)		
							Bedrag herbestemming	Niet van toepassing	
							Toelichting herbestemming Niet van toepassing		
IFR 4 Hoekse Lijn	64.000	4.586	19.214	18.423	-791	40.991	Budget RIM	Realisatie t/m 2020	
vertraging en							Verkeer en 74.891 5.981		
verlenging							Vervoer		
							IFR 4 Hoekse	64.000 4.586	
							Lijn vertraging		
							en verlenging		
							Algemene informatie		
							Project	In het coalitieakkoord zijn middelen toegekend aan de bestemmingsreserve Investeringsfonds Rotterdam	
							omschrijving	benodigd dan verwacht. Op basis hiervan wordt de begroting geactualiseerd. Daarnaast is in 2019 een div	
							Gebied		
							Planning	2020 tot	
							Dekking	IFR Gemeente (overig)	
							62.500		0
							Toelichting		

Toelichting	
Uitvoering	
(inhoudelijk)	
Toelichting	De verwachte besteding van middelen voor het project Hoekse Lijn (inclusief Metro aan Zee) in het boekjaar 2021
Verschil	talud over een afstand van 3 kilometer die naar 2021 zijn verschoven en de start van werkzaamheden aan realisatie - min en de onttrekking aan de bestemmingsreserve € 439 lager uitgevallen. Het effect op het saldo van begroting
(financieel)	
Bedrag	NVT
herbestemming	
Toelichting	NVT
herbestemming	

Totaal	357.767	178.631	56.151	37.930	-18.221	141.207

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

Pagina 133

Bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling

De bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling wordt gebruikt als dekking voor fysieke projecten die bijdragen aan de gemeentelijke doelstellingen met betrekking tot aantrekkelijke en gezonde woon- en leefmilieus. Het betreft buitenruimteprojecten gekoppeld aan gebiedsontwikkeling en projecten gekoppeld aan vergroening.

Toevoegingen

Ten behoeve van de onderstaande projecten is in 2021 € 2,7 mln aan de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling toegevoegd:

- € 2 mln is vanuit het programma Duurzaam overgeheveld ten behoeve van het project Buitenruimte Floating Office Rotterdam (FOR);
- € 712 is vanuit cluster Stadsbeheer toegevoegd aan het programma Extra vergroening ten behoeve van vergroening parkeerplaatsen.

Onttrekkingen

In 2021 is aan de bestemmingsreserve Gebiedsontwikkeling € 13,7 mln onttrokken.

De grootste uitgaven in 2021 hebben betrekking op de navolgende buitenruimteprojecten: Buitenruimte Floating Office Rotterdam, herinrichting Coolsingel, Staringbuurt, Keerlus Wilhelminaplein – Deel Posthumalaan Zuid,

programma Extra Vergroening, Programma ecologische verbindingen, het uitvoeringsprogramma Rivieroevers 2019-2022, Het Park, Rondje Stadionpark brug eiland Brienenoord.

De onderbesteding ten opzichte van de Begroting 2021 wordt vooral veroorzaakt door lagere bestedingen bij het programma Extra Vergroening, Programma ecologische verbindingen, het uitvoeringsprogramma Rivieroevers 2019-2022, Vergroening bestaande parkeerplaatsen, KPSV Bodemsanering, Evenementendek dak Museumpark, Het Park, Campus Tarwewijk fase 2, Herstructurering Landbouwbuurt, Aanpak parkeerproblematiek Noord & vergroening, Herinrichting Hofplein 19-20 en Paradijslaan e.o. buitenruimte.

Diverse projecten zijn in ontwikkeling, maar hebben in 2021 nog niet tot uitgaven geleid. Ook zijn bij diverse buitenruimte projecten de geplande werkzaamheden voor het jaar 2021 doorgeschoven naar 2022.

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2021 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

Budget GO	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant per 1-1-2022	
85.046	38.427	24.022	13.628	-10.394	32.991	
4.542	4.456	86	86	-0	1	Budget G
						85.04
						4.54
						Algemene
						informatie
						Project De aanpak F
						omschrijving stadswijken van I
						voldoen niet aar
						redenen niet in hur
						v
						Gebied
						Planning 201
						Dekking GC
						4.54
						Toelichting
						Toelichting
						Uitvoering
						(inhoudelijk)
						Toelichting
						Verschil
						realisatie -

							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Jaffa interne	430	360	70	6	-65	65	Budget
kosten gemeente SO							85
							GO -
							Jaffa interne
							kosten gemeente
							SO
							Algemene
							informatie
							Project Woningcorp
							omschrijving
							Doel van di
							Gebied
							Planning ;
							Dekking
							Toelichting
							Toelichting
							Uitvoering
							(inhoudelijk)
							Toelichting
							Verschil realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Staringbuurt	3.000	2.400	600	600	0	0	Budget G
(Spangen)							

Buitenruimte

GO -		3.00
Staringbuurt		
(Spangen)		
Buitenruimte		
Algemene		
informatie		
Project	Het projectget	
omschrijving	prestaties om tot o	
	woningen	
Gebied		
Planning	201	
Dekking	GO	
Toelichting		
Toelichting	Het project is reec	
Uitvoering		
(inhoudelijk)		
Toelichting		
Verschil		
realisatie -		
begroting		
(financieel)		
Bedrag		
herbestemming		
Toelichting		
herbestemming		

GO - Herinrichting	3.094	2.800	294	294	0	0	Budget G

Coolsingel

		85.04
		GO - 3.05
		Herinrichting
		Coolsingel
		Algemene informatie

						Gebied	
						Planning 201	
						Dekking GO	
						3.05	
						Toelichting	
						Toelichting De Coolsingel is	
						Uitvoering	
						(inhoudelijk) De vervangingsso	
						Toelichting	
						Verschil	
						realisatie -	
						begroting	
						(financieel)	
						Bedrag	
						herbestemming	
						Toelichting	
						herbestemming	

							Toelichting Toelichting Terugblikkend Uitvoering ruimte te vinde (inhoudelijk) van Ah buitenruimte binn	
							Toelichting De contractpe Verschil realisatie - begroting (financieel)	
							Bedrag herbestemming	
							Toelichting herbestemming	
GO - ISV3-04.03.03	10.893	10.729	165	109	-56	55		
Bodemsanering								
Gasfabrieken								
							GO - ISV3-04.03.03 Bodemsanering	
							Algemene informatie Project omschrijving Gebied Planning Dekking	
							Toelichting Toelichting Uitvoering (inhoudelijk) Toelichting Verschil realisatie - begrot Bedrag herbestemming Toelichting herbestemming	
GO - KPSV	5.829	1.878	830	178	-652	3.772	Bu	
Bodemsanering								
							GO - KPSV Bodemsanering	
							Algemene informatie Project omschrijving Het	

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting Uitvoering   Voor de v
(inhoudelijk)

Toelichting Verschil   De uitvo
realisatie - begroting   ne
(financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting
herbestemming

GO - IP Britsenburg-

499

493

6

0

-6

6

Schuilenburg

GO - IP Britsenburg-Schuilenburg

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

Toelichting Verschil realisatie - begrot

Bedrag herbestemming

Toelichting herbestemming

GO - IP Toermalijn -

750

61

100

69

-31

620

Wildenburg

GO - IP Toermalijn - Wildenburg

Algemene informatie

GO - DGE-119000-	290	0	50	0	-50	290	Budget G
Hoogvliet Loempia							85.04
						GO - DGE-	25
						119000-	
						Hoogvliet	
						Loempia	
						Algemene	
						informatie	
						Project	De kosten voc
						omschrijving	kosten lager te h
							zijn, omdat de sar
						Gebied	
						Planning	200
						Dekking	G
							25
						Toelichting	
						Toelichting	De uitvoe
						Uitvoering	
						(inhoudelijk)	
						Toelichting	
						Verschil	
						realisatie -	
						begroting	
						(financieel)	
						Bedrag	
						herbestemming	
						Toelichting	
						herbestemming	

GO - DGE-130700-	4.097	3.607	100	80	-20	410	
Buitenruimte RCD							
						GO - DGE-130700-	
						Buitenruimte RCD	
						Algemene informatie	
						Project omschrijving	Het

Toelichting herbestemming

Toelichting herbestemming

Algemene

informatie						
Project						
omschrijving						
- Plaatsen van						
Gebied						
Planning						2
Dekking						
Toelichting						
Toelichting						Aansturen reali
Uitvoering						Aanbre
(inhoudelijk)						
Toelichting						
Verschil realisatie						
- begroting						
(financieel)						
Bedrag						
herbestemming						
Toelichting						
herbestemming						
GO - Herinrichting	1.319	319	681	205	-476	795

Hofplein 19-20

GO - Herinrichting Hofplein 19-20

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting Verschil realisatie -
begroting (financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting herbestemming

GO - Dak	2.131	293	630	291	-339	1.546	Budget
Museumpark garage							85
GO - Dak							2.
Museumpark garage							
Algemene informatie							
Project omschrijving	Het evenement aangebracht						
Gebied							
Planning	2						
Dekking	2.						
Toelichting							
Toelichting							
Uitvoering (inhoudelijk)							
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Door vertrek						
Bedrag herbestemming							
Toelichting herbestemming							

GO - Boomgaardhof

Algemene informatie

Project omschrijvingEen k

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting UitvoeringEen k
(inhoudelijk)

Toelichting Verschil
realisatie - begroting
(financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting
herbestemming

GO -1.5
Hefkwartier

Algemene informatie

ProjectMet het gereedk
omschrijvingverke

Gebied

Planning20

DekkingG

1.5

Toelichting

ToelichtingDit jaar is
Uitvoeringwoonomgeving i

							(inhoudelijk)	
							Toelichting	De aanleg
							Verschil	
							realisatie -	
							begroting	
							(financieel)	
							Bedrag	
							herbestemming	
							Toelichting	
							herbestemming	
GO -	120	13	107	96	-12	12		Budget
Wijnhaveneiland, verlevendiging buitenruimte								
							GO -	
							Wijnhaveneiland, verlevendiging buitenruimte	
							Algemene informatie	
							Project omschrijving	1) Ter versterking 2) Ter versterking
							Gebied	
							Planning	
							Dekking	
							Toelichting	
							Toelichting	1. De specificatie
							Uitvoering	Erfgoedhistorie
							(inhoudelijk)	
							Toelichting Verschil	
							realisatie -	
							begroting	
							(financieel)	
							Bedrag	
							herbestemming	
							Toelichting	
							herbestemming	

[illegible][illegible]

							Toelichting Uitvoering In 2021 (inhoudelijk) inrichting v
							Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel) Bedrag herbestemming
							Toelichting herbestemming
GO - Herinrichting	210	0	74	0	-74	210	
Polderlaan							GO - Herinrichting Polderlaan Algemene informatie Project omschrijving Hill Doc
							Gebied Planning Dekking Toelichting Toelichting Uitvoering (inhoudelijk) Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel) Bedrag herbestemming Toelichting herbestemming
GO - Hooglandstraat	450	26	35	34	-1	391	GO - Hooglandstraat Algemene informatie Project omschrijving

Gebied
Planning
Dekking
Toelichting
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)
Toelichting Verschil realisatie - begrot (financieel)
Bedrag herbestemming
Toelichting herbestemming

GO - Dekking	650	302	348	197	-150	150	Budget G
Fondsbeheer SIF							85.04
2019							

GO - Dekking	65
Fondsbeheer	
SIF 2019	

Algemene informatie	
Project	
omschrijving	bestemmingsreserv projecten, control cijfers, het cor betreffen het rapp

Gebied	
Planning	202
Dekking	65

Toelichting
Toelichting
Uitvoering
(inhoudelijk)
Toelichting
Verschil
realisatie -

									begroting
									(financieel)
									Bedrag
									herbestemming
									Toelichting
									herbestemming
GO - Het Park	2.500	535	965	397	-568		1.568		Budget G
									85.04
								GO - Het Park	2.50
								Algemene	
								informatie	
								Project	Het Park wordt in
								omschrijving	21-ste eeuws get
									opgepakt. Samen
									cortenstalen rand
								Gebied	
								Planning	201
								Dekking	G
									2.50
								Toelichting	
								Toelichting	In
								Uitvoering	
								(inhoudelijk)	
								Toelichting	Door vertragen
								Verschil	
								realisatie -	
								begroting	
								(financieel)	
								Bedrag	
								herbestemming	
								Toelichting	
								herbestemming	
GO - Oostervantplein	200	0	19	0	-19		200		Budget i
									85.0
								GO -	2

GO - Heiman Dullaertplein	
Algemene informatie	
Project omschrijving	He
Gebied	
Planning	
Dekking	
Toelichting	

						Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	
						Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	
						Bedrag herbestemming	
						Toelichting herbestemming	
GO - Kwaliteitsimpuls	500	147	192	97	-95	257	
winkelhart Hoogvliet							GO - Kwaliteitsimpuls winkelhart Hoogvliet
						Algemene informatie	
						Project omschrijving	
						Gebied	
						Planning	
						Dekking	
						Toelichting	
						Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	
						Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	
						Bedrag herbestemming	
						Toelichting herbestemming	
GO - Buitenruimte	1.600	7	80	108	28	1.486	Budg
Cooltoren en omgeving							GO - Buitenruimte Cooltoren en omgeving
						Algemene informatie	
						Project omschrijving	

De nieuwe

De E

De ambiti

Hoornbr

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting

Uitvoering

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil

realisatie - begroting

(financieel)

Bedrag

herbestemming

Toelichting

herbestemming

GO - Programma

12.250

2.456

5.220

2.524

-2.696

7.270

Bud

Extra Vergroening

GO - Programma

Extra Vergroening

Algemene informatie

Project omschrijving

Het reali

Gebied

Planning

Dekking

							Toelichting	
							Toelichting Uitvoering	Vanuit het p
							(inhoudelijk)	mogelijk
							Toelichting Verschil	Vanuit het p
							realisatie - begroting	mogelijk t
							(financieel)	
							Bedrag	
							herbestemming	
							Toelichting	
							herbestemming	
GO -	1.602	399	1.203	197	-1.007	1.007		
Vergroeningsbudget								
vanuit								
Parkeervoorzieningen								
							GO - Vergroeningsbudget	
							vanuit	
							Parkeervoorzieningen	
							Algemene informatie	
							Project omschrijving	Dit l
							Gebied	
							Planning	
							Dekking	
							Toelichting	
							Toelichting Uitvoering	Elk jaa
							(inhoudelijk)	proje
							Toelichting Verschil	De uitv
							realisatie - begroting	
							(financieel)	
							Bedrag herbestemming	
							Toelichting herbestemming	
GO - Koppelen lokale	3.200	120	1.992	1.372	-621	1.708		Budge
groene plekken en								8
initiatieven								
							GO - Koppelen	
							lokale groene	

plekken en

initiatieven

Algemene

informatie

Project omschrijving

Daar was

binnen de stac

Gebied

Planning

Dekking

:

Toelichting

Toelichting

Uitvoering

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil

Bij zowel de

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag

herbestemming

Toelichting

herbestemming

GO -

2.600

243

1.357

562

-795

1.795

Buc

Uitvoeringsprogramma

Rivieroevers 2019-

2022

GO -

Uitvoeringsprogramma

Rivieroevers 2019-

2022

Algemene informatie

Project omschrijving

Riv

namelijk

GO - Buitenruimte	
Floating Office Rotterdam	
(FOR)GO - Buitenruimte	
Floating Office Rotterdam	
(FOR)	
Algemene informatie	
Project omschrijving	In 2018
	kantoor
	wed

gina 1045 van 1340

							Toelichting Uitvoering
							(inhoudelijk)
							Toelichting Verschil
							realisatie - begroting
							(financieel)
							Bedrag herbestemming
							Toelichting herbestemming
GO - Buitenruimte	800	0	31	12	-19	788	Budget G
Tamboerlocatie							85.04
							GO - 8C
							Buitenruimte
							Tamboerlocatie
							Algemene informatie
							Project
							omschrijving Om de benod aanpassinger buitenruimte
							Gebied
							Planning 201
							Dekking GC
							8C
							Toelichting
							Toelichting I
							Uitvoering bouwwerkzaam
							(inhoudelijk) complexiteit,
							Toelichting
							Verschil
							realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming

[illegible]

							Toelichting	
							Toelichting	De mee
							Uitvoering	hebben zoda
							(inhoudelijk)	
							Toelichting Verschil	Veel gebou
							realisatie - begroting	
							(financieel)	
							Bedrag	
							herbestemming	
							Toelichting	
							herbestemming	
GO - Campus	500	0	300	109	-191	391	Budget G	

Tarwewijk fase 2

85.04

GO - Campus 50

Tarwewijk fase

2

Algemene

informatie

Project De ambitie is om te
omschrijving elkaar te verb
inrichten van de t

Gebied

Planning 202

Dekking 60

50

Toelichting

Toelichting In 2021 is een vor
Uitvoering Zuidplein. Op h
(inhoudelijk) het u

Toelichting

Verschil

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag

							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Rondje	800	0	800	800	0	0	Budget G
Stadionpark brug							85.04
eiland Brienenoord							
							GO - Rondje 80
							Stadionpark
							brug eiland
							Brienenoord
							Algemene
							informatie
							Project Een cruciaal on
							omschrijving wordt gemaakt, z
							Zuiddiepje naar het
							Gebied
							Planning 201
							Dekking G0
							80
							Toelichting
							Toelichting
							Uitvoering
							(inhoudelijk)
							Toelichting
							Verschil
							realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Verbetering	250	0	250	153	-97	97	Budg
uitstraling Weena							8
							GO - Verbetering
							uitstraling Weena
							Algemene

							informatie Project omschrijving
							Gebied
							Planning
							Dekking
							Toelichting Toelichting Uitvoering (inhoudelijk) Toelichting Verschil In eerste inst realisatie - begroting nie (financieel) Bedrag herbestemming Toelichting herbestemming
GO - Keerlus	875	0	875	875	0	0	Budget G 85.04
Wilhelminaplein 4							
Deel Posthumalaan							
Zuid							GO - Keerlus 87 Wilhelminaplein 4 Deel Posthumalaan Zuid
							Algemene informatie Project De herinricht omschrijving mobiliteitsprogr het huidige straat ruimte naar een b in het Ron Gebied Planning Dekking
							202
							Gt

							87
							Toelichting
							Toelichting De buitenruimte is
							Uitvoering
							(inhoudelijk)
							Toelichting
							Verschil
							realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Openbare	100	0	100	5	-95	95	Budget G
ruimte historisch							85.04
Delfshaven							
							GO - 10
							Openbare
							ruimte
							historisch
							Delfshaven
							Algemene
							informatie
							Project Om de buit
							omschrijving verblijfst
							Gebied
							Planning 202
							Dekking G
							10
							Toelichting
							Toelichting Het afgelopen
							Uitvoering voorbereiding
							(inhoudelijk) Recent in 2022 is
							Toelichting
							Verschil

								realisatie -
								begroting
								(financieel)
								Bedrag
								herbestemming
								Toelichting
								herbestemming
GO - Doortrekken	120	0	10	0	-10		120	

Plaza Brainpark I

GO - Doortrekken Plaza Brainpark I

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

Toelichting Verschil realisatie - begrot
(financieel)

Bedrag herbestemming

Toelichting herbestemming

GO - Binnenban	500	0	0	186	186		314	Budg

Stadshart

GO - Binnenban

Stadshart

Algemene informatie

Project omschrijving

De bijdra

aa

							Gebied
							Planning
							Dekking
							Toelichting
							Toelichting Overboe
							Uitvoering
							(inhoudelijk)
							Toelichting Verschil
							realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
GO - Kop Keilehaven	552	30	0	27	27	496	

GO - Kop Keilehaven

Algemene informatie

Project omschrijving

Gebied

Planning

Dekking

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)

							Toelichting Verschil realisatie - begrot (financieel)
							Bedrag herbestemming
							Toelichting herbestemming
GO - Rondje	1.000	0	0	103	103	897	Budget G
Stadionpark Buitendijk							85.04
							GO - Rondje 1.00
							Stadionpark
							Buitendijk
							Algemene
							informatie
							Project
							omschrijving Realiseren de manier ee
							Gebied
							Planning 202
							Dekking G
							1.00
							Toelichting
							Toelichting In 2021 is
							Uitvoering inrichtingsplan hee (inhoudelijk)
							uitvoering.
							2021 heeft h
							Toelichting Doordat het ver
							Verschil
							realisatie -
							begroting
							(financieel)
							Bedrag
							herbestemming
							Toelichting
							herbestemming
Verkeer en Vervoer	500	122	378	57	-321	321	

GO - Aanpak	500	122	378	57	-321	321
parkeerproblematiek						
Noord & vergroening						
Verkeer en Vervoer						
GO - Aanpak parkeerproblematiek						
Noord & vergroening						
Algemene informatie						
Project omschrijving						
Gebied						
Planning						
Dekking						
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)						
Toelichting Verschil realisatie -						
begroting (financieel)						
Bedrag herbestemming						
Toelichting herbestemming						
Totaal	85.546	38.550	24.400	13.685	-10.715	33.312

Vrijval

In 2021 is ten behoeve van de kapitaallasten € 1,5 mln naar de RIM overgeheveld voor het project Multifunctioneel Centrum in Pernis.

Bestemmingsreserve NPRZ

Pagina 134

Bestemmingsreserve NPRZ

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) bestaat uit de pijlers Onderwijs, Werk, Cultuur, Veiligheid en Wonen. De bestemmingsreserve NPRZ-wonen wordt gebruikt als dekking van projecten binnen de pijler Wonen van het NPRZ. De middelen in de bestemmingsreserve worden gebruikt als dekking voor projecten in de focuswijken, tuinsteden en tuindorpen in Rotterdam Zuid, die bijdragen aan de fysieke doelstellingen van het NPRZ-programma. De projecten zijn concreet opgezet om invulling te geven aan de gemeentelijke opgave binnen het NPRZ of dienen ter ondersteuning en facilitering van de opgave van derden (zoals woningcorporaties).

Door het Rijk is via het Gemeentefonds een bedrag beschikbaar gesteld waarmee in 2013 de bestemmingsreserve is gevormd. De gemeenteraad heeft op 29 juni 2017 besloten tot de vorming van één bestemmingsreserve voor het programma NPRZ pijler Wonen door gemeentelijke middelen voor projecten in Rotterdam zuid te bundelen.

De bestemmingsreserve is in 2017 aangevuld met gemeentelijke financiële middelen voor fysieke projecten in Rotterdam Zuid, die eerst waren ondergebracht in de bestemmings-reserves Investeringsfonds Rotterdam (IFR) en Investeringsbudget stedelijke vernieuwing (ISV3).

Vanaf 2018 is de bestemmingsreserve aangevuld met de gemeentelijke financiële middelen, die door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld als cofinanciering bij de korting op de verhuurdersheffing, die woningcorporaties van het Rijk hebben ontvangen voor de transformatie-opgave in de focuswijken.

Vanaf 2018 zouden tevens de rijksmiddelen vanwege de regiodeal Rotterdam zuid (2018-2025) en de gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve. Het Rijk heeft echter in december 2019 de rijksmiddelen voor de Regiodeal gewijzigd van decentralisatie-uitkering naar een specifieke uitkering. Daarom zijn alleen de gemeentelijke cofinanciering voor de Regiodeal NPRZ en de rijksmiddelen regiodeal voor 2018 toegevoegd aan deze bestemmingsreserve en worden de rijksmiddelen voor 2019-2021 ondergebracht in een afzonderlijk fondsproject.

Vanaf 2022 zal de bestemmingsreserve ook worden aangevuld met de gemeentelijke financiële middelen, die door de gemeenteraad beschikbaar zijn gesteld als cofinanciering bij de door het Rijk toegekende middelen voor Feijenoord en Charlois in het kader van de rijksregeling “Herstructurering Volkshuisvesting”.

Toevoegingen

In 2021 is aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen toegevoegd:

Vanuit de RIM (voorheen IFR):

- € 5 mln voortvloeiend uit de gemeentelijke verplichting om – als cofinanciering bij de korting op de verhuurdersheffing van woningcorporaties voor de transformatie-opgave in Rotterdam zuid (convenant Financiële impuls Rotterdam Zuid 2016-2022) – binnen de gemeentelijke begroting in totaal € 50 mln te reserveren;
- € 10 mln voortvloeiend uit de gemeentelijke verplichting om – als cofinanciering bij de Regiodeal Rotterdam Zuid (Regiodeal Rotterdam Zuid 2018-2025) – binnen de gemeentelijke begroting in totaal € 100 mln te reserveren voor NPRZ-pijler Wonen;
- € 1,5 mln voor apparaatskosten voor het programma NPRZ-wonen, conform besluiten in de begroting 2019 (Voorjaarsnota 2018).

Vanuit taakveld Wonen en bouwen en (BWT) van cluster SO:

- € 3,5 mln ten behoeve van de basisaanpak particuliere woningvoorraad (conform besluit directie cluster Stadsontwikkeling 21 februari 2019 en Voorjaarsnota 2019).

Vanuit taakveld Wonen en bouwen en Wonen (GO Charlois) van cluster SO:

- € 2,8 mln. dit betreft de terugbetaling van Woonbron aan de gemeente conform raadsbesluit “herziening van de grondexploitatie Urkersingel” van 16 december 2021.

Onttrekkingen

In totaal is er in 2021 € 25,5 mln onttrokken aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen. De grootste uitgaven in 2021 betreffen uitgaven voor het programma Steigers op Zuid (€ 900) en de uitvoeringskosten voor de projecten Mijnskintbuurt blok 1+2 en blok 3 (€ 2,7 mln), Basisaanpak particuliere voorraad 2019-2022 (€ 2,2 mln), de subsidieregeling samenvoegen voor particulieren (€ 600), Swiego (600) en Carnisse-eiland (600) en buitenruimte Vreewijk-Valkeniersbuurt en Vreewijk-Linker Halve Vlieger (€ 600). Ook is er in 2021 € 1,5 mln besteed aan uitvoeringskosten voor het programma NPRZ-Wonen en een aantal kleinere (buitenruimte)projecten zoals Kindercampus Bloemhof, Malieklos, Campus Tarwewijk en Walravenbuurt.

De reden dat er in 2021 meer is onttrokken dan begroot komt doordat de gemeenteraad in december 2021 positief heeft besloten over het in uitvoering nemen van de grondexploitatie Urkersingel. Op basis van dit raadsbesluit is € 11,8 mln onttrokken aan de bestemmingsreserve NPRZ-wonen om hiermee een verliesvoorziening te vullen van deze grex.

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2021 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen begroting en realisatie.

	Budget	Realisatie	Begroting	Realisatie	Vershil	Restant						
	NPRZ	t/m 2020	2021	2021		per 1-1-2022						
Beheer van de stad	1.340	831	259	221	-38	288						
NPRZ - IP Entree	540	481	59	21	-38	38	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil	Restar
Beverwaard							Beheer van de stad	1.340	831	259	221	-38
							NPRZ - IP	540	481	59	21	-38
							Entree					
							Beverwaard					
Algemene informatie												
Project omschrijving	Exogeen - De sterk toegenomen instroom van asielzoekers in Nederland maakt dat ook in Rotterdam geric is ten behoeve van de realisatie van een AZC, de zorg voor statushouders en crisis(nood)opvang voor de d											
	Tegen deze achtergrond heeft de gemeenteraad op 12 november 2016 ingestemd met de realisatie v											
	asielzoekerscentrum aan de Edo Bergsmaweg in de wijk Beverwaard. Het is daarbij de ambitie van											
	behoefte van de wijk waar het AZC is voorzien, te sturen op het behouden en mogelijk verbeteren v											
	kwaliteits- en voorzieningennive											

De inspanningen/maatregelen, waarvoor geen ruimte binnen de huidige begroting is gevonden, worden beschreven en moeten leiden tot een fysiek en maatschappelijk sterk(er) Beverwaard. Uit gesprekken instellingen en uit de belangrijkste uitkomsten van de digitale meningspeiling is gebleken dat 4 thema's p voor Beverwaard: veiligheid, een schone wijk, opgeknapte bebouwing en werkgelegenheid. Eén van de m hieraan moet gaan bijdragen betreft de aanpak van de Cannenburchstraat/ Groeninx van Zoelenlaan, oft

va

Hi

- Verduidelijking do

- Vergr

-

Gebied				
Planning	2016	tot	2021	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	540	0	0	540
Toelichting				
Toelichting	In 2021 zijn de bestratings- en rioleringswerkzaamheden bij de inrit aan de Cannenburchstraat afger			
Uitvoering	afsluiting van h			
(inhoudelijk)				
Toelichting	De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten voor het verplaatsen van de			
Verschil	ondernemer niet meer gemaakt worden (ingang wordt			
realisatie -				
begroting				
(financieel)				
Bedrag				
herbestemming				
Toelichting	Het restbudget is niet meer nodig v			
herbestemming				

NPRZ	800	350	200	200	0	250	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
- Wijkconciërges												
Beheer van de stad	1.340	831	259	221	-38							
NPRZ	800	350	200	200	0							
- Wijkconciërges												

Algemene

informatie

Project omschrijving	Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) streeft naar wijken waar het prettig wonen is. Komende j geïnvesteerd via de programma's Wonen en Buitenruimte op die buitenruimte, met extra aandacht op c Die buitenruimte moet uitnodigen tot ontmoeten, verblijven en bewegen (schoon, heel en ve wijkconciërges leverde in diverse wijken een positief resultaat op dit thema. Daarnaast is de wijk

belangrijke schakel binnen de keten in de transitie van gebiedsgericht naar wijkgericht werken. De wijk is dagelijks benaderbaar en herkenbaar aanspreekpunt voor bewoners. Daarnaast is hij/zij de oren en ogen van de wijk op de werkdag. Hij/zij is de verbindende schakel tussen de Rotterdammer en de collega's van de gemeente.

Gebied				
Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	800	0	0	800

Toelichting

Toelichting	De 4 wijkconciërges worden sinds 2019 ingezet in de wijken Feijenoord, Afrikaanderwijk, Hillesluis en de
Uitvoering	Landbouwbuurten. De wijkconciërges zijn ook in 2021 grotendeels ingezet op het onderdeel Schoon, veilig en gezond wonen.
(inhoudelijk)	naastplaatsingen oplossen en voorkomen. Daarnaast onderhouden ze contacten met bewoners over de bestaande problemen en
	betrekken hen hierbij. Als gevolg van de inzet van wijkconciërges zien we nu tevens een duidelijke toename van de
	aanpak van problemen op gebiedsniveau. Het is niet de bedoeling dat wijkconciërges een wijkregie ontstaan, waardoor de wisselwerking tussen gebiedsbeheer en de functie ook duidelijker wordt.

Toelichting	De bestedingen in 2021 passen binnen het geheel van de voorziene werkzaamheden en binnen het
Verschil	
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Niet v
herbestemming	
Toelichting	Niet v
herbestemming	

Stedelijke inrichting	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	36.524
en ontwikkeling						

NPRZ - UP	13.800	11.326	1.520	942	-579	1.532	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Vershil	Restar
Particuliere												
Woningvoorraad							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
"Steigers op Zuid"							inrichting en					
							ontwikkeling					
							NPRZ - UP	13.800	11.326	1.520	942	-579
							Particuliere					
							Woningvoorraad					
							"Steigers op					
							Zuid"					

Algemene

informatie

Project	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van maximaal 10 jaar een aantal woningen worden gerealiseerd.
omschrijving	De realisatie van 13.000 woningen in de periode 2010-2030, waarvan 10.000 woningen in de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd.

invulling wordt gegeven aan de aanpak van 3

Toelichting	
Toelichting	De aanpak om de onderhoud- en beheersstructuur van in totaal 3.000 woningen aantrekkelijk te verbeteren
Uitvoering	uitvoering. Tot en met 2021 zijn er 3132 woningen in aanpak genomen. Eind 2021 zijn er in totaal 3.000 woningen
(inhoudelijk)	bouwkundig gereed gekomen. Binnen het programma "Steigers op Zuid" zal een deel van het restbudget van 2022 worden besteed aan de realisatie van de laatste 100 woningen voor "uitbreiding handhaven

Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder
Verschil	verstrekt dan gepland. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Niet
herbestemming	
Toelichting	Niet
herbestemming	

NPRZ - Buca 1	200	150	50	5	-45	45	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Katwol en Pleinweg (Hefboom zuid)							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
							inrichting en					
							ontwikkeling					
							NPRZ - Buca	200	150	50	5	-45
							1 Katwol en					
							Pleinweg					
							(Hefboom zuid)					

Project	Een inventarisatie samen met bewonersorganisatie en ondernemersvereniging heeft in 2014 geleid tot een
omschrijving	de meest kansrijke plekken voor verbetering op korte termijn. Een ontwikkelende partij zal een pand failliete eigenaar en dit slopen en nieuw bouwen. De gemeente faciliteert deze partij. Daarnaast zorgt de de herinrichting van openbare ruimte bij een nieuw horecapaviljoen aan de Dorpsweg dat de huidige vervangt (privé)

Pagina 1060 van 1340

Planning	2015	tot	2022	Fase		
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	200	0	800	1.000		
Toelichting						
Toelichting	De kiosken zijn medio 2019 gesloopt en de locatie aan de Dorpsweg is bouwrijp gemaakt. Tevens is n					
Uitvoering	aangelegd. De bouwwerkzaamheden zijn nog niet gestart omdat de eigenaar het bouwplan heeft aangee					
(inhoudelijk)	het bouwplan aangepast, zodat begin 2022 de bouw ges					
Toelichting	De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat een externe partij het bouwplan heeft a					
Verschil	nauwelijks inzet vanuit de gemeente is geleverd. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project					
realisatie -						
begroting						
(financieel)						
Bedrag	Niet v					
herbestemming						
Toelichting	Niet v					
herbestemming						
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
inrichting en						
ontwikkeling						
NPRZ -	15.362	3.181	0	11.800	11.800	
Urkersingel F1						
(gemeente						
grex)						
Algemene informatie						
Project	Als uitwerking van gemaakte afspraken tussen gemeente met woningcorporaties in het convenant "Fir					
omschrijving	2016-2022" van juli 2016 is de samenwerkingsovereenkomst (SOK) "Aanpak Particuliere Woningvoor					
	locatie Urkersingel" ondertekend door woningcorporatie Woonbron en gemeente Rotterdam op 4 juli 201					
	van 2021 is er een addendum op deze SOK gesloten om de samenwerkingsafspraken te herzien. D					
	wijziging is dat de gemeente te de verwerving van panden overneemt van Woonbron. Hierdoor is de rol vai					
	groter geworden en zijn er als gevolg daarvan gewijzigde financiële afspraken met Woonbron vastgeleg					
	2021 heeft de gemeenteraad de herziene grondexploitatie Urkersin					
	In de wijk Carnisse zullen bij project Urkersingel 164 woningen verworven en gesloopt gaan word					
	bebouwing zal plaats maken voor de realisatie van 47 eengezinswoningen in het hogere segment, 76 ap					
	het middensegment, en een gebouwde parkeervoorziening voor 98 p.					
Gebied						
Planning	2018	tot	2023	Fase		

Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	15.362	0	0	15.362

NPRZ - Mijnkintbuurt	8.044	7.044	300	661	361	339
blok 1+2 (Gemeente-deel)						
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
	Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
	inrichting en ontwikkeling					
	NPRZ -	8.044	7.044	300	661	361
	Mijnkintbuurt					
	blok 1+2					
	(Gemeente-deel)					
	Algemene informatie					
Project omschrijving	Als uitwerking van gemaakte afspraken in september 2016 door gemeente met woningcorporaties in "Financiële impuls 2016-2022" van juli 2016 is in september 2016 de samenwerkingsovereenkomst "Aanpak Woningvoorraad Tarwewijk, locatie Mijnkintbuurt" ondertekend door woningcorporatie Woonstad en gemeente. De vermelde financiële middelen zet de gemeente in voor de verwerving van 172 woningen en bedrijfsruimte via oteigeningsinstrument). Vervolgens worden deze panden tegen marktwaarde verkocht aan wooncorporatie Woonstad, die vervolgens zorgt voor sloop en bouwrijp maken en het realiseren van 72 grondgebruiksvoorwaarden huurwoningen met "niet E					
Gebied						
Planning	2016	tot	2022	Fase		
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	6.586			6.586		

Toelichting												
Toelichting		In 2021 zijn de laatste 2 woningen overgedragen aan Woonstad en zijn alle in totaal 172 panden/won										
Uitvoering												
(inhoudelijk)												
Toelichting		De hogere uitgaven worden veroorzaakt doordat de onteigeningen meer kosten met zich mee hebben										
Verschil		verwacht. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het programma NPRZ										
realisatie -												
begroting												
(financieel)												
Bedrag		Niet v										
herbestemming												
Toelichting		Niet v										
herbestemming												
NPRZ - Strategische	3.000	149	1.000	481	-519	2.370	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
verwervingen												

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag

Niet v

herbestemming

Toelichting

Niet v

herbestemming

NPRZ - Veldstraat 163 78 46 17 -29 67

Budget NPRZ Realisatie t/m 2020 Begroting 2021 Realisatie 2021 Verschil Restar

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

NPRZ - 163 78 46 17 -29

Veldstraat

Algemene

informatie

Project In de Landbouwuurt is sprake van een overschot aan kleine, kwalitatief slechte woningen. In juli 21 omschrijving gemeente en Havensteder een convenant getekend waarbij o.a. afspraken zijn gemaakt over de inzet van r verhuurdersheffingskorting. Besteding van dit zogenaamde "rode geld" is nader vastgelegd in de pres (februari 2018) voor onder andere de Veldstraat. De herontwikkeling van juist de Veldstraat is in het t verbeterd imago op deze visueel belangrijke locatie. In 2019 is hierover een samenwerkingsovereenkom waarin nadere details zijn afgesproken over de taakverdeling, de stedenbouwkundige randvoorwaa nieuwbouw van 11 woningen), en de ve

Gebied

Planning 2018 tot 2021 Fase

Dekking NPRZ Gemeente (overig) Derden Totaal

163 0 0 163

Toelichting

Toelichting In 2021 heeft Havensteder 1 woning in eigendom verkregen. Havensteder heeft inmiddels alle benodige Uitvoering eigendom h (inhoudelijk)

Toelichting De lagere uitgaven in 2021 ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorza Verschil onteigeningsprocedure niet opgestart hoefde te worden. De resterende middelen zullen gebruikt ' realisatie - beschreven project begroting (financieel)

Bedrag

Niet v

herbestemming

							Toelichting						Niet v
							herbestemming						
NPRZ - Mijntbuurt	7.085	1.399	1.700	2.076	376	3.610	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar	
3													
							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
							inrichting en						
							ontwikkeling						
							NPRZ -	7.085	1.399	1.700	2.076	376	
							Mijntbuurt 3						
Algemene													
informatie													
Project	De aanpak van de Mijntbuurt is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotte												
omschrijving	uitwerking van gemaakte afspraken in september 2016 door gemeente met woningcorporaties in												
"Financiële impuls 2016-2022" van juli 2016 is in juni 2019 de samenwerkingsovereenkomst "Aanp													
Woningvoorraad Tarwewijk, locatie Mijntbuurt fase 3" ondertekend door woningcorporatie Woonsta													
Rotterdam. De vermelde financiële middelen zet de gemeente in voor de verwerving van 132 woningen en													
(eventueel via onteigeningsinstrument). Vervolgens worden deze panden tegen marktwaard													
woningcorporatie Woonstad, die vervolgens zorgt voor sloop en bouwrijp maken en het realiseren van 50 g													
sociale huurwoningen met "niet D													
Gebied													
Planning	2018	tot		2027	Fase								
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)		Derden	Totaal								
	7.085	0		0	7.085								
Toelichting													
Toelichting	In 2021 zijn 39 woningen aangekocht. Tevens zijn de voorbereidingswerkzaamheden voor het nieuwe bes												
Uitvoering													
(inhoudelijk)													
Toelichting	De hogere uitgaven worden veroorzaakt doordat er in de laatste twee maanden van 2021 meer woningen z												
Verschil	dan verwacht. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het programma NPRZ												
realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag												Niet v	
herbestemming													
Toelichting												Niet v	
herbestemming													
NPRZ - Sikkelstraat /	148	45	68	52	-16	51	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar	
Dordtsestraatweg													
							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	

inrichting en
ontwikkeling

NPRZ -	148	45	68	52	-16
Sikkelstraat /					
Dordtsestraatweg					

Algemene
informatie

Project omschrijving	De gemeente heeft in 2015-2016 met woningcorporatie Havensteder voor delen van de Landbouwbuurt opgesteld. Momenteel wordt door Havensteder en de gemeente – na project Veldstraat – de businesscase project Sikkelstraat / Dordtsestraatweg nader uitgewerkt en opgestart. De aanpak van Sikkelstraat / Dordtsestraatweg is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma F				

Gebied					
Planning	2020	tot	2022		Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden		Totaal
	148	0	0		148

Toelichting					
Toelichting	In 2021 is de samenwerkingsovereenkomst voor de ontwikkelingen kopblok Dordtsestraatweg t/m 2022 opgesteld.				
Uitvoering (inhoudelijk)	Havensteder en de gemeente zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de ontwikkelingen.				
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt door de realisatie van de voorbereidingswerkzaamheden zijn gedaan dan gepland. Het restantbudget zal gebruikt worden om het verschil te financieren.				
Verschil realisatie - begroting (financieel)					
Bedrag herbesteding	Niet van toepassing				
Toelichting herbesteding	Niet van toepassing				

NPRZ -	130	85	45	0	-45	45	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant

Verschoorblok	Stedelijke inrichting en ontwikkeling											
	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							

NPRZ -	130	85	45	0	-45
Verschoorblok					

Algemene
informatie

Project	De aanpak van het Verschoorblok maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.				

omschrijving wordt in de Verschoorstraat achterstallig onderhoud aan de particuliere woningvoorraad aangepakt en v
woningen samengevoegd tot grotere, duurzame en comfortabele woningen. Hierdoor ontstaat een meer g

Gebied				
Planning	2018	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	130	0	0	130

Toelichting

Toelichting De oplevering van de nieuwbouw op het voormalige locatie Astoria aan de Pleinweg is nog niet volledig
Uitvoering herinrichting van het binnenplein zal in samenspraak met de nieuwe gebruiker(s) van het zorgcomplex op
(inhoudelijk) Astoria locatie aan de Pleinweg op

Toelichting De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat de herin
Verschil openbare buitenruimte in met name de binnentuin later wordt uitgevoerd, dit vanwege
realisatie - participatiemogelijkheden wegen de corona maatregelen. Het restantbudget zal gebruikt worden om he
begroting
(financieel)

Bedrag Niet v
herbestemming

Toelichting Niet v
herbestemming

NPRZ - Mijntbuurt	130	96	34	0	-34	34	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
blok 4+5												

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

NPRZ -	130	96	34	0	-34

Mijntbuurt

blok 4+5

Algemene

informatie

Project De aanpak van de Mijntbuurt blok 4 en 5 maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Rotterdam
omschrijving project wordt achterstallig onderhoud aan de particuliere woningvoorraad aangepakt en worden klei
gerenoveerd en samengevoegd tot grotere, duurzame en comfortabele woningen waardoor een g
woonmilieu ontstaat. Vanuit de kleinere transformaties en vanuit jarenlange ervaring met particulier
ontwikkelaars is dit project ontstaan voor de gerichte gebiedsaanpak vanuit een samenwerking met (

kleiner

Gebied				
Planning	2018	tot	2023	Fase

Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	130	0	0	130
Toelichting				
Toelichting	Het project is conform de samenwerkingsovereenkomst met een externe partij in uitvoering genom			
Uitvoering	procesbegeleiding om panden samen te voegen en te vergro			
(inhoudelijk)				
Toelichting	De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de gerealiseerde kosten ten laste van eer			
Verschil	get			
realisatie -				
begroting				
(financieel)				
Bedrag				
herbestemming				
Toelichting	Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer n			
herbestemming				

NPRZ - Zegenstraat	1.144	941	203	68	-135	135	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar

Stedelijke inrichting	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
en ontwikkeling					

NPRZ -	1.144	941	203	68	-135
Zegenstraat					

Algemene

informatie

Project omschrijving

In het kader van NPRZ pijler Wonen zijn op 12 juli 2017 de erfpachtrechten van Zegenstra aangekocht en op 26 augustus 2017 in gemeentelijke handen gekomen om de volgende doelstelling

1) op korte termijn een maatregel treffen om een einde te maken aan de acute overlast waar de be

Zegenstraat mee te kampen hebben, door de huurcontracten van de huidige huurder

2) een aanvullend middel (eigenaarschap) ter beschikking krijgen om hulpbehoevende bewoners van

zorg te verlenen die zi

3) uiteindelijke transformatie van de panden tot woningen waarin bewoners met een gemiddeld tot bc

inkomen zich kunnen vestigen

Gebied				
Planning	2017	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	1.144	0	0	1.144

Toelichting

Toelichting

In 2021 is het overgrote deel van de woningen verkocht aan een ontwikkelaar en op dit mom

Uitvoering

woningen samengevoegd en opgeknapt. De verwachting is dat het project Zegenstraat in 2022 i

(inhoudelijk)

Toelichting Verschil De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat er in 2021 minder inze realisatie - begroting omdat de huurders van 1 van de woningen nog niet vertrokken zijn. De resterende middelen zullen g (financieel) om het beschreven project

Bedrag Niet v
herbestemming

Toelichting Niet v
herbestemming

NPRZ - Polderlaan 1.010 841 168 94 -74 74 Budget NPRZ Realisatie t/m 2020 Begroting 2021 Realisatie 2021 Verschil Restar

buitenruimte

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

NPRZ - 1.010 841 168 94 -74

Polderlaan

buitenruimte

Algemene

informatie

Project Doelstelling van het project is het creëren van een uitstraling voor de Polderlaan van een warme woonst omschrijving /u), door deze te vergroenen en door het toepassen van klinkers in de rijbaan. De middenberm van de Pc vergroend en de oversteeksituatie voor voetgangers aan de zijde van de Hilledijk wordt verbeterd. Hie Polderlaan representatiever, gebruiksvriendelijker en veiliger gemaakt. Daarnaast zal Stadsbeheer het r met de verwachting om hiermee tegelijkertijd de rattenproblematiek t

Gebied

Planning 2018 tot 2021 Fase

Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	1.010	210	0	1.220

Toelichting

Toelichting In 2021 is het aanplanten van het groen uitgevoerd en zijn de laatste werkzaamheden afgerond, hierme Uitvoering defini (inhoudelijk)

Toelichting De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de aanleg van de groenvoorziening iets mind Verschil realisatie - begroting (financieel)

Bedrag
herbestemming

							Toelichting						Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer n											
							herbestemming																	
NPRZ - Plein 1953							1.400	957	123	119	-4	324	Budget NPRZ		Realisatie t/m 2020		Begroting 2021		Realisatie 2021		Verschil		Restar	
revitalisering F1							Stedelijke inrichting en ontwikkeling																	
(Pendrecht)																								
NPRZ - Plein							1.400	957	123	119	-4													
1953																								
revitalisering																								
F1 (Pendrecht)																								
Algemene																								
informatie																								
Project							Doel van deze bijdrage is het winkelcentrum weer aantrekkelijk te maken voor meer koopkrac																	
omschrijving							De herinrichting van de buitenruimte betreft de vergroening van circa 900 m2, het aan brengen van eer																	
							groenvlak op Plein 1953, verharding vervangen door gras, aanleggen van looppaden en het																	
							parkeerplaatsen conform Rc																	
							De aanpak van de Tiengemetenbuurt (aansluitend op Plein 1953) betreft aanleggen van nieuwe w																	
							Valckesteijn en het herinrichten van de openbare ruimte rondom sloop/nieuwbouw aan de Tien																	
							Biodiversiteit is een voorwaarde dat wordt gehanteerd en is een mooie kans v																	
Gebied																								
Planning							2017	tot		2024	Fase													
Dekking							NPRZ	Gemeente (overig)		Derden	Totaal													
							1.400	0		0	1.400													
Toelichting																								
Toelichting							De uitvoering loopt volgens planning. In 2021 is het definitief ontwerp voor de buitenruimt																	
Uitvoering							tiengemetensingel vastgesteld. De uitvoering van de aanleg van de buitenruimte vindt gefaseerd plaats to																	
(inhoudelijk)							is het gehele gebied bouwrijp gemaakt en is gestart met het woonrijp maken van het westelijke deel van f																	
							De buitenruimte van Plein 1953 is in 20																	
Toelichting							Werzaamheden zijn conform begrot																	
Verschil																								
realisatie -																								
begroting																								
(financieel)																								
Bedrag							Niet v																	
herbestemming																								
Toelichting							Niet v																	
herbestemming																								

[illegible]

ontwikkeling						
NPRZ -	410	182	100	118	18	
Buitenruimte						
Vreewijk:						
Linker halve						
vlieger						
Algemene informatie						
Project omschrijving	De fysieke opgave in Tuindorp Vreewijk betreft de aanpak van ca. 1.300 woningen in drie aandachtsgebieden: Halve Vlieger, Valkeniersbuurt en Gebied 9) evenals de herinrichting van ca. 76.000 m² buitenruimte. In 2021 wordt gestart met de aanpak van de woningen aan de Korte Dreef (onderhoud in één van 35 woningen (renovatie van 43 woningen) en Weimansweg (renovatie van 66 woningen en bijkomende herinrichting van de buitenruimte). De gemeente volgt bij de inrichting van het openbaar gebied de planning van de verbetering van het gebied. Uitgevoerd wordt door Havensteder. Havensteder is inmiddels gestart met de Verbeteraankpak woningbouw aan de Korte Dreef, die gefaseerd zal worden uitgevoerd. De bijdrage wordt ingezet voor de voorbereiding van de openbare ruimte, fase 2 Linker Halve Vlieger. De straten in het gebied tussen Groene Hilledijk, Groene Hilledijk en de Bree (Linker Halve Vlieger) worden in 2021 aangepakt.					
Gebied						
Planning	2019	tot	2023		Fase	
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	410	0	0	410		
Toelichting						
Toelichting	In 2021 is voor de Linker Halve Vlieger een voorlopig inrichtingsplan opgesteld en is bewonersinrichting van de Linker Halve Vlieger georganiseerd via bewonersparticipatie. Aan de hand van de bijkomende reacties zal in 2022 het definitieve Inrichtingsplan worden opgesteld, waarna met de uitvoering zal worden gestart.					
Uitvoering (inhoudelijk)						
Toelichting	De hogere uitgaven worden veroorzaakt doordat meer inzet is geleverd dan verwacht. De uitgaven pas in 2022.					
Verschil realisatie - begroting (financieel)	totale begroting van het programma NPRZ					
Bedrag herbesteding	Niet van toepassing					
Toelichting herbesteding	Niet van toepassing					
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	

NPRZ -	14.000	3.115	3.890	2.212	-1.678
Basisaanpak					
particuliere					
voorraad 2019-					
2022					
Algemene informatie					
Project omschrijving	In overeenstemming met de afspraken uit het Nationaal Programma Rotterdam Zuid moet in een periode van (tussen 2010 en 2030) van 13.000 woningen de onderhoud- en beheerstructuur aanmerkelijk worden verbeterd. Het basisaanpak richt zich op het technisch onderhoud van de woning, verbetering van verhuurderschap en het verbeteren van de leefomgeving van Verenigingen van Eigenaren (VVE's). Met eerdere programma's particuliere woningverbetering zijn slecht de woningvoorraad aangepakt. De opgave in de komende periode (2019-2022) is voortzetting van de aanleiding van de evaluatie en actualisatie van de aanpak zijn de vernieuwingen in de komende jaren. - Verduurzaming: Onderhoud en verduurzaming worden gecombineerd waar mogelijk. De eigenaren bepalen echter over weinig middelen en niet alle investeringen kunnen worden terugverdiend door de energiebesparingen. om de ontwikkeling van nieuw in: - Koepel-VVE: mogelijkheden om VVE's op blokniveau te bundelen tot grotere VVE's worden onderzocht. - Initiatieven uit de wijk: Er wordt aansluiting gezocht bij eigenaren die hun woning(en) willen verbeteren.				
Gebied					
Planning	2019	tot	2022	Fase	
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal	
	14.000	0	0	14.000	
Toelichting					
Toelichting	De aanpak om de onderhoud- en beheersstructuur van in totaal 3.000 woningen aanmerkelijk te verbeteren.				
Uitvoering (inhoudelijk)	uitvoering. Tot en met 2021 zijn er 2518 woningen in aanpak genomen. Eind 2021 zijn er in totaal 1.000 woningen in uitvoering. bouwkosten				
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder is uitgegeven dan gepland.				
Verschil realisatie - begroting (financieel)	Het restantbudget zal gebruikt worden om het project te financieren.				
Bedrag herbestemming	Niet van toepassing				
Toelichting herbestemming	Niet van toepassing				
NPRZ -	2.000	630	700	425	-275
Subsidieregeling					
Samenvoegen					
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil
Stedelijke inrichting en	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661

ontwikkeling											
NPRZ -	2.000		630		700		425		-275		
Subsidieregeling											
samenvoegen											
Algemene informatie											
Project omschrijving	Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) zet in op de verbetering van wijken in Rotterdam Zuid. De pijler Wonen richt zich op het verbeteren van de woonomstandigheden en leefkwaliteit, primair in de focusmoment is de woningvoorraad nog te eenzijdig en bestaat deze veelal uit kleine woningen die behoren tot voorraad. De aanpak is erop gericht om particuliere woningeigenaren in de NPRZ focuswijken via een stimuleren om hun woning samen te voegen met een woning erboven, eronder										
Gebied											
Planning	2019		tot		2022		Fase				
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)			Derden		Totaal				
	2.000		0		0		2.000				
Toelichting											
Toelichting	De subsidieregeling samenvoegen en vergroten van woningen Rotterdam Zuid is in 2019 gestart. Via de										
Uitvoering (inhoudelijk)	campagnes is het samenvoegen regelmatig onder de aandacht gebracht bij de eigenaren van de woningen daarvoor aangewezen gebieden (Feijenoord, Bloemhof, Hillesluis, Afrikaanderwijk en Landbouwbuitend Oud-Charlois, Carnisse en Tarwewijk (Charlois). Er zijn inmiddels subsidiegelden uitgekeerd bij 17 same (betreft 34 oude woningen) en 40 bij vergroten. Er zijn nog 23 subsidiebeschikkingen voor samenvoegen (betreft 46 oude woningen). Bij het vergroten zijn nog 60 subsidiebeschikkingen										
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt door										
Verschil realisatie - begroting (financieel)	subsidieaanvragen zijn ingediend dan gepland. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project te										
Bedrag	Niet vastgesteld										
herbestemming											
Toelichting	Niet vastgesteld										
herbestemming											
NPRZ -	440	265	175	175	0	0	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil Restant
Apparaatskosten											
subsidieregeling											
	Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661					
	inrichting en										
	ontwikkeling										
NPRZ -	440	265	175	175	0						
Apparaatskosten											
subsidieregeling											

informatie

Project	Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) zet in op de verbetering van wijken in Rotterdam Zuid.
omschrijving	De pijler Wonen richt zich op het verbeteren van de woonomstandigheden en leefkwaliteit, primair in de focus op de woningvoorraad. Het moment is de woningvoorraad nog te eenzijdig en bestaat deze veelal uit kleine woningen die behoren tot de laagste huurprijsklasse. Het doel is de woningvoorraad te diversifiëren en de kwaliteit te verbeteren. De aanpak is erop gericht om particuliere woningeigenaren in de NPRZ focuswijken via een subsidie te stimuleren om hun woning samen te voegen met een woning erboven, eronder of naast.

Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	440	0	0	440

Toelichting	De subsidieregeling samenvoegen en vergroten van woningen Rotterdam Zuid is in 2019 gestopt.
Uitvoering	reclamecampagnes is het samenvoegen regelmatig onder de aandacht gebracht bij de eigenaren van de woningen.
(inhoudelijk)	de daarvoor aangewezen gebieden (Feijenoord, Bloemhof, Hillesluis, Afrikaanderwijk en Landbouwuurtje).
	Oud-Charlois, Carnisse en Tarwewijk (Charlois). Er zijn inmiddels subsidiegelden uitgekeerd bij 17 woningen (betreft 34 oude woningen) en 40 bij vergroten. Er zijn nog 23 subsidiebeschikkingen voor samenvoegen (betreft 46 oude woningen). Bij het vergroten zijn nog 60 subsidiebeschikkingen uitgekeerd.

Toelichting	Niet van toelichting
Verschil	
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Niet van bedrag
herbestemming	
Toelichting	Niet van toelichting
herbestemming	

[illegible]

informatie

Project omschrijving

Binnen het programma NPRZ is grondige aanpak van de particuliere woningvoorraad een belangrijk onderdeel:

subsidieregeling "Samenvoegen en vergroten" wordt door subsidie verstrekt aan eigenaar-samenvoegen en vergroten van bestaande woningen in de par

b. door afspraken over de aanpak van blokken te maken me

c. door een aantal blokken met appartementen als gemeente zelf als project samenvoegen en vergrote

d. eventuele kansen rond samenvoegen die zich aandienen slagvaardig t

ondersteunen. Voor het inventariseren en uit

initiatieven in de verschillende transformatiesporen worden diverse activite

- het verkennen van

- initiatieven beoordelen o

- initiatieven uitwerken en financieel t

- afspraker

overeenkomsten

budget is beschikbaar gesteld voor zowel de benodigde gemeentelijke apparaatskosten als voor het inhur

expertise (onderzoeksbureaus) ten behoeve van de uit te voerer

Gebied				
Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	1.450	0	0	1.450
Toelichting				
Toelichting	In 2021 is naast het voorbereidend onderzoek in projecten ook juridisch advies ingewonnen met betrekkin			
Uitvoering	Wet voorkeursrecht gemeenten. Als gevolg van de coronamaatregelen is ingezet op digitale comm			
(inhoudelijk)	subsidieregeling voor particulieren voor het samenvoegen van woningen onder de aandaa			
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder in			
Verschil	voor het onderzoek in het kader van de pilot particuliere woningverbetering dan gepland. Het restantbudg			
realisatie -	de proceskosten en onderzoek bij particuliere woningverbetering			
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Niet v			
herbestemming				
Toelichting	Niet v			
herbestemming				

NPRZ - Swiego fase	1.874	450	1.153	562	-591	861	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
1							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
							inrichting en					
							ontwikkeling					
							NPRZ -	1.874	450	1.153	562	-591

Algemene informatie

Project omschrijving Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onderdeel van het totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is het project Swiego fase 1 opgenomen. Doel van het project is om door aanpak van de particuliere woningvoorraad de komende jaren meer variaties te krijgen in het aanbod van woningen in de Van Swietenlaan en de Goereesestraat (in de focuswijk Carnisse). Dit behelst het realiseren van een gemengde woonmilieu die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen door de woningen te transformeren, same via sloop-nieuwbouw te herontwikkelen. Het uitgangspunt is dat de woningen met zelfbewoningsplicht (100%) worden verkocht aan

Gebied

Planning	2020	tot	2023	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	1.874	0	2.029	3.903

Toelichting

Toelichting In 2021 zijn er 47 woningen aangekocht op de vrije markt, omdat er geen vrijstelling is voor de aankoop van woningen op de vrije markt. Uitvoering waarop de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) is gevestigd. Eind 2021 zijn er ook koopovereenkomsten afgesloten. (inhoudelijk) aankoop van woningen gesloten. De levering (en betaling) van de woningen vindt plaats in 2022.

Toelichting Verschil De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder woningen zijn aangekocht dan gepland. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project te realiseren.

realisatie - begroting (financieel)

Bedrag Niet vastgesteld. herbestemming

Toelichting herbestemming Niet vastgesteld.

NPRZ - 400 99 81 58 -23 243

Bewonersinitiatieven

Budget NPRZ Realisatie t/m 2020 Begroting 2021 Realisatie 2021 Verschil Restant

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661

NPRZ - 400 99 81 58 -23

Bewonersinitiatieven

Algemene informatie

Project omschrijving Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van het totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Daarom is binnen het werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 (uitwerking van de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022) de aanpak van de woonomgeving opgenomen.

Regiodeal) een buitenruimte programma opgenomen. Het doel van het project bewonersinitiatief buitenruimte in specifiek de focuswijken (Bloemhof, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Hillesluis en de Lidschans) is om van een kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat deze iedereen uitnodigt tot ontmoeten, bewegen en samenwerken. Hierin wordt het participatieproces met bewoners georganiseerd en worden diverse bewonersinitiatieven ondersteund (ontwerpen en inrichten van een aantal

Gebied				
Planning	2020	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	400	0	0	400
Toelichting				
Toelichting	In 2021 is een aantal bewonersinitiatieven gerealiseerd. Aan de Boergoensevliet is beplanting			
Uitvoering	programmering bij het Kokerplein; de Disselstraat en het Lidl-plein. Ook zijn werkzaamheden uit			
(inhoudelijk)	samenpraak met bewoners het Teyl-blok ander			
Toelichting Verschil	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat een aa			
realisatie - begroting	verder moeten worden uitgewerkt. Daardoor zijn er in 2021 minder iinitiatieven gestart dar			
(financieel)	restantbudget zal gebruikt worden om het projectd			
Bedrag	Niet v			
herbestemming				
Toelichting	Niet v			
herbestemming				

NPRZ - Buitenruimte	1.089	0	583	348	-235	741	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Kindercampus												
Bloemhof												

Algemene informatie	
Project omschrijving	Het project "buitenruimte Kindercampus Bloemhof" is opgenomen in het programma NPRZ Buitenruimte 2. Het doel van het programma NPRZ-buitenruimte is om de komende jaren de leefomgeving in de focuswijken (Kindercampus, Charlois, Carnisse, Tarwewijk, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Hillesluis en Bloemhof) van een kwaliteitsimpuls te voorzien. Het inrichtingsplan Kindercampus Bloemhof is ontworpen met het doel om een zo groot mogelijke waarde aan de maatschappelijke doelstelling van de Children's Zone in Bloemhof. Het ontwerp voegt vergroening toe aan de speelplek met enkele toestellen voor de allerkleinsten en zo ook waterberging.
Gebied	

[illegible]

Algemene

informatie

Project	In het werkprogramma NPRZ Wonen 2019-2022 is het doel gesteld om komende jaren de bui
omschrijving	wijken Feijenoord, Afrikaanderwijk, Bloemhof, Hillesluis, Tarwewijk, Carnisse, Oud-Charlois en Landbou kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat de buitenruimte uitnodigt voor nieuwe bewoners om daar te komen wor is voor dekking van gemeentelijke apparaatslasten voor het buitenruimte programma, voor : uitvoeringsproject betreft én voor zover zij zo omvangrijk zijn dat zij niet binnen de apparaatslastenbu gemeente kunnen worden opgevangen. Doel van dit project is het opleveren van een samenhangen programma, met projecten, om in de focuswijken een woonomgeving te realiseren die iedereen uitnodigt
	bewe

Gebied

Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal

NPRZ - Malieklos	686	0	686	483	-203	203
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
inrichting en						
ontwikkeling						
NPRZ -	686	0	686	483	-203	
Malieklos						

Algemene informatie

Project	Het project Malieklos is opgenomen in het programma NPRZ buitenruimte 2019-2022, dat op haar beurt ee
omschrijving	van een onderdeel "Woonmilieus" in het Werkprogramma NPRZ-wonen 2019-2022. Malieklos maakt verbeteringsopgave voor de wijk Hillesluis, om deze wijk verder te ontwikkelen tot een rustig stedelijk wo gezinnen en ouderen gefaciliteerd worden. De bijdrage wordt gebruikt om - aansluitend op de vervangen van Woonstad (52 appartementen en 33 eengezinswoningen met tuin) - de betrokken straten te herpri wordt in de straten (Klosstraat, Maliestraat, Putsestraat, Slagheksstraat deels) aan één kant een bes gerealiseerd en worden er vanwege de wens tot vergroening b

Gebied				
Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	686	0	0	686

Toelichting

Toelichting	In 2021 zijn de uitvoeringswerkzaamheden voor de herinrichting van de buitenruimte Ma
Uitvoering	

(inhoudelijk)												
Toelichting	De lagere uitgaven in 2021 zijn veroorzaakt door dat er nog een aantal restwerkzaamheden uitgevoerd die											
Verschil	De resterende middelen zullen gebruikt worden om het beschreven project											
realisatie -												
begroting												
(financieel)												
Bedrag	Niet v											
herbestemming												
Toelichting	Niet v											
herbestemming												
NPRZ - Campus	300	79	221	221	0	0	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Tarwewijk fase 2												
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ -	300	79	221	221	0							
Campus												
Tarwewijk fase												
2												
Algemene informatie												
Project	Het project Campus Tarwewijk fase 2" is opgenomen in het werkprogramma NPRZ Wonen 2019-20											
omschrijving	onderdeel van de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022). Het doel van het programma is om de kon											
	buitenruimte in de focuswijken Tarwewijk van een kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat deze iedere											
	ontmoeten, bewe											
	De ambitie is om in nauwe samenwerking met bewoners een groene route te realiseren in de											
	verblijfsplekken als het Balkon aan de Maashaven, het plein voor de Zwartewaalschool en het Millinxpar											
	verbinden. Dit project is gericht op de omgeving van het M											
Gebied												
Planning	2020	tot	2022	Fase								
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal								
	300	500	0	800								
Toelichting												
Toelichting	In 2021 is een voorlopig ontwerp gemaakt voor Campus Tarwewijk Fase 2 voor het onderdeel langzaam											
Uitvoering	door de Tarwewijk, van Balkon aan de Maashaven tot het Zuidplein. Op het Mijnsherenplein is een tijd											
(inhoudelijk)	gerealiseerd van groen en fitnessstoestellen, om het project zichtbaar te maken. De fitnessstoestellen kom											
	uiteindelijke ontwerp en zijn een voorschot op het inrichtingsplan. Voor het Zwartewaalplein is											
	uitgeschreven voor het ontwerp van de pleinen. De uitkomst van de prijsvraag is in samenwerking me											
	vertaald naar een vo											

Toelichting	Werkzaamheden zijn conform begrot					
Verschil						
realisatie -						
begroting						
(financieel)						
Bedrag	Niet v					
herbestemming						
Toelichting	Niet v					
herbestemming						

NPRZ -	350	55	295	5	-290	290	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Simonsblokken												
buitenruimte							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
							inrichting en					
							ontwikkeling					
							NPRZ -	350	55	295	5	-290
							Simonsblokken					
							buitenruimte					

Pagina 1083 van 1340

Bedrag								Niet vastgesteld					
herbestemming													
Toelichting								Niet vastgesteld					
herbestemming													
NPRZ - Herinrichting	440	414	26	20	-6	6		Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Pleinweg													
Stedelijke								99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
inrichting en													
ontwikkeling													
NPRZ -								440	414	26	20	-6	
Herinrichting													
Pleinweg													
Algemene informatie													
Project omschrijving													
Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van het werkprogramma NPRZ – Wonen opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen de buitenruimte programma opgenomen. Het doel van het project herinrichting Pleinweg is om de fysieke veranderingen van de Tarwewijk en Carnisse te verbeteren. Beide rijbanen op de Pleinweg worden versmald (van 7.30m naar 4.10m). Daarnaast worden er tussen de kruising van de Pleinweg met de Goereeseestraat en de Wolphaertsbocht twee extra fietsoversteekplaatsen aangelegd.													
Gebied													
Planning								2020	tot	2021	Fase		
Dekking								NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
								440	0	0	440		
Toelichting													
Toelichting								De werkzaamheden voor de herinrichting van de buitenruimte bij de Pleinweg is uitgevoerd en het project is voltooid.					
Uitvoering (inhoudelijk)								In 2021 is het ontwerp onderzoek afgerond en is het programma van eisen en het voorlopig ontwerp vastgesteld. Het ontwerp is in 2021 in uitvoering genomen. Het ontwerp is in 2021 in uitvoering genomen. Het ontwerp is in 2021 in uitvoering genomen.					
								Pleinweg - Goereeseestraat					
Toelichting								Werkzaamheden zijn conform begroting uitgevoerd.					
Verschil													
realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag													
herbestemming													
Toelichting								Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer nodig is.					
herbestemming													
NPRZ - Herinrichting	132	23	110	101	-9	9		Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

NPRZ - 132 23 110 101 -9

Herinrichting

Slotboomplein

Algemene

informatie

Project omschrijving Het project "herinrichting Slotboomplein" is opgenomen in het werkprogramma NPRZ Wonen 2019-21 onderdeel van de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022). Het doel van het programma is om de kon buitenruimte in de focuswijken van een kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat deze iedereen uitnodigt bewegen en spelen. De opgave voor het Slotboomplein is om de verblijfskwaliteit van het gebied te v middel van vergroening waardoor het Slotboomplein meer betekenis krijgt in de context van de buu uitgenodigd worden elkaar te ontmoeten. De voorliggende bijdrage wordt verstrekt ter dekking van de planvormingsfase van het project herinrichting

Gebied

Planning 2020 tot 2021 Fase

Dekking **NPRZ** **Gemeente (overig)** **Derden** **Totaal**

132 0 0 132

Toelichting

Toelichting In 2021 zijn diverse bewonersavonden georganiseerd op het Slotboomplein. Als gevolg van de coronamaa
Uitvoering ingezet op digitale communicatie om de inbreng van de bewoners op te halen. De reacties van de bewo
(inhoudelijk) definitief inrichtingsplan verwerkt. Het project zal medio 2022 uitg

Toelichting Werkzaamheden zijn conform begrot

Verschil

realisatie -

begroting

(financieel)

Bedrag

herbestemming

Toelichting Het budget wordt binnen de bestemmingsreserve NPRZ-wonen herbestemd, omdat het niet meer n
herbestemming

NPRZ - Placemaking 100 11 30 12 -18 77

programma

Budget NPRZ **Realisatie t/m 2020** **Begroting 2021** **Realisatie 2021** **Verschil** **Restar**

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

NPRZ - 100 11 30 12 -18

Placemaking

programma				
Algemene informatie				
Project omschrijving	Binnen het programma NPRZ wordt via placemaking gestimuleerd dat (tijdelijke) ideeën tot leven gebr Rotterdam zuid. Deze ideeën hebben veelal een tijdelijk karakter, hebben een raakvlak met de gebiedsc tonen aan dat er positieve verandering gaande is in de focuswijken van Zuid. De werkzaamheden betreffen het organiseren, faciliteren en monitoren van alsmede het rapporteren over de gerealiseerde ii			
Gebied				
Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	100	0	0	100
Toelichting				
Toelichting	In 2021 is op de locatie van de gesloopte woningen aan de 2e Carnissestraat tijdelijk een aantrekkelijker ge			
Uitvoering (inhoudelijk)	alvorens gestart wordt met de nieuwbouw. Samen met buurtbewoners is gewerkt aan een tijdelijk 'Carnis ontmoetingsplaats met ruimte voor diver			
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt door de coron			
Verschil realisatie - begroting (financieel)	waardoor er geen nieuwe placemaking-initiatieven zijn gestart. Het restantbudget zal gebruikt worden om			
Bedrag herbesteding	Niet v			
Toelichting herbesteding	Niet v			

NPRZ - Capaciteit	6.000	2.981	1.500	1.471	-29	1.548	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
NPRZ												
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							
NPRZ - Capaciteit	6.000	2.981	1.500	1.471	-29							
NPRZ												

Algemene informatie	
Project omschrijving	Dekking van gemeentelijke apparaatslasten voor de pijler Wonen van het Nationaal Programma Rotten zover zij niet gedekt zijn door een investeringskrediet én voor zover zij zó omvangrijk zijn dat zij apparaatslastenbudgetten van de gemeente kunnen worden opgevangen. Voor de jaren 2019-2022 ga

Gebied				
Planning	2019	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	6.000			6.000
Toelichting				
Toelichting	In 2021 is naast het reguliere programmamanagement onder andere het programma rond			
Uitvoering	woningverbetering uitgewerkt en er is een omgevingsmanager in Carnisse gestart. De Erasmus Ur			
(inhoudelijk)	onderzoek naar de ontwikkeling van de bevolkingssamenstelling op 2			
Toelichting	De werkzaamheden zijn nagenoeg conform begro			
Verschil				
realisatie -				
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Niet v			
herbestemming				
Toelichting	Niet v			
herbestemming				

NPRZ - Grondige	10.000	690	690	270	-420	9.040	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
aanpak PV												
Rotterdam Zuid												
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ -	10.000	690	690	270	-420							
Grondige												
aanpak PV												
Rotterdam												
Zuid												

Algemene

informatie

Project	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onc
omschrijving	totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Re werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 is het project Stichting Wijkverbetering F opgenomen. project is dat de stichting Wijkverbetering in de komende jaren ongeveer 200 woningen van woningvoorraad in de Tarwewijk en Oud Charlois Zuid aanpakt om hiermee meer variaties te krijgen in het in die wijken. De aanpak betreft het realiseren van nieuwe en gemengde woonmilieus die voldoen

doelstellingen door de woningen aan te kopen, samen te voegen en/of te vergroten, een aantal jaren te v
vervolgens te verkopen, indien mogelijk aan de zittende huurders. De NPRZ subsidie is bedoeld om e
effect teweeg te brengen in de beoogde aanpak van de woningen en hiermee de gewenste transformatie te

Gebied				
Planning	2020	tot	2039	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	10.000	0	0	10.000
Toelichting				
Toelichting	In 2021 zijn 9 woningen aangekocht door Stichting Wijkverbetering Rotterdam			
Uitvoering				
(inhoudelijk)				
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat de er minder			
Verschil	verworven en nog niet is gestart met de verbeteraanpak van de woningen. Er zijn minder woningen verw			
realisatie -	sterke concurrentie in de wijken waar de stichting actief is. Er is nog niet gestart met de aanpak van de			
begroting	plan van aanpak wordt nog uitgewerkt. Door stijgende (ver)bouwprijzen vergt de uitwerking en aanbe			
(financieel)	werkzaamheden meer ti			
Bedrag	Niet			
herbestemming				
Toelichting	Niet			
herbestemming				

NPRZ Noordrand	761	0	416	609	193	152		Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Zuiderpark (Carnisse							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
Eiland)													
							NPRZ	761	0	416	609	193	
							Noordrand						
							Zuiderpark						
							(Carnisse						
							Eiland)						

Algemene

informatie

Project Voor de aanpak van de Noordrand Zuiderpark (Carnisse Eiland) werken gemeente en marktpartijen mor
omschrijving aan een haalbare businesscase voor de gebiedsontwikkeling Carnisse Eiland. Op het "Carnisse Eil
ongeveer 570 woningen (eengezinswoningen en appartementen) bij, 50% koop en 50% huur en in i
midden dure en dure segment. Tevens zullen kleine wooneenheden (70 van Woonbron en 180 van Hum
gesloopt. De verdeling van het type woning en segmentering is onder andere gekoppeld aan de voorwa
Rijksbijdrage Woningbouwimpuls. De bijdrage wordt gebruikt voor de ambtelijke voorbereidingskosten on
werken. Het streven is om in 2022 met de daadwerkelijke fysieke werkzaamheden voor het pr

Gebied													
Planning		2021		tot			2022		Fase				
Dekking		NPRZ		Gemeente (overig)			Derden		Totaal				
		761		0			0		761				
Toelichting													
Toelichting		In het kader van gebiedsontwikkeling, is in 2021 het stedenbouwkundig plan Carniss											
Uitvoering		samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en marktpartijen voorbereid en in besluitvormin											
(inhoudelijk)		gemeenteraad neemt op 24 februari 2022 een besluit om de grondexploitatie te openen en over te gaa											
Toelichting		De hogere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat er meer inzet en ond											
Verschil		voorbereidingsfase zijn gedaan dan gepland. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het pro											
realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag		Niet v											
herbestemming													
Toelichting		Niet v											
herbestemming													
NPRZ - Buitenruimte		273	0	105	33	-72	240	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Vreewijk: Deelgebied													
9													

Gebied													
Planning		2019		tot		2024		Fase					
Dekking		NPRZ		Gemeente (overig)		Derden		Totaal					
		273		0		0		273					
Toelichting													
Toelichting		In 2021 is voor de buitenruimte Vreewijk, deelgebied 9 het voorlopige inrichtingsplan opgesteld. De inbreng											
Uitvoering		voor de herinrichting van Deelgebied 9 is via bewonersparticip											
(inhoudelijk)													
Toelichting		De lagere uitgaven worden voornamelijk veroorzaakt doordat de gerealiseerde kosten deels ten laste											
Verschil		budget gedeclareerd zijn. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project											
realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag													
herbestemming													
Toelichting													
herbestemming													
NPRZ - Integrale													
300		0		140		52		-88		248			
aanpak winkelgebied													
Slinge													
		Stedelijke		99.619		37.827		19.607		25.268		5.661	
		inrichting en											
		ontwikkeling											
		NPRZ		300		0		140		52		-88	
		- Integrale											
		aanpak											
		winkelgebied											
		Slinge											
Algemene													
informatie													
Project		De integrale aanpak van het winkelgebied Slinge Pendrecht/Zuidwijk is onderdeel van de pijler Wonen van											
omschrijving		Programma Rotterdam Zuid [NPRZ]. Het doel van het project is het versterken van de Slinge als belangr											
		voorzieningengbied van Pendrecht en Zuidwijk. Met nadruk op de integrale aanpak van de 4 pijlers											
		versterking (branchering), veiligheid vergroten, ruimtelijke kwaliteit verbeteren en het mede aanpakken											
		maatschappelijk											
Gebied													
Planning		2021		tot		2025		Fase					
Dekking		NPRZ		Gemeente (overig)		Derden		Totaal					
		300		0		0		300					

Toelichting	
Toelichting	In 2021 zijn de brancheringsanalyse en visie vrijwel afgerond. In februari 2022 is het manifest (intentieovereenkomst) ondertekend door wethouder Vermeij van economie, wijken en kleine kernen en door de voorzitter van de werkgroep (inhoudelijk) drie aanwezige Bedrijven Investeringszones [BIZ]. Er is gestart met het opstellen van het plan van aanpak voor een uitvoeringsprogramma. Gesprekken over de benodigde investeringen moeten nog gevoerd worden met de gemeentelijke commissie.
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting zijn veroorzaakt doordat er minder inzet is geleverd dan in de begroting was voorzien. Het verschil wordt gebruikt om het project te financieren.
Verschil	restantbudget wordt gebruikt om het project te financieren.
realisatie - begroting (financieel)	
Bedrag	Niet van toepassing
herbestemming	
Toelichting	Niet van toepassing
herbestemming	

NPRZ - Kop van Carnisse	325	0	85	214	129	111	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661

NPRZ - Kop van Carnisse	325	0	85	214	129

Algemene informatie

Projectomschrijving	De bijdrage wordt gebruikt voor de ambtelijke kosten voor de project voorbereidingsfase. Deze zal moeten worden vastgesteld in een visiedocument voor het gebied Dorpsweg / Wolphaertsbocht / Pleinweg voor de toekomst (tot 2022). Het visiedocument zal een fasering (fase 1,2 en 3), een uitwerking van de aanpak met een financieel plan en een vaststelling van het visiedocument en de nota van uitgangspunten zal er gewerkt worden aan een stedelijk buitenruimteplan als uitwerking van het visiedocument. Het streven is om in 2022 met de daadwerkelijke werkzaamheden voor het project te starten.

Gebied	
Planning	2020 tot 2022 Fase
Dekking	NPRZ Gemeente (overig) Derden Totaal
	325 0 0 325

Toelichting	
Toelichting	In 2021 is een concept visiedocument gemaakt, maar deze wordt na vaststelling van de nota van toelichting geactualiseerd. Met de private eigenaren wordt overlegd en wordt een privaatrechtelijke overeenkomst gesloten. Participatie in dit gebied is in 2021 gestart via 2 bewoners.
Uitvoering (inhoudelijk)	

Toelichting	De hogere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat er meer inzet voor de voor
Verschil	is geleverd dan gepland. De uitgaven passen binnen de totale begroting van het programma NPRZ
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Niet v
herbestemming	
Toelichting	Niet v
herbestemming	

NPRZ - Fazanstraat	250	0	150	151	1	99	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
fase 2												
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ	250	0	150	151	1							
- Fazanstraat												
fase 2												

Algemene informatie

Project omschrijving

De aanpak van de Fazantstraat fase 2 is onderdeel van de pijler Wonen van het Nationaal Programma R

Op 27 november 2017 zijn de gemeente Rotterdam, het Rijk, Corporaties en Marktpartijen met de coalitie

NPRZ een samenwerking aangegaan voor de eerste fase van de grondige aanpak van de Vogelbuurt. E

gemeenteraad niet akkoord gegaan met de integrale herstructurering van de Fazanstraat en daarom moet

aanpak uitgewerkt worden Faz

Gebied

Planning	2021	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	250	0	0	250

Toelichting

Toelichting

In 2021 zijn diverse gesprekken gevoerd met bewoners over de openbare ruimte, de aanpak van de w

Uitvoering

aanpak van de misstanden in huurcontracten. De uitkomst van de participatie-bijeenkomsten en een o

(inhoudelijk)

gehouden enquête heeft geleid tot een startdocument met een plan van aanpak. Hiermee is voldoende d

bewoners gecreëerd voor de nieuwe aanpak. Er is een architect ingehuurd om samen met de bewor

plannen (voor renovatie en samenvoegen en vergroten) uit te werken. De bewonersparticip

herontwikkeling van de Kameleon school en aanpassingen in de buitenruimte is ook in 2021 gestart er

bre

Toelichting

Werkzaamheden zijn conform begrot

Verschil

realisatie -

begroting													
(financieel)													
Bedrag							Niet v						
herbestemming													
Toelichting							Niet v						
herbestemming													
NPRZ -	300	0	200	108	-92	192	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar	
Katendrechtse													
Lagedijk													
Wolphaertsbocht													
							Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
							inrichting en						
							ontwikkeling						
							NPRZ -	300	0	200	108	-92	
							Katendrechtse						
							Lagedijk						
							Wolphaertsbocht						
Algemene													
informatie													
Project	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de grondige aanpak van de particuliere voorraad wi												
omschrijving	onderdeel van het totale programma opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van de Re												
	werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 het project Katwol (Katendrechtse Lagedijk Wolphaertsboch												
	Het doel van het project Katendrechtse Lagedijk - Wolphaertsbocht is om de komende jaren slecht i												
	winkelpanden te transformeren en de uitstraling daarvan te verbeteren. Door deze aanpak wordt e												
	economie en een aantrekkelijk woonklimaat in het winkelgebied en de omliggende wij												
Gebied													
Planning	2021									2022	Fase		
Dekking	NPRZ		Gemeente (overig)		Derden		Totaal						
	300		0		0		300						
Toelichting													
Toelichting	In 2021 zijn 24 slecht draaiende- en uitzierende winkelpanden getransformeerd tot een gerenove												
Uitvoering													
(inhoudelijk)													
Toelichting	Inzet en resultaat lopen achter op de verwachtingen omdat met name de verbetering van de												
Verschil	winkelpanden moeilijker te realiseren bleek dan verwacht. Inmiddels wordt een subsidieregeling in het le												
realisatie -	waarbij eigenaren/exploitanten via een extra financiële bijdrage en assistentie van een architect												
begroting	getrokken wordt om zelf de benodigde investeringen te doen. Deze inzet lijkt succesvol, maar het proces												
(financieel)	vergunningen t/m realisatie is zaak v												
Bedrag							Niet v						
herbestemming													

								Toelichting					Niet v						
								herbestemming											
NPRZ - Herinrichting								50	0	50	0	-50	50						
Beijerlandselaan																			
Groene Hilledijk																			
								Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar						
								Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661						
								inrichting en											
								ontwikkeling											
								NPRZ -	50	0	50	0	-50						
								Herinrichting											
								Beijerlandselaan											
								Groene Hilledijk											
Algemene																			
informatie																			
Project																			
Doel van het project herinrichting Beijerlandselaan Groene Hilledijk is om de fysieke verbinding tu																			
omschrijving																			
Vreewijk, Hillesluis en Afrikaanderwijk te verbeteren. Ook zullen er voldoende speel- en groenvoorziening																			
woningen gecreëerd worden. Deze bijdrage is bedoeld voor de kosten van de projectvoorbereiding: f																			
onderzoek uitvoeren en het besluitvormingsdocument voorbereiden. Om de belangenafweging open en																			
laten plaatsvinden wordt een reflectiegroep opgericht waarin alle belanghebbenden vertegenwo																			
reflectiegroep wordt bij de planvoorbereiding betrokken en zal feedback op de verschillende deelproc																			
Gebied																			
Planning																			
2021																			
tot																			
2022																			
Fase																			
Dekking																			
NPRZ																			
Gemeente (overig)																			
Derden																			
Totaal																			
50																			
0																			
0																			
50																			
Toelichting																			
Toelichting																			
In 2021 is het ontwerp onderzoek afgerond. In 2022 start de voorbereidingsfase en zal er een prograr																			
Uitvoering																			
opge																			
(inhoudelijk)																			
Toelichting																			
De kosten die gemaakt zijn gaan ten laste van het investeringskrediet programma buitenruimte (vanw																			
Verschil																			
regelgeving besluit begroting en verantwoording. Na oplevering wordt het project geactiveerd binnen d																			
realisatie -																			
Investerings Motor (RIM). De dekking van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten komt uit de bester																			
begroting																			
(financieel)																			
Bedrag																			
Niet v																			
herbestemming																			
Toelichting																			
Niet v																			
herbestemming																			
NPRZ - Plein								240	0	50	0	-50	240						
Zwartewaalschool																			
								Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661						

inrichting en
ontwikkeling

NPRZ - Plein	240	0	50	0	-50
Zwartewaalschool					

Algemene
informatie

Project omschrijving	Het project Plein Zwartewaalschool " is opgenomen in het werkprogramma NPRZ Wonen 2019-21 onderdeel van de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022). Het doel van het programma is om de kon buitenruimte in de focuswijken (de wijken Oud-Charlois, Carnisse, Tarwewijk, Afrikaanderwijk, Feijenoor Bloemhof) van een kwaliteitsimpuls te voorzien, zodat deze iedereen uitnodigt tot ontmoeten, bewe Uitvoering van het definitief ontwerp zal gericht zijn op het vergroenen van het plein voor de Zwarte zullen een aantal ingrepen uitgevoerd worden om een groene verbinding tussen Balkon aan de Maas realiseren. De behoeften en wensen van de bewoners/gebruikers zullen actief worden opgehaald e worden betrokken bij de uiteindelijke inric

Gebied					
Planning			tot		Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal	
	240	0	0	240	

Toelichting	
Toelichting	Doordat dit project sterk leunt op participatie en er binnen de scope geen aspecten zijn waar veel tijd
Uitvoering (inhoudelijk)	komt is ervoor gekozen het tempo van die participatie te volgen. In de Tarwewijk is het erg moeilijk bereiken. Eén van de fundamenteën in dit project is het creëren van eigenaarschap, dus is de keuze gew wat te vertragen zodat we genoeg bewoners bij het project kunnen l
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt door de coron
Verschil realisatie - begroting (financieel)	waardoor er geen live bijeenkomsten konden worden georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn erg bela kansrijke bewonersparticipatie. Het restantbudget zal gebruikt worden om het projectd
Bedrag herbesteding	Niet v
Toelichting herbesteding	Niet v

NPRZ - Ericaplein	150	0	150	0	-150	150	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661							
NPRZ - Ericaplein	150	0	150	0	-150							

informatie

Gebied				
Planning	2021	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	150	0	0	150

Toelichting	In 2021 is er een Programma van Eisen en een voorlopig ontwerp Ericap
Uitvoering	
(inhoudelijk)	

Bedrag	Niet vastgesteld
herbestemming	

Toelichting		Niet v
herbestemming		

Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661
inrichting en					
ontwikkeling					

informatie

Project	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is de aanpak van de woonomgeving als onderdeel van de
omschrijving	opgenomen. Daarom is binnen de uitwerking van de Regiodeal en het werkprogramma NPRZ – Wonen : buitenruimte programma opgenomen. Het doel van het project quick wins is om de buitenruimte in de Feijenoord, Afrikaanderwijk, Bloemhof, Hillesluis, Tarwewijk, Carnisse en Oud-Charlois aantrekkelijk bijvoorbeeld fijne verblijfplaatsen, uitdagende en veilige speelplaatsen en een groene omgeving op

Gebied				
Planning	2021	tot	2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	150	0	0	150
Toelichting				
Toelichting	In 2021 zijn er drie kleine ingrepen in de openbare ruimte op Zuid gerealiseerd: De vergroening van parke			
Uitvoering	Paul Krugerstraat is gerealiseerd, een fluoriserend zebrapad in Oud-Charlois is aangelegd en het d			
(inhoudelijk)	verplaatst van de Rijnhaven naar de F			
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder in			
Verschil	om ambities voor de voetganger om te zetten in uitgevoerde projecten. Het restantbudget zal gebruikt v			
realisatie -	projectd			
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Niet v			
herbestemming				
Toelichting	Niet v			
herbestemming				

NPRZ -	85	0	85	0	-85	85	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Robbenoordplein												
Stedelijke	99.619						37.827		19.607	25.268	5.661	
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ -	85						0		85	0	-85	
Robbenoordplein												

Algemene

informatie

Project	Het doel van het project Robbenoordplein is om de buitenruimte in de focuswijk Carnisse aantrekkelij								
omschrijving	maken. De bijdrage wordt gebruikt voor de planvoorbereiding. In een haalbaarheidsstudie wordt onder.								
	wijze een verbeterde inrichting van het plein kan leiden tot een veiliger en aantrekkelijker omgeving als e								
	van de groene Iepelaarssingel. Hierbij worden de behoeften en wensen van de bewoners en ge								
	opgehaald en deze partijen worden betrokken bij de uiteindelijke inric								

Gebied						
Planning	2021		tot		2022	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)		Derden	Totaal	
	85	0		0	85	
Toelichting						
Toelichting						
In 2021 is een eerste businesscase opgesteld voor uitvoering van de plannen (als ond						

Uitvoering		haalbaarheidsstudie) en zijn er verkennende gesprekken gevoerd met enkele stakeholders										
(inhoudelijk)												
Toelichting	De kosten die gemaakt zijn gaan ten laste van het investeringskrediet programma buitenruimte (vanwege de											
Verschil	regelgeving besluit begroting en verantwoording. Na oplevering wordt het project geactiveerd binnen de											
realisatie -	Investerings Motor (RIM). De dekking van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten komt uit de bestaande											
begroting												
(financieel)												
Bedrag											Niet van toepassing	
herbestemming												
Toelichting											Niet van toepassing	
herbestemming												
NPRZ -	400	0	300	0	-300	400	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restant
Haalbaarheidsstudies												
ontwikkellocaties												
Zuid												
Stedelijke inrichting												
99.619												
37.827												
19.607												
25.268												
5.661												
en ontwikkeling												
NPRZ -	400	0	300	0	-300							
Haalbaarheidsstudies												
ontwikkellocaties												
Zuid												
Algemene informatie												
Project omschrijving	De bijdrage dient ter dekking van de proceskosten die gemaakt worden in het kader van haalbaarheidsstudies en de ontwikkeling van ontwikkellocaties voor de pijler wonen van het Nationaal Programma Fase 1											
Gebied												
Planning	2021	tot	2022	Fase								
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal								
	400	0	0	400								
Toelichting												
Toelichting Uitvoering	Op diverse locaties in de focuswijken van het NPRZ is gestart met verkennend onderzoek naar een verdichtingslocatie voor de ontwikkeling. Dit zijn met name eerste stedenbouwkundige verkenningen naar verdichtingslocatie voor de ontwikkeling van de woonwijken. Het geval zijn verkennende gesprekken met de stakeholders.											
(inhoudelijk)												
Toelichting Verschil	De lasten die voor de haalbaarheidsstudies gemaakt zijn, zijn geland op het programma Wonen en de bestemmingsreserve NPRZ-Wonen. Het restantbudget zal gebruikt worden om het programma Wonen te financieren.											
realisatie - begroting	plaats van de bestemmingsreserve NPRZ-Wonen. Het restantbudget zal gebruikt worden om het programma Wonen te financieren.											
(financieel)												
Bedrag											Niet van toepassing	
herbestemming												
Toelichting											Niet van toepassing	
herbestemming												

NPRZ - Mijnkintbuurt	100	0	100	0	-100	100	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restan
1 en 2 (buitenruimte)												
Stedelijke	99.619		37.827		19.607		25.268	5.661				
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ -	100		0		100		0	-100				
Mijnkintbuurt 1												
en 2												
(buitenruimte)												
Algemene informatie												
Project	Deze bijdrage wordt gebruikt voor de kosten van de voorbereidingsfase van het project herinrichting											
omschrijving	Mijnkintbuurt blok 1 en 2. In het kader van de aanpak particuliere woningvoorraad NPRZ vindt er herstruc in de Mijnkintbuurt. Om de woonkwaliteit te verbeteren hebben woningcorporatie Woonstad en gemeec afspraken gemaakt om in twee fasen 3 blokken woningen aan te kopen en te slopen. Vervolgens zu sociale, deels vrije sector woningen teruggebouwd worden door Woonstad. Na oplevering van de nie gemeente de buitenruim											
Gebied												
Planning	tot											Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)		Derden		Totaal						
	100	0		0		100						
Toelichting												
Toelichting	In 2021 is voor de Mijnkintbuurt blok 1 en 2 een programma van eisen opgesteld en is bewonerssi											
Uitvoering	herinrichting van de Mijnkintbuurt blok 1 en 2 georganiseerd via bewonersparticipatie en de wijkraad is geïr											
(inhoudelijk)	de hand van de binnenkomende reacties zal in 2022 het definitieve Inrichtingsplan worden opgesteld, v uitvoering zal v											
Toelichting	De kosten die gemaakt zijn gaan ten laste van het investeringskrediet programma buitenruimte (vanw											
Verschil	regel Besluit begroten en verantwoorden. Na oplevering wordt het project geactiveerd binnen d											
realisatie -	Investerings Motor (RIM). De dekking van de hieruit voortvloeiende kapitaallasten komt uit de bestemmings											
begroting												
(financieel)												
Bedrag												Niet v
herbestemming												
Toelichting												Niet v
herbestemming												
NPRZ - Entree Hart	400	0	71	0	-71	400	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restan
van Zuid												
(buitenruimte)												
Stedelijke	99.619		37.827		19.607		25.268	5.661				
inrichting en												
ontwikkeling												

NPRZ - Entree	400	0	71	0	-71
Hart van Zuid					
(buitenruimte)					

Algemene informatie

Project omschrijving	Doel van het project entree Hart van Zuid is de herinrichting van de kruising Pleinweg, Goereesestraat, 5 de aansluiting op de Bas Jungeriusstraat, om Hart van Zuid voor voetgangers en fietsers beter bereikbaar t de integrale reconstructie van deze kruising worden de verbinding tussen de omliggende stadswijken en de in Hart van Zuid verbeterd. Daarnaast wordt het kruispunt aangepakt om het aantal verkeersongevallen i				

Gebied

Planning	2021	tot	2023	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	400	5.919	0	6.319

Toelichting

Toelichting	In 2021 is het ontwerpend onderzoek afgerond en is het programma van eisen en voorlopig ontwerp v				
Uitvoering (inhoudelijk)	Pleinweg - Goereesestr				

Toelichting	De kosten die gemaakt zijn gaan ten laste van het investeringskrediet programma buitenruimte (vanwege g				
Verschil realisatie - begroting (financieel)	regels. Na oplevering wordt het project geactiveerd binnen de Rotterdamse Investerings Motor (RIM). De r hieruit voortvloeiende kapitaallasten komt uit de bestemmingsreserve				

Bedrag herbestemming	Niet v				
Toelichting herbestemming	Niet v				

NPRZ - Steenvlinder	810	0	400	0	-400	810	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661

NPRZ - Steenvlinder	810	0	400	0	-400

Algemene informatie

Project omschrijving	Binnen de Regiodeal Rotterdam Zuid 2019-2022 is grondige aanpak van de particuliere voorraad als onc totale werkprogramma NPRZ-wonen opgenomen. Als uitwerking van dit onderdeel van de Re werkprogramma NPRZ – Wonen 2019-2022 is het project Steenvlind				

Doel van het project is dat de Steenvlinder de komende jaren 34 woningen van de particuliere woning Frans Bekkerstraat aanpakt om hiermee meer variatie te krijgen in het woningaanbod in die wijken. Zodoende creëert de gemeente de mogelijkheid om in deze wijk te blijven wonen danwel zich h

De aanpak betreft het realiseren van nieuwe en gemengde woonmilieus die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen van de woningen door Steenvlinder worden gekocht op de vrije markt of met de van de gemeente ontvangen subsidies. De aankoop van woningen waarop de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvrg) is gevestigd. Vervolgens worden de genoemde aanpak klusrijp gemaakte woningen door Steenvlinder verkocht aan een particuliere eigenaar. Het project wordt uitgevoerd conform het bij de specifieke woning opgestelde kluspaspoort en met de zelfbewonings

Gebied				
Planning	2021	tot	2025	Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	810	0	0	810
Toelichting				
Toelichting	In 2021 is de samenwerkingsovereenkomst SOK ondertekend met marktpartij Steenvlinder.			
Uitvoering	voorbereidingen voor het vestigen van de wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) op het plangebied (voorlopig)			
(inhoudelijk)	en is de communicatie richting de eigenaren en huurders gestart. Door vertraging ten opzichte van de plannen			
	andere door het Didam-arrest, zijn er in 2021 geen woningen aangekocht en ook geen subsidie			
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat er minder			
Verschil	verleend dan gepland en geen subsidie zijn vastgesteld doordat er in 2021 geen woningen zijn aan			
realisatie -	Steenvlinder. Het restantbudget zal gebruikt worden om het project			
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Niet vastgesteld			
herbestemming				
Toelichting	Niet vastgesteld			
herbestemming				

NPRZ - Riederkop	100	0	0	69	69	31	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Stedelijke	99.619			37.827		19.607		25.268	5.661			
inrichting en												
ontwikkeling												
NPRZ -	100			0		0		69	69			
Riederkop												

Algemene informatie												
Project												
omschrijving												
Riederplein verbeterd. De bijdrage wordt gebruikt voor de planvoorbereidingskosten. Om het plan van .												
laagdrempelige manier toegankelijk te maken voor het publiek wordt gedacht aan een 'open werkplaats' in												

Gebied						
Planning	2021	tot	2022	Fase		
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	100	0	0	100		
Toelichting						
Toelichting	In 2021 is het startbesluit gemaakt en begin 2022 heeft het college het startbesluit Riederkop-Riederplein					
Uitvoering						
(inhoudelijk)						
Toelichting	De hogere uitgaven ten opzichte van de begroting worden veroorzaakt doordat - eerder dan voorzien					
Verschil	gestart met de planvoorbereiding, waardoor de begroting niet bijgesteld kon worden. De uitgaven pas					
realisatie -	totale begroting van het programma NPRZ					
begroting						
(financieel)						
Bedrag	Niet v					
herbestemming						
Toelichting	Niet v					
herbestemming						
	Budget NPRZ	Realisatie t/m 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021	Verschil	Restar
Stedelijke	99.619	37.827	19.607	25.268	5.661	
inrichting en						
ontwikkeling						
NPRZ - Oud	333	0	333	54	-279	
Carnisse fase						
1						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Doel van het project Oud Carnisse fase 1 is om door aanpak van de particuliere woningvoorraad de komer variaties te krijgen in het woningaanbod in de focuswijk Carnisse. Dit behelst het realiseren van nieuwe woonmilieus die voldoen aan de NPRZ-doelstellingen door de woningen te transformeren, samen te voeg nieuwbouw te herontwikkelen. Het project is opgedeeld in 2 fases vanwege onderzoek noordelijk deel van op funderingsproblematiek en de daarbij te volgen een andere aanpak. Dit funderingsonderzoek wordt uitg 2, en valt niet binnen dit project. De ambitie van fase 1 is om in totaal 60 woningen en 5 bedrijfsruimtes aa behoefte van samenvoegen en vergroten. Om dit te realiseren, wordt Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenter dit projectgebied. Naast het verwerven van de woningen worden de bewoners gestimuleerd om gebruik te subsidieregeling voor samenvoegen en vergroten, waarbij de projectorganisatie ondersteun					
Gebied						

Planning	tot			Fase
Dekking	NPRZ	Gemeente (overig)	Derden	Totaal
	333	0	0	333
Toelichting				
Toelichting	De werkzaamheden voor fase 1 van het project Oud Carnisse is in de zomer van 2021 gestart. Tot nu toe			
Uitvoering	6 woningen aangekocht ten behoeve van samenvoer			
(inhoudelijk)				
Toelichting	De lagere uitgaven ten opzichte van de begroting worden voornamelijk veroorzaakt doordat de er minder			
Verschil	verworven en nog niet is gestart met de verbeteraanpak van			
realisatie -				
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Niet v			
herbestemming				
Toelichting	Niet v			
herbestemming				

Totaal	100.959	38.658	19.865	25.489	5.623	36.812

Vrijval

Niet van toepassing

Bestemmingsreserve Energietransitie

Pagina 135

Bestemmingsreserve Energietransitiebudget

Met nieuwe energie bouwen aan de stad van morgen

De energietransitie kan een vliegwiel zijn voor het ontwikkelen van nieuwe, duurzame, circulaire bedrijven en het opknappen en verduurzamen van woningen en wijken en zorgt daarmee voor nieuwe werkgelegenheid. In deze collegeperiode zetten we in op het versnellen van de Energietransitie in Rotterdam en het optimaal benutten en versnellen van de kansen die dit met zich meebrengt. Hiervoor is een bedrag van € 68,2 mln vrijgemaakt en ondergebracht in de bestemmingsreserve Energietransitiebudget. De middelen zijn verdeeld over zes thema's: Haven en Industrie, Gebouwde omgeving, Emissieloze Mobiliteit, Schone Energie, Nieuwe Economie en Lokale Duurzame Initiatieven.

Toevoegingen

In september 2019 zijn we gestart met de uitvoering van het eerste uitvoeringsplan energietransitie. In juli 2020 heeft het college het Uitvoeringsplan Energietransitie 2020-2022 vastgesteld. Hierin is voor 2020-2022 een bedrag van € 68,1 mln van de Bestemmingsreserve Energietransitiebudget gecommiteerd aan 52 programma's en projecten. In maart 2021 is het Uitvoeringsplan Energietransitie aangevuld met 9 nieuwe projecten waarmee de gehele € 68,2 mln was gecommiteerd. In november zijn hier 5 nieuwe projecten aan toegevoegd. De toevoeging van deze vijf projecten leidt binnen de Bestemmingsreserve Energietransitiebudget tot een overprogrammering van € 1,9 mln.

Onttrekkingen

Voortgang 2021

Het Uitvoeringsplan Energietransitie 2020-2022 is volop in uitvoering. Veel programma's en project lopen volgens planning en leveren mooie resultaten voor de stad. Een paar voorbeelden zijn:

- Financiële bijdrage aan het Field Lab Elektrificatie;
- Vervanging van een deel van het gemeentelijk wagenpark door elektrische voertuigen versneld gerealiseerd;
- Straatverlichting ombouwen naar ledverlichting;
- Het college heeft daarnaast ruim 6.500 huishoudens bereikt met energiebespaarpakketten en 200 energiecoaches opgeleid die energieadvies aan huis geven;
- In Rozenburg werd een grote walstroom voorziening opgeleverd voor de schepen van Heerema;
- Er zijn meer dan 300 laadpalen voor elektrische auto's en 6 laadpunten voor elektrische watertaxi's geplaatst.

Dit leidt echter niet automatisch tot hoge realisatiecijfers. Hiervoor zijn meerdere oorzaken.

Voor een aantal projecten is een deel van de middelen verschoven van 2021 naar 2022. In veel gevallen gaat dit om lopende meerjarige subsidies aan andere partijen waarvan resultaten deels pas in 2022 worden geboekt. De kosten van deze subsidies worden in dat geval pas in 2022 genomen. Voorbeelden hiervan zijn de subsidieregeling Smart Energy Systems en het Field Lab Elektrificatie.

Een aanzienlijk deel van de niet bestede middelen is gecommiteerd in lopende subsidieregelingen en schuift dus door naar 2022; deze regelingen staan ook dit jaar open voor aanvragen. Een aantal subsidieregelingen zijn vanwege onvoldoende belangstelling aangepast en gericht onder de aandacht gebracht van de doelgroepen. Voorbeelden hiervan zijn de subsidieregeling elektrisch koken en energievouchers voor ondernemers.

Soms is ook sprake van vertraging. Oorzaken hiervoor zijn COVID waardoor projecten stil hebben gelegen, (juridische) complexiteit van de inkoopprocedure of aanbesteding en vanwege externe oorzaken zoals capaciteitsgebrek bij derden.

Energietransitiefonds Rotterdam

In 2020 is het Energietransitiefonds gestart. Het fonds is er voor versnelling van de energietransitie en versterking van de circulaire economie. Voor de Energiestransitieleningen Rotterdammers is een bedrag van € 31,5 mln beschikbaar gesteld en voor de grote duurzame leningen (via Innovation Quarter) een bedrag van € 100 mln. Het fonds is revolverend; dit betekent dat we terugverdiend geld opnieuw investeren. De financiële middelen worden ingezet om investeringen in de energietransitie in Rotterdam mogelijk te maken of te versnellen en laagdrempelige leningen te verstrekken aan woningeigenaren, VvE's en kleine ondernemers. Met het fonds wordt een belangrijke impuls gegeven aan de versnelling van deze omvangrijke transitie.

Uitgangspunt is dat we projecten ondersteunen die aan één of meerdere van deze doelstellingen bijdragen en als gevolg van een gebrek aan (passende) financiering niet of onvoldoende snel van de grond komen. Het geld dat in het revolverende fonds terugvloeit, kan opnieuw worden ingezet voor de energietransitie in Rotterdam. Op die manier verwachten wij zoveel mogelijk effect uit onze middelen te halen.

Het fonds bestaat uit diverse regelingen.

Voor het Energietransitiefonds voor grote investeringen is eind 2020 een deelneming opgericht. Het fondsmanagement is ondergebracht bij Innovation Quarter.

Eind 2021 is de eerste investering gedaan van € 6 mln in het bedrijf Umincorp. Dit bedrijf is gespecialiseerd in hoogwaardige plastic recycling en opent in 2022 in Rotterdam een nieuwe fabriek waar gerecycled plastic getransformeerd wordt tot een hoogwaardige grondstof voor plasticproducenten. Samen met InvestNL is in totaal een bedrag van € 15 mln geïnvesteerd in de uitbreiding van het bedrijf in Rotterdam. Dankzij de technologie van Umincorp gaat minder plastic de verbrandingsoven in en wordt meer plastic van hogere kwaliteit gewonnen uit huisafval. Dit is niet alleen goed voor de ontwikkeling van de Rotterdamse circulaire economie maar ook voor de lokale werkgelegenheid: de nieuwe fabriek levert 15 directe arbeidsplaatsen op.

De energietransitieleningen voor verduurzaming en verbetering van panden zijn in het voorjaar van 2021 beschikbaar gekomen en breed gecommuniceerd via de Power voor Rotterdam campagne. In totaal zijn in 2021 100 aanvragen ingediend voor een bedrag van € 1 mln.

Hieronder wordt per project inzicht gegeven in de projectomschrijving, de inhoudelijke toelichting op hetgeen in 2021 is gerealiseerd en een financiële toelichting op het verschil tussen de begroting en realisatie.

	Budget	Realisatie	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant						
	ET	t/m 2020	2021	2021		per 1-1-						
							2022					
Beheer van de stad	14.563	4.826	5.312	2.468	-2.843	7.269						
ET - Rotterdam Circulair	8.859	3.529	2.385	2.371	-14	2.959	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
								2020	2021	2021		1-2022
Beheer van de stad	14.563	4.826	5.312	2.468	-2.843	7.269						

ET -	8.859	3.529	2.385	2.371	-14	2.959
Rotterdam						
Circulair						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Met het programma geven we invulling aan onze ambities op het gebied van circulariteit. In 2030 willen we dat circulair de maatstaf is in de stad en dat het fossiele grondstoffengebruik met 50% is verminderd. In 2050 is de Rotterdamse samenleving echt volledig circulair. Materiaalkringlopen zijn dan gesloten. Programmaonderdelen zijn: • Circulair ontwikkelen, beheren, inrichten en bouwen; • Bewustzijns- en gedragsverandering bij Rotterdammers, bedrijven en ambtenaren; • Initiatieven die echt anders met afval omgaan; • Opgebouwde samenwerkingen voortzetten en uitbouwen. Uit de meting in 2020 blijkt dat bijna alle Rotterdammers een circulaire economie belangrijk vinden. Het circulair handelen van Rotterdammers blijft nog steken op 22%. Wel zien we dat het scheidingspercentage van ons huishoudelijkafval is toegenomen. Het aantal circulaire economische initiatieven groeit in de stad, dit zien we o.a. aan het aantal initiatieven die wij als gemeente ondersteunen, via bijv. citylab. Via het programma zetten we ook in op circulair inkopen. In steeds meer aanbestedingstrajecten nemen we circulaire criteria op. Voorbeelden hiervan zijn het groenbestek, containers, betonputten en koffiebekers.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2018	tot	2030	Fase	Uitvoering	
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal		
		(overig)				
	8.859	0	0	8.859		
Toelichting						
Toelichting	De transitie naar een circulaire economie is noodzakelijk om van Rotterdam een toekomstig					
Uitvoering (inhoudelijk)	bestendige stad te maken. Rotterdam Circulair heeft bijgedragen aan een betaalbare, leefbare en betrokken stad en een sterke economie. We beschouwen 2021 als een kanteljaar, waarin we de exploratiefase van het programma (2019-2020) afronden en starten met de opschalingsfase. In 2021 zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd. Een aantal belangrijke uitvoeringen zijn:1) Met het wijkteam van Circulair zijn er acties uitgevoerd om meer bewustzijn in de wijken te creëren. 2) Ook wordt een nieuw milieupark ontwikkeld met een Upcycle mall. De Upcycle Mall wordt niet alleen een plek waar Rotterdammers hun grof huishoudelijk afval en afgedankte spullen naar toe kunnen brengen. Het wordt bovenal een bruisende plek waar iedereen kan ervaren wat circulair produceren en consumeren inhoudt. 3) Deelname aan diverse akkoorden om CO2 uitstoot te verminderen. 4) Regelingen gestart om kleine ondernemingen te ondersteunen met hun circulaire idee.					
Toelichting	Nvt					
Verschil						

realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag							Nvt						
herbestemming													
Toelichting							Nvt						
herbestemming													
ET - Verduurzaming	5.704	1.297	2.927	98	-2.829	4.310	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
gemeentelijk wagenpark							ET	2020	2021	2021	2022		
Beheer van de stad							14.563	4.826	5.312	2.468	-2.843	7.269	
ET -							5.704	1.297	2.927	98	-2.829	4.310	
Verduurzaming													
gemeentelijk													
wagenpark													
Algemene informatie													
Project omschrijving													
Met het verduurzamen van het eigen wagenpark stimuleert de gemeente de markt voor elektrisch rijden en geeft het goede voorbeeld. Hierbij is kennisdeling van groot belang. Dit doet de gemeente in regionaal verband, maar ook breder, zodat de gemeente de markt aan kan zetten tot innovaties van deze duurzame (werk)voertuigen. Het programma omvat verschillende maatregelen. De doelstelling is dat het gehele gemeentelijk wagenpark in 2030 emissieloos is. Afgelopen periode is vooral ingezet op kennisdeling omtrent emissieloze voertuigen, logistieke aanpassingen, het opstellen van gezamenlijke meerjarenplannen en het creëren van massa om marktinnovaties te bevorderen. Het wagenpark wordt stapsgewijs verduurzaamd. In 2023 zijn alle personenwagens en een groot deel van de kleinere machines en gereedschappen emissieloos. In het segment lichte bedrijfsvoertuigen wordt ervaring opgedaan met batterij-elektrische voertuigen en vindt gestage uitbreiding plaats. In het zware segment worden pilots uitgevoerd (emissieloze vuilniswagens, veegmachines e.d.) Het is de bedoeling dat in 2022 het aantal voertuigen in het zware segment verder opgeschaald wordt. Dit is noodzakelijk om de doelstelling in 2030 te kunnen behalen.													
Gebied							Rotterdam						
Planning							2019	tot	2030	Fase	Uitvoering		
Dekking							ET	Gemeente	Derden	Totaal			
							(overig)						
							5.704	0	0	5.704			
Toelichting													
Toelichting													
Van de personenwagens is eind 2021 nog slechts 9% uitgevoerd met een fossiele													

Uitvoering (inhoudelijk)	verbrandingsmotor, 21 % is Hybride en 70% is volledig elektrisch. Van de kleine machines en gereedschappen is ruim 97% volledig elektrisch. Van de lichte bedrijfswagens is ruim 28% volledig elektrisch. In het zware segment hebben we in 2021 2 volledig elektrische huisvuilwagens, 1 waterstof elektrische kolkenzuiger, 1 elektrische shovel en 4 elektrische veegmachines in gebruik genomen. Verder hebben we nog 3 elektrische huisvuilwagens in bestelling staan, 1 grote elektrische shovel en 2 elektrische voertuigen voor de reiniging.
Toelichting	Het verschil ten opzichte van de begroting ontstaat door twee oorzaken.
Verschil	a) Operationeel
realisatie - begroting	De levertijd van veel investeringen is veel langer dan gebruikelijk was in verband met schaarste aan materialen en chips tekort.
(financieel)	De aankopen die in de tweede helft van het jaar zijn gedaan en geleverd moeten voor een deel nog op ETB geboekt worden. Er staat veel in bestelling dat nog niet afgeleverd kon worden, totaal aan verplichtingen € 1,2 mln.
	b) Boekhoudkundig
	Vanuit het Energietransitiebudget (ETB) zijn middelen beschikbaar gesteld om de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van verduurzamen van het gemeentelijk wagenpark. De voertuigen welke hiervoor zijn aangeschaft (ad € 1,6 mln) worden geactiveerd en worden meerjarig afgeschreven. Het bedrag dat is besteed is daarom niet geheel terug te zien in de jaarrekening cijfers. Voor de komende jaren ontstaat een opgave voor het dekken van de afschrijvingslasten van deze investering. Bij de 1e herziening 2022 wordt voor dit deel de bestemmingsreserve Energietransitie overgeboekt naar de bestemmingsreserve RIM, zodat deze kapitaallasten gedekt kunnen worden.
Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778

ET - Hydrocat 3	0	0	5	0	-5	0						
							Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
								2020	2021	2021		1-2022
Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778						
ET - Hydrocat 3	0	0	5	0	-5	0						

Algemene informatie

Project omschrijving	Hydrocat3: dit project richt zich op de productie van brandstof, stroom en warmte door verwerking van afvalstromen die nu nog worden gestort (zoals veegafval en tomatenafval) en op de toekomstige verwerking van vervuilde gemixte plasticstromen die nu worden verbrand. Succesvolle opschaling leidt tot forse vermindering van de CO2-uitstoot en het terugdringen van

de uitstoot van methaangas bij stortplaatsen.Onze bijdrage is voor een subsidie aan de lab/
ontwikkeelfase van dit project.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2019	tot	2021	Fase	Afronding
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
	(overig)				
	0	0	0	0	
Toelichting					
Toelichting	De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende				
Uitvoering	fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden				
(inhoudelijk)	goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden				
	uitgekeerd.				
Toelichting	De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende				
Verschil	fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden				
realisatie -	goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden				
begroting	uitgekeerd.				
(financieel)					
Bedrag	Nvt				
herbestemming					
Toelichting	Nvt				
herbestemming					

ET - Programma	921	222	402	402	0	298	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
versnellen Innovatie							ET	2020	2021	2021		2022
Rotterdams MKB							Economische	7.598	2.245	2.468	1.575	3.778
							Zaken					
ET -	921	222	402	402	0	298						
Programma												
versnellen												
Innovatie												
Rotterdams												
MKB												

Algemene	
informatie	
Project	Het brede MKB is de kurk van de Rotterdamse economie en werkgelegenheid. Het MKB kent
omschrijving	behalve koplopers ook een groot 'peloton' dat het hoge tempo van vernieuwing moeilijker bij kan
	houden en moeite heeft met het vormgeven van noodzakelijke vernieuwingen. Dit terwijl er grote
	kansen liggen voor verduurzaming en digitalisering. Het programma Versnellen Innovatie
	Rotterdams MKB zet in op het vergroten van bewustwording (informatie en inspiratie), overzicht

(kennis, financiering) en handelingsperspectief voor het brede MKB. We ontwikkelen het programma met partners zoals MKB Rotterdam-Rijnmond, VNO-NCW Rotterdam, KvK, Rabobank, ministerie EZK en onderwijsinstellingen. Het programma richt zich alleen op die zaken die buiten het bereik van het MKB zelf liggen. Hiermee willen we de het MKB stimuleren om de transitie naar een meer circulaire, duurzame en digitale bedrijfsvoering in te zetten. De interesse is groot. Zo waren er in 2019 150 MKB bedrijven aanwezig op de MKBdag 'jouw afval is goud waard'. Verder is recent gestart met het project 'koplopers circulaire restaurants', loopt het project CIRCO tracks waarin MKB-bedrijven aan de slag gaan met een circulair ontwerp van hun dienst of product, zijn digitale en circulaire goodiebags beschikbaar via ondernemen010, en wordt er een communicatiecampagne ontwikkeld.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2019	tot	2022	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	921	0	0	921	

Toelichting	
Toelichting	Het programma is als gevolg van Corona later (medio 2020) gestart en ook als gevolg van
Uitvoering	Corona blijft het zaak om goed te peilen waar ondernemers in het moment behoefte aan hebben.
(inhoudelijk)	Er is gestart met een (Tijdelijke) uitbreiding van inzet op de Ondernemersbalie en de bedrijfscontactfunctie; Van fysieke ontmoeting naar digitale ontmoeting via het Venture Café, Blue City en het UPstreamfestival; Ook zijn in 2021 nieuwe programma's ontwikkeld zoals De I-solution guide, die bedrijven verder helpt met duurzame oplossingen, de podcast 'goed geld verdienen' over circulair ondernemen en de workshops digicafe's en Pitchontbijt. Ook hebben Rotterdamse Ondernemers middels de communicatiecampagne 'Ook jouw zaak!' via video en longread andere ondernemers geïnspireerd met hun verhaal van waarom zij digitaal, duurzaam en/of circulair ondernemen en hoe dat bijdraagt aan hun ondernemersdoelen. Tenslotte is geschakeld met de actuele situatie van corona zoals met de betaalbare training MKB Online Business Boost en de subsidieregeling Digitaliseringsvoucher.

Toelichting	Nvt
Verschil realisatie - begroting (financieel)	
Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

ET - Programmatische aanpak Smart Energy Systems (incl M4H)	3.547	478	1.137	598	-539	2.471	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022

Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778
ET -	3.547	478	1.137	598	-539	2.471
Programmatische aanpak Smart Energy Systems (incl M4H)						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Als gevolg van een toenemende vraag duurzame energie kunnen er schommelingen en instabiliteit ontstaan in het energiesysteem. Het programma Smart Energy Systems is erop gericht om de opschaling van innovatieve diensten, producten en aanpakken rondom slimme energiesystemen naar commercieel aantrekkelijke toepassingen te versnellen. Dit gaat zowel om intelligente lokale energiesystemen waar vraag en aanbod optimaal worden afgestemd, maar ook om innovaties op het gebied van opslag, waterstof en andere energietechnieken. Het programma richt zich op ondersteuning van private partijen in de fase tot een investeringsbeslissing en zet in op het versnellen van investeringen in schaalbare en/ of replaceerbare oplossingen.					
Hierbij beogen we om private partijen te faciliteren om versneld te komen tot investeringen. Dit kunnen investeringen zijn voor de uitrol van nieuwe diensten (bv vanuit innovatief MKB, start-ups/ scale-ups, industrie), als ook de toepassing van nieuwe producten, diensten, organisatie- en verdienmodellen. Het gaat hierbij ook om innovatieve ketenoplossingen en -samenwerking. Het programma beoogt in 2020-2021 tien tot vijftien private initiatieven te ondersteunen en faciliteren, o.a. door de inzet van de (innovatie)subsidie Smart Energy Systems, maar ook door de inzet van netwerk en kennis. Daarnaast beschrijven en delen we de geleerde lessen bij de private sector, publieke sector en kennisinstellingen. Voor de publieke sector kan het programma concrete praktijklessen opleveren voor regelgeving en ander instrumentarium.						
Gebied	Rotterdam					
Planning	2019	tot	2022	Fase	Uitvoering	
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	(overig)	
	3.547	0	220	3.767		
Toelichting						
Toelichting	De openstellingen in 2021 waren een groot succes met veel animo.					
Uitvoering (inhoudelijk)						
Toelichting	Veel projecten hebben in 2021 hun verlening gekregen maar zullen in 2022 pas echt					
Verschil realisatie -	daadwerkelijk de werkzaamheden uitvoeren.					

begroting													
(financieel)													
Bedrag							Nvt						
herbestemming													
Toelichting							Nvt						
herbestemming													
ET - Rotterdam The	1.580	530	540	493	-47	557	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant	
Hague Innovation Airport								2020	2021	2021		per 1-1-	
												2022	
Economische Zaken							7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778	
ET -	1.580	530	540	493	-47	557							
Rotterdam The													
Hague													
Innovation													
Airport													
Algemene informatie													
Project omschrijving	Het programma Rotterdam The Hague Innovation Airport (RHIA) heeft als doel het bevorderen van innovaties voor de Nederlandse luchtvaartsector. Innovaties die gericht zijn op een positieve en duurzame impact op de omgeving van luchthavens. RHIA richt zich op het verminderen van de CO2-uitstoot door vliegtuigen en (het vervoer van en naar) de luchthaven. RHIA voert projecten uit rondom elektrisch vliegen, schone brandstof en het opwekken van nieuwe energie uit zon, wind en waterstof. Deze compenseren de luchthaven CO2 -uitstoot en hierdoor neemt de uitstoot van huidige vliegtuigen af. RHIA ontwikkelt zich als een proeflocatie voor innovaties. Dat is een voorbeeld voor andere (regionale) luchthavens. Onderdeel van het programma zijn innovatie en educatieprojecten die moeten leiden tot minder impact op de omgeving (zoals geluid en CO2-reductie). Een aantal projecten realiseren een duidelijke CO2-reductie en een verbetering van de luchtkwaliteit. Zo verminderd de CO2-uitstoot meer dan 13.000 ton per jaar door het zonnepark. De totale vermindering van SO2 bedraagt 2,25 ton per jaar. Ook wordt 2,41 ton aan NOx verminderd en 0,17 ton per jaar aan fijnstof vermeden. Verder is er een proef gestart om kunstmatige kerosine te produceren. Dit kan op termijn ruim 380.000 ton per jaar CO2-vermindering geven. Daarnaast zal er een waterstof tankstation worden gebouwd voor bussen en ander zwaar verkeer. Hiermee kan 13,4 ton aan CO2 per jaar worden bespaard. De opstelling van enkele HeliCubes rondom de luchthaven (ingang terminal, parkeerterrein) levert een bijdrage aan de verbetering van de luchtkwaliteit omdat stikstof en fijnstof vermindert.												
Gebied	Rotterdam												
Planning	2020	tot		2023	Fase		Uitvoering						

Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal
		(overig)		
	1.580	0	0	1.580

Toelichting

Toelichting	De stichting heeft verder gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe innovatieve projecten, het
Uitvoering	uitbreiden van het netwerk en het aangaan van samenwerkingsverbanden. Er is aan de
(inhoudelijk)	strategische partners een concept voorstel gepresenteerd voor de lange termijn financiering en
	fondsenwerving. De regio wordt op de kaart gezet als een innovatief Aviation District met de
	operationele luchthaven en omgeving met RTHA als proeftuin voor duurzame innovatie. Het
	programma is nu opgezet volgens de thema's RTHA Campus, Urban Air Mobility, Synthetic Fuel,
	Fieldlab Next Aviation, Smart Energy Systems, Airport Technology Lab, Multimodale Mobiliteit.
	Resultaten waren o.a.:
	- Nieuwe samenwerkingsovereenkomsten met o.a. Transavia, AeroDelft, i-Labs;
	- Start van een 14MWp zonnepark op RTHA;
	- Participatie in Europees project GENESIS gericht op electrificering.
	- Medewerking aan succesvolle aanvraag TULIPS (EU green airports regeling).
	- inbreng van 3 projecten van RHIA-partners in Groeifonds aanvraag van de luchtvaartsector
	('Luchtvaart in Transitie')
	- Organisatie van het evenement 'de Vliegensvlugge Hulp', waar 15 verschillende
	maatschappelijke toepassing van drones door studenten van de TU Delft zijn ontwikkeld;
	- In samenwerking van RHIA-partners is de regionale luchthaven RTHA geaccrediteerd op het
	allerhoogste niveau binnen het Airport Carbon Accreditation (ACA) programma van internationale
	non-profitorganisatie Airports Council International (ACI). RTHA is de eerste luchthaven in
	Nederland die dit zogenoemde Level 4+ bereikt en de tweede in Europa. Airport Carbon
	Accreditation is een wereldwijde industriestandaard voor luchthavens om de CO2 voetafdruk in
	de gaten te houden en te reduceren.

Toelichting	Er zijn minder kosten gemaakt voor projectbegeleiding
Verschil	vanuit de gemeente.
realisatie -	
begroting	
(financieel)	

Bedrag	47
herbestemming	

Toelichting	Bedrag van herbestemming bestaat uit niet opgemaakt budget uit 2020 en/ of niet gerealiseerd
herbestemming	urenbudget 2021. Conform spelregels zal dit vrijvallen. Budget zal binnen de
	bestemmingsreserve ETB herbestemd worden voor andere/ nieuwe projecten.

ET - Up/Rotterdam	600	300	150	47	-103	253	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022
Economische	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778						
Zaken												

ET - Up!	600	300	150	47	-103	253
Rotterdam						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het programma Up! Rotterdam en is gericht op het toeleiden van ondernemers naar talent, kapitaal en internationale markten om innovatie en werkgelegenheid te bevorderen. Daarmee zorgt het programma voor het ontstaan van een gunstige voedingsbodem in Rotterdam voor ondernemers om in de nieuwe economie (energie, circulair en digitaal) aan de slag te gaan. Zeker op mondiaal niveau is de concurrentie op het vestigingsklimaat groot. Door met dit programma te investeren in start-ups en scale-ups investeren we in nieuwe banen, innovatie en productiviteit. Ook zorgen start-ups en scale-ups met hun innovatieve manier van werken voor nieuwe technologische toepassingen waarbij toepasbaarheid en betaalbaarheid vaak een uitgangspunt zijn. Een voorbeeld is de startup Skoon Energy, die mobiele duurzame energie aanbiedt in de vorm van mobiele containers en batterijen voor festivals en in de scheepvaart. Zo vaart er een schip tussen Rotterdam en Engeland op de energie uit batterijen.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2019	tot	2023	Fase	Uitvoering	
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal		
	600	0	92	692		
Toelichting						
Toelichting	Met het Up!Rotterdam actieprogramma wordt ingezet op de transitie naar een energie-neutrale, digitale en circulaire economie. Die transitie wordt niet door de stad zelf gedaan, maar door met name de bedrijven. Om klaar te staan voor deze transitie en deze ook nog eens te versnellen is de aanwezigheid van de juiste bedrijven nodig. Bedrijven die bijvoorbeeld rechtstreeks bijdragen aan de energietransitie, maar ook die indirect bijdragen. Die bedrijven komen en blijven in Rotterdam alleen als het vestigingsklimaat voor hen uitzonderlijk goed is, met snelle toegang tot kapitaal, talent en (internationale) markten. Daarom zet Rotterdam met het actieprogramma Up! Rotterdam hier intensief op in. Met het ETB budget zijn twee projecten van Up!Rotterdam ondersteund: 1. Globaliser, een programma van 10 weken om startups te helpen internationaliseren en 2. Matchmaking tussen scale-ups en internationale investeerders (PHX).					
Verschil realisatie - begroting (financieel)	Vanwege de corona crisis is er minder uitgegeven dan gepland was. Dit heeft deels te maken met de veranderde prioriteiten vanwege de crisis en deels door wegvallen van bepaalde kosten zoals zaalhuur etc.					
Bedrag herbestemming	Nvt					

							Toelichting	Nvt					
							herbestemming						
ET - Asbetter Acids	375	355	20	20	0	0		Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
									2020	2021	2021		1-2022
							Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778
							ET - Asbetter	375	355	20	20	0	0
							Acids						
							Algemene informatie						
							Project omschrijving	Project betreft een subsidie aan de onderzoeks- en testfase gericht op de technologische en economische validatie van de verwerking van asbest op industriële schaal. Door deze industriële afvalzuren te hergebruiken ontstaat een proces om asbestcement dakplaten volledig en veilig af te breken. Dit proces zorgt ervoor dat twee forse milieuproblemen samenkomen in één oplossing: 1. Vermijden van lozen van 170.000 ton industriële afvalzuren op het oppervlaktewater. 2. Vermijden van storten van 35.000 ton asbestcement materialen zoals de bekende golfplaten van daken en 35.000 ton verminderde Co2 uitstoot in de keten. De circulaire invalshoek van Asbetter Acids kan dit op industriële schaal haalbaar en betaalbaar te maken: het circulair hergebruiken van industriële afvalzuren die nu nog worden geloosd. Alleen al in Rotterdam gaat het om 170.000 ton aan afvalzuren. Na deze fase volgt de investeringsfase voor een fabriek van de verwerking van 35.000 ton asbestplaten in het Haven Industrieel Complex.					
							Gebied	Rotterdam					
							Planning	2020	tot	2021	Fase	Opstart	
							Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal		
							(overig)						
								375	0	0	375		
							Toelichting						
							Toelichting	Het project is gerealiseerd. De eindrapportage door het bedrijf liep vertraging op, maar is sinds					
							Uitvoering (inhoudelijk)	enkele weken binnen, zodat nu de vaststelling kan plaatsvinden en de laatste 20.000 euro in het kader van de vaststelling kan worden uitgekeerd.					
							Toelichting	Nvt					
							Verschil realisatie - begroting (financieel)						
							Bedrag	nvt					
							herbestemming						

ET - Biondoil 2	500	300	200	0	-200	200						
							Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
								2020	2021	2021		1-2022
Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778						
ET - Biondoil 2	500	300	200	0	-200	200						
Algemene informatie												
Project omschrijving	Biondoil is een privaat initiatief gesteund door beoogde partners Shell, Uniper, Fortum, Technip FMC en Chempolis. Het project is erop gericht fossiele grondstoffen te vervangen door biobased chemicaliën. Biondoil produceert, op basis van niet aan voedsel gerelateerde, houtachtige biomassa, diverse biobased chemicaliën en ethanol. Het project draagt op verschillende manieren bij aan het vormgeven van de biobased ambities van de regio: • De geproduceerde bio-ethanol dient als biobased vervanging van brandstof voor benzinemotoren. Daarmee helpt dit project om de Europese en Nederlandse bij-mengverplichting te realiseren met productie op eigen grond. • Het bijproduct van houtverwerking – lignine – krijgt in dit project een hoogwaardigere toepassing dan bij verbranding in een kolencentrale. De lignine zal bitumen vervangen in asfalt. Daarmee kunnen wegen met bio-asfalt worden geasfalteerd. • De geproduceerde CO2 is zeer zuiver en kan bijvoorbeeld gebruikt worden in de frisdrankenindustrie. • Tenslotte produceert een Biondoil fabriek nog andere, hoogwaardige biochemicaliën.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2020	tot	2021	Fase	Opstart							
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal								
	(overig)											
	500	0	0	500								
Toelichting												
Toelichting	Organisatie is verder gegaan met ontwikkeling van haar concept, onderzoek in 2021 heeft											
Uitvoering (inhoudelijk)	aangetoond dat de beoogde technologie in de praktijk blijkt te werken, dat er markt voor de producten is en dat de producten grotendeels toegepast kunnen worden in biochemie.											
Toelichting	Budget wordt uitgekeerd na indienen en toetsen vaststelling; projectactiviteiten zijn uitgevoerd											
Verschil realisatie - begroting (financieel)	maar aanvraag tot vaststelling is nog niet binnen.											
Bedrag	nvt											

							herbestemming							
							Toelichting						nvt	
							herbestemming							
ET - Zero Emission Fuels	75	60	15	15	0	0	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-		
							2020	2021	2021	1-2022				
Economische Zaken	7.598	2.245	2.468	1.575	-893	3.778								
ET - Zero Emission Fuels	75	60	15	15	0	0								
Algemene informatie														
Project omschrijving	Subsidie aan start up bedrijf voor de financiering van twee studies naar CO2-reductie bij de productie van de brandstof methanol. Traditioneel wordt methanol geproduceerd uit aardgas of synthese gas, dat meestal gemaakt wordt door vergassen van steenkool. Dit zijn beide op fossiele brandstof gebaseerde processen en bij verbranding van de methanol komt CO2 vrij. ZEF wil synthetische methanol gaan produceren uit atmosferische CO2 en m.b.v. zonne-energie. ZEF werkt in nauwe samenwerking met de TU Delft en TNO aan het productierijp maken van haar concept.													
Gebied	Rotterdam													
Planning	1-12-2020	tot	1-12-2021	Fase	Opstart									
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	(overig)									
	75	0	0	75										
Toelichting														
Toelichting	Project loopt conform planning. De subsidie is verleend. De daadwerkelijk vaststelling zal in 2022 plaatsvinden.													
Uitvoering (inhoudelijk)														
Toelichting	Nvt													
Verschil realisatie - begroting (financieel)														
Bedrag herbestemming	Nvt													
Toelichting herbestemming	Nvt													
Stedelijke inrichting en	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928								

ET - Fieldlab elektrificatie	2.500	339	1.581	705	-876	1.456						
	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-						
	ET	2020	2021	2021		2022						
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
ET - Fieldlab elektrificatie	2.500	339	1.581	705	-876	1.456						
Algemene informatie												
Project omschrijving	Elektrificatie gaat een essentiële rol spelen in de verduurzaming van de industrie in de haven. Veel technologieën die in theorie kansrijk zijn, zijn al ontwikkeld op laboratoriumschaal. Veelal gaat het echter nog niet om 'proven technology' en is er daarom ook nog geen sprake van toepassing op grote schaal van de bestaande industriële sites in het havengebied. Het project 'field lab industriële elektrificatie' (FLIE) biedt een proeftuin om kansrijke initiatieven te testen op middelgrote schaal, om hiermee ervaring op te doen en aan te tonen dat innovaties ook op (haven)industriële schaal toepasbaar zijn. Het field lab zal daarnaast vanuit een zogeheten competence center pilotprojecten bij eindgebruikers ondersteunen. De kennis en ervaring die deze pilots opleveren dragen vervolgens bij aan implementatie, risicomanagement,wet- en regelgeving. Het field lab bestaat financieel uit drie onderdelen: de programmaorganisatie die de diensten verzorgt, investeringen in fysieke infrastructuur en de individuele projecten die in het field lab getest zullen worden. De gemeentelijke bijdrage richt zich vooral op de algemene kosten. De initiële investering bedraagt ongeveer €15 miljoen. Hieraan dragen wij € 2,5 mln bij. Andere publieke en semi-publieke partijen (EZZ, TNO, FME, Deltalinqs, HbR, IQ, PZH) dragen zorg voor de rest van de initiële investering die zich richt op innovatie. De baten zien we terug in het halen van duurzaamheidsdoelstellingen en het revitaliseren van de haveneconomie. De financiering van individuele projecten wordt primair door het bedrijfsleven gedragen – door technologieleveranciers en industriële bedrijven uit de haven.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2020	tot	2023	Fase	Uitvoering							
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal								
	2.500	0	12.500	15.000								
Toelichting												
Toelichting	Uitkering van budgetten voor investeringen in infrastructuur op een in 2022 te openen fysieke											
Uitvoering (inhoudelijk)	proeflocatie, en voor operationele kosten van de Fieldlab-organisatie (het solution centre), en een stuk last resort-projectfunding.											
Toelichting	Budgetten voor infrastructuur stonden voor 2021 ingeboekt, maar worden van 2021 tot 2023											

Verschil	afgeschreven. Een deel van het begrote budget in 2021 wordt dus verschoven naar 2022 en
realisatie -	2023.
begroting	
(financieel)	
Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

ET - Gebiedsaanpak	108	8	50	16	-34	84	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
Pendrecht:							ET	2020	2021	2021		2022
Energiecoaches												
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												
ontwikkeling												
ET -	108	8	50	16	-34	84						
Gebiedsaanpak												
Pendrecht:												
Energiecoaches												

Algemene

informatie

Project	Doel van het project Energiecoaches Gebiedsaanpak Pendrecht is om de energietransitie
omschrijving	laagdrempeliger te maken door de inzet van zogeheten energiecoaches uit de wijk. Bewoners accepteren eerder een advies van mensen uit hun eigen buurt dan van een commerciële energiemaatschappij of de gemeente. Naast professionals kunnen energiecoaches ook buurtbewoners zijn die andere buurtbewoners snelle energiebesparingsadvies geven. Zij worden hiervoor opgeleid.
	De adviezen leiden tot directe energie- en kostenbesparingen en daarmee tot een betere betaalbaarheid van de energietransitie. Samen met Werk & Inkomen onderzoeken we of de functie van energiecoach het gevoel van eigenaarschap en zelfredzaamheid ondersteunt en een mogelijke opstart naar betaald werk kan zijn. Wij hebben ons in eerste instantie gericht op huismoeders, huisvaders, mantelzorgers en gepensioneerden. In 2020 leggen wij ook de focus op jongeren. Door een rol als energiecoach te vervullen kunnen ze hun CV verrijken en zo hun kansen op de arbeidsmarkt verbeteren.

Gebied					Pendrecht	
Planning	2019	tot	2021		Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal		
		(overig)				
	108	0	0	108		
Toelichting						

Toelichting	In 2021 zijn ondanks de lockdowns verschillende activiteiten voor de Energiecoaches uitgevoerd					
Uitvoering						
(inhoudelijk)	1.tochtstrippenactie langs de deur 2.energieontbijten 3. vervolg energieontbijt; uitdelen energieboxen 4. bijeenkomst onwijze moeders 5. ontbijten met de kerken					
Toelichting	De kosten kwamen door de lockdowns lager uit en schuiven door naar 2022.					
Verschil						
realisatie -						
begroting						
(financieel)						
Bedrag	Nvt					
herbestemming						
Toelichting	Nvt					
herbestemming						
ET -	30	24	7	0	-7	7
Haalbaarheidsonderzoeken						
kleinschalige wind opwek						
	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
	ET	2020	2021	2021		1-2022
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
ET -	30	24	7	0	-7	7
Haalbaarheidsonderzoeken						
kleinschalige wind opwek						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Dit project betreft de cofinanciering van haalbaarheidsonderzoeken naar kleinschalige opwekking van stroom uit windenergie. Het uitgangspunt is dat dat deze kleinschalige opwekking van stroom uit windenergie geen geluidshinder mag veroorzaken. Er zijn inmiddels meerdere aanbieders van 'kleine windturbines' op de markt. Deze aanbieders zoeken plekken in en rond Rotterdam. Voor al deze plekken geldt dat er een haalbaarheidsonderzoek nodig is (technische haalbaarheid) naar de vraag of een dergelijke turbine ruimtelijk en technisch goed in te passen is. Dergelijke studies laten vaak zien dat er technische en economische kansen liggen voor kleinschalige opwek aan de randen van de stad. We bieden hierbij cofinanciering aan kleinschalige nieuwe spelers. Deze cofinanciering helpt in de versnelling van de opgave voor (kleinschalige) wind op land. Een voorwaarde is dat de marktpartij ook 50% cofinanciering per onderzoek bijdraagt. In 2020 wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar elektriciteitsopslag achter de meter bij Ahoy. Daar wordt kleinschalige windenergie in meegenomen.					
Gebied	Rotterdam					

Planning	2020	tot	2020	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	30	0	0	30	
Toelichting					
Toelichting Uitvoering	In 2021 geen opdrachten verstrekt.				
(inhoudelijk)					
Toelichting Verschil	In 2021 geen opdrachten verstrekt. Verwachting is dat er in 2022 nog wel				
realisatie - begroting	(onderzoeks) opdrachten verstrekt worden.				
(financieel)					
Bedrag herbestemming	nvt				
Toelichting herbestemming	nvt				

ET - Inzet Energiecoaches	100	0	100	80	-20	20	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
stadsbreed							2020	2021	2021			1-2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												
ontwikkeling												
ET - Inzet	100	0	100	80	-20	20						
Energiecoaches												
stadsbreed												
Algemene informatie												
Project omschrijving	In dit stadsbrede programma zetten we, onder andere met de ervaringen die we opdoen met de pilot in Pendrecht, energiecoaches in om Rotterdammers te helpen nog slimmer met energie om te gaan. Hiermee maken we de energietransitie laagdrempeliger door de inzet van energiecoaches uit de wijk zelf. Bewoners accepteren eerder een advies van mensen uit de buurt dan een advies van een commerciële energiemaatschappij of gemeente. Naast professionals kunnen energiecoaches ook buurtbewoners zijn die andere buurtbewoners snelle energiebesparingstips geven. Zij worden daartoe opgeleid. De adviezen leiden tot directe energie- en kostenbesparing en daarmee tot betere betaalbaarheid van de energietransitie. Op een eenvoudige manier kunnen Rotterdammers een afspraak met een coach inplannen die daarna samen met de bewoner gaat onderzoeken waar concrete kansen liggen om in eigen huis energie te besparen. De coach neemt na bepaalde tijd weer contact op om te kijken of de besparing gelukt is, of dat er nog ondersteuning nodig is. Op deze manier ondersteunen we Rotterdammers die zelf met de energietransitie aan de slag willen. De ervaringen van Pendrecht zijn inmiddels gebundeld in een plan van aanpak voor dit stadsbrede programma.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2020	tot	2021		Fase	Opstart						

Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal
		(overig)		
	100	0	0	100
Toelichting				
Toelichting	In 2021 zijn 162 huishoudens gecocht. De overige 38 zijn in eerste twee maanden van 2022			
Uitvoering	gecoacht. Met name door Corona is aantal verschoven.			
(inhoudelijk)				
Toelichting	Er was geld gereserveerd voor evt. uitbreiding, maar door Corona is dat er niet van gekomen.			
Verschil				
realisatie -				
begroting				
(financieel)				
Bedrag	Nvt			
herbestemming				
Toelichting	Nvt			
herbestemming				

ET - Opwek zonne energie	832	191	241	122	-119	519	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
in de stad							ET	2020	2021	2021		2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												
ontwikkeling												
ET - Opwek	832	191	241	122	-119	519						
zonne energie												
in de stad												

Algemene

informatie

Project	Het programma Opwek zonne-energie in de stad omvat onderzoeken naar en experimenten ten
omschrijving	behoefte van de opschaalbaarheid van het opwekken van zonne-energie binnen de gebouwde
	omgeving en op of langs infrastructuur. Hiermee moet inzicht worden verkregen welke
	experimenten voldoende potentie hebben om zonne-energie op te schalen. Dit wordt onderzocht
	binnen de drie experimenten, te weten: zonne-energie in Next Generation Woonwijken,
	zonnedaken op parkeerterreinen en opwek zonne-energie op en langs snelwegen:
	1. Samen met Woonstad Rotterdam en Stedin wordt een modulair opgebouwd energiesysteem
	opgezet in de wijken Prinsenland en Het Lage Land met mogelijkheden voor gefaseerde uitrol
	van verschillende vormen van het opwekken van schone energie, opslag en distributie (smart
	grids). In 2020 is de markt geconsulteerd om te komen tot haalbare toepassingen en
	investeringen in het gebied. Dit heeft in 2021 geresulteerd in de plaatsing van een batterij bij
	voetbalvereniging Alexandria 66. In 2021 is verdere studie verricht naar de haalbaarheid om de
	Alexander sporthal in samenwerking met Vastgoed en het Sportbedrijf verder te verduurzamen o.

a. door zonnepanelen op de gevel aan te brengen. Dit zal in 2022 een vervolg krijgen.

2. In 2020 is in beeld gebracht welke gemeentelijke parkeerterreinen in aanmerking komen voor het overkappen met zonnedaken. Tevens is daarbij onderzocht welke andere functies als toevoeging mogelijk zijn. Daarbij moet worden gedacht aan elektrische laadpalen, docking stations voor elektrische fietsen en/of opslag. In 2020 is ook een interactieve online tool ontwikkeld voor eigenaren van parkeerterreinen, projectontwikkelaars en andere potentiële initiatiefnemers t.b.v. het analyseren van de potentie én haalbaarheid voor het overkappen van parkeerterreinen. In 2021 zijn de voorbereidingen gestart om in Q1 van 2022 een aanbesteding op de markt te zetten om het parkeerterrein bij Hockey club HCR het parkeerterrein te overkappen met zonnepanelen. In 2022 wordt verder onderzoek gedaan om met de opgedane ervaring van de aanbesteding bij HCR grotere stappen te zetten. De bedoeling is om dan een aantal parkeerterreinen in een keer aan te besteden.

3. Onderzoek naar de mogelijkheden voor het (grootschalig) opwekken van zonne-energie langs en op de Rotterdamse ring van snelwegen (De 'Ruit van Rotterdam'). In 2021 is RWS gestart met het programma OER. Hier kijkt RWS naar de mogelijkheden voor opwek van zonne-energie op en langs snelwegen. Aangrenzende gemeenten kijken naar de koppelkansen op hun grondgebied. Voor Rotterdam geldt dat er in 2022 gekeken wordt naar de A15 en de randen. Medio 2022 zal waarschijnlijk de voorverkenning starten naar de mogelijkheden rond de de A20.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2019	tot	2022	Fase	Opstart
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	832	0	0	832	
Toelichting					
Toelichting	Experiment 1: * Voor de ontwikkeling van een Walker en een Gamer heeft de gemeente het				
Uitvoering	bedrijf Energy Floors een factuur van € 95 betaald. Het openstaande bedrag wordt bij oplevering				
(inhoudelijk)	in 2022 betaald. * Voor een haalbaarheidsonderzoek en een vervolgonderzoek naar de plaatsing				
	van een batterij bij voetbalvereniging Alexandria 66 heeft de gemeente het bedrijf Iwell een				
	factuur betaald van in totaal € 14. * Door TNO is Juridisch advies bij programma zonne-energie				
	Prinsenland Het Lage Land gegeven.				
	Experiment 2: * Door het bedrijf EGEN is voor € 3 een update van de subsidiescan uitgevoerd. *				
	Royal Haskoning DHV heeft voor ons het PvE opgesteld wat moet gaan leiden tot een				
	aanbesteding voor een overkapt parkeerterrein met zonnepanelen bij HCR. Kosten € 9 .				
	Experiment 3: Bij dit experiment is in 2020 al veel overleg gevoerd met allerlei stakeholders. In				
	2021 is bij Rijkswaterstaat capaciteit vrij gemaakt om dit experiment vlot te trekken, het zgn				
	programma OER. Hierin wordt door RWS bekeken of er op en langs de snelwegen zonnne-				
	energie opgewekt kan worden. Rotterdam kijkt of er koppelkansen zijn op grondgebied direct				
	grenzend aan de snelweg. In 2022 wordt gestart met een voorverkenning roind de A15 wat moet				
	resulteren in de tweede helft van 2022 in een project waar door Duurzaamheid				
	projectmanagement ingehuurd zal moeten qorden. In de tweede helft van 2022 begint naar alle				
	waarschijnlijkheid de voorverkening van de A20 en omgeving.				

							Toelichting							Er zitten opdrachten in de pijplijn maar die zullen pas in 2022 worden uitgezet.		
							Verschil									
							realisatie -									
							begroting									
							(financieel)									
							Bedrag							Nvt		
							herbestemming									
							Toelichting							Nvt		
							herbestemming									

Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De gehele subsidieverlening voor het eerste gedeelte was in 2021 begroot. Dit loopt echter niet in maat met de snelheid waarmee het project gerealiseerd wordt en de kosten dus toegerekend worden.
Bedrag herbestemming	Nvt
Toelichting herbestemming	Nvt

ET -	2.000	0	300	500	200	1.500	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
Walstroomvoorziening							ET	2020	2021	2021		2022	
Landtong Rozenburg							Stedelijke inrichting	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							en ontwikkeling						
ET -	2.000	0	300	500	200	1.500							
Walstroomvoorziening													
Landtong Rozenburg													

Algemene informatie

Project omschrijving	De enorme schepen van de offshore firma Heerema hebben een vaste ligplaats langs de Landtong in Rozenburg, naast een bestaand windpark van Eneco. Het project Walstroomvoorziening Landtong Rozenburg omvat de aanleg van een walstroomvoorziening die de schepen van Heerema voorziet van duurzame elektriciteit, geproduceerd door deze windmolens. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot de aanleg van een walstroom-hub waarmee behalve de schepen van Heerema ook omliggende ligplaatsen over vaste walstroom kunnen beschikken. Qua omvang en impact betreft dit een uniek project dat zonder gemeentelijke ondersteuning niet van de grond komt. De totale investering bedraagt circa € 10 mln.

Gebied	Rozenburg				
Planning	2020	tot	2021	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal	
	2.000	0	0	2.000	

Toelichting

Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De installatie is in 2021 volledig in gebruik genomen en er zijn maatregelen genomen om de installatie beter in het landschap in te passen.
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	De inpassing in het landschap stond oorspronkelijk voor 2022 gepland maar is versneld uitgevoerd.
Bedrag herbestemming	Nvt

Pagina 1127 van 1340

herbestemming													
Toelichting							Niet besteed budget valt conform de ETB spelregels vrij.						
herbestemming													
ET - Intensivering	277	67	110	35	-75	175	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
programma Windenergie							ET	2020	2021	2021		2022	
							Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							Inrichting en						
							ontwikkeling						
							ET -	277	67	110	35	-75	175
							Intensivering						
							programma						
							Windenergie						
Algemene													
informatie													
Project	De Rotterdam Offshore Wind Coalition (ROWC) is een coalitie van de koplopers binnen het												
omschrijving	offshore windcluster in de regio Rotterdam. De coalitie bestaat uit 18 partijen, waaronder Van												
	Oord, SIF, Boskalis en het Havenbedrijf. De coalitie werkt actief aan de versterking van het												
	Rotterdamse offshore (wind)cluster. Hierbij voert de coalitie continu de dialoog met betrokken												
	bedrijven, waarbij de partners in gezamenlijkheid inzetten op acties op het gebied van marketing												
	en branding, opleiding en training, beleid en lobby en innovatie. Hiermee draagt de coalitie bij aan												
	het vergroten van de mogelijkheden voor grootschalige windenergie opwek, hetgeen van belang												
	is voor haven en stad. Beoogde resultaten zijn versterking van samenwerking, koppeling van												
	vraag en aanbod voor de verduurzaming van de haven en concrete invulling van innovatieve												
	investeringsprojecten in de regio Rotterdam.												
	De economische spin-off van dit programma is groot. De verschillende projecten leveren												
	additionele investeringen en werkgelegenheid op. Hierbij gaat het om bedrijven die vooroplopen												
	in de ontwikkeling, de realisatie tot en met het beheer van windparken op zee. Windenergie is												
	een bedrijfstak die in Europa hard groeit, mede door de Green Deal van Europese Commissie.												
	Verwachting is zo'n 74.000 MW in 2030. Dit is goed voor een investeringsvolume van ca. € 200												
	mld In Rotterdam zijn hier reeds enkele duizenden arbeidsplaatsen mee gemoeid. De ROWC zet												
	hierbij in op verdere groei van deze sector.												
Gebied	Rotterdam												
Planning	2020	tot		2022	Fase		Opstart						
Dekking	ET	Gemeente		Derden	Totaal								
		(overig)											
	277	0		0	277								
Toelichting													
Toelichting	In 2021 is opdracht verstrekt voor de levering van projectmanagement, een												
Uitvoering	arbeidsmarktcampagne opgezet en een onderzoek uitgezet naar wind in relatie tot waterstof.												

(inhoudelijk)													
Toelichting		Er zitten opdrachten in de pijplijn maar die zullen pas in 2022											
Verschil		worden uitgezet.											
realisatie -													
begroting													
(financieel)													
Bedrag		Nvt											
herbestemming													
Toelichting		Nvt											
herbestemming													
ET - Experimenten	500	297	202	-153	-355	355	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
Walstroom voor kleine							ET	2020	2021	2021		2022	
zeeschepen							Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							inrichting en						
							ontwikkeling						
ET -	500	297	202	-153	-355	355							
Experimenten													
Walstroom													
voor kleine													
zeeschepen													
Algemene													
informatie													
Project	Het project walstroom voor kleine zeeschepen is een stimuleringsregeling samen met het												
omschrijving	Havenbedrijf om de ontwikkeling van (mobiele) walstroom voor de binnenscheepvaart te												
	stimuleren Scheepvaart is een bron van vieze lucht in de stad. Zeeschepen die in de haven												
	liggen afgemeerd, produceren geluidsoverlast en emissies (waaronder NOx, Sox, fijnstof, CO2).												
	Het is mogelijk deze emissies te reduceren door de hulpmotoren uit te zetten en de schepen te												
	voorzien van externe stroom. Dit kan met een aansluiting op het vaste elektriciteitsnetwerk maar												
	dat is kostbaar en financieel vaak niet rendabel. Een alternatieve oplossing is het aanbieden van												
	stroom met een mobiele unit. De gebruikte technieken voor walstroom kunnen naar verwachting												
	ook deels worden ingezet bij bouwmaterieel. Walstroom draagt bij aan het verminderen van de												
	stikstofdepositie waarmee ook de vergunningverlening voor de bedrijven en industrie weer op												
	gang komt. Deze vergunningen zijn ook noodzakelijk voor de energietransitie in de haven. In de												
	eerste fase worden bestaande concepten getest aan de Parkkade; daarna worden ook												
	innovatieve technieken en alternatieve brandstoffen ingezet. Bij het project worden ook												
	marktpartijen uitgedaagd om mee te denken met oplossingen. Uit de marktconsultaties blijkt dat												
	de markt geïnteresseerd is om dit als commerciële dienst te gaan ontwikkelen. Er zijn echter nog												
	wel diverse uitdagingen waardoor de stimuleringsregeling op dit moment noodzakelijk is om												
	walstroom verder te kunnen ontwikkelen in de gehele haven van Rotterdam.												
Gebied	Rotterdam												

Planning	2019	tot	2022	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	500	0	500	1.000	
Toelichting					
Toelichting	De pilot is opgedeeld in fase A en fase B. Fase A heeft tussen december 2019 en maart 2020				
Uitvoering	plaatsgevonden en richtte zich op de inzet van marktrijpe mobiele concepten met een focus op				
(inhoudelijk)	technische en commerciële haalbaarheid, klantvriendelijkheid en de positieve impact op de				
	omgeving. Fase B zal zich richten op de ruimtelijke inpassing en commercialisatie van				
	walstroominstallaties. In 2021 is gestart met de voorbereidingen van fase B. De voorbereidingen				
	hebben vertraging opgelopen doordat er nog geen contractuele overeenkomst met de				
	deelnemende marktpartij (terminal) is over aansprakelijkheid en vrijwaring. Verwacht wordt dat dit				
	begin 2022 helder is en dat daarna fase B daadwerkelijk in uitvoering zal gaan.				
Toelichting	Nvt				
Verschil					
realisatie -					
begroting					
(financieel)					
Bedrag	Nvt				
herbestemming					
Toelichting	Nvt				
herbestemming					

ET - Maatregelen Schone	652	226	426	152	-274	274							
							Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
Lucht							ET	2020	2021	2021		2022	
							Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							inrichting en						
							ontwikkeling						
							ET -	652	226	426	152	-274	274
							Maatregelen						
							Schone Lucht						

Algemene informatie												
Project	In heel Rotterdam willen we in 2020 voldoen aan de Europese normen voor luchtkwaliteit. Deze											
omschrijving	normen mogen dan in geen enkele straat worden overschreden. Op dit moment is de											
	luchtkwaliteit echter met name op de drukke doorgaande wegen onvoldoende en is er sprake van											
	overschrijding van de Europese normen. Om de doelstelling te halen is nieuw beleid en een											
	nieuw pakket aan maatregelen nodig. Binnen het programma worden de volgende maatregelen											
	genomen:											
	• Zelf luchtkwaliteit meten door Rotterdammers. Dit programma start in het najaar van 2020											

- waarbij rekening gehouden wordt met de geldende maatregelen rond corona.
- Inzet van alternatieven voor dieselgeneratoren bij evenementen en materieel op bouwplaatsen: bouwmaterieel levert een aanzienlijke bijdrage aan de concentratie stikstofdioxide (NO2) in de stad. Met de grote bouwopgave zal deze bijdrage verder toenemen. Om de uitstoot van het materieel op de bouwplaatsen terug te dringen wordt een aanpak opgesteld. Hierin wordt tevens de aanpak van generatoren meegenomen en de verschoning van de mobiele werktuigen (Non Road Mobile Machinery).
  - Verduurzaming personenmobiliteit: project wordt uitgevoerd door afdeling mobiliteit
  - Campagne Houtstook. Deze campagne heeft als doel om aandacht te vragen voor goed stookgedrag waarmee overlast kan worden voorkomen.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2019	tot	2022	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	652	0	0	652	
Toelichting					
Toelichting	De maatregelen zijn in uitvoering:				
Uitvoering					
(inhoudelijk)	Voor het project houtstook zijn 3 communicatiecampagnes gevoerd om Rotterdammers meer bewust te maken. Daarnaast is gewerkt aan de ontwikkeling van een stookverbod bij stookalert, in samenwerking met andere gemeenten en het Rijk. Deze winter is het verbod niet ingevoerd, mogelijk dat er voor aankomende winter een besluit genomen zal worden door het college. Voor het project aanscherpen eisen is een strategie ontwikkeld. Deze bestaat uit 1) het verzamelen van kennis, 2) het uitvoeren van pilots en 3) het ontwikkelen van beleid bij aanbesteding zijn twee pilots gestart. In het raamwerkcontract stadse werken wordt in Rozenburg 700 m riool zero emissie aangelegd. Daarnaast zijn bij de aanbesteding van het grijsbestek eisen gesteld aan de in te zetten apparatuur, in combinatie met een subsidie. Ook wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van een roadmap om de verduurzaming van mobiele werktuigen vorm te geven. Hierbij wordt samengewerkt met andere gemeenten en het Rijk. Het meten van luchtkwaliteit met het project de Luchtclub verloopt volgens planning. Er zijn circa 500 Rotterdammers die zelf de luchtkwaliteit meten met een sensor.				
Toelichting	Een aantal projecten zijn vertraagd onder andere het project mobiele werktugien zijn weliswaar				
Verschil realisatie - begroting (financieel)	gecontracteerd, maar nog niet afgerekend. Dit kost tijd.				
Bedrag herbesteding	Nvt				

ET - Stimuleren slimme bouwlogistiek	1.478	319	525	0	-525	1.159						
	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-						
	ET	2020	2021	2021		2022						
	Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928					
ET - Stimuleren slimme bouwlogistiek	1.478	319	525	0	-525	1.159						
Algemene informatie												
Project omschrijving	Rotterdam overschrijdt op een aantal drukke doorgaande wegen de wettelijke EU-norm voor luchtkwaliteit. De bouwsector is verantwoordelijk voor circa 27% van uitstoot van alle transportbewegingen in de stad. Bouwlogistiek is daarmee – na de categorie stukgoederen (met 39%) – de grootste veroorzaker van luchtverontreiniging in de stad. Met de stimuleringsregeling Bouwlogistiek stimuleren we efficiëntere, meer planmatige, en (zo mogelijk) emissievrije bouwlogistiek, waarbij bouwers minder ritten door de stad maken om de Rotterdamse bouwplaatsen te bevoorraden. De regeling heeft een directe relatie met de woningbouwopgave (18.000 woningen erbij) die ertoe leidt dat de bouwlogistiek de komende jaren toeneemt. In 2019 en 2020 zijn er vijf subsidieaanvragen ingediend waarvan er twee zijn verleend. Deze twee projecten leveren samen bijna 3500 ritbesparingen op. De regeling is onderdeel van de afspraken met het Rijk over de verbetering van de luchtkwaliteit in Rotterdam, waarvoor we een rijkssubsidie van € 6,5 mln hebben ontvangen.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2020	tot	2022		Fase	Uitvoering						
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal								
		(overig)										
	1.478	0	1.500	2.978								
Toelichting												
Toelichting	Het aantal subsidieaanvragen is lager uitgevallen dan voor 2021 was begroot. Om de											
Uitvoering (inhoudelijk)	subsidieregeling bouwlogistiek aantrekkelijker te maken voor ondernemers is de regeling per 1 juli 2021 aangepast aan de hand van de leerpunten van de eerdere regeling. Hiermee verwachten we dat in het jaar 2022 het aantal subsidieaanvragen zal toenemen. Daarnaast wordt extra ondersteuning aangeboden bij het aanvragen van de subsidie.											
Toelichting	Het aantal subsidieaanvragen is lager uitgevallen dan voor 2021 was begroot. Om de											
Verschil realisatie -	subsidieregeling bouwlogistiek aantrekkelijker te maken voor ondernemers is de regeling per 1 juli 2021 aangepast aan de hand van de leerpunten van de eerdere regeling. Hiermee											

begroting							verwachten we dat in het jaar 2022 het aantal subsidieaanvragen zal toenemen. Daarnaast wordt						
(financieel)							extra ondersteuning aangeboden bij het aanvragen van de subsidie.						
Bedrag							Nvt						
herbestemming													
Toelichting							Nvt						
herbestemming													
ET -	4.000	304	1.250	330	-920	3.367	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
Verkeersexperimenten							ET	2020	2021	2021		2022	
schone lucht							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
ET -	4.000	304	1.250	330	-920	3.367							
Verkeersexperimenten													
schone lucht													
Algemene informatie													
Project omschrijving	In de Rotterdamse MobiliteitsAanpak RMA en de Koersnota Schone Lucht is afgesproken dat er een verkeersaanpak wordt uitgevoerd om de knelpunten luchtkwaliteit aan te pakken. Deze aanpak moet bijdragen aan de drie hoofddopgaven van de RMA: faciliteren van groei van de stad, bevorderen van de mobiliteitstransitie en schonere lucht. Het experiment is gestart in juni 2020 waarbij zowel op Rotterdam Noord als Zuid een aantal wegvakken tijdelijk zijn afgezet. De effecten van de maatregelen worden in kaart gebracht en op basis daarvan worden de verdere ingrepen uitgewerkt. De experimenten maken deel uit van de afspraken met het Rijk over de verbetering van de luchtkwaliteit in Rotterdam, waarvoor we een rijkssubsidie van € 6,5 mln heeft ontvangen.												
Gebied	Rotterdam												
Planning	1-1-2019	tot	31-12-2022							Fase		Uitvoering	
Dekking	ET	Gemeente	Derden							Totaal			
		(overig)											
	4.000	0	4.000							8.000			
Toelichting													
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Met deze aanpak werd de beschikbare wegcapaciteit op de corridor teruggebracht van 2 keer 2 naar 2 keer 1 rijstrook. Als gevolg van de maatregelen met betrekking tot COVID is de uitvoering van zowel fase 1 (verlenging) als fase 2 later uitgevoerd dan initieel gepland waardoor ook de bestedingen lager zijn dan begroot. Als gevolg van deze vertraging is in 2021 nog niet gestart met de werkzaamheden om deze aanpak een definitief karakter te geven.												
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Met deze aanpak werd de beschikbare wegcapaciteit op de corridor teruggebracht van 2 keer 2 naar 2 keer 1 rijstrook. Als gevolg van de maatregelen met betrekking COVID is de uitvoering van zowel fase 1 (verlenging) als fase 2 later uitgevoerd dan initieel gepland												

geven.

Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

[illegible]

Project	Met dit project dragen we bij aan de realisatie van een docking station op de locatie Waalhaven
omschrijving	voor het laden van gecontaineriseerde batterijen voor de binnenvaart. In de technische opstelling worden een grote gecontaineriseerde batterij samen met een groot vlieg wiel in een vaste opstelling gerealiseerd, met daarnaast twee (en in de toekomst meerdere) plekken waar de mobiele batterijen kunnen worden geladen en ontladen. Het laadstation wordt daarbij technisch uitgerust als virtuele energiecentrale om systeemdiensten, in samenwerking met Eneco, te leveren aan het energiesysteem. Hierdoor wordt de onbalans van het energienet (gedeeltelijk veroorzaakt door nieuwe onvoorspelbare energiebronnen zoals zon en wind) verholpen. De docking stations worden gebruikt om verwisselbare batterijcontainers te laden, zodat deze opnieuw gebruikt kunnen worden in de binnenvaart, voor festivals en op bouwplaatsen. Wanneer de verwisselbare batterijcontainers zijn volgeladen kunnen deze ook worden ingezet op de

systeemdienstmkt

Gebied					Rotterdam
Planning	2020	tot	2021	Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	350	0	3.500	3.850	

Toelichting	Het project bevindt zich (langer dan verwacht) in de opstartfase. Het consortium werkt nog
Uitvoering	steeds aan het finaliseren van de contracten met klanten en over de financieringsconstructie van
(inhoudelijk)	het project. In principe is nu alles rond en kan het project in 2022 gerealiseerd worden.

							Toelichting	In de originele begroting was voorzien dat het project al gestart zou zijn. Door vertraging in het					
							Verschil	finaliseren van contracten en financieringsconstructie is dat niet gelukt.					
							realisatie -						
							begroting						
							(financieel)						
							Bedrag	Nvt					
							herbestemming						
							Toelichting	Nvt					
							herbestemming						
ET - Energievouchers voor	200	0	200	200	0	0		Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
huurders								ET	2020	2021	2021		2022

Toelichting	Nvt
Verschil	
realisatie -	
begroting	
(financieel)	
Bedrag	nvt
herbestemming	
Toelichting	nvt
herbestemming	

Algemene informatie					
Projectomschrijving	Met dit project worden energievouchers beschikbaar gesteld aan alle ondernemers op de Rotterdamse stedelijke bedrijventerreinen. Met de voucher krijgen zij 700 euro korting op het uitvoeren van een energiescan, dak scan voor zonnepanelen of energiebesparende maatregel. We verwachten hiermee een investering met een multiplier van minimaal 5 te realiseren (voor iedere 500 euro een investering van minimaal 2.500 euro). Dit zorgt voor een boost op schone energie binnen de gebouwde omgeving. Doel is om in de periode 2020 - 2022 ondernemers middels de vouchers te stimuleren om te investeren in verduurzaming van hun pand(en). Per bedrijventerrein gaan we de effectiviteit van de maatregelen en de resultaten van energiebesparing en CO2-reductie monitoren.				
Gebied	Rotterdam				
Planning	2021	tot	2022	Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
	(overig)				
	375	0	0	375	

Toelichting												
Toelichting		In 2021 is de subsidieregeling Energievouchers voor ondernemers op bedrijventerreinen										
Uitvoering		opgesteld en door de gemeenteraad goedgekeurd. Met deze subsidie kan een ondernemer een										
(inhoudelijk)		energiescan of een dakscan voor zonnepanelen laten uitvoeren.										
Toelichting		Door Corona is de Aanpak Verduurzamen Bedrijventerreinen vertraagd. Daarmee zijn minder										
Verschil		ondernemers bereikt voor het aanbieden van een Energievoucher. Dit jaar is een groot deel van										
realisatie -		de uitgevoerde energiescans vergoed uit regulier budget voorafgaand aan de subsidieregeling										
begroting		en slechts een klein deel via de subsidieregeling. Medio 2022 wordt bekeken of de										
(financieel)		subsidieregeling met een jaar kan worden verlengd om ondernemers alsnog in staat te stellen										
		hier gebruik van te laten maken.										
Bedrag		0										
herbestemming												
Toelichting		nvt										
herbestemming												
ET - Energievouchers voor	300	0	40	0	-40	300	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
VVE's Pendrecht								2020	2021	2021		1-2022

Planning	2020	tot	2022	Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	300	0	0	300	

Toelichting

Toelichting Deze subsidieregeling is bedoeld voor VvE's in Pendrecht met 8 of meer appartementen.

Uitvoering Energievoucher/ subsidie van € 20 voor VvE's in Pendrecht, indien zij isolatiemaatregelen aan

(inhoudelijk) het gebouw al dan niet gecombineerd met onderhoudswerkzaamheden voor minimaal € 100

laten uitvoeren. Bij een investering van minimaal € 50 kan een subsidie/ energievoucher van € 10 worden aangevraagd.

Toelichting De regeling is op 6 november 2021 live gegaan. Alle VvE's in Pendrecht zijn hiervan op de

Verschil hoogte gesteld, maar het tijdrovende besluitvormingsproces (waaronder alv vergaderingen) en

realisatie - de financiële situatie van de VvE's in Pendrecht zorgen ervoor dat er tot nu toe nog geen

begroting aanvraag is ingediend.

(financieel)

Bedrag Nvt

herbestemming

Toelichting Nvt

herbestemming

ET - Energievouchers voor 1.300 0 400 119 -281 1.181

VvE's

Budget ET Realisatie t/m Begroting Realisatie Verschil Restant per 1-1-2022

Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
inrichting en						
ontwikkeling						

ET - 1.300 0 400 119 -281 1.181

Energievouchers

voor VvE's

Algemene

informatie

Project Dit project heeft als doel om VvE's te ondersteunen bij het duurzaam onderhoud en

omschrijving verduurzamen van hun woongebouw (met name thema Energie), met extra aandacht voor

VvE's in NPRZ-gebied en aardgasvrije wijken. Het voorstel biedt hiertoe drie samenhangende

faciliteiten: 1. systematisch advies en procesbegeleiding voor VvE's (budget € 625); 2. een

subsidieregeling om de daadwerkelijke uitvoering te versnellen (budget € 450); 3. aanvullende

activiteiten voor info, advies en ondersteuning aan VvE's en uitvoering regelingen (budget € 225). Ad 1. De aanbesteding / raamovereenkomst voor advies en ondersteuning verduurzaming

VvE's is bedoeld voor alle VvE's in Rotterdam van 8 of meer appartementen. Er wordt een

combinatie gemaakt van een energie-advies en een duurzaam meerjarenonderhoudsplan dat is

gericht op een termijn van 20 jaar, en het praktisch voorbereiden voor het nemen van twee

maatregelen binnen 5 jaar. De ondersteuning bestaat daarom ook uit juridische en financiële borging, waarbij gebruikgemaakt wordt van gemeentelijke en landelijke subsidies en leenfaciliteiten. Hiermee worden binnen enkele jaren ca. 80 VvE's ofwel ca. 3.000 woningen bereikt, met name in de jaren 2021 en 2022. Ad 2. De subsidieregeling 'isolatiesubsidie' is bedoeld voor kleine VvE's tot en met 7 appartementen. Mede vanwege een gewenste impuls voor de lokale werkgelegenheid, worden deze kleine VvE's gestimuleerd om binnen 1 jaar (2021-2022) één isolatiemaatregel uit te voeren. Zij ontvangen hiervoor € 1,5 per appartement en maximaal € 10 per VvE. Hiermee worden bereikt ca. 300 woningen in maximaal 100 VvE's.

Ad 3. De aanvullende activiteiten zijn bedoeld om met name kleine VvE's te interesseren en informeren, en daarna toe te leiden naar praktisch advies over verduurzaming in combinatie met onderhoud, inclusief financiën en besluitvorming. Daarnaast zijn er ca. 10 grote VvE's met in totaal ca. 800 woningen die vóór 2020 startten met een begeleidingstraject (zogenaamde 'ELENA-VvE's'), die tot in Q2 van 2021 nog ondersteuning aangeboden krijgen. In 2022 kunnen diverse grote en kleine VvE's advies of onderzoek krijgen dat afwijkt van al genoemde werkwijzes. Denk daarbij aan duurzame monumentenzorg, klimaatadaptatie, zonnestroom, balkon-aanpak e.a.

Gebied					Rotterdam
Planning	Q3 2020	tot	Q2 2024	Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
	(overig)				
	1.300	0	0	1.300	
Toelichting					
Toelichting	Een groot deel van 2021 was nog nodig voor voorbereidingen. De aanbesteding voor Advies &				
Uitvoering	Ondersteuning grote VvE's (faciliteit 1) had vertragingen maar is rond, en de diensten starten				
(inhoudelijk)	begin 2022. De isolatie-subsidieregeling voor kleine VvE's (faciliteit 2) startte 1 september 2021				
	en elke maand komen er meerdere aanvragen binnen. Faciliteit 3, voor aanvullende diverse				
	activiteiten, is voor meer dan 20 VvE's en voor instrumenten-ontwikkeling ingezet. Voor deze				
	laatste activiteit kon in 2021 ook gebruikgemaakt worden van de landelijke Regeling Reductie				
	Energiegebruik (RRE), waardoor de aanspraak op ETB lager uitpakte dan oorspronkelijk				
	verwacht. Alles bij elkaar kan 2021 worden gezien als een opstartjaar. De verwachting is dat in				
	2022 het zwaartepunt van alle bestedingen valt, en dat het hele budget besteed wordt binnen				
	de looptijd.				
Toelichting	De realisatie 2021 is € 119, t.o.v. de begroting € 400. In 2021 zijn door de vertraging in de				
Verschil	aanbesteding voor faciliteit 1 alleen beperkt kosten gemaakt: € 6. De afgeronde beschikkingen				
realisatie -	bij de subsidieregeling betroffen per 31 december € 48. Voor diverse adviezen en onderzoeken				
begroting	is besteed € 65. De resterende € 1,2 mln wordt naar verwachting geheel besteed in 2022 en				
(financieel)	2023.				
Bedrag	Nvt				
herbestemming					
Toelichting	Nv				

							herbestemming					
ET - Energiewinning	60	0	60	0	-60	60	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
oppervlaktewater Ahoy								2020	2021	2021		1-2022
							33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928

	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
		2020	2021	2021		1-2022
Stedelijke inrichting	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
en ontwikkeling						
ET -	2.719	0	0	8	8	2.711
Gebiedsaanpakken						
aardgasvrij						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Deze collegeperiode gaan we in vijf wijken in Rotterdam aan de slag met gebiedsaanpakken om te leren wat er nodig is om bestaande wijken aardgasvrij te maken. Dit doen we in de wijken Pendrecht, Bospolder-Tussendijken, Groot-IJsselmonde (Reyeroord/Heindijk), Rozenburg en Prinsenland-Het Lage Land. Hierbij is het doel om te komen tot een aanpak om de rest van de Rotterdam voor 2050 van het aardgas af te halen. We willen alle bewoners in de pilotgebieden een haalbaar en betaalbaar aanbod doen om over te gaan op stadsverwarming en/of elektrisch koken. Hierbij kiezen we ervoor om eigenaar- bewoners financieel tegemoet te komen. Dit doen we omdat we bewoners van de eerste pilotwijken niet al het leergeld willen laten betalen en om mensen te verleiden over te stappen op een aardgasvrij alternatief. In de gebiedsaanpakken is namelijk sprake van een aanpak op basis van vrijwilligheid. Deze middelen zijn bedoeld om te starten met de uitvoering van het aardgasvrij maken van de genoemde wijken.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2020	tot	2030		Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal		
		(overig)				
	2.719	0	0	2.719		
Toelichting						
Toelichting	De volledige realisatie betreft subsidie voor stimuleren elektrisch koken.					
Uitvoering (inhoudelijk)						
Toelichting	De realisatie was begroot op project 'Stimuleren elektrisch koken'.					
Verschil realisatie - begroting (financieel)						
Bedrag	Nvt					
herbestemming						
Toelichting	Nvt					
herbestemming						

ET - PHARIO	100	0	100	95	-5	5	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
								2020	2021	2021		1-2022
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
ET - PHARIO	100	0	100	95	-5	5						
Algemene informatie												
Project omschrijving	Phario is een initiatief van vijf waterschappen (waaronder Hollandse Delta; hoofdkantoor: Ridderkerk) en technologie-organisatie Paques, dat tot doel heeft om afbreekbare bioplastics te produceren uit biologisch slib van huishoudelijke afvalwaterzuiveringen. Project betreft subsidie aan demonstratieproject voor 400-600 kg productie van bioplastics (PHA) uit bioslib, waardoor andere grondstoffen worden vermeden. Het doel van de demo is de productie van 400-600kg materiaal, dat zal worden geleverd aan geïnteresseerde klanten. Met de demo installatie kunnen de project partners de laatste technische belemmeringen opheffen en financiering aantrekken voor de full-scale fabriek. Het marktpotentieel in Nederland is een productie van 25.000-50.000 ton PHBV per jaar vanuit rioolslib en organisch afval.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2020	tot	2022	Fase		Opstart						
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal								
	(overig)											
		0	0	0								
Toelichting												
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	De subsidie is verleend en begin 2021 is het eerste voorschot betaald. Hiermee kon gestart worden met het bouwen van een installatie die als doel heeft PHA biomassa te produceren.											
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Restantbudget is voor de vaststelling/ eindrapportage en moet doorschuiven naar 2022.											
Bedrag herbestemming	Nvt											
Toelichting herbestemming	Nvt											
ET - Verduurzamingspakketten	600	0	145	57	-88	543	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-2022

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
ET -	600	0	145	57	-88	543
Verduurzamingspakketten						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Vanuit dit project worden verduurzamingspakketten ontwikkeld met als doel de verduurzaming van Rotterdamse particuliere woningen te versnellen en betaalbaar te maken. Voor deze maatregel wordt gestart met een marktconsultatie om de markt uit te dagen met Rotterdamse partijen (o.a. ZZP'ers) te komen tot deze verduurzamingspakketten, met prijsvoordeel voor no-regret maatregelen. Verwachte effect is een duurzaamheidsaanbod: isolatie en zonne-energie voor 20.000 woningen van particulieren (en mogelijk particuliere verhuurders). Dit duurzaamheidsaanbod wordt gekoppeld met een duidelijk subsidie- en lening aanbod. Beoogd effect is dat 1.000 woningen in 2021-2022 tot uitvoering overgaan van werkzaamheden, met de mogelijkheid tot opschaling daarna. Deze maatregel maakt een investering los van circa € 6 mln euro voor lokale ondernemers. Dit geeft werk voor circa 13 FTE. Daarnaast worden er 1.000 woningen verduurzaamd en worden Rotterdammers ondersteund hun energielasten beheersbaar te houden. Het voordeel van de combinatie van een lening en subsidieaanbod is dat woningeigenaren direct kunnen investeren zonder daarvoor eigen vermogen in te brengen. Dit maakt het mogelijk voor huishoudens met een kleine portemonnee direct te profiteren van lagere maandlasten. Uit een deel van deze lagere maandlasten kan dan de lening worden afgelost.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2020	tot	2022	Fase	Opstart	
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	(overig)	
	600	0	0	600		
Toelichting						
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Samen met WoonWijzerWinkel is Power voor je Huis ontwikkeld. Woningeigenaren worden geholpen met advies en selectie van aannemers. Inclusief garantie en maximale ondersteuning bij aanvraag subsidie.					
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Daadwerkelijke start (30 november 2021) van uitvoering was later dan eerder ingeschat. Daardoor ook later kosten gemaakt.					
Bedrag herbestemming	Nvt					
Toelichting herbestemming	Nvt					

ET - Werk maken van zon 600 0 450 206 -244 394

Budget ET Realisatie t/m Begroting Realisatie Verschil Restant per 1-

		2020	2021	2021		1-2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
inrichting en						
ontwikkeling						
ET - Werk	600	0	450	206	-244	394
maken van zon						

Algemene informatie

Project omschrijving In 2019 kende Rotterdam een opgesteld vermogen van 38,5 MW aan zonne-energie. De Startnota versnelling Zonne-energie voorziet in de opwek van Rotterdamse zonne-energie van 150 MW opgesteld vermogen in 2022. Deze ambitie komt onder druk te staan door de maatschappelijke en economische effecten van de coronacrisis. Investeringskosten, eigendomsverhoudingen, specifieke kennis en de governance rond zon op daken maakt de uitvoeringspraktijk niet zelden lastig en tijdrovend. Met dit programma versnellen we de zonopgave, bieden we kansen om de Rotterdamse economie te versterken en bestrijden we energiearmoede.

Onze ambitie is dat er 55000 zonnepanelen geplaatst gaan worden in Rotterdam. Dit levert 31 fte aan werkgelegenheid op en 7950 ton Co2 besparing. Dit doen we op twee manieren:

1. Deelname aan het Klimaatfonds: het Klimaatfonds ondersteunt bewonersinitiatieven in de stad met een bijdrage per zonnepaneel en organisatie rond inkoop en plaatsing van 5000 zonnepanelen. Daardoor wordt de investering voor burgers lager en worden ze ondersteund of ontzorgd in het proces.
2. Opschalen governance: extra inzet en expertise voor ondersteuning van bewonersinitiatieven voor zon, het oprichten van energiecoöperaties en het versnellen en faciliteren van projecten van woningbouwcorporaties, bedrijven en vastgoedeigenaren.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2020	tot	2022	Fase	Opstart
Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	600	0	0	600	

Toelichting

Toelichting In 2021 zijn de volgende zaken gedaan:

Uitvoering (inhoudelijk) 1. Deelname aan het Klimaatfonds: het Klimaatfonds ondersteunt bewonersinitiatieven in de stad met een bijdrage per zonnepaneel en organisatie rond inkoop en plaatsing van zonnepanelen . Daardoor wordt de investering voor burgers lager en worden ze ondersteund en ontzorgd in het proces.

2. Opschalen governance: extra inzet en expertise voor ondersteuning van bewonersinitiatieven voor zon, het oprichten van energiecoöperaties en het versnellen en faciliteren van projecten van woningbouwcorporaties, bedrijven en vastgoedeigenaren.

							Toelichting	De actie is verlengd omdat er nog te weinig gebruik gemaakt was van het fonds omdat						
							Verschil	doelgroepen meer tijd nodig hebben om hun zonneprojecten te ontwikkelen en te realiseren. Het						
							realisatie -	restantbudget moet dus ook doorschuiven naar 2022.						
							begroting							
							(financieel)							
							Bedrag	Nvt						
							herbestemming							
							Toelichting	Nvt						
							herbestemming							
ET - Leenfonds	200	0	200	200	0	0		Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
verduurzaming woningen								ET	2020	2021	2021		2022	
particuliere eigenaren								Stedelijke inrichting	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
								en ontwikkeling						
ET - Leenfonds	200	0	200	200	0	0								
verduurzaming														
woningen particuliere														
eigenaren														
Algemene														
informatie														
Project omschrijving	Het energietransitie leenfonds is een financierings-instrument van de gemeente. In 2021 zijn de energietransitieleningen die bedoeld zijn voor een pandverduurzaming en -verbetering, beschikbaar en bekend gemaakt via de Power voor Rotterdam campagne. • Sinds april 2021 kunnen de particulieren woningeigenaren een lening aanvragen. • Sinds juni 2021 kunnen VVEs , kleine bedrijven en maatschappelijke organisaties een lening aanvragen. Dit heeft eind 2021 geleid tot ongeveer 100 ingediende aanvragen, waarvan 87 momenteel in behandeling zijn of zijn toegewezen. Het toegekende energietransitiebudget is benut om de aanvragen te behandelen en de leningen bekend te maken.													
Gebied														
Planning	tot						Fase			Uitvoering				
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal										
(overig)														
	200	0	0	200										
Toelichting														
Toelichting	Het energietransitie leenfonds is een financierings-instrument van de gemeente. In 2021													
Uitvoering	zijn de energietransitieleningen die bedoeld zijn voor een pandverduurzaming en -													
(inhoudelijk)	verbetering, beschikbaar en bekend gemaakt via de Power voor Rotterdam campagne. • Sinds april 2021 kunnen de particulieren woningeigenaren een lening aanvragen.													

• Sinds juni 2021 kunnen VVEs , kleine bedrijven en maatschappelijke organisaties een lening aanvragen.

Dit heeft eind 2021 geleid tot ongeveer 100 ingediende aanvragen, waarvan 87 momenteel in behandeling zijn of zijn toegewezen. Het toegekende energietransitiebudget is benut om de aanvragen te behandelen en de leningen bekend te maken.

Toelichting Verschil	Nvt
realisatie - begroting	
(financieel)	
Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

ET - Ioniqa Textiel	300	285	5	0	-5	15	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												
ontwikkeling												
ET - Ioniqa	300	285	5	0	-5	15						
Textiel												

Algemene informatie

Project omschrijving Het polymeriseren van polyester textielafval is een efficiënte techniek om polyester afval om te zetten naar polyester grondstof van zogeheten 'virgin' kwaliteit. Dit is een belangrijke toepassing om textiel-afval circulair te maken. Ten op-zichte van productie van grondstof uit olie geeft dit een besparing van 62% CO2. Bovendien voorkomt het de inzet van fossiele brandstoffen voor de productie van polyester. Uitgaande van een potentie van twee fabrieken kan in de haven van Rotterdam 0,2 Mton CO2 uitstoot worden gereduceerd. Dit project komt mogelijk in aanmerking voor een bijdrage ter ondersteuning van de bouw van een pilot-installatie op de locatie van Plant-One voor polymeriseren van polyester textiel-afval.

Gebied				
Planning	tot			Fase Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal
		(overig)		
	300	0	0	300

Toelichting	
Toelichting	De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende
Uitvoering	fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden
(inhoudelijk)	goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden

uitgekeerd.

Toelichting	De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende
Verschil	fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden
realisatie -	goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden
begroting	uitgekeerd.
(financieel)	

Bedrag Nvt
herbestemming

Toelichting Nvt
herbestemming

ET - Retire	0	0	5	0	-5	0	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												
ontwikkeling												
ET - Retire	0	0	5	0	-5	0						

Algemene
informatie

Project Testprogramma bij Plant-One om zwavelloze olie en zuivere kunststofstromen
omschrijving uit kunstgrasvelden te produceren. Doel is om in 2020 volledige voetbalvelden te kunnen
verwerken, waarmee een groot milieuprobleem wordt opgelost (uitloging stof-fen in milieu) en de
uitstoot van CO2afneemt.De gemeente staat voor de opgave om in de komende jaren 20
kunstgrasvelden te vervangen.

Gebied

Planning tot Fase Uitvoering

Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal
		(overig)		
	0	0	0	0

Toelichting

Toelichting De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende
Uitvoering fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden
(inhoudelijk) goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden
uitgekeerd.

Toelichting De labschaal is succesvol afgerond en heeft na de succesvolle testen geleid tot een volgende
Verschil fase in dit project. De eindrapportage is aangeleverd. Nu moet deze ambtelijk nog worden
realisatie - goedgekeurd, waarmee de subsidie kan worden vastgesteld en het restantbudget kan worden
begroting uitgekeerd.
(financieel)

							Bedrag	Nvt				
							herbestemming					
							Toelichting	Nvt				
							herbestemming					
ET - Ombouw openbare	8.350	0	630	630	0	7.720	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
verlichting naar LED							ET	2020	2021	2021		2022
							Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943
							inrichting en					
							ontwikkeling					
ET - Ombouw	8.350	0	630	630	0	7.720						
openbare												
verlichting naar												
LED												
Algemene												
informatie												
Project omschrijving	De openbare verlichting bestaat in Rotterdam uit 106.900 armaturen (lampen). Deze verlichting verbruikt op jaarbasis 22,7 miljoen kWh. Dit energieverbruik komt overeen met het gemiddelde verbruik van 7.500 huishoudens. Van de huidige verlichting is pas 15% in led uitgevoerd en alleen de verlichting van hoofd-en verzamelwegen wordt in de nachtelijke uren gedimd. De ombouw naar led 'volgde' tot nu toe het jaarlijkse vervangingsprogramma van de verlichting. Hierbij wordt nu 3%-4% aan armaturen vervangen. In dit tempo zou het nog 25 tot 30 jaar duren voordat alle verlichting is vervangen door led. Met dit project versnellen we dit naar 6 jaar. In april 2020 is gestart met het vervangen van de armaturen in het gebied Prins Alexander. Planning is dat er jaarlijks 15.000 armaturen worden vervangen. Als het gehele areaal is omgebouwd naar led, inclusief een dimregime, dan wordt ten opzichte van het huidige verbruik circa 30% energie bespaard. Dit is 6,81 miljoen kWh die niet hoeft te worden opgewekt. Dit komt neer op het elektriciteitsverbruik van 2.270 huishoudens.											
Gebied												
Planning	tot				Fase				Uitvoering			
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal								
(overig)												
	8.350	0	0	8.350								
Toelichting												
Toelichting	Het vervangen van conventionele armaturen voor Led armaturen is in 2021 boven verwachting											
Uitvoering (inhoudelijk)	snel gegaan. Zowel de corona maatregelen als signalen van leveranciers over schaarste op de markt hebben geen effect gehad op de uitvoering in 2021. In 2022 start de vervanging van armaturen op de hoofd- en verzamelwegen.											
Toelichting	Nvt											

Verschil														
realisatie -														
begroting														
(financieel)														
Bedrag		Nvt												
herbestemming														
Toelichting		Nvt												
herbestemming														
ET - Bleekaaarde	200	0	200	100	-100	100	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-		
							ET	2020	2021	2021		2022		
Stedelijke							33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928		
inrichting en														
ontwikkeling														
ET -							200	0	200	100	-100	100		
Bleekaaarde														
Algemene														
informatie														
Project		Project betreft subsidie voor de bouw van een pilot plant voor het hergebruik van 2000 ton												
omschrijving		bleekaaarde per jaar. Als de pilot succesvol is kan worden opgeschaald naar een fabriek die												
		20.000 ton kan verwerken (gerecycled en/of thermisch verwerkt).												
		Bleekaaarde is een speciaal soort kaolien (mineraal) waarmee plantaardige oliën worden												
		gezuiverd voordat de oliën verwerkt (geraffineerd)worden. Na gebruik is het een afvalproduct												
		(SBE).												
		Na succesvolle tests met de pilot plant wordt er in de haven door GBN, initiatiefnemer en												
		investeerder, een fabriek gebouwd voor de circulaire verwerking waarbij de plantaardige olie												
		wordt teruggewonnen en een grote hoeveelheid groene stoom worden geproduceerd. De olie kan												
		vervolgens worden gebruikt als brandstof. Tenslotte zal voor de resterende, van oliegezuiverde,												
		bleekaaarde zelf een nuttige bestemming gevonden worden zodat deze niet hoeft te worden												
		gestort of verbrand zoals nu het geval is. In Rotterdam staat het grootste cluster van plantaardige												
		oliën verwerkende industriële bedrijven van Europa. Het aanbod van SBE is dus nergens zo												
		groot als in Rotterdam.												
Gebied														
Planning		tot				Fase		Uitvoering						
Dekking		ET	Gemeente	Derden	Totaal									
		(overig)												
		200	0	0	200									
Toelichting														

Pagina 1150 van 1340

							Toelichting						
							Toelichting	De realisatie heeft conform planning in 2021 plaatsgevonden. De eindrapportage volgt in 2022,					
							Uitvoering	dan kan ook het restantbudget worden uitgekeerd.					
							(inhoudelijk)						
							Toelichting	De realisatie heeft conform planning in 2021 plaatsgevonden. De eindrapportage volgt in 2022,					
							Verschil	dan kan ook het restantbudget worden uitgekeerd.					
							realisatie -						
							begroting						
							(financieel)						
							Bedrag	Nvt					
							herbestemming						
							Toelichting	Nvt					
							herbestemming						
ET - Energiewinning	210	0	210	101	-109	109	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-	
Rioolgemaal Ahoy							ET	2020	2021	2021		1-2022	
							Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							ET - Energiewinning	210	0	210	101	-109	109
							Rioolgemaal Ahoy						
							Algemene informatie						
							Project omschrijving	Het werk omvat warmtewisselaars implementeren in het bassin van het rioolgemaal en tevens het verbinden van deze installatie met het STG van RACC Ahoy					
							Gebied	Rotterdam					
							Planning	tot		Fase	Uitvoering		
							Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal		
							(overig)						
							210	0	0	210			
							Toelichting						
							Toelichting Uitvoering	We zijn gestart met de werkzaamheden, de voorbereidingen zijn gereed en					
							(inhoudelijk)	goedgekeurd, in 2022 wordt de uitvoering van de bouw opgepakt en opgeleverd.					
							Toelichting Verschil	Project is opgestart en loopt nog door in 2022, saldo betreft de dekking van de kosten					
							realisatie - begroting	in 2022					
							(financieel)						
							Bedrag herbestemming	Nvt					
							Toelichting herbestemming						
							Nvt						
ET - Groencollect	96	0	96	83	-13	13	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	

	ET	2020	2021	2021	2022
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046 -4.943	25.928

ET - Groencollect	96	0	96	83 -13	13

Algemene informatie

Project omschrijving Na afloop staat er een kleinschalige vergistingsverwerkingslijn voor aanzienlijke hoeveelheden stedelijk organisch restmateriaal die dient als template voor verdere verspreiding over de regio Rotterdam naar nog 3 locaties. Er is werk voor minimaal 4 mensen die voorheen in de bijstand zaten en er zijn jaarlijks meer dan 50.000 dieselkilometers vervallen omdat het afval lokaal wordt vergist en niet naar elders (Moerdijk) hoeft te worden afgevoerd voor verwerking.

Gebied					
Planning	2021	tot	2026	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente (overig)	Derden	Totaal	
	96	0	0	96	

Toelichting

Toelichting De subsidie is verleend en in 2021 is het eerste voorschot betaald waarmee apparatuur, montage
Uitvoering en ontwerpen aangeschaft/ in werking kon worden gezet.
(inhoudelijk)

Toelichting Restantbudget is voor de vaststelling/ eindrapportage en moet doorschuiven naar 2022.
Verschil realisatie - begroting
(financieel)

Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

ET - Hydrocat3 129 0 129 122 -7 7

	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
	ET	2020	2021	2021		1-2022
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046 -4.943		25.928
ET - Hydrocat3	129	0	129	122 -7		7

Algemene informatie

Project omschrijving	De te realiseren pilotinstallatie kan verontreinigde plasticstromen met biomassa omzetten in scheepsbrandstof via hydropyrolyse, een nieuwe technologie.				
Gebied					
Planning	2021	tot	2022	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
		(overig)			
	129	0	0	129	
Toelichting					
Toelichting Uitvoering	In 2021 hebben de geplande bestedingen plaatsgevonden en is de installatie (inhoudelijk) opgebouwd. De uitgaven zijn dus gedaan en de installatie is recent geopend om te testen.				
Toelichting Verschil	Het restantbudget wordt betaald bij de eindrapportage realisatie - begroting (financieel)				
Bedrag herbestemming	Nvt				
Toelichting herbestemming	Nvt				

ET - Programma	1.400	0	475	167	-308	1.233	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
Walstroom							ET	2020	2021	2021		2022
	Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943						25.928
	inrichting en											
	ontwikkeling											
	ET -	1.400	0	475	167	-308						1.233
	Programma											
	Walstroom											
	Algemene											
	informatie											
Project	Programma voor de ontwikkeling van walstroom, bestaande uit drie onderdelen: realisatie van											
omschrijving	concrete walstroom projecten in de stad(Lloydkade en Coolhaven/Aelbrechtskade), een											
	ontwikkelprogramma voor walstroom voor stad en haven i.s.m. met het Havenbedrijf, en het											
	technisch ontwerp en voorbereiding van de aanbesteding van een walstroom installatie voor de											
	cruise terminal aan de Wilhelminakade.											
Gebied												
Planning	tot				Fase				Uitvoering			
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal								
	(overig)											
	1.400	0	0	1.400								

							Toelichting						
							Toelichting	Begin gemaakt met het realiseren van walstroomvoorzieningen voor de binnenvaart aan de					
							Uitvoering	Aelbrechtskade en Coolhaven.					
							(inhoudelijk)						
							Toelichting	Verschillende zaken, zoals het regelen van capaciteit of aanbestedingen, hebben meer tijd					
							Verschil	gekost dan voorzien. Het project is nu echter op stoom en in 2022 worden er grote stappen					
							realisatie -	verwacht.					
							begroting						
							(financieel)						
							Bedrag	Nvt					
							herbestemming						
							Toelichting	Nvt					
							herbestemming						
ET - Selectieve Plastic	250	0	250	200	-50	50	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
Extractie							ET	2020	2021	2021	2022		
							Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928
							inrichting en						
							ontwikkeling						
							ET - Selectieve	250	0	250	200	-50	50
							Plastic Extractie						
							Algemene informatie						
							Project	De subsidie is voor de realisatie van een demo-installatie om plasticfolies chemisch op te					
							omschrijving	lossen. Waarna de zuivere plastic grondstof kan worden afgetapt. Dit is een doorbraak, niet					
							eerder konden plastic afvalfolies worden teruggewerkt naar een grondstof.						
							Gebied						
							Planning	tot		Fase		Uitvoering	
							Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal		
							(overig)						
							250	0	0	250			
							Toelichting						
							Toelichting	Eind vorig jaar is alles besteld voor de demo-installatie, begin dit jaar is hij gemonteerd en					
							Uitvoering	binnen een paar weken wordt die officieel geopend en kan het testen op grotere schaal					
							(inhoudelijk)	beginnen.					
							Toelichting	Het restantbudget wordt uitgekeerd bij de eindrapportage.					
							Verschil realisatie						
							- begroting						

(financieel)												
Bedrag		Nvt										
herbestemming												
Toelichting		Nvt										
herbestemming												
ET - Werkgeversaanpak	1.050	0	568	365	-203	685	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
emissieloze mobiliteit							ET	2020	2021	2021		2022
Stedelijke		33.4702.4969.9895.046-4.94325.928										
inrichting en												
ontwikkeling												
ET -		1.0500568365-203685										
Werkgeversaanpak												
emissieloze												
mobiliteit												
Algemene												
informatie												
Project	Met de werkgeversaanpak duurzame mobiliteit worden samen met de Rotterdamse bedrijven											
omschrijving	afspraken gemaakt over de verduurzaming van de werkgerelateerde mobiliteit – woon-werk											
	en zakelijk verkeer. Beoogd is 50% reductie van de CO2 uitstoot van dit verkeer in 2030 door											
	(meer) thuiswerken, OV en/of fiets en deelmobiliteit en elektrisch (auto)rijden.											
Gebied												
Planning	tot								Fase	Uitvoering		
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal								
	(overig)											
	1.050	0	0	1.050								
Toelichting												
Toelichting	De opdracht is verstrekt.											
Uitvoering												
(inhoudelijk)												
Toelichting	Door iets langers aanloop een lagere realisatie in 2021.											
Verschil realisatie -												
begroting												
(financieel)												
Bedrag		Nvt										
herbestemming												
Toelichting		Nvt										
herbestemming												

ET - Onderzoeken zon op assets	44	0	44	17	-27	27						
	ET	2020	2021	2021		2022						
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
ET - Onderzoeken zon op assets	44	0	44	17	-27	27						
Algemene informatie												
Project omschrijving	In mei 2021 is een motie ingediend waar het college werd gevraagd: • In kaart te brengen welke infrastructuur binnen de stadsgrenzen uitgerust kan worden met zonnepanelen en waar het kansrijk is om dit toe te passen en Hierbij de mogelijkheid te onderzoeken deze locaties beschikbaar te stellen aan energie coöperaties. Om hier een antwoord op te kunnen geven is aan een ingenieurs adviesbureau opdracht gegeven voor het uitvoeren van een potentiëstudie voor zon-PV op gemeentelijke infrastructurele werken in Rotterdam.											
Gebied	Rotterdam											
Planning	2021	tot	2022		Fase	Uitvoering						
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal								
		(overig)										
	44	0	0	44								
Toelichting												
Toelichting Uitvoering (inhoudelijk)	Inmiddels is het concept rapport opgeleverd. Naar verwachting wordt in Q2 2022 het definitieve rapport opgeleverd.											
Toelichting Verschil realisatie - begroting (financieel)	Verschil in bedrag voorlopig open laten staan voor vervolgoopdrachten. Sowieso zal nog de eindafrekening volgen op basis van het definitieve rapport.											
Bedrag herbestemming	Nvt											
Toelichting herbestemming	Nvt											

ET - Hardt Hyperloop	150	0	0	0	0	150						
							Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022
Stedelijke	33.470	2.496	9.989	5.046	-4.943	25.928						
inrichting en												

ontwikkeling						
ET - Hardt	150	0	0	0	0	150
Hyperloop						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Het project omvat de ontwikkeling van een Europees Hyperloop Centrum in Rotterdam. Hier-voor wordt gezocht naar een locatie (in Rotterdam) voor een lange testbaan (3 kilometer), waar op hoge snelheid kan worden getest. Daarnaast omvat het project de ontwikkeling van een experience center waar gewerkt wordt aan standaardisering, customer engagement en verdere ontwikkeling van netwerken. Het project leidt ertoe dat nieuwe vormen van mobiliteit in Rotterdam worden ontwikkeld.De bijdrage is bestemd voor de planontwikkeling en de doorontwikkeling van de business-case. De bijdrage is bedoeld ter ondersteuning voor een periode van twee jaar, waarna het bedrijf financieel rendabel moet zijn. De komst van het Hyperloop Centrum levert circa 40 banen op.					
Gebied						
Planning	tot			Fase		Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	(overig)	
	150	0	0	150		
Toelichting						
Toelichting						
Uitvoering (inhoudelijk)						
Toelichting						
Verschil realisatie - begroting (financieel)						
Bedrag herbestemming	Nvt					
Toelichting herbestemming						
Bedrag herbestemming	Nvt					

Verkeer en Vervoer	8.593	1.910	2.999	2.224	-774	4.458						
ET - Laadinfrastructuur emissieloze voertuigen	5.000	1.340	1.660	1.476	-184	2.184	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
							ET	2020	2021	2021		2022
Verkeer en Vervoer	8.593	1.910	2.999	2.224	-774	4.458						

ET -	5.000	1.340	1.660	1.476	-184	2.184
Laadinfrastructuur						
emissieloze						
voertuigen						
Algemene						
informatie						
Project	Het programma Laadinfrastructuur emissieloze voertuigen geeft invulling aan de Rotterdamse					
omschrijving	aanpak Nul emissie mobiliteit welke in 2019 bestuurlijk is vastgesteld. Daarnaast ondersteunt het programma de inspanning op het gebied van laadinfrastructuur uit het coalitieakkoord. Op basis van de vraag bepalen we hoeveel laadpalen en welke verdere infrastructuur nodig is om elektrisch rijden nog gemakkelijker en aantrekkelijker te maken.					
	Een passende laadinfrastructuur is noodzakelijk om emissievrij rijden met elektrische voertuigen mogelijk te maken. Laadinfrastructuur is ook vereist ter ondersteuning van (toekomstig) flankerend beleid van de gemeente, dat elektrisch rijden verder wil stimuleren.					
	Hiermee wordt Rotterdam minder afhankelijk van fossiele grondstoffen. Rotterdam en Nederland behoort tot de koplopers op het gebied van elektrisch vervoer. Er is een hoog aandeel verkochte elektrische auto's en we hebben een hoge dichtheid laadpunten. Ook op innovatie thema's zoals smart charging, communicatieprotocollen en standaarden behoren we bij de top. Zowel Rotterdamse als Nederlandse bedrijven doen nationaal als internationaal goede zaken. Cijfers van RVO uit 2019 geven aan dat er in 2019 een landelijke omzet stijging was van 44% die boven de € 1 mld uitkwam. Door als stad te investeren in laadinfrastructuur gaat er een directe stimulans uit naar inwoners en bedrijven om over te stappen op elektrische voertuigen. Deze kip/ei benadering heeft aantoonbaar gewerkt toen we enkele jaren terug zijn gestart met het realiseren van het laadnetwerk en zal ook nu nieuwe doelgroepen zoals personenvervoerders en logistieke partijen over de streep trekken. Per 2019 heeft dit geleid tot een totaal van 1.150 openbare laadpalen, het laadplein Veerhaven, twee snelladers en laadinfra in de stad t.b.v.55 E-bussen.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2020	tot	2021	Fase	Uitvoering	
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	(overig)	
	5.000	0	2.500	7.500		
Toelichting						
Toelichting	In 2021 is een nieuw record behaald en verwerkt met betrekking tot aanvragen en plaatsing					
Uitvoering	van laadpunten. Er zijn meer dan 1.000 aanvragen ontvangen voor laadpunten en er zijn meer					
(inhoudelijk)	dan 860 extra laadpunten bijgeplaatst. In totaal zijn er in Rotterdam momenteel meer dan vierduizend werkende publieke laadpunten. Het aantal unieke gebruikers is ten opzichte van 2020 met 8.000 gegroeid naar bijna 19.000 unieke gebruikers per maand.					
	In juni is de concessie openbare laaddiensten aan Equans (voorheen Engie) gegund. Binnen					

deze concessie plaatsen we de komende 3 jaar minstens 1.500 laadpunten. Gedurende het contract zal tevens smart charging verder op grotere schaal toegepast worden. Hiermee belasten we het stroomnet niet onnodig. Als gevolg van het wereldwijde grondstoffen en chiptekort dreigt er een achterstand in plaatsing te ontstaan. Gezamenlijk hebben we hier maatregelen getroffen om de achterstand zoveel mogelijk te beperken of in 2022 in te kunnen lopen.

In 2021 heeft B&W de laadstrategie Positief geladen vastgesteld. Hiermee is er een basis voor de grootschalige uitbreiding van het laadnetwerk dat de groei van het aantal elektrische voertuigen, ook voor de doelgroepen logistiek en taxi's, moet faciliteren.

Om de opgave voor de tijdshorizon 2030 te kwantificeren hebben we de laadbehoefte van alle gebruikersgroepen in kaart laten brengen voor alle laadoplossingen.

Voor de realisatie van laders voor de elektrische bussen van de RET hebben we de RET geholpen bij de vergunningaanvragen en borgen we een goede inpassing in de buitenruimte.

Voor de Watertaxi is binnen het contract personenvervoer over water budget beschikbaar gesteld om laadpunten voor de vaartuigen aan te kunnen leggen. Deze zijn in 2021 gerealiseerd. 1 locatie wordt in 2022 gerealiseerd.

Voor laadinfra bij VVE's is een adviseringstraject opgezet en uitgevoerd om ten minste 20 VVE's te voorzien van een advies. Het onderwerp (brand)veiligheid komt hierin ook aan de orde. Naar aanleiding en voorbeeld van deze activiteit is landelijk een subsidie regeling in het leven geroepen door RVO.

Overige ontwikkelingen:

- Haalbaarheidsonderzoek naar gebruik van restvermogen van het RET Metronet.
- Gunning contract Total Energie voor laadpunten gemeentelijke locaties
- Hosting Future of Charging congres door Nederlands kennis instituut laadinfra (NKL) in het WTC.
- Plaatsing batterij opslag systeem voor het laden van E-trucks op Kleinpolderplein
- Pilot ondergrondse laadpunten Streetplug

Toelichting	Er is in 2021 laadinfra gepland voor de watertaxi binnen het contract personenvervoer over
Verschil realisatie	water (POW) centrum. Tevens was er budget gereserveerd voor laadpunten voor het POW
- begroting	contract Hoek van Holland - 2e Maasvlakte. Hierop is door de markt niet ingeschreven en het
(financieel)	budget is nu bestemd voor versnelde uitrol ten behoeve van het centrum contract. Qua planning is daarmee uitbreiding en besteding middelen gepland in 2022 in plaats van 2021.

In 2021 was de inkoop van snelladers gepland. Deze inkoop zal in 2022 leiden tot een opdracht. Hiermee verschuift ook de uitgave naar 2022. Dit heeft twee oorzaken. De eerste is het feit dat reeds diverse marktpartijen zelfstandig publieke snelladers zijn gaan plaatsen op eigen locaties waarmee de inkoopstrategie en de scope van de inkoop gewijzigd moest

worden. Ten tweede zijn we gelijktijdig gestart met het opstellen van een laadvoorspellingsmodel, waarmee we aantallen en zoekgebieden voor snelladers beter kunnen onderbouwen. Deze input is van belang voor de nieuwe inkoopstrategie en scope.

Bedrag	Nvt
herbestemming	
Toelichting	Nvt
herbestemming	

ET - Stappenplan Zero	3.593	570	1.339	749	-590	2.274	Budget ET	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-
Emissie Stadslogistiek								2020	2021	2021		1-2022
(ZES)												
Verkeer en	8.593	1.910	2.999	2.224	-774	4.458						
Vervoer												
ET -	3.593	570	1.339	749	-590	2.274						
Stappenplan												
Zero Emissie												
Stadslogistiek												
(ZES)												

Algemene informatie

Project omschrijving Met dit meerjarige programma willen we een samenhangend pakket van stimulerende en regulerende maatregelen voor emissievrije stadslogistiek in Rotterdam realiseren. Het programma beschrijft de stappen die we hiervoor tot en met 2025 nemen. Het belangrijkste onderdeel is de invoering van de zero-emissiezone voor stadslogistiek vanaf 2025. De beoogde zone omvat grofweg het gebied binnen de ring van Rotterdam exclusief de bedrijventerreinen. De leefbaarheid (waaronder bereikbaarheid en luchtkwaliteit) staat in dit gebied het meest onder druk en dit gebied is het meest kansrijk voor slimme logistieke concepten waarmee het aantal transportritten gereduceerd kunnen worden. De invoering van een zero-emissiezone in Rotterdam (en in andere steden) biedt de (logistieke) ondernemers een gelijkwaardig speelveld en een stok achter de deur om versneld te verduurzamen en een inhaalslag te maken t.o.v. andere sectoren die al veel verder zijn. De middelen worden ingezet om samen met een representatieve afspiegeling van de logistieke sector de zero-emissiezone verder in te richten. De meeste grote bedrijven hebben voldoende investeringsruimte om zelf de overstap naar emissievrij transport te kunnen maken. Deze bedrijven hebben vooral zo snel mogelijk duidelijkheid nodig over de zero-emissiezone. Extra aandacht is er voor stimuleringsmaatregelen voor het lokale MKB. Voor het MKB is de stap naar emissievrij transport door o.a. de hoge aanschafkosten nog moeilijk. De intentie is om eind 2020 met de logistieke sector een convenant te ondertekenen. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de geografische afbakening en toegangseisen van de zeroemissiezone voor stadslogistiek in 2025 en is ook benodigd flankerend beleid opgenomen.

Gebied	Rotterdam				
Planning	2020	tot	2030	Fase	Uitvoering

Dekking	Energietransitie	Gemeente	Derden	Totaal
(overig)				
	3.593	0	0	3.593
Toelichting				
Toelichting	In december 2020 ondertekenden de gemeente Rotterdam en 56 partijen uit de logistieke sector			
Uitvoering	het Convenant ZES. Het aantal deelnemende partijen groeit; op dit moment doen al 66 partijen			
(inhoudelijk)	mee.			
	In december 2021 is de voortgangsrapportage Stand van ZES gepubliceerd. Deze rapportage			
	beschrijft de voortgang van de partneracties uit het convenant en van de ontwikkeling in de			
	verkeerssamenstelling. Hiervoor kijken we naar de totale omvang van de stadslogistiek, het			
	aandeel emissievrije voertuigen, de stand van zaken bij Rotterdamse ondernemers en hoe dit in			
	verhouding staat tot de rest van Nederland. Zo toetsen we of het afgesproken transitiepad voor			
	ondernemers – voor zowel grote als kleine bedrijven - nog haalbaar is. De conclusie naar			
	aanleiding van de voortgangsrapportage is dat we samen flink wat stappen hebben gezet, maar			
	we er nog niet zijn. De haalbaarheid en betaalbaarheid voor de kleine ondernemer die logistiek			
	niet als primaire activiteit heeft blijft een aandachtspunt. Bij de grotere wagenparken kan de			
	laadinfrastructuur als bottleneck optreden. In 2022 zullen de acties van de gemeente op deze			
	onderwerpen doorgezet worden en waar mogelijk worden geïntensiveerd.			
	In 2021 hebben vier initiatieven subsidie ontvangen vanuit de subsidieregeling Lab ZES.			
Toelichting	De onderbesteding is toe te schrijven aan de Subsidieregeling LabZES. Bij een subsidieregeling			
Verschil	is het moeilijk te voorspellen hoeveel gebruik wordt gemaakt van de regeling. Bij de begroting van			
realisatie -	2021 is uitgegaan dat een groot deel van de aanvragen in 2021 gedaan zouden worden. We			
begroting	verwachten dat deze aanvragen in 2022 gedaan worden.			
(financieel)				
Bedrag	Nvt			
herbestemming				
Toelichting	Nvt			
herbestemming				

Overhead	928	324	604	438	-166	166							
ET - Energiebesparing en	800	251	549	382	-166	166	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-	
productie Living Lab							ET	2020	2021	2021		2022	
Kleinpolderplein							Overhead	928	324	604	438	-166	166
							ET -	800	251	549	382	-166	166
							Energiebesparing						
							en productie						
							Living Lab						
							Kleinpolderplein						
Algemene													
informatie													

Project omschrijving	De gemeentelijke werklocatie Kleinpolderplein (KPP) wordt ingericht als proeftuin en living lab voor energiebesparing en CO2-reductie. De locatie is hiervoor zeer geschikt. De locatie biedt bijna alle mogelijkheden om duurzaamheidsmaatregelen te nemen die bij een goed resultaat kunnen worden toegepast op bijna alle andere gemeentelijk werklocaties. Het Kleinpolderplein kent een groot energieverbruik, onder meer door het continue gebruik van de locatie en de aanwezigheid van de werkplaatsen van Stadsbeheer Vervoer en Materieel. Daarnaast is het een geschikte locatie waar, mede vanuit het programma PortXL, start-ups en scale-ups hun producten kunnen testen of tonen aan de markt. Belangrijke doelstellingen zijn het verminderen van het energieverbruik door het gebruik van ledverlichting, (indien mogelijk) infrarood-verwarming, lokale opwekking van duurzame energie (zon en wind). Hiermee testen we ook welke maatregelen het meest bijdragen aan energiebesparing en CO2-reductie. De kennis en ervaring die we opdoen, komt ten goede aan de verduurzaming van andere gemeentelijke locaties, doordat we beter in staat zijn mogelijke investeringen in duurzaamheid optimaal tegen elkaar af te wegen. Een in 2019 geplande pilot om 300 werkplekken aan te passen is komen te vervallen. Hier liggen de Corona maatregelen deels aan ten grondslag, als ook de doorontwikkeling van de werkplekken.				
Gebied	Rotterdam				
Planning	1-1-2020	tot	2021	Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal	
	(overig)				
	800	0	0	800	
Toelichting					
Toelichting	Gerealiseerd: Aansluiten Battery Energie Storage Systeem, met beperkt beschikbaar				
Uitvoering (inhoudelijk)	vermogen wordt batterij opgeladen zodat twee zware voertuigen snel kunnen laden. Pilot met 17 individuele zonnepanelen van verschillende samenstelling. Doel is data verzamelen voor businesscase, opbrengst, dakvorm en gewicht t.b.v. de daklast. 4 stuks Zon/wind, offfgrid, laadpalen voor het opladen van rijwiel accu's. Vervangen van TL en retrofit armaturen door Led armaturen. Besparing 160.000kWh per jaar. 6 windturbines van 3 meter hoog en 9 windturbines van 1 meter hoog geplaatst. Zonnepanelenwand, verticale zonnepanelen, in voorbereiding. Onderzoek vervanging biomassacentrale door WKO.				
Toelichting	Voor gehele budget zijn verplichtingen aangegaan. Realisatie in 2022 door minder				
Verschil realisatie - begroting (financieel)	beschikbaarheid van materiaal en personeel				
Bedrag herbesteding	NVT				
Toelichting herbesteding	NVT				

	Budget	Realisatie t/m	Begroting	Realisatie	Verschil	Restant per 1-1-
	ET	2020	2021	2021		2022
Overhead	928	324	604	438	-166	166
ET -	128	72	56	56	0	0
Laadvoorzieningen						
gemeentelijke						
terreinen						
Algemene informatie						
Project omschrijving	Onze doelstelling is dat het gehele gemeentelijke wagenpark in 2030 volledig CO2-neutraal is. Hiervoor is uitbreiding van de laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen op gemeentelijke locaties noodzakelijk. Dit project betreft de voorbereiding van de concessie voor 10 laadpalen voor zware voertuigen (vuilniswagens), 30 laadpalen voor middelzware voertuigen (transporters en kleine busjes) en 150 laadpalen voor personenauto's (waaronder deelauto's). Doel is dat deze laadvoorzieningen ook managementinformatie leveren over het opgenomen vermogen per voertuig. De stroom waarmee het wagenpark zich via de laadpalen voedt, wordt geleverd via het nieuwe gemeentelijke contract voor groene stroom. Voor de uitvoering van de concessie zijn geen gemeentelijke middelen nodig. De investeringen en exploitatie komen ten laste van de concessiehouder.					
	De aanbesteding is begin 2020 gepubliceerd. Medio 2020 vindt de definitieve gunning plaats. Na de definitieve gunning vindt overname van de al aanwezige laadpalen plaats en start de verdere uitrol op andere locaties.					
Gebied	Rotterdam					
Planning	2020	tot	2021		Fase	Uitvoering
Dekking	ET	Gemeente	Derden	Totaal		
		(overig)				
	128	0	0	128		
Toelichting						
Toelichting	Aanbesteding is in 2020 gegund aan concessiehouder. In Q4 2020 gestart met de					
Uitvoering (inhoudelijk)	implementatie door het overdragen van de bestaande laad-infra apparatuur op Gemeentelijke locaties aan de concessiehouder. Budget is besteed aan inhuur externe deskundigheid voor het begeleiden van de aanbesteding en technische deskundigheid bij de implementatie.					
Toelichting	Gehele budget is uitgenut					
Verschil realisatie - begroting (financieel)						
Bedrag	Nvt					
herbestemming						

Totaal 65.152 11.801 21.372 11.751 -9.621 41.599

Vrijval

Niet van toepassing

Voorzieningen

Pagina 136

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten.

Toelichting verloopstaatVermogensspecificatie voorzieningen

Voorzieningen	31-12-2020	Correctie	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	31-12-2021
Voorziening Pensioenen Bestuurders	57.464	0	1.547	1.504	5.251	52.256
Verliesvoorziening Grondexploitaties	30.339	11.788	0	0	0	42.127
Voorziening Verzekeringen	4.623	0	2.085	1.664	1.193	3.851
Voorziening naheffingsaanslag btw-compensatiefonds gratis OV 65+	0	0	2.663	0	0	2.663
Voorziening Vennootschapsbelasting	3.785	0	1.347	3.971	0	1.161
Voorziening Leges Leidingen	953	0	905	0	953	905
Voorziening Beheer en Onderhoud N209	602	0	0	46	0	556
Voorziening Pensioenvoorziening Ex Raadsleden	1.617	0	104	1.288	0	433
Voorziening Belastinggeschillen	616	0	56	0	413	259
Voorziening Bomenfonds	35	0	0	0	0	35
Voorziening Afkoop Onderhoudsplicht Begraafplaatsen	961	0	0	0	961	0
Voorziening Concernhuisvesting	300	0	0	300	0	0
Voorziening Vervangingsinvesteringen Riolering	0	0	31.071	31.071	0	0
Voorziening Huursuppletie Cultuurwerkplaats	103	0	0	103	0	0

Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	6.810	0	0	0	6.810	0
Voorziening Project Collectiegebouw	1.555	0	0	0	1.555	0
Totaal Voorzieningen	109.763	11.788	39.778	39.947	17.136	104.246

Toelichting verloopstaat

Hieronder volgt een toelichting van de voorzieningen met een eindsaldo groter dan € 5 mln.

Een nadere toelichting op de voorzieningen is terug te vinden in de hierop volgende paragraaf:

Vermogensspecificaties voorzieningen

Voorziening Pensioenen Bestuurders

De voorziening is gevormd om over voldoende vermogen te beschikken om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van het college van B&W en politiek ambtsdragers van Gebied en ex deelgemeenten te kunnen voldoen. De hoogte van de voorziening is conform de berekening van een externe deskundige.

Verliesvoorziening Grondexploitaties

In de BBV-notitie grondexploitaties die in 2019 is uitgebracht is een aanscherping aangebracht in de manier waarop de verliesvoorziening grondexploitaties in de balans moet worden verwerkt. Vanaf 2019 moet de waardecorrectie slechts tot de boekwaarde van de negatieve grondexploitaties op de balans worden opgenomen. Het surplus moet als voorziening onder de passiva worden verantwoord.

Vermogensspecificatie voorzieningen

[Vermogensspecificatie voorzieningen](#)

Vermogensspecificaties voorzieningen

Pagina 137

Vermogensspecificaties voorzieningen

Hieronder het overzicht van de voorzieningen van de gemeente Rotterdam. Door op het informatie-icoontje te klikken krijg je de verloopstaat en een algemene toelichting over de betreffende voorziening. Daarnaast worden de mutaties aan de voorziening en afwijkingen tussen de begroting en realisatie toegelicht.

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021

Bestuur en Dienstverlening	59.081	1.651	2.793	5.251	52.688

Voorziening Pensioenen Bestuurders	57.464	1.547	1.505	5.251	52.255
Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

Bestuur en Dienstverlening	59.081	1.651	2.793	5.251	52.688

Voorziening Pensioenen Bestuurders	57.464	1.547	1.505	5.251	52.255

Verloopstaat Voorziening Pensioenen Bestuurders	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

(samenvoeging van de voorziening

Pensioenen bestuurders en

voorziening pensioenen gebieden)

Realisatie 2021	57.464	1.547	1.505	5.251	52.255

Begroting 2021	57.464	1.547	1.547	0	57.464

Verschil Realisatie en Begroting	0	0	-42	5.251	-5.208

Toelichting Voorziening

Ingesteld per: 1-1-2014

Eindigt per: Geen einddatum bepaald

Doel Voorziening: Het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van (oud)politiek ambtsdragers van het college van B&W, Gebied en ex deelgemeenten te kunnen voldoen.

Toelichting Realisatie 2021: Aan het einde van het jaar is de voorziening geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een vrijval. Oorzaak van deze significante vrijval is de herziene actuariële berekening op basis van een rentestijging.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2021: De berekeningen worden aan het eind van het jaar gemaakt / geactualiseerd. Door de actuariële herziene berekeningen en rentestijging is een verschil met de begroting ontstaan.

Voorziening	1.617	104	1.288	0	433
Pensioenvoorziening ex raadsleden					
Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

Bestuur en Dienstverlening	59.081	1.651	2.793	5.251	52.688

Voorziening	1.617	104	1.288	0	433

Pensioenvoorziening

ex raadsleden

Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Voorziening	1-1-2021				31-12-2021
Pensioenvoorziening					
ex raadsleden					
Realisatie 2021	1.617	104	1.288	0	433
Begroting 2021	1.617	104	0	433	1.288
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	1.288	-433	-855
Toelichting					
Voorziening					
Ingesteld per:	1-1-2015				
Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
Doel Voorziening:	Het dekken van de verplichtingen voortkomend uit pensioenrechten voor de nieuwe raadsleden (vanaf eind maart 2014).				
Toelichting Realisatie 2021:	In 2021 is het grootste deel van de pensioenen ex raadsleden uitbesteed aan een pensioenverzekeraar. Dit heeft plaats gevonden door middel van een afkoop. In 2022 zal het restant aan pensioenen ex raadsleden overgaan naar een pensioenverzekeraar. Hiervoor is het restant saldo ad € 433 beschikbaar.				
Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2021:	Op voorhand was het niet zeker in welke vorm de uitbesteding van de pensioenen ex raadsleden zou plaats vinden. Hierdoor was de aanwending niet opgenomen in de begroting. De vrijval, zoals opgenomen in de begroting, heeft niet plaats gevonden in 2021 aangezien deze gelden pas in 2022 geëffectueerd worden.				

Overhead	9.325	3.489	5.936	1.605	5.272

Voorziening	4.623	2.085	1.664	1.193	3.852
Verzekeringen					
Realisatie					
Beginstand					
Toevoeging					
Aanwending					
Vrijval					
Eindstand					
Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021
Overhead	9.325	3.489	5.936	1.605	5.272
Voorziening	4.623	2.085	1.664	1.193	3.852
Verzekeringen					
Verloopstaat					
Beginstand					
Toevoeging					
Aanwending					
Vrijval					
Eindstand					
Voorziening	1-1-2021				31-12-2021
Verzekeringen					
Realisatie 2021	4.623	2.085	1.664	1.193	3.852
Begroting 2021	4.623	2.311	1.294	1.017	4.623
Verschil	0	-226	370	176	-772
Realisatie en Begroting					

Toelichting**Voorziening**

Ingesteld per: 1-1-2005

Eindigt per: Geen einddatum bepaald

Doel Voorziening: Het stellen van zekerheden bij de afdoening van schadegevallen.

Toelichting Door ontwikkelingen in onderhanden schadedossiers worden toevoegingen gedaan aan de
Realisatie 2021: voorziening. Afwikkeling van schades gebeurt door aanwending van de voorziening. Neerwaarts
bijgestelde, of afgewezen claims leiden tot vrijval.

Toelichting De omvang van de schadeportefeuille en het verloop in de onderliggende dossiers, zijn op
Verschil voorhand moeilijk te voorspellen. De mutaties in de voorziening volgen de werkelijke
Realisatie - ontwikkelingen van schades en de afwikkeling daarvan.
Begroting 2021:

Voorziening	300	0	300	0	0	Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Concernhuisvesting						Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021
						Overhead	9.325	3.489	5.936	1.605	5.272
						Voorziening	300	0	300	0	0
						Concernhuisvesting					
						Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
						Voorziening	1-1-2021				31-12-2021
						Concernhuisvesting					
						Realisatie 2021	300	0	300	0	0
						Begroting 2021	300	0	0	0	300
						Verschil Realisatie en Begroting	0	0	300	0	-300
						Toelichting					
						Voorziening					
						Ingesteld per:	31-12-2017				
						Eindigt per:	Geen einddatum bepaald				
						Doel Voorziening:	Het dekken van toekomstige risico's in relatie tot Concernhuisvesting. De voorziening van € 300k is in 2017 getroffen. Jaarlijks wordt bezien in hoeverre het bedrag van de voorziening aangepast dient te worden. Het huidige saldo betreft een nog lopend juridische geschil.				
						Toelichting Realisatie 2021:	Er is in 2021 overeenstemming bereikt ten aanzien van het juridische geschil. De factuur is in juni 2021 betaald. Ter dekking daarvan is het bedrag aan de voorziening onttrokken.				
						Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2021:	De betaling van de factuur en de onttrekking aan de voorziening hebben geen budgettaire consequenties voor de exploitatie, waardoor er geen begrotingswijziging noodzakelijk was.				

Voorziening	616	56	0	412	260	Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Belastinggeschillen						Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021
						Overhead	9.325	3.489	5.936	1.605	5.272
						Voorziening	616	56	0	412	260
						Belastinggeschillen					
						Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
						Voorziening	1-1-2021				31-12-2021
						Belastinggeschillen					
						Realisatie 2021	616	56	0	412	260
						Begroting 2021	616	0	0	0	616
						Verschil Realisatie en Begroting	0	56	0	412	-356
						Toelichting					
						Voorziening					
						Ingesteld per:					1-1-2001
						Eindigt per:				Geen einddatum bepaald	
						Doel Voorziening:	Het volledig afdekken van risico's in de toepassing van de werktuigenvrijstelling van enkele industriële complexen en risico's als gevolg van de lopende procedure omtrent de precario-en reclamebelasting.				
						Toelichting	Medio juni heeft de rechtbank een uitspraak gedaan inzake het belastinggeschil met Dow				
						Realisatie 2021:	Benelux B.V., waarbij de Gemeente Rotterdam in het gelijk is gesteld. Tegen deze uitspraak is geen beroep aangetekend door de belastingplichtige. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van € 412.				
							Als gevolg van de uitbreiding van het lopende geschil met Lindegas Benelux B.V. met belastingjaar 2021, alsook de oprenting van de reeds in het geschil opgenomen belastingjaren, is de voorziening gedoteerd met € 56.				
						Toelichting Verschil	Conform de begrotingsrichtlijnen was er bij het ontstaan van de vrijval en dotatie geen				
						Realisatie -	mogelijkheid meer dit nog in de begroting 2021 te verwerken.				
						Begroting 2021:					
Voorziening	3.786	1.347	3.972	0	1.161	Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Vennootschapsbelasting							1-1-2021				31-12-2021
						Overhead	9.325	3.489	5.936	1.605	5.272
						Voorziening	3.786	1.347	3.972	0	1.161
						Vennootschapsbelasting					
						Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
						Voorziening	1-1-2021				31-12-2021
						Vennootschapsbelasting					

Realisatie 2021	3.786	1.347	3.972	0	1.161
Begroting 2021	3.786	1.396	3.075	0	2.106
Verschil Realisatie en Begroting	0	-48	896	0	-945

Toelichting Voorziening

Ingesteld per:

Eindigt per:

Doel Voorziening: De voorziening is bedoeld ter dekking van de risico's als gevolg van aankondiging van de Rijksbelastingdienst dat zij de aangifte Vpb-lasten met ingang van heffingsjaar 2016 corrigeren. Dit betreft een correctie voor de activiteiten beschikbaar stellen van ruimte voor reclameuitingen en voor verhuur van de brandstofverkooppunten.

Toelichting Realisatie 2021: De realisatie in 2021 betreft de toevoeging aan de voorziening wegens actualisatie voor het jaar 2021 op basis van de recente gegevens voor de belastbare activiteiten /prestaties (€ 1,3 mln) en aanwending wegens opgelegde voorlopige aanslag voor de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020 (€ 3,9 mln) voor de belaste activiteiten/prestaties. Ultimo december 2021 bedraagt deze voorziening € 1,2 mln.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting 2021: In de realisatie is een onderschrijding te zien van de toevoeging aan deze voorziening (€ 48). Deze onderschrijding wordt veroorzaakt door een nadere actualisatie van de belastbare activiteiten gedurende het jaar. De overschrijding van de begrote aanwending en realisatie (€ 896) wordt veroorzaakt door recent (november) gecorrigeerde en ontvangen voorlopige aanslag over het boekjaar 2020 door Rijksbelastingdienst.

Cultuur, sport en recreatie	103	0	103	0	0

Voorziening	103	0	103	0	0
huursuppletie					
cultuurwerkplaats					

Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021
Cultuur, sport en recreatie	103	0	103	0	0
Voorziening huursuppletie cultuurwerkplaats	103	0	103	0	0
Verloopstaat Voorziening huursuppletie cultuurwerkplaats	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021
Realisatie 2021	103	0	103	0	0
Begroting 2021	103	0	103	0	0
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0
Toelichting Voorziening					
Ingesteld per:	31-12-2014				
Eindigt per:	31-12-2021				
Doel Voorziening:	Het dekken van een deel van de jaarlijkse huurkosten van de cultuurwerkplaats.				

Toelichting Realisatie 2021: Het aangewende bedrag is onderdeel van de toegekende subsidie aan de cultuurwerkplaats.

Toelichting Verschil Realisatie - Begroting Niet van toepassing.

2021:

Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496

Voorziening	0	31.071	31.071	0	0
Vervangingsinvesteringen					
riolering					

Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496

Voorziening	0	31.071	31.071	0	0

Vervangingsinvesteringen

riolering

Verloopstaat Voorziening	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Vervangingsinvesteringen	1-1-2021				31-12-2021
riolering					

Realisatie 2021	0	31.071	31.071	0	0

Begroting 2021	0	31.071	31.071	0	0

Verschil Realisatie en	0	0	0	0	0

Begroting

Toelichting Voorziening

Ingesteld per: 1-1-2007

Eindigt per: Geen einddatum bepaald

Doel Voorziening: De voorziening dekt de kosten van vervangingen van riolen

Toelichting Realisatie 2021: Het jaarlijkse spaarbedrag binnen de rioolheffing wordt aangewend ter dekking van de investeringsuitgaven aan de rioolvervanging. De begrote toevoeging is volledig afgeboekt op de vervangingsinvesteringen van riolen.

Toelichting Verschil Realisatie conform begroting.

Realisatie - Begroting 2021:

Voorziening Leges	953	905	0	953	905
Leidingen					

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021

Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496

Voorziening	953	905	0	953	905

Leges

Leidingen

Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Voorziening	1-1-2021				31-12-2021

Leges**Leidingen**

Realisatie	953	905	0	953	905
2021					

Begroting 2021	953	953	0	953	953

Verschil	0	-48	0	0	-48

Realisatie en

Begroting

Toelichting**Voorziening**

Ingesteld per: 31-12-2013

Eindigt per: Geen einddatum bepaald

Doel De vooruitontvangen opbrengsten van derden waarbij de kosten met een specifiek doel in een

Voorziening: volgend jaar worden gemaakt.

Toelichting De vrijval is in mei'21 geboekt. Eind december is toevoeging (€ 905) aan de voorziening geboekt.

Realisatie De toevoeging kan pas aan het einde van 2021 bepaald worden. De toevoeging is afhankelijk van

2021: de ingediende aanvragen vanaf 1 juli tot en met 31 december en de stand van de uitvoering

hiervan.

Toelichting De toevoeging is niet van te voren in te schatten, daarom wordt de begroting gelijk gehouden aan

Verschil realisatie van het voorafgaande jaar. De begroting in 2021 (op basis van realisatie 2020) bedroeg €

Realisatie - 953. Het saldo vooruitontvangen opbrengsten was eind 2021 € 905. In 2021 is € 48 minder vooruit

Begroting ontvangen.

2021:

Voorziening Bomenfonds	35	0	0	0	35

Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496

Voorziening Bomenfonds	35	0	0	0	35

Verloopstaat Voorziening	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Bomenfonds	1-1-2021				31-12-2021

Realisatie 2021	35	0	0	0	35

Begroting 2021	35	0	20	0	15

Verschil Realisatie en	0	0	-20	0	20

Begroting

Toelichting Voorziening

Ingesteld per: 31-12-2016

Eindigt per: Geen einddatum bepaald

Doel Voorziening:						De voorziening is bedoeld voor het herplanten van bomen en is gevormd door éénmalige afkoop van herplantplicht door derden.					
Toelichting Realisatie 2021:						Er heeft geen realisatie plaatsgevonden in 2021. De uitvoering van de projecten is doorgeschoven naar 2022.					
Toelichting Verschil Realisatie						Het verschil wordt veroorzaakt doordat er geen uitvoering heeft plaatsgevonden.					
- Begroting 2021:											
Voorziening Afkoop	603	0	46	0	556	Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
beheer en onderhoud							1-1-2021				31-12-2021
N209						Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496
						Voorziening Afkoop beheer en	603	0	46	0	556
						onderhoud N209					
						Verloopstaat Voorziening	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
						Afkoop beheer en	1-1-2021				31-12-2021
						onderhoud N209					
						Realisatie 2021	603	0	46	0	556
						Begroting 2021	603	0	46	0	556
						Verschil Realisatie en	0	0	0	0	0
						Begroting					
						Toelichting Voorziening					
						Ingesteld per:					1-7-2019
						Eindigt per:					31-12-2033
Doel Voorziening:						Rotterdam neemt een deel van de N209 over van de Provincie Zuid Holland. Voor het beheer en onderhoud voor de komende 15 jaar heeft Rotterdam een bijdrage gekregen.					
Toelichting Realisatie 2021:						In 2021 is 1/15e deel van de afkoopsom aangewend. De onderhoudskosten vallen binnen het project onderhoud wegen.					
Toelichting Verschil Realisatie						Realisatie conform begroting					
- Begroting 2021:											
Voorziening afkoop	960	0	0	961	0	Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
onderhoudsplicht						Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021
begraafplaatsen						Beheer van de stad	2.550	31.976	31.118	1.913	1.496
						Voorziening afkoop	960	0	0	961	0
						onderhoudsplicht					
						begraafplaatsen					
						Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
						Voorziening	1-1-2021				31-12-2021

afkoop**onderhoudsplicht****begraafplaatsen**

Realisatie 2021	960	0	0	961	0
Begroting 2021	960	0	0	62	898
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	898	-898

Toelichting**Voorziening**

Ingesteld per: 1-1-2018

Eindigt per: 31-12-2033

Doel Voorziening: De voorziening bevat de opbrengsten van afkoopsummen begraafrechten waar een schoonmaak of onderhoudsverplichting tegen over staat. De betaalde afkoopsummen zijn onder meer voor een periode van 5, 10, 20 en 30 jaar.

Toelichting Door een stelselwijziging in de BBV (notitie lokale heffingen) is het niet noodzakelijk om voor Realisatie 2021: de afkoop onderhoudsplicht begraafplaatsen een voorziening aan te houden. Op verzoek van de afdeling begraven en cremen is de voorziening beëindigd. De bedragen in de voorziening zijn ten gunste van het resultaat geboekt. .

Toelichting Verschil Door het vrijvallen van de voorziening is een verschil ontstaan tussen de begroting en Realisatie - realisatie.
Begroting 2021:

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	38.704	14.451	0	8.366	44.789

Voorziening	6.810	0	0	6.810	0
Garantstelling Grondbank					
Zuidplaspolder					

Realisatie Voorzieningen	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
	1-1-2021				31-12-2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	38.704	14.451	0	8.366	44.789

Voorziening Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	6.810	0	0	6.810	0

Verloopstaat Voorziening	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Garantstelling Grondbank Zuidplaspolder	1-1-2021				31-12-2021

Realisatie 2021	6.810	0	0	6.810	0
Begroting 2021	6.810	0	0	6.810	0
Verschil Realisatie en Begroting	0	0	0	0	0

Toelichting Voorziening

Ingesteld per: 31-12-2010

Eindigt per: 31-12-2021

Doel Voorziening:

De gemeente Rotterdam neemt deel voor 40% in de rechten en
verplichtingen van de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG
Zuidplas.

Toelichting Realisatie 2021:

De voorziening is vrijgevallen

Toelichting Verschil Realisatie -

Niet van toepassing.

Begroting 2021:

Verliesvoorziening 30.338 11.788 0 0 42.127

Grondexploitaties

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	38.704	14.451	0	8.366	44.789

Verliesvoorziening	30.338	11.788	0	0	42.127

Grondexploitaties

Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging/ correctie	Aanwending/Correctie	Vrijval	Eindstand
verliesvoorziening	1-1-2021				31-12-2021
Grondexploitaties					

Realisatie 2021	30.338	11.788	0	0	42.127

Begroting 2021	30.339	0	0	0	30.339

Verschil Realisatie	0	11.788		0	11.788

en Begroting

Toelichting

Voorziening

Ingesteld per: 31-12-2019

Eindigt per: Nader in te vullen

Doel Voorziening:

De verliesvoorziening grondexploitatie betreft de reclassificatie van de verliesvoorziening conform de voorschriften van de BBV. In de BBV-notitie grondexploitaties die in 2019 is uitgebracht is een aanscherping aangebracht in de manier waarop de verliesvoorziening grondexploitaties in de balans moet worden verwerkt. Vanaf 2019 moet de waardecorrectie slechts tot de boekwaarde van de negatieve grondexploitaties op de balans worden opgenomen. Het surplus moet als voorziening onder de passiva worden opgenomen.

Toelichting

Mutaties op deze voorziening vinden plaats bij de jaarrekening

Realisatie 2021:

Toelichting Verschil

Niet van toepassing.

Realisatie -

Begroting 2021:

Voorziening Project 1.555 0 0 1.555 0

Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	38.704	14.451	0	8.366	44.789

Voorziening	1.555	0	0	1.555	0

Project

Collectiegebouw

Verloopstaat	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand

Voorziening	1-1-2021				31-12-2021

Project

Collectiegebouw

Realisatie 2021	1.555	0	0	1.555	0

Begroting 2021	1.555	0	0	0	1.555

Verschil	0	0	0	1.555	-1.555

Realisatie en

Begroting

Toelichting

Voorziening

Ingesteld per:	1-12-2020

Eindigt per:	31-12-2021

Doel Voorziening:	Het dekken van de verwachte kosten van het meerwerk rondom de bouw van het Depot Boijmans.

Toelichting	In 2021 is overeenstemming bereikt over de hoogte van de verrekening van de bouwkosten.

Realisatie 2021:	Daarmee is de voorziening niet meer nodig en is deze vrijgevalen. Het vrijgevalen bedrag is gebruikt voor het maken van een transitorische boeking om de lasten die verband houden met de bouwkostenoverschrijding in 2021 te verantwoorden.

Toelichting	Doordat onzeker was of de vrijval al in 2021 kon plaatsvinden was er in de begroting hiervoor

Verschil	niets opgenomen.

Realisatie -

Begroting 2021:

Voorziening	0	2.663	0	0	2.663	Realisatie	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand

naheffingsaanslag BTW

compensatiefonds gratis

OV 65+

Voorzieningen	1-1-2021				31-12-2021

Stedelijke inrichting en ontwikkeling	38.704	14.451	0	8.366	44.789

Voorziening	0	2.663	0	0	2.663

naheffingsaanslag

BTW

compensatiefonds

gratis OV 65+

Voorziening	Beginstand	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Eindstand
naheffingsaanslag	1-1-2021				31-12-2021

BTW

compensatiefonds

gratis OV 65+

Realisatie 2021	0	2.663	0	0	2.663
Begroting 2021	0	0	0	0	0
Verschil Realisatie en Begroting	0	2.663	0	0	2.663

Toelichting

Voorziening

Ingesteld per: 1-12-2021

Eindigt per: Nog nader te bepalen.

Doel Voorziening: De Belastingdienst heeft in het verleden de teruggave van btw (via het Btw-compensatiefonds) voor vrij reizen voor AOW-gerechtigden goedgekeurd. In de loop van 2015 heeft zij echter haar standpunt gewijzigd. De Belastingdienst stelt dat deze btw niet voor teruggave in aanmerking komt, omdat de gemeente niet de afnemer is van de prestatie en dat het om een verstrekking aan individuen gaat. Hierbij is aangegeven dat dit standpunt geldt vanaf 1 januari 2016. De gemeente heeft hierop een bezwaarschrift ingediend. De Belastingdienst heeft voor 2016 een beschikking gestuurd om de door de gemeente via het Btw-compensatiefonds teruggevraagde Btw terug te vorderen. Het bedrag over 2016 is al betaald. Voor de jaren 2017-2021 is er een voorziening getroffen als het bezwaar niet gegrond wordt bevonden.

Toelichting Er heeft dit jaar nog geen onttrekking plaats gevonden.

Realisatie 2021:

Toelichting Verschil Niet van toepassing.

Realisatie -

Begroting 2021:

Totaal	109.763	51.567	39.949	17.135	104.246

In de volgende tabel zijn de vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer opgenomen.

Toelichting verloopstaat

	1-1-2021	Vermeerdering	Vermindering	31-12-2021	Rente:
Obligatieleningen	55	0	0	55	N.v.t.
Medium Term Notes	351.000	0	308.500	42.500	439
Totaal obligatieleningen:	351.055	0	308.500	42.555	439
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0	0	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	452.037	100.000	106.166	445.871	14.647
Openbare lichamen	75.000	0	0	75.000	922
Overige binnenlandse sectoren	0	0	0	0	0
Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0	0	0	0	0
Totaal onderhandse leningen	527.037	100.000	106.166	520.871	15.569
Door derden belegde gelden	0	0	0	0	N.v.t.
Waarborgsommen	2.220	576	315	2.481	N.v.t.
Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht	34.281	1.506	1.189	34.598	N.v.t.
Totaal overige leningen	36.501	2.082	1.504	37.079	N.v.t.
Totaal vaste schulden	914.593	102.082	416.170	600.505	16.008

Toelichting verloopstaat

Indien van toepassing zijn per categorie de rentekosten opgenomen in de verloopstaat.

De behoefte aan nieuwe financieringsmiddelen is afhankelijk van de ontwikkeling van de gemeentelijke investeringen in vaste activa en onderhanden werk, de ontwikkeling van de interne financieringsmiddelen en de ontwikkeling van de bestaande in portefeuille opgenomen geldleningen.

Obligatieleningen

Obligatieleningen

Tot in de jaren '50 van de vorige eeuw heeft de gemeente obligaties uitgegeven om in de financieringsbehoefte te voorzien. De rentecoupons op de obligaties zijn verlopen en er wordt dus geen rente meer uitbetaald. Een klein deel van de in het verleden uitgegeven obligaties is nog niet geïnd door de houders.

Medium Term Notes

Medium term Notes (MTN's) zijn waardepapieren die worden uitgegeven onder het MTN-programma Nederlandse Gemeenten dat wordt verzorgd door de Bank Nederlandse Gemeenten. In 2021 is er voor € 308,5 mln afgelost.

Onderhandse leningen

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen

Bij de volgende banken en overige financiële instellingen zijn onderhandse leningen opgenomen:

	1-1-2021	31-12-2021
Bank Nederlandse Gemeenten	278.935	355.333
Nederlandse Waterschapsbank	173.102	90.538
Totaal	452.037	445.871

Onderhandse leningen van openbare lichamen

Betreft een lening van de provincie Noord-Brabant die medio 2024 zal worden afgelost.

Overige leningen

Waarborgsommen

Dit betreft ontvangen waarborgsommen bij woningen en bedrijfsmatig onroerend goed welke bij beëindiging van het huurcontract worden terugbetaald.

Vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht

De post vooruit ontvangen afkoopsommen erfpacht omvat het nog niet vrijgevallen deel van de vooruit ontvangen afkoopsommen uit hoofde van niet-eeuwigdurende erfpacht.

Balans per 31-12-2020	34.281
Toevoeging afkoopsommen 2021	1.506
Vrijval / Verminderings 2021	1.189
Balans per 31-12-2021	34.598

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of korter

Pagina 139

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar zijn de betalingsverplichtingen opgenomen die de gemeente binnen één jaar moet voldoen.

Toelichting verloopstaat

Kortlopende schulden	31-12-2020	31-12-2021
Overige kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	425.000
Banksaldi	5.612	10.083
Overige schulden	119.423	120.542
Totaal netto-vlottende schulden	125.035	555.625

Toelichting verloopstaat

De kasgeldleningen die zijn aangegaan geven de korte termijn financieringsbehoefte weer.

Overige kasgeldleningen	31-12-2020	31-12-2021
Achmea Investerings Management (A.I.M.) Lagere Overheden (LO) Kasgeldstortingen Fonds	0	150.000
Aegon Custody BV	0	125.000
Stichting Pensioenfonds Rail & Openbaar Vervoer (OV)	0	100.000
Zilveren Kruis	0	50.000
Totaal	0	425.000

Het saldo van ontvangsten en betalingen bepalen de behoefte aan kasgeldleningen.

Banksaldi	31-12-2020	31-12-2021
Betalingen onderweg/kruisposten	9.514	10.868
BNG	-3.902	-785
Totaal	5.612	10.083

Het saldo betreft de betalingen onderweg naar de bank en de schuldbalans van bankrekeningnummers welke op naam staan van de gemeente Rotterdam.

Overige schulden	31-12-2020	31-12-2021
Na te betalen facturen	93.419	100.571
Crediteuren Kredietbank	11.261	13.134
Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) en Zelfstandige regeling	11.971	3.498
Herziening gemeentefonds	2.635	3.187
Overige schulden < 5 mln	137	152
Totaal	119.423	120.542

Na te betalen facturen

Deze post heeft betrekking op nog te betalen facturen die voor eind december zijn ontvangen.

Crediteuren Kredietbank

De bedragen hebben betrekking op schulden aan derden die zijn overgenomen van particulieren in het kader van de schuldhelpverlening.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) en Zelfstandige regeling

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO) is een maatregel om zelfstandige ondernemers, waaronder Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP'ers) te ondersteunen tijdens de corona crises. Het

Regionaal Bureau Zelfstandigen voert de Zelfstandige regeling uit. Het Regionaal Bureau Zelfstandigen verricht werkzaamheden in het kader van bijstandverlening zelfstandigen en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ).

Herziening Gemeentefonds

De herziening op het Gemeentefonds wordt uiterlijk 2 jaar na afloop van het desbetreffende jaar definitief vastgesteld. De belangrijkste maatstaf die het meest fluctueert en nog kan worden bijgesteld is de 'waarde van de stad'. Dit is de totale Waardering Onroerende Zaken (WOZ)-waarde van de woningen en de niet-woningen van de gemeente Rotterdam. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verwerkt met een vertraging de waarden van de maatstaf 'waarde van de stad'.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit een bankrekening waarvan cliënten die geen beschikking hebben over een eigen bankrekening met een prepaidkaart een gelimiteerd bedrag kunnen opnemen.

Overlopende passiva

Pagina 140

Overlopende passiva

In onderstaande tabellen zijn de vooruit ontvangen en nog te betalen bedragen opgenomen. De vooruit ontvangen bedragen zijn volgens de voorschriften onderverdeeld in de categorieën overheidslichamen en overige bedrijven of instellingen. De categorieën zijn in deze paragraaf verder gespecificeerd en nader toegelicht.

Toelichting verloopstaat

	31-12- 2020	31-12- 2021
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;	193.538	321.957
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen (vooruit ontvangen bedragen);	14.514	13.254
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (nog te betalen bedragen).	208.470	235.263
Totaal overlopende passiva	416.522	570.474

Verdeling van ontvangen bedragen overheidslichamen ontvangen bedragen naar herkomst

Categorie	31-12-2020	Correctie/ overboeking	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	31-12-2021
Overige Nederlandse overheidslichamen	25.144	-6.071	8.553	9.059	18.567
Het Rijk	148.631	-1.589	259.918	133.156	273.804
Europese overheidslichamen	19.763	-575	56.305	45.907	29.586
Totaal	193.538	-8.235	324.776	188.122	321.957

Regeling	31-12-2020	Correctie /overboeking	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	31-12-2021	Categorie
Regio Deal Rotterdam Zuid	40.946	0	32.000	22.367	50.579	Rijk
Besluit Woningbouwimpuls 2020	25.000	0	32.213	14.252	42.961	Rijk
Regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting	0	0	40.046	86	39.960	Rijk
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)	18.969	0	55.861	45.564	29.266	EU
Specifieke uitkering aardgasvrij in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid		0	18.000	0	18.000	Rijk
Regeling specifieke uitkering vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit		0	18.964	2.133	16.831	Rijk
Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	10.237	0	8.125	3.312	15.050	Rijk
Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	13.219	0	199	315	13.103	Rijk
IBS Project Mainportontwikkeling Rotterdam - deelproject 750 hectare Natuur en Recreatiegebied	13.744	0	0	671	13.073	Rijk
Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid	6.464	0	54.793	51.173	10.084	Rijk
Regeling specifieke uitkering stimulering sport	6.524	0	1.352	830	7.046	Rijk
Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	0	0	6.986	415	6.571	Rijk
Herstructurering / ontwikkeling en planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland	2.735	1.713	845	0	5.293	Overige
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterking aanpak ondermijning 2019, 2020 en 2021	5.347	-2.000	6.365	4.775	4.937	Rijk
Specifieke uitkering Proeftuinen Aardgasvrije Wijken	3.870	0	941	0	4.811	Rijk
Regeling specifieke uitkering instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp	0	0	4.680	0	4.680	Rijk

Regionale Bestuursvereenkomst Blankenburgverbinding	4.396	0	0	189	4.207	Overige
IBS Project Mainportontwikkeling Rotterdam - deelproject Bestaand Rotterdams Gebied	7.686	0	0	4.010	3.676	Rijk
Regeling reductie energiegebruik woningen	0	0	3.332	0	3.332	Rijk
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid extra cybergelden RIEC		2.000	2.500	1.738	2.762	Rijk
IBS Nationaal Programma Onderwijs		0	2.752	0	2.752	Rijk
Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	2.680	0	0	0	2.680	Rijk
Horizon 2020	3.476	0	414	1.508	2.382	Overige
Bonus zorgprofessionals COVID-19		1.718	394	306	1.806	Rijk
Kansen voor West	2.882	0	864	1.981	1.765	Overige
Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten	1.515	0	2.346	2.448	1.413	Rijk
Vervoersautoriteit MRDH		0	1.918	531	1.387	Overige
Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020	1.627	0	0	842	785	Rijk
Subsidieregeling publieke gezondheid	607	0	4.559	4.398	768	Rijk
Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	377	0	377	36	718	Rijk
Samenwerkingsovereenkomst Binnenstedelijke Rotte	2.660	0	0	1.966	694	Overige
Sub.reg huisv.aandachtsg		0	685	0	685	Rijk
Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	0	0	860	180	680	Rijk
Specifieke uitkering preventieve aanpak tegen ondermijning	587	0	800	708	679	Rijk
Subsidieregeling herstructurering/ontwikkeling bedrijventerreinen	0	51	597	0	648	Rijk
Subsidieregeling PrEP	209	0	678	358	529	Rijk
IBS Provincie Zuid-Holland Afzanden Kralingse Plas 2018-2020	399	0	0	0	399	Overige
Regeling specifieke uitkering MKB-deals	289	0	0	0	289	Rijk
Wet Educatie en beroepsonderwijs	0	1.425	7.537	8.676	286	Rijk
Tijdelijke regeling maatregelen covid-19		0	803	519	284	Overige
Regeling specifieke uitkering heroïnebehandeling	136	0	1.484	1.338	282	Rijk
Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	0	0	833	565	268	Rijk
Subsidieregeling restauratie rijksmonumenten Zuid-Holland 2013	0	0	254	0	254	Overige
Interreg North Sea Region 2014-2020	3	0	421	198	226	EU

Subsidieregeling Knelpuntenpot sociale huur en middenhuur Zuid-Holland	0	0	200	0	200	Overige
Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties		0	194	0	194	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Preventieprogramma 5	0	0	425	235	190	Overige
IBS Rijk Pilot regionale aanpak van seksuele uitbuiting	0	0	200	15	185	Rijk
Interreg 2 Zeeën 2014-2020	0	-258	1.016	575	183	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Interne monitoring en Social Trials	0	0	160	0	160	Overige
SZW Pro-VSO	957	0	140	957	140	Rijk
HHSK Kralingse Plas 2018	500	0	500	868	132	Overige
Interreg North West Europe	0	20	101	0	121	Overige
Regeling specifieke uitkering zwembaden en ijsbanen COVID-19	0	0	2.474	2.360	114	Rijk
Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening	0	0	372	260	112	Rijk
Sub. Reg. Praktijkleren		0	110	0	110	Rijk
Subsidieregeling Woonvormen senioren Zuid-Holland.		0	100	0	100	Overige
Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten 2013	30	0	67	1	96	Rijk
Uitvoeringsregeling Groen 2014	95	0	0	0	95	Overige
Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020	216	0	0	122	94	EU
Subsidieregeling mobiliteit Zuid-Holland 2017	100	0	0	17	83	Overige
Overeenkomst met Flevoland over overdracht Programmabureau West-Regio (Kansen voor West) en afbouw uitvoeringsovereenkomst	0	0	74	0	74	Overige
Subsidieregeling instandhouding monumenten	14	0	59	0	73	Rijk
Subsidieprogramma ZonMW COVID-19 Programma		0	67	0	67	Overige
Subsidieprogramma ZonMW Wat werkt voor de jeugd	0	0	244	183	61	Overige
ZoRo busbaan	64	0	0	7	57	Overige
Algemene Subsidie Verordening PZH (ASV)	0	0	80	25	55	Overige
Regeling specifieke uitkering regionale aanpak voortijdig schoolverlaten	301	0	1.708	1.960	49	Rijk
IBS Rijk Wijkrechtspraak Rotterdam Zuid 2021	50	0	0	3	47	Rijk
Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 - 2022	41	0	0	0	41	Rijk
Subsidieprogramma ZonMw Ethiek en Gezondheid 3	0	0	35	0	35	Overige
Financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders	0	0	33	0	33	Rijk
IBS Rijk Steekenergieinjetoeekomst	150	0	0	123	27	Rijk
Regeling specifieke uitkering reductie energiegebruik	495	0	0	470	25	Rijk

Subsidieregeling erfgoedlijnen Zuid-Holland	5	0	19	0	24	Overige
IBS Jeugdhulp Rijnmond Samen Transformeren Rotterdamse Academische Werkplaats	0	0	155	135	20	Overige
Subsidieregeling planvorming detailhandel Zuid-Holland	0	0	20	0	20	Overige
Bijdrage RWS Koploperproject Circulaire Horeca	15	0	0	0	15	Rijk
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterkingsgelden lokale integrale aanpak radicalisering, extremisme en terrorisme 2020	75	82	0	144	13	Rijk
Europe for Citizens 2014-2020	0	0	10	0	10	Overige
IBS NIK Erfgoed Telt		0	10	0	10	Overige
Algemene Subsidieverordening Waddenfonds 2017	7	0	0	0	7	Overige
Subsidieregeling Groen Zuid-Holland 2016	11	0	40	47	4	Overige
Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag	5.703	-5.524	0	179	0	Overige
Zorgbonus	1.718	-1.718	0	0	0	Rijk
Subsidieregeling herstructurering / ontwikkeling en planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland	1.714	-1.714	0	0	0	Overige
Besluit specifieke uitkering educatie 2020	1.425	-1.425	0	0	0	Rijk
Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	1.399	-1.399	0	0	0	Rijk
LIFE 2014-2020	575	-575	23	23	0	EU
Subsidieregeling AMIF en ISF 2014-2020	395	-395	0	0	0	Rijk
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterking aanpak afpakken crimineel vermogen	214	72	290	576	0	Rijk
Afvalfonds Verpakkingen	208	-208	0	0	0	Overige
Antes	128	0	0	128	0	Rijk
Incidentele specifieke uitkering voor de uitrol en ontwikkeling van slimme laadpleinen	62	0	0	62	0	Rijk
IBS Provincie Zuid-Holland Uitwisseling warmte-stoom Rotterdamse haven	52	0	0	52	0	Overige
Subsidieregeling herstructurering/ontwikkeling bedrijventerreinen	50	-50	0	0	0	Overige
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid LVB-experiment Tarwewijk Rotterdam-Zuid	48	-48	0	0	0	Rijk
Bijdrageregeling versterking economisch vestigingsklimaat Metropoolregio Rotterdam Den Haag 2015	30	-30	0	0	0	Overige

IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid aanpak High Impact Crimes	29	0	67	96	0	Rijk
IBS Rijk Bestuurlijke aanpak cyberveiligheid	28	0	0	28	0	Overige
Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	21	0	0	21	0	Rijk
Interreg IVB North West Europe (NWE)	20	-20	0	0	0	Overige
IBS Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid Lokale weerbaarheid cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit	9	0	5	14	0	Overige
IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid LVB-experiment Tarwewijk	0	48	0	48	0	Rijk
Totaal passiva mede overheden	193.538	-8.235	324.776	188.122	321.957	

Toelichting verloopstaat

Correctie/overboeking

De kolom correctie/overboeking heeft betrekking op overboekingen tussen overlopende activa en passiva medeoverheden, al naar gelang de debet- of creditstand per 31 december van de betreffende regeling. Daarnaast worden jaarlijks de benamingen van de regelingen en de categorie beoordeeld. In de situatie dat (een deel van) het saldo van een regeling onder een nieuwe naam wordt gepresenteerd, is met behulp van de correctie /overboeking kolom het saldo overgeboekt. De correcties met betrekking tot voorgaande jaren zijn eveneens in de kolom correcties/overboekingen vermeld. De kolom ontvangen bedragen bevat de in 2021 geboekte toename van de schuldpositie. Dit zijn de nog niet met subsidieverstrekking afgerekende bedragen. De kolom vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen betreffen de daadwerkelijke uitgaven. Voor deze regelingen dient nog met de subsidieverstrekking te worden afgerekend. Daarom zijn deze regelingen aan de passiva kant gepresenteerd. Beschrijving van de subsidieregelingen met een eindbedrag groter dan € 875 wordt verder toegelicht.

Regio Deal Rotterdam Zuid

Op grond van de Regio Deal Rotterdam Zuid verstrekt het Rijk subsidie voor de continuering en versnelling van de integrale aanpak op de thema's school, wonen en werken in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. Dit is nodig om de achterstanden van Rotterdam Zuid op het gebied van school, werk en wonen weg te werken en het opleidingsniveau, arbeidsparticipatie en woonkwaliteit in 2030 te laten stijgen naar het G4-gemiddelde. Er is voor € 32 mln aan voorschotten ontvangen vanuit de subsidieverstrekker. In 2021 is voor € 22,4 mln uitgegeven om achterstanden in Rotterdam Zuid op het gebied van school, werk en wonen weg te werken.

Besluit Woningbouwimpuls 2020

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het inlopen van het woningtekort en het meerjarig hoog houden van de bouwproductie. De uitkering wordt verstrekt op basis

van het Besluit en de Regeling Woningbouwimpuls 2020. In 2021 zijn bedragen ontvangen voor de woningbouwimpuls Codrico en Feyenoord City. De kosten voor deze impuls zijn verrekend met de ontvangen bedragen.

Regeling specifieke uitkering herstructurering volkshuisvesting

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor bijdragen aan fysieke maatregelen ter uitvoering van een programma in kwetsbare gebieden met als doel de herstructurering van kwalitatief slechte woningen. Vanuit het Ministerie is een bedrag ontvangen van € 40 mln. In 2021 is gestart met de maatregelen en is € 86 gedeclareerd ten laste van het volkshuisvestingsprogramma.

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

Kansen voor West II is het samenwerkingsprogramma van de vier provincies in de randstad en de G4 gericht op het stimuleren van regionale ontwikkeling. Het Kansen voor West II programma wordt uitgevoerd met middelen uit het Europees fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). De gemeente Rotterdam is als management autoriteit verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen, hebben betrekking hebben op innovatie en duurzame energie. In 2021 zijn diverse voorschotten van € 55,9 mln cofinanciering uitbetaald. Op basis van voortgangsrapportages van begunstigden is € 45,6 mln doorbetaald.

Specifieke uitkering aardgasvrij in het kader van het Nationaal Programma Rotterdam-Zuid

Een Rijksbijdrage ten behoeve van het aardgasvrij maken van wijken binnen het Nationaal Programma Rotterdam Zuid. De toevoeging betreft het ontvangen voorschot van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Regeling specifieke uitkering vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit

Een specifieke uitkering verstrekt door de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor het tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit. In 2021 is het bedrag van de beschikking overgemaakt voor uitgaven vanaf 1 juli 2021 tot en met eind 2022. In 2021 is hiervan € 2,1 mln gedeclareerd.

Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020. Er zijn 2 nieuwe beschikkingen afgegeven ter grootte van € 8,1 mln. Deze gelden zijn ontvangen. In 2021 is € 3,3 mln besteed.

Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï

Op grond van de Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï kan subsidie worden verstrekt aan projecten gericht op het beperken van de geluidsbelasting vanwege wegen en spoorwegen aan woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen dan wel het beperken van het geluidsniveau binnen woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen. De regeling is bedoeld voor (samenwerkingsverbanden van) gemeenten. In februari en december zijn voorschotten ontvangen vanuit Bureau Sanering Verkeerslawaaï waarmee diverse projecten zijn gefinancierd.

IBS Project Mainportontwikkeling Rotterdam - deelproject 750 hectare Natuur en Recreatiegebied

Het project 750 hectare natuur- en recreatiegebied maakt deel uit van het project Mainportontwikkeling Rotterdam. Het project heeft betrekking op het nieuwe natuur- en recreatiegebied op Midden-IJsselmonde (600 ha) en aan de Noordrand van Rotterdam (150 ha). Verder is voorzien in een verbinding voor langzaam verkeer tussen Midden-IJsselmonde en Rotterdam-Zuid. Deze regeling betreft een uitvoeringsovereenkomst tussen rijk, gemeente, provincie en stadsregio. In 2021 hebben de uitvoerende partijen een declaratie ingediend ter grootte van € 671 overeenkomstig de uitvoeringsovereenkomst.

Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid

Een specifieke uitkering verstrekt door de minister van Basis- en Voortgezet onderwijs en Media voor het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. De uitkering wordt verstrekt op basis van Artikel 168a, eerste en derde lid van de Wet op het Primair Onderwijs. Voor het Onderwijsachterstandenbeleid zijn voorschotten uitbetaald en met deze voorschotten zijn declaraties bekostigd.

Regeling specifieke uitkering stimulering sport

Op grond van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport wordt subsidie verstrekt voor de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen. De regeling is in het leven geroepen ter compensatie van de per 1 januari 2019 ingevoerde maatregel waardoor gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek kunnen brengen. Er zijn subsidies verstrekt aan verenigingen in het kader van Sportsupport vanwege covid-19. De ontvangen bedragen betreffen voorschotten vanuit het Rijk.

IBS Ministerie van Justitie en Veiligheid versterking aanpak ondermijning 2019, 2020 en 2021

Een bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor de uitvoering van het versterkingsplan RIEC. De middelen worden ingezet om de aanpak op ondermijning te versterken. Er is € 4,8 mln gedeclareerd voor bestedingen van de activiteiten om de aanpak ondermijning te versterken. In juni is een voorschot ontvangen vanuit de Ministerie voor het versterkingsplan RIEC 2021.

Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitkering heeft tot doel te stimuleren dat bestaande schoolgebouwen noodzakelijke en energiezuinige maatregelen uitvoeren om het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen te verbeteren. Er is voor € 6,7 mln aan voorschotten ontvangen voor uitgaven van de scholen. Eind 2021 is het gerealiseerde deel gedeclareerd. De uitvoering vindt plaats in 2022.

Herstructurering, ontwikkeling en planvorming bedrijventerreinen Zuid-Holland

Een projectsubsidie van de Provincie Zuid-Holland, op basis van de Subsidieregeling herstructurering/ontwikkeling Maritieme Cluster en Cluster Transport en Logistiek bedrijventerreinen Zuid-Holland. De subsidie is voor de activiteiten die gericht zijn op de voorbereiding en uitvoering van een ontwikkelingsproject, herstructureringsproject, of een combinatie hiervan voor het bedrijventerrein Port Valley Stadshavens van de gemeente Rotterdam.

Specifieke uitkering Proeftuinen Aardgasvrije Wijken

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor activiteiten die tot doel hebben om via een wijkgerichte aanpak bestaande woningen en andere gebouwen aardgasvrij of aardgasvrij-ready te maken. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering proeftuinen aardgasvrije wijken. De toevoeging betreft het laatste voorschot vanuit het Ministerie. In totaal is € 4,1 mln aan beschikkingen voor de proeftuinen afgegeven.

Regeling specifieke uitkering instandhouding en doorontwikkeling expertisecentra jeugdhulp

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor activiteiten die nodig zijn voor de opzet en realisatie van het expertisecentrum jeugdhulp voor het bovenregionale gebied via een lerende aanpak. De bijdrage is bedoeld om te zorgen voor passende oplossingen voor jongeren met complexe en meervoudige problematiek die nu vastlopen in de zorg en niet de juiste hulp krijgen, om bij te dragen aan een lerend stelsel en de ontwikkeling van kennis en voor de organisatie en het beheer van een expertisecentrum jeugdhulp.

Regionale Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding

Op grond van de Regionale Bestuursovereenkomst Blankenburgverbinding verstrekt het rijk een bijdrage aan het kwaliteitsprogramma Blankenburgverbinding (Nieuw Waterland).

IBS Project Mainportontwikkeling Rotterdam - deelproject Bestaand Rotterdams Gebied

Het programma Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) maakt deel uit van het project Mainportontwikkeling Rotterdam. Het programma omvat projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de Rotterdamse haven en de gelijktijdige verbetering van het woon- en leefklimaat.

Regeling reductie energiegebruik woningen

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De uitkering heeft tot doel om te stimuleren dat huurders of eigenaar-bewoners energiebesparende maatregelen in woningen treffen en advies krijgen over energiebesparing.

IBS Nationaal Programma Onderwijs

Een specifieke uitkering verstrekt door de Minister voor Basis- en Voorgezet Onderwijs en Media voor het stimuleren van gemeentelijke maatregelen om covid-19 gerelateerde onderwijsvertragingen in te lopen.

Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het versneld realiseren van projecten die in de huisvesting van kwetsbare doelgroepen voorzien. De uitkering wordt verstrekt op basis van de Regeling specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van kwetsbare doelgroepen.

Horizon 2020

Horizon 2020 is het programma van de Europese Commissie om onderzoek en innovatie te stimuleren. Onderdeel van het programma is de inzet op de maatschappelijke vraagstukken zoals klimaatverandering, vergrijzing, voedselveiligheid en betaalbare duurzame energie.

Kansen voor West

Kansen voor West is het samenwerkingsprogramma van de vier provincies in de randstad en de G4 gericht op het stimuleren van regionale ontwikkeling. Het Kansen voor West programma wordt uitgevoerd met middelen uit het Europese fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO). De gemeente Rotterdam is als management autoriteit verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. Projecten die voor subsidie in aanmerking komen moeten betrekking hebben op innovatie en duurzame energie.

Bonus zorgprofessionals covid-19

Op grond van de subsidieregeling Bonus zorgprofessionals covid-19 kunnen subsidies worden verstrekt voor het uitkeren van een bonus aan zorgprofessionals die werkzaamheden hebben verricht ten tijde van de covid-19 uitbraak.

Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten

Een specifieke uitkering verstrekt door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De uitkering wordt verstrekt op basis van de RMC-wet en het Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie heeft tot taak contact te leggen met de niet kwalificatie plichtige dreigende voortijdig schoolverlaters uit het VO en MBO, en hen zoveel mogelijk terug te begeleiden naar school en/of werk.

Vervoersautoriteit MRDH

Op grond van de Subsidieverordening Vervoersautoriteit Metropoolregio Rotterdam Den Haag kan subsidie worden verstrekt aan verkeers- en vervoersprojecten. Het gaat om subsidies voor de aanleg van infrastructuur, het beïnvloeden van rij- en reisgedrag, de exploitatie van het openbaar vervoer en voor sommige pilots. Deze subsidies worden voornamelijk bekostigd vanuit de BDU-gelden. Een voorwaarde voor het verkrijgen van een subsidie is dat het een regionaal doel moet bevorderen of dienen, zoals beschreven in de Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid (UAB).

Vooruit ontvangen bedragen	31-12-2020	31-12-2021
Vooruitontvangen ruimtelijke projecten	5.658	3.545
Overige vooruit ontvangen < € 5 mln	8.856	9.709
Totaal	14.514	13.254

Vooruitontvangen ruimtelijke projecten

Projecten waarbij per saldo meer vooruit ontvangen is dan aan kosten is gemaakt. Deze post fluctueert jaarlijks afhankelijk van de voortgang van de projecten.

Overige vooruit ontvangen bedragen < € 5 mln

Het betreft hier een aantal posten waarvan de grootste van € 3,5 mln betrekking heeft op vooruitgefactureerde huren inzake maatschappelijk en commercieel vastgoed en erfpacht. Vooruitontvangen rente UG leningen is opgenomen voor € 2 mln. BTW afwikkeling Catullusweg staat in voor een bedrag van € 632. Vooruitontvangen bedragen Rotterdam 2022 voor € 586. Rest nog € 3 mln voor een aantal kleinere posten.

Nog te betalen bedragen	31-12-2020	31-12-2021

Loonheffing, premies en salaris	80.453	94.872
Te ontvangen facturen	80.838	89.119
Rente en aflossing	15.007	9.587
Reparatie- en onderhoudsfonds Leasebedrijf	6.862	6.761
Overige nog te betalen bedragen < € 5 mln	25.310	34.924
Totaal	208.470	235.263

Loonheffing, premies en salaris

Deze post bevat € 60,8 mln af te dragen loonheffing over 2021, € 18,9 mln nog uit te betalen CAO verhoging en € 14,6 mln aan pensioenpremies. € 586 restbedrag voor diverse salaris gerelateerde inhoudingen /afdrachten. Verder is hierin verwerkt € 734 presentatiecorrectie en € 687 subsidie vermindering loonheffing.

Te ontvangen facturen

Hier worden de in 2021 geleverde prestaties opgenomen waarvoor in 2021 nog geen factuur is ontvangen. De grootste posten bestaan uit € 36,3 mln vastgelegde ontvangsten op inkooporders, € 36,2 mln diverse zorg posten zoals Zorg in natura Jeugd, hulpmiddelen, AOW jeugdtogoed en Jeugdhulp. Projectgerelateerde verplichtingen over het jaar 2022 is opgenomen voor een saldo van € 10,5 mln. Nog te betalen met betrekking tot leenbijstand € 2,2 mln, huurverplichting collectiegebouw € 1,1 mln, nog te betalen aan Greenchoice € 0,9 mln en € 0,7 mln ruimen explosieven WOII. Het restant van € 1,2 mln bestaat uit diverse kleinere posten.

Rente en aflossing

Dit betreft de opgebouwde rente over leningen vanaf de vervaldatum tot eind 2021 en de rente en aflossing van leningen met een vervaldatum van 31 december 2021 die begin 2022 worden verrekend.

Reparatie- en onderhoudsfonds Leasebedrijf

Dit zijn reserveringen voor te maken kosten van leasevoertuigen.

Overige nog te betalen bedragen < € 5 mln

De grootste bedragen bestaan uit presentatiecorrectie parkeervergunningen 4,7 mln, aankoop Humanitas € 4,4 mln, Project Collectiegebouw € 3,9 mln, af te dragen BTW over het jaar 2021 2,9 mln, presentatiecorrectie vaste activa € 2,8 mln, TOZO afrekening regiogemeenten € 2,7 mln, diverse verminderingen belastingen € 2,6 mln, verwachte afrekeningen Regio Gemeenten € 2,4 mln, verkoopkosten Schiecentrale € 2,3 mln, afrekeningen ESF € 2,3 mln en Onderwijshuisvesting € 1,2 mln, parkeergerelateerde producten 1,2 mln. Restsaldo van € 1,5 mln bevat diverse kleinere posten.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Pagina 141

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

De niet uit balans blijkende verplichtingen zijn langlopende overeenkomsten waaruit één of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe rekenen we ook de verplichtingen die slechts voor één jaar of minder zijn aangegaan, die in de loop van het jaar zijn ontstaan en per ultimo van dat betreffende jaar nog voortduren. Er dient gerapporteerd te worden over alle contracten die boven het drempelbedrag liggen van de Europese aanbestedingsregels. De meerjarige contracten nemen we op voor het volle bedrag waarover het contract is gesloten.

[Achtervang, garanties en borgstellingen](#)[Bankgaranties](#)[Renteswaps](#)[Inkoopverplichtingen](#)[Huurverplichtingen](#)[Subsidieverplichtingen](#)[Leveringsverplichtingen](#)[Arbeidskostengerelateerde verplichtingen](#)[Niet uit de balans blijkende rechten](#)

De volgende verplichtingen worden onderscheiden:

- garantieverplichtingen
- inkoop- en afnameverplichtingen
- huurverplichtingen
- subsidieverplichtingen
- leveringsverplichtingen
- arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Onderstaand volgt de beschrijving van garanties en borgstellingen zoals wordt voorgeschreven in artikel 57 van het BBV. Vervolgens geven we u, conform artikel 53 van het BBV, een beschrijving van de belangrijkste overige financiële verplichtingen. Ten slotte presenteren wij een overzicht van de niet uit de balans blijkende rechten.

Buiten balanstelling	Gegarandeerd bedrag 31-12-2020	Gegarandeerd bedrag 01-01-2021	Gegarandeerd bedrag 31-12-2021
Niet uit de balans blijkende verplichtingen			
Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam	9.628.957	9.628.957	9.503.944
Garanties volkshuisvesting particulieren	33.887	33.887	30.133
Garanties ten behoeve van rechtspersonen	10.927	10.927	8.999
Indirecte garantstellingen uit hoofde van gemeenschappelijke regelingen	73.190	73.190	70.954

Totaal	9.746.961	9.746.961	9.614.030

De onder de buiten balansstelling opgenomen posten worden hieronder nader toegelicht.

Achtervang, garanties en borgstellingen

1. Borgstellingen waarborgfondsen met achtervang gemeente Rotterdam

De gemeente fungeert als achtervanger bij twee verschillende waarborgfondsen, de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Als achtervanger is de gemeente verplicht om renteloze leningen te verstrekken aan de waarborgfondsen als die in liquiditeitsproblemen komen door een te laag fondsvermogen. In lijn met de voorgaande jaren wordt het gegarandeerde bedrag weergegeven als het totaal van de borgstellingen die de waarborgfondsen hebben afgegeven op Rotterdams grondgebied. Dit is niet het werkelijke risicobedrag voor de gemeente Rotterdam. Bij aanspraak op alle achtervangers door de waarborgfondsen voor renteloze leningen wordt het hier gepresenteerde bedrag als verdeelsleutel gehanteerd. De VNG is gevraagd een methodiek te ontwikkelen voor de verslaglegging over de achtervangpositie en de berekening van het risico waarmee de achtervangpositie gepaard gaat.

Borgstellingen van waarborgfondsen op Rotterdams grondgebied met achtervang gemeente	Gegarandeerd bedrag 01-01-2021	Gegarandeerd bedrag 31-12-2021
1a. Waarborgfonds Eigen Woning (WEW)	2.951.000	2.435.000
1b. Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	6.677.957	7.068.944
Totaal borgstellingen van waarborgfondsen	9.628.957	9.503.944

Ad 1.a Achtervang Waarborgfonds Eigen Woning

Het WEW biedt via de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) aan de geldgevers zekerheid voor het geval de hypotheekgever niet aan zijn financiële verplichtingen voldoet. Geldgevers kunnen het WEW aanspreken voor de restschuld bij gedwongen verkoop. De achtervangfunctie van de gemeente geldt alleen voor hypotheekleningen die tot 1 januari 2011 zijn afgesloten, daarna is sprake van 100% achtervang van het Rijk. De Rotterdamse achtervangpositie bij WEW neemt jaarlijks verder af. Volgens de laatste opgave van het WEW wordt borg gestaan voor leningen onder Rotterdamse achtervang (afgegeven tot 2011) met een oorspronkelijke leningbedrag van € 2,4 mrd. Dit is 1,0% van het totaal door het WEW gegarandeerd bedrag (€ 235 mrd).

Ad 1.b Achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw

Het WSW heeft als doel om de toegang tot de kapitaalmarkt voor de deelnemende woningcorporaties te bevorderen. Daarvoor biedt zij zekerheid aan geldgevers van woningcorporaties voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de geborgde geldleningen. De woningcorporaties betalen hiervoor een borgstellingsvergoeding aan het WSW. Pas als de buffers van het WSW ontoereikend zijn, wordt de achtervang

van het Rijk en de gemeenten aangesproken. In 2018 is het WSW een strategisch programma gestart om het borgstelsel te versterken. In 2021 zijn de gewijzigde afspraken tussen WSW, de corporaties en de achtervangers vastgelegd in verschillende overeenkomsten. Vóór 1 augustus 2021 stonden gemeenten rechtstreeks in de achtervang voor individuele leningen. Voor leningen na 1 augustus 2021 worden leningen achteraf aan gemeenten toegerekend naar rato van het bezit van de betreffende corporatie dat zich in de gemeente bevindt. Van het totaal van € 85 mrd door het WSW geborgde bedrag heeft € 7,1 mrd betrekking op de achtervang van de gemeente Rotterdam.

2. Garanties volkshuisvesting particulieren

Garanties volkshuisvesting particulieren	Gegarandeerd bedrag 01-01-2021	Gegarandeerd bedrag 31-12-2021
2a. Hypotheekgaranties (50% contragarantie Rijk)	29.957	27.233
2b. Garantie NRF-leningen	3.930	2.900
Totaal garanties volkshuisvesting particulieren	33.887	30.133

Ad 2.a Hypotheekgaranties

Deze hypotheekgaranties zijn in het verleden rechtstreeks door de gemeente ten behoeve van particulieren verstrekt. Tot 1995 gold er een rijksregeling. Eventuele verliezen op grond van deze regeling komen voor 50% voor rekening van het Rijk en voor 50% voor rekening van de gemeente. Het risico voor de gemeente is 50% van het verschil tussen restantschuld en de waarde van de woning bij verkoop. Bij de instelling van het WSW in 1995 eindigde deze rijksregeling.

Ad 2.b Garantielening NRF-leningen

In 1992 is de Samenwerkingsovereenkomst en de Overeenkomst inzake Zekerheidsfonds tussen de gemeente Rotterdam en de Stichting Nationaal Restauratiefonds (NRF) getekend. Hierbij heeft de gemeente Rotterdam zich garant gesteld voor door het NRF uitgegeven geldleningen aan voornamelijk particulieren.

3. Garanties ten behoeve van rechtspersonen

Ultimo 2021 was het totaal gegarandeerde bedrag € 9 mln (2020: € 11 mln). Dit betrof 15 verschillende geldnemers (2020: 16) met totaal 23 geldleningen (2020: 27). De meeste borgstellingen zijn vóór 2008 afgegeven. In 2021 zijn geen nieuwe borgstellingen verleend.

Achtervang, garanties en borgstellingen t.b.v. rechtspersonen	Geldnemer	Aandeel	Hoofdsom	Gegarandeerd bedrag 01-01-2021	Gegarandeerd bedrag 31-12-2021
3a. Garanties ten behoeve van rechtspersonen,		Rotterdam			

deelnemingen					
Energie			0	0	0
Subtotaal garanties ten behoeve van rechtspersonen, deelnemingen			0	0	0
3b. Garanties ten behoeve van rechtspersonen, niet-deelnemingen					
Kunst	Stichting KunstAccomodatierotterdam	100%	857	257	171
	Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam	100%	3.696	363	280
	Stichting Muziektheater de Ontmoeting	100%	350	284	279
Zorg	Hefgroep Stichting	100%	2.874	369	209
	Stichting Argos Zorggroep	100%	13.403	3.872	3.657
	Stichting Horizon, instituut voor Jeugdzorg en Onderwijs	100%	1.029	248	213
	Stichting Humanitas	100%	11.345	681	613
	Stichting Laurens	100%	13.940	1.610	1.288
	Stichting Lelie Zorggroep	100%	817	184	163
	Stichting Zeemanshuis Rotterdam	100%	2.382	238	179
Sport en recreatie	BV Recreatiecentrum Oostervant	100%	1.388	62	0
	Stadion Excelsior BV	100%	1.180	215	161
	Stichting Koninklijke Rotterdamse Diergaarde	100%	34.895	1.808	1.114
	Watersportvereniging Aegir	100%	68	9	7
Overig	Woonvereniging De Nieuwe Blauwen	100%	658	86	45
	Woonwerkvereniging de Lelie	100%	817	641	620
Subtotaal garanties ten behoeve van rechtspersonen, niet-deelnemingen			89.699	10.927	8.999
Totaal garanties ten behoeve van rechtspersonen			89.699	10.927	8.999

De garanties die in het segment Kunst zijn verstrekt, hebben betrekking op drie stichtingen voor aankoop en verbouwing van hun locaties. De garantieverplichtingen in het segment Zorg betreffen voornamelijk leningen ten

behoefte van de investeringen in zorginstellingen (Argos, Humanitas, Laurens), waarbij de garanties in eerste instantie in de jaren 1970-1990 zijn afgegeven. In de jaren '90 zijn een aantal schulden geherfinancierd en wederom gegarandeerd. Ten behoeve van de Hefgroep is een aantal leningen gegarandeerd voor de aankoop van voornamelijk panden voor buurthuiswerk. Het totale schuldrestant van de leningen in het segment Zorg is teruggelopen van € 7,2 mln ultimo 2020 naar € 6,3 mln ultimo 2021. In het segment Sport en recreatie staat voor € 1,3 mln (2020: € 2,1 mln) aan garanties uit, waarvan het merendeel voor Diergaarde Blijdorp (€ 1,1 mln).

4. Indirecte garantstellingen uit hoofde van gemeenschappelijke regelingen

Indirecte garantiestellingen uit hoofde van gemeenschappelijke regelingen	Gegarandeerd bedrag 01-01-2021	Gegarandeerd bedrag 31-12-2021
a. Gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas	26.000	26.800
b. Gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard	47.190	44.154
Totaal indirecte garanties u.h.v. gemeenschappelijke regelingen	73.190	70.954

Ad 4.a. Indirecte garantstellingen GR Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Rotterdam heeft een deelname van 40% in de rechten en verplichtingen van de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas. Volgens de concept jaarstukken 2021 heeft de gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas ultimo 2021 voor € 67 mln aan leningen opgenomen. De gemeente Rotterdam staat indirect voor 40% van dit bedrag garant, dat wil zeggen voor € 26,8 mln.

Ad 4.b. Indirecte garantstellingen Nieuw Reijerwaard

De gemeente Rotterdam heeft een deelname van 33% in de rechten en verplichtingen van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard. Volgens de concept jaarstukken 2021 heeft de gemeenschappelijke regeling voor € 133,8 mln aan leningen opgenomen. De gemeente Rotterdam staat indirect voor 33% van dit bedrag garant, dat wil zeggen voor € 44,2 mln.

Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bankgaranties

Ultimo 2021 heeft de gemeente Rotterdam voor in totaal € 0,1 mln aan bankgaranties uitstaan. Dit betreft huurgaranties. Het bedrag komt ten laste van obligoruimte bij ABN AMRO.

Renteswaps

De gemeente heeft in 2009 en 2010 renteswaps afgesloten om toekomstige renterisico's te beperken. Daarna zijn geen nieuwe renteswaps meer afgesloten. Het totale volume van de lange financieringsbehoefte dat door middel van swaps tegen toekomstige renterisico's is beschermd bedraagt per ultimo 2021 € 185 miljoen. Deze swaps zijn

afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten, een van de meest veilige banken ter wereld. De renteswaps zijn effectief.

Bedragen x € 1.000	BNG 253507	BNG 253508	BNG 260784
Type instrument	Payer swap	Receiver swap	Payer swap
Tegenpartij	BNG Bank	BNG Bank	BNG Bank
Onderliggende waarde	100.000	-100.000	85.000
Jaar van afsluiten	2010	2010	2010
Ingangsjaar	2010	2010	2012
Looptijd	50 jaar	20 jaar	50 jaar
Betaalde rente	3,10%	Euribor	3,31%
Ontvangen rente	Euribor	3,35%	Euribor
Onderliggende lening(en)		1001770	10018850
Hoofdsom onderliggende lening(en)		100.000	85.000
Marktwaaarde per 31-12-2020	-122.654	36.123	-117.143
Marktwaaarde per 31-12-2021	-93.341	28.299	-89.962

Een renteswap heeft bij afsluiten een marktwaaarde van € 0. Afhankelijk van ontwikkelingen in de marktrente kan zich gedurende de looptijd van een renteswap een (positieve of negatieve) marktwaaarde ontwikkelen. De marktwaaarde van de renteswaps zal echter aan het einde van de looptijd altijd weer teruglopen tot € 0. De theoretische marktwaaarde van de renteswaps bedroeg ultimo 2021 -/- € 155,0 (ultimo 2020 was dit -/- € 203,7 mln). Deze marktwaaarde is echter alleen van belang indien er sprake is van een bijstortverplichting – daarbij wordt een bedrag tot maximaal de marktwaaarde ter zekerheid aan de tegenpartij in onderpand gegeven – of als er voortijdig moet worden afgekocht. Omdat voor de gemeente geen bijstortverplichting geldt en er contractueel geen bijzondere ontbindende voorwaarden bestaan, is deze theoretische marktwaaarde voor de gemeente niet relevant.

Inkoopverplichtingen

Onderstaand worden de lopende contracten vermeld waarvoor langlopende inkoopverplichtingen bestaan.

Inkoop- en afnameverplichtingen	Openstaande verplichting (x € 1.000,-)
<i>Categorie</i>	
Aankoop	5.101
Activiteiten	78

Automatisering	49.840
Communicatiekosten	4.585
Facilitaire diensten	552.980
Financiële diensten	1.773
Flexibele arbeid	58.072
Gebouwen & Installaties	85.861
GREX	2.080
Horeca	178
Kantoorbenodigdheden	654
Maatschappelijke activering	10.183
Materialen	20.622
Medische kosten	1.083
Natuur en Milieu	3.178
Niet-Inkoop en specifiek	594
Overige materiële kosten	3.576
Personeelskosten	17.278
Telecommunicatie	1.722
Uitbestede werkzaamheden	371.594
Veiligheid & Middelen	4.949
Verkeer & Parkeer	28.866
Vervoer	3.998
Vervoer & Logistiek	32.189
Voorziening	1.228
Werken	290.860
Totaal	1.553.122

Huurverplichtingen

Voor de vastgoedexploitatie wordt een aantal vastgoedobjecten meerjarig gehuurd. Onderstaande tabel toont de huurverplichtingen voor 2022 en de daaropvolgende jaren.

Huurverplichtingen	Openstaande verplichting (x € 1.000,-)
<i>Huurcontract voor:</i>	
Concernhuisvesting	50.494
Onderwijs	243.905
Sport en Recreatie	19.838
Kunst en Cultuur	273.509
Overige	2.160
Totaal	589.907

Op 18 oktober 2021 is de koopovereenkomst getekend voor de aankoop van de gronden onder het toekomstige stadion. De gronden zullen, mits aan alle voorwaarden voldaan, in 2022 notarieel passeren.

Subsidieverplichtingen

Verplichtingen van subsidies die toegekend zijn in 2021 waarvan de activiteiten gedeeltelijk of geheel plaatsvinden in 2022.

Subsidieverplichtingen	Openstaande verplichting (x € 1.000,-)
Structureel dKC	75.457
Onderwijs PO	23.850
552 - PWVB	20.400
Jeugd - Jeugdhulp B	15.562
Onderwijs Jonge Kind	11.812
Stedelijk Welzijn	10.968
Zorg en Maatschappelijke Opvang	9.171
Onderwijs VO	7.640
Onderwijs MBO-HO	6.101
Bijzondere bijstand	4.959
Jeugd - Overige Jeugd	3.225
Welzijn Gebied	2.522
Citylab010 stadsjury	2.370
552 - Fondsbeheer overig	2.253

SO Algemeen	2.204
Jeugd - Stevige Start	1.963
Jeugd - Sociaal Medische Indicatie	1.866
Samenleving	1.772
Projectsubsidies cultuur	1.219
Jeugd - Kansrijk Opgroeien	1.179
Veiligheid	994
179 Sport	852
SO Economie	782
Mobiliteit	650
SO Duurzaamheid	640
179 Wijkrecreatie	492
Gebiedscommissie	491
Jongerenloket - Ex Participatiebudget	434
SO Duurzaamheid Gebiedsaanpak	434
Jeugd - Risicjongeren	415
Jeugd - Jeugdhulp A	379
Overig dKC	250
179 Natuur en Milieu	217
SB Klimaat	182
Leefstijl, Leefomgeving en Indicatie	162
Zorg en Veilig	103
Kunst en cultuur in de gebieden	23
Citylab010	17
Onderwijshuisvesting	16
Jeugdwerkloosheid	14
Algemeen	13
Jeugd - Onderzoek Jeugd	3
Stimulering woningcorporaties	1
Totaal	214.060

Leveringsverplichtingen

Huurvorderingen van huurcontracten op jaarbasis op portefeuilleniveau.

Portefeuille	Openstaande verplichting (x € 1.000,-)
Beheer Gebiedsontwikkeling	34.883
BNK Bedrijfsmatig onroerend goed	14.791
BNK Strategisch	148
Brandstofverkooppunten	26.860
Concernhuisvesting	1.108
GO Beheer panden NPRZ	2.450
GO Beheer GREX	478
Grond	25.103
Kunst en cultuur	111.401
Onderwijs	14.405
Parkeren	19.252
Reclame	24.062
Sport en recreatie	67.037
Water	318
Welzijn en zorg	15.967
Totaal	358.263

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Voor de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met vergelijkbaar volume is door het college een eenduidige gedragslijn ontwikkeld. Voor de arbeidskostengerelateerde verplichtingen heeft de gemeente geen voorziening getroffen. Uitgangspunt is het BBV waarin staat voorgeschreven dat voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks vergelijkbaar volume geen verplichting mag worden opgenomen. Uitzonderingen vormen specifieke posten voor pensioenen van bestuurders. Jaarlijks wordt een inventarisatie gemaakt van de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen (met onderbouwing). Op grond van de onderbouwing wordt beoordeeld of de geïnventariseerde verplichtingen leiden tot een verstorend effect.

Er is sprake van een verstorend effect indien de mutaties in de omvang van de gemiddelde verplichtingen of de lasten voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen, over een periode van vier jaar meer dan 2% bedraagt van het totaal aan personele lasten van de jaarrekening (t-1). Indien sprake is van een verstorend effect, is sprake van

een 'niet vergelijkbaar volume'. In dat geval wordt in de concernjaarrekening een voorziening gevormd voor het deel dat de norm van 2% overschrijdt. Indien het risico zich voordoet, dan beslist het college bij de bestuursrapportages over de budgettaire consequenties. De gemiddelde omvang van de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen in de periode 2022 tot en met 2025 bedraagt € 17 mln. De tolerantienorm voor 2021 bedraagt circa € 19,5 mln. De gemeente blijft hiermee onder de norm.

Niet uit de balans blijkende rechten

Ter behoud van rechten is bij het Rijk een bezwaarschrift ingediend tegen de beschikking terug te vorderen compensabele BTW over het jaar 2016. Het bezwaar richt zich zowel tegen het bedrag van de terug te vorderen BTW als tegen het bedrag van de door de gemeente verschuldigde belastingrente.

Met 1 grote woningcorporatie is een overeenkomst aangegaan waarmee wordt overgegaan tot conversie van erfpachtrechten van hun woningportefeuille voor een bedrag van € 193,5 mln.

Buiten balanstelling	31-12-2020	1-1-2021	31-12-2021
Niet uit de balans blijkende rechten			
BTW-compensatie gratis openbaar vervoer; bezwaar terug te vorderen compensabele BTW	0	0	370
BTW-compensatie gratis openbaar vervoer; bezwaar verschuldigde belastingrente	0	0	62
Totaal	0	0	432

Kasstroomoverzicht

Pagina 142

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de banksaldi en liquide middelen die beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik van deze geldmiddelen in 2021. Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en bestaat uit kasstromen operationele-, investerings- en financieringsactiviteiten. Deze pagina betreft additionele informatie die op grond van het BBV niet verplicht is. Deze specificatie is geen integraal onderdeel van de Jaarrekening en valt dan ook buiten de scope van de accountantscontrole.

KASTROMEN UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN	2021
Exploitatieresultaat	-75.233
<i>Aanpassing voor:</i>	

Afschrijvingen MVA en waardeverminderingen	139.223
Afschrijvingen bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.931
Mutatie voorzieningen	-5.517
<i>Subtotaal</i>	135.637
Vorraden en onderhanden werk	-43.570
<i>Mutatie in werkkapitaal</i>	
Kortlopende uitzettingen (excl. Liquide middelen)	-60.280
Kortlopende schulden (excl. Rek.-couranten en kortlopende leningen)	1.119
Overlopende activa	-9.916
Overlopende passiva	153.952
	84.876
Kasstroom uit operationele activiteiten	101.710
KASSTROMEN UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN	2021
Investeringsen	-317.638
Desinvesteringsen en bijdragen derden	68.529
<i>Subtotaal</i>	-249.109
Verstrekking leningen ug (woningcorporaties en verbonden partijen)	8.884
Aflossingen leningen ug (woningcorporaties en verbonden partijen)	68.444
<i>Subtotaal</i>	77.328
Verstrekking overige leningen ug en uitzettingen > 1 jaar	-16.445
Aflossingen overige leningen ug en uitzettingen > 1 jaar	3.068
<i>Subtotaal</i>	-13.377
Mutatie kapitaalverstrekkingen	-32.049
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-217.207
KASSTROMEN UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN	2021

Mutatie kortlopende geldleningen	425.000
Mutatie vaste schulden (excl. Leningen og)	578
Aangetrokken leningen og	100.000
Aflossingen leningen og	-414.666
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	110.912
Mutatie geldmiddelen	-4.585

Gebeurtenissen na balansdatum

Pagina 143

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die bij deze jaarrekening relevant zijn, naast de gebeurtenissen die worden benoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overzicht van baten en lasten

Pagina 144

Overzicht van baten en lasten

[Baten en lasten concern](#)[Baten en lasten per programma en taakveld](#)[Begrotingsonrechtmatigheid](#)[Incidentele baten en lasten](#)[Algemene dekkingsmiddelen](#)[Baten en lasten per BBV-taakveld](#)

Baten en lasten concern

In de tabel hieronder worden meerjarig de baten en lasten op concernniveau gepresenteerd naar verantwoordingscategorieën.

Overzicht van baten en lasten Concern	Oorspronkelijke begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Realisatie 2021	Afwijking
Baten exclusief reserves	3.663.017	4.087.065	4.077.038	-10.027
Bijdragen rijk en medeoverheden	2.546.971	2.940.162	2.933.373	-6.789

Belastingen	356.371	354.420	363.158	8.738
Dividenden	87.004	95.397	95.399	2
Financieringsbaten	5.701	6.261	8.474	2.214
Overige opbrengsten derden	665.325	684.758	646.404	-38.353
Overige baten	1.644	6.068	30.229	24.161
Lasten exclusief reserves	3.842.601	4.229.363	4.150.691	-78.671
Apparaatslasten	1.056.633	1.253.024	1.267.523	14.499
Inhuur	82.148	200.840	212.420	11.581
Overige apparaatslasten	27.106	33.190	28.134	-5.056
Personeel	947.379	1.018.995	1.026.969	7.975
Intern resultaat	-74.291	-84.321	-63.204	21.116
Intern resultaat	-74.291	-84.321	-63.204	21.116
Programmalasten	2.860.258	3.060.659	2.946.372	-114.287
Financieringslasten	20.478	17.124	15.111	-2.014
Inkopen en uitbestede werkzaamheden	892.642	990.754	854.505	-136.249
Kapitaallasten	146.476	148.922	144.646	-4.276
Overige programmalasten	62.834	79.027	172.657	93.630
Salariskosten WSW en WIW	59.786	49.122	49.383	261
Sociale uitkeringen	959.856	987.756	957.084	-30.672
Subsidies en inkomstenoverdrachten	718.187	787.954	752.986	-34.968
Saldo voor vpb en reserveringen	-179.583	-142.298	-73.654	68.644
Vennootschapsbelasting	800	2.196	1.578	-617
Saldo voor reserveringen	-180.383	-144.494	-75.232	69.261
Reserves	180.383	144.494	48.255	-96.238
Onttrekking reserves	256.375	275.463	180.890	-94.573
Toevoeging reserves	93.710	142.220	145.156	2.936
Vrijval reserves	17.718	11.250	12.521	1.271
Saldo	0	0	-26.977	-26.977

Baten en lasten per programma en taakveld

In de tabel hieronder worden de baten, lasten en reservemutaties per programma/taakveld gepresenteerd.

Programma / Taakveld	Baten	Lasten	Toevoeging reserves	Onttrekking reserves	Vrijval reserves	Saldo
Algemene middelen	2.340.793	75.211	107.748	25.190	3.350	2.186.374
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.921.701	8	0	0	0	1.921.693
Belastingen overig	37.649	- 4.245	0	228	0	42.121
Economische promotie - Opbrengsten Logiesbelasting	5.685	336	0	0	0	5.349
Overige baten en lasten - Beheer algemene middelen	0	2.054	64.864	24.962	3.350	- 38.606
OZB niet-woningen	213.401	10.906	0	0	0	202.496
OZB woningen	61.649	4.939	0	0	0	56.711
Treasury	100.708	59.635	42.884	0	0	- 1.812
Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	1.578	0	0	0	- 1.578
Beheer van de stad	255.564	398.851	0	8.928	0	- 134.359
Afval - Grondstoffen	109.637	91.316	0	2.371	0	20.692
Begraafplaatsen en crematoria	7.622	6.115	0	0	0	1.506
Cultureel erfgoed - Archeologie	267	1.171	0	0	0	- 904
Milieubeheer - Nazorg bodemsanering en Beheer	424	1.556	0	0	0	- 1.132
Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Beheer	2.401	49.320	0	2.577	0	- 44.342
Openbare orde en veiligheid - Ontploffbare oorlogsresten	- 1.664	1.700	0	0	0	- 3.364
Overige baten en lasten - Vervoer & Materieel	34.412	24.617	0	98	0	9.893
Riolering	83.344	65.506	0	680	0	18.517
Ruimtelijke Ordening - Beheer	1.058	7.164	0	0	0	- 6.106
Verkeer en vervoer - Beheer	18.064	150.385	0	3.203	0	- 129.118
Bestuur en dienstverlening	15.958	87.060	2.091	3.057	120	- 70.016
Bestuur - College	5.303	4.559	0	14	0	758
Bestuur - Gebieden, inspraak en participatie	17	26.936	406	228	0	- 27.097
Bestuur - Raad, Griffie, Rekenkamer en Ombudsman	600	13.386	248	179	120	- 12.734
Burgerzaken	9.669	36.212	1.438	2.637	0	- 25.345
Musea - Stadsarchief	369	5.967	0	0	0	- 5.598

Cultuur, sport en recreatie	10.359	254.709	4.565	12.679	6.215	- 230.022
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.395	107.637	0	11.219	5.875	- 89.148
Media	2	20.503	0	0	340	- 20.162
Musea - Cultuur	3	33.014	0	0	0	- 33.011
Openbaar groen en (openlucht) recreatie - NME	2.276	19.282	0	98	0	- 16.907
Sportaccommodaties	4.523	58.054	65	366	0	- 53.230
Sportbeleid en activering	2.160	16.219	4.500	995	0	- 17.564
Economische zaken	2.363	32.455	450	1.952	0	- 28.590
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Economie	15	1.695	0	0	0	- 1.680
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen- Markten	1.795	3.917	0	0	0	- 2.123
Economische ontwikkeling	240	11.850	0	1.802	0	- 9.808
Economische promotie	313	14.992	450	150	0	- 14.979
Maatschappelijke ondersteuning	27.811	241.592	0	4.921	0	- 208.860
Arbeidsparticipatie - Maatschappelijk	5.572	25.463	0	1.385	0	- 18.505
Inkomensregelingen - Participatie en armoedebestrijding	5.219	73.241	0	986	0	- 67.036
Maatwerkdienstverlening 18+ - Schuldienstverlening	5.232	23.541	0	0	0	- 18.309
Onderwijsbeleid en leerlingzaken - Taal volwassenen	8.693	14.661	0	0	0	- 5.968
Samenkracht en burgerparticipatie	3.094	104.685	0	2.550	0	- 99.041
Onderwijs	65.771	199.564	126	200	65	- 133.655
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	65.441	134.162	126	200	65	- 68.582
Onderwijshuisvesting	329	65.402	0	0	0	- 65.073
Openbare orde en veiligheid	18.823	164.669	0	17	0	- 145.828
Crisisbeheersing en Brandweer - Regionale veiligheidsactiviteiten	12.319	80.483	0	0	0	- 68.164
Openbare orde en veiligheid - Handhaving en toezicht	2.681	44.548	0	0	0	- 41.867
Openbare orde en veiligheid - Veiligheid	3.823	39.637	0	17	0	- 35.797
Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid	0	0	0	0	0	0
Overhead	13.855	471.457	7.504	1.605	1.000	- 462.501
Overhead - Activering Overhead	0	- 26.221	0	0	0	26.221
Overhead - Audit & Control	492	17.979	0	0	0	- 17.486
Overhead - Clusterondersteuning	0	99.875	0	0	0	- 99.875

Overhead - Concernondersteuning	8.166	369.985	7.504	1.298	1.000	- 367.025
Overige baten en lasten - Van Werk Naar Werk / VOIL	18	4.602	0	307	0	- 4.277
Overige baten en lasten - Verzekering	5.179	5.238	0	0	0	- 59
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	295.430	385.800	16.938	84.694	1.475	- 21.139
Beheer overige gebouwen en gronden	137.007	121.812	1.975	15.150	1.475	29.844
Cultureel erfgoed - Monumenten	25	526	788	0	0	- 1.289
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	81.635	66.088	0	13.820	0	29.366
Milieubeheer - Duurzaam, bodem, geluid en handhaving	2.884	47.903	3.944	9.665	0	- 39.299
Openbaar groen en (openlucht) recreatie - Landschap	2.909	12.055	712	3.367	0	- 6.491
Ruimtelijke Ordening - Ontwikkeling	1.799	6.251	0	20	0	- 4.433
Wonen en bouwen	69.172	131.164	9.519	42.672	0	- 28.838
Verkeer en vervoer	164.733	146.375	0	29.386	0	47.744
Openbaar vervoer	23.646	51.785	0	18.857	0	- 9.283
Parkeerbelasting	124.785	28.368	0	0	0	96.417
Parkeren	11.038	30.958	0	0	0	- 19.920
Verkeer en vervoer - Bereikbaarheid	203	5.877	0	0	0	- 5.675
Verkeer en vervoer - Ontwikkeling	5.061	29.386	0	10.529	0	- 13.796
Volksgezondheid en zorg	207.511	892.228	1.200	2.308	0	- 683.608
Geëscaleerde zorg 18-	9.857	146.724	0	120	0	- 136.746
Geëscaleerde zorg 18+	6.816	148.473	1.200	316	0	- 142.541
Maatwerkdienstverlening 18-	277	51.911	0	0	0	- 51.634
Maatwerkdienstverlening 18+ - Wmo	5.728	211.595	0	0	0	- 205.867
Maatwerkvoorziening (Wmo)	0	12.132	0	0	0	- 12.131
Volksgezondheid	177.625	209.839	0	1.565	0	- 30.649
Wijkteams en Wmo-loketten	7.209	111.554	0	306	0	- 104.039
Werk en inkomen	658.068	802.301	4.533	5.951	296	- 142.519
Arbeidsparticipatie - Werk	9.291	52.290	4.533	1.090	296	- 46.147
Begeleide participatie	8.506	84.777	0	48	0	- 76.223
Inkomensregelingen - Inkomen	640.271	665.233	0	4.813	0	- 20.149
Totaal	4.077.037	4.152.270	145.156	180.890	12.521	- 26.977

Afwijkingen

Programma	Afwijking baten	afwijking lasten	Afwijking reserves	afwijking saldo
Algemene middelen	- 6.350	81.945	- 37	- 88.331
Beheer van de stad	11.375	1.353	- 4.151	5.871
Bestuur en dienstverlening	6.064	- 3.310	- 634	8.739
Cultuur, sport en recreatie	- 19	- 15.714	- 1.743	13.952
Economische zaken	- 201	- 4.631	- 824	3.606
Maatschappelijke ondersteuning	4.453	- 7.034	- 1.900	9.588
Onderwijs	- 5.029	- 7.413	- 25	2.359
Openbare orde en veiligheid	- 2.144	- 3.689	- 8	1.537
Overhead	2.524	4.562	- 421	- 2.460
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	- 28.910	- 72.237	- 53.274	- 9.947
Verkeer en vervoer	- 2.220	- 13.049	- 6.234	4.595
Volksgesondheid en zorg	10.516	- 15.417	- 21.593	4.340
Werk en inkomen	- 86	- 24.654	- 5.394	19.174
Totaal	- 10.027	- 79.289	- 96.238	- 26.977

Begrotingsonrechtmatigheid

Bij drie van de 13 begrotingsprogramma's zijn de begrote lasten overschreden.

De overschrijding van de lasten op het programma Algemene middelen van € 82 mln. houdt verband met twee dotaties aan voorzieningen in verband met gemeentelijke deelnemingen. Het risico was in 2021 wel bekend; de omvang van de benodigde dotaties kon eerst bij het opstellen van de jaarrekening worden bepaald.

Bij het programma Beheer van de stad zijn de uitgaven, die leidden tot de lastenoverschrijding van € 1,4 mln., doorbelast aan externen. Daarmee worden de hogere lasten gedekt uit direct gerelateerde, hogere baten.

Tenslotte, bij het programma Overhead is de verantwoorde lastenoverschrijding een gevolg van landelijke regels over de presentatie van apparaatslasten, die gemaakt worden voor investeringen. Omdat de inzet op investeringen lager is dan begroot is het in mindering op de overheadlasten 2021 gebrachte bedrag ook lager.

Incidentele baten en lasten

In dit overzicht worden de incidentele baten en lasten weergegeven waaruit het structurele begrotingssaldo wordt afgeleid. Dit geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten inclusief de structurele toevoegingen aan

reserves gedekt zijn door structurele baten inclusief structurele onttrekkingen aan reserves. Volgens de Gemeentewet en Provinciewet dient in het belang van de horizontale verantwoording en het verticale toezicht er sprake te zijn van een structureel en reëel evenwicht. Met het begrip 'structureel evenwicht' wordt nadrukkelijker bedoeld dat de structurele lasten gedekt worden door structurele baten.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	Begroting 2021	Realisatie 2021
Totaal baten	3.663.017	4.077.038
Incidentele baten	317.717	568.085
Algemene middelen	116.779	139.994
Gemeentefonds decentralisatie uitkeringen	84.779	139.105
Regiodeal NPRZ	32.000	0
Toeslagenaffaire Belastingen	0	889
Beheer van de stad	0	1.731
Bijdrage derden blauwalg Kralingse plas	0	868
Bijdragen van derden in digitalisering	0	863
Bestuur en dienstverlening	0	0
Geen incidentele baten voor dit programma	0	0
Cultuur, sport en recreatie	700	6.230
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler Cultuur)	700	438
Noodsteun sport organisaties (corona)	0	4.372
Specifieke uitkering stimulering sport	0	261
Specifieke uitkering sportakkoord	0	394
Eurovisie Songfestival	0	765
Economische Zaken	0	275
Bijdrage toezichts- en handhavingstaken Markten (corona)	0	275
Maatschappelijke Ondersteuning	2.516	6.000
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler Werk)	2.516	6.000

Onderwijs	8.337	9.507
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler School)	8.337	9.507
Openbare orde en veiligheid	8.356	7.874
Versterkingsgelden ondermijnende criminaliteit (RIEC)	8.356	6.395
Corona toegangsbewijs controle sportaccomodaties (corona)	0	519
Subsidie ondermijning integraal afpakken vermogen	0	547
Bijdrage aanpak steekincidenten	0	123
Bijdrage toezichts- en handhavingstaken (corona)	0	290
Overhead	204	308
Opbrengst regiogemeenten Toezicht WMO	204	308
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	145.535	127.337
Baten grondexploitaties	78.952	72.039
Resultaatsnemingen grondexploitaties	12.000	29.944
Baten grondbank LMO Sportcampus	30	283
Bijdrage voor Blankenburgverbinding	88	0
Herinrichting Spinozapark	415	0
Baten Ruggedised	352	157
Bijdrage Rijkswaterstaat voor eiland van Brienenoord	900	900
Veilingopbrengsten Brandstofverkooppunten	9.865	5.876
Verkoopopbrengsten vastgoedobjecten	42.933	16.638
Feyenoord City	0	1.500
Verkeer en Vervoer	35.290	23.179
Hoekse Lijn	35.290	23.179
Volksgesondheid en Zorg	0	179.680
Specifiek uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	4.125
Specifieke Uitkering opzet expertisecentrum Jeugdhulp	0	1.627
Specifieke Uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp	0	3.312
Specifieke Uitkering acute GGZ	0	2.133
Bijdragen Rijk in verband met de coronauitgaven	0	167.262
Voorkomen van HIV	0	368

Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	0	200
Specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	0	653
Werk en inkomen	0	65.971
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo)	0	61.599
Bijdrage Hallo Werk van andere gemeenten	0	514
EU subsidie voor economisch herstel (REACT)	0	3.858
Structureel	3.345.723	3.294.383
Totaal lasten, inclusief VPB	3.843.401	4.152.269
Incidentele lasten	497.678	857.886
Algemene middelen	116.779	140.795
Decentralisatie-uitkeringen	84.779	139.105
Regiodeal NPRZ	32.000	0
Budget Ondernijning	0	248
Claim VJN: Basisregistraties	0	1.253
Toeslagenaffaire Belastingen	0	189
Beheer van de stad	3.299	4.080
Rotterdams Weerwoord	3.299	680
Kosten schone buitenruimte (corona)	0	752
Aankoop woningen voor niet gesprongen explosieven	0	600
Aanleg vlonders	0	317
Blauwalg Kralingse plas	0	868
Lasten voor digitaliseringsprogramma's	0	863
Bestuur en dienstverlening	2.612	1.132
Rechtsherstel Joodse slachtoffers uitkering	2.000	0
Impuls voor de wijken	300	265
Onderhoud en beheer Archieven Rotterdam	312	337
Focuswijken	0	75
Incidentele beveiliging inzet deurbeleid (corona)	0	107
Kostenloze bezorging reisdocumenten	0	348
Cultuur, sport en recreatie	11.300	14.350

Niet activeerbare kosten (zoals verhuizing en extra personeel) als gevolg van verbouwing van museum Boijmans van Beuningen	800	518
Frictiekosten a.g.v. Cultuurplan 2021-2024	3.000	2.705
Eurovisiesongfestival	6.700	765
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler Cultuur)	800	628
Noodsteun culturele organisaties (corona)	0	6.030
Noodsteun sport organisaties (corona)	0	3.049
Specifieke uitkering stimulering sport	0	261
Specifieke uitkering sportakkoord	0	394
Economische Zaken	0	799
Reiningskosten buitenruimte Markten (corona)	0	799
Maatschappelijke Ondersteuning	2.516	14.370
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler Werk)	2.516	6.011
Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (corona)	0	5.611
Bijzondere bijstand (corona)	0	712
Gemeentelijk schuldenbeleid (corona)	0	2.036
Onderwijs	8.337	9.507
Regio Deal Rotterdam Zuid (Pijler School)	8.337	9.507
Openbare orde en veiligheid	11.256	11.567
Functioneel leeftijdsontslag Brandweer	2.900	3.300
Ondermijnende criminaliteit (RIEC)	8.356	6.395
Corona toegangsbewijs controle sportaccomodaties (corona)	0	519
Diverse lasten (corona)	0	393
Ondermijning integraal afpakken	0	547
Excessief geweld	0	123
Toezichts- en handhavingstaken (corona)	0	290
Overhead	2.983	13.613
Concernhuisvesting kasschuif huurdersonderhoud 2020 naar 2021	-1.685	0
Aandeel Concernhuisvesting in ombuigingen lagere kosten door Corona	-400	0
Van werk naar werk	5.068	4.602
Concernhuisvesting: Extra afschrijvingen Schoterboshof	0	402

Concernhuisvesting: Extra afschrijvingen Zekkenweg	0	98
Concernhuisvesting: Extra afschrijvingen Librijesteeg	0	90
Niet activeerbare Cloudkosten	0	2.900
Diverse lasten concernoverhead (corona)	0	5.521
Stedelijke inrichting en ontwikkeling	116.313	90.654
Lasten grondexploitaties	71.409	62.833
Lasten Hart van Zuid	19.792	6.100
Bijdrage gemeenschappelijke regeling Grondbank RZG Zuidplas	904	0
Verstrekke subsidies	252	0
Lasten grondbank LMO Sportcampus	40	106
Boekwaarde verkoop vastgoedobjecten	19.567	5.124
Verkoopkosten vastgoedobjecten	2.594	2.749
Blankenburgverbinding	88	0
Lasten voor Spinozapark	415	0
Ruggedised	352	157
Eiland van Brieneoord	900	182
Afwaardering Vastgoed	0	2.627
Voorziening Schiekadeblok	0	10.776
Verkeer en Vervoer	35.290	41.602
Hoekse Lijn	35.290	41.602
Volksgezondheid en Zorg	0	178.413
Specifieke Uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp	0	3.312
Specifieke Uitkering acute GGZ	0	2.133
Diverse kosten (corona)	0	167.622
Voorkomen van HIV	0	368
Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden en preventieaanpakken	0	200
Specifiek uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	0	4.125
Specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	0	653
Werk en inkomen	1.800	72.437
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo)	0	62.894

Gelden steun- en herstellpakket re-integratie Bijstandsgerechtigden	0	5.310
Uitkering crisesdienstverlening	0	375
Economisch herstel (REACT)	0	3.858
Diverse programma's	185.193	264.567
Lasten gedekt vanuit de reserves	177.714	168.963
Toevoegingen voorzieningen	7.479	95.604
Onttrekking en vrijval reserves	274.093	193.411
Structureel	95.500	11.927
Incidenteel	178.593	181.484
Toevoeging aan reserves	93.710	145.156
Structureel	29.907	0
Incidenteel	63.802	145.156
Saldo na reserveringen	0	-26.977
Totale incidentele baten	496.310	749.569
Totale incidentele lasten	561.480	1.003.042
Structurele begrotingssaldo	65.170	226.496
Structurele begrotingssaldo in % van baten excl. onttrekkingen reserves	1,8%	5,6%

Toelichting staat incidentele baten en lasten

Uit bovenstaande tabel blijkt dat meerjarig de structurele lasten volledig gedekt worden door de structurele baten. In het overzicht is er een analyse gemaakt van de realisatie ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Hieronder worden de grootste, meest terugkerende incidentele posten toelicht.

Baten uit grondexploitaties - Stedelijke inrichting en ontwikkeling

De baten uit grondexploitaties bestaan onder andere uit gronduitgiften, subsidies en bijdragen van derden. Hier staan ook lasten tegenover die ook opgenomen zijn als incidentele lasten.

Gemeentefonds - Algemene Middelen

De Decentralisatie-uitkeringen vanuit het gemeentefonds worden per definitie als tijdelijk en dus incidenteel aangemerkt. Tegenover deze incidentele baten bij het programma Algemene middelen staan ook de incidentele lasten onder overige programma's.

Hoekse lijn - Verkeer en vervoer

Het gaat hierbij om ontvangen bijdrage voor de aanleg van metroverbinding Hoekse Lijn. Tegenover deze bijdrage staan er ook incidentele lasten opgenomen onder dezelfde programma.

Regiodeal NPRZ - Algemene middelen

Het ontvangen van de decentralisatie uitkeringen voor de Regiodeal NPRZ. Hier staan incidentele lasten tegenover. Er heeft een vertraging plaatsgevonden, waardoor er nog niets is gerealiseerd. Dit zal in het overzicht van volgend jaar te zien zijn.

Verkoopopbrengsten vastgoedobjecten - Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Incidentele opbrengsten door verkoop (dispositie) van vastgoedobjecten die de gemeente niet meer nodig heeft voor haar kerntaken.

Resultaatsnemingen grondexploitaties - Stedelijke inrichting en ontwikkeling

Dit betreft de resultaatsnemingen op de grondexploitaties die samenhangen met de woningbouwproductie.

Uitgaven gerelateerd aan onttrekkingen van bestemmingsreserves - (Voornamelijk Stedelijke inrichting en ontwikkeling en Verkeer en vervoer)

Het betreft de lasten die gemaakt worden voor niet activeerbare investeringen die gedekt worden door een onttrekking aan bestemmingsreserves.

Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (Tozo) – Werk en Inkomen

In verband met COVID 19 is een tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers in het leven geroepen (TOZO). In 2021 is een voorlopig bedrag van € 63 mln ontvangen van het Rijk voor deze regeling. Hier staan ook incidentele lasten tegenover onder dezelfde programma.

Bijdragen Rijk in verband met de corona uitgaven – Volksgezondheid en Zorg

Als gevolg van COVID 19 is de coronaorganisatie opgericht. Vanuit deze organisatie wordt alles uitgevoerd op vlak van volksgezondheid. Vanuit het Rijk wordt is er dit jaar een bedrag ontvangen van € 167 mln ontvangen. Hier staan ook incidentele lasten tegenover. Dit gaat dan om onder andere personeelskosten, aanschaf van materialen en laboratorium kosten.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen worden toegelicht bij het programma [Algemene middelen](#).

Baten en lasten per BBV-taakveld

In onderstaande tabel worden de baten, lasten en het saldo per BBV-taakveld getoond.

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0.1 - Bestuur	5.919	44.880	-38.961
0.2 - Burgerzaken	9.669	36.212	-26.544
0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden	137.007	121.812	15.194
0.4 - Overhead	8.658	461.617	-452.959
0.5 - Treasury	100.708	59.635	41.072

0.61 - OZB woningen	61.649	4.939	56.711
0.62 - OZB niet-woningen	213.401	10.906	202.496
0.63 - Parkeerbelasting	124.785	28.368	96.417
0.64 - Belastingen overig	37.649	-4.245	41.893
0.7 - Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	1.921.701	8	1.921.693
0.8 - Overige baten en lasten	39.609	36.511	3.098
0.9 - Venootschapsbelasting (VpB)	0	1.578	-1.578
0.10 - Mutaties Reserves	193.411	145.156	48.255
0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten	26.977	0	26.977
1.1 - Crisisbeheersing en Brandweer	12.319	80.483	-68.164
1.2 - Openbare orde en veiligheid	4.840	85.885	-81.045
2.1 - Verkeer en vervoer	23.328	185.649	-162.321
2.2 - Parkeren	11.038	30.958	-19.920
2.3 - Recreatieve havens	0	0	0
2.4 - Economische Havens en waterwegen	0	0	0
2.5 - Openbaar vervoer	23.646	51.785	-28.139
3.1 - Economische ontwikkeling	240	11.850	-11.610
3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0
3.3 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.810	5.612	-3.802
3.4 - Economische promotie	5.998	15.328	-9.330
4.1 - Openbaar basisonderwijs	0	0	0
4.2 - Onderwijshuisvesting	329	65.402	-65.073
4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	74.135	148.823	-74.688
5.1 - Sportbeleid en activering	2.160	16.219	-14.059
5.2 - Sportaccommodaties	4.523	58.054	-53.531

5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.395	107.637	-106.242
5.4 - Musea	372	38.981	-38.609
5.5 - Cultureel erfgoed	292	1.697	-1.405
5.6 - Media	2	20.503	-20.502
5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.586	80.656	-73.070
6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	3.094	104.685	-101.591
6.2 - Wijkteams	7.209	111.554	-104.345
6.3 - Inkomensregelingen	645.490	738.474	-92.984
6.4 - Begeleide participatie	8.506	84.777	-76.271
6.5 - Arbeidsparticipatie	14.863	77.753	-62.890
6.6 - Maatwerkvoorziening (WMO)	0	12.132	-12.131
6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	10.959	235.136	-224.177
6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	277	51.911	-51.634
6.81 - Geëscaleerde zorg 18+	6.816	148.473	-141.657
6.82 - Geëscaleerde zorg 18-	9.857	146.724	-136.867
7.1 - Volksgezondheid	177.625	209.839	-32.214
7.2 - Riolering	83.344	65.506	17.837
7.3 - Afval	109.637	91.316	18.321
7.4 - Milieubeheer	3.308	49.460	-46.152
7.5 - Begraafplaatsen en crematoria	7.622	6.115	1.506
8.1 - Ruimtelijke Ordening	2.856	13.415	-10.559
8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	81.635	66.088	15.546
8.3 - Wonen en bouwen	69.172	131.164	-61.992
Eindtotaal	4.297.425	4.297.425	0

Bezoldiging topfunctionarissen

De WNT is van toepassing op gemeente Rotterdam. Het voor gemeentelijke toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (algemeen bezoldigingsmaximum).

In het geval van gemeenten zijn de gemeentesecretaris en de gemeentegriffier aangemerkt als topfunctionaris. De WNT verplicht ook tot openbaarmaking van de bezoldiging of ontslagvergoeding van de 'overige functionarissen' indien deze bezoldiging respectievelijk (ontslag)uitkering de maximale norm te boven gaat.

Bezoldiging topfunctionarissen

Gegevens 2021	I.C.M. Broeders	V.J.M. Roozen
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.431	174.061
Beloningen betaalbaar op termijn	21.709	23.508
Subtotaal	148.140	197.569
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Bezoldiging	148.140	197.569
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2020	I.C.M. Broeders	V.J.M. Roozen
bedragen x € 1		
Functiegegevens	Griffier	Gemeentesecretaris

Aanvang en einde functievervulling in 2020	13/1 – 31/12 (prognose)	1/1 – 31/12 (prognose)
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	114.559	171.931
Beloningen betaalbaar op termijn	19.678	22.263
<i>Subtotaal</i>	134.237	194.194
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.410	201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totale bezoldiging	134.237	194.194
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

SiSa-verantwoording

Pagina 146

SiSa-verantwoording

SiSa staat voor *Single information, Single audit*. SiSa is de manier waarop gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen jaarlijks verantwoording afleggen over de besteding van specifieke uitkeringen. Hieronder is de [SiSa-bijlage](#) gepresenteerd. Door op het informatie-icoon te klikken krijg je inzicht in de ingevulde indicatoren van de betreffende SiSa-uitkering.

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering	Ontvanger
JenV	A5	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme	Gemeenten
Indicator: A5/01	1 Aard controle n.v.t.	Naam hoofdcategorie Analyse van de lokale problematiek met betrekking tot radicalisering en extremisme en de evaluatie van de aanpak van radicalisering en extremisme;	
Indicator: A5/02	1 Aard controle	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Ja

D1					
Indicator:	1	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.		€ 0
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)		
		R			
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per		€ 172.430
A5/04		controle	hoofdcategorie		
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		
Indicator:	1	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per		Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht		
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per		
A5/06		controle	hoofdcategorie		
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Naam hoofdcategorie	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde	
A5/01		controle		personen;	
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per		Nee
A5/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)		
		D1			
Indicator:	2	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.		€ 8.395
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)		
		R			
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per		€ 40.669
A5/04		controle	hoofdcategorie		
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		
Indicator:	2	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per		Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht		
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	De kosten zijn lager uitgevallen dan was	
A5/06		controle	hoofdcategorie	begroot, maar wel is vrijwel alles uitgevoerd	
		n.v.t.		(door corona is een beperkt aantal activiteiten	
				doorgeschoven naar 2021).	
Indicator:	3	Aard	Naam hoofdcategorie	Opbouwen, behouden en faciliteren van een	
A5/01		controle		netwerk van personen en organisaties die	
		n.v.t.		betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	
Indicator:	3	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per		Nee
A5/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)		
		D1			

Indicator:	3	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	€ 48.096
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	
		R		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per	€ 80.611
A5/04		controle	hoofdcategorie	
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	
Indicator:	3	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per	Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	Er is een kleine overschrijding gerealiseerd van
A5/06		controle	hoofdcategorie	ca €10.000. Kosten voor bijeenkomsten en
		n.v.t.		trainingen zijn o.a. hoger gebleken door
				duurdere, grotere locaties (i.v.m. corona-
				maatregelen).
Indicator:	4	Aard	Naam hoofdcategorie	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van
A5/01		controle		personen en organisaties die betrokken zijn bij
		n.v.t.		de preventie van radicalisering;
Indicator:	4	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per	Ja
A5/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)	
		D1		
Indicator:	4	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	€ -427
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	
		R		
Indicator:	4	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per	€ 29.977
A5/04		controle	hoofdcategorie	
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	
Indicator:	4	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per	Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	
A5/06		controle	hoofdcategorie	
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Naam hoofdcategorie	Preventie-activiteiten gericht op specifieke
A5/01		controle		kwetsbare doelgroepen;
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per	Ja
A5/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)	
		D1		

Indicator:	5	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	€ -18.653
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	
		R		
Indicator:	5	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per	€ 177.650
A5/04		controle	hoofdcategorie	
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	
Indicator:	5	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per	Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	
A5/06		controle	hoofdcategorie	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Naam hoofdcategorie	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in
A5/01		controle		het kader van het tegengaan van radicalisering,
		n.v.t.		extremisme en terrorisme.
Indicator:	6	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per	Ja
A5/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)	
		D1		
Indicator:	6	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	€ -20.928
A5/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	
		R		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per	€ 29.929
A5/04		controle	hoofdcategorie	
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	
Indicator:	6	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per	Nee
A5/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	
A5/06		controle	hoofdcategorie	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja
A5/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
A5/08		controle		
		n.v.t.		
JenV	A6	Specifieke Uitkering Preventieve Aanpak tegen Ondermijning (onderdeel		Gemeenten
		BOTOC)		

Indicator:		Aard	Totale besteding (jaar T)	€ 707.346
A6/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 750.680
A6/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Totale cofinanciering (t/m jaar T)	€ 100.000
A6/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
A6/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Projectnaam/nummer	Alleen jij bepaalt wie je bent (AJB)
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
A6/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Projectnaam/nummer	Schoon Schip
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
A6/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Projectnaam/nummer	Project Cysteward
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
A6/07		controle		

		n.v.t.		
Indicator: A6/05	4	Aard controle n.v.t.	Projectnaam/nummer	Uitvoering actieprogramma Veiligheid in en om scholen
Indicator: A6/06	4	Aard controle n.v.t.	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
Indicator: A6/07	4	Aard controle n.v.t.	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
Indicator: A6/05	5	Aard controle n.v.t.	Projectnaam/nummer	Project Schaduwzijde drugsgebruik
Indicator: A6/06	5	Aard controle n.v.t.	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
Indicator: A6/07	5	Aard controle n.v.t.	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
Indicator: A6/05	6	Aard controle n.v.t.	Projectnaam/nummer	Project Vadercentrum
Indicator: A6/06	6	Aard controle n.v.t.	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
Indicator: A6/07	6	Aard controle n.v.t.	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
Indicator: A6/05	7	Aard controle n.v.t.	Projectnaam/nummer	Project Join the Club
Indicator: A6/06	7	Aard controle n.v.t.	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
Indicator: A6/07	7	Aard controle n.v.t.	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
Indicator:	8	Aard	Projectnaam/nummer	Pilot Ervaringsdeskundigen

A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de	
A6/07		controle	toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Projectnaam/nummer	Project LOVITURA
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de	
A6/07		controle	toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Projectnaam/nummer	Voorlichting Criminele Uitbuiting
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de	
A6/07		controle	toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Projectnaam/nummer	Project City24 - Over leven in IJsselmonde
A6/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project aangeven	Nee
A6/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten en afwijking t.o.v. de	
A6/07		controle	toekenning – Bij afwijkingen is afstemming met ministerie verplicht	
		n.v.t.		
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en		Gemeenten
		handhaving		
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020)	€ 0

A7/01		controle			
		R			
Indicator:	Aard		Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021)		€ 564.715
A7/02		controle			
		R			
Indicator:	Aard		Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		Ja
A7/03		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	Aard		Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige		Nee
A7/04		controle	toekenningen? (Ja/Nee)		
		n.v.t.			
Indicator:	Aard		Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld		
A7/05		controle			
		n.v.t.			
JenV	A9	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021			Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Naam hoofdcategorie	Analyse van de lokale problematiek met	
A9/01		controle		betrekking tot radicalisering en extremisme en	
		n.v.t.		de evaluatie van de aanpak van radicalisering en	
				extremisme;	
Indicator:	1	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per		Ja
A9/02		controle	hoofdcategorie (Ja/Nee)		
		D1			
Indicator:	1	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.		€ 234.000
A9/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)		
		R			
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per		€ 234.000
A9/04		controle	hoofdcategorie		
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden		
Indicator:	1	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per		Nee
A9/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht		
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per		
A9/06		controle	hoofdcategorie		
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Naam hoofdcategorie	Persoonsgerichte aanpak van geradicaliseerde	
A9/01		controle		personen;	
		n.v.t.			

Indicator: A9/02	2	Aard controle D1	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Nee
Indicator: A9/03	2	Aard controle R	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	€ 67.868
Indicator: A9/04	2	Aard controle R	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	€ 67.868
Indicator: A9/05	2	Aard controle n.v.t.	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Ja
Indicator: A9/06	2	Aard controle n.v.t.	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	Het resterende budget van B2. Versterking MAR/ GER mag meegenomen worden naar 2022. Dit betreft € 28.017,-
Indicator: A9/01	3	Aard controle n.v.t.	Naam hoofdcategorie	Opbouwen, behouden en faciliteren van een netwerk van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;
Indicator: A9/02	3	Aard controle D1	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Ja
Indicator: A9/03	3	Aard controle R	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	€ 80.436
Indicator: A9/04	3	Aard controle R	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	€ 80.436
Indicator: A9/05	3	Aard controle n.v.t.	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Nee
Indicator: A9/06	3	Aard controle n.v.t.	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	
Indicator: A9/01	4	Aard controle n.v.t.	Naam hoofdcategorie	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;
Indicator: A9/02	4	Aard controle	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Ja

D1				
Indicator: A9/03	4	Aard controle R	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	€ 37.740
Indicator: A9/04	4	Aard controle R	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	€ 37.740
Indicator: A9/05	4	Aard controle n.v.t.	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Nee
Indicator: A9/06	4	Aard controle n.v.t.	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	
Indicator: A9/01	5	Aard controle n.v.t.	Naam hoofdcategorie	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;
Indicator: A9/02	5	Aard controle D1	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Nee
Indicator: A9/03	5	Aard controle R	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	€ 151.508
Indicator: A9/04	5	Aard controle R	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	€ 151.508
Indicator: A9/05	5	Aard controle n.v.t.	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	Ja
Indicator: A9/06	5	Aard controle n.v.t.	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie	Het resterende budget van F1. Weerbaarheid en F2. Weerbaarheidstrainingen voor jongeren mag meegenomen worden naar 2022. Dit betreft € 15.527,-
Indicator: A9/01	6	Aard controle n.v.t.	Naam hoofdcategorie	Evalueren van de activiteiten die zijn verricht in het kader van het tegengaan van radicalisering, extremisme en terrorisme.
Indicator: A9/02	6	Aard controle D1	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee)	Ja

Indicator:	6	Aard	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie.	€ 25.000
A9/03		controle	Zelfstandige uitvoering (excl. SiSa tussen medeoverheden)	
		R		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per	€ 25.000
A9/04		controle	hoofdcategorie	
		R	Vanaf SiSa 2021 Incl. SiSa tussen medeoverheden	
Indicator:	6	Aard	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per	Nee
A9/05		controle	hoofdcategorie - bij Ja is indicator 06 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per	
A9/06		controle	hoofdcategorie	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
A9/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
A9/08		controle		
		n.v.t.		
JenV	A10	Regeling financiële impuls huisvesting grote gezinnen vergunninghouders		Gemeenten
Indicator:		Aard	Besteding aan beleidsdoelstelling (jaar T)?	€ 0
A10/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding aan beleidsdoelstelling (t/m jaar T)	€ 0
A10/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Huisvesting gerealiseerd in (jaar T)? (Ja/Nee)	Nee
A10/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Toelichting als bij één van de vorige indicatoren "nee" is ingevuld	In 2021 zijn geen uitgaven geweest in het kader
A10/04		controle		van de subsidieregeling huisvesting grote
		n.v.t.		gezinnen van statushouders. De uitgaven zullen
				plaats vinden in 2022.
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja
A10/05		controle		
		n.v.t.		
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op		Veiligheidsregio's
		coronatoegangsbewijzen		
Indicator:		Aard	Naam veiligheidsregio	Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

A12B/01	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T)	€ 518.970
A12B/02	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja	Ja
A12B/03	controle	/nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 518.970
A12B/04	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
A12B/05	controle		
	n.v.t.		
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden	Gemeenten
		toeslagenproblematiek	
Indicator:	Aard	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020	€ 0
B2/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door	8756
B2/02	controle	Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T)	
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door	8810
B2/03	controle	Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m	
	R	jaar T)	
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	€ 1.247.462
B2/04	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van	€ 1.247.462
B2/05	controle	onderdelen c (artikel 3)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021). Nee: reeks 1 /	Nee
B2/06	controle	Ja: reeks 2	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021). Nee: indicator B2/13 en	Nee
B2/07	controle	B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22.	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee

B2/08	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T)	788
B2/09	controle		
	D2		
Indicator:	Aard	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T)	788
B2/10	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel	€ 1.705.462
B2/11	controle	3)	
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van	€ 1.705.462
B2/12	controle	onderdelen a, b en d (artikel 3)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3).	€ 1.088.473
B2/13	controle	Keuze werkelijke kosten	
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van	€ 1.088.473
B2/14	controle	onderdelen e (artikel 3). Keuze werkelijke kosten	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	
B2/15	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	
B2/16	controle	cumulatief (t/m jaar T)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak	
B2/17	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)	
B2/18	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten	
B2/19	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T)	
B2/20	controle		
	n.v.t.		

Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel)		
B2/21	controle	gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T)		
	R			
Indicator:	Aard	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal		
B2/22	controle	(potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m		
	n.v.t.	jaar T)		
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
C1/01	controle			
	n.v.t.			
Indicator:	Aard	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T)		
C1/02	controle			
	n.v.t.			
Indicator:	Aard	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen		
C1/03	controle	plaatsvinden (t/m jaar T)		
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Projectnaam/nummer per project	2019-622437
C1/04	controle			
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) per project	€ 470.421
C1/05	controle			
	R			
Indicator:	1	Aard	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja	Nee
C1/06	controle	/Nee)		
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) aan afwijkingen	0
C1/07	controle			
	R			
Indicator:	1	Aard	Kopie projectnaam/nummer	2019-622437
C1/08	controle			
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	€ 470.421
C1/09	controle			
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Toelichting op afwijkingen	Minder VvE's bereikt met energiebespaaradvies
C1/10	controle	dan gehoopt.		
	n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Ja

C1/11 controle
n.v.t.

BZK	C8	Deelproject Bestaand Rotterdams Gebied (BRG) Project Mainportontwikkeling			Gemeenten
Indicator: C8/01	1 controle R	Aard	Besteding (jaar T)		€ 4.010.269
Indicator: C8/02	1 controle n.v.t.	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)		Ja
BZK	C9	Specifieke uitkering woningbouwimpuls			Gemeenten
Indicator: C9/01	1 controle n.v.t.	Aard	Projectnaamnummer	Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886	
Indicator: C9/02	1 controle n.v.t.	Aard	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)		Ja
Indicator: C9/03	1 controle n.v.t.	Aard	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)		0
Indicator: C9/04	1 controle n.v.t.	Aard	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht		Nee
Indicator: C9/05	1 controle R	Aard	Totale besteding (jaar T)		€ 11.404.537
Indicator: C9/06	1 controle n.v.t.	Aard	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht		Nee
Indicator: C9/01	2 controle n.v.t.	Aard	Projectnaamnummer	Feyenoord City / 2020-0000079786	
Indicator: C9/02	2 controle n.v.t.	Aard	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)		Ja
Indicator: C9/03	2 controle n.v.t.	Aard	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)		0

Indicator:	2	Aard	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag	Nee
C9/04		controle	(Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Totale besteding (jaar T)	€ 2.846.750
C9/05		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij	Nee
C9/06		controle	Nee is indicator 08 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Projectnaamnummer	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292
C9/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen	Ja
C9/02		controle	met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee)	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T)	0
C9/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag	Ja
C9/04		controle	(Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Totale besteding (jaar T)	
C9/05		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij	
C9/06		controle	Nee is indicator 08 verplicht	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Kopie projectnaam/ nummer	Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886
C9/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Maatregel Verplaatsen/verwerven Humanitas
C9/08		controle		pand heeft in 2021 plaatsgevonden. Dit wijkt af
		n.v.t.		van de planning in de aanvraag. Dit is gemeld bij
				de contactpersonen BZK.
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 11.404.537
C9/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	€ 0

C9/10		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T)	
C9/11		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot	
C9/12		controle	en met (jaar T) conform projectaanvraag	
		R		
Indicator:	2	Aard	Kopie projectnaam/ nummer	Feyenoord City / 2020-0000079786
C9/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Specifieke maatregelen, aantal werkzaamheden
C9/08		controle		lopen achter en worden in 2022 opgepakt
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 2.846.750
C9/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	€ 0
C9/10		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T)	
C9/11		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot	
C9/12		controle	en met (jaar T) conform projectaanvraag	
		R		
Indicator:	3	Aard	Kopie projectnaam/ nummer	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292
C9/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan	Geen maatregelen begroot in 2021
C9/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C9/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Realisatie afwijkingen in (jaar T)	€ 0
C9/10		controle		
		R		

Indicator: C9/11	3	Aard controle R	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C9/12	3	Aard controle R	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag	€ 0
Indicator: C9/13	1	Aard controle n.v.t.	Kopie projectnaam/ nummer Noordrand Zuiderpark / 2020-0000079886	
Indicator: C9/14	1	Aard controle R	Actualisatie financieel tekort project	
Indicator: C9/15	1	Aard controle R	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 659.521
Indicator: C9/16	1	Aard controle n.v.t.	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C9/17	1	Aard controle n.v.t.	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	0
Indicator: C9/18	1	Aard controle n.v.t.	Project afgerond (ja/nee)	Nee
Indicator: C9/13	2	Aard controle n.v.t.	Kopie projectnaam/ nummer Feyenoord City / 2020-0000079786	
Indicator: C9/14	2	Aard controle R	Actualisatie financieel tekort project	
Indicator: C9/15	2	Aard controle R	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 9.822.755
Indicator: C9/16	2	Aard controle n.v.t.	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C9/17	2	Aard controle	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)	0

		n.v.t.			
Indicator: C9/18	2	Aard controle n.v.t.	Project afgerond (ja/nee)		Nee
Indicator: C9/13	3	Aard controle n.v.t.	Kopie projectnaam/ nummer	Codrico Ontwikkeling 2021-0000093292	
Indicator: C9/14	3	Aard controle R	Actualisatie financieel tekort project		
Indicator: C9/15	3	Aard controle R	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)		€ 625.738
Indicator: C9/16	3	Aard controle n.v.t.	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee)		Ja
Indicator: C9/17	3	Aard controle n.v.t.	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T)		0
Indicator: C9/18	3	Aard controle n.v.t.	Project afgerond (ja/nee)		Nee
Indicator: C9/19		Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)		Nee
BZK	C10	Tijdelijk besluit specifieke uitkering verbetering digitale dienstverlening			Gemeenten en provincies
Indicator: C10/01	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen		€ 145.635
Indicator: C10/02	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020 tot einde looptijd		€ 145.635
Indicator: C10/03	1	Aard controle n.v.t.	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		Nee
Indicator: C10/04	1	Aard controle n.v.t.	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee)		Nee

Indicator:	1	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten	Vertraging door corona en via beschikking BZK
C10/05		controle		uitstel gekregen
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 114.113
C10/01		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) vanaf verantwoordingsjaar 2020	€ 114.113
C10/02		controle	tot einde looptijd	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Nee
C10/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige	Nee
C10/04		controle	toekenningen? (Ja/Nee)	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten	Project onderhanden; het loopt tot 31-05-2022
C10/05		controle		
		n.v.t.		
BZK	C30	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 2e ronde		Gemeenten
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 129.885
C30/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	€ 129.885
C30/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en	0
C30/03		controle	andere gebouwen in de wijk	
		D2		
Indicator:		Aard	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen	0
C30/04		controle	en andere gebouwen in de wijk	
		D2		
Indicator:		Aard	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Ja
C30/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde	
C30/06		controle	projecten	
		n.v.t.		

Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C30/07	controle		
	n.v.t.		
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Gemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C31/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C31/02	controles		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de	€ 0
C31/03	controle	toezegging	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Het project Hoogvliet is later opgestart dan verwacht, de ontwikkelaar heeft later het contract getekend.
C31/04	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C31/05	controle		
	n.v.t.		
BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Beschikingsnummer /naam
C32/01	controle		SUVIS21_01108500
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T)
C32/02	controle		€ 0
	R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
C32/03	controle		€ 0
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)
C32/04	controle		Nee
	D2		
Indicator:	1	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) ivm bezwaarschriftprocedure uitvoering
C32/05	controle	'Nee' is ingevuld)	vertraagd, waarschijnlijke start bouwactiviteiten
	n.v.t.		voor 31-8-2022
Indicator:	1	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)
C32/06	controle		Nee

		n.v.t.		
Indicator: C32/01	2	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02282391
Indicator: C32/02	2	Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 0
Indicator: C32/03	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C32/04	2	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/05	2	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	waarschijnlijke start werkzaamheden startwerkzaamheden zomer 2022
Indicator: C32/06	2	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/01	3	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02282397
Indicator: C32/02	3	Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 0
Indicator: C32/03	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C32/04	3	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/05	3	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	waarschijnlijke start werkzaamheden startwerkzaamheden zomer 2022
Indicator: C32/06	3	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator:	4	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02339219

C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	4	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	4	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02339832
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	5	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02339844
C32/01		controle		
		n.v.t.		

Indicator:	6	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	6	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02340016
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	7	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	7	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02340029
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		

R

Indicator:	8	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	8	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02340911
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	9	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02341011
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0

C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	10	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-2-02385400
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	11	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00766478
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		

Indicator: C32/04	12	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/05	12	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	waarschijnlijke start werkzaamheden startwerkzaamheden zomer 2022
Indicator: C32/06	12	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/01	13	Aard controle n.v.t.	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-00773183
Indicator: C32/02	13	Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 0
Indicator: C32/03	13	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C32/04	13	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/05	13	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	waarschijnlijke start werkzaamheden startwerkzaamheden zomer 2022
Indicator: C32/06	13	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/01	14	Aard controle n.v.t.	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-00774051
Indicator: C32/02	14	Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 0
Indicator: C32/03	14	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C32/04	14	Aard controle	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee

D2

Indicator:	14	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	14	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00791716
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	15	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	15	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00791794
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	16	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	16	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden

C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	17	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00791800
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	17	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	17	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	17	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	17	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	17	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00791820
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	18	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		

Indicator:	18	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-00792261
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	19	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	19	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-00792732
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	20	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	20	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		

		n.v.t.			
Indicator:	21	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00792745	
C32/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	21	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0	
C32/02		controle			
		R			
Indicator:	21	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0	
C32/03		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	21	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee	
C32/04		controle			
		D2			
Indicator:	21	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden	
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022	
		n.v.t.			
Indicator:	21	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee	
C32/06		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00797682	
C32/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0	
C32/02		controle			
		R			
Indicator:	22	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0	
C32/03		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee	
C32/04		controle			
		D2			
Indicator:	22	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	waarschijnlijke start werkzaamheden	
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	startwerkzaamheden zomer 2022	
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee	
C32/06		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	23	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00797692	

C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	23	Aard	Besteding (jaar T)	€ 154.516
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	23	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 154.516
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	23	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	23	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	nvt
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	23	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	24	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00801071
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	24	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	24	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	24	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	24	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Uitvoering vertraagd, waarschijnlijke start
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	bouwactiviteiten zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	24	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	25	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00804028
C32/01		controle		
		n.v.t.		

Indicator:	25	Aard	Besteding (jaar T)	€ 152.528
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	25	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 152.528
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	25	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	25	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	nvt
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	25	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00874325
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	26	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	26	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Uitstel gevraagd ivm huisvestingsontwikkelingen
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	27	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00874337
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	27	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		

R				
Indicator:	27	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	27	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	27	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Uitstel gevraagd ivm huisvestingsontwikkelingen
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	27	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	28	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00896233
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	28	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	28	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	28	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	28	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Uitvoering vertraagd, waarschijnlijke start
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	bouwactiviteiten zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	28	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	29	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-01021370
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	29	Aard	Besteding (jaar T)	€ 10.573
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	29	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 10.573

C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	29	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	29	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	nvt
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	29	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	30	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-01217751
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	30	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	30	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	30	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	30	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Uitvoering vertraagd, waarschijnlijke start
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	bouwactiviteiten zomer 2022
		n.v.t.		
Indicator:	30	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	31	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-01243980
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	31	Aard	Besteding (jaar T)	€ 10.189
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	31	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 10.189
C32/03		controle		
		n.v.t.		

Indicator: C32/04	31	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C32/05	31	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	nvt
Indicator: C32/06	31	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/01	32	Aard controle n.v.t.	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-01621932
Indicator: C32/02	32	Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 86.779
Indicator: C32/03	32	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 86.779
Indicator: C32/04	32	Aard controle D2	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C32/05	32	Aard controle n.v.t.	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	nvt
Indicator: C32/06	32	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: C32/01	33	Aard controle n.v.t.	Beschikkingnummer /naam	SUVIS21-00801063
Indicator: C32/02	33	Aard controle R	Besteding (jaar T)	11811
Indicator: C32/03	33	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	11811
Indicator: C32/04	33	Aard controle	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Ja

D2

Indicator:	33	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	nvt
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	33	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	34	Aard	Beschikingsnummer /naam	SUVIS21-00791928
C32/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	34	Aard	Besteding (jaar T)	€ 0
C32/02		controle		
		R		
Indicator:	34	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 0
C32/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	34	Aard	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Nee
C32/04		controle		
		D2		
Indicator:	34	Aard	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04)	Beschikking ingetrokken
C32/05		controle	'Nee' is ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:	34	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C32/06		controle		
		n.v.t.		
BZK	C41B		Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	SiSa tussen medeoverheden
Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de	030008 Provincie Zuid-Holland
C41B/01		controle	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie	
		n.v.t.	invullen	
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en	€ 0
C41B/02		controle	expertise	
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning	€ 0
C41B/03		controle	capaciteit en expertise	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 0
C41B/04		controle		
		R		

Indicator:	1	Aard	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	0
C41B/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met	0
C41B/06		controle	middelen	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Kopie provinciecode	030008 Provincie Zuid-Holland
C41B/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt	0
C41B/08		controle	gerealiseerd	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C41B/09		controle		
		n.v.t.		
BZK	C43		Regeling reductie energiegebruik woningen	Gemeenten
Indicator:		Aard	Beschikkingnummer/naam	2020-00450034/RREW
C43/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T)	€ 2.500
C43/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 2.500
C43/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Aantal bereikte woningen	0
C43/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Toelichting	
C43/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C43/06		controle		
		n.v.t.		
BZK	C47		Volkshuisvesting	Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Deelplannaam	Hillesluis Feyenoord (100022542)
C47/01		controle		

		n.v.t.		
Indicator: C47/02	1	Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	0
Indicator: C47/03	1	Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	0
Indicator: C47/04	1	Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	0
Indicator: C47/05	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) - per deelplan	€ 0
Indicator: C47/06	1	Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022	€ 0
Indicator: C47/01	2	Aard controle n.v.t.	Deelplannaam	Oud Charlois Tarwewijk
Indicator: C47/02	2	Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	0
Indicator: C47/03	2	Aard controle n.v.t.	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	0
Indicator: C47/04	2	Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	0
Indicator: C47/05	2	Aard controle R	Besteding (jaar T) - per deelplan	€ 0
Indicator: C47/06	2	Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf sisa 2022	€ 0
Indicator: C47/01	3	Aard controle n.v.t.	Deelplannaam	Carnisse (100022302)
Indicator:	3	Aard	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	0

C47/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is (t/m jaar T)	0
C47/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal volledig gerealiseerde geherstructureerde woningen	0
C47/04		controle	(inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Besteding (jaar T) - per deelplan	€ 86.441
C47/05		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief	€ 86.441
C47/06		controle	uitvoering door derden vanaf sisa 2022	
		R		
Indicator:	1	Aard	Kopie deelplannaam	Hillesluis Feyenoord (100022542)
C47/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	0
C47/08		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief	0
C47/09		controle	uitvoering door derden vanaf sisa 2022	
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan	€ 68.977
C47/10		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Kopie deelplannaam	Oud Charlois Tarwewijk
C47/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	0
C47/08		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief	0
C47/09		controle	uitvoering door derden vanaf sisa 2022	
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan	€ 0
C47/10		controle		
		R		

Indicator:	3	Aard	Kopie deelplannaam	Carnisse (100022302)
C47/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Totale opbrengsten (jaar T) per deelplan	0
C47/08		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve opbrengsten (t/m jaar T) per deelplan - inclusief	0
C47/09		controle	uitvoering door derden vanaf sisa 2022	
		R		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan	€ 1.815.451
C47/10		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
C47/11		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C47/12		controle		
		n.v.t.		
BZK	C51	Aardgasvrije wijken i.h.k.v. het Nationaal Programma Rotterdam Zuid		Gemeenten
			(NPRZ)	
Indicator:		Aard	Besteding proceskosten over totale aanvraag (blok 3 uit begroting)	€ 0
C51/01		controle	(jaar T)	
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve proceskosten over totale aanvraag (blok 3 uit	€ 0
C51/02		controle	begroting) (t/m jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee) (Indicator	Ja
C51/03		controle	04 verplicht als hier Nee wordt ingevuld)	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde	
C51/04		controle	projecten	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Besteding proceskosten over totale aanvraag (jaar T)	€ 0
C51/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C51/06		controle		
		n.v.t.		

Indicator:	1	Aard	Projectnaam	Pendrecht
C51/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding activiteiten (blok 1 begroting) (jaar T)	€ 0
C51/08		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding activiteiten (blok 1 begroting) (t/m jaar T)	€ 0
C51/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Onrendabele kosten (blok 2 begroting) (jaar T)	€ 0
C51/10		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve onrendabele kosten (blok 2 begroting) (t/m jaar T)	€ 0
C51/11		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Kosten zijn aantoonbaar niet besteed aan afspraken die voort	Niet van toepassing
C51/12		controle	komen uit de regeling aardgasvrije wijken (ja/nee)	
		D		
Indicator:	2	Aard	Projectnaam	Reyenoord
C51/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding activiteiten (blok 1 begroting) (jaar T)	€ 0
C51/08		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding activiteiten (blok 1 begroting) (t/m jaar T)	€ 0
C51/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Onrendabele kosten (blok 2 begroting) (jaar T)	€ 0
C51/10		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve onrendabele kosten (blok 2 begroting) (t/m jaar T)	€ 0
C51/11		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Kosten zijn aantoonbaar niet besteed aan afspraken die voort	Niet van toepassing
C51/12		controle	komen uit de regeling aardgasvrije wijken (ja/nee)	
		D		
Indicator:	3	Aard	Projectnaam	NPRZ buiten de gebiedsaanpakken
C51/07		controle		

n.v.t.

Indicator: C51/08	3	Aard controle R	Besteding activiteiten (blok 1 begroting) (jaar T)	€ 0
Indicator: C51/09	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding activiteiten (blok 1 begroting) (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: C51/10	3	Aard controle R	Onrendabele kosten (blok 2 begroting) (jaar T)	Niet van toepassing
Indicator: C51/11	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve onrendabele kosten (blok 2 begroting) (t/m jaar T)	Niet van toepassing
Indicator: C51/12	3	Aard controle D	Kosten zijn aantoonbaar niet besteed aan afspraken die voort komen uit de regeling aardgasvrije wijken (ja/nee)	Nee
BZK	C56		Regeling huisvesting aandachtsgroepen	Gemeenten
Indicator: C56/01	1	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer	RHA2021-02301107
Indicator: C56/02	1	Aard controle n.v.t.	Projectnaam	Beverwaard meewoonstudenten
Indicator: C56/03	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) per project	€ 0
Indicator: C56/04	1	Aard controle R	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	€ 0
Indicator: C56/05	1	Aard controle n.v.t.	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	0
Indicator: C56/06	1	Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)	0
Indicator: C56/01	2	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer	RHA2021-02327979

Indicator:	2	Aard	Projectnaam	Hoek van Holland (Stichting
C56/02		controle		Ontmoeting)
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) per project	€ 0
C56/03		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	€ 0
C56/04		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de	0
C56/05		controle	werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m	0
C56/06		controle	jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Beschikingsnummer	RHA2021-02327991
C56/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Projectnaam	Talingstraat
C56/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Besteding (jaar T) per project	€ 0
C56/03		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	€ 0
C56/04		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de	0
C56/05		controle	werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m	0
C56/06		controle	jaar T)	
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Beschikingsnummer	RHA2021-02329052
C56/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Projectnaam	Doorstroom Rotterdam
C56/02		controle		

n.v.t.				
Indicator: C56/03	4	Aard controle R	Besteding (jaar T) per project	€ 0
Indicator: C56/04	4	Aard controle R	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	€ 0
Indicator: C56/05	4	Aard controle n.v.t.	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	0
Indicator: C56/06	4	Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)	0
Indicator: C56/01	5	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer	RHA2021-02330987
Indicator: C56/02	5	Aard controle n.v.t.	Projectnaam	Flexwonen Nesselande
Indicator: C56/03	5	Aard controle R	Besteding (jaar T) per project	€ 0
Indicator: C56/04	5	Aard controle R	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project	€ 0
Indicator: C56/05	5	Aard controle n.v.t.	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)	0
Indicator: C56/06	5	Aard controle n.v.t.	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m jaar T)	0
Indicator: C56/01	6	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer	RHA2021-02334157
Indicator: C56/02	6	Aard controle n.v.t.	Projectnaam	Flexwonen IJsselmonde
Indicator:	6	Aard	Besteding (jaar T) per project	€ 0

C56/03		controle			
		R			
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) - per project		€ 0
C56/04		controle			
		R			
Indicator:	6	Aard	Aantal woonruimten en verblijfsruimten waarvan de		0
C56/05		controle	werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)		
		n.v.t.			
Indicator:	6	Aard	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten en verblijfsruimten (t/m		0
C56/06		controle	jaar T)		
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Kopie Projectnaam	Beverwaard meewoonstudenten	
C56/07		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag		Ja
C56/08		controle	zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)		
		R			
Indicator:	1	Aard	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)		Ja
C56/09		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		Ja
C56/10		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Kopie Projectnaam	Hoek van Holland (Stichting	
C56/07		controle		Ontmoeting)	
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag		Ja
C56/08		controle	zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)		
		R			
Indicator:	2	Aard	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)		Ja
C56/09		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)		Ja
C56/10		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	3	Aard	Kopie Projectnaam	Talingstraat	
C56/07		controle			
		n.v.t.			

Indicator: C56/08	3	Aard controle R	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C56/09	3	Aard controle n.v.t.	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/10	3	Aard controle n.v.t.	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/07	4	Aard controle n.v.t.	Kopie Projectnaam Doorstroom Rotterdam	
Indicator: C56/08	4	Aard controle R	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C56/09	4	Aard controle n.v.t.	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/10	4	Aard controle n.v.t.	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/07	5	Aard controle n.v.t.	Kopie Projectnaam Flexwonen Nesselande	
Indicator: C56/08	5	Aard controle R	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	Ja
Indicator: C56/09	5	Aard controle n.v.t.	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/10	5	Aard controle n.v.t.	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Ja
Indicator: C56/07	6	Aard controle n.v.t.	Kopie Projectnaam Flexwonen IJsselmonde	
Indicator: C56/08	6	Aard controle	Opgevoerde kostenactiviteiten zoals opgenomen in de aanvraag zijn onveranderd (t/m jaar T) (Ja/Nee)	Ja

R				
Indicator:	6	Aard	De uitvoering loopt volgens de planning (ja/nee)	Ja
C56/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Zelfstandige uitvoering (ja/nee)	Ja
C56/10		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C56/11		controle		
		n.v.t.		
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire		Gemeenten
Indicator:		Aard	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	2.954
C62/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Berekening bedrag uitvoeringskosten	€ 443.100
C62/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Gederfde opbrengsten	€ 747.615
C62/03		controle	(jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	
		R		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C62/04		controle		
		n.v.t.		
BZK	C64	Tijdelijke capaciteit of externe expertise 14 grootschalige woningbouwgebieden		Gemeenten
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
C64/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
C64/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
C64/03		controle		
		n.v.t.		
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten		Contactgemeenten

Indicator:	Aard	Correctie besteding 2020	€ 150.000
D1/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 1.514.619
D1/02	controle		
	R		
OCW	D1A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	Contactgemeenten
Indicator:	Aard	Correctie Besteding 2020	€ 60.069
D1A/01	controle	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	
	R		
Indicator:	Aard	Correctie Besteding aan contactschool 2020	€ 190.325
D1A/02	controle	Bij een lagere besteding dient u voor het bedrag een minteken op te nemen	
	R		
Indicator:	Aard	Totalen besteding (jaar T) (automatisch)	€ 250.394
D1A/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 300.837
D1A/04	controle		
	R		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Gemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie	€ 31.284.187
D8/01	controle	die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	
	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal	€ 19.888.488
D8/02	controle	(conform artikel 165 WPO)	
	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	€ 1.000
D8/03	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 6.464.234
D8/04	controle		
	R		
Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen
D8/05	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten)
D8/06	controle	uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	€ 0
	R		

Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	
D8/07		controle	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die	
		n.v.t.	gemeente invullen	
Indicator:	1	Aard	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten)	€ 0
D8/08		controle	uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	
		R		
OCW	D10		Volwasseneneducatie	Contactgemeenten
Indicator:		Aard	Verstrekke uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	€ 7.536.854
D10/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) van educatie	€ 8.675.474
D10/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend	€ 59.077
D10/03		controle	kalenderjaar (jaar T+1)	
		R		
Indicator:		Aard	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) van volgend	€ 0
D10/04		controle	kalenderjaar (jaar T+1)	
		R		
OCW	D11		Regeling specifieke uitkering extra financiële middelen RMC-functie	Contactgemeenten
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) contact gemeente	€ 37.380
D11/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 37.380
D11/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
D11/03		controle		
		n.v.t.		
OCW	D12		Regionale meld- en coördinatiefunctie	Contactgemeenten
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) contactgemeente	€ 2.298.569
D12/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 0
D12/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee

D12/03   controle
n.v.t.

OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten	Contactgemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) contactgemeente	€ 1.395.985
D12A/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Besteding aan contactschool (jaar T)	€ 313.384
D12A/02	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	€ 1.709.369
D12A/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 0
D12A/04	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
D12A/05	controle		
	n.v.t.		

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Gemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen	€ 0
D14/01	controle	opgeteld	
	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande	€ 0
D14/02	controle	huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de	
	R	uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader	
		van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of	€ 0
D14/03	controle	inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal	
	R	Programma Onderwijs	
Indicator:	Aard	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	€ 0
D14/04	controle		
	R		
Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de
D14/05	controle		kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die
	n.v.t.		gemeente invullen
Indicator:	1	Aard	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten)
D14/06	controle		uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal

		R	Programma Onderwijs	
Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de	
D14/07		controle	kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die	
		n.v.t.	gemeente invullen	
Indicator:	1	Aard	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten)	€ 0
D14/08		controle	uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal	
		R	Programma Onderwijs	
lenW	E3		Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen
Indicator:	1	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	576.267.01
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	1	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	2	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	576.232.01
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	

R				
Indicator:	2	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
R				
Indicator:	2	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
R				
Indicator:	3	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.049.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
n.v.t.				
Indicator:	3	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
R				
Indicator:	3	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
R				
Indicator:	3	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
R				
Indicator:	3	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
R				
Indicator:	3	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
R				
Indicator:	4	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.045.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
n.v.t.				
Indicator:	4	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
R				
Indicator:	4	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
R				
Indicator:	4	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
R				
Indicator:	4	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0

E3/05		controle		
		R		
Indicator:	4	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	5	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.071.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	5	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	6	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.042.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	6	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		

Indicator: E3/06	6	Aard controle R	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/01	7	Aard controle n.v.t.	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	2019.040.03
Indicator: E3/02	7	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/03	7	Aard controle R	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
Indicator: E3/04	7	Aard controle R	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	€ 0
Indicator: E3/05	7	Aard controle R	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/06	7	Aard controle R	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/01	8	Aard controle n.v.t.	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	2019.047.03
Indicator: E3/02	8	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/03	8	Aard controle R	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
Indicator: E3/04	8	Aard controle R	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	€ 0
Indicator: E3/05	8	Aard controle R	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/06	8	Aard controle	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0

R

Indicator:	9	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.046.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	9	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	10	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.041.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	10	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	11	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.044.03

E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	11	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	12	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	576.267.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	12	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	13	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	576.232.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		

Indicator:	13	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	13	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	14	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	576.235.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	14	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	14	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	15	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.050.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		

R				
Indicator:	15	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
R				
Indicator:	15	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
R				
Indicator:	15	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
R				
Indicator:	15	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
R				
Indicator:	16	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.048.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
n.v.t.				
Indicator:	16	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
R				
Indicator:	16	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
R				
Indicator:	16	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
R				
Indicator:	16	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
R				
Indicator:	16	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
R				
Indicator:	17	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.051.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
n.v.t.				
Indicator:	17	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
R				
Indicator:	17	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0

E3/03		controle		
		R		
Indicator:	17	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	17	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	17	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	18	Aard	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	2019.052.03
E3/01		controle	ernaast de verantwoordingsinformatie	
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
E3/02		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Overige bestedingen (jaar T)	€ 0
E3/03		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet	€ 0
E3/04		controle	geluidshinder ten laste van het Rijk komt	
		R		
Indicator:	18	Aard	Correctie over besteding (t/m jaar T)	€ 0
E3/05		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze	€ 0
E3/06		controle	regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		R		
Indicator:	1	Aard	Kopie beschikingsnummer	576.267.01
E3/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
E3/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
E3/09		controle		
		n.v.t.		

Indicator: E3/10	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	1	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	1	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	2	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	576.232.01
Indicator: E3/08	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	2	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	2	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	3	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.049.03
Indicator: E3/08	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	3	Aard controle	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0

		n.v.t.		
Indicator: E3/11	3	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	3	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	4	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.045.03
Indicator: E3/08	4	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	4	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	4	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	4	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	4	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	5	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.071.03
Indicator: E3/08	5	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	5	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	5	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator:	5	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0

E3/11		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E3/12		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Kopie beschikingsnummer	2019.042.03
E3/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
E3/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
E3/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid	€ 0
E3/10		controle	4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
E3/11		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E3/12		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Kopie beschikingsnummer	2019.040.03
E3/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
E3/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
E3/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid	€ 0
E3/10		controle	4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
E3/11		controle		
		R		

Indicator: E3/12	7	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	8	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.047.03
Indicator: E3/08	8	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	8	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	8	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	8	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	8	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	9	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.046.03
Indicator: E3/08	9	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	9	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	9	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	9	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	9	Aard controle	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee

		n.v.t.		
Indicator: E3/07	10	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer	2019.041.03
Indicator: E3/08	10	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	10	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	10	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	10	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	10	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	11	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer	2019.044.03
Indicator: E3/08	11	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	11	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	11	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	11	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	11	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator:	12	Aard	Kopie beschikingsnummer	576.267.03

E3/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
E3/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
E3/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid	€ 0
E3/10		controle	4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
E3/11		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E3/12		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Kopie beschikkingsnummer	576.232.03
E3/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
E3/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
E3/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid	€ 0
E3/10		controle	4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
E3/11		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E3/12		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	14	Aard	Kopie beschikkingsnummer	576.235.03
E3/07		controle		
		n.v.t.		

Indicator: E3/08	14	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	14	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	14	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	14	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	14	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	15	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.050.03
Indicator: E3/08	15	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	15	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	15	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	15	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	15	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	16	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.048.03
Indicator: E3/08	16	Aard controle	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0

		n.v.t.		
Indicator: E3/09	16	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	16	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	16	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	16	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	17	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.051.03
Indicator: E3/08	17	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/09	17	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/10	17	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E3/11	17	Aard controle R	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E3/12	17	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: E3/07	18	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikkingsnummer	2019.052.03
Indicator: E3/08	18	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator:	18	Aard	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	€ 0

E3/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid	€ 0
E3/10		controle	4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	€ 0
E3/11		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E3/12		controle		
		n.v.t.		
lenW	E13		Slimme laadpleinen	Gemeenten en provincies
Indicator:	1	Aard	Projectnaam/nummer	100020626
E13/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T)	€ 78.866
E13/02		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)?	Ja
E13/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige	Nee
E13/04		controle	toekenningen? (Ja/Nee)	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Toelichting op niet-afgeronde projecten	
E13/05		controle		
		n.v.t.		
lenW	E21		Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra 2020 – 2022	Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T)	€ 25.334
E21/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 25.334
E21/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Cofinanciering (jaar T)	€ 0
E21/03		controle		
		R		

Indicator:	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 0
E21/04	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Nee
E21/05	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering	Ja
E21/06	controle	circulaire ambachtscentra? (Ja/Nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word	
E21/07	controle	(t)(en) niet voldaan? (a of/en b of/en c)? (verplicht als bij 06 Nee is	
	n.v.t.	ingevuld)	
lenW	E53	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Beschikingsnummer / naam
E53/01	controle		SPUKSLA-21-01248020
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
E53/02	controle		€ 0
	R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)
E53/03	controle		€ 0
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)
E53/04	controle		1-1-2022
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)
E53/05	controle		NVT
	n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
E53/06	controle		Nee
	n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Beschikingsnummer / naam
E53/01	controle		SPUKSLA-21-01267637
	n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
E53/02	controle		€ 100.000
	R		

Indicator: E53/03	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 100.000
Indicator: E53/04	2	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	1-11-2019
Indicator: E53/05	2	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	NVT
Indicator: E53/06	2	Aard controle n.v.t.	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)	Nee
Indicator: E53/01	3	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer / naam	SPUKSLA-21-01283833
Indicator: E53/02	3	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
Indicator: E53/03	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: E53/04	3	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	1-11-2019
Indicator: E53/05	3	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	NVT
Indicator: E53/06	3	Aard controle n.v.t.	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)	Nee
Indicator: E53/01	4	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer / naam	SPUKSLA-21-01304154
Indicator: E53/02	4	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 49.956
Indicator: E53/03	4	Aard controle	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 49.956

		n.v.t.		
Indicator: E53/04	4	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	1-11-2019
Indicator: E53/05	4	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	NVT
Indicator: E53/06	4	Aard controle n.v.t.	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)	Nee
Indicator: E53/01	5	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer / naam	SPUKSLA-21-01393490
Indicator: E53/02	5	Aard controle R	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 30.348
Indicator: E53/03	5	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 30.348
Indicator: E53/04	5	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke startdatum van het project (dd/mm/jj)	1-11-2019
Indicator: E53/05	5	Aard controle n.v.t.	Daadwerkelijke einddatum van het project (dd/mm/jj)	NVT
Indicator: E53/06	5	Aard controle n.v.t.	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)	Nee
Indicator: E53/07	1	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer /naam	SPUKSLA-21-01248020
Indicator: E53/08	1	Aard controle n.v.t.	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	2022
Indicator: E53/07	2	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer /naam	SPUKSLA-21-01267637
Indicator:	2	Aard	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal	2019

E53/08		controle	uitvoeringsplan	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Kopie beschikingsnummer /naam	SPUKSLA-21-01283833
E53/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal	2019
E53/08		controle	uitvoeringsplan	
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Kopie beschikingsnummer /naam	SPUKSLA-21-01304154
E53/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal	2019
E53/08		controle	uitvoeringsplan	
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Kopie beschikingsnummer /naam	SPUKSLA-21-01393490
E53/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	5	Aard	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal	2019
E53/08		controle	uitvoeringsplan	
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
E53/09		controle		
		n.v.t.		
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie		Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Projectnaam/nummer	EAW-20-00337580
F9/01		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
F9/02		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	€ 111.138
F9/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Ja
F9/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Toelichting	
F9/05		controle		

n.v.t.

Indicator:	1	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja
F9/06		controle		
		n.v.t.		

EZK	F11	Regeling specifieke uitkering MKB Deals 1e tranche		Gemeenten

Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
F11/01	controle		
	R		

Indicator:	Aard	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar	€ 0
F11/02	controle	T). Inclusief uitvoering door derde (sisu tussen medeoverheden)	
	R	vanaf verantwoordingjaar SiSa 2021	

Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) t.l.v. cumulatieve cofinanciering	€ 256.683
F11/03	controle		
	R		

Indicator:	Aard	Project afgerond in (jaar T)?	Nee
F11/04	controle	(Ja/Nee)	
	n.v.t.		

Indicator:	Aard	Bestedingen zijn verantwoord op basis van voorlopige	Nee
F11/05	controle	toekenningen? (Ja/Nee)	
	D2		

Indicator:	Aard	Toelichting	Middelen MKB Deal zijn in december 2020
F11/06	controle		toegekend. Er hebben nog geen uitgaven plaats
	n.v.t.		gevonden in 2021. Focus is gelegd op het
			uitgeven van de benodigde co-financiering van
			de subsidie.

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet		Gemeenten
		gemeentedeel 2021		

Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) algemene bijstand	€ 520.792.056
G2/01	controle		
	R		

Indicator:	Aard	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	€ 7.834.303
G2/02	controle		
	R		

Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) IOAW	€ 22.309.552
G2/03	controle		
	R		

Indicator:	Aard	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	€ 232.533
G2/04	controle		

	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) IOAZ	€ 1.134.975
G2/05	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	€ 4.607
G2/06	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	€ 4.740.682
G2/07	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	€ 810.117
G2/08	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	€ 9.445
G2/09	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	€ 7.178.001
G2/10	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	€ 0
G2/11	controle	(excl. Rijk)	
	R		
Indicator:	Aard	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden	€ 3.858.198
G2/12	controle	gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T)	
	R		
Indicator:	Aard	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als	€ 2.696.508
G2/13	controle	gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering	
	D2	Participatiewet (jaar T)	
Indicator:	Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
G2/14	controle		
	n.v.t.		
SWZ	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2021	Gemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	€ 170.765
G3/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	€ 26.079
G3/02	controle		

		R		
Indicator:	Aard	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)		€ 159.649
G3/03	controle			
		R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) Bob		€ 0
G3/04	controle			
		R		
Indicator:	Aard	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)		€ 0
G3/05	controle			
		R		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) onderzoekskosten		€ 0
G3/06	controle	artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)		
		R		
Indicator:	Aard	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)		€ 0
G3/07	controle			
		R		
Indicator:	Aard	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)		€ 7.954
G3/08	controle			
		R		
Indicator:	Aard	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen		€ 3.115
G3/09	controle	(BOB)		
		R		
Indicator:	Aard	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking		€ 0
G3/10	controle			
		R		
Indicator:	Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		Ja
G3/11	controle			
		n.v.t.		
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)		Gemeenten
		_gemeentedeel 2021		
Indicator:	1	Aard	Welke regeling betreft het?	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)
G4/01	controle			
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) levensonderhoud	€ 1.385.062
G4/02	controle			
		R		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	€ 0
G4/03	controle			

R				
Indicator: G4/04	1	Aard controle	Baten (jaar T) levensonderhoud	€ 6.857.618
R				
Indicator: G4/05	1	Aard controle	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	€ 271.912
R				
Indicator: G4/06	1	Aard controle	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	€ 7.508
R				
Indicator: G4/01	2	Aard controle n.v.t.	Welke regeling betreft het?	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)
R				
Indicator: G4/02	2	Aard controle	Besteding (jaar T) levensonderhoud	€ 624.017
R				
Indicator: G4/03	2	Aard controle	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	€ 0
R				
Indicator: G4/04	2	Aard controle	Baten (jaar T) levensonderhoud	€ 3.016.746
R				
Indicator: G4/05	2	Aard controle	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	€ 109.172
R				
Indicator: G4/06	2	Aard controle	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	€ 1.981
R				
Indicator: G4/01	3	Aard controle n.v.t.	Welke regeling betreft het?	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)
R				
Indicator: G4/02	3	Aard controle	Besteding (jaar T) levensonderhoud	€ 28.136.264
R				
Indicator: G4/03	3	Aard controle	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	€ 3.592.050
R				
Indicator:	3	Aard	Baten (jaar T) levensonderhoud	€ 4.758.368

G4/04		controle			
		R			
Indicator:	3	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)		€ 143.411
G4/05		controle			
		R			
Indicator:	3	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		€ 118
G4/06		controle			
		R			
Indicator:	4	Aard	Welke regeling betreft het?	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	
G4/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	4	Aard	Besteding (jaar T) levensonderhoud		€ 18.526.736
G4/02		controle			
		R			
Indicator:	4	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking		€ 843.520
G4/03		controle			
		R			
Indicator:	4	Aard	Baten (jaar T) levensonderhoud		€ 1.699.353
G4/04		controle			
		R			
Indicator:	4	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)		€ 12.479
G4/05		controle			
		R			
Indicator:	4	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)		€ 33
G4/06		controle			
		R			
Indicator:	5	Aard	Welke regeling betreft het?	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	
G4/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	5	Aard	Besteding (jaar T) levensonderhoud		€ 16.178.752
G4/02		controle			
		R			
Indicator:	5	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking		€ 669.358
G4/03		controle			
		R			
Indicator:	5	Aard	Baten (jaar T) levensonderhoud		€ 392.091
G4/04		controle			
		R			

Indicator:	5	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	€ 8.788
G4/05		controle		
		R		
Indicator:	5	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	€ 51
G4/06		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Kopie regeling	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)
G4/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	27
G4/08		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	0
G4/09		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
G4/10		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Kopie regeling	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)
G4/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	75
G4/08		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	0
G4/09		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
G4/10		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Kopie regeling	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)
G4/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	2.648
G4/08		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	592
G4/09		controle		

R				
Indicator: G4/10	3	Aard controle n.v.t.	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
Indicator: G4/07	4	Aard controle n.v.t.	Kopie regeling Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	
Indicator: G4/08	4	Aard controle R	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	4.219
Indicator: G4/09	4	Aard controle R	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	389
Indicator: G4/10	4	Aard controle n.v.t.	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
Indicator: G4/07	5	Aard controle n.v.t.	Kopie regeling Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	
Indicator: G4/08	5	Aard controle R	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	3.566
Indicator: G4/09	5	Aard controle R	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	250
Indicator: G4/10	5	Aard controle n.v.t.	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
Indicator: G4/11		Aard controle R	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	€ 241.850
Indicator: G4/12		Aard controle D2	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	€ 5.121
Indicator: G4/13		Aard controle R	Kapitaalverstrekingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekingen Tozo in (jaar T)	€ 0
Indicator:	1	Aard	Kopie regeling Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	

G4/14		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/15		controle	Maastricht)	
		R		
Indicator:	1	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/16		controle	Maastricht), aflossing	
		R		
Indicator:	1	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/17		controle	Maastricht), overig	
		R		
Indicator:	1	Aard	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente	
G4/18		controle	Maastricht)	
		R		
Indicator:	2	Aard	Kopie regeling	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)
G4/14		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/15		controle	Maastricht)	
		R		
Indicator:	2	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/16		controle	Maastricht), aflossing	
		R		
Indicator:	2	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/17		controle	Maastricht), overig	
		R		
Indicator:	2	Aard	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente	
G4/18		controle	Maastricht)	
		R		
Indicator:	3	Aard	Kopie regeling	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)
G4/14		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/15		controle	Maastricht)	
		R		
Indicator:	3	Aard	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente	
G4/16		controle	Maastricht), aflossing	
		R		

Indicator: G4/17	3	Aard controle R	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		
Indicator: G4/18	3	Aard controle R	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
Indicator: G4/14	4	Aard controle n.v.t.	Kopie regeling	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	
Indicator: G4/15	4	Aard controle R	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
Indicator: G4/16	4	Aard controle R	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing		
Indicator: G4/17	4	Aard controle R	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		
Indicator: G4/18	4	Aard controle R	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
Indicator: G4/14	5	Aard controle n.v.t.	Kopie regeling	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	
Indicator: G4/15	5	Aard controle R	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
Indicator: G4/16	5	Aard controle R	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing		
Indicator: G4/17	5	Aard controle R	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig		
Indicator: G4/18	5	Aard controle R	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie			Gemeenten
kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel					

Indicator:	Aard	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden	€ 376.108
G12/01	controle	Bijzondere bijstand in (jaar T)	
	R		
Indicator:	Aard	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet	€ 335
G12/02	controle	Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	
	R		
Indicator:	Aard	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling	€ 2.954
G12/03	controle	specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden	
	n.v.t.	met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW- domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire (toeslagen)	
VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling	Gemeenten
Indicator:	Aard	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) (Afspraak)	83
H1/01	controle		
	D1		
Indicator:	Aard	Feitelijke bezetting behandelpaatsen (jaar T) (Realisatie)	120
H1/02	controle		
	D1		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T)	€ 1.350.679
H1/03	controle		
	R		
VWS	H3	Seksualiteitscoördinatie- en hulpverlening + aanvullende curatieve SOA- bestrijding	Gemeenten
Indicator:	Aard	Aantal consulten (jaar T) seksualiteitshulpverlening in het	793
H3/01	controle	verzorgingsgebied.	
	D1		
Indicator:	Aard	Aantal gevonden SOA's (jaar T) in het verzorgingsgebied	1.787
H3/02	controle		
	D1		
Indicator:	Aard	Aantal SOA-onderzoeken (jaar T) in het verzorgingsgebied	8.201
H3/03	controle		
	D1		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T)	€ 4.399.573
H3/04	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Stand Egalisatiereserve per 31 december (jaar T)	€ 455.918
H3/05	controle		
	R		

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport		Gemeenten
Indicator: H4/01	Aard controle R	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)		€ 500.524
Indicator: H4/02	Aard controle n.v.t.	Totale werkelijke berekende subsidie		€ 441.656
Indicator: H4/03	1 Aard controle n.v.t.	Activiteiten		1.1 (project 100021931)
Indicator: H4/04	1 Aard controle R	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)		€ 98.938
Indicator: H4/05	1 Aard controle R	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken		€ 98.938
Indicator: H4/06	1 Aard controle R	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken		€ 0
Indicator: H4/07	1 Aard controle R	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten		€ 0
Indicator: H4/08	1 Aard controle n.v.t.	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is		
Indicator: H4/03	2 Aard controle n.v.t.	Activiteiten		1.3 (V0002415)
Indicator: H4/04	2 Aard controle R	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)		€ 81.748
Indicator: H4/05	2 Aard controle R	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken		€ 81.748
Indicator: H4/06	2 Aard controle R	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken		€ 0
Indicator:	2 Aard	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar		€ 0

H4/07		controle	T) overige kosten	
		R		
Indicator:	2	Aard	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de	
H4/08		controle	toekenning meegenomen is	
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Activiteiten	2.2 / project100021747
H4/03		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	€ 260.970
H4/04		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar	€ 0
H4/05		controle	T) Onroerende zaken	
		R		
Indicator:	3	Aard	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar	€ 260.970
H4/06		controle	T) roerende zaken	
		R		
Indicator:	3	Aard	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar	€ 0
H4/07		controle	T) overige kosten	
		R		
Indicator:	3	Aard	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de	
H4/08		controle	toekenning meegenomen is	
		n.v.t.		
VWS	H5		Subsidieregeling PrEP	Gemeenten
Indicator:		Aard	Aantal intakeconsulten	485
H5/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Aantal vervolgconsulten	2.582
H5/02		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Aantal geïnde eigen bijdragen van de gebruiker van € 7,50 per	6.738
H5/03		controle	dertig pillen	
		R		
VWS	H8		Regeling Sportakkoord 2020-2022	Gemeenten
Indicator:	1	Aard	Beschikkingnummer	560.084.791
H8/01		controle		
		n.v.t.		

Indicator:	1	Aard	Totaal bedrag volgens beschikking	€ 200.000
H8/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	€ 0
H8/03		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	€ 200.000
H8/04		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	€ 0
H8/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	€ 200.000
H8/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Kopie beschikingsnummer	560.084.791
H8/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
H8/08		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Beschikingsnummer	560.084.791
H8/01		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Totaal bedrag volgens beschikking	€ 200.000
H8/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	€ 0
H8/03		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	€ 193.557
H8/04		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	€ 0
H8/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	€ 193.557
H8/06		controle		

		n.v.t.		
Indicator: H8/07	2	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer	560.084.791
Indicator: H8/08	2	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
Indicator: H8/01	3	Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer	560.084.791
Indicator: H8/02	3	Aard controle n.v.t.	Totaal bedrag volgens beschikking	€ 451.423
Indicator: H8/03	3	Aard controle R	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	€ 0
Indicator: H8/04	3	Aard controle R	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	€ 34.950
Indicator: H8/05	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	€ 0
Indicator: H8/06	3	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	€ 34.950
Indicator: H8/07	3	Aard controle n.v.t.	Kopie beschikingsnummer	560.084.791
Indicator: H8/08	3	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
VWS	H9	Regeling specifieke uitkering opzet expertisecentra jeugdhulp 2020		Gemeenten
Indicator: H9/01		Aard controle R	Besteding (jaar T)	€ 842.022
Indicator: H9/02		Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	€ 925.482

Indicator:	Aard	Toelichting is optioneel	
H9/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Is deelgenomen aan de stuurgroep expertisecentra jeugd (Ja/Nee)	Ja
H9/04	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Deelname aan lerend netwerk door projectleider (Ja/Nee)	Ja
H9/05	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja
H9/06	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja
H9/07	controle		
	n.v.t.		
VWS	H10	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp 2020	Gemeenten
Indicator:	Aard	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2	Ja
H10/01	controle	sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Opstellen bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja	Ja
H10/02	controle	/Nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c)	Ja
H10/03	controle	uitgevoerd? (Ja/Nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Toelichting (indien bij indicatoren 01, 02 en 03 Nee is ingevuld is	nvt
H10/04	controle	toelichting verplicht)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en	€ 76.911
H10/05	controle	ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en de restricties	
	R	benoemd in lid 3)	
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken	€ 85.002
H10/06	controle	projectleider en ondersteunend personeel (volgens lid 2 sub a en	
	n.v.t.	de restricties benoemd in lid 3)	
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan	€ 0
H10/07	controle	(volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	
	R		

Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen	€ 0
H10/08	controle	bovenregionaal plan (volgens lid 2 sub b en de restricties benoemd in lid 3)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch	€ 25.000
H10/09	controle	vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen	€ 25.000
H10/10	controle	strategisch vastgoedplan (volgens lid 2 sub c en de restricties benoemd in lid 4)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)	€ 1.500.000
H10/11	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (lid 2 sub d)	€ 1.500.000
H10/12	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (lid 2 sub e)	€ 1.710.000
H10/13	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen	€ 1.710.000
H10/14	controle	(lid 2 sub e)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (lid 2 sub f)	€ 0
H10/15	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende	€ 0
H10/16	controle	nieuwbouw (lid 2 sub f)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
H10/17	controle		
	n.v.t.		
VWS	H11	Corona Bonusregeling Zorg	Gemeenten
Indicator:	Aard	Kenmerk/nummer aanvraag	COBONUS2009210
H11/01	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor bonus	€ 1.190.000
H11/02	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen voor	€ 927.350

H11/03	controle	belastingcomponent	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Totaal in (2020) ontvangen specifieke uitkeringen	€ 2.117.350
H11/04	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	De totale besteding (t/m jaar T) aan medewerkers netto uitgekeerde	€ 193.000
H11/05	controle	bonus van € 1.000	
	R		
Indicator:	Aard	De totale besteding (t/m jaar T) aan derden netto uitgekeerde	€ 127.000
H11/06	controle	bonus van € 1.000	
	R		
Indicator:	Aard	Zijn de zorgprofessionals die een bonus van aanvrager hebben	Ja
H11/07	controle	ontvangen werkzaam geweest in de periode 1 maart tot 1 september 2020 bij de organisatie waarvoor een aanvraag is gedaan (Ja/Nee)	
	D1		
Indicator:	Aard	Voldoen de betalingen (t/m jaar T) aan de inkomenstoets zoals	Ja
H11/08	controle	omschreven in de regeling (Ja/Nee)	
	D1		
Indicator:	Aard	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan	€ 0
H11/09	controle	medewerkers netto uitgekeerde bonus	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Afgedragen verschuldigde belasting (t/m jaar) over de aan derden	€ 95.250
H11/10	controle	netto uitgekeerde bonus	
	R		
Indicator:	Aard	Overig saldo voor bonus in (jaar T)	€ 870.000
H11/11	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Overig saldo voor belastingcomponent in (jaar T)	€ 832.100
H11/12	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Eventuele toelichting	
H11/13	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Ja
H11/14	controle		
	n.v.t.		
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Gemeenten

Indicator:	Aard	Besteding (jaar T)	€ 202.623
H12/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of	Ja
H12/02	controle	aanpak? (Ja/Nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Ja
H12/03	controle		
	n.v.t.		
VWS	H13	Regeling specifieke uitkering specialistische functies aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	Gemeenten
Indicator:	Aard	Gedurende (jaar T) zijn de activiteiten verricht i.h.k.v. van de	Ja
H13/01	controle	specialistische functie waarvoor de uitkering is ontvangen (ja/nee)	
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) activiteiten	€ 652.834
H13/02	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) activiteiten	€ 652.834
H13/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Ja
H13/04	controle		
	n.v.t.		
VWS	H14	SPUK expertisecentra jeugdhulp	Gemeenten
Indicator:	Aard	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering	€ 0
H14/01	controle		
	R		
Indicator:	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door	€ 0
H14/02	controle	derden vanaf Sisa 2022	
	R		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording? (Ja/Nee)	Nee
H14/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Optionele toelichting	Dossier H14 is een aanvulling op dossier H9,
H14/04	controle		Dossier H9 is eind december 2021 opgeleverd.
	n.v.t.		Werkzaamheden dossier H14 starten hierdoor
			pas in 2022
Indicator:	Aard	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Ja

H14/05 controle
n.v.t.

VWS	H15	Specifieke uitkering tijdelijk vergroten van beschikbaarheid van acute jeugd-ggz capaciteit			Gemeenten
Indicator: H15/01	Aard controle R	Besteding (jaar T) – zelfstandige uitvoering			€ 2.133.316
Indicator: H15/02	Aard controle R	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) – inclusief uitvoering door derden vanaf Sisa 2022			€ 2.133.316
Indicator: H15/03	Aard controle n.v.t.	Plannen uitgevoerd conform aanvraag? (Ja/Nee)			Ja
Indicator: H15/04	Aard controle n.v.t.	Optionele toelichting	Kosten hebben betrekking op verleende subsidies 2021/2022		
Indicator: H15/05	Aard controle n.v.t.	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			Nee
Indicator: H15/06	Aard controle n.v.t.	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			Nee
VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden			Gemeenten
Indicator: H16/01	1 Aard controle n.v.t.	Betreft jaar			2020
Indicator: H16/02	1 Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer / naam			560103203 / SPUKIJZ21131
Indicator: H16/03	1 Aard controle R	Totale besteding			€ 2.359.833
Indicator: H16/01	2 Aard controle n.v.t.	Betreft jaar			2021
Indicator: H16/02	2 Aard controle n.v.t.	Beschikingsnummer / naam			560110268 / SPUKIJZ21R2230

Indicator:	2	Aard	Totale besteding	€ 2.013.022
H16/03		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Naam locatie	IJsbaan Rotterdam
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 499.223
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Besteding per locatie	€ 499.223
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	€ 0
H16/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Naam locatie	Zwemcentrum Rotterdam (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 241.421
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Besteding per locatie	€ 241.421
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	€ 0
H16/07		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	3	Aard	Naam locatie	Zwembad Sportcentrum De Rozenburcht (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 242.905
H16/05		controle		

R				
Indicator:	3	Aard	Besteding per locatie	€ 242.905
H16/06		controle		
R				
Indicator:	3	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
n.v.t.				
Indicator:	3	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
R				
Indicator:	4	Aard	Naam locatie	Recreatiecentrum De Zevenkampse Ring
H16/04		controle		(Sportfondsen)
n.v.t.				
Indicator:	4	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 182.874
H16/05		controle		
R				
Indicator:	4	Aard	Besteding per locatie	€ 154.973
H16/06		controle		
R				
Indicator:	4	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 27.901
H16/07		controle	berekend)	
n.v.t.				
Indicator:	4	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
R				
Indicator:	5	Aard	Naam locatie	Het Alexanderhof (Optisport)
H16/04		controle		
n.v.t.				
Indicator:	5	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 24.939
H16/05		controle		
R				
Indicator:	5	Aard	Besteding per locatie	€ 45.738
H16/06		controle		
R				
Indicator:	5	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ -20.799
H16/07		controle	berekend)	
n.v.t.				
Indicator:	5	Aard	Betreft jaar?	2020

H16/08		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Naam locatie	Zwembad IJsselmonde (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 84.015
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Besteding per locatie	€ 84.015
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	6	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	6	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	7	Aard	Naam locatie	Afrikaanderplein (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 107.848
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	7	Aard	Besteding per locatie	€ 107.848
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	7	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	7	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	8	Aard	Naam locatie	Oostelijk zwembad (Sportfondsen)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 207.812
H16/05		controle		
		R		

Indicator:	8	Aard	Besteding per locatie	€ 157.596
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	8	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 50.216
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	8	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Naam locatie	Sportcentrum De Wilgenring (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 141.564
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Besteding per locatie	€ 141.564
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	9	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	9	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Naam locatie	Van Maanenbad (Sportfondsen)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 173.599
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Besteding per locatie	€ 173.599
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	10	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	10	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		

R				
Indicator:	11	Aard	Naam locatie	Recreatiecentrum Oostervant (Sportfondsen)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 205.862
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Besteding per locatie	€ 148.684
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	11	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 57.178
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	11	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Naam locatie	Zwembad Overschie (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 51.593
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Besteding per locatie	€ 51.593
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	12	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	12	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Naam locatie	Sportcentrum West (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 150.706
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Besteding per locatie	€ 150.705

H16/06		controle		
		R		
Indicator:	13	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 1
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	13	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Naam locatie	Pernis (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	14	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 29.139
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Besteding per locatie	€ 29.139
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	14	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	14	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	15	Aard	Naam locatie	Zwembad Hoogvliet (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 104.080
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	15	Aard	Besteding per locatie	€ 104.080
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	15	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	15	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		

Indicator:	16	Aard	Naam locatie	Recreatiebad Hoek van Holland (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 26.750
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	16	Aard	Besteding per locatie	€ 26.750
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	16	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	16	Aard	Betreft jaar?	2020
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Naam locatie	IJsbaan Rotterdam
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 288.950
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Besteding per locatie	€ 288.950
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	18	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	18	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	19	Aard	Naam locatie	Zwemcentrum Rotterdam (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 291.893
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	19	Aard	Besteding per locatie	€ 291.893
H16/06		controle		

R				
Indicator:	19	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	19	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	20	Aard	Naam locatie	Zwembad Sportcentrum De Rozenburcht
H16/04		controle		(Sportbedrijf)
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 130.466
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	20	Aard	Besteding per locatie	€ 130.466
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	20	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	20	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	21	Aard	Naam locatie	Recreatiecentrum De Zevenkampse Ring
H16/04		controle		(Sportfondsen)
		n.v.t.		
Indicator:	21	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 210.372
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	21	Aard	Besteding per locatie	€ 210.372
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	21	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	21	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	22	Aard	Naam locatie	Het Alexanderhof (Optisport)

H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 26.812
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	22	Aard	Besteding per locatie		€ 26.812
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	22	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	22	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	23	Aard	Naam locatie	Zwembad IJsselmonde (Sportbedrijf)	
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	23	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 53.401
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	23	Aard	Besteding per locatie		€ 53.401
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	23	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	23	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	24	Aard	Naam locatie	Afrikaanderplein (Sportbedrijf)	
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	24	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 21.340
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	24	Aard	Besteding per locatie		€ 21.340
H16/06		controle			
		R			

Indicator:	24	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	24	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	25	Aard	Naam locatie	Oostelijk zwembad (Sportfondsen)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	25	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 135.985
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	25	Aard	Besteding per locatie	€ 135.985
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	25	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	25	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	26	Aard	Naam locatie	Sportcentrum De Wilgenring (Sportbedrijf)
H16/04		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Totale toezegging per locatie	€ 93.380
H16/05		controle		
		R		
Indicator:	26	Aard	Besteding per locatie	€ 93.380
H16/06		controle		
		R		
Indicator:	26	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch	€ 0
H16/07		controle	berekend)	
		n.v.t.		
Indicator:	26	Aard	Betreft jaar?	2021
H16/08		controle		
		R		
Indicator:	27	Aard	Naam locatie	Van Maanenbad (Sportfondsen)
H16/04		controle		

		n.v.t.			
Indicator:	27	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 179.321
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	27	Aard	Besteding per locatie		€ 179.321
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	27	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	27	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	28	Aard	Naam locatie	Recreatiecentrum Oostervant (Sportfondsen)	
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	28	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 169.641
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	28	Aard	Besteding per locatie		€ 169.641
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	28	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	28	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	29	Aard	Naam locatie	Zwembad Overschie (Sportbedrijf)	
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	29	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 51.212
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	29	Aard	Besteding per locatie		€ 51.212
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	29	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0

H16/07		controle		berekend)	
		n.v.t.			
Indicator:	29	Aard		Betreft jaar?	2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	30	Aard		Naam locatie	Sportcentrum West (Sportbedrijf)
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	30	Aard		Totale toezegging per locatie	€ 239.812
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	30	Aard		Besteding per locatie	€ 239.812
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	30	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	30	Aard		Betreft jaar?	2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	31	Aard		Naam locatie	Pernis (Sportbedrijf)
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	31	Aard		Totale toezegging per locatie	€ 0
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	31	Aard		Besteding per locatie	€ 0
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	31	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t.			
Indicator:	31	Aard		Betreft jaar?	2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	32	Aard		Naam locatie	Zwembad Hoogvliet (Sportbedrijf)
H16/04		controle			
		n.v.t.			

Indicator:	32	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 116.085
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	32	Aard	Besteding per locatie		€ 116.085
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	32	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t			
Indicator:	32	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
Indicator:	33	Aard	Naam locatie	Recreatiebad Hoek van Holland (Sportbedrijf)	
H16/04		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	33	Aard	Totale toezegging per locatie		€ 4.352
H16/05		controle			
		R			
Indicator:	33	Aard	Besteding per locatie		€ 4.352
H16/06		controle			
		R			
Indicator:	33	Aard	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch		€ 0
H16/07		controle	berekend)		
		n.v.t			
Indicator:	33	Aard	Betreft jaar?		2021
H16/08		controle			
		R			
VWS	H20	Regeling specifieke uitkering vastgoedtransitie residentiële jeugdhulp			Gemeenten
			2021		
Indicator:	1	Aard	Betreft naam onderdeel	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	
H20/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art.		Nee
H20/02		controle	4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)		
		n.v.t.			
Indicator:	1	Aard	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b)		Nee
H20/03		controle	uitgevoerd? (Ja/Nee)		
		n.v.t.			

Indicator: H20/04	1	Aard controle n.v.t.	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	Nee
Indicator: H20/05	1	Aard controle n.v.t.	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	Dossier is een aanvulling op dossier H10 (vastgoedtransitie) gesloten Jeugdhulp In de beschikking is aangegeven dat de start van dossier H20 ins oktober 2021 is, de beschikking heeft echter een dagtekening van 6 december 2021. Door de werkzaamheden met betrekking tot dossiers H9, H10, en H15 zullend de werkzaamheden voor dossier H20 pas in 2022 starten
Indicator: H20/06	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)	€ 0
Indicator: H20/01	2	Aard controle n.v.t.	Betreft naam onderdeel	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging
Indicator: H20/02	2	Aard controle n.v.t.	Aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a) uitgevoerd? (Ja/Nee)	n.v.t.
Indicator: H20/03	2	Aard controle n.v.t.	Opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b) uitgevoerd? (Ja/Nee)	n.v.t.
Indicator: H20/04	2	Aard controle n.v.t.	Opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c) uitgevoerd? (Ja/Nee)	n.v.t.
Indicator: H20/05	2	Aard controle n.v.t.	Toelichting (indien bij indicatoren 02, 03 en 04 Nee is ingevuld is toelichting verplicht)	n.v.t.
Indicator: H20/06	2	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd art. 5 in lid 2)	n.v.t.
Indicator: H20/07	1	Aard controle n.v.t.	Kopie naam onderdeel	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen
Indicator: H20/08	1	Aard controle	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a	€ 0

		n.v.t.	en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	
Indicator: H20/09	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	€ 0
Indicator: H20/10	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	€ 0
Indicator: H20/11	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	€ 0
Indicator: H20/12	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	€ 0
Indicator: H20/07	2	Aard controle n.v.t.	Kopie naam onderdeel Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	
Indicator: H20/08	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit aantrekken projectleider en ondersteunend personeel (volgens art. 4 lid 2 sub a en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	n.v.t.
Indicator: H20/09	2	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	n.v.t.
Indicator: H20/10	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen bovenregionaal plan (volgens art. 4 lid 2 sub b en de restricties benoemd in art. 5 lid 2)	n.v.t.
Indicator: H20/11	2	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	n.v.t.
Indicator: H20/12	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit opstellen strategisch vastgoedplan (volgens art. 4 lid 2 sub c en de restricties in art. 5 benoemd in lid 3)	n.v.t.
Indicator: H20/13	1	Aard controle n.v.t.	Kopie naam onderdeel Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	
Indicator: H20/14	1	Aard controle R	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)	€ 0
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.	€ 0

H20/15		controle	4 lid 2 sub d)	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	€ 0
H20/16		controle		
		R		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen	€ 0
H20/17		controle	(art. 4 lid 2 sub e)	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art.	€ 0
H20/18		controle	4 lid 2 sub f)	
		R		
Indicator:	2	Aard	Kopie naam onderdeel	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling
H20/13		controle		van relationele beveiliging
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.4 lid 2 sub d)	n.v.t.
H20/14		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit afstoten (art.	n.v.t.
H20/15		controle	4 lid 2 sub d)	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit verbouwen (art. 4 lid 2 sub e)	n.v.t.
H20/16		controle		
		R		
Indicator:	2	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit verbouwen	n.v.t.
H20/17		controle	(art. 4 lid 2 sub e)	
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Besteding (jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art.	n.v.t.
H20/18		controle	4 lid 2 sub f)	
		R		
Indicator:	1	Aard	Kopie naam onderdeel	Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen
H20/19		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende	€ 0
H20/20		controle	nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)	
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b)	n.v.t.
H20/21		controle	(Ja/Nee)	
		n.v.t.		

Indicator: H20/22	1	Aard controle n.v.t.	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) n.v.t.	n.v.t.
Indicator: H20/23	1	Aard controle R	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	n.v.t.
Indicator: H20/24	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b)	n.v.t.
Indicator: H20/19	2	Aard controle n.v.t.	Kopie naam onderdeel Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling van relationele beveiliging	
Indicator: H20/20	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit vervangende nieuwbouw (art. 4 lid 2 sub f)	n.v.t.
Indicator: H20/21	2	Aard controle n.v.t.	Activiteit Ombouw separeerruimten gerealiseerd (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee)	Nee
Indicator: H20/22	2	Aard controle n.v.t.	Activiteit Ontwikkeling relationele beveiliging als de instelling niet meer beschikt over een separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b) (Ja/Nee) n.v.t.	Nee
Indicator: H20/23	2	Aard controle R	Besteding realisatie activiteit ombouw separeerruimten in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	€ 0
Indicator: H20/24	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatie besteding (t/m jaar T) ombouw separeerruimte (art. 4 lid 1 sub b)	€ 0
Indicator: H20/25	1	Aard controle n.v.t.	Kopie naam onderdeel Vastgoedtransitie open driemilieusvoorzieningen	
Indicator: H20/26	1	Aard controle R	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in (jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)	n.v.t.
Indicator: H20/27	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)	n.v.t.
Indicator: H20/28	1	Aard controle	Optionele toelichting	n.v.t.

		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Kopie naam onderdeel	Ombouw van separeerruimten of ontwikkeling	
H20/25		controle		van relationele beveiliging	
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Besteding realisatie activiteit ontwikkeling relationele beveiliging in		€ 0
H20/26		controle	(jaar T) (art. 4 lid 1 sub b)		
		R			
Indicator:	2	Aard	Cumulatie besteding (t/m jaar T) realisatie activiteit ontwikkeling		€ 0
H20/27		controle	relationele beveiliging (art. 4 lid 1 sub b)		
		n.v.t.			
Indicator:	2	Aard	Optionele toelichting	Dossier is een aanvulling op dossier H10	
H20/28		controle		(vastgoedtransitie) gesloten Jeugdhulp	
		n.v.t.		In de beschikking is aangegeven dat de start van	
				dossier H20 ins oktober 2021 is, de beschikking	
				heeft echter een dagtekening van 6 december	
				2021.	
				Door de werkzaamheden met betrekking tot	
				dossiers H9, H10, en H15 zullend de	
				werkzaamheden voor dossier H20 pas in 2022	
				starten	
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/nee)		Nee
H20/29		controle			
		n.v.t.			
LNV	L2		Regiodeal Rotterdam-Zuid	Gemeente Rotterdam	
Indicator:		Aard	Totaal ontvangen Rijksbijdrage		€ 106.000.000
L2/01		controle			
		n.v.t.			
Indicator:		Aard	Totaal beschikbaar t.o.v. ontvangen Rijksbijdrage		€ 52.808.908
L2/02		controle			
		n.v.t.			
Indicator:		Aard	Toelichting	Totaal beschikbaar t.o.v. toegekende	
L2/03		controle		rijksbijdrage in plaats van "ontvangen"	
		n.v.t.		Rijksbijdrage. Let op i.v.m. correctie BCF wordt	
				het bedrag van €106 mln. lager. BCF correctie	
				bij pijler werk en school.	
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)		Nee
L2/04		controle			
		n.v.t.			

Indicator:	1	Aard	Betreft pijler	School
L2/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	Totale verplichting (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per pijler	€ 4.408.299
L2/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	1	Aard	De besteding in (2019) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 3.049.024
L2/07		controle	pijler	
		D2		
Indicator:	1	Aard	De besteding in (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 9.507.490
L2/08		controle	pijler	
		R		
Indicator:	2	Aard	Betreft pijler	Werk
L2/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	Totale verplichting (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per pijler	€ 105.068
L2/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	2	Aard	De besteding in (2019) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 6.270.000
L2/07		controle	pijler	
		D2		
Indicator:	2	Aard	De besteding in (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 6.011.310
L2/08		controle	pijler	
		R		
Indicator:	3	Aard	Betreft pijler	Wonen
L2/05		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Totale verplichting (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per pijler	€ 0
L2/06		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	De besteding in (2019) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 2.522.722
L2/07		controle	pijler	
		D2		
Indicator:	3	Aard	De besteding in (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per	€ 6.410.158
L2/08		controle	pijler	
		R		
Indicator:	4	Aard	Betreft pijler	Cultuur
L2/05		controle		

		n.v.t.			
Indicator: L2/06	4	Aard controle n.v.t.	Totale verplichting (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per pijler		€ 0
Indicator: L2/07	4	Aard controle D2	De besteding in (2019) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per pijler		€ 500.025
Indicator: L2/08	4	Aard controle R	De besteding in (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (prestatie) per pijler		€ 438.240
Indicator: L2/09	1	Aard controle n.v.t.	Betreft pijler	School	
Indicator: L2/10	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)		€ 20.695.433
Indicator: L2/11	1	Aard controle n.v.t.	Cofinanciering (jaar T)		€ 9.501.948
Indicator: L2/12	1	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)		€ 21.319.378
Indicator: L2/09	2	Aard controle n.v.t.	Betreft pijler	Werk	
Indicator: L2/10	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)		€ 15.951.488
Indicator: L2/11	2	Aard controle n.v.t.	Cofinanciering (jaar T)		€ 7.725.850
Indicator: L2/12	2	Aard controle n.v.t.	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)		€ 19.297.048
Indicator: L2/09	3	Aard controle n.v.t.	Betreft pijler	Wonen	
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)		€ 14.965.648

L2/10		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Cofinanciering (jaar T)	€ 4.797.419
L2/11		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	3	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 10.859.746
L2/12		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Betreft pijler	Cultuur
L2/09		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	€ 1.578.523
L2/10		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Cofinanciering (jaar T)	€ 193.431
L2/11		controle		
		n.v.t.		
Indicator:	4	Aard	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	€ 568.191
L2/12		controle		
		n.v.t.		
LNV	L4B	Deelproject 750 hectare natuur- en recreatiegebied (Project Mainportontwikkeling Rotterdam)		Gemeente Rotterdam
Indicator:		Aard	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	€ 3.820.000
L4B/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)	€ 23.423.000
L4B/02		controle		
		n.v.t.		
Indicator:		Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
L4B/03		controle		
		n.v.t.		
LNV	L15	Eenmalige bijdrage voor de uitvoering van en openstelling van de Stimuleringsregeling Boerderij van de Toekomst Kansen voor West		Gemeente Rotterdam
Indicator:		Aard	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 0
L15/01		controle		
		R		
Indicator:		Aard	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen tot en met (jaar T)	€ 0
L15/02		controle		

n.v.t.

Indicator:	Aard	Aantal vouchers (t/m jaar T)	13
L15/03	controle		
	n.v.t.		
Indicator:	Aard	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Nee
L15/04	controle		
	n.v.t.		

Wijken

Pagina 147

Gebruiksaanwijzing vinden gebiedsverslagen

Optie 1 via de kaart:

Zoom in om (steeds meer) wijknamen zichtbaar te krijgen op onderstaande kaart. De kaart is ook verschuifbaar. Klik op een wijksnaam om doorgestuurd te worden naar het gebiedsverslag van deze wijk. De kaart bevat roze en groene vlakken. De groene vlakken zijn havengebieden. Zij zijn niet klikbaar en wijzen niet door naar een gebiedsverslag.

Optie 2 via een lijst:

Een lijst met gebiedsverslagen is te vinden **via de groene menuknop rechtsboven** in uw scherm. Klik op de menuknop en klik vervolgens op 'Wijken'. U ziet nu de gebiedsverslagen op alfabetische volgorde staan. Als u op het door u gewenste gebiedsverslag klikt, wordt u doorgeleid naar dit gebiedsverslag.

Gebiedsverslag 2021 Afrikaanderwijk

Pagina 148

[Gebiedsverslag-2021-Afrikaanderwijk.pdf - PDF\(767.5K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Agniesebuurt

Pagina 149

[Gebiedsverslag-2021-Agniesebuurt.pdf - PDF\(1.6M\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Bergpolder

Pagina 150

[Gebiedsverslag-2021-Bergpolder.pdf - PDF\(536.7K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Blijdorp

Pagina 151

[Gebiedsverslag-2021-Blijdorp.pdf - PDF\(2.2M\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Bloemhof

Pagina 152

[Gebiedsverslag-2021-Bloemhof.pdf - PDF\(371.2K\)](#)

[20220314-Advies-Hubstructuur-Bloemhof-Noord.pdf - PDF\(102.3K\)](#)

[Advies-Lange-Hilleweg.pdf - PDF\(728.3K\)](#)

[GB-HB_P-4028868-v1-gevraagd_advies_over_Ericaplein.pdf - PDF\(41.9K\)](#)

[Overdracht-Open-Kaart.pdf - PDF\(197.3K\)](#)

[Presentatie-in-vergadering-op-15122021-oeververbindingen.pdf - PDF\(1.6M\)](#)

[Terugkoppeling-op-advies-21-10-2021-vaststelling-Horecagebiedsplan-\(-HGP-\)-Feijenoord-Bloemhof-2022-2024_.pdf - PDF\(138.4K\)](#)

[Wijkraad-bloemhof-krant-december-2021.pdf - PDF\(8.4M\)](#)

[Wijkraad-bloemhof-krant-maart-2022-drukwerk.pdf - PDF\(5.3M\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Centrum

Pagina 153

[Gebiedsverslag-2021-Centrum.pdf - PDF\(304.6K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Charlois

Pagina 154

[Gebiedsverslag 2021 Charlois - PDF\(272.5K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Delfshaven

Pagina 155

[Gebiedsverslag-2021-Delfshaven.pdf - PDF\(1.2M\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Feijenoord

Pagina 156

[Gebiedsverslag-2021-Feijenoord.pdf - PDF\(559.9K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Hillegersberg-Schiebroek

Pagina 157

[Gebiedsverslag-2021-Hillegersberg-Schiebroek.pdf - PDF\(935.1K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Hillesluis

Pagina 158

Gebiedsverslag 2021 Hoek van Holland

Pagina 159

[Gebiedsverslag-2021-Hoek-van-Holland.pdf](#) - PDF(833.0K)

Gebiedsverslag 2021 Hoogvliet

Pagina 160

[Gebiedsverslag-2021-Hoogvliet.pdf](#) - PDF(1.2M)

Gebiedsverslag 2021 IJsselmonde

Pagina 161

[Gebiedsverslag-2021-IJsselmonde.pdf](#) - PDF(670.9K)

Gebiedsverslag 2021 Katendrecht - Wilhelminapier

Pagina 162

[Gebiedsverslag-2021-Katendrecht-Wilhelminapier.pdf](#) - PDF(1.0M)

Gebiedsverslag 2021 Kop van Zuid - Entrepot

Pagina 163

[Gebiedsverslag-2021-Kop-van-Zuid-Entrepot.pdf](#) - PDF(862.2K)

Gebiedsverslag 2021 Kralingen-Crooswijk

Pagina 164

[Gebiedsverslag-2021-Kralingen-Crooswijk.pdf](#) - PDF(677.2K)

Gebiedsverslag 2021 Liskwartier

Pagina 165

[Gebiedsverslag-2021-Liskwartier.pdf](#) - PDF(833.1K)

Gebiedsverslag 2021 Mathenesse

Pagina 166

[Gebiedsverslag-2021-Mathenesse.pdf](#) - PDF(1.1M)

Gebiedsverslag Middelland

Pagina 167

Gebiedsverslag 2021 Nesselande

Pagina 168

[Gebiedsverslag-2021-Nesselande.pdf](#) - PDF(383.7K)

Gebiedsverslag 2021 Noordereiland

Pagina 169

[Gebiedsverslag-2021-Noordereiland.pdf](#) - PDF(465.0K)

Gebiedsverslag 2021 Oude Noorden

Pagina 170

[Gebiedsverslag-2021-Oude-Noorden.pdf](#) - PDF(370.3K)

Gebiedsverslag 2021 Overschie

Pagina 171

[Gebiedsverslag-2021-Overschie.pdf](#) - PDF(1.4M)

Gebiedsverslag 2021 Pendrecht

Pagina 172

[Gebiedsverslag-2021-Pendrecht.pdf](#) - PDF(280.0K)

Gebiedsverslag 2021 Pernis

Pagina 173

[Gebiedsverslag-2021-Pernis.pdf](#) - PDF(7.5M)

Gebiedsverslag 2021 Prins Alexander

Pagina 174

[Gebiedsverslag-2021-Prins-Alexander.pdf](#) - PDF(1.2M)

Gebiedsverslag 2021 Provenierswijk

Pagina 175

[Gebiedsverslag-2021-Provenierswijk.pdf](#) - PDF(1.2M)

Gebiedsverslag 2021 Rozenburg

Pagina 176

Gebiedsverslag 2021 Tarwewijk

Pagina 177

[Gebiedsverslag-2021-Tarwewijk.pdf - PDF\(186.9K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Vreewijk

Pagina 178

[Gebiedsverslag-2021-Vreewijk.pdf - PDF\(206.8K\)](#)

Gebiedsverslag 2021 Zevenkamp

Pagina 179

[Gebiedsverslag-2021-Zevenkamp.pdf - PDF\(747.1K\)](#)

Getekende Jaarstukken 2021

Pagina 180

Getekende Jaarstukken 2021

[Getekende Jaarstukken 2021](#)

[Controleverklaring Rotterdam 2021](#)